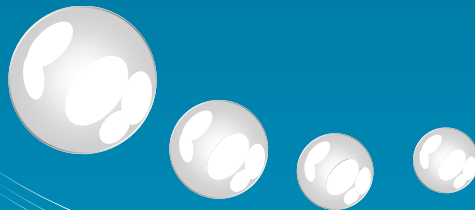

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการการปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาล
ชดเชยการลดลงของภาษีศุลกากร

เสนอต่อ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

กันยายน 2552

มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการการปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลชดเชยการลดลง
ของภาษีศุลกากร

เสนอต่อ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

โดย

มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

กันยายน 2552

คำนำ

ความยั่งยืนของรายได้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการดำเนินนโยบายเพื่อให้เศรษฐกิจพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีความจำเป็นที่ภาครัฐต้องเข้ามามีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจ สำหรับประเทศไทย แหล่งรายได้ที่สำคัญ คือ รายได้ที่มาจากการจัดเก็บภาษีทั้งประเภททางตรง และทางอ้อม ที่ดำเนินการจัดเก็บโดยกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร นอกจากนี้ แหล่งรายได้ที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่ง คือ รายได้ที่มาจากการบริหารทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งได้แก่ ที่ราชพัสดุ (Treasury Land) หรือ ทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจประเภทต่างๆ

กระแสโลกาภิวัตน์ และสถานการณ์เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างรายได้ของรัฐบาลด้วยเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ คือ กระแสการเจรจาเขตการค้าเสรีทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี ซึ่งประเด็นที่สำคัญในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศนี้ คือ การขจัดเครื่องกีดกันการค้าในรูปภาษี (Tax Barriers) ในการค้าระหว่างประเทศของคู่เจรจา ซึ่งหมายถึงการปรับลดอัตราภาษีศุลกากร ในส่วนของการนำเข้าสินค้าจากประเทศ หรือกลุ่มประเทศคู่เจรจานั้นเอง การดำเนินการดังกล่าวเป็นที่คาดหมายว่าในระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อรายได้จัดเก็บของกรมศุลกากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของอากรขาเข้าว่าจะมีการลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และจากการที่รายได้จากจัดเก็บของกรมศุลกากรเป็นแหล่งรายได้ของรัฐบาลที่สำคัญแหล่งหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเป็นที่คาดหมายว่าจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรายได้ของรัฐบาลอย่างแน่นอน

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลที่จะเกิดขึ้นจากกระแสดังกล่าว รวมทั้งพิจารณาเสนอแนะแนวทางการดำเนินการเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อเสริมสร้างความมีเสถียรภาพในการจัดเก็บรายได้ของประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศตามเป้าหมาย การดำเนินการศึกษาเริ่มจากการประเมินผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีต่อความสามารถในการจัดเก็บอากรขาเข้าของรัฐบาล โดยการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการการจัดเก็บอากรขาเข้า จากนั้น เพื่อให้สามารถพิจารณาข้อเสนอเกี่ยวกับการสร้างรายได้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถบูรณาการผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ในภาพรวม เพื่อให้เกิดการตัดสินใจเชิงนโยบายที่มีประสิทธิภาพ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร และภาษีสรรพสามิต และแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งครอบคลุมทั้งการบริหารที่ราชพัสดุ และการบริหารที่ของรัฐวิสาหกิจ และมาร่วมพิจารณาผลที่เกิดขึ้นในแบบจำลองรายได้

รายงานฉบับสมบูรณ์

การปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลชุดเขยการลดลงของภาษีศุลกากร

รัฐบาลเพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงแนวทางการสร้างรายได้ของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ต้องคำนึงถึงประการหนึ่ง คือ การจัดทำข้อเสนอเพื่อเพิ่มรายได้รัฐบาล และทำให้เกิดความมั่นคงทางรายได้ของรัฐบาลนั้น ต้องมีการคำนึงถึงข้อจำกัดทั้งในประเด็นการดำเนินการ และภาพรวมของเป้าหมายในการพัฒนาประเทศของรัฐบาลด้วย ดังนั้น ข้อเสนอที่เกิดขึ้นในรายงานฉบับนี้ได้ผ่านการพิจารณาประเด็นดังกล่าวแล้ว

รายงานฉบับนี้ไม่สามารถสำเร็จลุล่วงลงได้หากปราศจากความอนุเคราะห์ข้อมูลจากกรมศุลกากร กรมสรรพสามิต กรมสรรพากร และกรมธนารักษ์ คณะผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างมากจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการทั้งหมด ซึ่งคณะผู้วิจัยขอขอบคุณเอาไว้ในที่นี้ด้วย อย่างไรก็ตาม หากมีผิดพลาดประการใดในรายงานฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขออภัยเอาไว้ทั้งหมด

มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

31 สิงหาคม 2552

บทสรุปผู้บริหาร

ความยั่งยืนของรายได้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการดำเนินนโยบายเพื่อให้เศรษฐกิจพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีความจำเป็นที่ภาครัฐต้องเข้ามามีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจ สำหรับประเทศไทย แหล่งรายได้ที่สำคัญ คือ รายได้ที่มาจากการจัดเก็บภาษีทั้งประเภททางตรง และทางอ้อม ที่ดำเนินการจัดเก็บโดยกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร นอกจากนี้ แหล่งรายได้ที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่ง คือ รายได้ที่มาจากการบริหารทรัพย์สินของรัฐบาล ซึ่งได้แก่ ที่ราชพัสดุ (Treasury Land) หรือ ทรัพย์สินของรัฐบาลวิสาหกิจประเภทต่างๆ

กระแสโลกาภิวัตน์ และสถานการณ์เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดผลกระทบต่อความสามารถในการสร้างรายได้ของรัฐบาลด้วยเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ คือ กระแสการเจรจาเขตการค้าเสรีทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี ซึ่งประเด็นที่สำคัญในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศนี้ คือ การขจัดเครื่องกีดกันการค้าในรูปแบบภาษี (Tax Barriers) ในการค้าระหว่างประเทศของคู่เจรจา ซึ่งหมายถึงการปรับลดอัตราภาษีศุลกากร ในส่วนของการนำเข้าสินค้าจากประเทศ หรือกลุ่มประเทศคู่เจรจานั้นเอง การดำเนินการดังกล่าวเป็นที่คาดหมายว่าในระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อรายได้จัดเก็บของกรมศุลกากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของอากรขาเข้า จะมีการลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และจากการที่รายได้จากจัดเก็บของกรมศุลกากรเป็นแหล่งรายได้ของรัฐบาลที่สำคัญแหล่งหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเป็นที่คาดหมายว่าจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรายได้ของรัฐบาลอย่างแน่นอน

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลที่จะเกิดขึ้นจากกระแสดังกล่าว รวมทั้งพิจารณาเสนอแนะแนวทางการดำเนินการเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อเสริมสร้างความมีเสถียรภาพในการจัดเก็บรายได้ของประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศตามเป้าหมาย การดำเนินการศึกษาเริ่มจากการประเมินผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีต่อความสามารถในการจัดเก็บอากรขาเข้าของรัฐบาล โดยการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการการจัดเก็บอากรขาเข้า จากนั้น เพื่อให้สามารถพิจารณาข้อเสนอเกี่ยวกับการสร้างรายได้ที่เป็นรูปธรรม และสามารถบูรณาการผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ในภาพรวม เพื่อทำให้เกิดการตัดสินใจเชิงนโยบายที่มีประสิทธิภาพ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร และภาษีสรรพสามิต และแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐบาล ซึ่งครอบคลุมทั้งการบริหารที่ราชพัสดุ และการบริหารที่ของรัฐบาลวิสาหกิจ และมาร่วมพิจารณาผลที่เกิดขึ้นในแบบจำลองรายได้

รายงานฉบับสมบูรณ์ การปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลชดเชยการลดลงของภาษีศุลกากร

รัฐบาลเพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงแนวทางการสร้างรายได้ของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลประมาณการมูลค่าอากรขาเข้าในฉากทัศน์ที่ 1 เป็นกรณีปัจจุบันที่เปิดเสรีแล้วกับ 7 กลุ่มประเทศ พบว่าจะมีมูลค่าอากรรวมในช่วง 10 ปีนี้เท่ากับ 924,209 ล้านบาท ฉากทัศน์ที่ 2 ที่คาดว่าจะเปิดเสรีเพิ่มกับสหภาพยุโรปและอเมริกา มีมูลค่า 921,183 ล้านบาท ฉากทัศน์ที่ 3 ที่ไม่มีการเปิดเสรีกับประเทศใดเลย มีมูลค่า 1,087,247 ล้านบาท และฉากทัศน์ที่ 4 การเปิดเสรีกับทุกประเทศมีอัตราการใช้สิทธิเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 2 มีมูลค่า 888,148 ล้านบาท โดยฉากทัศน์ที่ 2 จะมีผลประมาณการมูลค่าอากรขาเข้าที่คาดว่าจะเก็บได้น้อยลงกว่าฉากทัศน์ที่ 1 หรืออีกนัยหนึ่งมูลค่าอากรขาเข้าจะลดน้อยลง 3,026 ล้านบาทเมื่อมีการเปิดเสรีเพิ่มกับอีก 2 ประเทศ (สหภาพยุโรป และอเมริกา) แต่ถ้าไม่มีการเปิดเสรีการค้ากับประเทศใดเลย อากรขาเข้าคาดว่าจะเก็บได้เพิ่มขึ้น 166,064 ล้านบาท อากรขาเข้าที่อาจจะสูญเสียถ้าแต่ละประเทศมีการนำเข้าภายใต้การใช้สิทธิเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอปีละร้อยละ 2 อาจสูงถึง 33,035 ล้านบาท (ฉากทัศน์ที่ 4 เทียบกับฉากทัศน์ที่ 2)

การเจรจาเขตการค้าเสรีจะส่งผลให้กรมศุลกากรมีการจัดเก็บอากรขาเข้าได้ลดลงตั้งแต่ 14,639 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2554 ถึง 21,634 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2559 เมื่อพิจารณาร่วมกับผลการประมาณการรายจ่ายรัฐบาลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเฉพาะในส่วนของงบประมาณพื้นฐานนั้น พบว่า รัฐบาลจะเกิดการขาดดุลงบประมาณถึง 276,372 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2554 และจะค่อยๆ ฟื้นตัวมาเกินดุลที่ระดับ 181,347 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2559

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับทางเลือกในการสร้างรายได้เพื่อชดเชยรายได้จากอากรขาเข้าที่สูญเสียไป และส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนทางด้านรายได้ของรัฐบาลนั้น พบว่าสามารถเป็นไปได้จากข้อเสนอต่อไปนี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องมือภาษีทางตรง และทางอ้อมของกรมสรรพากรนั้นค่อนข้างมีอุปสรรคในการใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างรายได้ เนื่องจากเครื่องมือเหล่านี้มีความเกี่ยวพันกับการบริโภคของประชาชน ซึ่งเป็นเป้าหมายในการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มอีกร้อยละ 0.5 ในส่วนของการบริโภคภายในประเทศจะสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นได้ถึงเฉลี่ยปีละ 16,984 ล้านบาท

ขณะที่ในส่วนของภาษีสรรพสามิตนั้น ทางเลือกที่เป็นไปได้ในการดำเนินการประกอบด้วย (1) การปรับอัตราภาษีที่มีอยู่ ซึ่งประกอบด้วยภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ภาษียานยนต์ และกลุ่มภาษียาสูบ สุรา เบียร์ และเครื่องดื่ม ซึ่งพบว่า ในกรณีที่เพิ่มอัตราภาษี

รายงานฉบับสมบูรณ์
การปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลเขตเศรษฐกิจลดของภาษีศุลกากร

สรรพสามิตทุกประเภท อีก 1% จะทำให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 3,281 ล้านบาท

(2) การเสนอภาษีชนิดใหม่ คณะผู้วิจัยได้ทำการทบทวนประสบการณ์ของต่างประเทศ และเสนอให้พิจารณาการเก็บภาษีขนมขบเคี้ยว และภาษีโรงเรียนกวดวิชา

(3) Tax Migration เคลื่อนย้ายฐานภาษีของสินค้าบางประเภทอันเนื่องมาจากการปรับลดของภาษีศุลกากรอันเนื่องมาจากข้อกำหนดเรื่องการเปิดเสรีทางการค้ามายังภาษีสรรพสามิต หรือภาษีมูลค่าเพิ่ม

ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพย์สินของรัฐนั้น หากรัฐบาลต้องการสร้างรายได้จากการบริหารทรัพย์สินภาครัฐเพิ่มขึ้นในกรณีของที่ราชพัสดุ ก็จำเป็นต้องหาที่ดินราชพัสดุที่เป็นที่ว่างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์มาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ตามศักยภาพของที่ดินนั้นเพิ่มเติม ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาถึงรูปแบบการครอบครองใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นในปัจจุบันประกอบด้วย นอกจากนี้ในกรณีที่ที่ดินราชพัสดุแปลงใดที่มีศักยภาพและมีผู้เช่าอยู่แล้ว เมื่อครบกำหนดอายุสัญญาเช่า ปัจจุบันกรมธนารักษ์จะพิจารณาต่ออายุสัญญาเช่าให้แก่ผู้เช่ารายเดิมเป็นส่วนใหญ่ โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการต่ออายุสัญญาเช่าตามระเบียบที่กรมธนารักษ์กำหนด ซึ่งต่ำกว่าเอกชนทั่วไป โดยเฉพาะประเภทการเช่าที่นำไปจัดหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ ดังนั้นเพื่อให้กรมธนารักษ์มีการจัดเก็บรายได้ที่มีประสิทธิภาพ กรมธนารักษ์ควรนำทรัพย์สินดังกล่าวมาประเมินมูลค่าทรัพย์สินและสิทธิการเช่า เพื่อกำหนดเป็นเงื่อนไขการเช่าใหม่ ให้สอดคล้องและใกล้เคียงกับอัตราค่าเช่าของภาคเอกชน จากการประมาณการพบว่า กรมธนารักษ์จะมีรายได้จากการให้เช่าที่ราชพัสดุ และอาคารราชพัสดุเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 1,389 ล้านบาท ขณะที่ในส่วนของการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจนั้นอาจจะไม่ใช่เพื่อทำให้เกิดรายได้นำส่งรัฐบาลเพิ่มขึ้น แต่สามารถลดภาระอุดหนุนของรัฐบาลได้ ซึ่งก็จะเป็นการลดภาระรายจ่ายของรัฐบาลอีกทางหนึ่ง

มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

31 สิงหาคม 2552

Executive Summary

Sustainability of government revenue is one of critical conditions for the government to execute policies to develop the economy to a direction that the government aims especially, when the government has to play a leading role in economic stimulation. For Thailand, the major sources of government income are tax revenues (direct and indirect taxes) which are collected by revenue department, excise department and custom department of the ministry of finance. However, the other important source of government income comes from income from government asset management i.e. income from treasury land management and state-owned enterprise asset management.

Globalization trend and change in economic situation bring about changes in ability to collect income of the government. Among that, the trends of bilateral and multilateral free trade negotiation which focus on elimination of trade barriers in the international trade between FTA partners especially import tariff is a major agenda. It is expected that this trend would affect a significantly decreasing in custom revenue collecting in the long term. As the custom revenue is one of the major sources of government income, such change is expected to affect an income stability of the Thai government.

This research is aimed to evaluate effects from such trends as well as to analyze and propose strategies to deal with the upcoming situation and prevent any instability that might occur. The study starts from evaluating the effects of free trade agreements to the abilities to collect revenue of the custom department (via the tariff income evaluation) by constructing the custom revenue model. Then, to propose possible and appropriate income generating proposals, the researchers also construct models to capture, estimate and forecast incomes from revenue excise and treasury departments in order to efficiently analyze the impact of each income generating proposal to the government revenue status and to the fiscal sustainability situation of the country.

Final Report

Government Revenue Reform for Compensating Customs Revenue Decrease

The estimation results from custom revenue model shows that in the base case scenario where the free trade agreement situation is as of the current situation, the total import tariff revenues would be 924,209 millions baht. In the case that Thailand can settle agreements with EU and the USA, it is expected that the import tariff would decrease to 921,183 millions baht. However, comparing to the case that Thailand did not have any free trade agreement with any country, it is estimated that the total import tariffs to be lost according to the free trade agreement would be 166,064 million baht during fiscal year 2551-2560.

Income generating proposals can be as follows:

Regarding the direct and indirect tax measures of the revenue department, it is found that most of the measures were related to the consumption of the private sector which is usually the target in economic stimulation target of the government. However, in the case that the government increases the Domestic Consumption Value Added Tax (VAT) rate for 0.5%, the estimation results show that average 16,984 million baht additional income can be collected. Moreover, due to the recent trend about the energy security, the petroleum can be a useful tool to steer the energy consumption behaviors of the Thai population.

The possible options to generate income via the excise taxes are:

- (1) Changing the current excise tax rate: If the government increases the tax rate of oil, car, cigarette, liquor, and soft drink taxes by 1% each, it is estimated that the additional income can be generated about 3,281 million baht per year.
- (2) New excise tax: This research proposes snack tax (fat tax) and tutoring school tax as the new kinds of excise taxes.
- (3) Tax Migration: Some tax base that was changed due to the decreasing in tariff collection can be moved to excise tax or value added tax.

Concerning the asset management of the government, if the government wants to generate income from the treasury land management, it should find the treasury lands that have not been used or used inefficiently to develop. The efficient treasury lands can generate income as much as the lands that are managed by the private sector (or at the rate that is closed to market rates). In this option, lists of the lands that have prospect have been selected and plan for development. It is estimated that the treasury

Final Report
Government Revenue Reform for Compensating Customs Revenue Decrease

department can generate more income averagely 1,389 million baht per year. While improvement of the asset management owned by the state-owned enterprises might not be able to change the status from subsidy type to remittance type, it is expected the income to be generated would reduce the subsidy burden of the government, which is in another way, can sustain the fiscal sustainability situation of the country.

Fiscal Policy Research Institute Foundation

August 2009

-สารบัญ-

	หน้า
คำนำ.....	i
บทสรุปผู้บริหาร.....	iv
Executive Summary.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ค
สารบัญแผนภาพ.....	ง
ส่วนที่ 1 ส่วนนำ	
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและความสำคัญ.....	1-1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา.....	1-9
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	1-10
1.4 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน.....	1-15
บทที่ 2 กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา	
2.1 ภาพรวมแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา.....	2-1
2.2 กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บอากรขาเข้าของกรมศุลกากร.....	2-4
2.3 กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากรและภาษีสรรพสามิต.....	2-6
2.4 กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐ.....	2-11
บทที่ 3 วรรณกรรมปริทัศน์	
3.1 แนวคิดพื้นฐานและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการอากรขาเข้าของกรมศุลกากร.....	3-1
3.2 แนวคิดพื้นฐานและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการรายได้จากเครื่องมือภาษี.....	3-12
3.3 แนวคิดพื้นฐานและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการรายได้จากการบริหารสินทรัพย์.....	3-30
ส่วนที่ 2 การประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร	
บทที่ 4 ภาษีศุลกากร	
4.1 โครงสร้างภาษีศุลกากร.....	4-1
4.2 การยกเว้นอากรขาเข้า.....	4-6

	หน้า
4.3 โครงสร้างการนำเข้าของประเทศไทย.....	4-8
4.4 มูลค่าการนำเข้ารวม มูลค่านำเข้าต้องอากร มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร และอากรขาเข้าปี 2546-2550.....	4-11
4.5 อัตราอากรที่เก็บได้จริง (Effective Tax Rate: ETR).....	4-21
 บทที่ 5 ความคืบหน้าในการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทย	
5.1 การเจรจาตกลงเปิดเขตการค้าเสรีของประเทศไทย.....	5-1
5.2 การกำหนดเกณฑ์แหล่งกำเนิดสินค้าของข้อตกลงเขตการค้าเสรี.....	5-8
 บทที่ 6 กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร	
6.1 การประมาณการอากรขาเข้าและอากรขาเข้าที่สูญเสีย.....	6-1
6.2 ฉากทัศน์และสมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา.....	6-7
6.3 การจัดหมวดสินค้าจากประเภทย่อยของสินค้า โดยการแปลงจากระบบฮาร์โมนีให้เป็นระบบ Standard International Trade Classification (SITC).....	6-9
 บทที่ 7 แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร	
7.1 แบบจำลองเพื่อประมาณการมูลค่าการนำเข้าต้องอากรรายหมวดสินค้าและรายประเทศ.....	7-1
7.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา และข้อจำกัด.....	7-2
7.3 ผลการประมาณการสมการมูลค่าการนำเข้าต้องอากรรายหมวดสินค้าและรายประเทศ.....	7-5
7.4 โครงสร้างของแบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร.....	7-25
7.5 การจำลองสถานการณ์ผ่านการกำหนดสมมติฐานในแบบจำลอง.....	7-29
 บทที่ 8 ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีกับการจัดเก็บภาษีศุลกากร	
8.1 ผลการคาดการณ์ในแต่ละฉากทัศน์ในการศึกษา.....	8-1
8.2 การเปรียบเทียบผลการคาดการณ์ และสรุป.....	8-32
 ส่วนที่ 3 การประมาณการรายได้จากเครื่องมือภาษีสรรพากร และภาษีสรรพสามิต	
บทที่ 9 ภาษีสรรพากร	
9.1 โครงสร้างของภาษีสรรพากร.....	9-1
9.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	9-3

	หน้า
9.3 ภาษีเงินได้นิติบุคคล.....	9-16
9.4 ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....	9-25
9.5 ภาษีธุรกิจเฉพาะ.....	9-37
9.6 ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม.....	9-47
บทที่ 10 ภาษีสรรพสามิต	
10.1 โครงสร้างของภาษีสรรพสามิต.....	10-2
10.2 ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน.....	10-5
10.3 ภาษียาสูบ.....	10-13
10.4 ภาษีสุรา.....	10-17
10.5 ภาษีเบียร์.....	10-20
10.6 ภาษียรถยนต์.....	10-23
10.7 ภาษีเครื่องดื่ม.....	10-27
บทที่ 11 กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร	
11.1 การประมาณการความต้องการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพากร.....	11-2
11.2 สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา.....	11-4
บทที่ 12 แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร	
12.1 สมการเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร.....	12-1
12.2 โครงสร้างของแบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร.....	12-16
12.3 ผลการประมาณการสมการเพื่อประมาณการรายได้ภาษีสรรพากร.....	12-18
บทที่ 13 กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	
13.1 การประมาณการความต้องการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต.....	13-2
13.2 สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา.....	13-4
บทที่ 14 แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต	
14.1 สมการวิเคราะห์ความต้องการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต.....	14-2

	หน้า
14.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	14.16
14.3 โครงสร้างของแบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต.....	14.17
14.4 ผลการประมาณการสมการความต้องการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต.....	14.19
14.5 การจำลองสถานการณ์ผ่านสมมติฐานในแบบจำลอง.....	14.45

ส่วนที่ 4 การประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

บทที่ 15 การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

15.1 การบริหารที่ดินราชพัสดุ.....	15-1
15.2 การบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ.....	15-13

บทที่ 16 กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

16.1 การประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ.....	16-1
16.2 สมมติฐานในการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ.....	16-9
16.3 การประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ.....	16-21
16.4 สมมติฐานในการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ.....	16-24

บทที่ 17 แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

17.1 การวิเคราะห์ฉากทัศน์เพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ.....	17-1
17.2 การจำลองสถานการณ์ผ่านสมมติฐานในการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ.....	17-3
17.3 การวิเคราะห์ฉากทัศน์เพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ: กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย.....	17-12
17.4 การจำลองสถานการณ์ผ่านสมมติฐานในการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ: กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย.....	17-13

ส่วนที่ 5 สรุป และประเด็นเชิงนโยบาย

บทที่ 18 แบบจำลองรายได้ของรัฐบาล

18.1 ส่วนประกอบและโครงสร้างของแบบจำลอง.....	18-1
---	------

	หน้า
18.2 ความสัมพันธ์ระหว่างแบบจำลองและการประมาณการผ่านสมมติฐานต่างๆ.....	18-17
18.3 ผลการประมาณการแบบจำลองและผลการประมาณการจากทัศนคติต่างๆ.....	18-18
บทที่ 19 ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้	
19.1 การสร้างรายได้จากภาษีสรรพากร.....	19-1
19.2 การสร้างรายได้จากภาษีสรรพสามิต.....	19-3
19.2.1 ภาษีประเภทใหม่.....	19-4
19.2.2 การเปลี่ยนแปลงฐานภาษี.....	19-22
19.2.3 Tax Migration.....	19-33
19.3 การสร้างรายได้จากการบริหารสินทรัพย์.....	19-37
บทที่ 20 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ.....	20-1
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ก. กลุ่มสินค้าและรหัสของกลุ่มที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามระบบ SITC 2/3 หลัก.....	ก-1
ข. ระบบราคาเกตต์.....	ข-1
ค. การยกเว้นอากรขาเข้า.....	ค-1
ง. กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า	ง-1
จ. อัตราภาษีของแต่ละประเทศที่ใช้ในแบบจำลอง.....	จ-1
ฉ. อัตราการใช้สิทธิของแต่ละประเทศที่ใช้ในแบบจำลอง.....	ฉ-1
ช. การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series.....	ช-1
ซ. การทดสอบ Co-integration.....	ซ-1
ณ. ผลการประมาณการแบบจำลองภาษีสรรพสามิต.....	ณ-1
ญ. ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานครแยกเป็นรายเขต.....	ญ-1
ฎ. ข้อมูลด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจ.....	ฎ-1
ฏ. การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร.....	ฏ-1

สารบัญตาราง

		หน้า
ส่วนที่ 1		
ตารางที่ 1.1	รายได้ภาษีของกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2535 -2550	1-5
ตารางที่ 1.2	แผนการและกำหนดเวลาในการทำงาน	1-15
ตารางที่ 2.1	ผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินใน ปีงบประมาณ 2550	2-17
ตารางที่ 2.1	ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินประจำปี งบประมาณ 2546-2550	2-19
ตารางที่ 2.3	ผลการดำเนินงานกับสินทรัพย์รวมของการรถไฟแห่งประเทศไทยและ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ปีงบประมาณ 2549-2550	2-20
ตารางที่ 3.1	งานวิจัยที่เกี่ยวกับการประมาณการอากรขาเข้าทั้งทางตรงและทางอ้อม	3-7
ตารางที่ 3.2	งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาและสร้างแบบจำลองอุปสงค์ของการนำเข้า	3-10
ส่วนที่ 2		
ตารางที่ 4.1	แสดงมูลค่านำเข้ารวม มูลค่าการนำเข้าต้องอากร มูลค่าการนำเข้าไม่ ต้องอากรปี 2546-2550	4-12
ตารางที่ 4.2	แสดงอัตราอากรที่เก็บได้จริงแยกรายประเทศหรือกลุ่มประเทศปี 2546 ถึง 2550	4-22
ตารางที่ 5.1	การเจรจาตกลงการเปิดการค้าเสรีของไทยกับประเทศต่างๆ กับอัตรา อากรขาเข้าที่ไทยลดให้กับประเทศคู่ค้า	5-6
ตารางที่ 5.2	การเจรจาตกลงการเปิดการค้าเสรีของไทยกับประเทศต่างๆ กับอัตรา อากรขาเข้าที่ประเทศคู่ค้าลดให้กับไทย	5-7
ตารางที่ 5.3	ตัวอย่างการกำหนดเงื่อนไขแหล่งกำเนิดสินค้าตามกรอบข้อตกลงเขต การค้าเสรี	5-8
ตารางที่ 6.1	การใช้อัตราอากรขาเข้าในแต่ละกรณีในการประมาณการ	6-8
ตารางที่ 7.1	สมการที่มีการประมาณการรายประเทศ	7-6
ตารางที่ 8.1	ส่วนแบ่งมูลค่าภาษีอากรขาเข้าสูญเสีย	8-35
ตารางที่ 8.2	สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าและสัดส่วนมูลค่าอากรขาเข้า	8-37

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 8.3	ประมาณการจากทัศนที่ 1 แยกเป็น 2 กลุ่มประเทศ	8-39
ตารางที่ 8.4	ประมาณการจากทัศนที่ 4 แยกเป็น 2 กลุ่มประเทศ	8-40
ส่วนที่ 3		
ตารางที่ 9.1	รายได้จัดเก็บของกรมสรรพากรปีงบประมาณ 2551	9-2
ตารางที่ 9.2	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	9-6
ตารางที่ 9.3	รายละเอียดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	9-11
ตารางที่ 9.4	อัตราภาษีแบบก้าวหน้า (Progressive Tax)	9-13
ตารางที่ 9.5	แบบที่ใช้ยื่นแสดงรายการเงินได้พึงประเมิน	9-14
ตารางที่ 9.6	อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	9-24
ตารางที่ 9.7	การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม	9-25
ตารางที่ 9.8	ฐานภาษีและอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะ	9-46
ตารางที่ 9.9	แหล่งผลิตปิโตรเลียมของไทย	9-49
ตารางที่ 10.1	รายได้จัดเก็บตามประเภทสินค้าปี พ.ศ. 2551	10-3
ตารางที่ 10.2	รายได้ภาษีสรรพสามิตที่สำคัญปีงบประมาณ 2542 – 2551	10-4
ตารางที่ 10.3	อัตราภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน	10-8
ตารางที่ 10.4	อัตราภาษียาสูบ	10-15
ตารางที่ 10.5	อัตราภาษีสุรา	10-19
ตารางที่ 10.6	อัตราภาษีเบียร์	10-22
ตารางที่ 10.7	อัตราภาษีรถยนต์	10-25
ตารางที่ 10.8	อัตราภาษีเครื่องดื่ม	10-30
ตารางที่ 11.1	ข้อดีและข้อจำกัดของแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	11-3
ตารางที่ 13.1	ข้อดีและข้อจำกัดของแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	13-3
ตารางที่ 13.2	ตัวอย่างการกำหนดค่าตัวแปรหุ่นที่ใช้ในการพยากรณ์ในกรณีฐาน	13-7
ตารางที่ 13.3	เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรภายนอก	13-10
ตารางที่ 14.1	รายละเอียดข้อมูลตัวแปรตาม (Dependent variable) ที่ใช้ในการศึกษา	14-16
ตารางที่ 14.2	รายละเอียดข้อมูลตัวแปรอิสระ (Explanatory variable) ที่ใช้ในการศึกษา	14-16

สารบัญตาราง

		หน้า
ส่วนที่ 4		
ตารางที่ 15.1	รายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ระหว่างปี 2546-255	15-7
ตารางที่ 15.2	ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจประจำปีงบประมาณ 2546-2550	15-15
ตารางที่ 15.3	ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินประจำปีงบประมาณ 2546-2550	15-15
ตารางที่ 15.4	งบกำไรขาดทุนจากการดำเนินงานของ รฟท. ระหว่างปี 2545-2551	15-24
ตารางที่ 15.5	รายได้และค่าใช้จ่ายอื่นๆในงบกำไรขาดทุนของ รฟท. ระหว่างปี 2545-2551	15-26
ตารางที่ 15.6	สถิติจำนวนพนักงานและลูกจ้างเฉพาะงานการรถไฟแห่งประเทศไทย	15-28
ตารางที่ 15.7	จำนวนบุคลากรจำแนกตามหน่วยงานและระดับของการรถไฟแห่งประเทศไทย	15-29
ตารางที่ 15.8	บัญชีที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย	15-32
ตารางที่ 16.1	รายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ระหว่างปี 2546-2551	16-2
ตารางที่ 16.2	บัญชีที่ราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานคร	16-4
ตารางที่ 16.3	ที่ราชพัสดุในกรุงเทพมหานครที่ใช้ในราชการทหาร	16-7
ตารางที่ 16.4	การคัดเลือกที่ราชพัสดุที่มีศักยภาพในการพัฒนาที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในต่างจังหวัด	16-14
ตารางที่ 16.5:	ผลการประมาณการผู้ที่จะเกษียณอายุและภาระบำนาญที่จะเกิดขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 เป็นต้นไปของการรถไฟแห่งประเทศไทย	16-22
ตารางที่ 16.6	บัญชีที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย	16-26
ตารางที่ 17.1	ผลการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในกรณีฐาน	17-4
ตารางที่ 17.2	การประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในกรณีสถานการณ์ที่ดีที่สุด	17-9
ตารางที่ 17.3	ผลการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในกรณีสถานการณ์ที่ดีที่สุด	17-11
ตารางที่ 17.4	ผลการประมาณการค่าใช้จ่ายภาระบำเหน็จบำนาญของการรถไฟแห่งประเทศไทย	17-14
ตารางที่ 17.5	ผลการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทย	17-17

สารบัญตาราง

		หน้า
	ประเทศไทย	
ตารางที่ 17.6	ภาระของรัฐบาลในการอุดหนุนค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญที่ลดลงจากการนำที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยมาจัดประโยชน์	17-18
ส่วนที่ 5		
ตารางที่ 18.1	สมมติฐานด้านเศรษฐกิจมหภาคของแบบจำลอง	18-19
ตารางที่ 18.2	ผลประมาณการจัดเก็บรายได้ จำแนกตามหน่วยงานจัดเก็บ	18-20
ตารางที่ 18.3	ผลประมาณการรายจ่ายรัฐบาลจำแนกตามประเภทรายจ่าย ปีงบประมาณ 2554-2559	18-22
ตารางที่ 18.4	การเปรียบเทียบประมาณการรายรับและรายจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ 2554-2559	18-23
ตารางที่ 18.5	ผลการคาดการณ์หนี้สาธารณะคงค้าง	18-24
ตารางที่ 18.6	ผลการประมาณการรายรับและรายจ่ายงบประมาณ	18-24
ตารางที่ 18.7	รายละเอียดรายจ่ายงบประมาณกรณีที่อยู่เพื่อชดเชยการขาดดุล และเพื่อลงทุนให้ได้ตามกรอบวินัยทางการคลัง	18-25
ตารางที่ 18.8	ผลการคาดการณ์หนี้สาธารณะคงค้างจากการจัดทำงบประมาณขาดดุล	18-26
ตารางที่ 18.9	ผลการประมาณการรายรับและรายจ่ายงบประมาณ	18-26
ตารางที่ 18.10	การเปรียบเทียบผลการประมาณการรายรับและผลกระทบต่อ Fiscal Space ระหว่างฉากทัศน์ที่ 1 (กรณีฐาน) และกรณีฉากทัศน์ที่ 3	18-27
ตารางที่ 18.11	ผลการประมาณการรายรับและรายจ่ายงบประมาณ	18-27
ตารางที่ 18.12	การเปรียบเทียบผลการประมาณการรายรับและผลกระทบต่อ Fiscal Space ระหว่างฉากทัศน์ที่ 1 (กรณีฐาน) และกรณีฉากทัศน์ที่ 4	18-28
ตารางที่ 19.1	ประมาณการรายได้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม	19-3
ตารางที่ 19.2	ตัวอย่างต้นทุนรักษาโรคอ้วนในประเทศสหรัฐ	19-9
ตารางที่ 19.3	อัตราภาษี snack tax ของประเทศสหรัฐอเมริกา	19-12
ตารางที่ 19.4	ผลของอัตราการจัดเก็บภาษี ต่อค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าขนมและรายรับของรัฐบาล	19-14

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 19.5	ปริมาณน้ำตาลในขนนมขบเคี้ยวบางชนิด	19-15
ตารางที่ 19.6	ผลการศึกษาคำคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของโรงเรียนกวดวิชา	19-19
ตารางที่ 19.7	ผลการศึกษาคำคิดเห็นในการลดจำนวนโรงเรียนกวดวิชา	19-19
ตารางที่ 19.8	อัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบที่มีการปรับ เมื่อ 13 พฤษภาคม 2552	19-29
ตารางที่ 19.9	อัตราภาษีสรรพสามิตสุราและเบียร์ที่มีการปรับ เมื่อ 6 พฤษภาคม 2552	19-29
ตารางที่ 19.10	ข้อดีข้อเสียของเคลีออนย้ายฐานภาษีศุลกากรมายังภาษีสรรพสามิต	19-36
ตารางที่ 20.1	สรุปผลการประมาณการรายได้รัฐบาลปีงบประมาณ 2554-2559	20-4
ตารางที่ 20.2	สรุปผลการประมาณการรายจ่ายรัฐบาลปีงบประมาณ 2554-2559	20-6
ตารางที่ 20.3	สรุปผลการประมาณการดุลงบประมาณปีงบประมาณ 2554-2559	20-7
ตารางที่ 20.4	สรุปผลการประมาณการหนี้สาธารณะคงค้างปีงบประมาณ 2554-2559	20-7
ตารางที่ 20.5	สรุปประมาณการรายได้จากข้อเสนอในการเพิ่มรายได้เพื่อชดเชยการลดลงของอากรจัดเก็บของกรมศุลกากรเนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้า	20-8

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
ส่วนที่ 1		
แผนภาพที่ 1.1	โครงสร้างรายได้ของรัฐบาล	1-2
แผนภาพที่ 1.2	รายได้การจัดเก็บภาษีจําแนกรายกรมในช่วงปีงบประมาณ 2535 - 2550	1-4
แผนภาพที่ 1.3	การจัดเก็บอากรขาเข้าของกรมศุลกากร และมูลค่าการนำเข้าของไทย ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540-2550	1-6
แผนภาพที่ 2.1	กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย	2-3
แผนภาพที่ 2.2	กรอบแนวคิดในการประมาณการอากรขาเข้า	2-5
แผนภาพที่ 2.3	กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากเครื่องมือภาษีประเภทอื่น	2-7
แผนภาพที่ 2.4	กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ	2-16
แผนภาพที่ 2.5	กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐที่ถือครองโดยรัฐวิสาหกิจ	2-21
แผนภาพที่ 3.1	ผลกระทบของการเก็บภาษีแบบถดถอยต่อระดับรายจ่ายในการบริโภค	3-15
แผนภาพที่ 3.2	ผลกระทบของการเก็บภาษีแบบก้าวหน้าต่อระดับรายจ่ายในการบริโภค	3-16
แผนภาพที่ 3.3	ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษีกับรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้ (Laffer Curve)	3-17
แผนภาพที่ 3.4	Bid Rent CURVE	3-32
แผนภาพที่ 3.5	การกำหนดค่าเช่าที่เหมาะสมในตลาดที่ดิน	3-33
ส่วนที่ 2		
แผนภาพที่ 4.1	การจําแนกพิภัก์ศุลกากรและเปรียบเทียบการจําแนกพิภัก์ระบบ HS และ ANTH	4-3
แผนภาพที่ 4.2	โครงสร้างมูลค่านำเข้า มูลค่านำเข้าต้องอากร มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร และอากรขาเข้า	4-9
แผนภาพที่ 4.3	รูปแบบมูลค่านำเข้ารวม มูลค่านำเข้าต้องอากร มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร และอากรขาเข้า ตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2546 ถึง ไตรมาส 4 ปี 250	4-10
แผนภาพที่ 6.1	การจัดหมวดสินค้าของคณะผู้วิจัยโดยการแปลงจากระบบ SITC ซึ่งมีฐานจากระบบฮาร์โมนี	6-13
แผนภาพที่ 7.1	โครงสร้างแบบจำลองภาษีศุลกากร	7-28

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 8.1	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากกลุ่มประเทศ AFTA	8-2
แผนภาพที่ 8.2	ประมาณการอากรขาเข้าจากกลุ่มประเทศ AFTA	8-3
แผนภาพที่ 8.3	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากกลุ่มประเทศ EU	8-4
แผนภาพที่ 8.4	ประมาณการอากรขาเข้าจากกลุ่มประเทศ EU	8-5
แผนภาพที่ 8.5	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศญี่ปุ่น	8-6
แผนภาพที่ 8.6	ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศญี่ปุ่น	8-6
แผนภาพที่ 8.7	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศเกาหลีใต้	8-7
แผนภาพที่ 8.8	ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศเกาหลีใต้	8-8
แผนภาพที่ 8.9	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศจีน	8-9
แผนภาพที่ 8.10	ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศจีน	8-10
แผนภาพที่ 8.11	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศอินเดีย	8-11
แผนภาพที่ 8.12	ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศอินเดีย	8-11
แผนภาพที่ 8.13	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศออสเตรเลีย	8-12
แผนภาพที่ 8.14	ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศออสเตรเลีย	8-13
แผนภาพที่ 8.15	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศนิวซีแลนด์	8-14
แผนภาพที่ 8.16	ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศนิวซีแลนด์	8-14
แผนภาพที่ 8.17	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศสหรัฐอเมริกา	8-15
แผนภาพที่ 8.18	ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา	8-16
แผนภาพที่ 8.19	ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากกลุ่มประเทศอื่นๆ	8-17
แผนภาพที่ 8.20	ประมาณการอากรขาเข้าจากกลุ่มประเทศอื่นๆ	8-17
แผนภาพที่ 8.21	ประมาณการมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรรวมจากทุกประเทศ	8-18
แผนภาพที่ 8.22	ประมาณการอากรขาเข้ารวมจากทุกประเทศ	8-19
แผนภาพที่ 8.23	เปรียบเทียบประมาณการอากรขาเข้าจากสหภาพยุโรประหว่างฉันทันที่ 1 และฉันทันที่ 2	8-20
แผนภาพที่ 8.24	เปรียบเทียบประมาณการอากรขาเข้าจากสหรัฐอเมริการะหว่างฉันทันที่ 1 และฉันทันที่ 2	8-21
แผนภาพที่ 8.25	ประมาณการอากรขาเข้ารวมจากทุกประเทศกรณีฉันทันที่ 2	8-22

สารบัญแผนภาพ

	หน้า	
แผนภาพที่ 8.26	ประมาณการอาหารขาเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียน-ฉากทัศน์ที่ 3	8-24
แผนภาพที่ 8.27	ประมาณการอาหารขาเข้าจากกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป-ฉากทัศน์ที่ 3	8-24
แผนภาพที่ 8.28	ประมาณการอาหารขาเข้าจากประเทศญี่ปุ่น-ฉากทัศน์ที่ 3	8-25
แผนภาพที่ 8.29	ประมาณการอาหารขาเข้าจากกลุ่มประเทศเกาหลี-ฉากทัศน์ที่ 3	8-26
แผนภาพที่ 8.30	ประมาณการอาหารขาเข้าจากประเทศจีน-ฉากทัศน์ที่ 3	8-27
แผนภาพที่ 8.31	ประมาณการอาหารขาเข้าจากประเทศอินเดีย-ฉากทัศน์ที่ 3	8-28
แผนภาพที่ 8.32	ประมาณการอาหารขาเข้าจากประเทศออสเตรเลีย-ฉากทัศน์ที่ 3	8-29
แผนภาพที่ 8.33	ประมาณการอาหารขาเข้าจากประเทศนิวซีแลนด์-ฉากทัศน์ที่ 3	8-30
แผนภาพที่ 8.34	ประมาณการอาหารขาเข้าจากประเทศอเมริกา-ฉากทัศน์ที่ 3	8-31
แผนภาพที่ 8.35	ประมาณการอาหารขาเข้ารวมจากทุกประเทศ-ฉากทัศน์ที่ 3	8-32
แผนภาพที่ 8.36	มูลค่าภาษีอาหารขาเข้าจากทั้ง 3 ฉากทัศน์	8-33
แผนภาพที่ 8.37	มูลค่าภาษีนำเข้ารวมทั้ง 4 ฉากทัศน์	8-38
ส่วนที่ 3		
แผนภาพที่ 9.1	การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	9-4
แผนภาพที่ 9.2	ภาษีเงินได้ปีโตเต็มที่จัดเก็บได้	9-48
แผนภาพที่ 10.1	รายได้ที่จัดเก็บโดยกรมสรรพสามิต ในปี พ.ศ. 2551	10-2
แผนภาพที่ 10.2	รายได้ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน	10-6
แผนภาพที่ 10.3	รายได้ภาษียาสูบ	10-14
แผนภาพที่ 10.4	รายได้ภาษีสุรา	10-17
แผนภาพที่ 10.5	รายได้ภาษีเบียร์	10-21
แผนภาพที่ 10.6	รายได้ภาษีรถยนต์	10-23
แผนภาพที่ 10.7	รายได้ภาษีเครื่องดื่ม	10-28
แผนภาพที่ 12.1	โครงสร้างรายได้รัฐบาลที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากรปีงบประมาณ 2533-2551	12-2
แผนภาพที่ 12.2	โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	12-3
แผนภาพที่ 12.3	โครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคล	12-8
แผนภาพที่ 12.4	โครงสร้างภาษีมูลค่าเพิ่ม	12-13

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 12.5	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-19
แผนภาพที่ 12.6	เปรียบเทียบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ยเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-21
แผนภาพที่ 12.7	รายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษีเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-22
แผนภาพที่ 12.8	รายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มาจากแหล่งรายได้อื่นๆเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-22
แผนภาพที่ 12.9	รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษีเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-24
แผนภาพที่ 12.10	รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ ครึ่งปีเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-25
แผนภาพที่ 12.11	รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศ เปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-27
แผนภาพที่ 12.12	รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย เปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-29
แผนภาพที่ 12.13	รายได้ภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-31
แผนภาพที่ 12.14	รายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มจากการบริโภคในประเทศเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-32
แผนภาพที่ 12.15	รายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-34
แผนภาพที่ 12.16	รายได้ภาษีธุรกิจเฉพาะเปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	12-35
แผนภาพที่ 14.1	ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันเบนซิน และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-37
แผนภาพที่ 14.2	ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันดีเซล และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-37

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
	ข้อมูลตัวอย่าง	
แผนภาพที่ 14.3	ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันเตา และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-38
แผนภาพที่ 14.4	ปริมาณยอดจำหน่าย LPG และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-38
แผนภาพที่ 14.5	ปริมาณรถยนต์เพื่อการโดยสาร และ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-38
แผนภาพที่ 14.6	ปริมาณรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-39
แผนภาพที่ 14.7	ปริมาณยอดจำหน่ายสุรา และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-39
แผนภาพที่ 14.8	ปริมาณยอดจำหน่ายเบียร์ และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-39
แผนภาพที่ 14.9	ปริมาณยอดจำหน่ายยาสูบ และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-40
แผนภาพที่ 14.10	ปริมาณยอดจำหน่ายเครื่องดื่ม และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง	14-40
แผนภาพที่ 14.11	ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันเบนซิน และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-41
แผนภาพที่ 14.12	ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันดีเซล และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-41
แผนภาพที่ 14.13	ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันเตา และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-41
แผนภาพที่ 14.14	ปริมาณยอดจำหน่าย LPG และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-42
แผนภาพที่ 14.15	ปริมาณยอดจำหน่ายรถยนต์เพื่อการโดยสาร และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-42

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 14.16	ปริมาณยอดจำหน่ายรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-42
แผนภาพที่ 14.17	ปริมาณยอดจำหน่ายสุรา และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-43
แผนภาพที่ 14.18	ปริมาณยอดจำหน่ายเบียร์ และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-43
แผนภาพที่ 14.19	ปริมาณยอดจำหน่ายยาสูบ และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-43
แผนภาพที่ 14.20	ปริมาณยอดจำหน่ายเครื่องดื่ม และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง	14-44
แผนภาพที่ 14.21	ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีน้ำมันเทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง	14-46
แผนภาพที่ 14.22	ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีรถยนต์เทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง	14-47
แผนภาพที่ 14.23	ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีสุราเทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง	14-48
แผนภาพที่ 14.24	ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีเบียร์เทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง	14-48
แผนภาพที่ 14.25	ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษียาสูบเทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง	14-49
แผนภาพที่ 14.26	ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีเครื่องดื่มเทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง	14-50
ส่วนที่ 4		
แผนภาพที่ 15.1	สัดส่วนที่ดินของรัฐและเอกชน	15-2
แผนภาพที่ 15.2	สัดส่วนที่ดินของรัฐ	15-2
แผนภาพที่ 15.3	รายได้และค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของ รฟท. ระหว่างปี พ.ศ. 2545-	15-25

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
	2551	
แผนภาพที่ 15.4	จำนวนบุคลากร รฟท. จำแนกตามอายุ	15-30
แผนภาพที่ 15.5	สัดส่วนบุคลากร รฟท. ตามช่วงอายุ	15-31
แผนภาพที่ 15.6	ค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญของพนักงาน รฟท. ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2551	15-31
แผนภาพที่ 15.7	ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์	15-33
แผนภาพที่ 16.1	การใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานคร	16-4
แผนภาพที่ 16.2	ค่าใช้จ่ายอื่นๆของ รฟท. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2551	16-22
แผนภาพที่ 17.1	โครงสร้างของแบบจำลองการวิเคราะห์ฉกทศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ	17-2
แผนภาพที่ 17.2	เปรียบเทียบผลการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ	17-8
แผนภาพที่ 17.3	โครงสร้างของแบบจำลองการวิเคราะห์ฉกทศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของ รฟท.	17-12
แผนภาพที่ 17.4	ภาวะรัฐบาลในการอุดหนุนค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญ รฟท.	17-19
ส่วนที่ 5		
แผนภาพที่ 18.1	กรอบวินัยและความยั่งยืนทางการคลังในแบบจำลองแกนหลัก	18-5
แผนภาพที่ 18.2	สมมติฐานตัวแปรเชิงมหภาคในแบบจำลองแกนหลัก	18-6
แผนภาพที่ 18.3	สมมติฐานตัวแปรเชิงนโยบายในแบบจำลองแกนหลัก	18-7
แผนภาพที่ 18.4	รายได้ เงินกู้ชุดขยายการขาดดุล และกรอบรายจ่ายของรัฐบาล	18-8
แผนภาพที่ 18.5	ประมาณการรายจ่ายงบประมาณของรัฐบาล	18-10
แผนภาพที่ 18.6	ฐานข้อมูลหนี้ในประเทศ	18-11
แผนภาพที่ 18.7	แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตน้ำมัน	18-12
แผนภาพที่ 18.8	แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตยาสูบ	18-13
แผนภาพที่ 18.9	แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตสุรา	18-13
แผนภาพที่ 18.10	แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตเบียร์	18-14
แผนภาพที่ 18.11	แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตรถยนต์	18-14
แผนภาพที่ 18.12	แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่ม	18-15

สารบัญแผนภาพ

	หน้า	
แผนภาพที่ 18.13	แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีศุลกากร	18-15
แผนภาพที่ 18.14	แบบจำลองย่อยประมาณการรายได้จากที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์	18-16
แผนภาพที่ 18.15	ความเชื่อมโยงระหว่างแบบจำลอง และการประมาณการ	18-17
แผนภาพที่ 19.1	อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ในตลาดขนมขบเคี้ยว ในปี 2548 – 2550	19-6
แผนภาพที่ 19.2	ปริมาณการบริโภคคาดการณ์ ไตรมาสที่ 2 ปี 2552 – ไตรมาสที่ 4 ปี 2560	19-24
แผนภาพที่ 19.3	รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีรถยนต์ ไตรมาสที่ 1 ปี 2542 – ไตรมาสที่ 2 ปี 2551	19-26
แผนภาพที่ 19.4	ประมาณการรายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีสรรพสามิตเทียบกับรายได้ภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บได้จริง	19-31
แผนภาพที่ 19.5	ประมาณการรายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีสรรพสามิตในกรณีต่างๆ	19-31

ส่วนที่ 1

บทนำ

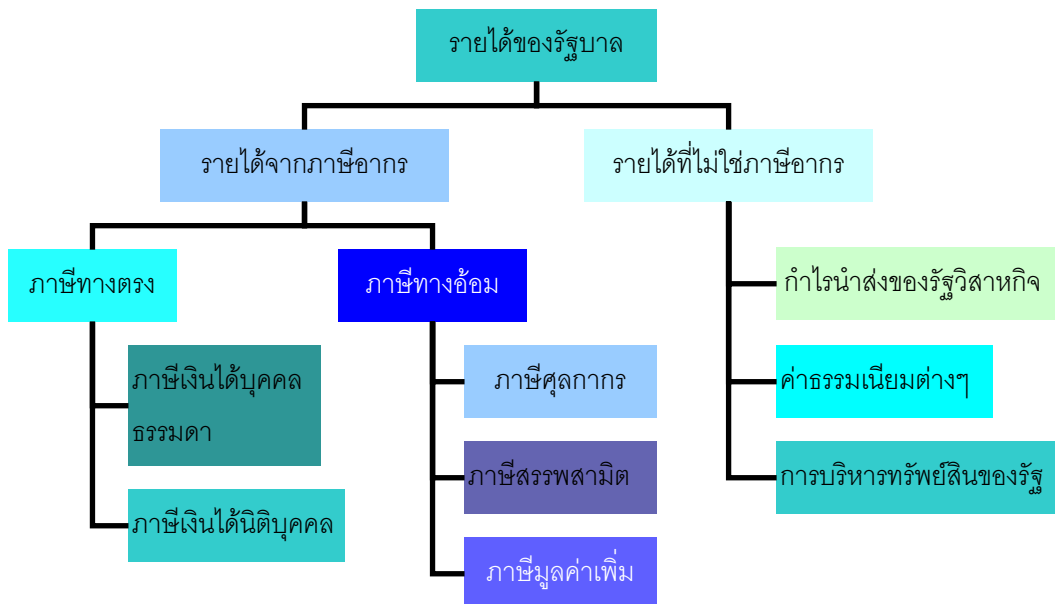
1

บทนำ

1.1 หลักการและความสำคัญ

รัฐบาลดำเนินนโยบายการคลัง ทั้งในด้านการขยายตัวและการหดตัวเพื่อกำหนดแนวทาง และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ผ่านเครื่องมือประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น รายจ่ายของรัฐบาล (Government Expenditure) รายได้ของรัฐบาล (Government Revenue) การบริหารทรัพย์สินของรัฐบาล และ การก่อกั้นสาธารณะ เครื่องมือนโยบายในส่วนของรายได้เป็นเครื่องมือที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นแหล่งเงินในการใช้จ่ายบริหารกิจการต่างๆของประเทศ ในส่วนของประเทศไทย โครงสร้างรายได้ของรัฐบาล ประกอบด้วย รายได้จากภาษีอากร (Tax Revenue) คิดเป็นประมาณร้อยละ 90 ของรายได้รัฐบาล ส่วนรายได้ที่เหลือประมาณร้อยละ 10 มาจากรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร (Non-Tax Revenue) เช่น กำไรนำส่งของรัฐวิสาหกิจ การเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ และการสร้างรายได้อื่นจากการบริหารทรัพย์สินของรัฐบาล

แผนภาพที่ 1.1 โครงสร้างรายได้ของรัฐบาล

รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นรายได้หลักที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล สามารถจำแนกได้เป็น ภาษีทางตรง (Direct Taxes) และภาษีทางอ้อม (Indirect Taxes) โดยภาษีทางตรงนั้นจัดเก็บจากฐานรายได้ โดยผู้เสียภาษีเป็นผู้รับภาระของภาษีนั้นทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากร เป็นต้น ส่วนภาษีทางอ้อม จะจัดเก็บจากฐานการใช้จ่ายหรือการซื้อขายแลกเปลี่ยน โดยผู้เสียภาษีไม่ได้เป็นผู้รับภาระของภาษีนั้นไว้ทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ สามารถผลักภาระของภาษีที่เสียไปทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่ผู้อื่นในรูปของการขายสินค้าที่แพงขึ้น เช่น ภาษีสินค้าขาออก และภาษีสินค้าขาเข้า ที่จัดเก็บโดยกรมศุลกากร ภาษีสรรพสามิต จัดเก็บโดยกรมสรรพสามิต และภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากร เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การดำเนินมาตรการการคลังผ่านการจัดเก็บภาษีอากร ไม่ใช่เพียงเพื่อเป็นรายได้ของรัฐเท่านั้น แต่ปัจจุบันรัฐบาลยังใช้มาตรการภาษีเพื่อวัตถุประสงค์อื่นด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลไทยได้ดำเนินการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement) กับประเทศต่างๆหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นประเทศคู่ค้าหลักของไทย โดยประเด็นในการเจรจาหลักเกี่ยวกับมาตรการภาษีที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ ที่มีการดำเนินการในรูปของการทยอยลดอัตราภาษีศุลกากรของสินค้าที่นำเข้าและส่งออกระหว่างกัน เนื่องจากรัฐบาลเห็นว่าการเปิดเสรีทางการค้าจะช่วยให้เกิดการขยายปริมาณทางการค้า (Trade Creation) ซึ่งทำให้การส่งออกสินค้าของไทยไปยังประเทศคู่ค้าได้มากขึ้น

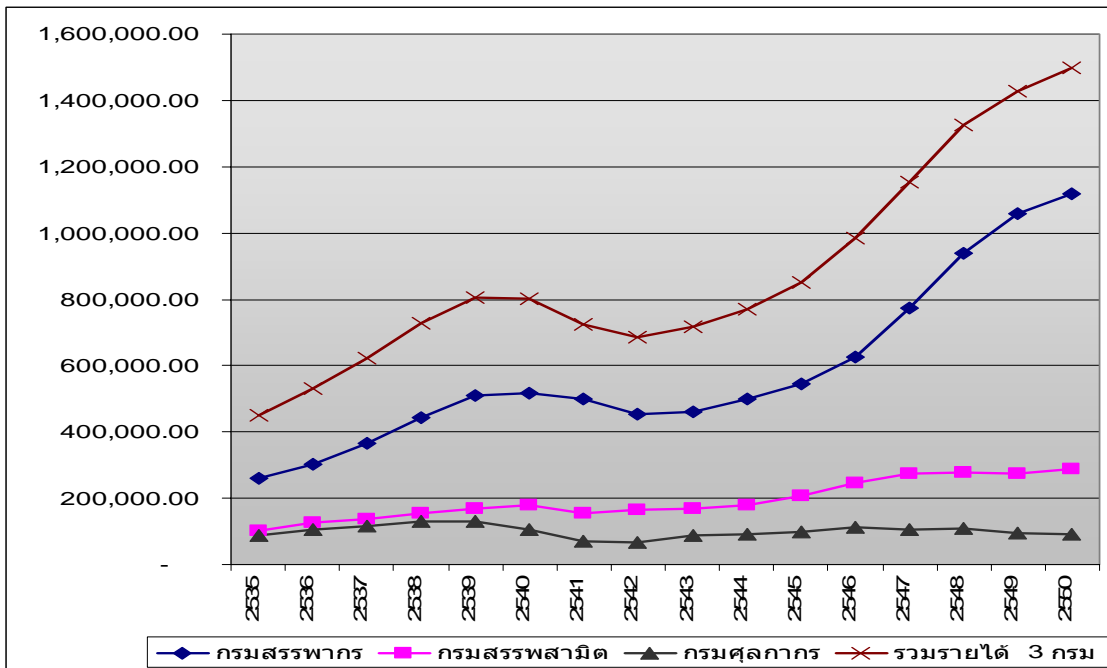
ในยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดนอันเกิดจากการพัฒนาทางเทคโนโลยี ส่งผลให้การติดต่อสื่อสาร การเดินทาง และการขนส่งระหว่างประเทศเป็นไปได้อย่างสะดวกขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยียังส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าต่างๆ ลดลง และเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้น ปัจจัยดังกล่าวเป็น สิ่งที่เอื้อให้การค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ความสำเร็จในการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ซึ่งเป็น การเจรจาการค้าแบบพหุภาคีภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ที่ ครอบคลุมถึงการลดและยกเลิกภาษีสินค้าเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม การค้าบริการ และการลดอุปสรรค ทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ระหว่างประเทศสมาชิกกว่า 120 ประเทศ ได้ทำให้เกิดภาวะเปียบทางการค้า ระหว่างประเทศที่เป็นธรรมชาติที่มีความโปร่งใสมากขึ้น และเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเจรจาการค้า ระหว่างประเทศต่างๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเจรจาการค้าระดับพหุภาคียังไม่คืบหน้ามากนัก เนื่องจากประเทศสมาชิกของ WTO แบ่งออกเป็นหลายฝ่าย จึงไม่สามารถเจรจาตกลงแบบฉันทามติได้ รวมทั้งเกิดการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่ เห็นด้วยกับการเปิดเสรีทางการค้าเช่น กลุ่มสหภาพแรงงานและกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นผลให้หลาย ประเทศหันมาให้ความสนใจเจรจาเปิดการค้าเสรีในระดับทวิภาคีมากขึ้น

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้มีการดำเนินนโยบายไปในทิศทางเดียวกับกระแสโลก เพื่อ หลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการเบี่ยงเบนทางการค้า¹ ในกรณีที่ประเทศอื่นจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับ ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย และประเทศไทยไม่ได้มีการดำเนินการใด จะส่งผลกระทบต่อส่งออก สินค้าและบริการ รวมทั้งการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศในที่สุด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเด็นที่สำคัญในการเจรจาการค้าเสรีนั้นคือการผ่อนปรน หรือยกเลิก อุปสรรคการค้าทั้งในส่วนที่เป็นภาษี และส่วนที่ไม่ใช่ภาษี ดังนั้น เราจะพบว่า การเปิดเสรีทางการค้า จะส่งผลกระทบต่อภาคการคลังของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนของรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยกรมจัดเก็บภาษีที่ได้รับผลกระทบอย่างมากจากการดำเนินการดังกล่าว คือ กรมศุลกากร ซึ่งมีฐานภาษีที่สำคัญคือมูลค่าการนำเข้าจากต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังเป็นที่ คาดหมายว่าอากรขาเข้าที่ลดลงหรือถูกยกเลิกไปจากการเปิดเสรีทางการค้าจะกระทบต่อรายได้ของ กรมจัดเก็บที่เหลืออีก 2 กรม เนื่องจากอากรขาเข้าเป็นฐานการคำนวณภาษีของทั้งภาษีสรรพสามิต และภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการบริโภคจากการดำเนินการนี้

¹ การเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade diversion) คือ การที่ประเทศใดประเทศหนึ่งเปลี่ยนแหล่งนำเข้าสินค้าจากประเทศหนึ่งซึ่งอยู่นอก ความตกลงทางการค้าเสรี ไปนำเข้าสินค้าจากอีกประเทศหนึ่งซึ่งได้ตกลงเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน

เมื่อพิจารณารายได้ภาษีอากรในภาพรวมพบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2535 ถึง 2550 รายได้ภาษีอากรมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยมีอัตราเพิ่มตั้งแต่ร้อยละ 4.83 จนถึงร้อยละ 18.51 (เฉลี่ยร้อยละ 8.69) ยกเว้นในช่วงที่ไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปีงบประมาณ 2540 2541 และ 2542 ที่มีอัตราลดลงร้อยละ 0.32 9.85 และ 5.47 ตามลำดับ (แผนภาพที่ 1.2) และเมื่อพิจารณารายกรมเกี่ยวกับผลการจัดเก็บภาษี พบว่า รายได้ของกรมสรรพากรมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.61 รองลงมาคือกรมสรรพสามิตมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 7.50 ขณะที่กรมศุลกากรมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.57 ซึ่งอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ศุลกากรนั้นเป็นผลมาจากช่วงก่อนปีงบประมาณ 2546 โดยเป็นช่วงที่ไทยยังมีการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ไม่มากนัก รวมทั้งเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลจากรายได้กรมจัดเก็บภาษี 3 กรม พบว่า ภาษีศุลกากรมีสัดส่วนน้อยที่สุดและมีการลดลงอย่างชัดเจน จากร้อยละ 19.19 ในปีงบประมาณ 2535 เหลือร้อยละ 11.59 ในปีงบประมาณ 2545 รวมทั้งยังลดลงอย่างมากตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 จนเหลือร้อยละ 6.05 ในปีงบประมาณ 2550 อันเป็นผลจากการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ และการปรับลดอัตราภาษีศุลกากรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (ตารางที่ 1.1)

แผนภาพที่ 1.2 รายได้การจัดเก็บภาษีจำแนกรายกรมในช่วงปีงบประมาณ 2535 - 2550

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ตารางที่ 1.1 รายได้ภาษีของกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร
ปีงบประมาณ 2535 -2550

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	กรมสรรพากร*	กรมสรรพสามิต	กรมศุลกากร	รวมรายได้ 3 กรม
2535	261,042.20	102,031.28	86,245.80	449,319.28
(สัดส่วน)	58.10	22.71	19.19	100.00
2536	300,805.30	125,788.50	105,909.80	532,503.60
2537	366,956.80	138,669.20	116,871.80	622,497.80
2538	444,512.20	155,308.50	128,546.93	728,367.63
2539	508,832.41	167,159.49	129,542.92	805,534.82
2540	518,619.88	180,167.88	104,159.80	802,947.56
(สัดส่วน)	64.59	22.44	12.97	100.00
2541	498,966.20	155,563.20	69,338.20	723,867.60
2542	452,317.00	163,891.50	68,094.50	684,303.00
2543	461,321.67	168,821.90	87,194.50	717,338.07
2544	499,868.00	177,599.78	92,838.00	770,305.78
2545	544,280.80	208,152.98	98,628.44	851,062.22
(สัดส่วน)	63.95	24.46	11.59	100.00
2546	627,682.49	246,640.97	111,819.02	986,142.48
2547	772,236.42	275,774.00	106,122.00	1,154,132.42
2548	937,150.00	279,397.00	110,404.00	1,326,951.00
2549	1,057,199.00	274,096.00	96,232.00	1,427,527.00
2550	1,119,135.00	287,231.00	90,626.00	1,496,992.00
(สัดส่วน)	74.76	19.19	6.05	100.00
2551**	899,502.00	218,215.00	73,365.00	1,191,082.00
อัตราการ เจริญเติบโต (เฉลี่ย)	10.61	7.50	1.57	8.69
สัดส่วน (เฉลี่ย)	66.56	22.06	11.38	100.00

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

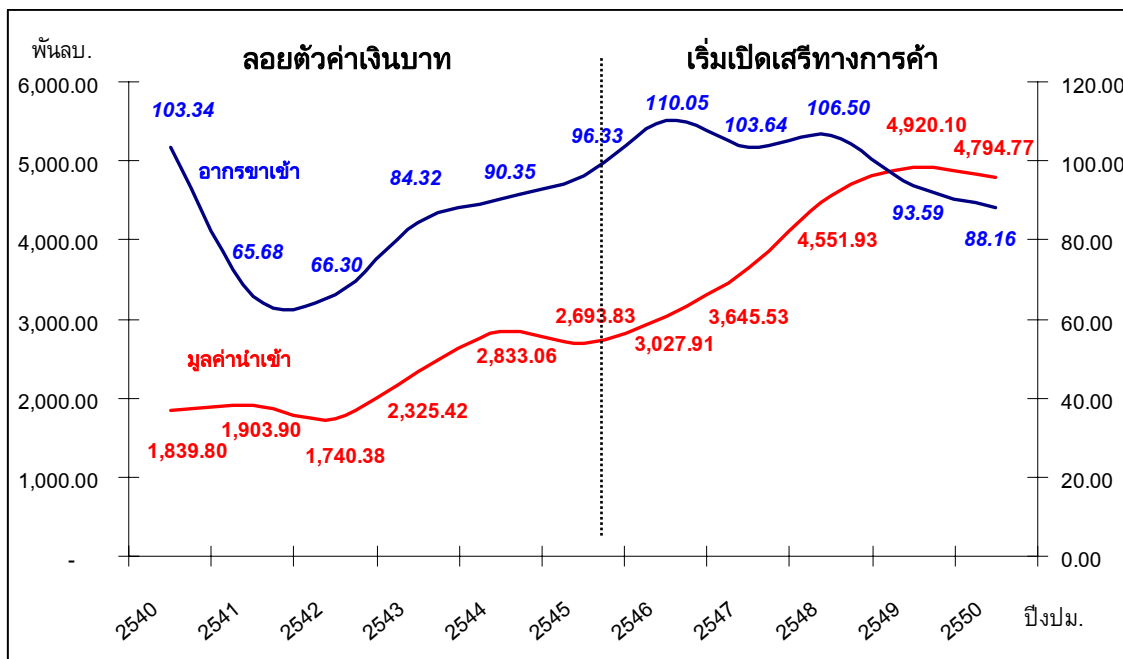
หมายเหตุ: * รายได้กรมสรรพากรก่อนหักการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มและจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

** ตุลาคม 2550 - มิถุนายน 2551

เมื่อพิจารณาการจัดเก็บภาษีศุลกากรในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า การเปิดเสรีทางการค้าทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีส่งผลกระทบต่อรายได้จัดเก็บของกรมศุลกากรอย่างมาก โดยในช่วงที่เริ่มมีการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างอาเซียนและจีน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547-2550 เป็นต้นมา อกรขาเข้าที่กรมศุลกากรจัดเก็บได้ลดลงต่อเนื่องอย่างมีนัยสำคัญ โดยลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5.25 ต่อปี ซึ่งสวนทางกับการนำเข้าที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12.70 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บอกรขาเข้าในช่วงก่อนปีงบประมาณ 2547 คือช่วงปีงบประมาณ 2542-2546 ที่ไทยยังไม่มี การเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศต่างๆ มากนัก อัตราการเพิ่มขึ้นของอกรขาเข้าที่กรมศุลกากรจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 13.80 ต่อปี การที่อกรขาเข้าในช่วงนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นเกิดจากการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าสินค้าในรูปของค่าเงินบาทสืบเนื่องจากผลของการลอยตัวค่าเงินบาท โดยอัตราการเพิ่มขึ้นของการนำเข้าเฉลี่ยร้อยละ 15.73 ต่อปี (แผนภาพที่ 1.3)

แผนภาพที่ 1.3 การจัดเก็บอกรขาเข้าของกรมศุลกากร และมูลค่าการนำเข้าของไทย ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540-2550

หน่วย: พันล้านบาท

ที่มา: กระทรวงการคลังและกระทรวงพาณิชย์

การสูญเสียรายได้อากรขาเข้า ซึ่งเป็นรายได้หลักของกรมศุลกากร จากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าหลักของไทยดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อฐานะการคลังของรัฐบาลได้ ดังนั้นกระทรวงการคลังซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงด้านการจัดเก็บรายได้ของประเทศจึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาถึงแนวทางในการหารายได้จากส่วนอื่น ๆ มาทดแทน โดยควรมีการศึกษาพิจารณาถึงโครงสร้างรายได้อื่นของรัฐบาลทั้งส่วนที่เป็นรายได้จากภาษี ได้แก่ ภาษีสรรพสามิตของกรมสรรพสามิต เครื่องมือภาษีประเภทต่างๆของกรมสรรพากร และรายได้ที่ไม่ใช่ภาษี โดยเฉพาะส่วนที่มาจากการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐบาล เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินการจัดเก็บเพิ่มเติมเพื่อทดแทนรายได้ที่สูญเสียไป

การพิจารณาความเป็นไปได้ในการปรับโครงสร้างรายได้อื่นของรัฐบาลที่จัดเก็บในรูปแบบของภาษีเพื่อให้สามารถสร้างรายได้เพื่อทดแทนรายได้ที่สูญเสียไปจากภาษีศุลกากรนั้น ในส่วนของกรมสรรพสามิต สามารถดำเนินการได้ทั้งในรูปของการพิจารณาปรับเปลี่ยนความเป็นไปได้ในการปรับโครงสร้างการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตให้มีความเหมาะสมต่อสภาพการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันยิ่งขึ้น โดยเฉพาะใน 5 อุตสาหกรรมหลัก คือ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ยาสูบ สุราและเบียร์รยยนต์ และเครื่องดื่ม การพิจารณาปรับเปลี่ยนโครงสร้างสรรพสามิตดังกล่าวจะครอบคลุมทั้งการปรับเพิ่มอัตราภาษีเดิม และสร้างฐานภาษีใหม่ ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาลแล้ว ยังช่วยควบคุมพฤติกรรมกรรมการบริโภคและผลิต เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน และป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ความเป็นไปได้ในการพิจารณาเกี่ยวกับการสร้างรายได้ของกรมสรรพสามิตยังครอบคลุมถึงความเป็นไปได้ในการสร้างเครื่องมือภาษีสรรพสามิตใหม่ที่สามารถทำให้มีการจัดเก็บในสินค้าที่มีความเป็นไปได้ และมีความเหมาะสมอีกด้วย ตามการเปลี่ยนแปลงไปของการบริโภค และความต้องการที่จะควบคุมของหน่วยงานของรัฐ ขณะที่ส่วนกรมสรรพากรนั้น จะได้มีการพิจารณาความเป็นไปได้ในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษีที่ดำเนินการโดยกรมสรรพากรด้วย ทั้งในส่วนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยมีการพิจารณาร่วมกับความเหมาะสมในการเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายของเครื่องมือภาษีของกรมสรรพากรในการจัดการกับสถานการณ์เศรษฐกิจควบคู่ไปด้วย

ด้านการพิจารณาความเป็นไปได้ในการสร้างรายได้จากรายได้อื่นของรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากภาษีนั้น แม้ว่าจะมีทางเลือกอย่างหลากหลาย แต่แนวทางที่ได้รับความสนใจอย่างมาก ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพย์สินของรัฐบาล โดยเฉพาะที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ ในกลุ่มส่วนราชการที่มีภารกิจด้านทรัพย์สิน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือการบริหารจัดการที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ ปัจจุบัน ที่ราช

พัสดุมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 12.5 ล้านไร่ อย่างไรก็ตาม ที่ดินส่วนใหญ่ นั้นได้ถูกจัดสรรเพื่อใช้ในราชการถึงร้อยละ 99 หรือประมาณ 12.434 ล้านไร่ และนำมาจัดหาประโยชน์เพียงร้อยละ 1 หรือประมาณ 0.124 ล้านไร่ โดยสามารถสร้างรายได้ในรูปของค่าเช่าให้รัฐในปีงบประมาณ 2550 ทั้งสิ้น 2,648 ล้านบาทต่อปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90.4 ของเป้าหมาย ดังนั้นการศึกษาทบทวนเกี่ยวกับการบริหารที่ราชพัสดุ ให้มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ก็น่าจะสามารถสร้างรายได้ให้กับรัฐได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ในส่วนของรายได้อื่นที่ไม่ใช่ภาษีอากร นอกเหนือจากรายได้จากกรมธนารักษ์แล้วยังมีรายได้จากการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้กระทรวงการคลังอีกด้วย โดยปีงบประมาณ 2550 รัฐวิสาหกิจสามารถจัดเก็บรายได้จากการดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 86,128.625 ล้านบาท ขณะที่หากพิจารณาจากตัวชี้วัดทางการเงินด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) ของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินพบว่ามีผลตอบแทนร้อยละ 5.5 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า (ปีงบประมาณ 2549 ที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ร้อยละ 6.8) ทั้งนี้เป็นผลมาจากกำไรสุทธิของรัฐวิสาหกิจลดลงจาก 204,071 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2549 เป็น 181,511 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2550 ขณะที่สินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นเป็น 3,288,610 ล้านบาท

เนื่องจากพันธกิจในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เป็นการให้บริการสาธารณะ ดังนั้น แนวทางการเพิ่มรายได้จากการดำเนินงาน (หรือโดยการสร้างรายได้จากการเพิ่มอัตราการให้บริการต่างๆ) จึงมีแนวโน้มที่จะไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างรายได้ของรัฐวิสาหกิจ ก็สามารถดำเนินการได้โดยการให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ของรัฐที่ถือครองโดยรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะทรัพย์สินที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดและเหมาะสมตามประเภทและศักยภาพของทรัพย์สินนั้นๆ ซึ่งจะทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแม้ว่าจะไม่ใช่การสร้างรายได้ให้แก่รัฐบาลโดยตรง แต่ก็สามารถเป็นการลดภาระในส่วนของการอุดหนุนรัฐวิสาหกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การพิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้ในการเพิ่มรายได้รัฐบาลจากช่องทางอื่นเพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้จากการทำข้อตกลงการค้าเสรี เป็นความพยายามหนึ่งในการทำให้เกิดการปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมโลก และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อทำให้รัฐบาลสามารถรักษาความสามารถในการสร้างรายได้ และความยั่งยืนทางการคลังในที่สุด

เพื่อให้สามารถบรรลุได้ตามเป้าหมายที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลังได้มอบหมายให้มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลังทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลตามแนวทางที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อชดเชยการลดลงของรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร เพื่อสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดทำข้อเสนอเพื่อการดำเนินการดังกล่าวปรับปรุงโครงสร้างของรายได้ให้มีความเหมาะสม และเพื่อเป็นการรักษาความยั่งยืนทางการคลัง เสนอแก่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษาผลกระทบด้านรายได้ภาษีจากการทำข้อตกลงการค้าเสรี และเพื่อปรับปรุงโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลให้มีความเหมาะสม และมีความยั่งยืนทางการคลังในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษานี้ ดังนี้

- (1) เพื่อประเมินผลกระทบด้านรายได้จากการลดลงของภาษีศุลกากร จากการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าหลักของไทย
- (2) เพื่อประเมินแนวทางการหารายได้เพิ่มเติมในรูปแบบต่างๆ และประเมินผลกระทบในแต่ละแนวทางในการชดเชยการสูญเสียรายได้ของรัฐบาลเพื่อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพเศรษฐกิจของประเทศได้
- (3) เพื่อศึกษาแนวทางการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิต และเครื่องมือภาษีของกรมสรรพากรให้ทันสมัยและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยพิจารณาถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมการบริโภคและผลิตภายในประเทศ และฐานะทางการคลังของรัฐบาล
- (4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ และที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่มีศักยภาพในการทำรายได้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพ รวมทั้งการประเมินรายได้ค่าเช่าที่จะเพิ่มขึ้น และทำการศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากแนวทางการบริหารจัดการดังกล่าว

1.3 ขอบเขตการศึกษา

(1) ศึกษาและประเมินผลกระทบต่ออากรขาเข้าที่จะเกิดขึ้นจากการลดอัตราภาษีศุลกากร จากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้ทำข้อตกลงไว้กับประเทศคู่ค้า โดยการศึกษานี้จะครอบคลุมมิติต่างๆ รวมทั้งวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ เพื่อมุ่งไปสู่การจัดทำประมาณการการจัดเก็บรายได้ของกรมศุลกากรจากสินค้านำเข้า

▪ **ประเภทสินค้านำเข้า** การศึกษาโครงการนี้จะพิจารณาสินค้านำเข้าตามระบบ ฮาร์โมนไนซ์ (Harmonize System Code: HS) รหัสสถิติ 6-7 หลักคือระดับ ประเภทย่อย เพื่อใช้เป็นฐานในการจัดกลุ่มสินค้าที่มีความคล้ายคลึงหรือ ลักษณะเหมือนกัน พร้อมทั้งพิจารณาถึงความสำคัญในการนำเข้าของสินค้า ประกอบด้วย โดยการจัดกลุ่มสินค้านั้นจะใช้ระบบ Standard International Trade Classification (SITC) ของสหประชาชาติ (United Nation: UN) ซึ่งในปัจจุบันได้มีการทบทวนครั้งที่ 4 (revision 4) แล้ว การคัดเลือกสินค้าแต่ละกลุ่มนั้นจะใช้รหัสสถิติของระบบ SITC ในระดับ 2 – 3 หลักเป็นเกณฑ์ โดยสินค้าใช้ในการศึกษาจะครอบคลุมทุกสินค้าที่ได้มีการนำเข้าทั้งหมด ซึ่งคณะผู้วิจัยได้แบ่งประเภทสินค้าที่จะพิจารณาออกเป็น 37 กลุ่มดังนี้

- 1) ผลิตภัณฑ์อาหารจากพืชและสัตว์
- 2) นมและผลิตภัณฑ์
- 3) ปลา สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์
- 4) ข้าว
- 5) ผักและผลไม้
- 6) น้ำตาลและผลิตภัณฑ์
- 7) กาแฟ ชา โกโก้และเครื่องเทศ
- 8) อาหารสัตว์และสินค้าบริโภคอื่นๆ
- 9) เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์
- 10) เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์
- 11) ยาสูบและผลิตภัณฑ์
- 12) หนังสือและผลิตภัณฑ์
- 13) ยางและผลิตภัณฑ์
- 14) ไม้และผลิตภัณฑ์
- 15) กระจกและผลิตภัณฑ์

- 16) สิ่งทอและผลิตภัณฑ์
- 17) ผลิตภัณฑ์แร่
- 18) น้ำมันและผลิตภัณฑ์
- 19) เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์
- 20) ยาและผลิตภัณฑ์
- 21) พลาสติกและผลิตภัณฑ์
- 22) อโลหะและผลิตภัณฑ์
- 23) เหล็กและของทำจากเหล็ก
- 24) เครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า
- 25) สินค้าเบ็ดเตล็ด
- 26) กล้องถ่ายรูป อุปกรณ์และอื่นๆ
- 27) รถยนต์นั่งและรถยนต์เอนกประสงค์ (ยกเว้นรถโดยสารคนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป)
- 28) รถยนต์เพื่อการขนส่งสินค้าและวัตถุประสงค์เฉพาะ
- 29) รถโดยสารคนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป
- 30) ะไหล่ยานยนต์
- 31) รถจักรยานยนต์
- 32) รถพ่วง
- 33) รถไฟ
- 34) เครื่องบิน
- 35) เรือ
- 36) อื่นๆ
- 37) สินค้าตอนที่ 99 ของระบบฮาร์โมนีของไทย ได้แก่ ของที่ส่งออกไปซ่อม นำกลับเข้ามาภายใน 1 ปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะ ของที่ส่งออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศ ของที่นำเข้ามาพร้อมตนหรือนำเข้ามาชั่วคราว และส่งกลับออกไปภายในไม่เกิน 6 เดือน ของส่วนตัวและของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้วที่ เจ้าของนำกลับพร้อมตนในการย้ายภูมิลำเนา ของที่ได้รับเอกสิทธิ ตามข้อผูกพันที่ไทยมีต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือทางการทูต ซึ่งได้ปฏิบัติต่อกัน รวมทั้ง ของที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดฯ ว่าเป็นของที่นำเข้าเพื่อบริจาคเป็นสาธารณกุศลแก่ประชาชนโดยผ่านส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล หรือเป็นของที่นำเข้ามาเพื่อให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล

- **ประเทศที่ทำการศึกษา** คณะผู้วิจัยได้พิจารณาถึงความสำคัญของประเทศ/กลุ่มประเทศนำเข้าจากมูลค่านำเข้าและการเจรจาการเปิดเสรีทางการค้า โดยได้แบ่งประเทศ/กลุ่มประเทศออกเป็น 11 ประเทศ/กลุ่มประเทศ ดังนี้

 - 1) เขตการค้าเสรีอาเซียน (Asean Free Trade Area: AFTA) 9 ประเทศได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย กัมพูชา ลาว พม่า มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม
 - 2) สหภาพยุโรป 27 ประเทศได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม บัลแกเรีย ไชปรัส สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ อิตาลี แลตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มัลตา เนเธอร์แลนด์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน และสหราชอาณาจักร
 - 3) ญี่ปุ่น
 - 4) เกาหลีใต้
 - 5) สาธารณรัฐประชาชนจีน
 - 6) อินเดีย
 - 7) ออสเตรเลีย
 - 8) นิวซีแลนด์
 - 9)เปรู
 - 10) สหรัฐอเมริกา
 - 11) อื่นๆ

- **ระยะเวลาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา** ข้อมูลที่นำมาใช้ในการสร้างแบบจำลองเป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (Time series data) รายไตรมาส เริ่มตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2546 – 2550 รวมทั้งหมด 20 ไตรมาส ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เริ่มมีการเปิดเสรีทางการค้าของไทยกับประเทศต่างๆ

- **อัตราอากรขาเข้า** จะใช้อัตราอากรขาเข้าที่ไทยได้ตกลงไว้กับประเทศต่างๆ ตามตารางการเปิดเสรีทางการค้า

การประมาณการรายได้อากรขาเข้าจะเริ่มศึกษาจากโครงสร้างการจัดเก็บอากรขาเข้าของกรมศุลกากรและอัตราอากรขาเข้าที่ประเทศไทยตกลงเปิดเสรีกับประเทศต่างๆ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณประชาชนจีน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้มีการดำเนินการเจรจาเสร็จสิ้นแล้วเพื่อใช้ในการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับการจัดเก็บอากร

ขาเข้าอันจากการเปิดเสรีของไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในระยะปานกลาง รวมถึงการจัดทำวรรณกรรมปริทัศน์ ซึ่งการศึกษานี้จะทำการวิเคราะห์โดยการจัดทำแบบจำลองในการประมาณการอากรขาเข้าของกรมศุลกากร

(2) ศึกษาความเป็นไปได้ในการหารายได้เพิ่มเติมในรูปแบบต่างๆ

(2.1) ทางเลือกในการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีความทันสมัย รวมทั้งความเป็นไปได้ในการเสนอแนวทางการเก็บภาษีสรรพสามิตรูปแบบใหม่ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยการศึกษาจะครอบคลุมมิติต่างๆ และวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ เพื่อมุ่งไปสู่การจัดทำประมาณการการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพสามิตใน 5 สินค้าอุตสาหกรรมหลักคือ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ยาสูบ สุราและเบียร์ รถยนต์ และเครื่องดื่ม เนื่องจากรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้จากสินค้าเหล่านี้ มีสัดส่วนถึงร้อยละ 94.41 ของรายได้ที่เก็บโดยกรมสรรพสามิต 10 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2550 หรือร้อยละ 97.06 ของรายได้ที่เก็บโดยกรมสรรพสามิต 10 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2550 หากไม่รวมภาษีกิจการ ไทรคมนาคมที่ได้ยกเลิกการจัดเก็บแล้ว รวมทั้งการพิจารณาเกี่ยวกับการขยายประเภทสินค้าที่ควรจัดเก็บเพิ่มเติม และความเป็นไปได้ในการบริหารการจัดเก็บของข้อเสนอรูปแบบต่างๆ

การประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตในการศึกษานี้ จะเริ่มศึกษาจากโครงสร้างและอัตราภาษีสรรพสามิต และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในระยะปานกลาง โดยอาศัยหลักการภาษีบาปเป็นหลัก รวมถึงการจัดทำวรรณกรรมปริทัศน์ ซึ่งการศึกษานี้จะใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์สินค้าสรรพสามิต และจัดทำระบบประมวลผลเพื่อการวิเคราะห์และประมาณการรายได้สรรพสามิต โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติในเชิงมหภาค ที่จัดทำแยกเป็นรายสินค้า รวมทั้งการศึกษาและประเมินผลกระทบของ

- การเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายภาษี
- การเปลี่ยนแปลงทางปัจจัยเศรษฐกิจมหภาคต่อการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้าในอุตสาหกรรมหลัก 5 ประเภท นอกจากนี้ยังจะมีการจัดทำ sensitivity analysis เพื่อศึกษาถึงผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในเชิงปริมาณต่อการจัดเก็บภาษี ฐานะทางการคลัง และต่อภาวะเศรษฐกิจโดยรวม อีกด้วย

(2.2) ศึกษาการนำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์สำหรับแปลงที่สำคัญที่อยู่ในโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุ รวมทั้งที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่มีศักยภาพในการทำรายได้ ซึ่งการศึกษาคือครอบคลุมถึง

(2.2.1) การศึกษาการบริหารจัดการ และรายได้ในรูปค่าเช่าที่รัฐได้รับการนำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์ เช่น

- การรวบรวมผลการศึกษาที่ดินในโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุที่กรมธนารักษ์ได้มีการศึกษาแล้ว และพิจารณารูปแบบการพัฒนา และมูลค่าของโครงการ รวมทั้งการประเมินรายได้ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการพัฒนาเหล่านั้น
- ศึกษาการใช้ประโยชน์บนที่ราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน และประเมินรายได้ที่คาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้น จากการใช้เช่าหรือพัฒนาที่ราชพัสดุในแปลงต่างๆดังกล่าว ด้วยสมมติฐานการพัฒนาภายใต้หลักการใช้ประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด (Highest and Best Use) ตามศักยภาพและทำเลของที่ราชพัสดุแปลงนั้นๆ
- ศึกษาอัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุในปัจจุบัน สำหรับการให้เช่าเพื่อการพาณิชย์ และประเมินรายได้ที่คาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้น หากมีการปรับอัตราค่าเช่าให้สะท้อนราคาตลาด
- การศึกษาความเป็นไปได้ ข้อดีและข้อเสีย และข้อจำกัดด้านต่างๆ ของการนำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์ดังกล่าว ผ่านการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenario Analysis)

(2.2.2) รวบรวมรายละเอียดที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่มีศักยภาพในการทำรายได้ในเขตกรุงเทพมหานคร เช่น ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นต้น สำหรับการศึกษานี้เบื้องต้นนี้ โดยจะพิจารณาถึง

- ขนาดของที่ดินและทำเลที่ตั้ง รวมทั้งการใช้ประโยชน์บนที่ดินเหล่านั้นในปัจจุบัน
- การประเมินรายได้ที่คาดว่าจะได้รับจากให้เช่าหรือพัฒนาที่ดินดังกล่าว โดยเปรียบเทียบราคาตลาดของที่ดินหรือโครงการที่อยู่ใกล้เคียง

(2.3) ศึกษาความเป็นไปได้ในการเพิ่มรายได้ของรัฐบาลผ่านเครื่องมือภาษีของกรมสรรพากร โดยพิจารณาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการสร้างรายได้ข้อจำกัด และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจจากการเปลี่ยนแปลงเพิ่มรายได้จากเครื่องมือ ดังนี้

- ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.4 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน

1 ปี โดยคณะผู้วิจัยได้มีการกำหนดแผนการ และจัดสรรเวลาในการดำเนินการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.2 แผนการและกำหนดเวลาในการทำงาน

แผนการดำเนินงาน	เดือนที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. สํารวจรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	■	■											
2. ศึกษาผลกระทบจากนโยบายข้อตกลงการเปิดเสรีทางการค้าในเชิงปริมาณต่อภาวะการจัดเก็บรายได้ภาษีศุลกากร	■	■											
3. จัดทำรายงานเบื้องต้น	■												
4. จัดทำแบบจำลองเพื่อศึกษาและปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษี และประเมินรายได้ออกรักษาเข้า				■	■	■	■	■	■				
5. จัดทำแบบจำลองเพื่อศึกษาและปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษี และประมาณรายได้ภาษีสรรพสามิตที่เพิ่มขึ้น				■	■	■	■	■	■				
6. จัดทำรายงานความคืบหน้า					■	■							
7. จัดประชุมสัมมนานำเสนอผลงานเบื้องต้น						■							
8. จัดทำ Scenario Analysis วิเคราะห์ และประมาณรายได้ค่าเช่าจากโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุ การปรับแนวความคิดการบริหารที่ราชพัสดุภายใต้หลักการใช้ประโยชน์สูงสุดและการจัดเก็บค่าเช่าที่สะท้อนมูลค่าในปัจจุบัน รวมทั้งศึกษาผลกระทบและข้อจำกัดด้านต่างๆ				■	■	■	■	■	■				
9. วิเคราะห์ข้อมูลราคาตลาดของที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงที่ดินของรัฐวิสาหกิจ (ทรัพย์สินในรูปที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย) เพื่อนำเสนอแนวทางในการนำที่ดินไปใช้ประโยชน์และประมาณรายได้ที่คาดว่าจะได้รับ					■	■	■	■	■				
10. จัดทำข้อเสนอรูปแบบโครงสร้างรายได้ที่เหมาะสม และแนวทางสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารการจัดเก็บรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ							■	■	■	■			
11. จัดทำรายงานร่างฉบับสมบูรณ์										■	■		
12. นำเสนอต่อคณะกรรมการ												■	
13. แก้ไขปรับปรุงและจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์													■
14. จัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่ผลงาน													■

2

กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

2.1 ภาพรวมแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการเปิดเสรีทางการค้าต่อความสามารถในการจัดเก็บของประเทศไทย รวมทั้งเพื่อเสนอแนะแนวทางในการจัดหาแหล่งรายได้เพิ่มเติมเพื่อเป็นการชดเชยผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยทำการพิจารณาทางเลือกในการดำเนินการที่กว้างขวาง ทั้งในส่วนของ การพิจารณาเกี่ยวกับเครื่องมือภาษีประเภทต่างๆ และการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในโดยรวมแล้ว คือ การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของรายได้ของรัฐภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสภาวะเศรษฐกิจไทย และเศรษฐกิจโลก

เพื่อให้สามารถตอบคำถามการวิจัยดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยได้มีการกำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาเอาไว้ดังที่ได้แสดงในแผนภาพที่ 2.1 โดยสามารถอธิบายกระบวนการในการดำเนินการได้ดังนี้

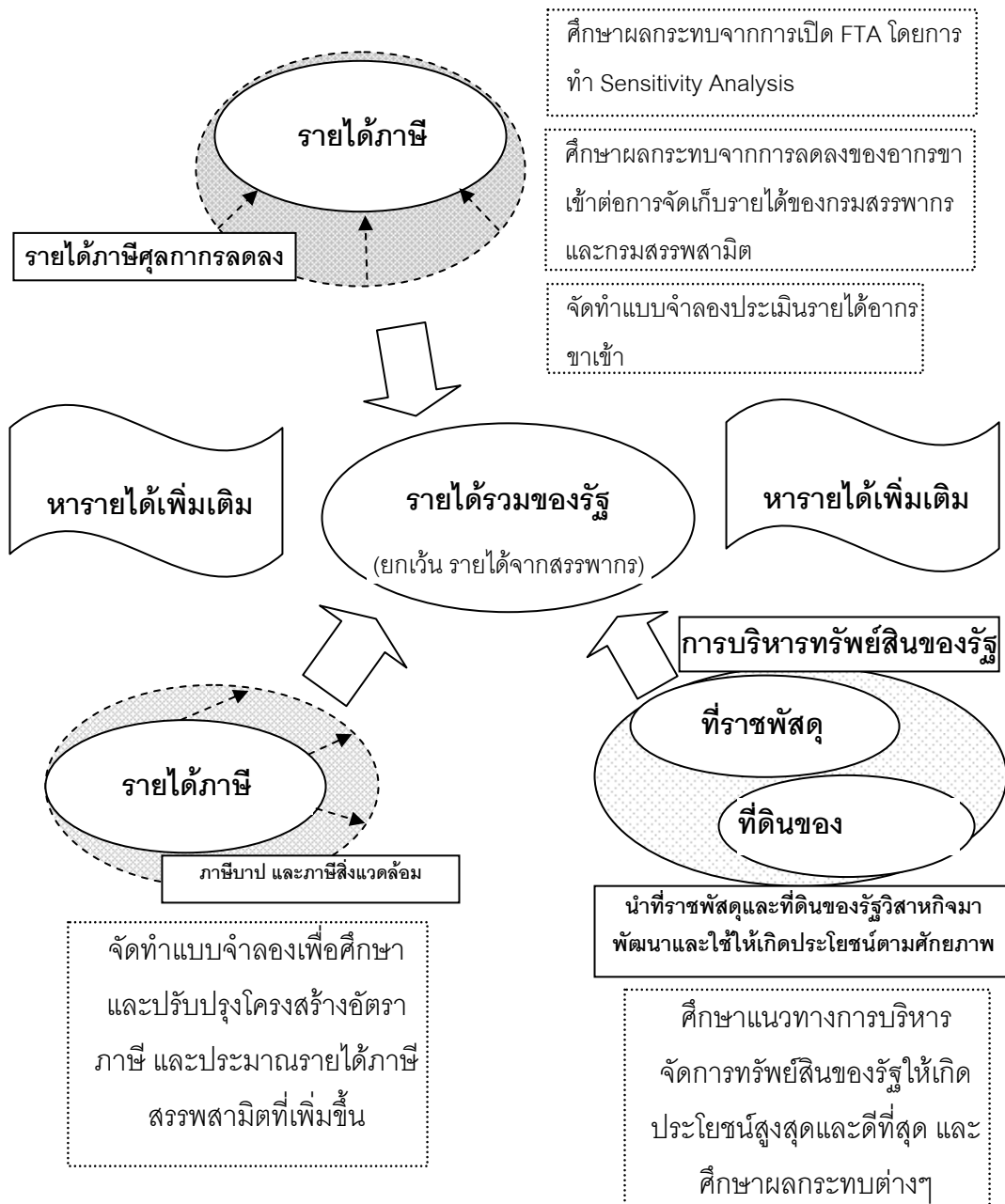
- (1) รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และจำเป็น--ดำเนินการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลการจัดเก็บภาษีอากร และพิภักดิ์ภาษีอากร จากกรมศุลกากร และกรมสรรพสามิต ข้อมูลผลการศึกษาโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุ และการประมาณการด้านรายได้จากกรมธนารักษ์ และรายการที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงพาณิชย์และสามารถสร้างรายได้ให้รัฐบาลเพิ่มขึ้น

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

- (2) จัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมวลผล วิเคราะห์ และประเมินผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้จากภาษีอากรประเภทต่างๆ--นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล และวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) และจัดทำ Sensitivity analysis เพื่อศึกษาถึงผลของการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจมหภาค และนโยบายข้อตกลงการเปิดเสรีทางการค้าดังกล่าวในเชิงปริมาณต่อการจัดเก็บรายได้ด้านภาษีอากร ฐานะทางการคลังของรัฐบาลและภาวะเศรษฐกิจโดยรวม รวมทั้งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีของกรมสรรพากรและกรมสรรพสามิต โดยการจัดทำแบบจำลองในการประมาณการอากรขาเข้าของกรมศุลกากร ซึ่งสามารถปรับสมมติฐานในด้านพิกัดภาษีอากร ให้สอดคล้องกับเงื่อนไข และสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้จะจัดทำระบบประมวลผลเพื่อการวิเคราะห์โครงสร้าง และอัตราภาษีสรรพสามิตและภาษีสรรพากร และการประมาณการรายได้จากภาษีสรรพสามิตและภาษีสรรพากร ซึ่งสามารถปรับสมมติฐานในด้านภาษีอากร ให้สอดคล้องกับเงื่อนไข และสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

แผนภาพที่ 2.1 กรอบแนวความคิดในการดำเนินการวิจัย

ที่มา มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

- (3) ประเมินความสามารถในการสร้างรายได้โดยการบริหารทรัพย์สินภาครัฐ--ในส่วนของ การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารทรัพย์สินของภาครัฐนั้น ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลการนำ ที่ราชพัสดุไปจัดหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์กรรมในปัจจุบัน ประมาณการรายได้ที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนาที่ราชพัสดุในแปลงที่มีศักยภาพในการทำรายได้ และปรับปรุงแนวคิดการจัดเก็บรายได้ในรูปค่าเช่าเพื่อให้สะท้อนมูลค่าในปัจจุบัน ผ่าน

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

รูปแบบการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenario Analysis) รวมทั้งศึกษาข้อจำกัดและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในด้านต่างๆ ด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐที่ถือครองโดยรัฐวิสาหกิจ ผู้วิจัยจะศึกษาการบริหารทรัพย์สินประเภทที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ พิจารณาและเสนอแนะแนวทางการปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์ของที่ดินให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และประมาณรายได้ที่คาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้น

พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอรูปแบบโครงสร้างรายได้ที่เหมาะสม และแนวทางสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการเก็บรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถจัดหาหรือจัดเก็บรายได้ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อชดเชยรายได้จากภาษีศุลกากรที่ลดลงจากนโยบายข้อตกลงการเปิดเสรีทางค้า

2.2 กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บอากรขาเข้าของกรมศุลกากร

การประมาณการรายได้จากการจัดเก็บอากรขาเข้าของกรมศุลกากร และอากรขาเข้าที่สูญเสียจากการเปิดเสรีทางการค้าในการศึกษานี้ จะเป็นการประมาณการโดยการสร้างแบบจำลองที่ใช้ข้อมูลอากรขาเข้า มูลค่านำเข้า และมูลค่านำเข้าต้องอากรสินค้าจากประเทศต่างๆ ตามพิกัดศุลกากรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2549 และอัตราอากรขาเข้าตามระบบฮาร์โมนี ซึ่งพิจารณาถึงระดับประเภทย่อยของสินค้าคือระดับรหัสตัวเลข 6-7 หลัก จะครอบคลุมสินค้าทุกประเภทที่ไทยนำเข้าจากประเทศต่างๆ ซึ่งการประมาณการอากรขาเข้านี้จะคำนวณบนหลักการจัดเก็บอากรขาเข้าของกรมศุลกากร ตามความสัมพันธ์ต่อไปนี้

$$\text{CUSDUTY} = \text{DUTIMP} \times \text{DUTYRATE}$$

โดย CUSDUTY คือ อากรขาเข้า

DUTIMP คือ มูลค่านำเข้าต้องอากร)มูลค่านำเข้า ณ วันที่นำเข้า ที่ต้องชำระอากรขาเข้า (

DUTYRATE คือ อัตราอากรขาเข้า

ดังนั้น ปัจจัยที่สำคัญในการวิเคราะห์ และจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการอากรขาเข้าประกอบด้วย

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

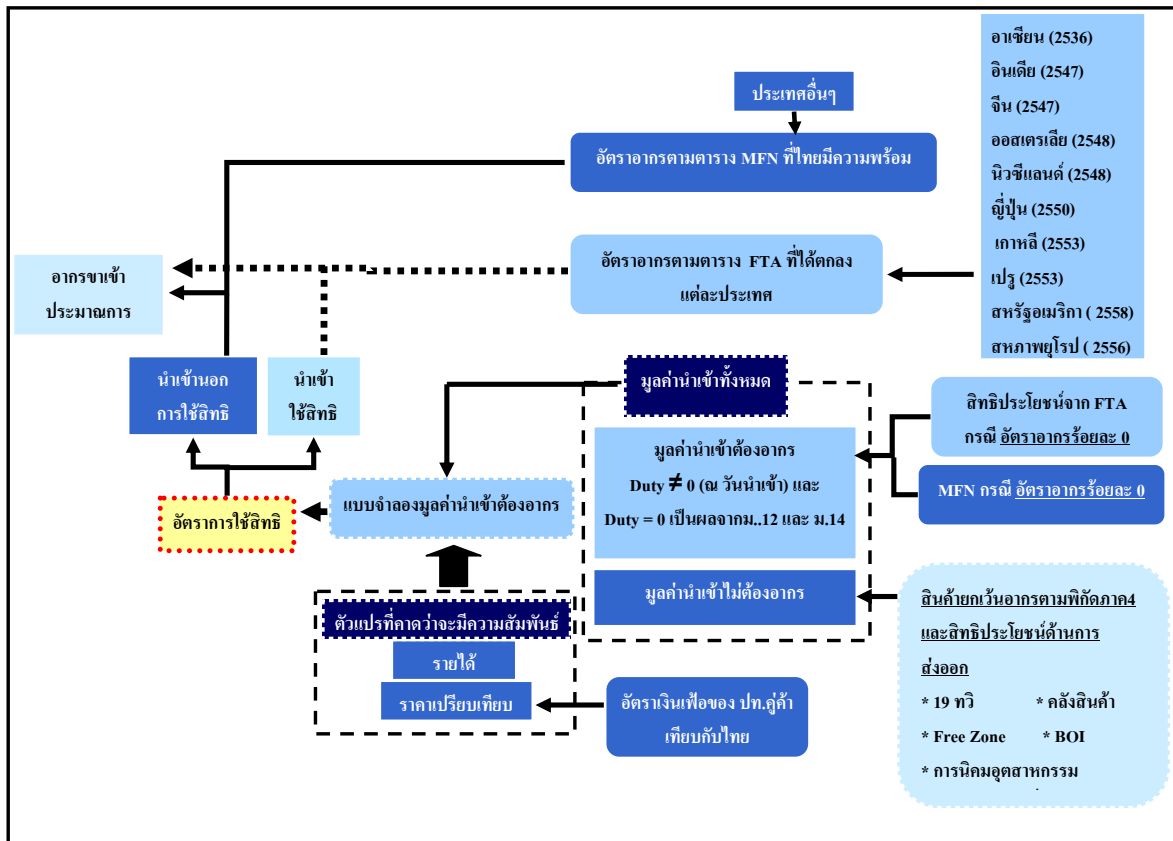
1) ฐานที่ใช้คำนวณอากรขาเข้า คือ คือ มูลค่านำเข้าต้องอากร (Dutiable import) ที่รวมทั้งสินค้าที่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระ ณ วันนำเข้า และที่ไม่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระอันเนื่องมาจากการยกเว้นภาษี หรือต้องอากรในอัตราร้อยละ 0 ภายใต้เงื่อนไขเขตการค้าเสรี ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินการที่สำคัญ คือ

- 1.1) การประมาณการความต้องการบริโภคสินค้านำเข้าต้องอากร โดยการทำการจัดหมวดหมู่ของสินค้าที่จะทำการประมาณการเพื่อให้การประมาณการเป็นไปอย่างคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ
- 1.2) การจัดทำข้อมูลราคาเปรียบเทียบ ซึ่งได้แก่ ราคานำเข้าบวกอากรขาเข้าเปรียบเทียบกับราคาภายในประเทศ

2) อัตราอากรขาเข้าที่ประเทศไทยจัดเก็บจากประเทศต่างๆ ทั้งที่ตกลงเปิดเสรีทางการค้าและไม่ได้เปิดเสรีทางการค้า เพื่อให้ผลการประมาณการมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยจะแยกพิจารณาเป็นการเปลี่ยนแปลงรายรอบความตกลง และกำหนดระยะเวลาตามข้อตกลง

รายละเอียดเกี่ยวกับการประมาณการดังกล่าวอยู่ในบทที่ 6

แผนภาพที่ 2.2 กรอบแนวความคิดในการประมาณการอากรขาเข้า

2.3 กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร และภาษีสรรพสามิต

เราจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษีอากรจากเครื่องมือภาษีที่นำมาจัดทำข้อเสนอในการสร้างรายได้เพิ่มเติม ดังนี้

1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

รายได้ภาษีอากรเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงฐานภาษี โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้และการบริโภคของภาคเอกชน สามารถนำมาใช้เป็นตัวแทน (Proxy) ของฐานภาษี เพื่อให้ในประมาณการรายได้ภาษีอากร ในขณะเดียวกัน การจัดเก็บภาษีก็จะมีผลกระทบต่อฐานภาษีเช่นเดียวกัน เช่น

- รายได้ของประชาชนที่เพิ่มขึ้นเมื่อเศรษฐกิจขยายตัว ทำให้ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้น รัฐบาลจึงสามารถจัดเก็บรายได้ภาษีเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้รายได้สุทธิหลังหักภาษีของประชาชนลดลงด้วย จึงทำให้การบริโภคและการออมของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป และส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มโดยตรง
- ปริมาณการบริโภคในประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดเก็บรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

2) นโยบายของรัฐบาล

เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินการในความเป็นจริง นั่นคือ การพิจารณาเกี่ยวกับทิศทางของรัฐบาลในการใช้นโยบายภาษีอากรเป็นเครื่องมือทางการคลังเพื่อสนับสนุนนโยบายเศรษฐกิจในขณะนั้นของรัฐบาล หรือเพื่อกำหนดทิศทางในการบริโภคของประชาชนในประเทศ โดยการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษี หรือการให้สิทธิประโยชน์ภาษีย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้โดยตรง เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้พึงประเมิน 150,000 บาทแรกเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่ประชาชน การให้หักค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับค่าฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานได้ 2 เท่าของรายจ่ายจริงเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร การให้สิทธิประโยชน์ภาษีส่งเสริมการลงทุนสำหรับโครงการที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ และการเพิ่มหรือลดอัตราการจัดเก็บภาษีพลังงานเพื่อส่งเสริม หรือลดการบริโภคพลังงานประเภทที่ต้องการ เป็นต้น เพื่อให้การเสนอข้อเสนอดังกล่าวสามารถดำเนินการได้จริง และมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

3) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษี

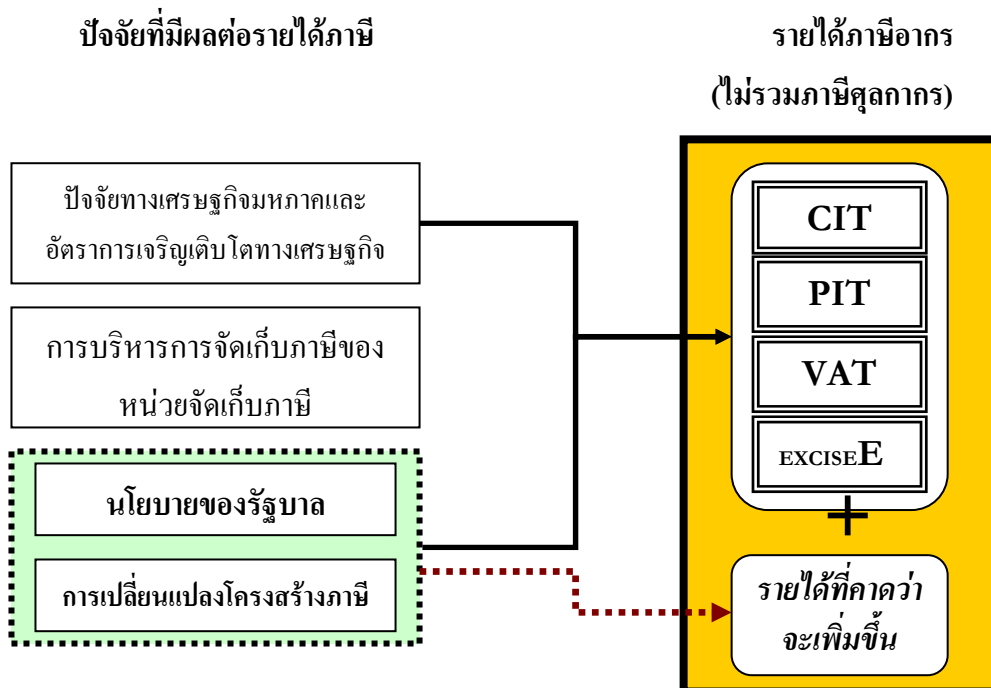
การพิจารณาความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงการยกเลิกหรือการริเริ่มการจัดเก็บภาษีบางประเภท ส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีอากรโดยตรง เช่น การเปลี่ยนโครงสร้างภาษีทรัพย์สินจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่เป็นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การจัดเก็บภาษีสิ่งแวดล้อม การจัดเก็บภาษีผลได้จากทุน เป็นต้น

4) การบริหารการจัดเก็บภาษีของหน่วยจัดเก็บภาษี

การขยายฐานภาษีให้ครอบคลุมผู้เสียภาษีตามกฎหมาย การผ่อนปรนระยะเวลาการเสียภาษี หรือการเร่งรัดการจัดเก็บภาษี เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านการบริหารการจัดเก็บเป็นปัจจัยภายนอกต่อรายได้ภาษีอากรของรัฐบาล

จากประเด็นเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการพิจารณาข้อเสนอเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการเสนอเครื่องมือภาษีทั้งในกลุ่มของภาษีสรรพสามิต และเครื่องมือภาษีของกรมสรรพากร ทำให้เราสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาความเป็นไปได้ และเพื่อประมาณการรายได้จากการดำเนินการดังกล่าว ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.3 กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากเครื่องมือภาษีประเภทอื่น

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

นอกจากนี้ กรอบการศึกษาวิจัยจะครอบคลุมถึงความเหมาะสมและแนวทางการเคลื่อนย้ายฐานภาษี (Tax Migration) ของสินค้าบางประเภทอันเนื่องมาจากการปรับลดของภาษีศุลกากร โดยจะพิจารณาเปรียบเทียบแนวทางต่างๆในการจัดเก็บภาษีประเภทอื่น ตลอดจนผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายภาษี โดยศึกษาในกรณีต่างๆ ดังนี้

กรณีที่1 ศึกษาการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยคำนึงถึงถึงผลกระทบต่อรายได้และการขยายฐานภาษีของผู้เสียภาษีรายใหม่ๆ เนื่องจากการปรับปรุงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลส่งผลในเชิงบวกต่อฐานภาษีประเภทกำไรสุทธิและรายรับของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และศึกษาการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้สอดคล้องกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงผลกระทบต่อรายได้และการขยายฐานภาษีเนื่องจากภาวะภาษีที่ลดลง โดยคำนึงถึงสัดส่วนการออมต่อการบริโภคต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้น (Marginal Propensity to consume) ซึ่งทำให้รัฐบาลจัดเก็บรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น

กรณีที่2 ศึกษาการปรับปรุงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อการหารายได้ของรัฐบาลมากที่สุด และศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการปรับปรุงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากมีผลต่อระดับการบริโภคของประชาชนผ่านราคาสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไป

กรณีที่3 ศึกษาการปรับปรุงภาษีสรรพสามิต โดยศึกษาเป็นรายสินค้าให้มีความทันสมัยและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากสินค้าบาปและสินค้าที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงสินค้าสรรพสามิตหลัก 5 ประเภท และสินค้าสรรพสามิตประเภทใหม่ๆ ที่มีความเป็นไปได้ในเชิงนโยบาย โดยพิจารณาถึงปัจจัยด้านราคาและนโยบายรัฐบาลในปัจจุบัน และผลกระทบต่อระดับการบริโภคในประเทศ

โดยมีวิธีการศึกษาและประมาณการรายได้ภาษีที่คาดว่าจะจัดเก็บได้จากฐานข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Base Case) แล้วศึกษาแนวทางการปรับปรุงภาษีแต่ละประเภท รวมถึงผลกระทบต่อรายได้และผลกระทบต่อด้านอื่นๆ รวมถึงกรอบระยะเวลาการปรับปรุงภาษีแต่ละประเภท ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

- 1) รวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคในอดีตเพื่อนำมาตั้งเป็นสมมติฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจที่แท้จริง (Real GDP Growth) และอัตราเงินเฟ้อ
- 2) จัดเก็บรวบรวมข้อมูลรายได้ในอดีต เพื่อนำมาวิเคราะห์รายได้ เช่น อัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate) Tax Elasticity Tax Buoyancy สัดส่วนรายได้ต่อ GDP เป็นต้น
- 3) ศึกษาตัวแปรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อรายได้ รวมถึงปัจจัยต่างๆ ได้แก่ การขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจ และการปรับปรุงการบริหารการจัดเก็บภาษีของหน่วยจัดเก็บภาษี
- 4) เลือกวิธีการที่เหมาะสมในการประมาณการรายได้จากวิธีการ 2 วิธี ดังนี้
 - รายได้ภาษี = ฐานภาษี x อัตราภาษีที่แท้จริง
 - อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ = Tax Elasticity x อัตราการขยายตัวของฐานภาษี
- 5) จัดทำระบบประมวลผลเพื่อการวิเคราะห์และประมาณการรายได้
- 6) ประมาณการรายได้ภาษีโดยใช้ตัวแปรดังต่อไปนี้
 - **ความยืดหยุ่นของภาษี (Tax Elasticity) และความลอยตัวของภาษี (Tax Buoyancy)** นำมาใช้ในการประมาณการการเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษีต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงผลของนโยบายภาษีที่บังคับใช้ในระยะเวลาที่ผ่านมา
 - **ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และอัตราเงินเฟ้อ** โดยนำมาใช้ในการประมาณการการขยายตัวของฐานภาษี ได้แก่ ปริมาณการบริโภคของภาคเอกชน ปริมาณการลงทุนในประเทศ และปริมาณการค้าระหว่างประเทศ
 - **นโยบายของรัฐบาล** นำมาใช้ในการพิจารณาผลกระทบของนโยบายต่อรายได้ภาษีอากรของรัฐบาล เช่น การเพิ่มประเภทภาษี การเพิ่มฐานภาษี เป็นต้น
 - **อัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR)** นำมาใช้ในการพิจารณาผลของการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีต่อรายได้ภาษีอากรของรัฐบาล
 - **ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ของสินค้า** นำมาใช้ในการประมาณการผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีต่อรายได้ภาษีบริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษีสรรพสามิต

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

- 7) ศึกษาแนวทางการปรับปรุงภาษีแต่ละประเภทในเชิงนโยบายภาษี โดยเฉพาะประเภทภาษีที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่รัฐบาลภายใต้หลักภาษีอากรที่ดีและความเป็นไปได้ในการบังคับใช้ และศึกษาผลกระทบด้านรายได้รัฐบาล รวมถึงผลกระทบด้านอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสังเกต คือ ปัจจุบัน รายได้จากภาษีอากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายเพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจและช่วยเหลือสังคมโดยลดหรือยกเว้นภาษีประเภทต่างๆ เพื่อส่งเสริมธุรกิจหรือช่วยเหลือประชาชน นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเชิงนโยบายในรูปของแรงกดดันให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับโครงสร้างภาษีของต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ส่งผลให้รายได้ภาษีทางตรงมีแนวโน้มลดลง ทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล รวมถึงรายได้ภาษีเงินได้ที่จัดเก็บจากผลได้จากทุนจากการลงทุนในทรัพย์สิน

ขณะที่ การจัดเก็บภาษีทางอ้อม โดยเฉพาะภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งจัดเก็บในอัตราคงที่จากการบริโภคสินค้าหรือบริการส่วนใหญ่ในประเทศ ก็มีข้อจำกัดเช่นเดียวกัน เนื่องจากการปรับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มส่งผลโดยตรงต่อปริมาณการบริโภคของภาคเอกชนและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จากการศึกษาเบื้องต้น พบว่าอัตราภาษีที่เปลี่ยนแปลงร้อยละ 1 ส่งผลต่อการบริโภคของประเทศร้อยละ 0.23 ในทิศทางตรงกันข้าม นอกจากนี้ นับแต่รัฐบาลนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าในปี 2535 รัฐบาลจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 10 เพียง 3 ปี ตั้งแต่ปี 2542-2540 เพื่อลดการขาดดุลงบประมาณ หลังจากนั้นรัฐบาลก็ลดอัตราเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่อง และในช่วงที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้คงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่อัตราร้อยละ 7 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2553 และหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าว ก็มีความเป็นไปได้น้อยในการปรับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มให้กลับมาอยู่ในอัตราปกติร้อยละ 10 เนื่องจากส่งผลกระทบต่อประชาชนและผู้กำหนดนโยบาย

ดังนั้น จากการพิจารณาในเบื้องต้น รัฐบาลมีทางเลือกในการหารายได้โดยการปรับปรุงโครงสร้างภาษีสรรพสามิต เนื่องจากเป็นภาษีการบริโภคที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการบางชนิด (Selective Sales Tax) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บเฉพาะ ได้แก่ สินค้าหรือบริการที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม สินค้าและบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย หรือเป็นสินค้าและบริการซึ่งรัฐบาลเป็นผู้จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน เช่น ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันซึ่งจัดเก็บเป็นค่าบริการการใช้ถนนในทางอ้อม เป็นต้น นอกจากนี้ ฐานภาษีสินค้าสรรพสามิตยังมีความยืดหยุ่นต่ออุปสงค์

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

ค่อนข้างต่ำ ดังนั้น การปรับอัตราจะไม่ทำให้อาณาเขตเปลี่ยนแปลงมากนัก ในขณะที่รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้น

2.4 กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

นโยบายการคลังในการบริหารรายได้รายจ่ายของรัฐบาลนั้น แบ่งออกเป็น นโยบายบริหารด้านรายได้ นโยบายบริหารด้านรายจ่าย นโยบายบริหารหนี้สาธารณะ และนโยบายบริหารทรัพย์สิน ซึ่งในส่วนของสินทรัพย์นี้ สามารถแบ่งสินทรัพย์ของรัฐบาลออกเป็น 1) เงินสดหรือเงินคงคลัง ภายใต้การกำกับดูแลโดยกรมบัญชีกลาง 2) ที่ราชพัสดุ ที่บริหารจัดการโดยกรมธนารักษ์ และ 3) หลักทรัพย์ของรัฐ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

หากพิจารณาจากพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 วันที่ 2 ตุลาคม 2545 ในหมวด 3 กระทรวงการคลัง มาตรา 21 ที่ให้มีการจัดกลุ่มภารกิจและกำหนดวิธีการปฏิบัติราชการของกลุ่มภารกิจ โดยได้ออกกฎกระทรวง ว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. 2545 ซึ่งในหมวด 1 ข้อ 4 กระทรวงการคลัง มีกลุ่มภารกิจ ดังนี้

(ก) กลุ่มภารกิจด้านทรัพย์สิน

- (1) กรมธนารักษ์
- (2) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

(ข) กลุ่มภารกิจด้านรายได้

- (1) กรมศุลกากร
- (2) กรมสรรพสามิต
- (3) กรมสรรพากร

(ค) กลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

- (1) กรมบัญชีกลาง
- (2) สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มภารกิจด้านทรัพย์สิน ประกอบด้วย กรมธนารักษ์ที่บริหารจัดการที่ราชพัสดุ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่กำกับดูแลบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจต่าง นอกจากนี้หากพิจารณาจากรายได้จากการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐ จะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ รายได้จากการให้ใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุซึ่งเป็นสินทรัพย์ประเภทที่ดินรวมเป็นมูลค่า

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

ถึง 2,497,697.31 ล้านบาท (ณ สิ้นปีงบประมาณ 2550) ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 60 ของสินทรัพย์รวมของกระทรวงการคลัง โดยมีสำนักบริหารที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ เป็นผู้บริหารจัดการทรัพย์สินที่ราชพัสดุ และรายได้จากการบริหารสินทรัพย์ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่างๆภายใต้การควบคุมดูแลโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง

ดังนั้น การศึกษานี้จึงได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์และประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินเป็น 2 ส่วน ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

2.4.1 กรอบแนวความคิดและวิธีการประมาณรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ

กรมธนารักษ์เป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการทรัพย์สินของภาครัฐ มีภารกิจแยกตามลักษณะงานได้ดังนี้ งานด้านการบริหารที่ราชพัสดุ โดยการอนุญาตให้หน่วยงานราชการต่างๆ ใช้ที่ราชพัสดุและการจัดหาประโยชน์โดยการนำที่ราชพัสดุไปจัดให้เช่า งานด้านการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ งานด้านการผลิตเหรียญกษาปณ์ งานด้านการบริหารเงินตรา และงานด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่ทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน การดำเนินงานของกรมธนารักษ์ที่มีภารกิจหลักในการบริหารจัดการทรัพย์สินภาครัฐนั้น อยู่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ที่มีการกำหนดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง โดยในปีงบประมาณ 2550 นั้นเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์หลัก คือ

- การบริหารทรัพย์สินภาครัฐที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจน เช่น การจัดให้ผู้มีรายได้น้อยเช่าที่ราชพัสดุเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน โครงการบ้านมั่นคง และเพื่อกิจกรรมอื่นๆ ตามนโยบายของภาครัฐ เช่น การสนับสนุนที่ดินราชพัสดุในการปลูกพืชพลังงานทดแทน เป็นต้น
- การบริหารทรัพย์สินภาครัฐเพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น การอนุญาตให้เช่าที่ราชพัสดุไปจัดสร้าง/ปรับปรุงเป็นสวนสาธารณะ ลานกีฬา ห้องสมุด เป็นต้น
- การบริหารทรัพย์สินภาครัฐให้เกิดรายได้และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เช่น โครงการโรงพยาบาลร้อยชักสาม โครงการสถานีขนส่งหมอชิต การบริหารศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เป็นต้น
- การเพิ่มประสิทธิภาพและความทันสมัยในการบริหารจัดการอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม เช่น การปรับปรุงกระบวนการให้บริการให้มีขั้นตอนและระยะเวลาที่สั้นลง การรับชำระค่าเช่าผ่านธนาคาร เป็นต้น

ผลการดำเนินงานของกรมธนารักษ์ในปีงบประมาณ 2550 นั้นสามารถจัดเก็บรายได้จากการนำที่ราชพัสดุมาจัดหาประโยชน์ในรูปของค่าเช่าให้รัฐทั้งสิ้น 2,648 ล้านบาทต่อปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 90

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

ของเป้าหมาย 2,930 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 84 ของรายได้ทั้งหมดของกรมธนารักษ์ที่มีรายได้รวมทั้งสิ้น 3,148 ล้านบาท (ประกอบด้วยรายได้ที่ราชพัสดุ รายได้เหรียญกษาปณ์ และรายได้อื่น ๆ) จะเห็นได้ว่ารายได้จากการนำที่ราชพัสดุมาจัดหาประโยชน์ เป็นรายได้หลักของกรมธนารักษ์ ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ จึงจำเป็นต้องทราบถึงความหมายของที่ราชพัสดุก่อน โดย “ที่ราชพัสดุ” หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่ สาธารณสมบัติของแผ่นดินดังต่อไปนี้

- 1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน
- 2) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้รวมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

โดยที่ราชพัสดุนั้น กระทรวงการคลังจะเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ภายใต้การบริหารจัดการโดยกรมธนารักษ์ ซึ่งปัจจุบันมีเนื้อที่ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดต่างๆของประเทศ ประมาณ 12.5 ล้านไร่ และได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

- 1) ที่ดินที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ/หน่วยงาน เนื้อที่ประมาณ 9.285 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 74.28 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด
- 2) ที่ดินราชพัสดุใช้ในราชการเกี่ยวกับความมั่นคงประมาณ 3.052 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 24.41 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด
- 3) ที่ดินที่นำมาจัดหาประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ 0.163 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.30 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด โดยแบ่งเป็น
 - จัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย เนื้อที่ประมาณ 0.036 ล้านไร่
 - จัดให้เช่าเพื่อการเกษตร เนื้อที่ประมาณ 0.057 ล้านไร่
 - จัดให้เช่าเชิงพาณิชย์และอื่น ๆ เนื้อที่ประมาณ 0.070 ล้านไร่

เมื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์ของที่ราชพัสดุดังกล่าว มีเพียงร้อยละ 1.30 เท่านั้นที่สามารถนำมาจัดหาประโยชน์เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ภาครัฐ ขณะที่การใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่ของที่ราชพัสดุเป็น

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

การครอบครองและถูกใช้โดยหน่วยงานราชการ อย่างไรก็ตามที่ดินจำนวน 0.163 ล้านไร่ที่นำมาจัดหาประโยชน์นั้นมากกว่าครึ่งเป็นการจัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัยและเพื่อการเกษตร ซึ่งกรมธนารักษ์จัดเก็บค่าเช่าในราคาถูก เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจน และสนับสนุนให้เกิดการสร้างรายได้และมูลค่าทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ที่ดินส่วนที่เหลือเพื่อจัดให้เช่าเชิงพาณิชย์และอื่น ๆ จึงมีเพียง 0.07 ล้านไร่เท่านั้น

โดยกรมธนารักษ์ได้มีการกำหนดหลักการในการใช้ที่ราชพัสดุทางด้านเศรษฐกิจหรือในเชิงพาณิชย์ ที่เน้นการบริหารทรัพยากรที่ราชพัสดุที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพให้คุ้มค่ากับราคาของที่ดิน และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ เช่น ที่ราชพัสดุที่ใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานราชการ หากตั้งอยู่ในทำเลการค้าไม่เหมาะสมที่จะเป็นส่วนราชการ กรมธนารักษ์สามารถนำที่ราชพัสดุดังกล่าวเปิดประมูลหาผู้ลงทุนปลูกสร้างอาคารและยกกรรมสิทธิ์ให้กระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์จะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประมูลได้ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่หน่วยงานผู้ครอบครองที่ดินราชพัสดุดังกล่าว พร้อมกับเสนอให้เงินค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์แก่ทางราชการอีกจำนวนหนึ่ง โดยทางราชการจะให้สิทธิการเช่าอาคารนานปีในที่ดินราชพัสดุที่เปิดประมูลเป็นการตอบแทนแก่ผู้ประมูลได้ และที่ราชพัสดุที่กรมธนารักษ์จัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัยหรือประกอบการเกษตร เมื่อสภาพทำเลเปลี่ยนแปลงไปก็สามารถนำมาพัฒนาจัดหาประโยชน์ โดยกำหนดเงื่อนไขชดเชยให้แก่ผู้เช่าเดิมได้เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้กรมธนารักษ์ได้มีโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุขึ้น ตามนโยบายการสร้างเศรษฐกิจจากฐานสินทรัพย์ที่มีอยู่ (Asset Based Economy) โดยให้เอกชนเช่าที่ดินเพื่อลงทุนในการพัฒนาโครงการต่างๆตามพื้นที่และทำเลต่างๆที่มีศักยภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นการนำที่ราชพัสดุไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างรายได้ให้แก่ภาครัฐและเพิ่มมูลค่าทรัพย์สิน โดยมีมูลค่าของโครงการเกิน 1,000 ล้านบาท และต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535. เช่น โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุบริเวณสถานีขนส่งหมอชิต โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุบริเวณกองดุริยางค์ทหารอากาศ โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุบริเวณตรอกโรงภาษีร้อยชักสาม โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุบริเวณสถาบันการบินพลเรือน และโครงการบริหารศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการสร้างเศรษฐกิจจากฐานสินทรัพย์ที่มีอยู่ (Asset Based Economy) ของรัฐบาล รวมทั้งแนวทางการจัดหารายได้เพื่อทดแทนการสูญเสียรายได้ อากรชาเข้า ที่ลดลงจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าหลักของไทย ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้ คณะผู้วิจัยจึงได้วางแผนที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการที่ราชพัสดุที่มีศักยภาพในการทำรายได้ จากการนำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อวัตถุประสงค์

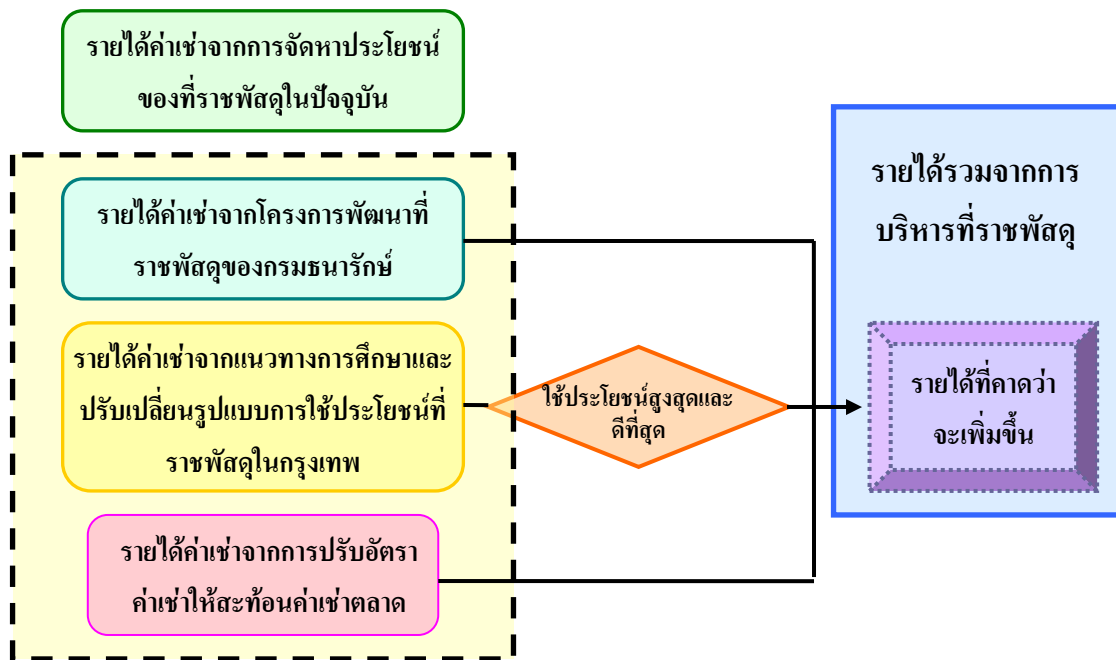
▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐ ให้สามารถใช้ประโยชน์สูงสุดได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพ โดยแบ่งเป็นกรณีต่างๆ ดังนี้

- กรณีที่ 1** การศึกษาการบริหารจัดการ และรายได้ในรูปค่าเช่าที่รัฐได้รับจากการนำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์ในโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุที่กรมธนารักษ์ได้มีการศึกษาแล้ว โดยพิจารณา รูปแบบการพัฒนา และมูลค่าของโครงการ รวมทั้งการประเมินรายได้ที่คาดว่าจะรัฐจะได้รับ จากโครงการพัฒนาเหล่านั้น
- กรณีที่ 2** การศึกษาการใช้ประโยชน์บนที่ราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน และประเมินรายได้ที่คาดว่าจะรัฐจะได้รับเพิ่มขึ้น จากการให้เช่าหรือพัฒนาที่ราชพัสดุในแปลงต่างๆ ดังกล่าวซึ่งเห็นว่ามีโอกาสจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์ได้ ด้วยสมมติฐานการพัฒนาภายใต้หลักการใช้ประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด (Highest and Best Use) ตาม ศักยภาพและทำเลของที่ราชพัสดุแปลงนั้นๆ โดยจะเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ในเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพย์สินในจังหวัดอื่นๆต่อไป
- กรณีที่ 3** การศึกษาอัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุสำหรับการให้เช่าเพื่อการพาณิชย์ในปัจจุบัน และประเมินรายได้ที่คาดว่าจะรัฐจะได้รับเพิ่มขึ้น หากมีการปรับอัตราค่าเช่าให้สะท้อนราคาค่าเช่าตลาด โดยจะเป็นการศึกษาวิเคราะห์ในเบื้องต้น ซึ่งจะพิจารณาเปรียบเทียบอัตราค่าเช่าในภาพรวมกับอัตราค่าเช่าตลาดเท่านั้น เพื่อให้เห็นถึงส่วนต่างของรายได้ค่าเช่าที่รัฐควรได้รับเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางให้กรมธนารักษ์ได้ศึกษาในเชิงลึกต่อไป

กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

แผนภาพที่ 2.4 กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ

โดยในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะทำการประเมินรายได้ค่าเช่าที่คาดว่าจะสามารถจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากรายได้ค่าเช่าที่ราชพัสดุที่ได้รับในปัจจุบัน (Based Case) หากมีการดำเนินการบริหารที่ราชพัสดุได้ตามแนวทางในแต่ละกรณีศึกษา และทำการศึกษาความเป็นไปได้ในเบื้องต้น ข้อดีและข้อเสีย รวมทั้งผลกระทบและข้อจำกัดด้านต่างๆ เช่น กฎหมาย หรือข้อบังคับ ของการนำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์ตามแนวทางการบริหารจัดการดังกล่าว ผ่านการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenario Analysis)

2.4.2 กรอบแนวความคิดและวิธีการประมาณรายได้จากการบริหารสินทรัพย์ ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เป็นอีกส่วนราชการหนึ่งภายใต้กระทรวงการคลังที่อยู่ในกลุ่มภารกิจด้านทรัพย์สิน ซึ่งมีภารกิจหลักของหน่วยงานในการบริหารและพัฒนารัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ โดยการเสนอแนะนโยบายและมาตรการกำกับดูแล การประเมินผล และการพัฒนารัฐวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพรัฐวิสาหกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ทรัพย์สินของรัฐ เพื่อให้สามารถบรรลุตามเป้าประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 1) รัฐวิสาหกิจมีศักยภาพในการเป็นกลไกของรัฐเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน
- 2) กำกับดูแลและประเมินผลรัฐวิสาหกิจโดยกำหนดทิศทางการกำกับดูแลรายสาขา
- 3) บริหารจัดการเพื่อสร้างฐานรายได้และมูลค่าให้แก่ทรัพย์สินของรัฐ

▪ **กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา**

4) ยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานของ สคร. เพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่กลุ่มผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมีการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ในการ

- พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพรัฐวิสาหกิจ
- กำหนดระเบียบ มาตรการ เพื่อสนับสนุนการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ
- สร้างมูลค่าอย่างยั่งยืนให้แก่ทรัพย์สินของรัฐ
- เพิ่มศักยภาพของ สคร. ให้สามารถให้บริการแก่ผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งหน่วยงานรัฐวิสาหกิจภายใต้การบริหารของ สคร. ที่เป็นองค์การของรัฐบาล หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ หรือเป็นบริษัท บริษัทมหาชน หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจการที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งสิ้น 58 แห่ง โดยสามารถแบ่งกลุ่มตามรายสาขา ได้แก่ สาขาพลังงาน สาขาขนส่ง ทั้งการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ สาขาสื่อสาร สาขาสาธารณสุข สาขาอุตสาหกรรม สาขาเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ สาขาพาณิชย์และบริการสาขาสังคมและเทคโนโลยี และสาขาสถาบันการเงิน

ปีงบประมาณ 2550 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจสามารถจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 3,051,790 ล้านบาท และนำส่งรายได้จำนวน 86,128 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกิจการของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เป็นการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นบริการเพื่อประชาชน การกำหนดราคาจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงภาระของประชาชนด้วย ประกอบกับต้นทุนการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นมากจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน บางหน่วยงานรัฐวิสาหกิจโดยเฉพาะหน่วยงานที่ให้บริการในสาขาขนส่ง เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) เป็นต้น จึงอาจมีรายได้จากการดำเนินงานที่ไม่มากพอจะนำส่งให้แก่ภาครัฐได้

**ตารางที่ 2.1 ผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินใน
ปีงบประมาณ 2550**

หน่วย: ล้านบาท

รัฐวิสาหกิจ	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		รายได้นำส่ง
	2549	2550	
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	38,000.00	26,000.00	20,102.39
การไฟฟ้านครหลวง	4,851.21	3,561.00	2,534.00
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	10,005.49	6,427.82	5,590.00

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

รัฐวิสาหกิจ	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		รายได้นำส่ง
	2549	2550	
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	39,500.00	96,800.00	8,072.63
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	2,160.00	409.92	1,031.25
การทำเรือแห่งประเทศไทย	1,403.00	1,530.00	1,582.74
บริษัท ขนส่ง จำกัด	130.91	215.74	115.10
บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด	6.29	6.40	-
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	6,487.37	2,268.17	2,750.00
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	10,174.00	9,040.00	1,507.12
การรถไฟแห่งประเทศไทย	(6,427)	(7,864.5)	-
การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย	6,500	1,757	-
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	(6,237)	(5,880)	-
บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด	(19.9)	5.00	-
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย	-	-	-
สถาบันการบินพลเรือน	(9.79)	(17.61)	-
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	6,800.00	1,000.00	2,796.00
บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	4,000.00	1,569.33	1,858.07
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	293.00	329.00	234.66
บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	598.11	1,353.00	610.38
การประปานครหลวง	4,282.89	4,561.30	3,231.20
การเคหะแห่งชาติ	394.47	216.90	-
การประปาส่วนภูมิภาค	(30.1)	(136)	123.13
องค์การจัดการน้ำเสีย			-
โรงงานยาสูบ	6,086.00	4,564.00	7,770.70
โรงงานไฟ	96.51	110.68	266.94
องค์การสุรา	86.65	47.29	172.52
โรงพิมพ์ตำรวจ	9.94	10.36	2.65
องค์การแบตเตอรี่	(26.00)	3.47	4.90
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	688.00	658.00	595.47
องค์การฟอกหนัง	(139.36)	(73.96)	-
องค์การสวนยาง	59.62	17.85	13.01
องค์การสะพานปลา	0.86	0.75	0.76
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	58.00	110.71	-
องค์การสวนพฤกษศาสตร์	(21.81)	(30.06)	-
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	(80.53)	54.00	-
องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	(112.65)	(110.55)	-

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

รัฐวิสาหกิจ	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		รายได้นำส่ง
	2549	2550	
สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง			-
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล	2,608.00	1,306.44	12,710.93
บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด	69.21	69.81	51.79
องค์การตลาด	(2)	2.49	3.32
องค์การคลังสินค้า	16.51	88.00	-
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	36.09		-
สำนักงานธนานุเคราะห์	224.46	167.74	85.54
องค์การเภสัชกรรม	1,090.02	1,232.89	451.42
การกีฬาแห่งประเทศไทย	41.06	51.87	-
องค์การสวนสัตว์	(109.77)	4.90	-
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฯ	74.88	15.00	-
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	16.91	4.89	-

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 2.2 ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินประจำปีงบประมาณ 2546-2550

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
รายได้รวม	1,412,169	1,665,781	2,040,429	2,528,377	2,844,135
ค่าใช้จ่ายรวม	1,217,573	1,461,175	1,822,425	2,234,154	2,568,172
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	119,103	132,751	127,830	204,071	181,511
สินทรัพย์	2,221,878	2,495,799	2,759,380	2,987,609	3,288,610
หนี้สิน	1,407,544	1,538,815	1,677,765	1,759,465	1,961,558
ส่วนของผู้ถือหุ้น	814,334	956,983	1,081,615	1,228,143	1,327,053
ROA	5.4%	5.3%	4.6%	6.8%	5.5%
D/E Ratio	1.73	1.61	1.55	1.43	1.48

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

หากพิจารณาจากตัวชี้วัดทางการเงินด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset) ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินพบว่า มีผลตอบแทนร้อยละ 5.5 ทั้งนี้เป็นผลมาจาก กำไรสุทธิของรัฐวิสาหกิจลดลงจาก 204,071 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2549 เป็น 181,511 ล้านบาท

▪ **กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา**

ในปีงบประมาณ 2550 ขณะที่สินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นเป็น 3,288,610 ล้านบาท ดังนั้นหากภาครัฐต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จึงต้องมีการพิจารณาทั้งด้านการดำเนินการของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และการบริหารจัดการทรัพย์สิน แต่เนื่องจากกิจการของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เป็นการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อบริการประชาชน การขึ้นอัตราค่าบริการจึงไม่ใช่ทางออกที่เหมาะสม เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการหลักทรัพย์ หรือสินทรัพย์ของรัฐที่ถือครองโดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะทรัพย์สินที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ เช่น ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดและเหมาะสมตามประเภทและศักยภาพของทรัพย์สินนั้นๆ ซึ่งจะสามารถช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐได้เช่นกัน

เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและสินทรัพย์รวมในปีงบประมาณ 2549-2550 ของรัฐวิสาหกิจ 2 แห่งที่ขาดทุนจากการดำเนินงาน พบว่า รฟท. มีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 94,407.5 ล้านบาท สิ้นปีงบประมาณ 2550 และมีรายได้จากการบริหารสินทรัพย์ทั้งสิ้น 1,041.8 ล้านบาท โดยสินทรัพย์ดังกล่าวที่เป็นที่ดินที่มีมูลค่าเท่ากับ 2,902.8 ล้านบาท (มูลค่าตามราคาทุนหรือราคาสุทธิตามบัญชี) จากจำนวนที่ดินทั่วประเทศจำนวน 25-1-233,860 ไร่ โดยเป็นที่ดินที่มีศักยภาพนำไปจัดประโยชน์ได้ทั้งหมดทั่วประเทศ 38,605 ไร่ หรือประมาณ ร้อยละ 16.51 ของที่ดินที่ รฟท. มีกรรมสิทธิ์อยู่ทั่วประเทศ ขณะที่อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset) ของ รฟท. ยังอยู่ในระดับต่ำมาก ซึ่งทรัพย์สินของการรถไฟโดยเฉพาะที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อาจจะสร้างรายได้ให้แก่รัฐได้อีก หากมีการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทรัพย์สินให้มีประสิทธิภาพและใช้ประโยชน์สูงสุดตามศักยภาพของที่ดินและอสังหาริมทรัพย์นั้น

ตารางที่ 2.3 ผลการดำเนินงานกับสินทรัพย์รวมของการรถไฟแห่งประเทศไทยและองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ปีงบประมาณ 2549-2550

หน่วย: ล้านบาท

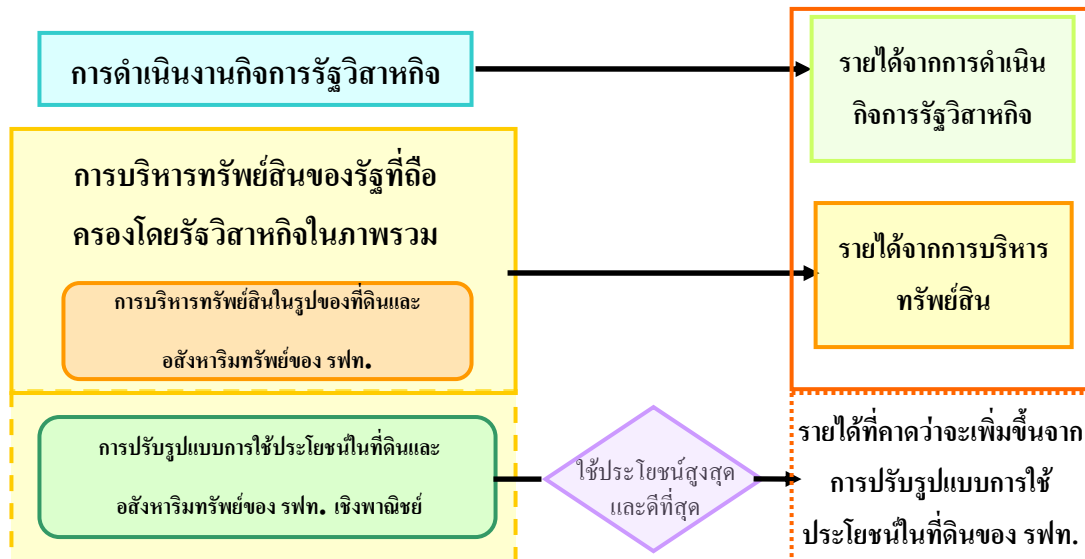
	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		สินทรัพย์รวม	
	2549	2550	2549	2550
การรถไฟแห่งประเทศไทย	(6,402.8)	(7,864.5)	86,297.2	94,407.5
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	(6,267.0)	(5,882.1)	5,259.5	4,964.0

ที่มา: รายงานผู้สอบบัญชีและงบการเงินการรถไฟแห่งประเทศไทยและองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2550 และ 2549

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

นอกจากนี้ที่ดินของการรถไฟยังสามารถนำมาจัดประโยชน์ได้ โดยไม่ติดขัดต่อกฎหมายใดตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494 ดังนั้นในการศึกษาการบริหารทรัพย์สินของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวความคิด และวิธีการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐที่ถือครองโดยรัฐวิสาหกิจในเบื้องต้นนี้ โดยเป็นการศึกษาการบริหารทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยในส่วนที่เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้โดยการให้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และประมาณรายได้ที่คาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้นจากแนวทางการบริหารทรัพย์สินของการรถไฟดังกล่าว ตามกรอบวิธีการศึกษาต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.5 กรอบแนวคิดในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐที่ถือครองโดยรัฐวิสาหกิจ

โดยในการศึกษานี้ คณะผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลโครงการนำร่องในการบริหารและพัฒนาที่ดินต่างๆที่ รฟท. กำลังมีแผนในการพัฒนาหรือปรับปรุงการใช้ประโยชน์ เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่ย่านพหลโยธิน ย่านมักกะสัน พื้นที่ริมแม่น้ำย่านช่องนนทรี และย่านบางซื่อ เป็นต้น และจะศึกษาการใช้ประโยชน์บนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นๆของ รฟท. ในเขตกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ขนาดของที่ดิน ทำเลที่ตั้ง และการเข้าถึงที่ดินนั้น และประเมินรายได้ในรูปค่าเช่าที่คาดว่าจะสามารถจัดเก็บได้เพิ่มขึ้น จากการให้เช่าหรือพัฒนาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ ซึ่งเห็นว่ามีโอกาสจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ โดยจะเปรียบเทียบกับอัตราค่าเช่าตลาด และกำหนดให้มีสมมติฐานการพัฒนา

▪ กรอบแนวความคิดในการดำเนินการศึกษา

ภายใต้หลักการใช้ประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด (Highest and Best Use)¹ ตามศักยภาพและทำเลของที่ดินแปลงนั้นๆ พร้อมทั้งจะศึกษาข้อดีและข้อเสีย รวมทั้งผลกระทบและข้อจำกัดด้านต่างๆ เช่น กฎหมาย หรือข้อบังคับ ของการนำที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ของ รฟท. ไปใช้ประโยชน์ตามแนวทางการบริหารจัดการดังกล่าว ประกอบด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพย์สินของ รฟท. ในจังหวัดอื่นๆ รวมทั้งทรัพย์สินของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจอื่นต่อไป

¹ ภาคผนวก ฉ

3

วรรณกรรมปริทัศน์

3.1 แนวคิดพื้นฐานและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการ ประมาณการอากรขาเข้าของกรมศุลกากร

3.1.1 แนวคิดพื้นฐาน

อากรขาเข้าที่รัฐบาลเก็บได้ขึ้นอยู่กับ (1) มูลค่านำเข้าต้องอากรของสินค้าและ (2) อัตราอากรขาเข้า โดยคำนวณบนหลักการคิดอากรขาเข้า ซึ่งสามารถแสดงได้ดังสมการต่อไปนี้

$$CUSDUTY = DUTIMP \times DUTYRATE$$

CUSDUTY คือ อากรขาเข้า

DUTIMP คือ มูลค่านำเข้าต้องอากร

DUTYRATE คือ อัตราอากรขาเข้า

ดังนั้น การประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากรนั้นสามารถประมาณการได้จากการจัดสร้างฟังก์ชันอุปสงค์ของการนำเข้า และนำไปคำนวณร่วมกับอัตราอากรขาเข้าซึ่งเป็นอัตราที่กำหนดเอาไว้แล้ว และเปลี่ยนแปลงตามกรอบการเปิดเสรีทางการค้า ดังนี้

▪ **ว ร ร ณ ก ร ร ม ป ร ิ ท ั ต ์ น ์**

แนวคิดเกี่ยวกับฟังก์ชันอุปสงค์ของการนำเข้า¹

พัฒนามาจากทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (Theory of consumer behaviour) ซึ่งมีข้อสมมติพื้นฐานว่า ผู้บริโภคเป็นผู้ที่มีเหตุผล (Rational behaviour) กล่าวคือ ผู้บริโภคจะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ ซึ่งจะทำให้เขาได้รับอรรถประโยชน์สูงสุด (Maximization of utility) จากเงินจำนวนหนึ่งที่เขาจ่ายไปเพื่อซื้อสินค้านั้น

ลักษณะของฟังก์ชันอุปสงค์

สมมุติว่า ผู้บริโภคทำการบริโภคสินค้าและบริการ n ชนิด คือ X_1, X_2, \dots, X_n สินค้าแต่ละชนิดมีราคา P_1, P_2, \dots, P_n ตามลำดับ โดยผู้บริโภครายได้จำกัดจำนวนหนึ่ง เท่ากับ Y ดังนั้นพฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคเพื่อให้ได้อรรถประโยชน์สูงสุดคือ $MAX U(Q_1, Q_2, \dots, Q_n)$ ภายใต้เงื่อนไข $P_1Q_1 + P_2Q_2 + \dots + P_nQ_n = Y$ และจากทฤษฎีดังกล่าวนี้ ทำให้เราได้เส้นอุปสงค์ต่อสินค้าแต่ละชนิด โดยการใช้อย่างใช้ Lagrange multiplier ผลลัพธ์ที่ได้คือ ฟังก์ชันอุปสงค์ (Demand function: optimal quantities demand) ของสินค้าแต่ละอย่างดังนี้

$$Q_i = Q(P_1, P_2, \dots, P_n, Y) \text{-----} (1)$$

โดยที่ Q_i = ปริมาณความต้องการสินค้า i

P_i = ราคาของสินค้า i ซึ่งรวมถึงราคาของสินค้าที่ใช้ทดแทนกันและใช้ประกอบกัน

Y = รายได้ที่เป็นตัวเงินของบุคคลในสังคม

ในกรณีของประเทศไทยที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดคือ มีการค้าระหว่างประเทศ สินค้าที่ใช้สนองความต้องการของบุคคลในสังคม มาจาก 2 แหล่งคือ สินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ และสินค้าที่ผลิตในประเทศ ซึ่งใช้ทดแทนสินค้านำเข้า เมื่อรวมความต้องการสินค้านำเข้าทุกชนิดของบุคคลในสังคมเข้าด้วยกัน จะได้ฟังก์ชันอุปสงค์ที่มีต่อการนำเข้า ดังนี้

$$Q = m(P_m, P_d, Y) \text{-----} (2)$$

โดยที่ Q = ปริมาณสินค้านำเข้า

P_m = ราคาสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ

P_d = ราคาสินค้าภายในประเทศที่ใช้ทดแทนสินค้านำเข้า

Y = รายได้มวลรวม

¹ ปัทมา นิลวนิชย์, "การประมาณการรายได้ของรัฐจากอากรขาเข้า", จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2536) , หน้า 30 - 33

▪ **วรรณกรรมปริทัศน์**

จากฟังก์ชันอรรถประโยชน์ (Utility Function) สำหรับการเลือกบริโภคสินค้า 2 ชนิดคือ สินค้านำเข้าและสินค้าภายในประเทศ ภายใต้รายได้จำกัดจำนวนหนึ่งสามารถหา optimal quantities demand ของการนำเข้าในลักษณะของตัวแปรที่เป็นราคาเปรียบเทียบ (relative price) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{Max } U(Q_m, Q_d) \\ & \text{subject to: } P_m Q_m + P_d Q_d = Y \text{-----(3)} \end{aligned}$$

$$(P_m/P_d)Q_m + Q_d = Y/P_d \text{-----(4)}$$

โดยที่ $U(Q_m, Q_d)$ คือ ฟังก์ชันอรรถประโยชน์

และสมมติให้ total expenditure = Y

จากสมการ (3) และ (4) ใช้ Lagrange multiplier จะได้ objection (H) ดังนี้คือ

$$H = U(Q_m, Q_d) + r(Y/P_d - (P_m/P_d)Q_m - Q_d) \text{-----(5)}$$

แก้สมการ (4) เพื่อหาค่าสูงสุดของ (H)

$$H/Q_m = U(Q_m, Q_d) - r(P_m/P_d) = 0 \text{-----(6)}$$

$$H/Q_d = U(Q_m, Q_d) - r = 0 \text{-----(7)}$$

$$H/r = Y/P_d - (P_m/P_d)Q_m - Q_d = 0 \text{-----(8)}$$

เส้นอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้าหาได้จากการแก้สมการ โดยหาค่า Q ซึ่งจะได้ผลลัพธ์เป็น demand function ของสินค้าแต่ละชนิดดังนี้

$$Q_m = F[(P_m/P_d), (Y/P_d)] \text{-----(9)}$$

$$Q_d = F[(P_m/P_d), (Y/P_d)] \text{-----(10)}$$

ดังนั้น สมการที่ (9) จึงเป็น tradition import demand function ซึ่งใช้ในงานการศึกษาเชิงปริมาณทั่วไป โดยที่

$$\partial M / \partial (P_m/P_d) < 0$$

$$\partial M / \partial (Y/P_d) > 0$$

3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการอากรขาเข้าของกรมศุลกากร

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการรายได้ภาษีศุลกากร (อากรขาเข้า) ของประเทศไทย มีผู้ทำการศึกษาไม่มากนัก จากการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาต่างๆ เป็นการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยสร้างแบบจำลองขึ้นมาใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งสามารถแบ่งการประมาณการอากรขาเข้าออกเป็น 2 วิธีดังนี้ (รายละเอียดดังตารางที่ 3.1)

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

- 1.) การประมาณการทางตรง คือ ประมาณการรายได้จากการนำเข้าจากมูลค่านำเข้าโดยตรง คือ งานวิจัยของ Atchana Wattananukit และคณะ (2529) ที่ได้ทำการศึกษาและสร้างแบบจำลองขึ้นมาเพื่อประมาณการรายได้จากการนำเข้า โดยแบ่งสินค้านำเข้าเป็น 2 ประเภท คือ สินค้าผลิตภัณฑ์น้ำมัน (oil import) และสินค้าที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์น้ำมัน (non-oil import) และใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 – 2526 โดยในช่วงเวลาที่ทำศึกษานั้นเกิดวิกฤตการณ์น้ำมันขึ้นคือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 – 2526 จึงได้ใส่ตัวแปร dummy เพื่ออธิบายความแตกต่างของช่วงเวลาที่ทำการประมาณการด้วย
- 2.) การประมาณการทางอ้อม คือ ประมาณการมูลค่านำเข้าสินค้า ซึ่งเป็นฐานในการคำนวณมูลค่าการนำเข้า (Tax base) ก่อน แล้วจึงนำเอาอัตราภาษีศุลกากรเข้ามาประมาณการมาใช้คำนวณหาการนำเข้าในลำดับต่อไป ได้แก่

- สุวัฒน์ ดวงปั้น (2529) ได้ศึกษาอุปสงค์ของการนำเข้าในเชิงปริมาณและมูลค่า โดยหาความยืดหยุ่นของการนำเข้าต่อราคา รายได้ และอัตราภาษีศุลกากร ซึ่งได้นำค่าความยืดหยุ่นไปใช้ในการประมาณการรายได้จากการนำเข้า และผลกระทบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีศุลกากรต่อรายได้จากการนำเข้า โดยแบ่งสินค้านำเข้าตาม พ.ร.ก. พิกัดอัตราภาษีศุลกากร พ.ศ. 2503 จำนวน 8 หมวด และใช้ข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 – 2528
- กฤษฏา อุทยานิน (2531) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการนำเข้าต่อมูลค่าการนำเข้า และอากรขาเข้าที่จัดเก็บได้ โดยหาความยืดหยุ่นของอัตราอากรขาเข้าต่อมูลค่านำเข้า แล้วนำไปคำนวณหาการเปลี่ยนแปลงของอากรขาเข้า โดยแบ่งสินค้านำเข้าออกเป็น 5 กลุ่มได้แก่ สินค้าบริโภค วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ สินค้าทุน สินค้าที่นำเข้าโดยรัฐบาล และสินค้าเบ็ดเตล็ด
- บัทยา นิลวณิช (2536) ได้ศึกษาเพื่อประมาณการอากรขาเข้า โดยแบ่งสินค้านำเข้าออกเป็น 10 หมวด ตามระบบ SITC ได้แก่ กลุ่มสินค้าอาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ วัตถุดิบ น้ำมันเชื้อเพลิงและสิ่งหล่อลื่น น้ำมันจากไขมันสัตว์และพืช เคมีภัณฑ์ ทัศนกรรม เครื่องจักรและยานพาหนะ ทัศนอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด และสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ และใช้ข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 - 2534

แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่มีอาจจะเลยในการทบทวนวรรณกรรมคือ การประมาณการมูลค่านำเข้าสินค้าซึ่งก็คือ แบบจำลองอุปสงค์ของการนำเข้า (Import demand function) นั่นเอง ผู้ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอุปสงค์การนำเข้าได้แก่ (รายละเอียดดังตารางที่ 3-2)

ว ร ร ณ ก ร ร ม ป ร ิ ท ์ ศ น์

- Kriengsak Yothaprasert (2515) สร้างแบบจำลอง เพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการนำเข้า โดยจำแนกสินค้านำเข้าตามลักษณะเศรษฐกิจ (Economic classification) เป็น 4 กลุ่มได้แก่ สินค้าอุปโภค สินค้าวัตถุดิบ สินค้าทุน และน้ำมัน เชื้อเพลิงและหล่อลื่น และใช้ข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503-2515 ภายได้ข้อสมมติฐานที่ว่า ค่าความยืดหยุ่นต่อราคาและรายได้คงที่ตลอดเวลาที่ทำการศึกษา
- สถาพร ชนะจิตร (2517) สร้างแบบจำลอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประมาณการปริมาณสินค้านำเข้าและพิจารณากำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทดสอบหรือประเมินผลการดำเนินนโยบายชนิดต่างๆ โดยจำแนกสินค้านำเข้าเป็น 10 หมวดตามระบบ SITC โดยใช้ข้อมูลรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503-2516
- สมศักดิ์ วงศ์ปัญญาถาวร (2528) สร้างแบบจำลอง เพื่อใช้ประเมินผลนโยบายลดค่าเงินบาทต่อการแก้ไขปัญหาการขาดดุลทางการค้า โดยทำการหาค่าความยืดหยุ่นของการนำเข้าต่อราคาสินค้าและรายได้ และมีสมมติฐานที่ว่า สินค้านำเข้าไม่สามารถทดแทนสินค้าที่ผลิตในประเทศได้อย่างสมบูรณ์ โดยจำแนกสินค้าเป็น 5 หมวดได้แก่ สินค้าบริโภค สินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ สินค้าทุน น้ำมันเชื้อเพลิง และยานพาหนะและส่วนประกอบ โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2513 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2525

อย่างไรก็ตาม การศึกษาที่ได้กล่าวในเบื้องต้นเป็นการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2515-2536 ซึ่งเป็นช่วงที่บริบทของการค้าระหว่างประเทศของไทยแตกต่างจากปัจจุบันอย่างมาก กล่าวคือ ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงก่อนที่ไทยจะมีการเปิดเสรีทางการค้าในลักษณะทวิภาคีกับประเทศต่างๆ งานศึกษาดังกล่าวจึงมิได้มีการศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าโดยแบ่งแยกการวิเคราะห์การนำเข้าและอัตราอากรขาเข้าเป็นรายประเทศ/กลุ่มประเทศที่ไทยนำเข้าสินค้า อันมีสาเหตุมาจากความไม่แตกต่างกันของอากรขาเข้า กล่าวคืออัตราอากรขาเข้าที่จัดเก็บจากประเทศต่างๆ เป็นอัตราเดียวกัน คือ อัตราอากรขาเข้าเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation: MFN) แต่อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการวิเคราะห์ถึงการสร้างแบบจำลองอุปสงค์ของการนำเข้าสินค้าของไทย ทั้งในแง่ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า รวมทั้งการแบ่งประเภทสินค้าเป็นหมวด ไม่ว่าจะเป็นตามลักษณะทางเศรษฐกิจ หรือตามระบบ SITC ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นพื้นฐานของการศึกษาในครั้งนี้

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ตารางที่ 3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการประมาณการอาหารเข้าทั้งทางตรงและทางอ้อม

ผู้วิจัย	Atchana Wattananukit และคณะ	สุวัฒน์ ดวงปิ่น	กฤษฎา อุทยานิน	ปัทมา นิลวณิชย์
ปีที่ศึกษา	2529	2529	2531	2536
วิธีการประมาณการ	ทางตรง	ทางอ้อม	ทางอ้อม	ทางอ้อม
อุปสงค์การนำเข้า	X	เชิงปริมาณและมูลค่า	เชิงมูลค่า	เชิงมูลค่า
ประมาณการอาหารเข้า	√	พิจารณาความยืดหยุ่นของการนำเข้าต่อราคา รายได้ และอัตราภาษีศุลกากร	√	√
ประเภทของข้อมูลและระยะเวลา	2 ประเภท 1. สินค้าผลิตภัณฑ์น้ำมัน 2. สินค้าที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	ตาม พ.ร.ก. พิกัดอัตราภาษีศุลกากร พ.ศ. 2503 8 หมวด รายไตรมาส พ.ศ. 2523-2528 1. อาหารปรุงแต่งแล้ว เครื่องดื่ม ยาสูบ (หมวด 4) 2. ผลิตภัณฑ์แร่ (หมวด 5) 3. ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเคมี (หมวด 6) 4. ยางสนเทียม (หมวด 7) 5. สิ่งทอ (หมวด 11) 6. โลหะสามัญญ (หมวด 15) 7. เครื่องจักรกล เครื่องอุปกรณไฟฟ้า (หมวด 16) 8. ยานพาหนะต่างๆ (หมวด 17)	5 กลุ่ม 1. สินค้าบริโภค 2. วัตถุดิบกึ่งวัตถุดิบ 3. สินค้าทุน 4. สินค้าที่นำเข้าโดยรัฐบาล 5. สินค้านำเข้าเบ็ดเตล็ด	ตามประเภท SITC 10 ประเภท รายไตรมาส พ.ศ. 2527-2534 10 ประเภท 1. อาหาร 2. เครื่องดื่มและยาสูบ 3. วัตถุดิบ 4. น้ำมันเชื้อเพลิงและสิ่งหล่อลื่น 5. น้ำมันจากไขมันสัตว์และพืช 6. เคมีภัณฑ์ 7. หัตถกรรม 8. เครื่องจักรและยานพาหนะ 9. หัตถอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด 10. เบ็ดเตล็ดอื่นๆ

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ผู้วิจัย	Atchana Wattananukit และคณะ	สุวัฒน์ ดวงปั้น	กฤษฎา อุทยานิน	ปัทมา นิลวนิชย์
รูปแบบสมการ	ระบบสมการที่เกี่ยวข้องกัน (Simultaneous equation)	ระบบสมการเดียว (Single equation)	ระบบสมการเดียว (Single equation)	ระบบสมการเดียว (Single equation)
แบบจำลองอุปสงค์ของการนำเข้า	<p>ชุดที่ 1: $\log(\text{ADOM}) = a_1 + b_1 \log(\text{OM}) + C_1 D_1$</p> <p>$\log(\text{OM}) = a_2 + b_2 \log(\text{GDP}) + C_2 D_2$</p> <p>ชุดที่ 2: $\log(\text{ADNOM}) = a_1 + b_1 \log(\text{NOM})$</p> <p>$\log(\text{NOM}) = a_2 + b_2 \log(\text{GDP})$</p>	<p>แบบที่ 1: $Q_t = a + b \text{PMD}_t + c \text{TA}_t + d Y_t + E_t$</p> <p>แบบที่ 2: $\ln Q_t = \ln a + b \ln \text{PMD}_t + c \ln \text{TA}_t + d \ln Y_t + \ln E_t$</p> <p>แบบจำลองที่อธิบายได้ดีที่สุดคือ <i>Dynamic log-linear model</i></p> <p>แบบที่ 3: $\ln Q_t = \Delta a + \Delta b \ln \text{PMD}_t + \Delta c \ln \text{TA}_t + \Delta d \ln Y_t + (1-\Delta) \ln Q_{t-1} + E_t$</p> <p>นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างแบบจำลองที่ใช้ประมาณการการนำเข้า: <i>Dynamic log-linear model</i></p> <p>$\ln TR_t = \Delta a + \Delta b \ln \text{PMD}_t + (1+\Delta)c \ln \text{TA}_t + \Delta d \ln Y_t + (1-\Delta) \ln V_{t-1} + E_t$</p>	<p>สมการที่ 1: $\log M = a_0 + b_0 \log Y + c_0 \log P_m + d_0 \log P_d + e_0 \log t + f_0 \log r$</p> <p>สมการที่ 2: $\log M_c = a_1 + b_1 \log C + c_1 \log P_m + d_1 \log P_d + e_1 \log t + f_1 \log r$</p> <p>สมการที่ 3: $\log M_r = a_2 + b_2 \log Y + c_2 \log P_m + d_2 \log P_d + e_2 \log t + f_2 \log r$</p> <p>สมการที่ 4: $\log M_k = a_3 + b_3 \log K + c_3 \log P_m + d_3 \log P_d + e_3 \log t + f_3 \log r$</p> <p>สมการที่ 5: $\log U = a_4 + b_4 \log G + c_4 \log P_m + d_4 \log P_d + e_4 \log t + f_4 \log r$</p> <p>สมการที่ 6: $\log M_v = a_5 + b_5 \log Y + c_5 \log P_m + d_5 \log P_d + e_5 \log t + f_5 \log r$</p>	<p>แบบที่ 1: $M_t = a + b Y + c PT_t + e D_1 + f D_2 + g D_3 + E_t$</p> <p>แบบที่ 2: $\ln M_t = \ln a + b \ln Y + c \ln PT_t + e D_1 + f D_2 + g D_3 + E_t$</p> <p>แบบจำลองที่อธิบายได้ดีที่สุดคือ <i>Dynamic linear model</i></p> <p>แบบที่ 3: $M_{it} = \Delta a + \Delta b Y_{it} + \Delta c PT_{it} + \Delta e D_1 + \Delta f D_2 + \Delta g D_3 + (1-\Delta) M_{it-1} + \Delta E_t$</p> <p><i>Dynamic log-linear model</i></p> <p>แบบที่ 4: $\ln M_{it} = \Delta a + \Delta b \ln Y_{it} + \Delta c \ln PT_{it} + e D_1 + f D_2 + g D_3 + (1-\Delta) \ln M_{it-1} + E_t^m$</p>

■ วรรณกรรมปริทัศน์

ผู้วิจัย	Atchana Wattananukit และคณะ	สุวัฒน์ ดวงปิ่น	กฤษฎา อุทยานิน	ปัทมา นิลวนิชย์
คำอธิบายตัวแปร	ADOM = มูลค่าอากรขาเข้า ผลิตภัณฑ์น้ำมัน ADNOM = มูลค่าอากรขาเข้า สินค้า ที่ไม่ใช้น้ำมัน OM = มูลค่าการนำเข้า ผลิตภัณฑ์ น้ำมัน NOM = มูลค่าการนำเข้าสินค้าที่ ไม่ใช้น้ำมัน	Q = ดัชนีปริมาณนำเข้า PM = ดัชนีราคาสินค้านำเข้า PD = ดัชนีราคาสินค้าภายในประเทศ TA = อัตราภาษีศุลกากรที่แท้จริง (ETR) Y = ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ณ ราคาปี 2523 PMD = PM/PD Δ = อัตราการปรับตัว	M = มูลค่าการนำเข้าทั้งหมด M_c = มูลค่าการนำเข้าสินค้าบริโภค M_f = มูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบ M_k = มูลค่าการนำเข้าสินค้าทุน U = มูลค่าการนำเข้าสินค้าโดย รัฐบาล C = มูลค่าการบริโภคภายในประเทศ K = การลงทุนภายในประเทศ Y = มูลค่าผลผลิตภายในประเทศ G = รายจ่ายรัฐบาล	M_i = มูลค่าการนำเข้าของสินค้าหมวด i Y = ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ เบื้องต้น (GDP) ณ ระดับราคาปี 2528 $PT = PM_i(1+NDT_i)/PD_i$ PM_i = ดัชนีราคานำเข้าของสินค้าหมวด i (2528 = 100) PD_i = ดัชนีราคาขายส่งภายในประเทศของ สินค้าหมวด i (2528 = 100)
คำอธิบายตัวแปร	GDP = ผลิตภัณฑ์มวลรวม ประชาชาติ $D_1, D_2 = 1$ ในปี 2523-2526 (วิกฤตการณ์น้ำมัน ทำให้มูลค่า นำเข้าเพิ่มมากผิดปกติ) $= 0$ ในปี 2517-2522		P_d = ดัชนีราคาสินค้าภายในประเทศ P_m = ดัชนีราคาสินค้านำเข้า r = อัตราค่าธรรมเนียมในการซื้อขาย เงินตราต่างประเทศล่วงหน้า t = อัตราภาษีศุลกากรที่แท้จริง (ETR)	NDT_i = อัตราอากรขาเข้าที่แท้จริง (ETR) ของสินค้าหมวด i D_i = ตัวแปร Dummy แสดงความผันผวน ของฤดูกาลในไตรมาส Δ = อัตราการปรับตัว
การประมาณการอากร ขาเข้า	ประมาณการโดยตรงจาก แบบจำลอง	ใช้ค่าความยืดหยุ่นของอัตราอากรขาเข้าต่อ อากรขาเข้า มาประมาณการอากรขาเข้าที่ เปลี่ยนแปลง	ใช้ค่าความยืดหยุ่นของอัตราศุลกากร ที่แท้จริงต่ออากรขาเข้า มาประมาณ การมูลค่านำเข้าที่เปลี่ยนแปลง แล้ว นำไปคูณกับ ETR ที่เปลี่ยนแปลง	ประมาณการมูลค่านำเข้าเพื่อใช้เป็นฐาน ภาษี แล้วนำไปคูณกับอัตราอากรขาเข้าที่ แท้จริง

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ตารางที่ 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาและสร้างแบบจำลองอุปสงค์ของการนำเข้า

ผู้วิจัย	Kriengsak Yothaprasert	สถาพร ชินะจิตร	สมศักดิ์ วงศ์ปัญญาถาวร
ปีที่ศึกษา	2515	2517	2528
อุปสงค์การนำเข้า	เชิงปริมาณ	เชิงปริมาณ	เชิงปริมาณ และผลสะท้อนต่อการลดค่าเงินบาท
ประมาณการ อากรขาเข้า	X	X	X
ประเภทของ ข้อมูลและ ระยะเวลา	ลักษณะทางเศรษฐกิจ (Economic classification) 4 กลุ่ม 1.สินค้าอุปโภค 2.สินค้าวัตถุดิบ 3.สินค้าทุน 4.น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	ตามประเภท SITC 10 หมวด รายปี พ.ศ. 2503-2516	ตามลักษณะทางเศรษฐกิจ 5 หมวด รายไตรมาส พ.ศ. 2513-2525 1. สินค้าบริโภค 2. สินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ 3. สินค้าทุน 4. น้ำมันและเชื้อเพลิง 5. ยานพาหนะและส่วนประกอบ
รูปแบบสมการ	ระบบสมการเดี่ยว (Single equation)	ระบบสมการเดี่ยว (Single equation)	ระบบสมการเดี่ยว (Single equation)

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ผู้วิจัย	Kriengsak Yothaprasert	สถาพร ชินะจิตร	สมศักดิ์ วงศ์ปัญญาถาวร
<p>แบบจำลองอุปสงค์ของ การนำเข้า</p>	$\ln M_t = \ln A + b \ln Y + c \ln P_i^m (1+t_t)/P_i^d$	<p><u>แบบที่ 1:</u> $M_t = f [P_i^m (1+t_t), RGDP]$ <u>แบบที่ 2:</u> $M_t = f [P_i^m (1+t_t)/P_i^d, RGDP]$</p>	<p><u>แบบที่ 1:</u> $\ln M_t = a_0 + a_1 PTMD_t + a_2 y_t + E_t$ <u>แบบที่ 2:</u> $\ln M_t = \ln a_0 + a_1 \ln PTMD_t + a_2 \ln y_t + \ln E_t$ <i>แบบจำลองที่อธิบายได้ดีที่สุดคือ</i> <i>Dynamic linear model</i> <u>แบบที่ 3:</u> $M_t = a_0 + a_1 PMD_t + a_2 y_t + a_3 T_t - a_4 M_{t-1} + E_t^*$ <u>แบบที่ 4:</u> $\ln M_t = \ln \Delta a_0 + \Delta a_1 \ln PMD_t + \Delta a_2 \ln y_t + \Delta a_3 T_t + (1-\Delta) \ln M_{t-1} + \ln E_t^*$ <u>แบบที่ 5:</u> $M_t - \Delta M_{t-1} = (1-\Delta) a_0 + (1-\Delta) a_1 PMD_t + a_2 y_t - \Delta a_2 y_{t-1} + a_3 T_t - \Delta a_3 T_{t-1} + U_t$</p>
<p>คำอธิบายตัวแปร</p>	<p>M_t = ดัชนีปริมาณนำเข้าของสินค้า i Y = ตัวแปรด้านรายได้ (GDP) P_i^m = ดัชนีราคานำเข้าสินค้ากลุ่ม i สูตร Fisher P_i^d = ดัชนีราคาภายในประเทศของสินค้ากลุ่ม i สูตร Fisher t_t = อัตราภาษีศุลกากรที่แท้จริง (ETR) ของสินค้ากลุ่ม i</p>	<p>M_t = ดัชนีปริมาณนำเข้าของสินค้าหมวด i RGDP = ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ ณ ราคาปี 2505 P_i^m = ดัชนีราคานำเข้าสินค้าหมวด i P_i^d = ราคาภายในประเทศใช้ GDP deflator เป็นตัวแทน t_t = อัตราภาษีศุลกากรที่แท้จริง (ETR) ของสินค้ากลุ่ม i</p>	<p>$PTM = PM(1+T)$ $PTMD = PTM/PD$ $y = Y/PD$ M = ปริมาณสินค้านำเข้า PM = ราคาสินค้านำเข้า PD = ราคาสินค้าภายในประเทศ T = อัตราภาษีศุลกากร Y = รายได้ $PMD =$ ราคาเปรียบเทียบ (PM/PD)</p>

3.2 แนวคิดพื้นฐานและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการรายได้จากเครื่องมือภาษี

3.2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้ด้วยเครื่องมือภาษี

ก่อนที่จะพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการการสร้างรายได้ภาษีในแต่ละประเภท เรามีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบในภาพรวมหากรัฐบาลเลือกใช้เครื่องมือภาษีในการสร้างรายได้ว่าจะมีผลกระทบอย่างไร เพื่ออ้างอิงในการพิจารณาเกี่ยวกับทางเลือก และความเป็นไปได้ในการดำเนินการของแต่ละข้อเสนอที่คณะผู้วิจัยได้เสนอมาในรายงานฉบับนี้

ภาษีอากร คือ ทรัพยากรที่โอนจากภาคเอกชนแบบบังคับไปสู่ภาครัฐ (Transfer payment)² เพื่อให้จ่ายในกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของรัฐ ซึ่งมีลักษณะการบังคับแบบบังคับ (Compulsory payment) โดยผู้เสียภาษีไม่จำเป็นต้องได้รับประโยชน์ตามจำนวนเงินที่จ่ายวัตถุประสงค์หลักของภาษีอากร ก็เพื่อระดมรายได้จากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐ เพื่อใช้ในการบริหารประเทศ นอกจากนี้ วัตถุประสงค์ที่เหลือของภาษีอากร มีความสอดคล้องกับหน้าที่ของภาครัฐ ได้แก่ การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม การทำให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นหากรัฐบาลต้องการใช้ภาษีเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นอีก จะเกิดคำถามกับผู้เสียภาษีว่าจะสามารถรับภาระการจ่ายภาษีได้มากที่สุดเท่าใด และเมื่อมีการเก็บภาษีเพิ่มขึ้นจะกระทบต่อความสามารถในการบริโภคมากน้อยเพียงใด เพราะถ้าหากอัตราภาษีเพิ่มสูงจนทำให้ผู้เสียภาษีขาดแรงจูงใจในการทำงาน ฐานภาษีเงินได้ก็ย่อมจะลดลง หรือในกรณีที่ทำให้การบริโภคลดลง ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมถึงฐานภาษีสรรพสามิตก็ย่อมลดลงเช่นกัน ผลที่ตามมาคืออาจทำให้รายได้ของรัฐบาลลดลง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นประเด็นคำถามที่รัฐบาลต้องคำนึงถึงก็คือ ภาษีประเภทใดที่เหมาะสมจะนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้เพิ่มขึ้น โดยไม่ขัดขวางเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นั่นก็คือจะต้องคำนึงถึง

² การจัดเก็บภาษีถือเป็นการโอนทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่รัฐ เนื่องจาก สังคมไม่ได้มีสินค้าหรือบริการเพิ่มขึ้นโดยตรงจากภาษีที่จัดเก็บ แม้ว่ารัฐจะมีรายได้เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่ภาคเอกชนผู้เสียภาษีย่อมจะมีทรัพยากรน้อยลง

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

โครงสร้างภาษีอากรของไทยว่าอยู่ในช่วงใดของกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้การใช้เครื่องมือภาษีในการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นในครั้งนี้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายทางเศรษฐกิจอื่นๆ

(1) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีอากรในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ

Hinrich (1967)³ ได้สร้างทฤษฎีอธิบายการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างรายได้ภาครัฐบาลในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจไว้ในหนังสือ "A General Theory of Tax Structure Change During Economic Development" โดยโครงสร้างภาษีอากรที่สอดคล้องกับการพัฒนาของเศรษฐกิจไทยคือโครงสร้างภาษีอากรในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลง (Transitional Society) ประเทศเริ่มมีการพัฒนามากขึ้น มีการพัฒนาจากการผลิตสินค้าเกษตรกรรม ไปเป็นสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น แต่การผลิตส่วนใหญ่ของประเทศยังอยู่ในภาคเกษตรกรรม ในช่วงนี้ระบบเศรษฐกิจเป็นแบบเปิดมากขึ้น มีการติดต่อกับต่างประเทศด้วยดี ดังนั้นภาษีทางอ้อมที่จัดเก็บจากการค้าต่างประเทศ โดยเฉพาะอากรขาเข้าเริ่มมีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น มีการนำเข้ามากกว่าการส่งออก สินค้านำเข้าเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค นอกจากนี้ยังมีการนำเข้าวัตถุดิบกึ่งวัตถุดิบ และสินค้าทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าส่งออกที่สำคัญยังคงเป็นสินค้าเกษตรกรรมและมีสินค้าอุตสาหกรรมบ้าง ปัจจัยสำคัญที่กำหนดระดับรายได้ของภาครัฐในช่วงนี้ คือ ระดับการเปิดประเทศ โดยเมื่อมีการค้ากับต่างประเทศมากขึ้น จะทำให้รัฐบาลสามารถจัดหารายได้เพิ่มขึ้น สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$t = g(m)$$

$$t = \text{ระดับรายได้ของรัฐบาล}$$

$$m = \text{ระดับการเปิดประเทศ}$$

ต่อมาสังคมได้มีการพัฒนาเข้าสู่ช่วงยอมรับสังคมใหม่ รายได้ภาครัฐจากภาษีการค้าระหว่างประเทศได้ลดความสำคัญลง ขณะที่ภาษีทางอ้อมภายในประเทศ (Internal Indirect Taxes) มีความสำคัญขึ้นโดยลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากช่วงนี้ได้มีการยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น ทำให้กระบวนการผลิตมีประสิทธิภาพ ได้รับผลผลิตมากขึ้นตลอดจนมีการติดต่อซื้อขายกันด้วยความสะดวกและรวดเร็วขึ้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่กำหนดระดับรายได้ของภาครัฐในช่วงนี้ คือ ระดับรายจ่ายเพื่อบริโภคของประชาชน โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อประชาชนมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น จะทำให้รัฐบาลหารายได้เพิ่มขึ้น สามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$t = h(c) ; h' > 0$$

³ Hinrichs n.d. อ้างถึงในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2529, น 637

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

โดยกำหนดให้ c = ระดับรายจ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชน

จากทฤษฎีดังกล่าวมีประเด็นที่ต้องพิจารณา 3 ประการ ได้แก่

- ประการแรก* เมื่อปัจจัยที่กำหนดระดับรายได้ของภาคครัวเรือนในช่วงนี้ คือ ระดับรายจ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชน ดังนั้นการเลือกใช้เครื่องมือภาษีในการสร้างรายได้จะทำให้ระดับการบริโภคลดลงหรือไม่ และผลดังกล่าวย่อมแสดงว่ารัฐบาลจะไม่ประสบผลสำเร็จในการหารายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่
- ประการที่สอง* หากรัฐบาลเลือกใช้เครื่องมือภาษีแล้วอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้นควรจะเป็นเท่าใด จึงจะทำให้รัฐบาลมีรายได้จากภาษีเพิ่มขึ้น เพราะหากอัตราภาษีสูงเกินไปย่อมเป็นการทำลายแรงจูงใจในการทำงาน หรืออาจก่อให้เกิดการหลบเลี่ยงภาษีมากขึ้น
- ประการที่สาม* เครื่องมือภาษีทางอ้อมมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของไทยที่จะนำมาใช้ในการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่

จากประเด็นที่ต้องพิจารณาที่แสดงข้างต้น เพื่อพิจารณารายละเอียดจะพบว่า

ประเด็นแรก คือ เงื่อนไขเกี่ยวกับระดับรายจ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชน เนื่องจากการใช้จ่ายของภาคเอกชนนั้นเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของอุปสงค์มวลรวมในระบบเศรษฐกิจ และจากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นถือเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการสร้างรายได้ของรัฐบาล หากรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษียอมส่งผลกระทบต่อรายได้ของรัฐบาลเอง โดยการเพิ่มขึ้นของอัตราภาษีจะทำให้รายได้ที่ใช้จ่ายได้ (Disposable Income) ของภาคเอกชนลดลงตามลักษณะการจัดเก็บภาษี ซึ่งแบ่งเป็น อัตราภาษีแบบถดถอย (Regressive Tax Rate) และอัตราภาษีแบบก้าวหน้า (Progressive Tax Rate) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระดับการบริโภคแตกต่างกันไปดังนี้

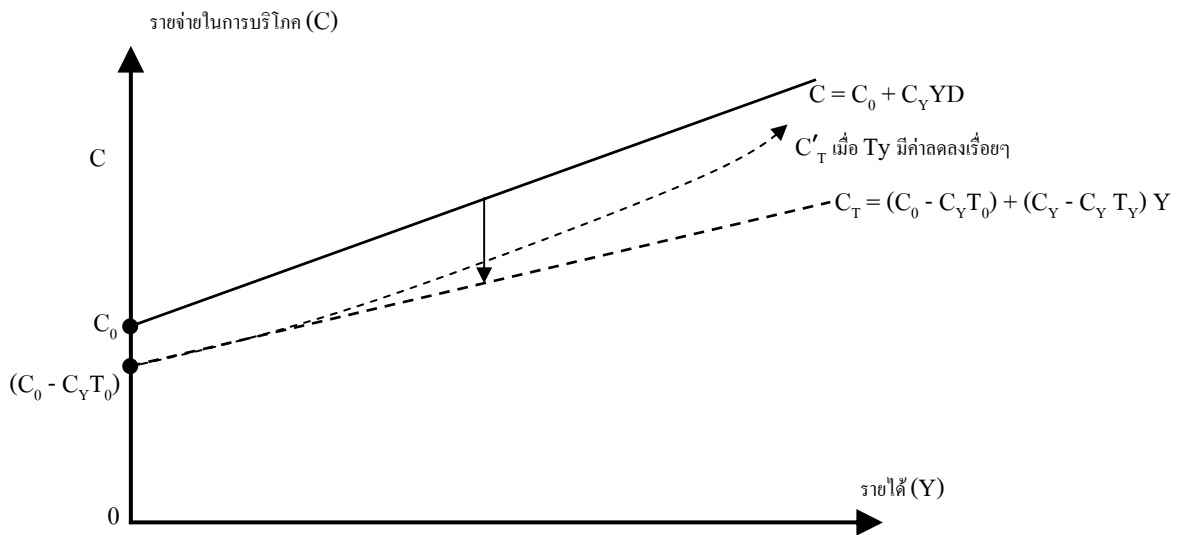
ผลกระทบของการเก็บภาษีแบบถดถอยต่อระดับรายจ่ายในการบริโภค

$$\text{ภาษีแบบถดถอย ; } T = T_0 + T_y Y$$

$$\text{เส้นการบริโภค ; } C = C_0 + C_y Y_d, Y_d = Y - T$$

$$C_T = (C_0 - C_y T_0) + (C_y - C_y T_y) Y$$

แผนภาพที่ 3.1 ผลกระทบของการเก็บภาษีแบบถดถอยต่อระดับรายจ่ายในการบริโภค

ผลกระทบของภาษีแบบถดถอยต่อเส้นการบริโภคจะทำให้เส้นการบริโภคขยับลง โดยทำให้การบริโภคอัตโนมัติลดลงจาก C_0 เป็น $C_0 - C_Y T_0$ และทำให้ความชันของเส้นการบริโภค หรือ MPC ลดลงจาก C_Y เป็น $C_Y - C_Y T_Y$ แต่ในความเป็นจริงแล้ว เมื่อฐานภาษีเพิ่มขึ้นนั้น อัตราภาษีส่วนเพิ่ม (T_Y) จะมีค่าลดลงเรื่อยๆ $C_Y - C_Y T_Y$ ก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นนั่นคือ MPC มีค่าสูงขึ้นเรื่อยๆ เช่นกัน ดังนั้นแล้วผลของการเก็บอัตราภาษีแบบถดถอยจะทำให้เส้นระดับการบริโภคมีลักษณะเหมือนเส้นโค้งและมีความชันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เข้าใกล้ระดับการบริโภคเดิม

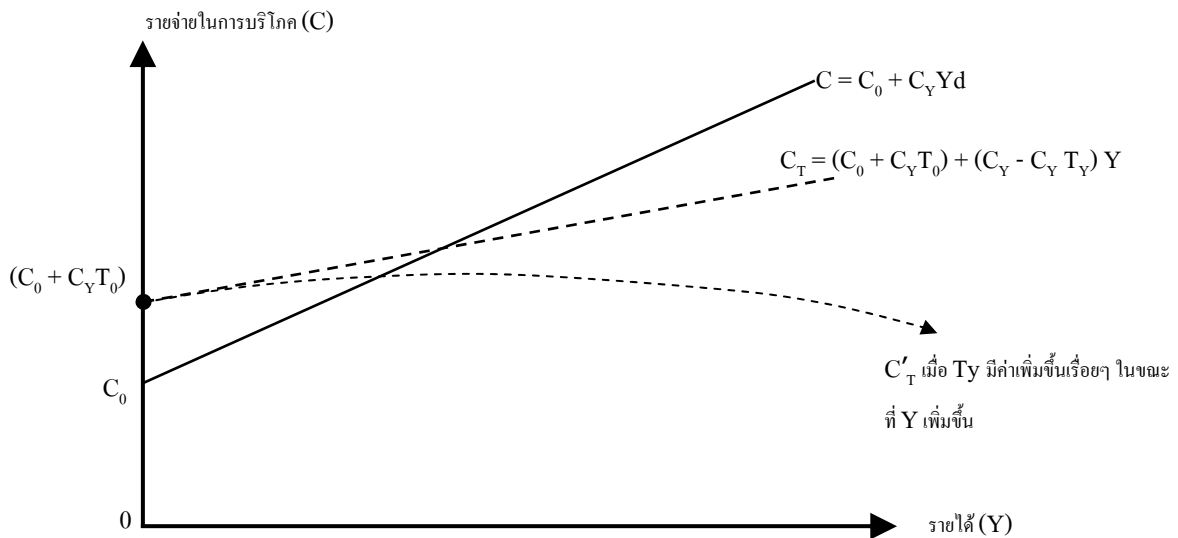
ผลกระทบของการเก็บภาษีแบบก้าวหน้าต่อระดับรายจ่ายในการบริโภค

ภาษีแบบก้าวหน้า ; $T = -T_0 + T_Y Y$

เส้นการบริโภค ; $C = C_0 + C_Y Y_d$, $Y_d = Y - T$

$C_T = (C_0 + C_Y T_0) + (C_Y - C_Y T_Y) Y$

แผนภาพที่ 3.2 ผลกระทบของการเก็บภาษีแบบก้าวหน้าต่อระดับรายจ่ายในการบริโภค

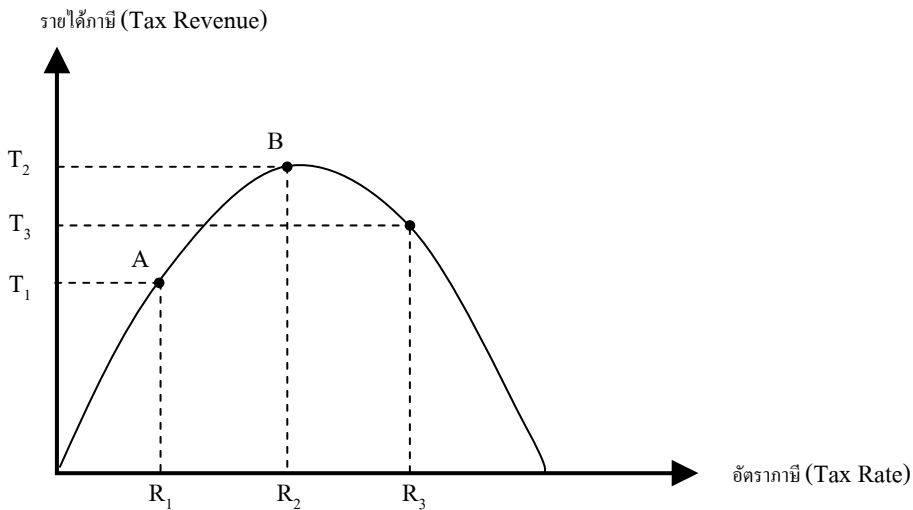

ผลกระทบของภาษีแบบก้าวหน้าต่อเส้นการบริโภคจะทำให้เส้นการบริโภคสูงขึ้นกว่าเดิม โดยทำให้การบริโภคอัตโนมัติเพิ่มขึ้นจาก C_0 เป็น $C_0 + C_Y T_0$ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ณ ระดับรายได้ต่ำๆ นั้นแทนที่จะเก็บภาษีอาจจะเป็นการให้ความช่วยเหลือ ด้วยการยกเว้นภาษีหรือภาษีติดลบ จึงทำให้การบริโภคอัตโนมัติเพิ่มขึ้นกว่าเดิม และเมื่อรายได้เพิ่มสูงขึ้นผลกระทบจากการเก็บภาษีแบบก้าวหน้า จะทำให้การบริโภคส่วนเพิ่มลดต่ำลงจากเดิม เนื่องจากเส้นระดับการบริโภคมีลักษณะเหมือนเส้นโค้ง และมีความชันเป็นลบเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นแล้วในกรณีที่หากรัฐบาลต้องการเลือกเครื่องมือภาษี จะพบว่าภาษีที่มีโครงสร้างการเก็บแบบอัตราก้าวหน้าก็อาจไม่ใช่ทางเลือกที่ดีนัก เพราะมีแนวโน้มที่การเพิ่มอัตราภาษีจะทำให้เกิดผลของการเบียดขับ⁴ (crowding out effect) มากกว่าอัตราภาษีแบบถดถอย

ในส่วนของอัตราภาษีที่เหมาะสมในการสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลนั้น เราสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษี (Tax Rates) และรายได้จากภาษี (Tax Revenue) ด้วยเส้นลาฟเฟอร์ (Laffer curve)

⁴ ผลของการเบียดขับ (crowding out effect) ในที่นี้ หมายถึงการใช้เครื่องมือภาษีเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับรัฐบาล นั้นส่งผลกระทบต่อความสามารถในการใช้จ่ายของภาคเอกชน โดยอาจส่งผลให้ความสามารถในการบริโภคของครัวเรือนลดลง หรือ อาจส่งผลให้ความต้องการลงทุนของภาคเอกชนลดลง ซึ่งแม้ว่ารัฐบาลจะนำเงินรายได้ดังกล่าวไปใช้จ่ายเพื่อเพิ่มผลผลิตให้กับระบบเศรษฐกิจ แต่ผลของการเบียดขับดังกล่าวอาจทำให้ผลผลิตรวมสุทธิลดลงได้

แผนภาพที่ 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราภาษีกับรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้ (Laffer Curve)

ดังที่แสดงในภาพ การขึ้นอัตราภาษีจาก R_1 สูงขึ้นไปเรื่อยๆ เป็น R_2 จะทำให้รายได้จากภาษีเพิ่มขึ้นจาก T_1 เป็น T_2 แต่พออัตราภาษีเลย R_2 ไปจนถึง R_3 จะทำให้รายได้ภาษีลดลงจาก T_2 เป็น T_3 ทั้งนี้เพราะการปรับตัวของผู้เสียภาษี เพราะถ้าอัตราภาษีสูงเกินไป ในกรณีที่เก็บภาษีทางอ้อม เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม อาจทำให้ผู้ผลิตลดการผลิต การว่างงานเพิ่มขึ้น รายได้ประชาชาติลดลง จึงเก็บภาษีได้น้อยลง หรือในกรณีที่เก็บจากภาษีทางตรง เช่น ภาษีเงินได้ อาจจะเป็นไปได้ว่าถ้าอัตราภาษีสูงเกินไป คนก็อาจจะหาทางหลบเลี่ยงภาษีมากยิ่งขึ้นก็ได้ ฉะนั้นตามเส้นลาฟเฟอร์ข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ถ้าอยากจะได้รายได้จากการเก็บภาษีสูงสุด คือ T_2 อัตราภาษีไม่ควรเกิน R_2 เส้นลาฟเฟอร์ในช่วง AB ทอดขึ้น หมายถึง รายได้จากภาษีเพิ่มขึ้น เมื่อเลยจุด B ขึ้นไปเส้นนี้กลับวกกลับ หมายถึง รายได้จากภาษีเริ่มลดลงเรื่อยๆ เพราะอัตราภาษีสูงเกินไป

(2) แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลงานของภาษีอากร (Tax Performance)

แม้ว่ารัฐบาลจะคำนึงถึงผลกระทบในภาพรวมแล้ว แต่หากรัฐบาลต้องการเลือกภาษีเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องพิจารณาว่าระบบภาษีอากรของประเทศนั้นมีความสามารถในการสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากผลงานของภาษีอากร (Tax Performance) ทั้งนี้มีเครื่องมืออยู่หลายรูปแบบที่ใช้วิเคราะห์ผลงานของ

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ภาษีอากรตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน แต่มีแนวทางในการวัดเดียวกัน คือ วัดความสามารถของภาษีอากรที่จะดึงเอาทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจมาสู่ภาครัฐบาลได้มากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดัชนีที่ใช้วัดผลงานภาษีที่เป็นที่นิยม ได้แก่ สัดส่วนของภาษีอากร (Tax ratio) ซึ่งคำนวณจากสัดส่วนของรายได้จากภาษีอากรโดยรวมหรือเฉพาะอย่างเทียบกับรายได้ประชาชาติ ในขณะที่เดียวกัน จะทำให้ทราบถึงผลงานของภาษีอากร ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของส่วนประกอบในโครงสร้างของระบบภาษีอากรว่า เคลื่อนไหวในลักษณะใด และเป็นผลมาจากภาษีอากรใดเป็นสำคัญ โดยที่การเปลี่ยนแปลงในรายได้ภาษีอากรอาจเกิดจากนโยบายของรัฐบาล และ/หรือลักษณะระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นสัดส่วนภาษีอากรจึงบอกได้เฉพาะผลรวมของสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในรายได้ภาษีอากร แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลจากลักษณะของระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บภาษีอากรที่เรียกว่าสมรรถวิสัยในการเก็บภาษี (Taxable Capacity) หรือเป็นผลมาจากความพยายามในการจัดเก็บภาษีอากร (Tax Effort) ของรัฐบาลได้มากขึ้น ดังนั้นการวิเคราะห์สัดส่วนของภาษีอากรโดยหลักการแล้วจะแยกออกได้เป็น 4 ส่วน คือ

1. สมรรถวิสัยในการเก็บภาษี (Taxable Capacity)

เป็นขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษี ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาล และความสามารถในการเสียภาษีอากรของหน่วยเศรษฐกิจ

ปัจจัยสำคัญๆ ที่นักเศรษฐศาสตร์การคลังส่วนใหญ่ใช้เป็นตัวกำหนดสมรรถวิสัยในการเก็บภาษีของประเทศไทย ได้แก่

- 1) สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจซึ่งวัดโดยรายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติเนื่องจากในยามเศรษฐกิจรุ่งเรือง การค้าขายยตัว รัฐบาลย่อมสามารถจัดเก็บภาษีอากรได้เพิ่มขึ้น แม้ว่ารัฐบาลจะมีได้ปรับเปลี่ยนมาตรการทางด้านภาษีอากรเลย
- 2) ระดับของการพัฒนาประเทศ ซึ่งวัดโดยรายได้ต่อหัวของประชากร เมื่อประเทศพัฒนามากขึ้น รายได้ต่อหัวของประชากรย่อมสูงขึ้น รัฐบาลย่อมสามารถจัดเก็บภาษีอากรได้เพิ่มขึ้น ทั้งในแง่ภาษีทางตรง (ภาษีเงินได้) และภาษีทางอ้อม เพราะว่า เมื่อประชาชนมีรายได้ต่อหัวสูงขึ้น ความสามารถในการบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ ย่อมจะสูงขึ้นด้วย ภาษีทางอ้อมโดยเฉพาะภาษีการขายทั่วไปก็น่าจะเก็บได้เพิ่มขึ้นด้วย

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

- 3) ระดับของการเปิดประเทศหรือขนาดของภาคการค้าต่างประเทศ ซึ่งวัดโดยอัตราส่วนของสินค้าออกและ/หรือ สินค้าเข้าต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เนื่องจากภาคการค้าระหว่างประเทศเป็นแหล่งสำคัญแหล่งหนึ่งในการทำรายรับจากภาษีให้แก่รัฐบาล แม้ว่าจะมีการยกเว้นภาษีขาเข้าบางประเภทในกิจการที่ได้รับส่งเสริมการลงทุน
- 4) ระดับของการพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาเมือง และการพัฒนาพาณิชยกรรมของประเทศหรือขั้นตอนการพัฒนาประเทศ ซึ่งวัดโดยอัตราส่วนของรายได้จากภาคเกษตรกรรมต่อรายได้ทั้งหมด เนื่องจากสัดส่วนของภาคเกษตรกรรมเป็นภาคเศรษฐกิจหลักของประเทศในกระบวนการพัฒนาประเทศ เมื่อมีการพัฒนามากขึ้น โครงสร้างของการผลิตจะเปลี่ยนแปลงจากการการผลิตในภาคเกษตรกรรมไปเป็นการผลิตภาคอุตสาหกรรมและอื่นๆ นั่นคือ สัดส่วนของภาคเกษตรกรรมจะลดลงเมื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้ดำเนินไป ดังนั้นถ้าสัดส่วนของภาคเกษตรกรรมต่ำลง สมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษีของประเทศก็น่าจะสูงขึ้น เพราะการผลิตของประเทศเปลี่ยนจากการผลิตเกษตรซึ่งมีมูลค่าเพิ่มต่ำไปเป็นการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและบริการอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีมากขึ้น

นอกจากปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น อาจคำนึงถึงตัวแปรทางด้านอัตราการเจริญเติบโตของประชากร และอัตราเงินเฟ้อ เพิ่มขึ้นอีกก็ได้

2. ความพยายามในการเก็บภาษีอากร (Tax Effort)

เป็นขบวนการซึ่งเกิดจากความพยายามของรัฐบาลในการปรับโครงสร้างการบริหารงานภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อจัดเก็บภาษีในการนำมาใช้จ่ายในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งได้จากการเปรียบเทียบสัดส่วนของภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงกับสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษี หรือเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$TE = AT/ET$$

$$TE = \text{ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษี}$$

AT = อัตราส่วนของภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง (Actual Tax Collection Ratio)

ET = อัตราส่วนของภาษีอากรที่ควรจะเป็น หรือสมรรถวิสัยในการจัดเก็บภาษี

▪ **ว ร ร ณ ก ร ร ม ป ริ ท ั ศ ์ น ์**

ถ้าอัตราส่วนภาษีที่จัดเก็บได้จริงต่ำกว่าอัตราส่วนภาษีที่ควรจะเป็น ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีจะต่ำกว่า 1 แสดง ประเทศไทยยังไม่ได้มีความพยายามในการจัดเก็บภาษีเท่าที่ควรจะเป็น แต่ดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษีสูงกว่า 1 แสดงว่าประเทศไทยได้มีความพยายามในการจัดเก็บเป็นอย่างดีแล้ว

3. *ความไหวตัวของภาษีอากร (Tax Buoyancy)* เป็นการวัดการตอบสนองโดยรวมของระบบภาษีอากรซึ่งจะประกอบไปด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินได้และการเปลี่ยนแปลงจากการใช้มาตรการภาษีที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของฐานภาษี หมายถึง หากมีมาตรการทางเศรษฐกิจในช่วงเวลาดังกล่าวจะทำให้ภาษีอากรเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

$$B_T = \% \Delta T / \% \Delta Y$$

โดยถ้าค่า $B_T > 1$ แสดงว่าเมื่อมีการใช้มาตรการภาษีโดยส่งผลให้รายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้รายได้ภาษีอากรจะเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนที่มากกว่าการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ นั่นคือ โครงสร้างภาษีดังกล่าวมีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐในเกณฑ์สูง

4. *ความยืดหยุ่นของภาษีอากร (Tax Elasticity)* เป็นการวัดการตอบสนองต่ออัตราเงินได้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษีอากรที่ไม่มีผลของการเปลี่ยนแปลงมาตรการภาษีเข้ามาเกี่ยวข้อง นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงของรายได้ประชาชาติอันเป็นผลมาจากสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจนั้นจะส่งผลต่อเสถียรภาพของรายได้ภาษีอากรมากน้อยเพียงใด

$$E_T = \% \Delta TA / \% \Delta Y$$

โดยถ้าค่า $E_T > 1$ แสดงว่าเมื่อรายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้รายได้ภาษีอากรโดยอัตราเงินได้จะเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนที่มากกว่าการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ นั่นคือ โครงสร้างภาษีดังกล่าวมีความสามารถในการทำรายได้ให้แก่รัฐในเกณฑ์สูง

3.2.2 ว ร ร ณ ก ร ร ม ป ริ ท ั ศ ์ น ์ ก ี ย ่ ว ก ั บ ก าร ส ่ ร ้าง ร าย ได้ จ าก ค ่ ร ื่อง ม ือ ก ษ า ย ี่

ในการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการสร้างรายได้จากเครื่องมือภาษีนั้น ได้แบ่งประเด็นพิจารณาแนวทางในการปรับโครงสร้างของเครื่องมือภาษีจากทั้งสองกรมจัดเก็บเพื่อเป็นแนวทางใน

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

การคัดเลือกวรรณกรรมเพื่อทำการทบทวน และเพื่อพิจารณาว่าเครื่องมือภาษีทั้งสองนั้นมีความเหมาะสมในการเป็นเครื่องมือสร้างรายได้หรือไม่ โดยเราจะแบ่งประเด็นพิจารณาออกเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ การพิจารณาว่าเครื่องมือภาษีดังกล่าวนั้นมีความสามารถและมีประสิทธิภาพเพียงใด โดยพิจารณาผลงานของภาษีอากรแต่ละประเภทในการสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลเปรียบเทียบกัน เพื่อให้เกิดส่วนสูญเสียในระบบเศรษฐกิจน้อยที่สุดจากการจัดเก็บภาษีที่ก่อให้เกิดภาระภาษีแก่ประชาชนในระบบเศรษฐกิจ ส่วนที่สอง คือ การพิจารณาการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีทั้งสองกลุ่มดังกล่าว เพื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างรายได้ของภาษีแต่ละประเภท

(1) งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความสามารถและประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

ทศนีย์ (2545) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของภาษีสรรพากรเพื่อวิเคราะห์บทบาทของภาษีสรรพากรในด้านความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐและความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยทำการศึกษาจากรายได้ภาษีหลัก คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพากรรวม ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัดส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มต่อภาษีสรรพากรรวม และค่าสัดส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สูงที่สุด รองลงมาคือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามลำดับ ข้อพิงสังเกตรก็คือ ค่าสัดส่วนของภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและลดลงสอดคล้องตามการเจริญเติบโตและการถดถอยของเศรษฐกิจ ในส่วนของความไหวตัวของภาษีอากร ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Tax Buoyancy) มีค่ามากกว่า 1 ทุกประเภทภาษี แสดงว่าโครงสร้างระบบภาษีสรรพากรมีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐได้ดี และภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่มีโครงสร้างที่ทำให้ระบบภาษีมีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐได้ดีที่สุด รองลงมาคือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

นอกจากนี้ผลการศึกษาความยืดหยุ่นของภาษีอากรต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Tax Elasticity) มีค่ามากกว่า 1 ทุกประเภทภาษี แสดงว่าโครงสร้างระบบภาษีสรรพากรมีความสามารถในการช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้ดี และภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่มีโครงสร้างที่ทำให้ระบบภาษีมีความสามารถในการช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้ดีที่สุด รองลงมาคือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ไชยโชค (2546) ศึกษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการผันแปรของฐานภาษีเงินได้ในช่วงวัฏจักรธุรกิจของประเทศไทย ทำการศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Model) (และทำการศึกษาเฉพาะกรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้

■ วรรณกรรมปริทัศน์

นิติบุคคล โดยให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจวัดจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง (Real Gross Domestic) และมูลค่าของฐานภาษีเงินได้วัดจากค่าตอบแทนแรงงาน ดอกเบี้ยรับ และกำไรสุทธิของนิติบุคคล โดยใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิวัติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2526.

ผลการศึกษาพบว่า ฐานภาษีเงินได้มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อประเทศมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นมีผลทำให้ฐานภาษีเงินได้ทั้งค่าตอบแทนแรงงานและกำไรสุทธิของนิติบุคคลเพิ่มขึ้นด้วย สำหรับความสัมพันธ์ของดอกเบี้ยรับกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีนัยสำคัญในการอธิบาย ในกรณีของความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ภาษีเงินได้กับฐานภาษีเงินได้ พบว่า มีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อค่าตอบแทนแรงงานและกำไรสุทธิของนิติบุคคลมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น มีผลทำให้รายได้ภาษีเงินได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย สำหรับดอกเบี้ยรับ และตัวแปรหุ่นไม่มีนัยสำคัญในการอธิบาย ในขณะที่รายได้ภาษีเงินได้มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อประเทศมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น มีผลทำให้รายได้จากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้นไปด้วย วิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 มีผลทำให้รายได้ภาษีเงินได้ลดลง ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545-2526 .การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับฐานภาษีเงินได้ และรายได้ภาษีเงินได้ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับช่วงวัฏจักรธุรกิจของประเทศไทย

สถาพร (2546) ได้ทำการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในประเทศไทย โดยเลือกภาษีที่มีความสามารถในการหารายได้สูง 4 ประเภท ได้แก่ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ยาสูบ สุรา และเบียร์ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดเก็บ 4 ประเภท ได้แก่ ความสามารถในการหารายได้ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บ ค่าความลอยตัวของภาษี และค่าความยืดหยุ่นของภาษี ผลการศึกษาพบว่า ภาษีที่เก็บจากน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ยาสูบ และ สุรานั้นสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลลดลงเล็กน้อย ในขณะที่ภาษีที่เก็บจากเบียร์สามารถสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยพบว่าการใช้มาตรการภาษียาสูบและเบียร์สามารถสร้างรายได้มากกว่าการให้ระบบภาษีทั้งสองทำหน้าที่โดยอัตโนมัติด้วยตนเอง ในขณะที่ระบบภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน และสุราทำหน้าที่โดยอัตโนมัติสามารถสร้างรายได้มากกว่าการใช้มาตรการภาษีของรัฐบาล

พัฒน์พล (2547) ได้วิเคราะห์ความลอยตัวและความยืดหยุ่นของภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน สุรา และยาสูบ พ.ศ. 2528-2545 เพื่อศึกษาว่า การที่รายได้รัฐเพิ่มขึ้นเป็นผลจากการใช้นโยบายด้านอัตราภาษีโดยพิจารณาจากค่าความลอยตัวของภาษี (Tax Buoyancy) หรือเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากค่าความยืดหยุ่นของ

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ภาษี (Tax Elasticity) ผลการศึกษาพบว่า น้ำมันเบนซิน, น้ำมันดีเซล, ก๊าซแอลพีจี, เปียร์ และบุหรี่ยี่สิบกาแรตที่ผลิตในประเทศ มีค่าความลดยตัวเท่ากับ 0.489, 1.031, 1.129, 1.581 และ 0.546 ตามลำดับ ส่วนค่าความยืดหยุ่นของภาษีเท่ากับ 0.829, 1.073, 0.482, 0.975 และ -0.110 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสินค้าที่การใช้นโยบายภาษีสรรพสามิตทำให้รายได้จากการจัดเก็บมากขึ้นจะมีค่าความลดยตัวของภาษีมามากกว่าค่าความยืดหยุ่นของภาษี ซึ่งได้แก่ ก๊าซแอลพีจี, เปียร์ และบุหรี่ยี่สิบกาแรต ในขณะที่ น้ำมันเบนซิน และน้ำมันดีเซล เมื่อมีการใช้นโยบายภาษีแล้วกลับทำให้รายได้ลดลง ในส่วนของน้ำมันเตา น้ำมันก๊าด และสุราจะใช้การเปรียบเทียบความลดยตัวและความยืดหยุ่นของภาษีต่อฐานภาษีแทน โดยพบว่า เมื่อมีการใช้นโยบายอัตราภาษีแล้วทำให้รายได้จากภาษีน้ำมันเตาเพิ่มขึ้น แต่ทำให้รายได้จากน้ำมันก๊าด และสุราลดลง

ฐาปณี (2543) ศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของภาษีสรรพสามิตที่จะตอบสนองนโยบายแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมภายใต้หลักการผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่าภาษีสรรพสามิตเป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมของรัฐบาลที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหามลพิษ การเก็บภาษีสรรพสามิตโดยตรงจากผู้ก่อมลพิษตามหลักการผู้ก่อมลพิษจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ จะทำให้ผู้ก่อมลพิษต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่จะจัดการกับมลพิษที่เกิดขึ้น แทนที่จะให้รัฐสนับสนุนค่าใช้จ่าย ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีที่จัดเก็บในระดับการผลิตสินค้า เก็บจากผู้ผลิตซึ่งผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจะต้องเสียภาษี เป็นการหักภาษี ณ ต้นทาง มีกลุ่มเป้าหมายชัดเจนทำให้สามารถควบคุมจำนวนผู้ประกอบการให้เข้าสู่ระบบภาษีสรรพสามิตได้ดี ซึ่งจะช่วยป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีได้ดีกว่าภาษีอื่นๆ สามารถอำนวยความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด แน่นนอนมีความยุติธรรม เพราะเป็นภาษีที่จัดเก็บทั้งผู้ผลิตในประเทศและผู้นำเข้าสินค้าในอัตราเดียวกัน จึงจัดได้ว่าเป็นภาษีที่มีความเสมอภาค ยุติธรรม และไม่ขัดต่อข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (WTO) คุณสมบัติเหล่านี้เป็นลักษณะภาษีอากรที่ดี ยิ่งกว่านั้นเป็นภาษีที่สร้างแรงจูงใจ (Tax Incentive) แก่ผู้ประกอบการผลิตที่ลดมลพิษได้ดี เพราะกำหนดให้มีการคืน ยกเว้น ลดหย่อนและอัตราภาษีให้แก่ผู้ที่ไม่ก่อมลพิษ นอกจากนี้ยังเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่นกำหนดภาษีได้ทั้งอัตรามูลค่าและอัตราตามปริมาณอีก บทบาทที่ผ่านมานับตั้งแต่ปี 2534 จนถึงปัจจุบัน ก็เป็นเครื่องพิสูจน์อย่างเด่นชัดว่า ภาษีสรรพสามิตมีความสำคัญในการแก้ปัญหามลพิษ เช่น การเก็บภาษีสรรพสามิตน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่วในอัตราต่ำกว่าน้ำมันเบนซินที่มีสารตะกั่ว (Tax Differentiation) ผลก็คือ มีการเลิกใช้และเลิกผลิตน้ำมันเบนซินที่มีสารตะกั่วในเวลาต่อมา

เครือมาส (2544) ศึกษาเรื่อง ความยืดหยุ่นและความลดยตัวของภาษีเครื่องดื่ม 3 ประเภท ได้แก่ น้ำอัดลม โซดา และเครื่องดื่มบำรุงกำลังและเกลือแร่ ซึ่งทำให้ทราบการไหวตัวของภาษี

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

เครื่องดื่มนอกจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงมาตรการภาษีของรัฐ เพื่อจัดทำประมาณการรายได้จากภาษีเครื่องดื่มนในอนาคต

บุศรา (2547) ศึกษาเรื่องวิเคราะห์โครงสร้างภาษีสรรพสามิตประเภทสุราเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของรายได้ภาษีสูรากับโครงสร้างสรรพสามิตประเภทสุรา และความยืดหยุ่นของภาษีสรรพสามิตประเภทสุราต่อรายได้ประชาชาติ ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ของรายได้ภาษีสูรากับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตประเภทสุรามีความสัมพันธ์กันแบบแปรผกผัน และมีความยืดหยุ่นของภาษีสรรพสามิตประเภทสุรา ต่อรายได้ประชาชาติ มีค่าเท่ากับ 1.8 แสดงว่า ภาษีสูรามีความสามารถในการทำรายได้ให้กับรัฐได้ดี และมีเสถียรภาพ

(2) งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษี

ภทริณี (2549) ได้ศึกษาโครงสร้างภาษีเงินได้และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อรายรับภาษีเงินได้ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ รายได้ต่อหัวของประชากรในปีที่ผ่านมา รายได้ภาคสถาบันการเงินและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศปีที่ผ่านมา รายได้ภาคบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศปีที่ผ่านมาและตัวแปรหุ่นที่แทนอัตราภาษี โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน สำหรับปัจจัยที่มีต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล คือ รายได้ต่อหัวของประชากรในปีที่ผ่านมา รายได้ภาคสถาบันการเงินและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศปีที่ผ่านมา อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศปีที่ผ่านมา และตัวแปรหุ่นที่แทนวิกฤตเศรษฐกิจ โดยวิกฤตเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนปัจจัยที่เหลือมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ความพยายามในการจัดเก็บภาษี ตั้งแต่ พ.ศ. 2520-2547 ปรากฏว่าความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย ในขณะที่ความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงกว่าค่าเฉลี่ยเล็กน้อย ซึ่งพบว่า ความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้นั้นมีความสอดคล้องกับนโยบายด้านภาษีของรัฐบาล แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลสามารถกำหนดทิศทางของการจัดเก็บภาษีให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลในช่วงเวลาต่างๆ ตามภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้มาตรการการคลังผ่านนโยบายด้านภาษีอากร

กมลกานต์ (2544) ได้ศึกษาการวิเคราะห์โครงสร้างภาษีอากรของกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม และบรูไน ในช่วงปี 1995 ถึงปี 1999 โดยใช้สมการภาษีที่เรียกว่า “ฟังก์ชันสัดส่วนภาษี” (tax share function)

■ วรรณกรรมปริทัศน์

กำหนดตัวแปรอิสระ หรือตัวแปรที่เป็นฐานภาษี 4 ตัว คือ มูลค่าผลผลิตจากภาคอุตสาหกรรมมูลค่าผลผลิตจากภาคบริการ มูลค่าการนำเข้า และรายได้ต่อหัว ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว จะแสดงในรูปแบบสัดส่วนต่อผลผลิตมวลรวมในประเทศ (GDP) ผลจากการศึกษาพบว่าโครงสร้างทางภาษีอากรของกลุ่มประเทศอาเซียนมีลักษณะเช่นเดียวกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ที่ต้องการมีการพึ่งพาภาษีทางอ้อมมากกว่าภาษีทางตรง โดยภาษีบริโภคภายในประเทศและภาษีการค้าระหว่างประเทศเป็นแหล่งภาษีที่สำคัญของรายได้จากภาษีอากร ส่วนแหล่งของภาษีทางตรงที่สำคัญจะมาจากภาษีเงินได้นิติบุคคล ขณะที่แหล่งภาษีทางตรงที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ ภาษีการประกันสังคม นอกจากนี้ระดับการจัดเก็บภาษีอากรของกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งวัดโดยสัดส่วนของรายได้จากภาษีอากรต่อ GDP อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศพัฒนา และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ

ทั้งนี้ยังศึกษาความพยายามในการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลในกลุ่มอาเซียนโดยใช้ดัชนี “ความพยายามในการจัดเก็บภาษี” (tax effort) ในช่วงปี 1990 ถึงปี 1997 ซึ่งความพยายามในการจัดเก็บภาษีเป็นสัดส่วนระหว่างภาษีที่เก็บได้จริงต่อภาษีที่คาดว่าจะเก็บได้ ถ้าดัชนีความพยายามที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1 หมายถึง ความพยายามในการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับที่สูง และถ้ามีค่าน้อยกว่า 1 หมายถึงความพยายามในการจัดเก็บอยู่ในระดับต่ำ ผลการศึกษาพบว่าความพยายามในการจัดเก็บภาษีของกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และมีแนวโน้มคงที่ตลอดช่วงเวลาทำการวิเคราะห์ ถึงแม้ว่ามีบางประเทศที่มีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดลงก็ตาม

เพ็ญศรี (2545) ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อรายรับภาษีเงินได้ของประเทศไทย เฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้โดยรวมทั้ง 2 ประเภท ในช่วงปี 2544-2520 ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ รายได้ต่อหัวของประชากรของปีที่ผ่านมา สัดส่วนผลตอบแทนการจ้างงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของปีที่ผ่านมา และสัดส่วนรายได้ภาคสถาบันการเงินและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของปีที่ผ่านมา โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ สัดส่วนรายได้ภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของปีที่ผ่านมา อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจของปีที่ผ่านมา และตัวแปรหุ่นซึ่งแทนวิกฤติน้ำมัน หรือ ภาวะวิกฤต

ว ร ร ณ ก ร ร ม ป ร ิ ท ั ศ ์ น ์

เศรษฐกิจ โดยตัวแปรหนึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนรายได้ภาษี ส่วนตัวแปรอื่น ๆ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

- ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดรายได้ภาษีเงินได้รวม ได้แก่ รายได้ต่อหัวของประชากรของปีที่ผ่านมา สัดส่วนผลตอบแทนการจ้างงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของปีที่ผ่านมา สัดส่วนรายได้ภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของปีที่ผ่านมา สัดส่วนรายได้ภาคสถาบันการเงินและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของปีที่ผ่านมา อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจของปีที่ผ่านมา และตัวแปรหนึ่งซึ่งแทนวิกฤตน้ำมัน หรือ ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยตัวแปรหนึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนรายได้ภาษี ส่วนตัวอื่น ๆ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ในส่วนของการศึกษาความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้ต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบระหว่าง สัดส่วนรายได้ภาษีที่จัดเก็บได้จริงกับสัดส่วนรายได้ภาษีเงินได้ที่ควรจัดเก็บได้ พบว่า

- ความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในช่วงปี พ.ศ.-2525 ,2524-2520. 2539-2535 ,2534-2530 ,2529 และ พ.ศ 2544-2540.เท่ากับ ,1.097 ,1.013 ,0.956 0.989 และ 0.984 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยตลอดช่วงปี พ.ศ 2544-2520 .เท่ากับ1.008
- ความพยายามในการจัดเก็บเงินได้นิติบุคคล ในช่วงปี พ.ศ ,2529-2525 ,2524-2520. 2539-2535 ,2534-2530 และ พ.ศ 2544-2540.มีค่าเท่ากับ ,0.900 ,1.025 ,0.859 1.023 และ 0.844 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยตลอดช่วงปี พ.ศ 2544-2520.เท่ากับ0.930
- ความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้รวมในช่วงปี พ.ศ ,2529-2525 ,2524-2520. 2539-2535 ,2534-2530 และ พ.ศ 2544-2540.มีค่าเท่ากับ0.996

ชูศักดิ์ (2546) ได้ศึกษาภาษีที่เหมาะสมและการสูญเสียประสิทธิภาพจากการจัดเก็บภาษี สรรพสามิตของน้ำมันเบนซินในประเทศไทย โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยสุดแบบสามขั้นในการคาดประมาณแบบจำลองอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันเบนซินเพื่อนำผลที่ได้ไปสร้างสมการของภาระส่วนเกินของการเสียภาษีและคำนวณหาอัตราภาษีสรรพสามิตที่เหมาะสมต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ภาระส่วนเกินของการเสียภาษีมี่ค่าน้อยที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ภาระส่วนเกินที่เกิดจากอัตราภาษีที่รัฐบาลกำหนดมีค่าสูงกว่าภาระส่วนเกินที่คำนวณจากอัตราภาษีที่เหมาะสม โดยในปี พ.ศ.2543 อัตราภาษีสรรพสามิตที่เหมาะสมของน้ำมันเบนซินธรรมดาและเบนซินพิเศษที่คำนวณได้เท่ากับ 1.130 บาท/ลิตร และ 0.931 บาท/ลิตร ตามลำดับ ในขณะที่อัตราภาษีที่จัดเก็บจริงเท่ากับ 3.685

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

บาท/ลิตร งานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้พิจารณาตัวแปรระบบราคาน้ำมันแบบควบคุมซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่ออุปสงค์ของน้ำมันเบนซินอย่างมาก

ฐิพัฒน์ (2548) ได้ศึกษาความต้องการผลิตภัณณ์น้ำมันสำเร็จรูปในประเทศไทย เพื่อต้องการทราบถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การใช้ผลิตภัณณ์น้ำมันสำเร็จรูป โดยศึกษาเฉพาะผลิตภัณณ์น้ำมันที่มีปริมาณการใช้สูงสุด 3 อันดับแรกของประเทศได้แก่ น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว น้ำมันเตา และน้ำมันเบนซิน โดยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน เพื่อประมาณสมการอุปสงค์การใช้ผลิตภัณณ์น้ำมันสำเร็จรูปที่เหมาะสม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การใช้ น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ได้แก่ ผลิตภัณณ์มวลรวมภายในประเทศสาขาการขนส่งและการคมนาคมขนส่ง จำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ ขณะที่ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การใช้ น้ำมันเบนซิน ได้แก่ ราคาน้ำมันเบนซินเฉลี่ย จำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ และรถยนต์ทั้งหมดภายในประเทศที่ใช้เครื่องยนต์เบนซิน ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การใช้ น้ำมันเตา ได้แก่ ผลิตภัณณ์มวลรวมในประเทศสาขาอุตสาหกรรม และจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ

ศุภวัฒน์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดอุปสงค์ก๊าซ CNG โดยการสร้างแบบจำลองอุปสงค์ด้วยสมการพหุเชิงซ้อน ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสถานีบริการก๊าซ CNG จำนวนรถ NGV มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ก๊าซ CNG ในขณะที่ ราคาตัดแปลงเครื่องยนต์ให้เป็นรถ NGV และราคาขายปลีกก๊าซ CNG มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ก๊าซ CNG

ชนิสรา (2540) ได้ศึกษาเรื่องอุปสงค์ก๊าซแอลพีจีในประเทศไทย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ก๊าซแอลพีจีพร้อมทั้งพยากรณ์แนวโน้มอุปสงค์ก๊าซแอลพีจีช่วงปี พ.ศ. 2538-2543 โดยการสร้างแบบจำลองอุปสงค์ก๊าซแอลพีจี และประมาณค่าสมการถดถอยพหุเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณความต้องการใช้ก๊าซแอลพีจีในภาคครัวเรือน ได้แก่ ราคาก๊าซแอลพีจีที่แท้จริงและจำนวนครัวเรือน ส่วนภาคอุตสาหกรรมและบริการ ได้แก่ ผลิตภัณณ์ในประเทศเบื้องต้นสาขาสิ่งทอและยาสูบ และในภาคขนส่ง ได้แก่ ราคา ก๊าซแอลพีจีที่แท้จริง และผลิตภัณณ์ในประเทศเบื้องต้นสาขาสิ่งทอและยาสูบ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ของก๊าซแอลพีจีในภาคเศรษฐกิจนั้นๆ ขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรและนโยบายการควบคุมราคาของรัฐบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ของ ก๊าซแอลพีจีในภาคเศรษฐกิจนั้นๆ

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ศิริวรรณ (2550) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการใช้ก๊าซ NGV ในประเทศไทย โดยสร้างแบบจำลองอุปสงค์ก๊าซ NGV โดยประมาณค่าสมการถดถอยพหุเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยสุด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการใช้ก๊าซ NGV ในประเทศไทย ได้แก่ ราคาขายปลีกของก๊าซ NGV ปริมาณสถานีจำหน่ายก๊าซ NGV โดยปริมาณสถานีจำหน่ายก๊าซ NGV มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการใช้ก๊าซ NGV ในประเทศไทย ในขณะที่ราคาขายปลีกของก๊าซ NGV มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการใช้ก๊าซ NGV ในประเทศไทย

สุดสายใจ (2542) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่กำหนดความต้องการในการซื้อรถยนต์นั่งใหม่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่จะซื้อหรือไม่ซื้อรถยนต์นั่งใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระดับรายได้ของเจ้าของรถยนต์ ราคารถยนต์เก่า มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อรถยนต์นั่งใหม่ในทิศทางเดียวกัน ส่วนราคารถยนต์ใหม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อรถยนต์ใหม่ในทิศทางตรงกันข้าม และพบว่ายังมีปัจจัยที่ไม่ได้คาดไว้อีก 2 อย่างได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงรถยนต์และเพศ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงมีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อรถยนต์ใหม่ในทิศทางตรงกันข้าม และเพศชายมีความสัมพันธ์กับความต้องการซื้อรถยนต์นั่งใหม่ในทิศทางเดียวกัน

คชินทร์ (2542) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์อุปสงค์รถยนต์นั่งในประเทศไทย โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์รถยนต์แต่ละขนาดและหาความยืดหยุ่นของปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ของรถยนต์แต่ละขนาด ผลการศึกษาพบว่ารถยนต์ขนาดต่ำกว่า 1,500 ซี.ซี. มีความสัมพันธ์กับรายได้เฉลี่ยที่แท้จริง และราคาเฉลี่ยที่แท้จริงในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ รถยนต์ขนาด 1,500 - 1,600 ซี.ซี. มีความสัมพันธ์กับราคาเฉลี่ยที่แท้จริงในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ และมีความสัมพันธ์กับรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ รถยนต์ขนาด 1,800 -2,000 ซี.ซี. และรถยนต์ขนาดเกิน 2,000 ซี.ซี. มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ และมีความสัมพันธ์กับรายได้เฉลี่ยที่แท้จริงในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์

อธิตานันท์ (2550) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์อุปสงค์รถยนต์ในประเทศไทย โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นสองประเภท คือ รถยนต์นั่งส่วนบุคคลและรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ โดยประมาณค่าสมการถดถอยพหุเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์รถยนต์ทั้งสองชนิด ผลการศึกษาพบว่า รายได้ต่อหัวของประชากร และจำนวนประชากร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ต่อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลของประเทศไทย ในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ดัชนีราคารถยนต์นั่งส่วนบุคคลในประเทศ ราคาน้ำมันเบนซิน มี

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ความสัมพันธ์กับอุปสงค์ต่อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลของประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม ในส่วนของรถยนต์เพื่อการพาณิชย์นั้น พบว่า รายได้ต่อหัวของประชากร และจำนวนประชากร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ต่อรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ดัชนีราคารถยนต์เพื่อการพาณิชย์และราคาน้ำมันดีเซลมีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ต่อรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ของประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม

โกศล (2550) ศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์สุราโดยใช้สุรากลั่นเป็นตัวแทนสุรา โดยใช้การประมาณค่าสมการถดถอยพหุเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยสุด ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบที่มวลรวมภายในประเทศ ปริมาณความต้องการบริโภคสุราปีที่ผ่านมามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการบริโภคสุรา ในขณะที่ราคาขายปลีกสุราจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการบริโภคสุรา โดยเสนอว่าหากรัฐต้องการควบคุมราคาสุราแล้ว ควรกำหนดราคาสุราให้สูงขึ้นเท่าเทียมกันทั้งราคาสุราที่มีราคาสูงและราคาสุราที่มีราคาต่ำ เนื่องจากเป็นสินค้าที่ทดแทนกันได้ การบริโภคจึงจะลดลงอย่างแท้จริง

ณดา (2546) ได้ศึกษาโครงสร้างภาษีสรรพสามิต และลักษณะการจัดเก็บเฉพาะสุราแช่ชนิดเบียร์ และวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของภาระภาษีสรรพสามิตของผู้ผลิตโดยพิจารณาจากโครงสร้างภาษีสรรพสามิต และผลจากพฤติกรรมการแข่งขัน จากการวิเคราะห์ภาษีที่จ่ายตามมูลค่าและอัตราปริมาณแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ พบว่า อัตราตามมูลค่าจะให้ภาษีที่จ่ายสูงกว่าอัตราตามปริมาณแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์สำหรับผลิตภัณฑ์เบียร์ทุกยี่ห้อ ดังนั้น เบียร์ทุกยี่ห้อจึงเสียภาษีตามมูลค่า ในขณะที่การกำหนดมูลค่าที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีกำหนดตามประกาศกรมสรรพสามิต ซึ่งมีความแตกต่างกันของภาษีที่จ่ายต่อลิตรของผลิตภัณฑ์แต่ละยี่ห้อ แสดงถึงความเหลื่อมล้ำในภาระภาษีสรรพสามิตของผู้ประกอบการแต่ละราย จากการกำหนดมูลค่าของสุราโดยกรมสรรพสามิตเพื่อถือเป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีที่แตกต่างกัน นอกจากนั้น เมื่อเปรียบเทียบฐานภาษีของสุราที่ทำในราชอาณาจักรและสุรานำเข้า พบว่าฐานภาษีของสุรานำเข้า คือ ราคา C.I.F รวมอากรขาเข้าภาษีสุราที่จ่าย และภาษีเพื่อมหาดไทย ซึ่งไม่ได้รวมกำไรของผู้ประกอบการเข้าไว้ในฐานภาษีเช่นฐานภาษีของสุราที่ทำในราชอาณาจักร ทำให้โดยเปรียบเทียบฐานภาษีของสุราที่ทำในราชอาณาจักรจะสูงกว่า

วรรณกานต์ (2549) ศึกษาการพยากรณ์อุปสงค์เบียร์และรายได้ภาษีเบียร์ของไทย พบว่าราคาขายปลีกที่แท้จริง และรายได้ต่อหัวของประชากรที่แท้จริง สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงความต้องการบริโภคเบียร์ได้ร้อยละ 98 โดยราคาขายปลีกที่แท้จริงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกัน

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ข้ามกับความต้องการบริโภคเบียร์ ในขณะที่รายได้ต่อหัวของประชากรที่แท้จริงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการบริโภคเบียร์

ศิริโรจน์ (2547) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดรายได้ภาษียาสูบและประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียาสูบ โดยจำแนกรายได้ออกเป็นภาษียาสูบภายในประเทศและภาษียาสูบนำเข้าจากต่างประเทศ และ ธนภัทร (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ยาสูบ โดยผลการศึกษาพบว่า ค่าความยืดหยุ่นของรายได้ภาษีต่อรายได้ประชากรต่อหัว ค่าความยืดหยุ่นของรายได้ภาษีต่ออัตราภาษียาสูบ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ค่าความยืดหยุ่นของรายได้ภาษีต่อปริมาณยาสูบที่นำเข้าจากต่างประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ในขณะที่ปัจจัยที่ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการบริโภคยาสูบ ได้แก่ ราคาขายปลีก และรายได้ต่อหัวของประชากร

อัมพวัลย์ (2549) ศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์เครื่องดื่มและรายได้ภาษีเครื่องดื่ม โดยใช้เครื่องดื่มน้ำอัดลมเป็นตัวแทนเครื่องดื่ม พบว่า ผลิตรภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลม ในขณะที่ราคาขายปลีกเครื่องดื่มน้ำอัดลมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามตามกฎอุปสงค์

3.3 แนวคิดพื้นฐานและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการรายได้จากการบริหารสินทรัพย์

คำว่า “สินทรัพย์” ตามหลักการและนโยบายบัญชี สำหรับหน่วยงานภาครัฐนั้น หมายถึง ที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้าง ครุภัณฑ์เครื่องจักร ครุภัณฑ์ยานพาหนะ ฯลฯ ซึ่งอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานราชการ และใช้ปฏิบัติงานเพื่อผลิตสินค้าและบริการสาธารณะ ส่วนการบริหารสินทรัพย์ จะหมายรวมถึง กระบวนการที่เป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผน การใช้งาน การซ่อมแซมและบำรุงรักษา การควบคุมตลอดจนถึงการจำหน่ายสินทรัพย์นั้น

ในการศึกษานี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสินทรัพย์ ที่อยู่ในความครอบครองของรัฐ ประเภทอสังหาริมทรัพย์ในรูปของ ที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้าง โดยจะศึกษาถึงการนำที่ดินทั้งในส่วนที่ราชพัสดุ และที่ดินที่ครอบครองโดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในทำเลที่มีศักยภาพในเขตกรุงเทพมหานครมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นหรือสามารถ

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

แบ่งเบาภาระงบประมาณในการอุดหนุนลงได้ ทั้งนี้การพัฒนาโครงการบนที่ดินที่อยู่ในทำเลที่ดีมีศักยภาพ โดยเฉพาะในเขตศูนย์กลางธุรกิจของเมืองหรือในเขตที่กำหนดให้เพื่อการพาณิชย์นั้น หน่วยงานภาครัฐจะสามารถรับผิดชอบต่อการลงทุนในรูปค่าเช่าในอัตราที่สูงได้

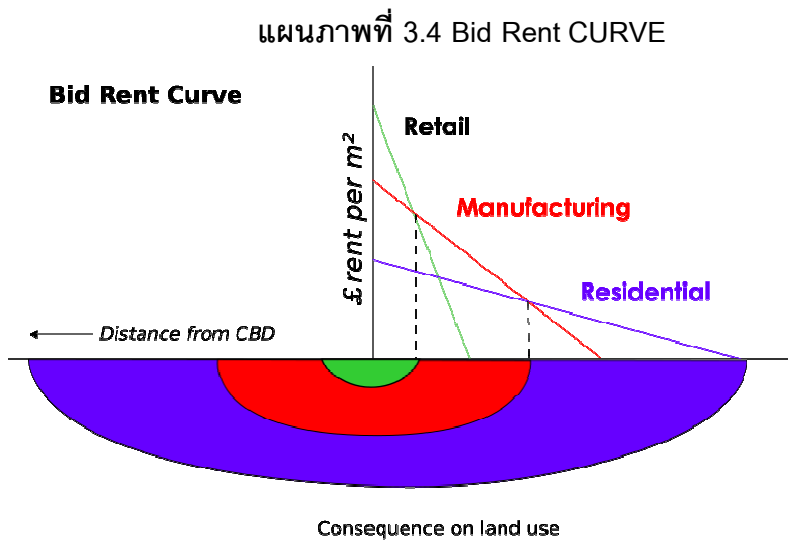
3.3.1 แนวคิดทางทฤษฎี

▪ ทฤษฎีค่าเช่า

David Ricardo เป็นนักเศรษฐศาสตร์ผู้พัฒนาทฤษฎีค่าเช่าที่ดินขึ้น โดยพิจารณาในเรื่องที่ดินจากการเกษตร ซึ่งทฤษฎีของ Ricardo สามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานอธิบายเรื่องค่าเช่าที่ดินของเมืองได้เป็นอย่างดี Ricardo ได้ให้นิยาม “ค่าเช่าที่ดิน” ว่าเป็นผลตอบแทนที่จ่ายให้กับเจ้าของที่ดินจากการใช้ที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์แตกต่างกัน และสมมติให้อุปทานที่ดินดังกล่าวคงที่ โดยที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ต่างกันจะให้ผลผลิตจากการเพาะปลูกต่างกัน ถ้ามีจำนวนประชากรไม่มากนักและนำที่ดินอุดมสมบูรณ์อันดับแรกที่มีอยู่จำนวนมากมาทำการเพาะปลูก จะมีที่ดินบางส่วนเหลืออยู่เพราะใช้เพาะปลูกไม่หมด ค่าเช่าที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ในกรณีนี้เท่ากับศูนย์ เนื่องจากอุปทานของที่ดินที่อุดมสมบูรณ์มากกว่าอุปสงค์ที่ดิน จึงทำให้ราคาที่ดินเท่ากับศูนย์ เมื่อสังคมมีการเติบโต จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ที่ดินอุดมสมบูรณ์อันดับแรกถูกนำมาใช้จนหมด จึงต้องนำที่ดินอุดมสมบูรณ์รองลงมามาใช้เพาะปลูก สมมติให้ผลผลิตน้อยกว่าที่ดินที่อุดมสมบูรณ์อันดับแรก ดังนั้นค่าเช่าที่ดินจึงเกิดขึ้นเพราะที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์แตกต่างกันนั่นเอง

จากข้อสมมติของ Ricardo ที่กำหนดให้อุปทานของที่ดินที่มีระดับความอุดมสมบูรณ์ต่างกัน มีจำนวนคงที่ แต่ในความเป็นจริงอุปทานของที่ดินสำหรับการใช้เพื่อประโยชน์ต่างๆกันไม่ได้มีอุปทานคงที่ ดังนั้นอุปทานของที่ดินสำหรับการใช้ประโยชน์ของเมืองได้มีการขยายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และขณะเดียวกันการใช้ประโยชน์ของที่ดินของเมืองก็มีการเปลี่ยนแปลงด้วย ต่อมาจึงได้มีแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ภูมิศาสตร์ที่นำมาใช้ในการอธิบายตลาดที่ดินของเมือง คือ ทฤษฎีค่าเช่าประมูล (Bid Rent Theory) ที่อ้างอิงถึงการที่ราคาและอุปสงค์ต่อการใช้ที่ดิน (Real Estate) เปลี่ยนแปลงไปตามระยะทางที่ห่างจากศูนย์กลางเมืองหรือศูนย์กลางธุรกิจ

กลุ่มผู้ใช้ที่ดินต่างๆจะแข่งขันกันเพื่อให้ได้ที่ดินที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางเมือง หรือศูนย์กลางธุรกิจ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าธุรกิจต้องการกำไรมากที่สุด ดังนั้นจึงเต็มใจที่จะจ่ายค่าเช่าที่สูงเพื่อให้ได้ที่ดินใกล้ศูนย์กลางธุรกิจ และจะเสนอค่าเช่าที่ต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบสำหรับที่ดินที่ห่างออกไป ซึ่งทฤษฎีนี้อยู่บนพื้นฐานที่ว่ายิ่งที่ดินสามารถเข้าถึงได้ง่ายเท่าใด จะยิ่งมีกำไรเท่าไรเท่านั้น

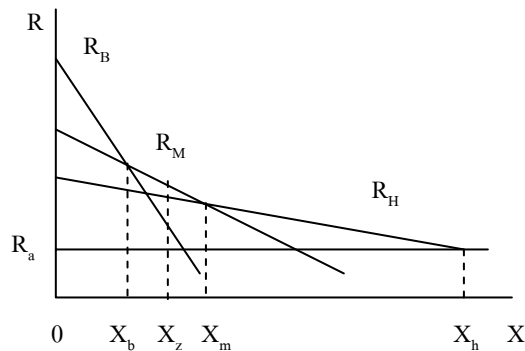
ที่มา: Bid Rent Theory – Wikipedia (http://en.wikipedia.org/wiki/Bid_rent_theory)

โดยจำนวนเงินที่กลุ่มผู้ต้องการใช้ที่ดินเต็มใจจะเสนอจ่าย เพื่อให้ได้ที่ดินที่ต้องการ เรียกว่า ค่าเช่าประมูล (Bid Rent) ที่เป็นค่าเช่าสูงสุดต่อหน่วยของที่ดินที่ผู้ต้องการใช้ที่ดินสามารถจะจ่ายได้ ณ บริเวณใดบริเวณหนึ่ง เพื่อให้ได้ที่ดินบริเวณดังกล่าว นั้น ทฤษฎีนี้สามารถอธิบายได้จากรูปแบบวงแหวนการใช้ที่ดิน ซึ่งจำแนกเป็นเขตพื้นที่ หรือ Zone

ดังนั้นฟังก์ชันค่าเช่าประมูล (Bid-Rent-Function) จึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งสถานที่ตั้งและค่าเช่าประมูล ณ ระดับความพอใจที่กำหนด ในกรณีของธุรกิจ ฟังก์ชันค่าเช่าประมูลของธุรกิจเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งที่ตั้งของธุรกิจและค่าเช่าประมูล ณ ระดับกำไรแต่ละระดับ ดังนั้นถ้ากำหนดระดับกำไรของธุรกิจคงที่ระดับหนึ่ง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทำเลที่ตั้งของธุรกิจ จะทำให้ราคาค่าเช่าที่ดินเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน

ธุรกิจต่างประเภทกันจะมีฟังก์ชันค่าเช่าประมูลต่างกัน ธุรกิจประเภทสถาบันการเงิน ห้างร้าน บริษัท มักเสนอค่าเช่าค่อนข้างสูงในบริเวณศูนย์กลางเมือง และเสนอค่าเช่าค่อนข้างต่ำโดยเปรียบเทียบสำหรับบริเวณที่ห่างออกมาจากศูนย์กลางธุรกิจ ในขณะที่ผู้ผลิตสินค้า เช่น ผลิตภัณ์ท์อาหาร เพอร์นิเจอร์ เครื่องนุ่งห่ม มักตั้งอยู่ไกลจากศูนย์กลางเมือง โดยตั้งอยู่ใกล้ถนน เส้นทางรถไฟ หรือแหล่งจ้างงาน เป็นต้น ส่วนกรณีที่เป็นที่อยู่อาศัย ค่าเช่าจะขึ้นอยู่กับการปัจจัย เช่น ความสะดวกในการเดินทางไปยังศูนย์กลางเมือง เป็นต้น ประเภทของครัวเรือนก็มีผลต่อฟังก์ชันค่าเช่าประมูลเช่นกัน ครอบครัวที่ไม่มีบุตรหรือคนที่ยังไม่ได้สมรส อาจยอมเสียค่าเช่าที่ค่อนข้างสูงกว่าสำหรับที่อยู่อาศัยใกล้ศูนย์กลางเมือง ขณะที่ครัวเรือนที่มีบุตรอาจยอมจ่ายค่าเช่าที่แพงกว่าสำหรับที่อยู่ใกล้จากเมือง เป็นต้น

แผนภาพที่ 3-5 การกำหนดค่าเช่าที่เหมาะสมในตลาดที่ดิน

จากความหลากหลายของรูปแบบความต้องการใช้ที่ดินของทั้งธุรกิจและครัวเรือน จึงจำเป็นต้องทราบฟังก์ชันค่าเช่าประมูลของแต่ละกลุ่ม สมมติให้มีผู้ใช้ที่ดิน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มธุรกิจ (บริษัทห้างร้านและสถาบันการเงิน) กลุ่มผู้ผลิตสินค้า และกลุ่มครัวเรือน และสมมติให้การเสนอค่าเช่า (R) ของผู้ใช้ที่ดินแต่ละกลุ่มเป็นความสัมพันธ์กับระยะทางจากสถานที่ตั้งไปยังศูนย์กลางเมือง (X) ดังนั้นค่าเช่าของแต่ละกลุ่มจะขึ้นอยู่กับระยะทางจากที่ตั้งไปยังศูนย์กลางเมือง ซึ่งรูปร่างของฟังก์ชันค่าเช่าประมูลจะต่างกัน

เมื่อตลาดที่ดินเป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ที่ดินจะถูกจัดสรรเพื่อนำไปใช้โดยพิจารณาจากค่าเช่าที่สูงสุด จากรูป R_a เป็นค่าเช่าสำหรับภาคเกษตรซึ่งมีค่าคงที่ ขณะที่ที่ดินที่มีค่าเช่าสูงสุดในระยะ OX_b ซึ่งถูกจัดสรรให้ภาคธุรกิจ ที่มีเส้นฟังก์ชันค่าเช่า R_B ถัดมาที่ดินระหว่าง X_b ถึง X_m จะถูกจัดสรรให้กับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า ที่มีเส้นฟังก์ชันค่าเช่า R_M และที่ดินระหว่าง X_m ถึง X_h จะถูกจัดสรรให้กับกลุ่มครัวเรือนและมีเส้นฟังก์ชันค่าเช่า R_H ส่วนที่ดินที่เหลือตั้งแต่ X_h เป็นต้นไปจะถูกจัดสรรให้แก่ภาคเกษตรกรรม

แต่หากมีการจำกัดการใช้ที่ดิน ในกรณีนี้สมมติว่าจำกัดจำนวนที่ดินสำหรับการใช้ในการผลิตสินค้า ในระยะ $X_z X_h$ เพื่อนำพื้นที่ดังกล่าวไปจัดสรรเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับครัวเรือน จะทำให้ฟังก์ชันค่าเช่าประมูลไม่ต่อเนื่อง โดยค่าเช่าจะลดลงทันทีจากฟังก์ชันค่าเช่าประมูลของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า R_M เป็นฟังก์ชันค่าเช่าประมูลของกลุ่มครัวเรือน R_H ซึ่งการกำหนดแบบนี้เป็นการแบ่งเขตที่ไม่เป็นไปตามกลไกตลาด

นอกจากแนวคิดของ Ricardo แล้วยังมีทฤษฎีหรือแนวคิดด้านค่าเช่าที่ถูกพัฒนาขึ้นอีก เช่น J.H. Von Thunen ได้พัฒนาทฤษฎีการเลือกที่ตั้ง (Location Theory) ที่มีค่าเช่าแตกต่างกันที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีแนวความคิดว่า การใช้ที่ดินทางการเกษตรประเภทต่างๆรอบๆตลาดหนึ่งๆจะประมูลแข่งกันเพื่อจะได้ใช้ที่ดิน และที่ดินจะถูกส่งมอบให้แก่ผู้ที่ประมูลสูงสุดในแต่ละแปลง ค่าเช่าที่เกษตรกรรมแต่ละประเภทประมูลในสถานที่ตั้งแต่ละแห่งจะเท่ากับมูลค่าการประหยัดในการขนส่งผลผลิตที่สถานที่

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

ที่ตั้งนั้นๆสามารถจ่ายได้ เปรียบเทียบกับสถานที่ตั้งที่ห่างออกไป ซึ่งค่าเช่าของสถานที่ตั้งจะเท่ากับมูลค่าผลิตภัณฑ์ลบด้วยต้นทุนการผลิตและต้นทุนค่าเคลื่อนย้าย

ส่วน Alfred Marshall สนใจการใช้ที่ดินประเภทที่มีกำไร โดยให้ความสำคัญของสถานที่ตั้งภายในเมืองและได้นิยาม “มูลค่าของสภาพแวดล้อม” ว่าเป็นผลรวมทางด้านตัวเงินของความได้เปรียบในสภาพแวดล้อมของสถานที่ตั้ง ส่วน “มูลค่าของสถานที่ตั้ง” คือ ราคาซึ่งที่ตั้งนั้นๆจะมีมูลค่า ถ้าปราศจากสิ่งก่อสร้างบนที่ตั้งนั้นๆและถูกขายในตลาดเสรี โดยจะเท่ากับมูลค่าของสภาพแวดล้อมบวกกับค่าเช่าทางการเกษตร ในการใช้ที่ดินประเภทต่างๆจะประมูลที่ดินแข่งกัน และการใช้ที่ดินประเภทที่จะได้ครอบครองสถานที่ตั้งนั้น จะเป็นผลมาจากการพิจารณาถึงการได้กำไรสูงสุด ทั้งนี้ Marshall ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของขนาดของสถานที่ตั้งกับความสูงของสิ่งก่อสร้างบนที่ดินแปลงนั้นๆด้วย โดย Marshall กล่าวว่า ถ้าที่ดินมีราคาถูก ผู้ประกอบการจะซื้อจำนวนมาก แต่ถ้าที่ดินราคาแพงจะซื้อที่ดินน้อยและก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างสูงๆแทน

นอกจากนี้ Robert M. Haig ได้มีแนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์ที่ดิน โดยกล่าวว่าค่าเช่าเป็นค่าตอบแทนซึ่งเจ้าของสถานที่ตั้งมีความเข้าถึงได้โดยเปรียบเทียบมากกว่า สามารถเรียกเก็บได้เนื่องมาจากการประหยัดในต้นทุนค่าขนส่ง ซึ่งสถานที่ตั้งนั้นสามารถก่อให้เกิดขึ้นได้ และผู้ถือครองจะได้อาศัยที่ดินแปลงนั้นๆด้วยการประมูลชนะคู่แข่งอื่น ๆ อย่างไรก็ตามได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าเช่ากับต้นทุนค่าขนส่งด้วยว่า เมื่อใดที่การขนส่งดีจะสามารถขจัดความด้อยของสถานที่ตั้งได้ (ในเอกสารประกอบการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์เมือง (Urban Economics) ทฤษฎีการใช้ที่ดินในเมือง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้คำว่า “ความผิดของพื้นที่”) ซึ่งผู้ใช้สถานที่นั้นต้องจ่ายสำหรับ “ต้นทุนความผิด” หรือการขจัดความด้อยของสถานที่ตั้งนั้น ในรูปของต้นทุนค่าขนส่งและค่าเช่า ซึ่งก็คือ “การประหยัดในต้นทุนค่าขนส่ง” โดยผลรวมของต้นทุนค่าขนส่งและค่าเช่าจะไม่คงที่ แต่จะผันแปรไปตามสถานที่ตั้ง ทั้งนี้สถานที่ตั้งที่มีความสมบูรณ์ที่สุดตามทฤษฎี คือ สถานที่ตั้งที่เสนอระดับความเข้าถึงได้ที่ต้องการด้วยต้นทุนความผิดต่ำที่สุด

▪ หลักการใช้ประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด

การใช้ประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด คือ ความเป็นไปได้โดยมีเหตุผลและถูกต้องตามกฎหมาย ในการใช้ที่ดินว่างเปล่าหรือทรัพย์สินที่มีการพัฒนาสิ่งปลูกสร้างแล้ว ซึ่งมีความเป็นไปได้ทางด้านกายภาพ การเงิน และสิ่งสนับสนุนอื่นๆที่เหมาะสม โดยมีผลลัพธ์ที่ให้มูลค่าสูงสุด ซึ่งพิจารณาได้จาก

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของลักษณะการใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ถ้าการใช้ประโยชน์แบบใดให้อัตราผลตอบแทนที่ดีกว่า จะแสดงถึงว่ามีการใช้ประโยชน์สูงสุดและดีที่สุดในรูปแบบนั้นๆ

ในการวิเคราะห์ว่าทรัพย์สินได้มีการใช้ประโยชน์สูงสุดหรือไม่ สามารถพิจารณาได้จากที่ดินว่างเปล่า หรือที่ดินที่มีการพัฒนาแล้ว ถ้ามูลค่าของที่ดินที่มีการพัฒนาแล้วสูงกว่ามูลค่าของที่ดินว่างเปล่า แสดงว่าการพัฒนานั้นมีการใช้ที่ดินที่เป็นประโยชน์ แต่จะเป็นการใช้ประโยชน์สูงสุดหรือไม่ก็ได้ แต่ถ้ามูลค่าของที่ดินที่มีการพัฒนาแล้วต่ำกว่ามูลค่าของที่ดินว่างเปล่า การใช้ประโยชน์สูงสุดจึงเป็นที่ว่างเปล่า ซึ่งแสดงถึงการพัฒนาที่ดินนั้นไม่ได้ประโยชน์ ไม่เพียงแต่สิ่งปลูกสร้างจะไม่มีมูลค่าเท่านั้น ยังอาจหมายถึงมีมูลค่าที่ติดลบด้วย จึงควรทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างแล้วนำที่ดินมาวิเคราะห์หา รูปแบบการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ใหม่ที่ทำให้มูลค่าสูงขึ้น ก็จะทำให้ประโยชน์ที่ดีกว่าเดิม

อย่างไรก็ตาม ในบางครั้งการพัฒนาหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่สามารถใช้ประโยชน์ได้บ้างแต่ไม่ดีที่สุดและให้มูลค่าสูงที่สุด แต่ไม่สามารถรื้อถอนแล้วพัฒนาในรูปแบบการใช้ใหม่ได้ เพราะบางกรณีมีกฎหมายผังเมือง เทศบัญญัติหรือกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องควบคุมอยู่ ซึ่งการรื้อถอนแล้วไม่สามารถพัฒนาหรือสร้างขึ้นใหม่ให้ใช้ประโยชน์ได้เท่าเดิม จึงต้องเก็บสิ่งปลูกสร้างไว้หรือคงรูปแบบการใช้ประโยชน์เดิมแล้วทำการบำรุงรักษาเพื่อให้คงสภาพการใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

ในการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์สูงสุดและดีที่สุดสำหรับทั้งที่ดินว่างเปล่าและทรัพย์สินที่มีการพัฒนาหรือมีสิ่งปลูกสร้างแล้ว จะต้องมีความสัมพันธ์ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- 1) มีความถูกต้องตามกฎหมายและข้อจำกัดการใช้ที่ดินในบริเวณนั้นๆ เช่น กฎหมายผังเมือง เทศบัญญัติ กฎหมายควบคุมสภาพแวดล้อม ตลอดจนกฎหมายเฉพาะอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาที่ดินนั้นๆ
- 2) มีความเป็นไปได้ทางด้านกายภาพ ทั้งกายภาพของที่ดิน เช่น ขนาด รูปร่าง เนื้อที่ การเข้าถึงที่ดินและทางเข้าออก รวมทั้งระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการด้วย ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อรูปแบบการพัฒนา และมูลค่าของที่ดินนั้นเช่นกัน
- 3) มีความเป็นไปได้ด้านการเงิน ซึ่งพิจารณาได้จากผลตอบแทนจากการพัฒนาที่ดิน โดยประมาณการณ์รายรับที่คาดว่าจะได้จากโครงการที่คิดว่าจะมีการใช้ประโยชน์สูงสุดและดีที่สุดแล้ว จากนั้นวิเคราะห์เพื่ออัตราว่างและหนี้สูญ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งหมด นำไปหักออกจากรายรับรวม จะได้รายรับสุทธิซึ่งนำไปคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนได้
- 4) มีมูลค่าแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจอย่างสูง

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

การพัฒนาที่ดินที่อาจเคยใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ แต่เมื่อเวลาผ่านไปอาจมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เช่น ด้านกฎหมาย สภาพแวดล้อม และการขยายตัวของเมือง ซึ่งทำให้การใช้ประโยชน์ที่มีอยู่เดิมไม่ได้ดีที่สุดและสูงที่สุดแล้ว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพิจารณารูปแบบการพัฒนาหรือใช้ประโยชน์บนที่ดินนั้นๆ เพื่อให้มีการใช้ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดมูลค่าของทรัพย์สินสูงสุดได้

3.3.2 ประสพการณ์ของต่างประเทศในการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐ

● ภาพรวมการบริหารสินทรัพย์ของต่างประเทศ

ความหมายของคำว่า “การบริหารสินทรัพย์” ของภาครัฐหรือเพื่อสาธารณะนั้นมีหลากหลายขึ้นอยู่กับประเทศหรือมุมมองของผู้เขียนหรือหน่วยงานนั้น ใน Municipal Real Property Asset Management, An Overview of World Experience, Issue, Financial Implication and Housing ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐกับภาคเอกชนของประเทศต่างๆ ไว้ แต่ในรายงานฉบับนี้จะขอยกเฉพาะส่วนที่เป็นการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐมาไว้เท่านั้น

ในการศึกษาให้มีความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ 1) อุปทานของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ในราชการ การคมนาคมขนส่ง และบริการสาธารณะ เป็นต้น 2) การจัดสรรที่ดินสาธารณะเพื่อนำไปพัฒนา และ 3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ดิน

โดยทั่วไปเป้าหมายของการบริหารทรัพย์สินของรัฐแบ่งได้เป็น 2 ด้าน ส่วนแรกเป็นเป้าหมายดั้งเดิมคือเพื่อจัดสรรอสังหาริมทรัพย์ที่เหมาะสมสำหรับบริการสาธารณะ เปรียบเทียบกับทางเลือกในการจัดการที่เป็นไปได้อื่นๆ ส่วนที่สองคือเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น และการสร้างรายได้ให้แก่ภาครัฐ

การบริหารสินทรัพย์ในภาครัฐ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ทั้งการได้มาซึ่งสินทรัพย์ (Acquisition) การถือครอง (Holding) และการจัดการจำหน่ายสินทรัพย์ (Disposition) เช่นเดียวกันกับการบริหารสินทรัพย์ในภาคเอกชน แต่ในรายงานฉบับนี้ยังหมายรวมถึงการจัดสรรแบ่งส่วนที่ดินของรัฐเพื่อการพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ดินด้วย ในบริบทของการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น บางครั้งมีการตีความหมายของคำว่าจัดการจำหน่ายสินทรัพย์ (Disposition) กับการจัดสรรแบ่งส่วน (Allocation) ทับซ้อนกัน แต่ในความเป็นจริงมีความหมายโดยนัยที่แตกต่างกัน

คำว่า “จัดการจำหน่ายสินทรัพย์” (Disposition) โดยทั่วไปหมายถึงการเปลี่ยนมือจากภาครัฐสู่ภาคเอกชนในการถือครองอสังหาริมทรัพย์ แต่บางครั้งยังหมายรวมถึงการให้เช่าในระยะยาว หรือที่

▪ **ว ร ร ณ ก ร ร ม ป ร ิ ท ั ศ ์ น**

เรียกว่า “การเช่าเช่า” นั่นเอง ส่วน “การจัดสรรแบ่งส่วน” (Allocation) หมายถึงการแบ่งสรรที่ดินที่ครอบครองโดยภาครัฐ เพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาในหลายรูปแบบ โดยไม่มีการถ่ายโอนความเป็นเจ้าของ

ประเภทของอสังหาริมทรัพย์โดยทั่วไป ได้แก่ ที่ดิน อาคารที่ใช้ในราชการหรือกิจการสาธารณะ และอสังหาริมทรัพย์ส่วนที่เหลือจากการใช้งานโดยราชการหรือหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบัน ซึ่งในทางปฏิบัติอสังหาริมทรัพย์ส่วนนี้ประกอบไปด้วย 1) อสังหาริมทรัพย์ที่ใช้ในการลงทุน และ 2) อสังหาริมทรัพย์ส่วนที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้งาน ที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดินส่วนที่เหลือเล็กน้อยจากการใช้ประโยชน์อื่นๆ

ทั้งนี้กลไกการการได้มาซึ่งสินทรัพย์ (Acquisition) การถือครอง (Holding) และการจัดการจำหน่าย (Disposition) ของสินทรัพย์ภาครัฐมีหลากหลาย ซึ่งแต่ละวิธีอาจมีลักษณะเฉพาะหรือข้อจำกัดที่มาจากลักษณะของอสังหาริมทรัพย์นั้นๆ ซึ่งสามารถสรุปได้เบื้องต้น⁵ ดังนี้

รูปแบบหรือกลไก	ตัวอย่างประเทศ	ลักษณะเฉพาะหรือข้อจำกัด
การได้มาซึ่งสินทรัพย์ (Acquisition)		
ภาษีในรูปแบบการยึดทรัพย์สินที่จำนองไว้ (Tax Foreclosure)	สหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น รัสเซีย	สำหรับประเทศที่ใช้กลไกนี้ ทรัพย์สินที่ยึดมาได้จะถูกขายออกไปโดยการดูแลของหน่วยงานกลาง ในบางประเทศอยู่ในรูปของสิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน
การมีคำสั่งให้ยุติหรือปรับราคาบางส่วนของที่ดินของเอกชนให้แก่สาธารณะ	สหรัฐอเมริกา เยอรมัน	กลไกนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวางผังเมือง หรือระบบการควบคุมการใช้ที่ดิน
การให้ตกเป็นทรัพย์สินของรัฐหรือการยึดมา (Eminent Domain or Expropriation)	ประเทศส่วนใหญ่จะมีกลไกอย่างใดอย่างหนึ่งในสองประเภทนี้	การให้ตกเป็นทรัพย์สินของรัฐ จะมีการจ่ายเงินชดเชยให้กับเจ้าของที่ดิน แต่การยึดมาไม่มีการจ่าย ประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ไม่ใช้กลไกการยึดที่ดิน
การซื้อจากภาคเอกชน (Purchase from Private Parties)	ประเทศที่พัฒนาแล้ว	เป็นกฎว่าการซื้อที่ดินต้องผ่านการเห็นชอบของหน่วยงานท้องถิ่นที่มีหน้าที่ควบคุมดูแล

⁵ รวบรวมและแปลมาจาก *Municipal Real Property Asset Management, An Overview of World Experience, Issues, Financial Implications and Housing, The Urban Institute, November 1999*

ว ร ร ณ ก ร ร ม ป ร ิ ท ั ศ ์ น ์

รูปแบบหรือกลไก	ตัวอย่างประเทศ	ลักษณะเฉพาะหรือข้อจำกัด
การแลกเปลี่ยนที่ดินของหน่วยงานราชการอื่น (Exchange with Other Public Agencies)	ประเทศที่พัฒนาแล้ว	เป็นกว่าการซื้อที่ดินต้องผ่านการเห็นชอบของหน่วยงานท้องถิ่นที่มีหน้าที่ควบคุมดูแล
การแปลงให้เป็นสินทรัพย์ของรัฐ (Nationalization of Land)	เคนยา (เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวในปี 1978)	กลไกนี้เพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการเจริญเติบโตของเมืองในประเทศกำลังพัฒนา
การได้รับถ่ายโอนมาจากรัฐบาลระดับสูง (Transfer from Higher Level of Government)	ประเทศในช่วงเปลี่ยนผ่าน (In Transition) (เกิดเพียงครั้งเดียวเช่นกัน)	กลไกนี้มี 3 รูปแบบที่ถูกนำไปใช้ - รัฐบาลท้องถิ่นได้รับอสังหาริมทรัพย์ทั้งหมดที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากรัฐบาลระดับสูง ที่ไม่ได้แปลงสภาพ (Privatization); ฮังการี โปแลนด์ สาธารณะรัฐเชค - รัฐบาลท้องถิ่นได้รับอสังหาริมทรัพย์เฉพาะส่วนที่ต้องการนำไปใช้ประโยชน์; มาเซโดเนีย - รูปแบบผสมของทั้งสองส่วน เมื่ออสังหาริมทรัพย์ส่วนที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ของรัฐบาลระดับสูง และถูกนำมาแบ่งสรร; บุลกาเรีย โรมาเนีย รัสเซีย
การถือครองสินทรัพย์ (Holding)		
การใช้ในหน่วยงานราชการที่ถือครองทรัพย์สิน	ทั่วโลก	การบริหารในบางส่วน เช่น การรักษาความปลอดภัย และการรักษาความสะอาด อาจจัดจ้างภาคเอกชน
การให้ภาคเอกชนเช่า	ทั่วโลก	โดยส่วนใหญ่สำหรับอสังหาริมทรัพย์ส่วนที่เกินการใช้งาน
การให้สิทธิเอกชนดำเนินการ (Concession to the Private Sector)	ทั่วโลก	สำหรับบริการสาธารณูปโภคเป็นส่วนใหญ่
การใช้อสังหาริมทรัพย์เพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างรายได้และพัฒนาให้เกิดประโยชน์โดยหน่วยงานราชการนั้นๆ	สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ สวีเดน	เช่น ท่าอากาศยาน การเคหะ ซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจัดการอสังหาริมทรัพย์ โดยปกติรัฐบาลท้องถิ่นไม่ได้เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้น
การใช้อสังหาริมทรัพย์เพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างรายได้ที่บริหารจัดการโดยวิสาหกิจท้องถิ่น (Municipal Enterprises)	บัลกาเรีย รัสเซีย	กลไกนี้ใช้ในประเทศที่กฎหมายอนุญาตให้รัฐบาลท้องถิ่นสามารถจัดตั้งหน่วยงานในรูปวิสาหกิจท้องถิ่น (Municipal Enterprises) ขึ้นมาบริหารจัดการอสังหาริมทรัพย์ได้

▪ **ว ร ร ณ ก ร ร ม ป ร ิ ท ั ศ ์ น ์**

รูปแบบหรือกลไก	ตัวอย่างประเทศ	ลักษณะเฉพาะหรือข้อจำกัด
การซื้อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ในหลากหลายวัตถุประสงค์ โดยที่วิสาหกิจท้องถิ่นถือครองหรือรัฐบาลท้องถิ่นมีหุ้นส่วนร่วม	นิวซีแลนด์ ฮังการี บุลกาเรีย	การบริหารจัดการอาจรวมถึงบริษัทต่างๆที่ให้บริการในท้องถิ่นนั้น
การซื้อสังหาริมทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมของรัฐบาลท้องถิ่น	ทั่วโลก	กลไกนี้ไม่อนุญาตสำหรับกรณีของทรัพย์สินสาธารณะ ยกเว้นเป็นอสังหาริมทรัพย์ส่วนที่เกินจากการใช้งาน สำหรับบางประเทศ เช่น บุลกาเรีย โรมาเนีย ฮังการี เม็กซิโก
การเช่าอสังหาริมทรัพย์จากภาคเอกชนเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานราชการ	สหรัฐอเมริกา	โดยทั่วไปการเช่าสำนักงาน หรือพื้นที่ว่าง จากเจ้าของในภาคเอกชน สำหรับการใช้งานของรัฐบาลท้องถิ่น
การขายหรือแปลงสภาพให้เป็นทรัพย์สินของเอกชน (Privatization)	ทั่วโลก	ในบางประเทศการขายหรือการแปลงสภาพหมายถึงกรณีเดียวกัน แต่บางประเทศต่างกันที่ขั้นตอนการดำเนินงานและประเภทของการใช้งานที่อนุญาต แต่บางประเทศ เช่น บุลกาเรีย โรมาเนีย ฮังการี และเม็กซิโก ไม่อนุญาตให้มีการขายทรัพย์สินของรัฐ
การทำให้อยู่ในสภาพเดิม	ประเทศที่เคยมีการแปลงอสังหาริมทรัพย์นั้นๆให้เป็นทรัพย์สินของรัฐ	

● **การบริหารจัดการสินทรัพย์ของประเทศที่มีรูปแบบคล้ายประเทศไทย กรณีประเทศสิงคโปร์**

สิงคโปร์เป็นประเทศหนึ่งที่มีแนวทางการบริหารจัดการในเรื่องที่ดินของรัฐที่ดีมากเนื่องจาก รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการนำที่ดินไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด องค์กรที่สำคัญของสิงคโปร์ที่ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดินของประเทศได้แก่ Singapore Land Authority (SLA) เป็นองค์กรอิสระภายใต้กระทรวงกฎหมายหรือ Ministry of Law ของสิงคโปร์ ภารกิจที่สำคัญของ SLA ก็คือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ประมาณ 20% ของที่ดินในสิงคโปร์นั้น รัฐบาลสิงคโปร์เป็นเจ้าของ ซึ่งรวมถึงองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น HDB (The Housing Development Board) JTC (Jurong Town Corporation) โดย SLA รับผิดชอบในการบริหารจัดการที่ดินของรัฐโดยตรงประมาณ 14,000 Hectares รวมถึงอาคารอีกประมาณ 5,000 หลัง นอกจากนี้ SLA ยังมีอำนาจในการขายที่ดินของรัฐ ให้เช่า ซื้อที่ดินจากเอกชนตามอำนาจของพระราชบัญญัติจัดหาที่ดินให้กับรัฐ หรือ (The Land Acquisition Act) ค.ศ. 1966 ซึ่งให้อำนาจกับ

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

องค์กรอิสระเช่น HDB ในการบังคับซื้อที่ดินที่จำเป็นจากเอกชนเพื่อนำไปพัฒนาเพื่อการอยู่อาศัยของประชาชน ทั้งนี้ราคาที่ดินที่ HDB จ่ายไปเพื่อซื้อที่ดินดังกล่าวมีมูลค่าเพียง 20% ของราคาตลาดเท่านั้นเอง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ระหว่างปี ค.ศ. 1960 – 1979 นั้นที่ดินที่รัฐบาลสิงคโปร์ถือครองนั้นเพิ่มขึ้นจาก 44% ไปเป็น 67% ซึ่งเป็นการเพิ่มอำนาจในการควบคุมทรัพยากรที่หายากของประเทศและเป็นการทำประโยชน์ให้กับประชาชนที่มีรายได้น้อย จะเห็นได้จากค่าเช่าอพาร์ทเมนท์ของ HDB นั้นได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล นอกจากนี้ อพาร์ทเมนท์ที่รัฐบาลขายให้กับประชาชนนั้นราคาจะต่ำกว่าค่าก่อสร้างเสียอีก เนื่องจากไม่ได้รวมราคาค่าที่ดิน ในปี ค.ศ. 1980 HDB ขายอพาร์ทเมนท์ให้กับประชาชนถูกกว่าอพาร์ทเมนท์เอกชนประมาณ 50-70% และตั้งแต่ ค.ศ. 1988 เป็นต้นไป HDB ได้สร้างอพาร์ทเมนท์ให้กับประชากรสิงคโปร์ถึง 86%

นอกจากนี้ SLA ยังมีหน้าที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ การดูแลเกี่ยวกับฐานข้อมูลที่ดินของประเทศ การซื้อขายที่ดินของเอกชน การออกโฉนดและใบสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับที่ดิน รวมถึงการสำรวจที่ดินของประเทศ

สรุปบทบาทที่สำคัญของ SLA ในการบริหารจัดการที่ดินของ SLA นั้น ได้แก่

1. การให้เช่าอาคารของรัฐ ดังที่กล่าวข้างต้นว่า SLA ดูแลอาคารประมาณ 5,000 อาคาร โดยบางส่วนถูกนำไปใช้กับหน่วยงานราชการ และส่วนอื่นๆก็จะให้เช่า โดยอาคารของรัฐประกอบด้วยอาคารหลายรูปแบบ เช่น อาคารที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์ อาคารที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม และสถาบันต่างๆ การเช่านั้นเอกชนสามารถเช่าผ่าน SLA ได้โดยตรง หรือผ่านตัวแทนที่แต่งตั้งโดย SLA อาคารของรัฐที่ SLA บริหารจัดการ ส่วนใหญ่เป็นอาคารที่เคยใช้เป็นโรงเรียน ศูนย์ชุมชน หรือแคมป์ ซึ่ง SLA จะให้เช่าโดยการเปิดประมูลทั่วไป (Open Tender) ซึ่งก็เหมือนกับกรมธนารักษ์

นอกจากการเช่าแบบเปิดประมูลเป็นการทั่วไปแล้ว SLA ยังจัดให้มีการเปิดประมูลอีก 2 รูปแบบ ได้แก่

- (1) การเช่าตรง (Rent Direct) โดยเริ่มมีการเปิดให้เช่าตรง ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2005 เป็นต้นมา การให้เช่าตรงนั้นทำให้กระบวนการเช่าที่ง่ายขึ้นและเร็วขึ้นสำหรับการเช่าอาคารของรัฐที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์โดยเฉพาะ ผู้ประกอบการที่กำลังมองหาอาคารเพื่อการทำธุรกิจเฉพาะ เช่น สถานดูแลเด็ก ดูแลผู้สูงอายุ หอพัก

▪ **ว ร ร ณ ก ร ร ม ป ริ ท ั ศ ์ น ์**

เยาวชน หรือโรงเรียนสอนการต่อสู้ป้องกันตัว ทั้งนี้ผู้เช่าที่สนใจจะต้องยื่นหนังสือขอเช่าตามเอกสารของ SLA โดย SLA จะรับข้อเสนอของผู้เช่าตรงไว้ทั้งหมดโดยจะประกาศให้ผู้ทีเสนอผลตอบแทนสูงสุด ภายในเวลา 2 สัปดาห์ ภายในหลัง 2 สัปดาห์ หาก SLA ไม่ได้รับข้อเสนอที่ยอมรับได้ทาง SLA ก็จะพิจารณาผู้เสนอผลประโยชน์รายต่อไป ตามลำดับโดยยึดหลักใครเสนอก่อนได้ก่อน ซึ่งกระบวนการ Rent Direct สามารถดำเนินการได้รวดเร็วมากและสามารถดำเนินการจัดให้เช่าอาคารดังกล่าวภายในเวลา 4 สัปดาห์เท่านั้นเอง สำหรับผู้สนใจเช่าอาคารโดยตรงสามารถเข้าไปดูรายการของอาคารที่ให้เช่าได้ ใน website ของ SLA ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถโทรนัดเจ้าหน้าที่เพื่อขอดูอาคารที่สนใจจะเช่าตรงได้อีกด้วยโดย SLA จะมีหมายเลขโทรศัพท์ Hot Line โดยตรงเพื่ออำนวยความสะดวกกับผู้เช่า

- (2) เสนอโครงการ (I deus Tender) แนวความคิดนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการได้นำเสนอความคิดใหม่ๆ ว่าจะสามารถนำอาคารที่มีอยู่แล้ว นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโครงการของตนเองได้อย่างไร แทนที่จะปิดกั้นการใช้ประโยชน์ตามที่ SLA เสนอมาเท่านั้น การขอเช่าแบบเสนอโครงการนี้นำมาใช้เมื่อเดือนสิงหาคม 2005 นี้เอง โดยผู้เสนอโครงการสามารถนำเสนอโครงการตามที่ SLA กำหนดไว้ก่อนแล้ว และสามารถเสนอทางเลือกอื่นๆ ได้อีก 2 ทางเลือก และทางเลือกที่เสนอนั้นจะต้องไม่ขัดกับกฎหมายผังเมือง และระเบียบอื่นๆ ที่กำหนด หลังจากที่ SLA ได้ประกาศผู้ชนะการประมูลเสนอโครงการแล้ว จึงมีการเปิดเผยแนวความคิดของผู้ได้รับการคัดเลือก โดยระยะเวลาการเช่า กำหนดไว้สูงสุดที่ 9 ปี

2. การให้เช่าที่ดิน SLA มีการให้เช่าที่ดินว่างกับเอกชนโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท เรียกว่า

- (1) Temporary Occupation Licenses (TOLS) (ชั่วคราว) การเช่าแบบนี้เป็นการเช่าระยะเวลาสั้นที่แน่นอน โดยสามารถตกลงเช่าเป็นเดือน หรือเป็นปี และสามารถขอต่อสัญญาเช่าได้
- (2) Tenaaooy Agreements (TAS) (เช่านานปี) การเช่าแบบ TAS นี้เป็นการเช่าโดยมีระยะเวลาที่แน่นอนเหมือนกับการเช่าแบบ (TOLS) โดยสัญญาเช่าสูงสุดในแต่ละครั้งจะไม่เกิน 3 ปี การต่อสัญญาเช่านั้นขึ้นอยู่กับข้อตกลง

■ วรรณกรรมปริทัศน์

การเช่าทั้งแบบชั่วคราวและแบบนานปี นั้นสามารถขออนุญาตเพื่อใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย เช่น เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารสำนักงาน สถานที่จัดงานชั่วคราว ที่จัดนิทรรศการ โรงเรียน โรงพยาบาล หรือที่จัดกิจกรรมทางศาสนาก็ได้ เป็นต้น

3. การจัดการที่ดินของรัฐ ซึ่งแตกต่างจากกรรมธนากรักษ์ที่เด่นชัดก็คือ กรรมธนากรักษ์ไม่มีนโยบายในการขายทรัพย์สินโดยเฉพาะที่ดิน ยกเว้นในกรณีพิเศษจริงๆ ซึ่งการดำเนินการขายจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเท่านั้น แต่ SLA ของสิงคโปร์จะมีการบริหารจัดการของรัฐในเรื่องการขายที่ดิน โดย SLA จะมีโครงการขายที่ดินของรัฐเป็นประจำเพื่อขายให้กับภาคเอกชนที่สนใจที่จะนำไปทำใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย สำนักงาน การค้าปลีก อุตสาหกรรม และการใช้ประโยชน์อื่นๆ ตามความต้องการของตลาด เป้าหมายที่สำคัญของ SLA ในการขายที่ดินก็เพื่อทำผลตอบแทนให้ได้สูงสุด นอกจากนี้ SLA ยังมีการแต่งตั้งนายหน้าขายที่ดินอีกด้วย โดย SLA มีการขายที่ดินโดยตรงให้กับหน่วยงานอิสระที่ดูแลในเรื่องที่เกี่ยวข้องได้แก่ Urban Re Development Authority (URA) หน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการพัฒนาเมือง Housing Development Board (HDB) ซึ่งเป็นผู้จัดหาที่อยู่ที่มีคุณภาพให้กับประชาชนสิงคโปร์ (ซึ่งน่าจะเทียบเคียงกับการเคหะของไทยในเรื่องภารกิจและหน้าที่ในการจัดหาที่พักอาศัยราคาถูกให้กับประชาชนทั่วไป)

แต่สำหรับ Jurong Town Corporation (JTC) ซึ่งก่อตั้งในปี ค.ศ. 1968 นั้น ก่อตั้งมาเพื่อการจัดหา พัฒนา และจัดการในเรื่องเขตอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ การจัดหาที่ดินเพื่อก่อสร้างโรงงานประเภทต่างๆ ให้กับเอกชน ในราว ค.ศ. 1950 นั้น Jurong ยังมีสภาพเป็นป่าทึบ แต่หลังจาก 1960 มีความคิดในการวางแผนให้ Jurong เป็นเมืองอุตสาหกรรมมาตลอดจนในปี ค.ศ. 1989 Jurong ได้มีการขยายตัวถึง 4 เท่า และ JTC ได้รับผิดชอบบริหารจัดการนิคมอุตสาหกรรมถึง 23 แห่ง รวมถึง Singapore Science Park (สวนวิทยาศาสตร์สิงคโปร์) ซึ่งเป็นสถานที่วิจัยและพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์โดยตั้งอยู่ใกล้กับ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ นอกจากนี้ JTC ยังต้องรับผิดชอบร่วมกับ URA HDB และ Port of Singapore Authority (การทำเรือสิงคโปร์) ในการวางแผนและควบคุมพื้นที่บริเวณชายฝั่ง ซึ่งการพัฒนาชายฝั่งของสิงคโปร์ถือเป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยระหว่างปี ค.ศ. 1965–1987 พื้นที่บริเวณชายฝั่งของสิงคโปร์ได้มีการขยายขึ้นอย่างมาก ประมาณถึง 50 ตารางกิโลเมตร โดยการถมทะเลทั้งทางตะวันตกและตะวันออก การถมทะเลชายฝั่งตะวันออก ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ HDB ซึ่งถือเป็นโครงการที่ใหญ่ที่สุดของ HDB เรียกกันว่า (Sea city) มีขนาดใหญ่เกือบเท่าบริเวณใจกลางเมืองสิงคโปร์ในปัจจุบัน ซึ่งได้เกิดขึ้นจากความ

■ วรรณกรรมปริทัศน์

ร่วมมือของทั้งภาครัฐและเอกชน มีการประมาณกันว่าในยุค ค.ศ. 1980 นั้น สิงคโปร์ได้เพิ่มพื้นที่โดยการถมทะเล (Land fill) ทำให้ประเทศมีพื้นที่เพิ่มขึ้นจากเดิมถึงเกือบ 10%

4. การจัดหาที่ดินเพื่อการพัฒนา (Acquisition of Land) บางครั้งรัฐบาลมีความจำเป็นที่ต้องใช้ที่ดินที่อยู่ในความครอบครองของเอกชนนำมาจัดสร้างเป็น โรงเรียน โรงพยาบาล ถนน ทางระบายน้ำ โครงการขนส่งมวลชนต่างๆ การจัดหาที่ดินเพื่อนำมาดำเนินการจัดสร้างสาธารณูปโภค และสาธารณูปการเหล่านี้ จะต้องมีการดำเนินการตามระเบียบและกฎหมายที่ระบุอยู่ในพระราชบัญญัติการหาที่ดินของรัฐ (Land Acquisition Act 1966) แม้ว่า SLA จะมีอำนาจในการขายที่ดินให้กับองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องตามที่เคยกล่าวไปแล้ว หรือขายให้กับภาคเอกชนก็ตาม แต่การขายที่ดินนั้นจะเป็นการขายสิทธิการใช้ประโยชน์บนที่ดินเป็นส่วนใหญ่ โดยให้สิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินสูงสุดถึง 99 ปี

ถ้าไม่รวมที่ดินที่ขายให้กับองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องแล้ว ที่ดินทั้งหมดของประเทศสิงคโปร์ประมาณ 58% (40,164 เฮคเตอร์) ถือครองโดยรัฐบาลสิงคโปร์ ประมาณ 2 ใน 3 ของที่ดินเหล่านี้ถูกครอบครองใช้ประโยชน์โดยกระทรวง กรม และหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ที่เหลือ 1 ใน 3 บริหารจัดการโดย SLA จะเห็นได้ว่าการจัดสรรที่ดินของรัฐบาลใช้ประโยชน์ในราชการเป็นอันดับแรก ซึ่งใกล้เคียงกับการจัดการดูแลที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ แต่สำหรับการจัดประโยชน์ในเรื่องอาคารนั้น สิงคโปร์มีการนำอาคารไปจัดหาประโยชน์มากกว่า ดังเห็นได้จากตัวเลขที่ว่า SLA ดูแลอาคารที่อยู่ในความครอบครองประมาณ 5,000 หลัง โดยในจำนวนนี้ประมาณถึง 4,600 หลัง SLA ได้นำไปจัดหาประโยชน์ ส่วนที่เหลือนำไปให้หน่วยงานราชการใช้ประโยชน์

การขอเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์และขอต่ออายุสัญญาเช่า สำหรับที่ดินที่ SLA ขายให้เอกชนเพื่อนำไปพัฒนาการใช้ประโยชน์และข้อกำหนดต่างๆ จะถูกกำหนดไว้ในขณะที่มีการขายที่ดิน หากผู้เช่าที่ดินไปพัฒนานั้นต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ ซึ่งอาจจะมากกว่าข้อกำหนดเดิม ผู้พัฒนาต้องแจ้งขอต่อ SLA เพื่อเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ใหม่ นอกจากนี้ SLA ยังอนุญาตให้ผู้เช่าขอต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินได้ ขณะที่สัญญาเช่ายังไม่สิ้นสุด ทั้งนี้ ผู้เช่าต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเพิ่ม ซึ่งจะมีการพิจารณาการต่อสัญญาเช่าเป็นรายๆ ไป โดยการอนุญาตนี้จะมีการพิจารณาประเมินทรัพย์สินโดย (ฝ่ายประเมินสูงสุด Chic Value) การจัดหาที่ดินเพื่อประโยชน์ของชุมชน

5. การนำที่ดินเปล่าที่ไม่ได้สงวนไว้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นไปพัฒนาด้านสังคม ให้กับประชาชน โดย SLA ได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำที่ดินของรัฐไปสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับชุมชนในด้านนันทนาการ เช่น SLA ได้ร่วมมือกับหน่วยงานด้านกีฬา นำที่ดินของรัฐไปสร้างสนามฟุตบอลและสนามกีฬา ให้กับชุมชนต่างๆ นอกจากนี้ SLA ยังได้เปิดพื้นที่

▪ วรรณกรรมปริทัศน์

โล่งจำนวนมากเพื่อให้สาธารณะใช้ประโยชน์ทางสังคม และนันทนาการ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ และไม่ต้องมีการจองล่วงหน้า โดยส่วนใหญ่แล้วพื้นที่โล่งเหล่านี้ อยู่ในความดูแลของ SLA ส่วนที่เหลือ HDB ดูแลจัดการขายที่ดินเศษเสี้ยว / ไม่ได้ขนาด (Remnant Land)

ที่ดินของรัฐบางแปลง นั้นมีขนาดเล็กมากหรือมีรูปร่างที่ดินไม่เหมาะกับการนำไปพัฒนา ที่ดินประเภทนี้เรียกว่า ที่ดินเศษเสี้ยว อย่างไรก็ตามที่ดินเศษเสี้ยวเหล่านี้เมื่อนำไปรวมกับที่ดินเอกชน จะเป็นการเพิ่มคุณค่าของโครงการได้ ซึ่งรัฐบาลก็สนับสนุนให้ผู้พัฒนาโครงการของเอกชนซื้อที่ดินเศษเสี้ยวนี้ หรือในบางกรณีที่จำเป็นก็จะบังคับให้ซื้อที่ดินไปเพื่อนำไปพัฒนารวมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ ก่อนวันที่ 31 กรกฎาคม 2000 ราคาของที่ดินเศษเสี้ยวนั้นจะมีการประเมินราคาแตกต่างกันไป แต่หลังจากวันที่ 31 กรกฎาคม 2000 รัฐบาลได้กำหนดวิธีคิดราคาที่ดินเศษเสี้ยวที่แน่นอนเรียกว่า Development Charge (DC) rates สำหรับผู้ที่จะนำที่ดินเศษเสี้ยวของรัฐไปพัฒนารวมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ รัฐบาลจะให้ผู้พัฒนาประมูลแข่งขันเพื่อหาผู้ที่เสนอราคาสูงสุดซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าราคากลางขั้นต่ำที่รัฐต้องการ สำหรับ DC rates ของที่ดินเศษเสี้ยวรัฐบาลได้ทำออกมาเป็นตารางที่แน่นอน

จะเห็นได้ว่าการบริหารสินทรัพย์ของรัฐบาลสิงคโปร์โดย SLA และของไทยโดยกรมธนารักษ์ จะมีการนำที่ดินไปใช้และจัดหาประโยชน์ใกล้เคียงกัน ส่วนหนึ่งนำไปให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ส่วนที่เหลือก็นำมาจัดหาประโยชน์ นอกจากนี้ยังมีการนำที่ดินไปใช้ประโยชน์ทางสังคม เช่น สวนสาธารณะ ลานกีฬา เป็นต้น

ส่วนที่ 2

การประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร

4

ภาษีศุลกากร

ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประมาณการอากรขาเข้าและการสูญเสียรายได้ศุลกากรจากการเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศไทยนั้น เงื่อนไขสำคัญที่มีผลต่อความถูกต้องในการประมาณการ คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างภาษีศุลกากร และความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขและกำหนดเวลาในการดำเนินการเจรจาและบังคับใช้เงื่อนไขของข้อตกลงเขตการค้าเสรีแต่ละชุด ซึ่งมีผลที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีศุลกากรของประเทศ บทที่ 4 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างรายได้ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการค้า และประเด็นที่ใช้ในการค้า โดยการอธิบายเกี่ยวกับรูปแบบการจัดเก็บอากรขาเข้าของกรมศุลกากร

4.1 โครงสร้างภาษีศุลกากร

ภาษีศุลกากรอาจเรียกได้ว่า เป็นหนึ่งในวิธีการจัดเก็บรายได้ที่เก่าแก่ที่สุด โดยภาษีศุลกากรเป็นภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ โครงสร้างภาษีศุลกากร ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. พิกัดศุลกากรของสินค้า
2. ราคาของสินค้า
3. พิกัดอัตราศุลกากรของสินค้า (Tariff)

▪ ภาษีศุลกากร

1. พิกัดศุลกากรของสินค้า

พิกัดอัตราศุลกากร หมายถึง การแบ่งกลุ่มสินค้าที่มีการซื้อขายกันระหว่างประเทศออกเป็นประเภทย่อย โดยรหัสกำกับประเภท และประเภทย่อยนั้น ๆ และกำหนดอัตราค่าอากรศุลกากรของแต่ละประเภทย่อย เพื่อให้การแบ่งกลุ่ม หรือการแบ่งประเภทที่มีความละเอียดชัดเจนแน่นอน

โดยพิกัดศุลกากรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีพื้นฐานจากระบบการจำแนกประเภทสินค้า “พิกัดศุลกากรเจนีวา” ซึ่งถือว่าเป็นระบบการจำแนกประเภทสินค้าที่สากลยอมรับและใช้เป็นทางบรรทัดฐานแรก หลังจากนั้น อนุสัญญาก่อตั้งสภาพความร่วมมือทางศุลกากรได้มีการลงนาม ณ กรุงบรัสเซลส์ ในปี ค.ศ. 1950 และต่อมาในปี ค.ศ. 1952 มีผลบังคับใช้ในนาม “องค์การศุลกากรแห่งประชาชาติ” หรือ WCO (World Custom Organization) ซึ่งต่อมาองค์การดังกล่าวได้กำหนด “Brussels Definition Value (BDV)” หรือที่เรียกว่า “นิยามราคาบรัสเซลส์” ซึ่งเป็นราคาอันแท้จริงในท้องตลาด ซึ่งได้มีการนำมาใช้ในปี ค.ศ. 1953 โดย “พิกัดศุลกากรบรัสเซลส์” ได้จำแนกประเภทสินค้าในทางศุลกากรเท่านั้น แต่ไม่มีการกำหนดอัตราอากรแต่อย่างใด

ขณะที่ ในทางสถิติมีอัตราอากรขาเข้าแบบหนึ่งเรียกว่า “ระบบ SITC” (Standard International Trade Classification) ซึ่งสามารถแก้ปัญหาจากการใช้พิกัดศุลกากรบรัสเซลส์ได้ เนื่องจากพิกัดศุลกากรดังกล่าว มีการจัดกลุ่มสินค้าที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกันตามระบบ SITC

สำหรับปัจจุบัน องค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization) ได้ดำเนินการพัฒนาระบบการจำแนกประเภทสินค้าที่เป็นสากล หรือที่รู้จักในชื่อ “พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนไนซ์ (The harmonized Commodity Description and Coding System: HS)” พร้อมได้ก่อตั้งอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับใหม่เรียกว่า “International Convention on the Harmonized Commodity Description and Coding System” มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531 ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกขององค์การดังกล่าวด้วยเช่นกัน

ระบบการจำแนกพิกัดสินค้าแบบฮาร์โมนไนซ์ ที่ใช้ในปัจจุบัน ได้ใช้จำแนกประเภทสินค้าใน 177 ประเทศทั่วโลกรวมทั้งไทย ซึ่งครอบคลุมสินค้าประมาณ 200,000 รายการ หรือคิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 98 ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมดที่ดำเนินธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งระบบการจำแนกพิกัดสินค้านี้เป็นการระบุตัวสินค้าและอัตราอากรขาเข้าที่เรียกเก็บ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเก็บภาษีศุลกากรและการดำเนินนโยบายทางการค้าระหว่างประเทศเช่น การกำหนดโควต้า การควบคุมราคาสินค้า การใช้กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า เป็นต้น

▪ ภาษีศุลกากร

ระบบการจำแนกพิกัดแบบฮาร์โมนไนซ์จะมีการปรับปรุงแก้ไขทุกๆ 4-5 ปี โดยพิกัดศุลกากรในระบบฮาร์โมนไนซ์ก็มีการทบทวนแก้ไขทุก 4 – 5 ปี เพื่อให้ระบบมีความทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีการผลิตสินค้าและระบบการค้า ซึ่งในการเปลี่ยนรายละเอียดเพิ่มเติมเป็นอำนาจของรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ โดยการออกประกาศกระทรวง¹

ปัจจุบัน WCO ได้ทำการปรับปรุงแก้ไข HS ครั้งที่ 4 มีผลใช้บังคับในวันที่ 1 มกราคม 2550 ปรับปรุงจำนวนประเภทย่อยจาก 5,224 รายการ เป็น 5,052 รายการ และได้มีการเปลี่ยนแปลงรหัสพิกัดศุลกากรจาก 6 หลัก เป็น 8 หลัก²

การจำแนกพิกัดสินค้าตามระบบฮาร์โมนไนซ์โดยทั่วไปนั้นจะใช้รหัสตัวเลข 6 หลัก ซึ่งพิกัดสินค้าทั้งหมดแบ่งออกเป็น

- 21 หมวด (Section) โดยเลขที่หมวดนี้จะไม่ปรากฏอยู่ในรหัสสินค้า
- 97 ตอน (Chapter) รหัสของตอนจะแสดงด้วยตัวเลข 2 หลักแรกของรหัสสินค้า
- แต่ละตอนแบ่งเป็นประเภท (Heading) รหัสของประเภทแสดงด้วยตัวเลข 2 หลักกลางของรหัสสินค้า
- แต่ละประเภทแบ่งเป็นประเภทย่อย (Sub-Heading) เพื่อให้ได้รายละเอียดของสินค้า ที่ชัดเจนมากขึ้น รหัสของประเภทย่อยแสดงด้วยเลข 2 หลักสุดท้าย ของรหัส สินค้า ซึ่งจะ เป็นตัวเลขที่อยู่หลังจุด

แผนภาพที่ 4.1 การจำแนกพิกัดศุลกากรและเปรียบเทียบการจำแนกพิกัดระบบ HS และ AHTN

HS	AHTN
<p>4301.10</p> <p>┌</p> <p>└</p> <p>┌</p> <p>└</p> <p>┌</p> <p>└</p> <p>ตอน: หนังสัตว์ เฟอร์เทียม และผลิตภัณฑ์ของดังกล่าว</p> <p>ประเภท: หนังเฟอร์ดิบ (รวมถึงหัว หาง อู้งเท้า)</p> <p>ประเภทย่อย: หนังมีงัดทั้งตัว มีหรือไม่มีหัว หางหรืออู้งเท้า</p>	<p>4301.10.00</p> <p>┌</p> <p>└</p> <p>┌</p> <p>└</p> <p>┌</p> <p>└</p> <p>ตอน: หนังสัตว์ เฟอร์เทียม และผลิตภัณฑ์ของดังกล่าว</p> <p>ประเภท: หนังเฟอร์ดิบ (รวมถึงหัว หาง อู้งเท้า)</p> <p>ประเภทย่อย: หนังมีงัดทั้งตัว มีหรือไม่มีหัว หางหรืออู้งเท้า</p> <p>ประเภทย่อยอาเซียน: หนังมีงัดทั้งตัว มีหรือไม่มีหัว หางหรืออู้งเท้า</p>

ที่มา: กรมศุลกากร

¹ มาตรา 5 และมาตรา 25 พระราชบัญญัติการส่งออกป็นนอกและการนำเข้ามาในอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2552

² 30 มกราคม 2550 กรมศุลกากรได้ออกประกาศที่ 4/2550

▪ ภาษีศุลกากร

สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศสมาชิกในกลุ่มสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ได้มีการพิจารณาระบบพิกัดศุลกากรฮาร์โมนิอาเซียน (ASEAN Harmonized tariffs Nomenclature: AHTN) มาใช้ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนตามที่ได้มีการตกลงไว้ในปีพ.ศ. 2545 และประเทศไทยได้ออกประกาศกระทรวงการคลังฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 โดยระบบพิกัดศุลกากรแบบ AHTN นั้นจะเป็นพิกัดสินค้ารหัสตัวเลข 8 หลัก ซึ่งประกอบด้วยพิกัดฮาร์โมนิอาเซียนขององค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO) ในรหัสตัวเลข 6 หลัก และเพิ่มหลักที่ 7 และ 8 เพื่อรองรับรายการสินค้าประเภทย่อยที่มีธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศและแผนการลดภาษีระหว่างกันภายใน ASEAN ซึ่งประเภทย่อยหลักที่ 7 และ 8 นี้เรียกว่า ประเภทย่อยอาเซียน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีมติร่วมกันในการใช้ระบบพิกัด AHTN กับประเทศนอกกลุ่มสมาชิกอาเซียนแล้วเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2550

2. ราคาของสินค้า

ในการเก็บอากรขาเข้านั้นจะต้องมีการตีราคาของสินค้านั้นๆ เพื่อใช้ในการประเมินมูลค่าอากรที่จะจัดเก็บจากการนำเข้า การตีราคาของสินค้านั้นๆ จึงมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งต้องมีหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่ยอมรับในระดับสากล การตีราคาของสินค้าของประเทศไทยนั้นใช้ระบบราคาแกดต์ตีบเนื่องจากไทยเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก จึงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นพันธกรณีที่ประเทศไทยผูกพันไว้ตาม “ความตกลงมาร์ราเกชจัดตั้งองค์การการค้าโลก”

ระบบราคาแกดต์ คือ การตีราคาของสินค้านำเข้าจากต่างประเทศโดยยึดถือราคาตามที่อยู่ผู้ส่งออกในประเทศได้จ่ายเงินไปจริงให้กับผู้ขายหรือผู้ผลิตในต่างประเทศ เป็นวิธีการที่กำหนดขึ้นมาจาก “ความตกลงว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า” (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT)

วิธีการกำหนดราคาตามระบบราคาแกดต์นั้นมีอยู่ 6 วิธี ได้แก่

วิธีที่ 1 ราคาซื้อขายของที่นำเข้า ราคาที่ได้ชำระจริง หรือที่จะต้องชำระสำหรับของที่นำเข้าเมื่อได้มีการขายเพื่อส่งออกมายังราชอาณาจักร ทั้งนี้ให้รวมค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียม หรือต้นทุนต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของราคาศุลกากร และไม่ได้รวมอยู่ในราคาขาย (ซึ่งได้มีการปรับราคาแล้ว)

³ รายละเอียดพิจารณาเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก ข

▪ ภาษีศุลกากร

วิธีที่ 2 ราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน ราคาซื้อขายของที่เหมือนกันทุกประการ รวมถึงลักษณะทางกายภาพ คุณภาพ ชื่อเสียง เป็นผู้ผลิตเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคา อาจมีข้อแตกต่างเล็กน้อยในลักษณะที่ยอมรับได้ อาทิ สี ขนาด เป็นต้น ให้ใช้ราคาซื้อขายของที่เหมือนกันที่ราคาต่ำสุด

วิธีที่ 3 ราคาซื้อขายของที่คล้ายกันในทุกด้าน สามารถทำหน้าที่ได้เหมือนกัน และแลกเปลี่ยนระหว่างกันในทางการค้าได้ ให้ใช้ราคาซื้อขายของที่เหมือนกันที่ราคาต่ำสุด

วิธีที่ 4 ราคาหักทอน

วิธีที่ 5 ราคาคำนวณ ผลรวมของต้นทุนการผลิต กำไร/ค่าใช้จ่ายทั่วไป และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

วิธีที่ 6 ราคาย้อนกลับ วิธีที่สมเหตุสมผลสอดคล้องกับหลักการและบทบัญญัติทั่วไปของ GVA และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่

ในการกำหนดราคาของสินค้านั้น กรมศุลกากรจำเป็นต้องกำหนดราคาสินค้าตามวิธีที่ 1 ก่อน หากไม่สามารถกำหนดราคาศุลกากรดังกล่าวได้ จึงสามารถนำวิธีการกำหนดราคาในลำดับถัดไปมาใช้ตามลำดับ

3. พิกัดอัตราศุลกากรของสินค้า

พิกัดอัตราศุลกากร หมายถึง กฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บและเสียภาษีศุลกากร โดยจะมีการกำหนดอัตราอากรของสินค้านำเข้าแต่ละประเภทตามพิกัดศุลกากร และมีการแบ่งแยกประเภทสินค้าอย่างชัดเจนดังที่ได้กล่าวแล้วในข้างต้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้จัดเก็บภาษีศุลกากรและผู้ชำระ ซึ่งจะก่อให้เกิดความถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย

โดยทั่วไป พิกัดอัตราศุลกากรจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. **พิกัดอัตราเดี่ยว (Single column tariff)** เป็นระบบที่กำหนดอัตราอากรที่เรียกเก็บจากสินค้าชนิดต่างๆ เพียงอัตราเดียว ไม่ว่าของนั้นจะนำเข้ามาจากประเทศใด หรือจะส่งออกไปยังประเทศใด
2. **พิกัดอัตราซ้อน (Multiple column tariff)** เป็นระบบที่กำหนดอัตราเรียกเก็บจากสินค้าสำหรับใช้กับประเทศอื่นๆ ทั่วไปในอัตราหนึ่งและมีอัตราที่เรียกเก็บต่ำกว่า สำหรับสินค้าชนิดเดียวกันแก่บางประเทศที่มีข้อตกลงให้ความอนุเคราะห์หรืออย่างอื่นแก่กัน หรือ

▪ ภาษีศุลกากร

กำหนดให้ใช้อัตราสูงกว่าแก่บางประเทศ เพื่อเป็นการตอบโต้ทางการค้า ซึ่งประเทศไทยใช้ระบบพิกัดอัตราซ้อนอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับอัตราอากรขาเข้าของไทยนั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. **อัตราอากรตามราคา (ad-valorem duty)** เป็นอัตราที่คำนวณเก็บจากราคาของสินค้าที่นำเข้า (C.I.F.) หรือส่งออก (F.O.B.) โดยกำหนดเป็นร้อยละจากราคาของสินค้านำเข้า
2. **อัตราตามสภาพ (Specific duty)** เป็นอัตราที่เรียกเก็บ โดยคำนวณจากหน่วยปริมาณของสินค้าตามน้ำหนัก ปริมาณ ความยาว หรือตามจำนวน
3. **อัตราผสม (Mixed duty)** เป็นการกำหนดอัตราอากรในสินค้าไว้ทั้งอัตราตามราคาและอัตราตามสภาพ และเรียกเก็บอากรขาเข้าจากอัตราที่เมื่อคำนวณเป็นเงินอากรได้สูงเป็นหลัก

4.2 การยกเว้นอากรขาเข้า

ตามปกติการนำของจากต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้นำเข้ามีภาระในการเสียภาษีศุลกากร ในอัตราที่ได้กำหนดไว้ตามพิกัดอัตราศุลกากรภาค 2 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 แต่กฎหมายได้กำหนดให้มีการยกเว้นในหลายกรณี รวมถึงการยกเว้นอากรภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีที่ไทยทำกับประเทศต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้รายได้ภาษีศุลกากรมีแนวโน้มลดลง การยกเว้นอากรขาเข้าตามเงื่อนไขต่างๆ สรุปได้ดังนี้

- 1) ยกเว้นตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ได้แก่
 - 1.1) กฎหมายกำหนดให้ยกเว้นการเก็บอากรขาเข้าและอากรขาออกแก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักร ไม่ว่าจะปล่อยออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้าหรือในสภาพอื่น (มาตรา 88 วรรคสอง) และได้กำหนดให้ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่ได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อนำเข้าไปในเขตปลอดอากร (มาตรา 97 เบญจ วรรคหนึ่ง)
 - 1.2) กฎหมายได้ให้อำนาจอธิบดีกรมศุลกากรคืนอากรขาเข้าสำหรับของที่ส่งกลับไปต่างประเทศซึ่งมีผลเหมือนกับการยกเว้นอากรขาเข้า ได้แก่ คินค่าภาษีอากรสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและได้นำกลับออกไปในสภาพเดิม ตามพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 19 (แก้ไขเพิ่มเติมโดย

▪ ภาษีศุลกากร

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 329) “ของใดที่พิสูจน์เป็นที่พอใจอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายว่า เป็นของรายเดียวกันกับที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว ถ้าส่งกลับออกไปยังเมืองต่างประเทศ หรือส่งกลับไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ให้คืนเงินอากรขาเข้าให้แก่ผู้นำของเข้าเก่าในสิบส่วนหรือส่วนที่เกินหนึ่งพันบาทของจำนวนที่ได้เรียกเก็บไว้ โดยคำนวณตามใบขนสินค้าขาออกแต่ละฉบับ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า...” และคืนค่าภาษีอากรของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร นำมาผลิต ผสม ประกอบหรือบรรจุแล้วส่งออกตามมาตรา 19 ทวิ “ของที่ส่งออกไปยังเมืองต่างประเทศหรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ถ้าพิสูจน์เป็นที่พอใจอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายว่า ได้ผลิต หรือผสม หรือประกอบหรือบรรจุด้วยของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้คืนเงินอากรขาเข้าสำหรับของดังกล่าวที่ได้เรียกเก็บไว้แล้วให้แก่ผู้นำของเข้า ...”

- 2) ยกเว้นโดยอำนาจอธิบดี ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 อธิบดีมีอำนาจยกเว้นค่าภาษีที่จะต้องเสียหรือคืนค่าภาษีที่ได้เสียแล้ว สำหรับของที่เก็บในคลังสินค้าที่สูญหายหรือถูกทำลายโดยอุบัติเหตุ อันมีอาจจะหลีกเลี่ยงได้ (มาตรา 95)
- 3) ยกเว้นอากรตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 กฎหมายได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศลดอัตราอากรหรือยกเว้นอากรได้ ดังนี้
 - มาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศหรือความผาสุกของประชาชน หรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศลดอัตราอากรสำหรับของใด จากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือยกเว้นอากรสำหรับของใด หรือเรียกเก็บอากรพิเศษเพิ่มขึ้นสำหรับของใดๆ ไม่เกินร้อยละห้าสิบของอัตราอากรที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรสำหรับของนั้น ทั้งนี้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใดๆ ไว้ด้วยก็ได้ การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”
 - มาตรา 14 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 บัญญัติว่า “เพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพัน ตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศลดอัตราอากรจากอัตราที่กำหนดไว้

▪ ภาษีศุลกากร

ในพิกัดอัตราศุลกากรหรือยกเว้นอากร สำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่ร่วมลงนาม หรือระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว ทั้งนี้จะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใดๆ ไว้ด้วยก็ได้ การประกาศ การยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงประกาศในวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

4) ยกเว้นตามกฎหมายอื่น ได้แก่

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร (มาตรา 28) และยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตสินค้าและส่งออก (มาตรา 36(1))
2. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2550 ยกเว้นอากรขาเข้าของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำไปเขตประกอบการเสรี (มาตรา 7)

4.3 โครงสร้างการนำเข้าของประเทศไทย

นอกเหนือจากโครงสร้างของภาษีศุลกากรดังกล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น สิ่งที่สำคัญเกี่ยวกับการประมาณการอีกประการ คือ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างการนำเข้าของไทย และสถิติมูลค่านำเข้าของไทยเป็นรายประเทศ เพื่อให้การประมาณการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการนำเข้าของประเทศไทยมีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยในการพิจารณาประเด็นดังกล่าว คณะผู้วิจัยทำการพิจารณาจากประเทศคู่ค้าที่ไทยได้จัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี อยู่ระหว่างรอผลบังคับใช้ หรือมีแนวโน้มที่จะเจรจาจัดทำข้อตกลงฯ เพื่อทราบถึงรูปแบบการนำเข้า และมูลค่าอากรขาเข้า

โครงสร้างการนำเข้าของไทยประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

- (1) มูลค่าการนำเข้ารวม
- (2) มูลค่านำเข้าต้องอากร
- (3) มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร
- (4) มูลค่าอากรขาเข้า

(1) **มูลค่าการนำเข้ารวม (Total Import)**

มูลค่าการนำเข้ารวมเป็นมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยมูลค่าการนำเข้าต้องอากร และมูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร

▪ ภาษีศุลกากร

(2) มูลค่านำเข้าต้องอากร (Dutiable Import)

มูลค่านำเข้าต้องอากรโดยนิยามของกรมศุลกากรจะหมายถึงการนำเข้าที่มีการกำหนดภาวะอากรขาเข้าในขณะนำสินค้านี้เข้ามาสู่ประเทศไทย โดยต้องเสียอากรขาเข้าตามโครงสร้างพิกัดอัตราศุลกากร หรือตามเงื่อนไขการลดอัตราอากรขาเข้า หรือข้อตกลงที่ไทยได้ทำไว้กับนานาประเทศ ดังนั้นการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) จะมีผลกระทบต่อมูลค่านำเข้าในส่วนนี้ โดยหากโครงสร้างการนำเข้าไม่เปลี่ยนแปลง และมีการปรับลดอัตราอากรขาเข้าลงเป็นร้อยละ 0 ในหลายๆพิกัดมากขึ้นเรื่อยๆ ผลดังกล่าวอาจทำให้มูลค่านำเข้าต้องอากรลดลง

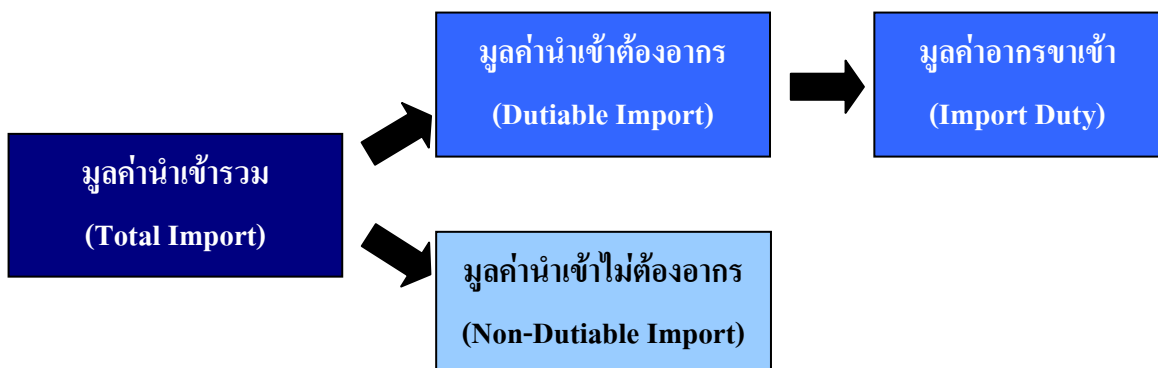
(3) มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร (Non-Dutiable Import)

มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากรโดยนิยามของกรมศุลกากร จะหมายถึงมูลค่านำเข้าตามหัวข้อ 4.2 เป็นการนำเข้าที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายหรือเงื่อนไขที่กำหนดหรือข้อตกลงที่ไทยได้ทำไว้กับนานาประเทศ และหากโครงสร้างการนำเข้าไม่เปลี่ยนแปลง มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากรจะสูงขึ้น

(4) มูลค่าอากรขาเข้า (Import Duty)

มูลค่าอากรขาเข้าเป็นมูลค่าอากรที่เก็บจากการนำเข้าสินค้า โดยคำนวณจากฐานในส่วนมูลค่านำเข้าต้องอากรกับอัตราอากรขาเข้า ซึ่งเป็นภาระภาษีอากรในขณะนำเข้า โดยหากโครงสร้างการนำเข้าไม่เปลี่ยนแปลง และมีการปรับลดอัตราอากรขาเข้าลงตามกรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรี มูลค่าอากรขาเข้าจะลดลง แต่หากอัตราอากรลดลงจนทำให้มีการนำเข้าสูงขึ้นมากกว่าอัตราอากรขาเข้าที่ลดลง อาจทำให้รายได้ภาษีนำเข้าเพิ่มขึ้นได้เช่นกัน

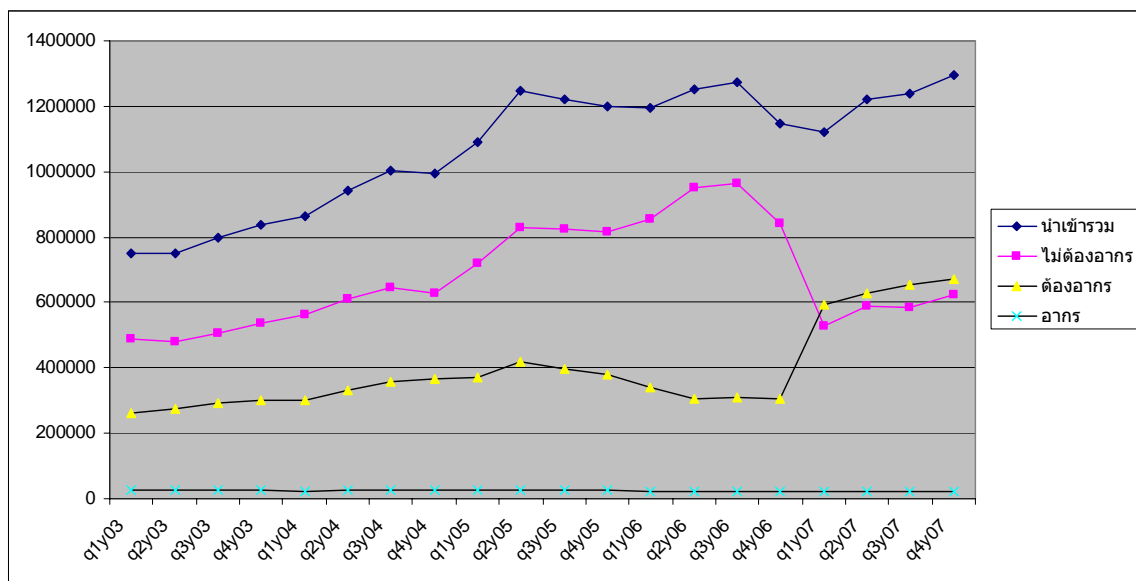
แผนภาพที่ 4.2 โครงสร้างมูลค่านำเข้า มูลค่านำเข้าต้องอากร มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร และอากรขาเข้า

▪ ภาษีศุลกากร

จากการศึกษาข้อมูลการนำเข้าตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2546 ถึง ไตรมาส 4 ปี 2550 พบว่า ในภาพรวม การนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นยกเว้นในช่วงไตรมาส 3 ปี 2549 จนถึงไตรมาส 1 ปี 2550 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงจากแนวโน้มปกติ กล่าวคือ มูลค่าการนำเข้ารวมเพิ่มขึ้นตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2546 จนถึงไตรมาส 3 ปี 2549 และปรับตัวลดลงใน 2 ไตรมาสถัดไป แล้วค่อยๆ เพิ่มขึ้นตั้งแต่ไตรมาส 2 จนถึงไตรมาส 4 ของปี 2550 ซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมือนกับมูลค่าการนำเข้าไม่ต้องอากร แต่มูลค่านำเข้าต้องอากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ไตรมาส 1 ของปี 2546 จนถึงไตรมาส 2 ปี 2548 เริ่มชะลอตัวเล็กน้อยจนถึงไตรมาส 4 ปี 2549 และปรับตัวเพิ่มขึ้นมากในไตรมาส 1 ถึงไตรมาส 4 ปี 2550 ขณะที่มูลค่าอากรขาเข้าซึ่งควรมีรูปแบบเช่นเดียวกับมูลค่านำเข้าต้องอากร กลับมีการเปลี่ยนแปลงน้อย ตั้งแต่ไตรมาส 1 ของปี 2546 จนถึงไตรมาส 4 ปี 2550 โดยมีการปรับตัวลดลงเล็กน้อยในทุกไตรมาส 1 ของปี 2546 ถึงปี 2548 แล้วค่อยเพิ่มขึ้นในไตรมาสที่ 2 ถึงไตรมาสที่ 4 (แผนภาพที่ 4.3)

แผนภาพที่ 4.3 รูปแบบมูลค่านำเข้ารวม มูลค่านำเข้าต้องอากร มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร และอากรขาเข้า ตั้งแต่ไตรมาส 1 ของปี 2546 ถึง ไตรมาส 4 ของปี 2550

ที่มา: กรมศุลกากร

4.4 มูลค่าการนำเข้ารวม มูลค่าการนำเข้าต้องอากร มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากรและอากรขาเข้าปี 2546-2550

1. มูลค่านำเข้ารวม (Total Import)

ตั้งแต่ปี 2546 ถึงปี 2549 การนำเข้าของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นปี 2550 ที่การนำเข้าลดลงเล็กน้อย โดยปี 2546 ถึงปี 2548 มูลค่านำเข้ารวมมีอัตราเพิ่มขึ้นสูงมาก ปี 2546 ไทยมีมูลค่านำเข้า 3,138,776 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 3,801,171 ล้านบาท และ 4,754,639 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.43 และร้อยละ 20.05 ในปี 2547 และปี 2548 แต่ในปี 2549 และปี 2550 มูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราต่ำมาก ต่ำกว่าร้อยละ 5 โดยในปี 2549 มีมูลค่านำเข้า 4,870,954 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.39 และในปี 2550 มีมูลค่านำเข้าเป็น 4,815,558 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 1.13

2. มูลค่านำเข้าต้องอากร (Dutiable Import)

มูลค่าการนำเข้าต้องอากรของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับมูลค่านำเข้ารวมในช่วงปี 2546 จนถึงปี 2548 คือ ปี 2546 มูลค่าการนำเข้าต้องอากร 1,128,158 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 1,355,131 ล้านบาท และ 1,565,526 ล้านบาท หรือร้อยละ 16.75 และร้อยละ 13.44 ในปี 2547 และปี 2548 แต่ในปี 2549 มีมูลค่านำเข้าต้องอากร 1,261,059 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 24.14 และปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2550 โดยเพิ่มขึ้นเป็น 1,283,895 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.81

3. มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร (Non-Dutiable Import)

แนวโน้มมูลค่าการนำเข้าไม่ต้องอากรของไทยเพิ่มขึ้นตลอดตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปี 2549 ในปี 2546 การนำเข้าไม่ต้องอากรมีมูลค่า 2,010,618 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 2,446,040 ล้านบาท 3,189,113 ล้านบาท และ 3,609,895 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.80 ร้อยละ 23.30 และร้อยละ 11.66 ตามลำดับ แต่ในปี 2550 มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากรลดลงมาเหลือ 3,531,663 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 2.16

4. มูลค่าอากรขาเข้า (Import Duty)

ในภาพรวมมูลค่าอากรขาเข้ามีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องทุกปีตั้งแต่ปี 2546 ถึงปี 2550 โดยปี 2546 อากรขาเข้า 108,560 ล้านบาท ปี 2547 อากรขาเข้า 103,318 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 5.07 ยกเว้นปี 2548 ที่ไม่ลดลง แต่เพิ่มขึ้นจากปี 2547 เล็กน้อย คือ ปี 2548 อากรขาเข้า 103,738 ล้าน

▪ ภาษีศุลกากร

บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.41 และลดลงมากในปี 2549 คือลดลงเหลือ 90,400 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 14.75 และในปี 2550 มูลค่าอากรขาเข้า 87,433 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 3.28

ตารางที่ 4.1 แสดงมูลค่านำเข้ารวม มูลค่าการนำเข้าต้องอากร มูลค่าการนำเข้าไม่ต้องอากรปี 2546 – 2550

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	3,138,776	3,801,171	4,754,639	4,870,954	4,815,558
- สินค้าไม่ต้องอากร	2,010,618	2,446,040	3,189,113	3,609,895	3,531,663
- สินค้าต้องอากร	1,128,158	1,355,131	1,565,526	1,261,059	1,283,895
อากรขาเข้า	108,560	103,318	103,738	90,400	87,433

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

มูลค่าการนำเข้าสินค้าของไทยแยกรายประเทศหรือกลุ่มประเทศ

1. เขตการค้าเสรีอาเซียน: AFTA

ในปี พ.ศ. 2546- 2547 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าจากกลุ่มประเทศ AFTA จำนวนทั้งสิ้น 522,071 และ 640,372 ล้านบาท โดยเป็นสินค้านำเข้าไม่ต้องอากรมูลค่า 340,797 ล้านบาท และ 434,704 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 65 และ 68 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมดตามลำดับ เป็นสินค้าต้องอากรมูลค่า 181,275 ล้านบาท และ 205,667 ล้านบาทในปี พ.ศ.2546 และ2547 มูลค่าอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีจำนวน 7,959 และ 7,775 ล้าน

ในปี พ.ศ. 2548 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น เป็น 870,006 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 35.85 โดยสัดส่วนสินค้าไม่ต้องอากรมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 71 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด ซึ่งอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีมูลค่า 8,070 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2549 มูลค่านำเข้าจากประเทศกลุ่ม AFTA มีอัตราการขยายตัวลดลงเหลือเพียงร้อยละ 3 ที่มูลค่า 897,551 ล้านบาท สัดส่วนสินค้าไม่ต้องอากรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75 อากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีมูลค่า 7,036 ล้านบาท

ขณะที่ปี พ.ศ. 2550 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากกลุ่มประเทศ AFTA ลดลง โดยมีมูลค่าทั้งสิ้น 732,520 ล้านบาท สินค้าไม่ต้องอากรมีสัดส่วนลดลงมาที่ร้อยละ 71 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด อากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีมูลค่า 5,195 ล้านบาท

▪ ภาษีศุลกากร

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	522,071	640,372	870,006	897,551	732,520
- สินค้าไม่ต้องอากร	340,797	434,704	614,349	669,989	521,111
- สินค้าต้องอากร	181,275	205,667	255,656	227,561	211,409
อากรขาเข้า	7,959	7,775	8,070	7,036	5,195

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

2. สหภาพยุโรป: EU

ในช่วงปี 2546 – 2548 อัตราการขยายตัวในมูลค่านำเข้าจากกลุ่มสหภาพยุโรป(EU) เฉลี่ยร้อยละ 17 ต่อปี โดยมีมูลค่าทั้งสิ้น 324,676 ล้านบาท 380,380 ล้านบาท และ 434,806 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งพบว่าสินค้านำเข้าดังกล่าว เป็นสินค้าไม่ต้องอากรคิดเป็นร้อยละ 40-45 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และที่เหลือเป็นสินค้าต้องอากร โดยมูลค่าอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีจำนวน 22,760 ล้านบาท 21,004 ล้านบาท และ 20,710 ล้านบาท

ขณะที่ปี พ.ศ. 2549 - 2550 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากกลุ่มประเทศ EU ลดลง โดยมีมูลค่าทั้งสิ้น 427,674 และ 409,905 ล้านบาท โดยสัดส่วนสินค้าไม่ต้องอากรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 53-56 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด อากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีมูลค่าลดลงเช่นกันที่มูลค่า 17,466 และ 17,255 ล้านบาท ตามลำดับ

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	324,676	380,380	434,806	427,674	409,905
- สินค้าไม่ต้องอากร	130,584	156,869	201,929	238,564	216,946
- สินค้าต้องอากร	194,092	223,511	232,877	189,109	192,959
อากรขาเข้า	22,760	21,004	20,710	17,466	17,255

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

▪ ภาษีศุลกากร

3. ญี่ปุ่น (2550)

ในช่วงปี 2546 – 2548 ประเทศไทยมีการนำเข้าสินค้าจากประเทศญี่ปุ่น มูลค่า 755,896 ล้านบาท 901,122 ล้านบาท และ 1,047,004 ล้านบาท ตามลำดับ หรือมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 19 ต่อปี ซึ่งพบว่าสินค้านำเข้าดังกล่าว เป็นสินค้าไม่ต้องอากรคิดเป็นร้อยละ 55 - 57 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และที่เหลือเป็นสินค้าต้องอากร โดยมูลค่าอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีจำนวน 43,510 ล้านบาท 40,420 ล้านบาท และ 40,103 ล้านบาท

ขณะที่ปี พ.ศ. 2549 – 2550 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศญี่ปุ่นลดลง โดยมีมูลค่าทั้งสิ้น 978,702 และ 985,237 ล้านบาท โดยสัดส่วนสินค้าไม่ต้องอากรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 61 - 64 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด อากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีมูลค่า 33,255 ล้านบาท และ 31,303 ล้านบาท ตามลำดับ

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	755,896	901,122	1,047,004	978,702	985,237
- สินค้าไม่ต้องอากร	428,511	514,985	585,681	601,527	626,819
- สินค้าต้องอากร	327,385	386,137	461,322	377,175	358,419
อากรขาเข้า	43,510	40,420	40,103	33,255	31,303

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

4. เกาหลีใต้

ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2549 ประเทศไทยมีการนำเข้าสินค้าจากประเทศเกาหลีใต้เพิ่มขึ้นมา โดยตลอด โดยมีมูลค่า 120,674 ล้านบาท 144,331 ล้านบาท 156,332 ล้านบาท และ 192,768 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสินค้านำเข้าดังกล่าว เป็นสินค้าไม่ต้องอากรประมาณร้อยละ 70 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ขณะที่อากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บกลับมีมูลค่าลดลงจาก 3,525 ล้านบาท 3,268 ล้านบาท 3,072 ล้านบาทและ 2,949 ล้านบาท

ขณะที่ปี พ.ศ. 2550 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศเกาหลีใต้มีมูลค่าลดลง โดยมีมูลค่า 184,150 ล้านบาท ซึ่งสินค้านำเข้าดังกล่าว มีสัดส่วนสินค้าไม่ต้องอากรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 73 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด โดยอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีมูลค่า 2,693 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 8.68

▪ ภาษีศุลกากร

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	120,674	144,331	156,332	192,768	184,150
- สินค้าไม่ต้องอากร	88,151	103,594	106,353	139,590	134,043
- สินค้าต้องอากร	32,522	40,737	49,980	53,178	50,107
อากรขาเข้า	3,525	3,268	3,072	2,949	2,693

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

5. จีน (2548)

ในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศจีน จำนวนทั้งสิ้น 251,072 ล้านบาท โดยสินค้านำเข้าดังกล่าว เป็นสินค้าไม่ต้องอากร 171,831 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 68 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และเป็นสินค้าต้องอากรมูลค่า 79,241 ล้านบาท ซึ่งอากรที่สามารถจัดเก็บได้ทั้งสิ้น จำนวน 9,978 ล้านบาท

หลังจากการเจรจาระหว่าง ประเทศไทยและ ประเทศจีน มีผลบังคับใช้ในเดือน ตุลาคม 2546 เฉพาะพิกัดภาษีศุลกากรตอนที่ 07-08 มูลค่านำเข้าสินค้าจากประเทศจีนขยายตัวอย่างมาก โดยมีมูลค่านำเข้าทั้งสิ้น 329,662 ล้านบาท และ 448,991 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 36 และ 15 ตามลำดับในปีพ.ศ. 2547-2548 ตามลำดับ โดยอัตรามูลค่าสินค้าไม่ต้องอากรลดลงจากปี 2546 มาอยู่ที่ระดับ ร้อยละ 61 และ 63 ตามลำดับ สำหรับอากรขาเข้าสามารถจัดเก็บได้เพิ่มสูงขึ้น โดยมีมูลค่าทั้งสิ้น 13,471 ล้านบาท และ 14,141 ล้านบาท ในปีพ.ศ. 2549-2550 ตามลำดับ

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	251,072	329,662	448,991	515,705	564,225
- สินค้าไม่ต้องอากร	171,831	201,640	283,953	373,952	396,932
- สินค้าต้องอากร	79,241	128,022	165,038	141,753	167,293
อากรขาเข้า	9,978	11,765	12,983	13,471	14,141

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

▪ ภาษีศุลกากร

6. อินเดีย (2547)

ในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศอินเดีย จำนวนทั้งสิ้น 36,385 ล้านบาท โดยสินค้านำเข้าดังกล่าว เป็นสินค้าไม่ต้องอากร มีมูลค่า 18,519 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 51 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และเป็นสินค้าต้องอากร มีมูลค่า 17,865 ล้านบาท โดยมีมูลค่าอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีจำนวน 920 ล้านบาท

ขณะที่ ปี พ.ศ. 2547 – 2550 มูลค่าการนำเข้ามีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 14 ต่อปี โดยในปี 2550 สินค้านำเข้าจากประเทศอินเดียมีมูลค่า 71,638 ล้านบาท นอกจากนั้น สัดส่วนสินค้านำเข้าไม่ต้องอากรเมื่อเทียบกับสินค้านำเข้าทั้งหมด มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยตลอด ซึ่งในปี พ.ศ. 2550 สัดส่วนดังกล่าวอยู่ที่ระดับ ร้อยละ 69 โดยอากรนำเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีจำนวน 1,112 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	36,385	45,792	51,163	61,449	71,638
- สินค้าไม่ต้องอากร	18,519	24,595	29,667	41,612	49,265
- สินค้าต้องอากร	17,865	21,197	21,496	19,837	22,373
อากรขาเข้า	920	1,071	1,117	1,071	1,112

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

7. ออสเตรเลีย

ในปี พ.ศ. 2546 - 2547 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศออสเตรเลีย จำนวนทั้งสิ้น 65,574 ล้านบาท และ 88,823 ล้านบาท หรือมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 35 โดยสินค้านำเข้าดังกล่าว เป็นสินค้าไม่ต้องอากร มีมูลค่า 30,986 ล้านบาท และ 45,859 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 47 และ 52 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ และเป็นสินค้าต้องอากร มีมูลค่า 34,587 ล้านบาท และ 42,964 ล้านบาท โดยมีมูลค่าอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้จำนวน 2,160 ล้านบาท และ 1,729 ล้านบาท ตามลำดับ

หลังจากข้อตกลงเขตการค้าเสรี ไทย – ออสเตรเลีย เริ่มบังคับใช้ เดือนมกราคม 2548 มูลค่านำเข้าสินค้าจากประเทศออสเตรเลียขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 47 จากปีก่อนหน้า มีมูลค่าทั้งสิ้น 130,578 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าสินค้าไม่ต้องอากรเพิ่มขึ้นเป็น 102,259 ล้านบาท (ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ

▪ ภาษีศุลกากร

123 จากปีก่อนหน้า) โดยสัดส่วนสินค้าดังกล่าวเมื่อเทียบกับสินค้านำเข้าทั้งหมดเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 78 นอกจากนั้น มูลค่าการนำเข้าที่สามารถจัดเก็บได้มีมูลค่าลดลงอย่างมาก จากปี 2547 จัดเก็บการนำเข้าได้ 1,729 ล้านบาท ลดลงเหลือ 1,280 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 26 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ขณะที่ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2550 มูลค่านำเข้ากลับไม่เพิ่มขึ้นนัก โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 0 – 1 ต่อปี โดยมูลค่านำเข้าทั้งสิ้น จำนวน 130,206 ล้านบาท และ 132,095 ล้านบาท ตามลำดับ โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2549 มูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรมีมูลค่าลดลงร้อยละ 26 จากปีก่อนหน้าจาก 28,319 ล้านบาท เป็น 24,885 ล้านบาท และจัดเก็บอากรขาเข้าได้จำนวน 1,274 ล้านบาท ลดลง จากปีก่อนหน้าที่จัดเก็บได้ 1,280 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	65,574	88,823	130,578	130,206	132,095
- สินค้าไม่ต้องอากร	30,986	45,859	102,259	105,321	99,219
- สินค้าต้องอากร	34,587	42,964	28,319	24,885	32,876
อากรขาเข้า	2,160	1,729	1,280	1,274	1,259

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

8. นิวซีแลนด์ (2548)

ในปี พ.ศ. 2546 - 2547 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่ไทยจะเจรจาข้อตกลงทางการค้ากับประเทศนิวซีแลนด์นั้น ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศนิวซีแลนด์ จำนวนทั้งสิ้น 8,754 ล้านบาท และ 9,548 ล้านบาท หรือมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 9 โดยมูลค่าสินค้านำเข้าไม่ต้องอากร คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 23 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 2,034 ล้านบาท และ 2,569 ล้านบาท ตามลำดับ ขณะที่สินค้านำเข้าต้องอากรคิดเป็นมูลค่า 6,720 ล้านบาท และ 6,980 ล้านบาท โดยสามารถจัดเก็บอากรขาเข้าได้จำนวน 692 ล้านบาท และ 657 ล้านบาท ตามลำดับ

ขณะที่ความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทย-นิวซีแลนด์ (Thailand-New Zealand Closer Economic Partnership Agreement: TNZCEPA) เริ่ม

▪ ภาษีศุลกากร

บังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 นั้น พบว่า มูลค่าการนำเข้ามีการชะลอตัวลง โดยมีมูลค่านำเข้าในปีพ.ศ. 2548 เท่ากับ 10,182 ล้านบาท หรือ ขยายตัวคิดเป็น ร้อยละ 7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ขณะที่ ปี พ.ศ.2549 – 2550 มูลค่านำเข้าจากนิวซีแลนด์กลับมาขยายตัว โดยมีมูลค่า 12,042 ล้านบาท และ 14,306 ล้านบาท หรือขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 18 และ ร้อยละ 19 ตามลำดับ มีการนำเข้าสินค้าไม่ต้องอากรคิดเป็นมูลค่า 6,696 ล้านบาท และ 4,735 ล้านบาท ตามลำดับ ขณะที่สินค้านำเข้าต้องอากรคิดเป็นมูลค่า 5,346 ล้านบาท และ 9,571 ล้านบาท โดยสามารถจัดเก็บอากรขาเข้าได้จำนวน 532 ล้านบาท และ 574 ล้านบาท ตามลำดับ

หน่วย : ล้านบาท

	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	8,754	9,548	10,182	12,042	14,306
- สินค้าไม่ต้องอากร	2,034	2,569	3,571	6,696	4,735
- สินค้าต้องอากร	6,720	6,980	6,611	5,346	9,571
อากรขาเข้า	692	657	784	532	574

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

9. เปรู

ในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่ไทยจะเจรจาข้อตกลงทางการค้ากับประเทศเปรูนั้น ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศเปรู จำนวนทั้งสิ้น 1,523 ล้าน โดยมูลค่าสินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าต้องอากร เป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 83 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด ซึ่งสินค้านำเข้าต้องอากรคิดเป็นมูลค่า 1,263 ล้านบาท โดยสามารถจัดเก็บอากรขาเข้าได้จำนวน 21 ล้านบาท ขณะที่สินค้านำเข้าไม่ต้องอากรคิดเป็นมูลค่า 260 ล้านบาท

สำหรับการเจรจาทางการค้าระหว่างไทยและเปรูได้เริ่มการเจรจาครั้งแรกเมื่อเดือนมกราคม 2547 แต่กระนั้นการเจรจาเปิดเสรีทางการค้ายังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร โดยในช่วงปี พ.ศ. 2547 - 2548 มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากเปรูขยายตัวไม่มากนัก มีมูลค่าการนำเข้า จำนวน 1,689 ล้านบาท และ 1,794 ล้านบาท หรือมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 11 และ ร้อยละ 5 ตามลำดับ

ในปี พ.ศ. 2549 สินค้านำเข้าจากประเทศเปรู มีมูลค่า 3,463 ล้านบาท หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 93 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งสินค้านำเข้าส่วนใหญ่ยังคงเป็นสินค้าต้องอากร โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ

▪ ภาษีศุลกากร

ละ 94 ของมูลค่าสินค้านำเข้าทั้งหมด มีมูลค่าทั้งสิ้น 3,260 ล้านบาท และสามารถเก็บภาษีอากรขาเข้า จำนวน 66 ล้านบาท

ขณะที่ ในปี พ.ศ. 2550 มูลค่าสินค้านำเข้าจากประเทศแปซิฟิก ร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า มีจำนวนทั้งสิ้น 3,000 ล้านบาท มูลค่าสินค้าต้องอากรและอากรขาเข้าลดลงมาที่ 2,213 ล้านบาท และ 41 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 32 และ ร้อยละ 38 ตามลำดับ

หน่วย : ล้านบาท

ทุกประเทศ	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	1,523	1,689	1,794	3,463	3,000
- สินค้าไม่ต้องอากร	260	281	126	203	787
- สินค้าต้องอากร	1,263	1,408	1,668	3,260	2,213
อากรขาเข้า	21	34	37	66	41

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

10. สหรัฐอเมริกา

ในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐฯ จำนวนทั้งสิ้น 296,331 ล้านบาท โดยมูลค่าสินค้านำเข้าดังกล่าว เป็นสินค้าไม่ต้องอากร มีมูลค่าสูงถึง 206,853 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 70 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และเป็นสินค้าต้องอากร มีมูลค่า 89,478 ล้านบาท ซึ่งอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้ทั้งสิ้น จำนวน 8,022 ล้านบาท

ขณะที่ในปี พ.ศ. 2547 มูลค่านำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐฯ ลดลงเล็กน้อย ซึ่งมีมูลค่า 291,197 ล้านบาท โดยพบว่า สินค้านำเข้าต้องอากรกลับมีการขยายตัวถึงร้อยละ 7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า มีมูลค่าทั้งสิ้น 95,707 ล้านบาท แต่อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้กลับมีมูลค่าลดลง โดยมีจำนวน 7,012 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

สำหรับ ในปี พ.ศ. 2548 มูลค่าสินค้านำเข้ากลับมีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 20 มีมูลค่าทั้งสิ้น 349,437 ล้านบาท ซึ่งการนำเข้าสินค้าไม่ต้องอากรมีการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 26 ขณะที่สินค้าต้องอากรขยายตัวเพียงร้อยละ 8

ในช่วงปี 2549 – 2550 มูลค่าสินค้านำเข้ามีมูลค่าลดลงเล็กน้อย โดยมีมูลค่าทั้งสิ้น 326,787 ล้านบาท และ 325,225 ล้านบาท ตามลำดับ โดยเป็นผลมาจากการลดลงของสินค้านำเข้าต้องอากร

▪ ภาษีศุลกากร

มีมูลค่า 82,483 ล้านบาทหรือลดลงร้อยละ 20 และ 79,296 ล้านบาทหรือลดลงร้อยละ 4 ตามลำดับ อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้ก็ลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นกันโดยมีมูลค่า 6,136 ล้านบาท และ 5,749 ล้านบาท ในปี 2549 และ 2550

หน่วย : ล้านบาท

ทุกประเทศ	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	296,331	291,197	349,437	326,787	325,225
- สินค้าไม่ต้องอากร	206,853	195,490	246,408	244,304	245,928
- สินค้าต้องอากร	89,478	95,707	103,029	82,483	79,296
อากรขาเข้า	8,022	7,012	7,119	6,136	5,749

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

11. ประเทศอื่นๆ

ในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศอื่น ๆ นอกจาก ประเทศข้างต้น เป็นมูลค่าทั้งสิ้น 755,821 ล้านบาท โดยมูลค่าสินค้านำเข้าดังกล่าว เป็นสินค้าไม่ต้องอากร มีมูลค่าสูงถึง 592,091 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 78 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด และสินค้านำเข้าต้องอากร มีมูลค่า 163,730 ล้านบาท โดยอากรนำเข้าที่สามารถจัดเก็บได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 9,014 ล้านบาท

สำหรับในปี พ.ศ. 2547 - 2548 มูลค่าสินค้านำเข้ากลับมีอัตราการขยายตัวอย่างมาก มีมูลค่าทั้งสิ้น 968,256 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 28 และ 1,254,347 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 30 ตามลำดับ

ขณะที่ ในปี พ.ศ. 2549 - 2550 มูลค่าการนำเข้าสินค้าชะลอตัวเล็กน้อย มีมูลค่าทั้งสิ้น 1,324,607 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6 และ 1,393,257 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5 ตามลำดับ

หน่วย : ล้านบาท

ทุกประเทศ	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
มูลค่าสินค้านำเข้ารวม	755,821	968,256	1,254,347	1,324,607	1,393,257
- สินค้าไม่ต้องอากร	592,091	765,454	1,014,817	1,188,135	1,235,877
- สินค้าต้องอากร	163,730	202,802	239,530	136,471	157,379
อากรขาเข้า	9,014	8,582	8,464	7,144	8,111

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

4.5 อัตราอากรที่เก็บได้จริง (Effective Tax Rate: ETR)

อัตราภาษีที่เก็บได้จริง (Effective Tax Rate: ETR) จะสะท้อนถึงอัตราภาษีที่จ่ายจริงสามารถคำนวณได้จาก จำนวนภาษีที่จ่ายไปทั้งหมดเทียบกับฐานภาษี ซึ่งในที่นี้คือมูลค่านำเข้าต้องอากร หรืออีกนัยหนึ่งของอัตราภาษีที่เก็บได้จริง คำนวณได้จากการคิดค่าเฉลี่ยอัตราภาษีในแต่ละพิกัดสินค้าที่มีการนำเข้าและนำมาถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่านำเข้าต้องอากรในแต่ละพิกัด สินค้าใดที่ไม่มีการนำเข้า อัตราภาษีในสินค้านั้นก็จะไม่มีการนำมารวมในการคำนวณ ดังนั้นอัตราภาษีที่เก็บได้จริงอาจสูงหรือต่ำกว่าอัตราภาษีเฉลี่ย ที่กำหนดให้นำหนักการนำเข้าในแต่ละพิกัดเท่ากัน

โครงสร้างพิกัดอัตราภาษีของไทยในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงมาตลอด เป็นผลมาจากการปรับโครงสร้างอากรขาเข้าให้เหมาะสมตามลำดับขั้นของการผลิต เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านต้นทุนอากรขาเข้ากับประเทศคู่แข่ง นอกจากนี้เป็นการปรับลดอัตราอากรตามเงื่อนไขที่ตกลงไว้กับนานาประเทศซึ่งรวมถึงการทำข้อตกลง FTA หรือการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรในการส่งเสริมการส่งออก ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล ETR แยกตามกลุ่มประเทศที่ทำการศึกษาพบว่า ETR ของทุกประเทศมีแนวโน้มลดลงทุกปีสอดคล้องกับโครงสร้างอัตราภาษีขาเข้าที่ลดลง ยกเว้นปี 2549 ที่ ETR เพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดย ETR รวมของทุกประเทศมีค่าร้อยละ 9.62 ร้อยละ 7.62 ร้อยละ 6.63 ร้อยละ 7.17 และร้อยละ 6.80 ตั้งแต่ปี 2546 ถึงปี 2550 ตามลำดับ ซึ่งประเทศที่ศึกษาส่วนใหญ่มีรูปแบบลักษณะ ETR ที่สอดคล้องกัน แต่อาจแตกต่างกันบ้างตามประเภทสินค้านำเข้าในแต่ละประเทศและแต่ละปี รายละเอียดตามตารางที่ 4.1

▪ ภาษีศุลกากร

ตารางที่ 4.2 แสดงอัตราอากรที่เก็บได้จริงแยกรายประเทศหรือกลุ่มประเทศ
ปี 2546 ถึงปี 2550

หน่วย : ร้อยละ

ประเทศที่ไทยนำเข้า	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
กลุ่มประเทศ AFTA	4.39	3.78	3.16	3.09	2.45
กลุ่มประเทศ EU	11.73	9.40	8.89	9.24	8.94
ญี่ปุ่น	13.29	10.47	8.69	8.82	8.73
เกาหลี	10.84	8.02	6.15	5.54	5.37
จีน	12.59	9.19	7.87	9.50	8.45
อินเดีย	5.15	5.05	5.19	5.40	4.97
ออสเตรเลีย	6.25	4.02	4.52	5.12	3.83
นิวซีแลนด์	10.29	9.41	11.86	9.96	5.99
เปรู	1.64	2.42	2.20	2.01	1.85
สหรัฐอเมริกา	8.96	7.33	6.91	7.44	7.25
ประเทศอื่นๆ	5.51	4.23	3.53	5.24	5.15
Total	9.62	7.62	6.63	7.17	6.80

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลการนำเข้า กรมศุลกากร

5

ความคืบหน้าในการเปิดเสรี ทางการค้าของประเทศไทย

5.1 การเจรจาตกลงเปิดเขตการค้าเสรีของประเทศไทย

ปัจจุบัน การดำเนินการเปิดเสรีทางการค้าของไทยกับประเทศ/กลุ่มประเทศต่างๆ ส่งผลให้ประเทศไทยจัดเก็บอัตราอากรขาเข้ากับประเทศต่างๆ ในอัตราที่ไม่เท่ากัน การเจรจาตกลงการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับคือ

1. กรอบการเจรจาการค้าพหุภาคี
2. กรอบการเจรจาการค้าทวิภาคี

โดยแต่ละประเภทมีความคืบหน้าในการดำเนินการเปิดเสรีทางการค้า ดังต่อไปนี้

1) กรอบการเจรจาการค้าพหุภาคี

ในช่วง พ.ศ. 2533-2542 กระแสการค้าโลกเกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการค้ามีมากขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ มีความเชื่อมโยงและพึ่งพาซึ่งกัน โดยเหตุผลสำคัญได้แก่ความสำเร็จของการเจรจารอบอุรุกวัยภายใต้การเจรจาการค้าพหุภาคีภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ที่ได้ทำให้มีการเปิดเสรีการค้าโลกอย่างต่อเนื่องเช่น การลดและ

▪ ความคืบหน้าในการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทย

ยกเลิกภาษีสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และการค้าบริการ การลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี และการกำหนดกฎ กติกาการค้าโลกให้เป็นธรรมและโปร่งใส เป็นต้น

ประเทศไทยเป็นสมาชิกลำดับที่ 59 และมีสถานะเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งขององค์การการค้าโลก¹ จึงต้องปฏิบัติตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลกในการดำเนินมาตรการการค้าระหว่างประเทศโดยไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) คือให้การปฏิบัติต่อสินค้าจากประเทศสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน (Most-favored Nation Treatment: MFN) กล่าวคือ แต่ละประเทศจะต้องเรียกเก็บภาษีศุลกากรหรือค่าธรรมเนียม หรือใช้มาตรการใดๆ กับสินค้าที่นำเข้าจากประเทศสมาชิกอื่นๆ เท่าเทียมกันทุกประเทศ และปฏิบัติต่อสินค้านำเข้าเท่าเทียมกับสินค้าภายในประเทศ (National Treatment) ไม่ว่าจะเป็นการเก็บภาษีภายในหรือการกำหนดกฎระเบียบต่างๆ ยกเว้นกรณีที่สอดคล้องกับบทบัญญัติขององค์การการค้าโลกมีสิทธิใช้ข้อยกเว้นในกรณีดังนี้

1. **ฉุกเฉินและจำเป็น** ประเทศสมาชิกสามารถใช้มาตรการคุ้มกันชั่วคราว ในกรณีที่มีการนำเข้ามากผิดปกติและสามารถจำกัดการนำเข้าเพื่อจุดประสงค์ในการแก้ไขการขาดดุลการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น
2. **การรวมกลุ่มทางการค้าเพื่อลดภาษีระหว่างกัน หากมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายการค้า (no trade blocs)** โดยประเทศสมาชิกสามารถตกลงรวมกลุ่มเพื่อขยายการค้าระหว่างกันได้ แต่มีเงื่อนไขว่าการรวมกลุ่มต้องไม่มีจุดประสงค์เพื่อกีดกันการนำเข้าสินค้าจากประเทศนอกกลุ่ม และเมื่อรวมกลุ่มกันแล้วต้องไม่กระทบต่อผลประโยชน์เดิมของประเทศนอกกลุ่ม

2) การจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคี และภูมิภาคของไทย

สืบเนื่องจากการหยุดชะงักของการเจรจาเปิดเสรีการค้าในระดับพหุภาคีภายใต้องค์การการค้าโลก และการที่ประเทศจีนได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ส่งผลให้ประเทศต่างๆ เร่งทำการเจรจาเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน โดยในปัจจุบันความตกลงรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจทั้งในระดับทวิภาคีและภูมิภาคนั้นมีมากกว่า 360 ฉบับ

การจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) ในระดับภูมิภาคฉบับแรกที่ไทยจัดทำคือ ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 โดย AFTA ประกอบด้วยประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศคือสมาชิกผู้ก่อตั้ง 6 ประเทศ

¹ จัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538

▪ ความคืบหน้าในการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทย

ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย และสมาชิกใหม่ 4 ประเทศได้แก่ เวียดนาม(2538) ลาวและพม่า(2540) และกัมพูชา(2542) ซึ่งได้ตกลงที่จะเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกันเรียบร้อยแล้ว (เริ่มลดอัตราอากร ตั้งแต่พ.ศ. 2536 และจะลดภาษีสินค้าทุกรายการลงเหลือร้อยละ 0 ในพ.ศ. 2553 และ 2558 สำหรับสมาชิกเดิมและสมาชิกใหม่ตามลำดับ)

ในระยะต่อมาประเทศไทยได้เจรจาตกลงเปิดเสรีทางการค้า 2 ลักษณะคือ

1. การเจรจาระหว่างไทยกับประเทศ/กลุ่มประเทศต่างๆ ในปัจจุบันไทยได้เจรจาตกลงเปิดเสรีทางการค้ากับ 9 ประเทศ/กลุ่มประเทศได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลี บาหลีเรน กลุ่มความร่วมมือประเทศในบริเวณอ่าวเบงกอล (The Bay of Bengal Initiative for Multi Sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) ประกอบด้วยประเทศบังคลาเทศ ศรีลังกา อินเดีย พม่า เนปาล ภูฏาน และไทย) และ สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association: EFTA) ประกอบด้วยประเทศสวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ ไอซ์แลนด์ และลิกเทินสไตน์
2. การเจรจาระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) กับประเทศ/กลุ่มประเทศต่างๆ ได้แก่ อาเซียน-จีน อาเซียน-เกาหลี อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ อาเซียน-อินเดีย และอาเซียน-สหภาพยุโรป

โดย 4 ประเทศและ 1 กลุ่มประเทศที่ไทยได้ทำการตกลงเสร็จสิ้นและมีผลบังคับใช้แล้วได้แก่ อาเซียน (เริ่มลดอัตราอากรขาเข้าตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2536) อินเดีย (เริ่มลดอัตราอากรเฉพาะสินค้า 82 รายการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2547) ออสเตรเลีย (เริ่มลดอัตราอากร ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548) นิวซีแลนด์ (เริ่มลดอัตราอากร ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2548) และญี่ปุ่น (เริ่มลดอัตราอากร ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550)

สำหรับการเปิดเสรีทางการค้าในกรอบอาเซียนของไทย ได้แก่ อาเซียน-จีน (เริ่มลดอัตราอากรขาเข้าเฉพาะพิกัดภาษีศุลกากรตอนที่ 07-08 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ตอนที่ 01-06 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 และสินค้าที่เหลือ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2548) อาเซียน-เกาหลี (ลงนามกรอบความร่วมมือแล้ว แต่ยังไม่ผลบังคับใช้) อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (ลงนามกรอบความร่วมมือแล้ว แต่ยังไม่ผลบังคับใช้) และอาเซียน-ญี่ปุ่น (เริ่มลดอัตราอากร ตั้งแต่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2552) ส่วนประเทศที่ใกล้จะทำการเจรจาเสร็จสิ้นได้แก่ เกาหลี (คาดว่าจะสามารถมีผลบังคับใช้ได้ ภายในปี พ.ศ. 2553) และเกาหลี (คาดว่าจะสามารถมีผลบังคับใช้ได้ ภายในปี พ.ศ. 2553) ส่วนประเทศ/กลุ่มประเทศที่

▪ ความคืบหน้าในการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทย

อยู่ระหว่างการเจรจาได้แก่ BIMSTEC EFTA อาเซียน-อินเดีย และอาเซียน-สหภาพยุโรป สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาและบาหลีเรนนั้นได้มีการหยุดการเจรจาในปัจจุบัน

ทั้งนี้ ในการเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีส่วนใหญ่ ไทยกับประเทศคู่เจรจาจะตกลงที่จะเริ่มด้วยการจัดทำกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี (Framework Agreement) ระหว่างกันก่อน เพื่อปูทางสำหรับการเจรจาในรายละเอียดในเรื่องต่างๆ และการจัดทำความตกลงฯ ฉบับสมบูรณ์ในที่สุด อาทิ กรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย/อาเซียนกับจีน กรอบความตกลงว่าด้วยการเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับบาหลีเรน กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับอินเดีย กรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทยกับเปรู กรอบความตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับสหรัฐฯ (Trade and Investment Framework Agreement-TIFA) กรอบความตกลงเขตการค้าเสรี BIMSTEC และกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-EFTA แต่ในบางกรณีไทยกับประเทศคู่เจรจาก็จะดำเนินการเจรจาจัดทำความตกลงฯ โดยไม่จัดทำกรอบความตกลงฯ เช่น ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-ญี่ปุ่น การเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรี และความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับออสเตรเลีย และไทยกับนิวซีแลนด์ โดยเหตุผลหลักที่ไทยและประเทศคู่เจรจาเลือกที่จะจัดทำกรอบความตกลงฯ คือ การที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องการให้มีการหารือและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นสำคัญต่างๆ ระหว่างกันก่อน ก่อนที่จะเริ่มการเจรจาในรายละเอียด (ไทย/อาเซียน-จีน ไทย-บาหลีเรน ไทย-อินเดีย ไทย - เปรู ไทย-สหรัฐฯ BIMSTEC และไทย-EFTA) ส่วนกรณีที่ทั้งสองฝ่ายเห็นว่า มีประเด็นจำนวนน้อยที่จำเป็นต้องมีการเจรจาเพื่อเปิดเสรีระหว่างกัน ก็จะทำให้เริ่มการเจรจาในรายละเอียดของความตกลงฯ ทันที (ไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ และไทย-ญี่ปุ่น) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะภายใต้กรอบการเจรจาต่างๆ จะได้มีการกำหนดระยะเวลา แนวทาง และสาขาต่างๆ ในการเจรจาไว้แล้ว แต่ในความเป็นจริงความคืบหน้าของการเจรจาจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่าง อาทิ การสรุปการเจรจาในแต่ละสาขาอาจใช้เวลานานกว่าที่กำหนดไว้เดิม การนำเสนอประเด็นใหม่ๆ ระหว่างการเจรจา รวมทั้งสถานการณ์ทางการเมืองและสังคมภายในประเทศ กฎระเบียบ และแรงสนับสนุน/คัดค้านจากภาคเอกชนและสาธารณชนภายในประเทศ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ อาจส่งผลให้การเจรจาไม่สามารถดำเนินการตามกรอบที่ได้กำหนดไว้เดิมและสรุปได้ล่าช้ากว่ากำหนด (ไทย/อาเซียนกับจีน ไทย-อินเดีย ไทย-ญี่ปุ่น ไทย-เปรู ไทย-EFTA) หรือหยุดชะงักลง (ไทย-สหรัฐฯ ไทย-บาหลีเรน และ BIMSTEC) เป็นต้น

▪ ความคืบหน้าในการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทย

แต่อย่างไรก็ตามการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) จะต้องคำนึงถึงกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า² (Rules of Origins) เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้า ไม่ใช่การนำเข้าหรือส่งออกได้อย่างเสรี

² รายละเอียดพิจารณาเพิ่มเติมได้ในภาคผนวกที่ ๓

▪ ความคืบหน้าในการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทย

ตารางที่ 5.1 การเจรจาตกลงการเปิดการค้าเสรีของไทยกับประเทศต่างๆ กับอัตราอากรขาเข้าที่ไทยลดให้กับประเทศคู่ค้า

ประเทศ/กลุ่มประเทศ	เจรจา	ลงนามกรอบความร่วมมือ	มีผลบังคับใช้	ไทยให้แก่ประเทศคู่ค้า	ลดเหลือร้อยละ 0 ภายใน											
				ลดเหลือร้อยละ 0 ทันที	1 ปี	2 ปี	3 ปี	5 ปี	6 ปี	8 ปี	10 ปี	11 ปี	15 ปี	20 ปี		
อินเดีย	พ.ย.-44	9-ต.ค.-46	1-ก.ย.-47	82 รายการ												
ออสเตรเลีย	ส.ค.-45	5-ก.ค.-47	1-ม.ค.-48	49%	51%											
นิวซีแลนด์	พ.ค.-47	19-เม.ย.-48	1-ก.ค.-48	54%	46%											
ญี่ปุ่น	11-ธ.ค.-46	3-เม.ย.-50	1-พ.ย.-50	33.57%	47.59%											
เปรู	17-ต.ค.-46	19-พ.ย.-48	ยังไม่มีผลบังคับใช้	50%	20%											
EFTA	ก.ย.-48		หยุดการเจรจา													
BIMSTEC	ธ.ค.-46	ก.พ.-47	อยู่ระหว่างเจรจา													
บาหลีเรน	11-มิ.ย.-45	29-ธ.ค.-45	หยุดการเจรจา													
สหรัฐอเมริกา	19-ต.ค.-46		หยุดการเจรจา													
กรอบการเจรจาในระดับอาเซียน																
อาเซียน-จีน	7-พ.ย.-44	4-พ.ย.-45	1-ก.ค.-48	พิกัด 01-08 และถ่านหิน 2 รายการ	สินค้าปกติ			สินค้าอ่อนไหว								
อาเซียน-เกาหลี	30-พ.ย.-47	27-ก.พ.-52		90%												
อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	30-พ.ย.-47	27-ก.พ.-52														
อาเซียน-ญี่ปุ่น	8-ต.ค.-46	27-ก.พ.-52	1-มิ.ย.-52													
อาเซียน-อินเดีย	8-ต.ค.-46	8-ต.ค.-46	อยู่ระหว่างเจรจา													
อาเซียน-สหภาพยุโรป	4-พ.ค.-50	4-พ.ค.-50	อยู่ระหว่างเจรจา													

▪ ความคืบหน้าในการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทย

ตารางที่ 5.2 การเจรจาตกลงการเปิดการค้าเสรีของไทยกับประเทศต่างๆ กับอัตราอากรขาเข้าที่ประเทศคู่ค้าลดให้กับไทย

ประเทศ/กลุ่มประเทศ	เจรจา	ลงนามกรอบความร่วมมือ	มีผลบังคับใช้	ประเทศคู่ค้าให้กับไทย	ลดเหลือร้อยละ 0 ภายใน											
				ลดเหลือร้อยละ 0 ทันที	1 ปี	2 ปี	3 ปี	5 ปี	6 ปี	8 ปี	10 ปี	11 ปี	15 ปี	20 ปี		
อินเดีย	พ.ย.-44	9-ต.ค.-46	1-ก.ย.-47	82 รายการ												
ออสเตรเลีย	ส.ค.-45	5-ก.ค.-47	1-ม.ค.-48	83%	ร้อยละ 17											
นิวซีแลนด์	พ.ค.-47	19-เม.ย.-48	1-ก.ค.-48	79%	ร้อยละ 21											
ญี่ปุ่น	11-ธ.ค.-46	3-เม.ย.-50	1-พ.ย.-50	83.97%	ร้อยละ 9.75											
เปรู	17-ต.ค.-46	19-พ.ย.-48	ยังไม่มีผลบังคับใช้	50%	20%											
EFTA	ก.ย.-48		หยุดการเจรจา													
BIMSTEC	ธ.ค.-46	ก.พ.-47	อยู่ระหว่างเจรจา													
บาหลีเรน	11-มิ.ย.-45	29-ธ.ค.-45	หยุดการเจรจา													
สหรัฐอเมริกา	19-ต.ค.-46		หยุดการเจรจา													
กรอบการเจรจาในระดับอาเซียน																
อาเซียน-จีน	7-พ.ย.-44	4-พ.ย.-45	1-ก.ค.-47	พิกัด 01-08 และถ่านหิน 2 รายการ	สินค้าปกติ					สินค้าอ่อนไหว						
อาเซียน-เกาหลี	30-พ.ย.-47	27-ก.พ.-52		90%												
อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	30-พ.ย.-47	27-ก.พ.-52														
อาเซียน-ญี่ปุ่น	8-ต.ค.-46	27-ก.พ.-52	1-มิ.ย.-52													
อาเซียน-อินเดีย	8-ต.ค.-46	8-ต.ค.-46	อยู่ระหว่างเจรจา													
อาเซียน-สหภาพยุโรป	4-พ.ค.-50	4-พ.ค.-50	อยู่ระหว่างเจรจา													

5.2 การกำหนดเกณฑ์แหล่งกำเนิดสินค้าของข้อตกลงเขตการค้าเสรี

การจัดทำเงื่อนไขแหล่งกำเนิดสินค้าในการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีในแต่ละข้อตกลงจะแตกต่างกัน โดยจะมีการกำหนดเป็นกฎที่ใช้กับทุกสินค้าในความตกลง (General Rule) เช่น สินค้าต้องมีต้นทุนการผลิตในประเทศมากกว่าร้อยละ 40 ของราคาส่งออก หรือกำหนดเป็นกฎที่ใช้เฉพาะสินค้า (Product Specific Rule) ซึ่งสินค้าจะต้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 1 เกณฑ์ หรือหลายเกณฑ์ เช่น มีการแปรสภาพจากการเปลี่ยนแปลงเลขพิกัดศุลกากร และต้องมีการแปรรูปตามที่กำหนด เป็นต้น โดยกรมศุลกากร ซึ่งเป็นผู้ผ่านพิธีการในการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าจะเป็นผู้ตรวจสอบข้อมูลแหล่งกำเนิดสินค้าตามเงื่อนไขของข้อตกลงในแต่ละประเทศจากหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin) และใช้ข้อมูลนี้ในการยกเว้น จัดเก็บ หรือประเมินอัตราอากรขาเข้าตามเกณฑ์ที่กำหนด

นอกจากการกำหนดเงื่อนไขแหล่งกำเนิดสินค้า ในการทำข้อตกลง จะต้องพิจารณาข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เช่น มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้ามากผิดปกติจนอาจเกิดความเสียหายต่อสินค้าที่ผลิตในประเทศด้วยการขึ้นอากรขาเข้าเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะทราบที่มาหรือแหล่งกำเนิด (Safeguard measures) การแสดงแหล่งกำเนิดที่เป็นจริงของผู้ผลิต ซึ่งจะป้องกันการแอบอ้างแหล่งกำเนิดที่มีชื่อเสียงมาใช้ในการค้าโดยมิได้เป็นผู้ผลิตตัวจริง (Origin marking requirement) เป็นต้น

ตารางที่ 5.3 ตัวอย่างการกำหนดเงื่อนไขแหล่งกำเนิดสินค้าตามกรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรี

FTA Thai with	Wholly Obtained (WO)	Substantial Transformation (ST)			Local Content (LC)
		Change in tariff Classification	Change in value added	Change in Process	
Australia	X	X			40%, 45%
New Zealand	X	X			40%, 45%
India	X	X	20%,30%,40%		
Peru	X			X	X
China	X	X		X	
Bahrain	X		40%		

▪ ความคืบหน้าในการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทย

FTA Thai with	Wholly Obtained (WO)	Substantial Transformation (ST)			Local Content (LC)
		Change in tariff Classification	Change in value added	Change in Process	
Japan	X	X	40%		

6

กรอบแนวความคิดในการจัดสร้าง แบบจำลองเพื่อประมาณการ รายได้จากการจัดเก็บภาษี ศุลกากร

6.1 การประมาณการอากรขาเข้าและอากรขาเข้าที่สูญเสีย

จากแนวคิดพื้นฐานในบทที่ 3 จะเห็นได้ว่า อากรขาเข้าที่รัฐบาลโดยกรมศุลกากรสามารถจัดเก็บได้นั้นขึ้นอยู่กับ (1) มูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากร และ (2) อัตราอากรขาเข้า ดังนั้น การประมาณการอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้ และอากรขาเข้าที่สูญเสียไปจากการเปิดเสรีทางการค้า จะคำนวณบนหลักการคิดอากรขาเข้าของกรมศุลกากรดังสมการต่อไปนี้

$$CUSDUTY = DUTIMP \times DUTYRATE \text{-----} (1)$$

CUSDUTY คือ อากรขาเข้า

DUTIMP คือ มูลค่านำเข้าต้องอากร

DUTYRATE คือ อัตราอากรขาเข้า

▪ กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร

ดังนั้น ในการประมาณการจึงต้องแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ส่วนเพื่อให้การประมาณการมีความถูกต้องแม่นยำมากที่สุด ดังนี้

1. **ฐานที่ใช้คำนวณอากรขาเข้า** คือ มูลค่านำเข้าต้องอากร (Dutiable import) ที่รวมทั้งสินค้าที่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระ ณ วันนำเข้า และที่ไม่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระอันเนื่องมาจากการยกเว้นภาษี หรือต้องอากรในอัตราร้อยละ 0 ภายใต้เงื่อนไขเขตการค้าเสรี
2. **อัตราอากรขาเข้าที่ไทยจัดเก็บจากประเทศต่างๆ** ทั้งที่ตกลงเปิดเสรีทางการค้าและไม่ได้เปิดเสรีทางการค้า เพื่อให้ผลการประมาณการมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยจะแยกพิจารณาเป็นการเปลี่ยนแปลงรายการรอบความตกลง และกำหนดระยะเวลาตามข้อตกลง

1) ฐานที่ใช้คำนวณอากรขาเข้า

คณะผู้วิจัยเริ่มดำเนินการโดยสร้างแบบจำลองอุปสงค์การนำเข้าต้องอากร (Dutiable import function) ก่อน เพื่อเป็นฐานในการคำนวณอากรขาเข้า แบบจำลองอุปสงค์การนำเข้าต้องอากรนี้เป็นส่วนที่สำคัญในการประมาณการอากรขาเข้า ซึ่งจะใช้ข้อมูลมูลค่านำเข้าต้องอากร ราคาเปรียบเทียบ (ราคานำเข้าบวกอากรขาเข้าเปรียบเทียบกับราคาภายในประเทศ) และรายได้ โดยคณะผู้วิจัยทำการพิจารณาสินค้าเป็นหมวด โดยรวมกลุ่มสินค้าตามระบบ SITC รหัสสถิติ 2/3 หลัก ซึ่งสามารถแบ่งสินค้าออกเป็น 37 หมวด โดยใช้ฐานพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนีไนซ์เป็นเกณฑ์ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2550

คณะผู้วิจัยใช้มูลค่านำเข้าต้องอากรเป็นฐานในการคำนวณอากรขาเข้าแทนที่จะใช้มูลค่านำเข้าทั้งหมด เนื่องจากมูลค่านำเข้าต้องอากรเป็นฐานที่แท้จริงในการคำนวณอากรขาเข้า และเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบรายได้ภาษีนำเข้าที่จะสูญเสียจากการเปิดเสรีการค้า นิยามของมูลค่านำเข้าต้องอากรที่คณะผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะแตกต่างจากนิยามของกรมศุลกากร โดยจะหมายรวมถึง

- (1) สินค้าที่ต้องอากรขาเข้ามากกว่าร้อยละ 0 หรือสินค้านำเข้าที่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระ ในขณะที่นำสินค้าเข้าประเทศ
- (2) สินค้าที่ต้องอากรขาเข้าร้อยละ 0 และสินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากร หรือไม่ต้องเสียอากรอันเนื่องมาจากการได้รับสิทธิประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าตามมาตรา 12 และมาตรา 14 ที่เข้าเงื่อนไขกว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า สินค้าเหล่านี้เดิมที่จะถูกเก็บภาษีที่อัตราภาษีต่างๆ แต่เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้าจึงถูกยกเว้นภาษี แต่สิทธิ

▪ **กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร**

ประโยชน์นี้อาจถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือถูกยกเลิกได้ สินค้าเหล่านี้ก็จะกลับมาถูกเก็บภาษีใหม่

ตามคำนิยามดังกล่าวข้างต้นนี้ มูลค่านำเข้าต้องอากรสามารถคำนวณได้จากสมการ

$$DUTIMP = IMPORT - NONDUTIMP \text{-----} (2)$$

โดยที่ IMPORT คือ มูลค่านำเข้ารวม

NONDUTIMP คือ มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร (Non-dutiable import) สำหรับการศึกษาคั้งนี้ นิยามของมูลค่านำเข้าไม่ต้องอากรจะเป็นไปตามหัวข้อ 4.2 ยกเว้นข้อย่อยที่ 3 ซึ่งเป็นการยกเว้นอากรขาเข้าอันเนื่องมาจากมาตรา 12 และ 14 ที่จะถูกรวมเข้าไว้ในมูลค่านำเข้าต้องอากรแทน ดังนั้นมูลค่านำเข้าไม่ต้องอากรในการศึกษาคั้งนี้จะประกอบด้วยหลายประเภทด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น

- (1) สินค้าที่ส่งออกไปแล้วนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปี โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะใดๆ และในเวลาที่ได้รับใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามา
- (2) สินค้าที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางการส่งออก เช่น 19 ทวิ คลังสินค้า Free Zone การนิคมอุตสาหกรรม และสิทธิประโยชน์ BOI
- (3) สิ่งของที่นำเข้ามาเป็นการชั่วคราวเพื่อใช้ในการแสดงละคร การทดลองต่างๆ เพื่อการศึกษา หรือการแสดงในงานสาธารณะ เมื่อใช้เสร็จแล้วจะส่งกลับออกไปภายในระยะเวลาไม่เกินหกเดือนนับตั้งแต่วันที่นำเข้า
- (4) สิ่งของที่ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ
- (5) ของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้ว ที่เจ้าของนำเข้าเนื่องในการย้ายภูมิลำเนา และมีจำนวนพอสมควร

การสร้างแบบจำลองอุปสงค์การนำเข้าต้องอากรทั้ง 37 หมวดตามที่ได้กล่าวแล้วในข้างต้น จะกำหนดให้ลักษณะของสมการของแต่ละหมวดสินค้าที่นำเข้าจากประเทศต่างๆ ที่ทำการศึกษาคั้งเป็นแบบ Single equation model โดยการสร้างแบบจำลองนี้จะใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary least square: OLS)

$$DUTIMP_{ij} = f(Y, RP_{ij}) \text{-----} (3)$$

โดยที่ DUTIMP_{ij} คือ มูลค่านำเข้าต้องอากรของสินค้ากลุ่ม i นำเข้าจากประเทศ j

Y คือ ตัวแปรรายได้

▪ **กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร**

RP_{ij} คือ ราคาเปรียบเทียบของสินค้านำเข้ากลุ่ม i จากประเทศ j

$$RP_{ij} = P_{ij}^m (1+ETR)/P_i^d \text{ ----- (4)}$$

โดยที่ P_{ij}^m คือ ราคาของสินค้านำเข้ากลุ่ม i จากประเทศ j
 ETR คือ อัตราอากรขาเข้าที่แท้จริง
 P_i^d คือ ราคาของสินค้าภายในประเทศกลุ่ม i

แบบจำลองอุปสงค์ต่อการนำเข้าต้องอากรที่จะสร้างขึ้นนี้จะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการนำเข้าต้องอากรกับตัวแปรต่างๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งตัวแปรที่จะนำมาใช้ในแบบจำลองนี้ได้แก่

1. **ตัวแปรรายได้** กล่าวคือ เมื่อรายได้ของประเทศสูงขึ้น การนำเข้าสินค้าก็จะเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากรายได้ของประเทศจะถูกจัดสรรเพื่อซื้อสินค้าและบริการจาก 2 แหล่งคือ ภายในประเทศและต่างประเทศ การนำเข้าจึงมีความสัมพันธ์กับรายได้ งานวิจัยนี้จึงใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่เป็นตัวเงิน (Nominal Gross Domestic Product: GDP) เป็นตัวแทนของรายได้
2. **ตัวแปรราคา** กล่าวคือ สินค้านำเข้าไม่สามารถทดแทนสินค้าภายในประเทศได้อย่างสมบูรณ์ (Imperfect substitution) เนื่องจากสินค้ามีความแตกต่างกัน (Product differentiation) ทั้งทางด้านของรูปลักษณะและคุณภาพ ส่งผลให้ราคาสินค้านำเข้ากับราคาสินค้าภายในประเทศมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องใช้ราคาเปรียบเทียบระหว่างราคาสินค้านำเข้ากับราคาสินค้าภายในประเทศเป็นตัวแทนของราคา แต่อย่างไรก็ตาม การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศนั้นมีการเก็บอากรขาเข้าจากมูลค่าการนำเข้าด้วย ดังนั้นราคาเปรียบเทียบที่จะนำมาใช้ในแบบจำลองนี้จะต้องรวมผลของอากรขาเข้าด้วย ราคาเปรียบเทียบที่ใช้คือ ราคานำเข้าสินค้าบวกด้วยอากรขาเข้าเทียบกับราคาสินค้าภายในประเทศ สามารถพิจารณาตัวแปรราคาแต่ละตัวได้ดังนี้
 - **ราคานำเข้า** ใช้ดัชนีราคานำเข้า (Import price index) จำแนกตามกลุ่มสินค้าตามหมวด SITC ที่คณะผู้วิจัยได้ปรับให้เหมาะสมกับการศึกษาโครงการนี้ พร้อมกันนั้นจะต้องพิจารณาแต่ละประเทศ/กลุ่มประเทศที่นำเข้าด้วย เพื่อให้ทราบถึงผลของการเปิดเสรีทางการค้า แต่อย่างไรก็ตามดัชนีราคานำเข้าตามกลุ่มสินค้าและรายประเทศ/กลุ่มประเทศนั้น ยังไม่มีหน่วยงานใดจัดทำขึ้น ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงต้องดำเนินการ

▪ **กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร**

จัดทำดัชนีราคานำเข้าดังกล่าวขึ้นเอง พร้อมกันนั้นการศึกษานี้ได้จำแนกสินค้านำเข้าออกเป็นหมวด (Group) ซึ่งมีได้พิจารณาสินค้าเป็นรายประเภท จึงต้องมีการปรับราคาต่อหน่วยของสินค้าให้เป็นดัชนีราคานำเข้าเสียก่อน เนื่องจากสินค้าแต่ละประเภทนั้นมีหน่วยของสินค้าที่ไม่เหมือนกัน

โดยดัชนีราคานำเข้าที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นนั้นใช้ราคา C.I.F. (Cost, insurance and freight) ของสินค้านำเข้ารายฮาร์โมนีในระดับสินค้าประเภทย่อย 6 หลักเป็นฐานในการรวมกลุ่มสินค้าตามประเภท SITC โดยพิจารณาแยกเป็นรายประเทศ การคำนวณดัชนีราคานำเข้านี้ได้ใช้ข้อมูลราคา C.I.F. รายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2550 และกำหนดให้ปี พ.ศ. 2543 เป็นปีฐาน ซึ่งการคำนวณหาราคา C.I.F. นั้นใช้ฐานข้อมูลจาก World trade atlas ที่จัดเก็บข้อมูลมูลค่าการนำเข้าและปริมาณการนำเข้าสินค้าของไทยจากประเทศต่างๆ โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นฐานข้อมูลจากกรมศุลกากรของไทย

ดัชนีราคาที่คำนวณนี้คณะผู้วิจัยได้ใช้สูตร Laspeyres Index ในการคำนวณดังนี้

$$I_t = \frac{\sum (P_t Q_0) \times 100}{\sum (P_0 Q_0)}$$

$$= \frac{\sum \left[(P_0 Q_0) \times \frac{P_t}{P_0} \right]}{\sum (P_0 Q_0)} \times 100$$

โดยที่ I_t = ดัชนีราคานำเข้า ณ เวลา t

P_t = ราคาสินค้านำเข้า ณ เวลา t

P_0 = ราคาสินค้านำเข้า ณ เวลาที่กำหนดให้เป็นปีฐาน (ราคา ณ ปี 2543)

$P_0 Q_0$ = มูลค่าสินค้านำเข้า ณ เวลาที่กำหนดให้เป็นปีฐาน (ณ ปี 2543)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาราคา C.I.F. ที่คำนวณได้นั้นพบว่า ราคาดังกล่าวมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ผันผวนมาก เนื่องจากสินค้านำเข้ารายฮาร์โมนีประเภทย่อยต่างๆ มีคุณภาพที่แตกต่างกัน อันจะส่งผลกระทบต่อราคานำเข้าได้ คณะผู้วิจัยจึงต้องปรับปรุงราคา C.I.F. ของสินค้านำเข้าดังกล่าว โดยมีสมมติฐาน¹ว่า สินค้าประเภทเดียวกัน คุณภาพเหมือนหรือคล้ายคลึงกันนั้น ราคาของสินค้านำเข้าจะมีการเปลี่ยนแปลงไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี หรือเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 5 ต่อไตรมาส

¹จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำดัชนีราคานำเข้า สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

▪ กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร

- **ราคาสินค้าภายในประเทศ** ใช้ดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer price index) ที่ปีฐาน พ.ศ .2543 ซึ่งเป็นปีฐานเดียวกับดัชนีราคานำเข้า เป็นตัวแทนของราคาสินค้าภายในประเทศ โดยเลือกเฉพาะดัชนีราคาผู้ผลิตสินค้าบางประเภท ที่มีลักษณะสอดคล้องกับหมวดการนำเข้าที่คณะผู้วิจัยได้จำแนก ซึ่งดัชนีราคาผู้ผลิตนั้นเป็นราคาจากผู้ผลิตในประเทศได้รับการขายผลผลิต ณ แหล่งผลิต หรือ ราคา ณ โรงงาน (Price point factory gate) ไม่รวมค่าขนส่ง (Freight) และภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value added tax) ซึ่งเป็นการซื้อขายในประเทศ (Domestic transactions) ไม่รวมการขายนอกระบบ (Non – market transactions) และการนำเข้า (Imports) จึงสามารถนำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบกับดัชนีราคานำเข้าได้เป็นอย่างดี โดยดัชนีราคาผู้ผลิตที่เป็นตัวแทนของราคาภายในประเทศนั้นจะแบ่งตามโครงสร้างหมวดหมู่สินค้าตามขั้นตอนการผลิต (Stage of processing: SOP)
- **อัตราภาษีที่แท้จริง** (Effective tariff rate: ETR) เป็นตัวแปรอัตราอากรขาเข้า ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญ อันเป็นส่วนที่แสดงถึงผลของภาษีที่รัฐจัดเก็บได้จริงจากการนำเข้าสินค้า ซึ่งผลดังกล่าวจะผ่านทางราคานำเข้าสินค้า ซึ่งอัตราอากรขาเข้าที่แท้จริงคำนวณจาก

$$\text{อัตราอากรขาเข้าที่แท้จริง (ETR)} = \frac{\text{อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้}}{\text{มูลค่านำเข้าต้องอากร}} \text{----- (5)}$$

หลังจากได้สมการอุปสงค์การนำเข้าต้องอากรตามหมวดสินค้ารายประเทศแล้ว จะสามารถนำมาใช้เพื่อประมาณการมูลค่าการนำเข้าต้องอากรตั้งแต่ปี พ.ศ .2551 – 2560 ซึ่งเป็นฐานในการคำนวณอากรขาเข้า โดยนำไปคูณกับอัตราอากรขาเข้าที่คาดการณ์ ซึ่งเป็นตัวแปรภายนอก (Exogenous variable) โดยอัตราอากรขาเข้าที่คาดการณ์จะคำนวณจากโครงสร้างภาษีภายใต้กรอบการค้าเสรีที่ประเทศไทยตกลงไว้กับประเทศคู่ค้าต่างๆ

2) อัตราอากรขาเข้าที่ไทยเก็บจากสินค้านำเข้าจากประเทศต่างๆ

การประมาณการอากรขาเข้าจำเป็นต้องใช้อากรขาเข้าที่คาดการณ์ โดยอัตราอากรขาเข้าที่ไทยจัดเก็บจากประเทศคู่ค้าต่างๆ สามารถแบ่งออกได้ 3 กลุ่มใหญ่คือ ประเทศที่เปิดเสรีทางการค้าระดับทวิภาคี ระดับพหุภาคี และประเทศอื่นๆ ที่ยังไม่มีข้อตกลงการเปิดเสรีทางการค้ากับไทย ดังนี้

- **ทวิภาคี** จะพิจารณาการเปิดเสรีทางการค้าของไทยกับประเทศคู่ค้าดังนี้

▪ กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร

- (1) **เจรจาและมีผลบังคับใช้แล้วรวม 6 ประเทศ** ได้แก่ อาเซียน จีน อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น จะใช้อัตราอากรขาเข้าตามตารางการลดอัตราอากรขาเข้าที่ได้ตกลงกันไว้
 - (2) **คาดว่าจะสามารถเจรจาสำเร็จและมีผลบังคับใช้ได้ภายในปี พ.ศ. 2553** รวม 2 ประเทศ ได้แก่ เปรู และเกาหลี จะใช้อัตราอากรขาเข้าตามตารางการลดอัตราอากรขาเข้าที่ได้ตกลงกันไว้ ซึ่งข้อมูลอัตราอากรขาเข้าดังกล่าวจะมีการเผยแพร่เมื่อได้มีการลงนามระหว่างกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นหากไม่สามารถหาข้อมูลดังกล่าวได้ คณะผู้วิจัยจะทำการประมาณการอากรขาเข้าเฉพาะกรณีที่เปิดเสรีทางการค้ากับเกาหลีเพียงประเทศเดียว โดยจะใช้อัตราที่ประเทศภาคีอาเซียนเช่น มาเลเซีย หรือ อินโดนีเซีย หรือฟิลิปปินส์ จัดเก็บอากรขาเข้าจากเกาหลีแทน สำหรับเปรูนั้นจะพิจารณาแยกออกจากประเทศอื่นๆ เพื่อให้แบบจำลองนี้สามารถประมาณการอากรขาเข้าได้เมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้ากันได้สำเร็จ
 - (3) **อยู่ระหว่างเจรจา** ได้แก่ สหภาพยุโรป จะใช้อัตราอากรขาเข้าตามตารางการเปิดเสรีทางการค้าที่ไทยจัดเก็บจากญี่ปุ่น
 - (4) **หยุดการเจรจาชั่วคราว** ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บาริเรน สำหรับสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยนั้นจะใช้อัตราอากรขาเข้าตามตารางการเปิดเสรีทางการค้าที่ไทยจัดเก็บจากญี่ปุ่น ส่วนบาริเรนนั้นคาดว่าจะไม่สามารถเปิดเสรีทางการค้ากับไทยได้ จึงไม่ประมาณการผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า
- **พหุภาคีและประเทศอื่นๆ ที่ยังไม่มีการตกลงการเปิดเสรีทางการค้ากับไทย** จะใช้อัตราอากรขาเข้าเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation: MFN)

6.2 ฉากทัศน์ที่ใช้ในการศึกษาและสมมติฐาน

1) ฉากทัศน์ที่ใช้ในการศึกษา

เพื่อพิจารณาผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ ต่อการจัดเก็บอากรขาเข้าของกรมศุลกากร ทางคณะผู้วิจัยจะทำการประมาณการอากรขาเข้าที่คาดว่าจะ

▪ **กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร**

เก็บได้และอากรขาเข้าที่คาดว่าจะสูญเสียอันเกิดจากการเปิดการค้าเสรีของไทยกับประเทศต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ .2551-2560 โดยการประมาณการฯ แบ่งเป็น 3 กรณีดังนี้

กรณีที่ 1 คือกรณีที่ไทยเปิดเสรีกับประเทศต่างๆ ในรูปแบบที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และเกาหลีที่จะเปิดเสรีในปีพ.ศ. 2553 โดยจะใช้อัตราอากรขาเข้าดังนี้ (1) อัตรา FTA กับประเทศคู่ค้าต่างๆ ที่ไทยตกลงเปิดเสรีทางการค้าแล้ว รวมเกาหลีที่จะเปิดเสรีในปีพ.ศ. 2553 นี้ (2) อัตรา Common Effective Preferential Tariff (CEPT) กับประเทศสมาชิกอาเซียน และ (3) อัตราอากรขาเข้าเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation: MFN) กับประเทศที่ไม่ได้เปิดเสรีทางการค้ากับไทย

กรณีที่ 2 คือกรณีที่ประเทศไทยเปิดเสรีกับประเทศต่างๆ ในรูปแบบที่ใช้บังคับในปัจจุบันและเกาหลี รวมทั้งที่คาดว่าจะเปิดเสรีทางการค้ากับเปรู สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาได้สำเร็จ โดยเปรูจะใช้อัตราอากรขาเข้าตามตารางการลดอัตราอากรที่จะประกาศใช้ โดยคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในปีพ.ศ.2553 ส่วนสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาก็ใช้โครงสร้างอัตราภาษีที่ไทยตกลงกับญี่ปุ่น โดยในการประมาณการจะสมมุติให้มีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ .2556 และ พ.ศ. 2558 สำหรับสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาตามลำดับ

กรณีที่ 3 คือกรณีที่ไทยไม่เปิดเสรีทางการค้ากับประเทศต่างๆ ไทยจะใช้อัตราอากรที่ให้กับทุกประเทศอย่างเท่าเทียมกัน (Most Favored Nation: MFN) กับทุกประเทศ ไม่เว้นแม้กระทั่งประเทศที่ได้เปิดเสรีกับไทยแล้ว เพื่อให้เปรียบเทียบกับกรณีที่ 1 และ 2 ในการวิเคราะห์อากรขาเข้าสูญเสีย

กรณีที่ 4 เจือปนเดียวกับกรณีที่ 2 แต่ปรับข้อสมมุติเพิ่มเติม คือ กำหนดให้อัตราการใช้สิทธิสูงขึ้นไปละร้อยละ 2 นับตั้งแต่ที่แต่ละประเทศเริ่มมีการนำเข้าภายใต้การใช้สิทธิในสินค้ากลุ่มต่างๆ เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตมูลค่าอากรขาเข้าสูญเสียที่อาจเป็นไปได้

อัตราอากรขาเข้าในแต่ละกรณีสามารถสรุปได้ในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 การใช้อัตราอากรขาเข้าในแต่ละกรณีในการประมาณการ

กรณีที่	อาเซียน	ญี่ปุ่น	จีน	อินเดีย	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	สหภาพยุโรป	สหรัฐอเมริกา	เกาหลี	ประเทศอื่นๆ
1	▲	■	■	■	■	■	●	●	■	●
2	▲	■	■	■	■	■	■	■	■	●
3	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

หมายเหตุ: ■ คือ อัตรา FTA ที่ไทยตกลงกับแต่ละประเทศ ▲ คือ อัตรา CEPT ● คือ อัตรา MFN

▪ กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร

2) สมมติฐาน

การประมาณการอากรขาเข้าและอากรขาเข้าสูญเสียอยู่ภายใต้สมมติฐานดังนี้

- 1) ใช้โครงสร้างการนำเข้าปี พ.ศ. 2550 เป็นฐาน เนื่องจากเป็นปีที่มีข้อมูลอากรขาเข้าล่าสุด ซึ่งจะหมายถึงการกำหนดให้โครงสร้างการนำเข้าในช่วงปี 2551-2560 มีความคล้ายคลึงกับโครงสร้างการนำเข้าปี 2550 นั้นเอง ยกเว้นประเทศญี่ปุ่นที่จะใช้โครงสร้างการนำเข้าปี พ.ศ. 2551 เป็นฐาน เนื่องจากการเปิดเสรีการค้าไทย-ญี่ปุ่นเพิ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ในไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2550 ดังนั้นโครงสร้างการนำเข้าปี 2550 จึงยังไม่สะท้อนผลของการเปิดเสรีเท่าไรนัก
- 2) อัตราการเปิดเสรีทางการค้าที่ใช้ในกรณีที่คาดว่าจะสามารถเจรจาสำเร็จและมีผลบังคับใช้ได้ภายในปี พ.ศ. 2553 รวม 2 ประเทศได้แก่ เปรู และเกาหลี จะใช้อัตราอากรขาเข้าตามตารางการลดอัตราอากรขาเข้าที่จะประกาศใช้เมื่อการเจรจาสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนั้นหากไม่สามารถหาข้อมูลดังกล่าวได้ คณะผู้วิจัยจะทำการประมาณการอากรขาเข้าเฉพาะกรณีที่เปิดเสรีทางการค้ากับเกาหลีเพียงประเทศเดียว โดยจะใช้อัตราที่ประเทศภาคีอาเซียนเช่น มาเลเซีย หรือ อินโดนีเซีย หรือฟิลิปปินส์ จัดเก็บอากรขาเข้าจากเกาหลีแทน สำหรับเปรูนั้นจะพิจารณาแยกออกจากประเทศอื่นๆ เพื่อให้แบบจำลองนี้สามารถประมาณการอากรขาเข้าได้เมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้าได้สำเร็จ
- 3) อัตราอากรขาเข้าที่ใช้ในกรณีที่ประเทศ/กลุ่มประเทศที่อยู่ระหว่างเจรจา โดยคาดว่าจะเจรจาสำเร็จและมีผลบังคับใช้ได้ภายในปี พ.ศ. 2556 คือ สหภาพยุโรป และภายในปี พ.ศ. 2558 คือ สหรัฐอเมริกา จะใช้อัตราอากรขาเข้าตามตารางการเปิดเสรีทางการค้าที่ไทยจัดเก็บจากญี่ปุ่น

6.3 การจัดหมวดสินค้าจากประเภทย่อยของสินค้า โดยการแปลงจากระบบฮาร์โมนีให้เป็นระบบ Standard International Trade Classification (SITC)

การประมาณการอากรขาเข้าและอากรขาเข้าสูญเสียอันเกิดจากการเปิดเสรีทางการค้านั้น ในการศึกษาจะสร้างแบบจำลองอุปสงค์การนำเข้าต้องอากรเพื่อใช้เป็นฐานในการคำนวณอากรขาเข้า ซึ่งแบบจำลองจะจำแนกเป็นรายการหมวดสินค้าและรายประเทศ ดังนั้นหากการศึกษานี้พิจารณาสินค้า

▪ กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร

เป็นรายประเภทย่อยตามระบบฮาร์โมนี 6/7 หรือ 8 หลัก จะต้องพิจารณาสินค้าไม่น้อยกว่า 5,000 กว่าพิกัด และต้องวิเคราะห์โดยจำแนกตามประเทศ/กลุ่มประเทศที่นำเข้าอีก 11 กลุ่มประเทศ ทำให้ การศึกษานี้จะต้องสร้างแบบจำลองไม่น้อยกว่า 10,000 สมการ ยิ่งไปกว่านั้น ข้อมูลการนำเข้าของ สินค้าบางพิกัด จากบางประเทศมิได้มีการนำเข้าอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ บางช่วงเวลามีการนำเข้า บางช่วงเวลามีได้มีการนำเข้า ซึ่งหากดำเนินการสร้างแบบจำลองดังกล่าวนี้ อาจได้ผลที่ไม่ดีนัก รวมทั้งจะต้องใช้เวลาในการดำเนินการเป็นอย่างมาก

ดังนั้น การจำแนกสินค้าออกเป็นหมวดหมู่เพื่อใช้สร้างแบบจำลองอุปสงค์การนำเข้าต้องอากร จึงมีความจำเป็นอย่างมาก ซึ่งการรวมกลุ่มสินค้านำเข้าจากประเภทย่อยของระบบฮาร์โมนีให้ เป็นหมวดสินค้านำเข้านั้น คณะผู้วิจัยได้พิจารณาความสำคัญของการสินค้านำเข้าทั้งจากมูลค่าการ นำเข้าและประเภทของสินค้า เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีทางการค้าที่ไทยได้ตกลง เสร็จกับประเทศต่างๆ

คณะผู้วิจัยได้จัดกลุ่มสินค้าขึ้นใหม่โดยยึดตามระบบ SITC ขององค์การสหประชาชาติเป็น เกณฑ์ในการแบ่งหมวดสินค้า โดยใช้ข้อมูลการนำเข้าสินค้าระบบฮาร์โมนีรายประเภทย่อยเป็นฐาน ในการจัดหมวดสินค้าที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน การศึกษาโครงการนี้คณะผู้วิจัยได้ใช้ ข้อมูลการนำเข้าของกรมศุลกากรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 - 2550 ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลา ที่ระบบฮาร์โมนีมีการเปลี่ยนแปลง โดยเปลี่ยนจากระบบฮาร์โมนี 2002 เป็น 2007 ส่งผลให้จำนวน สินค้าในระดับประเภทย่อย 8 หลัก ที่มีจำนวน 10,689 พิกัด เหลือ 8,300 พิกัดในระบบฮาร์โมนี 2007 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งระบบฮาร์โมนี 8 หลักที่ไทยใช้อยู่ นั้น เป็นระดับประเภทย่อยที่กลุ่ม ประเทศอาเซียนได้เริ่มมีการใช้ระหว่างกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยฮาร์โมนีรหัสสถิติ 8 หลักนั้นมีชื่อ เรียกว่า พิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียน (ASEAN Harmonized tariffs Nomenclature: AHTN) แต่ ในปี พ.ศ. 2546-2549 กลุ่มประเทศอาเซียนยังคงใช้ฮาร์โมนีรหัสสถิติ 6 หลักกับประเทศอื่นๆ นอก กลุ่มอาเซียน พร้อมกันนั้นประเทศต่างๆ ได้ใช้ฮาร์โมนีรหัสสถิติ 6 หลักระหว่างกัน และในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นปีที่ทั่วโลกใช้ฮาร์โมนี 2007 ไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนได้ขยายการใช้ AHTN จาก ระหว่างประเทศสมาชิกกันเอง ไปสู่ประเทศอื่นๆ นอกกลุ่มด้วย อย่างไรก็ตาม ประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่ สมาชิกอาเซียนก็ยังคงใช้ฮาร์โมนีรหัสสถิติ 6 หลักระหว่างกันอยู่

ดังนั้นการแปลงหรือการจัดหมวดหมู่สินค้าจากระบบฮาร์โมนีเป็นระบบ SITC ในการศึกษา นี้จึงต้องใช้ฮาร์โมนีรหัสสถิติ 6 หลัก เนื่องจากเป็นระบบฮาร์โมนีรหัสสถิติที่เป็นสากลที่ทั่วโลกใช้ กัน สามารถแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ช่วงเวลา ดังนี้

▪ **กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร**

- 1.) **ช่วงเวลาที่มีการใช้ระบบฮาร์โมนิซ์ 2002** คือข้อมูลการนำเข้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2549 สินค้าที่ทั่วโลกมีการซื้อขายระหว่างกันมีจำนวน 5,224 พิบัติ แต่สินค้าที่ไทยนำเข้าจริงนั้นมีจำนวนเท่ากับ 5,129 พิบัติ หรือคิดเป็นร้อยละ 98.18 ของสินค้าทั้งหมด
- 2.) **ช่วงเวลาที่มีการใช้ระบบฮาร์โมนิซ์ 2007** คือข้อมูลการนำเข้าของปี พ.ศ. 2550 สินค้าที่ทั่วโลกมีการซื้อขายระหว่างกันมีจำนวน 5,052 ประเภทย่อย แต่สินค้าที่ไทยนำเข้าจริงมีจำนวนเท่ากับ 4,939 พิบัติ หรือคิดเป็นร้อยละ 97.76 ของสินค้าทั้งหมด

คณะผู้วิจัยได้ใช้ระบบ SITC รหัสสถิติ 2/3 หลักเป็นเกณฑ์ ซึ่งในระดับรหัสสถิติ 2 หลัก คณะผู้วิจัยได้จำแนกสินค้าออกเป็น 59 หมวด จากทั้งหมด 67 หมวด และสำหรับ 8 หมวดที่เหลือนั้น คณะผู้วิจัยได้พิจารณาเป็นรายหมวดย่อยที่มีความละเอียดขึ้น คือ ระดับรหัสสถิติ 3 หลัก โดยแบ่งออกเป็น 25 หมวดย่อย ซึ่งการแบ่งหมวดดังกล่าวจะครอบคลุมประเภทสินค้าทั้งหมดที่มีการนำเข้า หลังจากที่ได้มีการจัดกลุ่มตามระบบ SITC ดังกล่าวแล้วนั้น คณะผู้วิจัยได้จัดกลุ่มสินค้าใหม่อีกครั้ง โดยแบ่งออกเป็น 37 หมวด ดังนี้

- 1) ผลิตภัณฑ์อาหารจากพืชและสัตว์
- 2) นมและผลิตภัณฑ์
- 3) ปลา สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์
- 4) ข้าว
- 5) ผักและผลไม้
- 6) น้ำตาลและผลิตภัณฑ์
- 7) กาแฟ ชา โกโก้และเครื่องดื่ม
- 8) อาหารสัตว์และสินค้าบริโภคอื่นๆ
- 9) เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์
- 10) เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์
- 11) ยาสูบและผลิตภัณฑ์
- 12) หนังสือและผลิตภัณฑ์
- 13) ยางและผลิตภัณฑ์
- 14) ไม้และผลิตภัณฑ์
- 15) กระดาษและผลิตภัณฑ์
- 16) สิ่งทอและผลิตภัณฑ์

▪ กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร

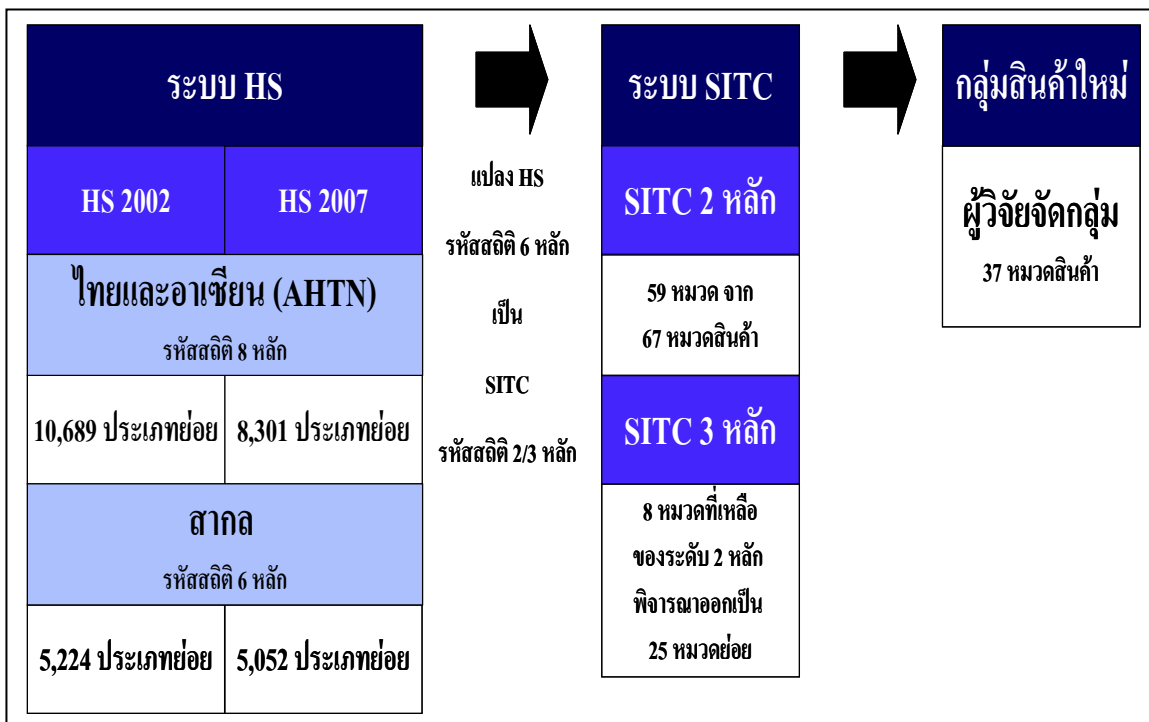
- 17) ผลิตภัณฑ์แร่
- 18) น้ำมันและผลิตภัณฑ์
- 19) เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์
- 20) ยาและผลิตภัณฑ์
- 21) พลาสติกและผลิตภัณฑ์
- 22) อโลหะและผลิตภัณฑ์
- 23) เหล็กและของทำจากเหล็ก
- 24) เครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า
- 25) สินค้าเบ็ดเตล็ด
- 26) กล้องถ่ายรูป อุปกรณ์และอื่นๆ
- 27) รถยนต์นั่งและรถยนต์เอนกประสงค์ ยกเว้นรถโดยสารคนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป(
- 28) รถยนต์เพื่อการขนส่งสินค้าและวัตถุประสงค์เฉพาะ
- 29) รถโดยสารคนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป
- 30) อะไหล่ยานยนต์
- 31) รถจักรยานยนต์
- 32) รถพ่วง
- 33) รถไฟ
- 34) เครื่องบิน
- 35) เรือ
- 36) อื่นๆ
- 37) สินค้าตอนที่ 99 ของระบบฮาร์โมนิซของไทย ได้แก่ ของที่ส่งออกและนำกลับเข้ามาภายใน 1 ปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะ ของที่ส่งออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศ ของที่นำเข้ามาพร้อมตนหรือนำเข้ามาชั่วคราว และส่งกลับออกไปภายในไม่เกิน 6 เดือน ของส่วนตัวและของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้วที่เจ้าของนำกลับพร้อมตนในการย้ายภูมิลำเนาของที่ได้รับเอกสิทธิ ตามข้อผูกพันที่ไทยมีต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือทางการทูต ซึ่งได้ปฏิบัติต่อกัน รวมทั้ง ของที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์

▪ กรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร

และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดฯ ว่าเป็นของที่นำเข้าเพื่อบริจาคนเป็นสาธารณกุศลแก่ประชาชนโดยผ่านส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล หรือเป็นของที่นำเข้ามาเพื่อให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล

(รายละเอียดการจัดหมวดหมู่แสดงในภาคผนวก ก)

แผนภาพที่ 6.1 การจัดหมวดสินค้าของคณะผู้วิจัยโดยการแปลงจากระบบ SITC ซึ่งมีฐานจากระบบฮาร์โมนไนซ์

ที่มา : สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากการจัดหมวดสินค้านี้ คณะผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลการนำเข้าได้อย่างเป็นระบบ และทำให้แบบจำลองมีขนาดเล็กลงอยู่ในระดับที่สามารถประมาณการได้ จำนวนสมการที่จะต้องประมาณการลดลงจาก 40,000 กว่าสมการเหลือ 400 กว่าสมการ การปรับเปลี่ยนตัวแปรเพื่อจำลองสถานการณ์ต่างๆ สามารถทำได้โดยไม่ยากลำบากนัก

7

แบบจำลองเพื่อการประมาณการ รายได้จากการจัดเก็บภาษี ศุลกากร

7.1 แบบจำลองเพื่อประมาณการมูลค่าการนำเข้าต้องอากร รายหมวดสินค้าและรายประเทศ

แบบจำลองเพื่อประมาณการมูลค่าการนำเข้าในการศึกษานี้ถูกจัดสร้างขึ้นโดยอาศัยพื้นฐานแนวคิดของฟังก์ชันอุปสงค์การนำเข้าที่พัฒนามาจากทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค ในการที่จะเลือกซื้อสินค้าและบริการเพื่อให้ได้รับอรรถประโยชน์สูงสุดจากเงินจำนวนหนึ่ง

โดยแบบจำลองที่สร้างขึ้นแบ่งเป็นรายหมวดสินค้า 37 หมวดและแบ่งเป็นรายประเทศ 11 ประเทศ และใช้เทคนิคการประมาณการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary least square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งตัวแปรอิสระได้แก่ ตัวแปรด้านรายได้ ราคาสินค้าเปรียบเทียบ (ราคาสินค้านำเข้ารวมอากรขาเข้า/ราคาสินค้าภายในประเทศ) และตัวแปรตามคือ มูลค่าการนำเข้าสินค้าต้องอากร

การจัดทำแบบจำลองมูลค่านำเข้าต้องอากรจะใช้ข้อมูลต่างๆ ในรูปแบบของ Panel data โดยมีรูปแบบสมการดังนี้

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

$$\ln M_{i,j,t} = C + a C_1 + b C_2 + c C_3 + \dots + d C_{10} + e D_1 + f D_2 + g D_3 + h C_1 \cdot \ln GDP_t + i C_2 \cdot \ln GDP_t + j C_3 \cdot \ln GDP_t + \dots + k C_{10} \cdot \ln GDP_t + l \ln GDP_t + m C_1 \cdot \ln RP_{i,j,t} + n C_2 \cdot \ln RP_{i,j,t} + o C_3 \cdot \ln RP_{i,j,t} + \dots + p C_{10} \cdot \ln RP_{i,j,t} + q \ln RP_{i,j,t} + r C_1 \cdot \ln M_{i,j,t-1} + s C_2 \cdot \ln M_{i,j,t-1} + t C_3 \cdot \ln M_{i,j,t-1} + \dots + u C_{10} \cdot \ln M_{i,j,t-1} + v \ln M_{i,j,t-1}$$

- โดยที่
- i แทนประเภทของสินค้า มีทั้งหมด 37 กลุ่มสินค้า
 - j แทนสินค้าจากประเทศต่างๆ มีทั้งหมด 11 ประเทศ
 - t แทนข้อมูล ณ เวลาต่างๆ
 - $M_{i,j,t}$ มูลค่านำเข้าต้องอากรของสินค้า i จากประเทศ j ที่เวลา t
 - C_1, \dots, C_{10} ตัวแปรหุ่นของประเทศต่างๆ ของ 10 ประเทศ
 - D_1, \dots, D_3 ตัวแปรหุ่นของไตรมาสที่ 1 2 และ 3
 - GDP_t ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่เป็นตัวเงิน ณ เวลา t
 - $RP_{i,j,t}$ ราคาเปรียบเทียบของสินค้า i จากประเทศ j ที่เวลา t
 - $M_{i,j,t-1}$ มูลค่านำเข้าต้องอากรของสินค้า i จากประเทศ j ย้อนหลัง 1 ไตรมาส

7.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและข้อจำกัด

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อมูลทุติยภูมิอนุกรมเวลา (Time series data) ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2550 รายไตรมาส ซึ่งเป็นข้อมูลที่หน่วยงานต่างๆ ได้จัดทำไว้แล้ว และข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ที่คณะผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นเพื่อการศึกษานี้ โดยมีรายละเอียดของข้อมูลทั้งสอง ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่มีหน่วยงานจัดทำไว้แล้ว ดังนี้

1.1 กรมศุลกากร ได้แก่

1) มูลค่านำเข้า แบ่งเป็น

- มูลค่านำเข้าทั้งหมด
- มูลค่านำเข้าต้องอากร คือ มูลค่าสินค้าที่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระ ณ วันนำเข้า และที่ไม่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระอันเนื่องมาจากได้รับการยกเว้นภาษีหรือต้องอากรในอัตราร้อยละ 0 ภายใต้มาตรา 12 และ 14

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

- มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร คือมูลค่านำเข้าที่ได้รับการยกเว้นอากรตามหัวข้อ 4.2 ยกเว้นข้อย่อยที่ 3 ซึ่งเป็นการยกเว้นอากรขาเข้าอันเนื่องมาจากมาตรา 12 และ 14

2) โครงสร้างอัตราภาษีนำเข้า

1.2 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ

1.3 สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ ดัชนีราคาผู้ผลิต (Producer price index) สำหรับการพิจารณาคัดเลือกดัชนีราคาผู้ผลิตรายหมวดสินค้านั้น จะพิจารณาจากกลุ่มสินค้าที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับกลุ่มสินค้านำเข้าที่คณะผู้วิจัยได้จัดกลุ่มไว้

2. ข้อมูลที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นเอง ได้แก่ ดัชนีราคานำเข้ารายประเทศ (Import price index) รายหมวดสินค้า และรายประเทศที่ทำการศึกษา

อย่างไรก็ตาม แบบจำลองมูลค่านำเข้าต้องอากรที่ได้จัดสร้างขึ้นนี้มีข้อจำกัดที่เกี่ยวกับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาดังต่อไปนี้

- 1.) ข้อจำกัดด้านข้อมูลทางด้านราคา ซึ่งก็คือ ดัชนีราคานำเข้ารายกลุ่มสินค้าและรายประเทศนำเข้า เป็นข้อมูลที่คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำขึ้นเอง เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดจัดทำขึ้น อาจส่งผลให้การประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากรที่ได้รับจากแบบจำลองเกิดความคลาดเคลื่อนได้
- 2.) ข้อจำกัดด้านข้อมูล มูลค่านำเข้าต้องอากร เดิมที่กรมศุลกากรใช้รหัส 0 แทนมูลค่านำเข้าที่ไม่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระ ณ วันนำเข้า (มูลค่านำเข้าไม่ต้องอากร ตามนิยามของกรมศุลกากร) และรหัส 1 แทนมูลค่านำเข้าที่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระ ณ วันนำเข้า (มูลค่านำเข้าต้องอากร ตามนิยามของกรมศุลกากร) ทำให้ข้อมูลนำเข้าต้องอากรตั้งแต่ปีพ.ศ.2546-2549 ไม่ได้รวมในส่วนของการนำเข้าสินค้าที่ต้องอากรขาเข้าร้อยละ 0 และสินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากร ภายใต้การใช้สิทธิตามมาตรา 12 และมาตรา 14 จนกระทั่งปีพ.ศ.2550 ที่กรมศุลกากรได้ปรับปรุงการเก็บข้อมูลโดยการเพิ่มรหัสการจัดเก็บสินค้า ทำให้สามารถแยกมูลค่านำเข้าที่ใช้สิทธิภายใต้มาตรา 12 และ 14 มารวมกับมูลค่านำเข้าที่มีภาวะภาษีที่ต้องชำระ ณ วันนำเข้า เพื่อรวมเป็นมูลค่านำเข้าต้องอากรตามนิยามที่ใช้ในการศึกษานี้ เนื่องจากนิยามข้อมูลการนำเข้าต้องอากรมีความแตกต่างกันเล็กน้อยในช่วงเวลาที่

ทำการศึกษา อาจส่งผลให้การประมาณการที่ได้รับจากแบบจำลองเกิดความคลาดเคลื่อนได้

- 3.) ข้อมูลที่นำมาใช้จัดทำแบบจำลองมีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้าของไทยกับประเทศคู่ค้านั้นส่วนใหญ่เริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2546 ดังนั้นเมื่อรวบรวมข้อมูลดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน (ช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมากที่สุดคือเดือนธันวาคมพ.ศ. 2550) ส่งผลให้ข้อมูลการนำเข้าในแต่ละกลุ่มสินค้าจากแต่ละประเทศ ที่นำมาใช้ในการจัดทำแบบจำลองนี้มีจำนวน 20 ตัวอย่าง (ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2546 ถึง ไตรมาสที่ 4 พ.ศ. 2550) ซึ่งถือว่าน้อย จึงอาจส่งผลแก่ความแม่นยำในการประมาณการได้
- 4.) การศึกษาโครงการนี้ จะเป็นการศึกษาเป็นรายหมวดสินค้าและรายประเทศนำเข้า โดยศึกษาสินค้าตามระบบ SITC 37 หมวด ราย 11 ประเทศ/กลุ่มประเทศ ซึ่งทางคณะผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล panel data โดยการวิเคราะห์ลักษณะ panel data analysis แบบจำลองที่จัดทำขึ้นจะรวมผลที่เกิดขึ้นกับประเทศต่างๆ ทั้ง 11 ประเทศ/กลุ่มประเทศไว้แล้ว ส่งผลให้แบบจำลองที่จะจัดทำขึ้นนี้สามารถอธิบายได้ดีกว่าแบบจำลองที่ใช้ข้อมูลแยกสินค้าออกเป็นหมวด และรายประเทศที่นำเข้า ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเรื่องข้อมูลที่มีจำกัดในข้อ 4 ไปได้บ้าง
- 5.) เนื่องจากแบบจำลองจะแบ่งเป็นกลุ่มสินค้า จึงจำเป็นต้องคำนวณหาอัตราภาษีสำหรับแต่ละกลุ่มสินค้าเพื่อนำมาคูณกับมูลค่าการนำเข้าต่ออากรที่จะได้จากการประมาณการสมการ เพื่อทราบถึงมูลค่าภาษีนำเข้าที่จะจัดเก็บได้ ทั้งนี้ อัตราภาษีนำเข้าที่จะเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มสินค้านำมาจากการเฉลี่ยแบบธรรมดา (simple average) จากทุกสินค้าในระดับพิกัด 8 หลัก ให้มาเหลือระดับพิกัด 6 หลัก และจากการเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก (weighted average) จากระดับพิกัด 6 หลัก ในสินค้าที่มีการนำเข้า ให้มาเป็นอัตราภาษีที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม ซึ่งการคำนวณนี้อาจทำให้อัตราภาษีนำเข้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่มมีความเบี่ยงเบนออกไปจากความจริงบ้าง คืออัตราภาษีที่จะเกิดขึ้นจริง อันเนื่องมาจากการเฉลี่ยนั่นเอง ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

7.3 ผลการประมาณการสมการกำหนดมูลค่าการนำเข้าต้อง อากรรายหมวดสินค้า

เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ประมาณการสมการเป็นแบบ Panel data คือเป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (time series) ของแต่ละสินค้า แต่ละประเทศ (cross section) มาเชื่อมต่อกันในการวิเคราะห์ ดังนั้นผลการประมาณการสมการที่ได้จึงแบ่งเป็นรายสินค้าที่รวมผลของทุกประเทศเข้าด้วยกัน

จากการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นพบว่า กลุ่มสินค้านำเข้าที่ 32 คือ สินค้าจำพวกรถพ่วง กลุ่มสินค้านำเข้าที่ 33 คือสินค้าจำพวกรถไฟ กลุ่มสินค้านำเข้าที่ 34 คือสินค้าจำพวกเรือ และ กลุ่มสินค้านำเข้าที่ 36 คือสินค้าจำพวกอื่นๆ กลุ่มสินค้านำเข้าดังกล่าวนี้ของแต่ละประเทศมีสถิติการนำเข้าที่ไม่ต่อเนื่อง และมูลค่าการนำเข้าที่แตกต่างกันอย่างมากในแต่ละครั้ง ทำให้ไม่สามารถทำการประมาณการสมการในกลุ่มสินค้าเหล่านี้ได้ สมการที่ได้จะให้ผลการประมาณการที่มีความคลาดเคลื่อนสูง คณะผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะแยกสินค้าใน 4 กลุ่มดังกล่าวออกจากแบบจำลอง นอกจากนี้ กลุ่มสินค้านำเข้าที่ 999 ซึ่งเป็นสินค้านอกเหนือจากการจัดกลุ่มตามระบบ SITC ก็จะไม่มีการประมาณการในแบบจำลองเช่นเดียวกัน ดังนั้นแบบจำลองจึงเหลือทั้งหมด 32 สมการ สำหรับ 32 กลุ่มสินค้าที่ต้องทำการประมาณการ

จากการตรวจสอบข้อมูลรายประเทศในกลุ่มสินค้าที่เหลือ พบว่าบางประเทศไม่มี หรือมีการนำเข้าในบางกลุ่มสินค้าอย่างไม่ต่อเนื่องและมูลค่าแตกต่างกันมากในแต่ละครั้ง ส่งผลให้การประมาณการสมการมีความคลาดเคลื่อนสูง ทำให้ต้องแยกข้อมูลของประเทศนั้นๆ ออกจากการประมาณการสมการกลุ่มสินค้านั้น เพื่อให้สามารถประมาณการสมการของสินค้านั้นได้ โดยสมการที่ได้จะใช้สำหรับประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศที่ถูกแยกข้อมูลออกไป ตารางที่ 7.1 แสดงให้เห็นถึงกลุ่มสินค้าที่จะไม่มีการประมาณการในแต่ละประเทศ

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ตารางที่ 7.1 สมการที่มีการประมาณการรายประเทศ

สมการ สำหรับ	กลุ่มสินค้า	อาเซียน	ญี่ปุ่น	จีน	อินเดีย	ออสเตรเลีย	นิวซี แลนด์	สหภาพ ยุโรป	สหรัฐ อเมริกา	เกาหลี	เปรู	ประเทศ อื่นๆ
รหัสที่ 1	ผลิตภัณฑ์อาหารจากพืชและสัตว์											
รหัสที่ 3	นมและผลิตภัณฑ์				X					X	X	
รหัสที่ 4	ปลา สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์											
รหัสที่ 5	ข้าว				X	X	X			X	X	
รหัสที่ 6	น้ำตาลและผลิตภัณฑ์										X	
รหัสที่ 7	กาแฟ ชา โกโก้และเครื่องดื่ม						X				X	
รหัสที่ 8	อาหารสัตว์และสินค้าบริโภคอื่นๆ										X	
รหัสที่ 9	เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์				X	X	X		X	X	X	
รหัสที่ 10	เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์										X	
รหัสที่ 12	ยางและผลิตภัณฑ์										X	
รหัสที่ 13	ไม้และผลิตภัณฑ์										X	
รหัสที่ 14	กระดาษและผลิตภัณฑ์										X	
รหัสที่ 15	สิ่งทอและผลิตภัณฑ์										X	
รหัสที่ 16	ผลิตภัณฑ์แร่										X	
รหัสที่ 17	น้ำมันและผลิตภัณฑ์						X				X	
รหัสที่ 18	เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์											
รหัสที่ 19	ยาและผลิตภัณฑ์										X	
รหัสที่ 20	พลาสติกและผลิตภัณฑ์										X	
รหัสที่ 21	อโลหะและผลิตภัณฑ์										X	
รหัสที่ 22	เหล็กและของทำจากเหล็ก											

โครงการปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลชดเชยการลดลงของภาษีศุลกากร

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

สมการ สำหรับ	กลุ่มสินค้า	อาเซียน	ญี่ปุ่น	จีน	อินเดีย	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	สหภาพยุโรป	สหรัฐอเมริกา	เกาหลี	เปรู	ประเทศ อื่นๆ
รหัสที่ 23	เครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า										X	
รหัสที่ 24	สินค้าเบ็ดเตล็ด										X	
รหัสที่ 25	กล้องถ่ายรูปและอุปกรณ์อื่นๆ						X				X	
รหัสที่ 26	รถยนต์นั่งและรถยนต์				X		X				X	
รหัสที่ 27	รถยนต์เพื่อการขนส่งสินค้าและ				X	X	X			X	X	
รหัสที่ 28	รถโดยสารตั้งแต่ 10คนขึ้นไป				X	X	X				X	
รหัสที่ 29	อะไหล่ยานยนต์										X	
รหัสที่ 30	รถจักรยานยนต์					X	X				X	
รหัสที่ 31	รถพ่วง						X				X	
รหัสที่ 32	รถไฟ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
รหัสที่ 33	เครื่องบิน	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
รหัสที่ 34	เรือ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
รหัสที่ 35	ผักและผลไม้											
รหัสที่ 36	อื่นๆ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
รหัสที่ 37	ยาสูบและผลิตภัณฑ์		X		X	X	X			X	X	
รหัสที่ 38	หนังและผลิตภัณฑ์										X	

หมายเหตุ ช่องที่ไม่มีเครื่องหมาย X แสดงว่ามีสมการประมาณการ

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ผลการประมาณการสมการโดยใช้โปรแกรม EViews 6[®] ได้ผลแสดงได้ดังนี้

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 1 ผลิตภัณฑ์อาหารจากพืชและสัตว์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	20.53732	11.12953	0.0000
C1	-2.609624	-1.687778	0.0931
C2	-2.873098	-1.798671	0.0737
C3	-4.337496	-2.970252	0.0034
C4	-8.120574	-1.774173	0.0777
C5	-0.466563	-2.738514	0.0068
C6	-2.550770	-9.385368	0.0000
C7	-14.69639	-6.058176	0.0000
C8	-2.779451	-9.351465	0.0000
C9	-15.06281	-6.499843	0.0000
C1*ln(RP)	0.670872	1.779553	0.0768
C2*ln(RP)	0.727515	1.901502	0.0588
C3*ln(RP)	0.643239	1.874821	0.0624
C9*ln(RP)	2.762842	5.380944	0.0000
C10*ln(RP)	0.091030	2.166172	0.0316
ln(RP)	-0.756222	-5.146826	0.0000
C4*ln(M _{t-1})	0.332623	1.294715	0.1970
C7* ln(M _{t-1})	0.720617	5.898796	0.0000
ln(M _{t-1})	0.146318	1.916240	0.0569
R-squared	0.914292	Adjusted R-squared	0.906042

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 3 นมและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	17.58910	3.992457	0.0001
C2	2.313834	3.773538	0.0002
C3	-68.49487	-1.953470	0.0528
C5	-396.1798	-9.315104	0.0000
C7	2.116677	3.818100	0.0002
C8	2.435230	3.958145	0.0001
C10	1.547372	3.387990	0.0009
C3*LOG(NOMGDP)	4.602140	1.903939	0.0590
C5*LOG(NOMGDP)	27.63976	9.233223	0.0000
LOG(RP)	-1.158403	-1.445691	0.1505
C5*LOG(VAL_IM(-1))	-0.338960	-1.916801	0.0573

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
LOG(VAL_IM(-1))	0.276074	1.828102	0.0697
QDUMMY3	0.420320	1.835098	0.0687
R-squared	0.859159		
Adjusted R-squared	0.846823		

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 4 ปลา สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-6.339081	-1.209023	0.2282
C2	-1.384455	-6.242027	0.0000
C3	-33.20660	-2.069948	0.0398
C4	-2.375962	-7.973058	0.0000
C5	-1.671813	-6.840897	0.0000
C6	-248.1542	-7.125675	0.0000
C7	-2.467520	-7.818316	0.0000
C8	-2.474482	-7.869987	0.0000
C9	-4.781719	-8.390147	0.0000
C3*ln(GDP)	2.216864	1.992498	0.0478
C6*ln(GDP)	9.150904	5.174756	0.0000
10*ln(GDP)	-0.125304	-6.946043	0.0000
ln(GDP)	1.391036	3.541500	0.0005
C6* ln(M _{t-1})	-0.385633	-2.465565	0.0146
ln(M _{t-1})	0.301268	4.041280	0.0001
C6* ln(RP)	26.56128	3.238134	0.0014
R-squared	0.902481	Adjusted R-squared	0.894617

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 5 ข้าว

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-40.35759	-1.369870	0.1754
C1	74.54077	3.378488	0.0012
C2	157.5277	2.018377	0.0476
C3	28.62394	2.106586	0.0390
C5	-10.08980	-2.138562	0.0362
C1*ln(RP)	-16.83701	-3.652899	0.0005
C2* ln(RP)	-11.79009	-2.473090	0.0160
C3* ln(RP)	-5.480356	-1.954140	0.0549

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
ln(RP)	4.095415	2.155536	0.0348
C1* ln(M _{t-1})	0.361796	2.235181	0.0288
C2* ln(M _{t-1})	-0.779578	-2.181506	0.0327
C3* ln(M _{t-1})	-0.374365	-1.395116	0.1677
C5* ln(M _{t-1})	0.879307	2.500144	0.0149
C2* ln(GDP)	-6.559485	-1.532764	0.1301
ln(GDP)	2.380974	1.387648	0.1699
R-squared	0.398173	Adjusted R-squared	0.270513

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 6 น้ำตาลและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-10.72544	-1.388024	0.1671
C1	1.140068	4.940507	0.0000
C2	1.061663	4.878321	0.0000
C3	-27.73666	-1.775802	0.0777
C4	-2.425343	-7.790103	0.0000
C5	-26.38378	-1.647062	0.1016
C6	586.3086	4.503355	0.0000
C7	-1.148301	-5.218477	0.0000
C3* ln(GDP)	1.897223	1.750439	0.0820
C5* ln(GDP)	1.863983	1.675270	0.0959
C6* ln(GDP)	-46.91628	-4.665656	0.0000
C8* ln(GDP)	-1.091529	-2.964315	0.0035
C10* ln(GDP)	0.036977	2.709036	0.0075
ln(GDP)	1.360972	2.885847	0.0045
C6* ln(M _{t-1})	1.918257	4.831458	0.0000
ln(M _{t-1})	0.276721	3.599602	0.0004
C6* ln(RP)	14.89619	3.947238	0.0001
C8* ln(RP)	3.432939	2.930570	0.0039
ln(RP)	0.753205	1.881364	0.0618
R-squared	0.918781	Adjusted R-squared	0.909409

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 7 กาแฟ ชา โกโก้และเครื่องเทศ

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-8.920667	-2.320399	0.0216

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C4	20.71334	1.847388	0.0666
C5	-0.392899	-3.325495	0.0011
C6	-0.910763	-6.266978	0.0000
C2* ln(GDP)	1.005678	1.868330	0.0636
C3* ln(GDP)	-0.056670	-5.882412	0.0000
C4* ln(GDP)	-1.565143	-2.002302	0.0470
C7* ln(GDP)	2.852558	8.686964	0.0000
ln(GDP)	1.312574	4.710462	0.0000
ln(M _{t-1})	0.453174	8.421486	0.0000
C1* ln(RP)	0.207719	6.461349	0.0000
C7* ln(RP)	-8.784887	-8.854744	0.0000
C2* ln(RP)	-3.010901	-1.832893	0.0687
D1	-0.331766	-4.357095	0.0000
R-squared	0.940491	Adjusted R-squared	0.935563

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 8 อาหารสัตว์และสินค้าบริโภคอื่นๆ

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	29.20521	2.135148	0.0341
C1	-0.546803	-2.845757	0.0050
C2	-0.334947	-1.969891	0.0504
C3	-0.811935	-3.256396	0.0014
C4	-0.888619	-3.332750	0.0011
C5	-0.587960	-2.613319	0.0098
C6	-127.4400	-3.362619	0.0009
C7	-0.647921	-2.483564	0.0140
C10	-0.297136	-1.680251	0.0947
C6* ln(RP)	6.121925	2.485476	0.0139
C8* ln(RP)	-0.250869	-4.215944	0.0000
ln(RP)	-1.427696	-1.755565	0.0809
C6* ln(GDP)	7.807826	4.034599	0.0001
ln(GDP)	-1.151841	-1.586103	0.1145
C6* ln(M _{t-1})	-0.633989	-4.512330	0.0000
ln(M _{t-1})	0.709151	11.09356	0.0000
R-squared	0.852457	Adjusted R-squared	0.839738

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 9 เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	7.184136	0.333897	0.7393
C1	2.474779	3.667124	0.0004
C2	-51.46257	-1.588937	0.1157
C3	-3.956507	-10.54816	0.0000
C5	41.76268	2.952700	0.0040
C5* ln(RP)	-9.707496	-3.320342	0.0013
ln(RP)	6.132041	3.530706	0.0007
C2* ln(GDP)	3.721080	1.655274	0.1015
ln(GDP)	-1.466736	-1.289864	0.2005
R-squared	0.848705	Adjusted R-squared	0.834793

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 10 เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	6.927389	1.343823	0.1808
C2	3.248733	8.890140	0.0000
C4	-28.47396	-2.137923	0.0339
C6	-19.74589	-4.228979	0.0000
C7	17.48740	3.783457	0.0002
C8	13.91659	2.950360	0.0036
C10	-20.50122	-1.590428	0.1136
C4* ln(GDP)	1.841441	1.998940	0.0472
C5* ln(GDP)	-0.045136	-4.435229	0.0000
C10* ln(GDP))	1.435455	1.603351	0.1107
ln(GDP)	0.474530	1.370514	0.1723
C1* ln(M _{t-1})	0.116811	8.358811	0.0000
C6* ln(M _{t-1})	-0.556901	-3.725876	0.0003
ln(M _{t-1})	0.165743	1.912244	0.0575
C6* ln(RP)	5.899700	5.391120	0.0000
C7* ln(RP)	-3.666052	-3.802641	0.0002
C8* ln(RP))	-3.366447	-3.389205	0.0009
D2	-0.195966	-2.435373	0.0159
R-squared	0.949400	Adjusted R-squared	0.944399

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 12 ยางและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	1.120939	0.270062	0.7874
C1	-56.27638	-2.440968	0.0156
C2	0.311746	2.183927	0.0303
C3	0.613540	3.108859	0.0022
C6	-0.981258	-3.566304	0.0005
C7	-6.151509	-1.482387	0.1400
C8	-84.06938	-3.361097	0.0010
C1* ln(GDP)	2.343579	2.226663	0.0273
C8* ln(GDP)	4.397262	3.374331	0.0009
ln(GDP)	0.413107	1.332748	0.1844
C8* ln(M _{t-1})	-0.950635	-7.178719	0.0000
ln(M _{t-1})	0.640113	7.088713	0.0000
C1 ln(RP)	4.907956	2.149879	0.0329
C7* ln(RP)	1.104399	1.248923	0.2134
C8* ln(RP)	6.514358	3.666091	0.0003
D1	-0.209819	-2.642102	0.0090
R-squared	0.969069	Adjusted R-squared	0.966402

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 13 ไม้และผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	21.81471	4.004348	0.0001
C3	-10.93557	-1.578252	0.1164
C5	-10.98276	-3.157409	0.0019
C6	-9.248943	-2.972932	0.0034
C7	-7.976170	-2.802342	0.0057
C8	-12.99341	-4.907997	0.0000
C8* ln(RP)	0.968517	4.139719	0.0001
ln(RP)	0.116519	1.266348	0.2071
C1* ln(M _{t-1})	0.073370	5.332589	0.0000
C2* ln(M _{t-1})	-0.025799	-3.092115	0.0023
C3* ln(M _{t-1})	0.551056	1.382224	0.1687
C4* ln(M _{t-1})	-0.243236	-6.192177	0.0000
C5* ln(M _{t-1})	0.565773	3.164545	0.0018
C6* ln(M _{t-1})	0.440663	2.437164	0.0158
C7* ln(M _{t-1})	0.380464	2.419652	0.0166
C8* ln(M _{t-1})	0.408638	3.320233	0.0011
C10* ln(M _{t-1})	-0.014678	-1.977284	0.0496

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
ln(M _{t-1})	0.374201	3.653039	0.0003
ln(GDP)	-0.702543	-2.070235	0.0399
R-squared	0.967224	Adjusted R-squared	0.963773

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 14 กระดาษและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	41.51308	7.583039	0.0000
C1	-6.452183	-1.982780	0.0490
C2	0.343256	3.630950	0.0004
C4	-0.852381	-6.257056	0.0000
C5	-43.79385	-4.156708	0.0001
C6	-41.05646	-4.314879	0.0000
C7	-34.46761	-3.601359	0.0004
C8	-1.566792	-7.602106	0.0000
C10	-0.274186	-3.042774	0.0027
C1* ln(RP)	1.507857	2.047747	0.0421
C5*ln(RP)	1.280494	1.821117	0.0703
C6*ln(RP)	1.573682	2.103964	0.0369
C7*ln(RP)	1.697611	2.645206	0.0089
ln(RP)	-2.121434	-6.169037	0.0000
C5* ln(GDP)	2.603268	3.903680	0.0001
C6* ln(GDP)	2.873563	4.018359	0.0001
C7* ln(GDP)	1.752586	2.855413	0.0048
ln(GDP)	-1.412682	-5.325324	0.0000
C6* ln(M _{t-1})	-0.569658	-2.573056	0.0109
ln(M _{t-1})	0.434301	6.429281	0.0000
R-squared	0.968274	Adjusted R-squared	0.964728

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 15 สิ่งทอและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-0.717955	-0.246252	0.8058
C1	-0.237138	-2.167429	0.0315
C2	-0.110973	-1.167731	0.2444
C4	-0.182933	-1.823489	0.0699
C6	-0.436939	-2.927403	0.0039
C7	-10.58952	-1.492691	0.1372
C9	150.9537	2.948417	0.0036
C8* ln(GDP)	-0.049988	-3.253233	0.0014
C9* ln(GDP)	-6.621933	-2.123237	0.0351
C10* ln(GDP)	-0.019097	-2.350827	0.0198
ln(GDP)	0.307693	1.582609	0.1152

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C9* ln(M _{t-1})	-0.921111	-6.364324	0.0000
ln(M _{t-1})	0.824532	17.53569	0.0000
C7* ln(RP)	2.149640	1.430749	0.1542
C9* ln(RP)	-9.584063	-5.276101	0.0000
R-squared	0.975117	Adjusted R-squared	0.973203

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 16 ผลิตภัณฑ์แร่

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	1.789545	1.168476	0.2441
C4	7.874979	2.309813	0.0220
C6	-0.402663	-1.569345	0.1182
C7	106.6494	1.402408	0.1624
C8	-1.006757	-2.647116	0.0088
C9	-186.5031	-6.837278	0.0000
C7* ln(GDP)	-5.343596	-1.158470	0.2481
C9* ln(GDP)	14.35962	7.500871	0.0000
C4* ln(M _{t-1})	-0.590097	-2.813123	0.0054
C7* ln(M _{t-1})	-0.670156	-3.275799	0.0013
C9* ln(M _{t-1})	-1.062222	-8.202591	0.0000
ln(M _{t-1})	0.708313	8.091965	0.0000
C7*ln(RP)	-3.706932	-1.552470	0.1222
ln(RP)	0.892812	2.962899	0.0034
R-squared	0.811629	Adjusted R-squared	0.798808

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 17 น้ำมันและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	69.62933	5.005609	0.0000
C1	-53.92861	-2.449770	0.0154
C3	-36.79450	-1.757249	0.0808
C4	-70.17913	-3.220027	0.0016
C6	-9.469511	-3.365191	0.0010
C7	-10.86816	-2.604374	0.0101
C7*ln(RP)	2.079797	2.129178	0.0348
ln(RP)	-1.639792	-2.930625	0.0039
C1* ln(GDP)	3.993789	2.597865	0.0103
C2* ln(GDP)	-0.037006	-2.156611	0.0326
C3* ln(GDP)	2.533352	1.741712	0.0835
C4* ln(GDP)	5.321760	3.425734	0.0008
ln(GDP)	-3.176245	-3.993582	0.0001
C4* ln(M _{t-1})	-0.394836	-1.902452	0.0590
C6* ln(M _{t-1})	0.403941	2.612772	0.0099
ln(M _{t-1})	0.142883	1.526733	0.1289

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
R-squared	0.867803	Adjusted R-squared	0.855010

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 18 เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	20.47952	3.650219	0.0003
C4	-0.393308	-3.867330	0.0001
C6	-0.597258	-4.602630	0.0000
C8	27.15963	2.970318	0.0033
C2* ln(GDP)	0.014401	2.565050	0.0111
C8* ln(GDP)	-1.295404	-2.331977	0.0207
C9* ln(GDP)	-0.170439	-5.458522	0.0000
ln(GDP)	-0.697131	-2.509034	0.0129
C8* ln(M _{t-1})	-0.624503	-4.318557	0.0000
C3* ln(M _{t-1})	0.006298	1.861395	0.0642
ln(M _{t-1})	0.627099	9.497308	0.0000
C7*ln(RP)	-0.214041	-5.113794	0.0000
ln(RP)	-0.493061	-1.824970	0.0695
R-squared	0.986310	Adjusted R-squared	0.985472

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 19 ยาและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-4.540354	-0.880066	0.3800
C2	0.600470	3.283544	0.0012
C4	-0.796427	-3.369084	0.0009
C5	-0.235338	-2.155142	0.0325
C6	-0.325443	-2.620762	0.0095
C7	-0.432580	-3.258693	0.0013
C8	70.50095	7.241198	0.0000
C3* ln(GDP)	-0.027769	-3.054273	0.0026
ln(GDP)	0.437454	2.015990	0.0453
C1* ln(M _{t-1})	-0.031316	-3.193533	0.0017
C8* ln(M _{t-1})	-0.786923	-6.071481	0.0000
ln(M _{t-1})	0.561680	5.090841	0.0000
C8*ln(RP)	-13.16409	-6.585741	0.0000
ln(RP)	1.533699	1.762879	0.0797
R-squared	0.976393	Adjusted R-squared	0.974649

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 20 พลาสติกและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	8.302771	2.082536	0.0388
C1	0.347443	4.747312	0.0000
C2	0.247069	3.742478	0.0002
C3	0.430709	5.312262	0.0000
C6	13.07648	3.559446	0.0005
C7	10.62358	2.354267	0.0197
C6*ln(RP)	-1.357191	-4.098238	0.0001
C8*ln(RP)	1.963840	6.758674	0.0000
ln(RP)	-0.365966	-2.089509	0.0381
C4* ln(GDP)	-0.014379	-3.606880	0.0004
C5* ln(GDP)	-0.012155	-3.000569	0.0031
C7* ln(GDP)	-0.817694	-2.593431	0.0103
C10* ln(GDP)	0.006125	1.570452	0.1181
ln(GDP)	0.122119	0.527858	0.5983
C6* ln(M _{t-1})	-0.435916	-3.342221	0.0010
C8* ln(M _{t-1})	-0.682989	-7.749765	0.0000
ln(M _{t-1})	0.596390	11.08415	0.0000
R-squared	0.992827	Adjusted R-squared	0.992164

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 21 อโลหะและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	21.65621	3.256688	0.0014
C2	0.499197	4.137239	0.0001
C4	-0.443206	-4.093462	0.0001
C5	0.643419	4.820798	0.0000
C6* ln(GDP)	0.456490	1.276726	0.2034
C7* ln(GDP)	-0.072280	-5.132699	0.0000
ln(GDP)	-0.515519	-1.750556	0.0818
C3* ln(M _{t-1})	0.014502	2.648356	0.0088
C6* ln(M _{t-1})	-0.674953	-1.791506	0.0749
C8* ln(M _{t-1})	-0.709845	-6.144702	0.0000
ln(M _{t-1})	0.554531	7.066896	0.0000
C6*ln(RP)	0.934712	1.372993	0.1715
C8*ln(RP)	1.484195	3.715763	0.0003
ln(RP)	-1.212880	-2.574068	0.0109
R-squared	0.981539	Adjusted R-squared	0.980175

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 22 เหล็กและของที่ทำจากเหล็ก

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	28.21736	4.927946	0.0000
C2	-0.741338	-3.481002	0.0006
C3	0.507313	2.473113	0.0143
C4	6.455854	1.789001	0.0753
C5	8.964885	2.564762	0.0111
C6	-1.667245	-6.587645	0.0000
C7	-0.949009	-4.302203	0.0000
C10	-1.792597	-6.834710	0.0000
C1* ln(GDP)	-0.067469	-4.371726	0.0000
C8* ln(GDP)	-0.334337	-9.841536	0.0000
C9* ln(GDP)	4.860020	6.077974	0.0000
ln(GDP)	-0.742397	-2.021309	0.0447
C4*ln(RP)	-1.713032	-2.031752	0.0436
C5*ln(RP)	-2.195196	-2.701752	0.0076
C9*ln(RP)	-17.67572	-6.789027	0.0000
ln(M _{t-1})	0.248163	3.546234	0.0005
R-squared	0.937254	Adjusted R-squared	0.932054

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 23 เครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	4.620403	2.152691	0.0327
C1	42.23413	2.893173	0.0043
C2	10.39493	2.011374	0.0459
C3	8.259256	1.766118	0.0792
C7	15.22501	2.704797	0.0075
C1* ln(GDP)	-1.653670	-3.022809	0.0029
C3* ln(GDP)	-0.505611	-1.561580	0.1202
C4* ln(GDP)	-0.041750	-7.452872	0.0000
C5* ln(GDP)	0.657442	2.385013	0.0182
C7* ln(GDP)	-0.722876	-2.146260	0.0333
C8* ln(GDP)	-0.216055	-9.179708	0.0000
ln(GDP)	0.362190	2.910244	0.0041
ln(M _{t-1})	0.368276	5.406386	0.0000
C1*ln(RP)	-4.216562	-2.453382	0.0152
C2*ln(RP)	-2.201552	-1.917073	0.0569
C5*ln(RP)	-2.094533	-2.319955	0.0215
C6*ln(RP)	-0.379079	-8.828369	0.0000
C7*ln(RP)	-1.453814	-1.429995	0.1545
ln(RP)	1.017379	3.895387	0.0001
R-squared	0.992665	Adjusted R-squared	0.991893

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 24 สินค้าเบ็ดเตล็ด

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	24.38175	4.621250	0.0000
C1	-9.364196	-2.172817	0.0311
C3	0.580643	7.891546	0.0000
C4	-1.100449	-9.326912	0.0000
C5	4.205325	3.140730	0.0020
C7	-4.733992	-3.833060	0.0002
C1* ln(GDP)	0.647651	2.163473	0.0319
ln(GDP)	-0.515468	-1.872663	0.0628
C2* ln(M _{t-1})	0.021353	7.439382	0.0000
C8* ln(M _{t-1})	-0.160833	-9.888168	0.0000
ln(M _{t-1})	0.376417	5.965813	0.0000
C5*ln(RP)	-0.808735	-2.788426	0.0059
C6*ln(RP)	-0.350746	-9.318640	0.0000
C7*ln(RP)	0.680439	2.597855	0.0102
ln(RP)	-0.815425	-2.677223	0.0081
R-squared	0.992518	Adjusted R-squared	0.991919

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 25 กล้องถ่ายรูป อุปกรณ์และอื่นๆ

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-14.24020	-1.712728	0.0887
C2	-0.629124	-4.660417	0.0000
C4	-2.020157	-7.405173	0.0000
C5	-16.81079	-1.799940	0.0738
C6	-2.165698	-7.104100	0.0000
C7	92.60672	6.235529	0.0000
C10	-0.731527	-5.137583	0.0000
ln(RP)	2.761778	3.266942	0.0013
C1* ln(GDP)	-0.093408	-6.510075	0.0000
C3* ln(GDP)	-0.020149	-2.525631	0.0125
C5* ln(GDP)	1.141618	1.760848	0.0802
C7* ln(GDP)	-6.591212	-6.306290	0.0000
ln(GDP)	0.849216	2.335167	0.0208
ln(M _{t-1})	0.479984	7.295500	0.0000
R-squared	0.964713	Adjusted R-squared	0.961791

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 26 รถยนต์นั่งและรถยนต์เอนกประสงค์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	7.749870	0.890148	0.3751
C2	1.010449	3.300416	0.0013
C3	0.967306	3.348799	0.0011

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C5	-0.928789	-3.502487	0.0006
C10	19.60652	4.021924	0.0001
C7*ln(RP)	-0.107041	-1.284224	0.2015
Ln(RP)	-2.294008	-4.014781	0.0001
C10* ln(M _{t-1})	-1.103084	-4.002153	0.0001
ln(M _{t-1})	0.665309	11.27161	0.0000
ln(GDP)	0.675998	1.266820	0.2076
R-squared	0.909543	Adjusted R-squared	0.902977

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 27 รถยนต์เพื่อการขนส่งสินค้าและวัตถุประสงค์เฉพาะ

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	52.82325	2.877784	0.0052
C3	-49.14543	-2.075506	0.0412
C5	92.12572	1.527051	0.1308
C1* ln(GDP)	-0.188457	-5.899011	0.0000
C5* ln(GDP)	-8.005214	-2.344586	0.0216
C10* ln(GDP)	0.261927	1.345205	0.1825
ln(GDP)	-0.997823	-0.822984	0.4130
C3*ln(RP)	10.48476	2.136772	0.0358
C5*ln(RP)	5.841131	1.119508	0.2664
ln(RP)	-4.463419	-3.267902	0.0016
C5* ln(M _{t-1})	-0.297513	-1.338939	0.1845
C10* ln(M _{t-1})	-0.349701	-1.945707	0.0553
R-squared	0.593376	Adjusted R-squared	0.536031

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 28 รถยนต์เพื่อการขนส่งสินค้าและวัตถุประสงค์เฉพาะ

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-96.40718	-4.942501	0.0000
C1	178.6020	4.976863	0.0000
C2	2.132110	3.341981	0.0014
C3	71.50080	2.241034	0.0284
C4	133.3548	2.429929	0.0179
C10	76.93944	3.707767	0.0004
C1*ln(RP)	-35.74231	-4.993201	0.0000
C3*ln(RP)	-13.53107	-2.097373	0.0399
C5*ln(RP)	-15.28549	-6.122351	0.0000
C10*ln(RP)	-15.62504	-3.598042	0.0006
Ln(RP)	14.31777	6.270587	0.0000
C4* ln(GDP)	-9.069284	-2.390353	0.0197
C5* ln(GDP)	5.264343	6.216758	0.0000
ln(GDP)	2.646995	2.057844	0.0436

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C1* ln(M _{t-1})	-0.332887	-1.527326	0.1315
ln(M _{t-1})	0.188020	1.977661	0.0522
R-squared	0.841078	Adjusted R-squared	0.804404

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 29 อะไหล่ยานยนต์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	41.14058	4.862495	0.0000
C2	0.871359	4.858743	0.0000
C4	-0.697236	-4.188440	0.0000
C6	-52.54187	-3.246653	0.0014
C7	-1.141258	-5.882317	0.0000
C8	-568.7166	-4.860798	0.0000
C10	-10.93980	-1.988273	0.0485
C8* ln(GDP)	25.09253	4.356768	0.0000
ln(M _{t-1})	0.479145	8.023534	0.0000
C3*ln(RP)	1.846788	2.124720	0.0351
C8*ln(RP)	42.83102	5.463719	0.0000
C10*ln(RP)	2.344090	1.935952	0.0546
ln(RP)	-2.934606	-5.840035	0.0000
C3* ln(GDP)	-0.461743	-1.666882	0.0975
C6* ln(GDP)	3.604164	3.216059	0.0016
ln(GDP)	-1.201634	-2.693339	0.0078
R-squared	0.960677	Adjusted R-squared	0.957058

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 30 รถจักรยานยนต์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-27.65704	-2.795408	0.0059
C1	42.30293	2.641609	0.0092
C2	-0.431209	-1.916399	0.0574
C5	0.588712	2.379204	0.0187
C6	46.31358	2.590772	0.0106
C10	-0.692429	-2.517228	0.0130
C3*ln(RP)	0.124267	2.242624	0.0265
C4* ln(GDP)	0.284896	1.810373	0.0724
C6* ln(GDP)	-3.284364	-2.633916	0.0094
ln(GDP)	2.064381	3.819974	0.0002
C4* ln(M _{t-1})	-0.651828	-4.295347	0.0000
ln(M _{t-1})	0.571836	5.192939	0.0000
C1*ln(RP)	-8.651387	-2.620904	0.0098
ln(RP)	1.175355	1.575076	0.1176
R-squared	0.952023	Adjusted R-squared	0.947437

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 31 รถพ่วง

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	8.468955	1.266474	0.2074
C2	0.524283	3.054982	0.0027
C4	-1.009841	-5.398293	0.0000
C5	-9.360091	-3.089240	0.0024
C6	100.0663	3.235578	0.0015
C7	-56.59271	-3.085696	0.0024
C1*ln(RP)	11.46085	3.628617	0.0004
C6*ln(RP)	-7.248041	-3.923570	0.0001
C10*ln(RP)	-1.543274	-2.711801	0.0075
C1* ln(GDP)	-3.615309	-3.561833	0.0005
C6* ln(GDP)	-4.381625	-2.529094	0.0125
C7* ln(GDP)	3.847733	3.030086	0.0029
ln(GDP)	0.476920	1.025001	0.3071
C5* ln(M _{t-1})	0.599947	3.420253	0.0008
C6* ln(M _{t-1})	-0.472804	-2.116203	0.0360
C10* ln(M _{t-1})	0.413735	2.466254	0.0148
ln(M _{t-1})	0.067859	0.788023	0.4320
R-squared	0.833470	Adjusted R-squared	0.815094

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 35 ผักและผลไม้

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	21.33446	18.71377	0.0000
C4	-356.8447	-3.248528	0.0014
C5	6.744446	2.146430	0.0331
C6	-4.415757	-13.97623	0.0000
C7	-0.776464	-2.473613	0.0142
C9	-562.4853	-5.110994	0.0000
C10	0.830172	2.640402	0.0089
C1* ln(GDP)	-0.026208	-1.200834	0.2313
C3* ln(GDP)	-0.188548	-8.638775	0.0000
C4* ln(GDP)	21.34887	3.158195	0.0018
C8* ln(GDP)	-0.087804	-4.025256	0.0001
C9* ln(GDP)	31.56356	4.735247	0.0000
C4*ln(RP)	10.40842	3.418990	0.0008
C5*ln(RP)	-1.372272	-1.899053	0.0590
C9*ln(RP)	23.57564	6.906927	0.0000
ln(RP)	-0.562203	-2.108667	0.0362
R-squared	0.817927	Adjusted R-squared	0.804063

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 37 ยาสูบและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	-30.01272	-0.944160	0.3479
C1	-54.29889	-1.414763	0.1610
C5	131.8428	2.456394	0.0162
C10	-1.160173	-2.728502	0.0078
C1* ln(GDP)	4.109950	1.535998	0.1285
C5* ln(GDP)	-9.915725	-2.691434	0.0087
ln(GDP)	2.474452	1.384137	0.1702
C5* ln(M _{t-1})	0.645870	4.493423	0.0000
C2*ln(RP)	-0.089829	-1.037371	0.3027
ln(RP)	2.069286	1.243214	0.2174
R-squared	0.726870	Adjusted R-squared	0.696143

สมการสำหรับรหัสสินค้ากลุ่มที่ 38 หนังสือและผลิตภัณฑ์

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C	60.64898	5.562800	0.0000
C1	-26.88080	-2.454679	0.0151
C2	-24.86850	-2.784462	0.0060
C3	-28.92591	-3.406629	0.0008
C4	-5.202138	-8.098598	0.0000
C5	-19.05379	-2.279310	0.0239
C6	-30.50277	-2.262263	0.0250
C8	-184.0061	-6.710173	0.0000
C10	-27.05774	-3.777856	0.0002
C7* ln(GDP)	-1.091710	-2.612921	0.0098
C8* ln(GDP)	12.43326	6.599972	0.0000
ln(GDP)	-0.968676	-1.870999	0.0631
ln(M _{t-1})	0.180509	2.434886	0.0159
C1*ln(RP)	5.654430	2.372883	0.0188
C2*ln(RP)	5.210608	2.729554	0.0070
C3*ln(RP)	5.641865	3.126629	0.0021
C5*ln(RP)	4.148681	2.344972	0.0202
C6*ln(RP)	6.300496	2.146050	0.0333
Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
C7*ln(RP)	2.388794	1.868745	0.0634
C10*ln(RP)	5.256918	3.511479	0.0006
ln(RP)	-6.623266	-5.646802	0.0000
R-squared	0.928753	Adjusted R-squared	0.920221

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ผลการประมาณการสมการเหล่านี้จะถูกใช้เป็นกรณีฐานในการประมาณการรายได้การจัดเก็บอากรขาเข้าของทุกประเทศ อย่างไรก็ตามในกรณีบางประเทศ สมการฐานอาจให้ผลการประมาณการที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบข้อมูลในอดีตที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยก็จะทำการปรับปรุงการประมาณการใหม่ เพื่อให้ได้สมการที่ดีที่สุดที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการนำเข้าเฉพาะรายประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลแบบ panel data แยกตามกลุ่มสินค้า โดยสินค้าเดียวกันของทุกประเทศจะนำมาเรียงต่อกันเพื่อใช้ในการประมาณการ ดังนั้น ผลประมาณการสมการของกลุ่มสินค้าหนึ่งจะรวมผลของทุกประเทศเข้าไว้ด้วยกัน จึงต้องมีการทำความเข้าใจการอ่านผลเพื่อใช้สำหรับแต่ละประเทศ ยกตัวอย่างวิธีการอ่านผลของสินค้ากลุ่มที่ 38

สมการที่ใช้สำหรับกลุ่มประเทศอาเซียน (รหัสประเทศคือ 1) แสดงได้ดังนี้

$$\ln M_{i,j,t} = (60.64898 - 26.88080) - 0.968676 \ln GDP_t + (5.65443 - 6.623266) \cdot \ln RP_{i,j,t} + 0.180509 \ln M_{i,j,t-1}$$

สมการที่ใช้สำหรับสหภาพยุโรป (รหัสประเทศคือ 2) แสดงได้ดังนี้

$$\ln M_{i,j,t} = (60.64898 - 24.86850) - 0.968676 \ln GDP_t + (5.210608 - 6.623266) \ln RP_{i,j,t} + 0.180509 \ln M_{i,j,t-1}$$

สมการที่ใช้สำหรับประเทศออสเตรเลีย (รหัสประเทศคือ 7) แสดงได้ดังนี้

$$\ln M_{i,j,t} = (60.64898 - 184.0061) - (1.09171 + 0.968676) \cdot \ln GDP_t + (2.388794 - 6.623266) \cdot \ln RP_{i,j,t} + 0.180509 \ln M_{i,j,t-1}$$

สมการที่ใช้สำหรับกลุ่มประเทศอื่นๆ (ไม่มีรหัสประเทศ) แสดงได้ดังนี้

$$\ln M_{i,j,t} = 60.64898 - 0.968676 \cdot \ln GDP_t - 6.623266 \cdot \ln RP_{i,j,t} + 0.180509 \ln M_{i,j,t-1}$$

7.4 โครงสร้างของแบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร

สมการอุปสงค์การนำเข้าต้องอากรตามหมวดสินค้ารายประเทศสามารถนำมาใช้เพื่อประมาณการมูลค่าการนำเข้าต้องอากร ซึ่งเป็นฐานในการคำนวณอากรขาเข้า โดยนำไปคูณกับอัตราอากรขาเข้าที่คาดการณ์ ซึ่งเป็นตัวแปรภายนอก (Exogenous variable) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแบบจำลองประกอบด้วย 2 ส่วนหลักด้วยกัน คือ ส่วนของการประมาณการมูลค่าการนำเข้าต้องอากรและ ส่วนของอัตราอากรขาเข้าที่คาดการณ์

จากพฤติกรรมการนำเข้าในอดีตที่ผ่านมาของกลุ่มประเทศที่ได้มีผลบังคับใช้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีแล้ว 6 ประเทศ ได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศญี่ปุ่น จีน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย การนำเข้าจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ เช่น กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า เพื่อที่จะนำเข้าภายใต้เขตการค้าเสรี เสียภาษีในอัตราที่ต่ำลง ดังนั้นจากมูลค่าการนำเข้าต้องอากรรวม เมื่อนำมาคำนวณร่วมกับอัตราการใช้สิทธิ (ที่เป็นสัดส่วนระหว่างมูลค่านำเข้าภายใต้การใช้สิทธิและมูลค่านำเข้าต้องอากรรวม) จะสามารถแบ่งมูลค่านำเข้าต้องอากรรวม ออกเป็น มูลค่านำเข้าต้องอากรภายใต้การใช้สิทธิ และมูลค่านำเข้าต้องอากรนอกการใช้สิทธิ ที่จะเสียภาษีในอัตราอากรเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation: MFN) หรืออัตราอากรภายใต้กรอบ WTO ตามแต่อัตราไหนจะต่ำกว่ากัน

จากที่ได้กล่าวมานี้ มูลค่าภาษีนำเข้าทั้งหมดจะเป็นผลรวมของมูลค่าภาษีนำเข้าที่จัดเก็บได้จากการนำเข้าภายใต้การใช้สิทธิ และการนำเข้านอกการใช้สิทธิ การคำนวณมูลค่าภาษีนำเข้าสามารถแสดงได้ด้วยสมการดังต่อไปนี้

$$\text{Total Import Duty} = \text{Import Duty}_{\text{FTA}} + \text{Import Duty}_{\text{MFN}}$$

$$\text{Import Duty}_{\text{FTA}} = (\text{Dutiable Import} \times \text{FTA ratio}) \times \text{FTA rate}$$

$$\text{Import Duty}_{\text{MFN}} = (\text{Dutiable Import} \times (1 - \text{FTA ratio})) \times \text{MFN rate}$$

โดย Total Import Duty คือ มูลค่าภาษีนำเข้าที่จัดเก็บได้ทั้งหมด
 Dutiable Import คือ มูลค่าการนำเข้าต้องอากรรวม

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

Import Duty _{FTA}	คือ มูลค่าภาษีนำเข้าจากการนำเข้าภายใต้การใช้สิทธิ
Import Duty _{MFN}	คือ มูลค่าภาษีนำเข้าจากการนำเข้านอกการใช้สิทธิ
FTA rate	คือ อัตราภาษีภายใต้เขตการค้าเสรีของประเทศต่างๆ
MFN rate	คือ อัตราภาษีสำหรับการนำเข้านอกการใช้สิทธิ

รายละเอียดการประมาณการเป็นดังนี้

1) การประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร จากสมการที่ประมาณการได้ในส่วนที่ 7.3 เมื่อแทนค่าตัวแปรอิสระที่คาดการณ์ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551-2560 ก็จะได้มูลค่าการนำเข้าต้องอากรที่ประมาณการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551 - 2560 ดังนั้นค่าตัวแปรอิสระที่คาดการณ์ย่อมมีผลกระทบต่อความแม่นยำของค่าประมาณการการนำเข้าเช่นกัน ตัวแปรอิสระที่คาดการณ์ที่นำมาแทนในสมการอธิบายได้ดังนี้

1.1) *ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ* สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงคือ ช่วงปีพ.ศ. 2550-2551 เป็นข้อมูลจริง ช่วงปีพ.ศ. 2552-2555 ได้จากแบบจำลองประมาณการเศรษฐกิจมหภาคของทางสถาบันวิจัยนโยบาย และช่วงปีพ.ศ. 2556-2560 คณะผู้วิจัยได้กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 5 ต่อปีตั้งแต่ปีพ.ศ. 2555 เป็นต้นมา

1.2) *ราคาเปรียบเทียบของสินค้านำเข้ารายกลุ่มสินค้าและรายประเทศนำเข้า* ที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองตามที่ได้อธิบายไว้ในหัวข้อ 6.1 ด้วยสูตร

$$RP_{ij} = P_{ij}^m (1+ETR)/P_i^d$$

โดยที่	RP_{ij}	คือ ราคาเปรียบเทียบของสินค้านำเข้ากลุ่ม i จากประเทศ j
	P_{ij}^m	คือ ราคาของสินค้านำเข้ากลุ่ม i จากประเทศ j
	ETR	คือ อัตราอากรขาเข้าที่แท้จริง
	P_i^d	คือ ราคาของสินค้าภายในประเทศกลุ่ม i

ซึ่งข้อมูลต่างๆที่นำมาใช้คำนวณไม่สามารถคาดการณ์ได้เลย มีความผันผวนอย่างมาก จึงไม่เหมาะที่จะคาดการณ์ในข้อมูลเหล่านี้โดยตรงเพื่อนำมาจัดทำราคาเปรียบเทียบที่คาดการณ์ คณะผู้วิจัยจึงจัดทำราคาเปรียบเทียบที่คาดการณ์โดยทางอ้อมบนพื้นฐานข้อเท็จจริงที่ว่า การเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าของแต่ละประเทศย่อมขึ้นอยู่กับอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งเป็นปัจจัยหลัก ดังนั้นราคาเปรียบเทียบคาดการณ์จึงคำนวณมาจาก ราคาเปรียบเทียบที่จัดทำขึ้นคูณกับสัดส่วนอัตราเงินเฟ้อของประเทศคู่ค้าเทียบกับอัตราเงินเฟ้อของประเทศไทย ตามสูตร

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

$$RP_{ij}^f = RP_{ij}^* (\text{อัตราเงินเพื่อประเทศคู่ค้า/อัตราเงินเพื่อของไทย})$$

1.3) อัตราการใช้สิทธิ เป็นสัดส่วนของมูลค่าการนำเข้าภายใต้การใช้สิทธิเทียบกับมูลค่านำเข้าต้องอากรรวม โดยใช้โครงสร้างการนำเข้าปีพ.ศ. 2550 เป็นกรอบในการวิเคราะห์ หากมีการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างการนำเข้า ก็ควรมีการแก้ไขอัตราการใช้สิทธิให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผลประมาณการการจัดเก็บภาษีนำเข้ามีความถูกต้องมากขึ้น

2) อัตราอากรขาเข้าที่คาดการณ์ เป็นตัวแปรภายนอกแบ่งออกเป็น 2 อัตราคือ อัตราภาษีภายใต้เขตการค้าเสรีของประเทศต่างๆ (FTA rate) และ อัตราภาษีสำหรับการนำเข้านอกการใช้สิทธิ (MFN rate)

2.1) อัตราภาษีภายใต้เขตการค้าเสรีของประเทศต่างๆ (FTA rate) จากโครงสร้างอัตราภาษีนำเข้าของแต่ละประเทศภายใต้กรอบการค้าเสรีที่ประเทศไทยตกลงไว้ นำมาคำนวณอัตราภาษีนำเข้าที่คาดการณ์ของแต่ละกลุ่มสินค้า ด้วยการเฉลี่ยแบบธรรมดา (simple average) จากทุกสินค้าในระดับพิกัด 8 หลัก เพื่อให้ได้อัตราภาษีที่เป็นของสินค้าในระดับพิกัด 6 หลัก หลังจากนั้นนำมาเฉลี่ยอีกครั้งแบบถ่วงน้ำหนัก (weighted average) ด้วยมูลค่าสินค้าที่มีการนำเข้า ให้มาเป็นอัตราภาษีที่เป็นของกลุ่มสินค้านั้นๆ ดังนั้นสินค้าใดที่ไม่มีการนำเข้า อัตราภาษีของสินค้านั้นก็จะไม่มีการนำมารวมในการคำนวณ หากประเทศต่างๆมีการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างการนำเข้า ก็ควรมีการคำนวณอัตราอากรขาเข้าที่คาดการณ์ใหม่เพื่อสะท้อนอัตราภาษีที่จะเกิดขึ้นจริงให้ใกล้เคียงที่สุด ผลประมาณการการจัดเก็บภาษีนำเข้าย่อมมีความถูกต้องมากขึ้นเช่นกัน

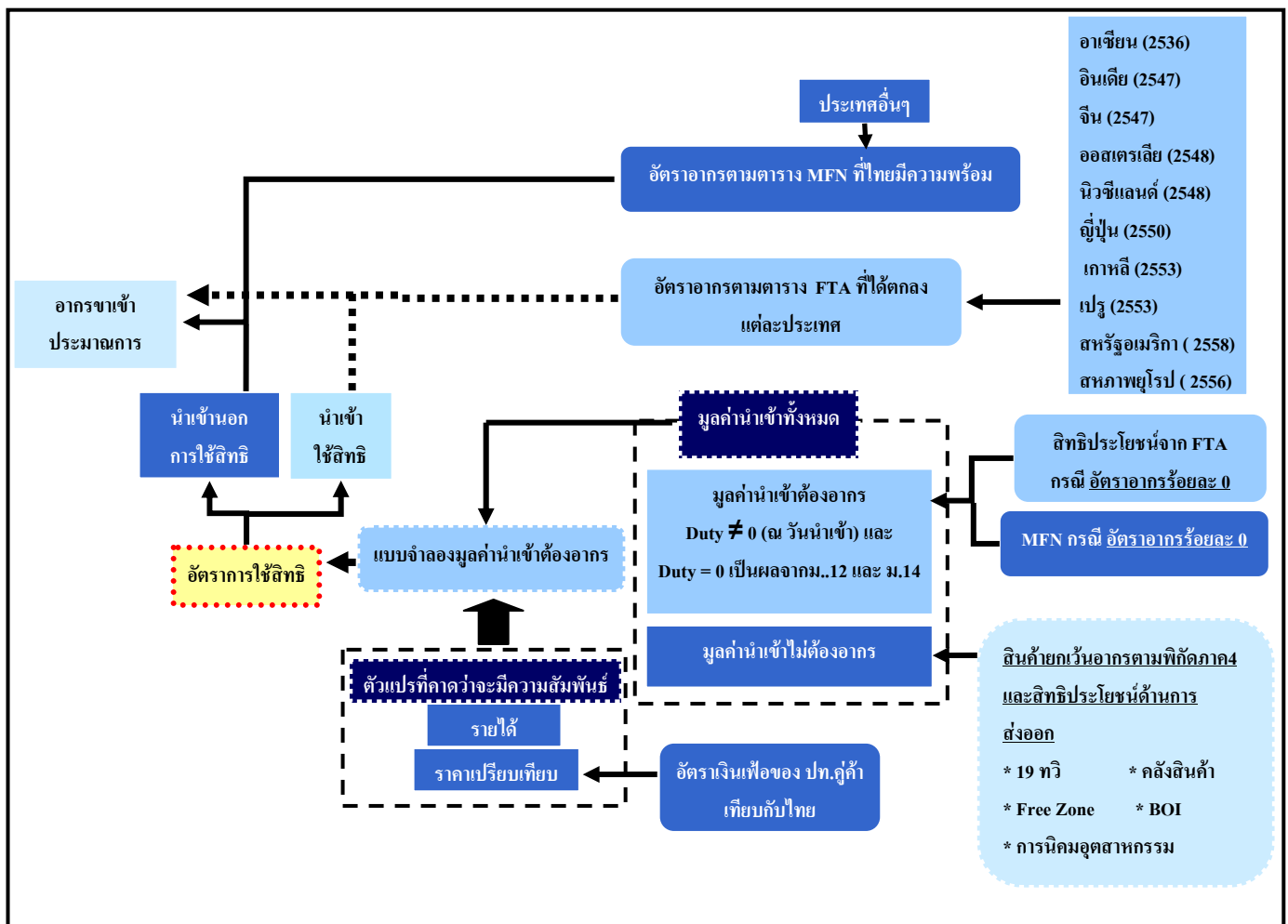
2.2) อัตราภาษีสำหรับการนำเข้านอกการใช้สิทธิ (MFN rate) สำหรับการนำเข้านอกการใช้สิทธิ ผู้นำเข้าสามารถเลือกได้ว่าจะใช้อัตราภาษี MFN หรืออัตราภาษีภายใต้กรอบ WTO แล้วแต่อัตราใดจะต่ำกว่ากันในแต่ละพิกัดสินค้า แล้วนำมาคำนวณด้วยวิธีเดียวกันกับ FTA rate เพื่อเป็นอัตราภาษีสำหรับแต่ละกลุ่มสินค้า ใช้คำนวณมูลค่าภาษีนำเข้าจัดเก็บ แต่จากการพิจารณาข้อมูลในอดีตพบว่า อัตราภาษีที่เก็บจริงสำหรับสินค้านอกการใช้สิทธินี้อาจสูง หรือต่ำกว่ากรอบภาษี MFN หรือกรอบภาษี WTO ด้วยเหตุผลหลากหลายแตกต่างกันไป ทางคณะผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะใช้ อัตราภาษีที่เก็บได้จริง (Effective Tax Rate: ETR) จากการนำเข้านอกการใช้สิทธิ แทน เนื่องจาก ETR เป็นอัตราที่ได้มีการถ่วงน้ำหนักมาแบบเบ็ดเสร็จแล้ว ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด โดยในแบบจำลองจะใช้ ETR ที่คำนวณจากโครงสร้างการนำเข้าปีพ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นค่าคงที่ค่าหนึ่งสำหรับแต่ละสินค้าจากแต่ละประเทศ (เป็นผลมาจากการเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก) ตรงกับโครงสร้างภาษี MFN และ WTO

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ที่จะเป็นอัตราที่คงที่ไปจนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นหากมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษี MFN และ WTO หรือมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการนำเข้าของแต่ละประเทศไปจากปีพ.ศ.2550 อย่างมาก ก็ควรมีการคำนวณ ETR ใหม่เพื่อใช้ในแบบจำลอง

โครงสร้างแบบจำลองที่อธิบายมาสามารถแสดงได้ด้วยแผนภาพที่ 7.1

แผนภาพที่ 7.1 โครงสร้างแบบจำลองภาษีศุลกากร

ที่มา : สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

7.5 การจำลองสถานการณ์ผ่านกาหนดสมมติฐานในแบบจำลอง

นอกเหนือจากความสามารถในการคาดการณ์แล้ว คุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งของแบบจำลองคือ การจำลองสถานการณ์สมมติในกรณีต่างๆ เพื่อการเปรียบเทียบผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าของไทยต่อการจัดเก็บรายได้ของกรมศุลกากร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะทำการจำลองสถานการณ์ใน 4 กรณีด้วยกันโดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีขาเข้าที่คาดการณ์และอัตราการใช้สิทธิตามเงื่อนไขของสถานการณ์ที่ทำการจำลอง

สถานการณ์กรณีที่ 1 ประเทศไทยเปิดเสรีการค้ากับประเทศต่างๆ ในรูปแบบที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันรวมทั้งเกาหลี ที่จะมีผลบังคับใช้ในปีพ.ศ. 2553 โดยใช้สมมติฐานของตัวแปรอิสระ คือมูลค่ารายได้ที่เป็นตัวเงิน ราคาเปรียบเทียบของสินค้านำเข้า และอัตราการใช้สิทธิรายกลุ่มสินค้ารายประเทศตามรายละเอียดดังที่แสดงไว้ในภาคผนวก ฉ และสมมติฐานของตัวแปรภายนอก คืออัตราภาษีขาเข้าคาดการณ์ภายใต้การใช้สิทธิ (FTA rate) และนอกการใช้สิทธิ (MFN rate) ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น โดยอัตราภาษีต่างๆที่ใช้ในแบบจำลองตามรายละเอียดที่ได้แสดงไว้ในภาคผนวก จ ขณะที่อัตราการใช้สิทธิสำหรับกรณีที่ยังไม่ได้บรรลุข้อตกลงเขตการค้าเสรีจะยังให้เท่ากับศูนย์

สถานการณ์กรณีที่ 2 คือกรณีที่ประเทศไทยเปิดเสรีกับประเทศต่างๆ ในรูปแบบที่ใช้บังคับในปัจจุบันรวมทั้งเกาหลี และที่คาดว่าจะเปิดเสรีทางการค้ากับแปรุ สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาได้สำเร็จ ในกรณีนี้จะมีการปรับ FTA rate ควบคู่กับการปรับอัตราการใช้สิทธิที่จากเดิมในกรณีที่ 1 สมมติให้มีค่าเท่ากับศูนย์สำหรับ 3 ประเทศดังกล่าว โดยอธิบายแยกเป็นรายประเทศได้ดังนี้

- **แปรุ** สมมติให้อัตราภาษีที่จะเก็บจากมูลค่านำเข้าภายใต้การใช้สิทธิคือ FTA rate ที่คำนวณจากกรอบภาษีตามข้อตกลงเขตการค้าเสรี โดยให้มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2553 ควบคู่กับการกำหนดให้อัตราการใช้สิทธิมีค่ามากกว่าศูนย์และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามการลดลงของอัตราภาษี และสมมติให้อัตราภาษีที่จะเก็บจากมูลค่านำเข้านอกการใช้สิทธิคือ MFN rate ที่คำนวณจาก ETR ของการนำเข้านอกการใช้สิทธิ
- **สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา** สมมติให้อัตราภาษีที่จะเก็บจากมูลค่านำเข้าภายใต้การใช้สิทธิ หรือ FTA rate อ่างอิงกรอบอัตราภาษีของประเทศญี่ปุ่น โดยให้มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีศุลกากร

2556 สำหรับสหภาพยุโรป และ 1 มกราคม 2558 สำหรับสหรัฐอเมริกา ควบคู่กับการกำหนดให้อัตราการใช้สิทธิมีค่ามากกว่าศูนย์และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามการลดลงของอัตราภาษี และสมมติให้อัตราภาษีที่จะเก็บจากมูลค่านำเข้านอกการใช้สิทธิ คือ MFN rate ที่คำนวณจาก ETR ของการนำเข้านอกการใช้สิทธิ

สถานการณ์กรณีที่ 3 ประเทศไทยไม่เปิดเสรีทางการค้ากับประเทศต่างๆ เพื่อเป็นกรณีฐานใช้เปรียบเทียบกับกรณีที่ 1 และกรณีที่ 2 เพื่อวิเคราะห์มูลค่าภาษีนำเข้าสูญเสียที่เกิดขึ้น ในกรณีนี้จะกำหนดให้ไม่มีการนำเข้าภายใต้การใช้สิทธิ อัตราการใช้สิทธิมีค่าเท่ากับศูนย์สำหรับทุกประเทศ และกำหนดให้อัตราภาษีที่เก็บจากมูลค่านำเข้ารวม คือ MFN rate ที่คำนวณจาก ETR ของการนำเข้านอกการใช้สิทธิของแต่ละประเทศ

สถานการณ์กรณีที่ 4 เงื่อนไขเดียวกับกรณีที่ 2 แต่ปรับข้อสมมุติเพิ่มเติม คือ กำหนดให้อัตราการใช้สิทธิสูงขึ้นปีละร้อยละ 2 นับตั้งแต่วันที่แต่ละประเทศเริ่มมีการนำเข้าภายใต้การใช้สิทธิในสินค้ากลุ่มต่างๆ เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตมูลค่าอากรขาเข้าสู่สูญเสียที่อาจเป็นไปได้

8

ผลการคาดการณ์ผลกระทบจาก การเปิดการค้าเสรีกับการจัดเก็บ ภาษีศุลกากร

8.1 ผลการคาดการณ์ในแต่ละฉากทัศน์ในการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลประมาณการความต้องการนำเข้ารายประเทศ รายสินค้า ในเบื้องต้นพบว่า ผลประมาณการของประเทศแปรรูปมีความไม่น่าเชื่อถือนัก เนื่องจากลักษณะของความจำกัดของข้อมูล การนำเข้าในหลายกลุ่มสินค้านี้มีความผันผวนมาก และการนำเข้ามีไม่บ่อย ทำให้ข้อมูลไม่เพียงพอแก่การประมาณการ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงหยุดการประมาณการของประเทศแปรรูปไว้แต่เพียงเบื้องต้นนี้ ส่วนผลการประมาณการของประเทศอื่นๆ สามารถแบ่งออกตามฉากทัศน์ในการศึกษา ดังนี้

ฉากทัศน์ที่ 1 กรณีที่ไทยเปิดเสรีการค้ากับประเทศต่างๆ ในรูปแบบที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน รวมทั้งเกาหลี ที่จะมีผลบังคับใช้ในปีพ.ศ. 2553 ผลประมาณการมูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากร และมูลค่าอากรขาเข้าที่จัดเก็บได้ อธิบายเป็นรายประเทศได้ดังนี้

กลุ่มประเทศเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)

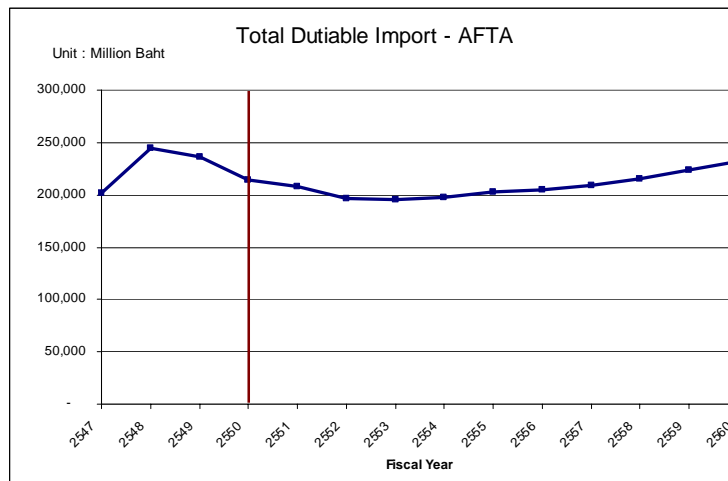
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้านำเข้าต้องอากร	208,494	196,781	195,797	197,989	203,031	204,619	209,524	215,695	223,201	232,109
2. อากรขาเข้า	5,255	4,394	2,992	2,505	2,426	2,397	2,384	2,389	2,413	2,455

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร จากผลการประมาณการพบว่า สินค้านำเข้าต้องอากรจากกลุ่มประเทศ AFTA ในปีงบประมาณ 2551 มีมูลค่าลดลงมาเป็น 208,494 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 6 จากปีก่อนหน้า เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง โดยการลดลงของมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรจะลดลงในอัตราที่ชะลอตัว และในปีงบประมาณ 2553 มูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากรยังคงลดลง ซึ่งมีมูลค่า 195,797 ล้านบาท จนกระทั่งในปี 2554 คาดว่ามูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากรจะปรับตัวขึ้นเล็กน้อย มีมูลค่า 197,989 ล้านบาท หรือมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1 และในปีถัดมา มูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากรค่อยๆมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น สัมพันธ์กับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นตามสมมติฐานของแบบจำลอง

แผนภาพที่ 8.1 ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากกลุ่มประเทศ AFTA

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

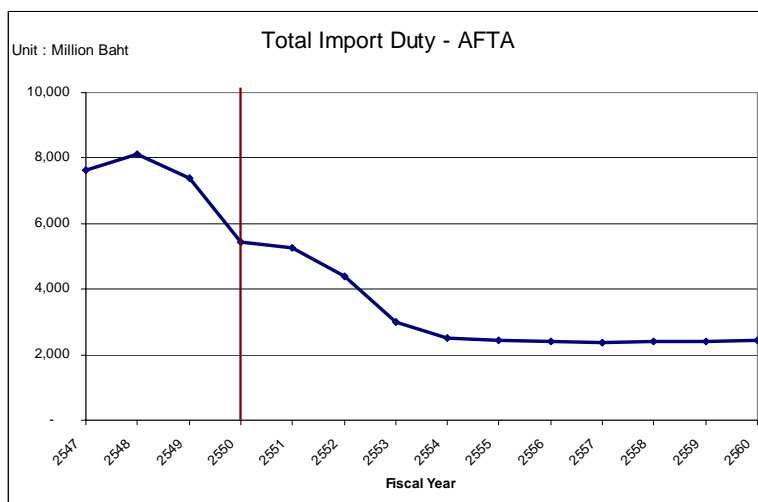
ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า จากผลการประมาณการพบว่า อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้จากกลุ่มประเทศ AFTA ลดลงอย่างรวดเร็วในช่วงปีงบประมาณ 2551-2553 ตามการทยอยปรับลดอัตราภาษี โดยในปี 2551 อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้คาดว่าจะมีมูลค่า 5,255 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

3 จากปีก่อนหน้า ในปีงบประมาณ 2552 อากรขาเข้าจะมีมูลค่า 4,394 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 16.38 และในปีงบประมาณ 2553 อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้คาดว่าจะลดลงอย่างมากอีกครั้งถึงร้อยละ 31.90 จากปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นไปตามโครงสร้างภาษีที่จะมีการปรับลดลงเหลือร้อยละ 0 ในพิกัดสินค้าส่วนใหญ่ เช่น กลุ่มน้ำมันและผลิตภัณฑ์ กลุ่มพลาสติกและผลิตภัณฑ์ และ กลุ่มเหล็กและของทำจากเหล็ก ซึ่งสินค้านี้ดังกล่าวเป็นสินค้านำเข้าหลักของไทยจากกลุ่ม AFTA

ปีงบประมาณ 2554 – 2558 อากรขาเข้าเริ่มมีอัตราการลดลงที่ชะลอตัว เนื่องจากการปรับลดของอัตราพิกัดศุลกากรต่างๆ ได้สิ้นสุดลง จนกระทั่งปีงบประมาณ 2559 ที่อากรขาเข้าคาดว่าจะมีการปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.00 และปีงบประมาณ 2560 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.74

แผนภาพที่ 8.2 ประมาณการอากรขาเข้าจากกลุ่มประเทศ AFTA

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (EU)

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้านำเข้าต้องอากร	198,991	202,073	204,353	209,802	214,837	218,629	222,808	227,202	232,384	238,476
2. อากรขาเข้า	17,870	18,194	18,413	19,026	19,582	20,001	20,442	20,903	21,456	22,119

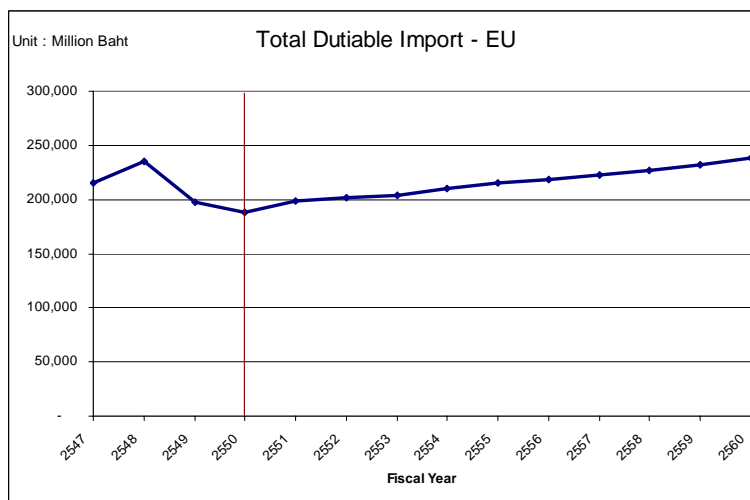
ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร จากผลการประมาณการพบว่า สินค้านำเข้าต้องอากรจากกลุ่มประเทศ EU ในปีงบประมาณ 2551 จะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 6.01 มีมูลค่า

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

198,991 ล้านบาท และในปีงบประมาณ 2552 มูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรมีการขยายตัวลดลง เนื่องจากการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ประชาชาติของไทยมีการชะลอตัวในช่วงดังกล่าว โดยมีมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากร 202,073 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่ในระยะยาวมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างคงที่เฉลี่ยร้อยละ 2.20 ต่อปี

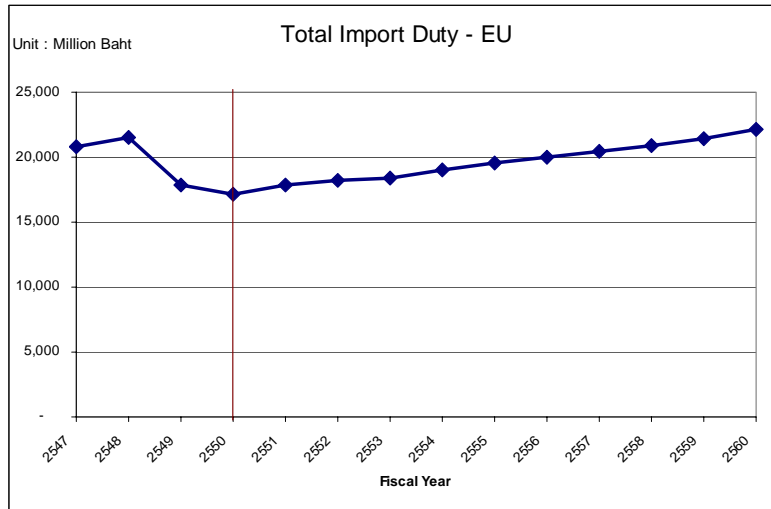
แผนภาพที่ 8.3 ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากกลุ่มประเทศ EU

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า จากผลการประมาณการ พบว่ามูลค่าอากรขาเข้าจากกลุ่มประเทศยุโรป มีความสัมพันธ์กับมูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากรอย่างมีนัยยะ ทั้งนี้ เนื่องจากการประมาณการดังกล่าว กลุ่มประเทศ EU ยังไม่มีการปรับลดอัตราพิกัดศุลกากรใด ๆ โดยในปีงบประมาณ 2551 อากรขาเข้ามีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามมูลค่าสินค้านำเข้าที่ขยายตัวสูง โดยอากรขาเข้ามีมูลค่า 17,870 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.10 จากปีก่อนหน้า และในปีงบประมาณ 2552 อากรขาเข้ามีอัตราการขยายตัวลดลงโดยอากรขาเข้ามีมูลค่า 18,194 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.81 และในปีงบประมาณ 2553 อากรขาเข้ามีมูลค่า 18,413 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20 หลังจากปีงบประมาณ 2554 อากรขาเข้าเริ่มมีอัตราการขยายตัวคงที่เช่นเดียวกับมูลค่าการนำเข้าต้องอากร เฉลี่ยร้อยละ 2.87 ต่อ

แผนภาพที่ 8.4 ประมาณการอากรขาเข้าจากกลุ่มประเทศ EU

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศญี่ปุ่น

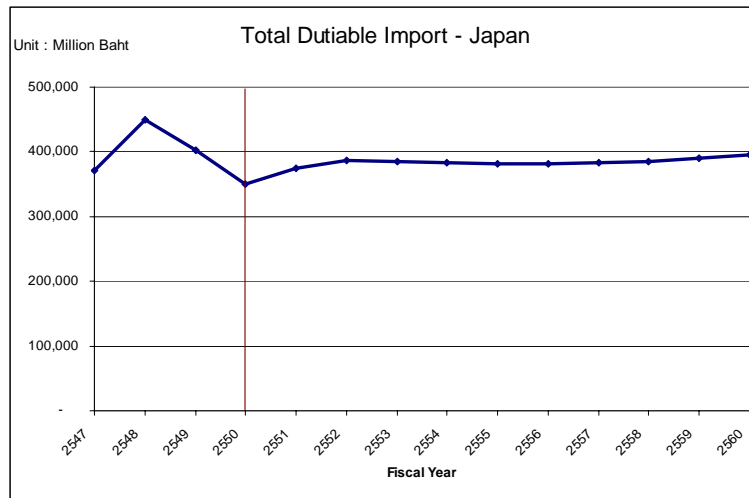
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้านำเข้าต้องอากร	374,575	386,920	384,586	383,156	381,211	382,178	382,848	385,207	389,561	396,106
2. อากรขาเข้า	32,930	33,790	33,644	33,608	33,562	33,535	33,645	33,882	34,285	34,920

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร จากผลการประมาณการพบว่า สินค้านำเข้าต้องอากร จากประเทศญี่ปุ่น ในปีงบประมาณ 2551 จะปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.03 จากปีก่อนหน้า และปรับตัว น้อยลงในปีงบประมาณ 2552 เหลือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.30 โดยมีมูลค่า 374,575 ล้านบาท และ 386,920 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2551 และ 2552 ตามลำดับ หลังจากนั้นสินค้านำเข้าต้องอากรมี อัตราการขยายตัวในระดับต่ำเฉลี่ยร้อยละ 0.30 ต่อปี

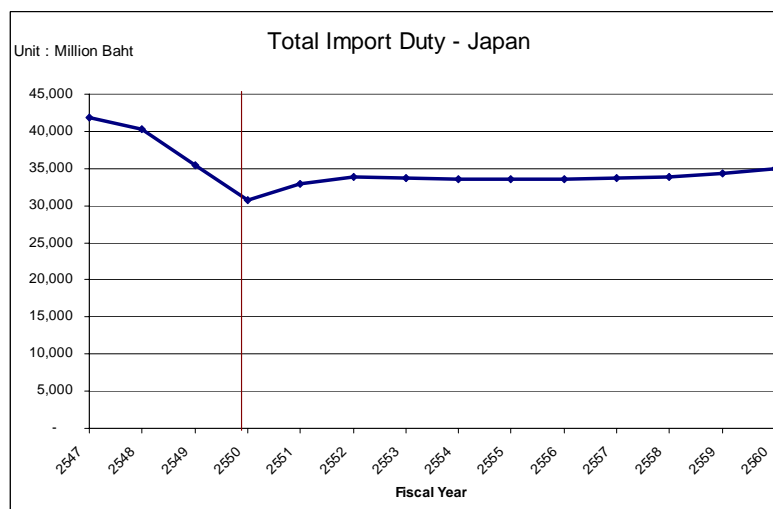
แผนภาพที่ 8.5 ประมาณการสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศญี่ปุ่น

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า จากผลการประมาณการพบว่า อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้มีความสัมพันธ์กับมูลค่านำเข้าต้องอากร โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.11 ในปีงบประมาณ 2551 มีมูลค่าภาษี 32,930 ล้านบาท และปรับตัวน้อยลงในปีงบประมาณ 2552 เหลือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.61 โดยมีมูลค่า 33,790 ล้านบาท หลังจากนั้น อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้อยู่ในระดับที่ค่อนข้างคงที่ เพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.42 ต่อปี สาเหตุที่มูลค่าภาษีนำเข้าไม่ได้ลดลงมากนัก อาจเนื่องจากอัตราการใช้สิทธิยังอยู่ในระดับต่ำ และอัตราภาษีในหลายๆกลุ่มสินค้ายังไม่ได้ลดลงมากนัก โดยเฉพาะสินค้ากลุ่มรถยนต์นั่งและรถยนต์อเนกประสงค์ กลุ่มอะไหล่ยานยนต์ กลุ่มรถจักรยานยนต์ และ กลุ่มเครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งเป็นสินค้าที่มีสัดส่วนการนำเข้าและมูลค่าภาษีสูง

แผนภาพที่ 8.6 ประมาณการอากรขาเข้า จากประเทศญี่ปุ่น

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศเกาหลีใต้

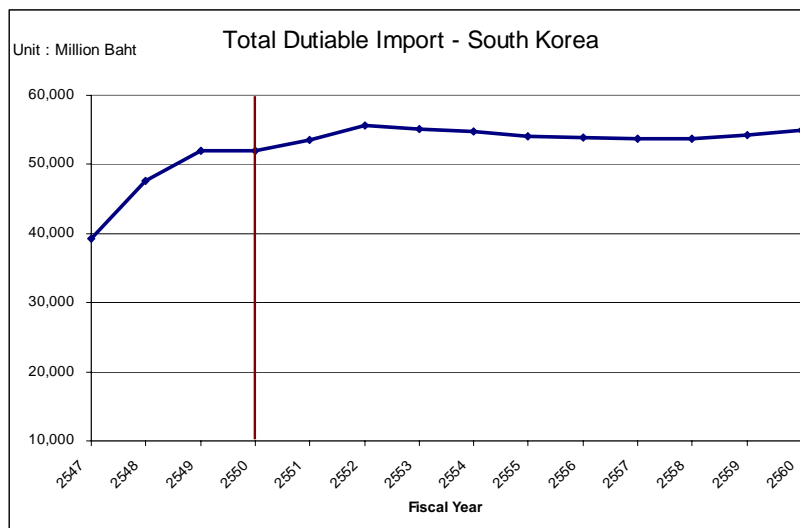
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้านำเข้าต้องอากร	53,597	55,661	55,157	54,761	54,046	53,949	53,719	53,792	54,172	54,878
2. อากรขาเข้า	2,936	3,096	3,069	3,051	3,019	3,000	2,986	2,985	2,944	2,975

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร พบว่า สินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศเกาหลีใต้ ในปีงบประมาณ 2551 – 2552 มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.85 ตามมูลค่าสินค้านำเข้าสำคัญที่ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินค้ากลุ่มเหล็กและผลิตภัณฑ์จากเหล็ก ขณะที่ในปีงบประมาณ 2553–2557 การนำเข้าสินค้าต้องอากรมีมูลค่าค่อนข้างคงที่ โดยลดลงในอัตราที่ต่ำ เฉลี่ยร้อยละ 0.69 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากการลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ส่งผลให้การนำเข้าสินค้าในกลุ่มอะไหล่รถยนต์ กลุ่มเครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า กลุ่มเหล็กและ กลุ่มเคมีภัณฑ์ ที่เป็นสินค้านำเข้าหลัก จากเกาหลีมีมูลค่าลดลง โดยการนำเข้าสินค้าต้องอากรจะกลับมามีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 - 2560 ซึ่งเป็นช่วงที่ประมาณการของผลิตภัณฑ์ประชาชาติของไทยเริ่มกลับมาขยายตัว จึงส่งผลต่อสินค้านำเข้าดังกล่าว

แผนภาพที่ 8.7 ประมาณการมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากร จากประเทศเกาหลีใต้

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า ในปีงบประมาณ 2551 อกรขาเข้าขยายตัวสูงขึ้นร้อยละ 8.19 มีมูลค่าอกรขาเข้าที่ 2,936 ล้านบาท ต่อมาในปีงบประมาณ 2552 ซึ่งเป็นช่วงที่มูลค่าสินค้านำเข้าต้องอกรมีอัตราอกรขยายตัวสูง อกรขาเข้าก็ขยายตัวสูงต่อเนื่องที่ร้อยละ 5.46 อกรขาเข้ามีมูลค่า 3,096 ล้านบาท ขณะที่ในช่วงปีงบประมาณ 2553 – 2559 มูลค่าสินค้านำเข้าต้องอกรจากประเทศเกาหลีใต้หดตัว ประกอบกับมีการเปิดเสรีการค้าในปีพ.ศ. 2553 ส่งผลให้อกรขาเข้าที่จัดเก็บมีการชะลอตัวเช่นกัน หดตัวอยู่ระหว่างร้อยละ 0.59-1.35 ก่อนที่จะปรับตัวสูงขึ้นในปีงบประมาณ 2560 ซึ่งมีมูลค่า 2,975 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.04 จากปีงบประมาณ 2559 มีมูลค่าอกรขาเข้าที่ 2,944 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.8 ประมาณการอกรขาเข้า จากประเทศเกาหลีใต้

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศจีน

หน่วย : ล้านบาท

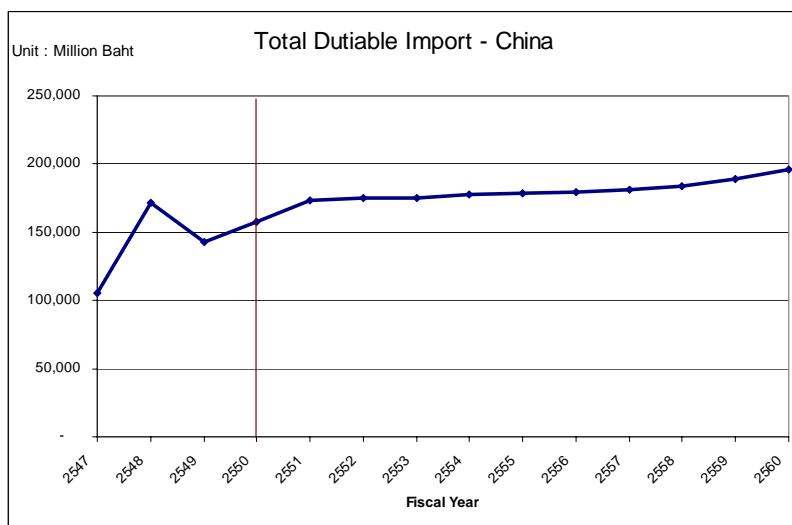
ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้านำเข้าต้องอกร	173,260	174,864	174,908	177,483	178,292	179,260	180,833	183,859	188,694	195,843
2. อกรขาเข้า	15,034	14,489	13,690	13,796	13,868	13,960	14,300	14,851	15,688	16,926

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอกร พบว่า สินค้านำเข้าต้องอกรจากประเทศจีนมีอัตราอกรขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.17 ในปีงบประมาณ 2551 แล้วลดเหลือร้อยละ

ละ 0.93 และ ร้อยละ 0.02 ในปีงบประมาณ 2552-2553 มีมูลค่านำเข้า 174,908 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2553 หลังจากนั้นมูลค่าการนำเข้ามีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 1.47 ในปีงบประมาณ 2554 ขึ้นมาเป็นร้อยละ 3.79 ในปี 2560 ทำให้มูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 177,483 ล้านบาท มาเป็น 195,843 ล้านบาทในช่วงเวลาดังกล่าว โดยสินค้านำเข้าต้องอากรส่วนใหญ่ ได้แก่ กลุ่มเครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า กลุ่มเหล็กและผลิตภัณฑ์จากเหล็ก กลุ่มสินค้าเบ็ดเตล็ด และกลุ่มสิ่งทอและผลิตภัณฑ์

แผนภาพที่ 8.9 ประมาณการมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศจีน

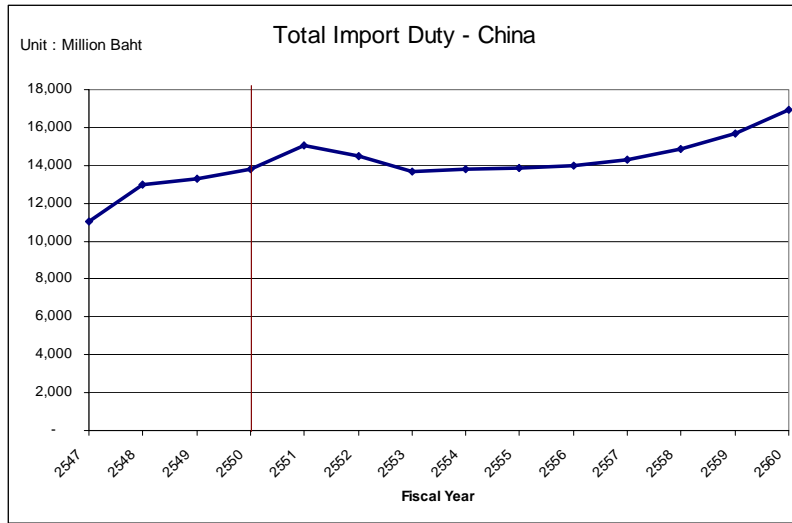

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า มูลค่าภาษีนำเข้ามีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 8.95 ในปีงบประมาณ 2551 ตามด้วยการปรับตัวลดลงของการจัดเก็บภาษีในปีงบประมาณ 2552 – 2553 ที่มีอัตราการหดตัวร้อยละ 3.63 และ 5.51 ตามลำดับ เนื่องจากในช่วงปีงบประมาณดังกล่าว มีการปรับลดพิกัดอัตราศุลกากรในรายการที่สำคัญ โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มเครื่องจักร และเครื่องใช้ไฟฟ้า กลุ่มเหล็กและผลิตภัณฑ์จากเหล็ก และกลุ่มสินค้าเบ็ดเตล็ด ซึ่งสินค้าในกลุ่มข้างต้นมีมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศจีน ส่งผลให้อากรขาเข้าที่เก็บจากสินค้านำเข้าจากประเทศจีนลดลงมาที่ 13,690 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2553

ต่อมาในช่วงปีงบประมาณ 2554 - 2560 อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้มีอัตราการขยายตัวอยู่ระหว่างร้อยละ 0.77 – 7.89 ซึ่งการขยายตัวดังกล่าวเป็นผลมาจากการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าต้องอากร ทำให้ภาษีที่จัดเก็บได้มีมูลค่า 16,926 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560

แผนภาพที่ 8.10 ประมาณการอากรขาเข้า จากประเทศจีน

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศอินเดีย

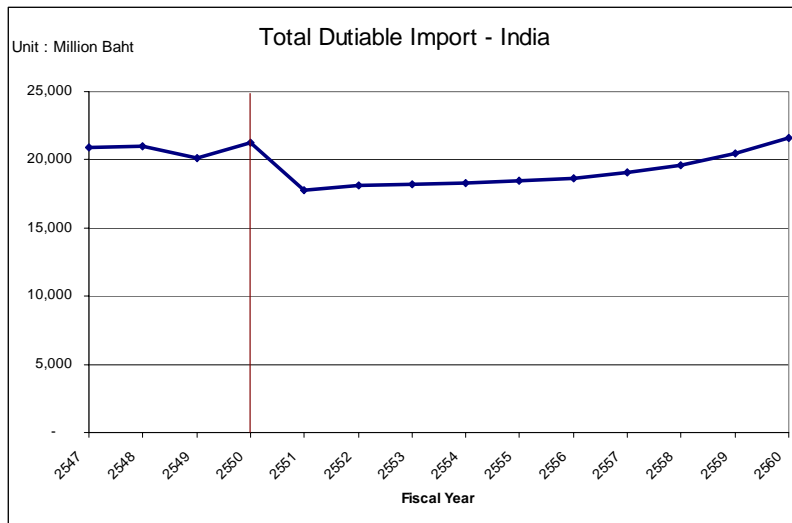
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้านำเข้าต้องอากร	17,813	18,085	18,209	18,282	18,429	18,633	19,040	19,641	20,475	21,581
2. อากรขาเข้า	1,039	1,111	1,139	1,130	1,092	1,068	1,075	1,122	1,190	1,275

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร พบว่า ในปีงบประมาณ 2551 สินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศอินเดีย มีมูลค่า 17,813 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 16.29 จากปีก่อน หลังจากนั้นมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในอัตราไม่สูงนักระหว่างร้อยละ 0.40-5.40 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 18,085 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2552 ขึ้นมาอยู่ที่ 21,581 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2560

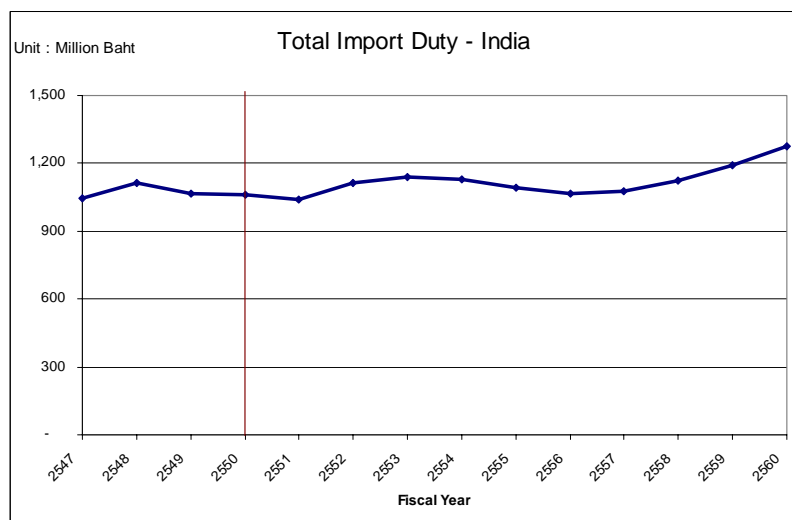
แผนภาพที่ 8.11 ประมาณการมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากร จากประเทศอินเดีย

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ 2552 – 2553 อากรนำเข้าที่จัดเก็บได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งในปีงบประมาณ 2552 มูลค่าอากรขาเข้ามีมูลค่าทั้งสิ้น 1,111 ล้านบาท และในปีงบประมาณ 2553 มูลค่าอากรขาเข้ามีมูลค่าทั้งสิ้น 1,139 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.51 ขณะที่ในช่วงปีงบประมาณ 2554 – 2556 อากรขาเข้าจากประเทศอินเดียมีมูลค่าลดลง โดยในปีงบประมาณ 2554 มีมูลค่า 1,130 ล้านบาท ลดลงเหลือ 1,068 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2556 ทั้งนี้ เนื่องจากการลดอัตราพิกัดศุลกากรสินค้าอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีพ.ศ. 2553-2557 จนเหลือร้อยละ 0 ในหลายกลุ่มสินค้า หนึ่งในนั้นคือกลุ่มอาหารสัตว์และสินค้าบริโภคอื่นๆ ซึ่งเป็นสินค้านำเข้าต้องอากรรายการสำคัญจากประเทศอินเดีย

แผนภาพที่ 8.12 ประมาณการอากรขาเข้า จากประเทศอินเดีย

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศออสเตรเลีย

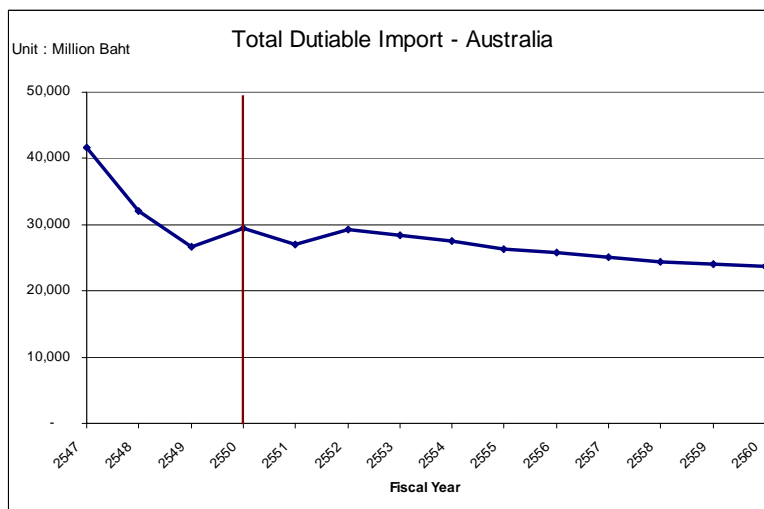
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้านำเข้าต้องอากร	26,963	29,335	28,464	27,501	26,281	25,747	25,021	24,436	23,996	23,718
2. อากรขาเข้า	1,187	1,206	1,170	1,156	1,132	1,108	1,074	1,040	1,016	1,002

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากร พบว่า สินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศออสเตรเลีย มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง สูงสุดลดลงร้อยละ 8.24 ในปี 2551 แล้วกลับมีอัตราการขยายตัวเป็นบวกในปีงบประมาณ 2552 ด้วยอัตราร้อยละ 8.79 ก่อนที่จะปรับตัวลดลงในระยะยาวตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 – 2560 มีอัตราการหดตัวอยู่ระหว่างร้อยละ 1.16-4.43 มูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรมีมูลค่า 26,963 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2551 ลดลงมาที่มูลค่า 23,718 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560

แผนภาพที่ 8.13 ประมาณการมูลค่าสินค้านำเข้า จากประเทศออสเตรเลีย

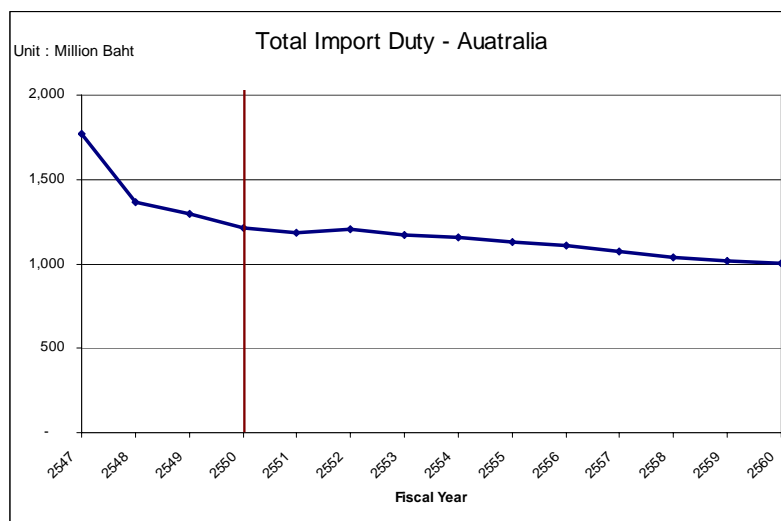

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า อากรขาเข้าที่จัดเก็บได้มีแนวโน้มลดลงในช่วงที่ทำการประมาณการ ซึ่งเป็นไปตามการปรับลดลงของพิกัดอัตราภาษีศุลกากร ที่จะมีการปรับลดลงเหลือร้อยละ 0 ในหลายกลุ่มสินค้าในปี พ.ศ. 2553 และอีกช่วงคือปีพ.ศ.2558

ในช่วงปีงบประมาณ 2551 การจัดเก็บภาษีคาดว่าจะลดลงร้อยละ 2.34 แต่กลับมาเพิ่มขึ้นในปีงบประมาณ 2552 ร้อยละ 1.61 ตามการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการนำเข้า หลังจากนั้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553-2560 อากรนำเข้าที่จัดเก็บได้คาดว่าจะมีการปรับลดลงอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 2.11 ต่อปี โดยมีการหดตัวสูงในปี 2553 ร้อยละ 3.01 และในปีงบประมาณ 2558 ร้อยละ 3.24 มูลค่าอากรขาเข้ามีปรับลดลงจาก 1,187 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2551 มาที่ 1,002 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560

แผนภาพที่ 8.14 ประมาณการอากรขาเข้า จากประเทศออสเตรเลีย

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศนิวซีแลนด์

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้านำเข้าต้องอากร	9,792	10,892	11,038	10,873	10,476	10,194	9,931	9,709	9,534	9,399
2. อากรขาเข้า	651	661	643	647	644	635	622	608	597	588

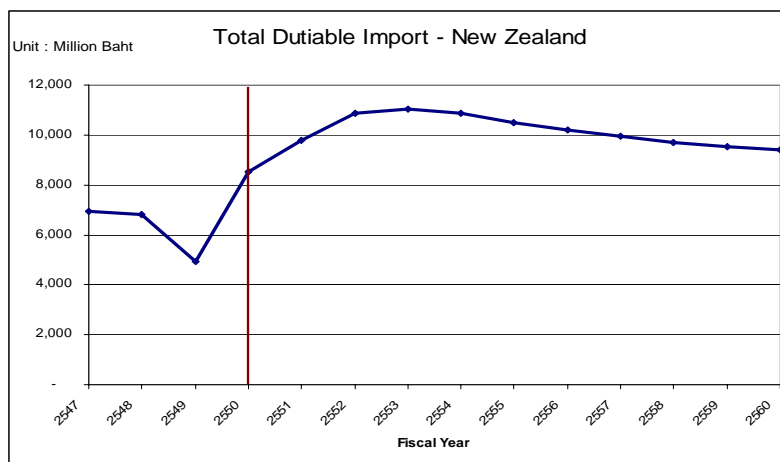
ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร พบว่า สินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศนิวซีแลนด์ ในปีงบประมาณ 2551 – 2553 มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น แล้วปรับตัวลดลงในช่วงหลังจากนั้น โดยในปีงบประมาณ 2551 การนำเข้ามีมูลค่า 9,792 เพิ่มขึ้นเป็น 10,892 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2552

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.23 ในปีงบประมาณ 2553 การนำเข้ายังขยายตัวอีกเล็กน้อยเพียงร้อยละ 1.35 ก่อนที่จะมีการหดตัวระหว่างร้อยละ 1.41-3.65 ช่วงปีงบประมาณ 2554-2560 ทำให้มูลค่าการนำเข้าลดลงมาที่ 9,399 ล้านบาทเมื่อปีงบประมาณ 2560

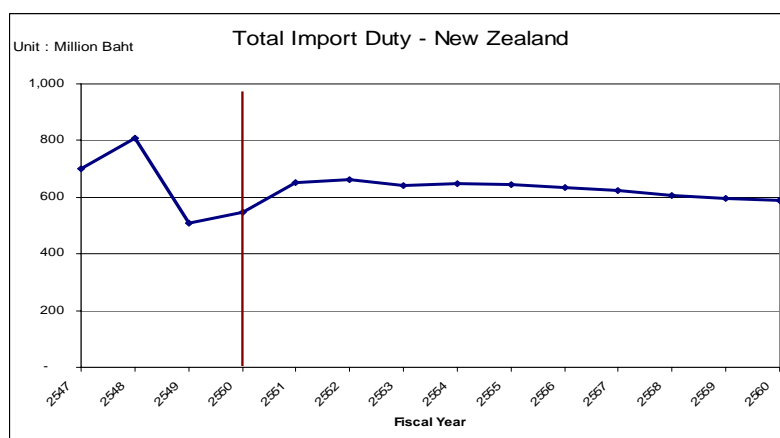
แผนภาพที่ 8.15 ประมาณการมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากร จากประเทศนิวซีแลนด์

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า มูลค่าอากรขาเข้าของประเทศนิวซีแลนด์เพิ่มขึ้นสูงในปีงบประมาณ 2551 ถึงร้อยละ 19.24 แล้วปรับตัวลดลงอย่างมากในช่วงเวลาหลังจากนั้นเหลือเพียงการขยายตัวร้อยละ 1.48 ในปีงบประมาณ 2552 และหดตัวลดลงถึงร้อยละ 2.77 ในปีงบประมาณ 2553 อากรนำเข้ามีมูลค่า 643 ล้านบาท เนื่องจากมีการปรับพิภักศุลกากรลงเหลือร้อยละ 0 ในหลายกลุ่มสินค้า และกลุ่มสินค้าอื่นๆ ได้ปรับลดลงอย่างต่อเนื่องเช่น สินค้ากลุ่มนมและผลิตภัณฑ์จากนม รวมทั้ง สินค้ากลุ่มผักและผลไม้ การจัดเก็บภาษีนำเข้าจึงหดตัวในระดับต่ำเรื่อยมาจนถึงปีงบประมาณ 2560 มีการจัดเก็บภาษีนำเข้าได้ 588 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.16 ประมาณการอากรขาเข้า จากประเทศนิวซีแลนด์

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศสหรัฐอเมริกา

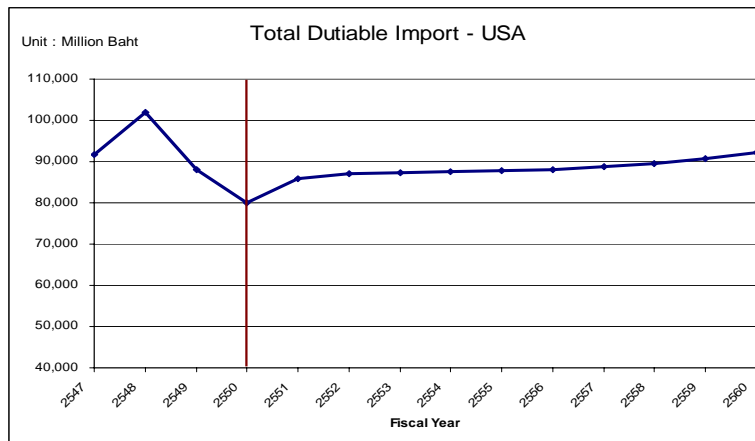
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้าเข้าต้องอากร	85,973	86,978	87,420	87,550	87,749	88,110	88,708	89,559	90,721	92,235
2. อากรขาเข้า	6,205	6,335	6,424	6,485	6,519	6,544	6,574	6,623	6,701	6,815

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร พบว่า สินค้านำเข้าต้องอากรจากประเทศสหรัฐ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ 2551 สินค้านำเข้าต้องอากรมีมูลค่า 85,973 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.31 และในระยะยาวช่วงปีงบประมาณ 2552 – 2560 มูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรมีอัตราการขยายตัวอยู่ระหว่าง 0.15 – 1.67 ตามการขยายตัวของรายได้ประชาชาติของไทย มูลค่าสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 86,978 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2552 มาอยู่ที่ 92,235 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560

แผนภาพที่ 8.17 ประมาณการมูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากรจากประเทศสหรัฐอเมริกา

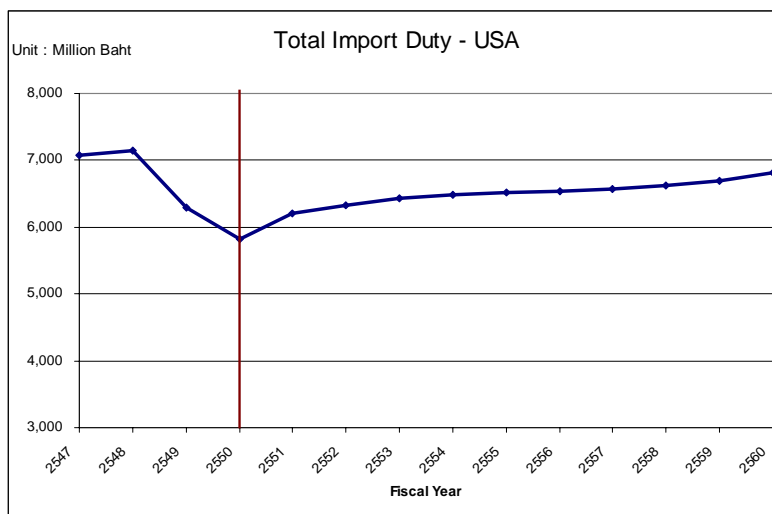
ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า มูลค่าอากรขาเข้าจากประเทศสหรัฐ มีความสัมพันธ์กับมูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากรของประเทศสหรัฐ ทั้งนี้ เนื่องจากการประมาณการอัตราพิภດศุลกากรของสหรัฐ ยังไม่มีการปรับลดใด ๆ โดยในปีงบประมาณ 2552 อากรขาเข้าจากประเทศสหรัฐ มีมูลค่า 6,335 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.09 และในปีงบประมาณ 2553 มี

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

มูลค่า 6,424 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.41 ขณะที่ในช่วงปีงบประมาณ 2554 – 2558 มูลค่า
อากรขาเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐมีอัตราการเพิ่มขึ้นที่ชะลอลงอยู่ในช่วง 0.38 – 0.95 เนื่องจาก
มูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรสินค้านำเข้าจากประเทศสหรัฐ มีอัตราการเพิ่มขึ้นที่ชะลอลงในช่วง
ดังกล่าวเช่นกัน

แผนภาพที่ 8.18 ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศอื่นๆ

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
1. สินค้านำเข้าต้องอากร	162,551	167,692	166,339	163,691	162,057	162,306	164,068	167,434	172,549	179,647
2. อากรขาเข้า	8,176	8,479	8,509	8,473	8,507	8,597	8,796	9,099	9,528	10,114

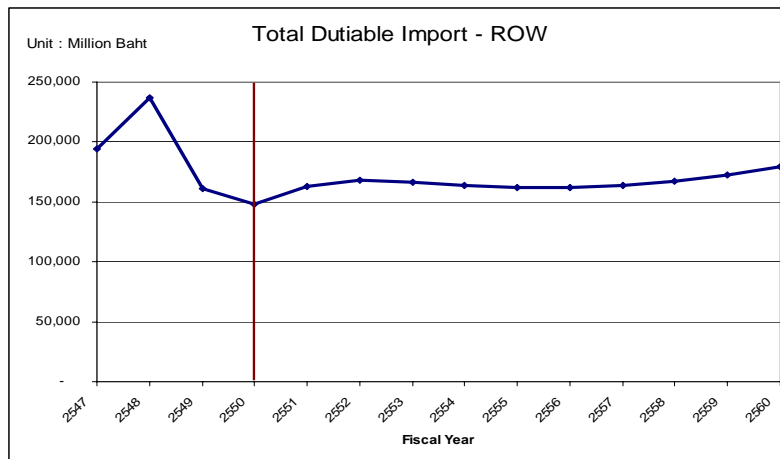
ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร พบว่า สินค้านำเข้าต้องอากรจากกลุ่มประเทศอื่น ๆ
ค่อนข้างมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของไทย โดยในปีงบประมาณ 2552 มูลค่า
สินค้านำเข้าต้องอากรมีมูลค่า 167,692 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 ขณะที่ในช่วง
ปีงบประมาณ 2553 – 2555 มูลค่าการนำเข้ามีอัตราการหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.81 – 1.59 ทั้งนี้มี
สาเหตุมาจากการชะลอลงตัวของเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นสำคัญ โดยหากเศรษฐกิจของประเทศ

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ไทยเริ่มฟื้นตัว จะส่งผลให้มูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรกลับมามีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 0.15-4.11 ระหว่างปีงบประมาณ 2556-2560

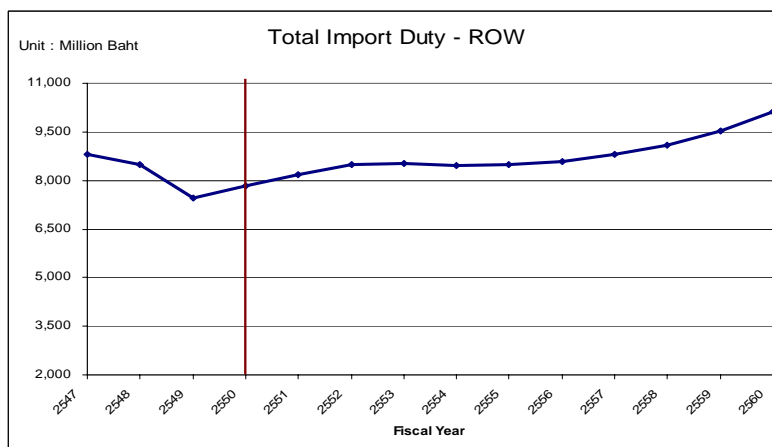
แผนภาพที่ 8.19 ประมาณการมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรจากกลุ่มประเทศอื่น ๆ

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า มูลค่าอากรขาเข้ามีความสัมพันธ์กับมูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากร โดยในปีงบประมาณ 2553 อากรขาเข้าสินค้าจากกลุ่มประเทศดังกล่าว มีมูลค่า 8,509 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.30 และในปีงบประมาณ 2554 มีมูลค่า 8,473 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 0.42 ขณะที่ในช่วงปีงบประมาณ 2555 – 2560 มูลค่าอากรขาเข้าสินค้าจากกลุ่มประเทศอื่นมีอัตราการเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 0.40 – 6.15

แผนภาพที่ 8.20 ประมาณการอากรขาเข้าจากกลุ่มประเทศอื่น ๆ

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

สรุปผลรวมของทุกประเทศกรณีจากทัศน์ที่ 1

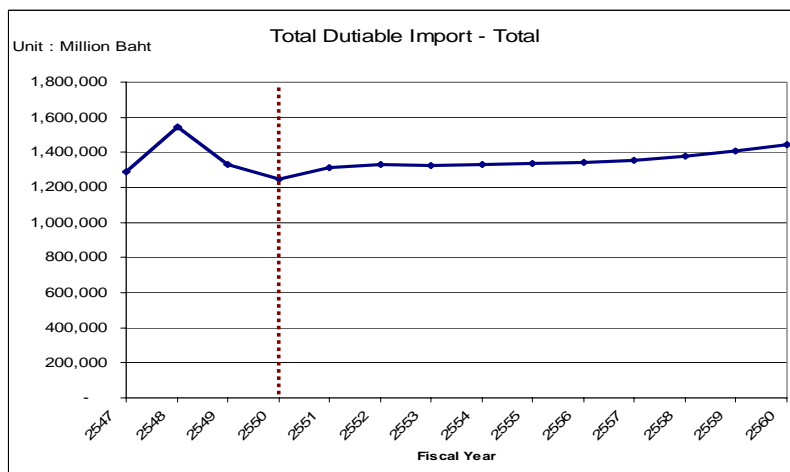
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
มูลค่านำเข้า ต้องอากร	1,312,008	1,329,281	1,326,271	1,331,087	1,336,410	1,343,624	1,356,500	1,376,536	1,405,288	1,443,990
อากรขาเข้า	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,844	91,898	93,501	95,819	99,189

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่านำเข้าต้องอากร พบว่า สิ้นค่านำเข้าต้องอากรรวมจากทุกประเทศ
ค่อนข้างมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของไทย โดยในปีงบประมาณ 2551 สิ้นค่านำ
เข้าต้องอากรมีมูลค่า 1,312,008 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.13 จากปีก่อนหน้า หลังจากนั้น
การขยายตัวอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำระหว่างร้อยละ -0.23 -2.75 ต่อปีจนถึงปีงบประมาณ 2560 มี
มูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 1,443,990 ล้านบาท หรือมีการขยายตัวในช่วงระยะเวลา 10 ปีประมาณร้อยละ
10.06

แผนภาพที่ 8.21 ประมาณการมูลค่าสินค้านำเข้าต้องอากรรวมจากทุกประเทศ

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

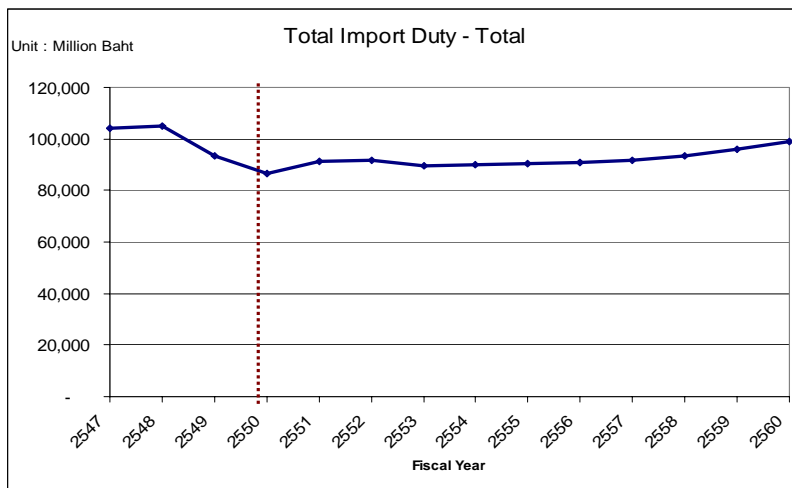
ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า มูลค่าอากรขาเข้ามีความสัมพันธ์กับมูลค่านำเข้า
สินค้าต้องอากร โดยในปีงบประมาณ 2551 อากรขาเข้ารวมจากทุกกลุ่มประเทศ มีมูลค่าเท่ากับ
91,284 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.13 จากปีก่อนหน้า หลังจากนั้นในปีงบประมาณ 2552-2553
การขยายตัวจะชะลอลดตัวลงเหลือร้อยละ 1.32 ในปีงบประมาณ 2552 แล้วหดตัวในอัตราร้อยละ 0.23

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ในปีงบประมาณ 2553 มีมูลค่าภาษีนำเข้า 89,692 ล้านบาท เนื่องจากโครงสร้างพิกัดภาษีนำเข้าของ หลายประเทศลดลงมากในปีนี้

ต่อมาปีงบประมาณ 2554-2557 มูลค่าภาษีนำเข้าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างคงที่คือขยายตัว ระหว่างร้อยละ 0.36-0.96 ต่อปี โดยการขยายตัวจะปรับเพิ่มสูงขึ้นในปีงบประมาณ 2558-2560 มีการ ขยายตัวอยู่ระหว่างร้อยละ 1.48-2.75 ต่อปี ภาษีนำเข้ามีมูลค่า 99,189 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2560 หรือมีการขยายตัวในช่วงระยะเวลา 10 ปีประมาณร้อยละ 8.66

แผนภาพที่ 8.22 ประมาณการอากรขาเข้ารวมจากทุกประเทศ

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากทัศน์ที่ 2 กรณีที่ประเทศไทยเปิดเสรีกับประเทศต่างๆ ในรูปแบบที่ใช้บังคับในปัจจุบัน รวมเกาหลี และที่คาดว่าจะเปิดเสรีทางการค้ากับ สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาได้สำเร็จ ผลประมาณการสำหรับประเทศอื่นๆ จะเหมือนเดิมยกเว้นใน 2 ประเทศที่การปรับลดโครงสร้างอัตรา ภาษีเพิ่งเริ่มมีผลบังคับใช้จากการคาดการณ์ว่าการเปิดเสรีทางการค้าจะสามารถบรรลุผล ทำให้ผล การประมาณการมูลค่าอากรขาเข้าเปลี่ยนแปลงไป โดยสามารถอธิบายเป็นรายประเทศ ดังนี้

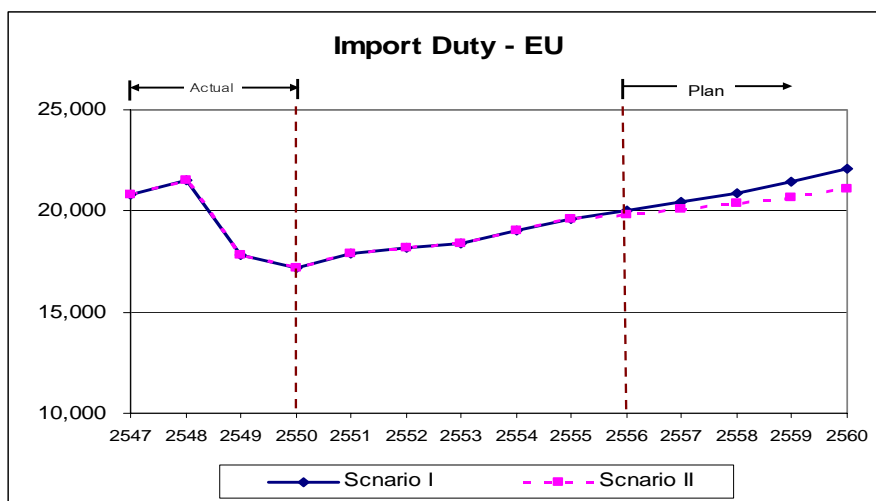
กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป คาดว่าการปรับลดโครงสร้างภาษีนำเข้าจะเริ่มมีผลบังคับใช้ 1 ม.ค. พ.ศ.2556 หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 1	17,870	18,194	18,413	19,026	19,582	20,001	20,442	20,903	21,456	22,119
อากรขาเข้า กรณีที่ 2	17,870	18,194	18,413	19,026	19,582	19,830	20,117	20,401	20,691	21,056
ส่วนต่างกรณี 1 และ 2	0	0	0	0	0	(171)	(325)	(502)	(765)	(1,063)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษี พบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 อากรขาเข้าของสินค้านำเข้าจากกลุ่มประเทศ EU จะมีมูลค่าลดลง โดยในปีงบประมาณ 2556 อากรสินค้านำเข้าจากกลุ่มประเทศ EU มีมูลค่าทั้งสิ้น 19,830 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากกรณีฉากทัศน์ที่ 1 จำนวน 171 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.86 โดยคาดว่าจะมีการสูญเสียอากรขาเข้าที่จัดเก็บได้ในอัตราที่สูงขึ้นเรื่อยๆ จากร้อยละ 1.59 2.40 3.56 และ 4.80 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2560 ตามลำดับ เนื่องจากการปรับลดอัตราภาษีในกลุ่มสินค้าเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ กลุ่มยาและผลิตภัณฑ์ กลุ่มสินค้าเบ็ดเตล็ด กลุ่มเคมีภัณฑ์ กลุ่มเหล็กและของทำจากเหล็ก โดยในช่วงปีท้ายๆ มีการลดพิกัดศุลกากรเพิ่มเติมในสินค้ากลุ่มเครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า กลุ่มสินค้านมและผลิตภัณฑ์นม และสินค้ากลุ่มกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ ซึ่งทั้งหมดเป็นสินค้านำเข้ากลุ่มหลักและมีสัดส่วนภาษีสูง ทำให้คาดว่าจะมีมูลค่าภาษีลดลงทั้งหมดถึง 2,826 ล้านบาทในช่วงเวลา 5 ปีที่ได้เริ่มเปิดเสรีการค้ากับสหภาพยุโรป ภายใต้ช่วงระยะเวลาที่ศึกษา

แผนภาพที่ 8.23 เปรียบเทียบประมาณการอากรขาเข้าจากสหภาพยุโรป ระหว่างฉากทัศน์ที่ I (Scenario I) และ ฉากทัศน์ที่ II (Scenario II)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศสหรัฐอเมริกา คาดว่าการปรับลดโครงสร้างภาษีนำเข้าจะเริ่มมีผลบังคับใช้ 1 มกราคม พ.ศ. 2558

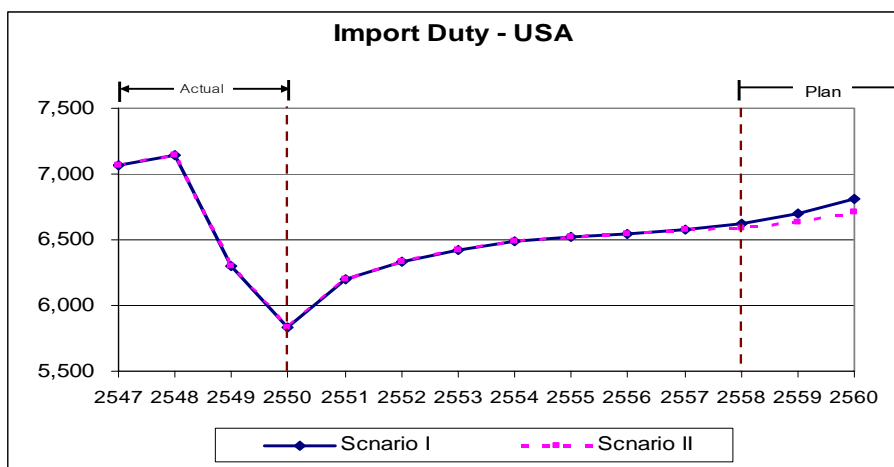
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 1	6,205	6,335	6,424	6,485	6,519	6,544	6,574	6,623	6,701	6,815
อากรขาเข้า กรณีที่ 2	6,205	6,335	6,424	6,485	6,519	6,544	6,574	6,594	6,639	6,706
ส่วนต่างกรณี 1 และ 2	0	0	0	0	0	0	0	(29)	(62)	(108)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 อากรขาเข้าของสินค้านำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา จะมีมูลค่าลดลง โดยในปีงบประมาณ 2558 หากมีการลดอัตราพิกัดศุลกากรลง จะส่งผลให้อากรสินค้านำเข้าจากประเทศสหรัฐ มีมูลค่าทั้งสิ้น 6,594 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากกรณีที่ 1 จำนวน 29 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.44 โดยมูลค่าภาษีที่สามารถจัดเก็บได้คาดว่าจะลดลงมากขึ้นในปีงบประมาณ 2559-2560 คิดเป็นร้อยละ 0.93 และร้อยละ 1.59 ตามลำดับ เนื่องจากการลดอัตราภาษีในสินค้ากลุ่มเครื่องจักรและเครื่องใช้ไฟฟ้า กลุ่มเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์กลุ่มสินค้าเบ็ดเตล็ด กลุ่มพลาสติกและผลิตภัณฑ์ และกลุ่มอาหารสัตว์และสินค้าบริโภคอื่นๆ ทำให้คาดว่าจะมีมูลค่าภาษีลดลงทั้งหมด 200 ล้านบาทในช่วงเวลา 3 ปีที่ได้เริ่มเปิดเสรีการค้ากับสหรัฐอเมริกาภายใต้ระยะเวลาที่ศึกษา

แผนภาพที่ 8.24 เปรียบเทียบประมาณการอากรขาเข้าจากสหรัฐอเมริกา ระหว่างฉากทัศน์ที่ I (Scenario I) และ ฉากทัศน์ที่ II (Scenario II)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

สรุปผลรวมของทุกประเทศกรณีจากทัศน์ที่ 2

หน่วย : ล้านบาท

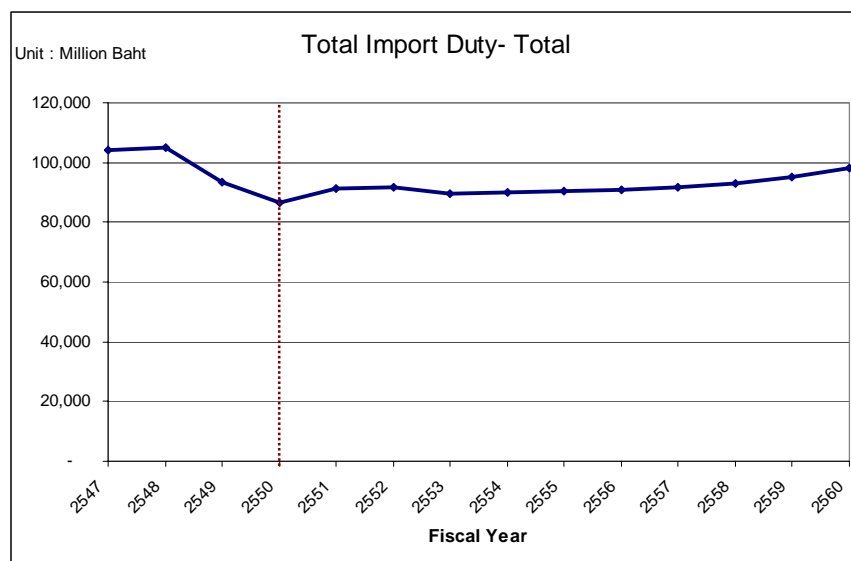
ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
มูลค่านำเข้า ต้องอากร	1,312,008	1,329,281	1,326,271	1,331,087	1,336,410	1,343,624	1,356,500	1,376,536	1,405,288	1,443,990
อากรขาเข้า	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,673	91,573	92,969	94,992	98,018

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า มูลค่าอากรขาเข้ามีความสัมพันธ์กับมูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากร โดยในปีงบประมาณ 2551 อากรขาเข้ารวมจากทุกกลุ่มประเทศ มีมูลค่า 91,284 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.70 จากปีก่อนหน้า หลังจากนั้นในปีงบประมาณ 2552-2553 การขยายตัวจะชะลอลดลงเหลือร้อยละ 0.52 ในปีงบประมาณ 2552 แล้วหดตัวในอัตราร้อยละ 2.25 ในปีงบประมาณ 2553 มีมูลค่าภาษีนำเข้า 89,692 ล้านบาท เนื่องจากโครงสร้างพิกัดภาษีนำเข้าของหลายประเทศลดลงมากในปีนั้นเช่นกัน

ต่อมาปีงบประมาณ 2554-2557 มูลค่าภาษีนำเข้าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างคงที่คือขยายตัวระหว่างร้อยละ 0.21-0.99 ต่อปี โดยการขยายตัวจะปรับเพิ่มสูงขึ้นในปีงบประมาณ 2558-2560 มีการขยายตัวอยู่ระหว่างร้อยละ 1.53-3.19 ต่อปี ภาษีนำเข้ามีมูลค่า 98,018 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560 หรือมีการขยายตัวในช่วงระยะเวลา 10 ปีประมาณร้อยละ 7.38

แผนภาพที่ 8.25 ประมาณการอากรขาเข้ารวมจากทุกประเทศกรณีจากทัศน์ที่ 2

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ฉกทศน์ที่ 3 กรณีที่ประเทศไทยไม่เปิดเสรีทางการค้ากับประเทศต่างๆ ใช้เปรียบเทียบและวิเคราะห์มูลค่าการสูญเสียรายได้จากการนำเข้าจากการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ผลประมาณการมูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากรเหมือนกับในกรณีที่ 1 แต่มูลค่าอากรขาเข้าที่จัดเก็บได้จะมีการเปลี่ยนแปลง โดยอธิบายเป็นรายประเทศได้ดังนี้

กลุ่มประเทศเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)

หน่วย : ล้านบาท

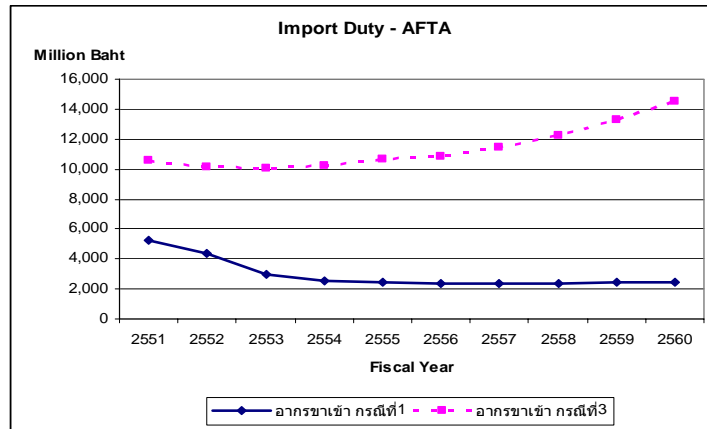
ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 1	5,255	4,394	2,992	2,505	2,426	2,397	2,384	2,389	2,413	2,455
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	10,552	10,154	10,090	10,231	10,652	10,872	11,474	12,254	13,262	14,531
ส่วนต่างกรณี 1 และ 3	(5,296)	(5,761)	(7,098)	(7,726)	(8,226)	(8,475)	(9,090)	(9,865)	(10,849)	(12,076)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า แนวโน้มอากรขาเข้าในช่วงปีงบประมาณ 2551 – 2560 มีรูปแบบคล้ายกับมูลค่านำเข้าต้องอากร ยกเว้นในปีแรกที่มูลค่าอากรขาเข้าเพิ่มขึ้นอย่างมาก คือ มีมูลค่า 10,552 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 93.86 จากปีงบประมาณก่อนหน้า เนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียนในช่วงปีงบประมาณ 2547 – 2550 อยู่ในระดับต่ำเฉลี่ยร้อยละ 2.55 – 3.77 แต่หากไม่มีการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน อัตราอากรขาเข้าเฉลี่ยในปีงบประมาณ 2551 – 2560 จะสูงขึ้นที่ประมาณร้อยละ 5.06 – 6.26

ในปีงบประมาณ 2552 การจัดเก็บภาษีนำเข้าคาดว่าจะลดลงร้อยละ 3.77 และปีงบประมาณ 2553 ลดลงร้อยละ 0.64 หลังจากนั้นจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี จนถึงปีงบประมาณ 2560 มูลค่าอากรขาเข้า 14,531 ล้านบาท หรือในช่วง 10 ปี อากรขาเข้าจะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 37.71 เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่ 1 มูลค่าภาษีขาเข้าที่คาดว่าจะสูญเสียไปจากการเปิดเสรีทางการค้าในช่วงเวลา 10 ปีนี้มีมูลค่าทั้งหมด 84,462 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.26 ประมาณการอากรขาเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียน

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (EU)

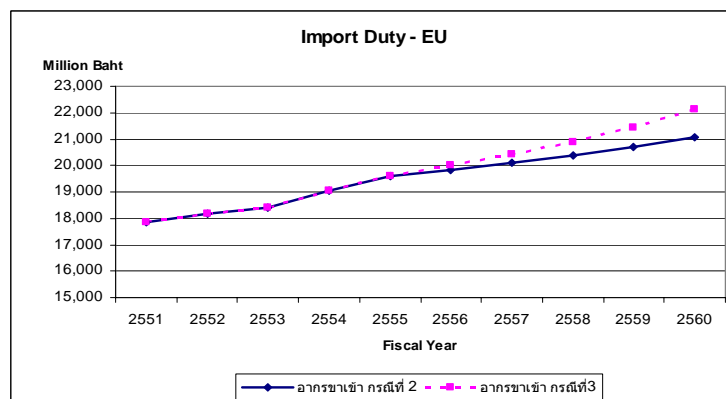
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 2	17,870	18,194	18,413	19,026	19,582	19,830	20,117	20,401	20,691	21,056
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	17,870	18,194	18,413	19,026	19,582	20,001	20,442	20,903	21,456	22,119
ส่วนต่างกรณี 2 และ 3	0	0	0	0	0	(171)	(325)	(502)	(765)	(1,063)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า . ในกรณีที่ 3 จะเหมือนกับกรณีที่ 1 ที่ไทยยังไม่มีเปิดเสรีการค้ากับสหภาพยุโรป แต่กรณีที่ 3 จะต่างจาก กรณีที่ 2 ที่คาดว่าจะสามารถเปิดเสรีการค้าได้ภายในปี 2556 ดังนั้น ประมาณการภาษีนำเข้าจึงแตกต่างกันตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 เป็นต้นไป โดยมูลค่าภาษีที่ได้จากกรณีที่ 3 จะสูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่ 2 มูลค่าภาษีนำเข้าสูญเสียที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากเปิดเสรีทางการค้ากับสหภาพยุโรปมีมูลค่าทั้งหมด 2,826 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.27 ประมาณการอากรขาเข้าจากกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศญี่ปุ่น

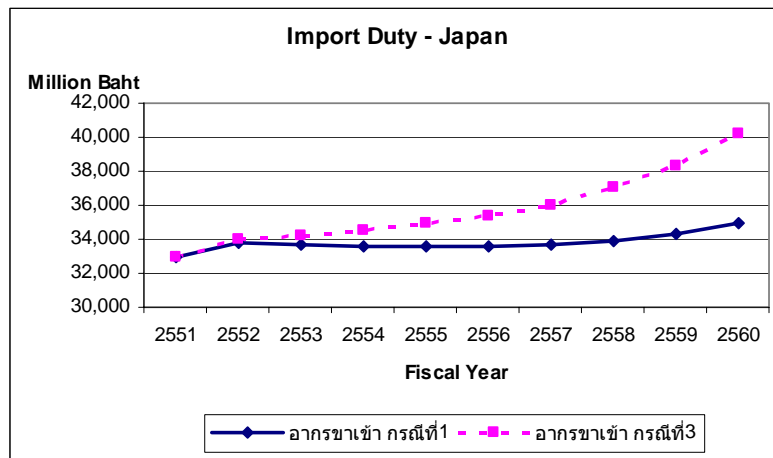
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 1	32,930	33,790	33,644	33,608	33,562	33,535	33,645	33,882	34,285	34,920
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	32,932	34,011	34,159	34,483	34,906	35,337	36,023	37,001	38,364	40,160
ส่วนต่างกรณี 1 และ 3	(1)	(222)	(515)	(876)	(1,343)	(1,801)	(2,378)	(3,119)	(4,079)	(5,240)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า อากรขาเข้าปีงบประมาณ 2551 – 2560 มีรูปแบบเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี โดยปีงบประมาณ 2551 มีมูลค่า 32,932 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 40,160 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2560 หรือในช่วง 10 ปี อากรขาเข้าจะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 21.9 โดยในแต่ละปีเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.43-4.68 เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่ 1 มูลค่าภาษีนำเข้าที่คาดว่าจะสูญเสียไปจากการเปิดเสรีทางการค้าในช่วงเวลา 10 ปีนี้มีมูลค่าทั้งหมด 19,575 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.28 ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศญี่ปุ่น

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศเกาหลีใต้

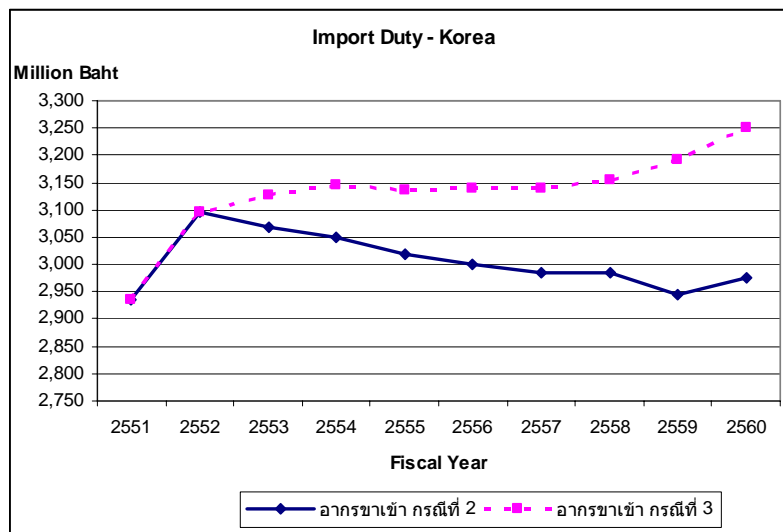
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 1	2,936	3,096	3,069	3,051	3,019	3,000	2,986	2,985	2,944	2,975
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	2,936	3,096	3,128	3,146	3,136	3,140	3,140	3,156	3,192	3,250
ส่วนต่างกรณี 1 และ 3	0	0	(59)	(95)	(117)	(140)	(154)	(171)	(248)	(275)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า .ในกรณีฉลากทัศนที่ 3 จะต่างจาก กรณีฉลากทัศนที่ 1 ที่ คาดว่าการเปิดเสรีการค้าจะเริ่มได้ภายในปี 2553 ดังนั้น ประมาณการภาษีนำเข้าจึงแตกต่างกันตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2553 เป็นต้นไป โดยมูลค่าภาษีที่ได้จากกรณีฉลากทัศนที่ 3 จะสูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีฉลากทัศนที่ 1 โดยมูลค่าภาษีนำเข้าสูญเสียที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากเปิดเสรีทางการค้ากับ เกาหลีมีมูลค่าทั้งหมด 1,259 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.29 ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศเกาหลี

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศจีน

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 1	15,034	14,489	13,690	13,796	13,868	13,960	14,300	14,851	15,688	16,926
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	17,627	17,797	17,930	18,375	18,645	18,801	19,118	19,658	20,500	21,766
ส่วนต่างกรณี 1 และ 3	(2,593)	(3,308)	(4,240)	(4,579)	(4,777)	(4,841)	(4,818)	(4,807)	(4,812)	(4,840)

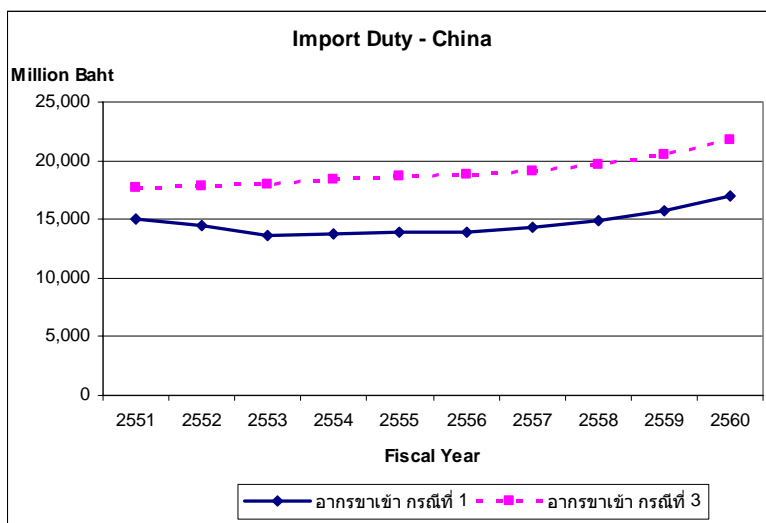
ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า อากรขาเข้าปีงบประมาณ 2551 – 2560 จากกรณี ฉลากทัศนที่ 3 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี โดยปีงบประมาณ 2551 มีมูลค่า 17,627 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 21,766 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2560 หรือในช่วง 10 ปี อากรขาเข้าจะเพิ่มขึ้น

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ประมาณร้อยละ 23.48 โดยจะเพิ่มขึ้นมากในปีงบประมาณ 2551 เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.74 และช่วงปีงบประมาณ 2559 – 2560 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.29-6.18 เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีฉากทัศน์ที่ 1 มูลค่าภาษีขาเข้าที่คาดว่าจะสูญเสียจากการเปิดเสรีทางการค้าในช่วงเวลา 10 ปีนี้มีมูลค่าทั้งหมด 43,615 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.30 ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศจีน

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศอินเดีย

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 1	1,039	1,111	1,139	1,130	1,092	1,068	1,075	1,122	1,190	1,275
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	1,023	1,085	1,137	1,169	1,189	1,197	1,216	1,246	1,292	1,358
ส่วนต่างกรณี 1 และ 3	17	25	1	(39)	(97)	(129)	(141)	(124)	(102)	(83)

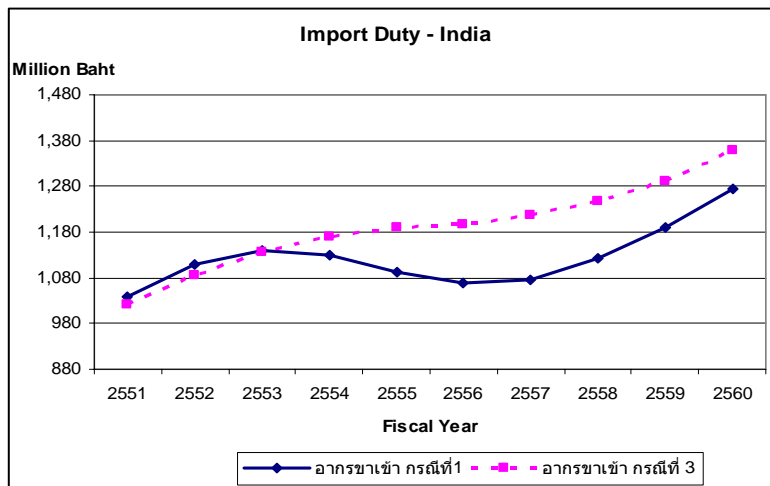
ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า ในกรณีฉากทัศน์ที่ 3 แนวโน้มอากรขาเข้าจากประเทศอินเดียมีรูปแบบเช่นเดียวกับมูลค่านำเข้าต้องอากร คือ โดยภาพรวมในอีก 10 ปีข้างหน้าอากรขาเข้าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.76 ยกเว้นในปีงบประมาณ 2551 ที่มูลค่าอากรขาเข้าลดลงร้อยละ 3.46 มีมูลค่า 1,023 ล้านบาทในปี 2551 และจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

มูลค่า 1,085 ล้านบาท จนถึงปีงบประมาณ 2560 มูลค่าอากรขาเข้า 1,358 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีฉากทัศน์ที่ 1 มูลค่าภาษีขาเข้ารวมที่คาดว่าจะสูญเสียจากการเปิดเสรีทางการค้า ในช่วงเวลา 10 ปีนี้มีมูลค่าไม่มากเพียง 672 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.31 ประมาณการอากรขาเข้าประเทศอินเดีย

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศออสเตรเลีย

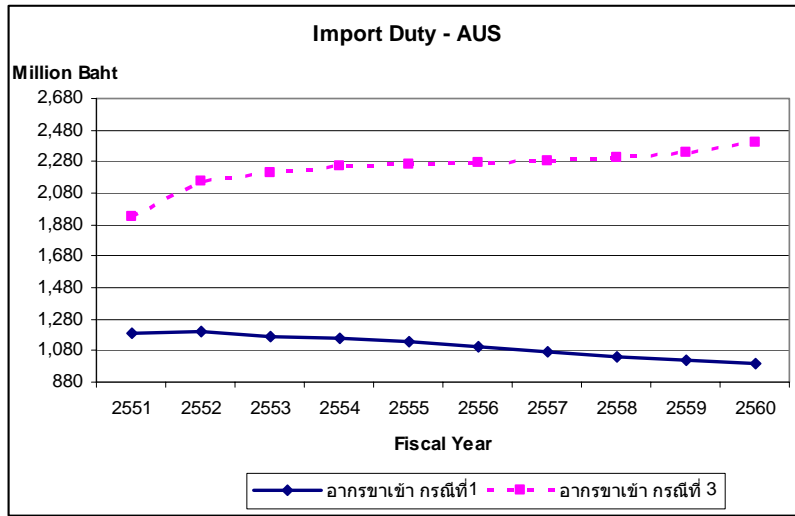
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 1	1,187	1,206	1,170	1,156	1,132	1,108	1,074	1,040	1,016	1,002
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	1,926	2,150	2,205	2,247	2,263	2,271	2,282	2,301	2,340	2,406
ส่วนต่างกรณี 1 และ 3	(739)	(944)	(1,035)	(1,090)	(1,131)	(1,163)	(1,207)	(1,261)	(1,324)	(1,405)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่าสำหรับกรณีฉากทัศน์ที่ 3 ในช่วง 10 ปีที่ประมาณการ อากรขาเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 24.93 โดยปีงบประมาณ 2551 อากรขาเข้ามีมูลค่า 1,926 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นในปีงบประมาณ 2560 เป็น 2,406 ล้านบาท โดยในช่วง 2 ปีแรก อากรขาเข้าเพิ่มขึ้นมาก โดยปีงบประมาณ 2551 อากรขาเข้ามีมูลค่า 1,926 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 58.49 จากปี 2550 และปีงบประมาณ 2552 มีมูลค่า 2,150 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.62 จากปี 2551 เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีฉากทัศน์ที่ 1 มูลค่าภาษีขาเข้าที่คาดว่าจะสูญเสียจากการเปิดเสรีทางการค้าในช่วงเวลา 10 ปีนี้มีมูลค่า 11,299 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.32 ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศออสเตรเลีย

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศนิวซีแลนด์

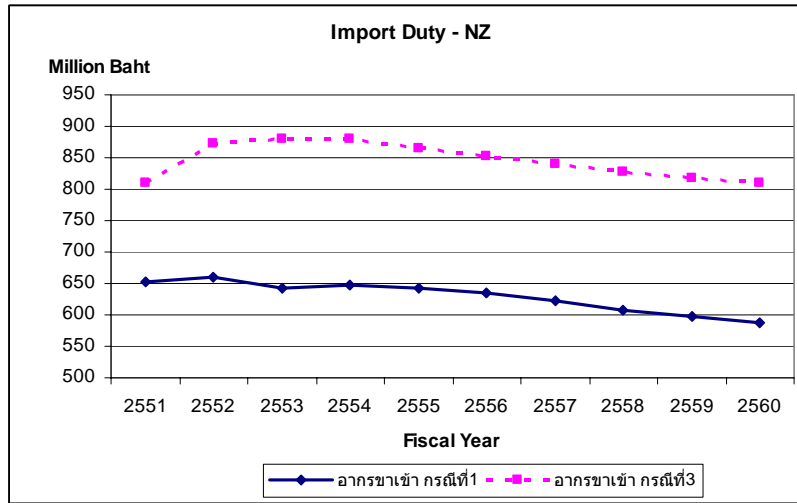
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 1	651	661	643	647	644	635	622	608	597	588
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	809	871	879	881	866	854	840	828	818	810
ส่วนต่างกรณี 1 และ 3	(158)	(210)	(236)	(234)	(222)	(219)	(218)	(221)	(221)	(222)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า แนวโน้มอากรขาเข้าในกรณีฉากทัศน์ที่ 3 มีลักษณะใกล้เคียงกับมูลค่านำเข้า คือ เพิ่มขึ้นในช่วง 4 ปีแรก และหลังจากนั้นอากรขาเข้าจะลดลง แต่ในภาพรวม 10 ปีที่ประมาณการ อากรขาเข้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.15 โดยปีงบประมาณ 2551อากรขาเข้ามีมูลค่า 809 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นในปีงบประมาณ 2554 เป็น 881 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.11- 0.26 และเริ่มลดลงต่อเนื่องจนถึงปีงบประมาณ 2560 ที่มีมูลค่าอากรขาเข้า 810 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 1.73 - 0.98 เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีฉากทัศน์ที่ 1 มูลค่าภาษีขาเข้าที่คาดว่าจะสูญเสียจากการเปิดเสรีทางการค้าในช่วงเวลา 10 ปีนี้มีมูลค่า 2,162 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.33 ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศนิวซีแลนด์

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศสหรัฐอเมริกา

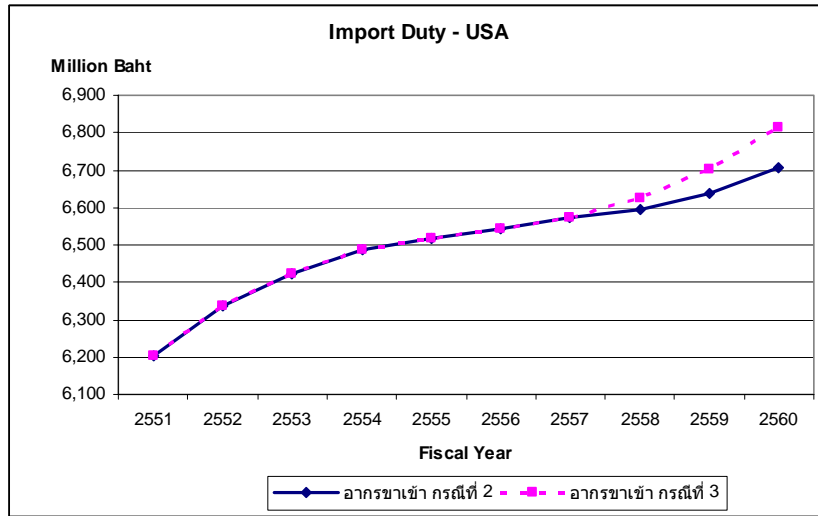
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า กรณีที่ 2	6,205	6,335	6,424	6,485	6,519	6,544	6,574	6,594	6,639	6,706
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	6,205	6,335	6,424	6,485	6,519	6,544	6,574	6,623	6,701	6,815
ส่วนต่างกรณี 2 และ 3	0	0	0	0	0	0	0	(29)	(62)	(108)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า . ในกรณีฉากทัศน์ที่ 3 จะเหมือนกับกรณีฉากทัศน์ที่ 1 ที่ประเทศไทยยังไม่มีเปิดเสรีการค้ากับสหรัฐอเมริกา แต่กรณีฉากทัศน์ที่ 3 จะต่างจาก กรณีฉากทัศน์ที่ 2 ที่คาดว่าจะสามารถเปิดเสรีการค้าได้ภายในปี 2558 ดังนั้น ประมาณการภาษีนำเข้าจึงแตกต่างกันตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 เป็นต้นไป โดยมูลค่าภาษีที่ได้จากกรณีฉากทัศน์ที่ 3 จะสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีฉากทัศน์ที่ 2 ในภาพรวม 10 ปี อากรขาเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.82 จากปีงบประมาณ 2551 มูลค่า 6,205 ล้านบาท เป็น 6,815 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2560 โดยมูลค่าภาษีนำเข้าสูญเสียที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากเปิดเสรีทางการค้ามีมูลค่าทั้งหมด 200 ล้านบาท

แผนภาพที่ 8.34 ประมาณการอากรขาเข้าจากประเทศอเมริกา

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ประเทศอื่นๆ

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า สำหรับประเทศอื่นๆ จะคงเดิมทั้ง 3 ฉากทัศน์ เนื่องจากประเทศอื่นๆ เหล่านี้ยังไม่มีการเจรจาเปิดการค้าเสรีกับไทย จึงไม่มีการใช้ FTA rate มาคำนวณมูลค่าภาษีนำเข้าในกรณีใดเลย

สรุปผลรวมของทุกประเทศกรณีจากทัศน์ที่ 3

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
มูลค่านำเข้า ต้องอากร	1,312,008	1,329,281	1,326,271	1,331,087	1,336,410	1,343,624	1,356,500	1,376,536	1,405,288	1,443,990
อากรขาเข้า กรณีที่ 3	100,055	102,174	102,872	104,516	106,264	107,612	109,905	113,068	117,453	123,328

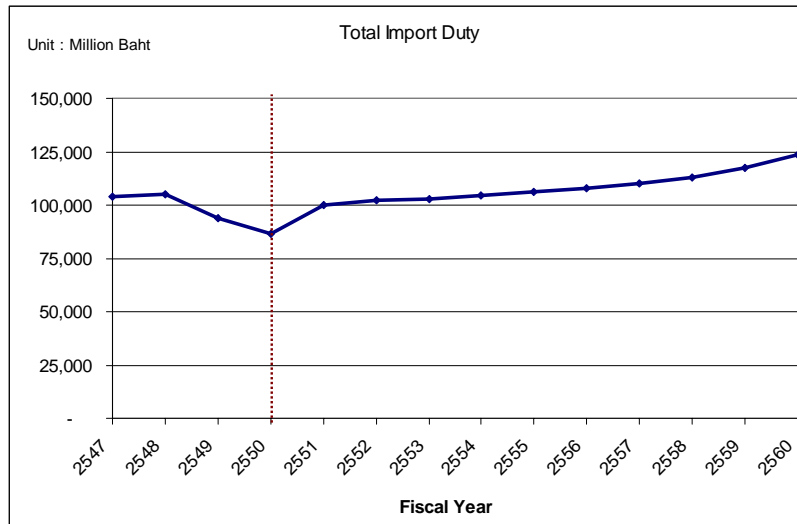
ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้า พบว่า มูลค่าอากรขาเข้ามีความสัมพันธ์กับมูลค่านำเข้าสินค้าต้องอากร โดยในปีงบประมาณ 2551 อากรขาเข้ารวมจากทุกกลุ่มประเทศ มีมูลค่า 100,055 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.86 จากปีก่อนหน้าที่มีการเปิดเสรีการค้ากับประเทศต่างๆ อยู่แล้ว หลังจากนั้นในปีงบประมาณ 2552-2560 มีการขยายตัวในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง ระหว่างร้อยละ

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ การจัดเก็บภาษีศุลกากร

0.68-5.00 โดยจะเพิ่มขึ้นมากในช่วงปีงบประมาณ 2558 – 2560 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.88-5.00 การ ขยายตัวในช่วงระยะเวลา 10 ปีประมาณร้อยละ 23.26

แผนภาพที่ 8.35 ประมาณการอากรขาเข้ารวมจากทุกกลุ่มประเทศ

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

8.2 การเปรียบเทียบผลการคาดการณ์ และสรุป

จากผลประมาณการการจัดเก็บอากรขาเข้าตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551-2560 แยกเป็นราย ประเทศ แบ่งออกเป็น 3 ฉากทัศน์ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่แล้ว ในบทนี้จะเป็นการเปรียบเทียบผลรวม ของทั้ง 3 ฉากทัศน์ เพื่อประมาณการมูลค่าอากรขาเข้าที่คาดว่าจะเก็บได้และอากรขาเข้าที่คาดว่าจะ สูญเสียอันเกิดจากการเปิดเสรีการค้าของไทยกับประเทศต่างๆ

เปรียบเทียบผลการคาดการณ์ระหว่างฉากทัศน์ที่ 1 กับ ฉากทัศน์ที่ 2

หน่วย : ล้านบาท

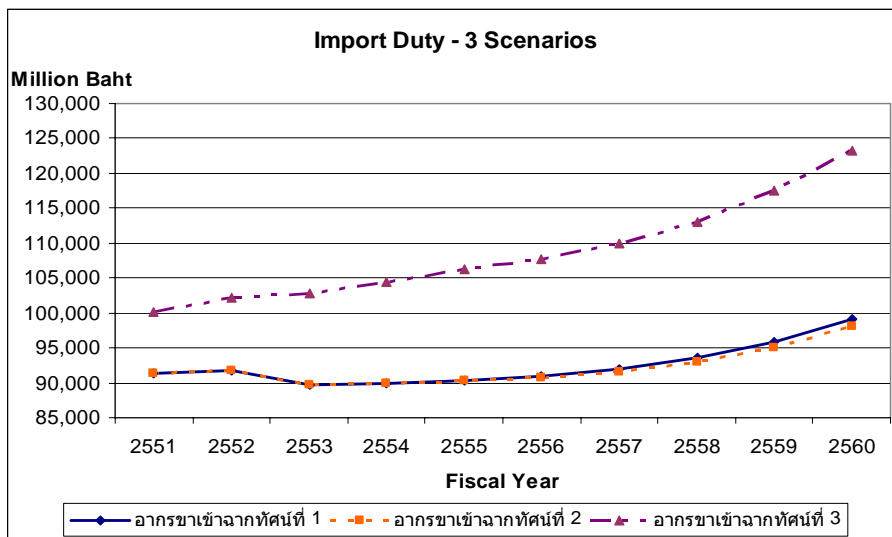
ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า ฉากทัศน์ที่ 1	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,844	91,898	93,501	95,819	99,189
อากรขาเข้า ฉากทัศน์ที่ 2	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,673	91,573	92,969	94,992	98,018
ส่วนต่างกรณี 1 และ 2	0	0	0	0	0	(174)	(325)	(531)	(827)	(1,171)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

โดยภาพรวมหลังจากการเปิดเสรีการค้ากับสหภาพยุโรปในปีพ.ศ.2556 และกับสหรัฐในปีพ.ศ. 2558 ประมาณการมูลค่าอากรขาเข้าที่จัดเก็บได้ (ฉากทัศน์ที่ 2) จะน้อยลงจากในกรณีปัจจุบัน (ฉากทัศน์ที่ 1) รวมแล้ว 3,025 ล้านบาท โดยมูลค่าภาษีจะคงเดิมในปีงบประมาณ 2551-2555 มูลค่าการจัดเก็บภาษีในปีงบประมาณ 2556-2557 จะน้อยกว่าถึงปีละประมาณ 300 ล้านบาทอันเป็นผลจากการเปิดเสรีกับสหภาพยุโรปที่มีส่วนแบ่งการนำเข้าเป็นอันดับ3 คิดเป็นร้อยละ15.01 ของการนำเข้าต้องอากรรวม และหลังจากเปิดเสรีกับอเมริกาในปีพ.ศ. 2558 มูลค่าภาษีขาเข้าที่จัดเก็บได้ คาดว่าจะน้อยลงไปถึงปีละกว่า 1,000 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2558-2560 การเปรียบเทียบผลการประมาณการสามารถดูได้จากแผนภาพ8.37

แผนภาพที่ 8.36 มูลค่าภาษีอากรขาเข้าจากทั้ง 3 ฉากทัศน์

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

เปรียบเทียบผลการคาดการณ์ระหว่างฉากทัศน์ที่ 1 กับ ฉากทัศน์ที่ 3

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า ฉากทัศน์ที่ 1	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,844	91,898	93,501	95,819	99,189
อากรขาเข้า ฉากทัศน์ที่ 3	100,055	102,174	102,872	104,516	106,264	107,612	109,905	113,068	117,453	123,328
ส่วนต่างกรณี 1 และ 3	(8,771)	(10,420)	(13,180)	(14,639)	(15,913)	(16,768)	(18,007)	(19,568)	(21,634)	(24,140)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

โดยภาพรวมมูลค่าอากรขาเข้าที่จัดเก็บได้จากฉากทัศน์ที่ 3 จะสูงกว่าฉากทัศน์ที่ 1 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 163,038 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.64 หรืออีกนัยหนึ่งคือมูลค่าอากรขาเข้าที่สูญเสียจากการเปิดเสรีกับประเทศต่างๆ ทั้ง 7 ประเทศ (อาเซียน จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย) โดยมูลค่าอากรขาเข้าที่สูญเสียจะเพิ่มสูงขึ้นทุกปีจาก 8,771 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2551 เป็น 24,140 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560

เปรียบเทียบผลการคาดการณ์ระหว่างฉากทัศน์ที่ 2 กับฉากทัศน์ที่ 3

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า ฉากทัศน์ที่ 2	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,673	91,573	92,969	94,992	98,018
อากรขาเข้า ฉากทัศน์ที่ 3	100,055	102,174	102,872	104,516	106,264	107,612	109,905	113,068	117,453	123,328
ส่วนต่างกรณี 2 และ 3	(8,771)	(10,420)	(13,180)	(14,639)	(15,913)	(16,939)	(18,332)	(20,099)	(22,461)	(25,311)

ที่มา : มุลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

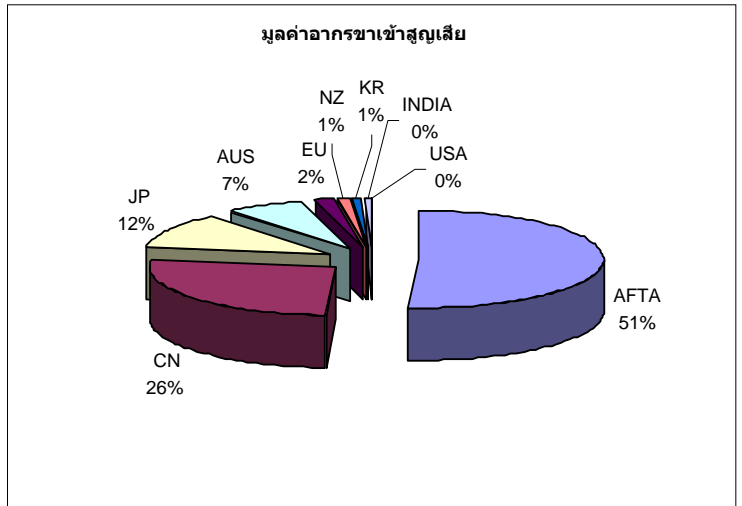
โดยภาพรวมมูลค่าอากรขาเข้าที่จัดเก็บได้จากฉากทัศน์ที่ 3 สูงกว่าฉากทัศน์ที่ 2 โดยมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 166,064 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18.03 หรืออีกนัยหนึ่งคือมูลค่าอากรขาเข้าที่สูญเสียจากการเปิดเสรีกับประเทศต่างๆ ทั้ง 9 ประเทศ รวมสหภาพยุโรปและ อเมริกา โดยมูลค่าอากรขาเข้าที่สูญเสียจะเพิ่มสูงขึ้นทุกปีจาก 8,771 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2551 เป็น 25,311 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560

จากมูลค่าการสูญเสียรวม สามารถนำมาแบ่งแยกเป็นรายประเทศเพื่อดูว่าประเทศใดจะได้ประโยชน์มากที่สุดจากการเปิดเสรีการค้ากับทั้ง 9 ประเทศ จากตารางที่ 8.1 พบว่า ประเทศที่ได้ประโยชน์มากที่สุดคือกลุ่มประเทศอาเซียน ที่มีส่วนแบ่งไปถึงร้อยละ 50.86 รองลงมาคือ ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น และออสเตรเลีย โดย 4 ประเทศนี้มีส่วนแบ่งรวมกันถึงร้อยละ 95.72 ของมูลค่าอากรขาเข้าสูญเสียทั้งหมด

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

ตารางที่ 8.1 ส่วนแบ่งมูลค่าภาษีอากรขาเข้าสู่ยูเอเซีย

ประเทศ	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน
AFTA	(84,461)	50.86%
CN	(43,615)	26.26%
JP	(19,575)	11.79%
AUS	(11,299)	6.80%
EU	(2,825)	1.70%
NZ	(2,162)	1.30%
KR	(1,258)	0.76%
INDIA	(672)	0.40%
USA	(200)	0.12%
TOTAL	(166,064)	100%

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

เปรียบเทียบผลการคาดการณ์ระหว่างฉากทัศน์ที่ 2 กับฉากทัศน์ที่ 4

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้าจากทัศน์ที่ 2	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,673	91,573	92,969	94,992	98,018
อากรขาเข้าจากทัศน์ที่ 4	91,223	91,365	88,877	88,316	87,976	87,513	87,385	87,602	88,265	89,626
ส่วนต่างกรณี 2 และ 4	(61)	(389)	(815)	(1,561)	(2,375)	(3,160)	(4,188)	(5,368)	(6,727)	(8,392)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างฉากทัศน์ที่ 2 ที่ทุกประเทศเปิดเสรีการค้าแล้วด้วยอัตราการใช้สิทธิที่ไม่หวือหวา (conservative) กับฉากทัศน์ที่ 4 ที่กำหนดให้อัตราการใช้สิทธิสูงขึ้นปีละร้อยละ 2 จะพบว่าอากรขาเข้าที่อาจสูญเสียจะสูงขึ้นจากปีละ 61 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2551 เป็นปีละ 8,392 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560 รวม 10 ปีมูลค่าอากรขาเข้าสู่ยูเอเซียสูงถึง 33,035 ล้านบาททีเดียว

เปรียบเทียบผลการคาดการณ์ระหว่างฉากทัศน์ที่ 3 กับฉากทัศน์ที่ 4

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้าจากทัศน์ที่ 3	100,055	102,174	102,872	104,516	106,264	107,612	109,905	113,068	117,453	123,328
อากรขาเข้าจากทัศน์ที่ 4	91,223	91,365	88,877	88,316	87,976	87,513	87,385	87,602	88,265	89,626
ส่วนต่างกรณี 3 และ 4	(8,831)	(10,808)	(13,995)	(16,200)	(18,288)	(20,100)	(22,520)	(25,467)	(29,188)	(33,703)

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การเปรียบเทียบระหว่างฉากทัศน์ที่ 3 กับฉากทัศน์ที่ 4 เป็นการเปรียบเทียบระหว่างกรณีสุด
คู่ 2 กรณี คือถ้าไม่มีการเปิดเสรีเลยจากฉากทัศน์ที่ 3 กับถ้ามีการนำเข้าใช้สิทธิสูงขึ้นสม่ำเสมอปีละ
ร้อยละ 2 จากฉากทัศน์ที่ 4 จะพบว่า อากรขาเข้าสูญเสียที่เป็นไปได้อาจสูงถึงปีละ 8,831 ล้านบาทใน
ปีงบประมาณ 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 33,703 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560 รวม 10 ปีมูลค่าอากรขาเข้า
สูญเสียทั้งหมดถึง 199,099 ล้านบาท

สรุปผลการประมาณการ

ผลประมาณการมูลค่าอากรขาเข้ารวมของทุกประเทศไม่ว่าฉากทัศน์ใดแสดงให้เห็นว่า ในช่วง
10 ปีนี้ มูลค่าอากรขาเข้ารวมจากทุกประเทศมีการขยายตัวต่อเนื่องในระดับที่ต่ำ แม้ว่าผลประมาณ
การมูลค่าการเก็บภาษีจากการนำเข้าสินค้าของหลายประเทศได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศ
ออสเตรเลีย และประเทศนิวซีแลนด์ จะลดลง ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มประเทศเหล่านี้มีสัดส่วนมูลค่าภาษี
นำเข้าไม่สูงนัก เมื่อรวมกับผลประมาณการของประเทศอื่นที่มีส่วนแบ่งมูลค่าภาษีนำเข้าสูง และ
มูลค่าภาษียังคงปรับตัวขึ้นต่อเนื่อง ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น กลุ่มสหภาพยุโรป ประเทศจีน ประเทศ
สหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศอื่น จึงทำให้ประมาณการรวมขยายตัวขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 8.2 แสดงสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าของไทยในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งจะเห็นว่าประเทศที่
ไทยนำเข้าสูงสุด 5 อันดับแรกคือ ประเทศญี่ปุ่น กลุ่มประเทศอาเซียน กลุ่มสหภาพยุโรป ประเทศจีน
และกลุ่มประเทศอื่นๆ แต่ประเทศที่มีสัดส่วนมูลค่าภาษีสูงที่สุด 5 อันดับแรก หนึ่งในนั้นกลับไม่ใช่กลุ่ม
ประเทศอาเซียน ประเทศออสเตรเลีย และประเทศนิวซีแลนด์ที่ประมาณการมูลค่าภาษีนำเข้าปรับตัว
ลดลง จากตาราง ประเทศที่มีส่วนแบ่งมูลค่าภาษีนำเข้าสูงสุด 5 อันดับแรกคือ ประเทศญี่ปุ่น สหภาพ
ยุโรป ประเทศจีน กลุ่มประเทศอื่นๆ และสหรัฐอเมริกา ที่มีสัดส่วนมูลค่าภาษีรวมกันแล้วเกือบร้อยละ

90 ของมูลค่าภาษีนำเข้ารวม โดยมีประเทศญี่ปุ่นครองอันดับสูงสุดถึงร้อยละ 35.59 นอกจากประเทศ
จีนแล้ว อีก 3 ประเทศที่เหลือยังไม่มีเปิดเสรีกับไทย

ตารางที่ 8.2 สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าและสัดส่วนมูลค่าอากรขาเข้า

ประเทศ	มูลค่านำเข้าตั้งอากร	สัดส่วน	ประเทศ	มูลค่าภาษีนำเข้า	สัดส่วน
JP	349,972	27.99%	JP	30,745	35.59%
AFTA	213,827	17.10%	EU	17,158	19.86%
EU	187,703	15.01%	CN	13,799	15.97%
CN	157,272	12.58%	ROW	7,848	9.08%
ROW	147,894	11.83%	USA	5,831	6.75%
USA	80,118	6.41%	AFTA	5,443	6.30%
KR	52,006	4.16%	KR	2,713	3.14%
AUS	29,384	2.35%	AUS	1,215	1.41%
India	21,279	1.70%	India	1,059	1.23%
NZ	8,529	0.68%	NZ	546	0.63%
Peru	2,213	0.18%	Peru	41	0.05%
Total	1,250,198	100%		86,399	100.00%

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ผลประมาณการทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับสมมติฐานหลัก คือ โครงสร้างการนำเข้าในช่วงเวลาที่
ศึกษา ไม่เปลี่ยนแปลงมากนักไปจากโครงสร้างการนำเข้าปีพ.ศ. 2550 ที่ใช้เป็นฐานในการประมาณ
การ ยกเว้นประเทศญี่ปุ่นที่จะใช้โครงสร้างการนำเข้าปีพ.ศ. 2551 เป็นฐาน เนื่องจากการเปิดเสรี
การค้าไทย-ญี่ปุ่นเพิ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ในไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2550 ดังนั้นโครงสร้างการนำเข้าปี 2550
จึงยังไม่สะท้อนผลของการเปิดเสรีเท่าไรนัก ดังนั้นหากโครงสร้างการนำเข้าเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัย
ยะ ก็ควรปรับน้ำหนักที่ใช้เฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักอัตราภาษีใหม่ นอกจากนั้นผลการประมาณการยัง
ขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระ เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของไทย ราคาเปรียบเทียบสินค้านำเข้า และ
อัตราการใช้สิทธิ

จากผลประมาณการที่คาดว่ามูลค่าอากรขาเข้ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ปัจจัยหนึ่งอาจสืบเนื่อง
จากการกำหนดอัตราการใช้สิทธิในแบบจำลองที่มีอัตราเพิ่มขึ้นไม่หวือหวานัก ดังนั้นเพื่อให้เห็นมูลค่า
อากรขาเข้าสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น ถ้าแต่ละประเทศมีการนำเข้าภายใต้การใช้สิทธิสูงชันกว่าที่
คาดการณ์ไว้ โดยกำหนดให้อัตราการใช้สิทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี ตั้งแต่ที่แต่ละประเทศมีการนำเข้า
ภายใต้การใช้สิทธิ ผลประมาณการที่ได้พบว่ามูลค่าอากรขาเข้าปรับตัวลดลง มีอัตราการหดตัวร้อยละ
1.75 ในช่วง 10 ปี มูลค่าการนำเข้าในปีงบประมาณ 2551 เท่ากับ 91,223 ล้านบาท ลดลงเหลือ

▪ ผลการคาดการณ์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ
การจัดเก็บภาษีศุลกากร

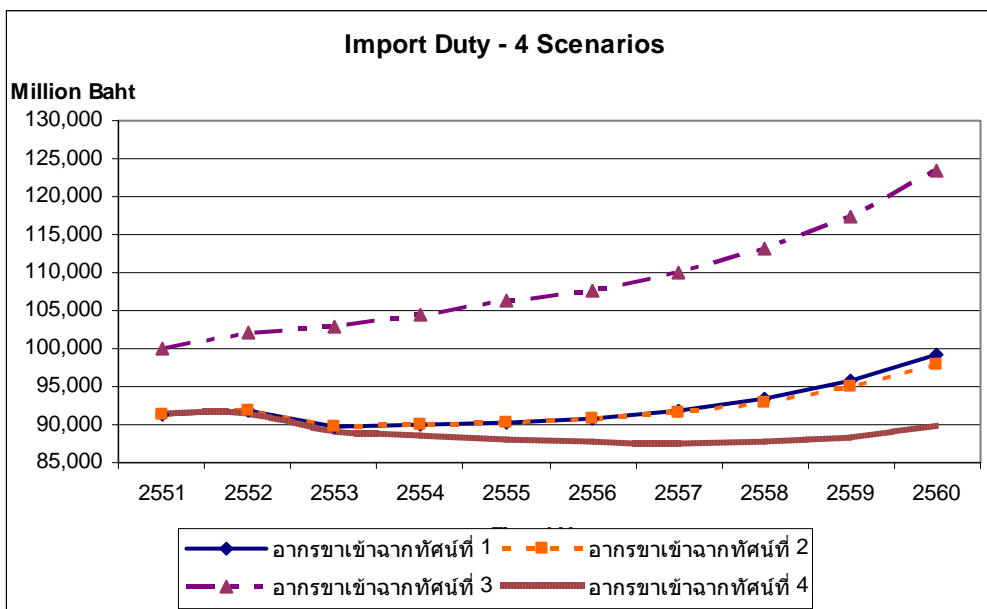
89,626 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2560 ดังนั้นหากแต่ละประเทศมีการนำเข้าภายใต้การสิทธิเพิ่มขึ้น
เร็วกว่าที่กำหนดไว้นี้ มูลค่าอากรขาเข้าที่คาดว่าจะจัดเก็บได้อาจหดตัวลงในแต่ละปีได้

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
อากรขาเข้า จากทัศน์ที่ 1	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,844	91,898	93,501	95,819	99,189
อากรขาเข้า จากทัศน์ที่ 2	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,673	91,573	92,969	94,992	98,018
อากรขาเข้า จากทัศน์ที่ 3	100,055	102,174	102,872	104,516	106,264	107,612	109,905	113,068	117,453	123,328
อากรขาเข้า จากทัศน์ที่ 4	91,223	91,365	88,877	88,316	87,976	87,513	87,385	87,602	88,265	89,626

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 8.37 มูลค่าภาษีนำเข้ารวมทั้ง 4 จากทัศน์

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

เนื่องจากผลการประมาณการอากรขาเข้ารวมของทุกประเทศทั้งที่เปิดเสรีการค้าแล้ว และที่ยังไม่เปิดเสรี ทำให้ไม่สามารถเห็นมูลค่าภาษีนำเข้าที่สูญเสียจากการเปิดเสรีได้อย่างชัดเจน ดังนั้น

เพื่อต้องการทราบถึงมูลค่าอากรขาเข้าสูญเสีย การพิจารณาโดยแยกผลออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มประเทศที่เปิดเสรีการค้าแล้ว 7 ปท.(กลุ่มประเทศอาเซียน จีน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย และเกาหลี) และ กลุ่มที่ยังไม่เปิดเสรีการค้า 3 ปท.(อเมริกา สหภาพยุโรป และกลุ่มประเทศอื่นๆ) จะทำให้ทราบถึงมูลค่าอากรขาเข้าสูญเสียได้ชัดเจนขึ้น

ผลประมาณการจากฉากทัศน์ที่ 1 ตารางที่ 8.3 กลุ่มประเทศที่เปิดเสรีการค้าแล้ว อากรขาเข้า คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.88 เท่านั้นในช่วงทศวรรษนี้ ส่วนกลุ่มประเทศที่ยังไม่ได้เปิดเสรีคาดว่า จะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 21.08 ให้นำอากรขาเข้ารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.66

ตารางที่ 8.3 ประมาณการจากฉากทัศน์ที่ 1 แยกเป็น 2 กลุ่มประเทศ

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	Growth rate
AFTA	5,255	4,394	2,992	2,505	2,426	2,397	2,384	2,389	2,413	2,455	-53.28%
JP	32,930	33,790	33,644	33,608	33,562	33,535	33,645	33,882	34,285	34,920	6.04%
CN	15,034	14,489	13,690	13,796	13,868	13,960	14,300	14,851	15,688	16,926	12.59%
INDIA	1,039	1,111	1,139	1,130	1,092	1,068	1,075	1,122	1,190	1,275	22.68%
AUS	1,187	1,206	1,170	1,156	1,132	1,108	1,074	1,040	1,016	1,002	-15.60%
NZ	651	661	643	647	644	635	622	608	597	588	-9.68%
KR	2,936	3,096	3,069	3,051	3,019	3,000	2,986	2,985	2,944	2,975	1.34%
Total of FTA countries	59,033	58,746	56,346	55,893	55,743	55,703	56,086	56,876	58,134	60,141	1.88%
EU	17,870	18,194	18,413	19,026	19,582	20,001	20,442	20,903	21,456	22,119	23.78%
USA	6,205	6,335	6,424	6,485	6,519	6,544	6,574	6,623	6,701	6,815	9.83%
ROW	8,176	8,479	8,509	8,473	8,507	8,597	8,796	9,099	9,528	10,114	23.70%
Total of MFN countries	32,251	33,008	33,346	33,984	34,608	35,142	35,812	36,625	37,685	39,048	21.08%
Grand total	91,284	91,754	89,692	89,877	90,351	90,845	91,898	93,501	95,819	99,189	8.66%

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แต่หากประเทศต่างๆ มีการนำเข้าภายใต้การใช้สิทธิสูงขึ้นไปจะร้อยละ 2 ดังที่สมมติไว้ในฉากทัศน์ที่ 4 จากตารางที่ 8.4 จะเห็นว่ากลุ่มประเทศที่เปิดเสรีการค้าแล้ว อากรขาเข้าคาดว่าจะลดลงถึงร้อยละ 12.24 รวมเป็นมูลค่าภาษีสูญเสีย 7,216 ล้านบาท โดยจะลดลงมากที่สุดในปีงบประมาณ 2553 ถึง 2,826 ล้านบาท และในปีงบประมาณ 2554 มูลค่า 1,199 ล้านบาท ส่วนประเทศที่ยังไม่เปิดเสรีคาดว่า จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.42 อากรขาเข้ารวมลดลงร้อยละ 1.75

ตารางที่ 8.4 ประมาณการจากทัศน์ที่ 4 แยกเป็น 2 กลุ่มประเทศ

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	Growth rate
AFTA	5,206	4,269	2,820	2,214	2,016	1,879	1,753	1,645	1,547	1,456	-72.03%
JP	32,930	33,721	33,423	33,137	32,738	32,304	31,918	31,567	31,276	31,128	-5.47%
CN	15,042	14,341	13,314	13,091	12,886	12,678	12,674	12,839	13,225	13,909	-7.53%
INDIA	1,040	1,118	1,147	1,130	1,083	1,039	1,018	1,053	1,116	1,195	14.96%
AUS	1,170	1,161	1,098	1,050	997	947	889	830	780	737	-37.01%
NZ	648	652	627	623	613	596	574	549	530	512	-21.05%
KR	2,936	3,096	3,103	3,086	3,035	2,996	2,949	2,905	2,847	2,818	-4.00%
Total of FTA countries	58,972	58,357	55,531	54,332	53,368	52,440	51,775	51,388	51,321	51,756	-12.24%
มูลค่าภาษีที่หายไป		(615)	(2,826)	(1,199)	(964)	(929)	(665)	(386)	(67)	435	(7,216)
EU	17,870	18,194	18,413	19,026	19,582	19,933	20,241	20,503	20,754	21,026	17.66%
USA	6,205	6,335	6,424	6,485	6,519	6,544	6,574	6,611	6,662	6,730	8.45%
ROW	8,176	8,479	8,509	8,473	8,507	8,597	8,796	9,099	9,528	10,114	23.70%
Total of MFN countries	32,251	33,009	33,346	33,984	34,608	35,073	35,611	36,213	36,944	37,870	17.42%
Grand total	91,223	91,365	88,877	88,316	87,976	87,513	87,385	87,602	88,265	89,626	-1.75%

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ส่วนที่ 3

การประมาณการรายได้จากเครื่องมือภาษี
สรรพากร และภาษีสรรพสามิต

9

ภาษีสรรพากร

กรมสรรพากรมีความสำคัญต่อความยั่งยืนของรายได้ของประเทศมากเนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีสัดส่วนของรายได้ที่จัดเก็บได้มากที่สุด ดังนั้น ในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากรจึงมีความจำเป็นต้องศึกษา ทบทวนเกี่ยวกับรายละเอียดและโครงสร้างของประเภทและรายละเอียดของภาษีที่กรมสรรพากรจัดเก็บ เพื่อให้การออกแบบการศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ในที่นี้ คณะผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะในส่วนของภาษีที่สำคัญได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

9.1 โครงสร้างของภาษีสรรพากร

ภาษีสรรพากรได้ถูกพัฒนาอย่างยาวนาน ทั้งจากเป้าหมายของกรมสรรพากรที่ต้องการให้มีการพัฒนาเครื่องมือภาษีอยู่เสมอให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเนื่องจากแรงผลักดันจากกระแสโลกาภิวัตน์และปัจจัยภายนอกประเทศ เช่น นโยบายภาษีของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเดียวกัน

กรมสรรพากรมีการจัดเก็บภาษีทั้งภาษีทางตรง (Direct Taxes) และภาษีทางอ้อม (Indirect Taxes) โดยภาษีทางตรงประกอบด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (PIT) ภาษีเงินได้นิติบุคคล (CIT) และภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (PPT) ซึ่งนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงของภาษีทางตรงเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่ออุปสงค์รวมของประเทศโดยผ่านการเปลี่ยนแปลงของรายได้หลังหักภาษี (Disposable

▪ **ภาษีสรรพากร**

Income) ที่แตกต่างกัน แล้วแต่ประเภทของผู้เสียภาษี และลักษณะการเก็บภาษี ในขณะที่ภาษีทางอ้อมที่สำคัญประกอบด้วย ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ

ตารางที่ 9.1 รายได้จัดเก็บของกรมสรรพากรปีงบประมาณ 2551

	จัดเก็บได้	ปมก.	เปรียบเทียบ ปมก (%)	อัตราเพิ่ม(%)
1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	204,847.3	215,000.0	(4.7)	5.6
2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล	460,650.4	397,900.0	15.8	25.9
3 ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	74,033.4	67,000.0	10.5	13.9
5 ภาษีมูลค่าเพิ่ม	503,438.7	481,000.0	4.7	15.5
6 ภาษีธุรกิจเฉพาะ	25,132.6	40,000.0	(37.2)	(28.2)
7 อากรแสดมป์	7,723.5	7,700.0	0.3	10.3
8 รายได้อื่นๆ	254.0	200.0	27.0	27.0
รวม	1,276,079.9	1,208,800.0	5.6	15.7

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีสรรพากรนั้น เริ่มจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับได้กำหนดให้การเสียภาษีอากรเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน โดยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี 2550 หมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 73 ได้ระบุให้บุคคลมีหน้าที่เสียภาษีอากร เมื่อกฎหมายได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ดังกล่าวแล้ว หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม ก็ถือมีโทษตามกฎหมาย และมีกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก เพราะได้รับการพัฒนาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2481 มีภาษีอากรประเภทต่างๆตามประมวลรัษฎากร ดังนี้

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. ภาษีธุรกิจเฉพาะ
5. อากรแสดมป์

9.2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

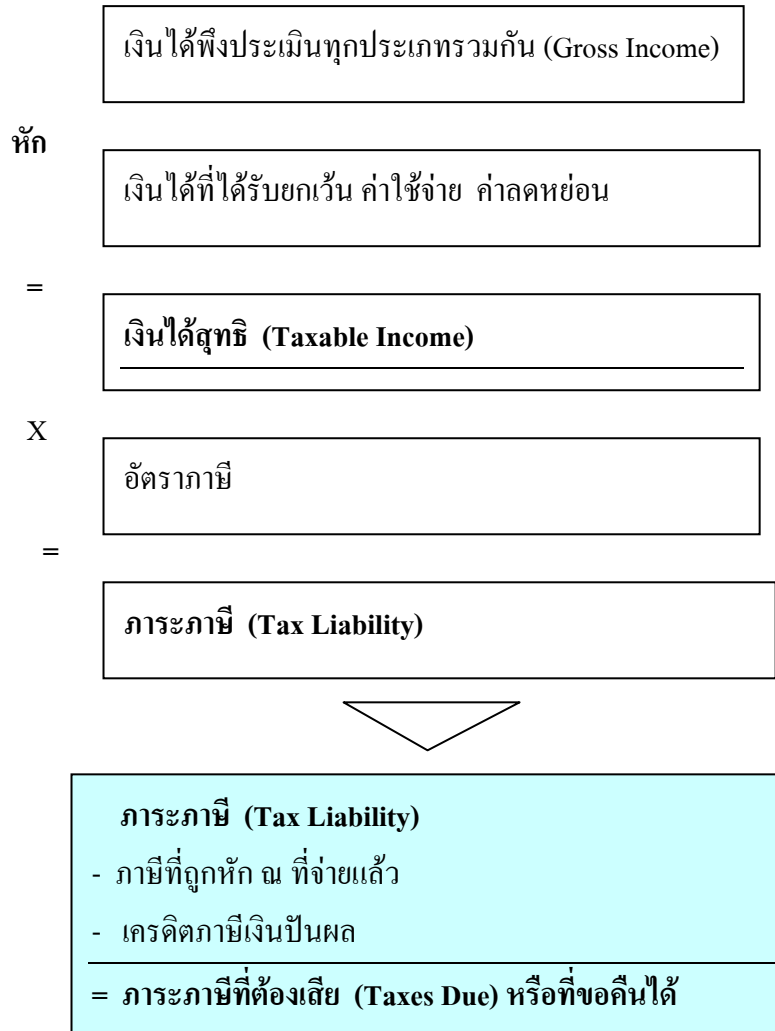
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนดและมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี รายได้ที่เกิดขึ้นในปีใดๆ ผู้มีรายได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนด ภายในเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบขเสียภาษีตอนครึ่งปี สำหรับรายได้ ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระและเงินได้บางกรณี กฎหมายกำหนดให้ ผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษีขณะที่มีเงินได้เกิดขึ้นอีกด้วย

9.2.1 ความหมายของเงินได้

ตามประมวลรัษฎากร หมวด 3 (ภาษีเงินได้) มาตรา 39 เขียนไว้ว่า “เงินได้พึงประเมิน หมายความว่า เงินได้อันเข้าลักษณะพึงเสียภาษีในหมวดนี้ เงินได้ที่กล่าวนี้ให้หมายความรวมถึงทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่างๆ ตามมาตรา 40 และเครดิตภาษีตามมาตรา 47 ทวิด้วย”

เงินได้พึงประเมินที่ผู้เสียภาษีต้องแสดงในแบบแสดงรายการภาษี และนำมาคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย นั้น เมื่อรวมกันแล้วถือว่าเป็นเงินได้พึงประเมินทั้งหมด (Gross Income) อย่างไรก็ตาม เงินได้พึงประเมินทั้งหมดไม่ใช่เงินได้สุทธิ (Taxable Income) ที่ผู้เสียภาษีสามารถนำอัตราภาษีมาใช้คำนวณได้เลย เพราะในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน และเงินได้ที่ได้รับยกเว้น จากเงินได้พึงประเมินทั้งหมดก่อน

แผนภาพที่ 9.1 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากหลักการคำนวณภาษีข้างต้น ทำให้เห็นได้ว่า ผู้เสียภาษี 2 คนที่มีเงินได้พึงประเมินทั้งหมดเท่ากัน ผู้เสียภาษีทั้ง 2 คนไม่จำเป็นต้องมีภาระภาษีเท่ากัน เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้เงินได้แต่ละประเภทหักค่าใช้จ่ายได้แตกต่างกัน และนอกจากนี้ผู้เสียภาษีที่มีสถานภาพแตกต่างกัน (เช่น สถานภาพสมรส จำนวนบุตร) กฎหมายกำหนดให้หักค่าลดหย่อนแตกต่างกันตามสถานภาพของบุคคลด้วย

9.2.2 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ผู้ที่มีเงินได้เกิดขึ้นระหว่างปีที่ผ่านมาโดยมีสถานะ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- 1) บุคคลธรรมดา
- 2) ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชนิติบุคคล
- 3) ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี
- 4) กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

บุคคลธรรมดา

ในตบทกกฎหมายได้ให้บุคคลทุกคนมีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้ของตนเอง โดยไม่จำกัดในเรื่องเพศ การศึกษา เชื้อชาติ สัญชาติ หรืออาชีพ ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นพระ นักบวช หรือแม่แต่ชอทาน หากมีเงินได้ตามเกณฑ์ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ก็มีหน้าที่ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น ซึ่งหากผู้ใดไม่ได้ชำระภาษีตามหน้าที่ของตนตามกฎหมาย ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดกฎหมาย โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบของรัฐสามารถดำเนินการเพื่อลงโทษผู้นั้นได้ตามอำนาจของกฎหมายต่อไป

สำหรับผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หากเป็นผู้มีเงินได้ตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง ให้ผู้แทนของบุคคลดังกล่าว เป็นผู้ทำหน้าที่แทนบุคคลนั้นๆ

ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี

แม้ว่าผู้ถึงแก่ความตายจะถือว่าสิ้นสุดการมีสภาพเป็นบุคคลตามกฎหมาย แต่หากในปีใดที่ผู้ตายมีเงินได้ทั้งก่อนตายและหลังตาย ก็ยังคงถือว่ามีหน้าที่เสียภาษีตามปกติ ซึ่งต้องนำเงินได้ในปีที่ตาย ที่ได้รับทั้งก่อนตายและหลังตายมาเสียภาษี โดยให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทเป็นผู้ชื้อชำระภาษีแทนผู้ตาย

กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

แม้ว่าในทางกฎหมาย กองมรดกจะไม่ได้มีฐานะเป็นบุคคล แต่ในประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเช่นกัน หากปรากฏว่าในปีถัดไปหลังจากที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย กองมรดกของบุคคลนั้นยังไม่ได้ถูกแบ่งให้แก่ทายาทและมีเงินได้เกิดขึ้น ทั้งนี้ กองมรดกดังกล่าวต้องยังคงดำรงอยู่ตลอดตามกำหนดเวลา กล่าวคือ หากในปีภาษีนั้นได้มีการแบ่งมรดก ก็จะส่งผลให้กองมรดกไม่ดำรงอยู่ และไม่มีฐานะเป็นผู้เสียภาษีอีกต่อไป นอกจากนี้ ทายาทผู้ได้รับส่วนแบ่งจากกองมรดกนั้นๆ จะกลายเป็นผู้มีเงินได้ แต่กฎหมายได้ยกเว้นให้ ตามมาตรา 42(10) แห่งประมวลรัษฎากร

▪ **ภาษีสรรพากร**

ทายาทดังกล่าวจึงไม่ต้องเสียภาษีจากกองมรดก ด้วยประเด็นดังกล่าว จึงมีผู้มองว่าทายาทได้เปรียบ อาชีพอื่น ๆ ที่ต้องเหน็ดเหนื่อยจากการทำมาหากินและเสียภาษีจากเงินได้ที่ตนได้รับ จึงมีแนวคิดที่จะให้มีการจัดเก็บภาษีจากทายาทที่มีเงินได้จากการรับมรดก

ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่ไม่ใช่นิติบุคคล

ในทางกฎหมาย บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มาร่วมกันทำกิจกรรมก่อให้เกิดเงินได้ จะถูกเรียกว่า คณะบุคคล แต่ถ้าการร่วมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไรมาแบ่งปันกัน ก็จะเรียกว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญ ซึ่งไม่ได้มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น ในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ก็จะเสียในนามของคณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญ ซึ่งเมื่อเสียภาษีแล้ว ส่วนแบ่งกำไรก็จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในนามของตนอีกครั้งหนึ่ง ตามมาตรา 42(14) แห่งประมวลรัษฎากร

ซึ่งเมื่อมีรายได้เกิดขึ้นผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะต้องปฏิบัติ ตามกฎหมาย กำหนด

9.2.3 อัตราภาษี (Marginal and Effective Tax Rates)

โครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นแบบก้าวหน้าซึ่งหมายความว่า ผู้มีเงินได้สูงไม่เพียงแต่จะเสียภาษีมากกว่าผู้มีเงินได้ต่ำกว่าเท่านั้น แต่ยังต้องเสียในสัดส่วนของภาษีต่อเงินได้สูงกว่าผู้มีเงินได้ต่ำด้วย อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Official Statutory Tax Rate Schedule) ในปัจจุบัน ประกอบด้วย 5 อัตรา (Brackets)

ตารางที่ 9.2: อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิ	ช่วงเงินได้สุทธิ	อัตราภาษี	ภาษีแต่ละชั้น	ภาษีสะสม
	แต่ละชั้น	ร้อยละ	เงินได้สุทธิ	สูงสุดของชั้น
1 - 150,000	150,000	ได้รับยกเว้น	-	-
150,001 - 500,000	350,000	10	35,000	35,000
500,001 - 1,000,000	500,000	20	100,000	135,000
1,000,001 - 4,000,000	3,000,000	30	900,000	1,035,000
4,000,001 บาทขึ้นไป		37		

ที่มา : กรมสรรพากร

หมายเหตุ : การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เงินได้สุทธิเฉพาะส่วนไม่เกิน 150,000 บาท มีผลใช้บังคับสำหรับเงินได้สุทธิที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป (พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 470) พ.ศ. 2551)

▪ ภาษีสรรพากร

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรียกว่า Marginal Tax Rate ซึ่งหมายถึง จำนวนภาษีที่ต้องเสียเพิ่มเมื่อเงินได้สุทธิเพิ่มขึ้น 1 หน่วย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่าย เงินได้ที่ได้รับยกเว้น และค่าลดหย่อนก่อนคำนวณภาษี สัดส่วนของภาระภาษีต่อเงินได้ทั้งหมด หรือ ที่เรียกว่า Effective Tax Rate จึงต่ำกว่า Marginal Tax Rate ที่กำหนดไว้

9.2.4 ฐานภาษี

ฐานภาษี (Tax Base) ซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้คือเงินได้สุทธิ (Net Income) ซึ่งคำนวณได้จากการนำเงินได้พึงประเมินตลอดทั้งปีภาษี (ปีปฏิทิน) โดยให้เกณฑ์เงินสด (Cash Basis) ไปหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่างๆที่กฎหมายกำหนด เมื่อได้จำนวนเงินได้สุทธิเท่าใดแล้ว จึงคำนวณภาษีเงินได้สุทธิตามอัตราและวิธีการที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ถ้ามีเงินได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่มีเงินได้สุทธิเหลือ ก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตามกฎหมาย เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรียกว่า "เงินได้พึงประเมิน" หมายถึง เงินได้ของบุคคลใดๆ หรือหน่วยภาษีใดข้างต้นที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม ของปีใดๆ หรือเงินได้ ที่เกิดขึ้นในปีภาษี ได้แก่

1. เงิน
2. ททรัพย์สินซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน ที่ได้รับจริง
3. ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน
4. เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้
5. เครดิตภาษีตามที่กฎหมายกำหนด

เนื่องจากผู้มีเงินได้ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีความยากง่ายหรือต้นทุนที่แตกต่างกัน เพื่อความเป็นธรรม ในกฎหมายจึงได้แบ่งลักษณะเงินได้(พึงประเมิน) ออกเป็นกลุ่มๆ ตามความเหมาะสมเพื่อกำหนด วิธีคำนวณภาษีให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด ดังนี้

1. เงินได้ประเภทที่ 1 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็น

- เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ
- เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากนายจ้าง
- เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ซึ่งนายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า
- เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ

▪ **ภาษีสรรพากร**

- เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เช่น มูลค่าของการ ได้รับประทานอาหาร เป็นต้น

2. **เงินได้ประเภทที่ 2** ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะ

- ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด

- เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส

- เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับเนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้

- เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า

- เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ

- เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือ จากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าจะหน้าที่หรือตำแหน่งงาน หรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

3. **เงินได้ประเภทที่ 3** ได้แก่ ค่าแห่งกู้ยืม ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงินได้ที่มีลักษณะ เป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

4. **เงินได้ประเภทที่ 4** ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร เงินลดทุน เงินเพิ่มทุน ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น ฯลฯ เป็นต้น

(ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะ มี หลักประกันหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอน กับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น เป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรก ในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์ หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืมหรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิดไม่ว่าจะมี หลักประกันหรือไม่ก็ตาม

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายไทยให้จัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ สำหรับให้กู้ยืมเงิน ฯลฯ

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

▪ **ภาษีสรรพากร**

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไร และเงินที่กันไว้รวมกัน

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือรับช่วงกันไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากันหรือรับช่วงกันหรือ เลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วนหรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตัวเงิน หรือ ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ ออก ทั้งนี้เฉพาะซึ่งตีราคา เป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

เงินได้ประเภทที่ 4 ในหลาย ๆ กรณี กฎหมายให้สิทธิที่จะเลือกเสียภาษีโดยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย แทนการนำไปรวมคำนวณกับเงินได้อื่นตามหลักทั่วไป ซึ่งจะทำให้ผู้มีเงินได้ที่ต้องเสียภาษีตามบัญชี อัตราภาษี ในอัตราที่สูงกว่าอัตราภาษี หัก ณ ที่จ่าย สามารถประหยัดภาษีได้

5. เงินได้ประเภทที่ 5 เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน เงินหรือประโยชน์อย่างอื่น ที่ได้เนื่องจาก

- การให้เช่าทรัพย์สิน

- การผลิตสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน

- การผลิตสัญญาซื้อขายเงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นโดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

6. เงินได้ประเภทที่ 6 ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือวิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาอื่นซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดชนิดไว้

7. เงินได้ประเภทที่ 7 ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระ ในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

8. เงินได้ประเภทที่ 8 ได้แก่ เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง การขายอสังหาริมทรัพย์ หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 7 แล้ว

การแยกประเภทของเงินได้ออกเป็น 8 ประเภทนั้น ได้ครอบคลุมผู้ที่มีเงินได้ในทุกสาขาอาชีพแล้ว ทั้งนี้ ผู้มีเงินได้บางคนอาจมีเงินได้จากหลายๆประเภทก็ได้ เนื่องจากแต่ละคนมีโอกาสและความขยันทำมาหากินที่แตกต่างกัน บางคนช่วงเวลางานก็ทำงานกินเงินเดือน กลางคืนก็เปิดร้านขายอาหาร พอมีเงินสะสมก็นำไปฝากธนาคาร เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ตามมาตรา 40 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ยัง

▪ **ภาษีสรรพากร**

ได้กำหนดเงินได้พึงประเมินในกรณีพิเศษขึ้น อันเนื่องจากการส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศให้แก่ หรือ ตามคำสั่งของสำนักงานใหญ่ สาขา ตัวการ ตัวแทน นายจ้าง หรือลูกจ้าง โดยถือว่าการที่ได้ส่งสินค้านั้น เป็นการขายในประเทศด้วย

เงินได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ (มาตรา 42 และกฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509))

การที่เงินได้พึงประเมินชนิดใดจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นั้น จะต้องมีความหมายบัญญัติไว้เสมอ ซึ่งโดยทั่วไปจะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ และนอกเหนือจากที่กฎหมายหลักดังกล่าวได้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาดังกล่าวแล้ว หากมีพระราชกฤษฎีกาออกมาเพื่อยกเว้นภาษีเป็นกรณีพิเศษ จำเป็นต้องพิจารณาประกอบเพิ่มเติมด้วย

นอกจากกฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509) ยังมีกฎกระทรวงอื่น ที่ออกตามความจำเป็นในสถานการณ์ต่างๆ ได้แก่ กฎกระทรวงฉบับที่ 201 (พ.ศ. 2539) ที่กำหนดให้เงินค่าตอบแทนจากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ ในโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลพบุรีและจังหวัดสระบุรี เป็นเงินได้ที่ไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

กฎกระทรวงฉบับที่ 219 (พ.ศ. 2542) กำหนดให้เงินค่าตอบแทนจากการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ ในโครงการเขื่อนท่าด่าน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก เป็นเงินได้ที่ไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

กฎกระทรวงฉบับที่ 230 (พ.ศ. 2544) ให้เงินได้ที่ได้จ่ายเป็นค่าซื้ออาคาร อาคารพร้อมที่ดิน ห้องชุดในอาคารชุดหรือที่ดินพร้อมที่ว่างก่อสร้างอาคารในที่ดิน ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ เป็นเงินได้ที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กฎกระทรวงฉบับที่ 252 (พ.ศ. 2548) กำหนดให้เงินได้พึงประเมินของผู้ได้รับความเสียหายจากธรณีพิบัติภัยเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง และจังหวัดสตูล เท่าจำนวนความเสียหาย เป็นเงินได้ที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

กฎกระทรวงฉบับที่ 254 (พ.ศ. 2548) กำหนดให้เงินได้ดังต่อไปนี้เป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

(1) เงินช่วยเหลือผู้ซึ่งออกจากราชการตามมาตราการของรัฐบาล ตามพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยเหลือผู้ซึ่งออกจากราชการตามมาตราการของรัฐบาล พ.ศ. 2547

(2) เงินช่วยเหลือผู้ซึ่งออกจากราชการตามมาตราการของรัฐบาลในการเพิ่มประสิทธิภาพ

▪ ภาษีสรรพากร

ระบบราชการ ตามพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยเหลือผู้ซึ่งออกจากราชการตามมาตราของรัฐบาลในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการ พ.ศ. 2548

(3) เงินหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้รับจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เมื่อออกจากราชการตาม (1) หรือ (2)

9.2.5 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในการคำนวณภาษีเงินได้นั้น กฎหมายได้ให้ผู้มีเงินได้เป็นคนประเมินตนเอง (Self-assessment) หลังจากนั้นจึงเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานตามกฎหมายที่จะทำการประเมินย้อนหลัง (Authoritative Assessment) เว้นแต่ในกรณีจำเป็นในการรักษาประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรกฎหมายจึงจะให้อำนาจแก่เจ้าพนักงาน ให้สามารถทำการประเมินล่วงหน้าได้

ทั้งนี้ ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีเงื่อนไขและขั้นตอนตามกฎหมาย ดังต่อไปนี้

1. กรณีปกติทั่วไป

ผู้มีเงินได้พึงประเมินตลอดทั้งปีภาษี (1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม) จะต้องคำนวณภาษีเงินได้เพื่อเสียภาษีเงินได้ประจำปี โดยนำยอดเงินได้พึงประเมินที่ได้รับเป็นตัวตั้งโดยใช้เกณฑ์เงินสด และหักค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด และหักค่าลดหย่อนตามที่กฎหมายให้สิทธิ ส่วนที่เหลือจากนั้นจะเรียกว่า เงินได้สุทธิ (Net Income) ซึ่งจะนำไปคูณกับอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามมาตรา 48(1) แห่งประมวลรัษฎากร โดยยอดเงินที่ได้คือยอดเงินภาษีตามการคำนวณตามวิธีปกติ โดยอาจต้องเปรียบเทียบกับวิธีการคำนวณหาจำนวนภาษีขั้นต่ำ (มาตรา 48(2)) เพื่อนำจำนวนภาษีที่มากกว่าไปชำระ

ตารางที่ 9.3 รายละเอียดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา¹

เงินได้สุทธิ (บาท)	ช่วงเงินได้สุทธิ (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ไม่เกิน 150,000	150,000	5
150,000 - 500,000	350,000	10
500,001 - 1,000,000	500,000	20
1,000,001 - 4,000,000	3,000,000	30
4,000,000 ขึ้นไป		37

ที่มา : กรมสรรพากร

¹ ในปัจจุบัน รัฐบาลได้ยกเว้นการเก็บภาษีสำหรับผู้มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 150,000 บาท

ขั้นตอนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีทั่วไป

1.1 ยอดเงินได้พึงประเมินเป็นตัวตั้ง (ตามมาตรา 39 มาตรา 40 และมาตรา 40 ทวิ) ในกรณีปกติ การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะคิดในรอบระยะเวลา 1 ปี และคิดแบบปีต่อปี โดยนำเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในแต่ละประเภทมาเป็นตัวตั้ง

1.2 หักค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด (ตามมาตรา 42 ทวิ ถึงมาตรา 46 และพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502) โดยใช้หลักเกณฑ์ว่า ค่าใช้จ่ายคือต้นทุนในการหาเงินได้พึงประเมินดังกล่าว ซึ่งกฎหมายได้กำหนดค่าใช้จ่ายไว้ 2 ประเภท ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายแบบเหมา ค่าใช้จ่ายแบบนี้ รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนดว่า เงินได้พึงประเมินประเภทใด ควรหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาที่อัตราเท่าใดตามความเหมาะสม ซึ่งอัตราค่าใช้นั้น กฎหมายอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ
- ค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร ในกรณีนี้ การหักค่าใช้จ่ายตามที่ผู้เสียภาษีได้จ่ายไปจริงในการหาเงินได้ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นการหักค่าใช้จ่ายตามใบเสร็จซึ่งกฎหมายจะควบคุมหลักฐานเท่าที่ผู้มีเงินได้นำมาพิสูจน์และแสดงต่อเจ้าพนักงานประเมิน โดยนำหลักเกณฑ์ เรื่อง และเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (มาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตร.) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ทั้งนี้ กฎหมายจะกำหนดว่า เงินได้พึงประเมินประเภทใด ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา หรือหักค่าใช้จ่ายตามใบเสร็จอย่างเดียว หรือให้ผู้เสียภาษีสามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายได้อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยสามารถแยกพิจารณาการหักค่าใช้จ่าย ตามประเภทของเงินได้ ดังนี้

1.3 หักค่าลดหย่อนตามที่กฎหมายให้สิทธิ (มาตรา 47) ซึ่งจะคำนวณภายหลังจากที่นำเงินได้พึงประเมินหักค่าใช้จ่ายแล้ว โดยกฎหมายได้ให้สิทธิแก่ผู้มีเงินได้ ให้สามารถหักค่าลดหย่อนเพิ่มได้ เพื่อช่วยบรรเทาภาระภาษี ซึ่งมีเฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเท่านั้น และให้สิทธิดังกล่าวแก่ผู้เสียภาษีทุกคน ไม่ว่าผู้นั้นจะมีเงินได้มากหรือน้อยก็ตาม หากผู้นั้นมีสิทธิเข้าตามเงื่อนไขของกฎหมาย

นอกจากการหักลดหย่อนดังกล่าวแล้ว ในประเด็นเกี่ยวภาษีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไรหรือ ประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทย กฎหมายได้ให้สิทธิผู้เสียภาษีสามารถเครดิตภาษีเงินปันผลดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมการลงทุนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย และลดการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนในทางเศรษฐกิจ หรือกล่าวคือ การจัดเก็บครั้ง

▪ ภาษีสรรพากร

แรกในรูปของกำไรสุทธิกรณีภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัท และการจัดเก็บครั้งที่สองในรูปของเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นกรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1.4 นำเงินได้สุทธิคูณด้วยอัตราภาษี ตามบัญชีอัตราภาษีของประมวลรัษฎากร สำหรับอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย เป็นอัตราภาษีแบบก้าวหน้า (Progressive Tax) โดยมี 5 ขั้น ดังนี้

ตารางที่ 9.4 อัตราภาษีแบบก้าวหน้า (Progressive Tax)

เงินได้สุทธิ (บาท)	ช่วงเงินได้สุทธิ (บาท)	อัตราภาษี ² (ร้อยละ)	ภาษีในแต่ละ ชั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	ภาษีสะสมสูงสุด ของชั้น (บาท)
ไม่เกิน 150,000	150,000	5	5,000	5,000
150,000 - 500,000	350,000	10	40,000	45,000
500,001 - 1,000,000	500,000	20	100,000	145,000
1,000,001 - 4,000,000	3,000,000	30	900,000	1,045,000
4,000,001 ขึ้นไป		37		

ที่มา : กรมสรรพากร

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน ได้มีพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 430) พ.ศ. 2548 ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 40(1) เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 100,000 บาทแรกในปีภาษีนั้น โดยเหตุผลเพื่อบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้มีเงินได้และสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

2. กรณีการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาขั้นต่ำ

กฎหมายได้กำหนดให้ผู้มีเงินได้ตั้งแต่ 60,000 บาทขึ้นไป โดยไม่รวมเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) จะต้องทำการคำนวณภาษีในอัตราร้อยละ 0.5 ของยอดเงินได้พึงประเมิน จากนั้นจึงนำยอดเงินภาษีดังกล่าว มาเปรียบเทียบกับการคำนวณภาษีเงินได้ตามวิธีปกติตามมาตรา 48(1) โดยจำนวนเงินภาษีตามวิธีใดมากกว่า ก็ให้เสียภาษีตามจำนวนนั้น

3. กรณีการคำนวณภาษีเงินได้ของสามีและภรรยา

ในส่วนของกรณีการเสียภาษีเงินได้ของสามีและภรรยาที่ต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี มีหลักเกณฑ์คือ

3.1 กรณีทั่วไป กฎหมายให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภรรยา เป็นเงินได้พึงประเมินของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในเรื่องการยื่นรายการและเสียภาษี

² ในปัจจุบัน รัฐบาลได้ยกเว้นการเก็บภาษีสำหรับผู้มีเงินได้สุทธิไม่เกิน 150,000 บาท

▪ **ภาษีสรรพากร**

3.2 กรณียกเว้น หากภริยามีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ไม่ว่าจะจะมีเงินได้พึงประเมินประเภทอื่นด้วยหรือไม่ ภริยาจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) โดยไม่ให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามีตามมาตรา 57 ตรี ก็ได้

4. กรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี

โดยปกติแล้ว การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะเสียปีละครั้งในเดือนมีนาคม ตามมาตรา 56 อย่างไรก็ตาม เงินได้พึงประเมินบางประเภทมีแนวโน้มการหนีหรือหลีกเลี่ยงภาษีสูง อีกทั้งระบบการหักภาษี ณ ที่จ่ายเงินได้ดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ดีเต็มที่ เพื่อการกระตุ้นและควบคุมการจัดเก็บภาษีดังกล่าว จึงกำหนดให้ผู้มีเงินได้พึงประเมินประเภทนั้นๆ ต้องยื่นเสียภาษีเงินได้ครึ่งปีเพิ่มขึ้นจากการเสียภาษีเงินได้ตามปกติ โดยถือว่าเงินได้ที่ยื่นไว้ครึ่งปีนี้เป็นเครดิตในการคำนวณภาษีที่ต้องชำระประจำปี

9.2.6 วิธีการชำระภาษีอากร

1. วิธีการประเมินตนเองของผู้เสียภาษี (มาตรา 56 และมาตรา 56 ทวิ)

เมื่อผู้เสียภาษีได้คำนวณภาษีเงินได้ประจำปีหรือครึ่งปีแล้ว ผู้ยื่นต้องชำระเงินภาษีด้วยแบบแสดงรายการตามที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด (ภ.ง.ด. 90 ภ.ง.ด. 91 และ ภ.ง.ด. 94) ตามระยะเวลาของกฎหมาย (ภายในวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดไปจากปีที่มีเงินได้) ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่หรือสถานที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หากมีเหตุขอคืนภาษีเพราะไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษี หรือถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายเกินไป ผู้เสียภาษีมียสิทธิขอคืนได้ตามเงื่อนไขของกฎหมาย ทั้งนี้ แม้ว่าการคำนวณภาษีแล้วอาจไม่มีภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมอีกก็ตาม ก็จะต้องยื่นแบบแสดงรายการตามที่กฎหมายกำหนดเสมอและภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วยเช่นกัน หากเงินได้นั้นถึงเกณฑ์ตามที่กำหนด

ตารางที่ 9.5 แบบที่ใช้ยื่นแบบแสดงรายการเงินได้พึงประเมิน

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.ง.ด. 90	มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภท	มกราคม – มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 91	มีเฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 (มาตรา 40(1)) ประเภทเดียว	มกราคม – มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 93	มีเงินได้ขอชำระภาษีส่วล่วงหน้า	ก่อนถึงกำหนดเวลาการยื่นแบบปกติ กรกฎาคม – กันยายน ของปีภาษีนั้น
ภ.ง.ด. 94	ยื่นครึ่งปีสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 5,6,7 และ 8	

ที่มา : กรมสรรพากร

2. วิธีการประเมินของเจ้าพนักงาน

ภาษีเงินได้ จัดอยู่ในประเภทภาษีอากรประเมิน และกฎหมายให้เจ้าพนักงานเป็นผู้ประเมินเกี่ยวกับภาษีเงินได้นี้ โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

- การประเมินจัดเก็บภาษีส່วงหน้า สำหรับภาษีอากรทุกประเภทตามมาตรา 18 ทวิ และสำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามมาตรา 60 ทวิ โดยเจ้าพนักงานจะกระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็น เพื่อรักษาประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร
- การประเมินจัดเก็บภาษีย้อนหลัง ซึ่งจะประเมินการคำนวณภาษีจากแบบแสดงรายการฯ รวมถึงตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมว่าถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ นอกจากนี้ ยังสามารถตรวจสอบผู้ที่ไม่ยื่นรายการเสียภาษี ได้เช่นกัน

3. การหักภาษี ณ ที่จ่าย

กฎหมายได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้จ่ายเงินที่ต้องทำการหักภาษี ณ ที่จ่ายทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินได้ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงหรือหลบหนีภาษี อีกทั้งช่วยให้ผู้เสียภาษีไม่ต้องแบกรับภาระภาษีมากเกินไปในการเสียภาษีประจำปี เพราะภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายไว้นี้ กฎหมายถือเป็นเครดิตในการที่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามปกติ นอกจากนี้ยังเป็นการทำให้รัฐบาลมีรายได้เข้าคลังอย่างสม่ำเสมอ ทำให้รัฐบาลสามารถใช้จ่ายเงินในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างราบรื่น อันจะก่อให้เกิดสภาพคล่องและลดภาระการเงินตั้งตัวในระบบเศรษฐกิจของประเทศ และยังเป็นการลดแรงกดดันในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร และลดภาระหน้าที่ในการตรวจสอบภาษี หรือการติดตามการจัดเก็บภาษีในภายหลังด้วย อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ การหักภาษี ณ ที่จ่ายทำได้เพียงในบางกรณีของการจ่ายเงินได้ ทั้งนี้ หากมีกฎหมายกำหนดให้มีการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย และหักไว้ไม่ครบหรือไม่ได้หัก จะถือว่าผู้จ่ายกระทำผิดหน้าที่และต้องรับโทษตามกฎหมาย ด้วยประเด็นนี้ จึงทำให้ผู้จ่ายเงินส่วนใหญ่ กระทำการหักภาษี ณ ที่จ่ายทุกครั้ง และทุกประเภทของเงินได้ ด้วยอัตราที่ไม่น้อยกว่าตามที่กฎหมายกำหนด แม้เงินได้นั้นๆ อาจไม่ต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายก็ตาม เพื่อป้องกันความผิดพลาดและผลักภาระให้ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ซึ่งต้องเป็นผู้ไปใช้สิทธิเครดิตหรือขอคืนภาษีที่ถูกหักไว้กินนั่นเอง

หลักทั่วไป ในการหักภาษี ณ ที่จ่ายกรณีของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้น กฎหมายได้กำหนดไว้ว่า ถ้าผู้รับเงินมีสถานะเป็นผู้เสียภาษี ผู้จ่ายเงินจะต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ตามมาตรา 50 ก่อน ถ้าไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา 50 จึงจะไปพิจารณาคำสั่งพิเศษที่ให้มีการหักภาษี ณ ที่จ่ายเพิ่มเติม

▪ ภาษีสรรพากร

เพื่ออุดช่องว่างของมาตรา 50 อีกครั้งหนึ่ง และถ้าปรากฏว่า การจ่ายเงินดังกล่าวนั้นไม่เข้าหลักเกณฑ์ใดๆ ของกฎหมายที่พิจารณาแล้ว ผู้จ่ายก็ไม่ต้องทำการหักภาษี ณ ที่จ่ายแต่อย่างใด

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความจำเป็นต้องแบ่งเงินได้ตามลักษณะของการได้มาออกเป็นประเภทต่างๆ เพื่อความสะดวกในการคำนวณและจัดเก็บภาษี เพราะการมีสถานะเป็นบุคคลธรรมดา ทำให้ไม่มีวิธีการให้ได้มาซึ่งเงินได้อย่างตายตัวเหมือนดังเช่นนิติบุคคล นอกจากนี้ ในการพิสูจน์ค่าใช้จ่ายในการหาเงินได้ก็เป็นเรื่องยาก รวมทั้งกฎหมายยังให้สิทธิบางประการเป็นค่าลดหย่อนเพื่อบรรเทาภาระภาษีได้ จึงทำให้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีข้อปลีกย่อยและรายละเอียดในการพิจารณา มากกว่าภาษีชนิดอื่นๆ

9.3 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีอากรประเภทหนึ่งที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร จัดเก็บจากเงินได้ของบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีหลักการจัดเก็บที่สำคัญๆ โดยลำดับ ซึ่งเมื่อธุรกิจประกอบกิจการโดยจดทะเบียนในรูปของนิติบุคคล เช่น ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด กฎหมายกำหนดให้ธุรกิจต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยคำนวณจากฐานกำไรสุทธิของกิจการ ในการบริหารธุรกิจให้ประสบความสำเร็จมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารธุรกิจที่ต้องคำนึงถึง คือ 4 M's ได้แก่ บุคคลากร (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่จะกระทบต่อกิจการ เช่น การแข่งขันในตลาด กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยทุกธุรกิจมุ่งหวังให้กิจการของตนเองประสบความสำเร็จสามารถอยู่รอดและเติบโต ได้รับกำไรสูงสุด และเมื่อกิจการมีกำไรจากการดำเนินธุรกิจ ภาครัฐจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจการโดยกำหนดให้กิจการมีหน้าที่ชำระภาษีอากรให้แก่รัฐ ภาษีอากรจึงเป็นค่าใช้จ่ายประเภทหนึ่งที่กิจการไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

9.3.1 ผู้เสียภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ และหมายความรวมถึงนิติบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ได้จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้วย

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล มีดังนี้

- (1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ได้แก่
- ก. บริษัท จำกัด
 - ข. บริษัทมหาชน จำกัด
 - ค. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 - ง. ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน
- (2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ก็ต่อเมื่อเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้
- ก. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น เข้ามากระทำการกิจการในประเทศไทย (มาตรา 66 วรรคแรก แห่งประมวลรัษฎากร)
 - ข. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น กระทำการกิจการในที่อื่นๆ รวมทั้งในประเทศไทย (มาตรา 66 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร)
 - ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น กระทำการกิจการอื่นๆรวมทั้งในประเทศไทยและกิจการที่กระทำนั้นเป็นกิจการขนส่งระหว่างประเทศ (มาตรา 67 แห่งประมวลรัษฎากร)
 - ง. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย (มาตรา 70)
 - จ. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย ตามมาตรา 76 วรรคสอง และมาตรา 76 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ได้จำหน่ายเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นที่กันไว้จากกำไร หรือถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทย (มาตรา 70 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร)
 - ฉ. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศนั้น มิได้เข้ามาทำกิจการในประเทศไทยโดยตรง หากแต่มีลูกจ้างหรือผู้ทำการแทนหรือผู้ทำการติดต่อ ในการประกอบกิจการในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย (มาตรา 76 ทวิ)
- (3) กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางค้า หรือหากำไร โดย
- ก. รัฐบาลต่างประเทศ
 - ข. องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ
 - ค. นิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

(4) **กิจการร่วมค้า (Joint Venture)** ได้แก่ กิจการที่ดำเนินการร่วมกันเป็นทางค้าหรือหากำไรระหว่างบุคคลดังต่อไปนี้คือ

- ก. บริษัทกับบริษัท
- ข. บริษัทกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล
- ค. ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล
- ง. บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับบุคคลธรรมดา
- จ. บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับคณะบุคคลที่มีหุ้นนิติบุคคล
- ฉ. บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับห้างหุ้นส่วนสามัญ
- ช. บริษัทและหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับนิติบุคคลอื่น

(5) **มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้**แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล

(6) **นิติบุคคลที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา**ให้เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร

นิติบุคคลอื่นๆ นอกจากที่กล่าวในข้างต้น และเฉพาะที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย เช่น กระทรวง ทบวง กรม องค์การ ของรัฐบาลหรือสหกรณ์ ไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามยังมีนิติบุคคลอีกบางประเภทที่เข้าลักษณะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร แต่ได้รับการยกเว้นตามบทบัญญัติของกฎหมายต่างๆ ได้แก่

- (1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ตามสัญญาว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ หรือทางเทคนิคระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ
- (2) บริษัทจำกัดที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- (3) บริษัทจำกัดและนิติบุคคลที่มีสภาพเช่นเดียวกับบริษัทจำกัดซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

(4) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่อยู่ในประเทศที่มีอนุสัญญาว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้อนกับประเทศไทย ตามเงื่อนไขที่กำหนดในอนุสัญญา

9.3.2 ฐานภาษีของภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคล คำนวณจากเงินได้ที่ใช้เป็นหลักฐานในการคำนวณภาษีคุณด้วยอัตรา ภาษีที่กำหนด ดังนั้น เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น โดยทั่วไป ได้แก่กำไรสุทธิที่คำนวณตาม เงื่อนไขที่กำหนด แต่เพื่อความเป็นธรรมและอุดช่องว่างในการจัดเก็บภาษีเงินได้ จึงได้มีการบัญญัติจัดเก็บภาษีเงินได้ นิติบุคคล จากเงินได้หรือฐานภาษี ที่แตกต่างกัน ดังนี้

- (1) กำไรสุทธิ
- (2) ยอดรายได้ก่อนหักรายจ่าย
- (3) เงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย
- (4) การจำหน่ายเงินกำไรออกไปจากประเทศไทย

ฐานกำไรสุทธิ

ตามประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล จากกำไรสุทธิโดย คำนวณจากรายได้ซึ่งได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลา บัญชีหักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไข ที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี

การคำนวณรายได้และรายจ่ายดังกล่าว ให้ใช้เกณฑ์สิทธิ โดยให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบ ระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายได้ในรอบ ระยะเวลาบัญชีนั้นและให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้นแม้จะยังมิได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชี นั้น มารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของ รอบระยะเวลา บัญชีนั้น

ในกรณีจำเป็น ผู้มีเงินได้จะขออนุมัติต่ออธิบดี เพื่อเปลี่ยนแปลงเกณฑ์สิทธิ และวิธีการทาง บัญชี เพื่อคำนวณรายได้และรายจ่ายตามเกณฑ์อื่นก็ได้และเมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีแล้วให้ถือปฏิบัติ ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่อธิบดี กำหนดเป็นต้นไป

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจากกำไรสุทธิ ต้องคำนวณกำไรสุทธิ จากรายได้จากกิจการ หรือเนื่องจาก กิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชี หักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี ซึ่งประมวลรัษฎากรได้กำหนดรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ ไว้ดังนี้

- (1) **รอบระยะเวลาบัญชีโดยทั่วไปตามบทบัญญัติมาตรา 65 แห่งประมวลรัษฎากร** รอบ ระยะเวลาบัญชี สำหรับการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล จะต้องเท่ากับ 12 เดือน โดยจะเริ่มต้นและ สิ้นสุดลงเมื่อใดก็ได้
- (2) **รอบระยะเวลาบัญชีซึ่งน้อยกว่า 12 เดือน** กรณีที่กฎหมายยอมให้รอบระยะเวลาบัญชี น้อยกว่า 12 เดือน ได้ มีเฉพาะกรณีดังต่อไปนี้ คือ

▪ ภา ษี สรร พาก ร

ก. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเริ่มตั้งใหม่ จะถือวันเริ่มตั้งถึงวันหนึ่งวันใดเป็นรอบระยะเวลา ระยะเวลาบัญชีแรกก็ได้ แต่รอบระยะเวลาบัญชีต่อไปต้องเท่ากับ 12 เดือน

ข. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอาจยื่นคำร้องขอเปลี่ยนวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีก็ได้ ตามที่อธิบดีกรมสรรพากรจะเห็นสมควรและสั่งอนุญาตซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีแรกที่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนจะน้อยกว่า 12 เดือน

ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เลิกกันให้ถือเอาวันที่เจ้าพนักงานจดทะเบียนเลิกเป็น วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

ง. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากัน ให้ถือว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นเลิกกัน รอบระยะเวลาบัญชีที่ควบเข้ากันจึงเป็นไปตาม (ค) ซึ่งอาจน้อยกว่า 12 เดือน

ในกรณีที่บริษัทเลิกกิจการและยังชำระบัญชี ไม่เสร็จ หากมีกำไรสุทธิเกิดขึ้น จะต้องนำมาเสียภาษีเงินได้ นิติบุคคลเพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ถือว่าบริษัทยังมีสภาพเป็นนิติบุคคลอยู่ ตราบเท่าที่ยังชำระบัญชีไม่เสร็จสิ้น

(3) รอบระยะเวลาบัญชีมากกว่า 12 เดือน รอบระยะเวลาบัญชีอาจขยายออกไปมากกว่า 12 เดือนก็ได้ ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติ บุคคลเลิกกิจการ หากผู้ชำระบัญชี และผู้จัดการไม่สามารถยื่นรายการและเสีย ภาษีได้ภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีแล้ว ถ้าได้ยื่นคำร้องต่ออธิบดีภายใน 30 วันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานรับจดทะเบียนเลิก อธิบดีกรมสรรพากรอาจพิจารณาอนุมัติให้ขยายรอบระยะเวลาบัญชีออกไปได้ ซึ่งรอบระยะเวลาบัญชีรอบนี้อาจเกิน 12 เดือนก็ได้)

ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลคำนวณจากยอดรายได้ก่อนหักรายจ่าย

ภาษีเงินได้นิติบุคคลคำนวณจากยอดรายได้ก่อนหักรายจ่ายนั้น ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ กิจการขนส่งระหว่างประเทศของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศ และมูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการแล้วมีรายได้ โดยมีฐานภาษี ดังนี้

(1) กรณีกิจการขนส่ง

(ก) กรณีรับขนคนโดยสาร รายได้เกิดจากค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียมและประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บใน ประเทศไทย ก่อนหักรายจ่ายใดๆ เนื่องในการรับขนคนโดยสารนั้น ให้คำนวณภาษีอัตราภาษีร้อยละ 3

▪ ภาษีสรรพากร

ฐานภาษีสำหรับการให้บริการรับขนคนโดยสารซึ่งต้องนำไปรวมคำนวณเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้คำนวณ จากมูลค่าของค่าโดยสารที่ได้รับหรือพึงได้รับสำหรับระยะทางจากต้นทางถึงปลายทางตามที่ระบุในตัวโดยสาร รวมถึงค่าธรรมเนียมและผลประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บจากคนโดยสารอันเนื่องมาจากการให้บริการรับขนคนโดยสาร ไม่ว่าจะบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นจะให้บริการรับขนเองทั้งหมดหรือให้ผู้ประกอบการอื่นรับขนส่งช่วงให้

(ข) **กรณีรับขนของ** รายได้เกิดจากค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกประเทศก่อนหักรายจ่ายใดๆ **เนื่องในการรับขนของออกจากประเทศไทย** นั้นให้คำนวณภาษีอัตราร้อยละ 3 ฐานภาษีสำหรับการให้บริการรับขนสินค้าซึ่งต้องนำไปรวมคำนวณเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้คำนวณ จากมูลค่าของค่าระวางที่ได้รับหรือพึงได้รับ สำหรับระยะทางจากต้นทางถึงปลายทางตามที่ระบุในแอร์เวย์บิล ในกรณีรับขนสินค้าโดยอากาศยานหรือสำหรับระยะทางถึงปลายทางตามที่ระบุในบิลออฟเลดิงในกรณีรับขน สินค้าโดยเรือทะเล รวมถึงค่าธรรมเนียมและประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บจากผู้รับบริการอันเนื่อง มาจากการ ให้บริการรับขนสินค้า ไม่ว่าจะสายการบินหรือสายการบินเรือนั้นจะให้บริการรับขนเองทั้งหมด หรือให้ผู้ประกอบการอื่นรับขนส่งช่วงให้

(2) กรณีมูลนิธิหรือสมาคม

มูลนิธิหรือสมาคมใดมิได้จดทะเบียนการจัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมายก็จะมีฐานะเป็นเพียงคณะบุคคลซึ่ง อาจจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น บริษัทจัดตั้งสโมสรสำหรับพนักงาน เพื่อดำเนินกิจกรรม สันทนาการสำหรับพนักงาน หรือนักศึกษาจัดตั้งสโมสรหรือชมรมต่างๆ โดยไม่ได้ผูกพันกับนิติบุคคลใดโดย เฉพาะ ย่อมมีฐานะเป็นห้างหุ้นส่วนหรือ คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลซึ่ง จะต้องเสียภาษีเงินได้อย่าง บุคคลธรรมดาแม้ว่าจะไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือเพื่อที่จะแบ่งปันกำไรก็ตาม

รายได้ของมูลนิธิหรือสมาคมที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลรายได้ที่มูลนิธิหรือสมาคม จะต้อง เสียภาษีเงินได้ จะรวมถึงรายได้ทุกอย่างไม่ว่าจะได้มาจากทางใดๆ เช่น รายได้จากการขาย สินค้าและบริการ ดอกเบี้ย ค่าเช่า เงินปันผล ฯลฯ

รายได้ของมูลนิธิหรือสมาคมที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ตามมาตรา 65 ทวิ (13) ได้แก่

- (1) ค่าลงทะเบียนหรือค่าบำรุงที่ได้รับจากสมาชิก
- (2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการรับบริจาค
- (3) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการให้โดยเสนาหา

▪ ภาษีสรรพากร

นอกจากนี้ ยังมีการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่มูลนิธิหรือสมาคม เฉพาะเงินได้จากกิจการโรงเรียน เอกชนซึ่งได้ ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน แต่ไม่รวมถึงเงินได้จากการขายของ การรับจ้างทำของ หรือการให้บริการอื่นใดที่ โรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษาได้รับจากผู้ซึ่งมิใช่นักเรียน (มาตรา 5 ทวิ แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2500)

มูลนิธิและสมาคมต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรา ดังนี้

(1) เงินได้ประเภทที่ 8 เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือ การอื่นๆ เสียร้อยละ 2 ของรายได้ก่อนหักรายจ่าย

(2) เงินได้อื่น ๆ นอกจาก (ก) เสียร้อยละ 10 ของรายได้ก่อนหักรายจ่ายการคำนวณภาษีเงินได้ของมูลนิธิ หรือสมาคม จะต้องคำนวณตามรอบระยะเวลาบัญชีด้วย

ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ที่มีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย และได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย การเสียภาษีกรณีนี้กฎหมายให้เสียโดยวิธีหักภาษี คือ ผู้จ่ายเงินได้ดังกล่าว จะต้องหักภาษีจากเงินได้พึงประเมินที่จ่ายตามวิธีการและอัตราดังหัวข้อถัดไป ทั้งนี้ไม่ว่าใครจะเป็นผู้จ่ายเงินได้ก็ตาม ภาษีที่หักไว้ในกรณีนี้เป็นภาษีที่เสียเด็ดขาดจึงเสร็จสิ้นเป็นรายครั้งไปถ้ากรณีที่เป็น การจ่ายเงินได้ดังกล่าวให้กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในต่างประเทศซึ่งเป็นสาขาของบริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ผู้จ่ายเงินได้ไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษีตามฐานนี้เพราะผู้รับเงินได้ไม่ใช่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีฐานนี้แต่อย่างใด

เงินได้ที่ต้องหักภาษี เงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศ ซึ่งผู้จ่ายมีหน้าที่ต้องหักภาษี ได้แก่ เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6)

(1) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือ ตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับ ทำงานให้ (ค่าธรรมเนียมค่าประกันเงินกู้ยืม ในทางปฏิบัติถือเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8)

(2) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) ได้แก่ ค่าแห่งกิวติวัลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพันธกรรม นิติกรรมอย่างอื่นหรือคำพิพากษาของศาล

(3) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) ได้แก่เงินได้ที่เป็น

■ ภาษีสรรพากร

(ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมีส่วนหักประกันหรือไม่ก็ตาม

กรณีได้เงินได้ที่เป็นดอกเบี้ยจากรัฐบาล หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของ ประเทศไทย จัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเพื่อส่งเสริม เกษตรกรรม พาณิชยกรรมหรืออุตสาหกรรม ไม่ต้องเสีย ภาษีฐานนี้ (มาตรา 70 วรรค 2)

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไรหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัท หรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลหรือกองทุนรวม

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นส่วนในบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไร และ เงินที่กันไว้รวมกัน

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งตั้งกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากันหรือรับช่วงกัน หรือเลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือ ตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

(4) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5) ได้แก่ เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจากการให้เช่า ทรัพย์สิน

(5) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(6) ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือวิชากฎหมาย การประกอบ ไรศศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม

วิธีการคำนวณหักภาษีฐานนี้ มีหลักเกณฑ์และวิธีการแยกออก ตามประเภทของเงินได้ ดังนี้

(1) เงินได้พึงประเมินมาตรา 40(2)(3)(4)(5) และ (6) นอกจากเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) ดังจะกล่าวต่อไปใน (2) ให้คำนวณหักภาษีในอัตราร้อยละ 15

(2) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) ให้คำนวณหักภาษีในอัตราร้อยละ 10

การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี การหักภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ที่จ่ายสำหรับบริษัท ต่างประเทศข้างต้น ผู้จ่ายเงินได้จะต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย และยื่นแบบแสดงรายการและนำส่งภาษี

▪ **ภาษีสรรพากร**

ภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินได้พึงประเมินแบบแสดงรายการที่ยื่น ได้แก่ แบบ ภ.ง.ด.54 (ถ้าไม่มี การส่งเงินได้ไปต่างประเทศก็ไม่ต้องยื่น)

ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับการจำหน่ายกำไรไปนอกประเทศ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีฐานนี้ ได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งจำหน่ายเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่กันไว้จากกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไปจากประเทศไทยให้เสียภาษีเงินได้โดยหักภาษีจากจำนวนเงินที่จำหน่าย

การจำหน่ายเงินกำไรนั้นให้หมายความรวมถึง

(1) การจำหน่ายเงินกำไร หรือเงินประเภทอื่นใดที่กันไว้จากกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไร จากบัญชีกำไรขาดทุนหรือบัญชีอื่นใดไปชำระหนี้ หรือหักกลบลบหนี้หรือไปตั้งเป็นยอดเจ้าหนี้ในบัญชี ของบุคคลใด ๆ ในต่างประเทศ หรือ

(2) ในกรณีที่มีได้ปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าวใน (1) แต่ได้มีการขออนุญาตซื้อและโอนเงินตรา ต่างประเทศ ซึ่งเป็นกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่กันไว้จากกำไร หรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไรออกไป ต่างประเทศ หรือ

(3) การปฏิบัติอย่างอื่นอันก่อให้เกิดผลตาม (1) หรือ (2)

อัตราภาษีและการคำนวณภาษี วิธีการเสียภาษีการจำหน่ายกำไรไปต่างประเทศนี้ ให้เสีย ภาษีโดยหักจากจำนวนเงินที่จำหน่ายในอัตราร้อยละ 10

การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จำหน่ายเงินกำไรไป ต่างประเทศ จะต้องยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่ จำหน่ายเงินกำไร แบบแสดงรายการที่ใช้ยื่น ได้แก่ ภ.ง.ด. 54 (ยื่นทุกครั้งที่มีการจำหน่ายเงิน กำไร ออกไปจากประเทศไทย ถ้าเก็บกำไรไว้ในประเทศไทยไม่ต้องเสียภาษีฐานนี้)

9.3.3. อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตารางที่ 9.6 อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล	อัตราภาษี (ร้อยละ)
(ก) ภาษีจากกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล	30
(ข) ภาษีตามมาตรา 70 นอกจากที่ระบุใน (ค)	15
(ค) ภาษีตามมาตรา 70 เฉพาะกรณีการจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข)	10
(ง) ภาษีตามมาตรา 70 ทวิ	10

▪ ภาษีสรรพากร

(จ) ภาษีจากรายได้ก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ของมูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้อันมิใช่รายได้ตามมาตรา 65 ทวิ (13)	10
--	----

ที่มา : กรมสรรพากร

9.4 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

คำว่ามูลค่าเพิ่ม (Value Added) หมายถึง มูลค่าของส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและขายสินค้าหรือบริการนั้น ดังนั้น ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value-added Tax) จึงหมายถึง ภาษีที่คิดเป็นร้อยละของมูลค่าของส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและขายสินค้าหรือบริการนั้น จากตัวอย่าง การผลิตขนมปังข้างต้น สามารถนำมาคำนวณเป็นภาษีมูลค่าเพิ่ม (สมมติ อัตราภาษีมีอัตราเดียว คือ ร้อยละ 10 ของมูลค่าเพิ่มในแต่ละขั้นการผลิต) ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9.7 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
ผู้ผลิต	ราคาซื้อ (บาท)	ราคาขาย (บาท)	มูลค่าเพิ่ม (บาท) (3) – (2)	ภาษีมูลค่าเพิ่ม(บาท) 10% x (4)
ชาวนา	0	40	40	4.00
ผู้ผลิตแป้ง	40	70	30	3.00
ผู้ผลิตขนมปัง	70	95	25	2.50
ร้านค้า	95	100	5	0.50
รวม	205	305	100	10.00

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากตารางจะเห็นได้ว่า ผลรวมของมูลค่าเพิ่มของการผลิตและการขายทุกขั้น จะเท่ากับราคาขายสินค้าขั้นสุดท้าย (100 บาท) และผลรวมของภาษีมูลค่าเพิ่ม (10 บาท) จะเท่ากับผลคูณของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (10%) กับราคาขายขั้นสุดท้าย (100 บาท) ดังนั้น ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงเรียกได้ว่าเป็นวิธีหนึ่งของการจัดเก็บภาษีที่ทดแทนภาษีการค้า (Sales Tax) ได้

ภาษีมูลค่าเพิ่มมีฐานภาษีซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. **ฐานบริโภค (Consumption-type VAT)** ซึ่งฐานภาษีประเภทนี้ ผู้ประกอบการสามารถหักมูลค่าปัจจัยการผลิตที่เป็นวัตถุดิบ (Intermediate Inputs) (ฐานภาษีจะรวมเฉพาะการบริโภค ไม่รวมการลงทุน)
2. **ฐานเงินได้สุทธิ (Net income-type VAT)** ซึ่งฐานภาษีประเภทนี้ ผู้ประกอบการสามารถหักค่าเสื่อมราคาของสินค้าประเภททุน (Investment Goods) ออกจากเงินได้
3. **ฐานเงินได้ (Gross income-type VAT)** ซึ่งฐานภาษีประเภทนี้ผู้ประกอบการไม่สามารถหักค่าเสื่อมราคาหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ของสินค้าทุนได้

9.4.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพเป็นปกติธุระ ไม่ว่าจะประกอบกิจการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีโชนิติบุคคล หรือนิติบุคคลใด ๆ หากมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน โดยคำนวณภาษีที่ต้องเสียจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ โดยหน้าที่ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มคือ

1. เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ และออกไปกำกับภาษีเพื่อเป็นหลักฐานในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม
2. จัดทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้แก่
 - (1) รายงานภาษีซื้อ
 - (2) รายงานภาษีขาย
 - (3) รายงานสินค้าและวัตถุดิบ
3. ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีตามแบบ ภ.พ.30

ผู้ประกอบการที่ไม่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. ผู้ประกอบการที่มีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี
2. ผู้ประกอบการที่ขายสินค้าหรือให้บริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย
3. ผู้ประกอบการที่ให้บริการจากต่างประเทศ และได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร

▪ ภาษีสรรพากร

4. ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรและเข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 43) ฯ ลงวันที่ 29 มกราคม พ . ศ . 2536

5. ผู้ประกอบการอื่นตามที่อธิบดีจะประกาศกำหนดเมื่อมีเหตุอันสมควร

ผู้ประกอบการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย แต่สามารถขอลดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มได้

1. ผู้ประกอบกิจการ ขายพืชผลทางการเกษตร สัตว์ ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ปุ๋ย ปลาปนอาหารสัตว์ ยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน ฯลฯ
2. ผู้ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการซึ่งไม่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย และมีรายรับไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี
3. การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักร โดยอากาศยาน
4. การส่งออกของผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
5. การให้บริการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อในราชอาณาจักร

กิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย

การประกอบกิจการดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. การขายสินค้าหรือให้บริการของผู้ประกอบการที่มีรายรับไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี
2. การขายพืชผลทางการเกษตรภายในราชอาณาจักร เช่น ข้าว ข้าวโพด ปอ มันสำปะหลัง ผักและผลไม้ เป็นต้น (คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.28/2535 ฯ)
3. การขายสัตว์ทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตภายในราชอาณาจักร เช่น โค กระบือ ไก่หรือเนื้อสัตว์ กุ้ง ปลา เป็นต้น (คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.29/2535 ฯ)
4. การขายปุ๋ย
5. การขายปลาปน อาหารสัตว์
6. การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์ เพื่อบำรุงรักษาป้องกัน ทำลายหรือกำจัดศัตรูหรือโรคของพืชและสัตว์
7. การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน

▪ ภา ษี สรรพ าก ร

โดยผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการตาม 1. ถึง 7. ดังกล่าว จะเลือกเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มก็ได้

8. การนำเข้าสินค้าตาม 2. ถึง 7.

9. การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน

10. การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักรไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางน้ำหรือทางอากาศ อย่างไรก็ดี หากเป็นการให้บริการขนส่งโดยอากาศยาน และการให้บริการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ผู้ประกอบการมีสิทธิเลือกเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มได้

11. การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศทางบกและทางเรือซึ่งมิใช่เรือเดินทะเล

12. การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลทางราชการและเอกชน

13. การให้บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์

14. การให้บริการจัดแข่งขันกีฬาสมัครเล่น

15. การให้บริการประกอบโรคศิลปะ การสอบบัญชี การว่าความ

16. การให้บริการของนักแสดงสาธารณะ

17. การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรม ในสาขาและลักษณะการประกอบกิจการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

18. การให้บริการวิจัย หรือการให้บริการทางวิชาการ ซึ่งต้องมีลักษณะการประกอบกิจการตามที่กรมสรรพากรกำหนด คือ ต้องเป็นการวิจัยหรือบริการทางวิชาการสาขาวิทยาศาสตร์และสาขาสังคมศาสตร์ แต่ต้องมีไม่เป็นการกระทำในทางธุรกิจ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือเป็นคณะบุคคลที่มีโชินติบุคคล หรือมูลนิธิ

19. การให้บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน

20. การให้บริการเช่าอสังหาริมทรัพย์

21. การให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่รวมถึงบริการที่เป็นการพาณิชย์ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นการหารรายได้ หรือผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นกิจการสาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม

22. การขายสินค้าหรือการให้บริการของกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย

23. การขายสินค้าหรือการให้บริการเพื่อประโยชน์แก่การศาสนา หรือการสาธารณกุศลภายในประเทศ ซึ่งไม่นำผลกำไรไปจ่ายในทางอื่น

▪ ภาษีสรรพากร

24. การบริจาคสินค้าให้แก่สถานพยาบาล และสถานศึกษาของทางราชการ หรือให้แก่องค์การหรือสถานสาธารณกุศล หรือสถานพยาบาลและสถานศึกษาอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
25. การขายบุหรี่ยาสูบที่ผลิตโดยโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง ซึ่งผู้ขายเป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
26. การขายสลากกินแบ่งของรัฐบาล สลากออมสินของรัฐบาล และสลากบำรุงสภากาชาดไทย
27. การขายแสดมบี้ไปรษณีย์ แสดมบี้อาคาร หรือแสดมบี้อื่นของรัฐบาล องค์การของรัฐบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เฉพาะที่ยังไม่ได้ใช้ในราคาที่ไม่เกินมูลค่าที่ตราไว้
28. การให้บริการสี่ขา

9.4.2 ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

ฐานภาษีของภาษีมูลค่าเพิ่มมีหลายประเภท โดยกรณีสำคัญคือ การขายสินค้าหรือการให้บริการทั่วไป ตามมาตรา 79 แห่งประมวลรัษฎากร การขายสินค้าหรือการให้บริการในกิจการบางอย่าง ตามมาตรา 79/1 แห่งประมวลรัษฎากร และการนำเข้าสินค้า ตามมาตรา 79/2 แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งปัจจุบันมีการเก็บแบ่งได้ 4 กรณีดังนี้

1. ฐานภาษีกรณีทั่วไป (ตามมาตรา 79) ได้แก่ มูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้า / ให้บริการ รวมทั้งภาษีสรรพสามิต แต่ไม่รวมถึง 1) ส่วนลดหรือส่วนลดหย่อนที่ลดให้ทันทีในขณะที่ขายสินค้า และต้องระบุส่วนลดไว้ในใบกำกับภาษี 2) ค่าชดเชยและเงินอุดหนุนตามที่อธิบดีกำหนด 3) ภาษีขาย และ 4) ประกาศอธิบดีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ฉบับที่ 40 (ทั้งนี้มูลค่าของฐานภาษีให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ซึ่งอาจคำนวณได้เป็นตัวเงิน)
2. ฐานภาษีการส่งออก-นำเข้ามาตรา 79/1 การส่งออกสินค้า ฐานภาษีสำหรับการส่งออก ให้ใช้ราคา F.O.B + ภาษีสรรพสามิต + ภาษีอื่น ๆ + ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ แต่ไม่รวมอากรขาออกราคา F.O.B. คือ ราคา ณ ด่านศุลกากร ไม่รวมค่าขนส่ง และประกันภัย เงินมัดจำ ไม่ใช่ฐานภาษีสำหรับการส่งออก ไม่เสีย Vat แต่ฐานภาษีสำหรับการส่งออกคือ ราคา F.O.B มาตรา 79/2 การนำเข้าสินค้า : ฐานภาษีสำหรับการนำเข้า ให้ใช้ราคา C.I.F. + ภาษีสรรพสามิต + อากรขาเข้า ราคา C.I.F. คือ ราคารวมประกันภัย + ค่าระวาง (ขนส่ง) ราคา C.I.F. อาจถือตามราคาที่กรมศุลกากรกำหนด
3. ฐานภาษีกรณีพิเศษ (ม79/3)

▪ ภาษีสรรพากร

1. มาตรา 79/3 (1) การขายสินค้า / ให้บริการ ที่ไม่มีค่าตอบแทน หรือ มีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร มูลค่าของฐานภาษีที่จะนำมาคำนวณ ให้ยึดตามราคาตลาด
2. การนำสินค้าไปใช้เอง โดยไม่ใช่เพื่อการประกอบกิจการ มูลค่าของฐานภาษีคือราคาตลาด
3. สินค้าขาดจาก Stock มูลค่าของฐานภาษี คือ ราคาตลาด ณ วันที่ตรวจพบ (วันที่ความรับผิดเกิดขึ้น)
4. การขายสินค้าที่ได้เสียภาษีในอัตรา 0 ต่อมาได้กลายเป็นอัตรา 7 ฐานภาษีคือ ราคาตลาดของสินค้านั้นตามสภาพหรือปริมาณ ในวันที่ความรับผิด
5. สินค้าคงเหลือ / ทรัพย์สินคงเหลือ ณ วันเลิกประกอบกิจการ ถือเป็นการขายโดยคิดตามราคาตลาด ณ วันเลิกประกอบกิจการ เป็นฐานภาษี

9.4.3 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่มคำนวณจากยอดมูลค่าสินค้าหรือบริการก่อนหักรายจ่ายใดๆ ตามอัตราภาษีที่กำหนด ซึ่งมีอัตราเดียวที่ร้อยละ 7 ของมูลค่าสินค้าหรือบริการ (รวมภาษีท้องถิ่นแล้ว) ดังนั้นในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มผู้ประกอบการจดทะเบียนจะนำภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ซื้อหรือผู้รับบริการซึ่งกฎหมายเรียกว่า**ภาษีขาย**ตั้ง แล้วลบหรือเครดิตด้วยภาษีที่ตนถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนรายอื่นเรียกเก็บ ซึ่งกฎหมายเรียกว่า**ภาษีซื้อ** โดยอาศัยหลักฐานสำคัญที่เรียกว่า**ใบกำกับภาษี** ภาษีซื้อนี้อาจขอคืนเป็นเงินสดแทนการให้เครดิตยกยอดไปก็ได้ หรือกล่าวได้ว่าภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการคิดคำนวณจากมูลค่าสินค้าหรือบริการที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนเท่านั้น

ภาษีมูลค่าเพิ่มโดยทั่วไปต้องชำระเป็นรายเดือนภาษี (เดือนปฏิทิน) ภายในวันที่ 15 ของเดือนภาษีถัดไป ทั้งนี้ผู้ประกอบการนอกจากต้องจดทะเบียนและมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเป็นรายเดือนแล้วยังต้องมีหน้าที่จัดทำใบกำกับภาษี รายงานและหลักฐานต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มนั้นสามารถทำได้ 3 วิธี คือ

1. **วิธีลบ (Subtraction Method)** เนื่องจากการคำนวณมูลค่าเพิ่มนั้น โดยนิยามแล้วหมายถึงผลต่างระหว่างมูลค่าของสินค้าหรือบริการ (หรือที่เรียกว่าเป็น Output) และมูลค่าของปัจจัยการผลิต (หรือที่เรียกว่าเป็น input) การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มจากวิธีลบ จึงทำได้โดยการนำเอาอัตราภาษีมาคูณกับผลต่างระหว่างมูลค่าของสินค้าหรือบริการและมูลค่าของปัจจัยการผลิต

2. **วิธีบวก (Addition Method)** นอกจากการวัดมูลค่าเพิ่ม โดยวัดจากผลต่างระหว่างมูลค่าของสินค้าหรือบริการแล้ว มูลค่าเพิ่มยังสามารถวัดได้จากผลรวมของค่าจ้างแรงงานและกำไรของเจ้าของปัจจัยการผลิต ซึ่งสามารถอธิบายได้จากสมการกระแสเงินสด (Cash Flow Equation) ได้ดังนี้

$$S + K^+ = L + M + K^- \quad (1)$$

- โดยที่
- S = มูลค่าของสินค้าและบริการ (Sale of a Good or Service)
 - K⁺ = มูลค่าของทุนที่เกิดขึ้นใหม่ (New Equity and Borrowing, Capital Inflows)
 - L = เงินที่จ่ายไปสำหรับค่าจ้างแรงงาน (Labor)
 - M = เงินที่จ่ายสำหรับการซื้อปัจจัยการผลิตที่เป็นวัตถุดิบ (Intermediate Goods)
 - K⁻ = เงินที่จ่ายสำหรับหุ้นและดอกเบี้ย (dividend and interest)

สมการกระแสเงินสดข้างต้นนี้ หมายความว่า เงินของธุรกิจมาจาก 2 แหล่ง คือ เงินทุนที่ไหลเข้า (Capital Inflows) และเงินที่ได้จากการขายสินค้าหรือบริการ ซึ่งเงินเหล่านี้ถูกใช้ไปสำหรับการจ่ายค่าจ้างแรงงาน เงินปันผลและดอกเบี้ย รวมทั้งการชำระหนี้และหุ้น

จากสมการ (1) เราสามารถเขียนสมการการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยวิธีการลบ (S-M) ได้ดังนี้

$$\text{Value added} = S - M = L + K^- - K^+ \quad (2)$$

จากสมการ (2) ทำให้เราทราบว่ามูลค่าเพิ่ม (ซึ่งเท่ากับผลต่างระหว่างมูลค่าของสินค้าหรือบริการและมูลค่าของปัจจัยการผลิต) เท่ากับผลรวมของเงินได้จากค่าจ้างแรงงานและเงินทุนไหลออกสุทธิ (ซึ่งหมายถึงกำไรของเจ้าของปัจจัยการผลิต) ดังนั้นการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มจากวิธีบวก จึงทำได้โดยนำอัตราภาษีคูณกับผลรวมของเงินได้จากค่าจ้างแรงงานและกำไรของเจ้าของปัจจัยการผลิต

3. **วิธีเครดิต (Credit Method หรือ Invoice-based Credit Method)** ผู้ประกอบการในแต่ละขั้นตอนการผลิตจะเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้บริโภคซึ่งการคำนวณภาษีกระทำโดย

นำอัตราภาษีคูณกับยอดขาย (เรียกว่า ภาษีขาย) และผู้ประกอบการนำส่งภาษีที่เรียกเก็บจากผู้บริโภคนี้ให้กับหน่วยจัดเก็บภาษี และผู้ประกอบการเครดิตภาษีที่ได้จ่ายไปในการซื้อวัตถุดิบ (เรียกว่า ภาษีซื้อ) จากหน่วยจัดเก็บภาษี วิธีเครดิตนี้เป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด เนื่องจากทำให้การบริหารการจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ระบบการจัดเก็บภาษีแบบนี้ทำให้ผู้ประกอบการต้องมีระบบการจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่ดีโดยอัตโนมัติ (หรือที่เรียกว่า Self-policing) เพื่อนำเอกสารเหล่านั้นมาขอคืนภาษี

ในกรณีของรายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในวิธีเครดิต กรณีมีการยกเว้นภาษี (Exemption) หรือกรณีมีภาษีอัตราศูนย์ (Zero Rating) จากตัวอย่างที่การผลิตและจำหน่ายขนมปังข้างต้น สมมติว่า ให้ P_1 , P_2 และ P_3 เป็นราคาของข้าว แป้ง และขนมปัง ตามลำดับ และ อัตราภาษีมีมากกว่า 1 อัตราคือ t_1 , t_2 และ t_3 ซึ่งเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของข้าว แป้ง และขนมปัง ตามลำดับ รายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในวิธีเครดิต กรณีมีการยกเว้นภาษีหรือกรณีมีภาษีอัตราศูนย์ สามารถแสดงได้โดยแบ่งการพิจารณาได้เป็น 3 กรณีดังนี้

1. กรณีไม่มีการยกเว้นภาษี และไม่ม้อัตราศูนย์

ภาระภาษีทั้งหมดสามารถคำนวณได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{ภาระภาษีทั้งหมด} = t_1 \times p_1 + (t_2 \times p_2 - t_1 \times p_1) + (t_3 \times p_3 - t_2 \times p_2) = t_3 \times p_3$$

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่า รายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในวิธีเครดิต กรณีไม่มีการยกเว้น และไม่ม้อัตราศูนย์ จะเท่ากับรายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีในระบบภาษีขาย (Sales Tax System)

2. กรณีมีการยกเว้นภาษี

2.1 การยกเว้นภาษีในการผลิตขั้นตอนแรก

ภาระภาษีทั้งหมดสามารถคำนวณได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{ภาระภาษีทั้งหมด} = t_2 \times p_2 + (t_3 \times p_3 - t_2 \times p_2) = t_3 \times p_3$$

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่า รายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในวิธีเครดิต กรณีมีการยกเว้นภาษีในการผลิตขั้นตอนแรกจะเท่ากับรายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีในระบบภาษีขาย และเท่ากับภาษีมูลค่าเพิ่มในระบบที่ไม่มีการยกเว้นภาษี และไม่ม้อัตราศูนย์ (เช่นในกรณีที่ 1)

2.2 การยกเว้นภาษีในการผลิตขั้นตอนที่สอง

ภาระภาษีทั้งหมดสามารถคำนวณได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{ภาระภาษีทั้งหมด} = t_1 \times p_1 + t_3 \times p_3$$

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่า รายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในวิธีเครดิตกรณีมีการยกเว้นภาษีในการผลิตขั้นตอนที่สองจะสูงกว่ากรณีที่ไม่มีการยกเว้นภาษีและไม่มีอัตราศูนย์ (เช่นในกรณีที่ 1) และกรณีที่มีการยกเว้นภาษีในขั้นตอนแรก (เช่นในกรณีที่ 2.1) เนื่องจากผู้ผลิตในขั้นที่สองไม่สามารถขอคืนภาษีซื้อได้ (ภาษีที่จ่ายไปในการซื้อข้าว) ทำให้ภาระภาษีทั้งหมดถูกบวกเพิ่มขึ้น และทำให้เกิด Cascading Effect (หรือที่เรียกว่า Tax-on-tax-effect คือ ภาษีที่ก่อให้เกิดผลกระทบและบิดเบือนราคาโดยการเพิ่มราคาของสินค้าขั้นสุดท้าย) ซึ่งเป็นปัญหาเหมือนกับกรณีของการจัดเก็บภาษีทางอ้อมประเภทอื่น (เช่น Turnover Taxes) ที่เก็บภาษีจากราคาขายในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและจำหน่าย โดยไม่มีการเครดิตภาษีซื้อ

2.3 การยกเว้นภาษีในขั้นสุดท้าย

ภาระภาษีทั้งหมดสามารถคำนวณได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{ภาระภาษีทั้งหมด} = t_1 \times p_1 + (t_2 \times p_2 - t_1 \times p_1) = t_2 \times p_2$$

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่า รายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในวิธีเครดิตกรณียกเว้นภาษีในขั้นสุดท้ายต่ำกว่าในกรณีที่ไม่มีการยกเว้นภาษี

3. กรณีมีภาษีอัตราศูนย์

3.1 ภาษีอัตราศูนย์ในขั้นแรกของการผลิต

ภาระภาษีทั้งหมดสามารถคำนวณได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{ภาระภาษีทั้งหมด} = 0 \times p_1 + t_2 \times p_2 + (t_3 \times p_3 - t_2 \times p_2) = t_3 \times p_3$$

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่า รายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในวิธีเครดิตกรณีมีภาษีอัตราศูนย์ในขั้นแรกของการผลิตเท่ากับภาษีที่ได้ในกรณีที่ไม่มีการยกเว้นและไม่มีอัตราศูนย์ (เช่นในกรณีที่ 1)

3.2 ภาษีอัตราศูนย์ในขั้นที่สองของการผลิต

$$\text{ภาระภาษีทั้งหมด} = t_2 \times p_1 + [0 \times p_2 - t_1 \times p_1] + [t_3 \times p_3 - 0 \times p_2] = t_3 \times p_3$$

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่า รายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในวิธีเครดิตกรณีมีภาษีอัตราศูนย์ในขั้นที่สองของการผลิตเท่ากับรายได้รัฐบาลจากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในวิธีเครดิตกรณีมีอัตราศูนย์ในขั้นแรกของการผลิต (เช่นในกรณีที่ 3.1) และเท่ากับภาษีที่ได้ในกรณีไม่มีการยกเว้นและไม่มีอัตราศูนย์ (เช่นในกรณีที่ 1)

ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรเป็นภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) ประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นจากฐานการบริโภคทั่วไป สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มครั้งแรก ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2535 โดยนำมาใช้แทนภาษีการค้า (Business Tax) ซึ่งถูกยกเลิกไปเนื่องจากเหตุผลในทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ จากการที่เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงปี พ.ศ. 2530 - 2535 ทำให้ฐานทางเศรษฐกิจการเงินการคลังของประเทศมั่นคงขึ้นมาก ขณะเดียวกัน มีการกล่าวถึงความไม่เหมาะสมของโครงสร้างภาษีการค้า โดยเฉพาะความซับซ้อนของระบบภาษีการค้าที่เป็นอยู่ รวมถึงการที่โครงสร้างอัตราภาษีการค้าที่มีหลายอัตรา นอกจากความบกพร่องของระบบภาษีการค้าดังกล่าว ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตแล้ว ความต้องการการเปลี่ยนแปลงระบบภาษีของทางการยังสืบเนื่องมาจากเหตุผลทางด้านภาษีอากรอีกด้วย กล่าวคือ ความสามารถในการหารายได้ของรัฐผ่านเครื่องมือทางภาษีการค้าและภาษีศุลกากรได้ลดน้อยลงเป็นลำดับ เนื่องจากข้อมูลยกเว้นในหลายประการด้วยกัน ทำให้เกิดช่องว่างในการชำระภาษีขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กระทรวงการคลังจึงได้เสนอพิจารณายกเลิกภาษีการค้า และนำภาษีมูลค่าเพิ่ม (รวมถึงภาษีสรรพสามิตเฉพาะ ซึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการที่ไม่สามารถหามูลค่าเพิ่มที่แน่นอนได้) มาใช้แทน โดยภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวจะมีอัตราเดียวที่ใช้กับสินค้าและบริการทุกชนิด ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนอัตราดังกล่าว ได้มีการคำนวณถึงผลรายรับภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้เท่ากับรายรับจากภาษีการค้าที่ยกเลิกไป ทำให้อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มครั้งแรกอยู่ที่ร้อยละ 10 ทั้งนี้ คำว่า “มูลค่าเพิ่ม” หมายถึงมูลค่าที่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการบวกเพิ่มต้นทุนของสินค้าหรือบริการ กำหนดเป็นราคาขายสินค้าหรือค่าบริการ โดยที่มูลค่าเพิ่มคือรายได้จากการขาย หักด้วยต้นทุนจากการซื้อ อย่างไรก็ตามก็ดี สินค้าใดที่มีเหตุผลทางเศรษฐกิจที่จะเก็บสูงกว่าอัตรามูลค่าเพิ่มดังกล่าว ก็ให้เก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มเติมจากภาษีมูลค่าเพิ่ม

การนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญต่อระบบภาษีอากรของประเทศไทยเป็นการปฏิรูปภาษีการค้าครั้งใหญ่ ทำให้ระบบภาษีอากรของประเทศมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน และเอื้ออำนวยต่อการลงทุน การส่งออก และการขยายตัวของเศรษฐกิจ

เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่มีความซับซ้อนของภาระภาษีดังเช่นภาษีการค้า นอกจากนี้ภาษีมูลค่าเพิ่ม ทำให้เกิดความเป็นธรรมและความสะดวกต่อการปฏิบัติตามของผู้เสียภาษีด้วย

9.4.4 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

กฎหมายได้กำหนดให้ใช้อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ร้อยละ 10 สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าในทุกกรณี โดยอัตราภาษีนี้ได้รวมภาษีท้องถิ่น (คิดอัตรา 1 ใน 9 ของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม) ไว้แล้ว

อย่างไรก็ดี เนื่องจากในปัจจุบัน การขยายตัวด้านการใช้จ่ายภาคเอกชนมีส่วนสำคัญต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นสมควรมีการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 6.3 จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 และลดอัตราเป็นร้อยละ 9 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป

นอกเหนือจากอัตราภาษีข้างต้นแล้ว กฎหมายได้กำหนดให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในบางกรณี ตามมาตรา 80/1 แห่งประมวลรัษฎากร ทั้งนี้ การคิดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 0 มีความแตกต่างจากการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในส่วนก่อนหน้า โดยเฉพาะความแตกต่างในเรื่องการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มในกรณีที่ได้มีการจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มล่วงหน้าแล้ว อันจะส่งผลให้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มลดลงได้ในเวลาถัดๆไป

9.4.5 การเครดิตและการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม

จากกรณีตัวอย่าง จะเห็นว่า ผู้ประกอบการมีภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย ซึ่งกฎหมายได้ให้ถือเป็นเครดิตภาษี และให้ผู้ประกอบการนั้น มีสิทธิได้รับคืนภาษี หรือนำไปชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนถัดไปได้ ทั้งนี้ กรมสรรพากรจะคืนภาษีให้เดือนต่อเดือน และหากกรณีที่กรมสรรพากรคืนภาษีล่าช้ากว่ากำหนด ก็จะมีการคิดดอกเบี้ยให้แก่ผู้ประกอบการในอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือน

จะเห็นได้ว่า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ถือเป็นภาษีการขายทั่วไป (General Sales Tax) ประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอน ทั้งที่ผลิตภายในประเทศและนำเข้า (โดยการคำนวณอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม = ภาษีขาย - ภาษีซื้อ) ปัจจุบันอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการขายสินค้าและบริการโดยทั่วไปคิดในอัตราที่ร้อยละ 10 แต่ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาในการลดหย่อน โดยอัตราที่จัดเก็บจริงอยู่ที่ร้อยละ 7 ทั้งนี้อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าและบริการเพื่อการส่งออกมีการคิดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราที่ร้อยละ 0 และให้การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าและบริการพื้นฐานที่จำเป็น เช่น สินค้าเกษตรพืชผลทางการเกษตร การขายหนังสือพิมพ์

▪ ภาษีสรรพากร

ตำราเรียน การให้บริการที่เป็นสื่อวัฒนธรรม การให้บริการทางการศึกษา การประกอบวิชาชีพอิสระ การพยาบาล การวิจัย การแข่งขันกีฬาสมัครเล่น และการขนส่งในประเทศ เป็นต้น

9.4.6 ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

กำหนดเวลา สถานที่ยื่นแบบและการชำระภาษี

กำหนดเวลายื่นแบบ

(1) ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องยื่นแบบ ภ.พ.30 พร้อมชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) เป็นรายเดือนทุกเดือนภาษี ไม่ว่าจะมีการขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม โดยให้ยื่นแบบภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

ในกรณีที่ผู้ประกอบการมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้แยกยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีเป็นรายสถานประกอบการ เว้นแต่ได้ยื่นคำร้องขออนุมัติยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีรวมกัน (ภ.พ.02) เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรแล้ว ก็สามารถยื่นแบบ ภ.พ.30 รวมกันได้ตั้งแต่เดือนภาษีที่อธิบดีกำหนดเป็นต้นไป

(2) การนำเข้าสินค้า ผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือผู้นำเข้าต้องยื่นแบบใบขนสินค้าขาเข้าและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มพร้อมกับการชำระอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ณ ด่านศุลกากรที่มีการนำเข้าสินค้า

(3) ผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีผู้ประกอบการที่ให้บริการในต่างประเทศและได้มีการให้บริการนั้นในราชอาณาจักร หรือผู้ทอดตลาดซึ่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน ต้องยื่นแบบนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 7 วันนับแต่วันที่จ่ายเงินหรือวันรับเงินจากการขายทอดตลาดแล้วแต่กรณี ปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงการคลังขยายกำหนดเวลาการนำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยให้นำส่งภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินให้แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียน หรือผู้ประกอบการ และยื่นรายการ แล้วแต่กรณี

(4) กรณีผู้รับโอนสินค้า หรือผู้รับโอนสิทธิในบริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ให้นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มภายใน 30 วันนับแต่วันความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงการคลังขยายกำหนดเวลาการนำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้นำส่งและยื่นรายการภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่ครบกำหนด 30 วันที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น

(5) กรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่ว่าจะการคลาดเคลื่อนนั้นจะเป็นเหตุให้จำนวนภาษีในเดือนภาษีเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ก็ตาม

▪ ภาษีสรรพากร

จะยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มเติมได้อีกพร้อมกับชำระภาษี (ถ้ามี) ให้ถูกต้องครบถ้วน ณ หน่วยงานที่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ก่อน

9.5 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

ภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีตามประมวลรัษฎากรประเภทหนึ่ง จัดเก็บจากการประกอบกิจการ เฉพาะอย่างแทนภาษีการค้าที่ถูกยกเลิก ภาษีธุรกิจเฉพาะเริ่มใช้บังคับใน พ.ศ.2535 พร้อมกับกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม

9.5.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่ ผู้ประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ไม่ว่าจะผู้ ประกอบกิจการดังกล่าวจะประกอบกิจการในรูปของ

- บุคคลธรรมดา
- คณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล
- กองมรดก
- ห้างหุ้นส่วนสามัญ
- กองทุน
- หน่วยงานหรือกิจการของเอกชนที่กระทำโดยบุคคลธรรมดาตั้งแต่สองคนขึ้นไปอันมิใช่นิติบุคคล

บุคคล

- องค์การของรัฐบาล สหกรณ์ และองค์การอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล

ในกรณีผู้ประกอบกิจการอยู่นอกราชอาณาจักร ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการประกอบกิจการ รวมตลอดถึง ลูกจ้าง ตัวแทน หรือผู้ทำการแทนซึ่งมีอำนาจในการจัดการแทนโดยตรง หรือโดยปริยายที่ อยู่ในราชอาณาจักร เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีร่วมกับผู้ประกอบกิจการดังกล่าวข้างต้น

กิจการที่จะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะได้แก่ การประกอบกิจการดังต่อไปนี้ในราชอาณาจักร โดย กิจการนั้น ไม่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ

▪ **ภาษีสรรพากร**

1. **การธนาคาร** ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ หรือกฎหมายเฉพาะ
2. **การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์** ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบ ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
3. **การรับประกันชีวิต** ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต
4. **การรับจํานำ** ตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจํานำ
5. **การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์** เช่น การให้กู้ยืมเงินค้ำประกัน แลกเปลี่ยนเงินตรา ออก เช็ค หรือขายตั๋วเงิน หรือรับส่งเงินไปต่างประเทศด้วยวิธีต่าง ๆ

ในกรณีที่มีปัญหาว่า กิจการใดเป็นการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์หรือไม่ อธิบดีกรมสรรพากรจะเสนอให้คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรพิจารณากำหนดขอบเขตและเงื่อนไขของการประกอบกิจการดังกล่าวนั้นก็ได้อันและเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัย ภาษีอากรได้วินิจฉัยแล้ว ให้ประกาศคำวินิจฉัยนั้นในราชกิจจานุเบกษา

6. **การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้ำหรือหากำไร** ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้มาโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 342) พ.ศ.2541 (ใช้บังคับตั้งแต่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป) ดังต่อไปนี้

การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ถือว่าเป็นทางการค้ำหรือหากำไรตามพระราชกฤษฎีกาฯ ได้แก่การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ดังต่อไปนี้

- (1) การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ถือว่าเป็นทางการค้ำหรือหากำไรตามพระราชกฤษฎีกาฯ ได้แก่การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมดังต่อไปนี้
- (2) การขายห้องชุดของผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้จดทะเบียนอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
- (3) การขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นอาคารที่สร้างขึ้นเพื่อขาย รวมถึงการขายที่ดินอันเป็นที่ตั้งของ อาคารดังกล่าว
- (4) การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เข้าลักษณะตาม (1) (2) หรือ (3) เฉพาะกรณีที่มีการแบ่งขายหรือแบ่งแยกไว้เพื่อขาย โดยได้จัดทำถนนหรือสิ่งสาธารณูปโภคอื่น หรือให้คำมั่นว่าจะจัดให้มีสิ่งดังกล่าว
- (5) การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ขายมีไว้ในประกอบการเฉพาะของบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วน ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล องค์การของรัฐบาล สหกรณ์ และองค์กรอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล

▪ ภาษีสรรพากร

(6) การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เข้าลักษณะตาม (1) (2) (3) (4) (5) ที่ได้กระทำภายในห้าปี นับแต่วันที่ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้น เว้นแต่

(ก) การขายหรือการถูกเวนคืนตามกฎหมาย ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

(ข) การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยทางมรดก

(ค) การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้เป็นสถานที่อยู่อาศัยอันเป็นแหล่งสำคัญที่ผู้ขายมีชื่อ อยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีที่นับแต่วันที่ได้มาซึ่ง อสังหาริมทรัพย์นั้นในกรณีที่ดินและอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างตาม (ค) ได้มาไม่พร้อมกันกำหนดเวลาห้า ปีตามความใน (16) ให้ถือตามระยะเวลาการได้มาซึ่งที่ดินหรืออาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างที่ได้มาภายหลัง

(ง) การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ โดยไม่มีค่าตอบแทน ให้แก่บุตรชอบด้วยกฎหมายของตน แต่ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม

(จ) การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ ทางมรดกให้แก่ทายาท โดยธรรมหรือผู้รับพินัยกรรมซึ่งเป็นทายาทโดยธรรม

(ฉ) การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ส่วนราชการหรือ องค์การของรัฐบาลโดยไม่มีค่าตอบแทน

(ช) การแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์กับส่วนราชการ หรือองค์การของรัฐบาลเฉพาะในกรณีที่ส่วนราชการหรือองค์การของรัฐบาลนั้นมีได้มีการจ่าย ค่าตอบแทนเป็นอย่างอื่น นอกจากอสังหาริมทรัพย์ที่แลกเปลี่ยนนั้น

ผู้มีเงินได้ที่ได้รับเงินได้พึงประเมินจากการขายอสังหาริมทรัพย์ตาม (6) ซึ่งได้ถูกหัก ภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย และได้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะไว้แล้วเมื่อถึงกำหนดยื่นรายการเสียภาษีเงิน ได้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำเงินได้ดังกล่าว มาคำนวณเป็นเงินได้พึงประเมิน ทั้งนี้เพื่อเป็นการ บรรเทาภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (พระราชกฤษฎีกาฯ ฉบับที่ 376 พ.ศ.2544)

(7) การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาด หลักทรัพย์

(8) การประกอบกิจการอื่น ตามกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

กำหนดให้กิจการซื้อและขายคืนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์เป็นกิจการที่อยู่ในบังคับต้อง เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ เนื่องจากการประกอบกิจการซื้อหรือขายคืนหลักทรัพย์โดยมีสัญญาหรือซื้อคืน

ดังกล่าวมี ลักษณะอื่นที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ (พระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 350) พ.ศ. 2524

กำหนดให้การประกอบธุรกิจแพ็คเกจริงเป็นกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ เนื่องจากการประกอบธุรกิจดังกล่าวมีลักษณะคล้ายคลึงกับการให้กู้ยืมเงินที่เป็นการประกอบกิจการโดยปกติ เยี่ยงธนาคารพาณิชย์ (พระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 358) พ.ศ. 2542)

คำว่า "ธุรกิจแพ็คเกจริง" หมายความว่า ธุรกิจที่ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการตกลงจะ โอนทรัพย์สินที่จะได้รับการชำระหนี้เนื่องจากการขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างตนกับลูกหนี้ของตน ให้แก่ผู้ประกอบการแพ็คเกจริง โดยผู้ประกอบการแพ็คเกจริงตกลงจะให้สินเชื่อซึ่งรวมถึงการให้กู้ยืมและการ ทดรองจ่ายแก่ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการและรับที่จะดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (ก) จัดให้มีบัญชีทรัพย์สินที่จะได้รับการชำระหนี้
- (ข) เรียกเก็บทรัพย์สินที่จะได้รับการชำระหนี้
- (ค) รับผิดชอบในหนี้ที่ลูกหนี้ของผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการผิดนัด

การประกอบกิจการต่อไปนี้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

1. กิจการของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. กิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
3. กิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ เฉพาะการให้กู้ยืมแก่สมาชิกหรือแก่สหกรณ์ออมทรัพย์อื่น
4. กิจการของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
5. กิจการของการเคหะแห่งชาติ เฉพาะการขายหรือให้เช่าซื้ออสังหาริมทรัพย์
6. กิจการรับจำนำของกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนท้องถิ่น
7. กิจการขายหลักทรัพย์ ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์
8. กิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม
9. กิจการของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม
10. กิจการของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
11. กิจการของกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

▪ ภาษีสรรพากร

12. กิจกรรมขององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน
13. กิจกรรมของบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน
14. กิจกรรมของนิติบุคคลเฉพาะกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์เฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้
 - (1) กิจกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการรับโอนทรัพย์สินจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น หรือการโอนทรัพย์สินดังกล่าวคืนให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น
 - (2) กิจกรรมที่ได้รับโอนมาจากผู้โอนซึ่งได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/3 แห่งประมวลรัษฎากร
15. กิจกรรมของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์ เป็นหลักทรัพย์ เฉพาะที่เกิดขึ้นเนื่องจากการโอนทรัพย์สินให้แก่นิติบุคคลเฉพาะกิจ หรือการรับโอนทรัพย์สินดังกล่าวกลับคืนจากนิติบุคคลเฉพาะกิจ
16. กิจกรรมของกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ กองทุนอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบัน การเงิน และกองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายว่า ด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เฉพาะการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ และการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไร
17. กิจกรรมของบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย
18. กิจกรรมของการเคหะแห่งชาติ เฉพาะการให้กู้ยืมเงินตามโครงการพัฒนาคนจนในเมือง
19. กิจกรรมของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์บริการ ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาที่อยู่อาศัย ให้แก่สมาชิก เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้
 - (1) ต้องเป็นสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของโครงการพัฒนาคนจนในเมืองของการเคหะแห่งชาติ และได้รับเงินกู้ตามโครงการดังกล่าว
 - (2) ต้องนำเงินที่ได้รับไปจัดซื้ออสังหาริมทรัพย์เพื่อขายต่อให้แก่สมาชิกของสหกรณ์นั้น
20. กิจกรรมของสถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ เฉพาะกรณีที่
 - (1) สถาบันการเงินนั้นถือหุ้นในบริษัทบริหารสินทรัพย์เกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมด ที่มีสิทธิออกเสียงหรือในกรณีที่สถาบันการเงินนั้นถือหุ้นในบริษัทบริหารสินทรัพย์และสถาบันการเงินนั้นไม่เกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง จะต้องมิใช่นิติบุคคลรายหนึ่งถือหุ้นในบริษัทบริหารสินทรัพย์และสถาบันการเงินนั้น เกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง

(2) เป็นรายรับที่ได้จากบริษัทบริหารสินทรัพย์ เนื่องจากการให้สินเชื่อแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงินนั้น หรือสถาบันการเงินอื่นที่มีสถาบันการเงินนั้นถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียงหรือการให้สินเชื่อแก่บริษัทบริหารสินทรัพย์เพื่อใช้ในการบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่รับซื้อหรือรับโอนจากสถาบันการเงินนั้น หรือสถาบันการเงินอื่นที่มีสถาบันการเงินนั้นถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียง

21. กิจการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไรเนื่องจาก

(1) การรับไปถือสังหาริมทรัพย์จากการขายฝากหรือการไปถือสังหาริมทรัพย์จากการขายฝากโดยการวางทรัพย์ต่อสำนักงานวางทรัพย์ภายในเวลาที่กำหนดได้ในสัญญาหรือภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

(2) การขายอสังหาริมทรัพย์ภายหลังที่ได้ไปถือจากการขายฝากซึ่งเมื่อรวมระยะเวลาการได้มาซึ่ง อสังหาริมทรัพย์ก่อนการขายฝาก ระยะเวลาระหว่างการขายฝากและระยะเวลาภายหลังจากการขายฝากแล้วเกินห้าปี

22. กิจการของรัฐวิสาหกิจในส่วนของรายรับที่ได้รับจากการขายอสังหาริมทรัพย์ อันเนื่องมาจากการนำทุนบางส่วนหรือทั้งหมดมาเปลี่ยนสภาพเป็นหุ้นในรูปแบบของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจ

23. กิจการของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เฉพาะการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์

24. กิจการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

25. กิจการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาการศึกษาโรงเรียนเอกชน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

26. กิจการของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการมีผลใช้บังคับ

27. กิจการของกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องที่จัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เฉพาะการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์และการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไร

▪ **ภาษีสรรพากร**

3. การขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นโรงงานพร้อมที่ดินของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเพื่อย้ายสถานประกอบการเข้าไปอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมฯ (ตามมาตรา 5 เอกวิสถิติ แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 10)

4. รายรับของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 291)

5. ค่าทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้รับจากส่วนราชการฯ (ตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 295)

6. การโอนทรัพย์สิน การขายสินค้าหรือการให้บริการอันเนื่องมาจากการดำเนินการตามคำขอ ประenomหนี้ หรือแผนฟื้นฟูกิจการของลูกค้าหนี้ (ตามมาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 340)

7. การขายอสังหาริมทรัพย์เฉพาะที่ต้องจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (ตามมาตรา 4(6)(ก) ถึง (ข) แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 342)

8. การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโอนทรัพย์สินที่เป็นสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ ให้แก่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรฯ (ตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 378)

9. รายรับเฉพาะที่เป็นกำไรก่อนหักรายจ่ายใด ๆ จากการซื้อหรือขายตัวเงินหรือตราสารแสดง สิทธิในหนี้ใด ๆ (ตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 388)

10. ผู้ขายหลักทรัพย์ในกิจการซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาขายหรือซื้อคืน (ตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 392)

11. การโอนทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการดำเนินการสนับสนุนการศึกษา ตามโครงการที่ กระทบวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบ (ตามมาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 420)

12. การโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ตามมาตรา 3 และมาตรา 4 แห่ง พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 427)

13. การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์โดยไม่มีค่าตอบแทนให้แก่ สภากาชาดไทย (ตามมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 447)

14. รายรับจากการรับฝากหรือการกู้ยืมเงินตราจากต่างประเทศเพื่อให้กู้ยืมในต่างประเทศ เฉพาะส่วนที่เป็นรายรับตามมาตรา 91/5(1) แห่งประมวลรัษฎากร ที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ (ตามมาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 454)

กรณีประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ กรมสรรพากรวางแนวทางปฏิบัติ ตาม คำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.26/2534 กำหนดให้รายรับกรณีดอกเบี้ยสำหรับกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ดังนี้

■ ภา ยี ส ร ร พ า ก ร

(1) กรณีบริษัทในเครือเดียวให้กู้ยืมเงินกันเอง ไม่ว่าจะนำเงินของตนหรือนำเงินที่กู้ยืมจากบุคคลอื่นมาให้กู้ยืมในระหว่างกันเอง และไม่ว่าจะคิดดอกเบี้ยในอัตราเท่าใดก็ตาม ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมเงินในกรณีเช่นนี้ ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

คำว่า **"บริษัทในเครือเดียวกัน"** หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตั้งแต่สองนิติบุคคลขึ้นไปซึ่งมีความสัมพันธ์กัน โดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนอยู่ในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอีกแห่งหนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนวันที่มีการกู้ยืม

(2) กรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนำเงินทุน เงินกู้ยืม เงินเพิ่มทุน หรือเงินอื่นที่เหลืออยู่ไปฝากธนาคารหรือซื้อตั๋วเงินของสถาบันการเงินอื่น โดยได้รับดอกเบี้ยตามอัตราปกติกรณีเช่นนี้ไม่ถือว่าดอกเบี้ยนั้นเป็นรายรับที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ แม้ว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นจะประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ก็ตาม

ความใน(1) และ (2) ไม่รวมถึงการประกอบกิจการธนาคาร กิจการธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และการรับประกันชีวิต ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

(3) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนสะสมพนักงาน หรือทุนอื่นใดเพื่อพนักงาน และบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้นำเงินกองทุนนี้ออกให้พนักงานที่เป็นสมาชิกกู้ยืมเป็นสวัสดิการ โดยคิดดอกเบี้ยสำหรับเงินที่ให้กู้ยืมนั้นตามสมควร ไม่ต้องนำดอกเบี้ยนั้นมารวมคำนวณเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

9.5.2 ฐานภาษีและอัตราภาษี

ฐานภาษีสำหรับการประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่ รายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ ที่ผู้ประกอบกิจการได้รับ หรือพึงได้รับเนื่องจากการประกอบกิจการ

"รายรับ" หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน หรือประโยชน์ใด ๆ อันมีมูลค่าที่ผู้ประกอบกิจการ ได้รับหรือพึงได้รับ ไม่ว่าจะในหรือนอกราชอาณาจักรอันเนื่องมาจากการประกอบกิจการ

กิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ จะต้องเสียภาษีโดยคำนวณจากฐานภาษี ซึ่งได้แก่ รายรับตามฐานภาษี ของแต่ละประเภทกิจการ คุณด้วยอัตราภาษีที่กำหนดไว้ และจะต้องเสียภาษีท้องถิ่นอีก ร้อยละ 10 ของจำนวนภาษี ธุรกิจเฉพาะดังกล่าว

▪ ภาษีสรรพากร

ตารางที่ 9.8 ฐานภาษีและอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะ

กิจการ	ฐานภาษี	อัตราภาษีร้อยละ
1. กิจการธนาคาร,ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์, ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และการประกอบกิจการเยี่ยง ธนาคารพาณิชย์	- ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือกำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการซื้อหรือขายตัวเงินหรือ ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใด ๆ	3.0
	- กำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการ แลกเปลี่ยนหรือซื้อขายเงินตรา การออกตั๋วเงินหรือการส่งเงินไปต่างประเทศ	3.0
2. กิจการรับประกันชีวิต	- ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ	2.5
3. กิจการโรงรับจำนำ	- ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม	2.5
	- เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน หรือ ประโยชน์ใดๆ อันมีมูลค่าที่ได้รับ หรือพึงได้รับการขายของที่จำนำหลุดเป็นสิทธิ	2.5
4. การค้าอสังหาริมทรัพย์	- รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ	0.1
5. การขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์	- รายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ	0.1 (ยกเว้น)
6. การซื้อและการขายคินหลัก ทรัพย์สินที่ได้รับอนุญาตจาก คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์	- กำไรก่อนหักรายจ่ายใดๆ จากการขายคินหลักทรัพย์สิน แต่ไม่รวมถึง ดอกเบี้ย เงินปันผล หรือประโยชน์ใดๆ ที่ได้จากหลักทรัพย์	3.0
7. ธุรกิจแพ็คเกจจิ้ง	- ดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ	3.0

ที่มา : กรมสรรพากร

หมายเหตุ : อัตราภาษีของการค้าอสังหาริมทรัพย์ให้ลดและคงจัดเก็บในอัตราร้อยละ 0.1 สำหรับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ได้กระทำภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกามีผลบังคับใช้ (ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2551 ถึงวันที่ 28 มีนาคม 2552 พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 472) พ.ศ.2551)

9.6 ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม เป็นภาษีเงินได้ที่เรียกเก็บจากการประกอบกิจการปิโตรเลียม ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 กล่าวคือให้บริษัทผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้เป็นรายรอบระยะเวลาบัญชี ในอัตราไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน ร้อยละ 60 ของรายได้สุทธิจากการประกอบกิจการปิโตรเลียม โดยยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีภายใน 5 เดือน นับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี เช่นเดียวกับการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ทั้งนี้ รอบระยะเวลาบัญชีแรกให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่บริษัทขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมที่ต้องเสียค่าภาคหลวงปิโตรเลียมเป็นครั้งแรก

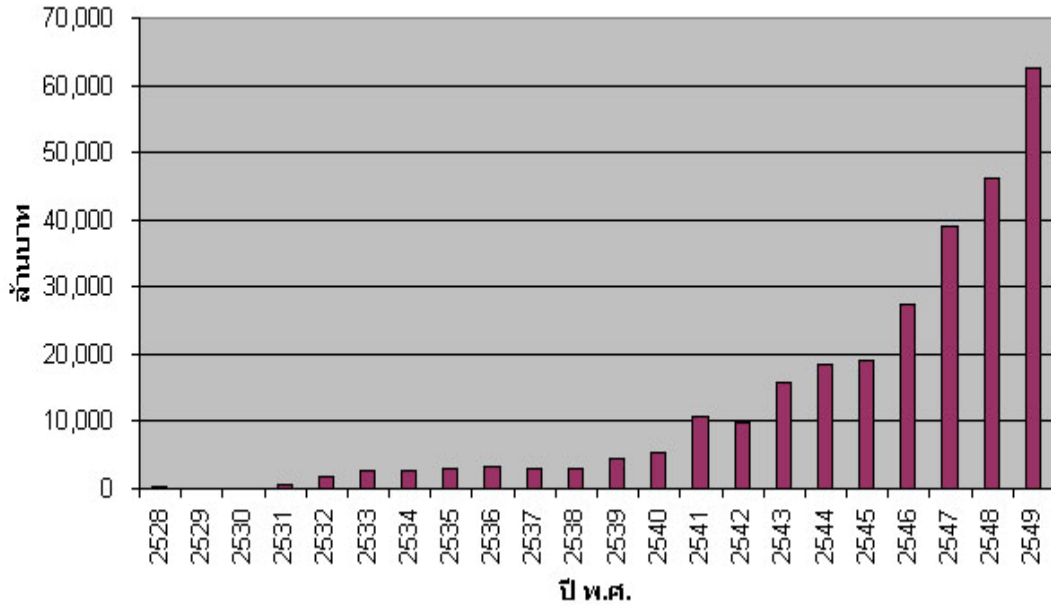
ตามพระราชบัญญัตินี้ภาษีเงินได้ปิโตรเลียมจัดเก็บบนฐานกำไรของบริษัทขุดเจาะน้ำมันที่ดำเนินการขุดเจาะน้ำมันในราชอาณาจักรไทย

และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 กำหนดให้บริษัทผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้เป็นรายรอบระยะเวลาบัญชี

การยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียมจะต้องยื่นแบบตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด โดยให้ยื่นภายในห้าเดือน นับแต่วันสิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี ในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีให้มีกำหนด 12 เดือน โดยรอบระยะเวลาบัญชีแรกให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่บริษัทขายหรือจำหน่ายปิโตรเลียมที่ต้องเสียค่าภาคหลวงเป็นครั้งแรก

รัฐเริ่มมีรายได้จากภาษีเงินได้ปิโตรเลียมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 จำนวน 182 ล้านบาท และจัดเก็บได้มากขึ้นจากปริมาณการผลิตปิโตรเลียมที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี จนถึงปี พ.ศ. 2548 ที่ผ่านมารัฐมีรายได้จากภาษีเงินได้ปิโตรเลียมแล้ว รวมทั้งสิ้น 279,042 ล้านบาท

แผนภาพที่ 9.2: ภาษีเงินได้ปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้

ที่มา : กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

การผลิตปิโตรเลียมในประเทศไทยเริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2524 โดยบริษัทยูโนแคล ไทยแลนด์ จำกัด ผลิตก๊าซธรรมชาติจากแหล่งเอราวัณกลางอ่าวไทย ส่งขึ้นฝั่งที่มาบตาพุดจังหวัดระยอง ปัจจุบันมีผู้รับสัมปทานทำการผลิตปิโตรเลียมทั้งบนบกและในทะเลรวม 11 บริษัทผู้รับสัมปทาน โดยพบแหล่งผลิตปิโตรเลียมทั้งที่หยุดการผลิตแล้วและกำลังทำการผลิตอยู่รวมทั้งสิ้น 38 แหล่ง อยู่ในอ่าวไทย 21 แหล่ง และบนบก 17 แหล่ง

ตารางที่ 9.9: แหล่งผลิตปิโตรเลียมของไทย

แหล่งผลิตปิโตรเลียม	ผู้ดำเนินการ	ชนิดปิโตรเลียม
แหล่งสิริกิติ์และและใกล้เคียง แปลง S1	ปตท.สผ.สยาม	น้ำมันและก๊าซ
แหล่งกำแพงแสน,คูทอง แปลง PTTEP1	ปตท.สผ.อินเตอร์	น้ำมัน
แหล่งบึงม่วง,บึงหญ้า แปลง NC	ซิโน ยูเอส	น้ำมัน
แหล่งวิเชียรบุรี,ศรีเทพและนาสนุ่น แปลง SW1	แปซิฟิกไทเกอร์	น้ำมัน
แหล่งน้ำพอง แปลง E5	เอ็กซอนโมบิลฯ	ก๊าซธรรมชาติ
แหล่งเอราวัณและแหล่งใกล้เคียง แปลง B10,11,12,13	เชฟรอนประเทศไทย สํารวจและผลิต	น้ำมันและก๊าซ
แหล่งบงกช แปลง B15,16,17	ปตท.สผ	ก๊าซธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลว
แหล่งทานตะวันและเบญจมาศ แปลง B8/32	เชฟรอนออกซอร์ฯ	น้ำมันและก๊าซ
แหล่งนางนวล แปลง B 6/27	ปตท.สผ.สยาม	น้ำมัน
แหล่งฝาง	กรมพลังงานทหาร	น้ำมัน
แหล่งจัสมิน แปลง B5/27	เพิร์ล ออยล์	น้ำมัน
แหล่งบึงหญ้าตะวันตกและหนองสระ แปลง L21/43	ซีเอ็นพีซีเอชเค	น้ำมัน

ที่มา : กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

10

ภาษีสรรพสามิต

ภาษีสรรพสามิตมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการบริโภคสินค้าหรือบริการเฉพาะอย่างซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เช่น สินค้าและบริการที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี สินค้าและบริการที่มีลักษณะเป็นการฟุ่มเฟือย สินค้าและบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสินค้าและบริการที่ได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐบางประการ เป็นต้น

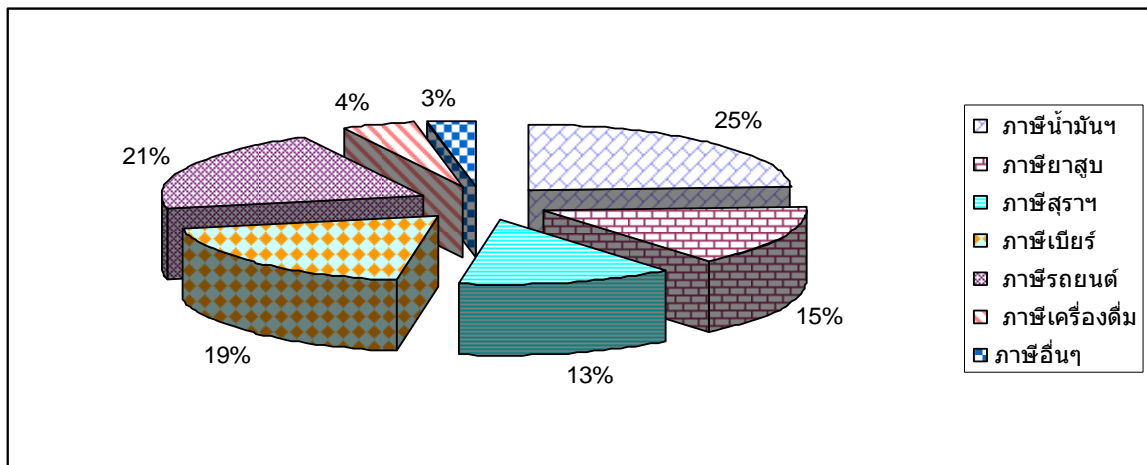
ต้นกำเนิดของภาษีสรรพสามิตในปัจจุบันมาจากสินค้า 2 ประเภทคือ ฝิ่น และสุรา โดยรัฐบาลได้จัด ตั้งกรมฝิ่นเมื่อ วันที่ 20 มกราคม 2449 ดำเนินการต้มและจำหน่าย ฝิ่นเอง และจัดตั้งกรมสุราเมื่อ วันที่ 25 เมษายน 2452 โดยมอบหมายให้ อธิบดีกรมฝิ่นดูแลการบริหารงานของกรมสุราส่วนการ จัดเก็บ ภาษีสุราต่างประเทศเป็นหน้าที่ของกรมศุลกากร ต่อมารัฐบาลเห็นว่าการจัดเก็บภาษีสุราถูก แยกเป็น 2 หน่วยงานไม่สะดวกต่อการบังคับบัญชาจึงให้กรมศุลกากรดูแลการจัดเก็บภาษีสุรา ภายในประเทศด้วย ใน ปี 2472 กรมสุราได้แยกออกจากกรมศุลกากรและได้รวมกับกรมสรรพากรในปี 2473 ต่อมาจึงได้ แยกออกจากกรมสรรพากรในปลายปีเดียวกัน

กรมสุราได้รับมอบหมายให้จัดเก็บภาษีสินค้าไม่ขีดไฟที่เพิ่มขึ้นในราชอาณาจักรอีกประเภทหนึ่ง รัฐบาลเห็นว่าในอนาคตอาจมีงานจัดเก็บภาษีอย่างอื่นเพิ่มขึ้นอีก ชื่อกรมสุราอาจไม่เหมาะสมจึงได้ เปลี่ยนเป็น “กรมสรรพสามิต” โดยได้รับการสถาปนาขึ้นเมื่อ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2474 และ ปี 2476 มี พระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ให้มีชื่อใหม่ว่า “กรมสรรพสามิต” สังกัด กระทรวงการคลัง และได้ดำเนินการเก็บภาษีจากสินค้าต่างๆ จนถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของ ประเทศ

▪ ภาษีสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตนั้นมีสินค้าที่จัดเก็บอยู่หลายประเภท ซึ่งในปัจจุบันกรมสรรพสามิตมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีทั้งสิ้น 23 ประเภท อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในครั้งนี้ เราจะพิจารณาเฉพาะภาษีสรรพสามิตที่สามารถจัดเก็บได้ 6 อันดับแรกเท่านั้น ได้แก่ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ยาสูบ สุราและเบียร์ รถยนต์ และเครื่องดื่ม เนื่องจากสินค้าทั้ง 6 ประเภทนี้มีสัดส่วนกว่าร้อยละ 96 ของรายได้ภาษีสรรพสามิตทั้งหมด

แผนภาพที่ 10.1 รายได้ที่จัดเก็บโดยกรมสรรพสามิต ในปี พ.ศ. 2551

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ในครั้งนี้จะดำเนินการศึกษาเฉพาะประเภทสินค้าที่เป็นรายได้หลักของกรมสรรพสามิต โดยศึกษาโครงสร้างภาษีและโครงสร้างรายได้ เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างภาษีที่เหมาะสม

10.1 โครงสร้างของภาษีสรรพสามิต

ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีการขายเฉพาะ (Selective Sale Tax) ซึ่งจัดเก็บจากผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบกิจการสถานบริการและผู้นำเข้าสินค้า แต่ในทางปฏิบัติแล้ว เนื่องจากภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีทางอ้อม ผู้เสียภาษีจึงสามารถผลักภาระภาษีไปยังผู้บริโภคได้ โดยฐานภาษีที่ใช้คำนวณภาษีสรรพสามิตมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ปริมาณหรือจำนวนของสินค้า และมูลค่าหรือราคาของสินค้าหรือบริการ สินค้าที่ต้องภาษีสรรพสามิตเป็นสินค้าที่รัฐบาลต้องการควบคุมการบริโภค หรือเป็นสินค้าและบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย หรือเป็นสินค้าและบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากสินค้าที่นำมาพิจารณา เช่น สุรา เบียร์ ยาสูบ และน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน เป็นกลุ่มสินค้าที่รัฐบาลต้องการควบคุมการบริโภคเนื่องจากส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่

▪ ภาษีสรรพสามิต

รถยนต์และเครื่องดื่มเป็นสินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย อย่างไรก็ตาม โครงสร้างภาษีสรรพสามิตมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายมากกว่าภาษีสรรพากร เนื่องจากการแก้ไขอัตราภาษีทำได้ง่ายกว่า จึงทำให้รายได้ภาษีสรรพสามิตจึงมีความผันผวนในบางช่วงเวลา

ตารางที่ 10.1 รายได้จัดเก็บตามประเภทสินค้าปี พ.ศ. 2551

รายการ	ประเภทรายได้	เก็บได้จริง (ล้านบาท)	สัดส่วน
1	ภาษีน้ำมัน	67,214.82	24.15%
2	ภาษียาสูบ	41,831.96	15.03%
3	ภาษีสุราข	36,815.04	13.23%
4	ภาษีเบียร์	53,465.46	19.21%
5	ภาษียรถยนต์	57,822.32	20.78%
6	ภาษีเครื่องดื่ม	12,390.70	4.45%
7	ภาษีเครื่องไฟฟ้า	3,769.51	1.35%
8	ภาษียรถจักรยานยนต์	1,672.64	0.60%
9	ภาษีแบตเตอรี่	1,707.37	0.61%
10	ภาษีการโทรคมนาคม	111.12	0.04%
11	ภาษีอื่นๆ	1,196.12	0.43%
12	รายได้เบ็ดเตล็ด	308.47	0.11%
13	ภาษีสถานบริการ(สนามม้า)	84.31	0.03%
14	ภาษีสถานบริการ(สนามกอล์ฟ)	490.25	0.18%
15	ภาษีผลิตภัณฑ์เครื่องหอม	166.78	0.06%
16	ภาษีแก้วและเครื่องแก้ว	63.35	0.02%
17	ภาษีพรม	43.97	0.02%
18	ภาษีไฟ	37.34	0.01%
19	ภาษีสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน	6.43	0.00%
20	ภาษีในท์คลับและดิสโก้เทค	111.26	0.04%
21	ภาษีสถานอาบน้ำหรืออบตัวและนวด	192.43	0.07%
รวมรายได้จัดเก็บ		278,305.51	

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีและการสื่อสารกระทรวงการคลัง

▪ ภาษีสรรพสามิต

รายได้ที่ได้จากภาษีสรรพสามิตส่วนใหญ่แล้วจะมีแนวโน้มในที่จะเพิ่มขึ้น โดยล่าสุดในปีงบประมาณ 2551 มีรายได้ถึง 247,095 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะมาจากรายได้ในการเก็บภาษี ได้แก่ ภาษีน้ำมัน ภาษียาสูบ ภาษีสุรา ภาษีสุราและเบียร์ ภาษีรถยนต์และภาษีเครื่องดื่ม ดังตาราง

ตารางที่ 10.2 รายได้ภาษีสรรพสามิตที่สำคัญปีงบประมาณ 2542 – 2551

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ภาษีสรรพสามิต (ทั้งหมด)	161,456	168,822	173,510	203,786	234,651	256,613	257,619	274,095	287,231	278,305
ภาษีสรรพสามิต (6 ลำดับแรก)	161,456	161,905	173,510	203,786	234,651	256,613	257,619	250,324	271,733	257,149
- น้ำมันฯ	66,584	28,134	64,124	68,840	73,605	76,996	76,458	70,742	76,944	67,215
- ยาสูบ	26,655	64,832	32,060	31,697	33,289	36,325	38,193	35,657	41,824	41,832
- สุราและเบียร์	47,792	34,714	38,930	53,941	62,663	68,930	74,103	73,350	85,386	90,281
- ภาษีรถยนต์	13,941	26,781	30,298	41,560	56,474	65,012	58,760	59,810	55,844	57,822
- ภาษีเครื่องดื่ม	6,484	7,444	8,098	7,748	8,621	9,350	10,106	10,765	11,735	12,391
% เปลี่ยนแปลง	3.79	4.56	2.78	17.45	15.15	9.36	0.39	6.40	4.79	-0.03
% ต่อภาษีทั้งหมด	20.35	20.65	19.84	21.24	21.24	19.89	17.47	17.33	16.86	17.33
% ต่อ GDP	3.50	3.48	3.40	3.81	4.06	4.06	3.72	3.56	3.46	2.99

ที่มา ศูนย์เทคโนโลยีและการสื่อสารกระทรวงการคลัง

วิธีการในการเก็บภาษีสรรพสามิตจะมีวิธีการคิดคำนวณที่ชัดเจนโดยหลักเบื้องต้นในการคิดคำนวณภาษีเพื่อที่จะใช้เก็บภาษีนั้นมีวิธีการคิดที่สามารถแบ่งได้เป็น 2 กรณี ดังนี้

1. กรณีอัตราภาษีตามปริมาณ

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \text{ปริมาณสินค้า} \times \text{อัตราภาษี}$$

2. กรณีอัตราภาษีตามมูลค่า

2.1 กรณีสินค้าหรือบริการที่ผลิตในราชอาณาจักร

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \text{มูลค่า} \times \text{อัตราภาษี}$$

$$= (\text{ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม} + \text{ภาษีสรรพสามิต} + \text{อัตราภาษีเพื่อมหาดไทย}) \times \text{อัตราภาษี}$$

▪ ภาษีสรรพสามิต

$$= \frac{\text{ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม} \times \text{อัตราภาษี}}{1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษี})}$$

2.2 กรณีสินค้านำเข้า

$$\begin{aligned} \text{ภาษีสรรพสามิต} &= \text{มูลค่า} \times \text{อัตราภาษี} \\ &= (\text{ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม} + \text{ภาษีสรรพสามิต} + \text{อัตราภาษีเพื่อ} \\ &\quad \text{มหาดไทย}) \times \text{อัตราภาษี} \\ &= \frac{(\text{C.I.F.} + \text{อากรขาเข้า} + \text{ภาษีค่าธรรมเนียมอื่นไม่รวม VAT}) \times \text{อัตราภาษี}}{1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษี})} \end{aligned}$$

ซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราภาษีสรรพสามิตเอาไว้ 2 ประเภท ได้แก่

- อัตราภาษีตามปริมาณ (Specific Tax Rate) เป็นอัตราภาษีที่จัดเก็บตามปริมาณของสินค้า เช่น ลิตร กิโลกรัม เป็นต้น
- อัตราภาษีตามมูลค่า (Ad Valorem Tax Rate) เป็นอัตราภาษีจัดเก็บเป็นร้อยละของราคาสินค้าหรือบริการ

กรณีที่กฎหมายระบุอัตราภาษีทั้งตามปริมาณและตามมูลค่า ให้คำนวณค่าภาษีสรรพสามิตจากทั้ง 2 อัตราก่อน อัตราใดที่คิดเป็นเงินสูงกว่าก็ให้ใช้อัตราที่คิดเป็นอัตราที่จัดเก็บภาษี ซึ่งอัตราภาษีได้กำหนดไว้ในกฎหมาย 4 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 และพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

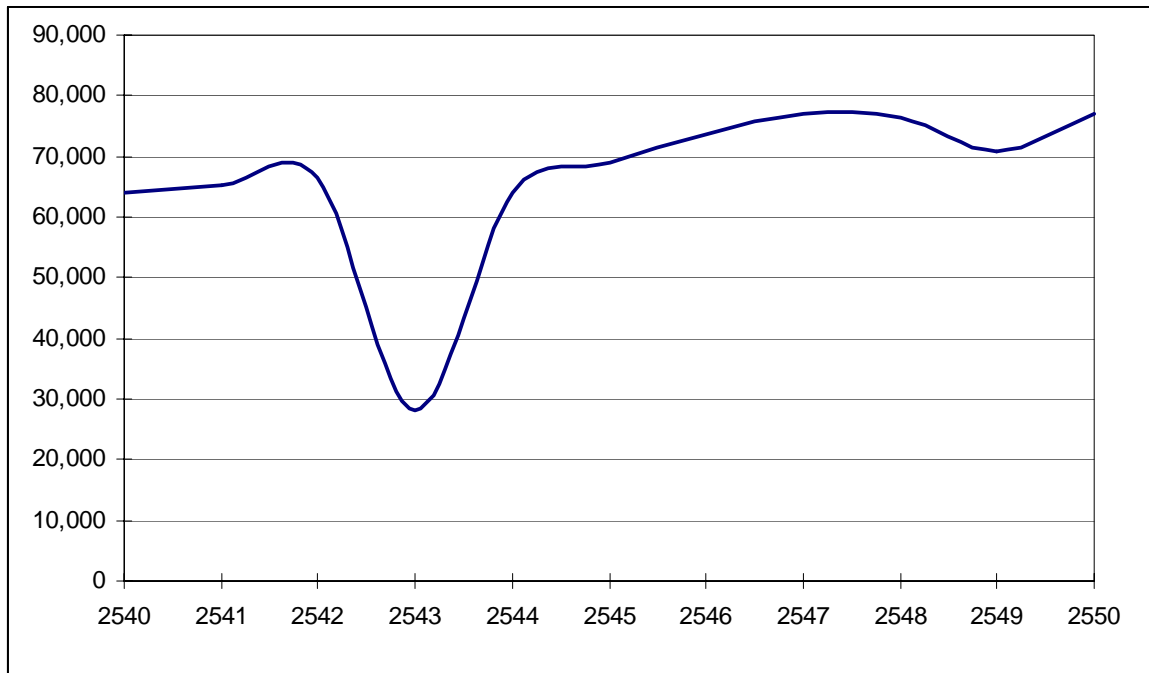
10.2 ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันเป็นรายได้หลักในหมวดของรายได้ที่ได้จากการเก็บภาษีสรรพสามิต ซึ่งมีมูลค่ากว่า 7หมื่นล้านบาทในปีงบประมาณ 2550 ดังแผนภาพที่ 10.2 จะเห็นได้ว่าแนวโน้มโดยรวมของรายได้ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันนั้นเพิ่มขึ้นในระดับที่ค่อนข้างสอดคล้องกับ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งก็น่าจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน และผลิตภัณฑ์น้ำมันที่อยู่บนฐานของการบริโภคน้ำมัน

แผนภาพที่ 10.2 รายได้ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

10.2.1 ลักษณะสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากปิโตรเลียม ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่น น้ำมันดีเซล น้ำมันเชื้อเพลิงหนัก น้ำมันเตา และน้ำมันอื่น ๆ ที่คล้ายกับน้ำมันที่ได้ออกชื่อมาแล้ว น้ำมันหล่อลื่นปิโตรเลียมปิทุเมน (แอสฟัลต์) ปิโตรเลียมโค้ก ก๊าซปิโตรเลียมชนิดต่าง ๆ ก๊าซธรรมชาติเหลว ก๊าซธรรมชาติ สารละลายหรือโซลเวนท์ชนิดต่าง ๆ สารพลอยได้ และกากอื่น ๆ ที่ได้จากปิโตรเลียม และให้หมายความรวมถึงน้ำมันอื่นหรือผลิตภัณฑ์อื่น ที่ได้จากการกลั่นหรือแยกปิโตรเลียมตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งสามารถแยกได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน

ประเภทที่ 2 แนพทา รีฟอ์เมท ไพโรลัยสิสก๊าซโซลีน และของเหลวที่คล้ายกัน

ประเภทที่ 3 น้ำมันก๊าด และน้ำมันที่จุดให้แสงสว่างที่คล้ายกัน

- ประเภทที่ 4 น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่น
- ประเภทที่ 5 น้ำมันดีเซลและน้ำมันอื่น ๆ ที่คล้ายกัน
- ประเภทที่ 6 ก๊าซธรรมชาติเหลว (เอ็น.จี.แอล.) ก๊าซเหลวที่คล้ายกัน
- ประเภทที่ 7 ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (แอล.พี.จี.) ก๊าซโพรเพนเหลว และก๊าซที่คล้ายกัน
- ประเภทที่ 8 ก๊าซมีเทนเหลว ก๊าซอีเทนเหลว ก๊าซบิวเทนเหลว ไดโซเมอร์ของบิวเทนในสภาพเหลว และ ก๊าซหรือของเหลวที่คล้ายกัน
- ประเภทที่ 9 เอทิลีนเหลว โพรพิลีนเหลว บิวทิลีนเหลว ไอโซเมอร์ของบิวทิลีนในสภาพเหลว บิวทาไดอินเหลว และของเหลวที่คล้ายกัน
- ประเภทที่ 10 ก๊าซมีเทน ก๊าซอีเทน ก๊าซโพรเพน ก๊าซบิวเทน ไอโซเมอร์ของบิวเทนในสภาพเป็นก๊าซ และก๊าซที่คล้ายกัน
- ประเภทที่ 11 เอทิลีน โพรพิลีน บิวทิลีน ไอโซเมอร์ของบิวทิลีน บิวทาไดอินในสภาพเป็นก๊าซ และก๊าซที่คล้ายกัน
- ประเภทที่ 12 อื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

10.2.2 ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประกอบด้วย

1. ผู้ประกอบอุตสาหกรรม
2. ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ
3. ผู้นำเข้าซึ่งสินค้า
4. ผู้อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด
 - 4.1 ผู้ดัดแปลงรถยนต์ (ม.144 เบญจ)
 - 4.2 เจ้าของคลังสินค้าทัณฑ์บน (ม.42)
 - 4.3 ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบกิจการสถานบริการอันตั้งขึ้นใหม่ โดยการควบเข้ากัน หรือผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบกิจการสถานบริการที่รับโอนกับผู้ประกอบอุตสาหกรรมเดิม (ม.57)
 - 4.4 ผู้ได้รับเอกสิทธิ์ตาม ม.102(3) สำหรับสินค้าที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมได้รับคืนหรือยกเว้นภาษี (ม.12 ว2(2))
 - 4.5 ผู้ได้รับสิทธิยกเว้น หรือลดอัตราภาษีสำหรับสินค้านำเข้า (ม.11 ว2 (2),(3))

▪ ภาษีสรรพสามิต

- 4.6 ผู้โอนและผู้รับโอน ที่ได้รับเอกสิทธิ์ตาม ม.102(3) ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้รับคืน หรือยกเว้นภาษี (ม.12 ว2 (1))
- 4.7 ผู้โอน และผู้รับโอนสินค้านำเข้าที่ได้รับยกเว้น หรือลดอัตราภาษี (ม.11 ว2 (1))
- 4.8 ผู้จัดการมรดก หรือทายาท ผู้ได้รับมรดกสินค้านำเข้าที่ได้รับการยกเว้น หรือลดอัตราภาษี (ม.11 ว2 (4))
- 4.9 ผู้จัดการมรดก ทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก ผู้อนุบาล หรือผู้พิทักษ์ (ม.56)
- 4.10 ผู้ชำระบัญชี และกรรมการผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันเลิกกิจการ ในกรณีที่ผู้ประกอบการ หรือผู้ประกอบการกิจการสถานบริการ เป็นนิติบุคคล และเลิกกิจการ โดยมีการชำระบัญชี (ม.58)
- 4.11 ผู้กระทำความผิดตาม ม.161, ม.162 (ม.163)

10.2.3 อัตราภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ตารางที่ 10.3 อัตราภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

รายการ	อัตราภาษี			
	ตามมูลค่า		ตามปริมาณ	
	ปัจจุบัน	เพดาน	ปัจจุบัน	เพดาน
1. น้ำมันเบนซิน				
1.1 น้ำมันเบนซินชนิดไร้สารตะกั่ว	0	42	3.685 บาท/ลิตร	7 บาท/ลิตร
1.2 น้ำมันเบนซินมีสารตะกั่ว	0	42	4.685 บาท/ลิตร	7 บาท/ลิตร
1.3 น้ำมันแก๊สโซลีน อี 10 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	0	0	3.3165 บาท/ลิตร	5.6 บาท/ลิตร
1.4 น้ำมันแก๊สโซลีน อี 20 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	0	0	3.3165 บาท/ลิตร	1.05 บาท/ลิตร
1.5 น้ำมันแก๊สโซลีน อี 85 ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	0	0	3.3165 บาท/ลิตร	6.3 บาท/ลิตร
2. แนพทา รีฟอร์มเมท ไพโรไลซิส ก๊าซโซลีนและของเหลวที่คล้ายกัน	36	36	3.35 บาท/ลิตร	7 บาท/ลิตร
3. น้ำมันก๊าดและน้ำมันที่จุดให้แสงสว่างที่คล้ายกัน	0	0	3.055 บาท/ลิตร	3.055 บาท/ลิตร
4. น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่น				

▪ ภาษีสรรพสามิต

รายการ	อัตราภาษี			
	ตามมูลค่า		ตามปริมาณ	
	ปัจจุบัน	เพดาน	ปัจจุบัน	เพดาน
4.1 ไม่ได้ใช้เป็นเชื้อเพลิงของอากาศยาน	23	23	3 บาท/ลิตร	3 บาท/ลิตร
4.2 ใช้เป็นเชื้อเพลิงของอากาศยานในประเทศ	1	1	0.20 บาท/ลิตร	0.20 บาท/ลิตร
5. น้ำมันดีเซล				
5.1 มีปริมาณกำมะถันเกินร้อยละ 0.035 โดยน้ำหนัก	0	0	2.405 บาท/ลิตร	5.31 บาท/ลิตร
5.2 มีปริมาณกำมะถันไม่เกินร้อยละ 0.035 โดยน้ำหนัก	0	0	2.305 บาท/ลิตร	5.31 บาท/ลิตร
5.3 น้ำมันดีเซลที่มีไบโอดีเซลประเภทเมทิลเอสเทอร์ของกรดไขมันผสมอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	0	0	2.1898 บาท/ลิตร	5.04 บาท/ลิตร
6. ก๊าซธรรมชาติเหลว (N.G.L.) และก๊าซเหลวที่คล้ายกัน	36	36	3.15 บาท/ลิตร	5.31 บาท/ลิตร
7. ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (L.P.G.) ก๊าซโพรเพนและก๊าซที่คล้ายกัน				
7.1 ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (L.P.G.) ก๊าซโพรเพนและก๊าซที่คล้ายกัน	0	0	2.17 บาท/กก.	2.17 บาท/กก.
7.2 ก๊าซโพรเพนเหลวและก๊าซที่คล้ายกัน	23	23	2.17 บาท/กก.	2.17 บาท/กก.
8 ก๊าซอีเทนเหลวและก๊าซหรือของเหลวที่คล้ายกัน	23	23	2.17 บาท/กก.	2.17 บาท/กก.
9. เอทิลีนเหลว โพรพิลีนเหลว บิวทิลีนเหลว ไอโซเมอร์ของ บิวทิลีนในสภาพเหลว บิวทาไดอีนเหลว และของเหลวที่คล้ายกัน	23	23	2.17 บาท/กก.	2.17 บาท/กก.
10. ก๊าซมีเทน ก๊าซอีเทน ก๊าซโพรเพน ก๊าซบิวเทน ไอโซเมอร์ของบิวเทนในสภาพเป็นก๊าซ และก๊าซที่คล้ายกัน				
10.1 ก๊าซอีเทน	23	23	2.17 บาท/กก.	2.17 บาท/กก.
10.2 ก๊าซโพรเพน	23	23	2.17 บาท/กก.	2.17 บาท/กก.
11. น้ำมันเตาและน้ำมันที่คล้ายกัน	5	5	0	0
12. ผลิตภัณฑ์ที่เป็นของผสมปิโตรเมนซึ่งใช้เป็นเชื้อเพลิง				
12.1 ผลิตภัณฑ์ที่เป็นของผสมปิโตรเมนซึ่งใช้เป็น	12	12	0	0

รายการ	อัตราภาษี			
	ตามมูลค่า		ตามปริมาณ	
	ปัจจุบัน	เพดาน	ปัจจุบัน	เพดาน
เชื้อเพลิง				
12.2 ผลิตภัณฑ์ที่เป็นของผสมปิโตรเมเนซึ่งใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้าและขายไฟฟ้าทั้งหมดให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ	1	1	0	0

ที่มา—กรมสรรพสามิต

10.2.4 วิธีการคำนวณภาษีสรรพสามิต

แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ผลิตในประเทศและกรณีนำเข้าจากต่างประเทศ

กรณีที่ผลิตในประเทศ

การคำนวณภาษี/ฐานภาษี ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามอัตราที่กำหนด โดยคำนวณภาษีสรรพสามิต ได้ดังนี้

1) กรณีอัตราภาษีตามปริมาณ

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \text{ปริมาณสินค้า} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต}$$

2) กรณีอัตราภาษีตามมูลค่า

$$\begin{aligned} \text{ภาษีสรรพสามิต} &= \text{มูลค่า} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต} \\ &= (\text{ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม} + \text{ภาษีสรรพสามิต} + \\ &\quad \text{อัตราภาษีเพื่อมหาดไทย}) \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต} \\ &= (\text{ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต}) \\ &\quad / (1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต})) \end{aligned}$$

3) หากระบุอัตราภาษีทั้งตามปริมาณและตามมูลค่า ให้คำนวณค่าภาษีสรรพสามิตทั้ง 2 อัตรา ก่อน และให้ใช้อัตราที่คิดได้สูงกว่า

ตัวอย่างการคำนวณภาษี

น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่นที่ไม่ได้ใช้เป็นเชื้อเพลิงของอากาศยาน จำนวน 30,000 ลิตร ราคาขาย ณ โรงอุตสาหกรรม (รวมภาษีสรรพสามิตและภาษีเพื่อกระทรวงมหาดไทย) ราคาลิตรละ

▪ **ภาษีสรรพสามิต**

8.50 บาท อัตราภาษีสรรพสามิตตามปริมาณลิตรละ 3 บาท อัตราภาษีสรรพสามิตตามมูลค่าร้อยละ 23 บาท

วิธีการคำนวณ

1. ภาษีอัตราภาษีตามปริมาณ

$$\begin{aligned} \text{ภาษีสรรพสามิต} &= \text{ปริมาณ} \times \text{อัตราภาษี} \\ &= 30,000 \times 3 \\ &= 90,000 \text{ บาท} \end{aligned}$$

2. ภาษีอัตราภาษีตามมูลค่า

$$\begin{aligned} \text{ภาษีสรรพสามิต} &= \text{มูลค่า} \times \text{อัตราภาษี} \\ &= (30,000 \times 8.5) \times 23/100 \\ &= 255,000 \times 23/100 \\ &= 58,650 \text{ บาท} \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้นจะต้องชำระภาษีสรรพสามิต = 90,000 บาท พร้อมด้วยภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยร้อยละ 10 ของค่าภาษี = 9,000 บาท รวมภาษีต้องชำระ = 99,000 บาท

กรณีนำเข้าจากต่างประเทศ

ผู้นำเข้ามีหน้าที่เสียภาษีในอัตราภาษีที่กำหนดโดยให้ถือมูลค่า คือ ราคา C.I.F. ของสินค้าบวกด้วยอากรค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและค่าธรรมเนียมอื่น ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตัวอย่างการคำนวณภาษี

น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบินไอพ่นที่ไม่ได้ใช้เป็นเชื้อเพลิงของอากาศยาน จำนวน 3,000,000 ลิตร ราคา 15,000,000 บาท ค่าประกัน 2,000 บาท ค่าขนส่ง 800,000 บาท อากรขาเข้า ลิตรละ 0.1 บาท อัตราภาษีสรรพสามิตตามมูลค่าร้อยละ 23 บาท อัตราภาษีสรรพสามิตตามปริมาณ ลิตรละ 3 บาท

วิธีการคำนวณ

1. ภาษีอัตราภาษีตามปริมาณ

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \text{ปริมาณ} \times \text{อัตราภาษี}$$

▪ ภาษีสรรพสามิต

$$= 3,000,000 \times 3$$

$$= 9,000,000 \text{ บาท}$$

2. ภาษีอัตราภาษีตามมูลค่า

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = (\text{C.I.F.} + \text{อากรขาเข้า} + \text{ภาษีค่าธรรมเนียมอื่นไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม}) \times \text{อัตราภาษี} / 1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษี})$$

$$\text{ราคา C.I.F.} = 15,000,000 + 2,000 + 8,000,000$$

$$= 15,802,000 \text{ บาท}$$

$$\text{อากรขาเข้า} = 3,000,000 \times 0.1$$

$$= 300,000$$

แทนค่าในสูตร

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = ((15,802,000 + 300,000) \times 23 / 100) / (1 - (1.1 \times 23 / 100))$$

$$= 3,703,460 / 0.747$$

$$= 4,957,777.78 \text{ บาท}$$

จะเห็นได้ว่าภาษีสรรพสามิตตามปริมาณที่คำนวณได้ สูงกว่า ภาษีตามมูลค่าที่คำนวณได้ จะต้องชำระภาษีสรรพสามิต = 9,000,000 บาท พร้อมด้วยภาษีเก็บเพิ่มเพื่อมหาดไทย 10% ของภาษี = 900,000 บาท รวมภาษีต้องชำระ = 9,900,000 บาท เพราะฉะนั้นจะต้องชำระภาษีสรรพสามิต = 9,000,000 บาท พร้อมด้วยภาษีเพื่อกระทรวงมหาดไทยร้อยละ 10 ของค่าภาษี = 900,000 บาท รวมภาษีต้องชำระ = 9,900,000 บาท

10.2.5 ลักษณะพิเศษของสินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

• การขยายกำหนดเวลาชำระภาษีสรรพสามิต

น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันซึ่งต้องยื่นแบบรายการภาษีและชำระภาษีตามมาตรา 48 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 ผู้ประกอบอุตสาหกรรมสามารถยื่นแบบรายการภาษีและชำระภาษีภายใน 10 วัน นับแต่วันที่นำน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันออกจากโรงอุตสาหกรรม

• การลดหย่อนภาษี

ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีสิทธิขอลดหย่อนภาษีสำหรับน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่ได้เสียภาษีไว้แล้ว โดยสามารถนำจำนวนเงินภาษีที่เสียไว้แล้วสำหรับน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่นำมาใช้เป็น

วัตถุดิบหรือส่วนประกอบในการผลิตน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันมาหักออกจากจำนวนเงินภาษีที่ต้องเสียภาษีสำหรับน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

• การยกเว้นและคืนภาษี

- สำหรับน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือนำเข้าไปในเขตปลอดอากร
- สำหรับน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่จำหน่ายให้แก่ผู้ได้รับสิทธิตามข้อผูกพันหรือตามข้อผูกพันหรือกฎหมายระหว่างประเทศ
- สำหรับน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่ผู้เสียภาษีโดยไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีหรือเสียเกินกว่าที่ควรเสีย มีสิทธิขอคืนภาษีได้ตามมาตร 107
- สำหรับน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่เติมในอากาศยานหรือเรือที่มีขนาดเกินกว่า 500 ตัน กรออสส์และเดินทางไปยังต่างประเทศ
- สำหรับน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบในโรงอุตสาหกรรมหรือนำไปใช้ในขบวนการผลิตภายในโรงอุตสาหกรรมน้ำมันและ ผลิตภัณฑ์น้ำมัน

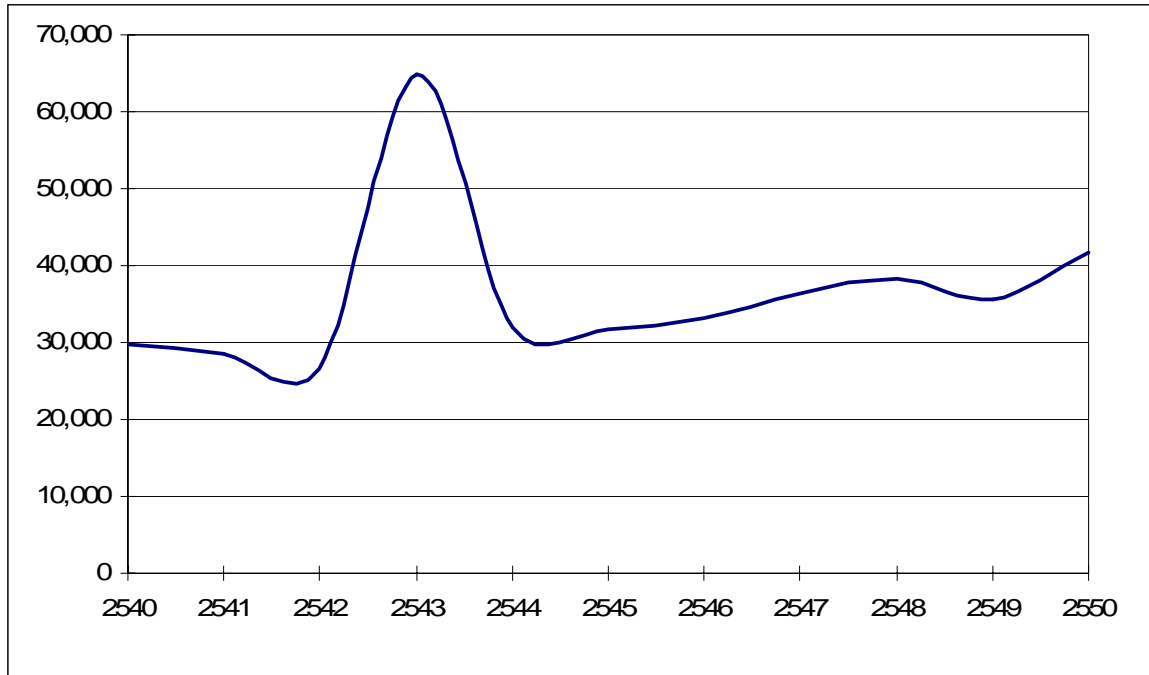
10.3 ภาษียาสูบ

ภาษียาสูบเป็นรายได้ที่สูงเป็นอันดับสองรองจากภาษีสรรพสามิตน้ำมันที่มีมูลค่าสูงที่สุด โดยในปีงบประมาณ 2551 มีรายได้ที่ระดับกว่าสี่พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 15.03 ของรายได้จากภาษีสรรพสามิตทั้งหมด โดยภาษียาสูบเป็นภาษีที่เก็บจากสินค้าที่เป็นสินค้าที่มีผลเสียต่อผู้บริโภค ดังนั้นเป้าหมายในการจัดเก็บจึงต้องเพื่อลดจำนวนการบริโภคลงและเป็นรายได้ของรัฐบาลด้วย

ในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการปรับอัตราภาษียาสูบบ่อยครั้งและเมื่อดูจากรายได้ที่ได้รับแล้วในระยะเวลาจากรายได้จากการจัดเก็บภาษีประเภทดังกล่าวจะยังคงสูงขึ้นอยู่รายละเอียดดังแผนภาพที่ 10.3

แผนภาพที่ 10.3 รายได้ภาษียาสูบ

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

10.3.1 ลักษณะสินค้ายาสูบ

ยาสูบ ได้แก่ บุหรี่ซิการ์เรต บุหรี่ซิการ์ บุหรี่อื่น ยาเส้นปรง และยาเคี้ยว ซึ่งแต่ละชนิดมีความหมายดังนี้

บุหรี่ยิกาเรต คือ ยาเส้นหรือยาเส้นปรง ไม่ว่าจะมียาแห้งหรือยาอัดเค็บบนหรือไม่ ซึ่งมวนด้วยกระดาษหรือวัตถุที่ทำขึ้นใช้แทนกระดาษ หรือใบยาแห้งหรือยาอัด

บุหรี่ยิการ์ คือ ใบยาแห้งหรือยาอัดซึ่งมวนด้วยใบยาแห้งหรือยาอัด

บุหรี่ยื่น คือ ยาเส้นหรือยาเส้นปรงซึ่งมวนด้วยใบตอง กลิบบัว กาบหมาก ใบมะกอก ใบจาก หรือวัตถุอื่นที่มีใช้กระดาษ หรือวัตถุที่ทำขึ้นใช้แทนกระดาษและมีใช้ใบยาแห้ง หรือยาอัด

ยาเส้นปรง คือ ใบยาซึ่งมิใช่ใบยาสูบพันธุ์เมืองหรือยาอัด ซึ่งได้หั่นเป็นเส้นและปรงหรือป่นด้วยวัตถุอื่นนอกจากน้ำ

ยาเคี้ยว คือ ส่วนใดส่วนหนึ่งของใบยาแห้ง นอกจากใบยาแห้งพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง ซึ่งได้ปลูกหรือปนด้วยวัตถุอื่นนอกจากน้ำเพื่ออมหรือเคี้ยว

10.3.2 ผู้มีหน้าที่เสียภาษียาสูบ

ผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษียาสูบได้แก่ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ (ทำยาอัด ยาเส้น หรือ ยาสูบเพื่อการค้า) และผู้นำเข้ายาสูบ ซึ่งจำเป็นต้องปิดแสตมป์ยาสูบให้ครบถ้วนก่อนนำออกจาก โรงงานอุตสาหกรรม หรือนำเข้าและมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเบื้องต้น คือ

- ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์และวิธีการขอ อนุญาต การออกใบอนุญาตและเงื่อนไขว่าด้วยการประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ การนำยา อัด ยาเส้นหรือยาสูบออกจากโรงงานอุตสาหกรรมยาสูบ
- ผู้นำเข้าหรือส่งออกต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขออนุญาต การออก ใบอนุญาต และเงื่อนไขว่าด้วยการนำเมล็ดพันธุ์ยาสูบ ต้นยาสูบ ใบยา ยาอัด ยาเส้นหรือ ยาสูบ เข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร
- ให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ แจ้งราคาขายยาเส้น หรือยาสูบ ณ โรงงานอุตสาหกรรม ยาสูบต่ออธิบดีกรมสรรพสามิตตามแบบการแจ้งราคาขายยาเส้นหรือยาสูบ โดยให้ยื่นต่อ สรรพสามิตพื้นที่ที่โรงงานอุตสาหกรรมยาสูบตั้งอยู่ตามกำหนดระยะเวลาดังนี้
- กรณียาเส้นหรือยาสูบชนิดใหม่ให้แจ้งราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรมยาสูบก่อน จำหน่ายยาเส้นหรือยาสูบไม่น้อยกว่า 7 วัน
- กรณีแจ้งเปลี่ยนแปลงราคาขายยาเส้น หรือยาสูบชนิดใด ให้แจ้งก่อนวันที่จะมีการเปลี่ยนแปลง ราคาไม่น้อยกว่า 7 วัน
- ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบต้องยื่นแบบและชำระค่าแสตมป์ยาสูบ ณ สำนักงาน สรรพสามิตพื้นที่ที่โรงงานอุตสาหกรรมยาสูบตั้งอยู่
- ผู้นำยาสูบเข้ามาในราชอาณาจักรต้องยื่นแบบและชำระค่าแสตมป์ยาสูบ ณ ด่านศุลกากร ที่นำยาสูบผ่านเข้ามาในราชอาณาจักร

10.3.3 อัตราภาษียาสูบ

ตารางที่ 10.4 อัตราภาษียาสูบ

รายการ	อัตราภาษี			
	ตามมูลค่า		ตามปริมาณ	
	ปัจจุบัน	เพดาน	ปัจจุบัน	เพดาน
1. ยาเส้น	0.1	90	0.01 บาท/กรัม	3 บาท/กรัม
2. ยาสูบ				
2.1 ซิกาแรต	85	90	-	3 บาท/กรัม
2.2 ซิกาโร่	10	90	0.50 บาท/กรัม	3 บาท/กรัม
2.3 บุหรี่อื่นๆ	0.1	90	0.02 บาท/5 กรัม	3 บาท/กรัม
2.4 ยาเส้นปรุง	10	90	0.50 บาท/กรัม	3 บาท/กรัม
2.5 ยาเคี้ยว	0.1	90	0.09 บาท/กรัม	3 บาท/กรัม

ที่มา—กรมสรรพสามิต

10.3.4 วิธีการคำนวณภาษีสรรพสามิตของยาสูบ

มีด้วยกัน 2 แบบคือ

1. วิธีการคำนวณค่าแสดมปียาสูบที่ทำในราชอาณาจักร ต้องคำนวณสองวิธีและเสียภาษีวิธีที่คำนวณเป็นเงินสูงกว่า

วิธีที่ 1 คำนวณค่าแสดมปียาสูบในอัตราตามมูลค่า

$$\text{ค่าแสดมปียาสูบ} = (\text{ต้นทุนการผลิตไม่รวมค่าแสดมปียาสูบ}) \times \text{อัตราค่าแสดมปีตามมูลค่า} / 1 - \text{อัตราค่าแสดมปีตามมูลค่า}$$

วิธีที่ 2 คำนวณค่าแสดมปียาสูบในอัตราตามปริมาณ

$$\text{ค่าแสดมปียาสูบ} = \text{น้ำหนัก (กรัม)} \times \text{อัตราค่าแสดมปีตามปริมาณ}$$

2. วิธีการค่าแสดมปียาสูบที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรต้องคำนวณสองวิธี และเสียภาษีวิธีที่คำนวณเป็นเงินสูงกว่า

วิธีที่ 1 คำนวณค่าแสดมปียาสูบในอัตราตามมูลค่า

$$\text{ค่าแสดมปียาสูบ} = (\text{ซี.ไอ.เอฟ} + \text{อากร} + \text{ค่าธรรมเนียมอื่น}) \times \text{อัตราค่าแสดมปีตามมูลค่า} / 1 - \text{อัตราค่าแสดมปีตามมูลค่า}$$

วิธีที่ 2 คำนวณค่าแสดมปียาสูบในอัตราตามปริมาณ

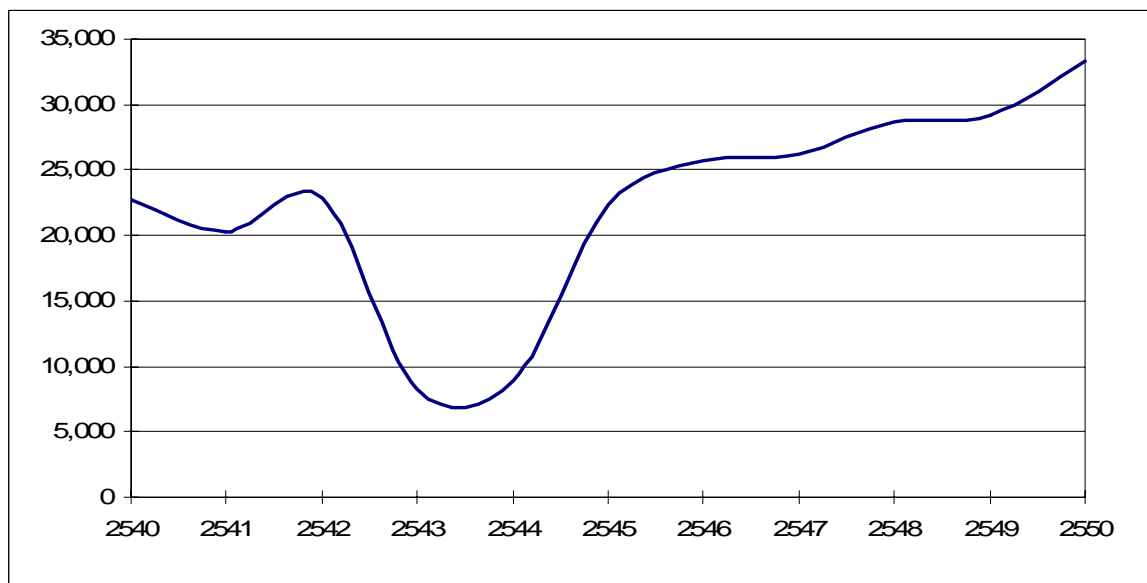
$$\text{ค่าแสดมปียาสูบ} = (\text{ซี.ไอ.เอฟ} + \text{อากร} + \text{ค่าธรรมเนียมอื่น}) \times \text{อัตราค่าแสดมปีตามมูลค่า} \\ / 1 - \text{อัตราค่าแสดมปีตามมูลค่า}$$

10.4 ภาษีสุรา

รายได้จากการเก็บภาษีสุรามีมูลค่าเป็นอันดับสามจากภาษีสรรพสามิตทั้งหมด และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด โดยมูลค่าในปีงบประมาณ 2551 มีมูลค่าสูงถึงเกือบ 36,815 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การเก็บภาษีสุรามีเป้าหมายเพื่อที่จะลดการบริโภคสุราลงเพราะมีผลเสียต่อสุขภาพของประชาชนแม้ในช่วงแรกของการเก็บภาษีจะเพื่อเป็นรายได้ให้รัฐบาลก็ตาม ภาษีสุรามีการปรับอัตราภาษีขึ้นหลายครั้ง เช่นเดียวกับภาษียาสูบแต่รายรับที่ได้ก็ยังมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่าปริมาณการบริโภค ยังไม่ได้ลดลงแม้ราคาจะเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนนัก ซึ่งถ้าอัตราภาษีไม่สามารถที่จะลดปริมาณการบริโภคลงก็หมายถึงยังไม่มีประสิทธิภาพในการเก็บภาษีเพียงพอที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่จะลดการบริโภคสุราลงได้ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นจริงก็จำเป็นที่จะมีการปรับปรุงเพื่อให้สามารถลดการบริโภคได้อย่างจริงจัง

แผนภาพที่ 10.4 รายได้ภาษีสุรา

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

10.4.1 ลักษณะสินค้าสุรา

ภาษีสูรามี 2 กลุ่ม คือ ภาษีสูรากลั่น และภาษีสูราแช่ ซึ่งในการศึกษานี้เน้น ภาษีสูราหมายถึง สุรากลั่น ส่วนสุราแช่นั้นจะอยู่ในส่วนของภาษีเบียร์ แม้เบียร์จะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสุราแช่ แต่ก็เป็น ภาษีที่สร้างรายได้หลัก และมีมูลค่าสูง ซึ่งจะทำให้ง่ายในการศึกษาในส่วนอื่นๆ ต่อไป

สุรากลั่น คือ สุราที่ได้กลั่นแล้วและให้หมายความ รวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มี แรงแอลกอฮอล์เกินกว่าสิบห้าดีกรีด้วย สุรากลั่นแบ่งเป็น

- สุราสามทับ คือ สุรากลั่นที่มีความแรงแอลกอฮอล์ตั้งแต่แปดสิบดีกรีขึ้นไป
- สุราขาว คือ สุรากลั่นที่ปราศจากเครื่องย้อมหรือสิ่งผสมปรุงแต่ง มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่าแปดสิบดีกรี
- สุราผสม คือ สุรากลั่นที่ใช้สุราขาวหรือสุราสามทับมาปรุงแต่งมีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่าแปดสิบดีกรี
- สุราปรุงพิเศษ คือ สุรากลั่นที่ใช้สุราสามทับมาปรุงแต่ง มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่าแปดสิบดีกรี
- สุราพิเศษ คือ สุราที่ทำขึ้นโดยกรรมวิธีพิเศษ แบ่งเป็น
 - ประเภทวิสกี้
 - บรั่นดี
 - รัม
 - วอดก้า
 - ยิน
 - ลิเคียว
 - สุราแบบต่างประเทศอย่างอื่น
 - เกาเหลียง เชียงซุน บุนกุ่มโล้ว หรือสุราแบบจีนอื่น

10.4.2 ผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษีสูรา

ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา และผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นภาษีสสามารถผลักภาระภาษีให้แก่ผู้บริโภคได้ แม้ในทางกฎหมายจะระบุให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าก็ตาม อย่างไรก็ตามการผลักภาระภาษีนี้อาจผลักไปได้ไม่หมด ซึ่งหมายถึงผู้ผลิตและนำเข้าเองยังต้องรับภาระภาษีบางส่วนอยู่ด้วย

10.4.3 อัตราภาษีสุรา

ตารางที่ 10.5 อัตราภาษีสุรา

รายการ	อัตราภาษี			
	ตามมูลค่า		ตามปริมาณ (บาทต่อลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์)	
	ปัจจุบัน	เพดาน	ปัจจุบัน	เพดาน
สุรากลั่น				
1 สุราขาว	50	50	120	400
2 สุราผสม	50	50	300	400
3 สุราปรุงพิเศษ	50	50	400	400
4 สุราพิเศษ				
- วิสกี้	50	50	400	400
- บรันดี	48	50	400	400
- นอกจากวิสกี้และบรันดี	50	50	400	400
5 สุราสามทับ				
- สุราสามทับที่นำไปใช้ใน อุตสาหกรรม	2	50	1	400
- สุราสามทับที่นำไปใช้ในการแพทย์	0.1	50	0.05	400
- อื่นๆ นอกจากเพื่อนใช้ใน อุตสาหกรรมและทางการแพทย์	10	50	6.0	400

ที่มา—กรมสรรพสามิต

10.4.4 วิธีการคำนวณภาษีสรรพสามิตของสุรา

สามารถแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

1. วิธีการคำนวณภาษีสุราที่ทำในราชอาณาจักร ต้องคำนวณสองวิธีและเสียภาษีวิธีที่คำนวณเป็นเงินสูงกว่า

วิธีที่ 1 คำนวณภาษีในอัตราตามมูลค่าโดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{ภาษีสุรา} = ((\text{ต้นทุนการผลิต} + \text{กำไร}) \times \text{อัตราภาษีสุราตามมูลค่า}) / (1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีสุราตามมูลค่า}))$$

วิธีที่ 2 คำนวณภาษีตามอัตราปริมาณ

$$\text{ภาษีสุรา} = (\text{ดีกรี} \times \text{ขนาดบรรจุ} \times \text{อัตราภาษีสุราตามปริมาณ}) / 100$$

2. วิธีการคำนวณสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรต้องคำนวณสองวิธี และเสียภาษีวิธีที่คำนวณเป็นเงินสูงกว่า

วิธีที่ 1 การคำนวณภาษีสุราในอัตราตามมูลค่าโดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{ภาษีสุรา} = (\text{C.I.F} + \text{อากร} + \text{ค่าธรรมเนียมอื่น}) \times \text{อัตราภาษีสุราตามมูลค่า} / 1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีสุราตามมูลค่า})$$

วิธีที่ 2 คำนวณภาษีสุราในอัตราปริมาณ

$$\text{ภาษีสุรา} = \text{ดีกรี} \times \text{ขนาดบรรจุ} \times \text{อัตราภาษีสุราตามปริมาณ} / 100$$

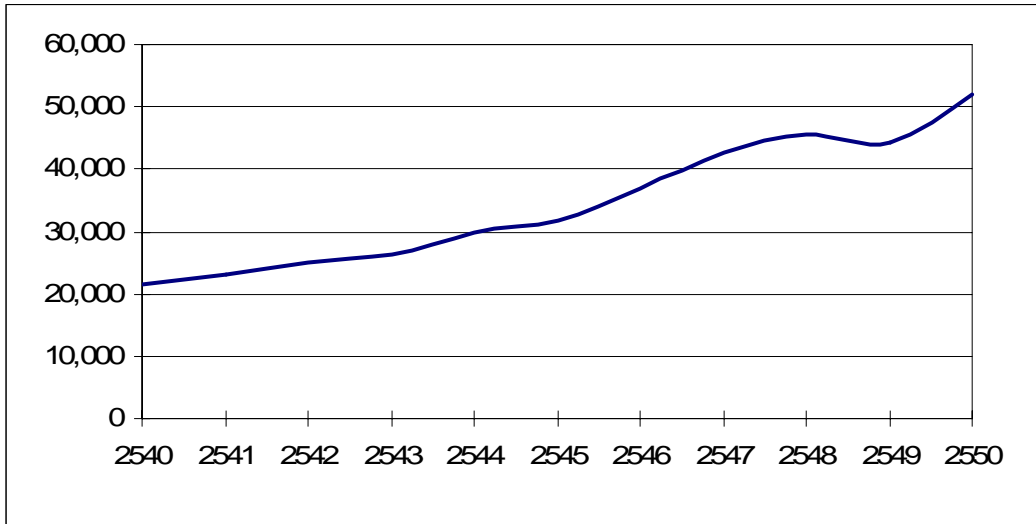
10.5 ภาษีเบียร์

ภาษีเบียร์มีมูลค่าที่สูงขึ้นมากเช่นกัน โดยในปีงบประมาณ 2550 มีมูลค่ากว่า 50,000 ล้านบาท ดังแผนภาพ แม้จะมีการปรับอัตราภาษีบ่อยครั้ง

ภาษีเบียร์ถูกจัดอยู่ในกลุ่มของสุราแช่ แต่เบียร์นั้นมีมูลค่าการจัดเก็บมากที่สุดในกลุ่ม ส่วนเป้าหมายการจัดเก็บเช่นเดียวกับสุราคือต้องการที่จะลดการบริโภคลง เพราะมีผลเสียทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่สุขภาพและสวัสดิภาพความปลอดภัยของประชาชนในประเทศ ในประเด็นของฐานภาษีและอัตราภาษีนั้นได้ถูกหยิบยกขึ้นมาถกถึงอยู่เสมอในแง่ของความเป็นธรรมและเหมาะสม ว่าควรจัดเก็บตามมูลค่าหรือตามปริมาณแอลกอฮอล์

แผนภาพที่ 10.5 รายได้ภาษีเบียร์

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

10.5.1 ลักษณะสินค้าเบียร์

ตามการจัดเก็บของกรมสรรพสามิตแล้วเบียร์จัดอยู่ในกลุ่มประเภทสุราแช่ ซึ่งตามความหมายของสรรพสามิต สุราแช่ คือสุราที่ไม่ได้กลั่น รวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรีด้วย สุราแช่แบ่งเป็น

- ชนิดเบียร์
- ชนิดไวน์และสปาร์กลิ่งไวน์ที่ทำจากองุ่น
- สุราแช่พื้นเมือง
- สุราแช่อื่นนอกจาก ข้อ 1 – 3 ในตาราง 10.6

10.5.2 ผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษีเบียร์

ผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษีเบียร์จะเหมือนกับภาษีสุรา เพราะอยู่ใบข้อบังคับภายใต้ พรบ. สุรา เช่นเดียวกัน ได้แก่ ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุรา และผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร

10.5.3 อัตราภาษีเบียร์

ตารางที่ 10.6 อัตราภาษีเบียร์

รายการ	อัตราภาษี			
	ตามมูลค่า		ตามปริมาณ (บาทต่อลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์)	
	ปัจจุบัน	เพดาน	ปัจจุบัน	เพดาน
สุราแช่				
1 เบียร์	60	60	100	100
2 ไวน์และสปาร์กลิงไวน์ที่ทำจากองุ่น	60	60	100	100
3 ชนิดสุราแช่พื้นเมือง	25	60	70	70
4 ชนิดอื่นนอกจาก (1),(2) และ (3)	25	60	70	70

ที่มา—กรมสรรพสามิต

10.5.4 วิธีการคำนวณภาษีสรรพสามิตของเบียร์

สามารถแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

1. วิธีการคำนวณภาษีสุราที่ทำในราชอาณาจักร ต้องคำนวณสองวิธีและเสียภาษีวิธีที่คำนวณเป็นเงินสูงกว่า

วิธีที่ 1 คำนวณภาษีในอัตราตามมูลค่าโดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{ภาษีสุรา} = ((\text{ต้นทุนการผลิต} + \text{กำไร}) \times \text{อัตราภาษีสุราตามมูลค่า}) / (1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีตามมูลค่า}))$$

วิธีที่ 2 คำนวณภาษีตามอัตราปริมาณ

$$\text{ภาษีสุรา} = (\text{ดีกรี} \times \text{ขนาดบรรจุ} \times \text{อัตราภาษีตามปริมาณ}) / 100$$

2. วิธีการคำนวณสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรต้องคำนวณสองวิธี และเสียภาษีวิธีที่คำนวณเป็นเงินสูงกว่า

วิธีที่ 1 การคำนวณภาษีสุราในอัตราตามมูลค่าโดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{ภาษีสุรา} = (C.I.F + \text{อากร} + \text{ค่าธรรมเนียมอื่น}) \times \text{อัตราภาษีตามมูลค่า} / (1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษีตามมูลค่า}))$$

วิธีที่ 2 คำนวณภาษีในอัตราปริมาณ

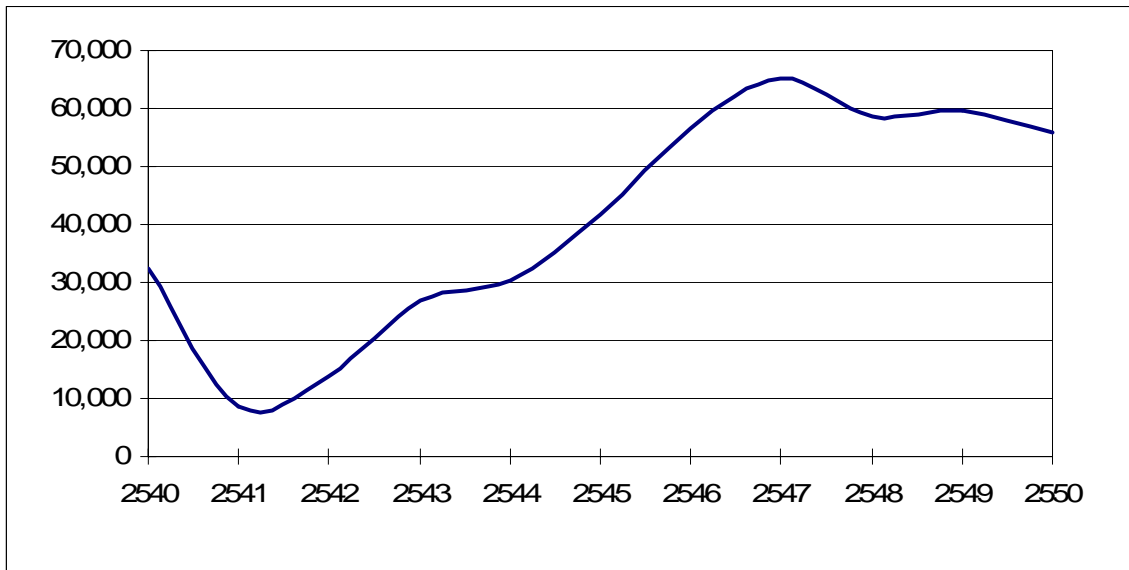
$$\text{ภาษีสุรา} = \text{ดีกรี} \times \text{ขนาดบรรจุ} \times \text{อัตราภาษีสุราตามปริมาณ} / 100$$

10.6 ภาษีรถยนต์

ภาษีรถยนต์แม้จะมีแนวโน้มรายได้ที่สูงขึ้นแม้ว่าในช่วง 2 ปีล่าสุดจะลดลงแต่เป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะความเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยที่ผันแปรไปตามภาวะเศรษฐกิจที่หดตัวลง แต่ทั้งนี้มูลค่าที่ได้ก็ยังสูงอยู่ โดยมีมูลค่า 57,822 ล้านบาท ในปี 2551 ซึ่งภาษีรถยนต์มีเป้าหมายในการจัดเก็บเพราะเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ดังนั้นภาวะภาษีที่เกิดขึ้นนั้นผู้บริโภคมักมีความยินดีที่จะจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการนั้นๆ

แผนภาพที่ 10.6 รายได้ภาษีรถยนต์

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

10.6.1 ลักษณะสินค้านำรถยนต์

รถยนต์ คือ รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อขึ้นไป และเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น แต่ไม่รวมถึงรถที่เดินบนราง รถจักรยานยนต์มีพ่วงข้างไม่เกินหนึ่งล้อและรถยนต์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

▪ ภา ษี สรรพ สามี ต

- **รถยนต์นั่ง** คือ รถเก๋งหรือรถยนต์ที่ออกแบบสำหรับเพื่อใช้สำหรับนั่งเป็นปกติวิสัย และให้หมายความรวมถึงรถยนต์ในลักษณะทำนองเดียวกัน เช่น รถยนต์ที่มีหลังคาติดต่อกันเป็นเนื้อเดียวกันในลักษณะถาวรด้านข้าง หรือด้านหลังคนขับมีประตูหรือหน้าต่างและมีที่นั่ง ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีที่นั่งเท่าใด
- **รถยนต์โดยสาร** คือ รถตู้หรือรถยนต์ที่ออกแบบเพื่อใช้ขนส่งคนโดยสารจำนวนมาก รวมทั้งรถยนต์ในลักษณะทำนองเดียวกัน
- **รถยนต์กระบะ** คือ รถยนต์ที่มีที่นั่งด้านหน้าตอนเดียวสำหรับคนขับ และตอนหลังเป็นกระบะบรรทุก ซึ่งเปิดโล่งจนถึงท้ายรถโดยไม่มีหลังคา

10.6.2 ผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษีรถยนต์

1. ผู้ประกอบอุตสาหกรรม
2. ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ
3. ผู้นำเข้าซึ่งสินค้า
4. ผู้อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ซึ่งประกอบด้วย
 - ผู้ดัดแปลงรถยนต์ (ม.144 เบญจ)
 - เจ้าของคลังสินค้าทัณฑ์บน (ม.42)
 - ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบกิจการสถานบริการอันตั้งขึ้นใหม่ โดยการควบเข้ากัน หรือผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบกิจการสถานบริการที่รับโอนกับผู้ประกอบอุตสาหกรรมเดิม (ม.57)
 - ผู้ได้รับเอกสิทธิ์ตาม ม.102(3) สำหรับสินค้าที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมได้รับคืนหรือยกเว้นภาษี (ม.12 ว2(2))
 - ผู้ได้รับสิทธิยกเว้น หรือลดอัตราภาษีสำหรับสินค้านำเข้า (ม.11 ว2(2),(3))
 - ผู้โอนและผู้รับโอน ที่ได้รับเอกสิทธิ์ตาม ม.102(3) ที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมได้รับคืน หรือยกเว้นภาษี (ม.12 ว2 (1))
 - ผู้โอน และผู้รับโอนสินค้านำเข้าที่ได้รับยกเว้น หรือลดอัตราภาษี (ม.11 ว2 (1))
 - ผู้จัดการมรดก หรือทายาท ผู้ได้รับมรดกสินค้านำเข้าที่ได้รับการยกเว้น หรือลดอัตราภาษี (ม.11 ว2 (4))
 - ผู้จัดการมรดก ทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก ผู้อนุบาล หรือผู้พิทักษ์ (ม.56)

▪ ภาษีสรรพสามิต

- ผู้ชำระบัญชี และกรรมการผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันเลิกกิจการ ในกรณีที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบการสถานบริการ เป็นนิติบุคคล และเลิกกิจการ โดยมีการชำระบัญชี (ม.58)
- ผู้กระทำความผิดตาม ม.161,ม.162 (ม.163)

10.6.3 อัตราภาษีรถยนต์

ตารางที่ 10.7 อัตราภาษีรถยนต์

รายการ	ตามมูลค่า	
	ปัจจุบัน	เพดาน
1. รถยนต์นั่ง		
1.1 ความจุไม่เกิน 2,000 CC และเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า	30	50
1.2 ความจุเกิน 2,000 CC แต่ไม่เกิน 2,500 CC และเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า	35	50
1.3 ความจุเกิน 2,500 CC แต่ไม่เกิน 3,000 CC และเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า	40	50
1.4 ความจุเกิน 3,000 CC หรือเครื่องยนต์เกิน 220 แรงม้า	50	50
2. รถยนต์กึ่งบรรทุก (PPV)		
2.1 ความจุไม่เกิน 3,250 CC	20	50
2.2 ความจุเกิน 3,250 CC	50	50
3. รถยนต์นั่งที่มีกระบะ (Double Cab)		
3.1 ความจุไม่เกิน 3,250 CC	12	50
3.2 ความจุเกิน 3,250 CC	50	50
4. รถยนต์กระบะดัดแปลง		
3.1 ความจุไม่เกิน 3,250 CC	3	50
3.2 ความจุเกิน 3,250 CC	50	50
5. รถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน		
5.1 ความจุไม่เกิน 2,000 CC และเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า	30	50
5.2 ความจุเกิน 2,000 CC แต่ไม่เกิน 2,500 CC และเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า	35	50
5.3 ความจุเกิน 2,500 CC แต่ไม่เกิน 3,000 CC และเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า	40	50
5.4 ความจุเกิน 3,000 CC หรือเครื่องยนต์เกิน 220 แรงม้า	50	50
6. รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ประเภทประหยัดพลังงาน		
6.1 แบบผสมใช้เชื้อเพลิงและไฟฟ้า		
- ความจุไม่เกิน 3,000 CC	10	50

▪ ภาชีสรรพสามิต

รายการ	ตามมูลค่า	
	ปัจจุบัน	เพดาน
- ความจุเกิน 3,000 CC	10	50
6.2 แบบพลังงานไฟฟ้า	10	50
6.3 แบบเซลล์เชื้อเพลิง	10	50
6.4 รถยนต์ประหยัดพลังงานมาตรฐานสากล (เริ่ม 1 ตุลาคม 2552 เป็นต้นไป)		
- เครื่องยนต์เบนซิน ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 1,300 C.C	17	50
- เครื่องยนต์ดีเซล ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 1,400 C.C	17	50
7. รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ประเภทใช้เชื้อเพลิงทดแทน ความจุไม่เกิน 3,000 CC		
7.1 ใช้เอทานอลผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 20		
- ที่มีความจุของกระบอกสูบไม่เกิน 2,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	25	50
- ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,000 C.C. แต่ไม่เกิน 2,500 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	30	50
- ที่มีความจุของกระบอกสูบเกิน 2,500 C.C. แต่ไม่เกิน 3,000 C.C. และมีกำลังเครื่องยนต์ไม่เกิน 220 แรงม้า (HP)	35	50
- ที่มีความจุของกระบอกเกิน 3,000 C.C. หรือมีกำลังเครื่องยนต์เกิน 220 แรงม้า (HP)	50	50
7.2 ใช้ก๊าซธรรมชาติได้	20	50
8. รถยนต์นั่งสามล้อ และรถยนต์นั่งที่ผลิตขึ้นโดยใช้เครื่องยนต์ของรถจักรยานยนต์ขนาดไม่เกิน 250 CC		
- รถยนต์นั่งสามล้อ	5	50
- รถยนต์นั่งที่ผลิตขึ้นโดยใช้เครื่องยนต์ของรถจักรยานยนต์ขนาดไม่เกิน 250 C.C.	5	50
9. รถยนต์กระบะรวมน้ำหนักไม่เกิน 4,000 ก.ก.		
9.1 ความจุไม่เกิน 3,250 CC		
- มีคุณลักษณะตามที่ รมต. ประกาศกำหนด	3	50
- มีคุณลักษณะอื่น	18	50
9.2 ความจุเกิน 3,250 CC	50	50

ที่มา—กรมสรรพสามิต

10.6.5 วิธีการคำนวณภาษีสรรพสามิต

แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ผลิตในประเทศ และกรณีนำเข้าจากต่างประเทศ

กรณีที่ผลิตในราชอาณาจักร ม.8(1)

การคำนวณภาษี/ฐานภาษี ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามอัตราที่กำหนด โดยคำนวณภาษีสรรพสามิต ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ภาษีสรรพสามิต} &= \text{มูลค่า} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต} \\ &= (\text{ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม} + \text{ภาษีสรรพสามิต} + \text{อัตราภาษีเพื่อมหาดไทย}) \times \\ &\quad \text{อัตราภาษีสรรพสามิต} \\ &= (\text{ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต}) / (1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษี} \\ &\quad \text{สรรพสามิต})) \end{aligned}$$

หากระบุอัตราภาษีทั้งตามปริมาณและตามมูลค่า ให้คำนวณค่าภาษีสรรพสามิตทั้ง 2 อัตรา ก่อน และให้ใช้อัตราที่คิดได้สูงกว่า

กรณีนำเข้าจากต่างประเทศ ม.8(3)

ผู้นำเข้ามีหน้าที่เสียภาษีในอัตราภาษีที่กำหนดโดยให้ถือมูลค่า คือ ราคา C.I.F. ของสินค้าบวก ด้วยอากรค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนและค่าธรรมเนียมอื่น ตามที่จะ ได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม

$$\begin{aligned} \text{ภาษีสรรพสามิต} &= \text{มูลค่าดังกล่าว} \times \text{อัตราภาษีสรรพสามิต} \\ &= ((\text{C.I.F.} + \text{อากรขาเข้า} + \text{ภาษีค่าธรรมเนียมอื่นไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม}) \times \\ &\quad \text{อัตราภาษี}) / (1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษี})) \end{aligned}$$

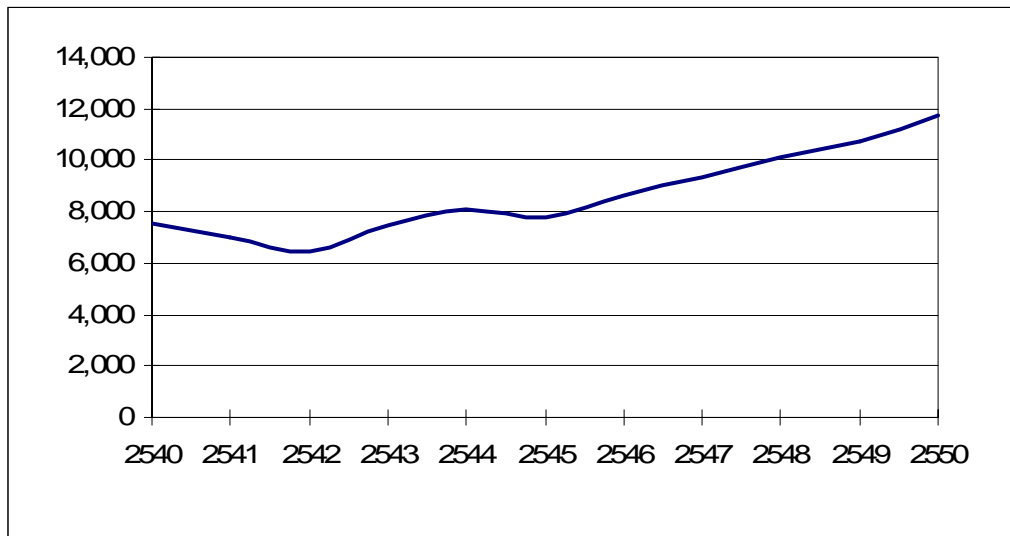
10.7 ภาษีเครื่องดื่ม

ภาษีเครื่องดื่มจัดเก็บจากเครื่องดื่มหลายชนิด ซึ่งมีเป้าหมายในการจัดเก็บที่ต่างกันไป เช่น จัดเก็บจากเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมที่ไม่ได้มาจากธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนบริโภคสินค้าที่ดีต่อ

สุขภาพเป็นต้น มูลค่าการเก็บภาษีเครื่องดื่มถึงแม้ไม่มากนักแต่ก็อยู่ในระดับต้นๆ ของรายได้สรรพสามิตรวม โดยในปีงบประมาณ 2551 มีรายได้กว่า 12,000 ล้านบาทและมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น

แผนภาพที่ 10.7 รายได้ภาษีเครื่องดื่ม

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

10.7.1 ลักษณะสินค้าเครื่องดื่ม

เครื่องดื่ม หมายถึง สิ่งซึ่งตามปกติใช้เป็นเครื่องดื่มได้โดยไม่ต้องเจือปนและไม่มีแอลกอฮอล์ โดยจะมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม อันบรรจุในภาชนะและผนึกไว้ เช่น น้ำแร่ น้ำหวาน น้ำผลไม้ น้ำพืชผัก และน้ำโซดา เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงเครื่องดื่มที่ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขยายเครื่องดื่ม ไม่ว่าจะขายด้วยวิธีใด แม้จะไม่ได้บรรจุภาชนะและผนึกไว้ แต่ไม่รวมถึง

- น้ำ หรือน้ำแร่ตามธรรมชาติ
- น้ำกลั่น หรือน้ำกรองสำหรับดื่มโดยไม่ปรุงแต่ง
- เครื่องดื่มซึ่งผู้ผลิตได้ผลิตขึ้นเพื่อขายปลีกเองโดยเฉพาะ อันมิได้มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วย ทั้งนี้ได้สงวนคุณภาพด้วยเครื่องเคมี
- นํ้านมจืด นํ้านมอื่น ๆ ไม่ว่าจะปรุงแต่งหรือไม่ ทั้งนี้ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยอาหาร
- เครื่องดื่มตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

เครื่องดื่ม สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทได้แก่

- โซดา
- เครื่องดื่มทั่วไป
- น้ำผลไม้ แบ่งเป็น
 - น้ำผลไม้ทั่วไป
 - น้ำผลไม้ที่มีส่วนผสมตามที่กรมฯ กำหนด

10.7.2 ผู้ที่มีหน้าที่ในการเสียภาษีเครื่องดื่ม

ประกอบด้วย

- ผู้ประกอบอุตสาหกรรม
- ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ
- ผู้นำเข้าซึ่งสินค้า
- ผู้อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด
 - เจ้าของคลังสินค้าทัณฑ์บน (ม.42)
 - ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบกิจการสถานบริการอันตั้งขึ้นใหม่ โดยการควบเข้ากัน หรือผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบกิจการสถานบริการที่รับโอนกับผู้ประกอบอุตสาหกรรมเดิม (ม.57)
 - ผู้ได้รับเอกสิทธิ์ตาม ม.102(3) สำหรับสินค้าที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมได้รับคืนหรือยกเว้นภาษี (ม.12 ว2(2))
 - ผู้ได้รับสิทธิยกเว้น หรือลดอัตราภาษีสำหรับสินค้านำเข้า (ม.11 ว2(2),(3))
 - ผู้โอนและผู้รับโอน ที่ได้รับเอกสิทธิ์ตาม ม.102(3) ที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมได้รับคืน หรือยกเว้นภาษี (ม.12 ว2 (1))
 - ผู้โอน และผู้รับโอนสินค้านำเข้าที่ได้รับยกเว้น หรือลดอัตราภาษี (ม.11 ว2 (1))
 - ผู้จัดการมรดก หรือทายาท ผู้ได้รับมรดกสินค้านำเข้าที่ได้รับการยกเว้น หรือลดอัตราภาษี (ม.11 ว2 (4))
 - ผู้จัดการมรดก ทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก ผู้อนุบาล หรือผู้พิทักษ์ (ม.56)

▪ ภาษีสรรพสามิต

- ผู้ชำระบัญชี และกรรมการผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันเลิกกิจการ ในกรณีที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรือผู้ประกอบการกิจการสถานบริการเป็นนิติบุคคล และเลิกกิจการ โดยมีการชำระบัญชี (ม.58)
- ผู้กระทำความผิดตาม ม.161,ม.162 (ม.163)

10.7.3 อัตราภาษีเครื่องดื่ม

ตารางที่ 10.8 อัตราภาษีเครื่องดื่ม

รายการ	อัตราภาษี			
	ตามมูลค่า		ตามปริมาณ	
	ปัจจุบัน	เพดาน	ปัจจุบัน	เพดาน
1. น้ำแร่เทียม น้ำโซดา และน้ำอัดลมที่ไม่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆ และไม่ปรุงกลิ่นรส	25	25	0.77	0.77
2. น้ำแร่ และน้ำอัดลมที่เติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้หวานอื่นๆ หรือที่ปรุงกลิ่นรส และเครื่องดื่มอื่นๆ ที่ไม่มีแอลกอฮอล์	20	20	0.37	0.37
3. น้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่ไม่ได้หมักและไม่ได้เติมสุราไม่ว่าจะเติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้หวานอื่นๆ หรือไม่ก็ตาม	20	20	0.37	0.37
3.1 ที่มีส่วนผสมตามที่กรมกำหนด	4	20	0.11	0.37
3.2 ที่มีส่วนผสมตามที่กรมกำหนด	ยกเว้นภาษี	20	ยกเว้นภาษี	0.45

ที่มา—กรมสรรพสามิต

10.7.4 วิธีการคำนวณภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่ม

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามอัตราที่กำหนด โดยคำนวณภาษีสรรพสามิตได้ดังนี้

1. กรณีอัตราภาษีตามปริมาณ

$$\text{ภาษีสรรพสามิต} = \text{ปริมาณสินค้า} \times \text{อัตราภาษี}$$

2. กรณีอัตราภาษีตามมูลค่า

▪ ภาษีสรรพสามิต

$$\begin{aligned}
 \text{ภาษีสรรพสามิต} &= \text{มูลค่า} \times \text{อัตราภาษี} \\
 &= (\text{ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม} + \text{ภาษีสรรพสามิต} + \text{อัตราภาษีเพื่อ} \\
 &\quad \text{มหาดไทย}) \times \text{อัตราภาษี} \\
 &= (\text{ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม} \times \text{อัตราภาษี}) / (1 - (1.1 \times \text{อัตราภาษี}))
 \end{aligned}$$

11

กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร

ในการวิเคราะห์รายได้จัดเก็บของกรมสรรพากร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดเก็บรายได้ ซึ่งหลักการทางเศรษฐศาสตร์สามารถแบ่งออกเป็น ภาษีทางตรง (Direct Taxes) และภาษีทางอ้อม (Indirect Taxes) ตามการจัดเก็บและผู้รับภาระนั้น คณะผู้วิจัยได้วางกรอบให้มีการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ตามโครงสร้างภาษีสรรพากร โดยได้วางกรอบในการศึกษา ตามรายภาษี ออกเป็น 5 ชนิดภาษี ดังนี้

- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ภาษีธุรกิจเฉพาะ

จากการทบทวนวรรณกรรมปริทัศน์และงานวิจัยเชิงวิชาการที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยสามารถนำมากำหนดปัจจัยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ในแต่ละสมการได้ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทต่อไป

11.1 การประมาณการความต้องการบริโภคสินค้าต้องภาษี สรรพากร

ในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้จากเครื่องมือภาษีของกรมสรรพากรนั้น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบจำลองที่ประกอบไปด้วยสมการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สมการภาษีเงินได้นิติบุคคล สมการภาษีมูลค่าเพิ่ม สมการภาษีเงินได้ปิโตรเลียม และสมการภาษีธุรกิจเฉพาะ ด้วยวิธีการประมาณเส้นถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่มีความเกี่ยวข้องในการกำหนดพฤติกรรมของแต่ละประเภทเครื่องมือภาษี โดยข้อมูลที่น่ามาใช้เป็นตัวแทนสามารถแบ่งได้ดังนี้

- ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ฐานภาษีแต่ละประเภท หรือตัวแปรแทน (Proxy Data) รวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ตัวแปรตาม ได้แก่ รายได้ภาษีแต่ละประเภท

โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) และใช้การขจัดผลของฤดูกาล (Seasonal Adjustment) โดยใส่ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ในบางช่วงฤดูกาล เนื่องจากเครื่องมือภาษีประเภทภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้ปิโตรเลียมมีกำหนดเวลาที่แน่นอนในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีประจำปี เช่น รายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะมีการขยายตัวสูงที่สุดในช่วงไตรมาส 1 และรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลมีการขยายตัวสูงในช่วงไตรมาส 2 และ 3 เป็นต้น

ในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อคาดการณ์รายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากรในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้คำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ข้อมูล และวิธีการประมาณการที่จะนำมาใช้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- **ข้อมูลที่น่ามาใช้ในแบบจำลอง** ควรคำนึงถึงคุณภาพและความน่าเชื่อถือของข้อมูลเป็นหลัก โดยในงานศึกษานี้ที่ปรึกษาได้จัดสร้างแบบจำลองคาดการณ์เป็นแบบรายไตรมาส โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2542 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2550 ในการวิเคราะห์สมการถดถอย ซึ่งจำนวนข้อมูลถือว่าพอเพียงสำหรับการประมาณการทางสถิติ
- **วิธีการประมาณการ** อยู่บนหลักการทางเศรษฐมิติ โดยใช้วิธีการประมาณเส้นถดถอยเชิงซ้อน เนื่องจากข้อมูลมีความต่อเนื่องและเป็นข้อมูลที่มีโครงสร้างเหมือนกันในรายไตรมาส แม้ว่าจะมีลักษณะเป็นข้อมูลอนุกรมซึ่งอาจทำให้การประมาณด้วยวิธีดังกล่าว

กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองการจัดเก็บภาษีสรรพากร

ให้ผลที่ไม่น่าเชื่อถือ คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบ co-integration เพื่อหาความสัมพันธ์ในระยะยาว

ทั้งนี้ ตามโครงสร้างของแบบจำลองที่ได้จัดสร้างขึ้น เราสามารถสรุปข้อดี และข้อจำกัดที่เกิดขึ้นได้ ดังแสดงในตารางที่ 11.1

ตารางที่ 11.1 ข้อดีและข้อจำกัดของแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

ข้อดี	ข้อจำกัด
- เนื่องจากแบบจำลองรายได้ภาษีสรรพากรที่ได้จัดทำขึ้นในครั้งนี้ได้กำหนดลักษณะของตัวแปรตามประมวลรัษฎากร ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดตัวแปรที่สอดคล้องกับฐานภาษีและอัตราภาษีที่ชัดเจน	- ข้อมูลบางตัวไม่สามารถหาฐานภาษีมาประมาณการณได้ชัดเจน อาทิ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดอกเบี้ย จึงหา proxy ฐานภาษีโดยใช้ตัวแปรเชิงมหภาคที่ใกล้เคียงเป็นตัวแทน ซึ่งทำให้อาจได้ข้อมูลที่มีลักษณะการกระจายตัวไม่สอดคล้องกับข้อมูลประชากร
- คณะผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรรายได้ภาษีแยกประเภทตามรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้ส่วนใหญ่ ซึ่งครอบคลุมรายได้จากภาษีสรรพากรกว่า ร้อยละ 90 ทำให้ผลการประมาณการณที่ได้จากแบบจำลองมีความคลาดเคลื่อนเพียงข้อมูลรายได้อื่นๆ ของกรมสรรพากรเท่านั้น อย่างไรก็ตามเพื่อให้สามารถประมาณการณรายได้ได้อย่างถูกต้องคณะผู้วิจัยก็ได้นำข้อมูลรายได้อื่นๆ มาคำนวณโดยเทียบเคียงกับอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและค่าความไหวตัวของภาษีสรรพากร (Tax Buoyancy)	- ผลการประมาณการณอาจมีความคลาดเคลื่อนในส่วน of tax credit เนื่องจากแบบจำลองไม่ครอบคลุมการคาดการณ tax credit ของแต่ละหน่วยธุรกิจที่ยื่นแบบภาษี
- แบบจำลองมีขนาดเล็ก ทำให้มีจำนวนตัวแปรที่ไม่มากนัก จึงง่ายและสะดวกต่อการใช้งานและปรับปรุง (update) แบบจำลอง รวมทั้งในการพยากรณ์จะอาศัยดุลยพินิจน้อยกว่าแบบจำลองขนาดใหญ่	

ที่มา: มุลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

11.2 สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา

ในส่วนของการใช้รายได้ที่สามารถจัดเก็บได้มาเป็นตัวแปรนั้นจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตของรายได้ที่นำมาใช้ในแบบจำลอง เนื่องจากข้อมูลภาษีรายได้ดังกล่าวมีความสมบูรณ์ครบถ้วนแตกต่างกัน อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูล ดังนั้นเพื่อให้การประมาณการณรายได้โดยใช้ข้อมูลรายได้ภาษีได้ผลการประมาณการที่มีความน่าเชื่อถือ ทั้งนี้รายได้ภาษีสรรพากรเมื่อพิจารณาจากช่วงเวลาการจัดเก็บแล้ว สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงจะได้กำหนดขอบเขตและนิยามของรายได้ภาษีที่นำมาใช้ในการคำนวณ ดังนี้

1. รายได้ภาษีที่เกิดขึ้นทุกๆ เดือน ได้แก่ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และภาษีทางอ้อมนำส่งซึ่งเกิดเป็นรายได้ของรัฐบาลทุกๆ เดือน เนื่องจากตามกฎหมายแล้ว ภาษีที่เกิดจากรุกรกรมในเดือนใดๆ จะต้องนำส่งกรมสรรพากรภายในเดือนถัดไปโดยมีกำหนดวันที่แน่นอน

2. รายได้ภาษีประจำปีหรือประจำงวด เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี เป็นต้น ซึ่งรายได้ส่วนนี้จะมีกำหนดเวลาแน่นอนแตกต่างกันไปตามประเภทภาษี โดยผู้เสียภาษีต้องยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีปีละ 1 ครั้งเป็นอย่างน้อย หรืออาจยื่นมากกว่านี้ในกรณีที่มีการขอปรับปรุงแบบแสดงรายการภาษีที่ได้ยื่นเสียไปแล้ว นอกจากนี้ รายได้ภาษีในส่วนนี้จะมากหรือน้อยยังขึ้นอยู่กับรายได้ภาษีประเภทแรกด้วย เนื่องจากภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายสามารถนำมาเครดิตภาษีประจำปีได้

3. รายได้ภาษีและรายได้อื่นๆ ที่จัดเก็บนอกกำหนดเวลาตามกฎหมาย เช่น เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ภาษีอากรประเมิน เป็นต้น ซึ่งรายได้ส่วนนี้แม้จะเกิดขึ้นทุกเดือนแต่ก็ไม่มีคามแน่นอน เนื่องจากปัจจัยด้านการบริหารจัดการเก็บของเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรเป็นหลัก

ดังนั้นในการประมาณการรายได้ภาษีสรรพากรแต่ละประเภทจึงต้องคำนึงถึงช่วงเวลาการเสียภาษีดังกล่าว และการประมาณการรายได้ภาษีประเภทที่เกิดขึ้นทุกเดือนโดยใช้ข้อมูลเป็นไตรมาส อาจทำให้การเหลื่อมเวลาของข้อมูลมีผลค่อนข้างน้อย ในขณะที่รายได้ภาษีประจำปีหรือประจำงวดย่อมเกิดจากผลโดยตรงของการเสียภาษีประเภทที่เกิดขึ้นทุกเดือนเนื่องจากจัดเก็บจากฐานเดียวกัน กฎหมายจึงให้การเครดิตภาษีเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนของภาระภาษีดังกล่าว

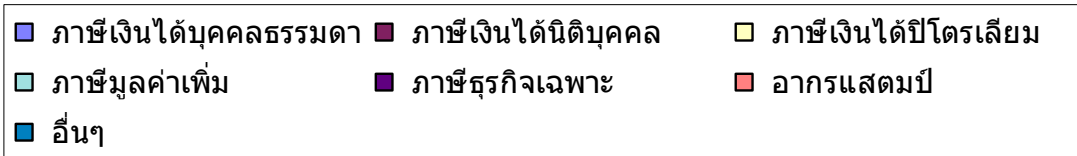
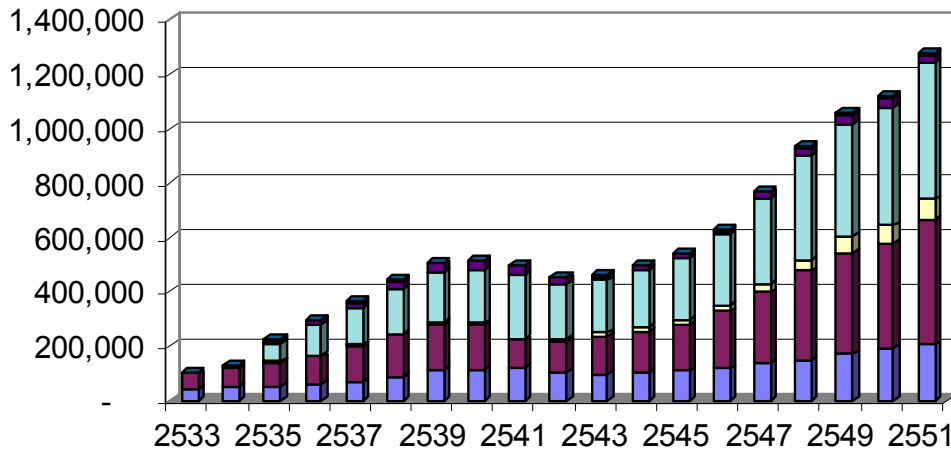
12

แบบจำลองเพื่อการประมาณการ รายได้จากการจัดเก็บภาษี สรรพากร

12.1 สมการเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษี สรรพากร

เมื่อพิจารณารายได้จัดเก็บของกรมสรรพากร ทั้งในส่วนของภาษีทางตรง และภาษีทางอ้อม จะเห็นได้ว่า ร้อยละ 85 ของรายได้ที่กรมสรรพากรจัดเก็บ ประกอบด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ

แผนภาพที่ 12.1: โครงสร้างรายได้รัฐบาลที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากร
ปีงบประมาณ 2533-2551

ที่มา : มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ดังนั้น รายได้ที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากรจะสามารถคำนวณได้จากสมการดังนี้

$$RD_TAX = PIT + CIT + PPT + VAT + SBT + OTH_RD$$

โดยที่

PIT = ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

CIT = ภาษีเงินได้นิติบุคคล

PPT = ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

VAT = รายได้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

SBT = ภาษีธุรกิจเฉพาะ

OTH_RD = รายได้อื่น ของกรมสรรพากร

▪ **แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร**

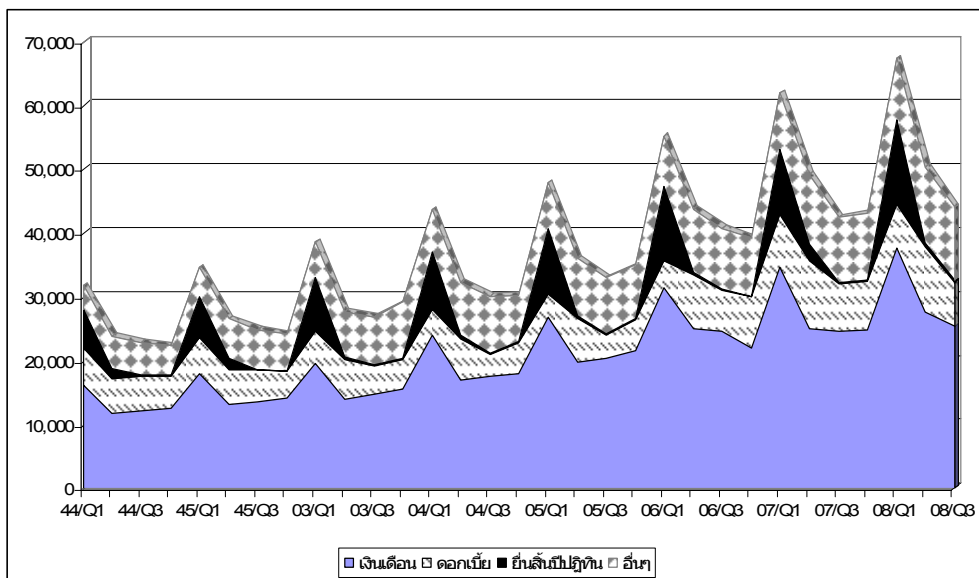
จากความสัมพันธ์ข้างต้น เราสามารถทำการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีโดยกรมสรรพากร โดยการจัดสร้างสมการเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรม (Behavior Equation) เพื่อใช้ในการประมาณการภาษีแต่ละประเภทหลักทั้ง 5 ประเภท ขณะที่ในส่วนของการแอสแตมป์ และภาษีอื่น ๆ นั้น จะใช้การประมาณการแบบกำหนดสัดส่วนในการเจริญเติบโต ซึ่งมีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

12.1.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax: PIT)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามาจากหลายแหล่งของบุคคลธรรมดาที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษี บนพื้นฐานของเงินได้ที่แตกต่างกันไป แบบจำลองนี้จะทำการประมาณการรายได้บุคคลธรรมดาใน 4 กลุ่มฐานภาษีหลัก ได้แก่

- เงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือน หัก ณ ที่จ่าย
- เงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ย
- เงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี
- เงินได้บุคคลธรรมดาจากแหล่งอื่นๆ

แผนภาพที่ 12.2: โครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา รายได้จัดเก็บจาก 3 ส่วนประกอบแรก คิดเป็นรายได้ภาษีกว่าร้อยละ 79.00 ของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จัดเก็บได้ ดังนั้น การประมาณการรายได้จัดเก็บจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแบบจำลองประมาณการรายได้ของรัฐบาล ประกอบด้วย

$$PIT_t = PIT1 + PIT2 + PIT3 + PIT4$$

โดยที่

$PIT1$ = ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือนหัก ณ ที่จ่าย

$PIT2$ = ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ย

$PIT3$ = ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี

$PIT4$ = ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอื่นๆ

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวมาข้างต้นนี้ พบว่าแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้น จะประกอบด้วยสมการย่อยดังต่อไปนี้

(1) สมการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่ายนั้น โดยทั่วไปมีแนวโน้มปรับตัวตามเงินได้ (เงินเดือน) ของผู้มีเงินได้ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้ว นายจ้างจะทำการหักภาษีร้อยละ 3 ของเงินได้ และทำการนำส่งกรมสรรพากร ดังนั้น จึงกำหนดให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) จะเป็นตัวแปรอธิบายแทนเงินได้ (Proxy) ของผู้มีเงินได้ โดยรูปแบบของรายได้ จำเป็นจะต้องพิจารณาผลทางฤดูกาลควบคู่กันไป เช่น การปรับขึ้นเงินเดือน หรือการแจกโบนัสประจำปี เป็นต้น

กล่าวคือ รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากฐานเงินเดือนหัก ณ ที่จ่ายจะถูกประมาณการโดยสมการพฤติกรรมโดยมีตัวแปรอธิบาย ดังนี้

$$PIT1 = GDP * ETR_{PIT1}$$

ขณะที่

$$ETR_{PIT1} = a_0 + a_1 * GDP + a_2 * ETR_{PIT1}(-1) + a_3 * ETR_{PIT1}(-2) + e \quad \text{---(1)}$$

โดยที่

ETR_PIT1 = Effective Tax Rate ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย
 $GDPR$ = ผลិតภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่แท้จริง

(2) สมการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบีย

ในการออกแบบสมการเพื่อประมาณการเงินได้จากดอกเบียนั้น เราจำเป็นต้องคำนึงถึงฐานรายได้จากดอกเบียจากแหล่งสำคัญหลักๆ 2 แหล่งได้แก่ รายได้จากดอกเบียเงินฝากประจำ และ รายได้จากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์ ซึ่งทางธนาคารจะหักภาษี ณ ที่จ่าย ร้อยละ 15 ของเงินได้ดังกล่าว โดยเงินได้จากดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์จะถูกหัก ณ วันที่ธนาคารจ่ายดอกเบีย ซึ่งโดยปกติธนาคารจะจ่ายดอกเบียเงินฝากออมทรัพย์ปีละ 2 ครั้ง ได้แก่ สิ้นเดือนมิถุนายน (ไตรมาสที่ 2) และสิ้นเดือนธันวาคม (ไตรมาสที่ 4) ขณะที่เงินได้จากดอกเบียเงินฝากประจำ โดยปกติธนาคารจะจ่ายดอกเบีย และผู้ออมจะเสียภาษี ณ วันที่หมดอายุเงินฝาก กล่าวคือ ผู้ออมที่ฝากประจำ 3 เดือน จะได้รับเงินได้จากดอกเบีย และเสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ 15 ของยอดเงินได้ดังกล่าว ณ วันสิ้นสุดของเดือนที่ 3 เป็นต้น

เนื่องจากโครงสร้างเงินฝากและระยะเวลาการจ่ายดอกเบียมีความหลากหลายดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น การประมาณการรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากฐานเงินได้ดอกเบียจึงต้องแยกวิเคราะห์หรืออย่างละเอียดตามลักษณะเงินฝากต่างๆ โดยสำหรับเงินฝากออมทรัพย์ จะทำการประมาณเฉพาะไตรมาสที่มีการจ่ายดอกเบีย คือไตรมาส 2 และไตรมาส 4 สำหรับไตรมาส 1 และไตรมาส 3 นั้น ผลการประมาณการจะให้ค่าเป็นศูนย์ ด้านเงินฝากประจำ รายได้ภาษีจากส่วนนี้จะประมาณการจากอัตราดอกเบียและฐานเงินฝากประจำที่สำคัญ คือ เงินฝากประจำ 3 เดือน ซึ่งมีประมาณร้อยละ 65 ของภาษีที่เก็บได้จากเงินฝากประจำทั้งหมด โดยการประมาณการจะใช้ตัวแปรล่าช้า (Lag Variable) เข้ามาประกอบการประมาณการ

กล่าวคือ รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากฐานเงินเดือนหัก ณ ที่จ่ายดอกเบียจะถูกประมาณการโดยสมการพหุคูณโดยมีตัวแปรอธิบาย ดังนี้

$$PIT02 = a_0 * RTD + a_1 * PIT02(-1) + a_2 * Q 2 + a_3 * Q 4 + e \text{----- (2)}$$

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

โดยที่

$PIT02$	=	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ย
RTD	=	เงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ
$Q2$	=	1 ในไตรมาส 2
	=	0 ในกรณีอื่นๆ
$Q4$	=	1 ในไตรมาส 4
	=	0 ในกรณีอื่นๆ

(3) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี

ในส่วนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี (ภายในสิ้นเดือนมีนาคมของทุกปี) นั้น ฐานเงินได้ที่ใช้ในการคำนวณภาษีจะเป็นฐานเงินได้ของปีก่อนหน้า ซึ่งการประมาณการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในส่วนนี้จะทำได้ยากและมีความซับซ้อน เนื่องจากในแต่ละปีรัฐบาลจะมีมาตรการต่างๆ ออกมาค่อนข้างมาก ในรูปแบบที่ไม่ซ้ำกัน รวมทั้งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา) ช่วงของข้อมูลที่น่ามาพิจารณา (เศรษฐกิจไทยมีความผันผวนอย่างมาก จากขาลงอย่างรุนแรงในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ มาสู่ช่วงฟื้นตัวในช่วงถัดมา และช่วงรักษาเสถียรภาพในปัจจุบัน จึงทำให้อัตราการจ้างงานมีความผันผวนอยู่ในระดับสูง การประมาณการรายปีในแบบจำลองนี้ จึงอาจไม่เหมาะสมหากจะทำการศึกษาในเชิงสมการพฤติกรรม (Behavior Equation) เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจและลักษณะของการจัดเก็บภาษีที่มีการเปลี่ยนแปลงในมาตรการและนโยบายอยู่ตลอดเวลา แต่หากการประมาณการอาจจะมีประสิทธิภาพมากกว่าหากทำการประมาณการจากโครงสร้างการเก็บภาษีล่าสุด โดยไม่นำโครงสร้างในอดีตที่มีความผันผวนเข้ามาพิจารณา การประมาณการในส่วนนี้จึงจะใช้อัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) ในช่วงเวลาล่าสุดประกอบกับการประมาณการฐานภาษีในเวลาถัดไป เป็นตัวประมาณการรายได้จัดเก็บภาษีในเวลาถัดไป

จากเหตุผลข้างต้น การประมาณการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีจึงจะไม่ถูกประมาณการด้วยสมการพฤติกรรมดังเช่นการประมาณการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากฐานเงินได้อื่นๆ แต่หากจะถูกประมาณการจากสมการเอกลักษณ์ดังนี้

$$PIT3 = \left(\frac{PIT3A_{t-4}}{\sum_{t=5}^8 GDP_{-t}} \right) * \sum_{t=1}^4 GDP_{-t}$$

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

โดยที่

$$PIT_3 = \text{ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี}$$

$$GDP_t = \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ณ ราคาปัจจุบัน}$$

(4) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มาจากแหล่งรายได้อื่นๆ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มาจากแหล่งรายได้อื่นๆ คำนวณมาจากการรวมฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เหลืออื่นๆ นอกจากนี้ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยใช้หลักการเดียวกับ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี โดยการประมาณการจากสมการเอกลักษณ์ดังนี้

$$PIT_4 = ETR_PIT_4 * GDP \text{ ----- (4)}$$

โดยที่

PIT4 หมายถึง รายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอื่นๆ
 ETR_PIT4 หมายถึง Effective Tax Rate ของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอื่นๆ
 GDP หมายถึง ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ณ ราคาปัจจุบัน

อัตราภาษีเฉลี่ย (Effective Tax Rate: ETR) โดยการใช้ GDP เป็นตัวประมาณการฐานภาษี (Proxy) โดยเป็นการหาสัดส่วนระหว่างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอื่นๆ เทียบกับรายได้ประชาชาติในปีที่ผ่านมา เป็น proxy ในการประมาณการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอื่นๆ ซึ่งจะเห็นว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญ ดังนี้

$$PIT_4 = \left(\frac{PIT_4}{\sum_{t=5}^8 GDP_{-t}} \right) * \sum_{t=1}^4 GDP_{-t}$$

โดยที่

$$PIT_4 = \text{ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอื่น ๆ}$$

$$GDP_t = \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ณ ราคาปัจจุบัน}$$

12.1.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคลเก็บจากกำไรของนิติบุคคล โดยกำไรดังกล่าวมาจากหลายฐานภาษี โดยที่สำคัญมี 5 ฐานภาษี ได้แก่ (1) ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี (2) ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ ครึ่งปี (3) ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลจากภาคการบริการและกำไรนำไปต่างประเทศ (4) ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายของภาคเอกชน และ (5) ฐานภาษีเงินได้นิติ

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

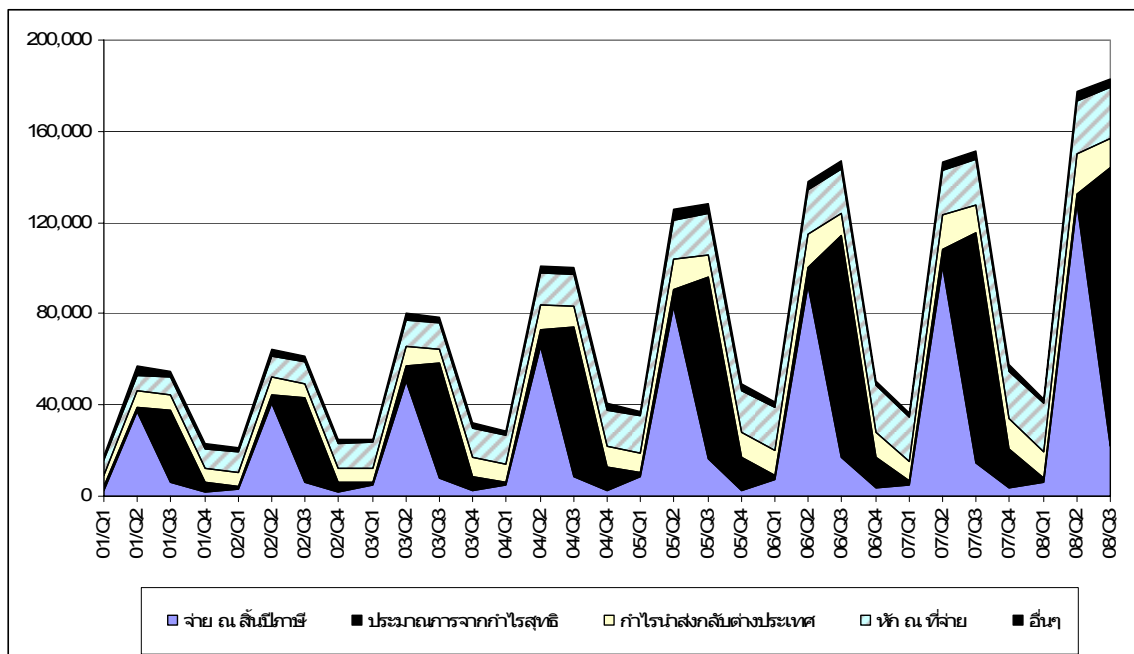
บุคคลจากแหล่งรายได้อื่นๆ ซึ่งภาษีจาก 4 ฐานภาษีหลักแรกคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงประมาณร้อยละ 94 ของภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งหมดที่จัดเก็บได้ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา กล่าวคือ รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในแบบจำลองนี้สามารถอธิบายด้วยสมการเอกลักษณ์ดังนี้

$$CIT_t = CIT1A_t + CIT1H_t + CIT2PA_t + CIT3P_t + CIT4OTH_t$$

โดยที่

- $CIT1A_t$ = ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี ณ เวลาที่ t
- $CIT1H_t$ = ภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ครึ่งปี ณ เวลาที่ t
- $CIT2PA_t$ = ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากภาคบริการและกำไรนำส่งกลับออกไปยังต่างประเทศ ณ เวลาที่ t
- $CIT3P_t$ = ภาษีเงินได้นิติบุคคล หัก ที่จ่าย ณ เวลาที่ t
- $CIT4OTH_t$ = ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากแหล่งอื่นๆ ณ เวลาที่ t

แผนภาพที่ 12.3: โครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคล

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลทุกประเภท มีหน้าที่ต้องยื่นเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล 2 ครั้งต่อปี ครั้งแรกจ่ายเมื่อสิ้นสุดผลประกอบการในครั้งแรกของปี 6 เดือน (โดยจะต้องนำส่งภาษีภายใน 60 วัน หลังการปิดงบกลางปีของบริษัท¹) ซึ่งจำนวนเงินที่ต้องจ่ายนั้นขึ้นอยู่กับผลประกอบการกำไรสุทธิของ ธุรกิจครั้งแรกของปี และในส่วนของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีนั้น บริษัทต่างๆ มีหน้าที่ ต้องเสียภาษีภายใน 150 วัน หลังปิดสมุดทะเบียนประจำปีของบริษัท² ซึ่งจำนวนเงินที่เสียภาษีนั้น ขึ้นอยู่กับผลประกอบการที่แท้จริงทั้งปีของบริษัทนั้นหักด้วยภาษีที่ได้นำส่งไปแล้วในครึ่งปีแรก

นิติบุคคลส่วนใหญ่ในประเทศไทยจะปิดสมุดทะเบียนประจำปีในเดือนธันวาคม ดังนั้นภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งปี จะจ่ายภายในเดือนพฤษภาคม (150 วันนับจากสิ้นเดือนธันวาคม) ขณะที่ภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปีของบริษัทส่วนใหญ่ที่ปิดสมุดทะเบียนประจำปีในเดือนธันวาคมจะจ่ายในเดือนสิงหาคม (60 วันนับจากกลางปีบัญชี คือสิ้นเดือนมิถุนายน) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ภาษีเงินได้นิติบุคคล จะมีการจัดเก็บได้อย่างสูงในช่วงไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 ของแต่ละปี โดยการจัดเก็บที่สูงในไตรมาสที่ 2 เป็นผลมาจากเศรษฐกิจปีก่อน และการจัดเก็บที่สูงในไตรมาส 3 เป็นผลมาจากเศรษฐกิจครึ่งปีเดียวกัน อย่างไรก็ตาม มิใช่จะทุกบริษัทในประเทศไทยที่มีช่วงรอบบัญชีตามปีปฏิทิน แต่หากบางบริษัทอาจมีช่วงรอบบัญชีที่แตกต่างกันไป เช่น รัฐวิสาหกิจอาจมีรอบบัญชีตามปีงบประมาณ หรือบริษัทข้ามชาติจากประเทศญี่ปุ่นส่วนใหญ่อาจมีรอบบัญชีตามปีงบประมาณของประเทศญี่ปุ่น

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวมาข้างต้นนี้ พบว่าแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น จะประกอบด้วยสมการย่อยดังต่อไปนี้

(1) ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปี

ในส่วนของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี ตามประมวลรัษฎากร ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ไม่ยื่นรายการและชำระภาษี หรือยื่นรายการและชำระภาษีโดยแสดงประมาณการกำไรสุทธิขาดไปเกินร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิ ซึ่งได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยไม่มีเหตุอันสมควร บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 20 ของจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระ หรือของกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินภาษีที่ต้องเสียในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น หรือของภาษีที่ชำระขาดแล้วแต่กรณี ในการวิเคราะห์จึงนำภาษีจากการประมาณการกำไรสุทธิ หรือภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ ครึ่งปี ที่นิติบุคคลได้ทำการประมาณ

¹ การปิดงบกลางปีจะแตกต่างกันไปตามรอบบัญชีของบริษัท ซึ่งหากบริษัทใด (บริษัทส่วนใหญ่) มีรอบบัญชีเป็นปีปฏิทิน จะปิดงบกลางปี ณ สิ้นเดือนมิถุนายน (ไตรมาส 2) ซึ่งหมายความว่าต้องนำส่งภาษีภายในเดือนสิงหาคม (ไตรมาส 3) เป็นต้น

² การปิดงบสิ้นปีจะแตกต่างกันไปตามรอบบัญชีของบริษัท ซึ่งหากบริษัทใด (บริษัทส่วนใหญ่) มีรอบบัญชีเป็นปีปฏิทิน จะปิดสิ้นปี ณ สิ้นเดือน ธันวาคม (ไตรมาส 4) ซึ่งหมายความว่าต้องนำส่งภาษีภายในเดือนพฤษภาคม (ไตรมาส 2) ของปีปฏิทินถัดไป

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

การรายได้ของตนเองแล้ว มาประมาณการภาษีนิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปี นอกจากนั้นตามประมวลรัษฎากร บริษัทนิติบุคคลต้องทำกรยื่นรายการและชำระภาษีภายใน 150วันนับตั้งแต่วันที่สิ้นสุดทำของรอบระยะเวลาบัญชี ส่งผลให้ในไตรมาส 2มีการจัดเก็บภาษีได้มากกว่าไตรมาสอื่น เนื่องจากบริษัทนิติบุคคลส่วนใหญ่ในประเทศไทยมีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

กล่าวคือ รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีจะถูกประมาณการโดยสมการพฤติกรรมโดยมีตัวแปรอธิบาย ดังนี้

$$CIT01 = a_0 + a_1 * CIT1H(-2) + a_2 * Q2 + a_3 * Q3 + a_4 * IP_PI(-2) + e \tag{5}$$

โดยที่

- $CIT1$ = ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี
- $CIT1H$ = ภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ครึ่งปี
- IP_PI = การลงทุนภาคเอกชน

(2) ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ ครึ่งปี

สำหรับการประมาณการภาษีเงินได้นิติบุคคลที่บางครั้ง บริษัทปกติ (ที่มีรอบบัญชีตามปีปฏิทิน) อาจมีการเหวี่ยงตัวของกำไรสูงหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะช่วงข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ในการศึกษานี้ เป็นข้อมูลการจัดเก็บในช่วงที่เศรษฐกิจรุ่งเรือง และตามมาด้วยช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ที่มีรอบบัญชีตามปีงบประมาณ และบริษัทข้ามชาติ ซึ่งบางครั้งอาจมีรอบบัญชีตามปีงบประมาณของประเทศนั้นๆ ทำให้การประมาณการในระยะสั้นๆ โดยใช้สมการถดถอยที่ใช้โครงสร้างเฉลี่ยในอดีตอาจไม่มีประสิทธิภาพมากนัก เมื่อเทียบกับการประมาณการที่ใช้โครงสร้างภาษีล่าสุดในระยะเวลา (Period) ก่อนหน้า ดังนั้น ในการวิเคราะห์การจัดเก็บภาษีจากการประมาณการกำไรสุทธิ หรือภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ ครึ่งปี จึงจะใช้อัตราภาษีเฉลี่ย (Effective Tax Rate: ETR) โดยการใช้ GDP เป็นตัวประมาณการฐานภาษี (Proxy) ภายใต้วามสัมพันธ์ดังนี้

$$CIT1H_t = \left(\frac{CIT1H_{t-4}}{\sum_{t=5}^6 GDP_{-t}} \right) * \sum_{t=1}^2 GDP_{-t} \tag{6}$$

โดยที่

$$\begin{aligned}
 CIT1H_t &= \text{ภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ครึ่งปี} \\
 GDP_t &= \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ณ ราคาปัจจุบัน}
 \end{aligned}$$

(3) ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศ

สำหรับรายได้จัดเก็บจากภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศจะขึ้นอยู่กับผลการดำเนินการธุรกิจต่างชาติในประเทศไทย ซึ่งการประมาณการภาษีเงินได้นิติบุคคลจากภาคบริการและจากกำไรนำส่งกลับไปต่างประเทศนี้ จะใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวประมาณการฐานภาษี (Proxy) เช่นเดียวกับกรณีข้างต้น

ดังนั้น การประมาณการรายได้จัดเก็บจากภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศนี้จะถูกประมาณการโดยสมการพฤติกรรมดังนี้

$$CIT03 = a_0 + a_1*GDPR + a_2*CIT03(-1) + a_3*FDI(-2) + a_4*Q2 + e \tag{7}$$

โดยที่

$$\begin{aligned}
 CIT03 &= \text{รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากภาคบริการและกำไรนำส่งกลับ} \\
 &\quad \text{ออกไปยังต่างประเทศที่แท้จริง} \\
 GDPR &= \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่แท้จริง} \\
 FDI &= \text{การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ} \\
 Q2 &= 1 \text{ ในไตรมาส 2} \\
 &= 0 \text{ ในกรณีอื่นๆ}
 \end{aligned}$$

(4) ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายจะถูกประมาณการโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวประมาณการฐานภาษี (Proxy) เช่นเดียวกัน โดยมีสมการพฤติกรรมที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

$$CIT4 = a_0 + a_1*GDPR + a_2*IP_PI + a_3*Q2 + a_4*Q3 + e \tag{8}$$

โดยที่

<i>CIT04</i>	=	รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล หัก ที่จ่ายที่แท้จริง
<i>GDPR</i>	=	ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่แท้จริง
<i>IP_PI</i>	=	ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน
<i>Q2</i>	=	1 ในไตรมาส 2
	=	0 ในกรณีอื่นๆ
<i>Q3</i>	=	1 ในไตรมาส 3
	=	0 ในกรณีอื่นๆ

12.1.3 ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (Petroleum Tax: PPT)

ภาษีเงินได้ปิโตรเลียมจัดเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลรูปแบบหนึ่ง แต่เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวผลิตผลผลิตจากการใช้ทรัพยากรของประเทศ จึงถูกจัดเก็บภาษีในอีกรูปแบบหนึ่ง การจัดเก็บภาษีเงินได้ปิโตรเลียม จะถูกจัดเก็บบนฐานกำไรของบริษัทขุดเจาะน้ำมัน เนื่องจากฐานรายรับที่สำคัญของบริษัทดังกล่าวเกิดจากมูลค่าของปริมาณน้ำมันที่ขุดเจาะ สำหรับในประเทศไทยที่มีท่อการขนส่งที่ถูกจำกัดไว้ที่ระดับหนึ่ง ทำให้ไม่สามารถเร่งการขุดเจาะในระยะสั้นได้ ดังนั้นผลกระทบที่มีต่อรายรับของบริษัทที่สำคัญคือราคาน้ำมันดิบ ในส่วนนี้ จึงได้ประมาณการรายรับภาษีน้ำมันปิโตรเลียม โดยอาศัยราคาน้ำมันดิบเป็นตัวประมาณการรายรับของบริษัทดังกล่าว

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว เราสามารถจัดสร้างสมการพฤติกรรมเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้ปิโตรเลียมได้ดังนี้

$$PPT = a_0 + a_1 * QPPT + a_2 * Q1 + a_3 * Q2 + a_4 * P_OILDUBAI(-1) + e \quad (9)$$

โดยที่

<i>PPT</i>	=	ภาษีน้ำมันปิโตรเลียม
<i>P_OILDUBAI (-1)</i>	=	อัตราการขยายตัวของราคาน้ำมันดิบดูไบ ไตรมาสที่แล้ว
<i>Q1</i>	=	1 ในไตรมาส 1
	=	0 ในกรณีอื่นๆ
<i>Q2</i>	=	1 ในไตรมาส 2
	=	0 ในกรณีอื่นๆ

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

12.1.4 ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value-Added Tax: VAT)

ประเทศไทยได้มีการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้เป็นครั้งแรกในปี 2535 ซึ่งภาษีมูลค่าเพิ่มนี้จะถูกเก็บจากฐานสินค้าและบริการทุกประเภท ทั้งสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศ และส่วนที่นำเข้ามา กล่าวคือ รายได้จัดเก็บจากภาษีมูลค่าเพิ่มรวม ประกอบด้วย

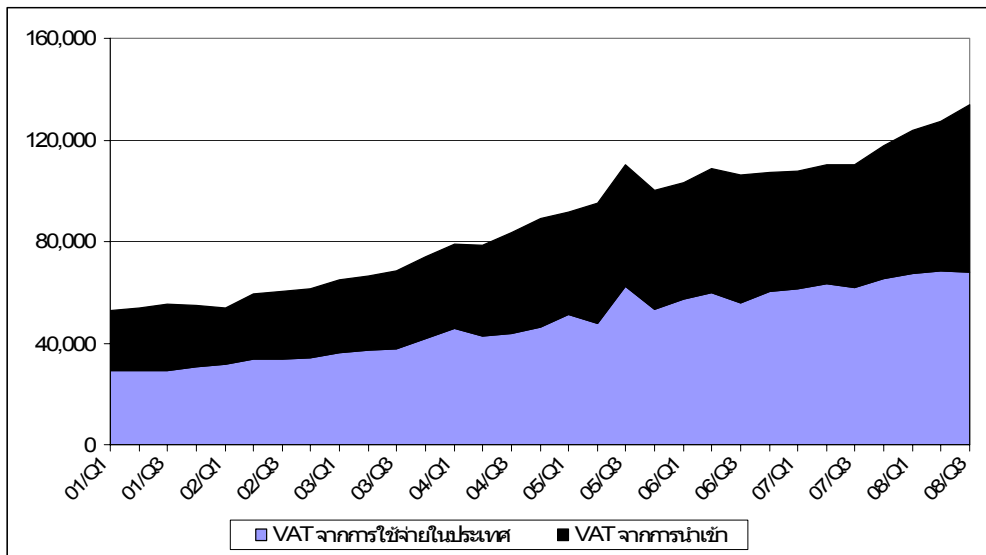
$$VAT_t = VATD_t + VATIM_t$$

โดยที่

$$VATD_t = \text{ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บจากการใช้จ่ายในประเทศ}$$

$$VATIM_t = \text{ภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บจากการนำเข้า}$$

แผนภาพที่ 12.4: โครงสร้างภาษีมูลค่าเพิ่ม

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าและบริการทั้งจากฐานภายในและต่างประเทศ จะถูกประมาณการจากการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคสินค้า ดังที่ได้กล่าวข้างต้น ภาษีทางอ้อมมีความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับอัตราภาษี) จากผลของราคา และผลของรายได้ที่แท้จริง (ดังนั้นอัตราภาษีที่สูงขึ้นอาจไม่ได้ทำให้รายได้ภาษีที่จัดเก็บได้สูงขึ้นเสมอไป นอกจากนี้ เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บจากเฉพาะมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของสินค้า โดยภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บได้จากการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางที่นำมาใช้ในการผลิต จะสามารถได้รับคืนภาษีได้ในเวลาถัดไป โดยการคืนภาษีในกรณีนี้ กรมสรรพากรจะคืนภาษีให้กับผู้นำเข้าสินค้าฯ ในรูปของเครดิตภาษี ซึ่งผู้นำเข้าจะสามารถนำเครดิตภาษีดังกล่าวมาลดหย่อนภาษีได้ในรอบถัดไป ดังนั้น หากภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้จากการนำเข้า

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

สินค้าชั้นกลางและวัตถุดิบเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาปัจจุบัน อาจจะสามารถประมาณการได้ว่า รายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มจะลดลงในช่วงเวลาถัดไป กล่าวคือฐานภาษีมูลค่าเพิ่มจากการใช้จ่ายในประเทศจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางผกผันกับฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม จากการนำเข้ามาสินค้าในช่วงก่อนหน้านี้ จากความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น สมการพฤติกรรมเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถแบ่งออกได้เป็น

(1) สมการภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บจากการใช้จ่ายในประเทศ

จากการศึกษาพฤติกรรม และแนวทางในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มประเภทนี้ ทำให้เราสามารถกำหนดความสัมพันธ์และการวิเคราะห์และประมาณการภาษีมูลค่าเพิ่มได้จากการประมาณการฐานภาษีมูลค่าเพิ่มในรูปที่แท้จริง จากนั้นนำกลับมาแปลงเป็นมูลค่าปัจจุบัน โดยได้ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ดังนี้

$$VATDB = a_0 + a_1 * CPI + a_2 * CPR + e \text{ -----(10)}$$

โดยที่

- $VATDB$ = ฐานการบริโภคภายในประเทศ
- CPI = ดัชนีราคาผู้บริโภค
- CPR = การบริโภคภาคเอกชนในรูปที่แท้จริง

(2) สมการภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บจากการนำเข้า

ในส่วนของ การประมาณการรายได้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บได้จากฐานการนำเข้า นั้น ก็จะทำ การประมาณการจากฐานภาษีในรูปที่แท้จริงก่อนเช่นเดียวกัน และจึงค่อยแปลงกลับเป็นฐานภาษี ณ ราคาปัจจุบัน ก่อนที่จะแปลงเป็นรายได้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บได้จากฐานการนำเข้าในที่สุด โดยการประมาณการฐานภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า นั้น จะใช้สมการพฤติกรรมในการประมาณการซึ่งตัวแปรอธิบายฐานภาษีที่สำคัญได้แก่ ปริมาณ และราคา ของสินค้านำเข้า ดังนี้

$$VATIMB = a_0 + a_1 * (IMR_G + a_2 * IM_G_PI + e \text{ -----(11)}$$

โดยที่

- $VATIMB$ = ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า
- IMR_G = การนำเข้าสินค้า
- IM_G_PI = ดัชนีราคาสินค้านำเข้า

12.1.5 ภาษีธุรกิจเฉพาะ (Specific Business Tax: SBT)

ตามหลักการแล้ว ภาษีธุรกิจเฉพาะจะจัดเก็บจากบางประเภทของธุรกิจที่ไม่สามารถหามูลค่าเพิ่มของสินค้าที่ชัดเจนได้ ซึ่งธุรกิจเหล่านั้น ได้แก่ ธุรกิจสถาบันการเงิน ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจโรงรับจำนำ และธุรกิจประกัน ซึ่งสินค้าของธุรกิจเหล่านี้ มีความผันผวนค่อนข้างมาก เช่น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ขณะที่บางธุรกิจดำเนินการเป็นตัวกลางในการส่งผ่านสินค้า คือ เงิน เช่น ธุรกิจสถาบันการเงิน ทำให้ไม่สามารถคำนวณหามูลค่าเพิ่มที่ชัดเจนของสินค้านี้ได้ จากข้อมูลในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เฉลี่ยประมาณกว่าร้อยละ 80 ของภาษีธุรกิจเฉพาะมาจากธุรกิจภาคการเงิน โดยเป็นการจัดเก็บจากฐานรายได้ของสถาบันการเงิน³ ซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากผลตอบแทนจากอัตราดอกเบี้ยที่ให้กู้ยืม ดังนั้นหากใช้รายได้จากผลตอบแทนจากอัตราดอกเบี้ยกู้ยืมของสถาบันการเงินเป็นตัวแทนการประมาณการรายได้ (Proxy) ภาษีธุรกิจเฉพาะแล้ว ภาษีธุรกิจเฉพาะจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับจำนวนรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้

ดังนั้น สมการพฤติกรรมรายได้จัดเก็บจากภาษีธุรกิจเฉพาะในการศึกษานี้ได้ถูกออกแบบให้มีรายละเอียดดังนี้

$$SBT_t = a_0 + a_1 * R_P_Credit_t + a_2 AR(1) + e_t \text{-----(12)}$$

โดยที่

- SBT* = รายได้จัดเก็บจากภาษีธุรกิจเฉพาะ
- MLR* = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี
- R_P_Credit* = รายได้จากสินเชื่อภาคเอกชน

12.1.6 รายได้อื่นของสรรพากร (Other RD)

เป็นรายได้ ค่าปรับ ค่าแสตมป์อากร และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของกรมสรรพากร ซึ่งในการวิเคราะห์การจัดเก็บรายได้อื่นนั้น จะใช้อัตรากำไรเฉลี่ย (Effective Tax Rate: ETR) โดยการใช้ GDP เป็นตัวประมาณการฐานภาษี (Proxy) ดังนี้

³ ค่าเฉลี่ยก่อนมีการปรับลดภาษีธุรกิจเฉพาะจากภาคอสังหาริมทรัพย์ (2537-2543) ภาษีธุรกิจเฉพาะที่เก็บได้จากธุรกิจสถาบันการเงินอยู่ที่ร้อยละ 83.3 จากภาคอสังหาริมทรัพย์อยู่ที่ร้อยละ 14.7 ในขณะที่หลังจากมีการปรับลดภาษีฯ จากภาคอสังหาริมทรัพย์ ค่าเฉลี่ยของภาษีฯ ที่เก็บได้จากสถาบันการเงินและจากภาคอสังหาริมทรัพย์อยู่ที่ร้อยละ 90.8 และ 2.4 ตามลำดับ

$$Other_RD = \left(\frac{Other_RD}{\sum_{t=5}^6 GDP_{-t}} \right) * \sum_{t=1}^2 GDP_{-t}$$

โดยที่

$Other_RD$ = รายได้อื่น ๆ ของสรรพากร

GDP_t = ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ณ ราคาปัจจุบัน

12.2 โครงสร้างของแบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร

ในแบบจำลองประมาณการรายได้จากสินค้าต้องภาษีสรรพากรนั้น คณะผู้วิจัยได้เลือกใช้สมการเพื่อการวิเคราะห์ดังกล่าวไว้แล้วในส่วนที่ 12.1 ซึ่งจะประกอบไปด้วยสมการพฤติกรรมการบริโภคในแต่ละสินค้าต้องภาษีสรรพาสมาติที่เป็นเป้าหมายในการศึกษา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (time series) ที่มีลักษณะเป็น non-stationary integrated order 1 (I(1)) ซึ่งจะทำให้ผลที่ได้จากการประมาณการมีลักษณะความสัมพันธ์ที่ไม่แท้จริง (spurious relationship) นั่นคือ ค่าสถิติที่ได้จากการประมาณการสัมประสิทธิ์จะไม่สามารถเชื่อถือได้

การศึกษาของ Engel and Granger (1987) พบว่าหากผลรวมเชิงเส้นตรง (linear combination) ของข้อมูลอนุกรมเวลาที่เป็น I(1) มีลักษณะที่เป็น stationary process I(0) แสดงว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ระยะยาว (co-integrating relationship) นั่นคือ ถึงแม้ข้อมูลจะมีการเคลื่อนไหวอย่างไม่เป็นระเบียบ แต่หากการเคลื่อนไหวนั้นเคลื่อนไปด้วยกันอย่างเป็นระบบ แสดงว่าข้อมูลอนุกรมเวลานั้นๆ มีความสัมพันธ์กันจริง และ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการสามารถเชื่อถือได้ ดังนั้นเพื่อให้ค่าสถิติที่ได้จากการประมาณการมีความน่าเชื่อถือและถูกต้อง ในการประมาณค่าจึงควรจะใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น stationary (I(0)) ในกรณีที่ข้อมูลอนุกรมเวลาเหล่านั้นมี co-integrating relationship อาจเลือกใช้วิธีการประมาณค่าที่เหมาะสมกับข้อมูลที่เป็น I(0) ซึ่งสามารถให้ค่าประมาณการที่มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องได้เช่นกัน

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

ในการศึกษานี้สมมติให้ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการศึกษา (ตัวแปรภายใน) และตัวแปรอธิบายต่างๆ (ตัวแปรภายนอก) เป็นไปในรูปแบบของแบบจำลอง Autoregressive distributed lag model (ADL) ซึ่งสามารถเขียนสมการการบริโภคให้อยู่ในรูปแบบจำลอง ADL ได้ดังนี้

$$Y_t = \Pi_0 + \Pi_1 Y_{t-1} + \Pi_2 X_{1t} + \Pi_3 X_{2t} + \Pi_4 X_{3t} + \varepsilon^d_t \quad (13)$$

โดยในดุลยภาพระยะยาวเชิงสถิต (long-run static equilibrium) สมมติให้ $Y_t = Y_{t-1} = \bar{Y}_t$ และ $\varepsilon^d_t = 0$ จะได้

$$(1 - \Pi_1)\bar{Y}_t = \Pi_0 + \Pi_2(\bar{X}_{1t}) + \Pi_3(\bar{X}_{2t}) + \Pi_4(\bar{X}_{3t}) \quad (14)$$

สมการ (14) นี้ หมายถึงดุลยภาพในระยะยาวของระบบเศรษฐกิจ หรือ สภาวะ steady state ทั้งนี้ สามารถจัดรูปสมการใหม่ (re-parameterization) โดยการแทนค่า Y_t ด้วย $Y_{t-1} + \Delta Y_t$ รวมถึงแทนค่าตัวแปรอื่นๆ ในลักษณะเดียวกันลงในสมการ (11) ซึ่งการจัดรูปสมการใหม่นี้จะทำให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในรูปของสมการการปรับตัว (error correction model: ECM) ได้ดังนี้

$$\Delta Y_t = \Pi_0 + \Pi_2(\Delta X_{1t}) + \Pi_3(\Delta X_{2t}) + \Pi_4(\Delta X_{3t}) + (\Pi_1 - 1)Y_{t-1} + \Pi_2(X_1)_{t-1} + \Pi_3(X_2)_{t-1} + \Pi_4(X_3)_{t-1} \quad (15)$$

หรือสามารถเขียนได้เป็น

$$\begin{aligned} \Delta Y_t = & \Pi_2(\Delta X_{1t}) + \Pi_3(\Delta X_{2t}) + \Pi_4(\Delta X_{3t}) - (1 - \Pi_1)[Y_{t-1} + \frac{\Pi_2}{1 - \Pi_1}(X_1)_{t-1} + \frac{\Pi_3}{1 - \Pi_1}(X_2)_{t-1} \\ & + \frac{\Pi_4}{1 - \Pi_1}(X_3)_{t-1}] + \varepsilon_t \end{aligned} \quad (16)$$

จากสมการ (15) และ (16) จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกรรมการบริโภคขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของ 2 ส่วน คือ

(1) การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรภายนอก ณ เวลาปัจจุบัน ได้แก่ $\Delta(X_1)_t$, $\Delta(X_2)_t$ และ $\Delta(X_3)_t$

(2) การปรับตัว (partial correction) ของส่วนเบี่ยงเบนไปจากดุลยภาพของ Y_{t-1} ไปจากค่าดุลยภาพที่เกิดขึ้นจากตัวแปรภายนอกในอดีต ซึ่งแสดงโดยค่าในเทอมในเครื่องหมายวงเล็บใหญ่ [...] ในสมการ (14) โดยการปรับตัวดังกล่าวหมายความว่าระบบเศรษฐกิจมีการปรับตัวให้เข้าสู่ดุลยภาพระยะยาวนั่นเอง ซึ่งเครื่องหมายลบหน้าเทอมในเครื่องหมายวงเล็บใหญ่ [...] แสดงให้เห็นว่าหากส่วนเบี่ยงเบนไปจากดุลยภาพนี้เป็นบวก จะทำให้มีการปรับตัวลดลง (downward correction) ในช่วงเวลาปัจจุบัน ในทางตรงกันข้ามหากส่วนเบี่ยงเบนไปจากดุลยภาพมีค่าเป็นลบ จะทำให้มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น (upward correction) ภายใต้เงื่อนไขความมีเสถียรภาพของจุดดุลยภาพของตัวแปรที่ต้องการศึกษาแบบจำลองนี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นพลวัต (dynamics) ที่สามารถจัดให้อยู่ในรูปของ Autoregressive Distributed Lag (ADL) Model ได้ ทำให้สามารถวิเคราะห์สมการการปรับตัวในรูปแบบของ Error Correction Model (ECM) ที่แสดงให้เห็นถึงการปรับตัวเป็นพลวัตของตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งในระยะสั้น และการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว

12.3 ผลการประมาณการสมการเพื่อประมาณการรายได้ภาษีสรรพากร

12.3.1 ผลการประมาณการสมการเพื่อประมาณการรายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ผลการประมาณการสมการย่อย ประกอบด้วย

(1) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย

$$PIT1 = GDP * ETR_PIT1$$

$$ETR_PIT1 = 0.0029 + 0.0002 * GDP + 0.4433 * ETR_PIT1(-1) + 0.5681 * ETR_PIT1(-2)$$

(0.1894) (0.1894) (7.3737) (9.2665)

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

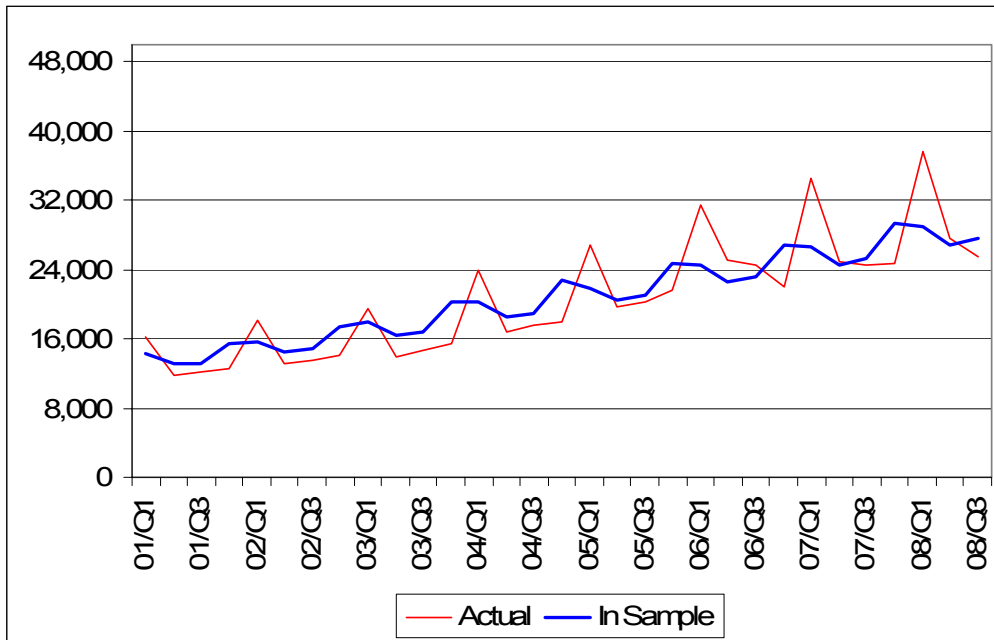
โดยที่

$$ETR_PIT1 = \text{Effective Tax Rate ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย}$$

$$GDPR = \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่แท้จริง}$$

จากการวิเคราะห์ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย พบว่าเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้ Effective Tax Rate ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย เพิ่มขึ้น 0.000237 และ Effective Tax Rate ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย ในช่วงที่ผ่านมา เพิ่มขึ้น 1 ส่งผลให้ Effective Tax Rate ภาษีดังกล่าว เพิ่มขึ้น 0.44 และ Effective Tax Rate ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หัก ณ ที่จ่าย ใน 2 ช่วงที่ผ่านมา เพิ่มขึ้น 1 ส่งผลให้ Effective Tax Rate ภาษีดังกล่าว เพิ่มขึ้น 0.568

แผนภาพที่ 12.5: ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินเดือน
เปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

(2) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ย

จากเหตุผลเชิงโครงสร้างภาษีข้างต้น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จัดเก็บได้จากฐานรายได้ดอกเบี้ยจึงสามารถประมาณการได้จากสมการพฤติกรรมโดยมีตัวแปรอธิบายดังนี้⁴

$$\begin{aligned} \text{PIT2} &= 0.1559 * \text{RTD} + 0.7972 * \text{PIT2}(-1) \\ &\quad (3.4578) \qquad\qquad (13.6209) \\ &+ 0.1978 * \text{Q2} - 0.1771 * \text{Q3} \\ &\quad (2.3973) \qquad\quad (-2.1742) \end{aligned}$$

R-Squared = 0.7156

Adjusted R-Squared = 0.6948

โดยที่

- PIT2* = ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ย
- RTD* = เงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ
- Q2* = 1 ในไตรมาส 2
= 0 ในกรณีอื่นๆ
- Q3* = 1 ในไตรมาส 3
= 0 ในกรณีอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์พบว่า เงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลกระทบต่อภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.155

สำหรับการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระยะสั้นของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ย

$$\Delta \text{PIT2} = b_0 + b_1 * \Delta \text{RTD} + b_2 * \Delta \text{PIT02}(-1) + b_3 * \text{Q2} + b_4 * \text{ecm_pit02}(-1) + e$$

⁴ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

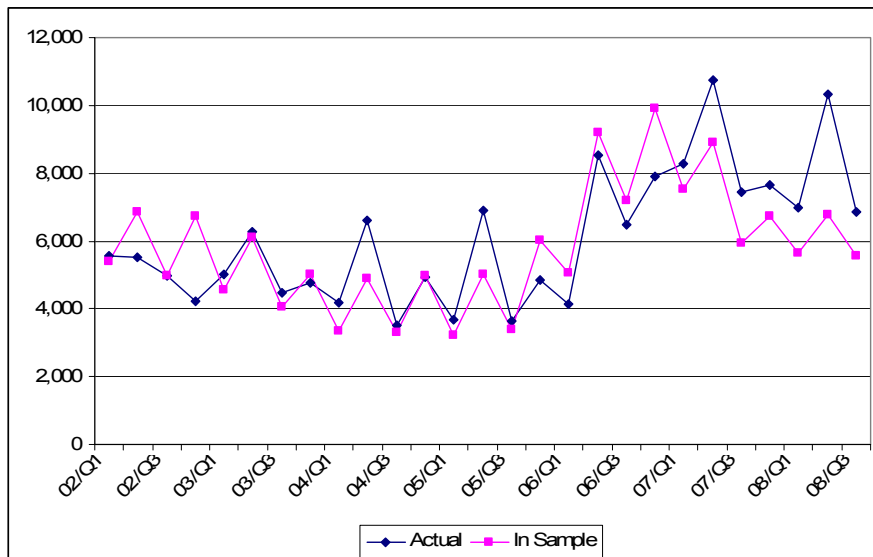
ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผลได้ดังนี้⁵

$$\begin{aligned} \Delta \text{PIT02} = & 0.1937 * \Delta \text{RTD} - 0.2856 * \Delta \text{PIT02}(-1) \\ & (2.31) \quad (-1.795) \\ & + 0.1719 * \text{Q2} - 0.5209 * \text{ecm_pit02}(-1) \\ & (2.9063) \quad (-2.5136) \end{aligned}$$

R-Squared = 0.5813 Adjusted R-Squared = 0.5499

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ยในระยะสั้นขึ้นอยู่กับปริมาณเงินฝาก จำนวนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ยในไตรมาสที่แล้ว และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ

แผนภาพที่ 12.6: เปรียบเทียบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากดอกเบี้ย
เปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

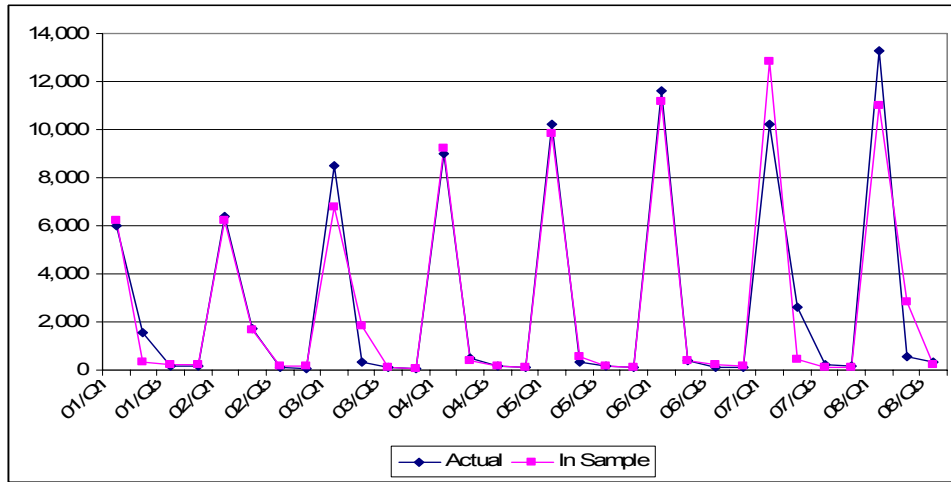
⁵ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

(3) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี

ผลการประมาณการรายได้โดยอาศัย ETR ได้ผลเป็นที่น่าพึงพอใจ โดยสามารถพิจารณาจากผลเปรียบเทียบในแผนภาพที่ 12.7

แผนภาพที่ 12.7: รายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี
เปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

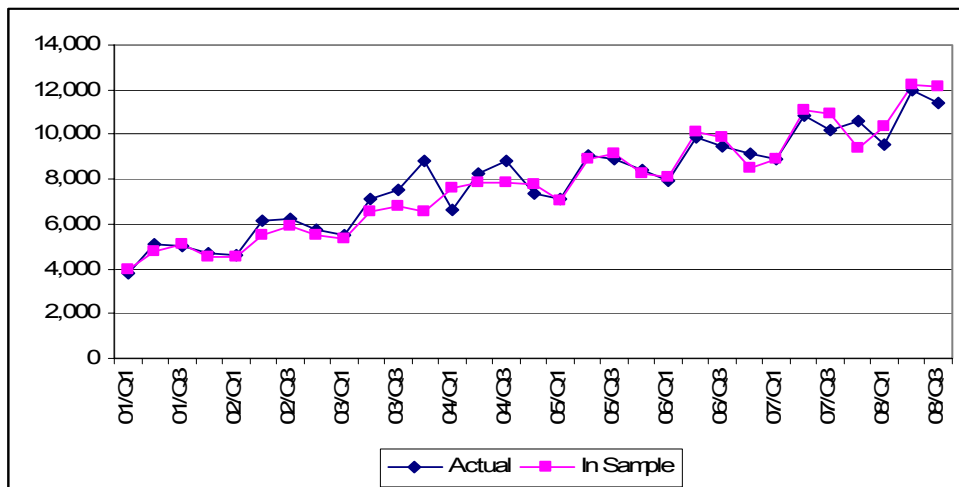

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

(4) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มาจากแหล่งรายได้อื่น ๆ

ผลการประมาณการรายได้โดยอาศัย ETR ได้ผลเป็นที่น่าพึงพอใจ โดยสามารถพิจารณาจากผลเปรียบเทียบในแผนภาพที่ 12.8

แผนภาพที่ 12.8: รายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มาจากแหล่งรายได้อื่น ๆ
เปรียบเทียบค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

12.3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax: CIT)

ผลการประมาณการสมการย่อย ประกอบด้วย

(1) ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปี⁶

$$\begin{aligned} \text{CIT01} = & -3.28180 + 0.1493 \cdot \text{CIT1H}(-2) + 3.2054 \cdot \text{Q2} + 1.0356 \cdot \text{Q3} \\ & (-2.7935) \quad (3.3411) \quad (24.9947) \quad (7.2049) \\ & + 1.8684 \cdot \text{IP_PI}(-2) \\ & (7.7875) \end{aligned}$$

$$\text{R-Squared} = 0.9324 \quad \text{Adjusted R-Squared} = 0.9244$$

โดยที่

$$\begin{aligned} \text{CIT1} &= \text{ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี} \\ \text{CIT1H}(-2) &= \text{ภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ครึ่งปี ย้อนหลัง 2 ไตรมาส} \\ \text{IP_PI}(-2) &= \text{ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน ย้อนหลัง 2 ไตรมาส} \end{aligned}$$

จากการวิเคราะห์ทางสถิติพบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ ครึ่งปีของรอบบัญชีที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 มีผลให้การจัดเก็บภาษีนิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปี ในรอบปีบัญชีเดียวกันเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.149 นอกจากนี้ตามประมวลรัษฎากร บริษัทนิติบุคคลต้องทำกรยื่นรายการและชำระภาษีภายใน 150 วันนับตั้งแต่วันที่สิ้นสุดทำของรอบระยะเวลาบัญชี ส่งผลให้ในไตรมาส 2 มีการจัดเก็บภาษีได้มากกว่าไตรมาสอื่นถึงร้อยละ 2.000 เนื่องจากบริษัทนิติบุคคลส่วนใหญ่ในประเทศไทยมีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

สำหรับการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี

$$\begin{aligned} \Delta \text{CIT01} = & b_1 + b_2 \Delta \text{CIT1H}(-2) + b_3 \Delta \text{IP_PI}(-2) + b_4 \Delta \text{Q2} + b_5 \Delta \text{Q3} \\ & + b_6 \text{ecm_cit01} + e \end{aligned}$$

⁶ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผลได้ดังนี้⁷

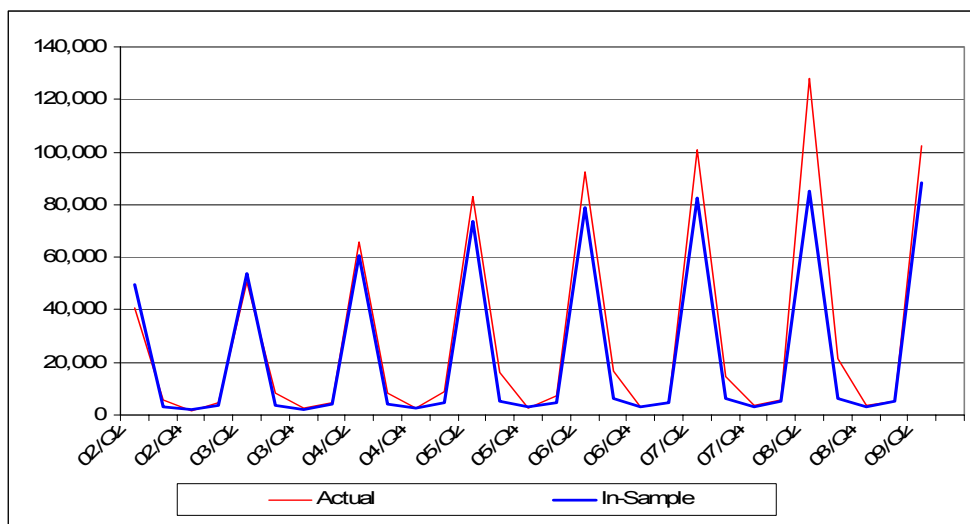
$$\begin{aligned} \Delta \text{CIT01} = & -0.5842 + 0.1862 \Delta \text{CIT1H}(-2) + 3.8887 \Delta \text{Q2} - 1.4572 \Delta \text{Q3} \\ & (-4.0100) \quad (2.8098) \quad (12.7698) \quad (-6.0961) \\ & - 0.9544 * \text{ecm_cit01}(-1) \\ & (-4.6222) \end{aligned}$$

R-Squared = 0.9124

Adjusted R-Squared = 0.9063

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษีในระยะสั้นขึ้นอยู่กับภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ครึ่งปี ย้อนหลัง 2 ไตรมาส และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ

แผนภาพที่ 12.9: รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ สิ้นปีภาษี
เปรียบเทียบกับค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

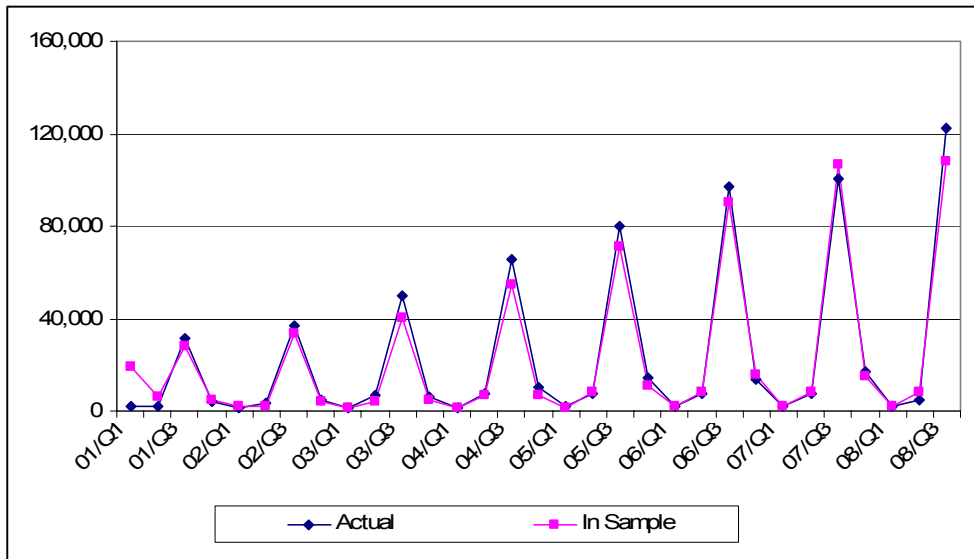
⁷ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

(2) ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ ครึ่งปี

ผลการประมาณการรายได้โดยอาศัย ETR ได้ผลเป็นที่น่าพึงพอใจ โดยสามารถพิจารณาจากผลเปรียบเทียบในแผนภาพที่ 12.10

แผนภาพที่ 12.10: รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องจ่าย ณ ครึ่งปีเปรียบเทียบกับค่าคาดการณ์ที่ได้จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

(3) ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศ

สำหรับรายได้จัดเก็บจากภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศจะขึ้นอยู่กับผลการดำเนินการธุรกิจต่างชาติในประเทศไทย ซึ่งการประมาณการภาษีเงินได้นิติบุคคลจากภาคบริการและจากกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศนี้ จะใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวประมาณการฐานภาษี (Proxy) เช่นเดียวกับกรณีข้างต้น

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการที่แสดงดุลยภาพระยะยาวของรายได้จัดเก็บจากภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศ โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผลได้ดังนี้⁸

$$CIT03 = -12.1601 + 1.2092*GDPR + 0.3868*CIT03(-1)$$

(-6.3844) (1.2092) (4.7496)

⁸ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

$$+ 0.0970 \cdot \text{FDI}(-2) + 0.3058 \cdot \text{Q2}$$

(0.0970) (9.1573)

R-Squared = 0.9472

Adjusted R-Squared = 0.9435

โดยที่

- CIT03 = รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากภาคบริการและกำไรนำส่งกลับ
ออกไปยังต่างประเทศที่แท้จริง
- GDPR = ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่แท้จริง
- FDI = การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

จากการวิเคราะห์พบว่าสภาพเศรษฐกิจของประเทศที่สะท้อนผ่านผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ส่งผลให้ธุรกิจข้ามชาติในประเทศไทยมีผลประกอบการดีขึ้น ทำให้มีกำไรนำส่งภาษีให้รัฐมากขึ้น โดยการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศร้อยละ 1 ส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ภาษีส่วนนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.209 นอกจากนี้ การจัดเก็บรายได้ส่วนนี้ในไตรมาสที่แล้วร้อยละ 1 ยังผลให้การจัดเก็บภาษีในไตรมาสปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.386 และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้รายได้ภาษีในส่วนนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.097

สำหรับการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระยะสั้นของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศ

$$\Delta \text{CIT03} = b_1 + b_2 \Delta \text{GDPR} + b_3 \Delta \text{CIT03}(-1) + b_4 \Delta \text{FDI}(-2) + b_5 \Delta \text{Q2} + b_6 \text{ecm_cit03} + e$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผลได้ดังนี้⁹

⁹ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

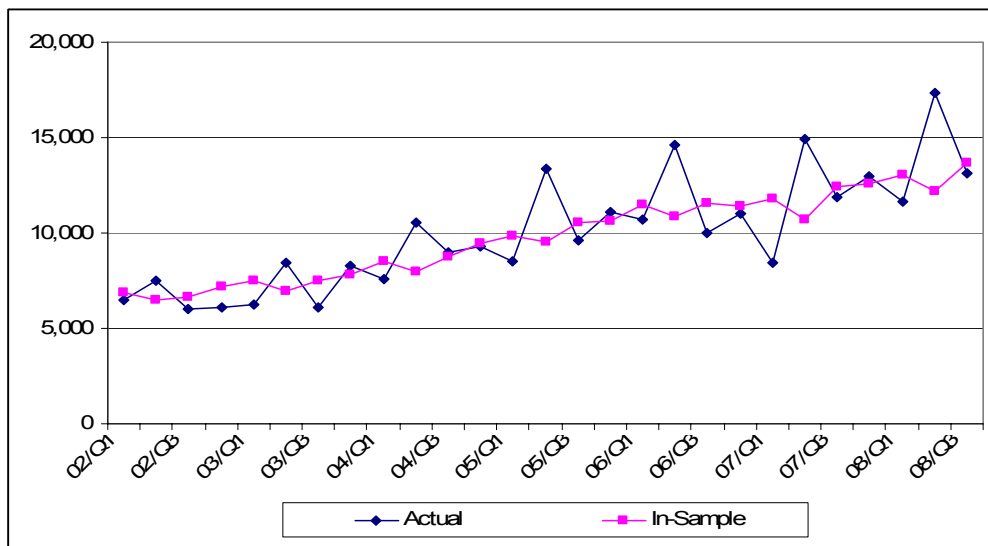
$$\begin{aligned} \Delta CIT03 = & -0.0370 - 0.3362 \Delta CIT03(-1) + 0.0850 \Delta FDI(-2) \\ & (-2.3226) \quad (-4.5006) \quad (2.6579) \\ & + 0.2756 \Delta Q2 - 0.5216 ecm_cit03(-1) \\ & (7.9067) \quad (-3.2164) \end{aligned}$$

R-Squared = 0.7690

Adjusted R-Squared = 0.7528

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศในระยะสั้นขึ้นอยู่กับภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศที่แล้ว การลงทุนระหว่างประเทศย้อนหลัง 2 ไตรมาส และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ

แผนภาพที่ 12.11: รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้จากภาคการบริการและกำไรนำส่งกลับไปยังต่างประเทศเปรียบเทียบกับค่าคาดการณ์ที่ได้จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

2.4) ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายจะถูกประมาณการโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวประมาณการฐานภาษี (Proxy) เช่นเดียวกัน ผลที่ได้สามารถแสดงได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 CIT04 = & -30.1606 + 2.7211*GDPR + 0.4174*IP_PI \\
 & (-19.7472) \quad (18.49141) \quad (3.764244) \\
 & + 0.1624*Q2 + 0.1361*Q3 \\
 & (5.407199) \quad (4.588370)
 \end{aligned}$$

R-Squared = 0.9719 Adjusted R-Squared = 0.9700

โดยที่

- CIT04* = รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล หัก ที่จ่ายที่แท้จริง
- GDPR* = ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติที่แท้จริง
- Q2* = 1 ในไตรมาส 2
= 0 ในกรณีอื่นๆ
- Q3* = 1 ในไตรมาส 3
= 0 ในกรณีอื่นๆ

สำหรับรายได้จากการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายนั้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวแปรสำคัญที่จะชี้ถึงผลประกอบการของบริษัทต่างๆ ซึ่งในการวิจัยพบว่าการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศร้อยละ 1 มีผลต่อรายได้การจัดเก็บภาษีในส่วนนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.72 ขณะที่พฤติกรรมกรเก็บภาษีในไตรมาสที่ผ่านมาผ่านมาร้อยละ 1 ได้ส่งผลให้การเก็บภาษีในไตรมาสปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.162 นอกจากนี้จากการวิจัย ยังพบว่าในไตรมาส 1 การจัดเก็บรายได้ภาษีมีมากกว่าไตรมาสอื่นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีผลร้อยละ 0.136 และดัชนีการลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้รายได้ภาษีดังกล่าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.417

สำหรับการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระยะสั้นของภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย

$$\begin{aligned}
 \Delta CIT04 = & b_1 + b_2 \Delta GDPR + b_3 \Delta IP_PI + b_4 \Delta Q2 + b_5 \Delta Q3 \\
 & + b_6 ecm_cit04 + e
 \end{aligned}$$

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผลได้ดังนี้¹⁰

$$\Delta CIT04 = 0.7760 \Delta GDP + 0.0893 \Delta Q2 - 0.1546 ecm_cit04(-1)$$

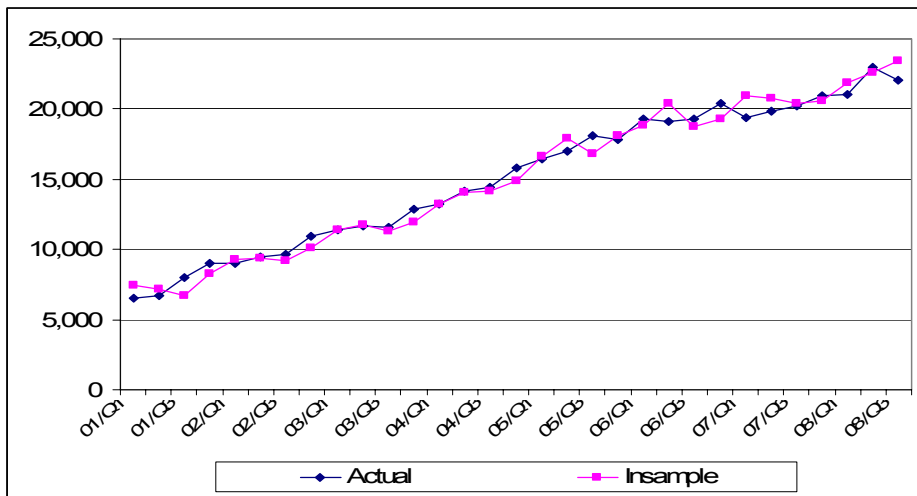
(4.8091) (6.4684) (-2.338)

R-Squared = 0.3141

Adjusted R-Squared = 0.2913

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับอัตราภาษีเงินได้ทางเศรษฐกิจที่แท้จริง และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพัทธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ

แผนภาพที่ 12.12: รายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่ายเปรียบเทียบกับ ค่าคาดการณ์ที่ได้จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

12.3.3 ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (Petroleum Tax: PPT)

ผลของการประมาณการที่ได้เป็นดังนี้¹¹

¹⁰ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

¹¹ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

$$\begin{aligned}
 PPT = & - 9.1111 + 1.2444 * QPPT + 1.2687 * Q1 + 2.9278 * Q2 \\
 & (4.719925) \quad (2.181264) \quad (4.724688) \quad (10.62082) \\
 & + 1.2957 * P_OILDUBAI(-1) \\
 & (5.166956)
 \end{aligned}$$

R-Squared = 0.7946

Adjusted R-Squared = 0.7755

โดยที่

- PPT* = ภาษีเงินได้ปีโตรเฉลี่ยม
P_OILDUBAI = อัตราการขยายตัวของราคาน้ำมันดิบดูไบ
QPPT = ปริมาณน้ำมันที่ขุดเจาะได้จากฐานการแทน

สำหรับการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ของภาษีเงินได้ปีโตรเฉลี่ยม

$$\begin{aligned}
 \Delta PPT = & b_0 + b_1 * \Delta QPPT + b_2 * Q2 + b_3 * \Delta P_OILDUBAI(-1) \\
 & + b_4 * \Delta ecm_ppt(-1) + e
 \end{aligned}$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews[®] 5.1 แสดงผลได้ดังนี้¹²

$$\begin{aligned}
 \Delta PPT = & - 0.737 - 6.7192 * \Delta QPPT + 2.8280 * Q2 - 2.2167 * \Delta P_OILDUBAI(-1) \\
 & (-2.842) \quad (-1.709) \quad (5.478) \quad (-1.7967) \\
 & - 0.9871 * ecm_ppt(-1) \\
 & (-2.874)
 \end{aligned}$$

R-Squared = 0.5620

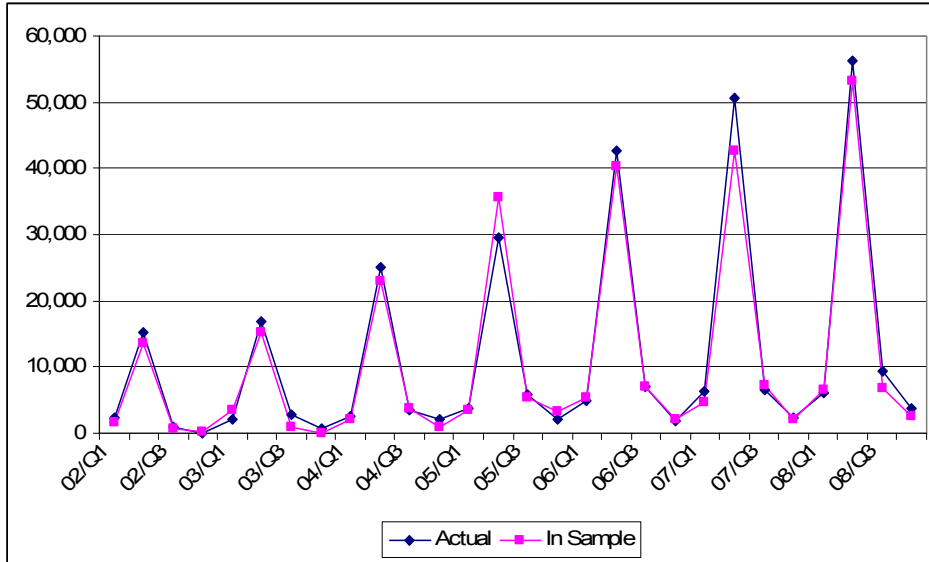
Adjusted R-Squared = 0.5159

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของภาษีเงินได้ปีโตรเฉลี่ยมในระยะสั้นขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำมันที่ขุดเจาะได้ ราคาน้ำมัน ณ ตลาดดูไบ และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ

¹² ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

แผนภาพที่ 12.13: รายได้ภาษีเงินได้ปีโตรเลียมเปรียบเทียบกับค่าคาดการณ์ที่ได้จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

12.3.4 ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value-Added Tax: VAT)

(1) สมการภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บจากการใช้จ่ายในประเทศ¹³

$$\text{VATDB} = -5.6119 + 2.0374 \cdot \text{CPI} + 0.7474 \cdot \text{CPR}$$

(-3.5204)
(12.0036)
(4.4493)

R-Squared = 0.9396

Adjusted R-Squared = 0.9376

โดยที่

CPI = ดัชนีราคาผู้บริโภค

CPR = การบริโภคภาคเอกชนในรูปที่แท้จริง

ในการวิเคราะห์ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มจากการใช้จ่ายในประเทศ พบว่าการบริโภคของภาคเอกชนร้อยละ 1 มีผลให้ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.747 ขณะที่ผล

¹³ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

ด้านราคา ของดัชนีราคาผู้บริโภค เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 มีผลทำให้ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.037

สำหรับการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระยะสั้นของภาษีมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ

$$\Delta \text{VATDB} = b_1 + b_2 \Delta \text{CPI} + b_3 \Delta \text{CPR} + b_6 \text{ecm_vatdb} + e$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผลได้ดังนี้¹⁴

$$\Delta \text{VATDB} = 2.6778 \Delta \text{CPI} - 0.2653 \text{ecm_vatdb}(-1)$$

(4.6748) (-3.4827)

R-Squared = 0.2362

Adjusted R-Squared = 0.2237

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของภาษีมูลค่าเพิ่มภายในประเทศในระยะสั้นขึ้นอยู่กับดัชนีราคาผู้บริโภค และการปรับตัวเข้าสู่ความสมดุลในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ

แผนภาพที่ 12.14: รายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มจากการบริโภคในประเทศเปรียบเทียบกับค่าคาดการณ์ที่ได้จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

¹⁴ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

(2) สมการภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บจากการนำเข้า

$$\text{VATIMB} = -2.7490 + 0.9149 \cdot \text{IMR_G} + 0.7560 \cdot \text{IM_G_PI}$$

(-4.1020)
(14.232)
(12.905)

R-Squared = 0.9414 Adjusted R-Squared = 0.9395

โดยที่

- VATIMB = ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า
- IMR_G = การนำเข้าสินค้า
- IM_G_PI = ดัชนีราคาสินค้านำเข้า

ในการวิเคราะห์ฐานภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า พบว่าปริมาณการนำเข้าสินค้าที่แท้จริงร้อยละ 1 มีผลต่อฐานภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.914 ขณะที่ราคาสินค้านำเข้าร้อยละ 1 มีผลให้ฐานภาษีลดลงร้อยละ 0.756

สำหรับการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระยะสั้นของภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า

$$\Delta \text{VATIMB} = b_1 + b_2 \Delta \text{IMR_G} + b_3 \Delta \text{IM_G_PI} + b_6 \text{ecm_vatimb} + e$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผลได้ดังนี้¹⁵

$$\Delta \text{VATIMB} = 0.3555 \Delta \text{IMR_G} + 1.0281 \Delta \text{IM_G_PI} - 0.3231 \text{ecm_vatimb}$$

(3.0333)
(8.2974)
(-4.4089)

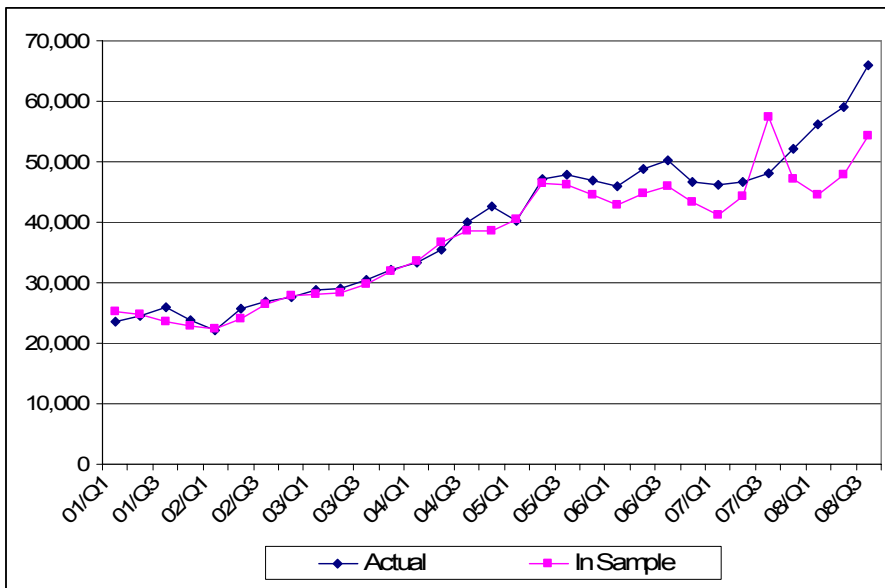
R-Squared = 0.6165 Adjusted R-Squared = 0.6037

¹⁵ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าในระยะสั้นขึ้นอยู่กับการนำเข้าสินค้า ดัชนีราคาสินค้านำเข้า และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ

แผนภาพที่ 12.15: รายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าเปรียบเทียบกับค่าคาดการณ์ที่ได้จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

12.3.5 ภาษีธุรกิจเฉพาะ (Specific Business Tax: SBT)

ผลการประมาณการสมการพฤติกรรมรายได้จัดเก็บจากภาษีธุรกิจเฉพาะสามารถแสดงได้ดังนี้

$$\text{Log}(SBT_t) = \underset{(-0.219)}{-0.599} + \underset{(3.674)}{0.724} * \text{Log}(R_P_Credit_t) + \underset{(18.070)}{0.962} * AR(1)$$

Adjusted R-Squared = 0.939

S.E. of Regression = 0.0925

Durbin-Watson Statistic = 2.0054

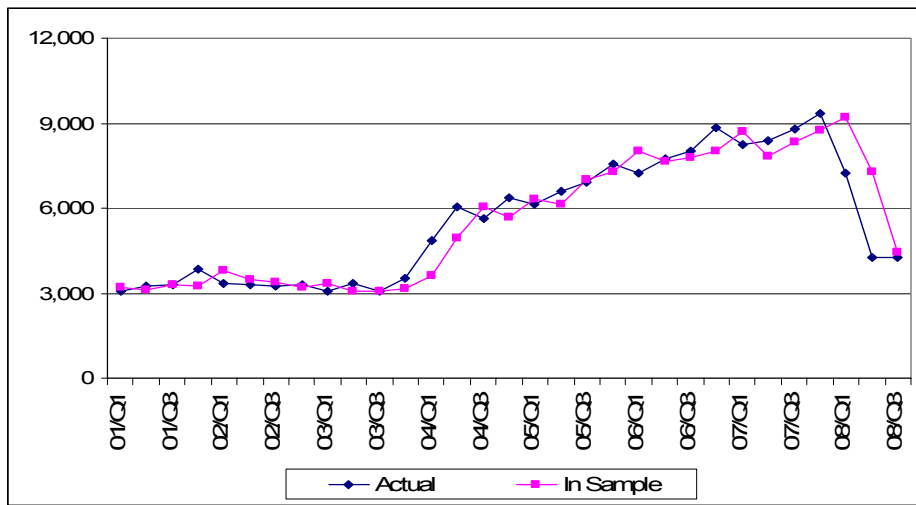
โดยที่

- SBT = รายได้จัดเก็บจากภาษีธุรกิจเฉพาะ
- MLR = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี
- R_P_Credit = รายได้จากสินเชื่อภาคเอกชน

▪ แบบจำลองประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพากร

ผลการวิเคราะห์พบว่า รายได้จากผลตอบแทนจากอัตราดอกเบี้ยกู้ยืมของธุรกิจสถาบันการเงินร้อยละ 1 มีผลให้รายได้จัดเก็บจากภาษีธุรกิจเฉพาะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.724 นอกจากนี้พฤติกรรมในของการเก็บภาษีในไตรมาสที่ผ่านมาร้อยละ 1 ยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีธุรกิจเฉพาะด้วย โดยส่งผลให้รายได้ภาษีส่วนนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.962

แผนภาพที่ 12.16: รายได้ภาษีธุรกิจเฉพาะเปรียบเทียบค่าคาดการณ์ที่ได้จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

13

กรอบแนวความคิดในการจัดสร้าง แบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จาก การจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

สำหรับการสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง เป็นการจัดสร้างสมการความต้องการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต ส่วนที่สอง เป็นการประมาณรายได้ภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บได้จากความต้องการในการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตในอนาคตจากการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบที่เกิดจากการพฤติกรรมผู้บริโภคจากแบบจำลอง ในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตของหน่วยเศรษฐกิจ และจัดสร้างสมการถดถอยความต้องการบริโภคสินค้านั้น คณะผู้วิจัยได้วางกรอบให้มีการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคสินค้านั้น โดยได้วางกรอบในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการกำหนดพฤติกรรมผู้บริโภคแต่ละสินค้าที่เป็นเป้าหมายในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มปัจจัยดังนี้

- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภครถยนต์
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคสุรา
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคเบียร์
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบริโภคยาสูบ
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่ม

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

จากการทบทวนวรรณกรรมปริทัศน์และงานวิจัยเชิงวิชาการที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยสามารถนำมากำหนดปัจจัยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ในแต่ละสมการได้ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทต่อไป ในส่วนนี้จะพิจารณากรอบแนวคิดในการจัดสร้างแบบจำลองซึ่งคณะผู้วิจัยได้กล่าวถึงในเบื้องต้นไปแล้วในหัวข้อ 2.3 ในบทที่ 2

13.1 การประมาณการความต้องการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต

ในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อคาดการณ์รายได้จากการจัดเก็บสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้คำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ข้อมูล และวิธีการประมาณการที่จะนำมาใช้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- **ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในแบบจำลอง** ควรคำนึงถึงคุณภาพและความน่าเชื่อถือของข้อมูลเป็นหลัก โดยในงานศึกษานี้ ที่ปรึกษาได้จัดสร้างแบบจำลองคาดการณ์เป็นแบบรายไตรมาส โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2542 ถึงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2552 ในการวิเคราะห์สมการถดถอย ซึ่งจำนวนข้อมูลถือว่าพอเพียงสำหรับการประมาณการทางสถิติ ในการใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา (time series) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเศรษฐกิจนั้นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแปรคลาดเคลื่อน (error term) ก็คือ การมีอัตสหสัมพันธ์ (autocorrelation) และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การที่อนุกรมมีลักษณะไม่นิ่ง (non-stationary) ความไม่นิ่งของอนุกรมเป็นปัญหารุนแรงในการประมาณสมการถดถอยเพราะทำให้ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามกับตัวแปรอธิบายต่างๆ ดูดี และน่าพอใจมากทั้งๆ ที่อาจเป็นความสัมพันธ์ไม่แท้จริงโดยสิ้นเชิง (spurious) ในขณะที่การเกิดปัญหาความสัมพันธ์ร่วมระหว่างตัวแปรอิสระ (multicollinearity) เป็นผลสืบเนื่องมาจากตัวแปรอิสระต่างๆ เคลื่อนไหวเพิ่มขึ้นหรือลดลงไปในทิศทางเดียวกับภาวะเศรษฐกิจนั้นๆ โดยตัวแปรตามก็อาจเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันและด้วยเหตุผลเดียวกันได้ ตัวอย่างเช่น ในภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรืองระดับราคาจะสูงขึ้นการบริโภคหรืออุปสงค์จะสูงขึ้นเช่นเดียวกับการส่งออกและอื่นๆ ดังนั้นความสัมพันธ์ที่แท้จริงระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระจึงอาจจะถูกกลบด้วยความสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลาที่เข้มกว่า ผลการวิเคราะห์ถดถอยจึงเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่แท้จริง ผลลัพธ์จากการประมาณการสมการถดถอยจะได้ การประมาณค่าที่เอนเอียง (biased) และไม่คล่องจงหรือไม่แนบเนียน (inconsistent) ด้วยเหตุผลเบื้องต้นดังกล่าวนี้ การใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาจึงควรระมัดระวังปัญหาความไม่นิ่งของตัวแปร ซึ่งจำเป็นต้องมีการทดสอบก่อนที่จะนำข้อมูลนั้นไปใช้ในการสร้างสมการถดถอย

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

วิธีการประมาณการ อยู่บนหลักการทางเศรษฐมิติ โดยใช้วิธีวิเคราะห์สมการการปรับตัวในรูปแบบของ Error Correction Model (ECM) ซึ่งช่วยขจัดปัญหาความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นจริง (spurious correlation) และสามารถแสดงให้เห็นถึงการปรับตัวของระบบเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้น และการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาวของตัวแปรที่ต้องการศึกษา เนื่องจากวิธีดังกล่าวนี้จะสามารถทดสอบความไม่นิ่งหรือการหา unit root ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น หากพบว่าอนุกรมมีลักษณะไม่นิ่ง โดยการใช้เทคนิคที่เรียกว่า cointegration หรือการรวมกันไปด้วยกัน ถ้าตัวแปรตามและตัวแปรต้นมีลักษณะรวมกันไปด้วยกัน (cointegrated) ก็หมายความว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว (long term equilibrium relationship) แต่ในระยะสั้นอาจจะมีการออกนอกดุลยภาพได้ เพราะฉะนั้นเราสามารถจะให้ตัวแปรคลาดเคลื่อน (error term) ในสมการที่รวมกันไปด้วยกัน (cointegrated) เป็นค่าความคลาดเคลื่อนดุลยภาพ (equilibrium error) และเราสามารถที่จะนำเอาตัวแปรคลาดเคลื่อน (error term) นี้ไปผูกพฤติกรรมระยะสั้นกับระยะยาวได้ ลักษณะสำคัญของตัวแปรรวมกันไปด้วยกัน (cointegrated variables) ก็คือว่า วิถีเวลา (time path) ของตัวแปรเหล่านี้จะได้รับอิทธิพลจากการเบี่ยงเบน (deviations) จากดุลยภาพระยะยาว (long-run equilibrium) และถ้าระบบจะกลับไปสู่ดุลยภาพระยะยาว (long-run equilibrium) แล้ว การเคลื่อนไหวของตัวแปรบางตัวจะต้องตอบสนองต่อขนาดของการออกนอกดุลยภาพ (disequilibrium) การเบี่ยงเบน (จากทิศทางที่จะเดินไปสู่ดุลยภาพในระยะยาว) จึงเป็นเหตุผลที่ตัวแปรรวมกันไปด้วยกันเข้ามาอธิบายการปรับตัวดังกล่าวในระยะสั้นก่อนปรับเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว

ทั้งนี้ ตามโครงสร้างของแบบจำลองที่ได้จัดสร้างขึ้น เราสามารถสรุปข้อดี และข้อจำกัดที่เกิดขึ้นได้ ดังแสดงในตารางที่ 13.1

ตารางที่ 13.1 ข้อดีและข้อจำกัดของแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

ข้อดี	ข้อจำกัด
- ข้อสมมติตามแบบจำลองเหมาะสมกับลักษณะของระบบเศรษฐกิจไทย ได้แก่ ประเทศขนาดเล็กที่มีระบบเศรษฐกิจเปิด	- ข้อมูลตัวแปรภายนอกที่ใช้ในแบบจำลองบางตัว เป็นข้อมูลที่มีการเผยแพร่ล่าช้า เช่น ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม ทำให้ในบางกรณีอาจต้องใช้ค่าคาดการณ์ของตัวแปรภายนอกเพื่อใช้ในการพยากรณ์
- แสดงการปรับตัวของพฤติกรรมการบริโภคทั้งในระยะสั้น และการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว	- แบบจำลองนี้อาจไม่สามารถอธิบายผลกระทบของตัวแปรต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการบริโภคได้ครบทุกปัจจัย

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ข้อดี	ข้อจำกัด
- แบบจำลองมีการแบ่งสมการการบริโภคออกเป็น 6 กลุ่มสินค้า รวม 10 สมการ ซึ่งทำให้มีจำนวนตัวแปรในแต่ละสมการที่ไม่มากนัก จึงง่ายและสะดวกต่อการใช้งานและปรับปรุง (update) แบบจำลอง รวมทั้งในการพยากรณ์จะอาศัยดุลยพินิจน้อยกว่าแบบจำลองขนาดใหญ่	

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

13.2 สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา

การกำหนดข้อสมมติฐานให้กับตัวแปรภายนอกในแบบจำลองนั้น จะอาศัยข้อมูลล่าสุดที่มีอยู่ในขณะนั้น ซึ่งสามารถแบ่งแนวทางการกำหนดข้อสมมติฐานเป็น 4 แนวทางดังต่อไปนี้

13.2.1 การกำหนดข้อสมมติแบบ stochastic โดยใช้โปรแกรม Crystal Ball®

ในส่วนของตัวแปรภายนอกในแบบจำลองนั้น ได้มีการกำหนดให้มีลักษณะที่เป็น stochastic ทั้งหมด โดยสามารถกำหนดข้อสมมติฐานแบบ stochastic ให้กับตัวแปรต่างๆ ได้โดยใช้โปรแกรม Crystal Ball® และวิเคราะห์ผลจากแบบจำลองผ่านกระดาษทำการ (worksheet) บนโปรแกรม Microsoft® Excel ทั้งนี้ ในโปรแกรม Crystal Ball® จะใช้ CB Predictor ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการพยากรณ์ค่าประมาณในอนาคตของตัวแปรภายนอกต่างๆ โดย CB Predictor จะทำการหารูปแบบที่เหมาะสมของอนุกรมเวลาซึ่งเป็นรูปแบบที่แทนข้อมูลในอดีตได้ดีที่สุดมาเป็นตัวคาดการณ์ โดยค่าที่คาดการณ์ได้จาก CB Predictor จะมีคุณสมบัติเป็น stochastic value และมีการแจกแจงความน่าจะเป็นของค่าคาดการณ์แต่ละตัวเป็นแบบปกติ (normal distribution)

13.2.2 การกำหนดข้อสมมติฐานโดยใช้ข้อมูลในอนาคตที่ทราบล่วงหน้าหรือสามารถคาดเดาได้ ผ่าน add factor

ในแบบจำลองที่ได้จัดสร้างขึ้นนี้ ผู้ใช้แบบจำลองสามารถใส่ข้อมูลการคาดการณ์ หรือข้อมูลในอนาคตที่รู้ล่วงหน้าหรือสามารถคาดเดาได้ด้วยตนเอง (add factor) เพื่อปรับให้การคาดการณ์มีความใกล้เคียงกับสิ่งที่น่าจะเกิดขึ้นมากที่สุด ทั้งนี้ในบางกรณีการใช้ add factor เป็นไปเพื่อปรับค่า

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ของตัวแปรภายนอกให้เหมาะสมหรือตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง เนื่องจากการใช้ CB Predictor ในการคาดการณ์ค่าในอนาคตของตัวแปรภายนอกนั้นขึ้นอยู่กับข้อมูลในอดีตเท่านั้น และไม่สามารถรวมข้อจำกัดบางประการของตัวแปรไว้ได้ ในกรณีฐาน เนื่องจากค่าที่ได้จาก CB Predictor ของตัวแปร *MPI* นั้นมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลมาจากแนวโน้มการปรับตัวในช่วงข้อมูลล่าสุดปรับลงอย่างมากจากการที่ระดับราคาน้ำมันที่ลดลง อย่างไรก็ตาม ตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นั้น การปรับตัวในด้านลบของระดับราคารวมนั้นเป็นไปอย่างจำกัด คณะผู้วิจัยจึงได้ปรับ add factor ของตัวแปร *MPI* ในช่วง 5 เดือนสุดท้ายของการพยากรณ์เพิ่มขึ้น เพื่อให้ระดับราคารวมไม่ลดลงมากเกินไป เป็นต้น

อนึ่ง ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อที่จะอธิบายความสามารถในการสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลเพื่อเป็นทางเลือกในการชดเชยรายได้ภาษีศุลกากรที่ลดลง ดังนั้นการปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตจึงเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นหากต้องการหารายได้เพิ่ม คณะผู้วิจัยเห็นว่าสามารถที่จะประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตได้เมื่อมีการเก็บอัตราภาษีสรรพสามิตเพิ่มตามรายได้ที่รัฐบาลจะเก็บเพิ่มในอนาคตผ่านระดับราคาของสินค้าแต่ละประเภทโดยการเพิ่มสัดส่วนของระดับราคาสินค้าผ่าน add factor ก็จะทำให้สามารถคาดการณ์ปริมาณการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งจะสะท้อนฐานภาษีการบริโภคและรายได้ของภาษีสรรพสามิตที่เปลี่ยนแปลงไป

13.2.3 การกำหนดข้อสมมติโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผ่านการกำหนดค่าตัวแปรหุ่น (dummy variable)

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีสรรพสามิตบ่อยครั้ง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีสินค้าย่อมส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในการบริโภคของผู้บริโภค ดังนั้นแล้วเพื่อให้แบบจำลองสามารถครอบคลุมผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีในช่วงเวลาที่ได้ทำการศึกษา โดยในสินค้าแต่ละประเภทจะกำหนดตัวแปรหุ่น 2 ตัวแปร อาทิ น้ำมันเบนซิน จะกำหนดเป็น DEC และ INC

โดยที่ DEC มีค่าเป็น 1 หมายความว่า มีการปรับลดอัตราภาษีน้ำมันเบนซิน หรือมีการหดตัวของฐานภาษีในหมวดน้ำมันเบนซิน และมีค่าเป็น 0 หมายถึง ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

ในขณะที่ INC มีค่าเป็น 1 หมายความว่า มีการปรับเพิ่มอัตราภาษี หรือมีการขยายฐานภาษีครอบคลุมมากขึ้นในหมวดน้ำมันเบนซิน และมีค่าเป็น 0 หมายถึง ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

คณะผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีสรรพสามิตทั้ง 6 กลุ่มสินค้าจาก พระราชบัญญัติพิกัตอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 รวมถึงกฎกระทรวง ที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตั้งแต่ 1 มกราคม 2538 ถึง 30 เมษายน 2552 ซึ่งแสดงตัวอย่างได้ดังตารางที่ 13.2

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ตารางที่ 13.2 ตัวอย่างการกำหนดค่าตัวแปรหุ่นที่ใช้ในการพยากรณ์ในกรณีฐาน

		1999Q1	1999Q2	1999Q3	1999Q4	2000Q1	2003Q1	2004Q2	2004Q3	2005Q2	2005Q3	2006Q2	2007Q2	2007Q3	2007Q4	2008Q1	2008Q2	2008Q3	2008Q4	2009Q1	
เบบซีพี	DEC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	INC	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ดีเซล	DEC	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	INC	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
LPG	DEC	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	INC	0	0	0	0		1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1
ยนต์โดยส	DEC	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
	INC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ยนต์พาณิชย์	DEC	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	INC	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

หมายเหตุ : ข้อมูลที่แสดงในตารางเป็นเพียงบางส่วนที่ได้ใช้ในแบบจำลองเท่านั้น เพื่อให้สามารถนำเสนอในรูปแบบตารางในที่นี้ได้

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ตารางที่ 13.2 ตัวอย่างการกำหนดค่าตัวแปรหุ่นที่ใช้ในการพยากรณ์ในกรณีฐาน (ต่อ)

		1999Q1	1999Q2	1999Q3	1999Q4	2000Q1	2003Q1	2004Q2	2004Q3	2005Q2	2005Q3	2006Q2	2007Q2	2007Q3	2007Q4	2008Q1	2008Q2	2008Q3	2008Q4	2009Q1	
สุรา	DEC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	INC	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
เบียร์	DEC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	INC	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ยาสูบ	DEC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	INC	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
เครื่องดื่ม	DEC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	INC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

13.2.4 ข้อสมมติเพิ่มเติมในการสุ่มค่าของตัวแปรภายนอก

ค่าตัวแปรภายนอกในแบบจำลองนี้มีลักษณะเป็น Stochastic โดยการประมาณค่าจะอาศัยวิธีการสุ่มค่าของตัวแปรภายนอกแบบ Monte Carlo ซึ่งวิธีการสุ่มค่าทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1. การสุ่มค่าแบบอิสระ โดยมีข้อสมมติว่าตัวแปรภายนอกหรือตัวแปรอธิบายในแบบจำลองนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องกันเลย (independently distributed) ดังนั้นการสุ่มค่าตัวแปรภายนอกแต่ละตัวจะทำได้อย่างอิสระแยกจากกัน
2. การสุ่มค่าแบบมีความสัมพันธ์กัน โดยมีข้อสมมติว่าตัวแปรภายนอกหรือตัวแปรอธิบายในแบบจำลองนั้นมีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กันในระดับหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปได้ทิศทางเดียวกันหรือตรงกันข้าม ดังนั้นการสุ่มค่าของตัวแปรภายนอกแต่ละตัวจะคำนึงถึงความสัมพันธ์ของค่าตัวแปรนั้นกับค่าตัวแปรภายนอกตัวอื่นๆ ด้วย

ทั้งนี้ เนื่องจากตัวแปรทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่มักมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ในการพยากรณ์ของแบบจำลองนี้จึงได้กำหนดให้การสุ่มตัวอย่างเป็นแบบมีความสัมพันธ์กันโดยมีข้อสมมติว่าตัวแปรภายนอกทางเศรษฐกิจต่างๆ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับหนึ่ง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficients) ระหว่างตัวแปรภายนอกต่างๆ ของแบบจำลองโดยอาศัยข้อมูลสถิติที่เกิดขึ้นจริงในอดีต ดังตารางที่ 13.3

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ตารางที่ 13.3 เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรภายนอก

	BEER_P	BEER_P_LIQUOR_P	COMCAR_INDEX	FUEL_P	FUEL_Q_MPI	HSD_P	LIQUOR_P	LPG_P	MPI	NET_PC_POP
BEER_P	1	-0.64109	0.713608	0.669627	-0.7042	0.657799	0.850227	0.931776	0.808315	0.847217
BEER_P_LIQUOR_P		1	-0.87282	-0.9065	0.655362	-0.86339	-0.94687	-0.68391	-0.82793	-0.78826
COMCAR_INDEX			1	0.848741	-0.75858	0.82468	0.909493	0.779653	0.854844	0.802236
FUEL_P				1	-0.78894	0.916269	0.898372	0.761954	0.899986	0.872828
FUEL_Q_MPI					1	-0.71119	-0.73925	-0.78748	-0.81945	-0.81452
HSD_P						1	0.867559	0.761167	0.912318	0.850389
LIQUOR_P							1	0.852974	0.90255	0.885504
LPG_P								1	0.925633	0.954927
MPI									1	0.971013
NET_PC_POP										1

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

หมายเหตุ: คำนวณจากข้อมูลสถิติที่เกิดขึ้นจริงในอดีตตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2542 - ไตรมาสที่ 1 ปี 2552

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ตารางที่ 13.3 เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรภายนอก (ต่อ)

	PASSCAR_INDEX	PASSCAR_POP	POP_PASS_MOTOR	TOBA_4_UP	TOBA_P	UNEMP	WAPBEV	WAPCAR	WAPCAR_4	WAPCOMCAR01
PASSCAR_INDEX	1	0.487792	-0.54139	-0.30332	0.653168	-0.14376	0.590449	1	-0.26366	0.553651
PASSCAR_POP		1	-0.67483	0.378988	0.941363	-0.78234	0.596465	0.487792	-0.347	0.517935
POP_PASS_MOTOR			1	0.279429	-0.76381	0.388108	-0.32785	-0.54139	0.120859	-0.12296
TOBA_4_UP				1	0.071679	-0.28732	-0.0721	-0.30332	-0.11067	0.040867
TOBA_P					1	-0.74596	0.717212	0.653168	-0.42342	0.586936
UNEMP						1	-0.53721	-0.14376	0.468317	-0.4311
WAPBEV							1	0.590449	-0.47991	0.820225
WAPCAR								1	-0.26366	0.553651
WAPCAR_4									1	-0.30882
WAPCOMCAR01										1

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

หมายเหตุ: คำนวณจากข้อมูลสถิติที่เกิดขึ้นจริงในอดีตตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2542 - ไตรมาสที่ 1 ปี 2552

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

▪ ข้อจำกัดของแบบจำลอง

สำหรับแบบจำลองที่ได้จัดสร้างในครั้งนี้นี้ยังมีข้อจำกัดบางประการที่อาจส่งผลต่อการประมาณการรายได้ภาษีซึ่งผู้ศึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงในการนำผลที่ได้ไปใช้และอาจนำไปปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคาดการณ์รายได้ภาษีสรรพสามิตในอนาคต

(1) ในการจัดสร้างสมการความต้องการบริโภคสินค้าในที่นี้แม้ว่าจะเป็นการพิจารณาในด้านอุปสงค์ของสินค้า แต่ในอีกด้านหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงไปพร้อมกันคือ ผู้ผลิตซึ่งทำหน้าที่ผลิตสินค้าออกสู่ตลาด การปรับลดอัตราภาษีศุลกากรในทางหนึ่งจะทำให้มีผู้ผลิตในตลาดมากขึ้นส่งผลต่อการปรับโครงสร้างราคาสินค้าในตลาด ดังนั้นเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ ผู้ผลิตย่อมมีการปรับตัวเพื่อรักษาส່วนแบ่งทางการตลาดและกำไร ในทางหนึ่งที่เป็นไปได้ก็คือ การปรับปรุงฟังก์ชันการผลิตสินค้า ซึ่งจากแบบจำลองที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นได้สมมติให้ฟังก์ชันการผลิตสินค้าแต่ละประเภทเป็นการผลิตแบบอัตราผลได้คงที่ (Constant Return to Scale) ดังนั้น หากผู้ผลิตที่สามารถปรับเปลี่ยนฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบอัตราผลได้เพิ่มขึ้นก็จะสามารถเพิ่มผลผลิตเข้าสู่ตลาดได้มากขึ้นย่อมส่งผลต่อรายได้ที่จะสามารถจัดเก็บได้ในอนาคตด้วยเช่นกันเมื่อมีการปรับอัตราภาษีสรรพสามิต

(2) สำหรับอัตราภาษีที่ในการประมาณรายได้ภาษีที่ได้จากการจัดเก็บสินค้าแต่ละประเภทในที่นี้เป็นอัตราภาษีที่แท้จริงซึ่งได้จากการคำนวณรายได้ภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บได้จริงเทียบกับปริมาณสินค้าที่เสียภาษี โดยมีได้แยกอัตราภาษีในแต่ละตอนตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลที่มีได้แยกปริมาณสินค้าตามแต่ละหมวดที่ได้จัดเก็บเช่นกัน ซึ่งในอนาคตหากมีการปรับข้อมูลแยกปริมาณสินค้าตามประเภทของการจัดเก็บภาษีจะช่วยให้การประมาณการรายได้มีความใกล้เคียงกับรายได้ภาษีสรรพสามิตที่กรมจัดเก็บมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามผลที่ได้จากการประมาณการรายได้จากแบบจำลองในการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับรายได้ที่จัดเก็บได้จริงของกรมสรรพสามิต

14

แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้ จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

แบบจำลองเพื่อวิเคราะห์ และประมาณการความสามารถในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตนั้น แบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ส่วนแรก คือ การวิเคราะห์ความต้องการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตเป้าหมายทั้ง 6 ประเภท ได้แก่ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ยาสูบ สุรา เบียร์ รถยนต์ และเครื่องดื่ม เพื่อใช้ในการจัดสร้างแบบจำลองประมาณการปริมาณความต้องการบริโภคสินค้า และส่วนที่สอง คือ การประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต โดยจะนำสมการความต้องการบริโภคสินค้าที่ต่อภาษีสรรพสามิตในส่วนแรกไปจัดสร้างเป็นแบบจำลองเพื่อคำนวณรายได้ภาษีสรรพสามิตที่สามารถจัดเก็บได้

ในการพิจารณาถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ในการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตนั้น จะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาษีสรรพสามิตอันเนื่องมาจากปริมาณการบริโภคสินค้าสรรพสามิตที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์เชิงมหภาค โดยใช้ข้อมูลและแนวโน้มในอดีต (Historical Trend) เพื่อศึกษาถึงอุปนิสัยการบริโภค (อุปสงค์) และประมาณการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยทางเศรษฐกิจต่อปริมาณการบริโภคของสินค้าสำคัญที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษี ทั้งนี้ในการพัฒนาแบบจำลองเพื่อประมาณการตามเป้าหมายดังกล่าวมาข้างต้นนั้น จะมีขั้นตอนในการคัดเลือกตัวแปรอธิบายตามหลักอุปสงค์ (Demand) ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย (Target Market) ความสามารถของผู้บริโภคในกลุ่มเป้าหมาย (Ability-to-pay) และผลของการทดแทนกัน (Substitution Effect)

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

นอกจากการวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎีในเชิงเศรษฐศาสตร์แล้ว แบบจำลองนี้ยังมีการพิจารณาผลกระทบอันอาจเกิดจากปัจจัยอื่นได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง (Structural Change) เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อการใช้ปัจจัยการผลิต (Intermediate Goods) หรือพฤติกรรมการบริโภคของสินค้าขั้นสุดท้าย (Final Goods) อันอาจเกิดจากกลยุทธ์ทางการตลาด หรือวัฒนธรรมการบริโภค และปัจจัยอื่นๆ ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาครั้งนี้ยังได้ทำการพิจารณาลักษณะโครงสร้างของสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่สำคัญ คือ มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางด้านราคาบ่อยครั้ง (Structural break) อันเนื่องมาจากการปรับอัตราภาษีสรรพสามิต ซึ่งถูกคาดว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้การจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการพฤติกรรมการบริโภค และรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตไม่มีประสิทธิภาพในการคาดการณ์ สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นเพื่อให้แบบจำลองมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น คณะผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรหุ่นที่ทำการสะท้อนการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตทั้งในกรณีที่มีการปรับลดอัตราภาษี ปรับเพิ่มอัตราภาษี และการขยายฐาน/หดตัวของฐานภาษีร่วมในการศึกษาด้วย

14.1 สมการวิเคราะห์ความต้องการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต

14.1.1 แบบจำลองความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ประกอบด้วยสมการย่อย 4 สมการ ดังต่อไปนี้

(1) สมการความต้องการบริโภคน้ำมันเบนซิน

$$\text{BENZINE_Q} = a_0 + a_1 \text{BENZINE_P} + a_2 \text{POP}/(\text{PASS}+\text{MOTOR}) + a_3 \text{NET_PC}/\text{POP} + a_4 \text{BENZINE_Q}(-1) + a_5 \text{DEC} + a_6 \text{INC} + e \quad \text{-----}(1)$$

โดยที่

BENZINE_Q หมายถึง ปริมาณความต้องการใช้น้ำมันเบนซินต่อคันของรถที่ใช้น้ำมันเบนซิน¹ (ล้านลิตร)

¹ ซึ่งเกิดจากรถยนต์เพื่อการเดินทาง (passenger car) และรถจักรยานยนต์ โดยพิจารณาจาก ยอดจำหน่ายน้ำมันเบนซินต่อจำนวนรถยนต์เพื่อการเดินทางรวมกับรถจักรยานยนต์ (BENZINE / (PASSCAR + MOTORCYCLE)) ในแบบจำลองเศรษฐมิติมหภาค (Macro-econometric model) ที่พัฒนาขึ้นจึงได้ใช้จำนวนรถที่ใช้น้ำมันเบนซินทั้งรถยนต์นั่งไม่เกิน 7 คนและรถมอเตอร์ไซด์ ที่ได้มีการใช้งานอยู่ในปัจจุบันจากกรมการขนส่งทางบกมาเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้บริโภค ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากกรมการขนส่งทางบกนั้นเป็นข้อมูลรายปี แต่แบบจำลองเศรษฐมิติมหภาคที่ได้พัฒนาขึ้นเป็นแบบจำลองรายไตรมาส ทางคณะผู้ศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดทำคาดการณ์ข้อมูลให้เป็นรายไตรมาส โดยการนำข้อมูลยอดขายรถยนต์นั่งจากธนาคารแห่งประเทศไทยทำการเผยแพร่เป็นรายเดือนมา

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

BENZINE_P		หมายถึง	ราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเฉลี่ย (บาทต่อลิตร)
POP/(PASS+MOTOR)		หมายถึง	ความจำเป็นในการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทาง
NET_PC/POP		หมายถึง	ความสามารถในการบริโภคภาคเอกชนในประเทศที่แท้จริงต่อหัว (ล้านบาท)
BENZINE_Q (-1)		หมายถึง	ปริมาณความต้องการใช้น้ำมันเบนซินไตรมาสที่แล้ว (ล้านลิตร)
DEC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับลดอัตราภาษีน้ำมันเบนซินหรือมีการหดตัวของฐานภาษีในหมวดน้ำมันเบนซิน และ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับลดอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว
INC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีหรือมีการขยายฐานภาษีครอบคลุมมากขึ้นในหมวดน้ำมันเบนซิน และ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับลดอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

สมมติฐานการศึกษา

1. เนื่องจากน้ำมันเบนซินส่วนใหญ่ได้ใช้ในการเดินทาง ในการประมาณการอุปสงค์ของน้ำมันเบนซินต่อคันนั้น จำเป็นต้องทราบถึงความจำเป็นในการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทางของรถยนต์นั้นๆ โดยในแบบจำลองนี้อัตราส่วนจำนวนคนต่อรถที่ใช้เพื่อการเดินทาง (POP/(PASS+MOTOR) จะเป็นตัวแทนของความจำเป็นในการใช้รถยนต์ในการเดินทาง ถ้าอัตราส่วนที่แสดงความจำเป็นในการใช้รถยนต์ในการเดินทางนี้เปลี่ยนแปลงไป จะทำให้ยอดขายน้ำมันเบนซินต่อรถ 1 คันเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน
2. ความสามารถในการบริโภคภาคเอกชนในประเทศที่แท้จริงต่อหัว (NET_PC/POP) และปริมาณความต้องการใช้น้ำมันเบนซินไตรมาสที่แล้ว (BENZINE_Q(-1)) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับยอดขายน้ำมันเบนซินต่อรถ 1 คัน
3. ระดับราคาน้ำมันเบนซินในไตรมาสปัจจุบัน (BENZINE_P) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับยอดขายน้ำมันเบนซินต่อรถ 1 คัน

คิดสัดส่วนยอดขายของแต่ละไตรมาสต่อจำนวนยอดขายรวมของปีนั้นๆแล้วจึงนำสัดส่วนที่ได้มาหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนรถในแต่ละไตรมาสจากจำนวนรถที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละปีของกรมการขนส่งทางบก

4. การปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต (DEC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบต่ำลง ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้ประกอบการมีโอกาสเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิต (INC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้ประกอบการมีโอกาสลดลง

(2) สมการความต้องการบริโภคน้ำมันดีเซล

$$\text{DIESEL_Q} = b_0 + b_1 \text{HSD_P} + b_2 \text{MPI} + b_3 \text{MPI}/(\text{COMDIESEL}+\text{TRAILER}) + b_4 \text{DIESEL_Q}(-1) + b_5 \text{DEC} + b_6 \text{INC} + e \quad \text{-----}(2)$$

โดยที่

DIESEL_Q		หมายถึง	ปริมาณความต้องการใช้น้ำมันดีเซล (ล้านลิตร)
HSD_P		หมายถึง	ราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (บาทต่อลิตร)
MPI		หมายถึง	ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม
MPI / (COMDIESEL+TRAILER)		หมายถึง	จำนวนบรรทุกต่อคันเป็นการประมาณการความต้องการการใช้น้ำมันดีเซล โดยในแบบจำลองนี้ ได้ใช้ตัวแปรอัตราส่วนของดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมต่อจำนวนรถยนต์เชิงพาณิชย์รวมกับรถพ่วง แทนความสามารถในการบรรทุกของรถ 1 คัน ²
DIESEL_Q (-1)		หมายถึง	ปริมาณความต้องการใช้น้ำมันดีเซลไตรมาสที่แล้ว (ล้านลิตร)
DEC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับลดอัตราภาษีน้ำมันดีเซลหรือมีการหดตัวของฐานภาษีในหมวดน้ำมันดีเซล และ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

² ในการอธิบายถึงขนาดของอุตสาหกรรมขนส่งและปริมาณความต้องการการใช้น้ำมันดีเซลในที่นี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้ข้อมูลจำนวนรถกระบะ รถบรรทุกและรถพ่วง โดยข้อมูลจำนวนรถกระบะและรถบรรทุกที่ได้จากกรมการขนส่งทางบกนั้น เป็นข้อมูลยอดสะสมรายปี (Stock) ทำให้ต้องมีการปรับข้อมูลเป็นรายไตรมาส เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของแบบจำลองเศรษฐกิจในที่นี้ การปรับข้อมูลให้เป็นรายไตรมาสใช้วิธีการนำข้อมูลยอดขายรถยนต์พาณิชย์จากธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นข้อมูลกระแส (flow) ที่ทำการเผยแพร่เป็นรายเดือนมาคิดสัดส่วนยอดขายของแต่ละไตรมาสต่อจำนวนยอดขายรวมของปีนั้นๆ แล้วจึงนำสัดส่วนที่ได้มาทำการเพิ่มขึ้นของรถในแต่ละไตรมาสจากจำนวนรถที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละปีของกรมการขนส่งทางบก

INC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีน้ำมันดีเซลหรือมีการขยายฐานภาษีครอบคลุมมากขึ้นในหมวดน้ำมันดีเซล และ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

สมมติฐานการศึกษา

1. หากรถบรรทุกมีความสามารถในการบรรทุกได้มากไม่ว่าจะเป็นจากการบรรทุกด้วยน้ำหนักที่มากขึ้นหรือจำนวนเที่ยวที่บรรทุกเพิ่มขึ้นก็ตาม ก็จะมีการใช้น้ำมันดีเซลเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นหากมีการบรรทุกต่อ 1 คัน (MPI/(COMDIESEL+TRAILER)) เปลี่ยนแปลงไป จะส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันดีเซลเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน
2. เนื่องจากน้ำมันดีเซลถือเป็นสินค้าขั้นกลาง (Intermediate goods) ดังนั้นตัวแปรที่แสดงถึงความสามารถในการบริโภคของกลุ่มเป้าหมายของน้ำมันดีเซลในแบบจำลองนี้จึงได้แก่ ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม (MPI) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการใช้น้ำมันดีเซล
3. เมื่อระดับราคาน้ำมันดีเซล ณ ไตรมาสปัจจุบัน (HSD_P) เปลี่ยนแปลงไปจะทำให้ความต้องการใช้น้ำมันดีเซลเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม
4. ปริมาณความต้องการใช้น้ำมันดีเซลไตรมาสที่แล้ว (DIESEL_Q(-1)) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการใช้น้ำมันดีเซล
5. การปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต (DEC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบต่ำลง ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคมีการบริโภคเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิต (INC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภค

(3) สมการความต้องการบริโภคน้ำมันเตา

$$FUEL_Q = c_0 + c_1 FUEL_P + c_2 FUEL_Q(-1)/MPI(-1) + c_3 MPI + e \text{-----}(3)$$

โดยที่

FUEL_Q	หมายถึง	ปริมาณความต้องการใช้น้ำมันเตา (ล้านลิตร)
FUEL_P	หมายถึง	ราคาขายปลีกของน้ำมันเตา (บาทต่อลิตร)

- FUEL_Q (-1))/MPI(-1) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างปริมาณการใช้น้ำมันเตาในไตรมาสที่แล้วต่อดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในไตรมาสที่แล้ว (FUEL_Q(-1)/MPI(-1)) ในการเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างนี้ (Structural Change) อันเนื่องมาจากความต้องการการใช้น้ำมันเตาของโรงงานไฟฟ้าลดลง ในขณะที่ความต้องการการใช้น้ำมันเตาของภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น
- MPI(-1) หมายถึง ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ไตรมาสที่แล้วสะท้อนความต้องการใช้น้ำมันเตาที่ขึ้นอยู่กับผลกระทบทางด้านรายได้เนื่องจากน้ำมันเตาเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิต

สมมติฐานการศึกษา

1. อัตราส่วนระหว่างปริมาณการใช้น้ำมันเตาในไตรมาสที่แล้วต่อดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในไตรมาสที่แล้ว (FUEL_Q (-1))/MPI(-1) และดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ไตรมาสที่แล้ว (MPI(-1)) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ของน้ำมันเตา
2. ราคาขายปลีกของน้ำมันเตา (FUEL_P) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ของน้ำมันเตา

(4) สมการความต้องการใช้แก๊ส LPG ในประเทศไทย

$$LPG_Q = e_0 + e_1 LPG_P + e_2 NET_PC/POP + e_3 LPG_Q (-1) + e_4 BENZINE_P/LPG_P + e_5 DEC + e_6 INC + e \dots \dots \dots (4)$$

โดยที่

LPG_Q	หมายถึง	ปริมาณความต้องการใช้แก๊ส LPG (พันกิโลกรัม)
LPG_P	หมายถึง	ราคาขายปลีกของแก๊ส LPG (บาทต่อกิโลกรัม)
NET_PC/POP	หมายถึง	รายจ่ายในการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว ³
LPG_Q (-1)	หมายถึง	ปริมาณความต้องการใช้แก๊ส LPG ในภาคครัวเรือนย้อนหลัง 1 ไตรมาส (พันกิโลกรัม)

³ โดยข้อมูลรายจ่ายที่พิจารณานี้เป็นการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงที่หักลบการนำเข้าสินค้าเพื่อการบริโภคออกแล้ว เพื่อจะได้ข้อมูลที่แสดงถึงการบริโภคเฉพาะสินค้าที่ผลิตในประเทศเท่านั้น

BENZINE_P/LPG_P	หมายถึง	อัตราส่วนราคาน้ำมันโดยเปรียบเทียบซึ่งในที่เป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง (Structural Change) อันเนื่องมาจากความต้องการการใช้น้ำมันเบนซินของรถยนต์นั้นลดลง ในขณะที่ความต้องการการใช้อีก๊าซ LPG ของภาคขนส่งเพิ่มขึ้น
DEC = 1	หมายถึง	มีการประกาศปรับลดราคา LPG และ
= 0	หมายถึง	ไม่มีการประกาศปรับลดราคา LPG ในช่วงเวลาดังกล่าว
INC = 1	หมายถึง	มีการประกาศปรับเพิ่มราคา LPG และ
= 0	หมายถึง	ไม่มีการประกาศปรับเพิ่มราคา LPG ในช่วงเวลาดังกล่าว

สมมติฐานการศึกษา

1. รายจ่ายในการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว (NET_PC/POP) ปริมาณความต้องการใช้แก๊ส LPG ย้อนหลัง 1 ไตรมาส (LPG_Q (-1)) และอัตราส่วนของราคาน้ำมันเบนซินเทียบกับแก๊ส LPG (BENZINE_P/LPG_P) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ของแก๊ส LPG
2. ราคาขายปลีกของแก๊ส LPG (LPG_P) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ของแก๊ส LPG
3. การปรับลดราคา LPG (DEC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบต่ำลง ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคมีการบริโภคเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับเพิ่มราคา LPG (INC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภคลง

14.1.2 แบบจำลองความต้องการบริโภครถยนต์

ประกอบด้วยสมการย่อย 2 สมการ ดังต่อไปนี้

(1) สมการความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง (Passenger Cars)⁴

$$\begin{aligned} \text{PASSCAR/POP} = & h_0 + h_1 \text{NET_PC/POP} + h_2 \text{BENZINE_P} + h_3 \text{PASSCAR/POP(-1)} \\ & + h_4 (\text{MASSCAR+MOTORCYCLE})/\text{POP} + h_5 \text{PASSCAR_INDEX(-1)} \\ & + h_6 \text{DEC} + h_7 \text{INC} + e \quad \text{----(5)} \end{aligned}$$

โดยที่	PASSCAR/POP		หมายถึง	ความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทางต่อประชากร 1 คน
	NET_PC/POP		หมายถึง	รายจ่ายบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว (บาท)
	BENZINE_P		หมายถึง	ราคาขายปลีกเฉลี่ยของน้ำมันเบนซิน (บาทต่อลิตร)
	(MASSCAR+MOTORCYCLE)/POP		หมายถึง	จำนวนรถสาธารณะต่อหัว
	PASSCAR/POP(-1)		หมายถึง	ความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทางต่อประชากร 1 คน ไตรมาสที่แล้ว
	PASSCAR_INDEX(-1)		หมายถึง	ดัชนีราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรถยนต์เพื่อการเดิน ไตรมาสที่แล้ว (ร้อยละ)
	DEC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับลดอัตราภาษีรถยนต์โดยสารหรือมีการหดตัวของฐานภาษีในหมวดรถยนต์โดยสาร และ
		มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว
	INC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีรถยนต์โดยสารหรือมีการขยายฐานภาษีครอบคลุมมากขึ้นในหมวดรถยนต์โดยสาร และ
		มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

⁴ สำหรับรถยนต์เพื่อการเดินทางนั้นในที่นี้จะหมายถึง ยอดจำหน่ายรถยนต์รวมโดยเป็นยอดจำหน่ายรถยนต์นั่ง ซึ่งเป็นข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวบรวมจากกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในการพิจารณาอัตราภาษีเพื่อคำนวณรายได้ภาษีนั้น หลังจากประมาณฐานภาษีจากสมการพฤติกรรมแล้ว ในขั้นต่อไปจะคำนวณรายได้โดยพิจารณาจากอัตราภาษีที่แท้จริงของรถยนต์

สมมติฐานการศึกษา

1. รายจ่ายบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว (NET_PC/POP) เป็นตัวแปรแสดงรายได้เพื่อการบริโภคของประชากร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทางต่อประชากร 1 คน
2. เนื่องจากรถยนต์สาธารณะและรถจักรยานยนต์เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ใช้ในการเดินทาง ดังนั้นในแบบจำลองจึงได้พิจารณาผลของการใช้แทนกันระหว่างรถยนต์ส่วนบุคคลและรถสาธารณะ(รถยนต์สาธารณะและรถจักรยานยนต์) โดยใช้ตัวแปรจำนวนรถสาธารณะต่อหัวใน ((MASSCAR+MOTORCYCLE)/POP) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความเพียงพอของรถสาธารณะที่ใช้เป็นทางเลือกในการเดินทาง โดยอัตราส่วนความเพียงพอของรถสาธารณะต่อหัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อการเดินทางต่อหัว
3. ดัชนีราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรถยนต์เพื่อการเดิน⁵ ไตรมาสที่แล้ว (PASSCAR_INDEX(-1)) และราคาขายปลีกเฉลี่ยของน้ำมันเบนซิน (BENZINE_P) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อการเดินทางต่อหัว
4. การปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต (DEC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบต่ำลง ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคมีการบริโภคเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิต (INC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภคลง

(2) สมการความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial Cars)⁶

$$COMCAR_Q = k_0 + k_1 HSD_P + k_2 MPI + k_3 WAPCOMCAR(-1) + k_4 COMCAR_Q(-1) + k_5 DEC + k_6 INC + e \text{-----} (6)$$

⁵ ข้อมูลราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักรถยนต์เพื่อการเดินทางเป็นการถ่วงน้ำหนักตามปริมาณรถในแต่ละประเภท โดยเป็นข้อมูลจากกรมสรรพสามิต

⁶ สำหรับรถยนต์เพื่อการพาณิชย์นั้น ในที่นี้จะแบ่งเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ 1.รถยนต์บรรทุก ในที่นี้คือ รถปิกอัพ 1 ตัน 2.รถยนต์เพื่อการพาณิชย์อื่นๆ ได้แก่ รถปิกอัพน้อยกว่า 1 ตัน รถบรรทุกน้อยกว่า 5 ตัน รถบรรทุก 5 ถึง 10 ตัน และ รถบรรทุก 10 ตันขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อมูลยอดจำหน่ายรถยนต์ จากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวบรวมจากกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในขั้นต่อไปจะคำนวณรายได้โดยพิจารณาจากสัดส่วนของรถยนต์แยกประเภทตามข้อมูลจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อให้ได้รายได้ภาษีที่ใกล้เคียงกับที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บได้จริง

โดยที่

COMCAR_Q	หมายถึง	ยอดจำหน่ายของรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในแต่ละไตรมาส (คัน)
MPI	หมายถึง	ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมสะท้อนความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการพาณิชย์ที่ใช้ในการขนส่ง
HSD_P	หมายถึง	ราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (บาทต่อลิตร)
WAPCOMCAR(-1)	หมายถึง	ราคาเฉลี่ยรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในประเทศ (ร้อยละ)
COMCAR_Q(-1)	หมายถึง	จำนวนรถยนต์พาณิชย์สะสมที่มีไว้ใช้งานอยู่แล้วในไตรมาสที่แล้ว (คัน)
DEC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง มีการปรับลดอัตราภาษีรถยนต์พาณิชย์หรือมีการหดตัวของฐานภาษีในหมวดรถยนต์พาณิชย์ และ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง ไม่มีการปรับลดอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว
INC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีรถยนต์พาณิชย์หรือมีการขยายฐานภาษีครอบคลุมมากขึ้นในหมวดรถยนต์พาณิชย์ และ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง ไม่มีการปรับลดอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

สมมติฐานการศึกษา

- เนื่องจากรถยนต์ในกลุ่มนี้เป็นรถยนต์ที่ใช้ในการขนส่งสินค้า ดังนั้นเพื่อพยากรณ์ยอดจำหน่ายรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ ในการศึกษาได้กำหนดให้ตัวแปรดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม (MPI) เป็นตัวแทนในการอธิบายความต้องการวัตถุดิบในการผลิต (รถยนต์เพื่อการพาณิชย์ที่ใช้ในการขนส่ง) โดยมีสมมติฐานว่าหากระดับการผลิตที่แสดงได้จากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความต้องการในการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้มีความต้องการรถยนต์เพื่อการขนส่งเพิ่มขึ้นตามลำดับ
- จำนวนรถยนต์พาณิชย์สะสมที่มีไว้ใช้งานอยู่แล้วในไตรมาสที่แล้ว (COMCAR_Q (-1)) ราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (HSD_P) และราคารถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในประเทศ (WAPCOMCAR(-1)) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับยอดจำหน่ายของรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในแต่ละไตรมาส
- การปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต (DEC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบต่ำลง ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคมีการบริโภคเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับเพิ่มอัตรา

ภาษีสรรพสามิต (INC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภคลง

14.1.3 แบบจำลองความต้องการบริโภคสุรา

$$\text{LIQUOR_Q} = m_0 + m_1 \text{NET_PC/POP} + m_2 \text{LIQUOR_P(-1)} + m_3 \text{LIQUOR_Q(-1)} + m_4 \text{LIQUOR_P/BEER_P} + m_5 \text{DEC} + m_6 \text{INC} + e \text{-----(7)}$$

โดยที่

LIQUOR_Q		หมายถึง	ความต้องการบริโภคสุรา (ล้านลิตร)
NET_PC/POP		หมายถึง	รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคสุรา (บาท)
LIQUOR_P		หมายถึง	ราคาขายปลีกสุราเฉลี่ยภายในประเทศ (บาทต่อลิตร)
LIQUOR_Q(-1)		หมายถึง	ความต้องการบริโภคสุราในไตรมาสที่แล้ว
LIQUOR_P/BEER_P		หมายถึง	ราคาสัมพัทธ์ระหว่างเบียร์และสุรา
DEC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับลดอัตราภาษีสุราหรือมีการหดตัวของฐานภาษีในหมวดสุราและ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับลดอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว
INC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีสุราหรือมีการขยายฐานภาษีครอบคลุมมากขึ้นในหมวดสุราและ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

สมมติฐานการศึกษา

1. รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว (NET_PC/POP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการบริโภคสุราต่อหัว
2. ราคาสุรา (LIQUOR_P) และยอดจำหน่ายสุราในไตรมาสที่แล้ว (LIQUOR_Q(-1)) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับยอดจำหน่ายสุราต่อหัว

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

3. เนื่องจากในกรณีของประเทศไทยสุราขาวและเบียร์มีผลของการใช้แทนกัน (Substitution Effect)⁷ ดังนั้นในที่นี้จะใช้ราคาสัมพัทธ์ระหว่างราคาสุราและราคาเบียร์ (LIQUOR_P/BEER_P) เพื่อสะท้อนผลของการทดแทนกัน โดยราคาสัมพัทธ์ระหว่างราคาสุราและราคาเบียร์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับยอดจำหน่ายสุราต่อหัว
4. การปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต (DEC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบต่ำลง ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคมีการบริโภคเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิต (INC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภคลง

14.1.4 แบบจำลองความต้องการบริโภคเบียร์

$$BEER/POP15 = n_0 + n_1 NET_PC/POP + n_2 BEER_P + n_3 LIQUOR_P/BEER_P + n_4 BEER_Q(-1) + n_4 DEC + n_5 INC + e \text{ -----(8)}$$

โดยที่

BEER/POP15	หมายถึง	ยอดจำหน่ายเบียร์ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ⁸
NET_PC/POP	หมายถึง	รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคเบียร์ (บาท)
BEER_P	หมายถึง	ราคาขายปลีกเฉลี่ยของเบียร์ภายในประเทศ (บาทต่อลิตร)
BEER_P/LIQUOR_P	หมายถึง	ราคาสัมพัทธ์ระหว่างเบียร์และสุรา
BEER_Q(-1)	หมายถึง	ยอดจำหน่ายเบียร์ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปในไตรมาสที่แล้ว
DEC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง มีการปรับลดอัตราภาษีเบียร์หรือมีการหดตัวของฐานภาษีในหมวดเบียร์และ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐาน ภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

⁷ การบริโภคแทนกันระหว่างสุราขาวและเบียร์นั้นถือได้ว่าเป็นลักษณะเฉพาะของโครงสร้างตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย เพราะจากการศึกษาในต่างประเทศไม่พบว่าสุราและเบียร์เป็นสินค้าที่ทดแทนกันแต่อย่างใด แต่เนื่องจากในกรณีของประเทศไทยผู้ผลิตสุราและเบียร์รายใหญ่นั้นอยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงราคาหรือกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ผลิตจึงมีผลกระทบต่อพฤติกรรมผู้บริโภคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้โดยเฉพาะผลกระทบจากวิธีการอุดหนุนไขว้ระหว่างสุราขาวและเบียร์ของผู้ผลิตรายใหญ่ในช่วงปี 2538 ซึ่งเป็นกลยุทธ์การขายเบียร์ในราคาถูกเพื่อทำตลาด ทำให้ราคาสุราขาวเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งมีผลต่อปริมาณการบริโภคสุราและเบียร์ของผู้บริโภคอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น ในกรณีของประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพิจารณาตัวแปรราคาสัมพัทธ์ระหว่างสุราและเบียร์ด้วย

⁸ คณะผู้ศึกษาได้จัดทำสมการพยากรณ์ความต้องการบริโภคเบียร์ต่อหัว (BEER_Q/POP15) ซึ่งคือยอดจำหน่ายเบียร์ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยข้อมูลทั้งสองได้มาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

INC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีเบียร์หรือมีการขยายฐานภาษี ครอบคลุมมากขึ้นในหมวดเบียร์และ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐาน ภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

สมมติฐานการศึกษา

1. รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว (NETPC/POP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการบริโภคเบียร์ต่อหัว
2. ราคาขายปลีกเฉลี่ยของเบียร์ภายในประเทศ (BEER_P) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการบริโภคเบียร์ต่อหัว
3. ความต้องการบริโภคเบียร์ต่อหัวในไตรมาสที่แล้ว (BEER(-1)/POP15(-1)) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการบริโภคเบียร์ต่อหัว
4. เนื่องจากในกรณีของประเทศไทยเบียร์และสุรามีราคาเป็นสินค้าที่ทดแทนกันได้โดยรายละเอียดตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อสมการอธิบายความต้องการบริโภคสุรา ดังนั้นในการพยากรณ์ ความต้องการบริโภคเบียร์ต่อหัวจึงได้มีการพิจารณาผลทางด้านราคาโดยใช้ราคาสัมพัทธ์ระหว่างเบียร์และสุรา (BEER_P/LIQUOR_P) เช่นเดียวกับการประมาณการบริโภคสุรา โดยราคาสัมพัทธ์ระหว่างเบียร์และสุรามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการบริโภคเบียร์ต่อหัว
5. การปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต (DEC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบต่ำลง ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคมีการบริโภคเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิต (INC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภค

14.1.5 แบบจำลองความต้องการบริโภคยาสูบ

$$\begin{aligned}
 \text{TOBAC_Q} = & p_0 + p_1 \text{TOBAC_P} + p_2 \text{NET_PC/POP} + p_3 \text{TOBAC_4(-1)} \\
 & + p_4 \text{UNEMP} + e \quad \text{-----(9)}
 \end{aligned}$$

โดยที่

TOBAC_Q หมายถึง ความต้องการบริโภคยาสูบ⁹ (ล้านซอง)

⁹ ในกรณีของยาสูบนั้น เนื่องจากมีข้อจำกัดทางข้อมูลทำให้คณะผู้ศึกษาได้นำข้อมูลยอดผลิตบุหรี่ของโรงงานยาสูบจากกรมสรรพสามิต ซึ่งเป็นข้อมูลทางด้านอุปทานมาเป็นตัวประมาณการอุปสงค์เพื่อจัดทำแบบจำลองเพื่อพยากรณ์ความต้องการบริโภคยาสูบ

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

TOBAC_P		หมายถึง	ราคาขายปลีกเฉลี่ยของยาสูบภายในประเทศ (บาทต่อซอง)
NET_PC/POP		หมายถึง	รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว สะท้อนความสามารถในการบริโภคนยาสูบ (บาท)
TOBAC_4 (-1)		หมายถึง	ราคาขายปลีกเฉลี่ยของยาสูบภายในประเทศ 4 ไตรมาสที่แล้ว (บาทต่อซอง)
UNEMP		หมายถึง	อัตราการว่างงานของแรงงาน (ร้อยละ)
DEC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับลดอัตราภาษียาสูบหรือมีการหดตัวของฐานภาษีในหมวดยาสูบและ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว
INC	มีค่าเป็น 1	หมายถึง	มีการปรับเพิ่มอัตราภาษียาสูบหรือมีการขยายฐานภาษีครอบคลุมมากขึ้นในหมวดยาสูบและ
	มีค่าเป็น 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

สมมติฐานการศึกษา

1. รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว (NET_PC/POP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการบริโภคนยาสูบ
2. ราคาขายปลีกยาสูบเฉลี่ยในประเทศ (TOBAC_P) และราคาขายปลีกเฉลี่ย 4 ไตรมาสที่ผ่านมา (TOBAC_4(-1)) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการบริโภคนยาสูบ
3. อัตราการว่างงาน (UNEMP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันข้ามกับความต้องการบริโภคนยาสูบ
4. การปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต (DEC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบต่ำลง ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคมีการบริโภคเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิต (INC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภค

14.1.6 แบบจำลองความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม

$$BEV_Q/POP = q_0 + q_1 NETPC/POP + q_2 WAPBEV + q_3 DEC + e \dots \dots \dots (10)$$

โดยที่

BEV_Q/POP	หมายถึง	ปริมาณความต้องการบริโภคเครื่องดื่มต่อหัว โดยพิจารณาจากยอดจำหน่ายเครื่องดื่มต่อจำนวนประชากรทั้งหมด
NET_PC/POP	หมายถึง	รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลม (บาท)
WAPBEV	หมายถึง	ราคาขายปลีกเฉลี่ยของเครื่องดื่มภายในประเทศ (บาทต่อลิตร)
DEC = 1	หมายถึง	มีการปรับลดอัตราภาษีเครื่องดื่มหรือมีการหดตัวของฐานภาษีในหมวดเครื่องดื่มและ
= 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับลดอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว
INC = 1	หมายถึง	มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีเครื่องดื่มหรือมีการขยายฐานภาษีครอบคลุมมากขึ้นในหมวดเครื่องดื่มและ
= 0	หมายถึง	ไม่มีการปรับลดอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีในช่วงเวลาดังกล่าว

สมมติฐานการศึกษา

1. รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว (NET_PC/POP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการบริโภคเครื่องดื่มต่อหัว
2. ราคาขายปลีกเฉลี่ยของเครื่องดื่มน้ำภายในประเทศ (WAPBEV) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการบริโภคเครื่องดื่มน้ำอัดลมต่อหัว
3. การปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิต (DEC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบต่ำลง ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคมีการบริโภคเพิ่มขึ้น ในขณะที่การปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิต (INC) จะส่งผลให้ราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ผลทางด้านราคาดังกล่าวทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภคลง

14.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2542 จนถึง ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2552 รวมทั้งสิ้น 41 ไตรมาส โดยรายละเอียดของข้อมูลมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 14.1 รายละเอียดข้อมูลตัวแปรตาม (Dependent variable) ที่ใช้ในการศึกษา

Variables	Explanations	Sources of Data	Frequency
BENZINE_Q	ความต้องการใช้น้ำมันเบนซิน (ล้านลิตร)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รายไตรมาส
DIESEL_Q	ความต้องการใช้น้ำมันดีเซล (ล้านลิตร)	กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน	รายเดือน
FUEL_Q	ความต้องการใช้น้ำมันเตา (ล้านลิตร)	กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน	รายเดือน
LPG_Q	ความต้องการใช้ก๊าซ LPG (ล้านกิโลกรัม)	กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน	รายเดือน
PASSCAR	ความต้องการใช้รถยนต์นั่ง (คัน)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รายไตรมาส
COMCAR	ความต้องการใช้รถยนต์พาณิชยกรรม (คัน)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รายไตรมาส
LIQUOR_Q	ความต้องการอุปโภคบริโภคสุรา (ล้านลิตร)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รายไตรมาส
BEER_Q	ความต้องการอุปโภคบริโภคเบียร์ (ล้านลิตร)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รายไตรมาส
TOBAC_Q	ความต้องการอุปโภคบริโภคยาสูบ (ล้านซอง)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รายไตรมาส
BEV_Q	ความต้องการอุปโภคบริโภคเครื่องดื่ม (ล้านลิตร)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รายไตรมาส

ตารางที่ 14.2 รายละเอียดข้อมูลตัวแปรอิสระ (Explanatory variable) ที่ใช้ในการศึกษา

Variables	Explanations	Sources of Data	Frequency
POP	จำนวนประชากรทั้งประเทศ (ล้านคน)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	รายไตรมาส
POP15	จำนวนประชากรอายุมากกว่า 15 ปี (ล้านคน)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	รายไตรมาส
MPI	ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รายไตรมาส
NET_PC	การบริโภคภาคเอกชน (at 1988 Price) (ล้านบาท)	สภาพัฒน์ฯ	รายไตรมาส
BENZINE_P	ราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเฉลี่ย (บาท/ลิตร)	สำนักงานนโยบายและ แผนพลังงาน	รายเดือน
HSD_P	ราคาน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (บาท/ลิตร)	สำนักงานนโยบายและ แผนพลังงาน	รายเดือน
FUEL_P	ราคาขายน้ำมันเตา (บาท/ลิตร)	สำนักงานนโยบายและ แผนพลังงาน	รายเดือน

Variables	Explanations	Sources of Data	Frequency
		แผนพลังงาน	
LPG_P	ราคา LPG (บาท/กิโลกรัม)	สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	รายเดือน
MOTOR	รถจักรยานยนต์ (คัน)	ธนาคารแห่งประเทศไทย	รายไตรมาส
WAPPASSCAR	ราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักรถยนต์นั่ง (บาท)	กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์	รายเดือน
WAPCOMCAR	ราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักรถยนต์พาณิชย์ (บาท)	กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์	รายเดือน
LIQUOR_P	ราคาขายปลีกเฉลี่ยของสุรกายในประเทศ (บาท)	สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์	รายเดือน
BEER_P	ราคาขายปลีกเฉลี่ยของเบียร์ภายในประเทศ (บาท)	สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์	รายเดือน
TOBAC_P	ราคาขายปลีกเฉลี่ยของยาสูบภายในประเทศ (บาท)	สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์	รายเดือน
WAPBEV	ราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักเครื่องดื่ม (บาท)	สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์	รายเดือน

14.3 โครงสร้างของแบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ในแบบจำลองประมาณการรายได้จากสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตนั้น คณะผู้วิจัยได้เลือกใช้สมการที่ได้กล่าวไว้แล้วในส่วนที่ 14.1 ซึ่งจะประกอบไปด้วยสมการพฤติกรรมกรมการบริโภคในแต่ละสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตที่เป็นเป้าหมายในการศึกษา แต่เนื่องจากข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (time series) ที่มีลักษณะเป็น non-stationary integrated order 1 (I(1)) ซึ่งจะทำให้ผลที่ได้จากการประมาณการมีลักษณะความสัมพันธ์ที่ไม่แท้จริง (spurious relationship) นั่นคือ ค่าสถิติที่ได้จากการประมาณการสัมประสิทธิ์จะไม่สามารถเชื่อถือได้

อย่างไรก็ดี งานศึกษาของ Engel and Granger (1987) พบว่าหากผลรวมเชิงเส้นตรง (linear combination) ของข้อมูลอนุกรมเวลาที่เป็น I(1) มีลักษณะที่เป็น stationary process I(0) แสดงว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ระยะยาว (co-integrating relationship) นั่นคือ ถึงแม้ข้อมูลจะมีการเคลื่อนไหวอย่างไม่เป็นระเบียบ แต่หากการเคลื่อนไหวนั้นเคลื่อนไปด้วยกันอย่างเป็นระบบ แสดงว่า

ข้อมูลอนุกรมเวลานั้นๆ มีความสัมพันธ์กันจริง และ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการสามารถเชื่อถือได้ ดังนั้นเพื่อให้ค่าสถิติที่ได้จากการประมาณการมีความน่าเชื่อถือและถูกต้อง ในการประมาณค่าจึงควรจะใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น stationary (I(0)) ในกรณีที่ข้อมูลอนุกรมเวลาเหล่านั้นมี co-integrating relationship อาจเลือกใช้วิธีการประมาณค่าที่เหมาะสมกับข้อมูลที่เป็น I(0) ซึ่งสามารถให้ค่าประมาณการที่มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องได้เช่นกัน

ในการศึกษานี้สมมติให้ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการศึกษา (ตัวแปรภายใน) และตัวแปรอธิบายต่างๆ (ตัวแปรภายนอก) เป็นไปในรูปแบบของแบบจำลอง Autoregressive distributed lag model (ADL) ซึ่งสามารถเขียนสมการการบริโภคให้อยู่ในรูปแบบจำลอง ADL ได้ดังนี้

$$Y_t = \Pi_0 + \Pi_1 Y_{t-1} + \Pi_2 X_{1t} + \Pi_3 X_{2t} + \Pi_4 X_{3t} + \varepsilon^d_t \quad (11)$$

โดยในดุลยภาพระยะยาวเชิงสถิต (long-run static equilibrium) สมมติให้ $Y_t = Y_{t-1} = \bar{Y}_t$ และ $\varepsilon^d_t = 0$ จะได้

$$(1 - \Pi_1) \bar{Y}_t = \Pi_0 + \Pi_2 (\bar{X}_{1t}) + \Pi_3 (\bar{X}_{2t}) + \Pi_4 (\bar{X}_{3t}) \quad (12)$$

สมการ (12) นี้ หมายถึงดุลยภาพในระยะยาวของระบบเศรษฐกิจ หรือ สภาวะ steady state ทั้งนี้ สามารถจัดรูปสมการใหม่ (re-parameterization) โดยการแทนค่า Y_t ด้วย $Y_{t-1} + \Delta Y_t$ รวมถึงแทนค่าตัวแปรอื่นๆ ในลักษณะเดียวกันลงในสมการ (11) ซึ่งการจัดรูปสมการใหม่นี้จะทำให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในรูปของสมการการปรับตัว (error correction model: ECM) ได้ดังนี้

$$\Delta Y_t = \Pi_0 + \Pi_2 (\Delta X_{1t}) + \Pi_3 (\Delta X_{2t}) + \Pi_4 (\Delta X_{3t}) + (\Pi_1 - 1) Y_{t-1} + \Pi_2 (X_1)_{t-1} + \Pi_3 (X_2)_{t-1} + \Pi_4 (X_3)_{t-1} \quad (13)$$

หรือสามารถเขียนได้เป็น

$$\begin{aligned} \Delta Y_t = & \Pi_2(\Delta X_{1t}) + \Pi_3(\Delta X_{2t}) + \Pi_4(\Delta X_{3t}) - (1 - \Pi_1)[Y_{t-1} + \frac{\Pi_2}{1 - \Pi_1}(X_1)_{t-1} + \frac{\Pi_3}{1 - \Pi_1}(X_2)_{t-1} \\ & + \frac{\Pi_4}{1 - \Pi_1}(X_3)_{t-1}] + \varepsilon_t \end{aligned} \quad (14)$$

จากสมการ (13) และ (14) จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกรรมการบริโภคขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของ 2 ส่วน คือ

(1) การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรภายนอก ณ เวลาปัจจุบัน ได้แก่ $\Delta(X_1)_t$, $\Delta(X_2)_t$ และ $\Delta(X_3)_t$

(2) การปรับตัว (partial correction) ของส่วนเบี่ยงเบนไปจากดุลยภาพของ Y_{t-1} ไปจากค่า ดุลยภาพที่เกิดขึ้นจากตัวแปรภายนอกในอดีต ซึ่งแสดงโดยค่าในเทอมในเครื่องหมายวงเล็บใหญ่ [...] ในสมการ (14) โดยการปรับตัวดังกล่าวหมายความว่าระบบเศรษฐกิจมีการปรับตัวให้เข้าสู่ดุลยภาพ ระยะยาวนั่นเอง ซึ่งเครื่องหมายลบหน้าเทอมในเครื่องหมายวงเล็บใหญ่ [...] แสดงให้เห็นว่าหากส่วน เบี่ยงเบนไปจากดุลยภาพนี้เป็นบวก จะทำให้มีการปรับตัวลดลง (downward correction) ในช่วง เวลาปัจจุบัน ในทางตรงกันข้ามหากส่วนเบี่ยงเบนไปจากดุลยภาพมีค่าเป็นลบ จะทำให้มีการปรับตัว เพิ่มขึ้น (upward correction) ภายใต้เงื่อนไขความมีเสถียรภาพของจุดดุลยภาพของตัวแปรที่ต้องการ ศึกษาแบบจำลองนี้แสดงให้เห็นถึงความเป็นพลวัต (dynamics) ที่สามารถจัดให้อยู่ในรูปของ Autoregressive Distributed Lag (ADL) Model ได้ ทำให้สามารถวิเคราะห์สมการการปรับตัวใน รูปแบบของ Error Correction Model (ECM) ที่แสดงให้เห็นถึงการปรับตัวเป็นพลวัตของตัวแปรที่ ต้องการศึกษาทั้งในระยะสั้น และการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว

14.4 ผลการประมาณการสมการความต้องการบริโภคสินค้า ต้องภาษีสรรพสามิต

14.4.1 ผลของการประมาณการสมการความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำมัน ผลการประมาณการรายสมการย่อยประกอบด้วย

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ คือ การประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระยะสั้นของ**ความต้องการบริโภคน้ำมันเบนซิน**

$$\Delta \text{BENZINE_Q} = b_0 + b_1 \Delta \text{BENZINE_P} + b_2 \Delta (\text{POP}/(\text{PASS}+\text{MOTOR})) + b_3 \Delta (\text{NET_PC}/\text{POP}) + b_4 \Delta (\text{BENZINE_Q}(-1)) + b_5 \text{ecm_bensine}(-1) + e$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \Delta \text{BENZINE_Q} &= -0.1645 \Delta \text{BENZINE_P} + 1.0027 \Delta (\text{POP}/(\text{PASS}+\text{MOTOR})) \\ &\quad (-4.0801) \qquad\qquad\qquad (7.3866) \\ &+ 0.5719 \Delta (\text{NET_PC}/\text{POP}) - 0.5902 \text{ecm_benzine}(-1) \\ &\quad (4.1116) \qquad\qquad\qquad (-3.3756) \\ R\text{-squared} &= 0.704141 \qquad\qquad\qquad \text{Adjusted } R\text{-squared} = 0.679486 \end{aligned}$$

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภคน้ำมันเบนซิน**ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเฉลี่ย ความจำเป็นในการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทาง ความสามารถในการบริโภคภาคเอกชนในประเทศที่แท้จริงต่อหัว และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อการปรับตัวของ**ความต้องการบริโภคน้ำมันเบนซิน**มีทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภคน้ำมันเบนซิน**ในระยะยาว

(2) สมการความต้องการบริโภคน้ำมันดีเซล

ผลการประมาณการในรูปสมการ Error Correction Model (ECM)

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการ (2) ซึ่งเป็นสมการแสดงดุลยภาพระยะยาวของ**ความต้องการบริโภคน้ำมันดีเซล**

$$\begin{aligned} \text{DIESEL_Q} &= a_0 + a_1 \text{HSD_P} + a_2 \text{MPI} + a_3 \text{MPI}/(\text{COMDIESEL}+\text{TRAILER}) \\ &+ a_4 \text{DIESEL_Q} (-1) + a_5 \text{DEC} + a_6 \text{INC} + e \end{aligned}$$

โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผล¹¹ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{DIESEL_Q} &= -0.1956 \text{HSD_P} + 0.1759 \text{MPI} + 0.9670 \text{DIESEL_Q}(-1) \\ &\quad (-3.4313) \quad (2.0381) \quad (28.7401) \\ &\quad -0.0497 \text{Q2} - 0.1025 \text{Q3} \\ &\quad (-2.5699) \quad (-5.3946) \end{aligned}$$

R-squared = 0.9234

Adjusted R-squared = 0.9146

ผลของการประมาณการที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาว**ความต้องการบริโภคน้ำมันดีเซล**มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม และปริมาณความต้องการใช้น้ำมันดีเซลไตรมาสที่แล้ว และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลหมุนเร็วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องและเป็นไปตามทฤษฎี อย่างไรก็ตาม การปรับอัตราภาษีไม่ส่งผลต่อปริมาณความต้องการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ เป็นการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง **ดัชนีของความต้องการบริโภคน้ำมันดีเซล**

$$\begin{aligned} \Delta \text{DIESEL_Q} &= b_0 + b_1 \text{HSD_P} + b_2 \text{MPI} + b_3 \text{MPI}/(\text{COMDIESEL}+\text{TRAILER}) \\ &\quad + b_4 \text{DIESEL_Q}(-1) + b_5 \text{ecm_diesel}(-1) + e \end{aligned}$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผลได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \Delta \text{DIESEL_Q} &= -0.4822 \Delta \text{HSD_P} + 0.7607 \Delta \text{MPI} + 0.5179 \Delta \text{DIESEL_Q}(-1) \\ &\quad (-4.6229) \quad (3.2845) \quad (2.9432) \\ &\quad -0.4525 \text{ecm_deisel}(-1) \\ &\quad (-1.5353) \end{aligned}$$

R-squared = 0.397563

Adjusted R-squared = 0.345926

¹¹ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภคน้ำมันดีเซล**ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับ ราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ปริมาณความต้องการใช้น้ำมันดีเซลไตรมาสที่แล้ว และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการบรรจุของรถ 1 คัน ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการใช้น้ำมันของรถยนต์ดีเซล นั้นไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ ผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อการปรับตัวของ**ความต้องการบริโภคน้ำมันดีเซล**มีทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภคน้ำมันดีเซล**ในระยะยาว

(3) สมการความต้องการบริโภคน้ำมันเตา

ผลการประมาณการในรูปสมการ Error Correction Model (ECM)

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการ (3) ซึ่งเป็นสมการแสดงดุลยภาพระยะยาวของ**ความต้องการบริโภคน้ำมันดีเซล**

$$FUEL_Q = a_0 + a_1 FUEL_P + a_2 FUEL_Q(-1)/MPI(-1) + a_3 MPI(-1) + e$$

โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews[®] 5.1 แสดงผล¹²ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} FUEL_Q = & -0.2205 FUEL_P(-1) + 0.9761 FUEL_Q/MPI(-1) + 1.0991 MPI(-1) \\ & (-2.1652) \qquad \qquad \qquad (22.1597) \qquad \qquad \qquad (16.3022) \\ & + 0.1029 Q1 + 0.1334 Q2 \\ & (2.3191) \qquad \qquad \qquad (3.9921) \end{aligned}$$

$$R\text{-squared} = 0.8769$$

$$Adjusted\ R\text{-squared} = 0.8629$$

ผลของการประมาณการที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาว**ความต้องการบริโภคน้ำมันเตา**มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ อัตราส่วนระหว่างปริมาณการใช้น้ำมันเตาในไตรมาสที่แล้วต่อดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในไตรมาสที่แล้ว และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาขายปลีกน้ำมันเตา นอกจากนี้ยังพบว่าความต้องการใช้น้ำมันเตา ได้รับผลในเชิงฤดูกาลด้วย โดยจาก

¹² ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

การศึกษาพบว่าในไตรมาสที่ 1 และ 2 การบริโภคน้ำมันเตาเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับระดับเฉลี่ยของไตรมาสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องและเป็นไปตามทฤษฎี

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ เป็นการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ของ **ความต้องการบริโภคน้ำมันเตา**

$$\Delta \text{FUEL_Q} = b_0 + b_1 \Delta \text{FUEL_P} + b_2 \Delta \text{FUEL_Q}(-1) / \text{MPI}(-1) + b_3 \Delta \text{MPI}(-1) + b_4 \text{ecm_fuel}(-1) + e$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ แต่ผลที่ได้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งปัจจัยที่เป็นสาเหตุดังกล่าวนี้น่าจะเกิดจาก 2 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การเข้ามาควบคุมราคาน้ำมันเตาของทางการซึ่งถูกตรึงราคาามาตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นการบิดเบือนกลไกตลาดอย่างชัดเจนทำให้ไม่สามารถอธิบายพฤติกรรมตัดสินใจการบริโภคได้ ประการที่สองในช่วงเวลาที่ผ่านมากการบริโภคน้ำมันเตามีแนวโน้มลดลงเรื่อยมา โดยผู้บริโภครวมถึงภาคอุตสาหกรรมหันไปบริโภคพลังงานทางเลือกอื่นมากขึ้นซึ่งเป็นการประหยัดต้นทุนและลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสภาพแวดล้อมมากกว่า ทำให้การคาดการณ์ในระยะสั้นนั้นไม่สามารถทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(3) สมการความต้องการบริโภค LPG

ผลการประมาณการในรูปสมการ Error Correction Model (ECM)

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการ (4) ซึ่งเป็นสมการแสดงดุลยภาพระยะยาวของ **ความต้องการบริโภค LPG**

$$\text{LPG_Q} = a_0 + a_1 \text{LPG_P} + a_2 \text{NET_PC/POP} + a_3 \text{LPG_Q}(-1) + a_4 \text{BENZINE_P/LPG_P} + a_5 \text{DEC} + a_6 \text{INC} + e$$

โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews[®] 5.1 แสดงผล¹³ได้ดังนี้

¹³ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

$$\begin{aligned} \text{LPG_Q} &= 0.2538 \text{ NET_PC/POP} + 0.6389 \text{ LPG_Q(-1)} + 0.2966 \text{ BENZINE_P/LPG_P} \\ &\quad (3.5019) \qquad\qquad\qquad (6.2966) \qquad\qquad\qquad (2.5939) \\ &+ 0.1307 \text{ Q3} \\ &\quad (2.7925) \end{aligned}$$

$$R\text{-squared} = 0.8401$$

$$\text{Adjusted } R\text{-squared} = 0.8267$$

ผลของการประมาณการที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาว**ความต้องการบริโภค LPG** มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับรายจ่ายในการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว¹⁴ ปริมาณความต้องการใช้แก๊ส LPG ย้อนหลัง 1 ไตรมาส ความต้องการการใช้แก๊ส LPG ของภาคขนส่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องและเป็นไปตามทฤษฎี อย่างไรก็ตาม การปรับอัตราภาษีไม่ส่งผลต่อปริมาณความต้องการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ เป็นการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง **ความต้องการบริโภค LPG**

$$\begin{aligned} \Delta \text{LPG_Q} &= b_0 + a_1 \Delta \text{LPG_P} + b_2 \Delta \text{NET_PC/POP} + b_3 \Delta \text{LPG_Q(-1)} \\ &\quad + b_4 \Delta \text{BENZINE_P/LPG_P} + b_5 \text{ecm_lpg(-1)} + e \end{aligned}$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \Delta \text{LPG_Q} &= -2.4210 \Delta \text{NET_PC/POP} + 0.7526 \Delta \text{LPG_Q(-1)} - 1.1124 \text{ecm_lpg(-1)} \\ &\quad (-2.3003) \qquad\qquad\qquad (2.9044) \qquad\qquad\qquad (-3.3873) \end{aligned}$$

$$R\text{-squared} = 0.257937$$

$$\text{Adjusted } R\text{-squared} = 0.212963$$

¹⁴ โดยข้อมูลรายจ่ายที่พิจารณานี้เป็นการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงที่หักลบการนำเข้าสินค้าเพื่อการบริโภคออกแล้ว เพื่อจะได้ข้อมูลที่แสดงถึงการบริโภคเฉพาะสินค้าที่ผลิตในประเทศเท่านั้น

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภค LPG** ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับ รายจ่ายในการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว¹⁵ ปริมาณความต้องการใช้แก๊ส LPG ในภาคครัวเรือนย้อนหลัง 1 ไตรมาส และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาที่ได้มีนัยสำคัญบางประการได้แก่ ความต้องการการใช้แก๊ส LPG ของภาคขนส่งเพิ่มขึ้น (ซึ่งพิจารณาจากอัตราส่วนของราคาน้ำมันเบนซินเทียบกับราคาแก๊ส LPG) ในระยะสั้นนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการบริโภคแก๊ส LPG ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงเนื่องจากผู้บริโภคจะคาดการณ์ถึงความคุ้มทุนในระยะยาว หากต้องมีการดัดแปลงเครื่องยนต์เพื่อให้สามารถใช้งานได้จากการเปลี่ยนแปลงแปลงพฤติกรรมบริโภคจากน้ำมันเบนซินเป็นแก๊ส LPG ในขณะที่ราคาแก๊ส LPG ไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ ผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อการปรับตัวของ**ความต้องการบริโภค LPG** มีทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภค LPG** ในระยะยาว

14.4.2 ผลของการประมาณการสมการความต้องการบริโภครถยนต์

ผลการประมาณการรายสมการย่อยประกอบด้วย

(1) สมการความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง

ผลการประมาณการในรูปสมการ Error Correction Model (ECM)

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการ (5) ซึ่งเป็นสมการแสดงดุลยภาพระยะยาวของ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง**

$$\begin{aligned} \text{PASSCAR/POP} = & a_0 + a_1 \text{NET_PC/POP} + a_2 \text{BENZINE_P} + a_3 \text{PASSCAR/POP}(-1) \\ & + a_4 (\text{MASS+MOTOR})/\text{POP} + a_5 \text{PASSCAR_INDEX}(-1) + a_6 \text{DEC} \\ & + a_7 \text{INC} + e \end{aligned}$$

โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews[®] 5.1 แสดงผล¹⁶ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{PASSCAR/POP} = & 0.01738 \text{NET_PC/POP} + 1.0371 \text{PASSCAR/POP}(-1) \\ & (1.7619) \qquad \qquad \qquad (63.7842) \end{aligned}$$

¹⁵ โดยข้อมูลรายจ่ายที่พิจารณานี้เป็นการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงที่หักลบการนำเข้าสินค้าเพื่อการบริโภคออกแล้ว เพื่อจะได้ข้อมูลที่แสดงถึงการบริโภคเฉพาะสินค้าที่ผลิตในประเทศเท่านั้น

¹⁶ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

$$- 0.0417 \text{ BENZINE_P} + 0.0207 \text{ PASSCAR_INDEX}(-1)$$

$$(-3.7484) \quad (1.9061)$$

$$R\text{-squared} = 0.9972 \quad \text{Adjusted } R\text{-squared} = 0.9969$$

ผลของการประมาณการที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาว**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง**มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับรายจ่ายบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว ความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทางต่อประชากร 1 คน ไตรมาสที่แล้ว และดัชนีราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรถยนต์เพื่อการเดิน ไตรมาสที่แล้ว และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องและเป็นไปตามทฤษฎี อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า การปรับอัตราภาษีไม่ส่งผลต่อปริมาณความต้องการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ เป็นการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง**ดัชนีของความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง**

$$\begin{aligned} \Delta \text{PASSCAR/POP} = & b_0 + b_1 \Delta \text{NET_PC/POP} + b_2 \Delta \text{BENZINE_P} \\ & + b_3 \Delta \text{PASSCAR/POP}(-1) + b_4 \Delta (\text{MASS+MOTOR})/\text{POP} \\ & + b_5 \Delta \text{PASSCAR_INDEX}(-1) + b_6 \text{ecm_passcar/pop}(-1) + e \end{aligned}$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \Delta \text{PASSCAR/POP} = & -0.1086 \Delta \text{NET_PC/POP} + 1.0984 \Delta \text{PASSCAR/POP}(-1) \\ & (-1.9859) \quad (12.4120) \\ & - 0.6928 \text{ecm_passcar}(-1) \\ & (-4.4049) \end{aligned}$$

$$R\text{-squared} = 0.621952 \quad \text{Adjusted } R\text{-squared} = 0.59904$$

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง**ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว ความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทางต่อประชากร 1 คน ไตรมาสที่แล้ว และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม พบว่าจำนวนรถสาธารณะต่อหัว ไม่ส่งผลกระทบต่อทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ในขณะที่ราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเฉลี่ยไม่ส่งผลกระทบต่อ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง**ในระยะสั้น และในส่วนของ**ความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทางต่อประชากร 1 คน** ในไตรมาสที่แล้ว มีผลต่อการปรับตัวของ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง** ในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง**ในระยะยาว สอดคล้องกับทฤษฎี ทั้งนี้ ผลกระทบจากปัจจัยรายจ่ายบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว มีผลต่อการปรับตัวของ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง** ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทาง**ในระยะยาว สาเหตุอาจเกิดจากผู้บริโภคคำนึงถึงรายจ่ายที่ตามมาจากการบริโภคที่ซึ่งในระยะสั้นเมื่อมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นย่อมมีความต้องการลดลงแต่ในระยะยาวผู้บริโภคสามารถที่กระจายค่าใช้จ่ายออกไปในช่วงเวลาในอนาคตได้จึงมีความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทางเพิ่มขึ้น

(2) สมการความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์

ผลการประมาณการในรูปสมการ Error Correction Model (ECM)

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการ (6) ซึ่งเป็นสมการแสดงดุลยภาพระยะยาวของ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์**

$$\begin{aligned} \text{COMCAR_Q} = & a_0 + k_1 \text{HSD_P} + a_2 \text{MPI} + a_3 \text{WAPCOMCAR}(-1) \\ & + a_4 \text{COMCAR_Q}(-1) + a_5 \text{DEC} + a_6 \text{INC} + e \end{aligned}$$

โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผล¹⁷ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{COMCAR_Q} = & 10.1933 - 0.6467 \text{HSD_P} + 3.0992 \text{MPI} - 0.9196 \text{WAPCOMCAR}(-1) \\ & (5.0071) \quad (-3.7775) \quad (11.9273) \quad (-4.7361) \end{aligned}$$

¹⁷ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

- 0.1709 Q1
(-3.1486)

$R\text{-squared} = 0.9016$

$Adjusted\ R\text{-squared} = 0.8904$

ผลของการประมาณการที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาว**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์**มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ ความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการพาณิชย์ที่ใช้ในการขนส่ง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ราคาเฉลี่ยรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องและเป็นไปตามทฤษฎี อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา พบว่า การปรับอัตราภาษีไม่ส่งผลต่อปริมาณความต้องการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ เป็นการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ของ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์**

$$\Delta\text{COMCAR}_Q = b_0 + b_1 \Delta\text{HSD}_P + b_2 \Delta\text{MPI} + b_3 \Delta\text{WAPCOMCAR}(-1) + b_4 \Delta\text{COMCAR}_Q(-1) + b_5 \text{ecm_comcar}(-1) + e$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงได้ดังนี้

$$\Delta\text{COMCAR}_Q = 0.0617 - 1.3216 \Delta\text{WAPCOMCAR}(-1) - 0.8485 \text{ecm_comcar}(-1)$$

(2.1018) (-2.1566) (-4.0038)

$R\text{-squared} = 0.364942$

$Adjusted\ R\text{-squared} = 0.326453$

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์**ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับ ราคาเฉลี่ยรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในประเทศ และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม พบว่าจำนวนรถยนต์พาณิชย์สะสมที่มีไว้ใช้งานอยู่แล้วในไตรมาสที่แล้ว ไม่ส่งผล

กระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ในขณะที่ความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการพาณิชย์ที่ใช้ในการขนส่ง และราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลหมุนเร็วไม่ส่งผลต่อความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในระยะสั้น และในส่วนของราคาเฉลี่ยรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในประเทศ มีผลต่อการปรับตัวของ **ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์** ในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของ **ความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์** ในระยะยาว

14.4.3 ผลของการประมาณการสมการความต้องการบริโภคสุรา

ผลการประมาณการในรูปสมการ Error Correction Model (ECM)

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการ (7) ซึ่งเป็นสมการแสดงดุลยภาพระยะยาวของ **ความต้องการบริโภคสุรา**

$$\begin{aligned} \text{LIQUOR_Q} = & a_0 + a_1 \text{NET_PC/POP} + a_2 \text{LIQUOR_P(-1)} + a_3 \text{LIQUOR_Q(-1)} \\ & + a_4 \text{LIQUOR_P/BEER_P} + a_5 \text{DEC} + a_6 \text{INC} + e \end{aligned}$$

โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews[®] 5.1 แสดงผล¹⁸ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{LIQUOR} = & -0.3193 \text{LIQUOR(-1)} + 0.5445 \text{NET_PC/POP(-1)} + 0.4069 \text{LIQUOR_P(-1)} \\ & (-2.0811) \qquad \qquad (3.3897) \qquad \qquad (1.6541) \end{aligned}$$

$$R\text{-squared} = 0.4230$$

$$\text{Adjusted } R\text{-squared} = 0.3918$$

ผลของการประมาณการที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาว **ความต้องการบริโภคสุรา** มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวซึ่งสะท้อนความสามารถในการบริโภคสุราและราคาขายปลีกสุราเฉลี่ยภายในประเทศ และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการบริโภคสุราต่อหัวในไตรมาสที่แล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งราคาขายปลีกสุราเฉลี่ยภายในประเทศ และความต้องการบริโภคสุราต่อหัวในไตรมาสที่แล้วไม่สอดคล้องในทางทฤษฎี ในส่วนของราคาขายปลีกสุราเฉลี่ยภายในประเทศอาจเกิดจากผู้บริโภคซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นและแรงงานที่เพิ่งจบการศึกษาซึ่งมีแนวโน้มบริโภคสุราเพื่อตามกระแสนิยมทำให้แม้ว่าราคาสุราจะสูงขึ้นแต่ก็ไม่ทำให้ปริมาณการบริโภคลดลง ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสุราซึ่งจะ

¹⁸ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

เห็นได้ชัดว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการบริโภคอันเนื่องมาจากผู้บริโภคกลุ่มดังกล่าวมิได้มีแนวโน้มที่จะบริโภคสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องหากแต่พิจารณาจากสถานการณ์ในอดีตที่ว่าถ้าบริโภคมากในช่วงเวลาที่ผ่านมาก็จะลดการบริโภคลงในช่วงเวลาปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า การปรับอัตราภาษีไม่ส่งผลต่อปริมาณความต้องการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ เป็นการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระยะสั้นของ **ความต้องการบริโภคสุรา**

$$\Delta \text{LIQUOR}_Q = b_0 + b_1 \Delta \text{NET_PC/POP} + b_2 \Delta \text{LIQUOR}_P(-1) + b_3 \Delta \text{LIQUOR}_Q(-1) + b_4 \Delta \text{LIQUOR}_P/\text{BEER}_P + \text{ecm_liquor}(-1) + e$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \Delta \text{LIQUOR} &= -0.2687 \Delta \text{LIQUOR}(-1) - 1.2238 \text{ecm_liquor}(-1) \\ &\quad (-2.4587) \qquad \qquad \qquad (-6.1675) \\ R\text{-squared} &= 0.724614 \qquad \qquad \qquad \text{Adjusted } R\text{-squared} = 0.716269 \end{aligned}$$

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของ **ความต้องการบริโภคสุรา** ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับความต้องการบริโภคสุราต่อหัวในไตรมาสที่แล้ว และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่าราคาสัมพัทธ์ระหว่างเบียร์และสุราไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการบริโภคสุราทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ ผลกระทบจากปัจจัยความต้องการบริโภคสุราต่อหัวในไตรมาสที่แล้วที่มีต่อการปรับตัวของ **ความต้องการบริโภคสุรา** มีทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของ **ความต้องการบริโภคสุรา** ในระยะยาว

14.4.4 ผลของการประมาณการสมการความต้องการบริโภคเบียร์
ผลการประมาณการในรูปสมการ Error Correction Model (ECM)

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการ (8) ซึ่งเป็นสมการแสดงดุลยภาพระยะยาวของ **ความต้องการบริโภคเบียร์**

$$\text{BEER/POP15} = a_0 + a_1 \text{NET_PC/POP} + a_2 \text{BEER_P} + a_3 \text{LIQUOR_P/BEER_P} + a_4 \text{BEER_Q(-1)} + a_5 \text{DEC} + a_6 \text{INC} + e$$

โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผล¹⁹ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{BEER/POP15} = & -7.7236 - 0.2754 \text{BEER_P/LIQUOR_P(-1)} + 0.3668 \text{BEER/POP15(-1)} \\ & (-3.2015) \quad (-1.4949) \quad \quad \quad (2.2878) \\ & + 0.9881 \text{NET_PC/POP} - 0.1378 \text{Q1} - 0.1582 \text{Q2} - 0.1880 \text{Q3} \\ & (3.2643) \quad \quad \quad (-3.3544) \quad (-5.3814) \quad (-6.0860) \\ R\text{-squared} = & 0.9449 \quad \quad \quad \text{Adjusted R-squared} = 0.9348 \end{aligned}$$

ผลของการประมาณการที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาว **ความต้องการบริโภคเบียร์** มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคเบียร์ และยอดจำหน่ายเบียร์ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปในไตรมาสที่แล้ว และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาสัมพัทธ์ระหว่างเบียร์และสุรา และตัวแปรทางด้านฤดูกาลในกรณีของการบริโภคเบียร์ แล้ว ปริมาณการบริโภคเบียร์ต่อหัวในไตรมาสที่ 1 2 และ 3 เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับทฤษฎี อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา พบว่า การปรับอัตราภาษีไม่ส่งผลต่อปริมาณความต้องการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ เป็นการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระยะสั้นของ **ความต้องการบริโภคเบียร์**

$$\begin{aligned} \Delta \text{BEER/POP15} = & b_0 + b_1 \text{NET_PC/POP} + b_2 \text{BEER_P} + b_3 \text{LIQUOR_P/BEER_P} \\ & + b_4 \text{BEER_Q(-1)} + \text{ecm_beer(-1)} + e \end{aligned}$$

¹⁹ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \Delta \text{BEER/POP15} &= 3.4026 \Delta \text{NET_PC/POP} - 0.7113 \text{ ecm_beer}(-1) \\ &\quad (5.5783) \qquad \qquad \qquad (-2.3350) \\ R\text{-squared} &= 0.472114 \qquad \qquad \text{Adjusted R-squared} = 0.457847 \end{aligned}$$

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของ **ความต้องการบริโภคเบียร์** ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคเบียร์ และการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่าราคาเบียร์ไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการบริโภคสุรารทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ในขณะที่ยอดจำหน่ายเบียร์ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปในไตรมาสที่แล้วและราคาสัมพัทธ์ระหว่างเบียร์และสุราไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการบริโภคเบียร์ในระยะสั้น ทั้งนี้ ผลกระทบจากปัจจัยรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคเบียร์ที่มีต่อการปรับตัวของ **ความต้องการบริโภคเบียร์** มีทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของ **ความต้องการบริโภคเบียร์** ในระยะยาว

14.4.5 ผลของการประมาณการสมการความต้องการบริโภคยาสูบ

ผลการประมาณการในรูปสมการ Error Correction Model (ECM)

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการ (9) ซึ่งเป็นสมการแสดงดุลยภาพระยะยาวของ **ความต้องการบริโภคยาสูบ**

$$\begin{aligned} \text{TOBAC_Q} &= a_0 + a_1 \text{TOBAC_P} + a_2 \text{NET_PC/POP} + a_3 \text{TOBAC_4}(-1) \\ &\quad + a_4 \text{UNEMP} + a_5 \text{DEC} + a_6 \text{INC} + e \end{aligned}$$

โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผล²⁰ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{TOBAC_Q} &= -24.6232 - 1.7709 \text{TOBA_P} + 4.8368 \text{NET_PC/POP} - 1.0727 \text{TOBA_4}(-1) \\ &\quad (-4.6462) \quad (-4.5283) \qquad \qquad (5.6302) \qquad \qquad (-3.5989) \end{aligned}$$

²⁰ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

$$+ 0.2823 \text{ UNEMP} - 0.1233 \text{ Q2} + 0.1555 \text{ Q3}$$

$$(2.6957) \quad (-3.0663) \quad (2.8457)$$

$R\text{-squared} = 0.6157$

$Adjusted\ R\text{-squared} = 0.5270$

ผลของการประมาณการที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาว**ความต้องการบริโภคยาสูบ**มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวซึ่งสะท้อนความสามารถในการบริโภคยาสูบ อัตราการว่างงานของแรงงาน และตัวแปรทางด้านฤดูกาลในกรณีของการบริโภคยาสูบ (ปริมาณการบริโภคในไตรมาสที่ 3 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 4) และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาขายปลีกเฉลี่ยของยาสูบภายในประเทศ ราคาขายปลีกเฉลี่ยของยาสูบภายในประเทศ 4 ไตรมาสที่แล้ว และการบริโภคยาสูบแล้ว ปริมาณการบริโภคในไตรมาสที่ 2 เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับทฤษฎี อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา พบว่า การปรับอัตราภาษีไม่ส่งผลต่อปริมาณความต้องการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ เป็นการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง**ความต้องการบริโภคยาสูบ**

$$\Delta \text{TOBAC_Q} = b_0 + b_1 \Delta \text{TOBAC_P} + b_2 \Delta \text{NET_PC/POP} + b_3 \Delta \text{TOBAC_4}(-1) + b_4 \Delta \text{UNEMP} + \text{ecm_tobac}(-1) + e$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงได้ดังนี้

$$\Delta \text{TOBAC_Q} = 0.0399 - 2.1832 \Delta \text{TOBAC_P} + 0.1331 \Delta \text{UNEMP}$$

$$(1.9285) \quad (-3.9205) \quad (1.9230)$$

$$- 0.9582 \text{ ecm_tobac}(-1)$$

$$(-3.8359)$$

$R\text{-squared} = 0.458456 \quad Adjusted\ R\text{-squared} = 0.400433$

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภคยาสูบ**ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับราคาขายปลีกเฉลี่ยของยาสูบภายในประเทศ

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

และอัตราการว่างงานของแรงงานและการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผลกระทบจากปัจจัยราคาขายปลีกเฉลี่ยของยาสูบภายในประเทศ และอัตราการว่างงานของแรงงาน ที่มีต่อการปรับตัวของ **ความต้องการบริโภคยาสูบ** มีทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของ **ความต้องการบริโภคยาสูบ** ในระยะยาว

14.4.6 ผลของการประมาณการสมการความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม

ผลการประมาณการในรูปสมการ Error Correction Model (ECM)

ขั้นตอนที่หนึ่งในการประมาณการ คือ ประมาณการสมการ (10) ซึ่งเป็นสมการแสดงดุลยภาพระยะยาวของ **ความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม**

$$BEV_Q/POP = a_0 + a_1 NET_PC/POP + a_2 WAPBEV + a_3 DEC + a_4 INC + e$$

โดยผลของการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงผล²¹ ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} BEV_Q/POP = & -7.4107 + 1.38713 NET_PC/POP - 1.4819 WAPBEV \\ & (-11.3153) \quad (15.4569) \quad \quad \quad (-7.3689) \\ & + 0.1281 Q1 + 0.1001 Q2 - 0.0498 Q3 \\ & (5.7784) \quad \quad (4.4131) \quad \quad (-2.1854) \end{aligned}$$

$$R\text{-squared} = 0.9062$$

$$Adjusted\ R\text{-squared} = 0.8928$$

ผลของการประมาณการที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาว **ความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม** มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวซึ่งสะท้อนความสามารถในการบริโภคเครื่องดื่ม และตัวแปรทางด้านฤดูกาลในกรณีของการบริโภคเครื่องดื่ม (ปริมาณการบริโภคในไตรมาสที่ 1 และ 2 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 4) และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาขายปลีกเฉลี่ยของเครื่องดื่มภายในประเทศ และปริมาณการบริโภคในไตรมาสที่ 3 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับทฤษฎี อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา พบว่า การปรับอัตราภาษีไม่ส่งผลต่อปริมาณความต้องการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ

²¹ ค่าของตัวแปรอธิบายทั้งหมดอยู่ในรูปของ natural logarithm และ ตัวเลขในวงเล็บใต้แต่ละบรรทัดคือค่าของ t-statistics

ขั้นตอนที่สองในการประมาณการ เป็นการประมาณการสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง
 สันของ**ความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม**

$$\Delta BEV_Q/POP = b_0 + b_1 \Delta NET_PC/POP + b_2 \Delta WAPBEV + ecm_bev(-1) + e$$

ตัวแปรทุกตัวในสมการนี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Stationary ดังนั้นค่า
 สัมประสิทธิ์ของสมการจึงสามารถประมาณการโดยใช้วิธี Ordinary Least Squares (OLS) ได้ ทั้งนี้
 ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณการโดยใช้โปรแกรม EViews® 5.1 แสดงได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \Delta BEV_Q/POP &= 2.8617 \Delta NET_PC/POP - 1.6612 \Delta WAPBEV \\ &\quad (4.0651) \qquad \qquad \qquad (-2.0025) \\ &\quad - 0.9637 ecm_bev(-1) \\ &\quad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad (-2.6083) \end{aligned}$$

$$R\text{-squared} = 0.41907 \qquad \qquad \text{Adjusted } R\text{-squared} = 0.387669$$

ผลการประมาณการแสดงให้เห็นถึงพลวัตของการปรับตัวในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลง
 ของ**ความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม**ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่
 แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคเครื่องดื่ม ราคาขายปลีกเฉลี่ยของเครื่องดื่ม
 ภายในประเทศและการปรับตัวเข้าสู่ความสัมพันธ์ในระยะยาวผ่าน ECM term เป็นสำคัญ ทั้งนี้
 ผลกระทบจากปัจจัยต่างๆที่มีต่อการปรับตัวของ**ความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม**มีทิศทางเดียวกัน
 กับการเปลี่ยนแปลงของ**ความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม**ในระยะยาว

14.4.7 ความแม่นยำของแบบจำลอง

ในการทดสอบความแม่นยำในการพยากรณ์ของแบบจำลองที่ได้สร้างขึ้นนั้น สามารถแบ่งการ
 ทดสอบออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การทดสอบความแม่นยำโดยใช้ข้อมูลจริงในช่วงข้อมูลที่ประมาณการ (in-sample forecast) โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2542 จนถึง เดือนไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งจะเป็นการประเมินว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นสามารถจำลองตัวข้อมูลที่ใช้ในการสร้างแบบจำลอง (model's goodness of fit) ได้ดีมากน้อยเพียงใด
2. การทดสอบความแม่นยำโดยใช้ข้อมูลจริงนอกช่วงข้อมูลที่ประมาณการ (out-of-sample forecast) โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 พ.ศ. 2551 จนถึง ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2552 ซึ่ง

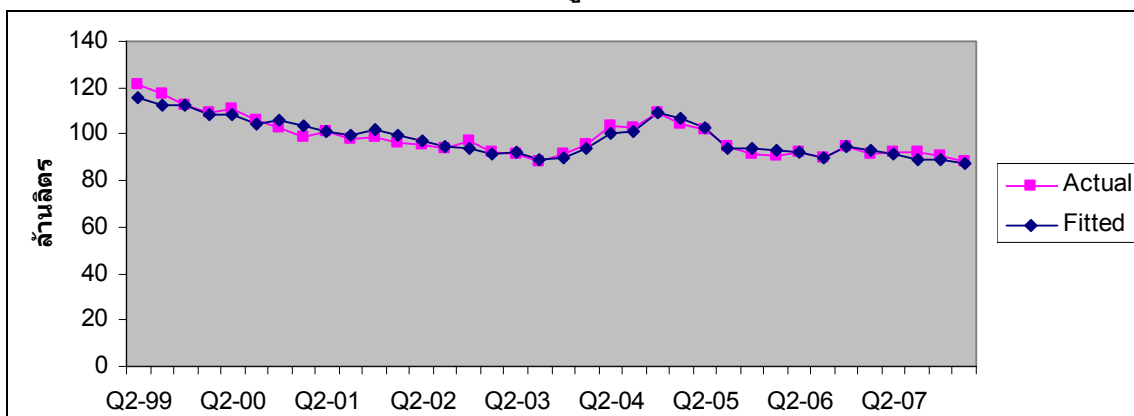
▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

จะเป็นเครื่องชี้ถึงความสามารถในการคาดการณ์ของแบบจำลองในกรณีที่ทราบค่าที่แท้จริงของตัวแปรภายนอกแบบจำลอง ซึ่งจะเป็นการประเมินว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นสามารถจำลองตัวข้อมูลนอกช่วงที่ใช้ในการสร้างแบบจำลอง(fitness of the model)ได้ดีมากน้อยเพียงใด

○ In-sample forecast

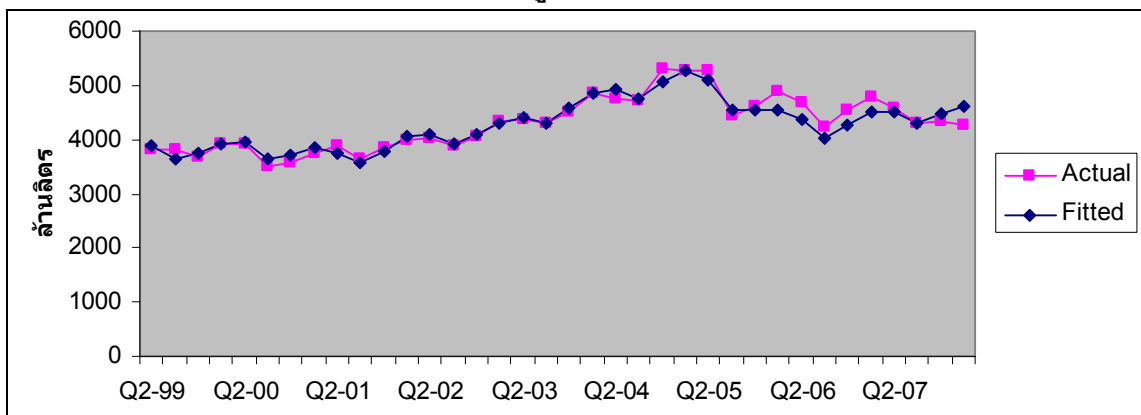
แบบจำลองคาดการณ์พฤติกรรมกรมการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตที่สร้างขึ้นนี้มีความสามารถในการคาดการณ์ภายในตัวอย่างข้อมูลได้ดี ซึ่งสามารถแสดงได้ดังแผนภาพที่ 14.1 จะเห็นได้ว่า ผลการคาดการณ์ของแบบจำลองกับข้อมูลจริงมีทิศทางไปด้วยกันอย่างชัดเจน ในระดับ(magnitude) ที่ใกล้เคียงกัน

แผนภาพที่ 14.1 ปริมาณยอดขายน้ำมันเบนซินและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

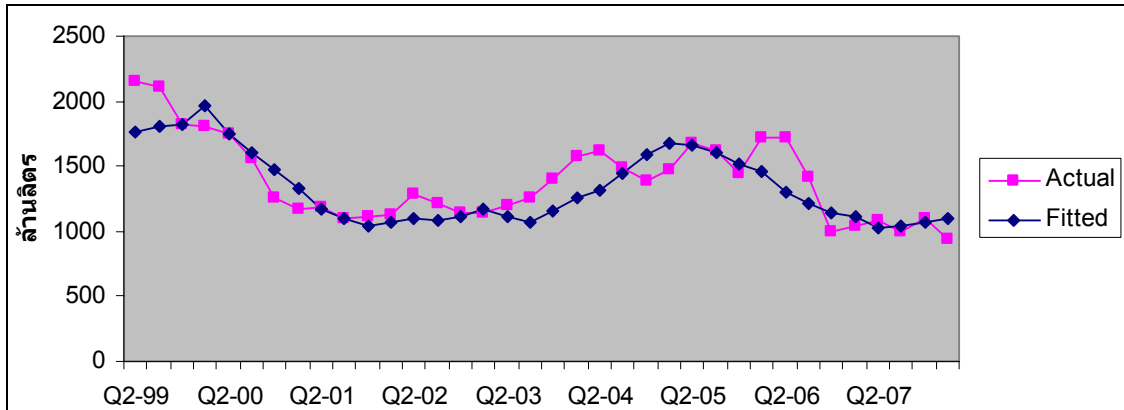
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.2 ปริมาณยอดขายน้ำมันดีเซลและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

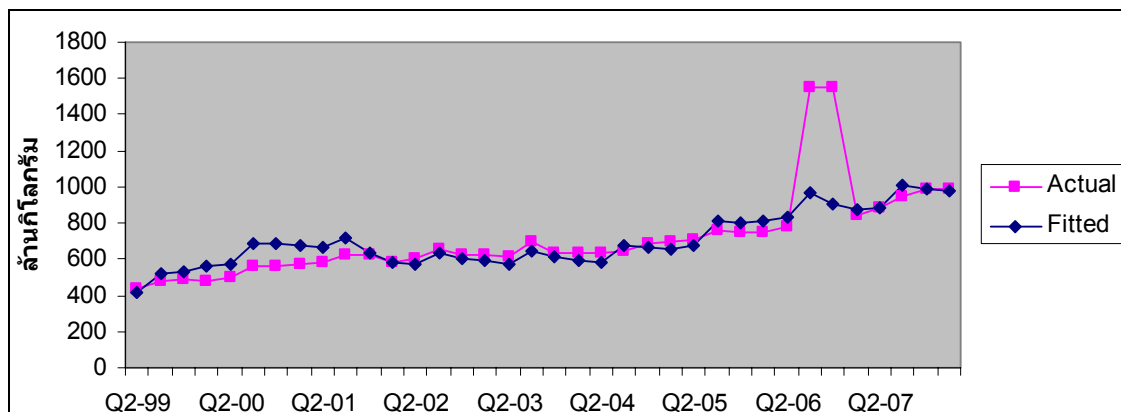
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.3 ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันเตาและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

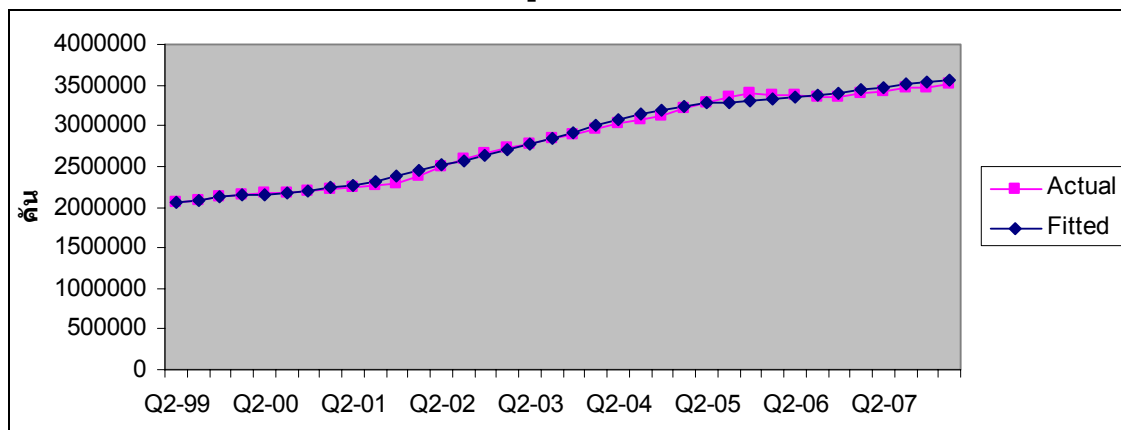
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.4 ปริมาณยอดจำหน่าย LPG และ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

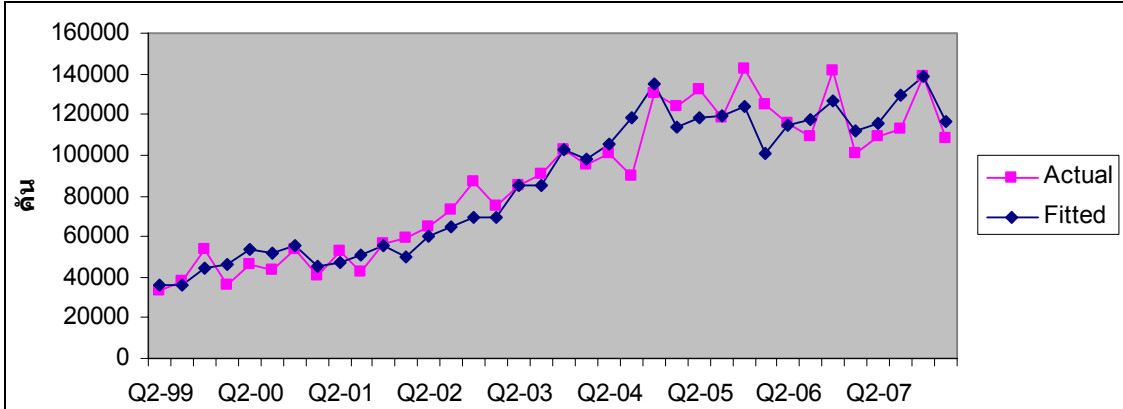
แผนภาพที่ 14.5 ปริมาณรถยนต์เพื่อการโดยสาร และ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

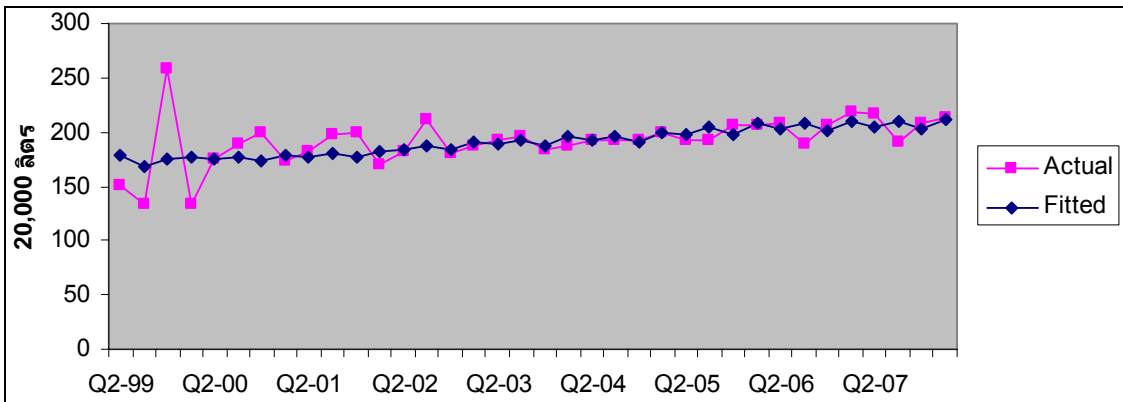
▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

แผนภาพที่ 14.6 ปริมาณรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

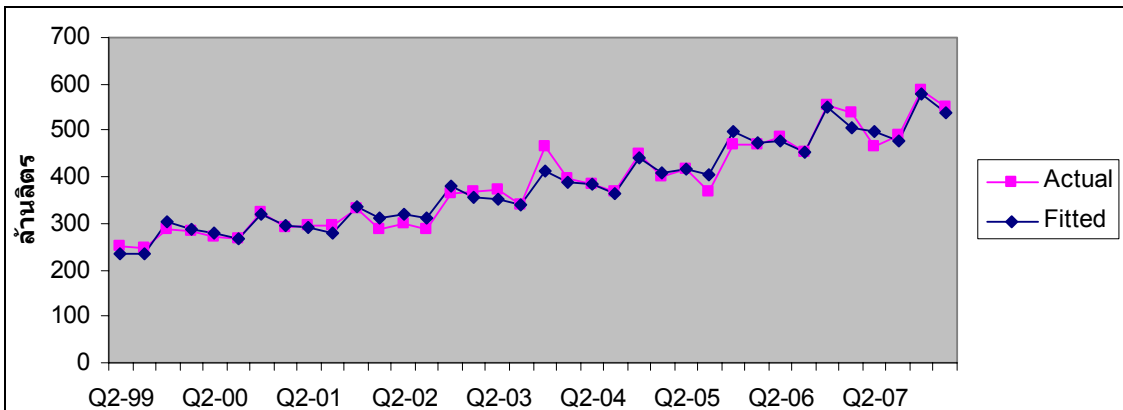
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.7 ปริมาณยอดจำหน่ายสุราและค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

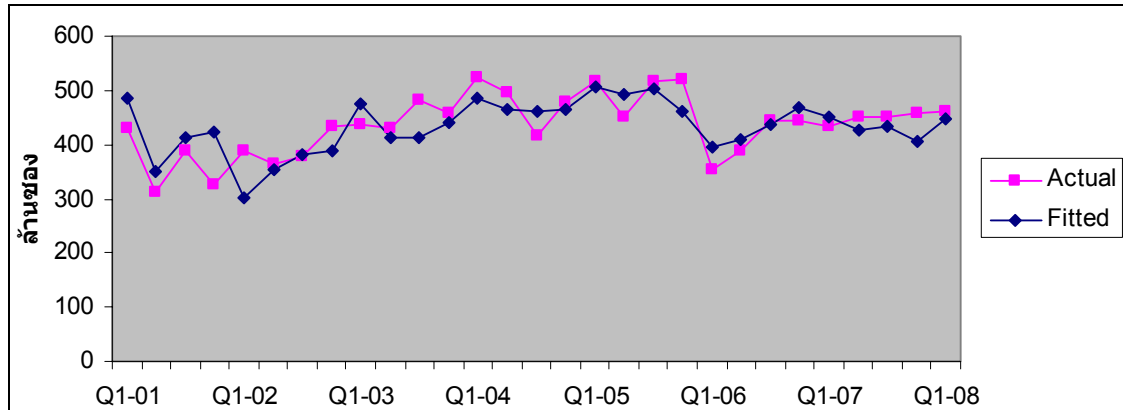
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.8 ปริมาณยอดจำหน่ายเบียร์และค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

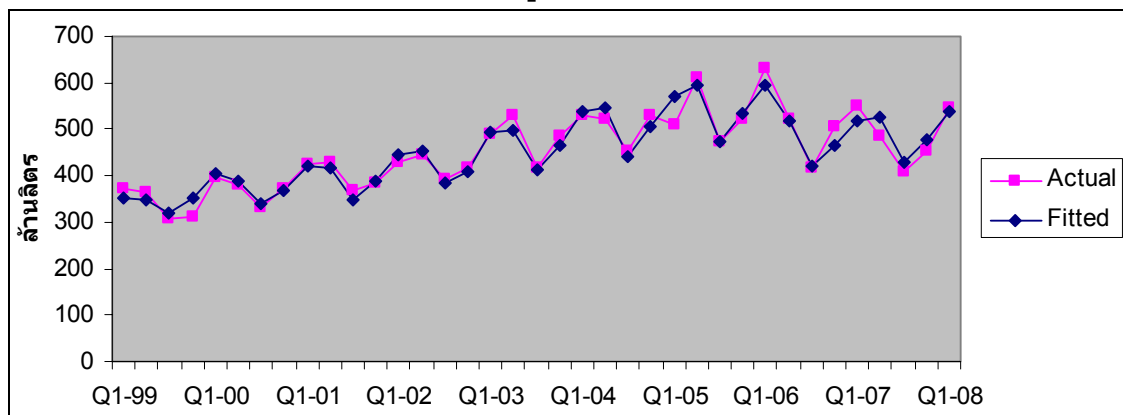
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.9 ปริมาณยอดจำหน่ายยาสูบ และ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

ที่มา: มุลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.10 ปริมาณยอดจำหน่ายเครื่องดื่มและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองในช่วงข้อมูลตัวอย่าง

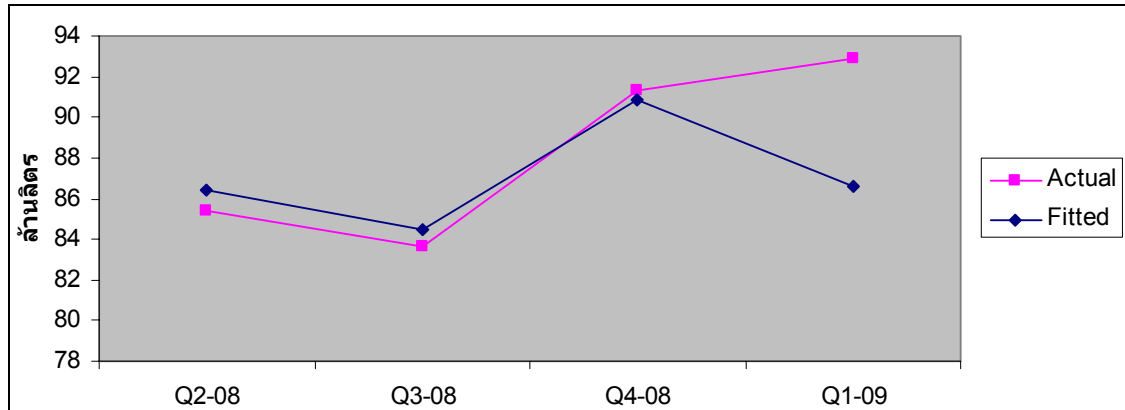

ที่มา: มุลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

○ *Out-of-sample forecast*

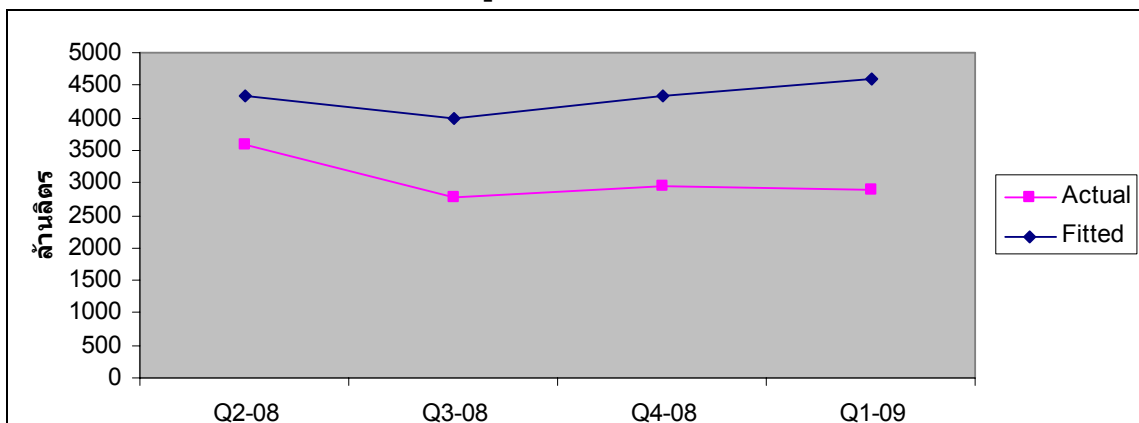
การทดสอบความสามารถในการพยากรณ์ของแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้การจัดเก็บภาษีสรรพสามิต สามารถพิจารณาได้จากการทดสอบแบบ out-of-sample forecast ซึ่งเป็นการพยากรณ์ตัวแปรที่สนใจโดยใช้การแทนค่าตัวแปรภายนอก (exogenous variables) ที่แท้จริงในแบบจำลองที่สร้างขึ้น และนำค่าที่ได้จากแบบจำลองมาเปรียบเทียบกับค่าตัวแปรที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งในการศึกษานี้คือ อัตราแลกเปลี่ยน โดยในแบบจำลองนี้ให้ช่วงตัวอย่างตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2551 ถึง ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2552 รวมเป็นจำนวน 4 ตัวอย่าง จากผลการคาดการณ์สมการพฤติกรรมกรมการบริโภคในแต่ละแบบจำลองที่ได้ชี้ให้เห็นว่าความสามารถในการพยากรณ์ของแบบจำลองอยู่ในระดับดีเป็นที่น่าพอใจ

แผนภาพที่ 14.11 ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันเบนซินและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

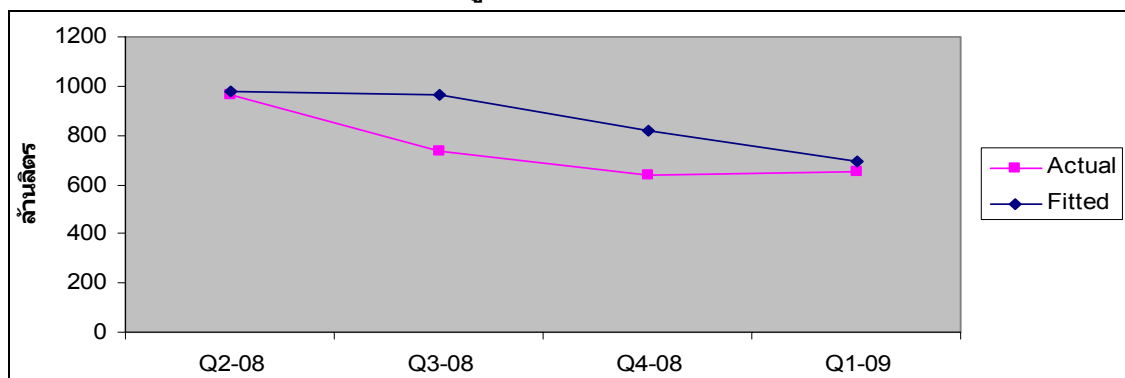
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.12 ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันดีเซลและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

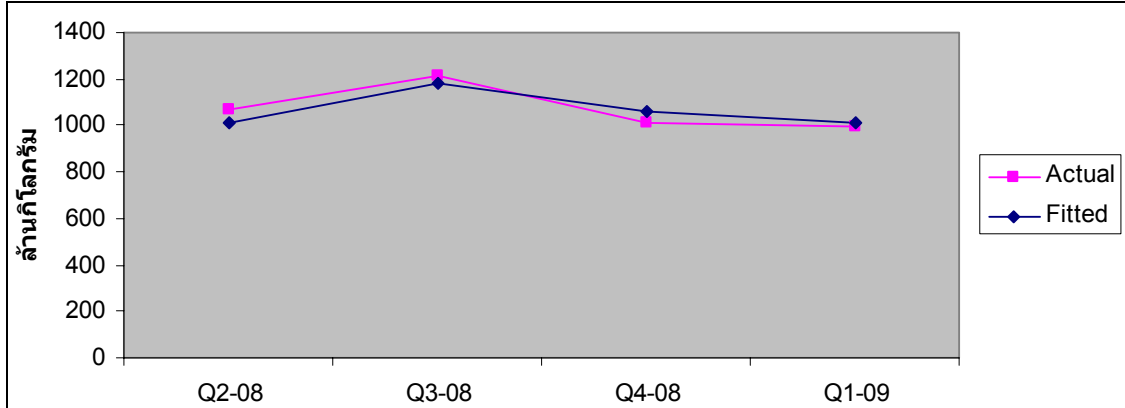
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.13 ปริมาณยอดจำหน่ายน้ำมันเตาและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

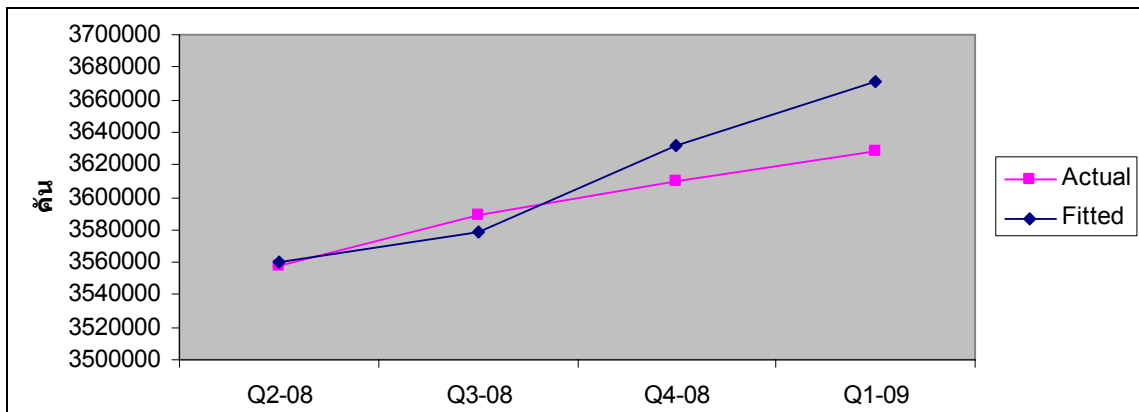
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.14 ปริมาณยอดจำหน่าย LPG และ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

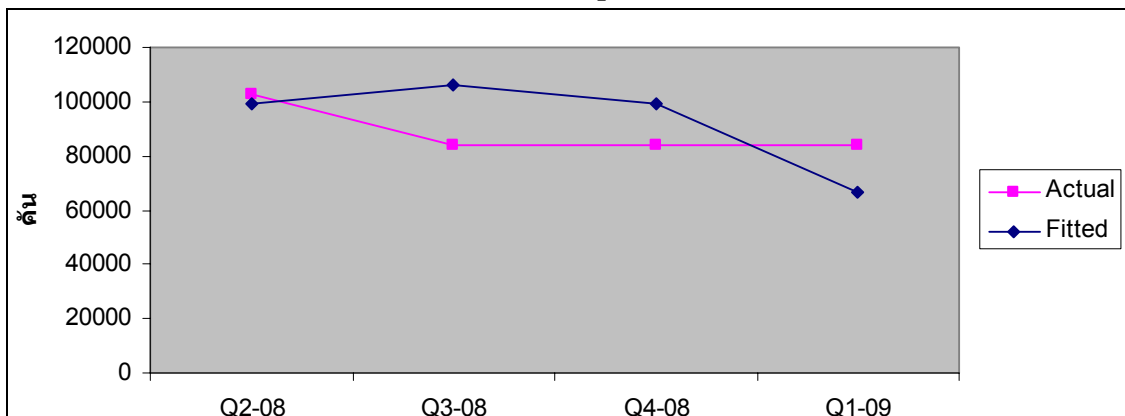
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.15 ปริมาณยอดจำหน่ายรถยนต์เพื่อการโดยสารและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

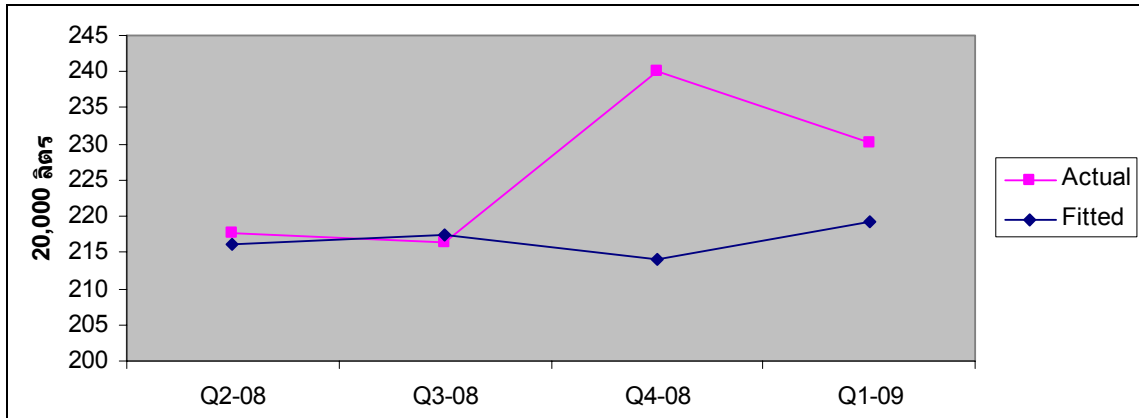
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.16 ปริมาณยอดจำหน่ายรถยนต์เพื่อการพาณิชย์และ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

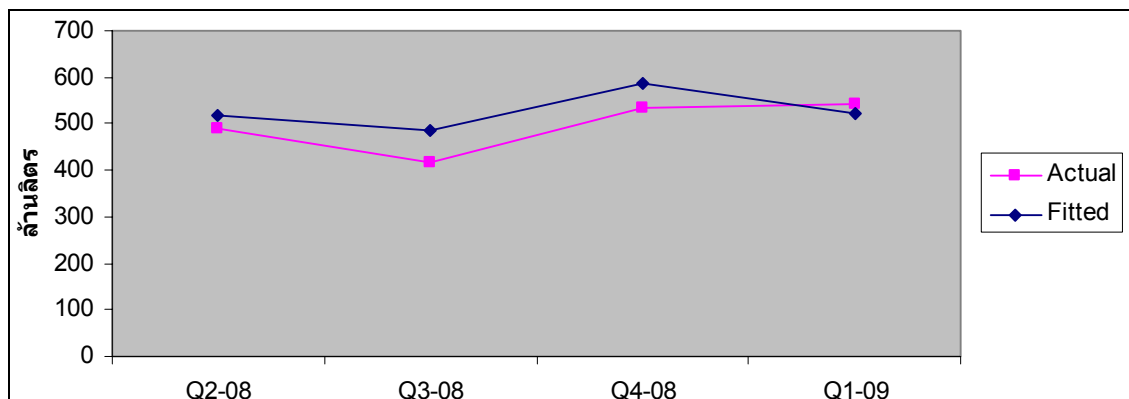
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.17 ปริมาณยอดจำหน่ายสุราและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

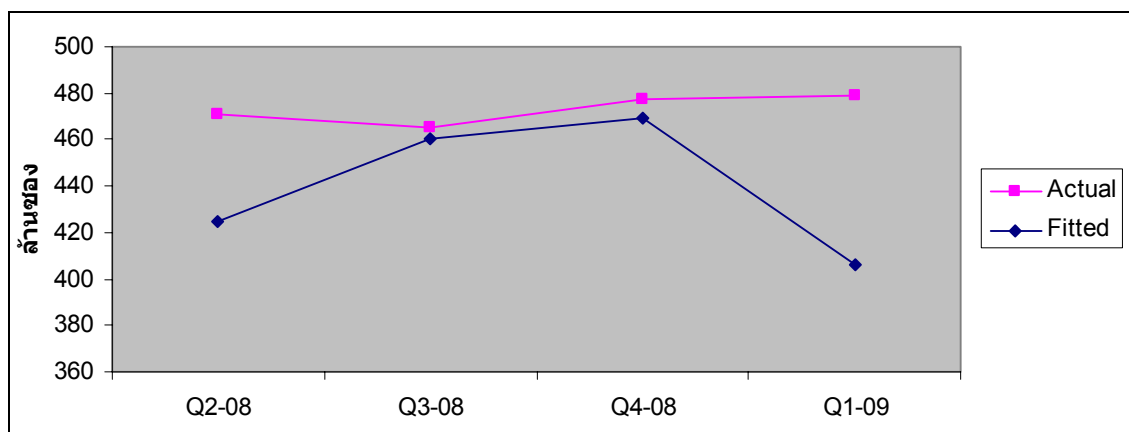
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.18 ปริมาณยอดจำหน่ายเบียร์และ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

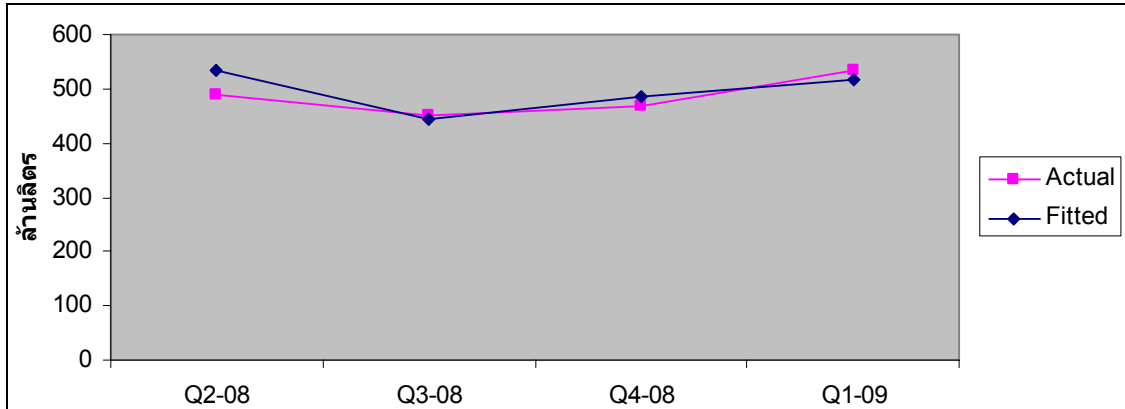
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.19 ปริมาณยอดจำหน่ายยาสูบและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.20 ปริมาณยอดขายเครื่องดื่มและ ค่าคาดการณ์จากแบบจำลองโดยใช้ ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่าง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.1 – 14.20 แสดงให้เห็นว่า ปริมาณการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต (Actual) กับปริมาณการบริโภคที่ได้จากแบบจำลองที่สร้างขึ้น (forecasted) ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่าแบบจำลองสามารถพยากรณ์ได้ค่อนข้างดีทั้งในแง่ของทิศทางและขนาด (direction and magnitude) ทั้งนี้ในส่วนของความแม่นยำของการใช้ข้อมูลนอกช่วงตัวอย่างในแผนภาพที่ 14.11 – 14.20 นั้น แม้ว่าจะมีบางสมการที่มีความแตกต่างบ้างแต่เหตุผลจากข้อมูลที่นำมาใช้เป็นเพียงข้อมูลในระยะสั้นเพียง 4 ไตรมาสเท่านั้นเพื่อให้ได้ค่าใกล้เคียง แต่ผลที่ได้ในแต่ละแบบจำลองจะเห็นได้ว่ามีทิศทางที่สอดคล้องกันกับการใช้ข้อมูลในช่วงตัวอย่าง

โดยสรุปแล้ว ผลการประมาณการแบบจำลองเป็นที่น่าพอใจและสอดคล้องกับทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษานี้ นอกจากนี้การจำลองการให้เป็นในรูปแบบ Error Correction Model ยังช่วยขจัดปัญหาในทางเศรษฐมิติที่อาจเกิดขึ้นได้โดยอาศัยหลักการ co-integration และความสามารถในการพยากรณ์ของแบบจำลองที่สร้างขึ้นทั้งในการทำ in-sample forecast และ out-of-sample forecast นั้นเป็นที่น่าพอใจ โดยการพิจารณาจากการเปรียบเทียบปริมาณการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตและปริมาณการบริโภคที่พยากรณ์ได้ รวมถึงค่าสถิติที่นำมาใช้ในการประเมิน ด้วยเหตุนี้จึงถือว่าสมการโครงสร้างของแบบจำลองมีความเหมาะสมในการใช้อธิบายและพยากรณ์ปริมาณการบริโภคในระดับที่น่าเชื่อถือและถูกต้อง

14.5 การจำลองสถานการณ์ผ่านสมมติฐานในแบบจำลอง

การนำเอาแบบจำลองที่ได้พัฒนาขึ้นมาใช้ในการพยากรณ์หรือทำนายปริมาณการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต เพื่อนำไปสู่การคาดการณ์รายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ถือเป็นอีกหนึ่งจุดประสงค์หลักของการศึกษาในครั้งนี้ โดยความสามารถในการพยากรณ์ของแบบจำลองสามารถพิจารณาได้จากผลการทดสอบทั้ง in-sample forecast และ out-of-sample forecast ที่ได้กล่าวถึงในส่วนที่แล้ว ซึ่งจากผลการทดสอบแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่ดีในการพยากรณ์ของแบบจำลองนี้ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีอีกหนึ่งประเด็นสำคัญที่ต้องตระหนักถึงเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความสามารถของแบบจำลอง นั่นคือการพยากรณ์ออกไปในอนาคตข้างหน้าโดยที่ไม่ทราบถึงมูลค่าที่แท้จริงของตัวแปรภายนอกแบบจำลอง

ในแบบจำลองโดยทั่วไปแล้ว มักมีการสมมติค่าให้ตัวแปรภายนอกเป็นค่าคงที่ในกรณีต่างๆ จากนั้นจึงแทนค่าเข้าไปในแบบจำลอง ซึ่งจะทำได้ค่าของตัวแปรภายในของแบบจำลอง โดยค่าประมาณการที่ได้นั้นจะเป็นค่าคงที่ค่าหนึ่งเช่นกัน โดยทั่วไปแล้วค่าประมาณการที่ได้นั้นจะเป็นเพียงค่าคาดการณ์ค่าหนึ่งที่ได้จากแบบจำลองภายใต้ข้อสมมติชุดหนึ่งที่ผู้ทำนายคาดเดาน่าจะเกิดขึ้นได้มากที่สุด โดยไม่ได้บ่งชี้ถึงโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นทางสถิติว่ามีมากน้อยเพียงใด ดังนั้นแบบจำลองในลักษณะนี้ จึงไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงมูลค่าของตัวแปรภายในของแบบจำลองที่มีความน่าจะเป็นของการเกิดขึ้นในระดับที่แตกต่างกันได้ อีกทั้งค่าประมาณการของตัวแปรภายในของแบบจำลองที่ได้จากวิธีการเช่นนี้ จะมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงที่จะเกิดความผิดพลาด เนื่องจากการคาดการณ์มูลค่าของตัวแปรภายนอกจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจและประสบการณ์ของผู้ใช้แบบจำลองเป็นสำคัญ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความไม่แน่นอนของค่าตัวแปรภายนอกที่จะเกิดขึ้นจริงในอนาคต จึงนำปัจจัยดังกล่าวเข้ามาประกอบการพิจารณาด้วย โดยได้พัฒนาแบบจำลองซึ่งอาศัยทฤษฎีทางสถิติที่เกี่ยวข้องในการกำหนดให้ตัวแปรภายนอกเป็นตัวแปรสุ่ม (random or stochastic variable) ที่มีค่าขึ้นอยู่กับการแจกแจงความน่าจะเป็น (probability distribution) ของตัวแปรนั้นๆ และพยากรณ์ค่าของตัวแปรภายนอกโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจำนวนมาก (Monte Carlo sampling) จากนั้นจึงแทนค่าของตัวแปรเหล่านั้นตามโอกาสความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นเข้าไปในแบบจำลอง ซึ่งค่าของผลลัพธ์ที่ได้มาสามารถนำมาประมาณรูปแบบของการแจกแจงความน่าจะเป็นของค่าตัวแปรภายในได้ต่อไป ซึ่งความเป็น stochastic ของตัวแปรภายนอกนี้ จะทำ

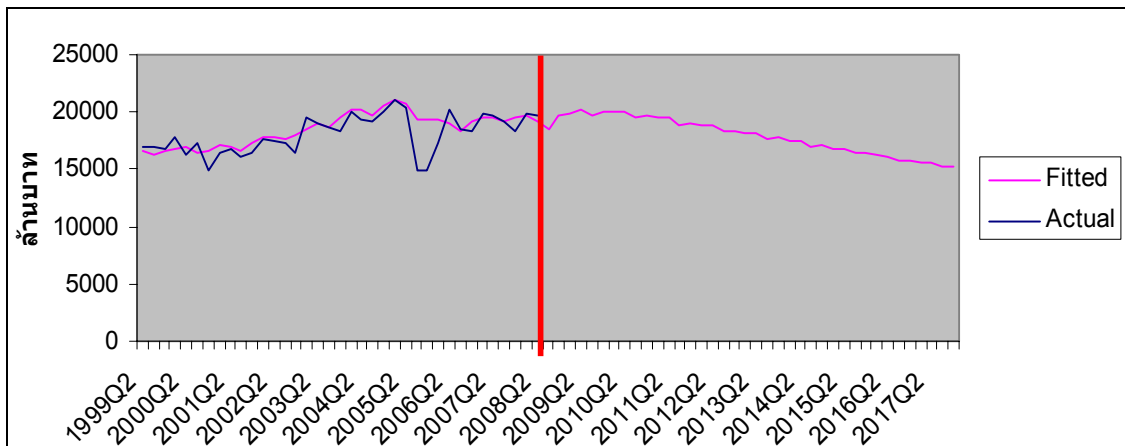
▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ให้การวิเคราะห์และคาดการณ์พฤติกรรมการบริโภคสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตมีความสมเหตุสมผลมากยิ่งขึ้น

14.5.1 ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีสรรพสามิต

จากการกำหนดข้อสมมติตามวิธีการต่างๆ ในบทที่ 13 แบบจำลองสามารถคาดการณ์อัตราแลกเปลี่ยนแบบ stochastic ผ่านโปรแกรม Crystal Ball® ได้ โดยใช้การสุ่มค่าของตัวแปรภายนอกทั้งสิ้น 2,000 ครั้ง โดยรายละเอียดของผลการพยากรณ์มีดังนี้

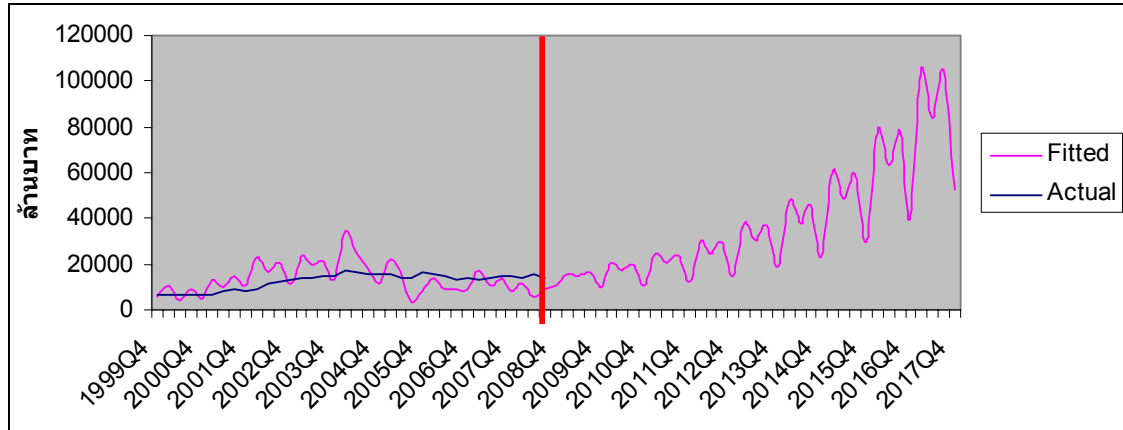
แผนภาพที่ 14.21 ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีน้ำมันเทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง

ที่มา: มุลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากแผนภาพที่ 14.21 จะเห็นว่าแนวโน้มรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้จากภาษีน้ำมันนั้นมีแนวโน้มลดลง แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก ทั้งนี้ในระยะเวลาไม่เกินทศวรรษนี้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาน้ำมันในการประกอบธุรกรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบกับในช่วงเวลาปัจจุบันที่เป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนผ่านไปใช้พลังงานทางเลือกมากขึ้น แต่ยังไม่มีความแรงกระตุ้นจากภาครัฐมากนัก ดังนั้นแล้วจึงยังคงไม่เห็นผลของการใช้พลังงานทางเลือกเข้ามาทดแทนน้ำมันมากนัก เพียงแต่มีแนวโน้มที่รายได้จะลดลง ซึ่งทางหนึ่งแสดงถึงความเป็นไปได้ว่ามีการหันไปใช้พลังงานทางเลือกมากขึ้น

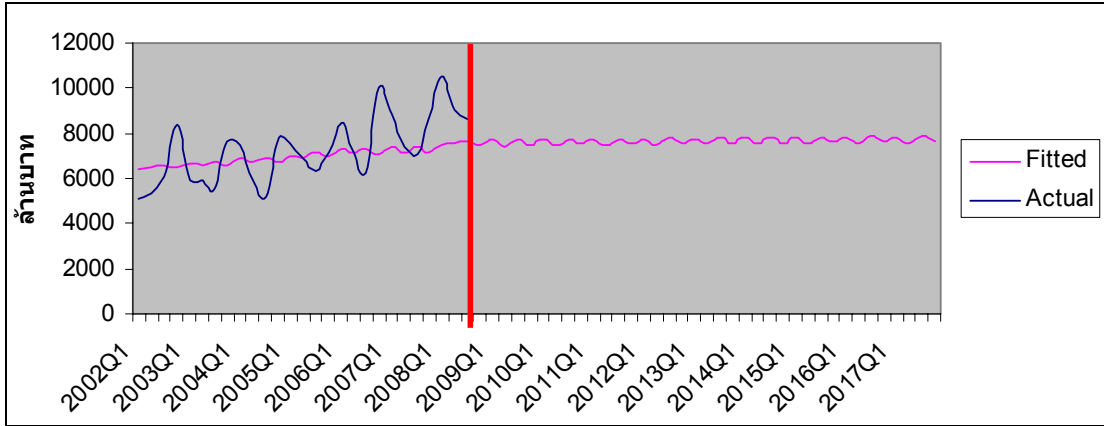
แผนภาพที่ 14.22 ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีรถยนต์เทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

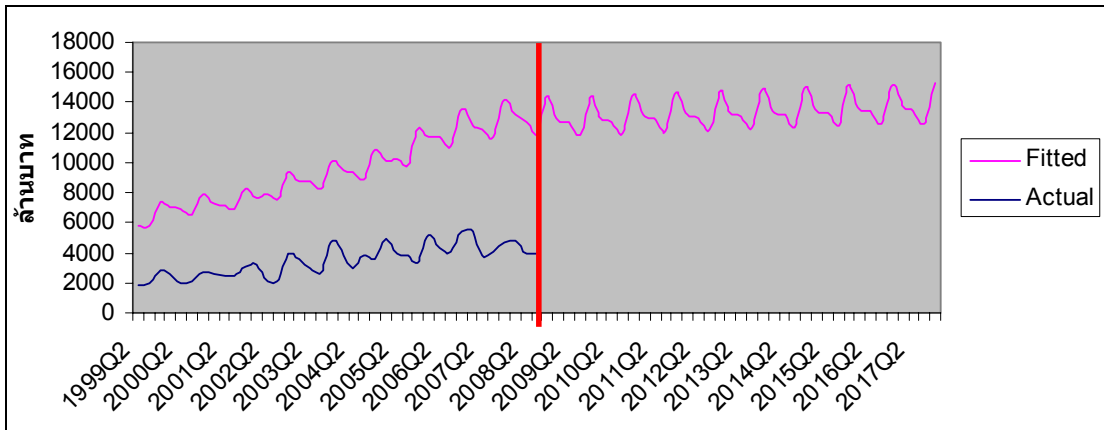
จากแผนภาพที่ 14.22 จะเห็นได้ว่าแนวโน้มในการจัดเก็บรายได้จากภาษีสรรพสามิตรถยนต์เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน หากยังคงใช้ระดับอัตราภาษีในปัจจุบัน ทั้งนี้คณะผู้วิจัยคาดว่าจะมีความเป็นไปได้ในสองทาง ได้แก่ ทางที่หนึ่งระดับอัตราภาษีรถยนต์ที่จัดเก็บตามปริมาตรระบอบในปัจจุบันมีความเหมาะสม ซึ่งผู้ประกอบการสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้ ในขณะที่ทางที่สองคือ ความจำเป็นในการใช้รถยนต์ทั้งเพื่อการเดินทางและเพื่อการพาณิชย์มีมากขึ้นจนทำให้สามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามยังคงต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในการจัดเก็บภาษีรถยนต์ให้เหมาะสมกับการดำเนินธุรกรรมทางเศรษฐกิจของแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เพราะอุตสาหกรรมรถยนต์เป็นอุตสาหกรรมที่มีการเข้ามาอุดหนุนจากภาครัฐบาลโดยตลอดตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 ทำให้มีการบิดเบือนต้นทุนที่แท้จริงของอุตสาหกรรมนี้ ดังนั้นแนวทางการจัดเก็บในอนาคตหากสอดคล้องกับความเป็นจริงด้านต้นทุนการผลิตอาจสามารถสร้างรายได้จากภาษีให้กับภาครัฐได้มากขึ้น และยังเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้อีกทางหนึ่งด้วย

แผนภาพที่ 14.23 ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีสุราเทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 14.24 ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีเบียร์เทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง

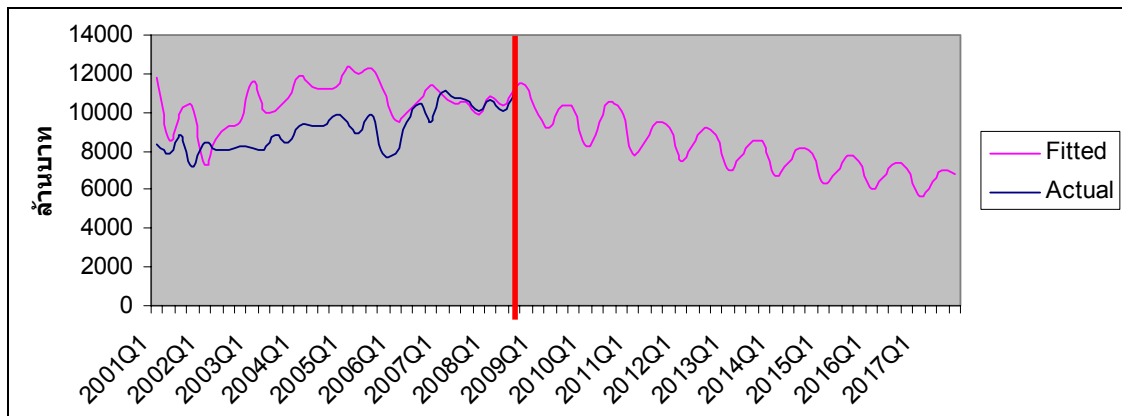
ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากแผนภาพที่ 14.23 และ 14.24 จะเห็นได้ว่าแนวโน้มรายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีทั้งสุราและภาษีเบียร์นั้นมีลักษณะผันผวนคงที่ แม้ว่าผลการคาดการณ์รายได้จากการจัดเก็บภาษีทั้งสองจะมีส่วนต่างกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บได้จริงแต่จะเห็นได้ว่าทิศทางของการคาดการณ์นั้นยังคงสอดคล้องกับความเป็นจริงอยู่ ซึ่งสามารถนำผลที่ได้คาดการณ์แนวโน้มได้ ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ได้จากแบบจำลอง นั่นคือ พฤติกรรมการบริโภคในอดีตจะเป็นตัวกำหนดความต้องการในการบริโภค หมายความว่าหากช่วงเวลาที่ผ่านมาผู้บริโภครู้สึกว่ามีกรบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากก็จะลดการบริโภคลงในปัจจุบัน ในทางตรงกันข้ามผู้บริโภคที่คิดว่าบริโภคลดลงแล้วก็จะหันมาบริโภคเพิ่มขึ้นเมื่อมีโอกาสในช่วงเวลาปัจจุบัน ซึ่งหากเป็นไปตามที่

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาก็เป็นหนทางหนึ่งที่มีความชอบธรรมในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสินค้าประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอัตราที่สูงขึ้นได้ ซึ่งจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกรมสรรพสามิตที่ต้องการให้ประชาชนโดยทั่วไปลดการบริโภคสินค้าที่ก่อให้เกิดโทษแก่ทั้งตนเองและบุคคลอื่น

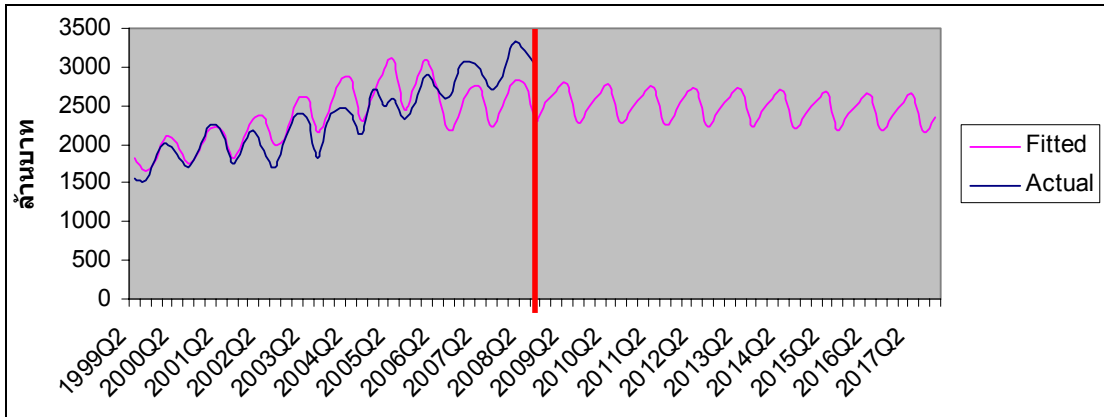
แผนภาพที่ 14.25 ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษียาสูบเทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากแผนภาพที่ 14.25 จะเห็นได้ว่า แนวโน้มการจัดเก็บรายได้จากภาษียาสูบมีแนวโน้มลดลง แต่ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้ในอนาคตลดลงไปอยู่ในระดับที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บได้จริงในปัจจุบัน ทั้งนี้อัตราภาษีที่จัดเก็บสำหรับสินค้ายาสูบในปัจจุบันนั้นเต็มเพดานเรียบร้อยแล้ว หากรัฐบาลต้องการที่จัดสร้างรายได้ในส่วนนี้ก็จำเป็นต้องขยายเพดานภาษีออกไปอีก ซึ่งคณะผู้วิจัยเห็นว่ายังสามารถทำได้เนื่องจากเป็นสินค้าที่จำเป็นสำหรับผู้ที่ไม่เสพติด ซึ่งที่ผ่านมามีการปรับอัตราภาษีมิได้ส่งผลให้รายได้ที่จัดเก็บได้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคนรอบข้างอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับแนวยุทธศาสตร์ของกรมอีกเช่นกัน

แผนภาพที่ 14.26 ผลการคาดการณ์รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีเครื่องดื่มเทียบกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตเก็บได้จริง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากแผนภาพที่ 14.26 จะเห็นได้ว่าแนวโน้มการจัดเก็บรายได้ภาษีเครื่องดื่มนั้นมีลักษณะผันผวนคงที่เช่นเดียวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่รายได้ที่จัดเก็บได้จริงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะสามารถจัดเก็บรายได้จากภาษีเครื่องดื่มได้มากขึ้นในอนาคต ทั้งนี้จากผลการศึกษาพบว่าผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะบริโภคเพิ่มขึ้นเกือบทุกฤดูกาลอยู่แล้ว ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่าผู้บริโภคมิได้ให้ความสนใจโทษที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มทั่วไปเท่ากับโทษที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงยังคงมีแนวโน้มการบริโภคต่อเนื่อง ดังนั้นแล้วเป็นอีกหนทางหนึ่งที่กรมสรรพสามิตจะสามารถจัดเก็บรายได้จากภาษีเครื่องดื่มได้เพิ่มขึ้น

ส่วนที่ 4

การประมาณการรายได้จากการบริหาร

ทรัพย์สิน

15

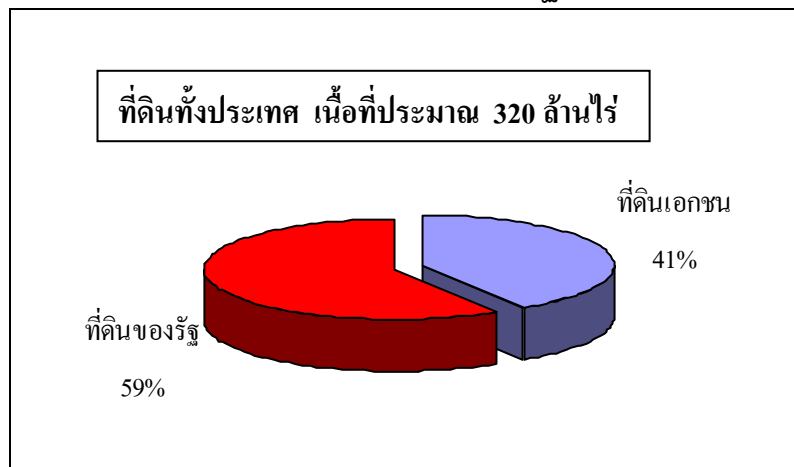
การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ส่วนกรอบแนวความคิดในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐ หน่วยงานในกลุ่มภารกิจด้านทรัพย์สินของกระทรวงการคลังที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐประเภทที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ในปัจจุบัน ได้แก่ สำนักบริหารที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ โดยทำหน้าที่ในการจัดหาและจัดประโยชน์ที่ราชพัสดุ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่างๆภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ที่มีหน้าที่หลักในการให้บริการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานหรือสินค้าสาธารณะ และบริหารทรัพย์สินของรัฐที่ถือครองโดยรัฐวิสาหกิจ ปัจจุบันการบริหารทรัพย์สินของหน่วยงานทั้งสอง เป็นดังต่อไปนี้

15.1 การบริหารที่ดินราชพัสดุ

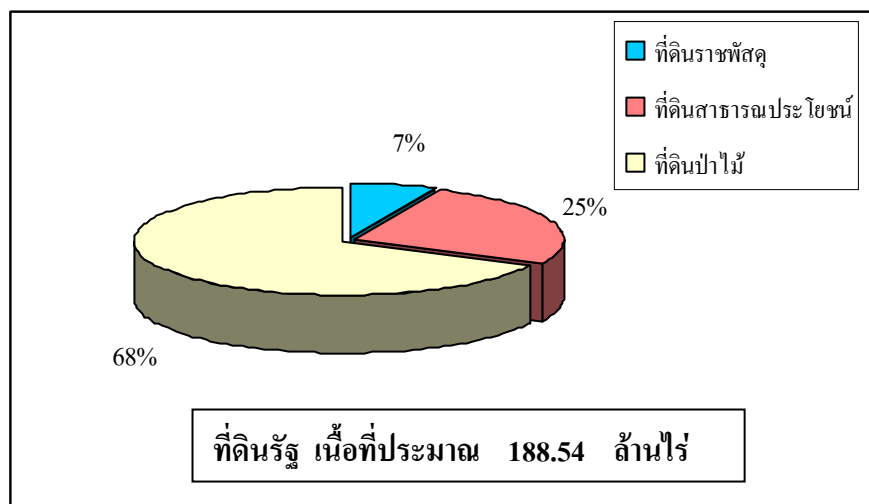
ประเทศไทยมีที่ดินทั้งหมดประมาณ 320 ล้านไร่ แบ่งเป็นที่ดินเอกชนประมาณ 131.46 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 41 ของที่ดินทั่วประเทศ และเป็นที่ดินของรัฐประมาณ 188.54 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 59 ของที่ดินทั่วประเทศ

แผนภาพที่ 15.1 สัดส่วนที่ดินของรัฐและเอกชน

ที่มา—กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

แผนภาพที่ 15.2 สัดส่วนที่ดินของรัฐ

ที่มา—กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

ที่ดินของรัฐ เนื้อที่ประมาณ 188.54 ล้านไร่ ส่วนใหญ่เป็นที่ดินป่าไม้เนื้อที่ประมาณ 128 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 68 ของที่ดินของรัฐ รองลงมาเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ 48 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของที่ดินของรัฐ และที่เหลือเป็นที่ดินราชพัสดุเนื้อที่ประมาณ 12.54 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7 ของที่ดินของรัฐ

โดยในส่วนของที่ดินราชพัสดุ มีกรมธนารักษ์เป็นผู้บริหารจัดการ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518¹ มาตรา 5 “ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ²

¹ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518 ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2518 เป็นปีที่ 30 ในรัชการปัจจุบัน

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

บรรดาที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรมใดได้มาโดยการเวนคืนหรือการแลกเปลี่ยนหรือโดยประการอื่น ให้กระทรวงการคลังเข้าถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุนั้น ทั้งนี้ยกเว้นที่ดินที่ได้มาโดยการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม”

ทั้งนี้ การได้มาซึ่งที่ราชพัสดุ มีหลายทาง ดังนี้

- 1) การประกาศสงวนหวงห้ามไว้ใช้ในราชการ โดยกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ประกาศสงวนหวงห้ามไว้ใช้ในราชการ และได้เข้าใช้ประโยชน์แล้ว
- 2) ตกเป็นของรัฐเนื่องจากค้างชำระภาษีอากร กรณีที่ผู้ใดค้างชำระภาษีอากร และไม่สามารถชำระได้ ในที่สุดจะถูกรัฐยึดที่ดินมาชำระแทน
- 3) โดยคำพิพากษาของศาล ในกรณีมีข้อพิพาทโต้แย้งกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ และมีการฟ้องร้องต่อศาล ศาลได้พิจารณาจากพยานและหลักฐานต่างๆ แล้ว พิพากษาให้กระทรวงการคลังเป็นผู้มีสิทธิดีกว่าโดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วมีสิทธิมาแต่เดิมอยู่แล้วมิใช่เพิ่งได้มา เพราะคำพิพากษาของศาล เช่น กรณีทอผ้า ปรตท. เป็นต้น
- 4) โดยการเวนคืน เช่น กรมชลประทานเวนคืนที่ดินเพื่อประโยชน์ในการชลประทาน กรมการขนส่งทางอากาศเวนคืนที่ดินเพื่อก่อสร้างท่าอากาศยาน เป็นต้น
- 5) โดยผลของกฎหมาย เช่น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1753 “ภายใต้บังคับแห่งสิทธิของเจ้าหนี้กองมรดก เมื่อบุคคลใดถึงแก่ความตายโดยไม่มีทายาทโดยธรรมหรือผู้รับพินัยกรรม หรือการตั้งมรดกนิตินิตตามพินัยกรรม มรดกของบุคคลนั้นตกทอดแต่แผ่นดิน” และมาตรา 1308 “ที่ดินแปลงใดเกิดที่อกริมตลิ่ง ที่งอกย่อมเป็นทรัพย์สินของเจ้าของที่ดินแปลงนั้น” ได้แก่ ที่ดินที่งอกริมตลิ่งต่อเนื่องจากที่ดินราชพัสดุ เป็นต้น
- 6) โดยกฎหมายพิเศษ เช่น ตกเป็นของรัฐตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีตามมาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เป็นต้น

² “ที่ราชพัสดุ” ตามความหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518² มาตรา 4 หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่ สาธารณสมบัติของแผ่นดินดังต่อไปนี้

- (1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน
- (2) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

- 7) ที่ดินที่เหลือจากการเวนคืน เมื่อรัฐบาลเวนคืนที่ดินมาเพื่อประโยชน์ของรัฐบาล เช่น สร้างถนน ซึ่งอาจมีส่วนที่เหลือจากการเวนคืนและมีเนื้อที่น้อยเจ้าของไม่อาจใช้ประโยชน์ได้ รัฐบาลก็จำเป็นต้องซื้อที่ดินเหลือเศษจากการเวนคืนนั้นมาเป็นทรัพย์สินของรัฐบาล เป็นต้น
- 8) รัฐบาลซื้อด้วยเงินงบประมาณ การที่หน่วยงานของราชการทุกกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ตั้งงบประมาณแผ่นดินเพื่อซื้อที่ดินมาปลูกสร้างที่ทำการหรือใช้ประโยชน์ในราชการ
- 9) เอกชนยกให้รัฐบาล ที่ดินเหล่านี้ราษฎรผู้เป็นเจ้าของที่ดินจะยกให้แก่รัฐ เช่น ใช้เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียน โรงพยาบาล สถานีอนามัย เป็นต้น
- 10) โบราณสถาน กำแพงเมือง คูเมือง ตามพระราชบัญญัติโบราณสถานและโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.2504 โดยกรมศิลปากรไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เป็นกำแพงเมือง คูเมือง จึงตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินเป็นที่ราชพัสดุที่อยู่ในความปกครองดูแลและเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงการคลัง
- 11) โดยเหตุอื่น การได้มาซึ่งที่ราชพัสดุนอกจาก 10 ประการ ดังกล่าวข้างต้น เช่น ที่ดินที่รัฐได้มาจากการค้าประกัน เป็นต้น

การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ

ปัจจุบันมีที่ดินราชพัสดุเนื้อที่ประมาณ 12.5 ล้านไร่ แบ่งการใช้ประโยชน์เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ

คือ

- 1) ที่ดินที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ/หน่วยงาน เนื้อที่ประมาณ 9.285 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 74.28 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด โดยแบ่งเป็น
 - เพื่อใช้ราชการทหาร เนื้อที่ประมาณ 3.962 ล้านไร่
 - เพื่อเป็นที่ทำการ/สำนักงาน เนื้อที่ประมาณ 3.554 ล้านไร่
 - เพื่อการศึกษา เนื้อที่ประมาณ 0.566 ล้านไร่
 - เพื่อสังคมและสาธารณสุข เนื้อที่ประมาณ 0.357 ล้านไร่
 - เพื่อการสาธารณสุข เนื้อที่ประมาณ 0.048 ล้านไร่
 - เพื่อการคมนาคม เนื้อที่ประมาณ 0.106 ล้านไร่
 - เพื่อการอื่น ๆ เนื้อที่ประมาณ 0.692 ล้านไร่

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

- 2) ที่ดินราชพัสดุใช้ในราชการเกี่ยวกับความมั่นคงประมาณ 3.052 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 24.41 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด
- 3) ที่ดินที่นำมาจัดหาประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ 0.163 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.30 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด โดยแบ่งเป็น
 - จัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย เนื้อที่ประมาณ 0.036 ล้านไร่
 - จัดให้เช่าเพื่อการเกษตร เนื้อที่ประมาณ 0.057 ล้านไร่
 - จัดให้เช่าเชิงพาณิชย์และอื่น ๆ เนื้อที่ประมาณ 0.070 ล้านไร่

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่าที่ดินราชพัสดุส่วนใหญ่จะอยู่ในความครอบครองและใช้ประโยชน์ราชการทหาร ทั้งส่วนที่อยู่ในความครอบครองของทหารและที่ใช้ราชการเกี่ยวกับความมั่นคง เนื้อที่ประมาณ 7 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 56.1 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด ส่วนที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการอื่นประมาณ 5.323 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 42.6 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด และส่วนที่นำมาจัดหาประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ 0.163 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.3 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด

รายได้จากที่ราชพัสดุ

จากที่แสดงข้างต้น ที่ราชพัสดุส่วนใหญ่จะใช้ประโยชน์ในราชการ ซึ่งจะไม่มีกำไรเก็บค่าใช้จ่ายในการใช้งาน (ค่าเช่า) จากวัตถุประสงค์นี้ มีเพียงประมาณ 0.163 ล้านไร่ หรือร้อยละ 1.30 ของที่ราชพัสดุทั้งหมด ที่นำมาจัดหาประโยชน์

ตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ.2545

ข้อ 22 ที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ หรือไม่ได้สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ จะนำมาจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่า หรือโดยวิธีการจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่น นอกเหนือจากการจัดให้เช่าก็ได้

การจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าจะต้องเป็นการให้เช่าในลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้เป็นที่อยู่อาศัย
- (2) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้ประกอบเกษตรกรรม

- (3) การให้เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารโดยยกกรรมสิทธิ์อาคารที่ปลูกสร้างให้แก่กระทรวงการคลัง
- (4) การให้เช่าที่ดินเพื่อประโยชน์อย่างอื่น
- (5) การให้เช่าอาคารซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ

ข้อ 26 การจัดให้เช่าและการจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่าให้ดำเนินการโดยวิธีประมูลตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้จะดำเนินการโดยไม่ต้องใช้วิธีประมูลก็ได้

- การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้เป็นที่อยู่อาศัย
- การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้ประกอบเกษตรกรรม
- การให้รัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลเช่าที่ราชพัสดุเพื่อใช้เป็นที่ดินดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ
- การให้องค์กรอื่นของรัฐเช่าที่ราชพัสดุเพื่อใช้ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่
- การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่าที่ราชพัสดุเพื่อดำเนินการจัดหาประโยชน์ตามอำนาจหน้าที่
- การให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อใช้ในกิจการอันเป็นสาธารณกุศลที่ไม่ได้มุ่งหากำไร
- การให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อดำเนินการในการสงเคราะห์ข้าราชการหรือเพื่อสวัสดิการของข้าราชการ
- การให้เช่าที่ราชพัสดุอย่างอื่น หรือการจัดทำสัญญาต่างตอบแทนใด ที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุเห็นว่าโดยสภาพไม่เหมาะสมที่จะทำการประมูล

การจัดเก็บรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์

การจัดเก็บรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ แบ่งประเภทรายได้ออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

- 1) ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าอาคาร ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ผลประโยชน์ตอบแทนจากการบริหารที่ราชพัสดุ ค่าตอบแทนการใช้ที่ดินระหว่างก่อสร้างอาคารยกกรรมสิทธิ์ ค่าตอบแทนการติดตั้งป้ายโฆษณา ค่าทดแทนการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเพื่อเป็นทางเข้า-ออก เป็นต้น

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

- 2) ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด เช่น ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่า ค่าธรรมเนียมการโอนสิทธิการเช่า ค่าธรรมเนียมการต่ออายุสัญญาเช่า ค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้นำสิทธิการเช่าไปผูกพันเงินกู้ ค่าธรรมเนียมการออกแบบอาคาร ค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลน ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้โอนกรรมสิทธิ์บ้าน ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้จำนองบ้าน ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้ขายฝากบ้าน ค่าธรรมเนียมการค้ำเสาหรือรับรองเอกสาร ค่าธรรมเนียมการออกหนังสือรับรองผลงาน ค่าธรรมเนียมการรังวัดที่ดินหรืออาคาร ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้เช่าช่วง ค่าธรรมเนียมต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคาร เป็นต้น
- 3) ค่าขายที่ดินและอาคาร เช่น ค่าขายวัสดุที่ได้จากการรื้อถอน ค่าทดแทนจากการเวนคืน ค่าชดเชยมูลค่าอาคารที่ลดลง ค่าขายที่ดินหรืออาคาร เป็นต้น
- 4) ค่าปรับ เช่น ค่าปรับค้างชำระค่าเช่า ค่าปรับปลูกสร้างอาคารก่อนได้รับอนุญาต ค่าปรับต่อเติมอาคารก่อนได้รับอนุญาต ค่าปรับรื้อถอนอาคารก่อนได้รับอนุญาต เป็นต้น
- 5) ค่าขายของเบ็ดเตล็ด เช่น ค่าขายสิ่งของเก่า ขำรด ที่ทางราชการเลิกใช้ ค่าขายแบบแปลน ค่าขายสิ่งของอื่น เป็นต้น
- 6) รายได้เบ็ดเตล็ด เช่น เงินประกันสัญญาที่ไม่มีผู้มารับคืน เป็นต้น

กรมธนารักษ์มีรายได้จากการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ปี ระหว่างปีงบประมาณ 2546-2551 ดังนี้

ตารางที่ 15.1 รายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ระหว่างปี 2546-2551

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทรายได้	2546	2547	2548	2549	2550	2551
1. ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์	1,596.975	1,815.244	1,730.554	1,999.704	2,042.613	3,532.901
2. ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด	246.079	462.950	613.438	630.154	506.903	394.239
3. ค่าขายที่ดินและอาคาร	51.139	119.576	350.371	89.706	66.529	369.004
4. ค่าปรับ	19.868	17.513	27.657	18.895	22.825	286.621
5. ค่าขายของเบ็ดเตล็ด	4.527	4.009	6.935	4.644	3.388	1.080
6. รายได้เบ็ดเตล็ด	29.692	34.181	9.373	4.684	6.464	1.523
รวมรายได้	1,948.280	2,453.473	2,738.328	2,747.787	2,648.722	4,585.368

ที่มา: รายงานประจำปี 2551 กรมธนารักษ์

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

จากตารางที่ 15.1 กรมธนารักษ์สามารถทำรายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ถึงกว่าร้อยละ 70 ของรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุทั้งหมดในแต่ละปี รองลงมาคือรายได้จากค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ดประมาณร้อยละ 20 ของรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุทั้งหมด

หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าธรรมเนียมที่ราชพัสดุ

(1) **ที่ราชพัสดุที่มีเนื้อที่ไม่เกิน 2 ไร่ หรือมีราคาที่ดินไม่เกิน 10 ล้านบาท**

(1.1) **ค่าเช่าที่ราชพัสดุ**

กรมธนารักษ์อาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ พ.ศ.2547 ข้อ 4 และข้อ 7(11) ออกคำสั่งกรมธนารักษ์ที่ 204 /2547 เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าธรรมเนียมที่ราชพัสดุ ฯ สั่ง ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ.2547 กำหนดบัญชีอัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุ รวม 18 บัญชี ได้แก่

บัญชีหมายเลข 1 อัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุเพื่อผู้เช่าใช้อยู่อาศัย

บัญชีหมายเลข 2 อัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุเพื่อผู้เช่าใช้ประกอบการเกษตร

บัญชีหมายเลข 3 อัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุเพื่อการอุตสาหกรรมที่มีใช้ตั้งโรงงาน

บัญชีหมายเลข 4 อัตราค่าเช่าตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์

บัญชีหมายเลข 5 อัตราค่าเช่าห้องแถว

บัญชีหมายเลข 6 อัตราค่าเช่าอาคารแถวอยู่อาศัย

บัญชีหมายเลข 7 อัตราค่าเช่าอาคารที่พักอาศัย

บัญชีหมายเลข 8 อัตราค่าเช่าโรงงานอุตสาหกรรมและอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างถาวรอื่น

บัญชีหมายเลข 9 อัตราค่าเช่าโรงแรมหรุสพ

บัญชีหมายเลข 10 อัตราค่าเช่าโรงแรม

บัญชีหมายเลข 11 อัตราค่าเช่าโรงเรียน

บัญชีหมายเลข 12 อัตราค่าเช่าท่าเรือสำหรับส่งผู้โดยสาร

บัญชีหมายเลข 13 อัตราค่าเช่าคลังสินค้า

บัญชีหมายเลข 14 อัตราค่าเช่าโรงรับจำนำ ธนาคาร สถาบันการเงิน หรือบริษัทประกันภัย

บัญชีหมายเลข 15 อัตราค่าเช่าตลาด

บัญชีหมายเลข 16 อัตราค่าเช่าสถานีบริการน้ำมันหรือแก๊ส

บัญชีหมายเลข 17 อัตราค่าเช่าอาคารจอดรถหรือสถานที่จอดรถ

บัญชีหมายเลข 18 อัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุเพื่อรัฐวิสาหกิจ

การพิจารณาอัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุจะกำหนดจากราคาประเมินที่ดินและสภาพที่ตั้งของที่ราชพัสดุ ซึ่งแบ่งเป็นทำเลต่าง ๆ ดังนี้

- ทำเลชั้น 1** หมายถึง ที่ราชพัสดุที่อยู่ติดกับถนนซึ่งมีความกว้างตั้งแต่ 8 เมตรขึ้นไป และหรือตั้งอยู่ในแหล่งที่ใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ดีที่สุดในท้องถิ่น
- ทำเลชั้น 2** หมายถึง ที่ราชพัสดุที่อยู่ติดกับแม่น้ำหรือถนนซึ่งมีความกว้างตั้งแต่ 6 เมตรถึง 8 เมตร และหรือตั้งอยู่ในแหล่งที่ใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ดี เป็นลำดับรองจากทำเลชั้น 1 หรือที่ราชพัสดุที่อยู่ติดกับถนนซึ่งมีความกว้างตั้งแต่ 8 เมตรขึ้นไป และอยู่ห่างจากแหล่งที่ใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ดีที่สุดในท้องถิ่นไม่เกิน 80 เมตร
- ทำเลชั้น 3** หมายถึง ที่ราชพัสดุที่อยู่ติดกับแม่น้ำหรือถนนซึ่งมีความกว้างตั้งแต่ 4 เมตรถึง 6 เมตร และหรือตั้งอยู่ในแหล่งที่ใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ดีเป็นลำดับรองจากทำเลชั้น 2 หรือที่ราชพัสดุที่อยู่ติดกับแม่น้ำหรือถนน ซึ่งมีความกว้างตั้งแต่ 6 เมตรถึง 8 เมตร และตั้งอยู่ห่างจากแหล่งที่ใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ดีเป็นลำดับรองจากทำเลชั้น 2 ไม่เกิน 80 เมตร
- ทำเลชั้น 4** หมายถึง ที่ราชพัสดุที่อยู่ติดกับแม่น้ำ คลอง หรือถนนซึ่งมีความกว้างต่ำกว่า 4 เมตร และหรือตั้งอยู่ในแหล่งที่ใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ดีเป็นลำดับรองจากทำเลชั้น 3 หรือที่ราชพัสดุที่อยู่ติดกับแม่น้ำหรือถนน ซึ่งมีความกว้างตั้งแต่ 4 เมตร ถึง 6 เมตร และตั้งอยู่ห่างจากแหล่งที่ใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ดีเป็นลำดับรองจากทำเลชั้น 3 ไม่เกิน 80 เมตร
- ทำเลชั้น 5** หมายถึง ที่ราชพัสดุที่อยู่นอกเหนือจากทำเลชั้น 1 ถึงทำเลชั้น 4 หรือที่ราชพัสดุที่รายนต์นั่งเช่าไม่ถึง

อัตราค่าเช่าตามบัญชีหมายเลข 1-18 ดังกล่าวจะใช้เรียกเก็บค่าเช่าโดยแบ่งตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุ โดยอัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุจะผันแปรตามราคาประเมินที่ดินและสภาพทำเลที่ดินราชพัสดุที่จัดให้เช่า นอกจากนี้กรมธนารักษ์จะทำการปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุร้อยละ 15 ของอัตราค่าเช่าเดิมทุก 5 ปี ส่วนกรณีที่ทำสัญญาเช่าไม่ถึง 5 ปี ให้ปรับปรุงค่าเช่าเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี

(1.2) ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุ

- ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ดินราชพัสดุ เพื่อผู้เช่าใช้อยู่อาศัยหรือใช้ประกอบการเกษตร ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าสองเท่าของค่าเช่าหนึ่งปี
- ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าที่ดินราชพัสดุเพื่อประโยชน์อื่น เช่น การจัดให้เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารยกกรรมสิทธิ์ให้กระทรวงการคลัง ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมร้อยละสองของราคาที่ดินคูณด้วยจำนวนปีที่ให้เช่า
- ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่าอาคารราชพัสดุ = [(ร้อยละ 20 ของราคาที่ดิน) + (ราคาก่อสร้างอาคารปัจจุบัน - ค่าเสื่อมตามสภาพ)] x จำนวนปีที่ให้เช่า

(1.3) ค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ปลูกสร้างอาคารยกกรรมสิทธิ์ให้กระทรวงการคลัง

- ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ตามจำนวนเนื้อที่ของที่ดิน เฉพาะส่วนที่ใช้ปลูกสร้างอาคารร้อยละ 20 ของราคาที่ดิน
- ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ปลูกสร้างอาคารคูหาละ 6,000 บาท สำหรับอาคารชั้นเดียว หากเนื้อที่อาคารที่ปลูกสร้างมากกว่าหรือน้อยกว่า 48 ตารางเมตร ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามส่วน
- ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ คูหาละ 8,000 บาท สำหรับอาคาร 2 ชั้น และเพิ่มขึ้นอีกชั้นละ 2,000 บาทต่อคูหา หากเนื้อที่อาคารที่ปลูกสร้างมากกว่าหรือน้อยกว่า 48 ตารางเมตร ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามส่วน
- จำนวนเงินค่าธรรมเนียมในข้อใดมากกว่าให้เรียกเก็บตามจำนวนนั้น

(2) ที่ราชพัสดุที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ 2 ไร่ หรือมีราคาที่ดินตั้งแต่ 10 ล้านบาท

ในกรณีนี้ ให้กำหนดผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำ โดยรวมค่าธรรมเนียม ค่าเช่า และค่าชดเชย (ถ้ามี) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของราคาที่ดิน แล้วนำมาแบ่งร้อยละ 50 เป็นค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ชำระเป็นเงินก้อนครั้งเดียวในวันทำสัญญา ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 50 นำไปคำนวณเป็นค่าเช่าโดยคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันใช้อัตราส่วนลดเท่ากับอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล³ เช่น ที่ดินราชพัสดุ

³ ปัจจุบัน กรมธนารักษ์ใช้อัตราส่วนลดเท่ากับร้อยละ 6.15

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

ที่จะพัฒนามีราคา 100 ล้านบาท จะคิดตอบแทนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของราคาที่ดินคือ 30 ล้านบาทแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ 15 ล้านบาท ส่วนที่เหลืออีก 15 ล้านบาทนำไปคำนวณเป็นค่าเช่าโดยคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน

(3) ที่ราชพัสดุที่มีมูลค่าโครงการเกิน 1,000 ล้านบาท

ในกรณีนี้ ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ.2535 การกำหนดค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินจะต้องทำการศึกษาคความเป็นไปได้ของโครงการตามหัวข้อที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด โดยนำเสนอขอความเห็นชอบโครงการจากคณะรัฐมนตรี และแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา 13 ขึ้นมาชุดหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงเจ้าสังกัด ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกระทรวงอื่นอีกสองกระทรวง และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคนเป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมงาน และพิจารณาคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ

เช่น โครงการบริหารศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุบริเวณสถานีขนส่งหมอชิต เป็นต้น

ที่ผ่านมา การนำที่ดินและอาคารราชพัสดุมาจัดประโยชน์ทั้งเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย เพื่อการเกษตรกรรม และเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์นั้น โดยทั่วไปกรมธนารักษ์ในฐานะหน่วยงานบริหารจัดการที่ราชพัสดุ จะเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการเอง โดยสำหรับที่ราชพัสดุที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักบริหารที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานคร ส่วนที่ราชพัสดุในต่างจังหวัดจะมีธนารักษ์พื้นที่เป็นผู้บริหารจัดการ

ส่วนการใช้ที่ราชพัสดุในราชการนั้น กรมธนารักษ์ได้มีการจัดสรรที่ดินให้หน่วยงานราชการหลายแห่งนำไปใช้สร้างอาคารที่ทำการมาโดยตลอด ซึ่งความต้องการดังกล่าวมีมากขึ้นในปัจจุบัน ประกอบกับหน่วยงานราชการบางแห่งตั้งอยู่บนสถานที่อันไม่เหมาะสม ทำให้กรมธนารักษ์ต้องสรรหาแนวทางในการจัดสรรที่ดินราชพัสดุเพื่อตอบสนองของความต้องการได้อย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นที่มาของแนวคิดการบริหารที่ราชพัสดุแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการใช้ที่ราชพัสดุให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โครงการนำที่ดินราชพัสดุมาใช้สร้างเป็นศูนย์ราชการขนาดใหญ่ จากนั้นจึงให้แต่ละหน่วยงานมาใช้พื้นที่ร่วมกัน โดยคิดค่าเช่าที่ราชพัสดุในอัตราค่าเช่าที่เหมาะสม

บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด

เพื่อให้เกิดการใช้ที่ดินราชพัสดุให้คุ้มค่าเต็มศักยภาพที่มี โดยมีความคล่องตัวและควมมีประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการ บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (ธพส.) จึงได้ถูกจัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 โดยมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดของกระทรวงการคลังภายใต้การกำกับดูแลของกรมธนารักษ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 และได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกระทรวงการคลังถือหุ้นร้อยละ 99.99 ของทุนจดทะเบียนของ ธพส. และให้กรมธนารักษ์เป็นหน่วยงานกำกับดูแล ธพส. ซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการทรัพย์สินอื่นๆของรัฐตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ภาครัฐ ทั้งในรูปแบบของประสิทธิภาพในการจัดการผลตอบแทนทางการเงิน และผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีวิสัยทัศน์ และภารกิจ ดังนี้

วิสัยทัศน์

- องค์กรคุณภาพในการจัดตั้งและบริหารโครงการอสังหาริมทรัพย์ให้กับรัฐบาลเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน
- บริหารและรับผิดชอบอย่างมืออาชีพ
- พัฒนาโครงการที่ได้รับมอบหมาย
 - จัดทำแผนโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุ และอสังหาริมทรัพย์ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล
 - ดำเนินการตามแผนพัฒนาโครงการ โดยเฉพาะการให้สิทธิการเช่า บริหารการก่อสร้าง การระดมทุน และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - บริหารโครงการที่ลงทุนแล้วให้บรรลุผลตามที่ได้วางไว้
- เสนอแนะพื้นที่ราชพัสดุและโครงการที่ควรนำมาใช้ประโยชน์
- สนับสนุนงานของกรมธนารักษ์และกระทรวงการคลัง เช่น การทำแผนที่การประเมินราคาที่ดิน การประเมินค่าเช่าตามที่ได้รับมอบหมาย

พันธกิจ

เพื่อให้บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาและบริหารจัดการศูนย์ราชการและทรัพย์สินอื่นตามนโยบายของรัฐบาล ตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ข้างต้น จึงได้กำหนดพันธกิจ (Mission) รองรับไว้ 2 พันธกิจ ได้แก่

- 1) พัฒนาและบริหารจัดการทรัพย์สินอื่นตามนโยบายของรัฐ
- 2) สร้างและบริหารศูนย์ราชการที่ทันสมัยในมิติใหม่ของการอยู่ร่วมกัน

โดยมีแนวทางและขั้นตอนในการดำเนินโครงการ คือ ธพส. จะทำสัญญาเช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์เพื่อทำการบริหารจัดการโครงการ และบริหารงานก่อสร้างโดยเป็นผู้กำกับดูแลในทุกขั้นตอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่ตั้งเป้าไว้ ภายใต้มาตรฐานระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนด อีกทั้งยังต้องก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากที่ดินราชพัสดุอย่างคุ้มค่า นำรายได้เข้าสู่ภาครัฐ นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle: SPV) ขึ้น โดยดำเนินการระดมทุนเพื่อนำมาใช้จ่ายในการดำเนินโครงการด้วยการออกตราสารหนี้หรือหน่วยลงทุนขายให้กับนักลงทุนหรือสถาบันการเงินทั้งรายใหญ่และรายย่อย โดยให้มีผู้จัดจำหน่ายและประกันการจำหน่ายตราสาร (Underwriter) เป็นตัวแทนจำหน่าย

15.2 การบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ

ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 กรอบแนวคิดในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐ ว่าส่วนของทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจนั้นมีทั้งทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้ในกิจการรัฐวิสาหกิจต่างๆ และส่วนของหลักทรัพย์ที่รัฐวิสาหกิจจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย ดังนั้นในส่วนของบทนี้จะเป็นการนำเสนอภาพรวมการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ ผ่านการวิเคราะห์ประเมินรัฐวิสาหกิจในด้านการดำเนินงานและสถานะการเงินของรัฐวิสาหกิจ และการประเมินในเบื้องต้นสำหรับหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนและมีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ในปัจจุบัน รวมทั้งเหตุผลที่มาในการคัดเลือกกรณีศึกษาในครั้งนี้

15.2.1 การวิเคราะห์ภาพรวมรัฐวิสาหกิจ

ความล้มเหลวของระบบตลาด (Market Failure) เช่น การผูกขาดในการผลิตหรือจัดหาสินค้าและบริการในบางประเภท เป็นสาเหตุในการสูญเสียสวัสดิการที่ดีและเพียงพอในสังคม จึงเป็นเหตุผล

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

หลักที่นำไปสู่การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยในปัจจุบันรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการสร้างรัฐสวัสดิการและให้บริการโครงสร้างพื้นฐานแก่ประชาชนให้อยู่ดีกินดี ปัจจุบันหน่วยงานรัฐวิสาหกิจของประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 58 แห่ง อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง

ในฐานะหน่วยงานเพื่อให้สวัสดิการแก่ประชาชน ทำให้รัฐวิสาหกิจบางแห่งประสบปัญหาขาดทุนจากการดำเนินการอันเนื่องมาจากนโยบายด้านสังคมของรัฐบาล เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) เป็นต้น เนื่องจากหน่วยงานเหล่านี้มีรายได้ที่จำกัด ซึ่งมาจากนโยบายของรัฐบาลในการกำหนดเพดานค่าโดยสารให้อยู่ในระดับต่ำเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่มีรายได้น้อย ขณะเดียวกันก็มีรัฐวิสาหกิจบางแห่งมีแนวโน้มในการสร้างกำไรมากกว่ารัฐวิสาหกิจอื่นๆ เช่น บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จากรูปแบบรัฐวิสาหกิจที่แสวงหากำไร ทำให้เป็นที่คาดหวังว่ารัฐวิสาหกิจเหล่านี้จะสามารถสร้างรายได้ที่สามารถครอบคลุมต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ และจ่ายคืนหนี้สินของหน่วยงาน รวมทั้งสามารถนำส่งรายได้ที่เกิดจากการสร้างกำไรจากการดำเนินการให้แก่รัฐบาลได้

การที่รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งจะมีลักษณะเฉพาะตามโครงสร้างของอุตสาหกรรมที่ดำเนินการและข้อจำกัดด้านนโยบายที่แตกต่างกัน การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจจึงมีผลกระทบต่อความยั่งยืนทางการคลังใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) หนี้สินของรัฐวิสาหกิจจะถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของหนี้สาธารณะ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินของรัฐวิสาหกิจจะส่งผลกระทบต่อขนาดของหนี้สาธารณะของประเทศ โดยในการศึกษานี้ได้พยายามจัดประเภทของหนี้สินของรัฐวิสาหกิจออกเป็น 2 ลักษณะ สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีผลการดำเนินงานสะท้อนฐานะทางการเงินที่ดี สามารถสร้างรายได้จากการดำเนินงานได้เพียงพอจะจ่ายคืนหนี้สินได้เอง จะไม่ถูกรวมในหนี้สาธารณะ ส่วนรัฐวิสาหกิจที่มีผลการดำเนินงานที่ขาดทุน ซึ่งต้องการการเข้าควบคุมดูแลจากรัฐบาลอย่างใกล้ชิด จะถูกรวมในโครงสร้างหนี้สาธารณะที่จะต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม

และ 2) การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจมีผลกระทบต่อความยั่งยืนทางการคลังผ่านรายได้ที่นำส่งและเงินอุดหนุนจากรัฐบาล โดยเป็นหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจที่มีกำไรต้องนำส่งเงินรายได้คืนให้แก่รัฐบาล ซึ่งเงินนำส่งนี้จะเพิ่มรายได้ให้แก่ภาครัฐ ในทางตรงข้ามรัฐบาลจะจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่รัฐวิสาหกิจที่ประสบปัญหาขาดทุนจากการดำเนินการอันเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจ่ายให้แก่รัฐวิสาหกิจที่กำลังขยายกิจการ โดยเงินอุดหนุนนี้จะเพิ่มรายจ่ายแก่ภาครัฐในภาพรวม และทำให้การขาดดุลการคลังเพิ่มมากขึ้น

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

หากพิจารณาผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจในปีงบประมาณ 2550 นั้น หน่วยงานรัฐวิสาหกิจสามารถจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 3,051,790 ล้านบาท มีกำไรสุทธิจำนวน 206,870 ล้านบาท และนำส่งรายได้จำนวน 86,128 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกิจการของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ เป็นการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นสินค้าสาธารณะเพื่อให้บริการให้ประชาชน การกำหนดอัตราค่าบริการจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนด้วย

ตารางที่ 15.2 ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจประจำปีงบประมาณ 2546-2550

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
รายได้รวม	1,522,255	1,799,390	2,188,657	2,724,496	3,051,790
ค่าใช้จ่ายรวม	1,301,824	1,565,098	1,934,661	2,405,726	2,749,399
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	144,858	162,411	159,543	228,577	206,870
รายได้นำส่งรัฐ- รัฐวิสาหกิจ	63,924	57,512	78,666	73,837	82,089
รายได้นำส่งรัฐ- หลักทรัพย์	190	26,169	4,928	3,328	4,039
รวมรายได้นำส่งรัฐ	64,114	83,681	83,595	77,165	86,128
ภาษีเงินได้	32,486	32,571	42,665	49,315	55,076
รายได้นำส่งรัฐและภาษีเงินได้	96,600	116,252	126,259	126,479	141,204

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 15.3 ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินประจำปีงบประมาณ 2546-2550

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
รายได้รวม	1,412,169	1,665,781	2,040,429	2,528,377	2,844,135
ค่าใช้จ่ายรวม	1,217,573	1,461,175	1,822,425	2,234,154	2,568,172
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	119,103	132,751	127,830	204,071	181,511
สินทรัพย์	2,221,878	2,495,799	2,759,380	2,987,609	3,288,610
หนี้สิน	1,407,544	1,538,815	1,677,765	1,759,465	1,961,558
ส่วนของผู้ถือหุ้น	814,334	956,983	1,081,615	1,228,143	1,327,053
ROA	5.4%	5.3%	4.6%	6.8%	5.5%
D/E Ratio	1.73	1.61	1.55	1.43	1.48

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

หากพิจารณาเฉพาะผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ในปีงบประมาณ 2550 พบว่า รัฐวิสาหกิจเหล่านี้สามารถจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 2,844,135 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 93.2 ของรายได้รวมทั้งหมด และมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน 181,511 ล้านบาท หรือร้อยละ 87.7 ของกำไรสุทธิรวม โดยมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 3,288,610 ล้านบาท ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) เท่ากับร้อยละ 5.5 จะเห็นได้ว่ารัฐวิสาหกิจน่าจะมีโอกาสในการทำรายได้ให้เพิ่มขึ้นได้หากมีการบริหารจัดการสินทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สังเกตได้จากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดผลการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจตามแผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มภารกิจด้านทรัพย์สินด้วย

การที่อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทั้งหมดที่อยู่ในระดับที่ต่ำนั้น เหตุผลประการหนึ่งอาจเป็นเพราะ ROA เป็นการคำนวณจากกำไร (หรือการขาดทุน) สุทธิต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งมาจากภาพรวม ROA ของรัฐวิสาหกิจทุกแห่งที่ไม่ใช่สถาบันการเงินรวมกัน ซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่ากิจการของรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เป็นการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน หรือบริการสาธารณะ ซึ่งเป็นกิจการที่มีต้นทุนในการดำเนินงานสูง แต่มีรายได้ไม่มาก เนื่องจากไม่สามารถจัดเก็บอัตราค่าบริการที่สูงได้ โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจในกลุ่มสาขาขนส่ง เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจทั้งสองแห่งที่มีผลขาดทุนจำนวนมากนั้น พบว่า ณ สิ้นปีงบประมาณ 2550 รฟท.มีการถือครองสินทรัพย์อยู่จำนวนมาก คิดเป็นมูลค่าถึง 94,407.5 ล้านบาท ขณะที่ ขสมก.มีทรัพย์สินเท่ากับ 4,964.0 ล้านบาท

สำหรับการประเมินรัฐวิสาหกิจเพื่อสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารทรัพย์สินของรัฐในการศึกษานี้ จะเป็นการพิจารณาถึงประเด็นด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง โดยจะทำการคัดเลือกรัฐวิสาหกิจ 10 อันดับแรก ในแต่ละประเภท ได้แก่ หนี้สิน การนำส่งกำไร และภาวะอุดหนุนจากรัฐบาล โดยทั่วไปปัญหาทางการเงินที่รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ประสบอยู่ ได้แก่ การตั้งเป้าหมายทางการเงินที่ไม่เหมาะสม มาตรการการดำเนินงาน และขั้นตอนการประเมินผล

โดยทั่วไปการประเมินผลด้านการเงินแบบสามัญมักจะถูกใช้เพื่อพิจารณาฐานะการเงินและความสามารถในการดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt/Equity Ratio) และอัตราผลตอบแทนในทรัพย์สิน (Return on Asset)

1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt/Equity Ratio): ใช้ในการประเมินสถานะของหนี้สินในปัจจุบันของรัฐวิสาหกิจ ถ้าอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน มีค่าน้อยกว่าร้อยละ 1 หนี้ของรัฐวิสาหกิจนั้นจะไม่

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

มีผลกระทบต่อหนี้สาธารณะ ทั้งนี้ถ้าอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน มีค่าน้อยกว่า 1 จะถือว่ารัฐวิสาหกิจนั้นไม่เป็นภาระต่อภาคสาธารณะ (Burden to Public Sector)

2) อัตราผลตอบแทนในทรัพย์สิน (Return on Asset: ROA): ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจ ถ้า ROA มีค่าเป็นบวก แสดงว่ารัฐวิสาหกิจนั้นมีความสามารถในการสร้างกำไร และมีสามารถในการนำส่งรายได้ให้แก่รัฐบาล

ซึ่งสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ได้เป็น 4 กรณี ดังนี้

อัตราส่วน	ผลกระทบต่อหนี้สาธารณะ
$D/E > 1$ และ $ROA < 0$	กรณีนี้หนี้สินของรัฐวิสาหกิจถูกจัดเป็นหนี้สาธารณะ ถ้ารัฐบาลตัดสินใจปิดรัฐวิสาหกิจลง หนี้สินเหล่านี้จะตกเป็นภาระรัฐบาลทั้งสิ้น นอกจากนี้รัฐวิสาหกิจแห่งนี้กำลังประสบภาวะขาดทุนและต้องการการอุดหนุนรายได้จากรัฐบาล
$D/E > 1$ และ $ROA > 0$	กรณีใกล้เคียงกับกรณีแรกที่หนี้สินของรัฐวิสาหกิจถูกจัดเป็นหนี้สาธารณะ แต่มีความแตกต่างตรงที่รัฐวิสาหกิจแห่งนี้สามารถสร้างกำไรจากการดำเนินงานได้เพียงพอจะจ่ายคืนหนี้สินด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งพิงการอุดหนุนจากรัฐบาล
$D/E < 1$ และ $ROA < 0$	กรณีนี้หนี้สินของรัฐวิสาหกิจจะถูกนับรวมเป็นส่วนหนึ่งของหนี้สาธารณะ ถึงแม้ว่ารัฐวิสาหกิจนี้จะมีส่วนทรัพย์สินมากกว่าหนี้สินก็ตาม โดยหากปิดรัฐวิสาหกิจนี้ลง หนี้สินทั้งหมดจะถูกบันทึกเป็นหนี้สาธารณะทันที นอกจากนี้การที่ผลตอบแทนจากรายได้ทรัพย์สินมีค่าเป็นลบ แสดงว่ารัฐวิสาหกิจนี้กำลังเผชิญภาวะขาดทุนและต้องการการอุดหนุนจากรัฐบาล ผลกระทบอีกชนิดของกรณีนี้คือ เมื่อหนี้สินของรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้น รัฐบาลจะต้องเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนรายได้เพื่อชดเชยการขาดทุนของรัฐวิสาหกิจนั้น
$D/E < 1$ และ $ROA > 0$	กรณีนี้หนี้สินของรัฐวิสาหกิจไม่จัดเป็นหนี้สาธารณะ เนื่องจากมีส่วนของทรัพย์สินมากกว่าหนี้สิน หากรัฐวิสาหกิจนี้ปิดตัวลงก็ไม่เป็นภาระของรัฐบาล นอกจากนี้รัฐวิสาหกิจนี้ยังมีกำไรเพียงพอที่จะนำส่งรัฐบาลอีกด้วย

จากทั้งสองหลักเกณฑ์ข้างต้น เราจะสามารถระบุได้ว่าหนี้สินของรัฐวิสาหกิจใดเป็นภาระรัฐบาล แต่หลักเกณฑ์ทั้งสองอาจไม่เพียงพอ เนื่องจากโดยทั่วไปรัฐบาลจะอุดหนุนรายได้ให้แก่รัฐวิสาหกิจที่ประสบปัญหาขาดทุน แต่หากรัฐวิสาหกิจนั้นผ่านหลักเกณฑ์ทั้งสองข้อ แต่ยังคงต้องการ

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

การอุดหนุนจากรัฐบาล ดังนั้นหนี้สินของรัฐวิสาหกิจนั้นควรจะต้องถูกนับรวมเป็นส่วนหนึ่งของหนี้สาธารณะด้วย

ดังนั้นในการจะประเมินผลกระทบของหนี้สินรัฐวิสาหกิจที่มีต่อหนี้สาธารณะนั้น จึงต้องศึกษาก่อนว่าการดำเนินกิจการรัฐวิสาหกิจนั้นเป็นส่วนหนึ่งของภาระรัฐบาลหรือไม่โดยพิจารณาจากเงินอุดหนุนของภาครัฐ ซึ่งดูจากหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- 1) กำไร: เมื่อรัฐวิสาหกิจสามารถทำกำไรจากการดำเนินงานได้ รัฐวิสาหกิจจะนำส่งผลกำไรให้แก่รัฐบาล ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งรายได้ของรัฐ
- 2) การอุดหนุน: ถ้ารัฐวิสาหกิจประสบภาวะขาดทุน รัฐบาลจะช่วยอุดหนุนเพื่อให้รัฐวิสาหกิจนั้นดำเนินกิจการต่อไปได้ ซึ่งเงินอุดหนุนนี้ถูกนับรวมเป็นส่วนหนึ่งของรายจ่ายภาครัฐ

ในการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจต่างๆ สำหรับปีงบประมาณ 2550 โดยการจัดอันดับรัฐวิสาหกิจตามหลักเกณฑ์ด้านกำไรและการอุดหนุนจากรัฐบาลข้างต้น พบว่า

- 1) ความสามารถในการทำกำไร: รัฐวิสาหกิจ 10 อันดับแรกที่สามารถสร้างกำไรจากการดำเนินงานและนำส่งรายได้ดังกล่าว ซึ่งจะถูกบันทึกเป็นรายได้รัฐบาล ได้แก่
 1. บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
 2. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
 3. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
 4. ธนาคารออมสิน
 5. บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด
 6. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
 7. การไฟฟ้านครหลวง
 8. โรงงานยาสูบ
 9. บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
 10. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ทั้งนี้ผลรวมของกำไรจากการดำเนินงานของทั้ง 10 รัฐวิสาหกิจดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 95 ของผลกำไรรวมจากรัฐวิสาหกิจทั้งหมด

- 2) การอุดหนุน: รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือด้านการเงินผ่านเงินอุดหนุนให้แก่รัฐวิสาหกิจที่ประสบปัญหาขาดทุนติดต่อกันในปีที่ผ่านมา ซึ่งเงินอุดหนุนดังกล่าวนับเป็นส่วนหนึ่งของรายจ่ายภาครัฐ โดยรัฐวิสาหกิจที่ได้รับเงินอุดหนุนในปีงบประมาณ 2550 ได้แก่

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

1. การเคหะแห่งชาติ
2. การรถไฟแห่งประเทศไทย
3. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
4. การกีฬาแห่งประเทศไทย
5. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
6. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
7. การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย
8. องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
9. การประปาส่วนภูมิภาค
10. องค์การสวนสัตว์

ซึ่งเงินอุดหนุนของทั้ง 10 รัฐวิสาหกิจดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 98.28 ของเงินอุดหนุนรวมที่รัฐวิสาหกิจทั้งหมดได้รับ

สำหรับการใช้การประเมินผลด้านการเงินแบบสามัญ เช่น อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt/Equity Ratio) และ ผลตอบแทนในทรัพย์สิน (ROA) ในรัฐวิสาหกิจที่อยู่ในกลุ่มแรกที่เป็นรัฐวิสาหกิจที่มีความสามารถในการสร้างกำไรในการดำเนินงาน และกลุ่มที่สองสำหรับรัฐวิสาหกิจที่รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ในปีงบประมาณ 2550 รัฐวิสาหกิจในกลุ่มแรกมีผลกำไรรวมทั้งสิ้น 190,254.66 ล้านบาท
 - 1) รัฐวิสาหกิจที่มีฐานะการเงินดี ($D/E < 1$ และ ROA เป็นบวก) ได้แก่
 - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
 - โรงงานยาสูบ
 หนี้สินของรัฐวิสาหกิจในกลุ่มนี้ไม่จัดเป็นหนี้สาธารณะ
 - 2) รัฐวิสาหกิจที่มีฐานะการเงินไม่มั่นคง ($D/E > 1$ และ ROA เป็นบวก) ได้แก่
 - บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
 - การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
 - ธนาคารออมสิน
 - บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด
 - บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

- การไฟฟ้านครหลวง
- บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หนี้สินของรัฐวิสาหกิจในกลุ่มนี้ควรถูกรวมเป็นหนี้สาธารณะด้วย เพราะถึงแม้จะมีความสามารถในการสร้างกำไรจากการดำเนินกิจการ แต่หากมองในแง่การเงินแล้วรัฐวิสาหกิจเหล่านี้มีสถานะการเงินที่ไม่มั่นคง

2. ในปีงบประมาณ 2550 รัฐวิสาหกิจในกลุ่มที่สองได้รับเงินอุดหนุนรวมทั้งสิ้น 18,878,129,700 ล้านบาท

1) รัฐวิสาหกิจที่มีฐานะการเงินดี ($D/E < 1$ และ ROA เป็นบวก) ได้แก่

- การกีฬาแห่งประเทศไทย
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- การประปาส่วนภูมิภาค

หนี้สินของรัฐวิสาหกิจในกลุ่มนี้นับเป็นหนี้สาธารณะ เพราะถึงแม้จะมีสถานะการเงินที่ดี แต่ยังคงรับความช่วยเหลือจากรัฐบาลผ่านเงินอุดหนุน ซึ่งนับเป็นภาระของรัฐบาลประเภทหนึ่ง

2) รัฐวิสาหกิจที่มีฐานะการเงินไม่มั่นคง ($D/E > 1$ และ ROA เป็นลบ) ได้แก่

- การเคหะแห่งชาติ
- การรถไฟแห่งประเทศไทย

3) รัฐวิสาหกิจที่มีฐานะการเงินไม่มั่นคง ($D/E > 1$ แต่ ROA เป็นบวก) ได้แก่

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย

นอกจากนี้เมื่อใช้หลักเกณฑ์ด้านการเงินแบบสามัญในการประเมินสถานะด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้อยู่ในทั้งสองกลุ่มที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า

1) รัฐวิสาหกิจที่มีฐานะการเงินดี ($D/E < 1$ และ ROA เป็นบวก) ได้แก่

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

- การท่าเรือแห่งประเทศไทย
 - บริษัท ขนส่ง จำกัด
 - บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด
 - บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด
 - บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
 - การประปานครหลวง
 - องค์การจัดการน้ำเสีย
 - องค์การสุรา
 - โรงพิมพ์ตำรวจ
 - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
 - องค์การสวนยาง
 - องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
 - องค์การเภสัชกรรม
- 2) รัฐวิสาหกิจที่มีฐานะการเงินไม่มั่นคง ($D/E > 1$ และ ROA เป็นลบ) ได้แก่
- บริษัท วิद्यุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด
 - สถาบันการบินพลเรือน
 - ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
 - บริษัทตลาดรองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

สำหรับการวิเคราะห์หลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาด ปัจจุบันมีจำนวน 5 หลักทรัพย์ที่มีการซื้อขาย ได้แก่ 1) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (PTT) 2) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (AOT) 3) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (THAI) 4) บริษัท อสมท. จำกัด (มหาชน) (MCOT) และ 5) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (KTB)

โดยจากข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ เดือนพฤษภาคม 2552 หลักทรัพย์จดทะเบียนทั้ง 5 บริษัท มีอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญดังนี้

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

	อัตราส่วนราคา ต่อกำไรสุทธิ P/E ratio	อัตราส่วนราคา ต่อมูลค่าตามบัญชี P/BV	กำไรสุทธิต่อหุ้น Earning/Share	อัตราเงินปัน ผลตอบแทน Dividend Yield (%)
PTT	18.82	1.59	2.64	3.63
AOT	7.9	0.43	0.11	11.73
THAI	N/A	0.47	4.63	0
MCOT	9.5	1.64	0.42	8.99
KTB	7.62	0.77	0.24	6.07

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ เดือนพฤษภาคม 2552

ส่วนการพิจารณาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์จดทะเบียนทั้ง 5 บริษัท กับอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยในกลุ่มหลักทรัพย์นั้น ในเดือนพฤษภาคม 2552 พบว่า

- หลักทรัพย์ PTT มีอัตราผลตอบแทน ร้อยละ 16.09 ส่วนอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยในกลุ่มหลักทรัพย์ทั้งหมด (ยกเว้นหลักทรัพย์ PTT) มีค่าเท่ากับร้อยละ 13.15
- หลักทรัพย์ AOT มีอัตราผลตอบแทน ร้อยละ 17.65 ส่วนอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยในกลุ่มบริการทั้งหมด (ยกเว้นหลักทรัพย์ AOT) มีค่าเท่ากับร้อยละ 6.32
- หลักทรัพย์ THAI มีอัตราผลตอบแทน ร้อยละ 24.17 ส่วนอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยในกลุ่มบริการทั้งหมด (ยกเว้นหลักทรัพย์ THAI) มีค่าเท่ากับร้อยละ 6.24
- หลักทรัพย์ MCOT มีอัตราผลตอบแทน ร้อยละ 25.35 ส่วนอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยในกลุ่มบริการทั้งหมด (ยกเว้นหลักทรัพย์ MCOT) มีค่าเท่ากับร้อยละ 6.23
- หลักทรัพย์ KTB มีอัตราผลตอบแทน ร้อยละ 36.79 ส่วนอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยในกลุ่มธุรกิจการเงินทั้งหมด (ยกเว้นหลักทรัพย์ KTB) มีค่าเท่ากับร้อยละ 13.84

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าหลักทรัพย์ทั้ง 5 ที่เป็นรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ล้วนมีอัตราผลตอบแทนในเดือนพฤษภาคม 2552 ที่สูงกว่าโดยเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มหลักทรัพย์นั้นๆ

15.2.2 กรณีศึกษาการรถไฟแห่งประเทศไทย

การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) เป็นรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการให้บริการรถไฟโดยสาร และขนส่งสินค้า ซึ่งเป็นหนึ่งในบริการโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐบาลดำเนินการเพื่อให้บริการประชาชน การที่บริการรถไฟโดยสารมักจะเป็นหนึ่งในมาตรการที่รัฐบาลออกมาให้ความช่วยเหลือประชาชน โดยกำหนดเพดานค่าโดยสารในระดับต่ำ หรือในบางช่วงเวลาที่เกิดปัญหาเศรษฐกิจในประเทศรัฐบาลก็มีมาตรการให้ลดเก็บค่าโดยสารในบางเส้นทาง ทำให้ รฟท. ประสบปัญหาขาดทุนจากการดำเนินงานเสมอมา ถึงแม้รัฐบาลจะมีการตั้งงบประมาณอุดหนุนก็ตาม แต่ยังคงไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ทั้งส่วนที่เกิดจากการดำเนินกิจการและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ทำให้ รฟท. จำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือด้านการเงินจากรัฐบาลในรูปของเงินอุดหนุน

จากการที่ รฟท. ถือครองทรัพย์สินอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของที่ดิน โดยที่ดินเหล่านี้มีศักยภาพในการสร้างรายได้เพิ่มเติม โดยไม่ได้กระทบต่อพันธกิจหลักในการให้บริการขององค์กร นอกจากนี้ที่ดินของ รฟท. ยังสามารถนำมาจัดประโยชน์ได้ โดยไม่ติดขัดต่อกฎหมายใด ตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494 ดังนั้นในการศึกษานี้จึงใช้ รฟท. เป็นกรณีศึกษาในการพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารทรัพย์สินที่ถือครองอยู่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดภาระในการอุดหนุนของรัฐบาล ซึ่งจะเป็นการประหยัดรายจ่าย และความจำเป็นในการสร้างรายได้ของรัฐบาลอีกทางหนึ่ง

กิจการรถไฟเริ่มดำเนินการตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2439 ในฐานะกรมรถไฟหลวง และเปลี่ยนฐานะมาเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทสาธารณูปการภายใต้ชื่อว่า " การรถไฟแห่งประเทศไทย " ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2494 เป็นต้นมา โดยการดำเนินงานอยู่ภายใต้ พรบ.การรถไฟฯ ฉบับ พ.ศ. 2494 เนื่องจากเป็นรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการการคมนาคมแก่ประชาชนทั้งในเรื่องของการเดินทาง ท่องเที่ยว และการขนส่งสินค้าในราคาที่ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผลการดำเนินการของ รฟท. จึงอยู่ในสถานะขาดทุนจากการดำเนินการเสียเป็นส่วนใหญ่ และต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดหนุนจากรัฐบาล ตามที่มีการกำหนดเอาไว้ในพระราชบัญญัติการรถไฟฯ

ตารางที่ 15.4 งบกำไรขาดทุนจากการดำเนินงานของ รฟท. ระหว่างปี 2545-2551

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
รายได้							
รายได้จากการขนส่ง	5,816.34	6,079.89	6,107.91	5,976.01	6,305.20	6,369.63	6,566.92
รายได้จากการบริหารสินทรัพย์	692.41	981.96	884.82	937.03	1,086.18	1,041.76	1,115.74
ค่าตอบแทนโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง	920.75	942.79	955.21	745.52	688.97	758.87	-
เงินชดเชยรายได้ค่าโดยสารจากรัฐบาล	56.75	59.73	58.57	56.61	52.24	50.48	49.60
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	6.28	-	-	62.56	114.76	69.04	129.49
รายได้ค่าธรรมเนียมไอซีดีลาดกระบ้ง	-	-	-	-	-	-	360.21
รายได้อื่นๆ	571.57	593.16	640.80	709.68	719.79	749.83	428.55
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	8,064.11	8,657.52	8,647.31	8,487.41	8,967.15	9,039.61	8,650.51
ค่าใช้จ่าย							
การบำรุงทางและสิ่งปลูกสร้าง	1,801.51	1,337.01	1,138.86	1,163.14	1,293.52	1,332.37	-
การบำรุงเครื่องบริภัณฑ์รถไฟ	1,960.59	1,978.32	1,941.04	2,110.17	2,016.04	2,266.90	-
การหาประโยชน์และการขนส่ง	4,565.73	4,733.43	4,928.51	5,452.97	6,570.81	6,399.16	-
การบริหาร	513.78	543.89	512.97	653.01	615.37	562.25	-
การดำเนินกิจการอื่น	11.13	10.40	9.71	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายตำรวจรถไฟสูงกว่าปม ที่รับ	25.80	30.44	30.90	51.26	46.68	9.91	-
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	8,878.54	8,633.50	8,562.00	9,430.54	10,542.42	10,570.59	11,748.41
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	-814.43	24.02	85.31	-943.13	-1,575.27	-1,530.98	-3,097.90

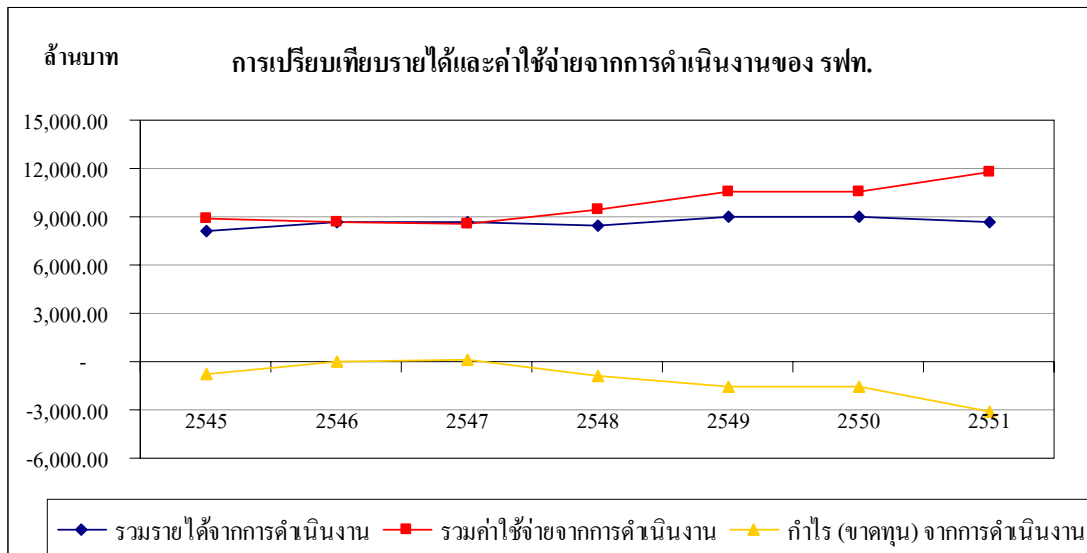
ที่มา: งบกำไรขาดทุน การรถไฟแห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาในด้านการบัญชีถึงโครงสร้างรายจ่ายจากการดำเนินงาน พบว่า รฟท. มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายบุคคลสูงถึงประมาณเกือบร้อยละ 50 ของรายจ่ายจากการดำเนินงาน ส่วนค่าใช้จ่ายวัสดุและอื่นๆรวมทั้งค่าเชื้อเพลิงมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิงนี้สูงมากในช่วงปี 2550

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

และ 2551 อันเป็นผลมาจากราคาน้ำมันดิบในตลาดปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายจากการดำเนินงาน พบว่า รฟท. มีการขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ตามแผนภาพที่ 15.3

แผนภาพที่ 15.3 รายได้และค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานของ รฟท. ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2551

ที่มา: งบกำไรขาดทุน การรถไฟแห่งประเทศไทย

ถึงแม้ว่า รฟท. ยังมีรายได้อื่น นอกจากรายได้จากการดำเนินงานแล้ว แต่รายได้นี้ดังก่อเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นในบางปีเท่านั้นและมีสัดส่วนที่ไม่แน่นอน ซึ่งรายได้เหล่านี้ประกอบด้วย เงินทดแทนค่าที่ดินพร้อมดอกเบี๋ย กำไรจากการขายทรัพย์สิน รายได้จากการบริจาค และรายได้เงินอุดหนุนดอกเบี๋ยเงินกู้ที่รัฐบาลรับภาระ

นอกจากนี้ รฟท. ยังมีค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเช่นกัน โดยเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายอื่นๆของ รฟท. แล้ว พบว่า มีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก เป็นผลให้ รฟท. ขาดทุนมากยิ่งขึ้น ซึ่งโครงสร้างค่าใช้จ่ายอื่นๆของ รฟท. ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญ ค่าใช้จ่ายภาวะบำเหน็จบำนาญตกทอด ค่าใช้จ่ายดำเนินงานกองทุน ค่าเสื่อมราคา ดอกเบี๋ยจ่าย ขาดทุน (กำไร) จากการตัดบัญชีทรัพย์สินที่เกิดจากอุบัติเหตุ ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยน ขาดทุนจากการตัดบัญชีพืชุด และดอกเบี๋ยเงินกู้ที่รัฐบาลรับภาระ

จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญและดอกเบี๋ยจ่ายมีสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ยประมาณร้อยละ 36 และ 33 ของค่าใช้จ่ายอื่นๆตามลำดับ รองลงมาเป็นค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยประมาณร้อยละ 26 ของค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ตารางที่ 15.5 รายได้และค่าใช้จ่ายอื่นๆในงบกำไรขาดทุนของ รฟท. ระหว่างปี 2545-2551

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
รวมรายได้จากการดำเนินงาน	8,064.11	8,657.52	8,647.31	8,487.41	8,967.15	9,039.61	8,650.51
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	8,878.54	8,633.50	8,562.00	9,430.54	10,542.42	10,570.59	11,748.41
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	-814.43	24.02	85.31	-943.13	-1,575.27	-1,530.98	-3,097.90
รายได้อื่น							
เงินทดแทนค่าที่ดินพร้อมดอกเบี้ย	123.72	194.47	-	4.83	94.46	-	-
กำไรจากการขายทรัพย์สิน	21.55	11.21	9.55	32.49	26.05	9.57	15.04
รายได้จากการบริจาค	-	-	-	130.51	126.26	130.73	144.22
รายได้เงินอุดหนุนดอกเบี้ยเงินกู้ที่รัฐบาลรับประกัน	-	157.24	294.10	243.68	274.25	275.95	796.07
รวมรายได้อื่น	145.26	362.92	303.66	411.51	521.02	416.25	955.33
ค่าใช้จ่ายอื่น							
ค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญ	1,759.20	1,841.90	1,923.51	2,076.30	2,398.78	2,525.44	2,777.36
ค่าใช้จ่ายภาระบำเหน็จบำนาญตกทอด	-	270.71	1,363.61	386.92	404.30	739.3	442.62
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานกองทุน	0.10	0.11	-	-	-	-	-
ค่าเสื่อมราคา	1,373.07	1,366.43	1,867.20	1,582.89	1,829.89	1,700.86	1,638.99
ดอกเบี้ยจ่าย	1,986.72	2,038.91	1,959.32	1,779.28	1,855.34	2,168.50	2,135.00
ขาดทุน (กำไร) จากการตัดบัญชีทรัพย์สินที่เกิดจากอุบัติเหตุ	-1.14	0.00	1.00	3.89	59.53	9.10	1.78
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยน	-421.48	303.95	794.63	-454.01	-1,473.53	-672.01	362.31
ขาดทุนจากการตัดบัญชีพัสดุ	3.78	30.34	-0.68	1.56	-0.03	2.59	-
ดอกเบี้ยเงินกู้ที่รัฐบาลรับประกัน	-	157.24	294.10	243.68	274.25	275.95	796.07
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	4,700.25	6,009.57	8,202.70	5,620.50	5,348.52	6,749.74	8,154.12
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานกิจการรถไฟ	-5,369.42	-5,622.62	-7,813.73	-6,152.12	-6,402.77	-7,864.48	-10,296.70

ที่มา: งบกำไรขาดทุน การรถไฟแห่งประเทศไทย

▪ การบริหารทรัพยากรสินของประเทศไทยในปัจจุบัน

จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากฝ่ายนโยบายและแผน ฝ่ายบัญชีการเงิน และกองงานบุคคล รวมทั้งพิจารณาจากงบกำไรขาดทุนของ รพท. ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545-2551 พบว่าปัญหาที่ รพท. ประสบอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

- 1) ปัญหาหนี้สินเงินกู้ ซึ่งทำให้ รพท. ขาดสภาพคล่องทางการเงินอย่างรุนแรง
- 2) ปัญหาด้านการดำเนินงาน อันจะเห็นได้จากกรณีที่ รพท. ดำเนินกิจการถดถอยและขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ขาดความสามารถในการแข่งขัน ในขณะที่การบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่จำนวนมากกลับได้ผลตอบแทนอยู่ในระดับต่ำ
- 3) ปัญหาการระบำนะเงินบ้านานาญ
- 4) ปัญหาด้านกลยุทธ์ อันเนื่องมาจากโครงสร้างองค์กรที่ซับซ้อนและการขาดความชัดเจนด้านนโยบายการดำเนินงาน

นอกจากนี้หากพิจารณาด้านโครงสร้างด้านบุคลากรของ รพท. จะพบว่าการใช้ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรของ รพท. ทั้งเงินเดือนและสวัสดิการต่างๆ รวมทั้งค่าใช้จ่ายบำเหน็จบ้านานาญและดอกเบี้ย มีสัดส่วนที่สูงนั้น เนื่องมาจาก รพท. เป็นองค์กรที่จัดตั้งมาเป็นเวลานานและมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรจำนวนมาก เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนการศึกษานี้จึงได้รวบรวมข้อมูลด้านบุคลากรของ รพท. เอาไว้ ณ ที่นี้ ดังนี้

ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2551 รพท. มีจำนวนบุคลากรทั้งสิ้น 16,428 คน จำแนกเป็นพนักงาน 12,680 คน (พนักงานชาย 11,903 คน และพนักงานหญิง 777 คน) และลูกจ้าง 3,748 คน คิดเป็นร้อยละ 77.19 และร้อยละ 22.81 ตามลำดับ ขณะที่อัตราพนักงานที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ รพท. เท่ากับ 18,015 อัตรา และอัตราอนุมัติของลูกจ้างเฉพาะงาน เท่ากับ 4,025 อัตรา จะเห็นว่าจำนวนการจ้างบุคลากรทั้งส่วนของพนักงานและลูกจ้างเฉพาะล้วนต่ำกว่าอัตราว่างของบุคลากรที่ได้รับอนุมัติ ทั้งนี้เป็นผลมาจากมติคณะรัฐมนตรีที่จำกัดการรับพนักงานเพิ่ม โดยอนุมัติให้รับใหม่ได้เพียงร้อยละ 5 ของจำนวนผู้เกษียณอายุแต่ละปี แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลดังกล่าวแล้ว พบว่าจำนวนลูกจ้างเฉพาะงานมีความใกล้เคียงกับอัตราว่างที่ได้รับอนุมัติ จึงอาจกล่าวได้ว่า รพท. ใช้วิธีจัดจ้างลูกจ้างเฉพาะเพื่อชดเชยการรับพนักงานตามอัตราที่ต้องการจริง

ตารางที่ 15.6 สถิติจำนวนพนักงานและลูกจ้างเฉพาะงานการรถไฟแห่งประเทศไทย

หน่วย: คน

ฝ่าย/สำนักงาน	จำนวนพนักงาน	จำนวนลูกจ้าง	รวมบุคลากร
การรถไฟฯ	28		28
ฝ่ายบริหารงานบุคคล	145	1	146
ฝ่ายการเงินและบัญชี	189	23	212
ฝ่ายการเดินรถ	4,461	1,439	5,900
ฝ่ายการพาณิชย์	52	2	54
ฝ่ายการช่างกล	4,652	767	5,419
ฝ่ายการช่างโยธา	1,900	1,245	3,145
ฝ่ายการอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม	467	136	603
ฝ่ายระบบข้อมูล	64	1	65
ฝ่ายการพัสดุ	121	12	133
ฝ่ายบริหารทรัพย์สิน	74	43	117
ฝ่ายตรวจสอบภายใน	41	1	42
ฝ่ายโครงการพิเศษและก่อสร้าง	91	1	92
สำนักงานอาณานิคม	55	3	58
สำนักงานแพทย์	152	18	170
สำนักงานขนส่งคอนเทนเนอร์	54	19	73
สำนักงานนโยบาย แผน วิจัยและพัฒนา	22	2	24
สำนักผู้ว่าการ	39	17	56
สำนักงานบริหารโครงการระบบรถไฟฟ้า	5		5
สำนักงานจัดการทรัพย์สิน	4	1	5
ศูนย์ประสานงานและเลขานุการ คกร.	11		11
ศูนย์บริหารความเสี่ยง	8	1	9
ศูนย์ประชาสัมพันธ์และบริการท่องเที่ยว	21	2	23
กองควบคุมการปฏิบัติการ	12	1	13
กองตรวจสอบควบคุมและประเมินผล	9	2	11
กองบังคับการตำรวจรถไฟ	3	11	14
รวม	12,680	3,748	16,428

ที่มา: บันทึกข้อความข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนพนักงาน และลูกจ้างเฉพาะงานประจำเดือนตุลาคม 2551 การรถไฟแห่งประเทศไทย

▪ การบริหารทรัพยากรสินของประเทศไทยในปัจจุบัน

หากจำแนกบุคลากรดังกล่าวตามลักษณะการบริหารจัดการ จะสามารถจำแนกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

- (1) กลุ่มช่วยปฏิบัติการ ระดับ 1-5 จำนวน 8,022 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.26
- (2) กลุ่มปฏิบัติการ ระดับ 6-8 จำนวน 4,371 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.47
- (3) กลุ่มผู้บริหาร ระดับ 10-14 จำนวน 278 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.26

ตารางที่ 15.7 จำนวนบุคลากรจำแนกตามหน่วยงานและระดับของการรถไฟแห่งประเทศไทย

หน่วย: คน

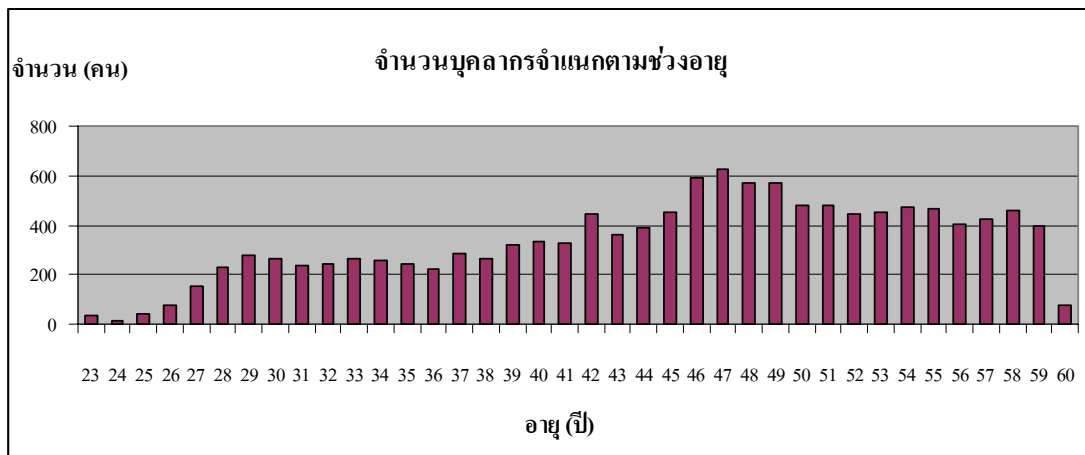
ฝ่าย/สำนักงาน	ระดับ 1-5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 10	ระดับ 11	ระดับ 12	ระดับ 13	ระดับ 14	รวม
การรถไฟฯ					4	8	7	4	5	28
ฝ่ายบริหารงานบุคคล	18	65	13	35	10	1	2	1		145
ฝ่ายการเงินและบัญชี	76	52	18	31	8		3	1		189
ฝ่ายการเดินรถ	3,274	713	357	91	18	5	2	1		4,461
ฝ่ายการพาณิชย์	4	27	1	15	3		1	1		52
ฝ่ายการช่างกล	2,906	981	659	72	25	6	2	1		4,652
ฝ่ายการช่างโยธา	1,282	361	100	111	34	9	2	1		1,900
ฝ่ายการอาณัติสัญญาณฯ	263	82	65	38	12	4	2	1		467
ฝ่ายระบบข้อมูล	5	23	7	24	3		1	1		64
ฝ่ายการพัสดุ	60	33	8	15	3		1	1		121
ฝ่ายบริหารทรัพย์สิน	13	21	7	22	6	3	1	1		74
ฝ่ายตรวจสอบภายใน	1	21		13	4		1	1		41
ฝ่ายโครงการพิเศษและก่อสร้าง	14	18	1	33	17	5	2	1		91
สำนักงานอาณานิบาล	5	25	1	20	3		1			55
สำนักงานแพทย์	53	50	18	17	12	1	1			152
สำนักงานขนส่งคอนเทนเนอร์	27	8	9	6	3		1			54
สำนักงานนโยบาย และแผน	-	5	5	6	4	1	1			22
สำนักผู้ว่าการ	12	13		10	3		1			39
สำนักงานบริหารโครงการระบบ รถไฟฟ้า	-	1					3	1		5
สำนักงานจัดการทรัพย์สิน	-					3	1			4
ศูนย์ประสานงานและเลขานุการ	-	4		4	2	1				11

▪ การบริหารทรัพยากรสินของประเทศไทยในปัจจุบัน

ฝ่าย/สำนักงาน	ระดับ 1-5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 10	ระดับ 11	ระดับ 12	ระดับ 13	ระดับ 14	รวม
คกร.										
ศูนย์บริหารความเสี่ยง	-			5	2	1				8
ศูนย์ประชาสัมพันธ์และบริการ ท่องเที่ยว	1	12	1	4	2	1				21
กองควบคุมการปฏิบัติการ	4	4		3	1					12
กองตรวจสอบสวนควบคุมและ ประเมินผล	1	3	2	2	1					9
กองบังคับการตำรวจรถไฟ	3									3

ที่มา: บันทึกข้อความข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนพนักงาน และลูกจ้างเฉพาะงานประจำเดือนตุลาคม 2551 การ
รถไฟแห่งประเทศไทย

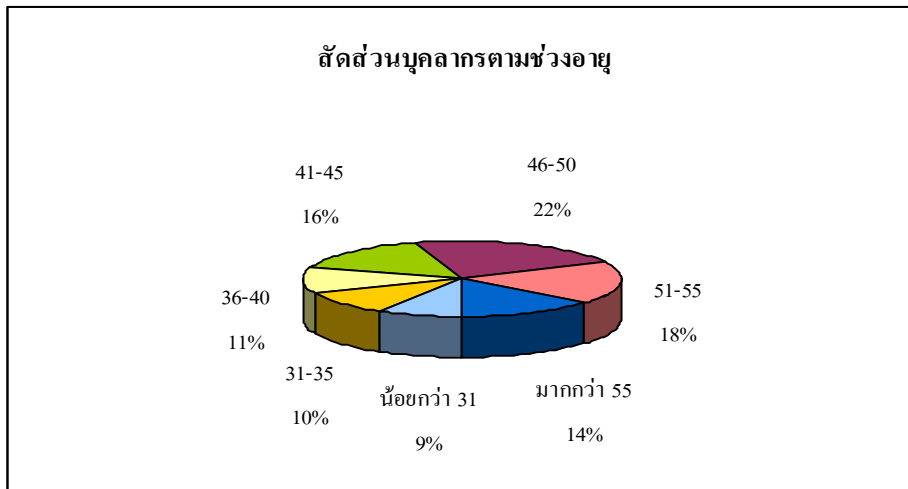
แผนภาพที่ 15.4 จำนวนบุคลากรจำแนกตามอายุ

ที่มา การรถไฟแห่งประเทศไทย

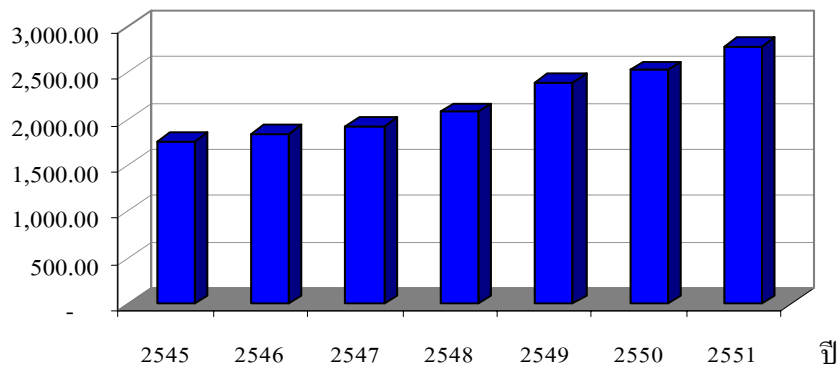
โดยโครงสร้างอายุของบุคลากรของ รฟท. ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 46-50 ปี รองลงมาเป็นช่วง
อายุ 51-55 ปี 41-45 ปี และ มากกว่า 55 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าโครงสร้างอายุของ
บุคลากร รฟท. ดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ของวัยกลางคนจนถึงสูงอายุ ขณะที่การรับพนักงานใหม่มีน้อย
มาก และการเติบโตในสายงานจะไม่ทันกับบุคลากรที่ครบกำหนดเกษียณอายุ

แผนภาพที่ 15.5 สัดส่วนบุคลากรของ รฟท.ตามช่วงอายุ

ที่มา การรถไฟแห่งประเทศไทย

แผนภาพที่ 15.6 ค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญของพนักงาน รฟท. ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2551
ล้านบาท

ที่มา งบการเงิน การรถไฟแห่งประเทศไทย

การที่ รฟท. มีบุคลากรจำนวนมากจึงนำไปสู่ภาระค่าใช้จ่ายด้านบำเหน็จบำนาญตามมา จากการพิจารณางบกำไรขาดทุนในส่วนค่าใช้จ่ายอื่น พบว่าค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญมีสัดส่วนที่สูงมาก เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายประเภทอื่นของ รฟท. และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (แผนภาพที่ 15.6) จากจำนวนพนักงานที่ทยอยเกษียณเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ถึงแม้จะมีแผนจัดการแก้ปัญหาด้านการเงินของ รฟท. โดยกำหนดให้ผู้ที่สามารถเข้ากองทุนสงเคราะห์เพื่อรับบำเหน็จบำนาญได้ ต้องบรรจุเป็นพนักงาน รฟท. ก่อนวันที่ 24 พฤศจิกายน 2542 ส่วนพนักงานที่บรรจุหลังจากนั้นจะได้รับสวัสดิการในรูปแบบของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ที่ รฟท. จะสมทบเงินให้เพิ่มเติมจากส่วนที่หักจากเงินเดือนของพนักงาน เป็นรายเดือน

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่กองงานบุคคลและกองสวัสดิการ รฟท.พบว่า พนักงานที่เกษียณอายุส่วนใหญ่จะเลือกรับเงินบำนาญมากกว่าบำเหน็จ เพราะสามารถรับสวัสดิการอื่นๆเพิ่มเติม เช่น ค่ารักษาพยาบาล และค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น ค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญจึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้การเติบโตของเงินเดือนตามสภาพเศรษฐกิจเพื่อให้พนักงานมีรายได้ที่เหมาะสม เพียงพอต่อค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ภาวะค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยภาวะบำเหน็จบำนาญสะสมจนถึงปัจจุบัน ปีงบประมาณ 2551 นี้ รวมทั้งสิ้น 2,777,356,943 บาท (ข้อมูลจากงบกำไรขาดทุนปี 2551 รฟท. สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2551) จากพนักงาน รฟท. ที่บรรจบก่อนวันที่ 24 พฤศจิกายน 2542 ที่เกษียณอายุแล้ว และมีสิทธิ์ได้รับบำเหน็จบำนาญจาก รฟท.ทั้งสิ้น 12,055 คน (ข้อมูลจากฝ่ายระบบข้อมูล รฟท.) ซึ่งเป็นภาวะบำเหน็จบำนาญที่สะสมจากที่พนักงานเกษียณในทุกปีหลังจากหักผู้ที่เสียชีวิตแล้ว

ด้วยเงื่อนไขดังกล่าวมาข้างต้น รฟท. จึงจำเป็นต้องวางแผนด้านการเงินอย่างเหมาะสม เพื่อรองรับค่าใช้จ่ายจำนวนมากที่จะเพิ่มขึ้นอีกจากการที่พนักงานที่จะทยอยครบกำหนดเกษียณอายุในปีต่อไป ซึ่งแผนด้านการสร้างรายได้จากการบริหารสินทรัพย์ก็เป็นทางเลือกที่สำคัญทางหนึ่ง โดยปัจจุบัน รฟท. ได้มีการนำทรัพย์สินมาใช้ประโยชน์ในการหารายได้เช่นกัน รฟท. มีรายได้จากการบริหารทรัพย์สินเฉลี่ยประมาณร้อยละ 11 ของรายได้จากการดำเนินการในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2551 และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ รฟท. ยังมีรายได้ที่เป็นค่าตอบแทนโครงข่ายเคเบิลใยแก้วด้วย แต่นำรายได้จากการนำทรัพย์สินมาใช้ประโยชน์ดังกล่าวมาเทียบกับจำนวนทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ของ รฟท.ที่อยู่ในทำเลที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้แล้วนั้น ทำให้เห็นว่า รฟท.ยังมีโอกาสสร้างรายได้จากทรัพย์สินเหล่านั้นได้อีกมาก

ตารางที่ 15.8 บัญชีที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย

รายการ	กทม. และ ปริมาตร	สาย เหนือ	สายใต้	สายตะวันออก เฉียงเหนือ	สาย ตะวันออก	รวม
พื้นที่เขตทาง	7,793	31,823	81,855	50,255	14,914	186,640
พื้นที่บ้านพัก/ที่ทำการ	1,024	397	739	860	87	3,107
พื้นที่ย่านสถานี (ราง)	1,144	741	2,242	1,088	293	5,508
พื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์	3,973	3,891	13,510	12,119	5,112	38,605
รวม	13,934	36,852	98,346	64,322	20,406	233,860

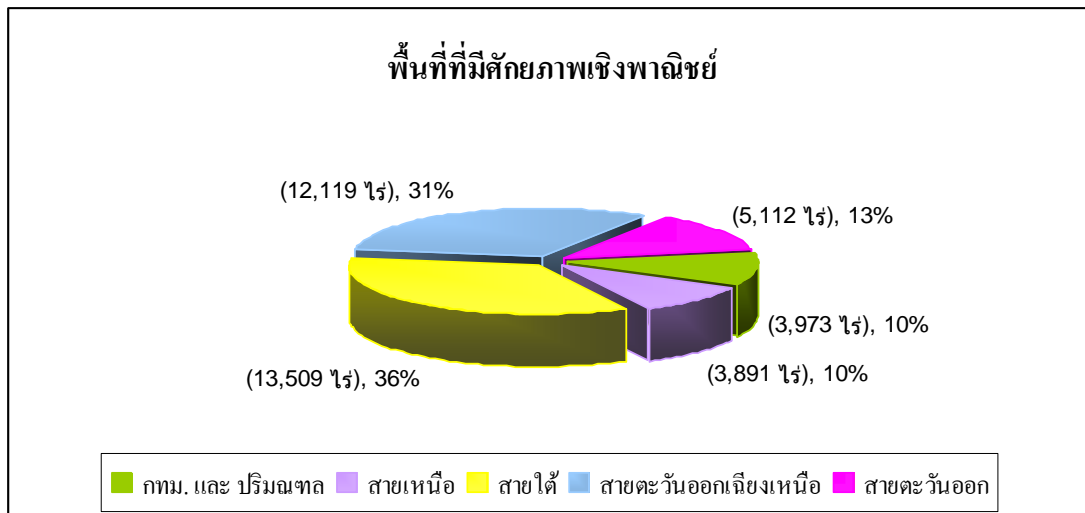
ที่มา: รายงานการตรวจสอบการดำเนินงานการบริหารการจัดประโยชน์ในทรัพย์สิน รฟท. โดย สตง. ปี 2549

▪ การบริหารทรัพย์สินของประเทศไทยในปัจจุบัน

จากข้อมูลรายงานการตรวจสอบการดำเนินงานการบริหารการจัดประโยชน์ในทรัพย์สิน รฟท. โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ณ ปี 2549 รฟท. มีกรรมสิทธิ์ที่ดินกระจายอยู่ทั่วประเทศจำนวน 233,860-1-25 ไร่ โดยเป็นที่ดินที่มีศักยภาพนำไปจัดประโยชน์ได้ทั้งหมดทั่วประเทศ 38,605 ไร่ (มูลค่าประมาณ 202,845 ล้านบาท ณ ปี 2547) หรือประมาณ ร้อยละ 16.51 ของที่ดินที่ รฟท. มีกรรมสิทธิ์อยู่ทั่วประเทศ

โดยพื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ทั่วประเทศของ รฟท. ทั้งสิ้น 38,605 ไร่ อยู่ในภาคใต้คิดเป็นสัดส่วนสูงที่สุด ประมาณร้อยละ 36 รองลงมาอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณร้อยละ 31 ของพื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ทั้งหมด ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีจำนวนทั้งสิ้น 3,973 ไร่ คิดเป็นประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบัน รฟท. มีการกำหนดแผนในการพัฒนาพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเหล่านี้ โดยเริ่มจากการบริหารจัดการที่ดินที่มีทำเลอยู่ย่านกลางเมืองและมีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงเนื่องจากการบริหารจัดการที่ดินเหล่านี้สามารถสร้างผลตอบแทนได้ในระยะเวลาไม่นาน ซึ่งจะช่วย รฟท. ในการแก้ไขปัญหาสภาพคล่องได้ในระดับหนึ่ง

แผนภาพที่ 15.8 ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์

ที่มา: การรถไฟแห่งประเทศไทย

ดังนั้นวิธีการหนึ่งที่จะมาสามารถช่วยแบ่งเบาภาระปัญหาทางการเงินของ รฟท. ได้ ก็คือการปรับปรุงการบริหารทรัพย์สินโดยเฉพาะทรัพย์สินประเภทที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่ รฟท. มีอยู่จำนวนมาก ซึ่งถ้านำมาพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพก็จะสามารถสร้างรายได้เพื่อแบ่งเบาภาระทางการเงินของ รฟท. ได้บ้างไม่มากนัก

16

กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ดังที่กล่าวในบทที่แล้วว่า การบริหารทรัพย์สินของรัฐในการศึกษานี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การบริหารที่ราชพัสดุโดยกรมธนารักษ์ และการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารทรัพย์สินให้เกิดประโยชน์ตามศักยภาพและช่วยสร้างรายได้ให้แก่ภาครัฐเพิ่มขึ้นได้ผ่านการวิเคราะห์ประมาณการรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้ผ่านการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenario Analysis) ต่างๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยในบทนี้จะกล่าวถึงสมมติฐานในการคัดกรองทรัพย์สินที่จะนำมาบริหารให้เกิดรายได้ในแต่ละส่วนของการบริหารทรัพย์สิน เพื่อนำไปจัดทำประมาณการรายได้ และอ้างอิงในการวิเคราะห์ฉากทัศน์ต่อไป

16.1 การประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ

ในการประมาณการรายได้จากการวางแผนการบริหารที่ราชพัสดุ จำเป็นต้องทราบถึงรูปแบบรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในปัจจุบันก่อน ซึ่งการจัดเก็บรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ แบ่งประเภทรายได้ออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

- 1) ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าอาคาร ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ ผลประโยชน์ตอบแทนจากการบริหารที่ราชพัสดุ ค่าตอบแทนการใช้ที่ดินระหว่างก่อสร้าง อาคารยกกรรมสิทธิ์ ค่าตอบแทนการติดตั้งป้ายโฆษณา ค่าทดแทนการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเพื่อเป็นทางเข้า-ออก เป็นต้น
- 2) ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด เช่น ค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่า ค่าธรรมเนียมการโอนสิทธิการเช่า ค่าธรรมเนียมการต่ออายุสัญญาเช่า ค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้นำสิทธิการเช่าไปผูกพันเงินกู้ ค่าธรรมเนียมการออกแบบอาคาร ค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลน ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้โอนกรรมสิทธิ์ บ้าน ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้จำนองบ้าน ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้ขายฝากบ้าน ค่าธรรมเนียมการคัดสำเนาหรือรับรองเอกสาร ค่าธรรมเนียมการออกหนังสือรับรองผลงาน ค่าธรรมเนียมการรังวัดที่ดินหรืออาคาร ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้เช่าช่วง ค่าธรรมเนียมต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินหรืออาคาร เป็นต้น
- 3) ค่าขายที่ดินและอาคาร เช่น ค่าขายวัสดุที่ได้จากการรื้อถอน ค่าทดแทนจากการเวนคืน ค่าชดเชยมูลค่าอาคารที่ลดลง ค่าขายที่ดินหรืออาคาร เป็นต้น
- 4) ค่าปรับ เช่น ค่าปรับค้างชำระค่าเช่า ค่าปรับปลูกสร้างอาคารก่อนได้รับอนุญาต ค่าปรับต่อเติมอาคารก่อนได้รับอนุญาต ค่าปรับรื้อถอนอาคารก่อนได้รับอนุญาต เป็นต้น
- 5) ค่าขายของเบ็ดเตล็ด เช่น ค่าขายสิ่งของเก่า ขำรด ที่ทางราชการเลิกใช้ ค่าขายแบบแปลน ค่าขายสิ่งของอื่น เป็นต้น
- 6) รายได้เบ็ดเตล็ด เช่น เงินประกันสัญญาที่ไม่มีผู้มารับคืน เป็นต้น

ตารางที่ 16.1 รายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ระหว่างปี 2546-2551

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทรายได้	2546	2547	2548	2549	2550	2551
1. ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์	1,596.975	1,815.244	1,730.554	1,999.704	2,042.613	3,532.901
2. ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด	246.079	462.950	613.438	630.154	506.903	394.239
3. ค่าขายที่ดินและอาคาร	51.139	119.576	350.371	89.706	66.529	369.004
4. ค่าปรับ	19.868	17.513	27.657	18.895	22.825	286.621
5. ค่าขายของเบ็ดเตล็ด	4.527	4.009	6.935	4.644	3.388	1.080
6. รายได้เบ็ดเตล็ด	29.692	34.181	9.373	4.684	6.464	1.523
รวมรายได้	1,948.280	2,453.473	2,738.328	2,747.787	2,648.722	4,585.368

ที่มา: รายงานประจำปี 2550กรมธนารักษ์

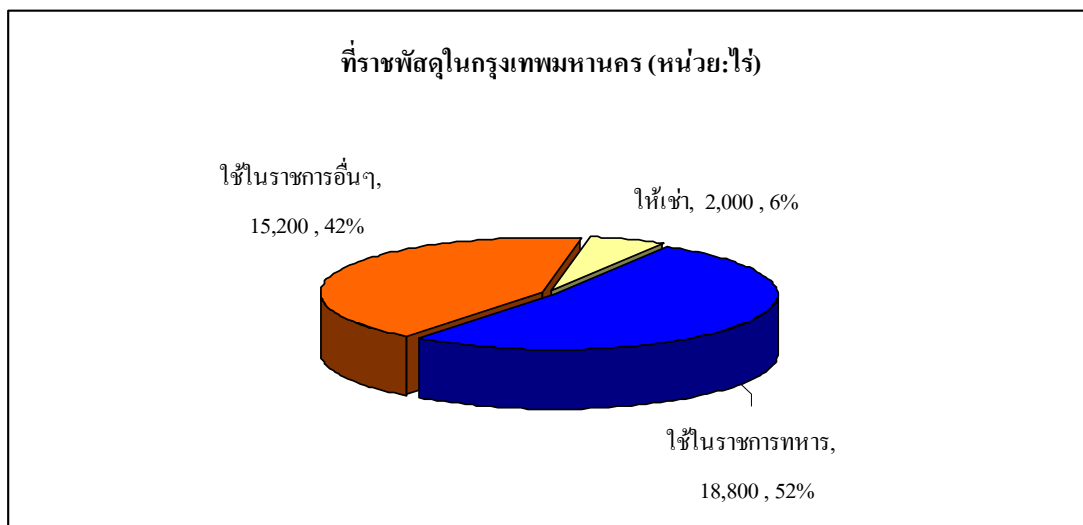
กรมธนารักษ์สามารถทำรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในรอบ 6 ปี (ปีงบประมาณ-2546-2551) ดังรายละเอียดในตารางที่ 16.1 จะเห็นได้ว่า รายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์สามารถทำรายได้ให้แก่กรมธนารักษ์ถึงกว่าร้อยละ 70 ของรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุทั้งหมดในแต่ละปีงบประมาณ รองลงมาคือรายได้จากค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ดประมาณร้อยละ 20 ของรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุทั้งหมด และถึงแม้รายได้ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ค่าเช่าดังกล่าวเป็นรายได้จากการนำที่ราชพัสดุ 0.163 ล้านไร่ มาจัดหาประโยชน์ ขณะที่อัตราค่าเช่านั้นกำหนดจากราคาประเมินและทำเลของที่ดินแต่ละแปลงนั้น ที่กำหนดไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 แล้วปรับตามเงินเฟ้อในแต่ละปี

อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับจำนวนที่ราชพัสดุที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 15 กรมธนารักษ์มีโอกาสที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้นได้อีก หากมีการนำที่ราชพัสดุแปลงอื่นๆนอกเหนือจากที่ดินในกลุ่มที่จะนำมาจัดหาประโยชน์อยู่แล้ว ที่ตั้งอยู่ในทำเลที่มีศักยภาพที่ในเชิงพาณิชย์มาพัฒนาหรือให้เช่าแก่เอกชนที่ให้ผลตอบแทนที่เหมาะสมตามการใช้ประโยชน์บนที่ดินนั้น โดยในการศึกษานี้จะเป็นการศึกษาเพื่อประมาณการรายได้จากการนำที่ราชพัสดุมาใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน

ที่ราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานคร

ที่ดินราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนทั้งหมดประมาณ 36,000 ไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 94 ของพื้นที่ทั้งหมดใช้ประโยชน์ในทางราชการ โดยแบ่งเป็นใช้ราชการทหารประมาณ 18,800 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 52 และอีกประมาณ 15,200 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 42 ใช้ราชการในหน่วยงานอื่น ส่วนที่เหลืออีกประมาณ 2,000 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 6 ของพื้นที่ทั้งหมดนำไปจัดให้เช่า โดยมีผู้เช่าทั้งหมดประมาณ 6,000 ราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการจัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัยประมาณ 4,300 ราย จัดให้เช่าอาคารราชพัสดุประมาณ 1,480 ราย เช่าเพื่อการเกษตรประมาณ 50 ราย และเช่าเพื่อประโยชน์อย่างอื่นประมาณ 300 กว่าราย

แผนภาพที่ 16.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานคร

ที่มา: สำนักบริหารที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานคร กรมธนารักษ์

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าที่ดินราชพัสดุในกรุงเทพมหานครจะใช้ประโยชน์ในทางราชการเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะใช้ประโยชน์ราชการทหารมีจำนวนถึง 18,800 ไร่ หรือประมาณ ร้อยละ 52 ของที่ดินทั้งหมด และสามารถแบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานครโดยแบ่งตามเขตได้ดังนี้

ตารางที่ 16.2 บัญชีที่ราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	เขต	จำนวน		เนื้อที่ทั้งหมด			ใช้ในราชการ				จัดให้เช่า				
		แปลง	ทะเบียน	ไร่	งาน	วา	แปลง	ไร่	งาน	วา	แปลง	ผู้เช่า	ไร่	งาน	วา
1	พระนคร	122	181	362	3	53.7	93	350	2	36.37	29	192	12	1	17.3
2	ป้อมปราบศัตรูพ่าย	48	87	58	0	28	29	51	3	91.25	19	104	6	0	36.75
3	สัมพันธวงศ์	55	58	31	2	12	23	17	2	77.35	32	254	13	3	34.65
4	บางรัก	32	41	82	1	27.6	22	57	3	19.6	10	74	24	2	8
5	ปทุมวัน	37	47	63	2	02	19	20	2	13.45	18	203	42	3	88.55
6	ยานนาวา	24	34	185	2	86.3	17	151	1	44.3	7	150	34	1	42
7	ดุสิต	41	150	1,736	1	93.2	32	1,710	1	82.2	9	387	26	0	11
8	พญาไท	58	197	1,404	1	43.9	39	1,369	2	51.9	19	165	34	2	92

▪ กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ลำดับ ที่	เขต	จำนวน		เนื้อที่ทั้งหมด			ใช้ในราชการ				จัดให้เช่า				
		แปลง	ทะเบียน	ไร่	งาน	วา	แปลง	ไร่	งาน	วา	แปลง	ผู้เช่า	ไร่	งาน	วา
9	ห้วยขวาง	15	25	135	1	95	13	134	1	1	2	3	1	0	94
10	พระโขนง	16	18	711	2	73	13	238	0	39	3	1	473	2	34
11	บางกะปิ	15	64	691	1	32	14	689	0	93	1	1	2	0	39
12	บางเขน	86	201	3,982	3	05.5	84	3,973	3	42.5	2	2	8	3	63
13	มีนบุรี	14	16	288	1	51	12	285	2	29	2	14	2	3	22
14	ลาดกระบัง	18	22	1,365	3	71.9	17	1,364	3	66.9	1	1	1	0	5
15	หนองจอก	24	21	552	0	73.7	21	436	3	20.7	3	31	115	1	53
16	ธนบุรี	48	112	369	0	71.8	32	296	1	71.65	16	570	72	3	0.1
17	คลองสาน	33	45	134	1	06.9	21	126	0	51.9	12	84	8	0	55
18	บางกอกใหญ่	30	97	115	0	78.8	21	108	0	79.75	9	113	6	3	99
19	บางกอกน้อย	50	141	449	2	53.3	33	432	3	24.2	17	152	16	3	29.1
20	ตลิ่งชัน	54	61	300	2	01	45	280	0	2	9	79	20	1	99
21	ภาษีเจริญ	15	23	99	2	60.8	12	69	2	30	3	230	30	0	30.8
22	หนองแขม	16	30	224	0	41.4	16	224	0	41.4	-	-	-	-	-
23	บางขุนเทียน	32	42	772	0	69	28	752	2	47.95	4	10	19	2	21
24	ราษฎร์บูรณะ	10	13	136	0	07.7	7	122	3	93.7	3	8	13	0	14
25	ดอนเมือง	41	177	8,943	0	52	40	8,939	0	56	1	123	3	3	96
26	จตุจักร	52	265	2,922	1	93	42	2,899	2	7.95	10	62	22	3	85
27	ลาดพร้าว	8	8	90	1	44	8	90	1	44	-	-	-	-	-
28	บึงกุ่ม	13	21	144	1	98	13	144	1	98	-	-	-	-	-
29	สาทร	47	53	765	0	93	28	615	1	40	19	446	149	3	53
30	บางคอแหลม	27	30	108	0	78.4	27	77	3	36.40	12	217	30	1	42
31	บางซื่อ	48	217	542	3	99.5	40	511	3	53.45	8	194	31	0	46
32	ราชเทวี	62	180	455	0	76.6	58	454	3	3.15	4	5	0	1	73.4

▪ กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ลำดับ ที่	เขต	จำนวน		เนื้อที่ทั้งหมด			ใช้ในราชการ				จัดให้เช่า				
		แปลง	ทะเบียน	ไร่	งาน	วา	แปลง	ไร่	งาน	วา	แปลง	ผู้เช่า	ไร่	งาน	วา
33	คลองเตย	28	35	845	3	70	24	792	2	32.85	4	4	53	1	37.1
34	ประเวศ	16	17	141	2	33	14	134	2	62	2	14	6	3	71
35	บางพลัด	30	32	93	1	96.5	24	78	3	42.5	6	130	14	2	54
36	จอมทอง	12	17	142	2	43.2	9	136	2	33.7	3	9	6	0	9.5
37	ดินแดง	16	25	1,074	2	29.4	15	1,074	1	84.5	1	1	0	0	44.9
38	สวนหลวง	11	11	31	1	83	10	29	1	83	1	1	2	0	0
39	วัฒนา	18	42	143	2	10.3	15	137	3	20.5	3	3	5	2	89.8
40	บางแค	28	31	102	3	26	26	99	1	34	2	13	3	1	92
41	หลักสี่	14	84	1,880	2	98.5	14	1,143	3	85.5	3	1	736	3	13
42	สายไหม	15	34	1,411	3	73.5	15	1,411	3	73.5	-	-	-	-	-
43	คันนายาว	7	7	86	2	29	6	83	3	7	1	1	2	3	22
44	สะพานสูง	4	4	39	3	86	4	39	3	86	-	-	-	-	-
45	วังทองหลาง	14	14	86	0	00.4	12	85	0	13.4	2	3	0	3	87
46	คลองสามวา	25	47	214	2	24	25	214	2	24	-	-	-	-	-
47	บางนา	22	48	903	1	38.5	20	901	2	16.5	2	2	1	3	22
48	ทวีวัฒนา	20	30	107	1	41.5	20	107	1	41.5	-	-	-	-	-
49	ทุ่งครุ	8	8	51	1	96	8	51	1	96	-	-	-	-	-
50	บางบอน	9	10	347	1	47.7	9	347	1	47.7	-	-	-	-	-
รวม		1,488	3,173	35,930	3	00.12	1,189	33,869	2	74.17	314	4,057	2,061	0	25.95

ที่มา สำนักบริหารที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานคร กรมธนารักษ์

หมายเหตุ รายละเอียดของที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานคร แยกตามรายเขต แสดงในภาคผนวก จ.

ส่วนที่ราชพัสดุในกรุงเทพมหานคร ที่ถูกนำไปใช้ในราชการทหารก็มีจำนวนไม่น้อยเช่นกัน
รวมเนื้อที่ทั้งสิ้น 18,797-1-30.8 ไร่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 16.3 ที่ราชพัสดุในกรุงเทพมหานครที่ใช้ในราชการทหาร

เขต	ที่ราชพัสดุที่ขึ้นทะเบียนแล้ว					ที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน				
	จำนวน ทะเบียน	จำนวน โฉนด/นสล.	เนื้อที่			จำนวน ทะเบียน	จำนวน โฉนด/นสล.	เนื้อที่		
			ไร่	งาน	วา			ไร่	งาน	วา
พระนคร	6	3 โฉนด	34	0	09	2	2 โฉนด	0	2	06
		4 นสล.	30	2	21		1 นสล.	10	2	93
		รวม	64	2	30		รวม	11	0	99
ดุสิต	87	113	682	2	00	216	218	724	2	14
พญาไท	26	35 โฉนด	459	1	65	36	33	484	1	76
		1 นสล.	1	1	97					
		รวม	460	3	62					
พระโขนง	6	9	55	0	07	1	8	176	1	31
บางเขน	115	115	2,414	1	04	46	46	896	0	20
มีนบุรี	1	1	28	1	35					
ลาดกระบัง						1	1	24	3	14
ธนบุรี	50	50	181	2	52.6	2	-	-	-	-
บางกอกใหญ่	62	61 โฉนด	20	2	94.65	21	20 โฉนด	14	3	30
		1 นสล.	5	0	42		3 นสล.	29	2	21
		รวม	25	3	36.65		รวม	44	1	51
บางกอกน้อย	5	20	208	3	27	33	33	23	1	24
หนองแขม	3	5	131	3	79.7					
ราษฎร์บูรณะ	5	5	77	1	05					
ดอนเมือง	97	145	6,442	0	92.25	78	78	2,125	3	63.75
จตุจักร	9	22	378	3	07.25	8	8	48	3	17
ลาดพร้าว						1	1	16	1	51
สาทร	2	2	27	1	78	3	3	62	1	48.10
บางซื่อ	21	25	117	3	91	5	5	7	0	98
ราชเทวี	6	19	94	2	22					
ดินแดง	3	5	39	0	95	7	6	98	1	65
หลักสี่	17	17	347	1	61	13	12	114	0	81
สายไหม	23	25	821	2	62	50	39	578	1	81
วังทองหลาง	1	1	8	2	00	2	2	1	3	53

เขต	ที่ราชพัสดุที่ขึ้นทะเบียนแล้ว					ที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน				
	จำนวน ทะเบียน	จำนวน โฉนด/นสล.	เนื้อที่			จำนวน ทะเบียน	จำนวน โฉนด/นสล.	เนื้อที่		
			ไร่	งาน	วา			ไร่	งาน	วา
บางนา	25	24 โฉนด	157	0	17.5	5	6	6	1	87
		2 นสล.	586	0	92					
		รวม	743	1	09.5					
รวม	570	710	13,352	0	56.95	530	525	5,445	0	73.85

ที่มา --สำนักบริหารที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานคร กรมธนารักษ์

จากข้อมูลในตารางการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานครโดยแบ่งตามเขตดังแสดงข้างต้น พบว่า เขตที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุเพื่อใช้ราชการจำนวนมากได้แก่ เขตดอนเมือง ประมาณ 8,900 ไร่ รองลงมาได้แก่ เขตบางเขน ประมาณ 3,900 ไร่ เขตจตุจักรประมาณ 2,900 ไร่ เขตดุสิตประมาณ 1,700 ไร่ และเขตพญาไท ประมาณ 1,400 ไร่ ซึ่งเขตดังกล่าวข้างต้นจะใช้ประโยชน์ราชการทหารเป็นส่วนใหญ่ เช่น เขตดอนเมืองใช้ราชการกองทัพอากาศ และเป็นที่ตั้งของท่าอากาศยานกรุงเทพ เขตบางเขนใช้ราชการทหารประมาณ 3,300 ไร่ เช่น เป็นที่ตั้งกองบัญชาการทหารสูงสุด กองพันทหารราบที่ 2 ,1 รักษาพระองค์ กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ เป็นต้น ส่วนที่เหลืออีก 600 ไร่ ใช้ราชการหน่วยงานอื่น ๆ เขตดุสิต ใช้ราชการทหารประมาณ 1,400 ไร่ เช่น เป็นที่ตั้งของมณฑลทหารบกที่ 11 กองพันทหารม้ารักษาพระองค์ กรมการทหารสื่อสาร กรมสรรพาวุธทหารบก กรมการขนส่งทางบก กองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน และกรมช่างอากาศ เป็นต้น และเขตพญาไท ใช้ราชการทหารประมาณ 900 ไร่ เช่น เป็นที่ตั้งของกรมทหารราบที่ 4 และกรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ กองดุริยางค์ทหารบก สนามกีฬากองทัพบก กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ เป็นต้น

ซึ่งปัจจุบันสภาพโดยรอบของที่ดินราชพัสดุดังกล่าวมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง ทำให้ที่ดินราชพัสดุแปลงใหญ่ที่อยู่ในความครอบครองของทหารมีการใช้ประโยชน์อย่างไม่คุ้มค่าทางด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น หากรัฐจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างรายได้ของรัฐบาล โดยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพ จะต้องดำเนินการนำที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ โดยเฉพาะที่อยู่ในความครอบครองของทหารที่มีการครอบครองที่ดินราชพัสดุจำนวนมากกว่าหน่วยงานอื่น ๆ มาทำการศึกษาวิเคราะห์ว่าปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุแปลงใดไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน และหากรัฐนำที่ดินราชพัสดุแปลงดังกล่าวมาพัฒนาจัดหาประโยชน์ จะทำให้สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาลมากขึ้น

16.2 สมมติฐานในการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ

ในการวิเคราะห์ฉากทัศน์เพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในการศึกษานี้ จะเป็นการพิจารณาจากข้อมูลดังต่อไปนี้

(1) รายได้จากการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุในปัจจุบัน ในประเภทค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากรายได้จากการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ มาจากแหล่งที่มาหลายประเภท ได้แก่ ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด ค่าขายที่ดินและอาคาร ค่าปรับ ค่าขายของเบ็ดเตล็ด และรายได้เบ็ดเตล็ด โดยรายได้กว่าร้อยละ 70 ของรายได้ในที่ราชพัสดุทั้งหมดมาจากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นการเช่าที่มีสัญญาเช่าในที่ดินและอาคารราชพัสดุในประเภทต่างๆ ที่ส่วนใหญ่จะมีการต่อสัญญาเช่าเมื่อครบกำหนดสัญญา ในขณะที่รายได้จากประเภทอื่นๆส่วนใหญ่จะเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นครั้งเดียว ไม่ใช่รายได้ต่อเนื่อง ดังนั้นในการวิเคราะห์ฉากทัศน์นี้จะเป็นการประมาณรายได้เฉพาะจากประเภทค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น

โดยมีสมมติฐานในการประมาณการ ดังนี้

- จากหลักเกณฑ์การปรับอัตราค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ของกรมธนารักษ์ให้มีการปรับอัตราค่าเช่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ทุก 5 ปี แต่เนื่องจากปัจจุบันแต่ละสัญญาเช่าที่ราชพัสดุครบกำหนดอายุสัญญาเช่าไม่พร้อมกัน ดังนั้นการศึกษานี้จึงสมมติให้ ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ทุกปี
- ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นไป กรมธนารักษ์จะมีรายได้ค่าเช่าจากสนามบินสุวรรณภูมิ โดยคิดเป็นสัดส่วนของรายได้ (Revenue Sharing) ร้อยละ 5 ของรายได้จากการดำเนินการสนามบินก่อนหักค่าใช้จ่าย ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่า 700 ล้านบาทต่อปี ซึ่งในการศึกษานี้จะใช้รายได้ขั้นต่ำ 700 ล้านบาท ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ
- ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นไป กรมธนารักษ์จะมีรายได้ค่าเช่าท่าอากาศยาน จากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยคิดเป็นสัดส่วนของรายได้ (Revenue Sharing) แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 180 ล้านบาทต่อปี ซึ่งในการศึกษานี้จะใช้รายได้ขั้นต่ำ 180 ล้านบาท ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ

(2) รายได้ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากข้อเสนอในการศึกษา โดยประกอบด้วย

2.1 โครงการพัฒนาตามแผนของกรมธนารักษ์ (แปลงที่ได้มีการศึกษาวิเคราะห์โครงการแล้ว) ที่กำหนดไว้ในการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เดือนมิถุนายน-ตุลาคม 2550 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมกับศักยภาพ และสร้างรายได้ให้กับรัฐ โดยโครงการที่มีแผนการพัฒนาที่ค่อนข้างชัดเจน และมีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการแล้ว ได้แก่

1) แปลงที่ตั้งสถานีนขนส่งหมอชิต กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 63-2-65 ไร่ โดยมีแผนจะพัฒนาพื้นที่ให้เป็นที่จอดรถและอู่ซ่อมบำรุง รวมทั้งโรงแรม แต่เนื่องจากโครงการมีมูลค่าทรัพย์สินเกิน 1,000 ล้านบาท จึงต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติการเข้าร่วมการงานของภาครัฐ และเอกชน พ.ศ.2535 หรือ พ.ร.บ.ร่วมทุน ดังนั้น กรมธนารักษ์จึงต้องดำเนินการใหม่ให้ถูกต้อง ซึ่งขณะนี้กรมธนารักษ์ได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการตาม พรบ.ร่วมทุนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างเตรียมนำเสนอกรม.เพื่อขอความเห็นชอบในหลักการให้พัฒนาโครงการดังกล่าว และมีแผนจะเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2554

2) แปลงกองดุริยางค์ทหารอากาศ กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 16-0-81.1 ไร่ โดยมีแผนจะพัฒนาเป็นอาคารโรงแรมและที่พักอาศัย รวมทั้งที่จอดรถ เนื่องจากได้มีการออกกฎหมายควบคุมความสูงของอาคารในบริเวณที่ตั้งโครงการ ทำให้ไม่สามารถก่อสร้างอาคารที่มีความสูงเกินกว่ากฎหมายกำหนดได้ จึงมีผลทำให้โครงการมีมูลค่าลดลงเหลือ 800-900 ล้านบาท และไม่ต้องดำเนินการ พรบ.ร่วมทุน ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนส่วนที่กรมธนารักษ์ต้องนำเสนอโครงการต่อคณะกรรมการที่ราชพัสดุ เพื่อให้ความเห็นชอบและอนุมัติให้กรมธนารักษ์ทำสัญญาต่อไป ซึ่งตามแผนฯจะเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2553

3) แปลงศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 53-0-15 ไร่ ซึ่งมีแผนจะเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2554 โดยมีแนวคิดจะดำเนินการพัฒนาโครงการเป็นส่วนขยายของศูนย์การประชุม โดยจัดสร้างเป็น Convention & Exhibition Center ซึ่งกรมธนารักษ์ได้จัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาและวางผังแม่บทการใช้ประโยชน์ที่ดิน และปฏิบัติตามขั้นตอนของพรบ.ร่วมทุนต่อไป

4) แปลงสถาบันการบินพลเรือน กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 27-1-90 ไร่ เนื่องจากที่ดินแปลงดังกล่าวมีศักยภาพสูง กรมธนารักษ์จึงได้มีการเจรจากับสถาบันการบินพลเรือนเพื่อนำที่ดินมาพัฒนาสำหรับรองรับระบบขนส่ง โดยกรมธนารักษ์มีโครงการจะจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนา โดยมีแผนจะพัฒนาเป็นอาคารสำนักงานและที่จอดรถ แต่ปัจจุบันยังมีปัญหาเรื่องสถานที่สำหรับรองรับการโยกย้าย ดังนั้น สถาบันการบินพลเรือนจึงมีข้อเสนอว่าจะยินยอมส่งคืนพื้นที่เพื่อนำมาพัฒนา โดยมีเงื่อนไขขอให้จัดสรรพื้นที่ในอาคารสำนักงานเพื่อใช้เป็นสำนักงานและโรงเรียนสอนการบินของสถาบันฯ ซึ่งตามแผนฯจะเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2556

5) แปลงแหลมไม้แก่น เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ 37-1-85 ไร่ ซึ่งกรมธนารักษ์ได้ศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการในเบื้องต้นแล้วพบว่ามีความศักยภาพในการพัฒนา โดยมีแผนจะพัฒนาพื้นที่เป็นโรงแรม ประเภท Boutique ระดับ luxury ซึ่งจะเริ่มโครงการได้ในปี พ.ศ. 2553 โดยมีมูลค่าโครงการประมาณ 500 ล้านบาท เมื่อรวมมูลค่าที่ดิน และผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนจะต้องชำระให้กรมธนารักษ์แล้วพบว่าโครงการดังกล่าวมีมูลค่าเกิน 1,000 ล้านบาท จึงต้องดำเนินการตาม พรบ.ร่วมทุน ขณะนี้อยู่ระหว่างศึกษาเพื่อสรุปผลนำเสนอ กรม .เห็นชอบในหลักการให้พัฒนาโครงการดังกล่าว

โดยโครงการดังกล่าวข้างต้น ใช้สมมติฐานในการวิเคราะห์จากทัศน ดังนี้

- ใช้ราคาประเมินที่ดินในการประมาณมูลค่าผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ
- ปรับอัตราค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ทุก 5 ปี
- ใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 6.15 (เท่ากับอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรระยะยาว (Coupon Rate) ตามระเบียบของกรมธนารักษ์)
- ผลตอบแทนจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่าราคาที่ดิน โดยต้องแบ่งชำระเป็นค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ร้อยละ 50 ของผลประโยชน์ตอบแทน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 50 นำไปคำนวณเป็นค่าเช่า 30 ปี คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value)

2.2 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ

2.2.1) ขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร: จากข้อมูลที่ดินราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมด โดยแบ่งเป็นเขตจะเห็นได้ว่าเขตที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุเพื่อใช้ราชการทหารจะเป็นเขตที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุเพื่อราชการมากที่สุดตามไปด้วย ได้แก่ เขตดอนเมือง เขตบางเขน ดุสิต และพญาไท เป็นต้น

สมมติฐานการศึกษาในการคัดกรองจากที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร

คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกพื้นที่การศึกษาจำนวน 3 แปลง ได้แก่

แปลงที่ 1 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง เนื้อที่ทั้งแปลงประมาณ 1,250 ไร่ การใช้ประโยชน์เป็นที่ตั้งของ กอง

ดุริยางค์ทหารอากาศ ศูนย์วิทยาศาสตร์และพัฒนาอาวุธ กองร้อยสุนัขทหารอากาศ เรือนจำทหารอากาศ สนามบินเล็ก อาคารพลตפקอาศัยทหารอากาศ และสวนสาธารณะ

แปลงที่ 2 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของ กองพันทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน เนื้อที่ซึ่งแปลงประมาณ 1,680 ไร่ การใช้ประโยชน์เป็นที่ตั้ง กองพันทหารราบที่ 1, 2 รักษาพระองค์ และกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์

แปลงที่ 3 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท เนื้อที่ประมาณ 300 ไร่ ซึ่งปัจจุบันใช้ประโยชน์โดยแบ่งเป็นที่ตั้งสถานที่ทำการของกองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ เนื้อที่ประมาณ 230 ไร่ ใช้ราชการกองพันทหารราบที่ 4 และกรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

การที่คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกที่ดินราชพัสดุทั้ง 3 แปลงดังกล่าวเป็นพื้นที่การศึกษาเนื่องจาก

(1) จากข้อมูลในตารางการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งตามเขตดังกล่าวข้างต้นจะพบว่าเขตที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุเพื่อใช้ราชการจำนวนมากได้แก่ เขตดอนเมือง ประมาณ 8,900 ไร่ รองลงมาได้แก่ เขตบางเขน ประมาณ 3,900 ไร่ เขตจตุจักร ประมาณ 2,900 ไร่ เขตดุสิตประมาณ 1,700 ไร่ และ เขตพญาไท ประมาณ 1,400 ไร่ ซึ่งเขตดังกล่าวข้างต้นจะใช้ประโยชน์ราชการทหารเป็นส่วนใหญ่ เช่น เขตดอนเมืองใช้ราชการกองทัพอากาศ และเป็นที่ตั้งของท่าอากาศยานกรุงเทพเป็นส่วนใหญ่ เขตบางเขนใช้ราชการทหารประมาณ 3,300 ไร่ เช่นเป็นที่ตั้งกองบัญชาการทหารสูงสุด กองพันทหารราบที่ 1, 2 รักษาพระองค์ กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ เป็นต้น ส่วนที่เหลืออีก 600 ไร่ ใช้ราชการหน่วยงานอื่น ๆ เขตดุสิต ใช้ราชการทหารประมาณ 1,400 ไร่ เช่น เป็นที่ตั้งของมณฑลทหารบกที่ 11 กองพันทหารม้ารักษาพระองค์ กรมการทหารสื่อสาร กรมสรรพาวุธทหารบก กรมการขนส่งทางบก กองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน และกรมช่างอากาศ เป็นต้น และเขตพญาไท ใช้ราชการทหารประมาณ 900 ไร่ เช่น เป็นที่ตั้งของกรมทหารราบที่ 1, 4 รักษาพระองค์ กองดุริยางค์ทหารบก สนามกีฬากองทัพบก กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ เป็นต้น

ปัจจุบันสภาพโดยรอบของที่ดินราชพัสดุดังกล่าวมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง ทำให้ที่ดินราชพัสดุแปลงขนาดใหญ่ที่อยู่ในความครอบครองของทหาร มีการใช้ประโยชน์อย่างไม่คุ้มค่าทางด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น หากรัฐจำเป็นต้องปรับปรุงโครงสร้างรายได้ของรัฐบาล โดยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐให้สามารถนำประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพ ควรมีการ

พิจารณาการนำที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ โดยเฉพาะที่อยู่ในความครอบครองของทหารที่มีการครอบครองที่ดินราชพัสดุจำนวนมากกว่าหน่วยงานอื่น ๆ มาทำการศึกษาวิเคราะห์ว่าปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุแปลงใดไม่เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดิน และหากรัฐนำที่ดินราชพัสดุแปลงดังกล่าวมาพัฒนาจัดหาประโยชน์ จะทำให้สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาลมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลที่ดินราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมด โดยแบ่งเป็นเขตจะเห็นได้ว่าเขตที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุเพื่อใช้ราชการทหารมากที่สุด ได้แก่ เขตดอนเมือง เขตบางเขน ดุสิต และพญาไท ตามลำดับ แต่เนื่องจากเขตดุสิตเป็นเขตที่ตั้งของพระราชวังสวนจิตรลดา รใหญ่ฐาน จึงไม่เหมาะสมที่จะทำการพัฒนาที่ดินโดยรอบ

(2) ที่ดินราชพัสดุทั้ง 3 แปลงดังกล่าวเป็นที่ดินที่อยู่ในแนวเขตรถไฟฟ้าทั้งในปัจจุบันและในอนาคต (รายละเอียดแผนที่และภาพถ่ายดาวเทียมเพิ่มเติมในภาคผนวก) ได้แก่

แปลงที่ 1 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง อยู่ติดกับแนวเส้นทางรถไฟฟ้าสายสีแดง (รังสิต-มหาชัย) ระยะทาง 65 กิโลเมตร ซึ่งจะดำเนินการเป็น 3 ระยะ โดยที่ดินราชพัสดุแปลงที่ 1 จะอยู่ในแนวเขตรถไฟฟ้าสายสีแดงช่วงบางซื่อ-รังสิต ระยะทาง 26 กิโลเมตร ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

แปลงที่ 2 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองพันทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน อยู่ติดกับแนวเส้นทางรถไฟฟ้าสายสีเขียว (ช่วงหมอชิต-สะพานใหม่) ระยะทาง 12 กิโลเมตร ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

แปลงที่ 3 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท ที่อยู่ติดกับสถานีรถไฟฟ้า BTS สนามเป้า

โดยใช้สมมติฐาน ดังต่อไปนี้

- หน่วยงานที่ครอบครองที่ดินราชพัสดุทั้ง 3 แปลง ยินยอมส่งคืนที่ดินราชพัสดุให้กรมธนารักษ์ ในอัตราส่วนร้อยละ 10 ของพื้นที่¹
- การเริ่มดำเนินโครงการพัฒนาจะอ้างอิงกับแผนการก่อสร้างรถไฟฟ้าข้างต้น ดังนี้

¹ ตามมติคณะกรรมการกลั่นกรอง ที่ นร 1114/(คกท.1)/09 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2549 ที่ให้ความเห็นชอบให้ทุกส่วนราชการที่ครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุส่งคืนที่ราชพัสดุอย่างน้อยร้อยละ 10 ของพื้นที่ที่ครอบครองใช้ประโยชน์ทั้งหมดในปัจจุบัน

- **แปลงที่ 1** ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ สมมติให้เริ่มดำเนินโครงการได้ในปี พ.ศ. 2555 ตามกำหนดแผนการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีแดงของรัฐบาล
- **แปลงที่ 2** ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองพันทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ สมมติให้เริ่มดำเนินโครงการได้ในปี พ.ศ. 2556 ตามกำหนดแผนการก่อสร้างส่วนต่อขยายรถไฟฟ้าสายสีเขียวของรัฐบาล
- **แปลงที่ 3** ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ สมมติให้เริ่มดำเนินโครงการได้ในปี พ.ศ. 2554
 - ใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 6.15 (เท่ากับอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรระยะยาว (Coupon Rate) ตามระเบียบของกรมธนารักษ์)
 - ผลตอบแทนจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่าราคาที่ดิน โดยต้องแบ่งชำระเป็นค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ร้อยละ 50 ของผลประโยชน์ตอบแทน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 50 นำไปคำนวณเป็นค่าเช่า 30 ปี คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value)
 - ปรับอัตราค่าเช่าสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ทุก 5 ปี

2.2.2) ขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในต่างจังหวัด (ศักยภาพเกรด เอ): โดยคัดเลือกที่ราชพัสดุที่มีศักยภาพในการพัฒนาในเชิงพาณิชย์สูงสุด (เกรด เอ) จากที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 398 แปลง ใน 60 จังหวัด ซึ่งที่ดินราชพัสดุเหล่านี้มีการครอบครองโดยหน่วยงานต่างๆ ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) ที่ดินว่างทั้งแปลง 2) ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ และ 3) ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม ดังนี้

ตารางที่ 16.4: การคัดเลือกที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในต่างจังหวัด

จังหวัด	เนื้อที่ที่ขอคืน (ตารางวา)	ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน	จำนวน (แปลง)	มูลค่าที่ดินที่ขอคืน	ค่าตอบแทนให้กรมธนารักษ์ คิดเป็น 30% ของมูลค่าที่ดิน
เชียงใหม่	6,207.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	3	20,241,250.00	6,072,375.00
เชียงใหม่	4,613.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	3	140,290,000.00	42,087,000.00
เชียงราย	2,426.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	3,639,000.00	1,091,700.00
เชียงราย	61,358.90	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	460,191,750.00	138,057,525.00

▪ กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

จังหวัด	เนื้อที่ที่ขอคืน (ตารางวา)	ลักษณะการใช้ประโยชน์ ที่ดิน	จำนวน (แปลง)	มูลค่าที่ดินที่ขอคืน	ค่าตอบแทนให้ กรมธนารักษ์ คิด เป็น 30% ของ มูลค่าที่ดิน
เพชรบูรณ์	2,002.10	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	14,014,700.00	4,204,410.00
แพร่	120,905.80	ที่ดินว่างทั้งแปลง	8	75,842,235.00	22,752,670.50
แพร่	10,115.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	9,230,000.00	2,769,000.00
แพร่	8,559.50	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	2	84,563,125.00	25,368,937.50
แม่ฮ่องสอน	2,957.90	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	2,662,110.00	798,633.00
แม่ฮ่องสอน	1,684.50	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	3	52,587,500.00	15,776,250.00
กระบี่	818.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	1,636,000.00	490,800.00
กระบี่	62,618.20	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	125,236,400.00	37,570,920.00
กาญจนบุรี	2,552.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	765,600.00	229,680.00
กาญจนบุรี	8,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	1,600,000.00	480,000.00
กาฬสินธุ์	39,412.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	118,236,000.00	35,470,800.00
กำแพงเพชร	7,184.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	3	1,818,785.00	545,635.50
กำแพงเพชร	872.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	109,000.00	32,700.00
กำแพงเพชร	7,566.50	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	3	1,199,600.00	359,880.00
จันทบุรี	1,033.60	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	5,168,000.00	1,550,400.00
จันทบุรี	2,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	50,000,000.00	15,000,000.00
ฉะเชิงเทรา	3,084.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	15,420,000.00	4,626,000.00
ฉะเชิงเทรา	142,263.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	750,630,000.00	225,189,000.00
ฉะเชิงเทรา	147,703.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	7	950,681,000.00	285,204,300.00
ชลบุรี	29,266.80	ที่ดินว่างทั้งแปลง	3	400,074,750.00	120,022,425.00
ชลบุรี	1,224,686.70	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	6,266,867,000.00	1,880,060,100.00
ชัยภูมิ	21,200.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	7	41,300,000.00	12,390,000.00
ชุมพร	23,888.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	2	6,351,450.00	1,905,435.00
ชุมพร	3,609.90	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	2,810,805.00	843,241.50
ตรัง	127,438.90	ที่ดินว่างทั้งแปลง	6	168,435,155.00	50,530,546.50
ตรัง	1,200.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	180,000.00	54,000.00
ตรัง	109,353.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	410,073,750.00	123,022,125.00
ตราด	65,599.20	ที่ดินว่างทั้งแปลง	2	6,559,920.00	1,967,976.00
ตราด	1,200.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	12,000,000.00	3,600,000.00

▪ กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

จังหวัด	เนื้อที่ที่ขอคืน (ตารางวา)	ลักษณะการใช้ประโยชน์ ที่ดิน	จำนวน (แปลง)	มูลค่าที่ดินที่ขอคืน	ค่าตอบแทนให้ กรมธนารักษ์ คิด เป็น 30% ของ มูลค่าที่ดิน
ตราด	4,117.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	2	10,351,000.00	3,105,300.00
ตาก	12,653.60	ที่ดินว่างทั้งแปลง	3	43,954,817.50	13,186,445.25
ตาก	3,045.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	18,074,100.00	5,422,230.00
นครนายก	800.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	6,240,000.00	1,872,000.00
นครปฐม	9,503.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	2	9,503,000.00	2,850,900.00
นครปฐม	160,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	240,000,000.00	72,000,000.00
นครปฐม	1,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	8,800,000.00	2,640,000.00
นครพนม	10,651.10	ที่ดินว่างทั้งแปลง	4	7,473,600.00	2,242,080.00
นครพนม	2,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	4,000,000.00	1,200,000.00
นครพนม	3,405.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	13,620,000.00	4,086,000.00
นครราชสีมา	90,271.70	ที่ดินว่างทั้งแปลง	21	193,905,960.00	58,171,788.00
นครราชสีมา	633,780.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	11	237,671,250.00	71,301,375.00
นครราชสีมา	47,455.60	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	3	8,486,170.00	2,545,851.00
นครศรีธรรมราช	2,430.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	2,187,000.00	656,100.00
นนทบุรี	138,744.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	2	1,829,460,000.00	548,838,000.00
นนทบุรี	38,328.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	536,736,000.00	161,020,800.00
นนทบุรี	25,130.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	301,560,000.00	90,468,000.00
นราธิวาส	6,218.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	2	2,381,900.00	714,570.00
น่าน	9,501.60	ที่ดินว่างทั้งแปลง	6	9,452,920.00	2,835,876.00
น่าน	4,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	10,600,000.00	3,180,000.00
น่าน	1,064.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	5,320,000.00	1,596,000.00
บุรีรัมย์	1,937.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	2,179,125.00	653,737.50
บุรีรัมย์	62,808.10	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	427,016,200.00	128,104,860.00
บุรีรัมย์	994.50	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	12,431,250.00	3,729,375.00
ปทุมธานี	596.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	22,052,000.00	6,615,600.00
ปทุมธานี	200,300.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	5	707,940,000.00	212,382,000.00
ประจวบคีรีขันธ์	7,794.20	ที่ดินว่างทั้งแปลง	3	2,739,450.00	821,835.00
ประจวบคีรีขันธ์	141,893.90	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	494,468,250.00	148,340,475.00
ปราจีนบุรี	37,064.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	4	90,360,000.00	27,108,000.00

▪ กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

บทที่
16

จังหวัด	เนื้อที่ที่ขอคืน (ตารางวา)	ลักษณะการใช้ประโยชน์ ที่ดิน	จำนวน (แปลง)	มูลค่าที่ดินที่ขอคืน	ค่าตอบแทนให้ กรมธนารักษ์ คิด เป็น 30% ของ มูลค่าที่ดิน
ปราจีนบุรี	40,987.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	206,082,825.00	61,824,847.50
ปราจีนบุรี	5,664.50	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	16,993,500.00	5,098,050.00
พระนครศรีอยุธยา	51,051.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	301,890,000.00	90,567,000.00
พะเยา	31,032.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	8	11,581,510.00	3,474,453.00
พะเยา	20,051.30	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	4	31,708,635.00	9,512,590.50
พะเยา	5,319.60	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	2	3,162,092.00	948,627.60
พังงา	3,200.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	6	24,000,000.00	7,200,000.00
พัทลุง	22,254.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	46,304,800.00	13,891,440.00
พัทลุง	2,805.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	4	10,805,000.00	3,241,500.00
พิษณุโลก	9,926.10	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	1,744,375.00	523,312.50
พิษณุโลก	24,398.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	365,970,000.00	109,791,000.00
ภูเก็ต	4,775.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	3	40,311,500.00	12,093,450.00
ภูเก็ต	130,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	6	694,000,000.00	208,200,000.00
ภูเก็ต	59,790.80	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	564,160,000.00	169,248,000.00
มุกดาหาร	26,797.60	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	21,438,080.00	6,431,424.00
ยโสธร	13,715.30	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	4,772,025.00	1,431,607.50
ยโสธร	3,430.60	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	343,060.00	102,918.00
ยโสธร	4,547.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	2	682,050.00	204,615.00
ยะลา	542.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	10,840,000.00	3,252,000.00
ยะลา	7,713.80	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	3	190,973,200.00	57,291,960.00
ร้อยเอ็ด	13,937.10	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	33,788,762.50	10,136,628.75
ร้อยเอ็ด	3,587.70	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	2	8,041,100.00	2,412,330.00
ระนอง	238,997.80	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	477,995,600.00	143,398,680.00
ระนอง	10,262.60	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	2	41,050,400.00	12,315,120.00
ระยอง	9,723.30	ที่ดินว่างทั้งแปลง	5	31,427,750.00	9,428,325.00
ระยอง	835,593.60	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	3,141,993,600.00	942,598,080.00
ระยอง	26,433.30	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	198,333,200.00	59,499,960.00
ราชบุรี	6,615.50	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	46,052,500.00	13,815,750.00
ลพบุรี	189,990.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	38	152,537,050.00	45,761,115.00

▪ กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

จังหวัด	เนื้อที่ที่ขอคืน (ตารางวา)	ลักษณะการใช้ประโยชน์ ที่ดิน	จำนวน (แปลง)	มูลค่าที่ดินที่ขอคืน	ค่าตอบแทนให้ กรมธนารักษ์ คิด เป็น 30% ของ มูลค่าที่ดิน
ลพบุรี	5,058.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	556,625.00	166,987.50
ลำปาง	12,511.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	3	87,279,875.00	26,183,962.50
ลำปาง	111,551.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	4	527,453,000.00	158,235,900.00
ลำปาง	13,622.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	4	359,259,000.00	107,777,700.00
ลำพูน	1,826.40	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	3,901,080.00	1,170,324.00
ศรีสะเกษ	12,324.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	20,950,800.00	6,285,240.00
ศรีสะเกษ	4,973.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	13,705,300.00	4,111,590.00
ศรีสะเกษ	16,501.20	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	3	9,520,757.50	2,856,227.25
สกลนคร	1,075.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	1,612,500.00	483,750.00
สงขลา	374,018.70	ที่ดินว่างทั้งแปลง	3	147,857,575.00	44,357,272.50
สงขลา	57,497.30	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	4	652,926,500.00	195,877,950.00
สตูล	2,444.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	1,955,200.00	586,560.00
สตูล	5,800.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	7,250,000.00	2,175,000.00
สมุทรปราการ	25,345.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	152,070,000.00	45,621,000.00
สมุทรปราการ	90,953.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	855,319,500.00	256,595,850.00
สมุทรสงคราม	3,258.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	2	9,774,000.00	2,932,200.00
สมุทรสงคราม	28,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	280,000,000.00	84,000,000.00
สมุทรสาคร	2,281.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	11,405,000.00	3,421,500.00
สมุทรสาคร	4,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	12,000,000.00	3,600,000.00
สระบุรี	401,578.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	14	311,441,550.00	93,432,465.00
สระบุรี	55,937.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	5	219,754,400.00	65,926,320.00
สิงห์บุรี	3,721.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	2	2,554,125.00	766,237.50
สิงห์บุรี	23,846.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	18,624,500.00	5,587,350.00
สุโขทัย	203,426.20	ที่ดินว่างทั้งแปลง	6	390,627,155.00	117,188,146.50
สุโขทัย	85,564.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	2	81,768,000.00	24,530,400.00
สุโขทัย	120,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	1	150,000,000.00	45,000,000.00
สุพรรณบุรี	4,724.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	14,172,000.00	4,251,600.00
สุพรรณบุรี	13,722.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	3	27,210,450.00	8,163,135.00
สุราษฎร์ธานี	7,098.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	85,176,000.00	25,552,800.00

จังหวัด	เนื้อที่ที่ขอคืน (ตารางวา)	ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน	จำนวน (แปลง)	มูลค่าที่ดินที่ขอคืน	ค่าตอบแทนให้กรมธนารักษ์ คิดเป็น 30% ของมูลค่าที่ดิน
สุรินทร์	22,780.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	3	87,571,425.00	26,271,427.50
สุรินทร์	1,739.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	869,500.00	260,850.00
สุรินทร์	4,995.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	2	2,249,100.00	674,730.00
หนองคาย	21,422.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	144,006,000.00	43,201,800.00
หนองบัวลำภู	40,000.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	30,000,000.00	9,000,000.00
หนองบัวลำภู	6,750.40	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	2	1,012,560.00	303,768.00
อำนาจเจริญ	5,594.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	1	978,950.00	293,685.00
อำนาจเจริญ	805.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	1	1,288,000.00	386,400.00
อุดรธานี	139,816.00	ที่ดินว่างทั้งแปลง	17	43,626,775.00	13,088,032.50
อุดรธานี	12,891.00	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่	3	4,018,200.00	1,205,460.00
อุดรธานี	6,772.40	ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	4	193,449,400.00	58,034,820.00

ที่มา --สำนักงานบริหารที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานคร กรมธนารักษ์

โดยมีสมมติฐานในการวิเคราะห์หากทัศน ดังต่อไปนี้

- จำนวนที่ดินที่มีศักยภาพจะนำมาจัดประโยชน์ให้เหมาะสมเพื่อสร้างรายได้จากทั่วประเทศ จำนวน 398 แปลง จาก 60 จังหวัด
- เกณฑ์การคัดกรองข้อมูลจะคัดเลือกจากที่ดินราชพัสดุที่มีความเป็นไปได้ในการขอคืนมากที่สุดก่อน โดยในขั้นตอนนี้จะใช้ข้อสันนิษฐานว่าที่ดินที่เป็นที่ว่างทั้งแปลงจะสามารถขอคืนเพื่อนำมาจัดประโยชน์ได้ง่ายที่สุด ตามด้วยที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ และสุดท้ายคือที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม เมื่อคัดเลือกที่ดินตามรูปแบบการใช้ประโยชน์แล้ว จะวางแผนในการจัดประโยชน์โดยเริ่มจากจังหวัดขนาดใหญ่ในแต่ละภาคก่อน
- แบ่งการจัดประโยชน์เป็น 5 ปี ตามความเป็นไปได้ในการขอคืนที่ดินเพื่อมาจัดประโยชน์ใหม่ โดยเริ่มจากที่ดินว่างทั้งแปลง ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ และที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม ตามลำดับ
- ใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 6.15 (เท่ากับอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรระยะยาว (Coupon Rate) ตามระเบียบ/คำสั่งของกรมธนารักษ์)
- ปรับอัตราค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ทุก 5 ปี

- ราคาประเมินที่ดินไม่เปลี่ยนแปลงตลอดแผนการจัดประโยชน์ที่ดินที่มีศักยภาพจากทั่วประเทศ
- ระยะเวลาการเช่าที่ดินแต่ละแปลง จะกำหนดจากขนาดและมูลค่าที่ดินดังนี้
 - ที่ดินที่มีเนื้อที่น้อยกว่า 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดินน้อยกว่า 10 ล้านบาท จะสมมติให้มีระยะเวลาการเช่าเท่ากับ 20 ปี
 - ที่ดินที่มีเนื้อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดิน 10 ล้านบาทขึ้นไป จะสมมติให้มีระยะเวลาการเช่าเท่ากับ 30 ปี
- การกำหนดผลตอบแทนตามแผนข้อเสนอในการขอคืนที่ราชพัสดุมาปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมตามศักยภาพของที่ดินนั้น จะกำหนดตามขนาดหรือมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์การจัดประโยชน์ในที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ ดังนี้
 - ค่าธรรมเนียมการจัดประโยชน์
 - สำหรับที่ดินที่มีเนื้อที่น้อยกว่า 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดินน้อยกว่า 10 ล้านบาท จะกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมการจัดประโยชน์ เท่ากับร้อยละ 20 ของมูลค่าที่ดิน
 - ส่วนที่ดินที่มีเนื้อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดิน 10 ล้านบาทขึ้นไป จะกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมการจัดประโยชน์ เท่ากับครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50) ของร้อยละ 30 ของมูลค่าที่ดิน
 - ค่าเช่า
 - สำหรับที่ดินที่มีเนื้อที่น้อยกว่า 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดินน้อยกว่า 10 ล้านบาท โดยทั่วไป จะกำหนดอัตราค่าเช่าตามบัญชีประเภทการจัดให้เช่าเพื่อการพาณิชย์กรรมของกรมธนารักษ์ ซึ่งส่วนใหญ่จากฐานข้อมูลของกรมธนารักษ์พบว่า มีอัตราค่าเช่าที่สูงกว่าค่าเช่ารายปีของที่ดินที่มีเนื้อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดิน 10 ล้านบาทขึ้นไป ดังนั้นในการศึกษานี้ จะสมมติให้มีค่าเช่าตลอดอายุสัญญาคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) เท่ากับร้อยละ 15 ของมูลค่าที่ดิน
 - ส่วนที่ดินที่มีเนื้อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดิน 10 ล้านบาทขึ้นไป จะกำหนดให้มีค่าเช่าตลอดอายุสัญญาคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) เท่ากับที่เหลืออีกครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50) ของร้อยละ 30 ของมูลค่าที่ดิน

16.3 การประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของ รัฐวิสาหกิจ: กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย

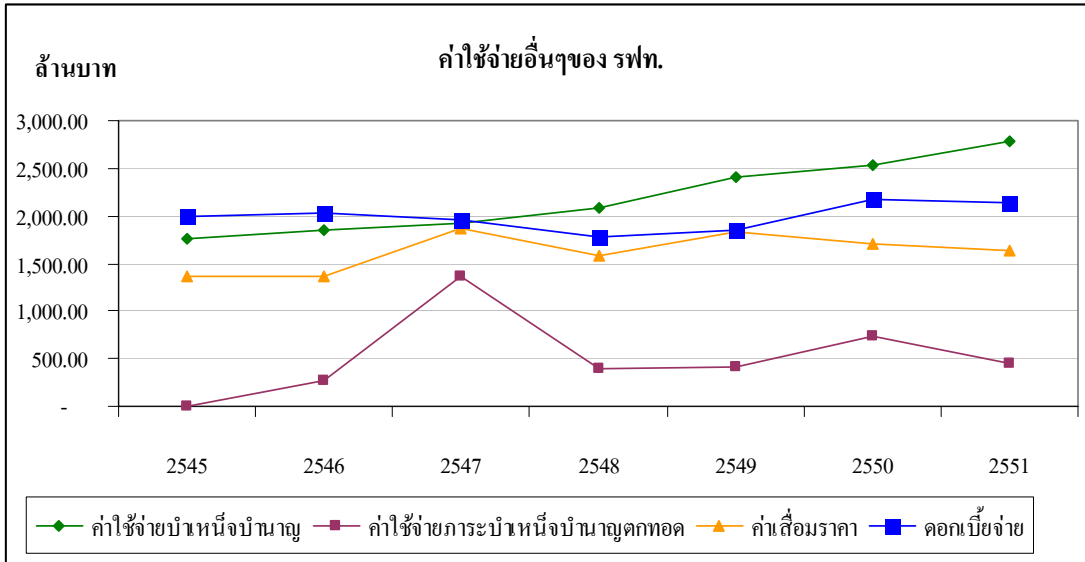
เช่นเดียวกับกรณีของการบริหารทรัพย์สินของการรถไฟ ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 15 ว่า ปัจจุบัน รฟท. มีรายได้หลักมาจากการให้บริการเดินรถขนส่ง ประมาณร้อยละ 71 รองลงมาเป็นรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน ซึ่งมีมูลค่าประมาณร้อยละ 11 นอกจากนี้ รฟท. ยังมีรายได้จากค่าตอบแทนโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงด้วยเช่นกัน อีกประมาณร้อยละ 8 และเงินอุดหนุนและชดเชยจากรัฐบาล รวมทั้งรายได้อื่น ๆ รวมกันประมาณร้อยละ 10 ของรายได้จากการดำเนินงาน

แต่เนื่องจาก รฟท. เป็นหน่วยงานที่ให้บริการเพื่อสาธารณะ การจัดเก็บรายได้จากการขนส่งเดินรถจึงทำได้ไม่มากนัก นอกจากนี้ ถึงแม้ รฟท. จะมีทรัพย์สินในรูปอสังหาริมทรัพย์จำนวนมาก แต่ รฟท. ยังขาดความชำนาญในด้านนี้ ประสิทธิภาพการบริหารทรัพย์สินยังต่ำ ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ โดยเฉพาะที่ดินหลายแปลงที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์ จึงทำให้สร้างรายได้ได้น้อย รายได้ทั้งหมดจึงยังไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการเดินรถและการดูแลรักษาระบบราง รวมทั้งความจำเป็นในการลงทุนเพิ่มเติมของ รฟท. รวมทั้งภาระการเงินอื่นๆด้วย เช่น ภาระบำเหน็จบำนาญที่ รฟท. จะต้องจ่ายให้แก่พนักงานที่เกษียณไปแล้ว ทำให้ รฟท. มี ปัญหาขาดทุนอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องพึ่งการสนับสนุนทางการเงินจากทางภาครัฐมาโดยตลอด

การที่ รฟท. ประสบปัญหาด้านการเงินมาเป็นเวลานาน การกู้ยืมเงินเป็นทางเลือกหนึ่งที่ รฟท. นำมาใช้ ซึ่งก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ รฟท. ยังเป็นองค์กรขนาดใหญ่ ก่อตั้งมาเป็นเวลานาน ทำให้จำนวนบุคลากรมีมาก ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรทั้งเงินเดือนและสวัสดิการต่างๆจึงสูงตามไปด้วย และจากข้อมูลโครงสร้างบุคลากร พบว่า พนักงานส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งจะทยอยครบกำหนดเกษียณอายุ ทำให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญตามมา

ทั้งนี้ รฟท. มีภาระบำเหน็จบำนาญสะสมจนถึงปัจจุบัน ปีงบประมาณ 2551 นี้ รวมทั้งสิ้น 2,777,356,943 บาท (ข้อมูลจากงบกำไรขาดทุนปี 2551 รฟท. สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2551) จากพนักงาน รฟท. ที่บรรจุก่อนวันที่ 24 พฤศจิกายน 2542 ที่เกษียณอายุแล้ว และมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญจาก รฟท. ทั้งสิ้น 12,055 คน (ข้อมูลจากฝ่ายระบบข้อมูล การรถไฟฯ) ซึ่งเป็นภาระบำเหน็จบำนาญที่สะสมจากที่พนักงานเกษียณในทุกปีหลังจากหักผู้ที่เสียชีวิตแล้ว

แผนภาพที่ 16.2 ค่าใช้จ่ายอื่นๆของการรถไฟแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2545-2551

ที่มา: งบการเงิน การรถไฟแห่งประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม คณะผู้วิจัยได้ประมาณการภาระค่าใช้จ่ายบำนาญที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยคำนวณจากพนักงาน รฟท.ทั้งหมดที่บรรจุก่อนเดือนพฤศจิกายน 2542 ที่จะทยอยเกษียณในแต่ละปีเมื่ออายุครบ 60 ปี โดยสมมติว่าไม่มีการลาออกหรือออกจากงานด้วยเหตุผลอื่นได้นอกจากเกษียณ และมีขึ้นการเติบโตของเงินเดือนเฉลี่ยร้อยละ 6.5 ต่อปีจนกว่าจะครบกำหนดเกษียณอายุ ที่สำคัญการประมาณนี้สมมติว่า ไม่มีผู้ที่จะเกษียณอายุและรับบำนาญเสียชีวิต

ตารางที่ 16.5 ผลการประมาณการผู้ที่จะเกษียณอายุและภาระบำนาญที่จะเกิดขึ้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 เป็นต้นไปของการรถไฟแห่งประเทศไทย

ปีเกษียณ	จำนวนพนักงานที่เกษียณ (คน)	จำนวนพนักงานที่เกษียณสะสม (คน)	เงินเดือนก่อนคิดบำนาญ (บาท)	เงินที่คิดบำนาญ (บาทต่อเดือน)	เงินที่คิดบำนาญ (บาทต่อปี)	ภาระบำนาญสะสม (บาท)
2552	396	12,451	15,721,100.00	11,911,481.00	142,937,772.00	2,920,294,715.00
2553	415	12,866	17,387,194.00	13,326,480.00	159,917,760.00	3,080,212,475.00
2554	417	13,283	18,080,894.00	13,883,056.00	166,596,672.00	3,246,809,147.00
2555	418	13,701	19,086,379.00	14,671,687.00	176,060,244.00	3,422,869,391.00
2556	440	14,141	21,319,778.00	16,366,359.00	196,396,308.00	3,619,265,699.00
2557	461	14,602	22,906,337.00	17,696,601.00	212,359,212.00	3,831,624,911.00

▪ กรอบแนวความคิดในการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ปี เกษียณ	จำนวน พนักงานที่ เกษียณ (คน)	จำนวน พนักงานที่ เกษียณสะสม (คน)	เงินเดือนก่อน คิดบำนาญ (บาท)	เงินที่คิด บำนาญ (บาทต่อเดือน)	เงินที่คิด บำนาญ (บาทต่อปี)	ภาระบำนาญ สะสม (บาท)
2558	454	15,056	23,659,589.00	18,323,435.00	219,881,220.00	4,051,506,131.00
2559	463	15,519	24,571,500.00	18,629,868.00	223,558,416.00	4,275,064,547.00
2560	470	15,989	24,173,595.00	18,052,221.00	216,626,652.00	4,491,691,199.00
2561	463	16,452	25,335,168.00	19,129,075.00	229,548,900.00	4,721,240,099.00
2562	537	16,989	30,466,232.00	22,916,601.00	274,999,212.00	4,996,239,311.00
2563	615	17,604	36,318,502.00	27,545,670.00	330,548,040.00	5,326,787,351.00
2564	593	18,197	36,483,584.00	27,764,233.00	333,170,796.00	5,659,958,147.00
2565	592	18,789	36,399,700.00	27,534,719.00	330,416,628.00	5,990,374,775.00
2566	489	19,278	28,572,741.00	21,238,282.00	254,859,384.00	6,245,234,159.00
2567	395	19,673	21,211,985.00	15,237,514.00	182,850,168.00	6,428,084,327.00
2568	366	20,039	20,419,013.00	14,771,318.00	177,255,816.00	6,605,340,143.00
2569	441	20,480	25,712,667.00	18,929,292.00	227,151,504.00	6,832,491,647.00
2570	335	20,815	17,835,676.00	12,918,363.00	155,020,356.00	6,987,512,003.00
2571	321	21,136	16,169,468.00	11,528,769.00	138,345,228.00	7,125,857,231.00
2572	320	21,456	16,857,974.00	12,095,853.00	145,150,236.00	7,271,007,467.00
2573	270	21,726	14,676,584.00	10,764,878.00	129,178,536.00	7,400,186,003.00
2574	285	22,011	16,328,919.00	12,118,824.00	145,425,888.00	7,545,611,891.00
2575	226	22,237	13,393,262.00	10,006,344.00	120,076,128.00	7,665,688,019.00
2576	219	22,456	14,202,062.00	10,872,479.00	130,469,748.00	7,796,157,767.00
2577	241	22,697	16,949,437.00	13,357,320.00	160,287,840.00	7,956,445,607.00
2578	261	22,958	19,123,750.00	15,273,299.00	183,279,588.00	8,139,725,195.00
2579	228	23,186	17,435,127.00	14,127,079.00	169,524,948.00	8,309,250,143.00
2580	204	23,390	15,532,536.00	12,687,751.00	152,253,012.00	8,461,503,155.00
2581	205	23,595	15,922,890.00	13,022,481.00	156,269,772.00	8,617,772,927.00
2582	182	23,777	14,313,646.00	11,779,124.00	141,349,488.00	8,759,122,415.00
2583	100	23,877	8,042,563.00	6,685,942.00	80,231,304.00	8,839,353,719.00
2584	27	23,904	2,150,558.00	1,806,460.00	21,677,520.00	8,861,031,239.00

ที่มา: ฝ่ายระบบข้อมูล การรถไฟแห่งประเทศไทย

จากการพิจารณาการประมาณการดังกล่าวพบว่า จะมีพนักงาน รฟท. ที่บรรจุก่อน 24 พฤศจิกายน 2542 ที่ยังไม่ครบกำหนดเกษียณรวมทั้งสิ้น 11,849 คนทยอยเกษียณอายุตั้งแต่ปี 2552 และจะเกษียณครบหมดรุ่นสุดท้ายในปี 2584 ซึ่งจะมีภาระบำนาญเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณ 200,000,000 บาทต่อปี และมีภาระบำนาญสะสมสูงถึง 8,861,031,239 บาท ซึ่งจะเป็นภาระค่าใช้จ่ายของ รฟท. .จนกว่าผู้ที่เกษียณอายุจะเสียชีวิตหมด ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าปัจจุบัน รฟท. มีผลการดำเนินงานที่ขาดทุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เป็นการของรัฐบาลที่มากเกินไป รฟท. จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนสำหรับรองรับค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนี้

การแก้ไขปัญหาด้านการเงินของ รฟท. นั้น นอกจากการพึ่งพาความช่วยเหลือจากรัฐบาลแล้ว รฟท. เองก็จำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างองค์กร และพัฒนาบริการเพื่อเพิ่มรายได้ รวมทั้งการนำทรัพย์สินที่ศักยภาพในการพัฒนาเชิงพาณิชย์มาบริหารมาใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมเพื่อสร้างรายได้ อีกทางหนึ่งด้วย

16.4 สมมติฐานในการวิเคราะห์จากทัศนวิสัยในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ; กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย

- สมมติฐานการศึกษาในการประมาณค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญ

สำหรับเหตุผลที่คณะผู้วิจัยเลือกภาระค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญมาทำการเปรียบเทียบนั้น เนื่องจากเห็นว่าเป็นค่าใช้จ่ายหลักที่สำคัญที่ รฟท. มีภาระผูกพันในการตอบแทนให้กับบุคลากรที่ทำงานให้ประโยชน์แก่องค์กรมาโดยตลอด และยากที่จะหลีกเลี่ยง

จากข้อมูลในข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีพนักงาน รฟท. ที่บรรจุก่อน 24 พฤศจิกายน 2542 ที่ยังไม่ครบกำหนดเกษียณ จะทยอยเกษียณอายุตั้งแต่ปี 2552 จนครบหมดรุ่นสุดท้ายในปี 2584 รวมทั้งสิ้น 11,849 คน ซึ่งจะทำให้เกิดภาระบำนาญเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณ 200,000,000 บาทต่อปี ซึ่งจะเป็นภาระค่าใช้จ่ายของ รฟท. .จนกว่าผู้ที่เกษียณอายุเหล่านั้นจะเสียชีวิตหมด หากตั้งสมมติฐานว่าพนักงาน รฟท. ผู้ที่เกษียณอายุไม่มีการเสียชีวิตเลย จะทำให้มียอดภาระบำนาญสะสมสูงถึง 8,861,031,239 บาท ในปี พ.ศ.2584

หากพิจารณาตามหลักความเป็นจริงแล้วข้อสมมติฐานดังกล่าวจะไม่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้น เพื่อให้การศึกษานี้ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุด คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการประมาณการภาระค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญโดยอิงพื้นฐานความเป็น โดยใช่สมมติฐานดังนี้

1) พนักงาน รพท.ผู้เกษียณอายุที่อยู่ในกองทุน สำหรับกลุ่มที่เกษียณอายุก่อนปี พ.ศ.2552 ทั้งหมด เสียชีวิตออกจากกองทุนเมื่ออายุครบ 75 ปีขึ้นไป จนเสียชีวิตออกจากกองทุนจนหมด แต่เนื่องจากปัญหาฐานข้อมูลที่ไม่ทราบอายุของผู้ที่เกษียณอายุก่อนปี พ.ศ.2552 แต่ละราย ดังนั้นในการศึกษานี้จึงได้ใช้ค่าเฉลี่ยของผู้ที่เกษียณอายุเข้าสู่กองทุนก่อนปี พ.ศ.2552 โดยสมมติให้ผู้เกษียณอายุแล้วดังกล่าวทั้ง 12,055 ราย จะเสียชีวิตออกจากกองทุนในจำนวนเท่ากันทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 - 2566

2) พนักงาน รพท.ผู้ที่จะเกษียณอายุตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 เป็นต้นไป เสียชีวิตออกจากกองทุนเมื่ออายุครบ 75 ปีขึ้นไป เท่ากับจำนวนผู้ที่เกษียณอายุในรอบเดียวกัน (Crop) จนเสียชีวิตออกจากกองทุนจนหมด ซึ่งผู้ที่จะเกษียณอายุตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 จะเสียชีวิตออกจากกองทุนในปี พ.ศ.2567 เป็นปีแรก และทยอยเสียชีวิตออกจากกองทุนทุกปี ซึ่งจะมีผู้เสียชีวิตออกจากกองทุนคนสุดท้ายในปี พ.ศ.2599

● สมมติฐานการศึกษาในการคัดกรองทรัพย์สินที่จะนำมาวิเคราะห์จากทัศน

การวิเคราะห์จากทัศนในการศึกษานี้ จะเป็นการวิเคราะห์รายได้ที่คาดว่าจะได้รับจากการนำทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ในรูปของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ครอบครองโดย รพท. มาพัฒนาหรือใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินและทำเลที่ตั้งนั้นๆ โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด (Highest and Best Use) และค่าเช่าที่ควรได้รับตามความเหมาะสมของทำเลที่ตั้ง การเข้าถึงพื้นที่ (Accessibility) และข้อกำหนดผังเมืองในการใช้ประโยชน์บนพื้นที่นั้น เพื่อเปรียบเทียบกับภาระค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยในบทนี้จะเป็นการนำเสนอสมมติฐานเบื้องต้นในการคัดกรองทรัพย์สินของ รพท. ที่อยู่ในรูปของอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่ดินบางแปลงที่มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาได้ก่อน จากที่ดินที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ทั้งหมดที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร สำหรับนำไปประมาณการรายได้ และวิเคราะห์จากทัศนต่อไป

จากรายงานการตรวจสอบการดำเนินงานการบริหารการจัดประโยชน์ในทรัพย์สิน รพท. โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ณ ปี 2549 รพท. มีกรรมสิทธิ์ที่ดินกระจายอยู่ทั่วประเทศจำนวน 233,860-1-25 ไร่ โดยเป็นพื้นที่เขตทางถึง 186,640 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 79.8 ส่วนพื้นที่บ้านพักที่ทำการและพื้นที่ยานสถานี) ที่เป็นส่วนวาง (รวมกันประมาณ 8,615 ไร่ หรือร้อยละ 3.7 และที่ดินที่มี

² การรถไฟให้ข้อสมมติฐานว่าอายุขัยของคนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 75 ปี

³ การรถไฟให้ข้อสมมติฐานว่าอายุขัยของคนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 75 ปี

ศักยภาพนำไปจัดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ทั้งหมดทั่วประเทศ 38,605 ไร่ หรือประมาณ ร้อยละ 16.5 ของที่ดินที่ รพท.มีกรรมสิทธิ์อยู่ทั่วประเทศ

ตารางที่ 16.6 บัญชีที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย

รายการ	กทม.และ ปริมณฑล	สาย เหนือ	สายใต้	สาย ตะวันออกเฉียงเหนือ	สาย ตะวันออก	รวม
พื้นที่เขตทาง	7,793	31,823	81,855	50,255	14,914	186,640
พื้นที่บ้านพัก/ที่ทำการ	1,024	397	739	860	87	3,107
พื้นที่ย่านสถานี (ราง)	1,144	741	2,242	1,088	293	5,508
พื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์	3,973	3,891	13,510	12,119	5,112	38,605
รวม	13,934	36,852	98,346	64,322	20,406	233,860

ที่มา: รายงานการตรวจสอบการดำเนินงานการบริหารการจัดประโยชน์ในทรัพย์สิน รพท. โดย สตง. ปี2549

โดยพื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 3,973 ไร่ คิดเป็นประมาณ ร้อยละ 10 ของพื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ทั้งหมด ได้แก่

- 1) ที่ดินย่านมักกะสัน
- 2) ที่ดินย่านพหลโยธิน จตุจักร
- 3) ที่ดินย่านบางซื่อ วงศ์สว่าง
- 4) ที่ดินย่านริมแม่น้ำ ชองนนทบุรี
- 5) ที่ดินย่านหลักสี่
- 6) ที่ดินย่านลาดกระบัง
- 7) ที่ดินย่านบ้านทับช้าง พระโขนง
- 8) ที่ดินย่านคลองตัน บางกะปิ
- 9) ที่ดินย่านบางเขน แขวงลาดยาว จตุจักร
- 10) ที่ดินย่านราชปรารภ พญาไท
- 11) ที่ดินย่านศิริราช ธนบุรี
- 12) ที่ดินย่านรองเมือง ปทุมวัน
- 13) ที่ดินย่านอโศก ดินแดง
- 14) ที่ดินย่านตลาดพลู บางเขิน
- 15) ที่ดินย่านคลองสาน ธนบุรี
- 16) ที่ดินย่านพระราม 6 สามเสนใน
- 17) ที่ดินย่านบ้านฉิมพลี ตลิ่งชัน
- 18) ที่ดินย่านบางบำหรุ บางกอกน้อย
- 19) ที่ดินย่านถนนรัชดาภิเษก เป็นต้น

แต่เมื่อพิจารณาจากทำเล การคมนาคมขนส่ง และการเข้าถึงพื้นที่ แล้ว พบว่า พื้นที่ที่มีความเป็นไปได้สูงที่จะได้มีการพัฒนาก่อน และมีความพร้อมด้านข้อมูลที่จะนำมาศึกษาและประมาณการรายได้ในเบื้องต้นนี้ ได้แก่

- 1) ที่ดินย่านมักกะสัน จำนวน 568 ไร่ บริเวณที่ดินของ รพท. ที่ปัจจุบัน รพท. ใช้เป็นโรงซ่อมซึ่งอยู่ในบริเวณที่มีกิจกรรมการค้าปลีกที่สำคัญย่านประตูน้ำ และเป็นพื้นที่ใจกลางเมืองที่มีระบบคมนาคมต่างๆผ่าน เช่น รถไฟฟ้าเชื่อมโยงกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สามารถเชื่อมต่อกับระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน รถไฟระหว่างเมือง รถไฟชานเมือง รถประจำทางในเมือง และโครงข่ายระบบถนนและทางพิเศษ ทำให้พื้นที่นี้มีศักยภาพในเชิงธุรกิจที่ดีอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งสามารถพัฒนาให้เชื่อมโยงกับพื้นที่ย่านพหลโยธินได้ โดยในการศึกษานี้ได้สมมติให้เริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2554
- 2) ที่ดินย่านริมแม่น้ำช่องนนทรี จำนวน 27.7 ไร่ ซึ่งตามข้อกำหนดผังเมือง พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตที่ดินประเภทพาณิชยกรรม โดยตั้งอยู่ใกล้ย่านธุรกิจ ได้แก่ แหล่งการค้าตลาดคลองเตย มีตลาดสด และเป็นย่านค้าส่ง-ค้าปลีกสินค้าอุปโภคบริโภคแหล่งใหญ่แห่งหนึ่งของกรุงเทพฯ และใกล้กับศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์และสวนสาธารณะอย่างสวนลุมพินี รวมถึงสามารถเชื่อมต่อกับศูนย์กลางธุรกิจของกรุงเทพฯ ในย่านสาทร และย่านสีลม ได้ด้วย โดยในการศึกษานี้ได้สมมติให้เริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2555

นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ที่อยู่ในแผนพัฒนาโครงการของ รพท. ในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการนำทรัพย์สินของ รพท. ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงพาณิชย์มาบริหารมาใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมเพื่อสร้างรายได้ อีก 6 แปลง ได้แก่

- 1) พื้นที่ริมถนนรัชดาภิเษก (แปลง 4) มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 289.63 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 4,897,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 601,000 บาท
- 2) พื้นที่บริเวณถนนพระรามหก มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 747.25 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 3 ปี และให้จัดประโยชน์ 20 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 2,835,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 482,000 บาท
- 3) พื้นที่ย่านพหลโยธิน (บริเวณองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร) มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 3,170 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 67,007,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 8,221,000 บาท
- 4) พื้นที่บริเวณริมถนนเทิดพระเกียรติ มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 1,910 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 22,808,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 2,798,000 บาท

5) พื้นที่บริเวณบางซื่อ-คลองตัน มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 437.50 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 12,520,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 1,536,000 บาท

6) พื้นที่ริมถนนรัชดาภิเษก (แปลง 5) มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 875 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 4,897,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 601,000 บาท

ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ที่มีความเป็นไปได้สูงที่จะได้มีการพัฒนาให้เกิดรายได้ หาก รพท. มีการวางแผนเพื่อพัฒนา ปรับปรุงการใช้งานในพื้นที่เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และดีที่สุด (Highest and Best Use) ตามศักยภาพของพื้นที่และทำเลนั้นๆ แล้ว จะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ รพท. อีกไม่น้อย นอกจากนี้ รพท. ยังมีโอกาสที่จะได้รายได้จากค่าเช่าที่สูง เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีทำเลที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ที่กฎหมายผังเมืองกำหนดให้ใช้ประโยชน์เพื่อพาณิชยกรรมได้ การเข้าถึงพื้นที่ทำได้สะดวก และแวดล้อมไปด้วยระบบคมนาคมขนส่งที่หลากหลาย อยู่ไม่ไกลจากบริเวณศูนย์กลางธุรกิจของเมืองอีกด้วย

โดยคณะผู้วิจัยได้มีการกำหนดสมมติฐานในการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการนำทรัพย์สินของ รพท. มาจัดประโยชน์เพื่อสร้างรายได้ ดังนี้

- กำหนดให้ช่วงเวลาดำเนินการก่อสร้างโครงการ ในช่วงต้นของการจัดประโยชน์ และตั้งสมมติฐานว่าผู้เช่าจะมีรายได้จากการดำเนินโครงการตั้งแต่ปีแรกหลังจากการก่อสร้างเสร็จ
 - การกำหนดค่าเช่าในช่วงการดำเนินการก่อสร้าง
- 1) สำหรับโครงการที่มีการจัดประโยชน์ 30 ปี และมีช่วงดำเนินการก่อสร้าง 4 ปี นั้นกำหนดให้ผู้เช่าจ่ายค่าเช่าปีแรกเท่ากับร้อยละ 0 ของค่าเช่าปีแรกเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและเริ่มมีรายได้จากการดำเนินโครงการ ปีที่สองเท่ากับร้อยละ 25 ปีที่สาม ร้อยละ 50 และปีที่สี่ค่าเช่าเท่ากับร้อยละ 75 ของค่าเช่าปีแรกเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและเริ่มมีรายได้
 - 2) สำหรับโครงการที่มีการจัดประโยชน์ 20 ปี และมีช่วงดำเนินการก่อสร้าง 3 ปี นั้นกำหนดให้ผู้เช่าจ่ายค่าเช่าปีแรกเท่ากับร้อยละ 0 ของค่าเช่าปีแรกเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและเริ่มมีรายได้จากการดำเนินโครงการ ปีที่สองเท่ากับร้อยละ 33 และปีที่สามค่าเช่าเท่ากับร้อยละ 67 ของค่าเช่าปีแรกเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและเริ่มมีรายได้
- เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและผู้เช่าเริ่มมีรายได้จากการดำเนินโครงการ ให้มีการปรับค่าเช่าเพิ่มร้อยละ 5 ต่อปี
 - ใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 7

17

แบบจำลองเพื่อการประมาณการ รายได้จากการบริหารทรัพยากรสิน

ดังที่กล่าวในบทที่แล้วว่า การวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenario Analysis) เพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพยากรสินของรัฐในการศึกษานี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ รายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุโดยกรมธนารักษ์ และรายได้จากการบริหารทรัพยากรสินของรัฐวิสาหกิจ--กรณีศึกษาการรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพยากรสินให้เกิดประโยชน์ตามศักยภาพและช่วยสร้างรายได้ให้แก่ภาครัฐเพิ่มขึ้นได้ ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยในบทนี้จะกล่าวถึงโครงสร้างของแบบจำลองการวิเคราะห์ฉากทัศน์เพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพยากรสิน และแสดงผลการประมาณการรายได้ในแต่ละกรณี

17.1 การวิเคราะห์ฉากทัศน์เพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ

แบบจำลองการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ เป็นการประมาณการรายได้ใน 2 กรณี คือ

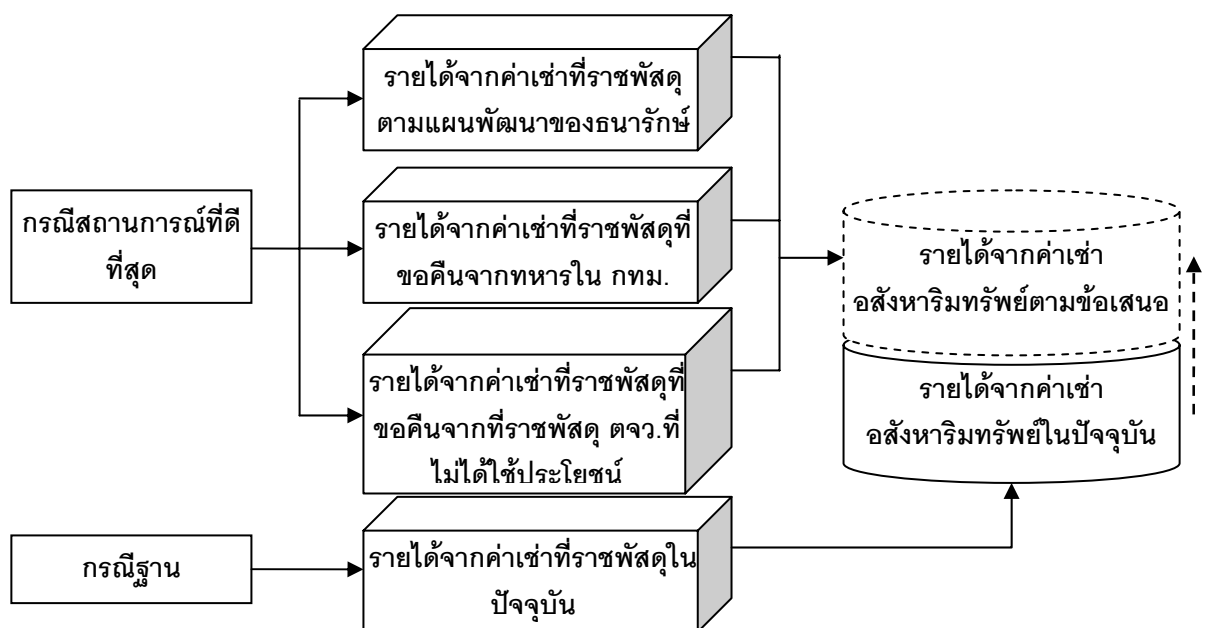
1. กรณีฐาน (Based Case) ซึ่งกรณีนี้เป็นการประมาณการจากสถานการณ์ปัจจุบันในการนำที่ดินราชพัสดุของกรมธนารักษ์มาจัดประโยชน์ และถือเป็นแหล่งรายได้เดี่ยวสำหรับประเภทรายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์

2. กรณีสถานการณ์ที่ดีที่สุด (Best Case) เป็นกรณีที่สมมติให้กรมธนารักษ์นำที่ดินราชพัสดุที่มีศักยภาพมาพัฒนาจัดประโยชน์เพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากรายได้จากการจัดประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุที่มีสัญญาเช่าในปัจจุบัน ได้แก่

- 1) รายได้จากการนำที่ดินที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์มาพัฒนาตามแผนพัฒนาโครงการของกรมธนารักษ์ ซึ่งได้มีการนำเสนอในคณะทำงานที่ราชพัสดุแล้ว
- 2) รายได้จากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ ในการศึกษานี้มี 2 รูปแบบ คือ
 - 2.1) การขอคืนที่ดินราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามศักยภาพของที่ดินและทำเลที่ตั้งของที่ดินราชพัสดุนั้นๆ
 - 2.2) การขอคืนที่ดินราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในต่างจังหวัด ที่มีศักยภาพในการพัฒนาที่ดีที่สุด (เกรด เอ)

โดยมีโครงสร้างของแบบจำลองการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ดินราชพัสดุ ดังนี้

แผนภาพที่ 17.1 โครงสร้างของแบบจำลองการวิเคราะห์ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ดินราชพัสดุ

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

17.2 การจำลองสถานการณ์ผ่านสมมติฐานในการวิเคราะห์ ฉากทัศน์ในการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ ราชพัสดุ

ในการวิเคราะห์ฉากทัศน์เพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในการศึกษานี้ จะเป็นการพิจารณาจากข้อมูลดังต่อไปนี้

- **กรณีฐาน (Based Case)** เป็นการประมาณการรายได้จากการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุในปัจจุบัน ในประเภทค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ จากสมมติฐานที่ให้มีการปรับอัตราค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ทุก 5 ปี แต่ปัจจุบันสัญญาเช่าที่ราชพัสดุแต่ละสัญญาจะครบกำหนดอายุสัญญาเช่าไม่พร้อมกัน การศึกษานี้จึงสมมติให้ ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ทุกปี รวมทั้งตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นไป กรมธนารักษ์จะมีรายได้ค่าเช่าจากสนามบินสุวรรณภูมิ โดยคิดเป็นสัดส่วนของรายได้ (Revenue Sharing) จากการดำเนินกิจการสนามบินร้อยละ 5 ของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่าย แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 700 ล้านบาทต่อปี และมีรายได้ค่าเช่าท่าอากาศยาน จากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยคิดเป็นสัดส่วนของรายได้ (Revenue Sharing) ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่า 180 ล้านบาทต่อปี

ผลการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในกรณีฐาน ที่มีเฉพาะรายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์จากการจัดประโยชน์ในที่ราชพัสดุในปัจจุบัน ดังที่แสดงในตารางที่ 17.1 กรมธนารักษ์จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากค่าเช่าที่ดินและอาคารราชพัสดุเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี รวมทั้งค่าเช่าสนามบินสุวรรณภูมิที่กำหนดรายได้ขั้นต่ำที่ 700 ล้านบาทต่อปี และค่าเช่าท่าอากาศยานที่กำหนดรายได้ขั้นต่ำที่ 180 ล้านบาทต่อปี โดยภายในปีงบประมาณ 2560 กรมธนารักษ์จะมีรายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ 3,707.45 ล้านบาท

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ตารางที่ 17.1 ผลการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในกรณีฐาน

สมมติฐานรายได้ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ จากการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุปัจจุบัน

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทรายได้	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ค่าเช่าปรับเพิ่มเฉลี่ย 3% ต่อปี	2,042.61	2,103.89	2,232.02	2,298.98	2,367.95	2,438.99	2,512.16	2,587.52	2,665.15	2,745.10	2,827.45
รายได้ค่าเช่าสนามบินสุวรรณภูมิ (ขั้นต่ำ)			700.00	700.00	700.00	700.00	700.00	700.00	700.00	700.00	700.00
รายได้ค่าเช่าพิเศษ*		1,429.01	180.00	180.00	180.00	180.00	180.00	180.00	180.00	180.00	180.00
ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ (ล้านบาท)	2,042.61	3,532.90	3,112.02	3,178.98	3,247.95	3,318.99	3,392.16	3,467.52	3,545.15	3,625.10	3,707.45

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

หมายเหตุ: *ผลการจัดเก็บรายได้ในปี 2551 มีจำนวนสูงกว่าการจัดเก็บรายได้ในอดีตที่ผ่านมา เนื่องจากมีรายได้พิเศษเกิดขึ้นครั้งเดียว จากการบริหารที่ราชพัสดุ 1,749.791 ล้านบาท

● **กรณีสถานการณ์ที่ดีที่สุด** เป็นการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น จากการนำที่ดินราชพัสดุมาจัดประโยชน์ใหม่ให้เหมาะสมตามศักยภาพและทำเลที่ตั้งของที่ดินราชพัสดุนั้น ตามข้อเสนอในการศึกษานี้ ได้แก่

1. โครงการพัฒนาตามแผนของกรมธนารักษ์ (แปลงที่ได้มีการศึกษาวิเคราะห์โครงการแล้ว) ที่กำหนดไว้ในการประชุมคณะทำงานการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เดือนมิถุนายน-ตุลาคม 2550 ได้แก่

1) แปลงที่ตั้งสถานีขนส่งหมอชิต กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 63-2-65 ไร่ โดยมีแผนจะพัฒนาพื้นที่ให้เป็นที่จอดรถและอู่ซ่อมบำรุง รวมทั้งโรงแรม ซึ่งมีแผนจะเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2554

2) แปลงกองดุริยางค์ทหารอากาศ กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 16-0-81.1 ไร่ โดยมีแผนจะพัฒนาเป็นอาคารโรงแรมและที่พักอาศัย รวมทั้งที่จอดรถ ซึ่งจะเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2553

3) แปลงศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 53-0-15 ไร่ โดยมีแนวคิดจะดำเนินการพัฒนาโครงการเป็นส่วนขยายของศูนย์การประชุม โดยจัดสร้างเป็น Convention & Exhibition Center ซึ่งจะเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2554

4) แปลงสถาบันการบินพลเรือน กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 27-1-90 ไร่ โดยมีแผนจะพัฒนาเป็นอาคารสำนักงานและที่จอดรถ ซึ่งจะเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2556

5) แปลงแหลมไม้แก่น เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ 37-1-85 ไร่ โดยมีแผนจะพัฒนาพื้นที่เป็นโรงแรม ประเภท Boutique ระดับ luxury ซึ่งตามแผนจะเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2553

โดยใช้สมมติฐานในการวิเคราะห์หากทัศน์ ได้แก่

- ในการประมาณมูลค่าผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับให้ใช้ราคาประเมินที่ดิน
- ปรับอัตราค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ทุก 5 ปี
- ใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 6.15 (เท่ากับอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรระยะยาว (Coupon Rate) ตามระเบียบของกรมธนารักษ์)
- ผลตอบแทนจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่าราคาที่ดิน โดยต้องแบ่งชำระเป็นค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ร้อยละ 50 ของผลประโยชน์ตอบแทน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 50 นำไปคำนวณเป็นค่าเช่า 30 ปี คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value)

2. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ

2.1) การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 แปลง ได้แก่

แปลงที่ 1 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง เนื้อที่ทั้งแปลงประมาณ 1,250 ไร่ เริ่มดำเนินโครงการได้ในปี พ.ศ. 2555

แปลงที่ 2 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองพันทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน เนื้อที่ทั้งแปลงประมาณ 1,680 ไร่ เริ่มดำเนินโครงการได้ในปี พ.ศ. 2556

แปลงที่ 3 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท เนื้อที่ประมาณ 300 ไร่ เริ่มดำเนินโครงการได้ในปี พ.ศ. 2554

โดยใช้สมมติฐาน ดังต่อไปนี้

- หน่วยงานที่ครอบครองที่ดินราชพัสดุทั้ง 3 แปลง ยินยอมส่งคืนที่ดินราชพัสดุให้กรมธนารักษ์ ในอัตราส่วนร้อยละ 10 ของพื้นที่¹
- ใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 6.15 (เท่ากับอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรระยะยาว (Coupon Rate) ตามระเบียบของกรมธนารักษ์)
- ผลตอบแทนจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของมูลค่าราคาที่ดิน โดยต้องแบ่งชำระเป็นค่าธรรมเนียมการจัดหาประโยชน์ร้อยละ 50 ของผลประโยชน์ตอบแทน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 50 นำไปคำนวณเป็นค่าเช่า 30 ปี คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value)
- ปรับอัตราค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ทุก 5 ปี

2.2) การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในต่างจังหวัด (ศักยภาพเกรด เอ)

โดยคัดเลือกที่ราชพัสดุที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงสุด (เกรด เอ) จากที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ใน 60 จังหวัด ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 398 แปลง ซึ่งที่ดินราชพัสดุดังกล่าวนี้มีการครอบครองโดยหน่วยงานต่างๆ ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) ที่ดินว่างทั้งแปลง 2) ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ และ 3) ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม

โดยมีสมมติฐานในการวิเคราะห์จากทัศน ดังต่อไปนี้

- จำนวนที่ดินที่มีศักยภาพจะนำมาจัดประโยชน์ให้เหมาะสมเพื่อสร้างรายได้จากทั่วประเทศ จำนวน 398 แปลง จาก 60 จังหวัด

¹ ตามมติคณะกรรมการกถนกรอง ที่ นร 1114/(คกก.1)/09 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2549 ที่ให้ความเห็นชอบให้ทุกส่วนราชการที่ครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุส่งคืนที่ราชพัสดุอย่างน้อยร้อยละ 10 ของพื้นที่ที่ครอบครองใช้ประโยชน์ทั้งหมดในปัจจุบัน

- เกณฑ์การคัดกรองข้อมูลจะคัดเลือกจากที่ดินราชพัสดุที่มีความเป็นไปได้ในการขอคืนมากที่สุดก่อน โดยในที่นี้จะใช้ข้อสันนิษฐานจากว่าที่ดินที่เป็นที่ว่างทิ้งแปลงจะสามารถขอคืนเพื่อนำมาจัดประโยชน์ได้ง่ายที่สุด ตามด้วยที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ และสุดท้ายคือที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม เมื่อคัดเลือกที่ดินตามรูปแบบการใช้ประโยชน์แล้ว จะวางแผนในการจัดประโยชน์โดยเริ่มจากจังหวัดขนาดใหญ่ในแต่ละภาคก่อน
- แบ่งการจัดประโยชน์เป็น 5 ปี ตามความเป็นไปได้ในการขอคืนที่ดินเพื่อนำมาจัดประโยชน์ใหม่ โดยเริ่มจากที่ดินว่างทิ้งแปลง ที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ และที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม
- ใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 6.15 (เท่ากับอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรระยะยาว (Coupon Rate) ตามระเบียบของกรมธนารักษ์)
- ปรับอัตราค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ทุก 5 ปี
- ระยะเวลาการเช่าที่ดินแต่ละแปลง จะกำหนดจากขนาดและมูลค่าที่ดินดังนี้
 - ที่ดินที่มีเนื้อที่น้อยกว่า 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดินน้อยกว่า 10 ล้านบาท จะสมมติให้มีระยะเวลาการเช่าเท่ากับ 20 ปี
 - ที่ดินที่มีเนื้อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดิน 10 ล้านบาทขึ้นไป จะสมมติให้มีระยะเวลาการเช่าเท่ากับ 30 ปี
- การกำหนดผลตอบแทนตามแผนข้อเสนอในการขอคืนที่ราชพัสดุมาปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมตามศักยภาพของที่ดินนั้น จะกำหนดตามขนาดหรือมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์การจัดประโยชน์ในที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ ดังนี้
 - ค่าธรรมเนียมการจัดประโยชน์
 - สำหรับที่ดินที่มีเนื้อที่น้อยกว่า 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดินน้อยกว่า 10 ล้านบาท จะกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมการจัดประโยชน์ เท่ากับร้อยละ 20 ของมูลค่าที่ดิน
 - ส่วนที่ดินที่มีเนื้อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดิน 10 ล้านบาทขึ้นไป จะกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมการจัดประโยชน์ เท่ากับครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50) ของร้อยละ 30 ของมูลค่าที่ดิน
 - ค่าเช่า
 - สำหรับที่ดินที่มีเนื้อที่น้อยกว่า 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดินน้อยกว่า 10 ล้านบาท โดยทั่วไป จะกำหนดอัตราค่าเช่าตามบัญชีประเภทการจัดให้เช่าต่างๆของกรมธนารักษ์ ซึ่งส่วนใหญ่ จากฐานข้อมูลของกรมธนารักษ์พบว่า มีอัตราค่าเช่าที่สูงกว่าค่าเช่ารายปีของที่ดินที่มีเนื้อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดิน 10 ล้านบาทขึ้นไป ดังนั้นในการศึกษานี้จะสมมติ

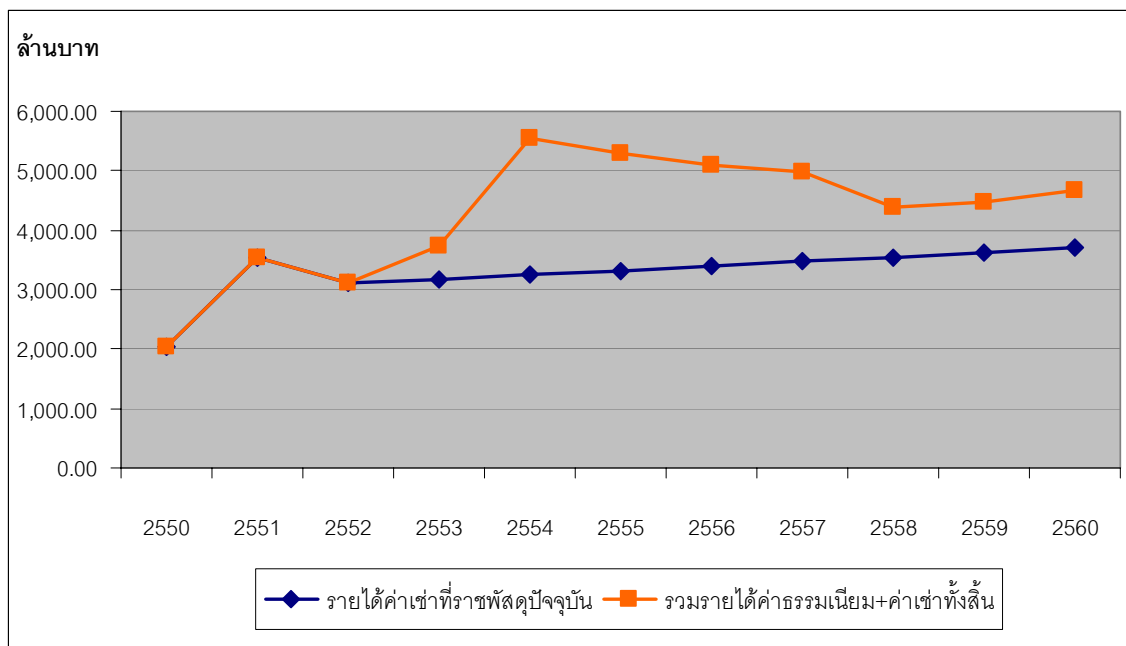
ให้มีค่าเช่าตลอดอายุสัญญาคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) เท่ากับร้อยละ 15 ของมูลค่าที่ดิน

ส่วนที่ดินที่มีเนื้อที่มากกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่ หรือมีมูลค่าที่ดิน 10 ล้านบาทขึ้นไป จะกำหนดให้มีค่าเช่าตลอดอายุสัญญาคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) เท่ากับที่เหลืออีกครั้งหนึ่ง (ร้อยละ 50) ของร้อยละ 30 ของมูลค่าที่ดิน

- ราคาประเมินที่ดินไม่เปลี่ยนแปลงตลอดแผนการจัดประโยชน์ที่ดินที่มีศักยภาพจากทั่วประเทศ

ผลการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในกรณีสถานการณ์ที่ดีที่สุด (Best Case) ที่คาดว่ากรมธนารักษ์จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำที่ดินราชพัสดุมาจัดประโยชน์ใหม่ตามข้อเสนอของการศึกษานี้ นอกเหนือจากรายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์จากการจัดประโยชน์ใหม่ที่ราชพัสดุในปัจจุบัน ดังที่แสดงในตารางที่ 17.2 และ ตารางที่ 17.3 โดยกรมธนารักษ์จะมีรายได้เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2554 ถึง 2557 เฉลี่ยประมาณเกือบสองพันล้านบาทต่อปี เนื่องจากมีรายได้จากค่าเช่าและค่าธรรมเนียมการจัดประโยชน์ของโครงการขนาดใหญ่ และตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 เป็นต้นไปกรมธนารักษ์จะมีรายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ประมาณ 900 ล้านบาทต่อปี อย่างไรก็ตามรายได้ที่กรมธนารักษ์ได้รับอาจน้อยกว่าที่ได้ประมาณการไว้ เนื่องจากจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการชดเชยให้แก่หน่วยงานราชการต่างๆที่กรมธนารักษ์ได้ขอคืนที่ดินราชพัสดุมาจัดประโยชน์ใหม่

แผนภาพที่ 17.2 เปรียบเทียบผลการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ตารางที่ 17.2 การประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในกรณีสถานการณ์ที่ดีที่สุด

สมมติฐานรายได้ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ จากการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุตามข้อเสนอในการศึกษา

- รายได้จากโครงการพัฒนาตามแผนกรมธนารักษ์

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทรายได้	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
รายได้ค่าเช่าที่ราชพัสดุปัจจุบัน											
ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์	2,042.61	3,532.90	3,112.02	3,178.98	3,247.95	3,318.99	3,392.16	3,467.52	3,545.15	3,625.10	3,707.45
รายได้ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นตามข้อเสนอในการศึกษา											
1. โครงการพัฒนาตามแผนของกรมธนารักษ์											
1) แปลงที่ตั้งสถานีขนส่งหมอชิต					550.00	5.35	5.35	5.35	5.35	5.35	6.15
2) แปลงกองดุริยางค์ทหารอากาศ				9.10	0.82	0.82	0.82	0.82	0.82	0.94	0.94
3) แปลงศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์						328.65	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
4) แปลงสถาบันการบินพลเรือน							115.40	6.19	6.19	6.19	6.19
5) แปลงแหลมไม้แก่น เกาะสมุย				51.90	6.90	6.90	6.90	6.90	6.90	7.93	7.93
รวมรายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์				61.00	878.65		115.40				
รวมรายได้ค่าเช่าจากโครงการพัฒนาตามแผนกรมธนารักษ์					7.72	113.07	113.07	119.26	119.26	120.42	141.22

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

- รายได้จากการเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ

หน่วย: ล้านบาท

ประเภทรายได้	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
2. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ											
2.1) ขอคืนที่ดินราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขต กทม											
1) กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ						112.50	6.41	6.41	6.41	6.41	6.41
2) กองพันทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์							302.40	17.22	17.22	17.22	17.22
3) กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์					189.00	10.76	10.76	10.76	10.76	10.76	12.38
รวมรายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์					189.00	112.50	302.40				
รวมรายได้ค่าเช่าจากการพัฒนาที่ดินราชพัสดุที่ขอคืนจากทหารใน กทม.						10.76	17.17	34.39	34.39	34.39	36.01
2.2) ขอคืนที่ดินราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในต่างจังหวัด (ศักยภาพเกรด เอ)											
1) พื้นที่ที่คาดว่าจะจัดประโยชน์ใหม่ในปี 2554				493.38	28.06	28.06	28.06	28.06	28.06	32.27	32.27
2) พื้นที่ที่คาดว่าจะจัดประโยชน์ใหม่ในปี 2555					1,191.64	527.64	527.64	527.64	527.64	527.64	606.78
3) พื้นที่ที่คาดว่าจะจัดประโยชน์ใหม่ในปี 2556					-	1,168.24	66.51	66.51	66.51	66.51	66.51
4) พื้นที่ที่คาดว่าจะจัดประโยชน์ใหม่ในปี 2557					-	-	545.37	31.03	31.03	31.03	31.03
5) พื้นที่ที่คาดว่าจะจัดประโยชน์ใหม่ในปี 2558					-	-	-	697.64	39.71	39.71	39.71
รวมรายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์				493.38	1,191.64	1,168.24	545.37	697.64			
รวมรายได้ค่าเช่าจากการพัฒนาที่ดินราชพัสดุที่ขอคืนจาก ตจว.					28.06	555.70	622.21	653.24	692.96	697.17	776.31

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ตารางที่ 17.3 ผลการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุในกรณีสถานการณ์ที่ดีที่สุด (หน่วย: ล้านบาท)

ประเภทรายได้	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
รายได้ค่าเช่าที่ราชพัสดุปัจจุบัน	2,042.61	3,532.90	3,112.02	3,178.98	3,247.95	3,318.99	3,392.16	3,467.52	3,545.15	3,625.10	3,707.45
รายได้ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นตามข้อเสนอในการศึกษา											
1. โครงการพัฒนาตามแผนของกรมธนารักษ์											
รวมรายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์				61.00	878.65		115.40				
รวมรายได้ค่าเช่าจากโครงการพัฒนาตามแผนกรมธนารักษ์					7.72	113.07	113.07	119.26	119.26	120.42	141.22
2. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ											
2.1) ขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขต กทม											
รวมรายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์					189.00	112.50	302.40				
รวมรายได้ค่าเช่าจากการพัฒนาที่ราชพัสดุที่ขอคืนจากทหารใน กทม.						10.76	17.17	34.39	34.39	34.39	36.01
2.2) ขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในต่างจังหวัด (ศักยภาพเกรด เอ)											
รวมรายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์				493.38	1,191.64	1,168.24	545.37	697.64			
รวมรายได้ค่าเช่าจากการพัฒนาที่ราชพัสดุที่ขอคืนจาก ตจว.					28.06	555.70	622.21	653.24	692.96	697.17	776.31
รวมรายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ทั้งสิ้น			61.00	1,372.03	1,380.64	1,396.13	847.77	697.64	-	-	-
รวมรายได้ค่าเช่าที่เพิ่มขึ้นตามข้อเสนอในการศึกษาทั้งสิ้น			-	7.72	141.13	679.53	758.64	806.89	847.77	872.78	977.54
รวมรายได้ค่าธรรมเนียม+ค่าเช่าทั้งสิ้น	2,042.61	3,532.90	3,112.02	3,733.36	5,543.02	5,279.26	5,107.78	4,972.05	4,391.76	4,477.08	4,660.99
รายได้ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นตามข้อเสนอในการศึกษา				554.38	2,295.07	1,960.27	1,715.62	1,504.53	846.61	851.98	953.54

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

17.3 การวิเคราะห์จากทัศนเพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ: กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย

แบบจำลองการวิเคราะห์จากทัศนในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่

1. กรณีฐาน (Based Case)

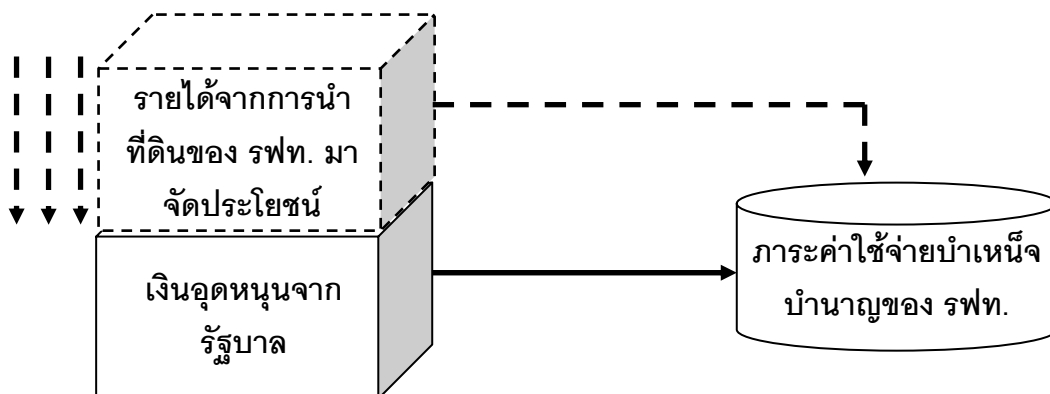
สำหรับกรณีฐานนี้เป็นการประมาณการภาระค่าใช้จ่ายด้านบำรุงรักษานาถุของ รฟท. ซึ่งเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลต้องอุดหนุน เนื่องจาก รฟท. ประสบปัญหาขาดทุนจากการดำเนินการ

2. กรณีสถานการณ์ที่ดีที่สุด (Best Case)

เป็นการนำที่ดินที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงพาณิชย์ที่ รฟท. ถือครองอยู่มาจัดประโยชน์ให้เหมาะสมกับศักยภาพและทำเลที่ตั้ง เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ รฟท. ซึ่งในการศึกษานี้จะนำการประมาณการรายได้ดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับการประมาณการภาระค่าใช้จ่ายด้านบำรุงรักษานาถุของ รฟท. ที่ได้จากกรณีฐาน เพื่อให้เห็นถึงรายได้ของ รฟท. ที่เพิ่มขึ้นซึ่งจะสามารถช่วยลดภาระในการอุดหนุนจากภาครัฐได้

โดยมีโครงสร้างของแบบจำลองการวิเคราะห์จากทัศนในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของ รฟท. ดังนี้

แผนภาพที่ 17.3 โครงสร้างของแบบจำลองการวิเคราะห์จากทัศนในการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของ รฟท.

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

17.4 การจำลองสถานการณ์ผ่านสมมติฐานในการวิเคราะห์ จากทัศนวิสัยในการประมาณการรายได้จากการบริหาร ทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจ; กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย

ในการวิเคราะห์จากทัศนวิสัยเพื่อประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของ รฟท. ใน
การศึกษานี้ จะเป็นการพิจารณาจากข้อมูลดังต่อไปนี้

- **กรณีฐาน (Based Case)** เป็นการประมาณการภาวะค่าใช้จ่ายด้านบำเหน็จบำนาญของ
รฟท. ซึ่งเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลต้องอุดหนุน เนื่องจาก รฟท. ประสบปัญหาขาดทุนจากการ
ดำเนินการ โดยจะมีพนักงาน รฟท. ที่บวกรุก่อน 24 พฤศจิกายน 2542 ที่ยังไม่ครบกำหนดเกษียณรวม
ทั้งสิ้น 11,849 คนทยอยเกษียณอายุตั้งแต่วันที่ 2552 และจะเกษียณครบหมดรุ่นสุดท้ายในปี 2584 รวม
กับพนักงาน รฟท. ที่บวกรุก่อนวันที่ 24 พฤศจิกายน 2542 ที่เกษียณอายุและเข้ากองทุนแล้ว และมี
สิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญจาก รฟท. ทั้งหมด 12,055 คน

โดยมีสมมติฐานในการวิเคราะห์จากทัศนวิสัย ดังนี้

- 1) พนักงาน รฟท. ที่กำลังจะทยอยเกษียณอายุ มีขึ้นการเติบโตของเงินเดือนเฉลี่ยร้อยละ 6.5
ต่อปีจนกว่าจะครบกำหนดเกษียณอายุ
- 2) พนักงาน รฟท. ผู้เกษียณอายุที่อยู่ในกองทุน สำหรับกลุ่มที่เกษียณอายุก่อนปี พ.ศ.2552
ทั้งหมด เสียชีวิตออกจากกองทุนเมื่ออายุครบ 75 ปีขึ้นไป จนเสียชีวิตออกจากกองทุนทั้งหมด แต่
เนื่องจากปัญหาฐานข้อมูลที่ไม่ทราบอายุของผู้ที่เกษียณอายุก่อนปี พ.ศ.2552 แต่ละราย ดังนั้นใน
การศึกษานี้จึงได้ใช้ค่าเฉลี่ยของผู้ที่เกษียณอายุเข้าสู่กองทุนก่อนปี พ.ศ.2552 โดยสมมติให้ผู้
เกษียณอายุแล้วดังกล่าวทั้ง 12,055 ราย จะเสียชีวิตออกจากกองทุนในจำนวนเท่ากันทุกปี ตั้งแต่ปี
พ.ศ.2552 - 2566
- 3) พนักงาน รฟท. ผู้ที่จะเกษียณอายุตั้งแต่วันที่ พ.ศ.2552 เป็นต้นไป เสียชีวิตออกจากกองทุน
เมื่ออายุครบ 75 ปีขึ้นไปเช่นกัน เท่ากับจำนวนผู้ที่เกษียณอายุในรอบเดียวกัน (Crop) จนเสียชีวิตออก
จากกองทุนทั้งหมด ซึ่งผู้ที่จะเกษียณอายุตั้งแต่วันที่ พ.ศ.2552 จะเสียชีวิตออกจากกองทุนในปี
พ.ศ.2567 เป็นปีแรก และทยอยเสียชีวิตออกจากกองทุนทุกปี ซึ่งจะมีผู้ที่เสียชีวิตออกจากกองทุนคน
สุดท้ายในปี พ.ศ.2599

² การรถไฟให้ข้อสมมติฐานว่าอายุขัยของคนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 75 ปี

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ตารางที่ 17.4 ผลการประมาณการค่าใช้จ่ายภาระบำเหน็จบำนาญของ รฟท.

หน่วย: ล้านบาท

ปีเกษียณ	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
จำนวนพนักงานเกษียณ			396	415	417	418	440	461	454	463	470
เสียชีวิตออกจากกองทุน			803	803	803	803	803	804	804	804	804
จำนวนเกษียณคงเหลือ		12,055	11,648	11,260	10,874	10,489	10,126	9,783	9,433	9,092	8,758
บำนาญผู้เกษียณใหม่ (ต่อเดือน)			11.91	13.33	13.88	14.67	16.37	17.70	18.32	18.63	18.05
บำนาญผู้เกษียณใหม่ (ต่อปี)			142.94	159.92	166.60	176.06	196.40	212.36	219.88	223.56	216.63
บำนาญของผู้เสียชีวิตออกจากกองทุน (ต่อเดือน)			12.35	15.42	15.42	15.42	15.42	15.42	15.44	15.44	15.44
บำนาญของผู้เสียชีวิตออกจากกองทุน (ต่อปี)			148.14	185.00	185.00	185.00	185.00	185.00	185.23	185.23	185.23
ค่าใช้จ่ายบำนาญต่อปี (สะสม) *	2,398.78	2,777.36	2,735.29	2,710.21	2,691.80	2,682.86	2,694.25	2,721.37	2,756.02	2,794.35	2,825.74
บำเหน็จตกทอด **	404.30	442.62	462.51	462.51	462.51	462.51	462.51	463.08	463.08	463.08	463.08
ภาระของรัฐบาลค่าใช้จ่ายบำนาญ		2,777.36	2,735.29	2,710.21	2,691.80	2,682.86	2,694.25	2,721.37	2,756.02	2,794.35	2,825.74
ภาระของรัฐบาลค่าใช้จ่ายบำเหน็จตกทอด **		442.62	462.51	462.51	462.51	462.51	462.51	463.08	463.08	463.08	463.08
รวมภาระรัฐบาลด้านบำเหน็จบำนาญ		3,219.98	3,197.80	3,172.71	3,154.31	3,145.36	3,156.76	3,184.46	3,219.11	3,257.43	3,288.82

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากการประมาณการภาวะค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญ พบว่า ในแต่ละปีจะมีค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 200 ล้านบาทต่อปีจากผู้ที่ยอยเกษียณอายุเข้าสู่กองทุน ถึงแม้ว่าจะสมมติให้มีผู้เกษียณอายุที่เข้าสู่กองทุนแล้วเริ่มทยอยเสียชีวิตเมื่อมีอายุ 75 ปีเป็นต้นไป แต่ภาวะค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญรวมที่จัดเป็นภาวะค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลต้องอุดหนุนยังสูงมาก โดยมีภาวะค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญรวมมากกว่า 3,000 ล้านบาทต่อปี

● **กรณีสถานการณ์ที่ดีที่สุด (Best Case)** กรณีนี้จะเป็นการประมาณการรายได้ที่คาดว่าจะได้รับจากการนำทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ในรูปของที่ดินที่ครอบครองของ รพท. มาพัฒนาหรือใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินและทำเลที่ตั้งนั้นๆ โดยคำนึงถึงค่าเช่าที่ควรได้รับตามความเหมาะสมของศักยภาพและทำเลที่ตั้งของที่ดิน เพื่อเปรียบเทียบกับภาวะค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ให้เห็นถึงการลดลงของภาวะอุดหนุนของรัฐบาล

โดยที่ดินที่จะนำมาศึกษาและประมาณการรายได้ในเบื้องต้นนี้ ได้แก่

- 1) ที่ดินย่านมักกะสัน เนื้อที่ 228,400 ตารางวา บริเวณที่ดินของ รพท. ที่ปัจจุบัน รพท. ใช้เป็นโรงซ่อม ซึ่งอยู่ในบริเวณที่มีกิจกรรมการค้าปลีกที่สำคัญย่านประตูน้ำ และเป็นพื้นที่ใจกลางเมืองที่มีระบบคมนาคมต่างๆ โดยสมมติให้เริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2554 ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 5 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 2,971,000,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 364,526,400 บาท
- 2) ที่ดินย่านริมแม่น้ำช่องนนทรี เนื้อที่ 111,600 ตารางวา โดยในการศึกษานี้ได้สมมติให้เริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2555 ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 682,290,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 83,710,000 บาท

รวมทั้งพื้นที่ที่อยู่ในแผนพัฒนาโครงการของ รพท. ในปี พ.ศ. 2552 อีก 6 แปลง ได้แก่

- 1) พื้นที่ริมถนนรัชดาภิเษก (แปลง 4) มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 289.63 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 4,897,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 601,000 บาท
- 2) พื้นที่บริเวณถนนพระรามหก มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 747.25 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 3 ปี และให้จัดประโยชน์ 20 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 2,835,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 482,000 บาท

3) พื้นที่ย่านพหลโยธิน (บริเวณองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร) มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 3,170 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 67,007,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 8,221,000 บาท

4) พื้นที่บริเวณริมถนนเทิดพระเกียรติ มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 1,910 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 22,808,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 2,798,000 บาท

5) พื้นที่บริเวณบางซื่อ-คลองตัน มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 437.50 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 12,520,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 1,536,000 บาท

6) พื้นที่ริมถนนรัชดาภิเษก (แปลง 5) มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 875 ตารางวา ใช้ระยะเวลาก่อสร้างทั้งสิ้น 4 ปี และให้จัดประโยชน์ 30 ปี โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ 4,897,000 บาท และค่าเช่าปีแรก 601,000 บาท

โดยมีสมมติฐานในการวิเคราะห์หากทัศนในการประมาณการรายได้จากการนำทรัพย์สินของ
รพท.มาจัดประโยชน์เพื่อสร้างรายได้ ดังนี้

- กำหนดให้มีช่วงเวลาดำเนินการก่อสร้างโครงการ ในช่วงต้นของการจัดประโยชน์ และตั้งสมมติฐาน
ว่าผู้เช่าจะมีรายได้จากการดำเนินโครงการตั้งแต่ปีแรกหลังจากการก่อสร้างแล้วเสร็จ

- การกำหนดค่าเช่าในช่วงการดำเนินการก่อสร้าง

1) สำหรับโครงการที่มีการจัดประโยชน์ 30 ปี และมีช่วงดำเนินการก่อสร้าง 4 ปี นั้นกำหนดให้ผู้เช่า
จ่ายค่าเช่าปีแรกเท่ากับร้อยละ 0 ของค่าเช่าปีแรกเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและเริ่มมีรายได้จากการ
ดำเนินโครงการ ปีที่สองเท่ากับร้อยละ 25 ปีที่สาม ร้อยละ 50 และปีที่สี่ค่าเช่าเท่ากับร้อยละ 75 ของ
ค่าเช่าปีแรกเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและเริ่มมีรายได้

2) สำหรับโครงการที่มีการจัดประโยชน์ 20 ปี และมีช่วงดำเนินการก่อสร้าง 3 ปี นั้นกำหนดให้ผู้เช่า
จ่ายค่าเช่าปีแรกเท่ากับร้อยละ 0 ของค่าเช่าปีแรกเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและเริ่มมีรายได้จากการ
ดำเนินโครงการ ปีที่สองเท่ากับร้อยละ 33 และปีที่สามค่าเช่าเท่ากับร้อยละ 67 ของค่าเช่าปีแรกเมื่อ
ก่อสร้างแล้วเสร็จและเริ่มมีรายได้

- เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและเริ่มมีรายได้จากการดำเนินโครงการ ให้มีการปรับค่าเช่าเพิ่มร้อยละ 5 ต่อปี

- ใช้อัตราส่วนลดร้อยละ 7

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ตารางที่ 17.5 ผลการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของ รพท.

หน่วย: ล้านบาท

ปีเกษียณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
รายได้จากโครงการบริหารทรัพย์สิน										
โครงการตามแผนการจัดประโยชน์ในปี 2552										
1) แปลงริมถนนรัชดาภิเษก (แปลง 4)		4.90	0.15	0.30	0.45	0.60	0.63	0.66	0.70	0.73
2) แปลงพระรามหก		2.84	0.16	0.32	0.48	0.51	0.53	0.56	0.59	0.62
3) แปลงย่านพหลโยธิน (อตก.มหาดไทย)		67.01	2.06	4.11	6.17	8.22	8.63	9.06	9.52	9.99
4) แปลงเทิดพระเกียรติ		22.81	0.70	1.40	2.10	2.80	2.94	3.08	3.24	3.40
5) แปลงบางซื่อ-คลองตัน		6.83	0.21	0.42	0.63	0.84	0.88	0.92	0.97	1.02
6) แปลงริมถนนรัชดาภิเษก (แปลง 5-6)		12.52	0.38	0.77	1.15	1.54	1.61	1.69	1.78	1.87
พื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร										
1) มักกะสัน				2,971.00	72.91	145.81	218.72	291.62	364.53	382.75
2) ริมแม่น้ำ ซองนนทรี				-	682.29	20.93	41.86	62.78	83.71	87.90
รวมรายได้เพื่อกำหนดแผนโครงการบริหารทรัพย์สิน (บาท)	-	116.90	3.66	2,978.32	766.17	181.24	275.80	370.39	465.02	488.27

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน

ตารางที่ 17.6 ภาระของรัฐบาลในการอุดหนุนค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญที่ลดลงจากการนำที่ดินของ รฟท.มาจัดประโยชน์

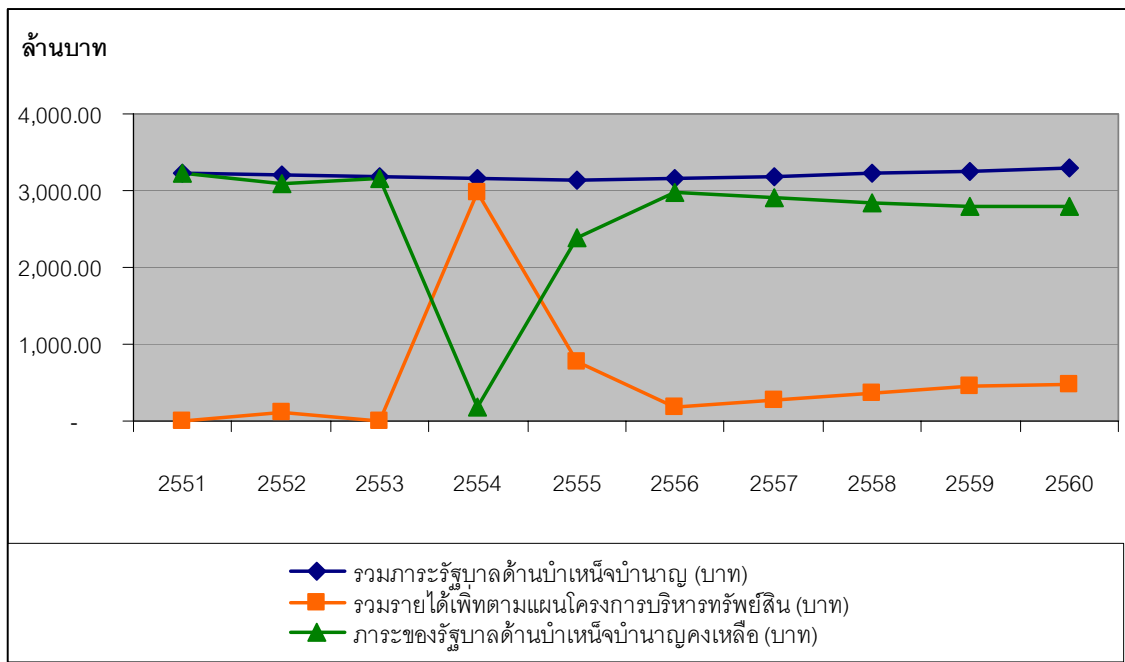
หน่วย: ล้านบาท

ปีเกษียณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
ภาระบำเหน็จบำนาญพนักงานการรถไฟ										
รวมภาระรัฐบาลด้านบำเหน็จบำนาญ (บาท)	3,219.98	3,197.80	3,172.71	3,154.31	3,145.36	3,156.76	3,184.46	3,219.11	3,257.43	3,288.82
รายได้จากโครงการบริหารทรัพย์สิน										
โครงการตามแผนการจัดประโยชน์ในปี 2552										
1) แปลงริมถนนรัชดาภิเษก (แปลง 4)		4.90	0.15	0.30	0.45	0.60	0.63	0.66	0.70	0.73
2) แปลงพระรามหก		2.84	0.16	0.32	0.48	0.51	0.53	0.56	0.59	0.62
3) แปลงย่านพหลโยธิน (อตก.มหาตไทย)		67.01	2.06	4.11	6.17	8.22	8.63	9.06	9.52	9.99
4) แปลงเทิดพระเกียรติ		22.81	0.70	1.40	2.10	2.80	2.94	3.08	3.24	3.40
5) แปลงบางซื่อ-คลองตัน		6.83	0.21	0.42	0.63	0.84	0.88	0.92	0.97	1.02
6) แปลงริมถนนรัชดาภิเษก (แปลง 5-6)		12.52	0.38	0.77	1.15	1.54	1.61	1.69	1.78	1.87
พื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ ในเขตกรุงเทพมหานคร										
1) มั๊กกะสัน				2,971.00	72.91	145.81	218.72	291.62	364.53	382.75
2) ริมแม่น้ำ ซ่งนนทรี				-	682.29	20.93	41.86	62.78	83.71	87.90
รวมรายได้เพื่อกำหนดโครงการบริหารทรัพย์สิน (บาท)	-	116.90	3.66	2,978.32	766.17	181.24	275.80	370.39	465.02	488.27
ภาระของรัฐบาลด้านบำเหน็จบำนาญคงเหลือ (บาท)	3,219.98	3,080.90	3,169.06	175.99	2,379.19	2,975.52	2,908.66	2,848.72	2,792.41	2,800.55

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของ รฟท.ที่มีการนำที่ดินที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงพาณิชย์ในเขตกรุงเทพมหานครมาจัดประโยชน์ เพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ รฟท. หลายร้อยล้านบาทในแต่ละปี ซึ่งรายได้ส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้จะเป็นการช่วยลดภาระอุดหนุนจากรัฐบาลได้อีกทางหนึ่ง ในแผนภาพที่ 17.4 จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ.2554 ที่ รฟท. มีรายได้ค่าธรรมเนียมการจัดประโยชน์ที่ดินขนาดใหญ่แปลงมักกะสันที่มีมูลค่าสูง จำนวน 2,971 ล้านบาท ทำให้ภาระอุดหนุนของรัฐบาลในปีนั้นลดลงได้มาก

แผนภาพที่ 17.4 ภาระรัฐบาลในการอุดหนุนค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญ

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการศึกษานี้จะเป็นการนำเสนอแนวทางในการสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ รฟท. ที่ประสบปัญหาการขาดทุนจากการดำเนินการติดต่อกันมาระยะหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลต้องตั้งงบประมาณในการอุดหนุนให้แก่ รฟท. มาโดยตลอด หาก รฟท. สามารถนำทรัพย์สินที่มีอยู่จำนวนมากซึ่งที่ดินหลายแปลงมีศักยภาพที่ดีมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ จะสามารถช่วยสร้างรายได้เพิ่มได้ในการศึกษานี้จึงได้เสนอแนะให้มีการนำที่ดินของ รฟท. ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงพาณิชย์มาจัดประโยชน์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเป็นตัวอย่่างในการนำที่ดินของ รฟท. แปลงอื่นๆทั่วประเทศที่มีศักยภาพมาพัฒนาจัดประโยชน์ ให้สามารถสร้างรายได้เพื่อแบ่งเบาภาระทางการเงินของ รฟท. ได้บ้างไม่มากนักน้อย

ส่วนที่ 5

สรุป และประเด็นเชิงนโยบาย

18

แบบจำลองรายได้ของรัฐบาล

18.1 ส่วนประกอบ และโครงสร้างของแบบจำลอง

การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สามารถช่วยได้ทั้งการกระตุ้นเศรษฐกิจขณะที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอย หรือการชะลอการขยายตัวของเศรษฐกิจเมื่ออยู่ในภาวะร้อนแรงได้ รายได้ของรัฐบาลที่มาจากกรมสรรพากรในที่นี่ ประกอบด้วยรายได้จากภาษี เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม และรายได้อื่น ๆ

สำหรับรายได้ของรัฐบาลของประเทศไทย รายได้จากภาษีสุทธิจะเท่ากับรายได้จากการจัดเก็บภาษีทั้งหมด (Gross Tax Revenue) หักด้วยการคืนภาษี (Rebates)¹ และการชดเชยภาษีสำหรับผู้ส่งออก (Export Compensation) โดยเนื่องจากแบบจำลองนี้จะเน้นการวิเคราะห์ภาคการคลังอย่างละเอียดในเชิงลึก และรายได้ภาษีเป็นรายได้ที่สำคัญถึงราวร้อยละ 90 ของรายได้ทั้งหมด การประมาณการรายได้ภาษีจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะถูกกระทำอย่างละเอียด

โดยในส่วนของ การประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษี (Gross Tax Revenue) จำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านเศรษฐกิจมหภาค และด้านภาษีสูง ขณะที่ส่วนการคืนภาษีและการชดเชยทางภาษีให้กับผู้ส่งออกนั้น โดยภาพรวมแล้ว การประมาณการสามารถกระทำได้ไม่ยากนัก โดยส่วนของการคืนภาษี ข้อมูลในอดีตแสดงให้เห็นว่าการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT Rebate) จะอยู่ในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 30 ของรายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมด ในขณะที่ข้อมูลในอดีตพบว่า การคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล (PIT และ CIT) คิดเป็นประมาณร้อยละ 4 ของรายได้จัดเก็บภาษีดังกล่าว ขณะที่ส่วนการชดเชยภาษีให้กับผู้

¹ ในปัจจุบันมีเพียงกรมสรรพากรที่มีการคืนภาษี โดยการคืนภาษีดังกล่าวมาจาก 3 ภาษีหลักคือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ส่งออก (Export Compensation) ในปัจจุบัน กฎหมายกำหนดให้รัฐบาลสมทบร้อยละ 1 ของรายได้ภาษีทั้งหมดที่ได้รับเข้ากองทุนเพื่อชดเชยภาษีให้กับผู้ส่งออก

จากความสัมพันธ์ดังอธิบายมาข้างต้น เราสามารถสรุปได้ว่า รายได้สุทธิของรัฐบาลสามารถอธิบายด้วยสมการเอกลักษณ์ ซึ่งเท่ากับรายได้จัดเก็บภาษีหักด้วยการคืนภาษีต่างๆ และการชดเชยทางภาษีสำหรับผู้ส่งออก ดังนี้

$$TAX_t = GROSSTAX_t - XCOMP_t - OTREBATE_t - VATRBATE_t$$

โดยที่

$$GROSSTAX_t = \text{รายได้จัดเก็บภาษี ณ เวลาที่ } t$$

$$XCOMP_t = \text{การชดเชยทางภาษีให้กับผู้ส่งออก ณ เวลาที่ } t$$

$$OTREBATE_t = \text{การคืนภาษีอื่นๆ (ภาษีรายได้ส่วนบุคคลและภาษีรายได้นิติบุคคล)}$$

ณ เวลาที่ t

$$VATRBATE_t = \text{การคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (รวมการกระจายอำนาจท้องถิ่น (ณ เวลาที่ } t$$

โดยในส่วนของ การชดเชยภาษีสำหรับผู้ส่งออก (Export Compensation) การคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT Rebate) และการคืนภาษีอื่นๆ (Other Rebate) สามารถคำนวณโดยใช้สัดส่วนจากข้อมูลในอดีตที่ตั้งได้กล่าวมาแล้ว โดยสามารถเขียนเป็นสมการเอกลักษณ์ดังนี้

$$XCOMP_t = (1\%)(GROSSTAX_t)$$

$$VATRBATE_t = (30\%)(VAT_t)$$

$$OTREBATE_t = (4\%)(PIT_t + CIT_t)$$

โดยที่

$$XCOMP_t = \text{การชดเชยทางภาษีให้กับผู้ส่งออก ณ เวลาที่ } t$$

$$OTREBATE_t = \text{การคืนภาษีอื่นๆ (ภาษีรายได้ส่วนบุคคลและภาษีรายได้}$$

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

		นิติบุคคล) ณ เวลาที่ t
$VATR_{BATE}_t$	=	การคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม เวลาที่ t
VAT_t	=	รายได้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ เวลาที่ t
PIT_t	=	รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ณ เวลาที่ t
CIT_t	=	รายได้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ เวลาที่ t

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น ในการประเมินความเพียงพอของรายได้รวมทั้งผลกระทบทางด้านรายได้ต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้การเสนอแนะนโยบายเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของรายได้รัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายการคลังในภาพรวมนั้น คณะผู้วิจัยได้จัดสร้างแบบจำลองเพื่อรวมศูนย์ในการประมาณการรายได้จากแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้จากการจัดเก็บรายได้แต่ละประเภทที่ได้อธิบายในบทก่อนหน้า และบูรณาการผลกระทบด้านรายได้ของรัฐบาล รายจ่าย และหนี้สาธารณะเข้าด้วยกัน เพื่อให้สามารถสะท้อนถึงสถานะทางการคลัง ตลอดจนวินัยและความยั่งยืนทางการคลังทั้งในระยะสั้น และระยะกลางได้เป็นอย่างดี จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้รัฐบาล โดยในการสร้างแบบจำลองครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เชื่อมโยงแบบจำลองด้านรายได้ของรัฐบาลที่จัดสร้างขึ้น เข้ากับแบบจำลองกรอบรายจ่าย และสถานะหนี้ของรัฐบาล (แบบจำลองความยั่งยืนทางการคลัง) ที่มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (มูลนิธิ สวค.) ได้จัดสร้างขึ้นก่อนหน้านี้ เพื่อสะท้อนวินัยทางการคลังและความยั่งยืนทางการคลังของประเทศไทยจากการลดลงของรายได้ภาษีศุลกากรของไทย ตลอดจนการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenario Analysis) จากการปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของคณะผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่ความมีเสถียรภาพของรายได้รัฐบาล

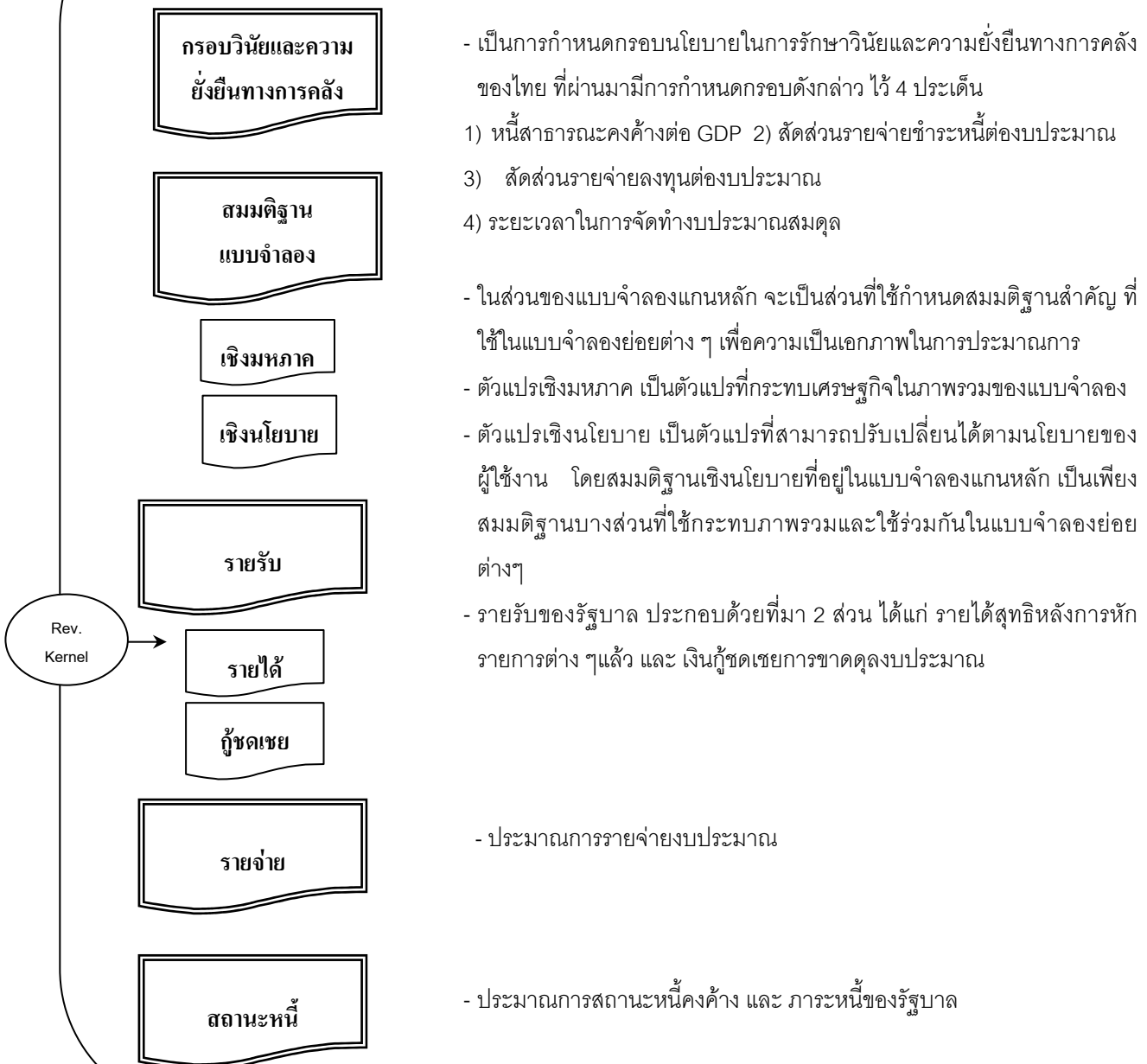
แบบจำลองรายได้รัฐบาล

เพื่อความสะดวกในการประมวลผล และพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจากการปรับการประมาณการของรายได้แต่ละประเภทยานั้น คณะผู้วิจัยได้สร้างแบบจำลองแกนหลัก (Kernel Set) เพื่อประมวลผลและสะท้อนผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อรายได้ของรัฐบาล จากการเปลี่ยนแปลงตามข้อเสนอการสร้างรายได้ และผลต่อสถานะการคลังของรัฐบาล โดยการส่งผ่านข้อมูลจากแบบจำลองแกนย่อย (Module) ต่างๆ มาทำการประมวลผลในแบบจำลองแกนหลัก

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

การประมวลผลในขั้นสุดท้ายในแบบจำลองแกนหลัก (Kernel Set) นี้จะใช้ข้อมูลที่ได้รับ การประมวลผลอย่างละเอียดที่ส่งผ่านมาจากแบบจำลองย่อย (Isolated Module) เกี่ยวกับการ จัดเก็บรายได้จากหน่วยจัดเก็บประเภทต่างๆ เข้ามาประกอบกับโครงสร้างและรูปแบบจากจัดเก็บ ของประเทศไทยเป็นกรอบในการประมาณการณ์แบบจำลองดังกล่าว ร่วมกับสมมติฐานรายจ่าย และการก่อหนี้ที่เป็นปัจจุบัน เพื่อสะท้อนประเด็นดังกล่าวข้างต้น รายละเอียดโครงสร้างของ แบบจำลองเป็นดังต่อไปนี้

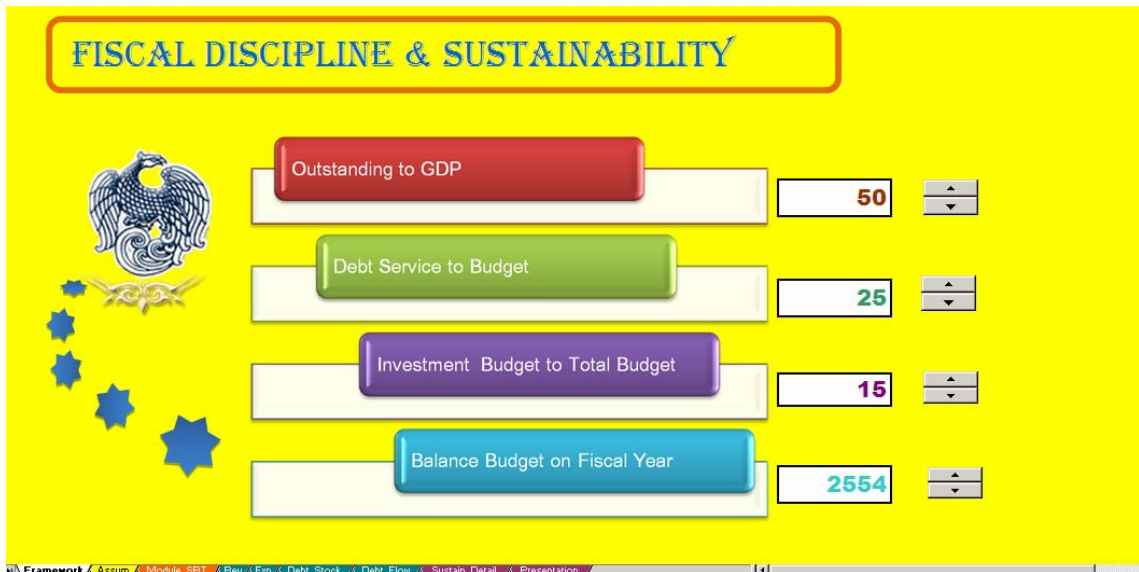
แบบจำลองแกนหลักสถานะและความยั่งยืนทางการคลัง (Fiscal Sustainability Kernel)

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ระบบการทำงานของแบบจำลองแกนหลัก (Kernel Set) ในส่วนของแบบจำลองแกนหลักสถานะ และความยั่งยืนทางการคลัง เริ่มจากการกำหนดกรอบวินัยและความยั่งยืนทางการคลังเป็นเงื่อนไขในการวัดสถานะและความยั่งยืนทางการคลัง

แผนภาพที่ 18.1 กรอบวินัยและความยั่งยืนทางการคลังในแบบจำลองแกนหลัก

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

โดยที่ผ่านมา กรอบวินัยและความยั่งยืนทางการคลังมีการกำหนด 4 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่

1. สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP)
2. ภาระหนี้ต้องบประมาณต่องบประมาณ ไม่เกินร้อยละ 15
3. ใช้จ่ายลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของงบประมาณ
4. กำหนดให้จัดทำงบประมาณสมดุล

โดยในส่วนของเป้าหมายที่ 4 การกำหนดระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณสมดุลนั้น เพื่อสะท้อนถึงการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและรักษาวินัยด้านการใช้จ่ายของรัฐ ตลอดจนเป็นการส่งสัญญาณที่ชัดเจนให้ภาคเอกชนทราบถึงทิศทางและระดับการระดมเงินทุนของรัฐบาลในระยะปานกลาง ขณะที่เป้าหมายที่ 3 ซึ่งกำหนดสัดส่วนของรายจ่ายลงทุนต่อวงเงินงบประมาณนั้น เพื่อเป็นกรอบขั้นต่ำของรายจ่ายเพื่อลงทุน อันเป็นการสะสมทุนและการขยายตัวของประเทศในระยะ

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ยาว และเป้าหมายที่ 2 ในส่วนของการกำหนดเพดานภวาระนั้นนั้น เพื่อเป็นการกำหนดกรอบการบริหารหนี้สาธารณะมิให้ภวาระนี้เป็นปัจจัยที่จะเบียดบังงบประมาณในการพัฒนาประเทศ

ขณะที่เป้าหมายที่ 1 การกำหนดสัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP นั้น เป็นการวิเคราะห์ถึงความเคลื่อนไหวของอัตราส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Debt to GDP Ratio) นั้น จะต้องพิจารณาทั้งรายได้ รายจ่าย หนี้สาธารณะ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และตัวแปรทางมหภาคต่างๆ รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้ไปพร้อมๆ กัน

ในส่วนของข้อสมมติฐานของแบบจำลองนั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้แก่

1. สมมติฐานตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Variables) ถือเป็นตัวแปรภายนอก (Exogenous) โดยสมมติฐานเหล่านี้มีความสำคัญต่อแบบจำลองในเชิงความสอดคล้องระหว่างผลการประมาณการกับภวาระเศรษฐกิจมหภาค เนื่องจากการสร้างแบบจำลองครั้งนี้ให้ความสำคัญในส่วนของการประมาณการรายได้รัฐบาล ดังนั้น สมมติฐานตัวแปรมหภาคจะเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประมาณการ รายได้ต่าง ๆ เป็นสำคัญ

แผนภาพที่ 18.2 สมมติฐานตัวแปรเชิงมหภาคในแบบจำลองแกนหลัก

		2551				2552		2552	
	ปีปฏิทิน	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	2008	ไตรมาส4	ไตรมาส1	ไตรมาส2
สมมติฐานตัวแปรมหภาค (Macroeconomic Variables)									
ภาคเศรษฐกิจจริง									
8	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาพื้นฐาน	1,111,538	1,107,061	1,062,939	1,077,674	4,359,211	1,161,557	1,156,878	
10	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาตลาด	2,255,734	2,297,102	2,283,109	2,205,429	9,041,374	2,237,674	2,200,867	
12	การบริโภคภาคเอกชน ณ ราคาพื้นฐาน (CPR)	570,150	562,067	570,995	556,681	2,275,901	574,892	546,705	
ภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศ									
16	การนำเข้าสินค้า ณ ราคาพื้นฐาน (MR_G)	459,560	460,943	517,744	511,234	1,949,481	482,538	483,990	
ภาคการเงิน									
20	ปริมาณเงินฝากประจำ (TD)	4,101,313	4,080,811	4,009,811	4,274,277	16,466,212	4,306,379	4,284,852	
22	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ (TD_R)	2.13	2.13	2.13	2.13	2.13	2.13	2.13	
23	ปริมาณเงินฝากออมทรัพย์ (SD)	2,532,148	2,612,523	2,725,042	2,680,387	10,550,100	2,658,755	2,743,149	
25	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ (SD_R)	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	
26	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ค่าขึ้นดี (MLR)	6.99	6.99	6.99	6.99	6.99	6.99	6.99	
27	สินเชื่อภาคเอกชน (P_Credit)	6,171,305	6,152,701	6,210,435	6,413,243	24,947,683	6,479,870	6,460,336	

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

2. สมมติฐานตัวแปรเชิงนโยบาย (Policy Variables) เป็นตัวแปรเชิงนโยบายด้านการคลัง ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามนโยบายการคลังของรัฐบาล โดยสมมติฐานเหล่านี้มีความสำคัญ

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ต่อการประมาณการเพื่อให้มีความสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล ซึ่งสมมติฐานตัวแปรเชิงนโยบายที่อยู่ในแบบจำลองแกนหลักนี้ เป็นเฉพาะสมมติฐานที่เกี่ยวกับสถานะและความยั่งยืนทางการคลังเท่านั้น สำหรับสมมติฐานที่ใช้ในแต่ละแบบจำลองย่อยจะอยู่ในแบบจำลองย่อยนั้น ๆ

แผนภาพที่ 18.3 สมมติฐานตัวแปรเชิงนโยบายในแบบจำลองแกนหลัก

A	B	G	L	Q	V	AA	AF
3	ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556
4	ปีปฏิทิน	2008	2009	2010	2011	2012	2013
59	สมมติฐานตัวแปรเชิงนโยบาย (Policy Variables)						
60	Disbursement rate	92%	92%	92%	92%	92%	92%
61	Decentralize Rate (%)	25.17%	25.25%	25.25%	25.25%	25.25%	25.25%
62	อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง	7.05	7.11	7.62	8.14	8.14	8.14
63	อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บให้	6.39%	6.39%	6.39%	6.39%	6.39%	6.53%
65	อัตราการขยายตัวเงินเดือน ค่าจ้างประจำ (growth of permanent wage)	6%	6%	6%	6%	6%	6%
66	อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้าง (growth of temporary wage)	4%	4%	4%	4%	4%	4%
67	อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าตอบแทน (growth of overtime pay)	4%	4%	4%	4%	4%	4%
68	% Propotion Central Fund to Total Budget	15%	14%	10%	10%	10%	10%
69	อัตราการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายประจำอื่น ๆ (growth of other current expenditure)	0%	0%	6%	6%	6%	6%
70	% Prop. Current : Cap sub. Loc Authority	8%	8%	8%	8%	8%	8%
73							
74							
75							
76							
77							

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ในส่วนของรายได้ เป็นส่วนของการประมาณการรายได้ จากแบบจำลองแกนหลักด้านรายได้ (ส่วนที่สะท้อนภาพรวมของรายได้รัฐบาล) มายังส่วนของแบบจำลองแกนหลักสถานะและความยั่งยืนทางการคลัง โดยในส่วนของรายได้นี้ได้จำแนกรายได้ตามหน่วยงานจัดเก็บ ได้แก่ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธนารักษ์ และรายได้อื่นๆ ของรัฐบาล ซึ่งเมื่อรวมรายได้นั้น จะเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จัดเก็บรวม โดยเมื่อนำหัก การคืนภาษีของกรมสรรพากร ในส่วนของ การคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT Rebate) และการคืนภาษีอื่น รวมทั้ง การชดเชยภาษีให้กับผู้ส่งออกแล้ว ถือว่าเป็นรายได้สุทธิก่อนการจัดสรร ในการประมาณการ และเมื่อนำเงินจัดสรรจากภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ อปท. ตาม พรบ.งบประมาณได้กำหนดแล้ว จึงจะเป็นรายได้สุทธิหลังการจัดสรร โดยการประมาณการรายได้ต่าง ๆ นั้น จะได้กล่าวละเอียดในส่วนของแบบจำลองแกนหลักประมาณการรายได้ต่อไป

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ในส่วนของการประมาณรายจ่ายนั้น เมื่อเราได้รายได้จัดเก็บในแต่ละปีแล้ว รวมกับวงเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล (ในกรณีที่จัดทำงบประมาณขาดดุล) จะถือเป็นรายรับของรัฐบาลในการกำหนดกรอบรายจ่ายงบประมาณในปีนั้น ๆ

แผนภาพที่ 18.4 รายได้ เงินกู้ชดเชยการขาดดุล และกรอบรายจ่ายของรัฐบาล

ASSET MANAGEMENT SOES. - SRT									
<i>Base Case</i>									
Fiscal Year		2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Budget Frameworks									
Total Budget		1,838,000	1,700,000	2,072,297	2,263,488	2,477,142	2,715,877	2,983,163	3,282,941
- Revenue		1,585,500	1,350,000	2,072,297	2,263,488	2,477,142	2,715,877	2,983,163	3,282,941
- Domestic Borrowing		249,500	350,000	0	0	0	0	0	0
(Ceiling Deficit Budget)		403,621	390,211	464,671	502,909	545,640	593,387	646,844	706,799

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ในการประมาณการรายจ่ายในงบประมาณนั้น ได้ทำการกำหนดกรอบรายจ่าย โดยใช้ข้อมูลการประมาณการรายได้ที่จัดเก็บในปีงบประมาณนั้น ๆ รวมกับนโยบายการจัดทำงบประมาณของรัฐบาล เพื่อเป็นกรอบรายจ่ายในงบประมาณ (Budget Framework) ซึ่งวงเงินรายจ่ายเหล่านี้จะถูกนำไปจัดสรรให้กับรายจ่ายสำคัญและนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล ซึ่งถือว่าการจัดงบประมาณในรูปแบบของ Top-Down Allocation ซึ่งการประมาณการรายจ่ายดังกล่าวนี้ จะสามารถประมาณการรายจ่ายชำระคืนต้นและรายจ่ายลงทุนในเบื้องต้นได้ ดังนั้นในการประมาณการรายจ่ายงบประมาณนั้น ได้จำแนกรายจ่ายออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ รายจ่ายประจำ รายจ่ายลงทุน และชำระคืนต้นเงินกู้

1. **รายจ่ายประจำ (Current Expenditure)** ประกอบด้วยรายจ่ายสำคัญดังต่อไปนี้
 - รายจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง (Personnel Expenditure) ซึ่งรวมถึงในส่วนของลูกจ้างชั่วคราว
 - รายจ่ายเงินอุดหนุนและเงินโอน (Subsidy and Transfer) ในส่วนนี้จะครอบคลุมถึงรายจ่ายเงินอุดหนุนและเงินโอนที่รัฐบาลจ่ายให้แก่สถาบัน องค์กร หรือหน่วยงานที่ยังคงพึ่งพิงเงินจากภาครัฐ

▪ **แบบจำลองรายได้รัฐบาล**

- ใช้จ่ายประจำอื่นๆ ที่ไม่ใช่รายจ่ายบุคลากร (Other non-personnel) เป็นรายจ่ายประจำอื่นๆ ที่ถูกจัดตามระบบงบประมาณ โดยประกอบด้วยรายจ่ายประจำเข้าสู่กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน (Revolving Fund) และรายจ่ายพิเศษตามนโยบาย
- ใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ (Interest Payment) ครอบคลุมถึงรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ที่เป็นภาระในงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วย รายจ่ายดอกเบี้ยกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนภายในประเทศ และรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ต่างประเทศ
- ใช้จ่ายงบกลาง ในการประมาณการ จะประมาณการเฉพาะ ในส่วนของ 1) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ข้าราชการ ลูกจ้างและพนักงานของรัฐ 2) เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ 3) เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ และ 4) เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

2. ใช้จ่ายลงทุน (Capital Expenditure) ประกอบด้วยรายจ่ายประเภทต่างๆ ดังนี้

- งบลงทุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Authorities Investment) ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ข้อมูลที่นำมาจากแบบจำลองย่อย อปท. นั้นไม่สามารถแยกส่วนรายจ่ายลงทุนและรายจ่ายประจำได้ ดังนั้นต้องมีการประมาณการโดยอาศัยสมมติฐานสัดส่วนงบอุดหนุนที่จ่ายเป็นงบลงทุนของ อปท. ทั้งนี้ผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องทำการปรับเปลี่ยนสมมติฐานให้สอดคล้องกับความเป็นจริง
- งบลงทุนที่จ่ายสู่กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน (Revolving Fund Investment) ในที่นี้กำหนดให้งบลงทุนที่จ่ายจากงบประมาณแก่กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนนั้น กำหนดจากสมมติฐานอัตราการลงทุนของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้งบอุดหนุนแก่กองทุนเหล่านั้นเป็นฐาน โดยสัดส่วนในการวิเคราะห์จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง
- งบผูกพัน (Commitment Capital Expenditure) เป็นการใช้อัดมุลงบผูกพันตามกฎหมายตาม มาตรา 23
- งบลงทุนขั้นต่ำตามแนวโน้มปกติ (Minimum Investment Policy) เป็นการประมาณการงบลงทุนตามแนวโน้มปกติที่รัฐบาลจ่ายเพื่อเป็นงบลงทุนตามโครงการต่างๆ ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายในการกลั่นกรองงบประมาณที่จะกระจายสู่โครงการลงทุนต่างๆ

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

3. **รายจ่ายคืนต้นเงินกู้ (Principle Repayment)** เป็นรายจ่ายจากงบประมาณ เพื่อจ่ายคืนเงินต้นที่ได้กู้ยืมมา โดยรายจ่ายจากงบประมาณจะจ่ายเฉพาะหนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรงเท่านั้น

แผนภาพที่ 18.5 ประมาณการรายจ่ายงบประมาณของรัฐบาล

ASSET MANAGEMENT SOES. - SRT									
<i>Base Case</i>									
Fiscal Year		2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
20	Total Budget Expenditure	1,680,000	1,835,000	1,700,000	2,072,297	2,263,488	2,477,142	2,716,877	2,983,183
21	1. Current Expenditure	1,209,547	1,336,466	#REF!	#REF!	#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
22	1.1 Personnel expense.				543,699	575,269	608,692	644,076	681,538
23	Cal. Salaries	412,357	437,098	463,324	491,124	520,591	551,827	584,936	620,032
24	Cal. Wage and Return Personal	46,739	48,609	50,553	52,575	54,678	56,865	59,140	61,505
25	1.2 Operation Expense	157,733	157,733	157,733	164,042	170,604	177,428	184,525	191,906
26	Cal. pursure goods & service	144,721	144,721	144,721	150,510	156,530	162,791	169,303	176,075
27	Cal. Utilities	13,012	13,012	13,012	13,532	14,074	14,637	15,222	15,831
28	1.3 Interest Payment	124,134	129,555	147,870	96,704	88,082	66,795	55,264	42,039
29	Estimate Domestic Interest	120,751	127,494	144,250	93,584	85,519	64,677	53,387	40,365
30	key-in Foreign Interest	3,384	2,091	3,620	3,120	2,563	2,118	1,877	1,674
31	key-in 1.4 Commitment Expense	0	0	121,288	54,811	13,293	0	0	0
32	1.5 Transfer and Subsidies Current Exp.				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
33	Rev. sheet Transfer to Local Authorities (Current Exp.)	10,152	10,535	-5,452	-186,649	-1,779,033	-16,451,909	-150,544,245	#####
34	Subsidy to Revolving Funds								
35	key-in - Health Fund	76,599	80,598	81,119	87,500	94,313	101,582	109,332	117,594
36	key-in - Student Loan + ICL	28,552	28,818	28,227	25,407	23,901	21,637	18,948	16,123

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ในส่วนของการประมาณการหนี้สาธารณะค่างนั้น ได้แบ่งเป็น หนี้ที่รัฐบาลกู้ตรงในประเทศและ หนี้ต่างประเทศ และในส่วนที่รัฐบาลค้ำประกัน ในส่วนของหนี้ต่างประเทศและหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันนั้นใช้แผนการบริหารข้อมูลจากสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ขณะที่หนี้ในประเทศนั้นได้ใช้ฐานข้อมูล ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจะมีการรายงานสถานะตราสารที่จำหน่ายในประเทศ

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

แผนภาพที่ 18.6 ฐานข้อมูลหนี้ในประเทศ

พันธบัตรรัฐบาล													
ณ วันที่ 30 เมษายน 2552													
ลำดับ	ISIN Code	TSDC Symbol	ชื่อตราสารหนี้	อายุ	วงเงิน (ล้านบาท)	วันเปิดจำหน่าย	ปีงบประมาณ	วันครบกำหนด	ปีงบประมาณครบ	อัตราดอกเบี้ย	วันจ่ายดอกเบี้ย	จำนวน	มูลค่า
6	TH061103070	n.a.	จ.11/2	50 ปี	9,081	25 Sep 2511	2511	25 Sep 2561	2561	0.75%	01 มี.ค.		
7	TH061106070	n.a.	จ.พัฒนาการ	50 ปี	28,290	31 Oct 2511	2512	31 Oct 2561	2562	0.75%		01 ก.ย.	
8	TH061401070	n.a.	จ.พัฒนาสมัยแบบ	50 ปี	49,630	04 Jan 2515	2515	04 Jan 2565	2565	0.75%	15 พ.ค.		
9	TH062303L309	LB113A	จ.พิเศษ42/7.50%/6/3	12 ปี	39,836,000	05 Mar 2542	2542	05 Mar 2554	2554	7.5%	05 มี.ค.	05 ก.ย.	
10	TH062303O303	LB143A	จ.พิเศษ42/8.25%/6/4	15 ปี	40,000,000	05 Mar 2542	2542	05 Mar 2557	2557	8.25%	05 มี.ค.	05 ก.ย.	
11	TH0642702102	LB098A	จ.TIER2/42/4.00%/7	10 ปี	186,000	24 Aug 2542	2542	24 Aug 2552	2552	4.0%		24 ส.ค.	
12	TH0642112104	LB099C	จ.TIER2/42/4.00%/10	10 ปี	742,000	20 Sep 2542	2542	20 Sep 2552	2552	4.0%		20 ก.ย.	
13	TH0643012105	LB090A	จ.TIER2/43/6.50%/1	10 ปี	68,000	12 Oct 2542	2543	12 Oct 2552	2553	6.5%		12 ต.ค.	
14	TH0643022104	LB090B	จ.TIER2/43/3.75%/2	10 ปี	2,501,000	15 Oct 2542	2543	15 Oct 2552	2553	3.75%		15 ต.ค.	
15	TH0643072109	LB09NB	จ.TIER1/43/3.50%/1	10 ปี	5,600,000	23 Nov 2542	2543	23 Nov 2552	2553	3.5%		23 พ.ย.	
16	TH0643062100	LB09NA	จ.TIER2/43/3.25%/6	10 ปี	878,000	23 Nov 2542	2543	23 Nov 2552	2553	3.25%		23 พ.ย.	
17	TH0643082108	LB101A	จ.TIER2/43/3.25%/7	10 ปี	1,077,000	18 Jan 2543	2543	18 Jan 2553	2553	3.25%	18 ม.ค.		
18	TH0643102104	LB105A	จ.TIER1/43/2.75%/2	10 ปี	19,920,000	19 May 2543	2543	19 May 2553	2553	2.75%	19 พ.ค.		
19	TH0643122102	LB106B	จ.TIER2/43/2.75%/10	10 ปี	667,000	30 Jun 2543	2543	30 Jun 2553	2553	2.75%		30 มิ.ย.	
20	TH062303P706	LB157A	จ.43/7.20%/2	15 ปี	35,950,000	07 Jul 2543	2543	07 Jul 2558	2558	7.2%		07 ก.ค.	
21	TH0644022103	LB10NA	จ.TIER2/44/2.50%/2	10 ปี	71,000	01 Nov 2543	2544	01 Nov 2553	2554	2.5%		01 พ.ย.	
22	TH0644032102	LB10NB	จ.TIER2/44/2.75%/3	10 ปี	4,000	09 Nov 2543	2544	09 Nov 2553	2554	2.75%		09 พ.ย.	

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ในส่วนของแบบจำลองแกนหลักรายได้นั้น ได้แบ่งรายได้จัดเก็บออกตามหน่วยงานจัดเก็บ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธนารักษ์ และรายได้นำส่งของรัฐวิสาหกิจ

- **กรมสรรพากร** เป็นหน่วยงานหลักในการจัดเก็บภาษี ซึ่งในแบบจำลองได้ประมาณการ 2 ด้าน คือ ภาษีทางตรงที่สำคัญ ที่ประกอบด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้ปิโตรเลียม และภาษีทางอ้อม ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ภาษีสรรพสามิต และรายได้อื่น ๆ ของกรมสรรพากร เนื่องจากภาษีที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นภาษีที่เป็นรายได้หลักของรัฐบาล ตลอดจนสะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ รวมถึงเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล ดังนั้น ในการสร้างแบบจำลองครั้งนี้ ได้มีการสร้างแบบจำลองย่อยในการประมาณการรายได้ดังกล่าวของสรรพากร ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดของแบบจำลองในช่วงบทที่ 11 และ 12 และได้ทำการเชื่อมโยงผลมาที่แกนหลักด้านรายได้ในแบบจำลอง
- **กรมสรรพสามิต** แบบจำลองเพื่อวิเคราะห์ และประมาณการความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพสามิตนั้น แบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ส่วนแรก คือ จะเป็นการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตทั้ง 6 ประเภท ได้แก่ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ยาสูบ สุรา เบียร์ รถยนต์ และเครื่องดื่ม

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

1) ภาษีน้ำมัน พบว่า ในระยะยาวความต้องการบริโภคน้ำมันเบนซินมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ ความจำเป็นในการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทาง และความสามารถในการบริโภคภาคเอกชนในประเทศที่แท้จริงต่อหัว และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเฉลี่ย ขณะที่ในระยะสั้น โดยการเปลี่ยนแปลงของความต้องการบริโภคน้ำมันเบนซินในระยะสั้นขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเฉลี่ย ความจำเป็นในการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทาง ความสามารถในการบริโภคภาคเอกชนในประเทศที่แท้จริงต่อหัว

แผนภาพที่ 18.7 แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตน้ำมัน

	2005Q2	2005Q3	2005Q4	2006Q1	2006Q2	2006Q3	2006Q4	2007Q1
1 Summary Table								
3 Back to contents								
4								
5								
48 1.ความต้องการอุปโภคบริโภคน้ำมันและผลิตภัณฑ์								
49								
50 1.1 ความต้องการใช้น้ำมันเบนซิน (ล้านลิตร)	1,868.79	1,775.91	1,830.42	1,818.67	1,811.55	1,769.45	1,859.60	1,841
51 อัตราภาษีน้ำมันเบนซิน (บาท/ลิตร)	3.69	3.69	3.69	3.69	3.69	3.69	3.69	3
52 รายได้ที่จัดเก็บได้จากน้ำมันเบนซิน (ล้านบาท)	6,886.50	6,544.21	6,745.10	6,701.81	6,675.58	6,520.43	6,852.62	6,784
53								
54 1.2 ความต้องการใช้น้ำมันดีเซล (ล้านลิตร)	5,112.54	4,553.26	4,535.82	4,533.36	4,353.52	4,039.09	4,262.84	4,517
55 อัตราภาษีน้ำมันดีเซล (บาท/ลิตร)	2.41	2.41	2.41	2.41	2.41	2.41	2.41	2
56 รายได้ที่จัดเก็บได้จากน้ำมันดีเซล (ล้านบาท)	12,321.22	10,973.35	10,931.33	10,925.39	10,491.99	9,734.21	10,273.45	10,886
57								
58 1.3 ความต้องการใช้น้ำมันเตา (ล้านลิตร)	1,658.64	1,608.14	1,512.73	1,462.85	1,298.19	1,210.29	1,139.04	1,112
59 อัตราภาษีน้ำมันเตา (บาท/ลิตร)	-	-	-	-	-	-	-	-
60 รายได้ที่จัดเก็บได้จากน้ำมันเตา (ล้านบาท)	-	-	-	-	-	-	-	-
61								
62 1.4 ความต้องการใช้ก๊าซ LPG (ล้านกิโลกรัม)	672.85	810.50	805.73	807.83	832.31	965.22	909.36	875
63 อัตราภาษีก๊าซ LPG (บาท/กิโลกรัม)	2.17	2.17	2.17	2.17	2.17	2.17	2.17	2

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

2) ยาสูบ พบว่าผลในระยะยาวนั้น ความต้องการบริโภคยาสูบมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคยาสูบและอัตราการว่างงานของแรงงาน และตัวแปรทางด้านฤดูกาลในกรณีของการบริโภคยาสูบแล้ว ปริมาณการบริโภคในไตรมาสที่ 3 เมื่อเทียบกับไตรมาส 4 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาขายปลีกเฉลี่ยของยาสูบภายในประเทศ ขณะที่ในระยะสั้นนั้น ความต้องการบริโภคยาสูบขึ้นอยู่กับราคาขายปลีกเฉลี่ยของยาสูบภายในประเทศ และอัตราการว่างงานของแรงงาน

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

แผนภาพที่ 18.8 แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตยาสูบ

	A	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI
1	Summary Table								
3	Back to contents								
5		2005Q2	2005Q3	2005Q4	2006Q1	2006Q2	2006Q3	2006Q4	2007Q1
94	5.ความต้องการอุปโภคบริโภคยาสูบ (ล้านซอง)	491.25	503.51	462.13	394.23	409.02	436.36	467.67	449
95	อัตราภาษียาสูบที่แท้จริง	24.35	24.35	24.35	24.35	24.35	24.35	24.35	24
96	รายได้ที่จัดเก็บได้จากยาสูบ (ล้านบาท)	11,961.67	12,260.26	11,252.62	9,599.41	9,959.36	10,625.27	11,367.48	10,947

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

3) สุรา พบว่า ในระยะยาวความต้องการบริโภคสุรามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวซึ่งสะท้อนความสามารถในการบริโภคสุรา และราคาขายปลีกสุราเฉลี่ยภายในประเทศ และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการบริโภคสุราต่อหัวในไตรมาสที่แล้ว

ในส่วนของราคาขายปลีกสุราเฉลี่ยภายในประเทศอาจเกิดจากผู้บริโภคซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นและแรงงานที่เพิ่งจบการศึกษาซึ่งมีแนวโน้มบริโภคสุราเพื่อตามกระแสนิยมทำให้แม้ว่าราคาสุราจะสูงขึ้นแต่ก็ไม่ทำให้ปริมาณการบริโภคลดลง ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมกรบริโภคสุราซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการบริโภค

แผนภาพที่ 18.9 แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตสุรา

	AG	AH	AI	AL	AM	AN	AO	AP	
1	Summary Table								
3	Back to contents								
5		2005Q2	2005Q3	2005Q4	2006Q1	2006Q2	2006Q3	2006Q4	2007Q1
4	3.ความต้องการอุปโภคบริโภคสุรา (ล้านลิตร)	197.13	203.78	198.03	207.76	203.48	208.57	201.43	210
5	อัตราภาษีสุราที่แท้จริง (ร้อยละ)	35.11	35.11	35.11	35.11	35.11	35.11	35.11	35
6	รายได้ที่จัดเก็บได้จากสุรา (ล้านบาท)	6,921.47	7,154.76	6,952.88	7,294.57	7,144.33	7,323.13	7,072.51	7,379

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

4) เบียร์ พบว่า ในระยะยาวความต้องการบริโภคเบียร์มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคเบียร์ และยอดจำหน่ายเบียร์ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ขณะที่ระยะสั้น การเปลี่ยนแปลงของความต้องการบริโภคเบียร์ในระยะสั้นขึ้นอยู่กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคเบียร์

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

แผนภาพที่ 18.10 แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตเบียร์

	A	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI
1	Summary Table								
3	Back to contents								
4									
5		2005Q2	2005Q3	2005Q4	2006Q1	2006Q2	2006Q3	2006Q4	2007Q1
89	4. ความต้องการอุปโภคบริโภคเบียร์ (ล้านลิตร)	415.47	402.96	496.39	474.25	476.33	451.37	549.75	506
90	อัตราภาษีเบียร์ที่แท้จริง (ร้อยละ)	24.58	24.58	24.58	24.58	24.58	24.58	24.58	24
91	รายได้ที่จัดเก็บได้จากเบียร์ (ล้านบาท)	10,212.07	9,904.55	12,200.82	11,656.75	11,707.96	11,094.45	13,512.52	12,453

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

5) รถยนต์ พบว่า ในระยะยาวความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการเดินทางมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับ รายจ่ายบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัว ความต้องการใช้รถยนต์เพื่อการเดินทาง และดัชนีราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรถยนต์เพื่อการเดินทาง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเฉลี่ย ขณะที่ในระยะสั้นนั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องและเป็นไปตามทฤษฎี

แผนภาพที่ 18.11 แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตรถยนต์

		2005Q4	2006Q1	2006Q2	2006Q3	2006Q4	2007Q1
3	Back to contents						
4							
5		2005Q4	2006Q1	2006Q2	2006Q3	2006Q4	2007Q1
67							
68	2. ความต้องการบริโภคเครื่องยนต์						
69							
70	2.1 ความต้องการใช้รถยนต์นั่ง (คัน)	3,306,602.74	3,337,096.50	3,356,759.24	3,372,520.16	3,408,471.30	3,446,794.81
71	อัตราภาษีรถยนต์นั่งที่แท้จริง (ร้อยละ)	16.35	16.35	16.35	16.35	16.35	16.35
72	สัดส่วนยอดขายต่อรถจดทะเบียน	1.25	0.49	0.68	0.58	1.25	0.49
73	Flow of Passenger Car	28,070.08	30,493.76	19,662.74	15,760.91	35,951.15	38,323.51
74	รายได้ที่จัดเก็บได้จากรถยนต์นั่ง	365,745.75	1,016,349.26	475,373.04	447,522.28	468,433.95	1,277,312.75
75							
76	2.2 ความต้องการใช้รถจักรยานยนต์ (คัน)	123,672.04	100,972.37	114,927.44	117,321.06	126,578.69	112,010.94
77	อัตราภาษีรถจักรยานยนต์ที่แท้จริง (ร้อยละ)	3.74	3.74	3.74	3.74	3.74	3.74
78	รายได้ที่จัดเก็บได้จากรถจักรยานยนต์	462,533.42	377,636.66	429,828.62	438,780.76	473,404.32	418,920.90
79							
80	รวมรายได้ที่จัดเก็บได้จากรถยนต์	8,282.79	13,939.86	9,052.02	8,863.03	9,418.38	16,962.34

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

6) เครื่องดื่ม พบว่า ในระยะยาวความต้องการบริโภคเครื่องดื่มมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภค

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

เครื่องดื่มนั้น ขณะที่ในระยะสั้นการเปลี่ยนแปลงของความต้องการบริโภคเครื่องดื่มในระยะสั้นขึ้นอยู่กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงต่อหัวสะท้อนความสามารถในการบริโภคเครื่องดื่มราคาขายปลีกเฉลี่ยของเครื่องดื่มภายในประเทศ

แผนภาพที่ 18.12 แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่ม

1	Summary Table								
3	Back to contents								
4									
5		2005Q2	2005Q3	2005Q4	2006Q1	2006Q2	2006Q3	2006Q4	2007Q1
99	6. ความต้องการอุปโภคบริโภคเครื่องดื่ม (ล้านลิตร)	594.08	471.54	535.48	593.80	518.68	419.47	465.59	519
100	อัตราภาษีนำเข้าแอลกอฮอล์ที่แท้จริง (ร้อยละ)	5.21	5.21	5.21	5.21	5.21	5.21	5.21	5
101	รายได้ที่จัดเก็บได้จากน้ำอัดลมและโซดา (ล้านบาท)	3,092.68	2,454.74	2,787.59	3,091.22	2,700.15	2,183.69	2,423.76	2,702

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

- **กรมศุลกากร** เป็นหน่วยงานที่สำคัญและได้รับผลกระทบจากการลดลงของภาษีศุลกากรจากการเปิดเขตการค้าเสรี ดังนั้นในส่วนของการนำเข้าในแบบจำลองนี้ จะได้ทำการประมาณการในแบบจำลองย่อยภาษีศุลกากรอย่างละเอียดในแบบจำลองย่อยประมาณการการนำเข้า ขณะที่ในส่วนของการได้อื่น ๆ ของศุลกากร พบว่า มีอัตราการขยายตัวใกล้เคียงกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์อย่างมีนัยยะสำคัญ

แผนภาพที่ 18.13 แบบจำลองประมาณการรายได้ภาษีศุลกากร

AFTA			Tax	Year	Australia					
Income Tax รายได้ภาษี	Income Tax แยก รายได้ภาษี	Total Income Tax			Import รายได้ภาษี	Dutiable Import แยก รายได้ภาษี	Total Dutiable Import	Tax รายได้ภาษี	Income Tax แยก รายได้ภาษี	Total Income Tax
534,862,480	807,958,720	1,342,821,200			2,049,046,217	4,052,394,837	6,101,441,054	49,696,400	220,331,506	270,027,906
541,189,441	816,316,064	1,357,505,505			2,342,885,370	4,222,041,976	6,564,927,346	47,639,922	224,725,896	272,365,817
543,057,238	818,630,523	1,361,687,762			2,418,461,335	4,491,306,081	6,909,767,416	53,374,266	244,327,495	297,701,761
540,305,822	808,797,867	1,349,103,689			2,184,555,450	4,352,933,640	6,537,489,091	51,678,861	241,118,704	292,797,565
523,444,328	789,399,837	1,312,844,166			2,234,706,917	4,295,076,917	6,529,783,835	44,703,586	240,537,004	285,240,590
519,404,346	780,986,917	1,300,391,262			2,325,418,271	4,315,479,213	6,640,897,484	44,304,567	243,803,898	288,108,465
514,753,694	778,174,168	1,292,927,862	5,255,266,978	2551	2,567,839,980	4,687,216,805	7,255,056,785	52,110,956	268,386,176	320,497,132
509,723,854	768,448,470	1,278,172,323			2,562,795,109	4,492,091,264	7,054,886,372	48,522,284	257,246,609	305,768,893
317,851,131	722,541,564	1,040,392,694			2,676,044,994	4,465,854,478	7,141,899,472	34,208,629	254,463,270	288,671,899
316,043,906	721,560,029	1,037,603,935			2,783,179,084	4,520,853,434	7,304,032,518	33,001,951	258,098,843	291,100,794
315,571,108	721,826,854	1,037,397,962	4,393,566,914	2552	2,970,217,897	4,863,580,835	7,833,798,732	38,926,493	281,290,417	320,216,909
313,421,874	703,415,332	1,016,837,207			2,595,359,444	4,468,472,423	7,063,831,866	35,410,784	262,767,704	298,178,488
24,563,857	634,960,832	659,524,688			2,573,165,099	4,296,540,074	6,869,705,173	24,465,913	254,919,677	279,385,590
24,046,088	632,900,312	656,946,400			2,605,504,722	4,327,364,057	6,932,868,779	23,502,797	257,134,389	280,637,186
20,838,733	638,320,225	659,158,958	2,992,467,253	2553	2,856,230,304	4,741,033,028	7,597,263,332	28,983,434	282,322,528	311,305,962
25,764,516	630,742,568	656,507,083			2,581,841,916	4,394,420,708	6,976,262,624	26,090,894	265,207,167	291,298,061
-	616,763,218	616,763,218			2,431,934,949	4,223,753,930	6,655,688,880	22,117,454	257,282,450	279,399,904

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ **แบบจำลองรายได้รัฐบาล**

- **กรมธนารักษ์** มีรายได้ที่สำคัญ ที่เป็นส่วนของรายได้จากที่ราชพัสดุ โดยในแบบจำลองได้มีการประมาณการรายได้จากที่ราชพัสดุ และกรณีที่มีการจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุเพิ่มเติม โดยแบ่งเป็นโครงการตามแผนของกรมธนารักษ์ ซึ่งได้แก่ที่ 5 แปลง ได้แก่ 1) แปลงที่ตั้งสถานีขนส่งหมอชิต 2) แปลงกองดุริยางค์ทหารอากาศ 3) แปลงศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ 4) แปลงสถาบันการบินพลเรือน และ 5) แปลงแหลมไม้แก่น เกาะสมุย โดยประมาณการในส่วน ของ รายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ และ รายได้ค่าเช่าจากโครงการพัฒนาตามแผนกรมธนารักษ์ และในส่วนของที่ราชพัสดุที่ไม่ใช้ประโยชน์

แผนภาพที่ 18.14 แบบจำลองย่อยประมาณการรายได้จากที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์

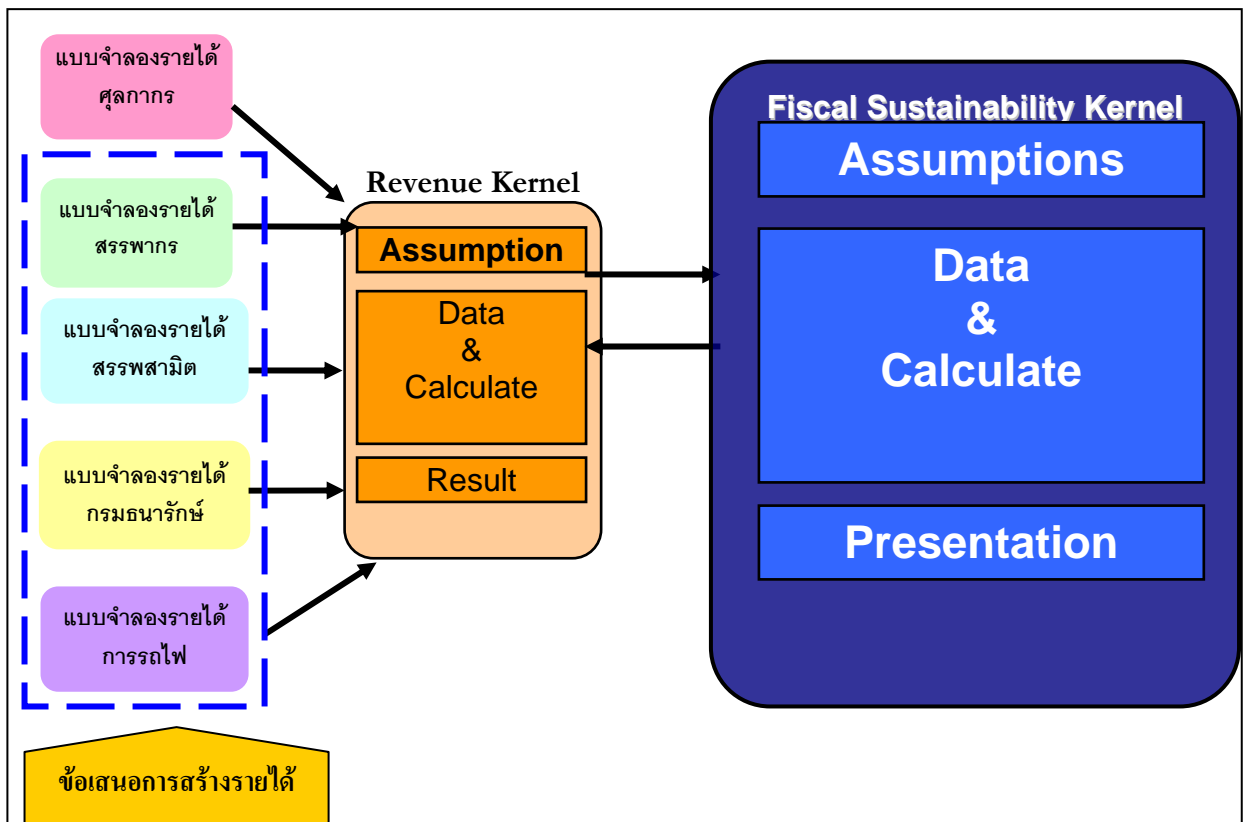
B1	A	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Best Case								
2	สมมติฐานรายได้ค่าเช่าสิ่งอสังหาริมทรัพย์ จากการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุตามข้อเสนอในการศึกษา								
4	ประเภทรายได้	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	
9	ค่าเช่าสิ่งอสังหาริมทรัพย์	3,067.95	3,136.95	3,212.16	3,287.62	3,365.15	3,445.10	3,527.45	
16	รายได้ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นตามข้อเสนอในการศึกษา								
17	1. โครงการพัฒนาตามแผนของกรมธนารักษ์								
18	1) แปลงที่ตั้งสถานีขนส่งหมอชิต	5.35	5.35	5.35	5.35	6.15	6.15	6.15	
19	2) แปลงกองดุริยางค์ทหารอากาศ	0.82	0.82	0.82	0.82	0.94	0.94	0.94	
20	3) แปลงศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	199.87	199.87	199.87	199.87	229.85	229.85	229.85	
21	4) แปลงสถาบันการบินพลเรือน	6.19	6.19	6.19	6.19	7.12	7.12	7.12	
22	5) แปลงแหลมไม้แก่น เกาะสมุย	6.90	6.90	6.90	6.90	7.93	7.93	7.93	
23	รวมรายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์								
24	รวมรายได้ค่าเช่าจากโครงการพัฒนาตามแผน	219.13	219.13	219.13	219.13	252.00	252.00	252.00	
25	2. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ								
26	2.1) ข้อคิดที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขต กทม								
27	1) กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ	6.41	6.41	6.41	6.41	6.41	7.37	7.37	
28	2) กองพันทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์	17.22	17.22	17.22	17.22	17.22	19.81	19.81	
29	3) กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์	10.76	10.76	10.76	10.76	10.76	12.38	12.38	
30	รวมรายได้ค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์								
31	รวมรายได้ค่าเช่าจากการพัฒนาที่ราชพัสดุทั้ง	34.39	34.39	34.39	34.39	34.39	39.55	39.55	
32	2.2) ข้อคิดที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในต่างจังหวัด (ศึกษาภาพเกร็ด เจ)								
33	1) พื้นที่ที่คาดว่าจะจัดประโยชน์ใหม่ในปี 2554	27.65	27.65	27.65	27.65	27.65	31.80	31.80	

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

18.2 ความสัมพันธ์ระหว่างแบบจำลองและการประมาณการผ่านสมมติฐานต่าง ๆ

แบบจำลองประมาณการรายได้ และการวิเคราะห์ผลกระทบต่อความยั่งยืนทางการคลังนี้ ถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดความสอดคล้อง (Consistent) ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรายได้รัฐบาล เพื่อให้ผู้วิเคราะห์สามารถเห็นภาพเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับรายได้รัฐบาล และผลกระทบจากการดำเนินการตามข้อเสนอเชิงนโยบายต่างๆ เพื่อช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของรัฐบาล ดังนั้น ตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อแบบจำลองจะถูกนำไปรวมกันไปอยู่ในส่วนของสมมติฐานแบบจำลองแกนหลักสถานะและความยั่งยืนทางการคลัง ดังแผนภาพที่ 18.12 เพื่อให้การวิเคราะห์เป็นไปอย่างมีเอกภาพ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแบบจำลองย่อยก็จะถูกนำรวมเข้ามาในภาพรวมการวิเคราะห์ด้วยเช่นกัน

แผนภาพที่ 18.15 ความเชื่อมโยงระหว่างแบบจำลอง และการประมาณการ

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อแบบจำลองในภาพรวม ได้แก่

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาตลาด (Nominal GDP) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรค่อนข้างมาก ทั้งในส่วนของขยายตัวของรายจ่ายต่าง ๆ รวมถึงรายได้ของกรรมสรรพสามิตเกือบทุกตัว ล้วนแต่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยยะกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาปีฐานทั้งสิ้น นอกจากนี้ ในส่วนของอากรขาเข้าของกรมศุลกากร ในการประมาณการอากรสินค้านำเข้าทั้งส่วนที่ใช้สิทธิ์ และไม่ใช้สิทธิ์นั้น นอกจากระดับราคาสินค้าที่มีความแตกต่างกันของแต่ละประเทศ (Relative Price) แล้ว ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาปีฐาน ยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ นอกจากนี้ในส่วนของภาษีสรรพากรที่เก็บบนฐานรายได้ ไม่ว่าจะเป็นภาษีทางตรง หรือทางอ้อมนั้นล้วนแต่เป็นผลมาจากการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมด้วยเช่นกัน

2. การบริโภคภาคเอกชน ณ ราคาปีฐาน (Real Private Consumption) เป็นปัจจัยต่อปริมาณการจัดเก็บภาษีสรรพากร

18.3 ผลการประมาณการแบบจำลองและผลการประมาณการจากทัศน์ต่าง ๆ

ในการประมาณการรายได้และวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับความยั่งยืนทางการคลังนี้ ได้กำหนดสมมติฐานด้านเศรษฐกิจมหภาคในการศึกษา และประมาณการว่า คาดว่าเศรษฐกิจปี 2554 จะเริ่มกลับมาขยายตัว โดยผลิตภัณฑ์ในประเทศขยายตัว ณ ราคาปีฐาน อยู่ที่ระดับร้อยละ 2.58 อัตราเงินเฟ้อเริ่มเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2553 รายละเอียดของสมมติฐานด้านเศรษฐกิจมหภาคทั้งหมดที่ใช้ในการประมาณการแสดงอยู่ในตารางที่ 18.1

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ตารางที่ 18.1: สมมติฐานด้านเศรษฐกิจมหภาคของแบบจำลอง

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
ภาคเศรษฐกิจจริง						
ผลิตภัณฑ์ในประเทศ ราคาปีฐาน	4,271,803	4,469,907	4,677,199	4,894,104	5,121,069	5,358,558
%yoy	2.58	4.64	4.64	4.64	4.64	4.64
ผลิตภัณฑ์ในประเทศ ราคาตลาด	9,833,744	10,556,711	10,908,738	11,464,487	12,048,549	12,662,367
%yoy	6.11	7.35	3.33	5.09	5.09	5.09
ภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศ						
การนำเข้าสินค้า ราคาปีฐาน	2,256,768	2,369,607	2,488,087	2,612,491	2,743,116	2,880,272
ภาคการเงิน						
ปริมาณเงินฝากประจำ	19,061,699	20,014,784	21,015,523	22,066,299	23,169,614	24,328,095
ปริมาณเงินฝากออมทรัพย์	12,213,059	12,823,712	13,464,898	14,138,143	14,845,050	15,587,302
ภาคระดับราคา						
ดัชนีราคาผู้บริโภค	2.50	2.50	0.62	4.41	2.50	2.50
ดัชนีราคาการลงทุนภาคเอกชน	1,054	1,080	1,087	1,135	1,164	1,193
ราคาน้ำมันดิบดูไบ	300.51	315.66	319.35	348.29	365.85	384.29

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากสมมติฐานข้างต้น คณะผู้วิจัยได้ทำการประมาณการรายได้ และผลกระทบที่มีต่อความยั่งยืนทางการคลัง ในฉากทัศน์ต่างๆ และได้ผลดังต่อไปนี้

กรณีฉากทัศน์ที่ 1 กรณีสถาน (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในแนวโน้มรายได้ และรายจ่าย)

▪ การประมาณการรายได้ช่วงปีงบประมาณ 2554-2559

จากสมมติฐานข้างต้น ประมาณการว่า ในปีงบประมาณ 2554 รัฐบาลจัดเก็บรายได้สุทธิจำนวน 1,621,752 ล้านบาท โดยเป็นรายได้ที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากร จำนวน 1,283,289 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยรายได้จากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 215,402 ล้านบาท ภาษีเงินได้นิติบุคคล 437,023 ล้านบาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม 497,902 ล้านบาท ขณะที่การจัดเก็บโดยกรมสรรพาสามิฉะนั้น

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

คาดว่าจะมีรายได้รวม 287,192 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่มาจากภาษีรถยนต์ และภาษีน้ำมัน ส่วนกรมศุลกากรนั้น คาดว่าจะจัดเก็บรายได้รวม 78,439 ล้านบาท กรมธนารักษ์ มีรายได้ 5,180 ล้านบาท และรัฐวิสาหกิจจะจัดเก็บรายได้ จำนวน 110317 ล้านบาท

ขณะที่ ในปีงบประมาณ 2555 คาดว่า รัฐบาลจะสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิ จำนวน 1,707,645 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.78 โดยเป็นรายได้ที่กรมสรรพากรได้ จำนวน 1,368,011 ล้านบาท โดยเป็นรายได้ที่มาจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน 239,670 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.27 และภาษีมูลค่าเพิ่ม มีจำนวน 516,502 ล้านบาท ขณะที่กรมสรรพาสามิตคาดว่าจะจัดเก็บภาษีได้ จำนวน 298,412 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.91 และสำหรับกรมศุลกากรคาดว่าจะจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นเล็กน้อย มีจำนวน 93,458 ล้านบาท และกรมธนารักษ์จัดเก็บได้ จำนวน 5,380 ล้านบาท

ขณะที่ ในปีงบประมาณ 2556 - 2558 นั้น คาดว่า รัฐบาลจะสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิ เท่ากับ 1,793,159 ล้านบาท 1,899,972 ล้านบาท และ 2,025,529 ล้านบาท ตามลำดับ หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 5.03 - 6.68 โดยกรมสรรพากรคาดว่าจะมีรายได้จัดเก็บ จำนวน 1,445,688 ล้านบาท 1,535,680 ล้านบาท และ 1,636,547 ล้านบาท ตามลำดับ ขณะที่กรมสรรพาสามิตคาดว่าจะสามารถจัดเก็บภาษีได้ เท่ากับ 314,019 ล้านบาท 336,908 ล้านบาท และ 369,248 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนกรมศุลกากรคาดว่าจะมีการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เท่ากับ 93,989 ล้านบาท 95,272 ล้านบาท และ 99,545 ล้านบาท และกรมธนารักษ์จัดเก็บได้ จำนวน 5,522 ล้านบาท 5,735 ล้านบาท และ 5,931 ล้านบาท ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 18.2)

ตารางที่ 18.2: ผลประมาณการจัดเก็บรายได้ จำแนกตามหน่วยงานจัดเก็บ

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
1.1 กรมสรรพากร	1,350,766	1,428,459	1,518,458	1,619,332	1,729,762	1,850,839
%yoy	6.69%	5.75%	6.30%	6.64%	6.82%	7.00%
1) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	215,402	239,670	265,668	293,693	325,203	360,501
2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล	437,023	471,351	495,525	527,956	565,760	607,163
3) ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม (PPT)	101,519	106,636	112,011	117,658	123,589	129,818
4) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)	497,902	516,502	536,572	558,227	581,590	606,796

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
5) ภาษีธุรกิจเฉพาะ (SBT)	22,846	24,560	26,263	27,957	29,644	31,328
6) รายได้อื่น ๆ ของกรมสรรพากร	8,599	9,292	9,648	10,189	10,760	11,363
1.2 กรมสรรพสามิต	287,192	298,412	314,019	336,908	369,248	415,789
%yoy	2.73%	3.91%	5.23%	7.29%	9.60%	12.60%
1) น้ำมัน	78,439	75,699	72,950	70,244	67,583	64,964
2) รถยนต์	69,214	83,755	103,131	129,191	164,754	214,184
3) สุรา	30,481	30,564	30,644	30,719	30,790	30,858
4) เบียร์	52,487	52,945	53,385	53,808	54,215	54,605
5) ยาสูบ	35,940	34,036	32,105	30,548	28,876	27,477
6) น้ำอัดลมและโซดา	10,091	10,019	9,947	9,876	9,805	9,735
7) รายได้อื่น ๆ ของสรรพสามิต	10,540	11,394	11,858	12,523	13,225	13,966
1.3 กรมศุลกากร	92,771	93,458	93,989	95,272	97,047	99,545
%yoy	0.38%	0.74%	0.57%	1.36%	1.86%	2.57%
1.4. กรมธนารักษ์	5,180	5,380	5,522	5,735	5,931	6,135
1.5 รายได้อื่น ๆ ของรัฐบาล	116,251	116,333	116,404	116,463	116,522	116,582
1.6 รายได้ของรัฐวิสาหกิจ	110,317	118,358	122,312	128,543	135,092	141,974
รายได้จัดเก็บรวม	1,895,002	1,999,953	2,097,935	2,218,601	2,360,386	2,526,995
หัก คืนภาษีของกรมสรรพากร						
1. การคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม	149,370	154,951	160,972	167,468	174,477	182,039
2. การคืนภาษีอื่น ๆ	26,097	28,441	30,448	32,866	35,639	38,707
หัก คืนภาษีของกรมศุลกากร						
การชดเชยภาษีให้กับผู้ส่งออก	19,019	20,078	21,066	22,280	23,708	25,387
รายได้สุทธิก่อนจัดสรรให้ อปท.	1,700,516	1,796,483	1,885,449	1,995,987	2,126,562	2,280,863
เงินจัดสรรจาก VAT ให้ อปท.	85,639	88,838	92,290	96,015	100,034	104,369
รวมรายได้สุทธิ	1,621,752	1,707,645	1,793,159	1,899,972	2,026,529	2,176,494

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ **แบบจำลองรายได้รัฐบาล**

▪ **ผลการประมาณการรายจ่าย**

ในส่วนของผลการประมาณการรายจ่ายโดยใช้โครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2553 เป็นฐานนั้น (ไม่รวมรายจ่ายตามนโยบายและภารกิจตามนโยบายของรัฐบาล) คาดว่าในปีงบประมาณ 2554 รัฐบาลจะมีรายจ่ายงบประมาณเบื้องต้น (ขั้นต่ำ) จำนวน 1,899,389 ล้านบาท โดยแบ่งออกเป็น รายจ่ายประจำ 1,448,377 ล้านบาท รายจ่ายลงทุน จำนวน 407,448 ล้านบาท และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ จำนวน 43,563 ล้านบาท

ขณะที่ ในปีงบประมาณ 2555 รัฐบาลจะมีรายจ่ายงบประมาณเบื้องต้นจำนวน 1,835,938 ล้านบาท ได้แก่ รายจ่ายประจำ 1,427,511 ล้านบาท รายจ่ายลงทุน จำนวน 362,665 ล้านบาท และรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ จำนวน 45,762 ล้านบาท

ในปีงบประมาณ 2556 - 2557 รัฐบาลจะมีรายจ่ายงบประมาณเบื้องต้นจำนวน 1,832,483 ล้านบาท และ 1,854,198 ล้านบาท ตามลำดับ โดยแบ่งออกเป็นรายจ่ายประจำ 1,433,857 ล้านบาท และ 1,459,355 ล้านบาท รายจ่ายลงทุน จำนวน 350,135 ล้านบาท และ รายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ จำนวน 48,490 ล้านบาท และ 51,528 ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 18.3: ผลประมาณการรายจ่ายรัฐบาลจำแนกตามประเภทรายจ่าย ปีงบประมาณ 2554-2559

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รายจ่ายเบื้องต้น	1,899,389	1,835,938	1,832,483	1,854,198	1,888,930	1,935,338
1. รายจ่ายประจำ	1,448,377	1,427,511	1,433,857	1,459,355	1,492,521	1,537,065
2. รายจ่ายลงทุน	407,448	362,665	350,135	343,314	341,562	339,789
3. ชำระคืนต้นเงินกู้	43,563	45,762	48,490	51,528	54,847	58,484
4. รายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง	0	0	0	0	0	0

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ **การเปรียบเทียบรายรับรายจ่ายประมาณการ**

หากพิจารณาทั้งในส่วนของรายได้สุทธิที่รัฐบาลคาดว่าจะสามารถจัดเก็บได้และรายจ่ายงบประมาณที่จำเป็นของรัฐบาลนั้น (รายจ่ายเบื้องต้น) จะเห็นได้ชัดว่า ในปีงบประมาณ 2554 หากโครงสร้างรายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนยังคงเป็นตามที่ประมาณการนั้น รัฐบาลจำเป็นต้อง กู้เงินเพื่อชดใช้การขาดดุลในเบื้องต้น จำนวน 323,765 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

3.29 ของ GDP และในปีงบประมาณ 2555 ยังจำเป็นต้องจัดหางบประมาณขาดดุล ขั้นต่ำจำนวน 180,795 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.71 ของ GDP และ ในปีงบประมาณ 2556 มีรายจ่ายขาดดุลในเบื้องต้น จำนวน 78,672 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.72 ของ GDP (รายละเอียดดังตารางที่ 18.4)

ตารางที่ 18.4 : การเปรียบเทียบประมาณการรายรับและรายจ่ายงบประมาณ
ปีงบประมาณ 2554-2559

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รายรับ	1,575,624	1,655,143	1,753,811	1,863,705	1,983,735	2,115,265
1. รายได้	1,575,624	1,655,143	1,753,811	1,863,705	1,983,735	2,115,265
2. เงินกู้ชดเชยการขาดดุลฯ	0	0	0	0	0	0
รายจ่ายเบื้องต้น	1,899,389	1,835,938	1,832,483	1,854,198	1,888,930	1,935,338
1. รายจ่ายประจำ	1,448,377	1,427,511	1,433,857	1,459,355	1,492,521	1,537,065
2. รายจ่ายลงทุน	407,448	362,665	350,135	343,314	341,562	339,789
3. ชำระคืนต้นเงินกู้	43,563	45,762	48,490	51,528	54,847	58,484
4. รายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง	0	0	0	0	0	0
Fiscal Space	-323,765	-180,795	-78,672	9,508	94,805	179,928

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากตารางข้างต้น จะเห็นว่า ในปีงบประมาณ 2557 รัฐบาลจึงสามารถจะจัดหางบประมาณสมดุลได้ ในกรณีที่จัดสรรรายจ่ายงบประมาณ ตามรายจ่ายเบื้องต้น โดยจะมีงบประมาณ (Fiscal Space) เหลือเพื่อจัดสรรให้แก่นโยบายใหม่ของรัฐบาล จำนวน 9,508 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นในปีงบประมาณ 2558 - 2559 จำนวน 94,805 ล้านบาท และ 179,928 ล้านบาท ตามลำดับ

จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อฐานะทางการคลัง ได้แก่

- หนี้สาธารณะคงค้างเพิ่มขึ้น จากการขาดดุลงบประมาณ อย่างต่อเนื่อง
- ภาระหนี้เพิ่มขึ้น จากดอกเบี้ยจ่าย ในส่วนที่กู้เพื่อชดเชยการขาดดุล และชำระคืนต้นในปีงบประมาณถัด ๆ ไป

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ตารางที่ 18.5: ผลการคาดการณ์หนี้สาธารณะคงค้าง

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รวมหนี้สาธารณะคงค้าง	4,783,448	5,293,932	5,729,146	5,778,744	5,778,744	5,778,744	5,778,744
- หนี้สาธารณะคงค้าง ¹	4,433,448	4,970,168	5,548,351	5,700,072	5,778,744	5,778,744	5,778,744
- กู้ชดเชยการขาดดุล	350,000	323,765	180,795	78,672	0	0	0
สัดส่วนหนี้สาธารณะ / GDP (%)	51.61	53.83	54.27	52.97	50.41	47.96	45.64

หมายเหตุ 1/: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

กรณีฉกทศน์ที่ 2 การก่อหนี้สาธารณะเพื่อชดเชยการขาดดุลจากกรณีฐาน

ในกรณีที่รัฐบาลต้องการกระตุ้นการใช้จ่ายและจัดทำงบประมาณขาดดุลอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ โดยที่รายได้ยังสามารถจัดเก็บได้ตามเดิมตามฉกทศน์ที่ 1 ซึ่งในฉกทศน์ที่ 2 นี้ จะสะท้อนให้เห็นถึงสถานะทางการคลัง ในกรณีที่ยังไม่มีการบริหารจัดการด้านรายได้และการใช้ทรัพย์สินของภาครัฐ โดยกำหนดให้รัฐบาลจัดทำงบประมาณขาดดุลต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ 2554 ในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 3.5 ของผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ แต่ไม่เกินเพดานขาดดุลงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 9 ทวิ

ตารางที่ 18.6: ผลการประมาณการรายรับและรายจ่ายงบประมาณ

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รายรับ	1,919,805	2,024,627	2,135,617	2,264,962	2,405,434	2,558,448
1. รายได้	1,575,624	1,655,143	1,753,811	1,863,705	1,983,735	2,115,265
2. กู้ชดเชยการขาดดุลฯ	344,181	369,485	381,806	401,257	421,699	443,183
รายจ่ายเบื้องต้น	1,908,905	1,846,154	1,843,039	1,865,292	1,900,589	1,947,591
1. รายจ่ายประจำ	1,448,377	1,427,511	1,433,857	1,459,355	1,492,521	1,537,065
2. รายจ่ายลงทุน	407,448	362,665	350,135	343,314	341,562	339,789
3. ชำระคืนต้นเงินกู้	43,563	45,762	48,490	51,528	54,847	58,484
4. รายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง	0	0	0	0	0	0
Fiscal Space	10,900	178,474	292,578	399,671	504,845	610,857

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

จากตารางข้างต้น จะพบว่า การจัดทำงบประมาณขาดดุลอย่างต่อเนื่องส่งผลให้มีเงินงบประมาณเหลือเพื่อจัดสรรตามนโยบายของรัฐบาล (Fiscal Space) เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในช่วงปีงบประมาณ 2554 – 2557 ซึ่งเมื่อเทียบกับกรณีฐาน (Base Case) ที่จัดทำงบประมาณสมดุลนั้น ในช่วงดังกล่าวงบประมาณจะไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้สำหรับการลงทุนเนื่องจากรายจ่ายลงทุนในกรณีฐานมีสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 25 ของงบประมาณทั้งหมด ซึ่งเป็นการผิดกรอบวินัยทางการคลัง ดังนั้น หากรัฐบาลต้องการให้งบลงทุนมีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของงบประมาณ จำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณในส่วนที่เหลือ (Fiscal Space) ซึ่งมาจากการกู้ยืมนี้เป็นงบลงทุนดังตารางที่ 18.7

ตารางที่ 18.7: รายละเอียดรายจ่ายงบประมาณกรณีที่ถูกยืมเพื่อชดเชยการขาดดุล และเพื่อลงทุนให้ได้ตามกรอบวินัยทางการคลัง

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รายรับ	1,919,805	2,024,627	2,135,617	2,264,962	2,405,434	2,558,448
รายจ่ายรวม	1,919,805	2,024,627	2,135,617	2,264,962	2,405,434	2,558,448
1.รายจ่ายเบื้องต้น	1,908,905	1,846,154	1,843,039	1,865,292	1,900,589	1,947,591
1) รายจ่ายประจำ	1,448,377	1,427,511	1,433,857	1,459,355	1,492,521	1,537,065
2) รายจ่ายลงทุน	407,448	362,665	350,135	343,314	341,562	339,789
3) ชำระคืนต้นเงินกู้	43,563	45,762	48,490	51,528	54,847	58,484
4) รายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง	-	-	-	-	-	-
2.Fiscal Space	10,900	178,474	292,578	399,671	504,845	610,857
1) งบลงทุนเพื่อให้เป็นไปตามกรอบวินัยทางการคลัง		143,492	183,769	222,927	259,797	299,823
2) ตามนโยบายรัฐบาล		34,982	108,809	176,744	245,048	311,034

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การจัดทำงบประมาณขาดดุลดังกล่าวส่งผลต่อสถานะการคลังของรัฐบาล โดยพบว่า การขาดดุลร้อยละ 3.5 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศ ส่งผลให้หนี้สาธารณะคงค้าง และรายจ่ายดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งในปีงบประมาณ 2554 จากเดิมที่มีสัดส่วนหนี้สาธารณะร้อยละ 53.83 ได้ปรับเพิ่มสูงขึ้นเป็น ร้อยละ 54.04

ตารางที่ 18.8: ผลการคาดการณ์หนี้สาธารณะคงค้างจากการจัดหางบประมาณขาดดุล

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รวมหนี้สาธารณะคงค้าง	4,783,448	5,314,349	5,917,836	6,081,878	6,483,135	6,904,834	7,348,017
- หนี้สาธารณะคงค้าง ¹	4,433,448	4,970,168	5,548,351	5,700,072	6,081,878	6,483,135	6,904,834
- กู้ยืมเงินจากต่างประเทศ	350,000	344,181	369,485	381,806	401,257	421,699	443,183
สัดส่วนหนี้สาธารณะ / GDP (%)	51.61	54.04	56.06	55.75	56.55	57.31	58.03

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

กรณีศึกษาที่ 3 การเปลี่ยนแปลงผลการประมาณการรายได้ของรัฐบาลจากการบรรลุข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศคู่เจรจาเพิ่มเติม

ปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่บรรลุข้อตกลงในการที่เขตการค้าเสรีกับบางประเทศ (สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา) การประมาณการในกรณีศึกษาจะสะท้อนให้เห็นถึงรายได้จากการนำเข้าที่จัดเก็บโดยกรมศุลกากรที่ลดลงภายหลังการบรรลุข้อตกลงกับกลุ่มประเทศที่กำลังดำเนินการเจรจาอยู่ในปัจจุบัน

ตารางที่ 18.9: ผลการประมาณการรายรับและรายจ่ายงบประมาณ

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รายรับ	1,575,624	1,654,973	1,753,489	1,863,179	1,982,916	2,114,106
1. รายได้	1,575,624	1,654,973	1,753,489	1,863,179	1,982,916	2,114,106
2. เงินกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ	0	0	0	0	0	0
รายจ่ายเบื้องต้น	1,899,389	1,835,938	1,832,483	1,854,198	1,888,930	1,935,338
1. รายจ่ายประจำ	1,448,377	1,427,511	1,433,857	1,459,355	1,492,521	1,537,065
2. รายจ่ายลงทุน	407,448	362,665	350,135	343,314	341,562	339,789
3. ชำระคืนต้นเงินกู้	43,563	45,762	48,490	51,528	54,847	58,484
4. รายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง	0	0	0	0	0	0
Fiscal Space	-323,765	-180,916	-78,901	9,133	94,222	179,102

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ผลการประมาณการ พบว่า ในกรณีที่มีการเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกาแล้วนั้น จะส่งผลให้รายได้ที่สุทธจากการจัดเก็บได้ลดลงดังเช่นที่ได้เปรียบเทียบไว้แล้วในตอนต้น

ตารางที่ 18.10: การเปรียบเทียบผลการประมาณการรายรับและผลกระทบต่อ Fiscal Space ระหว่างจากทัศน์ที่ 1 (กรณีฐาน) และกรณีจากทัศน์ที่ 3

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
กรณีฐาน						
รายรับ	1,575,624	1,655,143	1,753,811	1,863,705	1,983,735	2,115,265
รายจ่ายเบื้องต้น	1,899,389	1,835,938	1,832,483	1,854,198	1,888,930	1,935,338
Fiscal Space	-323,765	-180,795	-78,672	9,508	94,805	179,928
กรณีจากทัศน์ที่ 3						
รายรับ	1,575,624	1,654,973	1,753,489	1,863,179	1,982,916	2,114,106
รายจ่ายเบื้องต้น	1,899,389	1,835,938	1,832,483	1,854,198	1,888,930	1,935,338
Fiscal Space	-323,765	-180,916	-78,901	9,133	94,222	179,102

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

กรณีจากทัศน์ที่ 4 การเปลี่ยนแปลงผลการประมาณการรายได้ของรัฐบาลจากการเพิ่มอัตราการใช้สิทธิ

ในกรณีที่มีการเพิ่มขึ้นของอัตราการใช้สิทธิ FTA อย่างมาก จะส่งผลกระทบต่อรายได้รัฐบาลจากการลดลงอย่างรวดเร็วขึ้นของรายได้อากรขาเข้า โดยการศึกษาจากทัศน์นี้ จะสะท้อนให้เห็นถึงรายได้จาดศุลกากรที่ลดลงหากมีการเพิ่มขึ้นของอัตราการใช้สิทธิ FTA ของผู้นำเข้าของประเทศคู่ค้า 2% เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีฐาน

ตารางที่ 18.11: ผลการประมาณการรายรับและรายจ่ายงบประมาณ

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รายรับ						
1. รายได้	1,573,344	1,651,917	1,749,420	1,857,946	1,976,341	2,105,887
2. เงินกู้ขาดเซยการขาดดุลฯ						

▪ แบบจำลองรายได้รัฐบาล

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รายจ่ายเบื้องต้น	1,899,389	1,835,938	1,832,483	1,854,198	1,888,930	1,935,338
1. รายจ่ายประจำ	1,448,377	1,427,511	1,433,857	1,459,355	1,492,521	1,537,065
2. รายจ่ายลงทุน	407,448	362,665	350,135	343,314	341,562	339,789
3. ชำระคืนต้นเงินกู้	43,563	45,762	48,490	51,528	54,847	58,484
4. รายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง	0	0	0	0	0	0
Fiscal Space	-326,045	-184,021	-83,063	3,748	87,411	170,549

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ในกรณีที่มีการเพิ่มขึ้นของอัตราการใช้สิทธิ จะส่งผลกระทบต่อผลของรายได้จัดเก็บของภาษีศุลกากรอย่างมีนัยยะ โดยในปีงบประมาณ 2554 สามารถจัดเก็บภาษีในกรณีฐานได้ทั้งสิ้นจำนวน 99,830 ล้านบาท แต่เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของอัตราการใช้สิทธิ FTA 2% จะส่งผลให้รายได้จากการจัดเก็บอากรขาเข้าของกรมศุลกากร ลดลงเหลือ จำนวน 99,334 ล้านบาท

ตารางที่ 18.12: การเปรียบเทียบผลการประมาณการรายรับและผลกระทบต่อ Fiscal Space ระหว่างจากทัศน์ที่ 1 (กรณีฐาน) และกรณีจากทัศน์ที่ 4

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2554	2555	2556	2557	2558	2559
กรณีฐาน						
รายรับ	1,575,624	1,655,143	1,753,811	1,863,705	1,983,735	2,115,265
รายจ่ายเบื้องต้น	1,899,389	1,835,938	1,832,483	1,854,198	1,888,930	1,935,338
Fiscal Space	-323,765	-180,795	-78,672	9,508	94,805	179,928
กรณีจากทัศน์ที่ 4						
รายรับ	1,573,344	1,651,917	1,749,420	1,857,946	1,976,341	2,105,887
รายจ่ายเบื้องต้น	1,899,389	1,835,938	1,832,483	1,854,198	1,888,930	1,935,338
Fiscal Space	-325,774	-183,478	-82,184	5,021	89,154	172,863

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

19

ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ในการสร้างรายได้จากแนวทางในการจัดเก็บรายได้ต่างๆ พบว่า มีประเด็นที่ควรพิจารณาในการสร้างรายได้เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลผ่านช่องทางการจัดเก็บต่างๆ ดังต่อไปนี้

19.1 การสร้างรายได้จากภาษีสรรพากร

เมื่อพิจารณาโครงสร้างรายได้ของประเทศไทย พบว่า รายได้รัฐบาลไทยยังขึ้นอยู่กับรายได้ภาษีจำนวนมาก และรายได้ภาษีส่วนใหญ่ยังมาจากภาษีทางอ้อม ขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้วกลับมีโครงสร้างจากฐานรายได้เช่นเดียวกัน แต่เป็นรายได้จากภาษีทางตรงเป็นหลัก ซึ่งอยู่บนหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีได้เป็นอย่างดี โดยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอุตสาหกรรม พบว่าประเทศเหล่านั้นสามารถจัดเก็บรายได้คิดเป็นร้อยละ 32 เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (GDP) ของประเทศเหล่านั้น ขณะที่ประเทศไทยมีรายได้จากการจัดเก็บเพียงร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (GDP)

ยิ่งกว่านั้น เมื่อพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวกับโครงสร้างรายได้ภาษีสรรพากร ซึ่งเป็นเครื่องมือภาษีที่ดำเนินการกับกิจกรรมการบริโภคและการผลิตของหน่วยธุรกิจแบบทั่วไปแล้ว พบว่า โครงสร้างรายได้ภาษีสรรพากรของประเทศไทย ไม่มีความสมดุลตามหลักการโครงสร้างภาษีที่ดี กล่าวคือ

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

รัฐบาลไทยมีการพึ่งพิงภาษีบนฐานการบริโภคมากกว่าฐานรายได้และกำไรอย่างมาก แม้อาจดูเหมือนว่า อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยจะอยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศอื่น โดยประเทศไทยมีส่วนส่วรายได้จัดเก็บภาษีจากฐานการบริโภคต่อ GDP ร้อยละ 10.4 ขณะที่กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมและประเทศที่พัฒนาแล้วในเอเชีย มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 10.3 และ 9.4 ตามลำดับ ในขณะที่การจัดเก็บภาษีบนฐานรายได้และกำไรมีส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับขนาดเศรษฐกิจ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศต่างๆ ในโลก จากการวิเคราะห์ พบว่า ในการสร้างรายได้ผ่านเครื่องมือภาษีสรรพากรมีประเด็นที่ต้องพิจารณาดังต่อไปนี้

- **การสร้างรายได้จากภาษีทางตรง (ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล):** เมื่อพิจารณาโครงสร้าง และลักษณะของผู้เสียภาษีทางตรง ของประเทศไทยข้างต้น พบว่า รายได้จากภาษีทางตรงของรัฐบาลเกือบทั้งหมดกระจุกตัวในกลุ่มผู้เสียภาษีที่มีรายได้สูงเท่านั้น โดยมีกลุ่มผู้มีรายได้ที่เข้าฐานภาษีน้อยเมื่อเทียบกับโครงสร้างแรงงานในวัยทำงานของประเทศไทย ดังนั้น หากรัฐบาลสามารถขยายฐานภาษีให้ครอบคลุมผู้เสียภาษีมากขึ้น จะส่งผลต่อรายได้จัดเก็บที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยยะ แต่อุปสรรคที่สำคัญคือ ความเป็นไปได้ในการจัดเก็บภาษีทางตรงดังกล่าว เนื่องจากปัจจุบันเครื่องมือภาษีทางตรงนี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจในรูปของการเพิ่มรายได้ผ่านการเพิ่มส่วนลดหย่อนภาษีรูปแบบต่างๆ หรืออีกนัยหนึ่งคือ แนวโน้มที่เครื่องมือภาษีทางตรงเหล่านี้จะสร้างรายได้ที่ลดลง

นอกจากนี้ ปัจจุบัน ธนาคารพาณิชย์ไทยยังมีขาดทุนสะสมจากวิกฤตเศรษฐกิจเศรษฐกิจ 2540 ซึ่งได้มีมาตรการสนับสนุนโดยการให้นำเอาการขาดทุนสะสมมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลได้ อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเมื่อไรการขาดทุนสะสมดังกล่าวจะไม่สามารถใช้เป็น Tax Credit ได้ ซึ่งหากธนาคารพาณิชย์หมดสิทธิ์ที่จะใช้ขาดทุนสะสมดังกล่าวหักภาษี จะส่งผลให้ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้น ซึ่งในปัจจุบัน ผลจากการใช้ Tax Credit เริ่มลดลงแล้ว แต่หากเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจต่อภาคการผลิตและมีการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้ ย่อมส่งผลต่อฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลได้อีก

- **การสร้างรายได้โดยการเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม:** จากการประมาณการโดยแบบจำลองรายได้ที่คณะผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้น พบว่า หากทำการปรับเปลี่ยนอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 0.25 จะทำให้รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้น ประมาณ 17,000 – 17,500 ล้านบาท ซึ่ง ณ ระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้นจะครอบคลุมรายได้ภาษีศุลกากรที่ลดลงในปีแรกของการประมาณการรายได้

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ตารางที่ 19.1: ประมาณการรายได้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

ปีงบประมาณ	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม 7.00%	463,600	480,866	499,487	519,578	541,253	564,638	589,865
อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม 7.25%	474,081	489,384	507,995	528,075	549,740	573,114	598,330
- เพิ่มขึ้น จาก VAT 7%	10,481	8,518	8,508	8,497	8,487	8,476	8,466
อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม 7.50%	484,562	497,902	516,502	536,572	558,227	581,590	606,796
- เพิ่มขึ้น จาก VAT 7%	20,962	17,036	17,015	16,995	16,974	16,953	16,931
อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม 8.00%	505,523	514,937	533,518	553,567	575,201	598,543	623,727
- เพิ่มขึ้น จาก VAT 7%	41,923	34,071	34,031	33,990	33,948	33,905	33,862

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่า แม้ว่าประเทศไทยในปัจจุบันจะมีการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราที่ต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีเงินได้ที่สำคัญของไทย ซึ่งมูลค่าการจัดเก็บมีความสอดคล้องกับดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคในแต่ละช่วงอย่างมีนัยยะ ซึ่งสะท้อนถึง พฤติกรรมการบริโภคและสภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรืออีกนัยหนึ่งคือ การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจะส่งผลกระทบต่อการบริโภคของประเทศนั่นเอง ดังนั้นภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยกำลังถูกรุมเร้าจากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ภาคการส่งออกประสบปัญหา ซึ่งส่งผลต่อการจ้างงานในประเทศ รวมถึงปัจจัยภายในประเทศที่เป็นแรงกดดันเศรษฐกิจในระยะสั้น ถึงปานกลาง จึงส่งผลให้การเพิ่มรายได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มยังไม่สามารถดำเนินการได้ในระยะสั้นถึงปานกลาง

19.2 การสร้างรายได้จากภาษีสรรพสามิต

ในการปรับลดอัตราภาษีศุลกากรนั้นส่งผลกระทบต่อฐานภาษีของสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต เพราะทำให้ราคาสินค้าที่ถูกนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีสรรพสามิตลดลง ผลที่ตามมาจากปรากฏการณ์ดังกล่าวมี 2 ประเด็นที่ต้องพิจารณา ได้แก่ ประเด็นแรกคือ การลดลงของฐานภาษีสรรพสามิต ซึ่งจะทำให้รายได้ที่สามารถจัดเก็บได้จากสินค้านำเข้าลดลง ประเด็นที่สองคือ การหารายได้เพื่อชดเชย

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

รายได้ที่ลดลงจากการปรับลดอัตราภาษีศุลกากร สำหรับประเด็นแรกนั้น เราจำเป็นต้องพิจารณาแต่ ละรายสินค้าว่า สินค้าใดที่อยู่ในกลุ่มสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตและผู้นำเข้าใช้สิทธิในการขอปรับลด อัตราภาษีศุลกากรขาเข้าตามข้อตกลงการเปิดเสรีการค้าที่ไทยได้ทำกับประเทศนั้น จากนั้นเมื่อทราบ รายการสินค้าแล้วจึงนำมาพิจารณารายได้ฐานภาษีที่สูญเสียไป ในส่วนประเด็นที่สองนั้นเพื่อให้ สอดคล้องกับโครงการวิจัยที่นี้จึงมีใช้เพียงแค่การหารายได้ชดเชยฐานภาษีสรรพสามิตที่หายไปเท่านั้น หากยังต้องพิจารณาการหารายได้เพื่อชดเชยรายได้ภาษีศุลกากรที่ลดลงด้วย ดังนั้นคณะผู้วิจัยจะได้ แบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 แนวทางได้แก่ 1) การสร้างฐานภาษีใหม่ผ่านภาษีประเภทใหม่ 2) การ ปรับฐานภาษีสรรพสามิตเดิม และ 3) การย้ายฐานภาษี

ประเด็นที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้จากเครื่องมือภาษีสรรพสามิต ประกอบด้วย

19.2.1 ภาษีประเภทใหม่

การเก็บภาษีสรรพสามิตนั้น มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดเก็บคือ เพื่อเป็นรายได้ให้แก่รัฐบาล และจัดเก็บเพื่อการควบคุมการบริโภค โดยภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีที่จัดเก็บได้ง่าย ซึ่งสามารถ จัดเก็บได้เหมือนกับภาษีการบริโภค เพียงแต่จะเก็บจากสินค้าบางชนิดตามวัตถุประสงค์เท่านั้น

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสินค้าสรรพสามิต

หลักเกณฑ์สากลในการคัดเลือกสินค้าและบริการเพื่อเก็บภาษีสรรพสามิตคือ

1. **สินค้าและบริการที่เมื่อบริโภคเข้าไปแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี** เช่น สุรา ยาสูบ ไฟ ดอกไม้ไฟ ค่าบริการเข้าสถานบันเทิงเรีงรมย์ และค่าเข้าไปใช้ บริการสถานคาสีโน เป็นต้น สินค้าและบริการเหล่านี้เป็นสินค้าและบริการที่รัฐบาลต้องเข้าไป ควบคุมดูแลให้อยู่ในวงจำกัด เพื่อมิให้เป็นผลเสียต่อสังคมมากนัก

2. **สินค้าและบริการที่ไม่จำเป็นหรือสินค้าฟุ่มเฟือย (Nonessential or Luxury Excise)** เป็นที่ยอมรับกันว่าผู้บริโภคนสินค้าฟุ่มเฟือยควรจะรับภาระภาษีมากกว่าผู้บริโภคสินค้าที่จำเป็นในการ ครองชีพ ซึ่งเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้แก่สังคมได้ทางหนึ่งด้วย

3. **สินค้าและบริการที่ได้ผลประโยชน์พิเศษจากกิจการของรัฐ (Benefit Base Excise)** เนื่องจากกิจการบางประการของรัฐอำนวยความสะดวกให้แก่คนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น คนกลุ่มอื่นมิได้ รับผลประโยชน์ด้วยหรือได้รับผลประโยชน์บ้างก็เพียงเล็กน้อยดังนั้นจึงมีเหตุผลสมควรในการเรียก เก็บภาษีจากผู้ใช้กิจการนั้นๆ

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

4. **หลักเกณฑ์เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous Excise)** เป็นการเรียกเก็บภาษีสรรพสามิต เนื่องจากมีเหตุผลเฉพาะเรื่อง เช่นในภาวะสงคราม รัฐอาจเรียกเก็บภาษีเพื่อให้ประชาชนเลิกบริโภค หรืออุปโภคสินค้าบางอย่าง ทั้งนี้เพื่อที่รัฐจะนำสินค้าชนิดนั้นไปใช้ในกิจการสงครามโดยตรง หรือเรียกเก็บภาษีเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

เมื่อได้สินค้าและบริการที่มีเงื่อนไขเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ข้างต้นแล้ว อัตราภาษีที่ใช้รวมถึงวิธีการจัดเก็บควรคำนึงหลักการ ดังต่อไปนี้

(1) **ความเป็นธรรม (Equity)** ซึ่งในที่นี้อาจหมายถึง ความยุติธรรมด้านราคาประเมินที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีก็ได้ ความยุติธรรมเรื่องการกำหนดลักษณะของสินค้าที่ทำให้สินค้าหนึ่งต้องเสียอัตราภาษีมากกว่าชนิดอื่นๆ ความยุติธรรมเรื่องหลักในการจัดเก็บว่าควรที่จะยึดหลักจัดเก็บจากผู้ที่ได้รับประโยชน์ (Beneficiary-Pays Principle) หรือจัดเก็บจากความสามารถในการจ่ายภาษี (Ability-to-pay principal)

(2) **ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency)** กล่าวคือ อัตราภาษีที่จัดเก็บจะต้องอยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดการหยุดชะงักของระบบเศรษฐกิจ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีนั้นๆ ได้ เช่น ภาษีบุหรี่ที่ช่วยทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่ลดลงถือเป็นภาษีที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การกำหนดส่วนต่างของอัตราภาษีภายในสินค้าประเภทเดียวกันแต่ต่างชนิดกัน เช่น เบียร์กับเหล้า ก็อาจส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของภาษี ถ้าส่วนต่างของอัตราภาษีมีค่าน้อยเกินไป ก็อาจจะทำให้ผู้บริโภคไม่มีแรงจูงใจที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคไปสู่สินค้าชนิดที่มีภาษีที่ต่ำกว่า ในขณะที่เดียวกันถ้าส่วนต่างของภาษีมากเกินไปก็อาจจะทำให้ผู้ผลิตสินค้าเกิดความเสียเปรียบทางการค้ากับสินค้าคู่แข่งได้

(3) **ความเอื้ออำนวยในการจัดเก็บ (Collect ability)** กล่าวคือ จะต้องสามารถนำไปบังคับใช้ได้จริง สามารถเข้าใจได้ง่ายไม่ซับซ้อนจนเกินไป ยากต่อการหลีกเลี่ยงภาษี และมีต้นทุนในการจัดเก็บตลอดจนการควบคุมดูแลที่ต่ำ

(4) **ผลกระทบเชิงพฤติกรรม (Behavioral effects)** วัตถุประสงค์ของภาษีสรรพสามิตคือ ควบคุมการบริโภคสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี ดังนั้น อัตราภาษีสรรพสามิตที่ดีจะต้องสามารถก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคได้ในระดับหนึ่งซึ่งเป็นระดับที่เหมาะสมทั้งต่อผู้ผลิตสินค้าและผู้บริโภคสินค้า กล่าวคือจะต้องไม่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ผลิตกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

(5) **ความยืดหยุ่น (Elasticity)** อัตราภาษีที่ดีจะต้องสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะตลาดได้ เช่น อัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้น ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน อัตราเงินเฟ้อสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงไปของสภาวะทางสังคมได้ เช่น การคำนึงถึงความสำคัญของการประหยัดพลังงานในสภาวะที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกมีราคาแพง ทั้งนี้ หากต้องการที่จะปรับเปลี่ยนอัตราภาษี ก็สามารถทำได้โดยมีค่าใช้จ่ายน้อยหรือค่าเสียโอกาสในระดับต่ำ

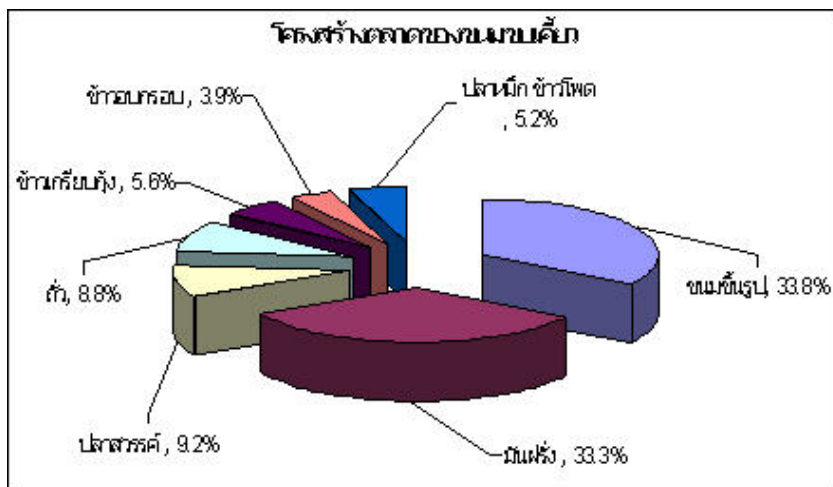
(6) **ความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (Compatibility)** อัตราภาษีที่ดีจะต้องสอดคล้องกับการจัดเก็บภาษีอื่นๆ และสอดคล้องนโยบายของรัฐบาลในช่วงนั้น ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

ตามหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกสินค้าและบริการเพื่อที่จะเก็บภาษีสรรพสามิตข้างต้นทางคณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อที่จะคัดเลือกสินค้าและบริการเพื่อนำไปสู่การเก็บภาษีสรรพสามิตชนิดใหม่ โดยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บด้วย โดยได้เสนอการเก็บภาษีจากสินค้าชนิดใหม่ ได้แก่ การเก็บภาษีขนมขบเคี้ยว และภาษีโรงเรียนกวดวิชา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **ภาษีขนมขบเคี้ยว**

ขนมขบเคี้ยวได้รับความนิยมอย่างมากจากผู้บริโภคในปัจจุบันทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทยเอง โดยจากการวิจัยของ AC Nielsen พบว่าประเทศไทยมีมูลค่าตลาดในการบริโภคขนมขบเคี้ยวกว่า 13,000 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2550 และยังมีแนวโน้มที่มีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นดังแผนภาพที่ 19.1

แผนภาพที่ 19.1: อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ในตลาดขนมขบเคี้ยว ในปี 2548 – 2550

ที่มา : ข้อมูลจากงานวิจัย AC Nielsen

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

จากแนวโน้มที่มีการเพิ่มการบริโภคขนมขบเคี้ยวเพิ่มขึ้น ทำให้มีงานศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับผลของการบริโภคขนมขบเคี้ยวในประเทศ ซึ่งพบว่ามีผลเสียต่อสุขภาพของประชาชนผู้บริโภค และยังก่อให้เกิดผลเสียอื่นๆ ตามมา โดยมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาโครงการ เด็กไทยไม่กินหวาน ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโภชนาการและส่วนประกอบของ ขนมและอาหารว่าง จำนวน 700 ตัวอย่าง พบว่า กว่าร้อยละ 90 ของขนมและอาหารว่างที่นำมาศึกษา มีคุณค่าทางโภชนาการน้อยมาก ซึ่งประกอบด้วยส่วนประกอบที่ไม่จำเป็นต่อร่างกายหรืออาจให้โทษต่อร่างกาย โดยเป็นส่วนประกอบของ แป้ง ไขมัน และสารปรุงรสที่มีรสเค็มจากสารโซเดียม ซึ่งล้วนแต่มีปริมาณที่สูงเกินความจำเป็นต่อร่างกาย และทำให้เกิดโรคอ้วน ซึ่งส่วนใหญ่จะพบในเด็กเพราะเด็กเป็นกลุ่มหลักที่บริโภคขนมขบเคี้ยว

ยิ่งไปกว่านั้น มีรายงานทางวิชาการจากการสำรวจด้านสุขภาพของเด็กและเยาวชนที่บ่งชี้ว่ามีจำนวนเด็กอ้วนเพิ่มมากขึ้น มีฟันผุเพิ่มมากขึ้น โดยเด็กอ้วนหนึ่งในสี่มีไขมันในเลือดสูง ร้อยละสิบมีความดันโลหิตสูงและมีเด็กที่ป่วยเป็นเบาหวานเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จากกล่าวได้ว่าแนวโน้มนิสัยการบริโภคดีังกล่าวนำไปสู่การเกิดโรคเบาหวาน โรคความดัน โรคหัวใจ โรคไต ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวตามจำนวนความถี่ของการบริโภคขนมขบเคี้ยว ทั้งยังเป็นการบ่มเพาะนิสัยการบริโภคต่อเนื่องเมื่อเป็นผู้ใหญ่เนื่องจากการติดรสหวาน มัน เค็ม ตั้งแต่เด็กและยากต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคเมื่อโตขึ้น

การศึกษาของ สุรีย์ แถวเพียง และคณะ ได้กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาสุขภาพ โดยปัญหาหลักเกิดจากการบริโภคอาหาร และพบว่าปัญหาสุขภาพในเด็กมาจาก การบริโภคขนมขบเคี้ยวและอาหารจานด่วน ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายจากการบริโภค คือเกิดภาวะทุพโภชนาการ (Malnutrition) ได้แก่ โรคอ้วน (Obesity) โรคผอม (Underweight) และโรคไต พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา

ภาวะทุพโภชนาการหรือโรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริโภคขนมขบเคี้ยว นั้น เป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประชาชนผู้บริโภคในประเทศจำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะผู้ป่วยโรคที่เกี่ยวข้องจากความอ้วนเห็นได้จากในช่วงเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2549 ที่ผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจ หลอดเลือด และเบาหวาน เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยจากสถิติล่าสุดในปี พ.ศ. 2549 พบว่ามีผู้ป่วยความดันโลหิตสูง 357,600 ราย เบาหวาน 334,168 ราย หัวใจขาดเลือด 132,500 ราย และป่วยเป็นโรคหลอดเลือดสมอง 107,249 ราย ซึ่งสาเหตุหลักมากจากการบริโภคอาหารประเภทขนมขบเคี้ยวต่างๆ น้ำอัดลม เครื่องดื่มที่มีรสหวาน และขนมประเภทที่มีไขมันสูง

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ผลกระทบที่ตามมา คือ ภาวะที่เกิดขึ้นในการรักษาทั้งในส่วนที่ผู้ป่วยเองที่ต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลที่เกิดขึ้น และภาวะที่เกิดขึ้นต่อสังคมที่ภาครัฐต้องเข้าไปรับภาระที่เกิดขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2548 กรมบัญชีกลางต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลให้กับข้าราชการมากกว่า 3 ล้านคนที่ เป็นโรคหัวใจ ความดันโลหิต เบาหวาน มะเร็ง และไต ปีละ 1,980 ล้านบาท และเพิ่มขึ้น 3 เท่าตัว เป็น 6,575 ล้านบาทเมื่อปี พ.ศ.2550 ดังนั้น หากคนไทยมีสภาวะทุพโภชนาการเกินร้อยละ 20 ของจำนวนประชากร และนำมาประเมินเป็นงบประมาณเพื่อดูแลในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า คาดว่าต้องใช้งบประมาณเพิ่มอีกปีละ 40,000-50,000 ล้านบาทในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ ยังส่งผลในด้านความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จากการที่ประชากรในวัยแรงงาน มีสุขภาพและประสิทธิภาพลดลง

ในประเทศสหรัฐมีการค้นหาข้อมูลเพื่อพิสูจน์ว่า ต้นทุนทางเศรษฐกิจของโรคภัยจากความอ้วน ได้แก่

- ต้นทุนทางการแพทย์ต้องรักษาโรคเกิดจากความอ้วนโดยตรง พบว่า เป็นจำนวนร้อยละ 2-6 ของงบด้านสุขภาพ เทียบในไทยได้ประมาณ 8,000 ล้านบาท โดยในปี 2551 มีผู้ป่วยโรคอ้วนถึง 17 ล้านคน มีผู้เสียชีวิตจากโรดดังกล่าวเฉลี่ย ชั่วโมงละ 11 คน ก่อให้เกิดทั้งผลเสียทั้งด้านค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน ทั้งจากเอกชนและรัฐบาล รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดแก่สังคม ทั้งปัญหาด้านแรงงาน ศักยภาพการทำงาน คุณภาพชีวิต ฯลฯ

- จากการสำรวจผู้ที่ เป็นโรคอ้วนมีแนวโน้มในด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานลดลง เนื่องจากศักยภาพในการทำงานทั้งความคิด และการเคลื่อนไหว ทั้งยังมีแนวโน้มน้อยลงที่จะได้รับการให้ศึกษาระดับวิทยาลัย ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นภาระแก่สังคมและประเทศชาติต่อไป โดยใน รัฐแมริแลนด์ ประเทศสหรัฐมีการศึกษาว่าจำนวนแรงงานที่ป่วยเป็นโรคอ้วน ทำให้ประเทศเกิดการสูญเสียไปถึงจากการลดลงของประสิทธิภาพแรงงาน ในการขาดงานและศักยภาพในการทำงานที่ลดลง 622 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่อวัน คิดเป็นอัตราเฉลี่ยต่อวัน เท่ากับ 186 ดอลลาร์สหรัฐ แต่หากแรงงานได้รับการบำบัดโดยการ ออกกำลังกาย หรือเปลี่ยนพฤติกรรมมาริโภค ที่จะทำให้อาการโรคอ้วนลดลง จะทำให้ เท่ากับว่าประเทศ มีการทำงานจากแรงงานเพิ่มขึ้นถึง 3.5 วันต่อปี ซึ่งนับเป็นรายได้จำนวนหลายล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่ประเทศชาติควรจะได้รับ

- อาหารจำพวกขนมขบเคี้ยว ต่างๆ ทำให้ผู้บริโภคแม้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในจำนวนไม่มากนัก ในการบริโภค แต่หลังจากที่รับประทานเข้าไปแล้ว ต้นทุนใช้รักษาสุขภาพหรือเชื้อเพลิงต้องใช้บรรเทาความอ้วนที่เพิ่มขึ้น อาจเพิ่มขึ้นทันทีและอาจมากกว่า 2 เท่า

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ตารางที่ 19.2: ตัวอย่างต้นทุนรักษาโรคอ้วนในประเทศสหรัฐ

US Health Care Expenditures	2007: \$2.3 trillion Projected 2016: \$4.2 trillion or 20 percent of GDP
US Direct Medical Costs of Overweight and Obesity	2008: \$143 billion
Maryland Indirect costs of Diabetes	2007: \$1.1 billion
Maryland Overall Costs of Obesity	2007: \$3.7 billion
Value of One Week's Wages Lost Due to Obesity in Maryland	2007: \$0.6 billion
Overall Estimated Weight Related Absenteeism Wage Losses in Maryland	2007: \$1 billion
Maryland Estimated Overall Tax Revenue Losses Due to Absenteeism	2007: \$175 million

ที่มา : Economic Research/ USDA.

จากสถานการณ์ และปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักและร่วมกันที่จะเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะการควบคุมดูแลและการบริโภคขนมขบเคี้ยว เช่นประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 305 กำหนดให้ขนม 5 กลุ่มหลักคือ

1. มันฝรั่งทอดกรอบหรืออบกรอบ
2. ข้าวโพดคั่วทอดหรืออบกรอบ
3. ข้าวเกรียบหรือขนมขบเคี้ยวชนิดอบพอง
4. ขนมปังกรอบหรือแครกเกอร์หรือบิสกิต
5. เวเฟอร์สอดไส้

ซึ่งบังคับให้ต้องมีคำเตือนว่า “บริโภคแต่น้อยและออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ” เป็นต้น แต่ปัจจุบันขนมขบเคี้ยวชนิดต่างๆมีการโฆษณาแข่งขันทางโทรทัศน์กันอย่างมาก ซึ่งเป็นการยากที่จะห้ามบุตรหลานรับประทาน อย่างไรก็ตามกรณีนี้ที่ภาครัฐ ต้องการควบคุมการบริโภคขนมขบเคี้ยวเพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้นต่อสังคม หนึ่งในแนวทางการแก้ปัญหานี้ก็คือการ เก็บภาษีสรรพสามิตของสินค้า ซึ่งก็เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

แนวทางการเก็บภาษีสรรพสามิตจากขนมขบเคี้ยว

เพื่อให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการเก็บภาษีสรรพสามิตจากขนมขบเคี้ยว คณะผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางในการจัดเก็บภาษีโดยศึกษาจากกรณีศึกษาที่ต่างประเทศได้ใช้ในการเก็บภาษีสรรพสามิต โดยจะพิจารณาถึงแนวคิด และฐานภาษีที่เข้าร่วมถึงศึกษาข้อดี ข้อเสียในกรณีต่างๆ เพื่อให้เห็นแนวทางและสภาพปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้เมื่อมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากขนมขบเคี้ยว ดังนี้

1. การเก็บภาษี fat tax

มีการเก็บภาษี fat tax ในประเทศอังกฤษ โดยการดำเนินมาตรการการเก็บภาษี fat tax มีเป้าหมายเพื่อลดการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ป่วยโรคอ้วน โดยแบ่งการเก็บภาษีออกเป็น 2 ประเภท โดยดูจากจำนวนไขมันและเกลือ ที่ผสมในอาหารชนิดๆ นั้น หรืออีกทางเลือกหนึ่ง จะพิจารณาจากประเภทของอาหาร โดยแบ่งเป็นจำพวก snack, soft drink หรือจัดเป็นประเภทอาหารที่โดยปกติจะไม่มี การเก็บภาษี แต่หากมีไขมันสูง ก็จัดเป็นสินค้าประเภทที่ต้องเสียภาษีด้วย เนื่องจากในประเทศอังกฤษมีจำนวนประชากรที่มีน้ำหนักเกิน หรือมีค่า BMI (Body mass index) เกิน 30 ที่จัดว่าเป็นโรคอ้วน เป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี

โดยประเทศอังกฤษมีมาตรการ นำรายได้จากการเก็บภาษี Fat tax¹ ไปใช้ประโยชน์ในหลายทาง ทั้งเป็นเงินอุดหนุนแก่การผลิตอาหารสุขภาพหรืออุปกรณ์การออกกำลังกาย ทั้งยังเป็นกองทุนในการรณรงค์การบริโภคอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการในโรงเรียนและสถานศึกษา

2. การเก็บภาษี snack tax

มีการเก็บภาษีชนิดนี้ในสหรัฐอเมริกา การเก็บ snack tax เกิดขึ้นครั้งแรก ในปี 1913 แต่ก็ไม่เป็นที่ประสบความสำเร็จโดยมีการยกเลิกภาษีชนิดนี้ไปในหลายรัฐแต่หลังจากเกิดเหตุการณ์วิกฤติการณ์โรคอ้วน (Obesity crisis) ในปี 2002 โดยครั้งนั้น โรคอ้วนก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายแก่ประเทศมากกว่า 117 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงเกิดการเก็บภาษี junk food โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพที่ดีแก่ประชาชน รวมทั้งเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับรัฐบาล โดยภาษีชนิดนี้จะเก็บจากสินค้าประเภท soft drink, candy และ snack ต่างๆ ซึ่งเรียกกันต่างๆ ออกไป อาทิ junk food tax, selective food tax, fat tax, Twinkie tax ฯลฯ การเก็บภาษีชนิดนี้จะมีประโยชน์และก่อให้เกิดผลดีในหลายด้านในด้านส่งเสริมสุขภาพที่ดีแก่ประชาชน และยังสามารถจำกัดและควบคุมการผลิตในอุตสาหกรรม snack food ได้อีกด้วย

¹ ที่มา The "Fat Tax" Economic Incentives to reduce Obesity: The Institute for fiscal studies

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ในช่วงแรกของการเก็บภาษีชนิดนี้ เหตุผลมาจากการที่สภา Congress ต้องการหารายได้ให้กับรัฐบาลเป็นจำนวนมากหลังจากการเกิดสงคราม ซึ่งมีการเรียกภาษีชนิดนี้ว่า “War tax on Beverage” ซึ่งจะคิดอัตราภาษีอยู่ที่ประมาณ 0.05 – 0.2 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อหนึ่งแกลลอนของน้ำเชื่อมในเครื่องดื่มหรือขนม โดยจะคิด 0.01 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อหนึ่งแกลลอน ของเครื่องดื่มจำพวก Ale และ Carbonated water หรือ Beverage ต่างๆ และจะมีการบวกเพิ่ม 0.05 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อปอนด์กับพวก Carbonic acid gas ที่ใช้ในอุตสาหกรรม ใน Carbonated water และเครื่องดื่มต่างๆ

ส่วนทางด้าน Soft drink และ candy อื่นๆ รัฐบาลถือว่าจัดเป็นสินค้าประเภท minor luxuries แต่การคิดอัตราภาษีจำนวนนี้ก็ยังไม่สามารถสร้างรายได้ให้กับรัฐเท่าที่ควร จึงเพิ่มอัตราภาษีแก๊สใน Beverage และลดอัตราภาษีในสินค้าประเภท candy เนื่องจากเกิดข้อโต้แย้งในด้านการแบ่งประเภท candy ที่ไม่ชัดเจน ทั้งยังเกิดความไม่เป็นธรรมต่อ สินค้าประเภท treatment candy ต่างๆ ที่อาจมีประโยชน์ก็เป็นได้ จนในปี 1921 มีการเพิ่มขึ้นในอัตราภาษี soft drink เป็น 0.09 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อแกลลอน และในปี 1932 เกิดการขาดดุลในงบประมาณเป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องหารายได้ที่มากขึ้นจากการเก็บภาษี โดยมีแนวทางในการจัดเก็บภาษีเฉพาะสินค้าประเภทที่มีการบริโภคเป็นจำนวนมาก เชื่อว่าจะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีการเสนอให้มีการเก็บภาษีในสินค้าประเภท candy และ chewing gum ในจำนวนมากขึ้น ส่งผลต่อมา รายได้ของรัฐบาลจากการเก็บภาษีสินค้าประเภทนี้สูงถึงเกือบ 4.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่อมาเกิดการโต้แย้งว่า ไม่เป็นการยุติธรรมทั้งที่สินค้าประเภทใกล้เคียง อาทิ ไอศกรีม คุกกี้ เค้กและขนมอบต่างๆ ที่ยังไม่มีการเก็บภาษี

ในช่วงปี 1932 เกิด The Great depression ทำให้รัฐบาลมีรายได้จากการเก็บภาษีลดลงจากการเก็บสินค้าด้าน property tax ทำให้มีการหันมาเก็บภาษีในประเภท Sale Tax ที่เป็นทางเลือกหนึ่งให้แก่รัฐบาลที่สามารถสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ดังนั้นสินค้าประเภทขนม snack food ต่างๆ จัดอยู่ในสินค้าประเภทสินค้าฟุ่มเฟือย ที่จัดอยู่ในการเก็บภาษี Sale tax จึงต้องมีการคิดอัตราภาษีในสินค้าประเภทนี้ต่อมาเรื่อยๆ

โดยสรุปในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อมีการดำเนินมาตรการการเก็บภาษี snack food และ any kind of soft drink โดยในช่วงแรกเกิดการต่อต้านจากอุตสาหกรรมการผลิต หรือ snack industry lobby ขึ้น ทำให้ต้องมีการยกเลิกภาษีชนิดนี้ไประยะหนึ่ง ต่อมาเมื่อเกิดปัญหาวิกฤติการณ์โรคอ้วน รวมถึงมีการส่งเสริมและให้ความสำคัญด้านสุขภาพมากขึ้น ทำให้ ภาษีชนิดนี้ ได้กลับมามีมาตรการอีกครั้ง โดยรายได้จากการเก็บภาษีชนิดนี้ ส่วนหนึ่งจะไปเป็นเงินทุนในโครงการช่วยเหลือ

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

และดูแลผู้ป่วยที่เกิดจากโรคอ้วนหรือ USDA's ทั้งยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้บริโภค ที่มีการบริโภค nonnutritive food ลดลง รวมทั้งเป็นผลให้ภาคการผลิตหันมาผลิตสินค้าที่เป็น sugar free หรือที่ดีต่อสุขภาพมากขึ้น โดยอัตราภาษีจะคิดจาก การที่จัดสินค้าประเภทนี้ให้อยู่ในกลุ่มสินค้าฟุ่มเฟือย ที่มีอัตราภาษีอยู่ที่ประมาณ 0.1-0.2 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อกระป๋อง หรือ กระป๋องละ 3-7 บาท ทำให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาสามารถมีรายได้ถึง 342 ดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 10,000 ล้านบาท

แนวทางการคิดอัตราภาษี

มีตัวอย่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีการคิดอัตราภาษี snack tax ตามความยืดหยุ่นของสินค้า ในปี 2004

ตารางที่ 19.3 อัตราภาษี snack tax ของประเทศสหรัฐอเมริกา

Table 2—Tax-induced reductions in annual quantity purchased and taxes collected for various price elasticity and tax rate assumptions					
Tax rate (percent)	Reduction in ounces purchased	Reduction in calories consumed	Reduction in body weight (pounds)	Tax paid (dollars)	U.S. total tax (million dollars)
-----Per capita-----					
Very inelastic demand (0.2)					
0.4	0.19	28	0.01	0.14	40.8
1.0	0.46	69	0.02	0.35	101.9
10.0	4.63	695	0.20	3.44	1,000.6
30.0	13.89	2084	0.60	9.90	2,879.3
Inelastic demand (-0.7)					
0.4	0.65	97	0.03	0.14	40.7
1.0	1.62	243	0.07	0.35	101.4
10.0	16.21	2431	0.69	3.27	949.6
30.0	48.62	7292	2.08	8.32	2,419.8
Unitary elastic demand (1.0)—revenue constant					
0.4	0.93	139	0.04	0.14	40.7
1.0	2.32	347	0.10	0.35	101.1
10.0	23.15	3473	0.99	3.16	918.9
30.0	69.45	10418	2.98	7.37	2,144.2

Source: Economic Research Service/USDA.

ที่มา : Economic Research/ USDA.

จากตารางที่ 19.3 จะเห็นได้ว่า ผลกระทบที่ตอบสนองของผู้บริโภคจะแตกต่างกันไปในแต่ละอัตราภาษีที่ต่างกัน โดยจะพิจารณาจากร้อยละการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้า หรือการทดสอบจากความยืดหยุ่นด้านราคานั้นเอง โดยจะมีการแบ่งระดับความยืดหยุ่นออกเป็น 3 ระดับ คือ very inelastic demand มีค่า = 0.2 Inelastic demand = -0.7 และ Unitary elastic demand = 1.0 โดยทดสอบให้มีการเก็บภาษีในรูปแบบ เก็บตามมูลค่า ad valorem

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

tax แบ่งเป็น 4 ระดับร้อยละ 0.4 1 10 และ 30 โดยผลการทดสอบ พบว่า อัตราภาษีที่ระดับร้อยละ 0.1 และ ร้อยละ 1 ทำให้เกิดการลดลงในการบริโภคเพียงเล็กน้อย เพียงร้อยละ 0.19- 2.32 ทั้งในสินค้าที่มีความยืดหยุ่นน้อยหรือมากก็ตาม ซึ่งก็ส่งผลการลดลงในระดับแคลลอรีและน้ำหนักตัวของประชากร ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงมากเท่าที่ควร แต่หากพิจารณาถึงระดับอัตราภาษี ในระดับร้อยละ 1-10 ที่อยู่ในระดับสูง ส่งผลให้ เกิดการลดลงในการบริโภคสินค้าชนิดนี้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งจำนวนแคลลอรีและน้ำหนักตัวของประชากรก็ลดลงเป็นจำนวนมากเช่นกัน ซึ่งผลสุดท้ายต้องมาพิจารณากันว่า ระดับอัตราภาษีระดับใด ที่ก่อให้เกิดสวัสดิการโดยรวมของสังคมสูงสุด โดยหักลบจากผลดีที่เกิดขึ้นในสุขภาพของประชากรกับผลเสียต่ออุตสาหกรรมผลิตขนมต่างๆ ซึ่งจากตารางแสดงให้ถึงรายรับที่รัฐบาลจะได้รับในอัตราภาษีที่แตกต่างกันนั้น ใกล้เคียงกัน ทั้งจากสถิติการเพิ่มขึ้นของการบริโภคอาหารจำพวก snack และ soft drink ต่างๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงในประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพของชาวอเมริกัน ส่งผลให้ประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้การคิดอัตราภาษีในระดับ 1-10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับอัตราที่สูง และสร้างรายได้ให้กับประเทศ ถึงประมาณ 1000.6- 2144.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่อปี²

แต่การดำเนินมาตรการนี้ อาจทำให้เกิดข้อโต้แย้งในด้านที่ว่า การเก็บภาษีในสินค้าขนมขบเคี้ยวต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น จะนำไปสู่การลดลงของการบริโภคในสินค้า ซึ่งส่งผลเสียต่ออุตสาหกรรมผลิตขนมต่างๆ ที่ต้องสูญเสียรายได้และกำไรจากจำนวนการขายที่ลดลง จึงต้องนำมาพิจารณากันต่อไปว่า การเก็บภาษี ที่ส่งผลให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภคลง ซึ่งจะส่งผลดีต่อสุขภาพของประชากร แต่ผลเสียที่เกิดแก่อุตสาหกรรมการผลิต เมื่อนำมาหักล้างกันแล้ว สวัสดิการที่สังคมจะได้รับสูงสุดคือควรมีการเก็บภาษีหรือไม่ ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการทดสอบและวิจัย ถึงผลดังกล่าว รายละเอียดตามตารางที่ 19.4

² อ้างอิงจากผลงานวิจัย *Taxing Snack Food: What to Expect for Diet and Tax Revenues*

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ตารางที่ 19.4 ผลของอัตราภาษีกับภาษี ต่อค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าขนมและรายรับของรัฐสภา

Tax Rate	Tax Base	Response	Reductions in Annual Quantities Purchased		Tax Revenue Collected per Household
			Household	Per Capita	
Percent			Dry Ounces		Dollars
1	Potato chips	Potato chips	-0.71	-0.28	0.26
10	"	"	-7.09	-2.77	2.50
20	"	"	-14.19	-5.54	4.75
1	All chips	Potato chips	-0.24	-0.09	0.26
10	"	"	-2.40	-0.93	2.57
20	"	"	-4.80	-1.87	5.07
1	All salty snacks	All chips	-0.58	-0.23	0.41
10	"	"	-5.78	-2.26	4.05
20	"	"	-11.57	-4.51	7.92
1	All salty snacks	Other salty snacks	-0.71	-0.28	0.37
10	"	"	-7.14	-2.79	3.64
20	"	"	-14.29	-5.57	7.08

ที่มา : Economic Research/ USDA.

จากตารางที่ 19.4 เมื่อเปรียบเทียบการลดลงของการใช้จ่ายในสินค้าขนม กับการเพิ่มขึ้นของรายรับของรัฐสภา ตามแต่ละ อัตรา 1 10 20% จะพบว่า ค่าความสัมพันธ์ มีค่า 1.07 1.11 1.17 ตามลำดับ ในกรณีแรก ซึ่ง หากดูในกรณี ดูด้าน All salty snacks และ All chips ก็พบว่า ค่าความสัมพันธ์ ในการเปลี่ยนแปลง ของการลดลงในการใช้จ่ายและการเพิ่มขึ้นของรายรับรัฐสภา มีค่า 0.56 0.56 0.57 ตามลำดับในแต่ละอัตราภาษีเช่นกัน ซึ่งจากตัวเลขดังกล่าว พบว่า แม้ระดับอัตราภาษีที่แตกต่างกัน สามารถส่งผลต่อความต่อเปลี่ยนแปลงในการใช้จ่ายและการเพิ่มขึ้นของรายได้รัฐสภา ไม่มากนัก ทำให้เราสรุปได้ว่า อัตราภาษีที่ควรจะใช้ในการดำเนินมาตรการ คือ ระดับอัตราภาษีในอัตราสูง จะทำให้เกิดรายรับที่แก่รัฐสภาโดยรวมสูงสุด และไม่ก่อให้เกิดผลเสียแก่อุตสาหกรรมการผลิตขนมต่างๆ มากนัก

อย่างไรก็ตาม มีการวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างของกลุ่มที่มีการบริโภค ขนมขบเคี้ยว snack และ soft drink ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดโรคอ้วนในสหรัฐอเมริกาในแต่ละระดับรายได้ของผู้บริโภค พบว่า ระดับประชากรที่มีรายได้ต่ำ คือ น้อยกว่า 25,000 ดอลลาร์สหรัฐมีอัตราการเพิ่มขึ้นของโรคอ้วนสูงที่สุด เนื่องจาก สินค้าเหล่านี้ หาซื้อง่าย สะดวก และมีราคาไม่แพงมากนัก แต่ประชากรที่มีรายได้สูง มักจะมีระดับการศึกษาที่สูง ส่งผลให้ พฤติกรรมการรับประทานอาหารมีการพิจารณาและถูกหลัก

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

โภชนาการมากกว่า ส่งผลให้ ระดับการเพิ่มขึ้นของโรคอ้วนในคนกลุ่มนี้ จึงอยู่ในระดับอัตราที่ต่ำ ดังนั้น หากมีการคิดอัตราภาษี ในระดับสูง จะส่งผลให้พฤติกรรมกรรมการบริโภคของกลุ่มผู้บริโภคในสินค้าขนมขบเคี้ยวต่างๆ ลดลงเป็นจำนวนมาก เนื่องจาก กลุ่มผู้บริโภคเหล่านี้ มีความยืดหยุ่นต่อราคาสินค้าสูง ส่งผลให้ หากมีการเก็บภาษี ที่ทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นมา การเปลี่ยนแปลงในปริมาณการบริโภคโดยรวมจะลดลงมากเช่นกัน ดังนั้น อัตราภาษีขนมขบเคี้ยว ควรเก็บในอัตราภาษีที่สูง เนื่องจากหลังจากหักลบผลดีและผลเสียต่างๆแล้ว สวัสดิการที่สังคมจะได้รับสูงสุด

อย่างไรก็ตาม การเสนอให้มีการเก็บภาษีโดยคิดอัตราภาษีตามจำนวนน้ำตาลที่ผสมอยู่ จะพบว่า เกิดปัญหา ในด้านที่มีขนมขบเคี้ยวบางชนิด ที่ไม่มีส่วนผสมของน้ำตาล แต่สามารถทำให้เกิดโทษแก่ร่างกายได้ ดังตัวอย่างในตารางที่ 19.5

ตารางที่ 19.5: ปริมาณน้ำตาลในขนมขบเคี้ยวบางชนิด

ยี่ห้อ	ชนิด	น้ำหนัก (กรัม)	ปริมาณน้ำตาล %	น้ำตาลคิดเป็นช้อนชา
แจ็กซ์	มันฝรั่งทอดกรอบ	15.0	0	0
ปาปริก้า	มันฝรั่งทอดกรอบ	15.0	0	0
โปแต้	มันฝรั่งทอดกรอบ	18.0	0	0
โปเตโต้	มันฝรั่งทอดกรอบ	8.0	0	0
โรลเลอร์ โคสเตอร์	มันฝรั่งทอดกรอบ	18.0	0	0

ที่มา : กองโภชนาการ กรมอนามัย

จากตัวอย่างเป็นขนมขบเคี้ยว ประเภท ขนม อบกรอบ ทอดกรอบที่ทำจากแป้งมันฝรั่งหรือแป้งมันฝรั่งผสมกับมันฝรั่งแห้งเป็นหลัก อาจมีส่วนของแป้งชนิดอื่น ๆ ประกอบด้วย ชนิดไม่หวานหรือไม่ระบุว่าเติมน้ำตาล ทั้งที่ ขนมชนิดนี้ก็ก่อให้เกิดโทษเช่นเดียวกับ ขนมประเภทอื่นที่ผสมน้ำตาล ดังนั้น การจัดเก็บภาษี ตามปริมาณน้ำตาลที่ผสมอยู่ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ จึงไม่น่าเป็นทางเลือกที่ดี ในการดำเนินมาตรการการเก็บภาษีชนิดนี้ โดยสรุปการเก็บภาษีสินค้าชนิดนี้ เริ่มแรก

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ควรมีการแบ่งการพิจารณาว่าอาหารประเภทใดต้องเก็บภาษีเพิ่ม โดยควรให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และนักโภชนาการเป็นผู้พิจารณา

ทั้งนี้ ได้เสนอแนวทางการเก็บภาษี ในหลายรูปแบบ อาทิ

- เก็บตามจำนวนกิโดแคลอรีที่ก่อให้เกิดพลังงานแก่ร่างกาย
- เก็บตามจำนวนไขมัน ที่ผสมอยู่ในขนม (เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา)
- เก็บตามจำนวนน้ำหนักของขนม
- เก็บตามจำนวนราคาของขนม
- เก็บตามปริมาณน้ำตาลที่ผสมอยู่ในขนม

ทั้งนี้การเก็บอัตราภาษีโดยวิธีใดและที่อัตราใด เป็นเรื่องที่ต้อง ใช้การพิจารณาอย่างรอบคอบ จากหลายฝ่าย รวมถึง เป้าหมายของกรมสรรพสามิตด้วย

2. ภาษีโรงเรียนกวดวิชา

โรงเรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์มาตรา 20 (5) ซึ่งยกสถานภาพโรงเรียนกวดวิชาเป็นโรงเรียนเอกชนประเภทพิเศษและอยู่ในความควบคุมของรัฐ ทั้งนี้ก็เพราะการกวดวิชาหรือการศึกษานอกระบบ ให้ความหมายถึง การเสริมสร้างความรู้ นอกเหนือจากในห้องเรียนเพื่อให้ได้มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนในหลักสูตรโรงเรียนปกติเพิ่มมากขึ้น และสามารถนำไปสอบทั้งในการสอบวัดผลตามปกติของโรงเรียน จนรวมไปถึงการสอบวัดผลระดับประเทศ โดยส่วนใหญ่แล้ว นักเรียนนิยมที่จะเรียนกวดวิชากันในระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะเข้าเรียนในสถาบันชั้นนำของประเทศ ไม่ว่าจะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย หรือในระดับอุดมศึกษา โดยเหตุผลหลักของการเข้าเรียนในโรงเรียนกวดวิชา เด็กนักเรียนรวมถึงผู้ปกครองหลายคนให้ความเห็นตรงกันว่า เนื้อหาที่เรียนในโรงเรียนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการจัดมานั้น ไม่เพียงพอที่จะสอบเข้าเรียนต่อในสถาบันต่างๆได้ ทำให้กระแสนิยมการเรียนกวดวิชาของประเทศไทยเพิ่มขึ้นมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

การขยายตัวของธุรกิจกวดวิชาเริ่มจากการเรียนเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย โดยเป็นการกวดวิชาทั้งปีเพื่อสอบเข้าเรียนในระดับต่างๆมีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งสอนสดโดยอาจารย์ ผสมผสานระหว่างการสอนจริงและสอนผ่านทางวีดีโอและอินเทอร์เน็ต เน้นวิชาหลัก คือ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฟิสิกส์ และเคมี สถาบันกวดวิชาบางแห่งทำเป็นธุรกิจที่มีสาขาทั้งกรุงเทพฯและ

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ต่างจังหวัด โดยโรงเรียนกวดวิชาที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในปี 2547 มีจำนวน 864 แห่ง และเพิ่มขึ้นเป็น 967 แห่งในปี 2550 หรือร้อยละ 12 และมีนักเรียนเข้าเรียนกว่า 3 แสนคนในปี 2549 โดยมีค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชาที่ประมาณการไว้ 6,039 ล้านบาท และจากข้อมูลพบว่า คริวเรือนในกรุงเทพฯมีค่าใช้จ่ายสูงที่สุด และมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางประมาณ 200 บาทต่อคนต่อเดือน รวมถึงการมีนักเรียนบางส่วนที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดมาเรียนพิเศษในกรุงเทพฯช่วงวันเสาร์-อาทิตย์อีกด้วย

ในประเทศไทยนั้นโรงเรียนกวดวิชาเดิมเป็นธุรกิจที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ที่เพิ่มขึ้นรวมถึงการเก็บข้อสอบเสริมความรู้เพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่ในปัจจุบันโรงเรียนกวดวิชากลับมีวัตถุประสงค์เพื่อธุรกิจมากขึ้น จัดสร้างตราสินค้าใหม่ ๆ ขึ้น มีการขยายสาขาเป็นจำนวนมากและมีการส่งเสริมทางการตลาดอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ราคาต่อคอร์สเรียนเพิ่มสูงเป็นอย่างมาก และปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาขยายตัวเป็นอย่างมาก ก็เนื่องจากว่าเป็นธุรกิจที่ได้รับการยกเว้นภาษีให้เพราะจดทะเบียนเป็นธุรกิจที่ให้บริการทางการศึกษา เมื่อบวกกับความต้องการกวดวิชาเพื่อเสริมวิชาความรู้ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น ยิ่งทำให้ธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาเติบโตไปอย่างรวดเร็ว

จากขนาดตลาดที่ใหญ่และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นได้อีกทำให้พอที่จะมีความเป็นไปได้ในการที่จะเก็บภาษีสรรพสามิตในเบื้องต้น แต่อย่างไรก็ตามจากหลักเกณฑ์การเลือกสินค้าและบริการสรรพสามิตนั้นยังต้องพิจารณาส่วนอื่นประกอบด้วย โดยเฉพาะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของภาษีสรรพสามิตที่ต้องการสร้างรายได้ให้รัฐหรือเป็นการควบคุมการบริโภคทั้งจากกรณีที่เป็นสินค้าฟุ่มเฟือยและสินค้าที่ส่งผลเสียต่อสังคมด้านต่างๆ

จากการศึกษาของคณะผู้วิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้บริการจากโรงเรียนกวดวิชาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่พบว่าการใช้บริการโรงเรียนกวดวิชาน่าจะเข้าข่ายสินค้าฟุ่มเฟือย โดยจากการศึกษาเหตุผลการกวดวิชาของเด็กนักเรียนจำนวนประมาณ 4 แสนคนในประเทศไทยพบว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนกวดวิชาไม่ได้เป็นเด็กนักเรียนที่เรียนอ่อน แต่ส่วนใหญ่ที่เรียนกวดวิชากลับเป็นเด็กที่มีผลการเรียนดี โดยมีเกรดเฉลี่ยอยู่ที่ 3.51 - 4.00 โดยมากเรียนสายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ และมักจะเป็นเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอยู่แล้ว และมีเป้าหมายอยู่ที่การสอบเอนทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัยชื่อดัง

จากการปรับเปลี่ยนนโยบายการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จากระบบสอบคัดเลือก (Entrance Examination) มาเป็นระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

หรือ “แอดมิชชั่น” (Central University Admission System หรือ CUAS) ยิ่งตอกย้ำให้บทบาทของโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มมากขึ้น โดยการปรับลักษณะการสอบให้เป็นแบบสองครั้งและใช้ค่าการเรียนสะสมในระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยแบบใหม่ไม่ได้ลดปริมาณการกวดวิชา ตรงกันข้ามผู้เรียนต้องอยู่ในความคิด 2 มุม มุมแรกคือการรักษาค่าระดับ GPA ตลอดปี มุมที่สองคือการพิชิตและตะลุยโจทย์โค้งสุดท้าย ผลคือในสายตาเด็กบางโรงเรียนขาดมาตรฐาน GPA และสองครูในโรงเรียนไม่สามารถสนองตอบในการพิชิตโจทย์ เป็นเหตุให้เกิดผลเสียที่ตามมาคือ โรงเรียนสอนเรื่องการบูรณาการวิชาชีวิตแต่เด็กต้องการรู้คำตอบข้อสอบเอนทรานซ์ โรงเรียนกวดวิชาจึงเข้ามาทดแทนสิ่งที่ผู้เรียนและผู้ปกครองต้องการเพื่อตอบสนองช่องว่างทางการศึกษาที่เป็นประเด็นสำคัญของการเล่าเรียนในสมัยปัจจุบัน

ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของการกวดวิชาประมาณการได้ว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศมีอัตราการกวดวิชาประมาณร้อยละ 30 เมื่อพิจารณาตามเขตที่ตั้งของโรงเรียนพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนเขตเมืองนั้นมีอัตราการกวดวิชาสูงกว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนเขตนอกเมืองทุกจังหวัดและทุกระดับการศึกษาของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับอาชีพบิดาของนักเรียนนักศึกษาที่กวดวิชาหรือเคยกวดวิชาในภาพรวมพบว่า กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวมีอัตราการกวดวิชามากที่สุด ในขณะที่กลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือประมงนั้นอัตราการกวดวิชาไม่กวดวิชามากที่สุด ขณะที่รายได้รวมต่อเดือนของทั้งครอบครัว

- ร้อยละ 26.1 มีรายได้ 10,001-20,000 บาท
- ร้อยละ 18.7 รายได้ 20,001-30,000 บาท
- ร้อยละ 17.9 มากกว่า 50,000 บาท
- ร้อยละ 13.4 ที่มีรายได้ไม่ถึง 10,000 บาท

แม้ครอบครัวส่วนใหญ่จะมีรายได้ไม่มาก เมื่อเทียบกับรายจ่าย แต่ก็ต้องดิ้นรนส่งลูกหลานเรียนพิเศษ เรียนเสริม ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องได้รับการแก้ไข

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลจากสวนดุสิตโพล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง, นักเรียน/นักศึกษาและครู/อาจารย์ จำนวนทั้งสิ้น 1,208 คน (ผู้ปกครองจำนวน 408 คน คิดเป็นร้อยละ 33.77 นักเรียน/นักศึกษาจำนวน 456 คนคิดเป็นร้อยละ 37.75 และครู/อาจารย์จำนวน 344 คนคิดเป็นร้อยละ 28.48) ในเรื่อง “นโยบายเกี่ยวกับการกวดวิชาว่าทำอย่างไรให้เด็กไปกวดวิชาน้อยลงและให้เด็กเรียนในโรงเรียนตามปกติไม่มีการสอนพิเศษในโรงเรียน” ระหว่างวันที่ 24-25 พฤษภาคม 2547 สรุปผลได้ดังนี้

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสีย รายได้

ตารางที่ 19.6: ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของโรงเรียนกวดวิชา

ผู้ปกครอง/นักเรียน/ครูอาจารย์ คิดว่าโรงเรียนกวดวิชามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด?				
	ผู้ปกครอง	นร./นศ.	ครู/อาจารย์	ภาพรวม
อันดับที่ 1 ค่อนข้างสำคัญ	52.94%	57.52%	52.94%	54.47%
เพราะ สามารถทำให้เรียนรู้และเข้าใจวิชาเรียนให้มากขึ้น, เป็นการเพิ่มเติมจากบทเรียน ฯลฯ				
อันดับที่ 2 ไม่ค่อยสำคัญ	22.06%	21.24%	22.06%	21.78%
เพราะ เด็กต้องมีความขยันหมั่นเพียร, ถ้ามองจากครู/อาจารย์ผู้สอนได้, ตั้งใจเรียนในห้องเรียนให้มาก ฯลฯ				
อันดับที่ 3 สำคัญมาก	17.65%	16.81%	17.65%	17.37%
เพราะ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติม, หลักสูตรการสอนในโรงเรียนไม่ทันสมัย, สอนใกล้ชิดมากกว่า ฯลฯ				
อันดับที่ 4 ไม่สำคัญเลย	7.35%	4.43%	7.35%	6.38%
เพราะ ทุกโรงเรียนมีมาตรฐานการสอนที่ดี, ขึ้นอยู่กับเด็กต้องตั้งใจเรียนให้มาก, สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ฯลฯ				

ที่มา : การสำรวจความคิดเห็น สวนดุสิตโพล

ตารางที่ 19.7: ผลการศึกษาความคิดเห็นในการลดจำนวนโรงเรียนกวดวิชา

ผู้ปกครอง/นักเรียน/ครูอาจารย์ เห็นด้วยหรือไม่? ที่จะทำให้โรงเรียนกวดวิชามีน้อยลง และทำให้เด็กเรียนในโรงเรียนตามปกติมากขึ้น?				
	ผู้ปกครอง	นร./นศ.	ครู/อาจารย์	ภาพรวม
อันดับที่ 1 เห็นด้วย	52.54%	44.74%	67.18%	54.82%
เพราะ ผู้ปกครองไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย, เด็กจะได้ตั้งใจเรียนมากขึ้น, ทำให้ครูหันมาพัฒนาการสอนมากขึ้น ฯลฯ				
อันดับที่ 2 ไม่เห็นด้วย	47.46%	55.26%	32.82%	45.18%
เพราะ เด็กบางคนไม่เก่ง ไม่สามารถเข้าใจบทเรียนได้เอง, ควรไปแก้ไขที่ครูและคุณภาพการศึกษาจะดีกว่า ฯลฯ				

ที่มา : การสำรวจความคิดเห็น สวนดุสิตโพล

ผลการศึกษาครั้งนี้ได้ต่อยอดและยืนยันปัญหาการศึกษาของไทยที่มีมาเป็นเวลายาวนาน นั่นคือ มีความเหลื่อมล้ำ แตกต่าง และมีความไม่เท่าเทียมกันสูง สะท้อนปัญหาสำคัญของการศึกษาไทยคือ เน้นการเรียนการสอนที่ยังเน้นการสอบสูง มีการแข่งขันตามมามาก และการเรียนการสอนในโรงเรียนยังมีปัญหาเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ ระบบดังกล่าวนำไปสู่ค่านิยมของการเลือกสถาบันมีชื่อ ทางแก้จึงกลับมาอยู่ที่พื้นฐานหลัก คือ การส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาการสอนอย่างแท้จริงและมีคุณภาพสูงพร้อมทั้งมีความสุข และน่าสนใจ ในขณะเดียวกัน รัฐก็

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

จะต้องทำให้ความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษานั้นลดน้อยลง โดย ภาพรวมจึงต้องดู 2 แนวทางหลัก คือในส่วนของ การกวดวิชา รัฐจะต้องร่วมมือกับเด็ก ผู้ปกครอง โรงเรียนกวดวิชาเอง กำหนดเกณฑ์คุณภาพของโรงเรียนกวดวิชาขึ้นมาแล้วดูแลให้ปฏิบัติได้ ส่งเสริมโครงการระยะสั้น เตรียมความพร้อม ให้เด็กที่ขาดโอกาสเรียนเสริม ในส่วนของระบบการศึกษาโดยรวมจะต้องปรับระบบการสอบคัดเลือก เข้ามหาวิทยาลัยหรือเข้าศึกษาต่อในระดับ ชั้นต่างๆ ใหม่ ปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เป็น Creative และ Innovative School รวมถึงการกระจายคุณภาพและโอกาสทางการศึกษาให้ กว้างขวางใกล้เคียงกัน

ผลการศึกษาประสบการณ์ในตุรกี เรื่อง Private Tutoring Expenditures in Turkey โดย Aysit Tansel พบว่าความต้องการการเรียนกวดวิชาของประเทศตุรกี แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจการกวด ศึกษานั้นกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะภายในประเทศตุรกีหรือในต่างประเทศก็ตาม ซึ่งการกวด ศึกษานั้นได้เป็นตัวชี้วัดความมั่นคงทางการเงินของครอบครัว อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียม กันทางการศึกษาสำหรับเยาวชนของประเทศ โดยผลทางการวิจัยได้เผยว่า กลุ่มที่มีรายได้สูงมักจะส่ง บุตรหลานเข้าเรียนกวดวิชามากกว่าไม่ว่าหัวหน้าครอบครัวจะเป็นใครก็ตาม

และจากการศึกษาเรื่อง The Transformation of Private Tutoring : Education in a Franchise Form ของ Janice Aurini และ Scott Davies พบว่า โดยภาพรวมแล้ว การเปิดสาขา โรงเรียนกวดวิชาเป็นที่น่าสนใจมากกว่าการกวดวิชาแบบตัวต่อตัว ซึ่งลักษณะของผู้สอนในโรงเรียน กวดวิชานั้นมักจะอยู่ในรูปแบบของการแสวงหาผลกำไรมากกว่า อีกทั้งผลการวิจัยยังบ่งชี้ว่า ธุรกิจการ กวดวิชายังมีผลกำไรที่น่าสนใจ ทำให้หลายฝ่ายหันมาให้ความสำคัญและเริ่มทำธุรกิจลักษณะนี้กัน มากขึ้น จนทำให้การกวดวิชานั้นเป็นไปในลักษณะเพื่อการตลาดมากกว่าการกวดวิชาเพื่อให้ความรู้ กับเด็กนักเรียนโดยแท้จริง ไม่ว่าจะสร้างแรงกดดันให้กับผู้ปกครองในด้านศักยภาพของเด็กเองหรือ ศักยภาพของโรงเรียนในภาคปกติ ซึ่งผลจากแรงกดดันดังกล่าวทำให้ในปัจจุบัน เด็กนักเรียนในระดับ เพียงแค่ชั้นประถมศึกษาตอนต้นก็เริ่มที่จะหันไปเรียนกวดวิชากันมากขึ้น โดยเป็นผลมาจากความ ต้องการของผู้ปกครองที่พยายามเสาะหาคุณครูเพื่อมากวดวิชาให้บุตรหลานนั่นเอง

นอกจากนี้ผลจากการทำการตลาดของโรงเรียนกวดวิชายังทำให้นักเรียนในระดับชั้นต่างๆเกิด ความกังวลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลกำไรจากการทำธุรกิจนี้ยังมาจากผลจากการที่ผู้ปกครองเกิดความไม่ แน่ใจและความสับสนในศักยภาพของโรงเรียนทั่วไปที่รัฐบาลจัดหาให้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการโฆษณา ขวนเขี้ยวของโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งจากผลการวิจัยค้นคว้าของ Janice Aurini และ Scott Davies นั้น พบว่า สถานประกอบการโรงเรียนกวดวิชา ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนตามหลักสูตร

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ปกติอย่างมาก จากธุรกิจที่มุ่งสร้างประโยชน์สูงสุดให้กับนักเรียน แปรเปลี่ยนไปเป็นธุรกิจที่มุ่งหวังผลประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ มีการขยายสาขา เปิดแฟรนไชส์ให้ครอบคลุมในทุกๆเมือง ซึ่งสุดท้ายแล้วจะก่อให้เกิดผลเสียทั้งระบบการศึกษา รวมไปถึงตัวเด็กนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐควรเข้ามาควบคุมดูแลการดำเนินงานของสถาบันกวดวิชาให้เพิ่มมากขึ้น และออกกฎหมายควบคุมการดำเนินการก่อนที่ทั้งระบบของการศึกษาจะเสียสมดุลไปมากกว่านี้

จากผลการวิจัยที่ยกมาสนับสนุนดังกล่าว สามารถสรุปแนวโน้มของการกวดวิชาได้ว่า ธุรกิจการกวดวิชานั้นกำลังได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน ทั้งนี้ก็เพราะความไม่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนในหลักสูตรปกติ รวมไปถึงการเสริมสร้างความมั่นใจในการสอบแข่งขันเข้าไปในระดับอุดมศึกษา ซึ่งทุกๆประเทศต่างประสบปัญหาด้านค่านิยม รวมไปถึงมหาวิทยาลัยมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ความต้องการโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มมากขึ้น จนแปรเปลี่ยนกลายเป็นธุรกิจมากขึ้น มีทั้งการโฆษณาจูงใจ การเชิญชวน หรือแม้กระทั่งสร้างแรงกดดันให้กับตัวผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อดึงดูดให้นักเรียนเข้ามาเรียนกวดวิชาที่โรงเรียนของตน นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ภาครัฐของทั้งสองประเทศยังเล็งเห็นถึงผลกระทบของการเพิ่มขึ้นของโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งทำให้นักเรียนให้ความสำคัญกับโรงเรียนในหลักสูตรปกติน้อยลง ยิ่งไปกว่านั้นนักเรียนบางคนเลือกที่จะเข้าเรียนที่โรงเรียนกวดวิชาเต็มวัน โดยไม่เข้าเรียนที่โรงเรียนทั่วไปเลย ทำให้ระบบการเรียนการสอนเกิดการเปลี่ยนแปลง และหันเหไปในทิศทางที่แย่ง ทั้งนี้เพราะการกวดวิชานั้น กระตุ้นให้เกิดความเหลื่อมล้ำของเด็กนักเรียน โดยผลการวิจัยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่า เด็กนักเรียนที่เข้าเรียนพิเศษส่วนใหญ่นั้นมีฐานะทางครอบครัวดี ซึ่งการกวดวิชา ก็ยังเป็นการสร้างความได้เปรียบของเด็กให้มีความแตกต่างกันมากขึ้น ทำให้ภาครัฐของทั้งสองประเทศต่างพยายามเพิ่มความสำคัญให้กับโรงเรียนทั่วไปที่รัฐบาลจัดทำให้ โดยนำเกรดเฉลี่ยของแต่ละโรงเรียนไปรวมกับการพิจารณาเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น ซึ่งแนวโน้มที่นำเสนอดังกล่าวค่อนข้างที่จะสอดคล้องกับกรณีของประเทศไทย โดยอาจจะนำมาเป็นกรณีศึกษาให้กับการควบคุมดูแลสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

แนวทางการเก็บภาษีสรรพสามิตจากโรงเรียนกวดวิชา

จากพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนกวดวิชา ที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียน/นักศึกษา และผู้ปกครอง พอดีจะสรุปเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การจัดเก็บเป็นสินค้าต้องภาษีสรรพสามิต เนื่องจากโรงเรียนกวดวิชาและการใช้บริการจากโรงเรียนกวดวิชาน่าจะเข้าข่ายเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย เพราะไม่ได้มีความจำเป็นที่ต้องใช้บริการเพียงแต่เป็นการสร้างความได้เปรียบใน

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

การแข่งขันเพื่อที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น อีกทั้งยังมีส่วนในการขยายปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม เนื่องจากส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวที่มีฐานะดีที่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งหมายถึงครอบครัวที่มีฐานะยากจนจะไม่มีโอกาส ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม รวมไปถึงโอกาสในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

จากปัญหาดังกล่าวแนวทางในการเก็บภาษีสรรพสามิตจึงน่าจะมุ่งไปที่สองประเด็นเพราะวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บที่แตกต่างกัน แต่เป้าหมายก็คงยังต้องเป็นการเก็บภาษีสรรพสามิตเพื่อลดจำนวน หรือความสำคัญในการเรียนกวดวิชาลงนั่นเอง ดังนั้นแนวทางที่จะเก็บภาษีสรรพสามิตในกรณีที่เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ซึ่งส่วนใหญ่สินค้าฟุ่มเฟือยจะเก็บจากมูลค่าของสินค้าและบริการ เป็นต้น ดังนั้นก็น่าจะเก็บจากมูลค่าของค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชา ซึ่งอาจเก็บจากจำนวนนักเรียนที่เรียนในแต่โปรแกรมการเรียนคูณด้วยราคาที่จ่ายไป และกลับมาคิดเป็นอัตราที่ควรจะจ่าย หรืออาจคิดจากราคาค่าเรียนกวดวิชาต่อชั่วโมงต่อคน เป็นต้น

ผลที่ได้นอกจากรัฐบาลจะมีรายได้เพิ่มแล้ว ยังส่งผลให้ราคาของการเรียนกวดวิชาเพิ่มสูงขึ้น แต่ถ้าหากยังมีผู้บริโภคที่มีความสามารถในการบริโภค ณ ระดับดังกล่าว ก็จะไปสู่การเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมมากยิ่งขึ้น วิธีการแก้ที่คณะผู้วิจัยเสนอคือการกำหนดราคาค่ากวดวิชาขั้นต่ำที่ไม่ต้องเสียภาษี ซึ่งจะทำการกวดวิชาไม่แพงเกินไปจนทำให้ผู้ที่มีรายได้น้อยสามารถเข้ามาเรียนได้ ส่วนที่แพงกว่าราคาที่กำหนดนั้นต้องเสียภาษีตามอัตราที่กำหนด แม้จะผลักรถไปให้ผู้บริโภคได้แต่ก็ถือเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยที่ผู้บริโภคยินดีที่จะจ่าย รวมทั้งนำผลการเก็บภาษีที่ได้ไปส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนจนให้ได้มีโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมได้หรือ แม้กระทั่งนำไปส่งเสริมจัดการเรียนการสอนตามโรงเรียนปกติ เพื่อให้มีมาตรฐานที่ดีจนเด็กไม่จำเป็นต้องมาเรียนพิเศษเพิ่มเติม

อย่างไรก็ตามในการจัดเก็บก็ยังคงพิจารณาด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนไม่ว่าจะเป็น การจัดประเภทของโรงเรียนกวดวิชา อัตราภาษีที่เก็บ รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมาด้านอื่น เพื่อที่จะสรุปข้อดีข้อเสียที่ชัดเจน รวมถึงความคุ้มค่าทางด้านต้นทุนในการจัดเก็บด้วย

19.2.2 การเปลี่ยนแปลงฐานภาษี

สำหรับประเด็นเชิงนโยบายในการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีสรรพสามิตนั้น คณะผู้วิจัยเห็นว่าในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะต้องพิจารณาแยกออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประการแรก คือ การ

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

พิจารณาแนวทางการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีเดิมที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ก็จะได้พิจารณาจากภาษีทั้ง 6 กลุ่มสินค้าหลักดังที่ได้กล่าวถึงในบทที่ 14 และประการที่สอง คือการจัดเก็บจากสินค้าที่มีการจัดเก็บรายได้จากภาษีศุลกากรที่ลดลงซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเคลื่อนย้ายฐานภาษี (Tax Migration) ซึ่งจะได้กล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

อย่างไรก็ตาม ในการจะเปลี่ยนแปลงฐานภาษีที่จะสามารถดำเนินการได้ประกอบไปด้วย การปรับเพิ่ม/ลดอัตราภาษี การเปลี่ยนแปลงวิธีการคำนวณภาษี การเปลี่ยนแนวทางการกำหนดผู้รับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษี เป็นต้น มาตรการดังกล่าวเป็นเพียงทางเลือกหนึ่งที่กรมสรรพสามิตจะสามารถดำเนินการได้ แต่ในความเป็นจริงแล้ววัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีสินค้าสรรพสามิตมิใช่เป็นเพียงแต่การสร้างรายได้ให้กับรัฐบาลเท่านั้น หากแต่มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือควบคุมพฤติกรรมกรรมการบริโภคและผลผลิตสินค้าและบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย หรือเป็นสินค้าและบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากสินค้าที่นำมาพิจารณามีวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บที่ต่างกันออกไป กล่าวคือ สุรา เบียร์ ยาสูบ และน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน เป็นกลุ่มสินค้าที่รัฐบาลต้องการควบคุมการบริโภคเนื่องจากส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่รถยนต์และเครื่องบินเป็นสินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย อย่างไรก็ตาม โครงสร้างภาษีสรรพสามิตมีการเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบายมากกว่าภาษีสรรพากร เนื่องจากการแก้ไขอัตราภาษีทำได้ง่ายกว่า จึงทำให้รายได้ภาษีสรรพสามิตจึงมีความผันผวนในบางช่วงเวลา

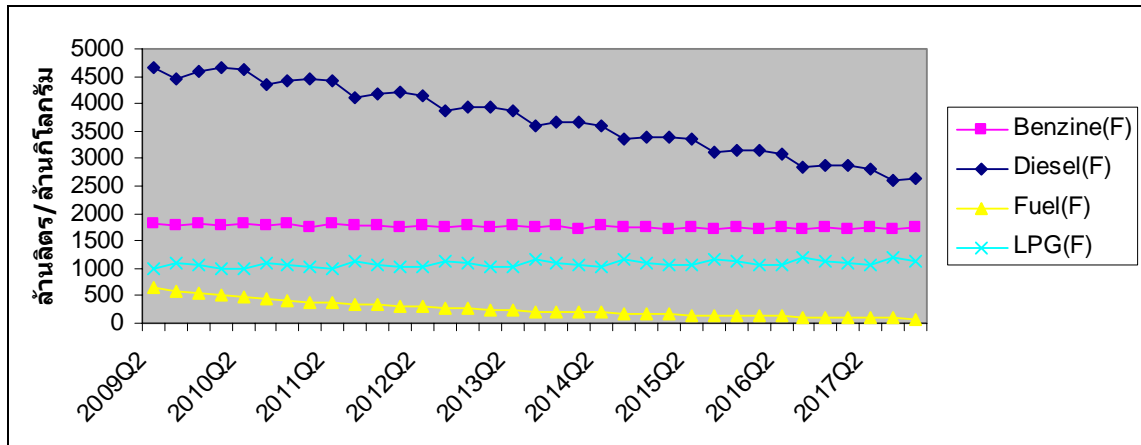
ดังนั้น แนวทางในการพิจารณาการสร้างรายได้โดยการเปลี่ยนฐานภาษีนั้น คณะผู้วิจัยจะได้เสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายภายใต้กรอบแนวทางที่สำคัญใน 2 ส่วน ได้แก่ บทบาทของภาษีสรรพสามิต ที่มีได้เป็นเพียงเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการบริโภคเท่านั้นหากยังเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการดำเนินงานบริหารเศรษฐกิจของประเทศในยุคสมัยรัฐบาลนั้นๆ และอัตราภาษีที่เหมาะสม (Optimal Tax) ซึ่งเป็นระดับอัตราภาษีที่มีประสิทธิภาพหรือก่อให้เกิดความสูญเสียต่อเศรษฐกิจน้อยที่สุด โดยในที่นี้จะได้มีการประมาณการรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้เป็น 2 กรณี คือรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้เมื่อไม่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี และรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้เมื่อมีการปรับเพิ่มอัตราภาษี เพื่อเป็นการเสนอแนวทางการสร้างรายได้ภาษีจากสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตเพื่อชดเชยรายได้ภาษีศุลกากรที่ลดลง

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

○ แนวทางการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

สำหรับสถานการณ์การบริโภคน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันในประเทศไทยอาจกล่าวได้ว่ากำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากน้ำมันไปเป็นพลังงานทางเลือกมากขึ้นไม่ว่าจะเป็น ก๊าซ NGV แก๊สโซฮอล์ ไบโอดีเซล พลังงานจากเซลล์สุริยะ เป็นต้น เหล่านี้มีใช้เป็นทางเลือกในยุคที่ราคาน้ำมันมีความผันผวนสำหรับผู้บริโภคเท่านั้นหากแต่ยังเป็นการส่งเสริมจากภาครัฐบาลที่ต้องการให้คนหันมาใช้พลังงานทางเลือกมากขึ้นเพื่อเป็นการประหยัดพลังงานและลดปัญหามลภาวะพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานจากน้ำมันด้วย

แผนภาพที่ 19.2: ปริมาณการบริโภคคาดการณ์ ไตรมาสที่ 2 ปี 2552 – ไตรมาสที่ 4 ปี 2560

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากแผนภาพที่ 19.2 จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับการที่รัฐสภาได้มีมติอนุมัติร่างพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติพิทักษ์อัตราภาษีสรรพสามิต เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2552 ขยายเพดานอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันจาก 5 บาทต่อลิตร เป็น 10 บาทต่อลิตร ซึ่งอัตราจะเป็นเท่าใดสามารถออกเป็นกฎหมายลูกได้ แต่ไม่เกินอัตราที่กำหนด (10 บาท) นั้น การเปลี่ยนแปลงฐานภาษีดังกล่าว นอกจากความจำเป็นในการดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์เศรษฐกิจที่ถาโถมเข้ามาจากภายนอก และวิกฤตการณ์เศรษฐกิจนี้ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจัดเก็บรายได้ภาษีของรัฐบาลไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่เคยตั้งไว้ ส่งผลให้รัฐบาลจำเป็นต้องขึ้นภาษีสรรพสามิตสินค้าหลายรายการ รวมถึงภาษีสรรพสามิตน้ำมันด้วย

การปรับเพิ่มเพดานภาษีดังกล่าวนั้นจะทำให้รัฐมีรายได้มากขึ้นหากพิจารณาจากแผนภาพจะพบว่าในขณะที่ปริมาณการบริโภคน้ำมันเบนซินคงที่ ปริมาณการบริโภคน้ำมันดีเซลลดลงเนื่องจาก

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ภาคการขนส่งหันไปบริโภคพลังงานทางเลือกอื่น อาทิ ก๊าซ NGV แก๊ส LPG มากขึ้นส่งผลให้ปริมาณการบริโภคแก๊ส LPG มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ดังนั้นการขยายเพิ่มเพดานภาษีในขณะที่ยังคงบริโภคในขนาดคงที่และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้นตามความต้องการ

แม้ว่ารัฐบาลจะได้ใช้กลไกของกองทุนน้ำมันในการเข้ามาช่วยไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงราคาขายปลีกมากนัก เพื่อมิให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนในช่วงแรก แต่ถ้าหากเราพิจารณาแนวทางการอัตราภาษีที่เหมาะสมร่วมด้วยจะพบว่า รัฐบาลควรเลือกวิธีหารายได้จากประเภทของภาษีที่จะก่อให้เกิดต้นทุนทางด้านประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐศาสตร์ที่ต่ำที่สุด (lowest efficiency cost) งานศึกษาจำนวนมากพบว่า ภาษีน้ำมันจัดเป็นภาษีที่ก่อให้เกิดต้นทุนทางด้านประสิทธิภาพค่อนข้างสูง เนื่องจากว่าการเก็บภาษีน้ำมันก็คือการเก็บภาษีวัตถุดิบชั้นกลาง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตขั้นสุดท้ายโดยรวมของระบบเศรษฐกิจ (reduced aggregate production efficiency) นั่นเอง อย่างไรก็ตามต้องไม่ลืมด้วยว่า การเผาผลาญน้ำมันก่อให้เกิดปัญหามลพิษด้วยเช่นกัน ซึ่งถือเป็นผลกระทบภายนอกด้านลบประเภทหนึ่ง เพราะฉะนั้นถ้าพิจารณาในแง่มุมนี้แล้ว การเก็บภาษีน้ำมันแม้จะมีต้นทุนทางด้านประสิทธิภาพที่สูง (high efficiency cost) แต่ภาษีน้ำมันก็สามารถช่วยลดปัญหามลพิษให้ลดน้อยลงได้ ซึ่งเท่ากับว่า การเก็บภาษีน้ำมันนั้นจะช่วยทำให้สวัสดิการโดยรวมของสังคมดีขึ้นด้วยนั่นเอง

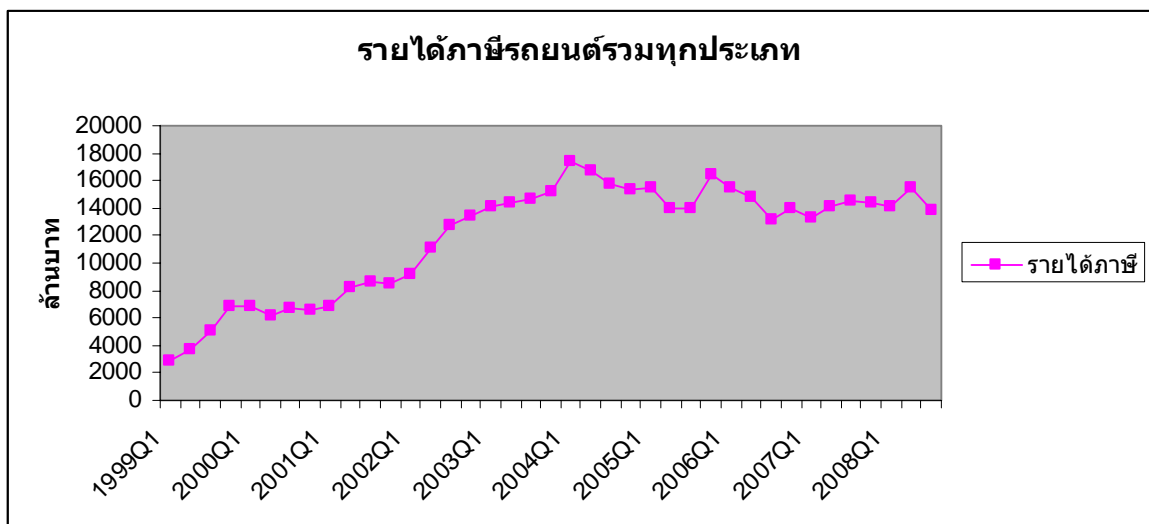
ดังนั้น แนวทางในการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีน้ำมัน นอกจากนโยบายหารายได้ของรัฐบาลแล้วยังต้องพิจารณาถึงความสมดุลระหว่างผลดีกับผลเสียที่เกิดจากการจัดเก็บภาษีน้ำมันร่วมด้วย ซึ่งผลจากความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลกในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนี้ มีผลกระทบต่อภาคการผลิตอย่างแน่นอน แต่ในภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยในขณะนี้ทำให้มีฐานการจัดเก็บภาษี (tax base) น้อยลง ซึ่งเป็นการบีบบังคับให้รัฐบาลจำเป็นต้องขึ้นภาษีน้ำมันเพื่อนำมาใช้จ่ายทดแทนรายได้จากภาษีอื่นที่เก็บได้น้อยลง ทั้งนี้รัฐบาลสามารถปรับขึ้นอัตราภาษีน้ำมันได้ในช่วงที่ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกอยู่ในระดับที่ยังไม่สูงมากจนเกินไป เพราะการปรับขึ้นภาษีน้ำมันจะช่วยลดปัญหามลพิษที่เกิดจากการใช้พลังงานเกินความจำเป็นในยามที่ราคาน้ำมันอยู่ในระดับต่ำ แต่ถ้าหากมีการปรับขึ้นภาษีในช่วงที่ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในวงกว้างซึ่งอาจทำให้ความมุ่งหวังที่รัฐบาลจะมีรายได้ภาษีเพิ่มขึ้นนั้นอาจลดลงจากการที่ผลผลิตของระบบโดยรวมลดลงก็เป็นได้

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

○ แนวทางการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีรถยนต์

ภาษีที่จัดเก็บได้จากรถยนต์ของไทยนั้นนอกจากจะเป็นการลดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยแล้ว รัฐยังใช้เครื่องมือภาษีรถยนต์ในการส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจผ่านอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งทำให้รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีรถยนต์ที่ผ่านมานั้นไม่สูงมากนักหากเทียบกับมูลค่าตลาดรถยนต์โดยรวม

แผนภาพที่ 19.3: รายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีรถยนต์ ไตรมาสที่ 1 ปี 2542 – ไตรมาสที่ 2 ปี 2551

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากแผนภาพที่ 19.3 จะเห็นได้ว่ารายได้จากภาษีรถยนต์มีแนวโน้มคงที่และหากพิจารณาในช่วงอดีตจะเห็นว่าไม่สูงมากนัก ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญอยู่ที่การใช้ภาษีสรรพสามิตเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลืออุตสาหกรรมยานยนต์เป็นสำคัญ แต่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ออกจากการประโยชน์ของเครื่องมือภาษีดังกล่าวแล้ว การเปลี่ยนฐานภาษีรถยนต์ยังสามารถนำไปสู่การประหยัดพลังงานและการลดมลพิษได้อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีรถยนต์ครั้งสำคัญตั้งแต่ปี 2547 โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีรถยนต์เพื่อส่งเสริมรถยนต์ประหยัดพลังงานและรถยนต์ใช้เชื้อเพลิงทดแทน อาทิ โครงการผลิตรถยนต์ขนาดเล็กเพื่อประหยัดพลังงาน หรือ "อีโคคาร์" ซึ่งอนุมัติโครงสร้างภาษีสรรพสามิตในอัตรา 17 โครงการส่งเสริมรถยนต์ E85 เป็นต้น

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ดังนั้นการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีรถยนต์จึงเน้นที่นโยบายเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะ เป็นด้านพลังงานหรือด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจก็ตาม แต่ทั้งนี้การใช้เครื่องมือภาษีทุกประเภทย่อมมี ต้นทุนในตัวเองอยู่แล้ว การใช้เครื่องมือภาษีรถยนต์เพื่อสนองนโยบายดังกล่าวก็เช่นกัน เพื่อการ จัดเก็บอัตราภาษีรถยนต์เข้าใกล้อัตราภาษีที่เหมาะสมในประเด็นที่มีต้นทุนประสิทธิภาพต่ำที่สุดจึง จำเป็นพิจารณาความเป็นไปได้ที่การนำเครื่องมือภาษีรถยนต์ไปใช้นั้นจะประสบผลสำเร็จตามความ มุ่งหวังของรัฐบาลหรือไม่ ดังนั้นการพิจารณาแนวทางการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีรถยนต์จึงเป็นการ พิจารณาโอกาสที่เครื่องมือภาษีรถยนต์จะทำให้เกิดการประหยัดพลังงานได้หรือไม่ โดยขึ้นอยู่กับว่า ผู้บริโภคจะตัดสินใจว่าผลของรายได้และผลของการทดแทนด้านใดจะมากกว่ากัน หาก จำแนกผู้ซื้อรถยนต์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ที่ต้องการซื้อรถยนต์มือหนึ่ง กลุ่มที่ 2 ผู้ที่ต้องการ ซื้อรถยนต์มือสอง และกลุ่มที่ 3 ผู้ที่ยังไม่ตัดสินใจซื้อรถยนต์ แม้จะมีรายได้เพียงพอในการซื้อรถยนต์ มือหนึ่งหรือรถมือสอง บุคคลสองกลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มจะซื้อรถยนต์อยู่แล้ว ไม่ว่าจะมีการ เปลี่ยนแปลงภาษีรถยนต์เพื่อประหยัดพลังงานหรือไม่ แต่บุคคลกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มที่ไม่ตัดสินใจซื้อ รถยนต์ แต่อาจเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจได้ หากมีการเปลี่ยนแปลงภาษีรถยนต์เพื่อประหยัดพลังงาน

ผลของการทดแทน หมายถึง หากเรามีรายได้เท่าเดิมเราจะเปลี่ยนแปลงการบริโภคอย่างไร ในที่นี้คือ ความแตกต่างของพลังงานที่ใช้ในรถยนต์ สมมติว่า หากไม่มีมาตรการอุดหนุนภาษีรถยนต์ ประหยัดพลังงาน คนส่วนหนึ่งในสองกลุ่มแรกซื้อรถยนต์แบบเดิม และใช้พลังงานในการขับรถยนต์ รวมกันเท่ากับ A หน่วย แต่หากมีรถยนต์ประหยัดพลังงาน เขาเหล่านั้นจะซื้อรถยนต์ประหยัดพลังงาน และใช้พลังงานในการขับซึ่งรวมกันเท่ากับ B หน่วย ความแตกต่างของการใช้พลังงานจึงเท่ากับ A-B ซึ่งเป็นผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้พลังงานลดลง

สำหรับผลของรายได้ หมายถึง พลังงานที่ใช้ในรถยนต์ประหยัดพลังงาน ซึ่งบุคคลกลุ่มที่ 3 ตัดสินใจซื้อ เนื่องจากมีราคาถูกลง อาจทำให้ผู้บริโภคกลุ่มที่ 3 ที่มีรายได้เพียงพอ แต่ไม่คิดจะซื้อรถยนต์ หันมาตัดสินใจซื้อ ซึ่งจะทำการบริโภคพลังงานเพิ่มขึ้น โดยสมมติว่าการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้นนี้ เท่ากับ C หน่วย

หากการส่งเสริมของภาครัฐ ทำให้ผลของการทดแทน (A-B) มากกว่า ผลของรายได้ (C) แสดงว่า การสนับสนุนภาษีรถยนต์เพื่อประหยัดพลังงานก็ถือว่าประสบความสำเร็จในการลดการใช้ พลังงาน แต่หากเป็นไปในทางตรงกันข้าม หมายความว่า มาตรการนี้ล้มเหลวในการลดการใช้ พลังงาน ทั้งนี้ จากการประเมินเบื้องต้นจากพฤติกรรมของผู้ซื้อรถยนต์ของประชาชน หากรัฐบาลลด อัตราภาษีสรรพสามิตรถยนต์ประหยัดพลังงาน จะทำให้คนทั้งสามกลุ่มหันมาซื้อรถยนต์มากขึ้น ซึ่ง

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

สอดคล้องกับการศึกษาของบริษัท นาโน เซิร์ช จำกัด ที่พบว่า คนตัดสินใจซื้อรถโดยให้ความสำคัญกับเรื่องการประหยัดพลังงานเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 13.5 และพิจารณาจากราคาซื้อ ขาย เป็นอันดับ 3 ร้อยละ 8.5

อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมการซื้อรถยนต์ของคนไทยเป็นไปเพื่อความมีหน้ามีตาในสังคมด้วย ดังนั้น หากรัฐบาลลดอัตราภาษีน้อยเกินไป จะทำให้ราคารถยนต์ประหยัดพลังงานไม่จูงใจให้คนสองกลุ่มแรกหันมาใช้ ในทำนองเดียวกัน หากรัฐบาลลดอัตราภาษีมากเกินไป จนทำให้ราคาของรถยนต์ประหยัดพลังงานถูกมากเกินไป อาจจะทำให้คนสองกลุ่มแรก ไม่ต้องการซื้อรถยนต์ประหยัดพลังงาน ก็เป็นไปได้ เพราะมองว่าเป็นสินค้าด้อย (inferior goods) แต่อาจจะทำให้คนกลุ่มที่สามซื้อรถยนต์ประหยัดพลังงานมากขึ้น เพราะให้ความสำคัญกับราคามากกว่าความมีหน้ามีตาในสังคม

ด้วยเหตุนี้ การเปลี่ยนแปลงฐานภาษีรถยนต์ด้วยอัตราภาษีสรรพสามิตของรถยนต์ประหยัดพลังงานควรอยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป เพื่อทำให้เกิดผลของการทดแทนมากกว่าผลของรายได้ และทำให้การใช้พลังงานโดยรวมในรถยนต์ลดลงมากที่สุด นอกจากนี้ หากรัฐบาลต้องการสนับสนุนอีโคคาร์ เพื่อลดการใช้พลังงานเป็นสำคัญ รัฐบาลอาจจะกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดผลของการทดแทนมากขึ้น โดยไม่เพิ่มผลของรายได้ เช่น การเก็บค่าธรรมเนียมโอนรถมือสองในอัตราสูงขึ้น การเพิ่มค่าธรรมเนียมการต่อทะเบียนรถเก่า การเพิ่มภาษีสิ่งแวดล้อมจากการใช้น้ำมัน เป็นต้น เพื่อให้ผู้ที่ซื้อรถยนต์มือหนึ่งและมือสองหันมาใช้รถยนต์ประหยัดพลังงาน

○ แนวทางการเปลี่ยนแปลงฐานภาษียาสูบ สุรา เบียร์ และเครื่องดื่ม

สำหรับภาษียาสูบนั้น รัฐบาลได้มีการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบ เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2552 ดังนี้

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ตารางที่ 19.8: อัตราภาษีสรรพสามิตยาสูบที่มีการปรับ เมื่อ 13 พฤษภาคม 2552

รายการ	อัตราภาษี	ตามปริมาณ	
	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	หน่วย	หน่วยละ – บาท
ค่าแถมปียาสูบสำหรับยาเส้นและยาสูบ			
1. ยาเส้น	0.1	ลิบกรัม เศษของลิบกรัมให้นับเป็นลิบกรัม	0.01
2. ยาสูบ			
2.1 บุหรี่ซิการ์เรต	85	-	-
2.2 บุหรี่ซิการ์	10	กรัม เศษของกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม	0.50
2.3 บุหรี่อื่น	0.1	ห้ำกรัม เศษของกรัมให้นับเป็นห้ำกรัม	0.02
2.4 ยาเส้นปรุง	10	กรัม เศษของกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม	0.50
2.5 ยาเคี้ยว	0.1	กรัม เศษของกรัมให้นับเป็นหนึ่งกรัม	0.09

ที่มา: กรมสรรพสามิต

จากตารางที่ 19.8 จะเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงฐานภาษียาสูบในปัจจุบันนั้นทำโดยการขยายเพดานอัตราภาษีซึ่งจากเดิมเก็บจากบุหรี่ยาสูบหรือซิการ์ร้อยละ 80 ปัจจุบันเก็บร้อยละ 85 เช่นเดียวกันกับภาษีสรรพสามิตสุราและเบียร์ที่เก็บเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 5 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2552 ดังตารางที่ 19.9 ซึ่งการกำหนดอัตราภาษีทั้ง 3 ประเภทนั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและยุ่งยากตามทฤษฎี อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับนโยบายในแต่ละภาษีสว่า มีจุดประสงค์ใดเป็นสำคัญเป็นหลัก ต้องการรายได้สูง หรือ ลดประมาณการบริโภค หรือ ปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ อย่างไรก็ตามแนวทางในการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีดังกล่าวควรคำนึงว่าอัตราภาษีที่กำหนดใหม่นั้นครอบคลุมต้นทุนการบริโภคสินค้าดังกล่าวหรือไม่ ทั้งต้นทุนต่อผู้บริโภคและต้นทุนต่อสังคม

ตารางที่ 19.9: อัตราภาษีสรรพสามิตสุราและเบียร์ที่มีการปรับ เมื่อ 6 พฤษภาคม 2552

รายการ	อัตราภาษี	ตามปริมาณ	
	ตามมูลค่า (ร้อยละ)	หน่วย	หน่วยละ – บาท
เบียร์	60	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์	100
สุราขาว	50	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์	120
สุราผสม	50	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์	300
สุราพิเศษประเภท บรันดี	48	ลิตรแห่งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์	400

ที่มา: กรมสรรพสามิต

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

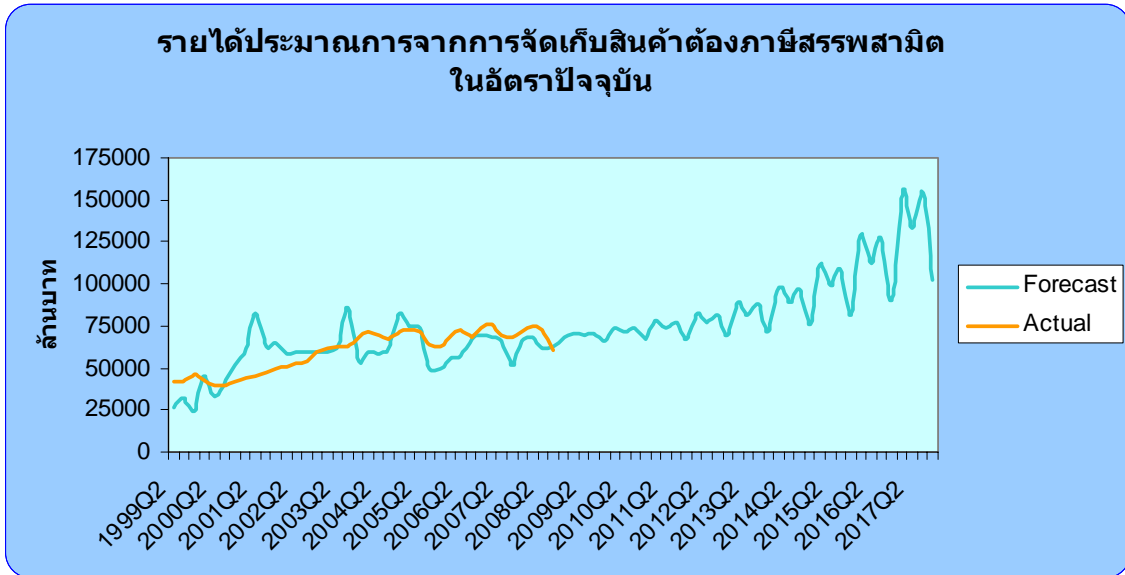
นอกจากนี้การปรับอัตราภาษีเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ราคาสินค้าดังกล่าวสูงขึ้นและปริมาณการบริโภคลดลง แต่เนื่องจากสินค้ารายการดังกล่าวมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาต่ำ ดังนั้นอัตราภาษีที่สูงขึ้นจะทำให้ราคาสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละมากกว่าปริมาณที่ลดลง และส่งผลให้ฐานภาษีสินค้าดังกล่าวเพิ่มขึ้น รัฐก็จะมีรายได้ภาษีสูงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีในแนวทางนี้ อย่างไรก็ตาม เมื่ออัตราภาษีสูงขึ้นถึงจุดๆ หนึ่ง การเพิ่มอัตราภาษีสูงมากๆ จะทำให้ฐานภาษีหดตัวและรายได้ลดลง ตามเส้นแลฟเฟอร์ (Laffer Curve) การกำหนดอัตราภาษีจึงต้องอยู่ในระดับที่ไม่สูงและไม่ต่ำจนเกินไป ทั้งนี้จากแบบจำลองคาดการณ์รายได้จะเห็นได้ว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษียาสูบ สุรา และเบียร์ รวมถึงเครื่องดื่ม มีแนวโน้มสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับปริมาณการบริโภคที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าในปัจจุบันอัตราภาษีที่กำหนดไว้ของกรมสรรพสามิตยังไม่ถึงระดับที่จะทำให้รายได้ภาษีที่จัดเก็บได้ลดลง ดังนั้นหากรัฐบาลต้องการเปลี่ยนแปลงฐานภาษีโดยการขยายเพดานภาษีดังกล่าวก็ยังคงสามารถทำได้หากแต่ต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อมิให้เกิดความแตกต่างจากราคาสินค้าในต่างประเทศมากนัก เพื่อเป็นการป้องกันการลักลอบผลิต การขนของเถื่อน และการปลอมแปลงสินค้ามากขึ้น เพราะมีเช่นนั้นแล้วแทนที่จะเป็นการสร้างรายได้และลดผลกระทบทางลบจากการบริโภคสินค้าดังกล่าว กลับกลายเป็นการผลักดันให้เกิดตลาดมืดก่อให้เกิดผลกระทบทางลบมากขึ้น

○ ข้อเสนอในการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตเพื่อชดเชยรายได้ที่ลดลงจากภาษีศุลกากร

จากการประมาณรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้จากแบบจำลองในแต่ละรายการสินค้าในบทที่ 14 นั้น จะเห็นได้ว่าสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ รถยนต์ กลุ่มที่มีแนวโน้มคงที่ คือ สุรา เบียร์ และเครื่องดื่ม และกลุ่มสุดท้ายได้แก่ กลุ่มที่มีแนวโน้มลดลง คือ น้ำมัน และผลิตภัณฑ์น้ำมัน และยาสูบ ซึ่งแนวทางในการสร้างรายได้ย่อมต้องพิจารณาจากแนวโน้มการบริโภคและการสร้างรายได้ในอนาคต ในที่นี้จะนำเสนอเปรียบเทียบเป็น 2 กรณีได้แก่ ข้อเสนอแรกคือการปรับเพิ่มอัตราภาษีสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตใน 6 กลุ่มที่ได้ทำการศึกษาไว้ร้อยละ 1 ข้อเสนอที่สอง คือ การปรับเพิ่มอัตราภาษีในกลุ่มรถยนต์ร้อยละ 1 ผลการประมาณการพิจารณาได้จากแผนภาพที่ 19.4 และ 19.5

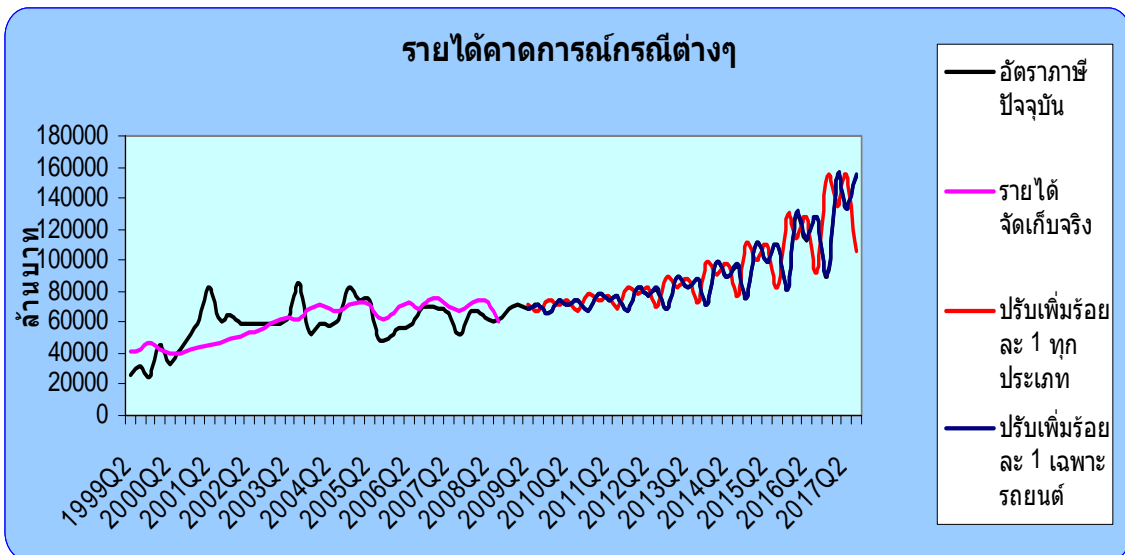
▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

แผนภาพที่ 19.4: ประมาณการรายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีสรรพสามิตเทียบกับรายได้ภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บได้จริง

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

แผนภาพที่ 19.5: ประมาณการรายได้ที่จัดเก็บได้จากภาษีสรรพสามิตในกรณีต่างๆ

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

จากรูปที่ 19.4 จะเห็นได้ว่าประมาณการรายได้ที่ได้จากแบบจำลองมีทิศทางเดียวกันกับรายได้ที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บได้จริงและแม้ว่าจะมีขนาดแตกต่างจากข้อมูลจริงเฉลี่ยร้อยละ 17 แต่

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

หากพิจารณาจากสาเหตุของความแตกต่างอันเนื่องมาจากข้อจำกัดในการคำนวณรายได้ภาษี เนื่องจากอัตราภาษีที่นำมาในการคำนวณเป็นอัตราภาษีที่แท้จริงของแต่ละสินค้าซึ่งมีได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขของแบบจำลองทำให้เมื่อนำปริมาณความต้องการบริโภคสินค้าไปคำนวณร่วมกับอัตราภาษีที่แท้จริงซึ่งมีลักษณะความผันผวนในแต่ละไตรมาสค่อนข้างสูงมากทำให้ประมาณการรายได้แตกต่างจากรายได้ที่จัดเก็บได้จริง แต่อย่างไรก็ตามผลการประมาณการยังคงใกล้เคียงกับข้อมูลจริงร้อยละ 83 ซึ่งยังคงอยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือได้ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากประมาณการรายได้จะพบว่ารายได้ที่สามารถจัดเก็บได้ในอนาคตมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เมื่อดำเนินการจากอัตราภาษีที่แท้จริงในปัจจุบัน

ในส่วนขอเสนอในการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตนั้นจะเห็นได้ว่าทั้งในกรณีที่มีการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตเพิ่มร้อยละ 1 และในกรณีที่มีการปรับเพิ่มเฉพาะอัตราภาษีรถยนต์ร้อยละ 1 นั้นเมื่อพิจารณาแล้วแนวโน้มไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะสินค้าในหมวดรถยนต์จะเข้ามามีบทบาทเป็นตัวกำหนดรายได้ภาษีสรรพสามิตในอนาคต ซึ่งจากกรณีทั้งสองสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยปีละ 700 - 1,500 ล้านบาท ประมาณร้อยละ 2-5 ของรายได้ที่จัดเก็บได้ในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตามสาเหตุที่คณะผู้วิจัยเลือกเปรียบเทียบใน 2 กรณีดังกล่าว เนื่องจากต้องการแสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้วสินค้าในหมวดรถยนต์จะเป็นตัวกำหนดรายได้ภาษีสรรพสามิตในอนาคต ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องปรับเพิ่มอัตราภาษีสินค้าอื่นๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเพิ่มรายได้ เพราะการกระทำดังกล่าวอาจส่งผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจมากกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากรายได้ที่เพิ่มขึ้น เพราะจะเกิดการบิดเบือนโครงสร้างทางเศรษฐกิจในด้านของราคาและต้นทุนการผลิต อีกทั้งสินค้าในหมวดน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันจะลดบทบาทลงอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคไปสู่พลังงานทดแทนในอนาคต ในขณะที่สินค้าอื่น อาทิ สุราและเบียร์ ยาสูบ และเครื่องดื่มนั้นแม้ว่าการเพิ่มอัตราภาษีจะยังไม่ส่งผลให้การบริโภคลดลง แต่หากพิจารณาแล้วจะพบว่าอัตราภาษีในกลุ่มสินค้าดังกล่าวอยู่ในระดับสูงพอสมควรแล้วและอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาได้

ในทางตรงกันข้ามมีข้อสนับสนุนในการปรับเพิ่มอัตราภาษีรถยนต์สืบเนื่องจากการเปิดการค้าเสรีในหลายประการ ประการแรก ในด้านของผู้บริโภคทำให้ตลาดรถยนต์จะมีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยโครงสร้างตลาดจะเปลี่ยนเป็นผู้ขายมากรายทำให้ผู้บริโภคสามารถมีทางเลือกในการบริโภคเพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นตามมา ประการที่สอง ในด้านของฐานภาษีเมื่ออัตราภาษีนำเข้ารถยนต์เป็นศูนย์ จะทำให้ผู้บริโภคที่มีความต้องการรถยนต์ที่มีราคาสูงตัดสินใจบริโภคเพิ่มขึ้น ดังนั้นแม้ว่าฐานภาษีในการคำนวณภาษีสรรพสามิตจะลดลง แต่ปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้นมากจะชดเชยฐานภาษีที่สูญเสียไปได้เป็นอย่างดี ประการที่สาม ในด้านผู้ผลิตจำเป็นต้องปรับปรุง

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

กระบวนการผลิต เพราะการปกป้องอุตสาหกรรมรถยนต์จะค่อยๆ หดไปกับการเปิดเสรีทางการค้า ผู้ผลิตที่ไม่สามารถปรับตัวได้ต้องออกจากตลาดซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นแทนที่จะนำไปใช้ในอุตสาหกรรมที่ไม่เกิดประสิทธิภาพต่อสังคมเศรษฐกิจ ผู้ผลิตที่สามารถอยู่รอดได้ย่อมต้องมีการปรับปรุงฟังก์ชันการผลิตให้มีต้นทุนที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ปรับปรุงคุณภาพและบริการทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น ด้วยปัจจัยเหล่านี้จะมีส่วนสนับสนุนให้ปริมาณการบริโภครถยนต์ในอนาคตสูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้รายได้ภาษีที่จัดเก็บจากรถยนต์เพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน

19.2.3 Tax Migration

การเปลี่ยนแปลงฐานภาษีอีกแนวทางหนึ่งก็คือ การเคลื่อนย้ายฐานภาษี เนื่องจากการปรับลดอัตราภาษีศุลกากรนั้นจะทำให้รายการสินค้าบางรายการเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างราคาสืบเนื่องจากราคาสินค้านำเข้าที่ถูกลด ผลกระทบสำคัญที่ตามมาคือ ความต้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่ต้องเข้ามาดำเนินการควบคุมการบริโภคสินค้าที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสังคมโดยรวม รวมถึงสินค้าฟุ่มเฟือย จึงถือเป็นการเคลื่อนย้ายฐานภาษีในทางหนึ่ง ในที่นี้จะได้พิจารณาการเคลื่อนย้ายฐานภาษีใน 4 ประเด็นดังนี้ 1) แนวคิดการเคลื่อนย้ายฐานภาษี (Tax Migration Concept) 2) หลักในการเคลื่อนย้ายฐานภาษี (Tax Migration Principle) -3) เส้นทางในการเคลื่อนย้ายฐานภาษี (Tax Migration Path) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) *แนวคิดการเคลื่อนย้ายฐานภาษี (Tax Migration Concept)* การเคลื่อนย้ายฐานภาษีเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการรักษารายได้ภาษีของรัฐให้คงเดิมอันเนื่องมาจากข้อจำกัดบางประการ ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายระหว่างภาษีประเภทเดียวกันโดยลดการจัดเก็บภาษีจากฐานหนึ่งไปยังอีกฐานหนึ่ง เช่น การลดหรือยกเว้นการจัดเก็บภาษีจากฐานเงินได้ที่เกิดจากการจ้างงาน โดยเก็บภาษีจากฐานผลประโยชน์ที่ได้จากทรัพย์สินประเภทถาวรและไม่ถาวรหรือสินทรัพย์ทางการเงิน เป็นต้น และเคลื่อนย้ายระหว่างประเภทภาษีซึ่งจัดเก็บจากฐานเดียวกัน

จากแบบจำลองประมาณการรายได้จากภาษีศุลกากรพบว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาในสามแนวทางหลักได้แก่ ประเด็นแรก คือ สินค้าในหมวดที่ต้องภาษีสรรพสามิตและมีแนวโน้มรายได้ภาษีที่ลดลง ประเด็นที่สองคือ สินค้าในหมวดที่ต้องภาษีสรรพสามิตและมีแนวโน้มรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น และประเด็นที่สามคือ สินค้านอกหมวดที่ต้องภาษีสรรพสามิต สำหรับประเด็นแรก คือ สินค้าสินค้าใน

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

หมวดที่ต้องภาษีสรรพสามิตและมีแนวโน้มรายได้ภาษีที่ลดลง จากการศึกษาพบว่า การทำข้อตกลงเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศในกลุ่ม AFTA นั้นประเทศไทยนำเข้าสินค้าในกลุ่มน้ำมันและพลังงานคิดเป็นร้อยละ 40-50 แต่ผลการจัดเก็บรายได้ภาษีศุลกากรในอนาคตเมื่อมีการเปิดเสรีการค้าแล้วโดยเฉลี่ยมีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น ซึ่งมีแนวโน้มที่ลดลงจากเดิม ดังนั้นสินค้าในกลุ่มนี้สามารถที่จะเข้ามาขยายฐานภาษีสรรพสามิตหรือเคลื่อนย้ายภาษีได้ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ดำเนินนโยบายยังคงต้องศึกษาผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายฐานภาษีดังกล่าวในเชิงลึกด้วยว่าจะทำให้โครงสร้างต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพราะการเปลี่ยนแปลงนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในวงกว้างอย่างแน่นอน

สำหรับประเด็นที่สอง คือ สินค้าในหมวดที่ต้องภาษีสรรพสามิตและมีแนวโน้มรายได้ที่เพิ่มขึ้น จากการศึกษาพบว่าการทำข้อตกลงเปิดเสรีทางการค้ากับกลุ่มประเทศ EU นั้น ได้มีการนำเข้าสินค้าต้องภาษีสรรพสามิตในหมวดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในสัดส่วนร้อยละ 1.5 จากมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด ซึ่งผลการศึกษาได้คาดการณ์ว่ารายได้ภาษีศุลกากรในหมวดนี้จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของกลุ่ม ดังนั้นแล้วเมื่อมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอนาคตย่อมส่งผลให้ฐานภาษีสรรพสามิตที่เกิดจากการนำเข้าเพิ่มขึ้นด้วยซึ่งถือเป็นคุณลักษณะการปรับตัวโดยอัตโนมัติของภาษีสรรพสามิตอยู่แล้ว (Automatic Stabilizer) ซึ่งจะมีส่วนช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการนำเข้าสินค้าที่มากเกินไปจนความจำเป็นของผู้บริโภค อีกทั้งหากมีการปรับอัตราภาษีเพิ่มขึ้นก็จะส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพของคนในสังคม อันเนื่องมาจากการปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตในกลุ่มน้ำมันและพลังงานซึ่งเป็นต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สำคัญ

สำหรับประเด็นสุดท้าย คือ การเคลื่อนย้ายฐานภาษีในสินค้านอกหมวดที่ต้องภาษีสรรพสามิต สำหรับประเด็นนี้ยังต้องพิจารณารายละเอียดในเชิงปริมาณอีกค่อนข้างมาก เนื่องจากต้องพิจารณารายได้ในหมวดที่มีส่วนสูญเสียมากและยังต้องพิจารณาต่อไปอีกว่าสินค้าในหมวดดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับบทบาทของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตหรือไม่ เพราะการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตแม้จะมีส่วนช่วยสร้างรายได้ภาษีให้กับรัฐแต่ในทางหนึ่งก็เป็นการเลือกเก็บสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคม ดังนั้นหากมีการเก็บภาษีในสินค้ากลุ่มใหม่ๆ เพิ่มเติมอาจไม่สอดคล้องกับบทบาทอื่นของกรมสรรพสามิตนอกจากการสร้างรายได้ให้กับรัฐ ทั้งนี้ผู้กำหนดนโยบายยังต้องพิจารณาถึงเกณฑ์ในการเลือกสินค้าที่จะนำมาจัดเก็บภาษีอีกด้วย อาทิ ต้องเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี (Sumptuary Excise) เนื่องจากเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของ

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ประชาชน ทั้งตัวผู้บริโภคเองและบุคคลที่สาม และก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคม หรือสินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย (Luxury Excise) เนื่องจากผู้ซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยควรต้องรับภาระมากกว่าผู้ซื้อสินค้าจำเป็นต่อการดำรงชีพ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ส่งเสริมให้เกิดการประหยัด จำกัดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยเพื่อให้มีทรัพยากรใช้ในการผลิตสินค้าที่จำเป็นอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์มากกว่าในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงการบิดเบือนทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการเก็บภาษีในลักษณะนี้เพิ่มอีกด้วย ซึ่งในอนาคตหากรัฐบาลจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายภาษีในแนวทางนี้ก็ต้องศึกษาระบบและวิธีการจัดเก็บ รวมทั้งความเหมาะสม ความสะดวกและความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีอากรนั้น ๆ รวมถึงผลกระทบต่อเงินงบประมาณและเชิงคุณภาพอย่างละเอียดถี่ถ้วน

2) หลักในการเคลื่อนย้ายฐานภาษี (Tax Migration Principle) สำหรับหลักการในการจัดเก็บภาษีเมื่อเกิดการเคลื่อนย้ายฐานภาษีนั้นก็เป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาษีโดยทั่วไปที่จะต้องคำนึงถึง อาทิ ต้นทุนในการจัดเก็บ (cost of collection) ว่าใครจะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีแบบใหม่นี้ เพราะจำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกรมศุลกากรที่ต้องตรวจเอกสารการขอใช้สิทธิและพิจารณาหลักเกณฑ์ของสินค้าว่าอยู่ภายใต้ข้อตกลงการเปิดเสรีหรือไม่ ประกอบกับต้องคำนึงถึงต้นทุนในการปฏิบัติของผู้เสียภาษี (cost of compliance) เพราะผู้เสียภาษีแบบใหม่นี้ย่อมต้องมีขั้นตอนในการเสียภาษีเพิ่มกว่าปกติเพราะเนื่องจากการต้องมีการตรวจหลักฐานเพื่อขอใช้สิทธิตามข้อตกลงปรับลดอัตราภาษีแล้วยังต้องยื่นเรื่องเพื่อเสียภาษีสรรพสามิตเพิ่มเติม ซึ่งขั้นตอนการปฏิบัติที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลกระทบต่อภาระหลีกเลี่ยงภาษีในอนาคต สิ่งสำคัญก็คือ ต้องทำให้การคัดกรองและการจัดเก็บภาษีดังกล่าวมีความโปร่งใสและมีความเป็นธรรมเพราะส่งผลกระทบต่อทางเลือกในการบริโภคไม่เพียงแต่สินค้าที่เสียภาษีสรรพสามิต แต่ยังรวมถึงสินค้าที่ไม่เสียภาษีสรรพสามิตด้วย ผลกระทบจากความไม่เป็นธรรมและการกระจายภาระภาษีสรรพสามิตนั้นยังจะส่งผลในทางอ้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบ ตลอดจนปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการผลิตสินค้าที่ต้องเสียภาษีนั้น หากผู้นำเข้าหลีกเลี่ยงปัญหาในการจัดเก็บโดยการหนีภาษีโดยการแจ้งราคานำเข้าที่ไม่เข้าเกณฑ์ต้องภาษีอากรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการจัดเก็บที่เพิ่มขึ้นเพื่อพิสูจน์ราคาสินค้าที่ต้องสงสัยว่าจะเข้าเกณฑ์ภาษี หากต้นทุนในการจัดเก็บมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับแล้วแนวทางการเคลื่อนย้ายภาษีดังกล่าวคงไม่ใช่แนวทางที่เหมาะสมอีกต่อไป

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

3) เส้นทางการเคลื่อนย้ายฐานภาษี (Tax Migration Path) กรอบการศึกษาในครั้งนี้จะพิจารณาถึงการเคลื่อนย้ายฐานภาษีของสินค้าบางประเภทอันเนื่องมาจากการปรับลดของภาษีศุลกากรอันเนื่องมาจากข้อกำหนดเรื่องการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. เคลื่อนย้ายฐานภาษีศุลกากรมายังภาษีสรรพสามิต โดยการเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตซึ่งจัดเก็บจากสินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือยหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาค่อนข้างต่ำ ทำให้การสร้างรายได้จากการเคลื่อนย้ายฐานภาษีมีประสิทธิภาพและมีผลกระทบต่อค่าการเพิ่มภาษีประเภทอื่นๆ

2. เคลื่อนย้ายฐานภาษีศุลกากรมายังภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยการเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีทางอ้อมซึ่งความเป็นธรรมมากกว่า กล่าวคือเป็นภาษีที่จัดเก็บจากการบริโภคสินค้าและบริการทุกประเภทในอัตราเดียว โดยมีการยกเว้นภาษีน้อยและมีระบบการตรวจสอบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

การเลือกแนวทางการเคลื่อนย้ายฐานภาษี นอกจากต้องพิจารณาถึงรายได้ภาษีที่สามารถทดแทนภาษีที่ลดลงแล้ว จะต้องพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายภาษีด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ต้นทุนภายนอกอันเกิดจากการปรับปรุงภาษี ซึ่งแนวทางการเคลื่อนย้ายฐานภาษีแต่ละแนวทางมีผลกระทบดังนี้

ตารางที่ 19.10: ข้อดีข้อเสียของเคลื่อนย้ายฐานภาษีศุลกากรมายังภาษีสรรพสามิต

ข้อดี	ข้อเสีย
-มีผลกระทบต่อผู้บริโภคต่ำ เนื่องจากสินค้าสรรพสามิตส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่มีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาค่อนข้างต่ำ ทำให้การเปลี่ยนแปลงของราคาอันเนื่องมาจากการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตมีผลต่ำกว่าภาษีประเภทอื่น	- ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม เนื่องจากภาษีสรรพสามิตสรรพสามิตจัดเก็บจากสินค้าเพียง 19 รายการ ในขณะที่ภาษีศุลกากรที่ลดลงตามข้อผูกพันทางการค้าระหว่างประเทศมีประเภทสินค้าจำนวนมาก ทั้งที่เป็นสินค้าวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งในแต่ละความตกลงก็มีความแตกต่างกัน รวมถึงประเด็นสินค้าที่อยู่ใน Sensitive List ซึ่งมีระยะเวลาการลดภาษีศุลกากรแตกต่างจาก List อื่นๆ ทำให้การปรับปรุงภาษีสรรพสามิตทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันระหว่างสินค้าประเภทเดียวกันที่นำเข้าจากแหล่งที่ต่างกัน รวมถึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างสินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตและไม่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต
	- แม้ว่าสินค้าสรรพสามิตจำมีความยืดหยุ่นของอุปสงค์

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ข้อดี	ข้อเสีย
	ต่อราคาต่ำ แต่ก็ยอมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
- มีความง่ายในการปฏิบัติและการตรวจสอบ และมีความชัดเจนต่อคาดการณ์รายได้ของรัฐบาล	- การปรับขึ้นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มยอมส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อรัฐบาล เป็นภาระต่อผู้บริโภคและทำให้ระดับการบริโภคของประเทศลดลง

19.3 การสร้างรายได้จากการบริหารสินทรัพย์

● การบริหารที่ดินราชพัสดุ

จากข้อมูลตามที่ได้กล่าวมาแล้ว จะพบว่า ที่ราชพัสดุทั้งหมดเนื้อที่ประมาณ 12.5 ล้านไร่ ส่วนใหญ่จะอยู่ในความครอบครองและใช้ประโยชน์ของส่วนราชการอื่น (เนื้อที่ประมาณ 12.337 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 98.696) โดยอยู่ในความครอบครองและใช้ประโยชน์ราชการทหารมากที่สุด ทั้งที่อยู่ในความครอบครองของทหารและที่ราชการเกี่ยวกับความมั่นคง เนื้อที่ประมาณ 7 ล้านไร่ ส่วนที่เหลือเนื้อที่ประมาณ 5.337 ล้านไร่ อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการอื่น คงเหลือที่ดินราชพัสดุส่วนที่นำมาจัดหาประโยชน์จำนวนเนื้อที่เพียง 0.163 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.30 ของที่ดินราชพัสดุทั้งหมด ซึ่งปัจจุบันได้นำไปจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าแล้วเป็นส่วนใหญ่ กรมธนารักษ์จึงมีข้อจำกัดในการนำที่ดินราชพัสดุมาพัฒนาเพื่อหารายได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่การศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการสร้างรายได้จากการบริหารทรัพย์สินในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารที่ราชพัสดุต้องคำนึงถึง ดังนี้

1) ที่ดินราชพัสดุส่วนใหญ่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ และใช้ประโยชน์ไม่เต็มศักยภาพ ทำให้ปัจจุบันกรมธนารักษ์มีที่ดินราชพัสดุที่เป็นที่ว่างและมีศักยภาพเพื่อนำมาพัฒนาจัดหาประโยชน์น้อยมาก ดังนั้น หากรัฐบาลต้องการสร้างรายได้จากการบริหารทรัพย์สินภาครัฐเพิ่มขึ้น ก็จำเป็นต้องหาที่ดินราชพัสดุที่เป็นที่ว่างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์มาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ตามศักยภาพของที่ดินนั้นเพิ่มเติม

2) เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ และใช้ประโยชน์ไม่เต็มศักยภาพนั้น พบว่าบางส่วนเป็นที่ดินว่างทั้งแปลง ที่ดินที่ใช้ประโยชน์

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ไม่เต็มที และที่ดินที่ใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม ดังนั้นหากหาการัฐบาลต้องการสร้างรายได้จากการบริหารทรัพย์สินภาครัฐเพิ่มขึ้น การจัดหาที่ดินราชพัสดุที่เป็นที่ว่างหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์มาพัฒนานั้น จำเป็นต้องพิจารณาถึงรูปแบบการครอบครองใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นในปัจจุบันประกอบด้วย

3) ปัจจุบันการใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุที่กรมราชทัณฑ์ใช้เป็นเรือนจำที่อยู่ในเขตเมืองเริ่มมีความคับแคบ จึงมีแผนจะย้ายออกไปนอกเมือง ซึ่งมีพื้นที่มากกว่าและเพียงพอต่อการใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในเรือนจำ ทำให้พื้นที่เรือนจำที่อยู่ในเขตเมืองหลายแห่งว่างลง ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงพาณิชย์ได้ กรมธนารักษ์จึงควรมีการวางแผนที่จะนำพื้นที่เหล่านั้นมาพัฒนาและจัดประโยชน์ใหม่ให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่นั้นๆ

4) นอกจากนี้ในกรณีที่ที่ดินราชพัสดุแปลงใดที่มีศักยภาพและมีผู้เช่าอยู่แล้ว เมื่อครบกำหนดอายุสัญญาเช่า ปัจจุบันกรมธนารักษ์จะพิจารณาต่ออายุสัญญาเช่าให้แก่ผู้เช่ารายเดิมเป็นส่วนใหญ่ โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการต่ออายุสัญญาเช่าตามระเบียบที่กรมธนารักษ์กำหนด ซึ่งต่ำกว่าเอกชนทั่วไป โดยเฉพาะประเภทการเช่าที่นำไปจัดหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ ดังนั้นเพื่อให้กรมธนารักษ์มีการจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมธนารักษ์ควรมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวมาประเมินมูลค่าทรัพย์สินและสิทธิการเช่า เพื่อกำหนดเป็นเงื่อนไขการเช่าใหม่ ให้สอดคล้องและใกล้เคียงกับอัตราค่าเช่าของภาคเอกชน

5) สำหรับประเด็นเรื่องอัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุนั้น ปัจจุบันกรมธนารักษ์มีการกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุแบ่งเป็นบัญชีประเภทการเช่าต่างๆ โดยพิจารณาจากราคาประเมินที่ดินของสำนักประเมินราคาและทำเลที่ตั้งของที่ดินแปลงนั้นประกอบ ซึ่งประเภทการเช่าค่อนข้างหลากหลายหากแบ่งประเภทการเช่าหลักๆตามหลักการที่ทั่วไปใช้กันนั้น สามารถแบ่งได้เป็น การเช่าเพื่อการเกษตรกรรม การเช่าเพื่อที่อยู่อาศัย การเช่าเพื่อจัดหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ และอื่นๆ โดยในการกำหนดอัตราค่าเช่านั้นกรมธนารักษ์ได้คำนึงถึงประโยชน์ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้อัตราค่าเช่าในปัจจุบันค่อนข้างอยู่ในระดับต่ำ เมื่อคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากอัตราค่าเช่าต่อมูลค่าราคาประเมินที่ดินต่อตารางวา นั้น พบว่าอัตราผลตอบแทนที่กรมธนารักษ์ได้ล้วนต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนจากการเช่าอสังหาริมทรัพย์ทั่วไปในตลาดที่มีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2 ต่อปี โดยเฉพาะการให้เช่าที่ดินราชพัสดุเพื่อการพาณิชย์ ดังนั้นหากหาการัฐบาลต้องการสร้างรายได้จากการบริหารทรัพย์สินภาครัฐเพิ่มขึ้น ธนารักษ์จึงควรมีการศึกษาการให้เช่าที่ดินราชพัสดุ ทั้งหลักเกณฑ์ และอัตราค่าเช่า โดยเปรียบเทียบกับหน่วยงานที่มีการดำเนินการใกล้เคียงกับกรมธนารักษ์และการเช่าในภาคเอกชน ซึ่งหากกรมธนารักษ์สามารถปรับอัตราค่าเช่าสำหรับที่ดินราชพัสดุที่ให้เช่าเพื่อจัดประโยชน์เชิงพาณิชย์

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

ได้ใกล้เคียงกับราคาค่าเช่าตลาด จะทำให้กรมธนารักษ์มีรายได้ค่าเช่าที่ควรได้รับเพิ่มขึ้นได้ไม่มากนัก

● **การบริหารสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ: กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย**
 เนื่องจากการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) เป็นรัฐวิสาหกิจที่ดั่งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการการคมนาคมแก่ประชาชนทั้งในเรื่องของการเดินทางโดยสาร ท่องเที่ยว และการขนส่งสินค้าในราคาที่ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผลการดำเนินการของ รฟท. จึงอยู่ในสถานะขาดทุนจากการดำเนินการเสียเป็นส่วนใหญ่ และต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดหนุนจากรัฐบาล ตามที่มีกรกำหนดเอาไว้ในพระราชบัญญัติการรถไฟฯ

ถึงแม้ว่า รฟท. ยังมีรายได้อื่น นอกจากรายได้จากการดำเนินงานแล้ว แต่รายได้นี้ดังกล่าวเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นในบางปีเท่านั้นและมีสัดส่วนที่ไม่แน่นอน ขณะเดียวกัน รฟท. ยังมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเช่นกัน โดยเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของ รฟท. แล้วพบว่า มีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก เป็นผลให้ รฟท. ขาดทุนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนการศึกษานี้จึงได้เลือกที่จะพิจารณาภาระค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญของ รฟท. ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมากในแต่ละปีเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายอื่น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องมาจาก รฟท. เป็นองค์กรที่จัดตั้งมาเป็นเวลานานและมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรจำนวนมากจึงนำไปสู่ภาระค่าใช้จ่ายด้านบำเหน็จบำนาญตามมาจากจำนวนพนักงานที่ทยอยเกษียณเพิ่มขึ้นในแต่ละปี

รฟท. จึงจำเป็นต้องวางแผนด้านการเงินอย่างเหมาะสม เพื่อรองรับค่าใช้จ่ายบำเหน็จบำนาญจำนวนมากที่จะเพิ่มขึ้นจากการที่พนักงานที่จะทยอยครบกำหนดเกษียณอายุในปีต่อไป ซึ่งแผนด้านการสร้างรายได้จากการบริหารสินทรัพย์ก็เป็นทางเลือกที่สำคัญทางหนึ่ง โดยปัจจุบัน รฟท. ได้มีการนำทรัพย์สินมาใช้ประโยชน์ในการหารายได้เช่นกัน ในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2551 รฟท. มีรายได้จากการบริหารทรัพย์สินเฉลี่ยประมาณร้อยละ 11 ของรายได้จากการดำเนินการ

อย่างไรก็ตามปัจจุบัน รฟท. ได้มีแผนที่จะนำที่ดินมาจัดประโยชน์ทั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์และพื้นที่ย่านสถานี ซึ่งพื้นที่ทั้งสองประเภทรวมกันจากทั่วประเทศมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 44,113 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.86 ของพื้นที่ที่ครอบครองโดย รฟท. ทั้งหมด หาก รฟท. สามารถนำพื้นที่เหล่านี้มาจัดประโยชน์ได้จริง จะสามารถสร้างรายได้จำนวนไม่น้อย เพื่อให้ รฟท. สามารถดำเนินการบริหารจัดการทรัพย์สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ รฟท. ควรคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

1) เนื่องจาก รฟท. มีทรัพย์สินที่ต้องบริหารจัดการจำนวนมาก โดยมีที่ดินที่อยู่ภายใต้การครอบครองทั่วประเทศกว่า 2 แสนไร่ พื้นที่บางแห่งเป็นเขตทาง บางแห่งมีศักยภาพที่จะนำมา

▪ ประเด็นเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้

พัฒนาเชิงพาณิชย์ได้ การจัดเก็บฐานข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันยังคงมีความคลาดเคลื่อน ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเดียวกัน รฟท.จึงควรมีการปรับปรุงฐานข้อมูลและการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพย์สินให้มีความเป็นปัจจุบันและง่ายต่อการสืบค้น เพื่อให้สะดวกต่อการนำมาวิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินราคาให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับมูลค่าตลาด เพื่อให้การเจรจาทำสัญญาเช่าและการกำหนด ต่อรองค่าเช่า ทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2) การบริหารจัดการทรัพย์สินจำนวนมากจำเป็นต้องมีบุคลากรที่เพียงพอ และมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารทรัพย์สิน แต่ปัจจุบัน รฟท.มีจำนวนบุคลากรด้านบริหารทรัพย์สินน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนทรัพย์สินที่ครอบครองอยู่ จึงมีข้อจำกัดในการทำงาน

ในการหารายได้เพิ่มให้แก่ รฟท.นั้น นอกจากการบริหารทรัพย์สินโดยการนำที่ดินที่ รฟท.ครอบครองมาจัดประโยชน์แล้ว อาจมีประเด็นคำถามหรือข้อเสนอนั้นให้ รฟท.นำทรัพย์สินอื่นตัวอย่างเช่น รางรถไฟ ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศมาจัดประโยชน์ ซึ่งโดยทางกฎหมายแล้วอาจสามารถทำได้

จาก "พระราชบัญญัติ รางรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.2594" มาตรา 9 ที่ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยมีอำนาจที่จะกระทำการต่างๆภายในขอบวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง (2) ซื้อ จัดหา เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ หรือให้เช่าซื้อ ถิ่นกรรมสิทธิ์ ครอบครอง อาศัย ให้อาศัย จำหน่าย แลกเปลี่ยน และดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพย์สินใดๆ

รฟท.จึงอาจนำรางมาจัดให้เช่าได้ แต่อย่างไรก็ตามการลงทุนในระบบรางมีมูลค่าสูงมาก ไม่ใช่เพียงแค่รางเท่านั้น แต่รวมถึงระบบอาณัติสัญญาณ (Signaling) เช่นกัน ดังนั้นการจะนำระบบรางมาให้เอกชนเช่าหรือใช้ประโยชน์ในรางนั้น จึงต้องคำนึงถึงระบบความปลอดภัยจากการให้บุคคลภายนอกมาใช้ประโยชน์ในรางเช่นกัน หากจะมีการเพิ่มการใช้ประโยชน์ในระบบรางให้เต็มศักยภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแล้ว รฟท.อาจต้องทบทวนถึงรูปแบบที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ และความคุ้มค่า โดยแนวทางที่ดีที่สุดอาจไม่ใช่การนำระบบรางมาจัดประโยชน์ให้ภาคเอกชนเช่า รฟท.อาจจะใช้วิธีการลงทุนในขบวนรถเพิ่มเติมให้สามารถเพิ่มจำนวนเที่ยวในการบริการเดินรถ และขนส่งสินค้ามากขึ้น ซึ่ง รฟท.จะมีรายได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน รวมทั้ง รฟท.ซึ่งเป็นผู้ลงทุน และมีความเชี่ยวชาญด้านระบบอาณัติสัญญาณยังสามารถควบคุมระบบดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ ป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้อีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนนโยบายทางด้าน Logistics ของรัฐบาล เพื่อให้มีการจัดการด้านการคมนาคมขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว และสามารถลดค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะด้านพลังงานได้ด้วย

20

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

▪ สรุปการดำเนินการ

ในการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของรายได้รัฐบาล ซึ่งนอกจากจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เศรษฐกิจที่มีความผันผวนแล้ว ยังเป็นที่คาดการณ์ว่าจะได้รับผลกระทบจากกระแสการเจรจาการค้าเสรีผ่านการลดของอากรขาเข้าที่สามารถจัดเก็บได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการตอบโต้ภัย และนำเสนอแนวทางการดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนในส่วนของรายได้รัฐบาล ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนทางการคลังของรัฐบาลนั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ และจัดสร้างแบบจำลองเพื่อคาดการณ์รายได้จากภาษีศุลกากรที่จะลดลงจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าหลักของไทย และจัดสร้างแบบจำลองในการประมาณการรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้จากแหล่งรายได้อื่นๆ ซึ่งรวมถึงรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของรัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณาภาพรวมผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลจากการดำเนินการเปิดเสรีทางการค้า รวมทั้งเพื่อประกอบการวิเคราะห์ประเมินแนวทางการหารายได้เพิ่มเติมในรูปแบบต่างๆ ทั้งจากรายได้ภาษีสรรพากร สรรพสามิต รวมทั้งรายได้จากการบริหารทรัพย์สิน เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้ของรัฐบาล และเสนอแนวทางเพื่อทำให้เกิดความยั่งยืนของรายได้รัฐบาล ซึ่งนำไปสู่ความยั่งยืนทางการคลังในที่สุด

แบบจำลองเพื่อวิเคราะห์และประมาณการรายได้รัฐบาลนี้ ถูกจัดสร้างขึ้นในรูปแบบของแบบจำลองโครงสร้างที่มีความครอบคลุมการจัดเก็บรายได้ทุกประเภทของรัฐบาล โดยสามารถสะท้อน และเอื้อให้เกิดการวิเคราะห์ และประมาณการรายได้รัฐบาลแต่ละประเภท และผลที่เกิดขึ้นในภาพรวม รวมทั้งเพื่อทำให้เกิดการเชื่อมโยงกับการวิเคราะห์ความยั่งยืนทางการคลังของรัฐบาลด้วย การประมวลผลขั้นสุดท้ายจากการประมาณการจะสะท้อนอยู่ในแบบจำลองแกนหลัก

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

(Kernel Set) ซึ่งรวบรวมผลการประมาณการเกี่ยวกับรายได้ที่สำคัญต่างๆจากแบบจำลองย่อยเฉพาะ ที่ทำการประมาณการแยกออกมาอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้สามารถปรับตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการประมาณการรายได้ประเภทต่าง ๆ อย่างสะดวก รวมทั้งสามารถทำการวิเคราะห์รายประเภทรายได้ในกรณีที่มีการปรับเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในรายภาษีจากข้อเสนอต่างๆได้โดยไม่กระทบภาพรวมมากนัก นอกจากนี้ การจัดสร้างแบบจำลองในรูปแบบดังกล่าวยังสะดวกในการบำรุงรักษาแบบจำลอง แบบจำลองย่อยรายได้ (Module) ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 แบบจำลองย่อยได้แก่

- 1) แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร
- 2) แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพากร
- 3) แบบจำลองเพื่อการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต
- 4) การวิเคราะห์ฉากทัศน์เพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ
- 5) การวิเคราะห์ฉากทัศน์เพื่อการประมาณการรายได้จากการบริหารทรัพย์สินของ รพท.

การสร้างแบบจำลองประมาณการรายได้ในการศึกษานี้ คณะผู้วิจัยได้อาศัยหลักการทางเศรษฐศาสตร์ และกระบวนการทางเศรษฐมิติ รวมทั้งข้อกฎหมายที่ใช้ในกระบวนการจัดเก็บรายได้ของประเทศไทยเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในส่วนของภาษีสรรพากร คณะผู้วิจัยได้ใช้โครงสร้างรายภาษีและข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นเครื่องอ้างอิงในการออกแบบแบบจำลองและในการประมาณการซึ่งจะให้ภาพที่ชัดเจนมากกว่าการใช้ข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคมาทดสอบความสัมพันธ์เท่านั้น ขณะที่ในส่วนของการประมาณการอากรขาเข้าที่จัดเก็บโดยกรมศุลกากร อันเป็นประเด็นหลักในงานศึกษานี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการจัดสร้างแบบจำลองเพื่อประมาณการทั้งจากโครงสร้างสินค้านำเข้าของแต่ละประเทศ รวมทั้งข้อตกลงทางการค้าระหว่างไทยกับประเทศต่าง ๆ ในแต่ละรายพิภักศุลกากรในรายสินค้าของแต่ละประเทศ รวมทั้งข้อมูลทางสถิติเพื่อประมาณการฐานภาษีและอากรนำเข้าเชิงจุลภาค (Micro-simulation Model) เพื่อประมาณการภาษีนำเข้าที่ลดลงจากนโยบายดังกล่าว รวมถึงสะท้อนผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกันที่อาจเกิดขึ้นได้ในระยะอันใกล้ ขณะที่แบบจำลองรายได้สรรพสามิต ถูกจัดสร้างโดยใช้หลักการทางเศรษฐศาสตร์ในการสร้างสมการความต้องการการบริโภค (Demand) สินค้าที่ต้องภาษีสรรพสามิต และใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณในการประมาณการรายได้ในอนาคต ซึ่งข้อจำกัดในการประมาณการภาษีสรรพสามิตโดยทั่วไปมักมีการเปลี่ยนนโยบาย ซึ่งเป็นที่คาดการณ์ว่าจะนำไปสู่การปรับโครงสร้างพฤติกรรมบริโภค (Structural Break) รวมทั้งข้อจำกัดทางด้านข้อมูลที่น่าไปสู่ความคลาดเคลื่อนทางสถิตินั้น ซึ่งได้มีการดำเนินการเพื่อลดข้อจำกัดข้างต้นจึงได้มีการ

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

วิเคราะห์สมการความสัมพันธ์ระยะสั้น ร่วมกับสมการพฤติกรรมในระยะยาว ซึ่งนำไปสู่ประสิทธิภาพในการคาดการณ์ และประมาณการของแบบจำลอง นอกจากนี้ เพื่อให้ผลการคาดการณ์ที่เกิดขึ้นจากแบบจำลองมีความถูกต้องเพิ่มขึ้น การประมาณการในส่วนของพฤติกรรมการบริโภคสินค้าต้องอาศัยสมมติฐานได้ใช้ค่าน่าจะเป็นของตัวแปร (Stochastic) มาใช้แทนการประมาณการฉากทัศน์ (Scenario Case) อีกด้วย เพื่อให้การประมาณการรายได้ภาษีสรรพสามิตที่มีอุปสรรคในการประมาณการดังกล่าวข้างต้นมีความสมเหตุสมผลมากขึ้น ส่วนการประมาณการรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุและผลดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่เปลี่ยนแปลงจากการบริหารทรัพย์สินในความครอบครองที่สำคัญนั้น เป็นแบบจำลองที่ได้ทำการศึกษาโครงสร้างจากข้อมูลจริงและทำการวิเคราะห์ฉากทัศน์จากข้อมูล และกรณีศึกษาที่เป็นนโยบายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริง เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นของภาครัฐต่อไป

สมมติฐานรวมของแบบจำลองนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สมมติฐานด้านเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Variables) ซึ่งเป็นตัวแปรภายนอก (Exogenous) ที่ส่งผลกระทบต่อการประมาณการรายได้ต่าง ๆ เป็นสำคัญ และสมมติฐานตัวแปรเชิงนโยบาย (Policy Variables) ซึ่งเป็นตัวแปรเชิงนโยบายด้านการคลังที่เกี่ยวกับสถานะและความยั่งยืนทางการคลังเท่านั้น ขณะที่สมมติฐานที่ใช้ในแต่ละแบบจำลองย่อยจะแสดงอยู่ในแบบจำลองย่อยนั้น ๆ

ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อแบบจำลองในภาพรวม ได้แก่ 1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาตลาด (Nominal GDP) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรค่อนข้างมาก ทั้งในส่วนของขยายตัวของรายจ่ายต่าง ๆ รายได้ของกรรมสรรพสามิตเกือบทุกตัว รวมถึงอากรขาเข้าของกรมศุลกากร ในการประมาณการอากรสินค้านำเข้าทั้งส่วนที่ใช้สิทธิ และไม่ใช้สิทธิ เป็นต้น และ 2) การบริโภคภาคเอกชน ณ ราคาพื้นฐาน (Real Private Consumption) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการจัดเก็บภาษีสรรพากร

ผลการประมาณการรายได้รัฐบาลผ่านแบบจำลองย่อยทั้งห้า ในช่วงปีงบประมาณ 2551-2559 และการพิจารณาภาพรวมรายได้รัฐบาลได้สรุปและแสดงในตารางที่ 20.1 ขณะที่ผลการประมาณการรายจ่ายรัฐบาล ผลกระทบต่อดุลงบประมาณ และผลกระทบต่อหนี้สาธารณะในช่วงเวลาเดียวกันถูกแสดงอยู่ในตารางที่ 20.2-20.4 ตามลำดับ

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 20.1: สรุปผลการประมาณการรายได้รัฐบาลปีงบประมาณ 2551-2559

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
.1กรมศุลกากร	99,648	99,867	92,420	92,771	93,458	93,989	95,272	97,047	99,545
1.1 อกรขาเข้า (IMDUTI)									
- เงินไขการเปิดเสรีปัจจุบัน	96,987	97,300	89,692	89,877	90,351	90,844	91,898	93,501	95,819
- รายได้อกรขาเข้าในกรณีที่ไม่มี FTA	100,055	102,174	102,872	104,516	106,264	107,612	109,905	113,068	117,453
รายได้ศุลกากรสูญเสียจากเปิด FTA	3,068	4,874	13,180	14,639	15,913	16,768	18,007	19,568	21,634
1.2 รายได้ศุลกากรอื่น ๆ	2,661	2,567	2,728	2,894	3,107	3,145	3,374	3,546	3,727
.2กรมสรรพสามิต	278,304	263,342	279,549	287,192	298,412	314,019	336,908	369,248	415,789
2.1 น้ำมัน	67,215	63,942	80,830	78,439	75,699	72,950	70,244	67,583	64,964
2.2 รถยนต์	57,822	52,562	58,290	69,214	83,755	103,131	129,191	164,754	214,184
2.3 สุรา	36,815	35,907	30,392	30,481	30,564	30,644	30,719	30,790	30,858
2.4 เบียร์	53,465	50,697	52,017	52,487	52,945	53,385	53,808	54,215	54,605
2.5 ยาสูบ	41,832	40,077	37,990	35,940	34,036	32,105	30,548	28,876	27,477
2.6 น้ำอัดลมและโชดา	10,368	10,919	10,165	10,091	10,019	9,947	9,876	9,805	9,735
2.7 รายได้อื่น ๆ ของสรรพสามิต	10,787	9,237	9,865	10,540	11,394	11,858	12,523	13,225	13,966

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 20.1: สรุปผลการประมาณการรายได้รัฐบาลปีงบประมาณ 2551-2559 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
.3กรมสรรพากร	1,276,084	1,056,195	1,207,058	1,283,289	1,368,011	1,445,688	1,535,680	1,636,547	1,746,970
1) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	204,847	197,835	195,297	215,402	239,670	265,668	293,693	325,203	360,501
2) ภาษีเงินได้นิติบุคคล	460,650	305,233	409,779	437,023	471,351	495,525	527,956	565,760	607,163
3) ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	74,033	92,009	96,647	101,519	106,636	112,011	117,658	123,589	129,818
4) ภาษีมูลค่าเพิ่ม	503,439	434,601	476,158	497,902	516,502	536,572	558,227	581,590	606,796
5) ภาษีสรรพสามิต	25,133	18,972	21,119	22,846	24,560	26,263	27,957	29,644	31,328
6) รายได้อื่น ๆ	7,982	7,544	8,058	8,599	9,292	9,648	10,189	10,760	11,363
.4กรมธนารักษ์	4,682	4,827	5,001	5,180	5,380	5,522	5,735	5,931	6,135
รายได้ที่ราชพัสดุ	2,104	2,232	2,299	2,368	2,439	2,512	2,588	2,665	2,745
รายได้จากการผลิตเหรียญ	929	896	952	1,010	1,084	1,097	1,177	1,237	1,300
รายได้อื่น ๆ ของกรมธนารักษ์	1,649	1,699	1,750	1,802	1,857	1,912	1,970	2,029	2,090
.5รายได้อื่น ๆ ของรัฐบาล	116,299	116,114	116,179	116,251	116,333	116,404	116,463	116,522	116,582
.6รายได้ของรัฐวิสาหกิจ	101,430	97,854	103,984	110,317	118,358	122,312	128,543	135,092	141,974
รายได้จัดเก็บรวม	1,876,448	1,638,198	1,804,190	1,895,002	1,999,953	2,097,935	2,218,601	2,360,386	2,526,995

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 20.1: สรุปผลการประมาณการรายได้รัฐบาลปีงบประมาณ 2551-2559 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
รายได้จัดเก็บรวม	1,876,448	1,638,198	1,804,190	1,895,002	1,999,953	2,097,935	2,218,601	2,360,386	2,526,995
1. การคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VATRBATE)	172,897	130,380	142,847	149,370	154,951	160,972	167,468	174,477	182,039
2. การคืนภาษีอื่นๆ	40,249	20,123	24,203	26,097	28,441	30,448	32,866	35,639	38,707
3. การชดเชยภาษีให้กับผู้ส่งออก	12,330	16,236	18,102	19,019	20,078	21,066	22,280	23,708	25,387
รายได้สุทธิก่อนจัดสรร ให้ อปท.	1,650,972	1,471,459	1,619,037	1,700,516	1,796,483	1,885,449	1,995,987	2,126,562	2,280,863
เงินจัดสรรจาก VAT ให้ อปท.	66,450	74,751	81,899	85,639	88,838	92,290	96,015	100,034	104,369
รวมรายได้สุทธิ	1,584,522	1,396,708	1,537,138	1,614,877	1,707,645	1,793,159	1,899,972	2,026,529	2,176,494

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ตารางที่ 20.2: สรุปผลการประมาณการรายจ่ายรัฐบาลปีงบประมาณ 2551-2559

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
ประเภทรายจ่าย									
- รายจ่ายประจำ	1,209,547	1,336,466	1,436,390	1,387,389	1,377,445	1,384,663	1,417,579	1,451,630	1,497,519
- รายจ่ายลงทุน	414,732	420,259	224,115	464,365	437,972	430,788	436,946	445,837	458,133

โครงการปรับโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลชดเชยการลดลงของภาษีศุลกากร

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
- ค่าระคินต้นเงินกู้	35,722	50,735	39,495	39,495	39,495	39,495	39,495	39,495	39,495
- รายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง	0	27,540	0	0	0	0	0	0	0
รวมรายจ่ายงบประมาณ	1,660,000*	1,835,000*	1,700,000*	1,891,249	1,854,912	1,854,947	1,894,020	1,936,962	1,995,147

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

หมายเหตุ : * ตัวเลขตามพระราชบัญญัติงบประมาณ

ตารางที่ 20.3: สรุปผลการประมาณการดุลงบประมาณปีงบประมาณ 2551-2559

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
ดุลงบประมาณ	-165,000*	-249,500*	-350,000*	-276,372	-147,267	-61,788	5,951	89,567	181,347

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

หมายเหตุ : * ตัวเลขตามพระราชบัญญัติงบประมาณ

ตารางที่ 20.4: สรุปผลการประมาณการหนี้สาธารณะคงค้างปีงบประมาณ 2551-2559

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
- สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	-	-	4,433,448	4,970,168	5,548,351	5,700,072	5,700,072	5,700,072	5,700,072
- เงินกู้ชดเชยขาดดุลงบประมาณ	165,000	249,500	350,000	276,372	147,267	61,788	-	-	-
รวมรายจ่ายงบประมาณ	3,408,231	3,975,452	4,783,448	5,246,540	5,695,618	5,761,860	5,700,072	5,700,072	5,700,072
สัดส่วนหนี้คงค้าง ต่อ GDP	36%	34%	52%	53%	54%	53%	50%	47%	45%

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 20.5: สรุปประมาณการรายได้จากข้อเสนอในการเพิ่มรายได้ เพื่อชดเชยการลดลงของอากรจัดเก็บของกรมศุลกากรเนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้า

หน่วย: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
1. ทางเลือกในรูปแบบการสร้างรายได้จากภาษีสรรพากร									
1.1 การเพิ่ม VAT การบริโภคในประเทศ 0.5% ตั้งแต่ปี 2554	0	0	0	17,036	17,015	16,995	16,974	16,953	16,931
2. ทางเลือกในรูปแบบการสร้างรายได้จากภาษีสรรพสามิต									
2.1 เพิ่มภาษีสรรพสามิต 1% (ตั้งแต่ปี 2554)	0	0	0	816	996	1,233	1,552	1,986	2,592
2.2 เพิ่มภาษีสรรพสามิต 1% (ตั้งแต่ปี 2554)	0	0	0	2,852	2,960	3,132	3,372	3,172	4,198
3. ทางเลือกในรูปแบบการสร้างรายได้จากกรมธนารักษ์									
3.1 การบริหารทรัพย์สินของธนารักษ์	0	0	554	2,295	1,960	1,716	1,504	847	852
รายได้เพิ่มขึ้นรวม	0	0	554	22,183	21,935	21,843	21,850	20,972	21,981

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

▪ ข้อเสนอการสร้างรายได้เพื่อชดเชยการลดลงของภาษีศุลกากร และความยั่งยืนของรายได้รัฐบาล

ผลการประมาณการในตารางที่ 20.1 แสดงให้เห็นว่าการเจรจาเขตการค้าเสรีจะส่งผลให้กรมศุลกากรมีการจัดเก็บอากรขาเข้าได้ลดลงตั้งแต่ 14,639 ล้านบาทในปีงบประมาณ 2554 ถึง 21,634 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2559 เมื่อพิจารณาพร้อมกับผลการประมาณการรายจ่ายรัฐบาลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเฉพาะในส่วนของงบประมาณพื้นฐานนั้น พบว่า รัฐบาลจะเกิดการขาดดุลงบประมาณถึง 276,372 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2554 และจะค่อยๆ ฟื้นตัวมาเกินดุลที่ระดับ 181,347 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2559

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับทางเลือกในการสร้างรายได้เพื่อชดเชยรายได้อากรขาเข้าที่สูญเสียไป และส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนทางด้านรายได้ของรัฐบาลนั้น พบว่า สามารถเป็นไปได้จากข้อเสนอต่อไปนี้

- การสร้างรายได้จากภาษีสรรพากร: สามารถดำเนินการได้ผ่านการเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม จากการประมาณการพบว่า ในกรณีที่เพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มในส่วนของการบริโภคภายในประเทศอีกร้อยละ 0.5 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2554 จะสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นได้ถึงเฉลี่ยปีละ 16,984 ล้านบาท
- การสร้างรายได้จากภาษีสรรพสามิต: พบว่า ในกรณีที่เพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตทุกประเภท อีก 1% จะทำให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 3,281 ล้านบาท นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการนำภาษีสรรพสามิตชนิดใหม่เข้ามาบังคับใช้ จะสามารถเพิ่มรายได้เพิ่มเติมขึ้นได้อีก
- การสร้างรายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุ: จากการศึกษา พบว่า ในกรณีที่ดำเนินการพัฒนาที่ราชพัสดุที่มีศักยภาพเพิ่มเติม กรมธนารักษ์จะมีรายได้จากการให้เช่าที่ราชพัสดุ และอาคารราชพัสดุเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 1,389 ล้านบาท นอกจากนี้ แม้ว่าการส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจที่มีทรัพย์สิน เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทยทำการบริหารทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจะไม่สามารถทำให้รัฐวิสาหกิจสามารถนำส่งรายได้ให้รัฐบาลได้ก็ตาม การส่งเสริมให้ดำเนินการดังกล่าวจะสามารถช่วยลดภาระที่รัฐบาลต้องทำการอุดหนุนรัฐวิสาหกิจเหล่านี้ ซึ่งเป็นการทำให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังอีกแนวทางหนึ่ง
- ในกรณีที่เลือกดำเนินการข้อเสนอที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด คาดว่าจะทำให้รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 18,760 ล้านบาท

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

▪ ข้อจำกัดของแบบจำลอง และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

แม้ว่าการศึกษาที่ได้ดำเนินการมานี้จะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงภาพเกี่ยวกับการประมาณการรายได้จากการจัดเก็บอากรขาเข้า รายได้จากการดำเนินการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร และกรมสรรพสามิต และรายได้จากการดำเนินการของกรมธนารักษ์ในส่วนของการบริหารที่ราชพัสดุ รวมทั้งสามารถแสดงผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าต่อความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลในภาพรวมผ่านแบบจำลองรายได้ของรัฐบาลที่มาจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของการจัดเก็บทั้งหมดได้ก็ตาม ยังคงมีข้อจำกัดที่คณะผู้วิจัยไม่สามารถดำเนินการได้ในครั้งนี้ และเสนอให้มีการดำเนินการต่อในอนาคตเพื่อทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการประมาณการรายได้รัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต ประเด็นข้อจำกัดเหล่านั้นประกอบด้วย

(1) ในส่วนของแบบจำลองเพื่อประมาณการรายได้อากรขาเข้าของกรมศุลกากรนั้น แม้ว่าคณะผู้วิจัยจะได้มีการคาดคะเนถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกรรมการนำเข้า ซึ่งเนื่องมาจากผลกระทบจากการเปิดเสรีที่ทำให้อัตราอากรขาเข้าของประเทศคู่ค้าต่างๆมีการเปลี่ยนแปลงไป ที่จะทำให้เกิดผลของการทดแทนกันในการนำเข้าสินค้าจากประเทศที่มีอากรขาเข้าถูกกว่า (Substitution Effect in Import) ซึ่งจะส่งผลให้การประมาณการอากรขาเข้าที่มีการอ้างอิงกับพฤติกรรมกรรมการนำเข้าในช่วงก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้น อาจจะไม่สามารถที่จะสะท้อนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการปรับปรุงการวิเคราะห์พฤติกรรมความต้องการการนำเข้า (Import Demand) อย่างต่อเนื่องเพื่อทำให้การประมาณการดังกล่าวมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) นอกจากนี้ ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้านั้น ถูกคาดว่าจะส่งผลไปถึงการเปลี่ยนแปลงของการจัดเก็บระหว่างหน่วยงานจัดเก็บ กล่าวคือ การนำเข้าที่เปลี่ยนแปลงไปจะส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า และภาษีมูลค่าเพิ่มของกรมสรรพากรที่เก็บจากฐานการบริโภคของประเทศจากการบริโภคที่เพิ่มขึ้นของประชาชนที่เนื่องมาจากการนำเข้า นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของการนำเข้ายังมีส่วนที่ทำให้เกิดการย้ายฐานการนำเข้า ซึ่งกระทบไปสู่กลุ่มสินค้าที่ต้องภาษีสรรพสามิตด้วย ซึ่งเป็นที่คาดหมายว่าจะทำให้เกิดการย้ายฐานภาษีจากอากรขาเข้ามาที่ภาษีที่จัดเก็บโดยกรมจัดเก็บทั้งสอง ซึ่งเป็นที่คาดหมายว่าจะส่งผลกระทบต่อภาพรวมในการจัดเก็บรายได้ไปอีกประการหนึ่ง

แม้ว่าคณะผู้วิจัยจะคาดการณ์ได้ถึงผลกระทบดังกล่าวข้างต้นนี้ แต่ในความเป็นจริงข้อมูลที่ใช้ในการศึกษายังไม่เพียงพอที่จะสะท้อนผลกระทบดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น ในอนาคต เมื่อเกิดการปรับตัวของข้อมูลแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการพิจารณาปรับปรุงแบบจำลองเพื่อประมาณ

▪ สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การรายได้จากกรมจัดเก็บภาษีทั้งสามอีกครั้งเพื่อทำให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการประมาณการของแบบจำลองที่ได้จัดสร้างขึ้น

(3) ในส่วนของภาษีสรรพสามิตนั้น พบว่าในการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงในเรื่องของค่าธรรมเนียมหลายประการที่มีผลกระทบต่อภาพรวมในการจัดเก็บรายได้แหล่งรายได้ที่สำคัญ คือ ค่าธรรมเนียมโทรคมนาคมที่ได้มีการปรับลดออกไป ดังนั้น หากรัฐบาลมีการพิจารณาใหม่ในส่วนนี้ จะพบว่าเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนในรายได้ของรัฐบาล

(4) ในส่วนของการพัฒนารายได้จากการบริหารที่ราชพัสดุนั้น ข้อควรสังเกตจากการดำเนินการ คือ ในกรณีที่มีการเวนคืนที่ดินมาเพื่อทำการพัฒนาในเชิงพาณิชย์นั้น แม้ว่าจะสามารถสร้างรายได้ แต่ก็ยังมีรายจ่ายหลายประการที่ต้องนำมาพิจารณาในการประมาณการรายได้ด้วย นั่นคือ ค่าชดเชยในการเวนคืนที่ดิน ซึ่งส่วนใหญ่จะทำการหักลบจากรายได้ที่ได้มาจากการพัฒนาที่ราชพัสดุแปลงนั้นนั่นเอง ซึ่งอาจจะทำให้รายได้สุทธิที่ได้จากการพัฒนาที่ราชพัสดุไม่ดีเท่าที่คาดหมายเอาไว้ ดังนั้นเป้าหมายหลักในการดำเนินการ จึงควรเน้นที่ที่ราชพัสดุที่มีศักยภาพในต่างจังหวัดเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มประสิทธิภาพ และการกระจายตัวของการพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้น ในการศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการประมาณการรายได้จากที่ราชพัสดุเพิ่มเติมในอนาคต จึงมีการพิจารณาอย่างละเอียดในประเด็นดังกล่าวต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กมลกานต์ กุลพงษ์. การวิเคราะห์โครงสร้างภาษีอากรของกลุ่มประเทศอาเซียน. วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544

กระทรวงการคลัง, ผลการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ, สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2551, จาก
www.dwfoc.mof.go.th

กรมธนารักษ์, การบริหารจัดการที่ราชพัสดุ, สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2551, จาก
www.treasury.go.th/template.php?selectedMenuIdx=2&targetURL=/land/management_text.htm

กรมศุลกากร, กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิด, สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2551, จาก
www.customs.go.th/jsp/RuleOfOrigin/Thai/index.jsp

กรมศุลกากร, พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530, สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2551, จาก
www.customs.go.th/Tariff/TariffLaw01.jsp

กรมศุลกากร, พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469, สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2551, จาก
www.customs.go.th/Law/Law2469/Thai_version2469.zip

▪ บรรณานุกรม

กรมศุลกากร, พิภักฮาร์โมไนซ์ฉบับปี ค.ศ. 2007, ส่วน โครงสร้างอัตราอากร สำนักแผนและการ
ต่างประเทศ กลุ่มมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร, สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2551, จาก
www.customs.go.th

กรมศุลกากร, ระบบราคาเกตต์, สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2551, จาก
www.customs.go.th/GattValue/GattValue.jsp

กระทรวงพาณิชย์, ความคืบหน้า/สถานการณ์เจรจาการเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศต่างๆ, กรมเจรจา
การค้าระหว่างประเทศ, สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2551, จาก
www.thaifita.com/thaifita/Home/NegoLastestStatus/tabid/117/Default.aspx

การรถไฟแห่งประเทศไทย, โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ย่านพหลโยธิน และย่าน
มักกะสัน, สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2551, จาก www.railway.co.th/proj/project_5.asp

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โกศล ตรีสุวัฒน์. ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์สุรา. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต
(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550

คชินทร์ สุกมลจันทร์. การวิเคราะห์อุปสงค์รถยนต์นั่งในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542

ชนิสา โชติสวัสดิ์. การศึกษาอุปสงค์ก๊าซแอลพีจีในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(เศรษฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540

ชินพัฒน์ คงแจ้ง. ดัชนีวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีรายจังหวัด. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546

ชูศักดิ์ จันทรชูเชิด. การศึกษาภาษีที่เหมาะสมและการสูญเสียประสิทธิภาพจากการจัดเก็บภาษี
สรรพสามิตของน้ำมันเบนซินในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(เศรษฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546

▪ บรรณานุกรม

ไชยโชค ร่องสวัสดิ์. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการผันแปรของฐานภาษีเงินได้ในช่วงวัฏจักรธุรกิจของประเทศไทย. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546

ฐาปณี มหาวรรคศิลป์. ภาษีสรรพสามิต : เครื่องมือนโยบายเพื่อแก้ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543

ณดา จันทรทัต. ภาษีสรรพสามิตสุราแซ่ชนิดเบียร์ : ความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้ประกอบการ Excise Tax for Beer : Differentials among Firms. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ปีที่ 43 ฉบับที่ 3 /2546

ธนภัทร คมจตุรัส. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์บุหรี่ และรายได้ภาษีบุหรี่ของไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549

ฐิรัตน์ คงรำพึง. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การใช้น้ำมันเบนซินภายในประเทศไทย. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547

ทัศนีย์ สิงหนาท. บทบาทของภาษีสรรพากรต่อการทำรายได้ให้รัฐและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545

บุศรา ทองไผ่. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการผันแปรของฐานภาษีเงินได้ในช่วงวัฏจักรธุรกิจของประเทศไทย. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547

ปีทมา นิลวณิชย์. การประมาณการรายได้ของรัฐจากอากรขาเข้า. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ. 2536.

พัฒนพล นิมานันท์. การวิเคราะห์ความลอยตัวและความยืดหยุ่นของภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน สุรา และยาสูบ พ.ศ. 2528-2545. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547

เพ็ญศรี กำเนิดสินธุ์. ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อรายรับภาษีเงินได้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545

▪ บรรณานุกรม

ไฟโรจน์ ซึ่งศิลป์. หลักการประเมินราคาทรัพย์สิน, 2538

ภูริพัฒน์ ประทุมทัย. การศึกษาความต้องการผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548

ภัทริณี ศิริพละ. โครงสร้างภาษีเงินได้และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อรายรับภาษีเงินได้ในประเทศไทย.
สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาเศรษฐศาสตร์สาธารณะ. นนทบุรี : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546.

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. การรถไฟแห่งประเทศไทย แผนวิสาหกิจ พ.ศ. 2550-
2554, สิงหาคม 2549

วรรณกานต์ ทองอ่อน. การพยากรณ์อุปสงค์เบียร์และรายได้ภาษีเบียร์ของไทย. สารนิพนธ์
เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง. โครงการจัดตั้งบริษัทลูกเพื่อบริหารสินทรัพย์ การรถไฟแห่ง
ประเทศไทย, กุมภาพันธ์ 2550

สุดสายใจ พุชวิณะ. ปัจจัยที่กำหนดความต้องการซื้อรถยนต์นั่งใหม่ในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542

สำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการ
รัฐวิสาหกิจ, สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2551, จาก www.sepo.go.th/a02.html

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, ข้อมูลการคลัง, สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2551, จาก
www.fpo.go.th/content.php?action=view§ion=A050000000&id=6630

โสมสกาเว เพชรานนท์. เศรษฐศาสตร์เมือง (Urban Economics), สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.

▪ บรรณานุกรม

ศิริวรรณ แดงหนู. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการใช้ก๊าซ NGV ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550

ศิโรจน์ นาคถนอม. ปัจจัยกำหนดภาษีรายได้ยาสูบและประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียาสูบ.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547

ศุภวัฒน์ บุตรเอก. การวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดอุปสงค์ก๊าซ CNG. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550

อริตานันท์ ชนะบุญญพิศุทธิ์. การวิเคราะห์อุปสงค์รถยนต์ในประเทศไทย. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550

อัมพวัลย์ ศรีจรัส. ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์เครื่องยนต์และรายได้ภาษีเครื่องยนต์. สารนิพนธ์
เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549

อรัญ ชรรมน. ความรู้ทั่วไปทางการคลัง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท (มหาชน) จำกัด อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง, 2548

ภาษาอังกฤษ

Olga Kaganova, Ritu Nayyar-Stone, Sally Merrill and George Peterson, Municipal Real Property Asset Management; An Overview of World Experience, Issues, Financial Implications and Housing, The Urban Institute, November 1999

Singapore Land Authority, Retrieved July 2008, from www.sla.gov.sg

Wikipedia, Bid Rent Theory, Retrieved December 2008, from http://en.wikipedia.org/wiki/Bid_rent_theory

ภาคผนวก

ตารางแสดงกลุ่มสินค้าและรหัสของกลุ่ม ที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามระบบ SITC 2/3 หลัก

กลุ่มสินค้าที่คณะผู้วิจัยจัดกลุ่ม	รหัส	กลุ่มสินค้าตามระบบ SITC 2/3 หลัก	รหัส SITC
1 ผลิตภัณฑ์อาหารจากพืชและสัตว์	1	Live animals	00
		Meat and meat preparations	01
		Wheat (including spelt) and meslin, unmilled	041
		Barley, unmilled	043
		Maize (not including sweet corn), unmilled	044
		Cereals, unmilled (other than wheat, rice, barley and maize)	045
		Meal and flour of wheat and flour of meslin	046
		Other cereal meals and flours	047
		Cereal preparations and preparations of flour or starch of fruits or vegetables	048
		Oil seeds,oleaginous fruits	22
		Crude animal,vegetable materials n.e.s.	29
		Animal oils and fats	41
		Fixed vegetable fats and oils	42
		Processed animal or vegetable oils,etc.	43

▪ ตารางแสดงกลุ่มสินค้าและรหัสของกลุ่มที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามระบบ SITC 2/3 หลัก

กลุ่มสินค้าที่คณะผู้วิจัยจัดกลุ่ม	รหัส	กลุ่มสินค้าตามระบบ SITC 2/3 หลัก	รหัส SITC
		Eggs, birds', and egg yolks, fresh, dried or otherwise preserved, sweetened or not; egg albumin	025
2 นมและผลิตภัณฑ์	3	Milk and cream and milk products other than butter or cheese	022
		Butter and other fats and oils derived from milk	023
		Cheese and curd	024
3 ปลา สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์	4	Fish and fish preparations	03
4 ข้าว	5	Rice	042
5 ผักและผลไม้	35	Vegetables and fruit	05
6 น้ำตาลและผลิตภัณฑ์	6	Sugars,sugar preparations and honey	06
7 กาแฟ ชา โกโก้และเครื่องเทศ	7	Coffee,tea,cocoa,spices	07
8 อาหารสัตว์และสินค้าบริโภคอื่นๆ	8	Feeding stuff for animals	08
		Miscellaneous edible products and preparations	09
9 เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์	9	Non-alcoholic beverages, n.e.s.	111
10 เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	10	Alcoholic beverages	112
11 ยาสูบและผลิตภัณฑ์	37	Tobacco, unmanufactured; tobacco refuse	121
		Tobacco, manufactured (whether or not containing tobacco substitutes)	122
12 หนังและผลิตภัณฑ์	38	Hides,skins,furskins,raw	21
		Leather,dressed fur,etc.	61
		Footwear	85
13 ยางและผลิตภัณฑ์	12	Crude rubber (incl.synthetic)	23
		Rubber manufactures,n.e.s.	62
14 ไม้และผลิตภัณฑ์	13	Cork and wood	24
		Wood and cork manufactures	63
15 กระดาษและผลิตภัณฑ์	14	Pulp and waste paper	25
		Paper,paperboard and articles thereof	64
16 สิ่งทอและผลิตภัณฑ์	15	Textile fibres and their wastes	26
		Textile yarn,fabrics,made up articles,etc.	65
17 ผลิตภัณฑ์แร่	16	Crude fertilizers and crude minerals	27
		Metalliferous ores and metal scrap	28
18 น้ำมันและผลิตภัณฑ์	17	Coal,coke and briquettes	32
		Petroleum and products	33
		Gas,natural and manufactured	34

▪ ตารางแสดงกลุ่มสินค้าและรหัสของกลุ่มที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามระบบ SITC 2/3 หลัก

กลุ่มสินค้าที่คณะผู้วิจัยจัดกลุ่ม	รหัส	กลุ่มสินค้าตามระบบ SITC 2/3 หลัก	รหัส SITC	
19	เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์	18	Organic chemicals Inorganic chemicals Dyeing,tanning and colouring material Perfume,cleaing etc.preparations Fertilizers,manufactured Chemical materials and products,n.e.s.	51 52 53 55 56 59
20	ยาและผลิตภัณฑ์	19	Medicinal and pharmaceutical products	54
21	พลาสติกและผลิตภัณฑ์	20	Plastics in primary forms Plastics in non-primary forms	57 58
22	อโลหะและผลิตภัณฑ์	21	Non-metallic mineral manufactures,n.e.s.	66
23	เหล็กและของทำจากเหล็ก	22	Iron and steel Non-ferrous metals Manufactures of metals,n.e.s.	67 68 69
24	เครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า	23	Power generating machinery and equipment Machinery for specialized industries Metal working machinery General industrial machinery n.e.s. Office machines and adp machines	71 72 73 74 75
			Telecommunications and sound recording equipm Electric machinery,n.e.s.and parts	76 77
25	สินค้าเบ็ดเตล็ด	24	Prefabr.buildings;sanitary,lighting etc.fixtrs Furniture and parts thereof Travel goods,handbags and sim.containers Articles of apparel and clothing accessories Instruments and apparates n.e.s. Miscellaneous manufactured articles,n.e.s. Electric current	81 82 83 84 87 89 35
26	กล้องถ่ายรูป อุปกรณ์และอื่นๆ	25	Photographic equipment,optical goods etc.	88
27	รถยนต์นั่งและรถยนต์เอนกประสงค์ (ยกเว้นรถโดยสารคนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป)	26	Motor cars and other motor vehicles principally designed for the transport of persons (other than motor vehicles for the transport of ten or more persons, including the driver), including station-wagons and racing cars	781

▪ ตารางแสดงกลุ่มสินค้าและรหัสของกลุ่มที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามระบบ SITC 2/3 หลัก

กลุ่มสินค้าที่คณะผู้วิจัยจัดกลุ่ม	รหัส	กลุ่มสินค้าตามระบบ SITC 2/3 หลัก	รหัส SITC
28 รถยนต์เพื่อการขนส่งสินค้าและ วัตถุประสงค์เฉพาะ	27	Motor vehicles for the transport of goods and special-purpose motor vehicles	782
29 รถโดยสารคนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป	28	Road motor vehicles, n.e.s.	783
30 อะไหล่ยานยนต์	29	Parts and accessories of the motor vehicles of groups 722, 781, 782 and 783	784
31 รถจักรยานยนต์	30	Motor cycles (including mopeds) and cycles, motorized and non-motorized; invalid carriages	785
32 รถพ่วง	31	Trailers and semi-trailers; other vehicles, not mechanically- propelled; specially designed and equipped transport containers	786
33 รถไฟ	32	Railway vehicles (including hovertrains) and associated equipment	791
34 เครื่องบิน	33	Aircraft and associated equipment; spacecraft (including satellites) and spacecraft launch vehicles; parts thereof	792
35 เรือ	34	Ships, boats (including hovercraft) and floating structures	793
36 อื่นๆ	36	นอกเหนือจาก 35 กลุ่มข้างต้น	
37 ตอนที่ 99 ของระบบฮาร์โมนิไนซ์ของ ไทย	999	นอกเหนือจากการจัดกลุ่มตามระบบ SITC	99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
1	00	0102.10
1	00	0102.90
1	00	0104.10
1	00	0104.20
1	00	0103.10
1	00	0103.91
1	00	0103.92
1	00	0105.11
1	00	0105.12
1	00	0105.19
1	00	0105.92
1	00	0105.93
1	00	0105.99
1	00	0101.10
1	00	0101.90
1	00	0106.11
1	00	0106.12
1	00	0106.19
1	00	0106.20
1	00	0106.31
1	00	0106.32
1	00	0106.39
1	00	0106.90
1	01	0201.10
1	01	0201.20
1	01	0201.30
1	01	0202.10
1	01	0202.20
1	01	0202.30
1	01	0204.10
1	01	0204.21
1	01	0204.22
1	01	0204.23
1	01	0204.30
1	01	0204.41
1	01	0204.42
1	01	0204.43
1	01	0204.50
1	01	0203.11
1	01	0203.12
1	01	0203.19
1	01	0203.21
1	01	0203.22
1	01	0203.29
1	01	0207.11

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
1	01	0207.24
1	01	0207.32
1	01	0207.12
1	01	0207.25
1	01	0207.33
1	01	0207.34
1	01	0207.13
1	01	0207.26
1	01	0207.35
1	01	0207.14
1	01	0207.27
1	01	0207.36
1	01	0205.00
1	01	0206.10
1	01	0206.21
1	01	0206.22
1	01	0206.29
1	01	0206.30
1	01	0206.41
1	01	0206.49
1	01	0206.80
1	01	0206.90
1	01	0208.10
1	01	0307.60
1	01	0208.20
1	01	0208.30
1	01	0208.40
1	01	0208.50
1	01	0208.90
1	01	0210.11
1	01	0210.12
1	01	0210.19
1	01	0210.20
1	01	0210.91
1	01	0210.92
1	01	0210.93
1	01	0210.99
1	01	1603.00
1	01	1601.00
1	01	1602.20
1	01	1602.31
1	01	1602.32
1	01	1602.39
1	01	1602.41
1	01	1602.42

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
1	01	1602.49
1	01	1602.50
1	01	1602.90
1	025	0407.00
1	025	0408.11
1	025	0408.91
1	025	0408.19
1	025	0408.99
1	025	3502.11
1	025	3502.19
1	041	1001.10
1	041	1001.90
1	043	1003.00
1	044	1005.10
1	044	1005.90
1	045	1002.00
1	045	1004.00
1	045	1007.00
1	045	1008.20
1	045	1008.10
1	045	1008.30
1	045	1008.90
1	046	1101.00
1	046	1103.11
1	047	1102.20
1	047	1102.10
1	047	1102.30
1	047	1102.90
1	047	1103.13
1	047	1103.19
1	047	1103.20
1	048	1904.10
1	048	1904.20
1	048	1904.30
1	048	1904.90
1	048	1104.12
1	048	1104.19
1	048	1104.22
1	048	1104.23
1	048	1104.29
1	048	1104.30
1	048	1107.10
1	048	1107.20
1	048	1902.11
1	048	1902.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
1	048	1905.10
1	048	1905.40
1	048	1905.20
1	048	1905.31
1	048	1905.32
1	048	1905.90
1	048	1901.20
1	22	1202.10
1	22	1202.20
1	22	1201.00
1	22	1207.20
1	22	1206.00
1	22	1207.40
1	22	1205.10
1	22	1205.90
1	22	1207.50
1	22	1203.00
1	22	1204.00
1	22	1207.10
1	22	1207.30
1	22	1207.60
1	22	1207.91
1	22	1207.99
1	22	1208.10
1	22	1208.90
1	29	0506.10
1	29	0506.90
1	29	0508.00
1	29	0507.10
1	29	0507.90
1	29	0501.00
1	29	0502.10
1	29	0502.90
1	29	0504.00
1	29	0511.10
1	29	0505.10
1	29	0505.90
1	29	0511.91
1	29	0510.00
1	29	0503.00
1	29	0509.00
1	29	0511.99
1	29	1301.20
1	29	1301.10
1	29	1301.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
1	29	1401.10
1	29	1401.20
1	29	1401.90
1	29	1211.20
1	29	1211.10
1	29	1211.30
1	29	1211.40
1	29	1211.90
1	29	1209.10
1	29	1209.21
1	29	1209.22
1	29	1209.23
1	29	1209.24
1	29	1209.25
1	29	1209.26
1	29	1209.29
1	29	1209.30
1	29	1209.91
1	29	1209.99
1	29	0601.10
1	29	0601.20
1	29	0602.10
1	29	0602.20
1	29	0602.30
1	29	0602.40
1	29	0602.90
1	29	0603.10
1	29	0603.90
1	29	0604.10
1	29	0604.91
1	29	0604.99
1	29	1302.11
1	29	1302.12
1	29	1302.13
1	29	1302.14
1	29	1302.19
1	29	1302.20
1	29	1302.31
1	29	1302.32
1	29	1302.39
1	29	1212.20
1	29	1402.00
1	29	1403.00
1	29	1404.10
1	29	1404.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
1	41	1504.10
1	41	1504.20
1	41	1504.30
1	41	1501.00
1	41	0209.00
1	41	1502.00
1	41	1503.00
1	41	1505.00
1	41	1506.00
1	42	1507.10
1	42	1507.90
1	42	1512.21
1	42	1512.29
1	42	1508.10
1	42	1508.90
1	42	1509.10
1	42	1509.90
1	42	1510.00
1	42	1512.11
1	42	1512.19
1	42	1515.21
1	42	1515.29
1	42	1514.11
1	42	1514.91
1	42	1514.19
1	42	1514.99
1	42	1515.50
1	42	1515.11
1	42	1515.19
1	42	1511.10
1	42	1511.90
1	42	1513.11
1	42	1513.19
1	42	1513.21
1	42	1513.29
1	42	1515.30
1	42	1515.40
1	42	1515.90
1	43	1518.00
1	43	1516.10
1	43	1516.20
1	43	1522.00
1	43	1521.10
1	43	1521.90
3	022	0401.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
3	022	0401.20
3	022	0401.30
3	022	0402.10
3	022	0402.21
3	022	0402.29
3	022	0402.91
3	022	0402.99
3	022	0403.10
3	022	0403.90
3	022	2105.00
3	022	0404.10
3	022	0404.90
3	023	0405.10
3	023	0405.20
3	023	0405.90
3	024	0406.20
3	024	0406.30
3	024	0406.40
3	024	0406.10
3	024	0406.90
4	03	0301.10
4	03	0301.91
4	03	0301.92
4	03	0301.93
4	03	0301.99
4	03	0302.11
4	03	0302.12
4	03	0302.19
4	03	0302.21
4	03	0302.22
4	03	0302.23
4	03	0302.29
4	03	0302.31
4	03	0302.32
4	03	0302.33
4	03	0302.34
4	03	0302.35
4	03	0302.36
4	03	0302.39
4	03	0302.40
4	03	0302.61
4	03	0302.50
4	03	0302.64
4	03	0302.62
4	03	0302.63

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
4	03	0302.65
4	03	0302.66
4	03	0302.69
4	03	0302.70
4	03	0303.11
4	03	0303.19
4	03	0303.21
4	03	0303.22
4	03	0303.29
4	03	0303.31
4	03	0303.32
4	03	0303.33
4	03	0303.39
4	03	0303.41
4	03	0303.42
4	03	0303.43
4	03	0303.44
4	03	0303.45
4	03	0303.46
4	03	0303.49
4	03	0303.50
4	03	0303.71
4	03	0303.60
4	03	0303.74
4	03	0303.78
4	03	0303.72
4	03	0303.73
4	03	0303.75
4	03	0303.76
4	03	0303.77
4	03	0303.79
4	03	0303.80
4	03	0304.20
4	03	0304.10
4	03	0304.90
4	03	0305.51
4	03	0305.30
4	03	0305.59
4	03	0305.62
4	03	0305.63
4	03	0305.61
4	03	0305.69
4	03	0305.41
4	03	0305.42
4	03	0305.49

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
4	03	0305.20
4	03	0305.10
4	03	0306.13
4	03	0306.11
4	03	0306.12
4	03	0306.14
4	03	0306.19
4	03	0306.21
4	03	0306.22
4	03	0306.23
4	03	0306.24
4	03	0306.29
4	03	0307.10
4	03	0307.41
4	03	0307.51
4	03	0307.21
4	03	0307.31
4	03	0307.91
4	03	0307.49
4	03	0307.59
4	03	0307.29
4	03	0307.39
4	03	0307.99
4	03	1604.11
4	03	1604.12
4	03	1604.13
4	03	1604.14
4	03	1604.15
4	03	1604.16
4	03	1604.19
4	03	1604.20
4	03	1604.30
4	03	1605.10
4	03	1605.20
4	03	1605.30
4	03	1605.40
4	03	1605.90
5	042	1006.10
5	042	1006.20
5	042	1006.30
5	042	1006.40
6	06	1701.11
6	06	1701.12
6	06	1701.91
6	06	1701.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
6	06	1703.10
6	06	1703.90
6	06	0409.00
6	06	1702.11
6	06	1702.19
6	06	1702.20
6	06	1702.30
6	06	1702.40
6	06	1702.50
6	06	1702.60
6	06	1702.90
6	06	2006.00
6	06	1704.10
6	06	1704.90
7	07	0901.11
7	07	0901.12
7	07	0901.21
7	07	0901.22
7	07	2101.11
7	07	2101.12
7	07	0901.90
7	07	2101.30
7	07	1801.00
7	07	1805.00
7	07	1803.10
7	07	1803.20
7	07	1804.00
7	07	1802.00
7	07	1806.10
7	07	1806.20
7	07	1806.31
7	07	1806.32
7	07	1806.90
7	07	0902.10
7	07	0902.20
7	07	0902.30
7	07	0902.40
7	07	0903.00
7	07	2101.20
7	07	0904.11
7	07	0904.12
7	07	0904.20
7	07	0905.00
7	07	0906.10
7	07	0906.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
7	07	0907.00
7	07	0908.10
7	07	0908.20
7	07	0908.30
7	07	0909.10
7	07	0909.20
7	07	0909.30
7	07	0909.40
7	07	0909.50
7	07	0910.10
7	07	0910.20
7	07	0910.30
7	07	0910.40
7	07	0910.50
7	07	0910.91
7	07	0910.99
8	08	1213.00
8	08	1214.10
8	08	1214.90
8	08	2308.00
8	08	2302.50
8	08	2302.10
8	08	2302.30
8	08	2302.20
8	08	2302.40
8	08	2304.00
8	08	2305.00
8	08	2306.10
8	08	2306.20
8	08	2306.30
8	08	2306.41
8	08	2306.49
8	08	2306.50
8	08	2306.60
8	08	2306.70
8	08	2306.90
8	08	2301.10
8	08	2301.20
8	08	2303.10
8	08	2303.20
8	08	2303.30
8	08	2307.00
8	08	2309.10
8	08	2309.90
8	09	1517.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
8	09	1517.90
8	09	1602.10
8	09	2005.10
8	09	2007.10
8	09	2104.20
8	09	2103.10
8	09	2103.20
8	09	2103.30
8	09	2209.00
8	09	2103.90
8	09	2104.10
8	09	2102.10
8	09	2102.20
8	09	2102.30
8	09	1902.20
8	09	1902.30
8	09	1902.40
8	09	0410.00
8	09	1901.10
8	09	1901.90
8	09	2106.10
8	09	2106.90
9	111	2201.10
9	111	2201.90
9	111	2202.10
9	111	2202.90
10	112	2204.30
10	112	2205.10
10	112	2205.90
10	112	2204.10
10	112	2204.21
10	112	2204.29
10	112	2206.00
10	112	2203.00
10	112	2208.30
10	112	2208.20
10	112	2208.40
10	112	2208.50
10	112	2208.60
10	112	2208.70
10	112	2208.90
12	23	4001.10
12	23	4001.21
12	23	4001.22
12	23	4001.29

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
12	23	4001.30
12	23	4002.11
12	23	4002.19
12	23	4002.20
12	23	4002.31
12	23	4002.39
12	23	4002.41
12	23	4002.49
12	23	4002.51
12	23	4002.59
12	23	4002.60
12	23	4002.70
12	23	4002.80
12	23	4002.91
12	23	4002.99
12	23	4003.00
12	23	4004.00
12	62	4005.10
12	62	4005.20
12	62	4005.91
12	62	4005.99
12	62	4006.10
12	62	4006.90
12	62	4007.00
12	62	4008.11
12	62	4008.19
12	62	4008.21
12	62	4008.29
12	62	4009.11
12	62	4009.21
12	62	4009.31
12	62	4009.41
12	62	4009.12
12	62	4009.22
12	62	4009.32
12	62	4009.42
12	62	4011.10
12	62	4011.20
12	62	4011.30
12	62	4011.40
12	62	4011.50
12	62	4011.61
12	62	4011.62
12	62	4011.63
12	62	4011.69

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
12	62	4011.92
12	62	4011.93
12	62	4011.94
12	62	4011.99
12	62	4013.10
12	62	4013.20
12	62	4013.90
12	62	4012.11
12	62	4012.12
12	62	4012.13
12	62	4012.19
12	62	4012.20
12	62	4012.90
12	62	4014.10
12	62	4014.90
12	62	4010.31
12	62	4010.32
12	62	4010.33
12	62	4010.34
12	62	4010.35
12	62	4010.36
12	62	4010.39
12	62	4010.11
12	62	4010.12
12	62	4010.13
12	62	4010.19
12	62	4017.00
12	62	4016.10
12	62	4016.91
12	62	4016.92
12	62	4016.93
12	62	4016.94
12	62	4016.95
12	62	4016.99
13	24	4502.00
13	24	4501.10
13	24	4501.90
13	24	4401.10
13	24	4402.00
13	24	4401.21
13	24	4401.22
13	24	4401.30
13	24	4403.10
13	24	4403.20
13	24	4403.41

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
13	24	4403.49
13	24	4403.91
13	24	4403.92
13	24	4403.99
13	24	4406.10
13	24	4406.90
13	24	4407.10
13	24	4409.10
13	24	4407.24
13	24	4407.25
13	24	4407.26
13	24	4407.29
13	24	4407.91
13	24	4407.92
13	24	4407.99
13	24	4409.20
13	63	4503.10
13	63	4503.90
13	63	4504.10
13	63	4504.90
13	63	4408.10
13	63	4408.31
13	63	4408.39
13	63	4408.90
13	63	4413.00
13	63	4410.21
13	63	4410.29
13	63	4410.31
13	63	4410.32
13	63	4410.33
13	63	4410.39
13	63	4410.90
13	63	4412.13
13	63	4412.14
13	63	4412.19
13	63	4412.13
13	63	4412.14
13	63	4412.19
13	63	4412.22
13	63	4412.23
13	63	4412.29
13	63	4412.92
13	63	4412.93
13	63	4412.99
13	63	4412.22

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
13	63	4412.23
13	63	4412.29
13	63	4412.92
13	63	4412.93
13	63	4412.99
13	63	4412.22
13	63	4412.23
13	63	4412.29
13	63	4412.92
13	63	4412.93
13	63	4412.99
13	63	4411.11
13	63	4411.19
13	63	4411.21
13	63	4411.29
13	63	4411.31
13	63	4411.39
13	63	4411.91
13	63	4411.99
13	63	4411.11
13	63	4411.19
13	63	4411.21
13	63	4411.29
13	63	4411.31
13	63	4411.39
13	63	4404.10
13	63	4404.20
13	63	4405.00
13	63	4415.10
13	63	4415.20
13	63	4416.00
13	63	4418.10
13	63	4418.20
13	63	4418.50
13	63	4418.30
13	63	4418.90
13	63	4418.40
13	63	4418.90
13	63	4414.00
13	63	4419.00
13	63	4420.10
13	63	4420.90
13	63	4417.00
13	63	4421.10
13	63	4421.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
14	25	4707.10
14	25	4707.20
14	25	4707.30
14	25	4707.90
14	25	4701.00
14	25	4702.00
14	25	4703.11
14	25	4703.19
14	25	4703.21
14	25	4703.29
14	25	4704.11
14	25	4704.19
14	25	4704.21
14	25	4704.29
14	25	4705.00
14	25	4706.10
14	25	4706.20
14	25	4706.91
14	25	4706.92
14	25	4706.93
14	64	4801.00
14	64	4802.10
14	64	4802.20
14	64	4802.40
14	64	4802.54
14	64	4802.55
14	64	4802.56
14	64	4802.57
14	64	4802.58
14	64	4802.30
14	64	4802.61
14	64	4802.62
14	64	4802.69
14	64	4802.30
14	64	4809.10
14	64	4809.20
14	64	4809.90
14	64	4810.13
14	64	4810.14
14	64	4810.19
14	64	4810.22
14	64	4810.29
14	64	4804.11
14	64	4804.19
14	64	4804.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
14	64	4804.29
14	64	4804.31
14	64	4804.39
14	64	4804.41
14	64	4804.42
14	64	4804.49
14	64	4804.51
14	64	4804.52
14	64	4804.59
14	64	4805.11
14	64	4805.12
14	64	4805.19
14	64	4805.30
14	64	4806.10
14	64	4806.20
14	64	4806.30
14	64	4806.40
14	64	4805.24
14	64	4805.25
14	64	4813.90
14	64	4805.40
14	64	4805.50
14	64	4805.91
14	64	4805.92
14	64	4805.93
14	64	4808.20
14	64	4808.30
14	64	4803.00
14	64	4808.10
14	64	4808.90
14	64	4811.51
14	64	4815.00
14	64	4811.59
14	64	4815.00
14	64	4811.10
14	64	4815.00
14	64	4810.31
14	64	4810.32
14	64	4810.39
14	64	4810.92
14	64	4810.99
14	64	4811.41
14	64	4811.49
14	64	4823.12
14	64	4823.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
14	64	4811.60
14	64	4811.90
14	64	4815.00
14	64	4807.00
14	64	4812.00
14	64	4814.10
14	64	4814.20
14	64	4814.30
14	64	4814.90
14	64	4819.10
14	64	4819.20
14	64	4819.30
14	64	4819.40
14	64	4819.50
14	64	4819.60
14	64	4817.10
14	64	4817.20
14	64	4817.30
14	64	4820.10
14	64	4820.20
14	64	4820.30
14	64	4820.40
14	64	4820.50
14	64	4820.90
14	64	4813.10
14	64	4813.20
14	64	4816.10
14	64	4816.20
14	64	4816.30
14	64	4816.90
14	64	4818.10
14	64	4823.20
14	64	4822.10
14	64	4822.90
14	64	4823.60
14	64	4818.20
14	64	4818.30
14	64	4818.50
14	64	4818.90
14	64	4818.40
14	64	4823.40
14	64	4823.70
14	64	4823.90
14	64	4815.00
14	64	4823.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
14	64	4823.19
15	26	5002.00
15	26	5001.00
15	26	5003.10
15	26	5003.90
15	26	5201.00
15	26	1404.20
15	26	5202.10
15	26	5202.91
15	26	5202.99
15	26	5203.00
15	26	5303.10
15	26	5303.90
15	26	5301.10
15	26	5301.21
15	26	5301.29
15	26	5301.30
15	26	5302.10
15	26	5302.90
15	26	5304.10
15	26	5304.90
15	26	5305.11
15	26	5305.19
15	26	5305.21
15	26	5305.29
15	26	5305.90
15	26	5503.10
15	26	5503.20
15	26	5503.30
15	26	5503.40
15	26	5503.90
15	26	5501.10
15	26	5501.20
15	26	5501.30
15	26	5501.90
15	26	5506.10
15	26	5506.20
15	26	5506.30
15	26	5506.90
15	26	5504.10
15	26	5504.90
15	26	5502.00
15	26	5507.00
15	26	5505.10
15	26	5505.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	26	5101.11
15	26	5101.19
15	26	5101.21
15	26	5101.29
15	26	5101.30
15	26	5102.11
15	26	5102.19
15	26	5102.20
15	26	5104.00
15	26	5103.10
15	26	5103.20
15	26	5103.30
15	26	5105.10
15	26	5105.21
15	26	5105.29
15	26	5105.31
15	26	5105.39
15	26	5105.40
15	26	6309.00
15	26	6310.10
15	26	6310.90
15	65	6002.40
15	65	6002.90
15	65	6003.10
15	65	6003.20
15	65	6003.30
15	65	6003.40
15	65	6003.90
15	65	6005.90
15	65	5106.10
15	65	5107.10
15	65	5108.10
15	65	5108.20
15	65	5110.00
15	65	5109.10
15	65	5106.20
15	65	5107.20
15	65	5109.90
15	65	5204.11
15	65	5204.19
15	65	5204.20
15	65	5207.10
15	65	5207.90
15	65	5205.11
15	65	5205.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5205.13
15	65	5205.14
15	65	5205.15
15	65	5205.21
15	65	5205.22
15	65	5205.23
15	65	5205.24
15	65	5205.26
15	65	5205.27
15	65	5205.28
15	65	5205.31
15	65	5205.32
15	65	5205.33
15	65	5205.34
15	65	5205.35
15	65	5205.41
15	65	5205.42
15	65	5205.43
15	65	5205.44
15	65	5205.46
15	65	5205.47
15	65	5205.48
15	65	5206.11
15	65	5206.12
15	65	5206.13
15	65	5206.14
15	65	5206.15
15	65	5206.21
15	65	5206.22
15	65	5206.23
15	65	5206.24
15	65	5206.25
15	65	5206.31
15	65	5206.32
15	65	5206.33
15	65	5206.34
15	65	5206.35
15	65	5206.41
15	65	5206.42
15	65	5206.43
15	65	5206.44
15	65	5206.45
15	65	5401.10
15	65	5401.20
15	65	5508.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5508.20
15	65	5402.31
15	65	5402.32
15	65	5402.33
15	65	5402.39
15	65	5402.10
15	65	5402.20
15	65	5402.41
15	65	5402.42
15	65	5402.43
15	65	5402.49
15	65	5402.51
15	65	5402.52
15	65	5402.59
15	65	5402.61
15	65	5402.62
15	65	5402.69
15	65	5403.10
15	65	5403.31
15	65	5403.20
15	65	5403.32
15	65	5403.33
15	65	5403.39
15	65	5403.20
15	65	5403.41
15	65	5403.42
15	65	5403.49
15	65	5403.20
15	65	5405.00
15	65	5406.10
15	65	5406.20
15	65	5511.10
15	65	5509.11
15	65	5509.12
15	65	5509.21
15	65	5509.22
15	65	5509.31
15	65	5509.32
15	65	5509.41
15	65	5509.42
15	65	5511.20
15	65	5509.51
15	65	5509.52
15	65	5509.53
15	65	5509.59

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5509.61
15	65	5509.62
15	65	5509.69
15	65	5509.91
15	65	5509.92
15	65	5509.99
15	65	5511.30
15	65	5510.11
15	65	5510.12
15	65	5510.20
15	65	5510.30
15	65	5510.90
15	65	5404.10
15	65	5404.90
15	65	5605.00
15	65	5004.00
15	65	5005.00
15	65	5006.00
15	65	7019.11
15	65	7019.12
15	65	7019.19
15	65	5306.10
15	65	5306.20
15	65	5307.10
15	65	5307.20
15	65	5308.10
15	65	5308.20
15	65	5308.90
15	65	5802.11
15	65	5802.19
15	65	5801.21
15	65	5801.24
15	65	5801.22
15	65	5801.23
15	65	5801.25
15	65	5801.26
15	65	5208.11
15	65	5208.12
15	65	5208.13
15	65	5208.19
15	65	5209.11
15	65	5209.12
15	65	5209.19
15	65	5210.11
15	65	5210.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5210.19
15	65	5211.11
15	65	5211.12
15	65	5211.19
15	65	5212.11
15	65	5212.21
15	65	5208.21
15	65	5208.22
15	65	5208.23
15	65	5208.29
15	65	5208.31
15	65	5208.32
15	65	5208.33
15	65	5208.39
15	65	5208.41
15	65	5208.42
15	65	5208.43
15	65	5208.49
15	65	5208.51
15	65	5208.52
15	65	5208.53
15	65	5208.59
15	65	5209.21
15	65	5209.22
15	65	5209.29
15	65	5209.31
15	65	5209.32
15	65	5209.39
15	65	5209.42
15	65	5209.41
15	65	5209.43
15	65	5209.49
15	65	5209.51
15	65	5209.52
15	65	5209.59
15	65	5210.21
15	65	5210.22
15	65	5210.29
15	65	5210.31
15	65	5210.32
15	65	5210.39
15	65	5210.41
15	65	5210.42
15	65	5210.49
15	65	5210.51

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5210.52
15	65	5210.59
15	65	5211.21
15	65	5211.22
15	65	5211.29
15	65	5211.31
15	65	5211.32
15	65	5211.39
15	65	5211.42
15	65	5211.41
15	65	5211.43
15	65	5211.49
15	65	5211.51
15	65	5211.52
15	65	5211.59
15	65	5212.12
15	65	5212.13
15	65	5212.14
15	65	5212.15
15	65	5212.22
15	65	5212.23
15	65	5212.24
15	65	5212.25
15	65	5407.10
15	65	5407.20
15	65	5407.30
15	65	5407.41
15	65	5407.42
15	65	5407.43
15	65	5407.44
15	65	5407.51
15	65	5407.52
15	65	5407.53
15	65	5407.54
15	65	5407.61
15	65	5407.69
15	65	5407.71
15	65	5407.72
15	65	5407.73
15	65	5407.74
15	65	5407.81
15	65	5407.82
15	65	5407.83
15	65	5407.84
15	65	5407.91

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5407.92
15	65	5407.93
15	65	5407.94
15	65	5512.11
15	65	5512.19
15	65	5512.21
15	65	5512.29
15	65	5512.91
15	65	5512.99
15	65	5513.11
15	65	5513.12
15	65	5513.13
15	65	5513.21
15	65	5513.22
15	65	5513.23
15	65	5513.31
15	65	5513.41
15	65	5513.19
15	65	5513.29
15	65	5513.32
15	65	5513.33
15	65	5513.39
15	65	5513.42
15	65	5513.43
15	65	5513.49
15	65	5514.11
15	65	5514.12
15	65	5514.21
15	65	5514.22
15	65	5514.23
15	65	5514.41
15	65	5514.42
15	65	5514.43
15	65	5514.13
15	65	5514.19
15	65	5514.29
15	65	5514.49
15	65	5514.31
15	65	5514.32
15	65	5514.33
15	65	5514.39
15	65	5515.13
15	65	5515.22
15	65	5515.12
15	65	5515.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5515.91
15	65	5515.11
15	65	5515.19
15	65	5515.29
15	65	5515.92
15	65	5515.99
15	65	5408.10
15	65	5408.21
15	65	5408.22
15	65	5408.23
15	65	5408.24
15	65	5408.31
15	65	5408.32
15	65	5408.33
15	65	5408.34
15	65	5516.11
15	65	5516.12
15	65	5516.13
15	65	5516.14
15	65	5516.41
15	65	5516.42
15	65	5516.43
15	65	5516.44
15	65	5516.31
15	65	5516.32
15	65	5516.33
15	65	5516.34
15	65	5516.21
15	65	5516.22
15	65	5516.23
15	65	5516.24
15	65	5516.91
15	65	5516.92
15	65	5516.93
15	65	5516.94
15	65	5801.31
15	65	5801.34
15	65	5801.32
15	65	5801.33
15	65	5801.35
15	65	5801.36
15	65	5007.10
15	65	5007.20
15	65	5007.90
15	65	5111.11

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5111.19
15	65	5112.11
15	65	5112.19
15	65	5111.20
15	65	5111.30
15	65	5112.20
15	65	5112.30
15	65	5111.90
15	65	5112.90
15	65	5801.10
15	65	5309.11
15	65	5309.19
15	65	5309.21
15	65	5309.29
15	65	5310.10
15	65	5310.90
15	65	7019.40
15	65	7019.51
15	65	7019.52
15	65	7019.59
15	65	5809.00
15	65	5113.00
15	65	5311.00
15	65	5803.10
15	65	5803.90
15	65	5801.90
15	65	5802.20
15	65	5802.30
15	65	6001.10
15	65	6001.21
15	65	6001.22
15	65	6001.29
15	65	6001.91
15	65	6001.92
15	65	6001.99
15	65	6002.40
15	65	6002.90
15	65	6003.10
15	65	6003.20
15	65	6003.30
15	65	6003.40
15	65	6003.90
15	65	6004.10
15	65	6004.90
15	65	6005.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	6005.21
15	65	6005.22
15	65	6005.23
15	65	6005.24
15	65	6005.31
15	65	6005.32
15	65	6005.33
15	65	6005.34
15	65	6005.41
15	65	6005.42
15	65	6005.43
15	65	6005.44
15	65	6005.90
15	65	6006.10
15	65	6006.21
15	65	6006.22
15	65	6006.23
15	65	6006.24
15	65	6006.31
15	65	6006.32
15	65	6006.33
15	65	6006.34
15	65	6006.41
15	65	6006.42
15	65	6006.43
15	65	6006.44
15	65	6006.90
15	65	5806.10
15	65	5806.20
15	65	5806.31
15	65	5806.32
15	65	5806.39
15	65	5806.40
15	65	5807.10
15	65	5807.90
15	65	5606.00
15	65	5808.10
15	65	5808.90
15	65	5804.10
15	65	5804.21
15	65	5804.29
15	65	5804.30
15	65	5810.10
15	65	5810.91
15	65	5810.92

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5810.99
15	65	5602.10
15	65	5602.21
15	65	5602.29
15	65	5602.90
15	65	5603.11
15	65	5603.12
15	65	5603.13
15	65	5603.14
15	65	5603.91
15	65	5603.92
15	65	5603.93
15	65	5603.94
15	65	5901.10
15	65	5901.90
15	65	5903.10
15	65	5903.20
15	65	5903.90
15	65	5906.10
15	65	5906.91
15	65	5906.99
15	65	5907.00
15	65	5905.00
15	65	5811.00
15	65	5607.10
15	65	5607.21
15	65	5607.29
15	65	5607.41
15	65	5607.49
15	65	5607.50
15	65	5607.90
15	65	5608.11
15	65	5608.19
15	65	5608.90
15	65	5609.00
15	65	6501.00
15	65	6502.00
15	65	5601.10
15	65	5601.21
15	65	5601.22
15	65	5601.29
15	65	5601.30
15	65	5908.00
15	65	5911.10
15	65	5911.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5911.31
15	65	5911.32
15	65	5911.40
15	65	5911.90
15	65	5604.10
15	65	5604.20
15	65	5604.90
15	65	5909.00
15	65	5910.00
15	65	5902.10
15	65	5902.20
15	65	5902.90
15	65	6305.10
15	65	6305.20
15	65	6305.32
15	65	6305.33
15	65	6305.39
15	65	6305.90
15	65	6306.11
15	65	6306.12
15	65	6306.19
15	65	6306.21
15	65	6306.22
15	65	6306.29
15	65	6306.31
15	65	6306.39
15	65	6306.41
15	65	6306.49
15	65	6306.91
15	65	6306.99
15	65	6301.20
15	65	6301.30
15	65	6301.40
15	65	6301.90
15	65	6302.10
15	65	6302.21
15	65	6302.31
15	65	6302.22
15	65	6302.29
15	65	6302.32
15	65	6302.39
15	65	6302.40
15	65	6302.51
15	65	6302.52
15	65	6302.53

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	6302.59
15	65	6302.60
15	65	6302.91
15	65	6302.92
15	65	6302.93
15	65	6302.99
15	65	6303.11
15	65	6303.12
15	65	6303.19
15	65	6303.91
15	65	6303.92
15	65	6303.99
15	65	6304.11
15	65	6304.19
15	65	6304.91
15	65	6304.92
15	65	6304.93
15	65	6304.99
15	65	5805.00
15	65	6307.10
15	65	6307.20
15	65	6307.90
15	65	6308.00
15	65	5904.10
15	65	5904.90
15	65	5701.10
15	65	5701.90
15	65	5702.10
15	65	5703.10
15	65	5703.20
15	65	5703.30
15	65	5703.90
15	65	5702.31
15	65	5702.41
15	65	5702.91
15	65	5702.32
15	65	5702.42
15	65	5702.92
15	65	5702.51
15	65	5702.52
15	65	5702.59
15	65	5702.20
15	65	5702.39
15	65	5702.49
15	65	5702.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
15	65	5704.10
15	65	5704.90
15	65	5705.00
16	27	3101.00
16	27	3102.50
16	27	2510.10
16	27	2510.20
16	27	2514.00
16	27	2515.11
16	27	2515.12
16	27	2515.20
16	27	2516.11
16	27	2516.12
16	27	2516.21
16	27	2516.22
16	27	2516.90
16	27	2521.00
16	27	2520.10
16	27	2520.20
16	27	2505.10
16	27	2505.90
16	27	2517.10
16	27	2517.20
16	27	2517.30
16	27	2517.41
16	27	2517.49
16	27	2503.00
16	27	2502.00
16	27	7102.21
16	27	7102.29
16	27	7105.10
16	27	7105.90
16	27	2513.20
16	27	2513.11
16	27	2513.19
16	27	2504.10
16	27	2504.90
16	27	2518.10
16	27	2518.20
16	27	2518.30
16	27	2519.10
16	27	2519.90
16	27	2507.00
16	27	2508.10
16	27	2508.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
16	27	2508.30
16	27	2508.40
16	27	2508.50
16	27	2508.60
16	27	2508.70
16	27	2501.00
16	27	2524.00
16	27	2506.10
16	27	2506.21
16	27	2506.29
16	27	2525.10
16	27	2525.20
16	27	2525.30
16	27	2529.10
16	27	2529.30
16	27	2529.21
16	27	2529.22
16	27	2618.00
16	27	2619.00
16	27	2621.10
16	27	2621.90
16	27	2509.00
16	27	2511.10
16	27	2511.20
16	27	2526.10
16	27	2526.20
16	27	2528.10
16	27	2528.90
16	27	2512.00
16	27	2714.10
16	27	2714.90
16	27	2530.10
16	27	2530.20
16	27	2530.90
16	28	2601.20
16	28	2601.11
16	28	2601.12
16	28	7204.10
16	28	7204.21
16	28	7204.29
16	28	7204.30
16	28	7204.41
16	28	7204.50
16	28	7204.49
16	28	2603.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
16	28	7401.10
16	28	7401.20
16	28	2604.00
16	28	7501.10
16	28	7501.20
16	28	2606.00
16	28	2818.20
16	28	2612.10
16	28	2612.20
16	28	2607.00
16	28	2608.00
16	28	2609.00
16	28	2602.00
16	28	2613.10
16	28	2613.90
16	28	2614.00
16	28	2615.10
16	28	2615.90
16	28	2610.00
16	28	2611.00
16	28	2605.00
16	28	2617.10
16	28	2617.90
16	28	2620.11
16	28	2620.19
16	28	2620.21
16	28	2620.29
16	28	2620.30
16	28	2620.40
16	28	2620.60
16	28	2620.91
16	28	2620.99
16	28	7404.00
16	28	7503.00
16	28	7602.00
16	28	7802.00
16	28	7902.00
16	28	8002.00
16	28	2616.10
16	28	2616.90
16	28	7112.92
16	28	7112.99
17	32	2701.11
17	32	2701.12
17	32	2701.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
17	32	2701.20
17	32	2702.10
17	32	2702.20
17	32	2703.00
17	32	2704.00
17	33	2709.00
17	33	2710.11
17	33	2710.19
17	33	2710.91
17	33	2710.99
17	33	2712.10
17	33	2712.20
17	33	2712.90
17	33	2706.00
17	33	2707.10
17	33	2707.20
17	33	2707.30
17	33	2707.40
17	33	2707.50
17	33	2707.60
17	33	2707.91
17	33	2707.99
17	33	2708.10
17	33	2708.20
17	33	2713.20
17	33	2713.90
17	33	2713.11
17	33	2713.12
17	33	2715.00
17	34	2711.12
17	34	2711.13
17	34	2711.11
17	34	2711.21
17	34	2711.14
17	34	2711.19
17	34	2711.29
17	34	2705.00
18	51	2901.21
18	51	2901.22
18	51	2901.23
18	51	2901.24
18	51	2901.10
18	51	2901.29
18	51	2902.11
18	51	2902.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	51	2902.30
18	51	2902.41
18	51	2902.42
18	51	2902.43
18	51	2902.44
18	51	2902.50
18	51	2902.60
18	51	2902.70
18	51	2902.19
18	51	2902.90
18	51	2903.21
18	51	2903.22
18	51	2903.23
18	51	2903.29
18	51	2903.15
18	51	2903.11
18	51	2903.12
18	51	2903.13
18	51	2903.14
18	51	2903.19
18	51	2903.30
18	51	2903.41
18	51	2903.42
18	51	2903.43
18	51	2903.44
18	51	2903.45
18	51	2903.46
18	51	2903.47
18	51	2903.49
18	51	2903.51
18	51	2903.59
18	51	2903.61
18	51	2903.62
18	51	2903.69
18	51	2904.10
18	51	2904.20
18	51	2904.90
18	51	2905.11
18	51	2905.12
18	51	2905.13
18	51	2905.14
18	51	2905.16
18	51	2207.10
18	51	2207.20
18	51	3823.70

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	51	3823.11
18	51	3823.12
18	51	3823.13
18	51	3823.19
18	51	2905.15
18	51	2905.17
18	51	2905.19
18	51	2905.22
18	51	2905.29
18	51	2905.31
18	51	1520.00
18	51	2905.45
18	51	2905.42
18	51	2905.43
18	51	2905.44
18	51	2905.32
18	51	2905.39
18	51	2905.41
18	51	2905.49
18	51	2905.51
18	51	2905.59
18	51	2906.11
18	51	2906.12
18	51	2906.13
18	51	2906.14
18	51	2906.19
18	51	2906.21
18	51	2906.29
18	51	2907.11
18	51	2907.12
18	51	2907.13
18	51	2907.14
18	51	2907.15
18	51	2907.19
18	51	2907.21
18	51	2907.22
18	51	2907.23
18	51	2907.29
18	51	2908.10
18	51	2908.20
18	51	2908.90
18	51	2915.21
18	51	2915.22
18	51	2915.23
18	51	2915.29

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	51	2915.31
18	51	2915.32
18	51	2915.33
18	51	2915.34
18	51	2915.35
18	51	2915.39
18	51	2916.13
18	51	2916.14
18	51	2915.11
18	51	2915.12
18	51	2915.13
18	51	2915.60
18	51	2915.70
18	51	2915.24
18	51	2915.40
18	51	2915.50
18	51	2915.90
18	51	2916.15
18	51	2916.11
18	51	2916.12
18	51	2916.19
18	51	2916.20
18	51	2916.31
18	51	2916.32
18	51	2916.34
18	51	2916.35
18	51	2916.39
18	51	2917.14
18	51	2917.35
18	51	2917.32
18	51	2917.37
18	51	2917.20
18	51	2917.11
18	51	2917.12
18	51	2917.13
18	51	2917.19
18	51	2917.31
18	51	2917.33
18	51	2917.34
18	51	2917.36
18	51	2917.39
18	51	2918.12
18	51	2918.13
18	51	2918.14
18	51	2918.15

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	51	2918.11
18	51	2918.16
18	51	2918.19
18	51	2918.21
18	51	2918.22
18	51	2918.23
18	51	2918.29
18	51	2918.30
18	51	2918.90
18	51	2921.11
18	51	2921.12
18	51	2921.19
18	51	2921.21
18	51	2921.22
18	51	2921.29
18	51	2921.30
18	51	2921.41
18	51	2921.42
18	51	2921.43
18	51	2921.44
18	51	2921.45
18	51	2921.46
18	51	2921.49
18	51	2921.51
18	51	2921.59
18	51	2922.11
18	51	2922.12
18	51	2922.13
18	51	2922.14
18	51	2922.19
18	51	2922.21
18	51	2922.22
18	51	2922.29
18	51	2922.31
18	51	2922.39
18	51	2922.41
18	51	2922.42
18	51	2922.43
18	51	2922.44
18	51	2922.49
18	51	2922.50
18	51	2924.11
18	51	2924.19
18	51	2924.21
18	51	2924.23

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	51	2924.24
18	51	2924.29
18	51	2923.10
18	51	2923.20
18	51	2923.90
18	51	2925.11
18	51	2925.12
18	51	2925.19
18	51	2925.20
18	51	2926.10
18	51	2926.20
18	51	2926.30
18	51	2926.90
18	51	2927.00
18	51	2928.00
18	51	2929.10
18	51	2929.90
18	51	2930.20
18	51	2930.30
18	51	2930.40
18	51	2930.10
18	51	2930.90
18	51	2931.00
18	51	2933.71
18	51	2933.72
18	51	2933.79
18	51	2932.21
18	51	2932.29
18	51	2932.11
18	51	2932.12
18	51	2932.13
18	51	2932.19
18	51	2932.91
18	51	2932.92
18	51	2932.93
18	51	2932.94
18	51	2932.95
18	51	2932.99
18	51	2933.11
18	51	2933.19
18	51	2933.21
18	51	2933.29
18	51	2933.31
18	51	2933.32
18	51	2933.33

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	51	2933.39
18	51	2933.41
18	51	2933.49
18	51	2933.52
18	51	2933.53
18	51	2933.54
18	51	2933.55
18	51	2933.59
18	51	2933.61
18	51	2933.69
18	51	2933.91
18	51	2933.99
18	51	2934.30
18	51	2934.10
18	51	2934.20
18	51	2934.91
18	51	2934.99
18	51	2935.00
18	51	2911.00
18	51	2910.10
18	51	2910.20
18	51	2910.30
18	51	2910.90
18	51	2909.11
18	51	2909.19
18	51	2909.20
18	51	2909.30
18	51	2909.41
18	51	2909.42
18	51	2909.43
18	51	2909.44
18	51	2909.49
18	51	2909.50
18	51	2909.60
18	51	2912.11
18	51	2912.12
18	51	2912.13
18	51	2912.19
18	51	2912.21
18	51	2912.29
18	51	2912.30
18	51	2912.41
18	51	2912.42
18	51	2912.49
18	51	2912.50

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	51	2912.60
18	51	2914.11
18	51	2914.12
18	51	2914.13
18	51	2914.19
18	51	2913.00
18	51	2914.21
18	51	2914.22
18	51	2914.23
18	51	2914.29
18	51	2914.31
18	51	2914.39
18	51	2914.40
18	51	2914.50
18	51	2914.61
18	51	2914.69
18	51	2914.70
18	51	2919.00
18	51	2920.10
18	51	2920.90
18	51	3507.10
18	51	3507.90
18	51	2940.00
18	51	2942.00
18	52	2803.00
18	52	2804.10
18	52	2804.21
18	52	2804.29
18	52	2804.30
18	52	2804.40
18	52	2804.50
18	52	2804.70
18	52	2804.80
18	52	2804.90
18	52	2804.61
18	52	2804.69
18	52	2801.10
18	52	2801.20
18	52	2801.30
18	52	2802.00
18	52	2805.40
18	52	2805.11
18	52	2805.12
18	52	2805.19
18	52	2805.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	52	2806.10
18	52	2806.20
18	52	2807.00
18	52	2808.00
18	52	2809.10
18	52	2809.20
18	52	2810.00
18	52	2811.11
18	52	2811.19
18	52	2811.22
18	52	2811.21
18	52	2811.23
18	52	2811.29
18	52	2812.10
18	52	2812.90
18	52	2813.10
18	52	2813.90
18	52	2817.00
18	52	2819.10
18	52	2819.90
18	52	2820.10
18	52	2820.90
18	52	2821.10
18	52	2821.20
18	52	2822.00
18	52	2823.00
18	52	2824.10
18	52	2824.20
18	52	2824.90
18	52	2814.10
18	52	2814.20
18	52	2815.11
18	52	2815.12
18	52	2815.20
18	52	2815.30
18	52	2816.10
18	52	2816.40
18	52	2818.30
18	52	2818.10
18	52	2825.10
18	52	2825.20
18	52	2825.30
18	52	2825.40
18	52	2825.50
18	52	2825.60

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	52	2825.70
18	52	2825.80
18	52	2825.90
18	52	2826.11
18	52	2826.12
18	52	2826.19
18	52	2826.20
18	52	2826.30
18	52	2826.90
18	52	2827.10
18	52	2827.20
18	52	2827.31
18	52	2827.32
18	52	2827.33
18	52	2827.34
18	52	2827.35
18	52	2827.36
18	52	2827.41
18	52	2827.51
18	52	2827.59
18	52	2827.39
18	52	2827.49
18	52	2827.60
18	52	2828.10
18	52	2828.90
18	52	2829.11
18	52	2829.19
18	52	2829.90
18	52	2830.10
18	52	2830.20
18	52	2830.30
18	52	2830.90
18	52	2831.10
18	52	2831.90
18	52	2832.10
18	52	2832.20
18	52	2832.30
18	52	2833.11
18	52	2833.19
18	52	2833.21
18	52	2833.22
18	52	2833.23
18	52	2833.24
18	52	2833.25
18	52	2833.26

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	52	2833.27
18	52	2833.30
18	52	2833.40
18	52	2833.29
18	52	2834.10
18	52	2834.21
18	52	2834.29
18	52	2835.10
18	52	2835.22
18	52	2835.23
18	52	2835.24
18	52	2835.25
18	52	2835.26
18	52	2835.29
18	52	2835.31
18	52	2835.39
18	52	2836.20
18	52	2836.30
18	52	2836.40
18	52	2836.10
18	52	2836.50
18	52	2836.60
18	52	2836.70
18	52	2836.91
18	52	2836.92
18	52	2836.99
18	52	2837.11
18	52	2837.19
18	52	2837.20
18	52	2839.11
18	52	2839.19
18	52	2839.20
18	52	2839.90
18	52	2840.11
18	52	2840.19
18	52	2840.20
18	52	2840.30
18	52	2838.00
18	52	2842.10
18	52	2842.90
18	52	2841.10
18	52	2841.20
18	52	2841.30
18	52	2841.61
18	52	2841.69

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	52	2841.70
18	52	2841.80
18	52	2841.90
18	52	2841.50
18	52	2843.10
18	52	2843.21
18	52	2843.29
18	52	2843.30
18	52	2843.90
18	52	2847.00
18	52	2848.00
18	52	2849.10
18	52	2849.20
18	52	2849.90
18	52	2850.00
18	52	2833.29
18	52	2825.90
18	52	2827.39
18	52	2827.49
18	52	2827.60
18	52	2830.90
18	52	2834.29
18	52	2835.39
18	52	2837.19
18	52	2837.20
18	52	2838.00
18	52	2841.50
18	52	2842.10
18	52	2842.90
18	52	2843.90
18	52	2848.00
18	52	2849.90
18	52	2850.00
18	52	2851.00
18	51	2918.11
18	51	2931.00
18	51	2932.99
18	51	2934.99
18	53	3201.90
18	53	3206.50
18	59	3502.90
18	59	3504.00
18	52	3707.90
18	59	3822.00
18	52	2851.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	52	2844.10
18	52	2844.20
18	52	2844.30
18	52	2844.50
18	52	2844.40
18	52	2845.10
18	52	2845.90
18	52	2846.10
18	52	2846.90
18	53	3204.11
18	53	3204.12
18	53	3204.13
18	53	3204.14
18	53	3204.15
18	53	3204.16
18	53	3204.17
18	53	3204.19
18	53	3204.20
18	53	3204.90
18	53	3205.00
18	53	3201.10
18	53	3201.20
18	53	3201.90
18	53	3203.00
18	53	3202.10
18	53	3202.90
18	53	3206.11
18	53	3206.19
18	53	3206.20
18	53	3206.41
18	53	3206.42
18	53	3206.30
18	53	3206.43
18	53	3206.49
18	53	3206.50
18	53	3215.11
18	53	3215.19
18	53	3209.10
18	53	3209.90
18	53	3208.10
18	53	3208.20
18	53	3208.90
18	53	3210.00
18	53	3212.10
18	53	3212.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	53	3207.10
18	53	3207.20
18	53	3207.30
18	53	3207.40
18	53	3213.10
18	53	3213.90
18	53	3211.00
18	53	3214.10
18	53	3214.90
18	53	3814.00
18	55	3301.11
18	55	3301.12
18	55	3301.13
18	55	3301.14
18	55	3301.19
18	55	3301.21
18	55	3301.22
18	55	3301.23
18	55	3301.24
18	55	3301.25
18	55	3301.26
18	55	3301.29
18	55	3301.30
18	55	3301.90
18	55	3302.10
18	55	3302.90
18	55	3303.00
18	55	3304.10
18	55	3304.20
18	55	3304.30
18	55	3304.91
18	55	3304.99
18	55	3305.10
18	55	3305.20
18	55	3305.30
18	55	3305.90
18	55	3306.10
18	55	3306.20
18	55	3306.90
18	55	3307.10
18	55	3307.20
18	55	3307.30
18	55	3307.41
18	55	3307.49
18	55	3307.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	55	3401.11
18	55	3401.19
18	55	3401.20
18	55	3402.11
18	55	3402.12
18	55	3402.13
18	55	3402.19
18	55	3401.30
18	55	3402.20
18	55	3402.90
18	55	3405.10
18	55	3405.20
18	55	3405.30
18	55	3405.40
18	55	3405.90
18	56	3102.30
18	56	3102.29
18	56	3102.21
18	56	3102.60
18	56	3102.10
18	56	3102.80
18	56	3102.40
18	56	3102.70
18	56	3102.90
18	56	3103.10
18	56	3103.20
18	56	3103.90
18	56	3104.20
18	56	3104.30
18	56	3104.10
18	56	3104.90
18	56	3105.20
18	56	3105.60
18	56	3105.30
18	56	3105.40
18	56	3105.51
18	56	3105.59
18	56	3105.10
18	56	3105.90
18	59	3808.10
18	59	3808.20
18	59	3808.30
18	59	3808.40
18	59	3808.90
18	59	3808.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	59	3808.20
18	59	3808.30
18	59	3808.40
18	59	1108.11
18	59	1108.12
18	59	1108.13
18	59	1108.14
18	59	1108.19
18	59	1108.20
18	59	1109.00
18	59	3501.10
18	59	3501.90
18	59	3502.20
18	59	3502.90
18	59	3503.00
18	59	3504.00
18	59	3505.10
18	59	3505.20
18	59	3506.10
18	59	3506.91
18	59	3506.99
18	59	3601.00
18	59	3602.00
18	59	3603.00
18	59	3604.10
18	59	3604.90
18	59	3811.11
18	59	3811.19
18	59	3811.21
18	59	3811.29
18	59	3811.90
18	59	3819.00
18	59	3820.00
18	59	3403.11
18	59	3403.19
18	59	3403.91
18	59	3403.99
18	59	3803.00
18	59	3804.00
18	59	3805.10
18	59	3805.20
18	59	3805.90
18	59	3806.10
18	59	3806.20
18	59	3806.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	59	3806.90
18	59	3807.00
18	59	3404.20
18	59	3404.10
18	59	3404.90
18	59	3817.00
18	59	3818.00
18	59	3801.10
18	59	3801.20
18	59	3801.30
18	59	3801.90
18	59	3812.10
18	59	3802.10
18	59	3802.90
18	59	3821.00
18	59	3824.90
18	59	3822.00
18	59	3815.11
18	59	3815.12
18	59	3815.19
18	59	3815.90
18	59	3809.10
18	59	3809.91
18	59	3809.92
18	59	3809.93
18	59	3812.20
18	59	3812.30
18	59	3813.00
18	59	3407.00
18	59	3810.10
18	59	3810.90
18	59	3824.40
18	59	3824.50
18	59	3824.10
18	59	3824.20
18	59	3824.30
18	59	3824.60
18	59	3824.71
18	59	3824.79
18	59	3824.90
18	59	3825.10
18	59	3825.20
18	59	3825.30
18	59	3825.41
18	59	3825.49

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
18	59	3825.50
18	59	3825.61
18	59	3825.69
18	59	3825.90
18	52	3707.90
19	54	2936.21
19	54	2936.22
19	54	2936.23
19	54	2936.24
19	54	2936.25
19	54	2936.26
19	54	2936.27
19	54	2936.28
19	54	2936.29
19	54	2936.10
19	54	2936.90
19	54	2941.10
19	54	2941.20
19	54	2941.30
19	54	2941.40
19	54	2941.50
19	54	2941.90
19	54	2939.11
19	54	2939.19
19	54	2939.21
19	54	2939.29
19	54	2939.30
19	54	2939.41
19	54	2939.42
19	54	2939.43
19	54	2939.49
19	54	2939.51
19	54	2939.59
19	54	2939.61
19	54	2939.62
19	54	2939.63
19	54	2939.69
19	54	2939.91
19	54	2939.99
19	54	2937.21
19	54	2937.22
19	54	2937.23
19	54	2937.29
19	54	2937.11
19	54	2937.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
19	54	2937.19
19	54	2937.31
19	54	2937.39
19	54	2937.50
19	54	2937.40
19	54	2937.90
19	54	2938.10
19	54	2938.90
19	54	3001.10
19	54	3001.20
19	54	3001.90
19	54	3002.10
19	54	3002.20
19	54	3002.30
19	54	3002.90
19	54	3005.10
19	54	3005.90
19	54	3006.20
19	54	3006.30
19	54	3006.10
19	54	3006.40
19	54	3006.50
19	54	3006.60
19	54	3006.70
19	54	3006.80
19	54	3003.10
19	54	3003.20
19	54	3004.10
19	54	3004.20
19	54	3003.31
19	54	3003.39
19	54	3004.31
19	54	3004.32
19	54	3004.39
19	54	3003.40
19	54	3004.40
19	54	3003.90
19	54	3004.50
19	54	3004.90
20	58	3920.10
20	58	3920.20
20	58	3920.30
20	58	3920.43
20	58	3920.49
20	58	3920.51

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
20	58	3920.59
20	58	3920.61
20	58	3920.62
20	58	3920.63
20	58	3920.69
20	58	3920.71
20	58	3920.72
20	58	3920.73
20	58	3920.79
20	58	3920.91
20	58	3920.92
20	58	3920.93
20	58	3920.94
20	58	3920.99
20	58	3921.11
20	58	3921.12
20	58	3921.13
20	58	3921.14
20	58	3921.19
20	57	3901.10
20	57	3901.20
20	57	3901.30
20	57	3901.90
20	57	3903.11
20	57	3903.19
20	57	3903.20
20	57	3903.30
20	57	3903.90
20	57	3904.10
20	57	3904.21
20	57	3904.22
20	57	3904.30
20	57	3904.40
20	57	3904.50
20	57	3904.61
20	57	3904.69
20	57	3904.90
20	57	3907.10
20	57	3907.20
20	57	3907.30
20	57	3907.40
20	57	3907.50
20	57	3907.60
20	57	3907.91
20	57	3907.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
20	57	3902.10
20	57	3902.20
20	57	3902.30
20	57	3902.90
20	57	3906.10
20	57	3906.90
20	57	3908.10
20	57	3908.90
20	57	3909.10
20	57	3909.20
20	57	3909.30
20	57	3909.40
20	57	3909.50
20	57	3912.11
20	57	3912.12
20	57	3912.20
20	57	3912.31
20	57	3912.39
20	57	3912.90
20	57	3905.12
20	57	3905.19
20	57	3905.21
20	57	3905.29
20	57	3905.30
20	57	3905.91
20	57	3905.99
20	57	3910.00
20	57	3913.10
20	57	3913.90
20	57	3911.10
20	57	3911.90
20	57	3914.00
20	57	3915.10
20	57	3915.20
20	57	3915.30
20	57	3915.90
20	58	3917.10
20	58	3917.21
20	58	3917.22
20	58	3917.23
20	58	3917.29
20	58	3917.31
20	58	3917.32
20	58	3917.33
20	58	3917.39

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
20	58	3917.40
20	58	3919.10
20	58	3919.90
20	58	3920.10
20	58	3920.20
20	58	3920.30
20	58	3920.43
20	58	3920.49
20	58	3920.51
20	58	3920.59
20	58	3920.61
20	58	3920.62
20	58	3920.63
20	58	3920.69
20	58	3920.71
20	58	3920.72
20	58	3920.73
20	58	3920.79
20	58	3920.91
20	58	3920.92
20	58	3920.93
20	58	3920.94
20	58	3920.99
20	58	3921.11
20	58	3921.12
20	58	3921.13
20	58	3921.14
20	58	3921.19
20	58	3921.90
20	58	3916.10
20	58	3916.20
20	58	3916.90
21	66	2522.10
21	66	2522.20
21	66	2522.30
21	66	2523.10
21	66	2523.21
21	66	2523.29
21	66	2523.30
21	66	2523.90
21	66	6801.00
21	66	6803.00
21	66	6802.10
21	66	6802.21
21	66	6802.22

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
21	66	6802.23
21	66	6802.29
21	66	6802.91
21	66	6802.92
21	66	6802.93
21	66	6802.99
21	66	6807.10
21	66	6807.90
21	66	6808.00
21	66	6811.10
21	66	6811.20
21	66	6811.30
21	66	6811.90
21	66	6901.00
21	66	6902.10
21	66	6902.20
21	66	6902.90
21	66	3816.00
21	66	6904.10
21	66	6904.90
21	66	6905.10
21	66	6905.90
21	66	6906.00
21	66	6907.10
21	66	6907.90
21	66	6908.10
21	66	6908.90
21	66	6804.10
21	66	6804.21
21	66	6804.22
21	66	6804.23
21	66	6804.30
21	66	6805.10
21	66	6805.20
21	66	6805.30
21	66	6809.11
21	66	6809.19
21	66	6809.90
21	66	6810.11
21	66	6810.19
21	66	6810.91
21	66	6810.99
21	66	6814.10
21	66	6814.90
21	66	6815.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
21	66	6815.20
21	66	6815.91
21	66	6815.99
21	66	6806.10
21	66	6806.20
21	66	6806.90
21	66	6903.10
21	66	6903.20
21	66	6903.90
21	66	6812.50
21	66	6812.60
21	66	6812.70
21	66	6812.90
21	66	6813.10
21	66	6813.90
21	66	6909.11
21	66	6909.12
21	66	6909.90
21	66	6909.19
21	66	6914.10
21	66	6914.90
21	66	7001.00
21	66	7002.10
21	66	7002.20
21	66	7002.31
21	66	7002.32
21	66	7002.39
21	66	7004.20
21	66	7004.90
21	66	7005.10
21	66	7005.21
21	66	7005.29
21	66	7005.30
21	66	7003.12
21	66	7003.19
21	66	7003.20
21	66	7003.30
21	66	7007.11
21	66	7007.19
21	66	7007.21
21	66	7007.29
21	66	7009.10
21	66	7009.91
21	66	7009.92
21	66	7006.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
21	66	7008.00
21	66	7011.10
21	66	7011.20
21	66	7011.90
21	66	7015.10
21	66	7015.90
21	66	7019.31
21	66	7019.32
21	66	7019.39
21	66	7019.90
21	66	7016.90
21	66	7010.20
21	66	7010.90
21	66	7013.10
21	66	7013.21
21	66	7013.29
21	66	7013.31
21	66	7013.32
21	66	7013.39
21	66	7013.91
21	66	7013.99
21	66	7017.10
21	66	7017.20
21	66	7017.90
21	66	7010.10
21	66	7018.10
21	66	7018.20
21	66	7018.90
21	66	7016.10
21	66	7014.00
21	66	7012.00
21	66	7020.00
21	66	6911.10
21	66	6911.90
21	66	6912.00
21	66	6913.10
21	66	6913.90
21	66	7101.10
21	66	7101.21
21	66	7101.22
21	66	7102.10
21	66	7102.31
21	66	7102.39
21	66	7103.10
21	66	7103.91

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
21	66	7103.99
21	66	7104.10
21	66	7104.20
21	66	7104.90
21	66	6909.19
22	67	7201.10
22	67	7201.20
22	67	7201.50
22	67	7205.10
22	67	7205.21
22	67	7205.29
22	67	7203.10
22	67	7203.90
22	67	7202.11
22	67	7202.19
22	67	7202.21
22	67	7202.29
22	67	7202.30
22	67	7202.41
22	67	7202.49
22	67	7202.50
22	67	7202.60
22	67	7202.70
22	67	7202.80
22	67	7202.91
22	67	7202.92
22	67	7202.93
22	67	7202.99
22	67	7206.10
22	67	7206.90
22	67	7218.10
22	67	7224.10
22	67	7207.11
22	67	7207.12
22	67	7207.19
22	67	7207.20
22	67	7218.91
22	67	7218.99
22	67	7224.90
22	67	7208.10
22	67	7208.25
22	67	7208.26
22	67	7208.27
22	67	7208.36
22	67	7208.37

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	67	7208.38
22	67	7208.39
22	67	7208.40
22	67	7208.51
22	67	7208.52
22	67	7208.53
22	67	7208.54
22	67	7211.13
22	67	7211.14
22	67	7211.19
22	67	7209.15
22	67	7209.16
22	67	7209.17
22	67	7209.18
22	67	7209.25
22	67	7209.26
22	67	7209.27
22	67	7209.28
22	67	7211.23
22	67	7211.29
22	67	7208.90
22	67	7209.90
22	67	7211.90
22	67	7210.30
22	67	7212.20
22	67	7210.41
22	67	7210.49
22	67	7212.30
22	67	7210.11
22	67	7210.12
22	67	7212.10
22	67	7210.70
22	67	7212.40
22	67	7210.20
22	67	7210.50
22	67	7210.61
22	67	7210.69
22	67	7210.90
22	67	7212.50
22	67	7212.60
22	67	7225.11
22	67	7225.19
22	67	7226.11
22	67	7226.19
22	67	7226.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	67	7219.11
22	67	7219.12
22	67	7219.13
22	67	7219.14
22	67	7219.21
22	67	7219.22
22	67	7219.23
22	67	7219.24
22	67	7220.11
22	67	7220.12
22	67	7225.30
22	67	7225.20
22	67	7225.40
22	67	7225.20
22	67	7226.91
22	67	7219.31
22	67	7219.32
22	67	7219.33
22	67	7219.34
22	67	7219.35
22	67	7220.20
22	67	7225.50
22	67	7225.20
22	67	7226.92
22	67	7219.90
22	67	7220.90
22	67	7225.91
22	67	7225.92
22	67	7225.99
22	67	7225.20
22	67	7226.93
22	67	7226.94
22	67	7226.99
22	67	7213.10
22	67	7213.20
22	67	7221.00
22	67	7227.10
22	67	7213.91
22	67	7213.99
22	67	7227.20
22	67	7227.90
22	67	7214.20
22	67	7214.30
22	67	7222.11
22	67	7222.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	67	7214.91
22	67	7214.99
22	67	7228.30
22	67	7215.10
22	67	7215.50
22	67	7222.20
22	67	7228.50
22	67	7228.10
22	67	7228.20
22	67	7214.10
22	67	7215.90
22	67	7222.30
22	67	7228.40
22	67	7228.60
22	67	7228.80
22	67	7216.10
22	67	7216.21
22	67	7216.22
22	67	7216.31
22	67	7216.32
22	67	7216.33
22	67	7216.40
22	67	7216.50
22	67	7216.61
22	67	7216.69
22	67	7216.91
22	67	7216.99
22	67	7301.10
22	67	7301.20
22	67	7222.40
22	67	7228.70
22	67	7302.10
22	67	7302.30
22	67	7302.40
22	67	7302.90
22	67	7217.10
22	67	7217.20
22	67	7217.30
22	67	7217.90
22	67	7223.00
22	67	7229.10
22	67	7229.20
22	67	7229.90
22	67	7303.00
22	67	7304.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	67	7304.21
22	67	7304.29
22	67	7304.31
22	67	7304.39
22	67	7304.41
22	67	7304.49
22	67	7304.51
22	67	7304.59
22	67	7304.90
22	67	7305.11
22	67	7305.12
22	67	7305.19
22	67	7305.20
22	67	7305.31
22	67	7305.39
22	67	7305.90
22	67	7306.10
22	67	7306.20
22	67	7306.30
22	67	7306.40
22	67	7306.50
22	67	7306.60
22	67	7306.90
22	67	7307.11
22	67	7307.19
22	67	7307.21
22	67	7307.22
22	67	7307.23
22	67	7307.29
22	67	7307.91
22	67	7307.92
22	67	7307.93
22	67	7307.99
22	68	7107.00
22	68	7106.91
22	68	7106.10
22	68	7106.92
22	68	7111.00
22	68	7110.11
22	68	7110.21
22	68	7110.31
22	68	7110.41
22	68	7110.19
22	68	7110.29
22	68	7110.39

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	68	7110.49
22	68	7402.00
22	68	7403.11
22	68	7403.12
22	68	7403.13
22	68	7403.19
22	68	7405.00
22	68	7403.21
22	68	7403.22
22	68	7403.23
22	68	7403.29
22	68	7407.10
22	68	7407.21
22	68	7407.22
22	68	7407.29
22	68	7408.11
22	68	7408.19
22	68	7408.21
22	68	7408.22
22	68	7408.29
22	68	7409.11
22	68	7409.19
22	68	7409.21
22	68	7409.29
22	68	7409.31
22	68	7409.39
22	68	7409.40
22	68	7409.90
22	68	7410.11
22	68	7410.12
22	68	7410.21
22	68	7410.22
22	68	7406.10
22	68	7406.20
22	68	7411.10
22	68	7411.21
22	68	7411.22
22	68	7411.29
22	68	7412.10
22	68	7412.20
22	68	7502.10
22	68	7502.20
22	68	7505.11
22	68	7505.12
22	68	7505.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	68	7505.22
22	68	7507.11
22	68	7507.12
22	68	7507.20
22	68	7504.00
22	68	7506.10
22	68	7506.20
22	68	7601.10
22	68	7601.20
22	68	7604.10
22	68	7604.21
22	68	7604.29
22	68	7605.11
22	68	7605.19
22	68	7605.21
22	68	7605.29
22	68	7606.11
22	68	7606.12
22	68	7606.91
22	68	7606.92
22	68	7607.11
22	68	7607.19
22	68	7607.20
22	68	7603.10
22	68	7603.20
22	68	7608.10
22	68	7608.20
22	68	7609.00
22	68	7801.91
22	68	7801.99
22	68	7801.10
22	68	7804.11
22	68	7804.19
22	68	7804.20
22	68	7901.11
22	68	7901.12
22	68	7901.20
22	68	7904.00
22	68	7905.00
22	68	7903.10
22	68	7903.90
22	68	8001.10
22	68	8001.20
22	68	8003.00
22	68	8101.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	68	8101.94
22	68	8101.97
22	68	8102.10
22	68	8102.94
22	68	8102.97
22	68	8103.20
22	68	8103.30
22	68	8104.20
22	68	8104.11
22	68	8104.19
22	68	8105.20
22	68	8105.30
22	68	8107.20
22	68	8107.30
22	68	8108.20
22	68	8108.30
22	68	8109.20
22	68	8109.30
22	68	8112.12
22	68	8112.13
22	68	8106.00
22	68	8110.10
22	68	8110.20
22	68	8110.90
22	68	8111.00
22	68	8112.21
22	68	8112.22
22	68	8112.29
22	68	8112.51
22	68	8112.52
22	68	8112.92
22	69	8112.30
22	69	8112.40
22	68	8113.00
22	69	7308.10
22	69	7308.20
22	69	7308.30
22	69	7308.40
22	69	7308.90
22	69	7610.10
22	69	7610.90
22	69	7309.00
22	69	7611.00
22	69	7310.10
22	69	7310.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	69	7310.29
22	69	7612.10
22	69	7612.90
22	69	7311.00
22	69	7613.00
22	69	7312.10
22	69	7312.90
22	69	7413.00
22	69	7614.10
22	69	7614.90
22	69	7313.00
22	69	7314.12
22	69	7314.13
22	69	7314.14
22	69	7314.19
22	69	7314.20
22	69	7314.31
22	69	7314.39
22	69	7314.41
22	69	7314.42
22	69	7314.49
22	69	7314.50
22	69	7317.00
22	69	7318.11
22	69	7318.12
22	69	7318.13
22	69	7318.14
22	69	7318.15
22	69	7318.16
22	69	7318.19
22	69	7318.21
22	69	7318.22
22	69	7318.23
22	69	7318.24
22	69	7318.29
22	69	7415.10
22	69	7415.21
22	69	7415.29
22	69	7415.33
22	69	7415.39
22	69	7616.10
22	69	8201.10
22	69	8201.20
22	69	8201.30
22	69	8201.40

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	69	8201.50
22	69	8201.60
22	69	8201.90
22	69	8202.10
22	69	8203.10
22	69	8203.20
22	69	8203.30
22	69	8203.40
22	69	8204.11
22	69	8204.12
22	69	8204.20
22	69	8205.10
22	69	8205.20
22	69	8205.30
22	69	8205.40
22	69	8205.51
22	69	8205.59
22	69	8205.60
22	69	8205.70
22	69	8205.80
22	69	8205.90
22	69	8202.20
22	69	8202.31
22	69	8202.39
22	69	8202.40
22	69	8202.91
22	69	8202.99
22	69	8208.10
22	69	8208.20
22	69	8208.30
22	69	8208.40
22	69	8208.90
22	69	8209.00
22	69	8207.13
22	69	8207.19
22	69	8207.20
22	69	8207.30
22	69	8207.40
22	69	8207.50
22	69	8207.60
22	69	8207.70
22	69	8207.80
22	69	8207.90
22	69	8206.00
22	69	8212.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	69	8212.20
22	69	8212.90
22	69	8213.00
22	69	8214.10
22	69	8214.20
22	69	8214.90
22	69	8215.10
22	69	8215.20
22	69	8215.91
22	69	8215.99
22	69	8211.10
22	69	8211.91
22	69	8211.92
22	69	8211.93
22	69	8211.94
22	69	8211.95
22	69	7321.11
22	69	7321.12
22	69	7321.13
22	69	7321.81
22	69	7321.82
22	69	7321.83
22	69	7321.90
22	69	7323.91
22	69	7323.92
22	69	7323.93
22	69	7323.94
22	69	7323.99
22	69	7418.11
22	69	7418.19
22	69	7417.00
22	69	7615.11
22	69	7615.19
22	69	7323.10
22	69	7324.10
22	69	7324.21
22	69	7324.29
22	69	7324.90
22	69	7418.20
22	69	7615.20
22	69	8210.00
22	69	8306.21
22	69	8306.29
22	69	8306.30
22	69	8301.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	69	8301.20
22	69	8301.30
22	69	8301.40
22	69	8301.50
22	69	8301.60
22	69	8301.70
22	69	8303.00
22	69	8302.10
22	69	8302.20
22	69	8302.30
22	69	8302.41
22	69	8302.42
22	69	8302.49
22	69	8302.50
22	69	8302.60
22	69	7315.20
22	69	7315.81
22	69	7315.82
22	69	7315.89
22	69	7315.90
22	69	7319.10
22	69	7319.90
22	69	7319.20
22	69	7319.30
22	69	8308.10
22	69	8308.20
22	69	8308.90
22	69	7320.10
22	69	7320.20
22	69	7320.90
22	69	8307.10
22	69	8307.90
22	69	8306.10
22	69	8309.10
22	69	8309.90
22	69	8310.00
22	69	8311.10
22	69	8311.20
22	69	8311.30
22	69	8311.90
22	69	7316.00
22	69	7325.10
22	69	7325.91
22	69	7325.99
22	69	7326.11

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
22	69	7326.19
22	69	7326.20
22	69	7326.90
22	69	7419.10
22	69	7414.20
22	69	7414.90
22	69	7416.00
22	69	7417.00
22	69	7419.91
22	69	7419.99
22	69	7508.10
22	69	7508.90
22	69	7803.00
22	69	7805.00
22	69	7806.00
22	69	7906.00
22	69	7907.00
22	69	8004.00
22	69	8005.00
22	69	8006.00
22	69	8007.00
22	69	7616.91
22	69	7616.99
22	69	8105.90
22	69	8107.90
22	69	8108.90
22	69	8109.90
22	69	8101.95
22	69	8101.96
22	69	8101.99
22	69	8102.95
22	69	8102.96
22	69	8102.99
22	69	8103.90
22	69	8104.30
22	69	8104.90
22	69	8112.19
22	69	8112.59
22	69	8112.99
22	69	8112.30
22	69	8112.40
22	69	7419.91
22	69	7419.99
23	71	8402.11
23	71	8402.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	71	8402.19
23	71	8402.20
23	71	8404.10
23	71	8404.20
23	71	8402.90
23	71	8404.90
23	71	8406.10
23	71	8406.81
23	71	8406.82
23	71	8406.90
23	71	8407.10
23	71	8409.10
23	71	8407.31
23	71	8407.32
23	71	8407.33
23	71	8407.34
23	71	8408.20
23	71	8407.21
23	71	8407.29
23	71	8408.10
23	71	8407.90
23	71	8408.90
23	71	8409.91
23	71	8409.99
23	71	8411.11
23	71	8411.12
23	71	8412.10
23	71	8411.21
23	71	8411.22
23	71	8411.81
23	71	8411.82
23	71	8411.91
23	71	8411.99
23	71	8501.10
23	71	8501.31
23	71	8501.32
23	71	8501.33
23	71	8501.34
23	71	8501.20
23	71	8501.40
23	71	8501.51
23	71	8501.52
23	71	8501.53
23	71	8501.61
23	71	8501.62

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	71	8501.63
23	71	8501.64
23	71	8502.40
23	71	8502.11
23	71	8502.12
23	71	8502.13
23	71	8502.20
23	71	8502.31
23	71	8502.39
23	71	8503.00
23	71	8410.11
23	71	8410.12
23	71	8410.13
23	71	8410.90
23	71	8401.10
23	71	8401.30
23	71	8401.40
23	71	8412.21
23	71	8412.31
23	71	8412.29
23	71	8412.39
23	71	8412.80
23	71	8412.90
23	72	8432.10
23	72	8432.30
23	72	8432.40
23	72	8432.21
23	72	8432.29
23	72	8432.80
23	72	8432.90
23	72	8433.11
23	72	8433.19
23	72	8433.51
23	72	8433.20
23	72	8433.30
23	72	8433.40
23	72	8433.52
23	72	8433.53
23	72	8433.59
23	72	8433.60
23	72	8437.10
23	72	8433.90
23	72	8434.10
23	72	8434.20
23	72	8434.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	72	8435.10
23	72	8436.21
23	72	8436.29
23	72	8436.10
23	72	8436.80
23	72	8435.90
23	72	8436.91
23	72	8436.99
23	72	8701.30
23	72	8701.10
23	72	8701.90
23	72	8429.11
23	72	8429.19
23	72	8429.20
23	72	8429.51
23	72	8429.52
23	72	8429.59
23	72	8429.30
23	72	8429.40
23	72	8430.31
23	72	8430.41
23	72	8430.50
23	72	8430.10
23	72	8430.20
23	72	8430.39
23	72	8430.49
23	72	8430.61
23	72	8430.69
23	72	8479.10
23	72	8431.41
23	72	8431.42
23	72	8431.43
23	72	8431.49
23	72	8452.10
23	72	8452.21
23	72	8452.29
23	72	8452.30
23	72	8452.40
23	72	8452.90
23	72	8444.00
23	72	8445.11
23	72	8445.12
23	72	8445.13
23	72	8445.19
23	72	8445.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	72	8445.30
23	72	8445.40
23	72	8448.20
23	72	8448.31
23	72	8448.32
23	72	8448.33
23	72	8448.39
23	72	8446.10
23	72	8446.21
23	72	8446.29
23	72	8446.30
23	72	8447.11
23	72	8447.12
23	72	8447.20
23	72	8447.90
23	72	8445.90
23	72	8449.00
23	72	8448.11
23	72	8448.19
23	72	8448.41
23	72	8448.42
23	72	8448.49
23	72	8448.51
23	72	8448.59
23	72	8450.20
23	72	8451.10
23	72	8451.29
23	72	8451.30
23	72	8451.40
23	72	8451.50
23	72	8451.80
23	72	8453.10
23	72	8453.20
23	72	8453.80
23	72	8453.90
23	72	8450.90
23	72	8451.90
23	72	8439.10
23	72	8439.20
23	72	8439.30
23	72	8441.10
23	72	8441.20
23	72	8441.30
23	72	8441.40
23	72	8441.80

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	72	8439.91
23	72	8439.99
23	72	8441.90
23	72	8442.10
23	72	8442.20
23	72	8442.30
23	72	8442.50
23	72	8443.11
23	72	8443.12
23	72	8443.19
23	72	8443.21
23	72	8443.29
23	72	8443.30
23	72	8443.40
23	72	8443.59
23	72	8440.10
23	72	8440.90
23	72	8442.40
23	72	8443.60
23	72	8443.90
23	72	8437.80
23	72	8437.90
23	72	8479.20
23	72	8438.10
23	72	8438.20
23	72	8438.30
23	72	8438.40
23	72	8438.50
23	72	8438.60
23	72	8438.80
23	72	8438.90
23	72	8464.10
23	72	8464.20
23	72	8464.90
23	72	8465.10
23	72	8465.91
23	72	8465.92
23	72	8465.93
23	72	8465.94
23	72	8465.95
23	72	8465.96
23	72	8465.99
23	72	8466.91
23	72	8466.92
23	72	8456.91

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	72	8543.11
23	72	9010.41
23	72	9010.42
23	72	9010.49
23	72	8419.89
23	72	8421.19
23	72	8424.89
23	72	8456.10
23	72	8456.20
23	72	8456.30
23	72	8456.99
23	72	8462.21
23	72	8462.29
23	72	8464.10
23	72	8464.20
23	72	8464.90
23	72	8465.99
23	72	8477.20
23	72	8477.30
23	72	8477.80
23	72	8479.50
23	72	8479.89
23	72	8514.10
23	72	8514.20
23	72	8514.30
23	72	8515.80
23	77	8543.89
23	72	8428.39
23	72	8428.90
23	72	8456.99
23	72	8465.99
23	72	8477.10
23	72	8477.40
23	72	8477.59
23	72	8479.89
23	72	8480.71
23	72	8515.19
23	72	8515.21
23	72	8515.29
23	72	8515.80
23	77	8543.89
23	72	8419.90
23	72	8421.91
23	72	8424.90
23	72	8431.39

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	72	8466.10
23	72	8466.20
23	72	8466.30
23	72	8466.91
23	72	8466.92
23	72	8466.93
23	72	8466.94
23	72	8477.90
23	72	8479.90
23	72	8514.90
23	72	8515.90
23	77	8543.90
23	72	8474.10
23	72	8474.20
23	72	8474.31
23	72	8474.32
23	72	8474.39
23	72	8474.80
23	72	8474.90
23	72	8475.10
23	72	8475.21
23	72	8475.29
23	72	8477.51
23	72	8477.10
23	72	8477.20
23	72	8477.30
23	72	8477.40
23	72	8477.59
23	72	8477.80
23	72	8478.10
23	72	8479.30
23	72	8479.81
23	72	8401.20
23	72	8479.40
23	72	8479.60
23	72	8479.82
23	72	8479.50
23	72	8479.89
23	72	8475.90
23	72	8477.90
23	72	8478.90
23	72	8479.90
23	72	8456.10
23	72	8456.20
23	72	8456.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	72	8456.99
23	73	8457.10
23	73	8457.20
23	73	8457.30
23	73	8458.11
23	73	8458.91
23	73	8458.19
23	73	8458.99
23	73	8459.10
23	73	8459.21
23	73	8459.29
23	73	8459.31
23	73	8459.39
23	73	8459.40
23	73	8459.51
23	73	8459.59
23	73	8459.61
23	73	8459.69
23	73	8459.70
23	73	8460.11
23	73	8460.19
23	73	8460.21
23	73	8460.29
23	73	8460.31
23	73	8460.39
23	73	8460.40
23	73	8460.90
23	73	8461.20
23	73	8461.30
23	73	8461.40
23	73	8461.50
23	73	8461.90
23	73	8462.10
23	72	8462.21
23	72	8462.29
23	73	8462.31
23	73	8462.39
23	73	8462.41
23	73	8462.49
23	73	8462.91
23	73	8462.99
23	73	8463.10
23	73	8463.20
23	73	8463.30
23	73	8463.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	72	8466.10
23	72	8466.20
23	72	8466.30
23	72	8466.93
23	72	8466.94
23	73	8454.10
23	73	8454.20
23	73	8454.30
23	73	8454.90
23	73	8455.10
23	73	8455.21
23	73	8455.22
23	73	8455.30
23	73	8455.90
23	73	8515.11
23	72	8515.19
23	72	8515.21
23	72	8515.29
23	73	8515.31
23	73	8515.39
23	72	8515.80
23	72	8515.90
23	73	8468.10
23	73	8468.20
23	73	8468.80
23	73	8468.90
23	74	8416.10
23	74	8416.20
23	74	8416.30
23	74	8416.90
23	72	8514.10
23	72	8514.20
23	72	8514.30
23	74	8514.40
23	72	8514.90
23	74	8417.10
23	74	8417.20
23	74	8417.80
23	74	8417.90
23	74	8418.50
23	74	8418.61
23	74	8418.69
23	74	8418.91
23	74	8418.99
23	74	8415.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	74	8415.20
23	74	8415.81
23	74	8415.82
23	74	8415.83
23	74	8415.90
23	74	8405.10
23	74	8405.90
23	74	8419.40
23	74	8419.50
23	74	8419.60
23	74	8419.11
23	74	8419.19
23	74	8419.20
23	74	8419.31
23	74	8419.32
23	74	8419.39
23	74	8419.81
23	72	8419.89
23	72	8419.90
23	74	8413.11
23	74	8413.19
23	74	8413.30
23	74	8413.40
23	74	8413.50
23	74	8413.60
23	74	8413.70
23	74	8413.20
23	74	8413.81
23	74	8413.82
23	74	8413.91
23	74	8413.92
23	74	8414.10
23	74	8414.20
23	74	8414.30
23	74	8414.40
23	74	8414.80
23	74	8414.51
23	74	8414.59
23	74	8414.60
23	74	8421.11
23	74	8421.12
23	72	8421.19
23	74	8421.21
23	74	8421.22
23	74	8421.23

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	74	8421.31
23	74	8421.29
23	74	8421.39
23	74	8414.90
23	72	8421.91
23	74	8421.99
23	74	8427.10
23	74	8427.20
23	74	8427.90
23	74	8709.11
23	74	8709.19
23	74	8709.90
23	74	8425.11
23	74	8425.19
23	74	8425.20
23	74	8425.31
23	74	8425.39
23	74	8426.11
23	74	8426.12
23	74	8426.19
23	74	8426.20
23	74	8426.30
23	74	8426.41
23	74	8426.49
23	74	8426.91
23	74	8426.99
23	74	8425.41
23	74	8425.42
23	74	8425.49
23	74	8428.20
23	74	8428.31
23	74	8428.32
23	74	8428.33
23	72	8428.39
23	74	8428.10
23	74	8428.40
23	74	8428.50
23	74	8428.60
23	72	8428.90
23	74	8431.10
23	74	8431.20
23	74	8431.31
23	72	8431.39
23	74	8467.11
23	74	8467.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	74	8467.81
23	74	8467.89
23	74	8467.91
23	74	8467.92
23	74	8467.99
23	74	8422.19
23	74	8422.20
23	74	8422.30
23	74	8422.40
23	74	8422.90
23	74	8423.20
23	74	8423.30
23	74	8423.81
23	74	8423.82
23	74	8423.89
23	74	8423.10
23	74	8423.90
23	74	8424.10
23	74	8424.20
23	74	8424.30
23	74	8424.81
23	72	8424.89
23	72	8424.90
23	74	8420.10
23	74	8420.91
23	74	8420.99
23	74	8476.21
23	74	8476.29
23	74	8476.81
23	74	8476.89
23	74	8476.90
23	74	8482.10
23	74	8482.20
23	74	8482.30
23	74	8482.40
23	74	8482.50
23	74	8482.80
23	74	8482.91
23	74	8482.99
23	74	8481.10
23	74	8481.20
23	74	8481.30
23	74	8481.40
23	74	8481.80
23	74	8481.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	74	8483.10
23	74	8483.20
23	74	8483.30
23	74	7315.11
23	74	7315.12
23	74	7315.19
23	74	8483.40
23	74	8483.50
23	74	8483.60
23	74	8483.90
23	74	8480.10
23	74	8480.20
23	74	8480.30
23	74	8480.41
23	74	8480.49
23	74	8480.50
23	74	8480.60
23	72	8480.71
23	74	8480.79
23	74	8484.10
23	74	8484.20
23	74	8484.90
23	74	8485.10
23	74	8485.90
23	75	8469.11
23	75	8469.12
23	75	8469.20
23	75	8469.30
23	75	8470.10
23	75	8470.21
23	75	8470.29
23	75	8470.30
23	75	8470.50
23	75	8470.40
23	75	8470.90
23	75	8472.10
23	75	8472.30
23	75	8443.51
23	75	8471.60
23	75	8517.21
23	75	9009.11
23	75	9009.12
23	75	8443.51
23	75	8471.60
23	75	8517.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	76	8517.22
23	75	9009.11
23	75	9009.12
23	75	9009.21
23	75	9009.22
23	75	9009.30
23	75	8443.51
23	75	8472.90
23	75	9009.11
23	75	9009.12
23	75	9009.91
23	75	9009.92
23	75	9009.93
23	75	9009.99
23	72	8443.60
23	72	8443.90
23	75	8473.30
23	75	8473.40
23	75	8473.50
23	76	8517.90
23	75	8472.20
23	75	8472.90
23	75	8471.30
23	75	8471.10
23	75	8471.41
23	75	8471.49
23	75	8471.50
23	75	8471.10
23	75	8471.60
23	75	8471.70
23	75	8471.80
23	75	8471.90
23	75	8473.50
23	75	8473.10
23	75	8473.40
23	75	8473.21
23	75	8473.29
23	75	8473.30
23	75	8471.60
23	76	8528.21
23	76	8528.22
23	75	8471.60
23	76	8528.21
23	76	8528.22
23	76	8528.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	75	8471.60
23	76	8528.12
23	76	8528.13
23	76	8527.21
23	76	8527.29
23	76	8527.12
23	76	8527.13
23	76	8527.19
23	76	8527.31
23	76	8527.32
23	76	8527.39
23	76	8519.10
23	76	8519.99
23	76	8519.31
23	76	8519.39
23	76	8520.20
23	76	8519.21
23	76	8519.29
23	76	8519.40
23	76	8519.92
23	76	8519.93
23	76	8520.10
23	76	8520.32
23	76	8520.33
23	76	8520.39
23	76	8520.90
23	76	8519.99
23	76	8521.10
23	76	8521.90
23	76	8517.11
23	76	8517.19
23	76	8525.20
23	76	8517.30
23	76	8517.50
23	76	8517.80
23	76	8527.90
23	75	8471.80
23	76	8517.19
23	76	8517.22
23	76	8525.10
23	76	8525.20
23	75	8473.30
23	76	8517.90
23	76	8529.90
23	76	8518.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	76	8518.21
23	76	8518.22
23	76	8518.29
23	76	8518.30
23	76	8518.40
23	76	8518.50
23	76	8525.10
23	76	8525.20
23	76	8526.10
23	76	8526.91
23	76	8526.92
23	76	8525.30
23	76	8525.40
23	76	8518.90
23	76	8529.10
23	75	8473.30
23	76	8529.90
23	76	8522.10
23	76	8522.90
23	77	8504.21
23	77	8504.22
23	77	8504.23
23	77	8504.31
23	77	8504.32
23	77	8504.33
23	77	8504.34
23	77	8504.40
23	77	8504.10
23	77	8504.50
23	77	8504.90
23	77	8534.00
23	77	8533.10
23	77	8533.21
23	77	8533.29
23	77	8533.31
23	77	8533.39
23	77	8533.40
23	77	8533.90
23	77	8535.10
23	77	8535.21
23	77	8535.29
23	77	8535.30
23	77	8535.40
23	77	8535.90
23	77	8536.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	77	8536.20
23	77	8536.30
23	77	8536.41
23	77	8536.49
23	77	8536.50
23	77	8536.61
23	77	8536.69
23	77	8536.90
23	77	8537.10
23	77	8537.20
23	77	8538.10
23	77	8538.90
23	77	8544.11
23	77	8544.19
23	77	8544.20
23	77	8544.30
23	77	8544.41
23	77	8544.49
23	77	8544.51
23	77	8544.59
23	77	8544.60
23	77	8544.70
23	77	8546.10
23	77	8546.20
23	77	8546.90
23	77	8547.10
23	77	8547.20
23	77	8547.90
23	77	9018.11
23	77	9018.12
23	77	9018.13
23	77	9018.14
23	77	9018.19
23	77	9018.20
23	77	9022.12
23	77	9022.13
23	77	9022.14
23	77	9022.19
23	77	9022.21
23	77	9022.29
23	77	9022.30
23	77	9022.90
23	77	8450.11
23	77	8450.12
23	77	8450.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	77	8451.21
23	77	8418.10
23	77	8418.21
23	77	8418.22
23	77	8418.29
23	77	8418.30
23	77	8418.40
23	77	8422.11
23	77	8510.10
23	77	8510.20
23	77	8510.90
23	77	8509.10
23	72	8479.89
23	72	8479.89
23	77	8509.80
23	72	8479.90
23	77	8509.90
23	77	8509.40
23	77	8509.20
23	77	8509.30
23	77	8510.30
23	77	8509.80
23	77	8509.90
23	77	8516.10
23	77	8516.21
23	77	8516.29
23	77	8516.31
23	77	8516.32
23	77	8516.33
23	77	8516.40
23	77	6301.10
23	77	8516.50
23	77	8516.60
23	77	8516.71
23	77	8516.72
23	77	8516.79
23	77	8516.80
23	77	8516.90
23	77	8540.11
23	77	8540.12
23	77	8540.20
23	77	8540.40
23	77	8540.50
23	77	8540.60
23	77	8540.71

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	77	8540.72
23	77	8540.79
23	77	8540.81
23	77	8540.89
23	77	8540.91
23	77	8540.99
23	77	8541.10
23	77	8541.21
23	77	8541.29
23	77	8541.30
23	77	8541.40
23	77	8541.50
23	77	8542.21
23	77	8542.29
23	77	8542.60
23	77	8548.90
23	77	8542.21
23	77	8542.29
23	77	8542.60
23	77	8548.90
23	77	8542.21
23	77	8542.29
23	77	8542.60
23	77	8548.90
23	77	8541.60
23	77	8541.90
23	77	8542.90
23	77	8506.10
23	77	8506.30
23	77	8506.40
23	77	8506.50
23	77	8506.60
23	77	8506.80
23	77	8507.10
23	77	8507.20
23	77	8507.30
23	77	8507.40
23	77	8507.80
23	77	8548.10
23	77	8542.70
23	77	8548.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	77	8506.90
23	77	8507.90
23	77	8539.21
23	77	8539.22
23	77	8539.29
23	77	8539.31
23	77	8539.32
23	77	8539.39
23	77	8539.10
23	77	8539.41
23	77	8539.49
23	77	8539.90
23	77	8511.10
23	77	8511.20
23	77	8511.30
23	77	8511.40
23	77	8511.50
23	77	8511.80
23	77	8511.90
23	77	8512.10
23	77	8512.20
23	77	8512.30
23	77	8512.40
23	77	8512.90
23	77	8467.21
23	77	8467.22
23	77	8467.29
23	77	8532.10
23	77	8532.21
23	77	8532.22
23	77	8532.23
23	77	8532.24
23	77	8532.25
23	77	8532.29
23	77	8532.30
23	77	8532.90
23	77	8543.19
23	77	8543.20
23	77	8543.30
23	77	8543.40
23	77	8543.89
23	77	8542.70
23	77	8543.90
23	77	8505.11
23	77	8505.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
23	77	8505.20
23	77	8505.30
23	77	8505.90
23	77	8530.10
23	77	8530.80
23	77	8530.90
23	77	8531.10
23	77	8531.20
23	77	8531.80
23	77	8531.90
23	77	8545.11
23	77	8545.19
23	77	8545.20
23	77	8545.90
23	77	8542.90
23	77	8543.89
23	77	8543.90
24	35	2716.00
24	89	3926.90
24	87	9011.10
24	87	9011.20
24	87	9012.10
24	87	9017.20
24	87	9011.90
24	87	9012.90
24	87	9017.90
24	89	3926.90
24	81	9406.00
24	81	7322.11
24	81	7322.19
24	81	7322.90
24	81	8403.10
24	81	8403.90
24	81	6910.10
24	81	6910.90
24	81	9405.10
24	81	8513.10
24	81	9405.20
24	81	9405.40
24	81	9405.50
24	81	9405.60
24	81	8513.90
24	81	9405.91
24	81	9405.92
24	81	9405.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	82	9401.10
24	82	9401.20
24	82	9401.50
24	82	9401.30
24	82	9401.40
24	82	9401.61
24	82	9401.69
24	82	9401.71
24	82	9401.79
24	82	9401.80
24	82	9401.90
24	82	9404.10
24	82	9404.21
24	82	9404.29
24	82	9404.30
24	82	9404.90
24	82	9403.10
24	82	9403.20
24	82	9403.30
24	82	9403.40
24	82	9403.50
24	82	9403.60
24	82	9403.70
24	82	9403.80
24	82	9403.90
24	83	4202.21
24	83	4202.22
24	83	4202.29
24	83	4202.11
24	83	4202.12
24	83	4202.19
24	83	9605.00
24	83	4202.31
24	83	4202.32
24	83	4202.39
24	83	4202.91
24	83	4202.92
24	83	4202.99
24	84	6201.11
24	84	6201.12
24	84	6201.13
24	84	6201.19
24	84	6201.91
24	84	6201.92
24	84	6201.93

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	84	6201.99
24	84	6203.11
24	84	6203.12
24	84	6203.19
24	84	6203.21
24	84	6203.22
24	84	6203.23
24	84	6203.29
24	84	6203.31
24	84	6203.32
24	84	6203.33
24	84	6203.39
24	84	6203.41
24	84	6203.42
24	84	6203.43
24	84	6203.49
24	84	6205.20
24	84	6205.10
24	84	6205.30
24	84	6205.90
24	84	6207.11
24	84	6207.19
24	84	6207.21
24	84	6207.22
24	84	6207.29
24	84	6207.91
24	84	6207.92
24	84	6207.99
24	84	6202.11
24	84	6202.12
24	84	6202.13
24	84	6202.19
24	84	6202.91
24	84	6202.92
24	84	6202.93
24	84	6202.99
24	84	6204.11
24	84	6204.12
24	84	6204.13
24	84	6204.19
24	84	6204.21
24	84	6204.22
24	84	6204.23
24	84	6204.29
24	84	6204.31

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	84	6204.32
24	84	6204.33
24	84	6204.39
24	84	6204.41
24	84	6204.42
24	84	6204.43
24	84	6204.44
24	84	6204.49
24	84	6204.51
24	84	6204.52
24	84	6204.53
24	84	6204.59
24	84	6204.61
24	84	6204.62
24	84	6204.63
24	84	6204.69
24	84	6206.10
24	84	6206.20
24	84	6206.30
24	84	6206.40
24	84	6206.90
24	84	6208.11
24	84	6208.19
24	84	6208.21
24	84	6208.22
24	84	6208.29
24	84	6208.91
24	84	6208.92
24	84	6208.99
24	84	6101.10
24	84	6101.20
24	84	6101.30
24	84	6101.90
24	84	6103.11
24	84	6103.12
24	84	6103.19
24	84	6103.21
24	84	6103.22
24	84	6103.23
24	84	6103.29
24	84	6103.31
24	84	6103.32
24	84	6103.33
24	84	6103.39
24	84	6103.41

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	84	6103.42
24	84	6103.43
24	84	6103.49
24	84	6105.10
24	84	6105.20
24	84	6105.90
24	84	6107.11
24	84	6107.12
24	84	6107.19
24	84	6107.21
24	84	6107.22
24	84	6107.29
24	84	6107.91
24	84	6107.92
24	84	6107.99
24	84	6102.10
24	84	6102.20
24	84	6102.30
24	84	6102.90
24	84	6104.11
24	84	6104.12
24	84	6104.13
24	84	6104.19
24	84	6104.21
24	84	6104.22
24	84	6104.23
24	84	6104.29
24	84	6104.31
24	84	6104.32
24	84	6104.33
24	84	6104.39
24	84	6104.41
24	84	6104.42
24	84	6104.43
24	84	6104.44
24	84	6104.49
24	84	6104.51
24	84	6104.52
24	84	6104.53
24	84	6104.59
24	84	6104.61
24	84	6104.62
24	84	6104.63
24	84	6104.69
24	84	6106.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	84	6106.20
24	84	6106.90
24	84	6108.11
24	84	6108.19
24	84	6108.21
24	84	6108.22
24	84	6108.29
24	84	6108.31
24	84	6108.32
24	84	6108.39
24	84	6108.91
24	84	6108.92
24	84	6108.99
24	84	6209.10
24	84	6209.20
24	84	6209.30
24	84	6209.90
24	84	6111.10
24	84	6111.20
24	84	6111.30
24	84	6111.90
24	84	6210.10
24	84	6210.20
24	84	6210.40
24	84	6210.30
24	84	6210.50
24	84	6113.00
24	84	6110.11
24	84	6110.12
24	84	6110.19
24	84	6110.20
24	84	6110.30
24	84	6110.90
24	84	6109.10
24	84	6109.90
24	84	6212.10
24	84	6212.20
24	84	6212.30
24	84	6212.90
24	84	6211.11
24	84	6112.31
24	84	6112.39
24	84	6211.12
24	84	6112.41
24	84	6112.49

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	84	6211.20
24	84	6211.31
24	84	6211.32
24	84	6211.33
24	84	6211.39
24	84	6211.41
24	84	6211.42
24	84	6211.43
24	84	6211.49
24	84	6112.11
24	84	6112.12
24	84	6112.19
24	84	6112.20
24	84	6114.10
24	84	6114.20
24	84	6114.30
24	84	6114.90
24	84	6213.10
24	84	6213.20
24	84	6213.90
24	84	6214.10
24	84	6214.20
24	84	6214.30
24	84	6214.40
24	84	6214.90
24	84	6215.10
24	84	6215.20
24	84	6215.90
24	84	6216.00
24	84	6217.10
24	84	6217.90
24	84	6115.11
24	84	6115.12
24	84	6115.19
24	84	6115.20
24	84	6115.91
24	84	6115.92
24	84	6115.93
24	84	6115.99
24	84	6115.11
24	84	6115.12
24	84	6115.19
24	84	6115.20
24	84	6115.91
24	84	6115.92

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	84	6115.93
24	84	6115.99
24	84	6116.10
24	84	6116.91
24	84	6116.92
24	84	6116.93
24	84	6116.99
24	84	6117.10
24	84	6117.20
24	84	6117.80
24	84	6117.90
24	84	4203.10
24	84	4203.29
24	84	4203.30
24	84	4203.40
24	84	3926.20
24	84	4015.11
24	84	4015.19
24	84	4015.90
24	84	4303.10
24	84	4303.90
24	84	4304.00
24	84	6504.00
24	84	6503.00
24	84	6505.10
24	84	6505.90
24	84	6506.10
24	84	6506.91
24	84	6507.00
24	84	6506.92
24	84	6506.99
24	87	9005.10
24	87	9005.80
24	87	9005.90
24	87	9012.10
24	87	9012.90
24	87	9011.10
24	87	9011.20
24	87	9011.80
24	87	9011.90
24	87	9013.10
24	87	9013.20
24	87	9013.80
24	87	9013.90
24	87	9018.41

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	87	9018.49
24	87	9018.31
24	87	9018.32
24	87	9018.39
24	87	9018.50
24	87	9018.90
24	87	9019.10
24	87	9019.20
24	87	9020.00
24	87	9402.10
24	87	9402.90
24	87	9028.10
24	87	9028.20
24	87	9028.30
24	87	9028.90
24	87	9029.10
24	87	9029.20
24	87	9029.90
24	87	9014.10
24	87	9014.20
24	87	9014.80
24	87	9014.90
24	87	9015.10
24	87	9015.20
24	87	9015.30
24	87	9015.40
24	87	9015.80
24	87	9015.90
24	87	9017.10
24	87	9017.20
24	87	9017.30
24	87	9017.80
24	87	9017.90
24	87	9031.10
24	87	9031.20
24	87	9031.30
24	87	9031.41
24	87	9031.49
24	87	9031.80
24	87	9031.90
24	87	9026.10
24	87	9026.20
24	87	9026.80
24	87	9026.90
24	87	9027.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	87	9027.20
24	87	9027.30
24	87	9027.50
24	87	9027.40
24	87	9027.80
24	87	9027.90
24	87	9016.00
24	87	9023.00
24	87	9024.10
24	87	9024.80
24	87	9024.90
24	87	9025.11
24	87	9025.19
24	87	9025.80
24	87	9025.90
24	87	9032.10
24	87	9032.20
24	87	9032.81
24	87	9032.89
24	87	9032.90
24	87	9030.10
24	87	9030.20
24	87	9030.83
24	87	9030.89
24	87	9030.31
24	87	9030.39
24	87	9030.40
24	87	9030.82
24	87	9030.83
24	87	9030.89
24	87	9030.90
24	87	9033.00
24	89	8710.00
24	89	9301.11
24	89	9301.19
24	89	9301.20
24	89	9301.90
24	89	9307.00
24	89	9302.00
24	89	9306.21
24	89	9306.29
24	89	9306.10
24	89	9306.30
24	89	9306.90
24	89	9303.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	89	9303.20
24	89	9303.30
24	89	9303.90
24	89	9304.00
24	89	9305.10
24	89	9305.21
24	89	9305.29
24	89	9305.91
24	89	9305.99
24	89	4903.00
24	89	4905.91
24	89	4905.10
24	89	4905.99
24	89	4901.10
24	89	4901.91
24	89	4901.99
24	89	4902.10
24	89	4902.90
24	89	4908.10
24	89	4908.90
24	89	4909.00
24	89	4821.10
24	89	4821.90
24	89	4906.00
24	89	4907.00
24	89	4910.00
24	89	4904.00
24	89	4911.10
24	89	4911.91
24	89	4911.99
24	89	3923.21
24	89	3923.29
24	89	3923.10
24	89	3923.30
24	89	3923.40
24	89	3923.50
24	89	3923.90
24	89	3922.10
24	89	3922.20
24	89	3922.90
24	89	3925.10
24	89	3925.20
24	89	3925.30
24	89	3925.90
24	89	3918.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	89	3918.90
24	89	3924.10
24	89	3924.90
24	89	3926.10
24	89	3926.30
24	89	3926.40
24	89	3926.90
24	89	8715.00
24	89	9501.00
24	89	9502.10
24	89	9502.91
24	89	9502.99
24	89	9503.10
24	89	9503.20
24	89	9503.30
24	89	9503.41
24	89	9503.49
24	89	9503.50
24	89	9503.60
24	89	9503.70
24	89	9503.80
24	89	9503.90
24	89	9504.10
24	89	9504.20
24	89	9504.30
24	89	9504.40
24	89	9504.90
24	89	9405.30
24	89	9505.10
24	89	9505.90
24	89	9508.10
24	89	9508.90
24	89	9507.10
24	89	9507.20
24	89	9507.30
24	89	9507.90
24	89	9506.70
24	89	9506.11
24	89	9506.12
24	89	9506.19
24	89	9506.21
24	89	9506.29
24	89	9506.31
24	89	9506.32
24	89	9506.39

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	89	9506.51
24	89	9506.59
24	89	4203.21
24	89	9506.91
24	89	9506.40
24	89	9506.61
24	89	9506.62
24	89	9506.69
24	89	9506.99
24	89	8304.00
24	89	8305.10
24	89	8305.20
24	89	8305.90
24	89	9608.10
24	89	9608.20
24	89	9608.31
24	89	9608.39
24	89	9608.40
24	89	9608.50
24	89	9608.60
24	89	9608.99
24	89	9608.91
24	89	9609.10
24	89	9609.20
24	89	9609.90
24	89	3215.90
24	89	9610.00
24	89	9611.00
24	89	9612.10
24	89	9612.20
24	89	9701.10
24	89	9701.90
24	89	9702.00
24	89	9703.00
24	89	9704.00
24	89	9705.00
24	89	9706.00
24	89	7117.11
24	89	7117.19
24	89	7117.90
24	89	7113.11
24	89	7113.19
24	89	7113.20
24	89	7114.11
24	89	7114.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	89	7114.20
24	89	7116.10
24	89	7116.20
24	89	7115.10
24	89	7115.90
24	89	9201.10
24	89	9201.20
24	89	9201.90
24	89	9202.10
24	89	9202.90
24	89	9203.00
24	89	9204.10
24	89	9204.20
24	89	9205.10
24	89	9205.90
24	89	9206.00
24	89	9207.10
24	89	9207.90
24	89	9208.10
24	89	9208.90
24	89	8523.11
24	89	8523.12
24	89	8523.13
24	89	8523.20
24	89	8523.30
24	89	8524.40
24	89	8524.51
24	89	8524.52
24	89	8524.53
24	89	8524.60
24	89	8524.91
24	89	8524.99
24	89	8524.31
24	89	8524.32
24	89	8524.39
24	89	8523.90
24	89	8524.91
24	89	8524.99
24	89	8542.10
24	89	8543.81
24	89	8523.90
24	89	8524.91
24	89	8524.99
24	89	8523.90
24	89	8524.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	89	8524.91
24	89	8524.99
24	89	9209.10
24	89	9209.20
24	89	9209.30
24	89	9209.91
24	89	9209.92
24	89	9209.93
24	89	9209.94
24	89	9209.99
24	89	9601.10
24	89	9601.90
24	89	9602.00
24	89	6702.10
24	89	6702.90
24	89	3406.00
24	89	3605.00
24	89	9613.10
24	89	9613.20
24	89	9613.80
24	89	3606.10
24	89	9613.90
24	89	9614.20
24	89	9614.90
24	89	3606.90
24	89	6601.10
24	89	6601.91
24	89	6601.99
24	89	6602.00
24	89	6603.10
24	89	6603.20
24	89	6603.90
24	89	9021.40
24	89	9021.10
24	89	9021.21
24	89	9021.29
24	89	9021.31
24	89	9021.39
24	89	9021.50
24	89	9021.90
24	89	4602.10
24	89	4602.90
24	89	9603.10
24	89	9603.21
24	89	9603.29

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
24	89	9603.30
24	89	9603.40
24	89	9603.50
24	89	9603.90
24	89	4601.20
24	89	4601.91
24	89	4601.99
24	89	9604.00
24	89	9616.20
24	89	9606.10
24	89	9606.21
24	89	9606.22
24	89	9606.29
24	89	9606.30
24	89	9607.11
24	89	9607.19
24	89	9607.20
24	89	9616.10
24	89	9618.00
24	89	9615.11
24	89	9615.19
24	89	9615.90
24	89	4206.10
24	89	4206.90
24	89	6701.00
24	89	6703.00
24	89	6704.11
24	89	6704.19
24	89	6704.20
24	89	6704.90
24	89	8804.00
24	89	9617.00
25	88	9010.50
25	88	9010.90
25	88	9006.10
25	88	9006.20
25	88	9006.30
25	88	9006.40
25	88	9006.51
25	88	9006.52
25	88	9006.53
25	88	9006.59
25	88	9006.61
25	88	9006.62
25	88	9006.69

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
25	88	9006.91
25	88	9006.99
25	88	9007.11
25	88	9007.19
25	88	9007.20
25	88	9007.91
25	88	9007.92
25	88	9008.20
25	88	9008.10
25	88	9008.30
25	88	9008.40
25	88	9008.90
25	88	9010.10
25	88	9010.60
25	88	9010.50
25	88	9010.90
25	88	3707.10
25	88	3701.10
25	88	3701.20
25	88	3701.30
25	88	3701.91
25	88	3701.99
25	88	3702.10
25	88	3702.20
25	88	3702.31
25	88	3702.32
25	88	3702.39
25	88	3702.41
25	88	3702.42
25	88	3702.43
25	88	3702.44
25	88	3702.51
25	88	3702.52
25	88	3702.53
25	88	3702.54
25	88	3702.55
25	88	3702.56
25	88	3702.91
25	88	3702.93
25	88	3702.94
25	88	3702.95
25	88	3703.10
25	88	3703.20
25	88	3703.90
25	88	3704.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
25	88	3705.10
25	88	3705.20
25	88	3705.90
25	88	3706.10
25	88	3706.90
25	88	9001.30
25	88	9001.40
25	88	9001.50
25	88	9001.10
25	88	9001.20
25	88	9001.90
25	88	9003.11
25	88	9003.19
25	88	9003.90
25	88	9004.10
25	88	9004.90
25	88	9002.11
25	88	9002.19
25	88	9002.20
25	88	9002.90
25	88	9101.11
25	88	9101.12
25	88	9101.19
25	88	9101.21
25	88	9101.29
25	88	9101.91
25	88	9101.99
25	88	9102.11
25	88	9102.12
25	88	9102.19
25	88	9102.21
25	88	9102.29
25	88	9102.91
25	88	9102.99
25	88	9108.11
25	88	9108.12
25	88	9108.19
25	88	9108.20
25	88	9108.90
25	88	9104.00
25	88	9103.10
25	88	9103.90
25	88	9105.11
25	88	9105.19
25	88	9105.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
25	88	9105.29
25	88	9105.91
25	88	9105.99
25	88	9111.10
25	88	9111.20
25	88	9111.80
25	88	9111.90
25	88	9113.10
25	88	9113.20
25	88	9113.90
25	88	9106.10
25	88	9106.20
25	88	9106.90
25	88	9107.00
25	88	9109.11
25	88	9109.19
25	88	9109.90
25	88	9112.20
25	88	9112.90
25	88	9110.11
25	88	9110.12
25	88	9110.19
25	88	9110.90
25	88	9114.10
25	88	9114.20
25	88	9114.30
25	88	9114.40
25	88	9114.90
26	781	8703.10
26	781	8703.21
26	781	8703.22
26	781	8703.23
26	781	8703.24
26	781	8703.31
26	781	8703.32
26	781	8703.33
26	781	8703.90
27	782	8704.10
27	782	8704.21
27	782	8704.22
27	782	8704.23
27	782	8704.31
27	782	8704.32
27	782	8704.90
27	782	8705.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
27	782	8705.20
27	782	8705.30
27	782	8705.40
27	782	8705.90
28	783	8702.10
28	783	8702.90
28	783	8701.20
29	784	8706.00
29	784	8707.10
29	784	8707.90
29	784	8708.10
29	784	8708.21
29	784	8708.29
29	784	8708.31
29	784	8708.39
29	784	8708.40
29	784	8708.99
29	784	8708.50
29	784	8708.60
29	784	8708.99
29	784	8708.70
29	784	8708.80
29	784	8708.91
29	784	8708.92
29	784	8708.93
29	784	8708.94
29	784	8708.99
30	785	8711.10
30	785	8711.20
30	785	8711.30
30	785	8711.40
30	785	8711.50
30	785	8711.90
30	785	8712.00
30	785	8713.10
30	785	8713.90
30	785	8714.11
30	785	8714.19
30	785	8714.20
30	785	8714.91
30	785	8714.92
30	785	8714.93
30	785	8714.94
30	785	8714.95
30	785	8714.96

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
30	785	8714.99
31	786	8716.10
31	786	8716.20
31	786	8716.31
31	786	8716.39
31	786	8609.00
31	786	8716.40
31	786	8716.80
31	786	8716.90
32	791	8601.10
32	791	8601.20
32	791	8602.10
32	791	8602.90
32	791	8603.10
32	791	8603.90
32	791	8605.00
32	791	8604.00
32	791	8606.10
32	791	8606.20
32	791	8606.30
32	791	8606.91
32	791	8606.92
32	791	8606.99
32	791	8608.00
32	791	8607.11
32	791	8607.12
32	791	8607.19
32	791	8607.21
32	791	8607.29
32	791	8607.30
32	791	8607.91
32	791	8607.99
33	792	8802.11
33	792	8802.12
33	792	8802.20
33	792	8802.30
33	792	8802.40
33	792	8802.60
33	792	8805.10
33	792	8805.21
33	792	8805.29
33	792	8801.10
33	792	8801.90
33	792	8803.10
33	792	8803.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
33	792	8803.30
33	792	8803.90
34	793	8903.10
34	793	8903.91
34	793	8903.92
34	793	8903.99
34	793	8901.20
34	793	8902.00
34	793	8901.30
34	793	8901.90
34	793	8901.10
34	793	8906.10
34	793	8906.90
34	793	8908.00
34	793	8905.10
34	793	8905.20
34	793	8905.90
34	793	8904.00
34	793	8907.10
34	793	8907.90
35	05	0701.10
35	05	0701.90
35	05	0713.10
35	05	0713.20
35	05	0713.31
35	05	0713.32
35	05	0713.33
35	05	0713.39
35	05	0713.40
35	05	0713.50
35	05	0713.90
35	05	0702.00
35	05	0703.10
35	05	0703.20
35	05	0703.90
35	05	0704.10
35	05	0704.20
35	05	0704.90
35	05	0705.11
35	05	0705.19
35	05	0705.21
35	05	0705.29
35	05	0706.10
35	05	0706.90
35	05	0707.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
35	05	0708.10
35	05	0708.20
35	05	0708.90
35	05	0709.51
35	05	0709.52
35	05	0709.59
35	05	0709.10
35	05	0709.20
35	05	0709.30
35	05	0709.40
35	05	0709.60
35	05	0709.70
35	05	0709.90
35	05	0710.40
35	05	0710.10
35	05	0710.21
35	05	0710.22
35	05	0710.29
35	05	0710.30
35	05	0710.80
35	05	0710.90
35	05	0711.20
35	05	0711.30
35	05	0711.40
35	05	0711.51
35	05	0711.59
35	05	0711.90
35	05	0714.10
35	05	0714.20
35	05	0714.90
35	05	1210.10
35	05	1210.20
35	05	1212.91
35	05	1212.10
35	05	1212.30
35	05	1212.99
35	05	0712.20
35	05	0712.31
35	05	0712.32
35	05	0712.33
35	05	0712.39
35	05	0712.90
35	05	1105.10
35	05	1105.20
35	05	1903.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
35	05	1106.10
35	05	1106.20
35	05	1106.30
35	05	2004.10
35	05	2004.90
35	05	2001.10
35	05	2001.90
35	05	2002.10
35	05	2002.90
35	05	2003.10
35	05	2003.20
35	05	2003.90
35	05	2005.20
35	05	2005.80
35	05	2005.40
35	05	2005.51
35	05	2005.59
35	05	2005.60
35	05	2005.70
35	05	2005.90
35	05	0805.10
35	05	0805.20
35	05	0805.50
35	05	0805.40
35	05	0805.90
35	05	0803.00
35	05	0808.10
35	05	0806.10
35	05	0806.20
35	05	0804.20
35	05	0801.11
35	05	0801.19
35	05	0801.21
35	05	0801.22
35	05	0801.31
35	05	0801.32
35	05	0802.11
35	05	0802.12
35	05	0802.21
35	05	0802.22
35	05	0802.31
35	05	0802.32
35	05	0802.40
35	05	0802.50
35	05	0802.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
35	05	0807.11
35	05	0807.19
35	05	0807.20
35	05	0808.20
35	05	0809.10
35	05	0809.20
35	05	0809.30
35	05	0809.40
35	05	0810.10
35	05	0810.20
35	05	0810.40
35	05	0804.30
35	05	0804.10
35	05	0804.40
35	05	0804.50
35	05	0810.30
35	05	0810.50
35	05	0810.60
35	05	0810.90
35	05	0813.10
35	05	0813.20
35	05	0813.30
35	05	0813.40
35	05	0813.50
35	05	2007.91
35	05	2007.99
35	05	0812.10
35	05	0812.90
35	05	0814.00
35	05	0811.10
35	05	0811.20
35	05	0811.90
35	05	2008.11
35	05	2008.19
35	05	2008.20
35	05	2008.30
35	05	2008.50
35	05	2008.60
35	05	2008.70
35	05	2008.40
35	05	2008.80
35	05	2008.91
35	05	2008.99
35	05	2008.92
35	05	2009.11

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
35	05	2009.12
35	05	2009.19
35	05	2009.21
35	05	2009.29
35	05	2009.31
35	05	2009.39
35	05	2009.41
35	05	2009.49
35	05	2009.50
35	05	2009.61
35	05	2009.69
35	05	2009.71
35	05	2009.79
35	05	2009.80
35	05	2009.90
36	96	7118.10
36	97	7108.11
36	97	7108.12
36	97	7108.13
36	97	7109.00
36	97	7112.30
36	97	7112.91
36	I	7108.20
36	II	7118.90
37	121	2401.10
37	121	2401.20
37	121	2401.30
37	122	2402.10
37	122	2402.20
37	122	2402.90
37	122	2403.10
37	122	2403.91
37	122	2403.99
38	21	4101.20
38	21	4101.50
38	21	4101.90
38	21	4102.10
38	21	4102.21
38	21	4102.29
38	21	4115.20
38	21	4103.10
38	21	4103.20
38	21	4103.30
38	21	4103.90
38	21	4301.80

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
38	21	4301.90
38	21	4301.10
38	21	4301.30
38	21	4301.60
38	21	4301.70
38	21	4301.80
38	21	4301.90
38	61	4115.10
38	61	4104.11
38	61	4104.19
38	61	4104.41
38	61	4104.49
38	61	4107.11
38	61	4107.12
38	61	4107.19
38	61	4107.91
38	61	4107.92
38	61	4107.99
38	61	4105.10
38	61	4105.30
38	61	4112.00
38	61	4106.21
38	61	4106.22
38	61	4113.10
38	61	4106.31
38	61	4106.32
38	61	4113.20
38	61	4106.40
38	61	4113.30
38	61	4106.91
38	61	4106.92
38	61	4113.90
38	61	4114.10
38	61	4114.20
38	61	4201.00
38	61	4204.00
38	61	4205.00
38	61	4302.11
38	61	4302.13
38	61	4302.19
38	61	4302.20
38	61	4302.30
38	85	6401.10
38	85	6403.40
38	85	6402.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
38	85	6403.12
38	85	6402.19
38	85	6403.19
38	85	6404.11
38	85	6401.91
38	85	6401.92
38	85	6401.99
38	85	6402.20
38	85	6402.30
38	85	6402.91
38	85	6402.99
38	85	6403.20
38	85	6403.30
38	85	6403.51
38	85	6403.59
38	85	6403.91
38	85	6403.99
38	85	6405.10
38	85	6404.19
38	85	6404.20
38	85	6405.20
38	85	6405.90
38	85	6406.10
38	85	6406.20
38	85	6406.91
38	85	6406.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2002
999	99	9901.00
999	99	9902.00
999	99	9903.00
999	99	9905.00
999	99	9910.00
999	99	9911.00
999	99	9913.00
999	99	9914.00
999	99	9917.00
999	99	9918.00
999	99	9941.00
999	99	9942.00

หมายเหตุ: สินค้าที่ไม่ได้ระบุไว้ในระบบ SITC ขององค์การสหประชาชาติ
 ตอนที่ 99 คือ - ของที่ส่งออกและนำกลับเข้ามาภายใน 1 ปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะ
 - ของที่ส่งออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศ
 - ของที่นำเข้ามาพร้อมคนหรือนำเข้าชั่วคราว และส่งกลับออกไปภายใน
 ไม่เกิน 6 เดือน
 - ของส่วนตัวและของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้วที่เจ้าของนำเข้าพร้อมคน
 ในการย้ายภูมิลำเนา
 - ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ ตามข้อผูกพันที่ไทยมีต่อองค์การสหประชาชาติ
 หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติต่อกัน
 - ของที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดฯ
 ว่าเป็นของที่นำเข้าเพื่อบริจาคเป็นการสาธารณกุศลแก่ประชาชนโดย
 ผ่านส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล หรือเป็นของที่นำเข้ามาเพื่อ
 ให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
1	00	0102.10
1	00	0102.90
1	00	0104.10
1	00	0104.20
1	00	0103.10
1	00	0103.91
1	00	0103.92
1	00	0105.11
1	00	0105.12
1	00	0105.19
1	00	0105.94
1	00	0105.99
1	00	0101.10
1	00	0101.90
1	00	0106.11
1	00	0106.12
1	00	0106.19
1	00	0106.20
1	00	0106.31
1	00	0106.32
1	00	0106.39
1	00	0106.90
1	01	0201.10
1	01	0201.20
1	01	0201.30
1	01	0202.10
1	01	0202.20
1	01	0202.30
1	01	0204.10
1	01	0204.21
1	01	0204.22
1	01	0204.23
1	01	0204.30
1	01	0204.41
1	01	0204.42
1	01	0204.43
1	01	0204.50
1	01	0203.11
1	01	0203.12
1	01	0203.19
1	01	0203.21
1	01	0203.22
1	01	0203.29
1	01	0207.11
1	01	0207.24

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
1	01	0207.32
1	01	0207.12
1	01	0207.25
1	01	0207.33
1	01	0207.34
1	01	0207.13
1	01	0207.26
1	01	0207.35
1	01	0207.14
1	01	0207.27
1	01	0207.36
1	01	0205.00
1	01	0206.10
1	01	0206.21
1	01	0206.22
1	01	0206.29
1	01	0206.30
1	01	0206.41
1	01	0206.49
1	01	0206.80
1	01	0206.90
1	01	0208.10
1	01	0307.60
1	01	0208.30
1	01	0208.40
1	01	0208.50
1	01	0208.90
1	01	0210.11
1	01	0210.12
1	01	0210.19
1	01	0210.20
1	01	0210.91
1	01	0210.92
1	01	0210.93
1	01	0210.99
1	01	1603.00
1	01	1601.00
1	01	1602.20
1	01	1602.31
1	01	1602.32
1	01	1602.39
1	01	1602.41
1	01	1602.42
1	01	1602.49
1	01	1602.50

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
1	01	1602.90
1	22	1202.10
1	22	1202.20
1	22	1201.00
1	22	1207.20
1	22	1206.00
1	22	1207.40
1	22	1205.10
1	22	1205.90
1	22	1207.50
1	22	1203.00
1	22	1204.00
1	22	1207.91
1	22	1207.99
1	22	1208.10
1	22	1208.90
1	025	0407.00
1	025	0408.11
1	025	0408.91
1	025	0408.19
1	025	0408.99
1	025	3502.11
1	025	3502.19
1	29	0506.10
1	29	0506.90
1	29	0508.00
1	29	0507.10
1	29	0507.90
1	29	0501.00
1	29	0502.10
1	29	0502.90
1	29	0504.00
1	29	0511.10
1	29	0505.10
1	29	0505.90
1	29	0511.91
1	29	0510.00
1	29	0511.99
1	29	1301.20
1	29	1301.90
1	29	1401.10
1	29	1401.20
1	29	1401.90
1	29	1211.20
1	29	1211.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
1	29	1211.40
1	29	1211.90
1	29	1209.10
1	29	1209.21
1	29	1209.22
1	29	1209.23
1	29	1209.24
1	29	1209.25
1	29	1209.29
1	29	1209.30
1	29	1209.91
1	29	1209.99
1	29	0601.10
1	29	0601.20
1	29	0602.10
1	29	0602.20
1	29	0602.30
1	29	0602.40
1	29	0602.90
1	29	0603.11
1	29	0603.12
1	29	0603.13
1	29	0603.14
1	29	0603.19
1	29	0603.90
1	29	0604.10
1	29	0604.91
1	29	0604.99
1	29	1302.11
1	29	1302.12
1	29	1302.13
1	29	1302.19
1	29	1302.20
1	29	1302.31
1	29	1302.32
1	29	1302.39
1	29	1212.20
1	29	1404.90
1	041	1001.10
1	041	1001.90
1	41	1504.10
1	41	1504.20
1	41	1504.30
1	41	1501.00
1	41	0209.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
1	41	1502.00
1	41	1503.00
1	41	1505.00
1	41	1506.00
1	42	1507.10
1	42	1507.90
1	42	1512.21
1	42	1512.29
1	42	1508.10
1	42	1508.90
1	42	1509.10
1	42	1509.90
1	42	1510.00
1	42	1512.11
1	42	1512.19
1	42	1515.21
1	42	1515.29
1	42	1514.11
1	42	1514.91
1	42	1514.19
1	42	1514.99
1	42	1515.50
1	42	1515.11
1	42	1515.19
1	42	1511.10
1	42	1511.90
1	42	1513.11
1	42	1513.19
1	42	1513.21
1	42	1513.29
1	42	1515.30
1	42	1515.90
1	043	1003.00
1	43	1518.00
1	43	1516.10
1	43	1516.20
1	43	1522.00
1	43	1521.10
1	43	1521.90
1	044	1005.10
1	044	1005.90
1	045	1002.00
1	045	1004.00
1	045	1007.00
1	045	1008.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
1	045	1008.10
1	045	1008.30
1	045	1008.90
1	046	1101.00
1	046	1103.11
1	047	1102.20
1	047	1102.10
1	047	1102.90
1	047	1103.13
1	047	1103.19
1	047	1103.20
1	048	1904.10
1	048	1904.20
1	048	1904.30
1	048	1904.90
1	048	1104.12
1	048	1104.19
1	048	1104.22
1	048	1104.23
1	048	1104.29
1	048	1104.30
1	048	1107.10
1	048	1107.20
1	048	1902.11
1	048	1902.19
1	048	1905.10
1	048	1905.40
1	048	1905.20
1	048	1905.31
1	048	1905.32
1	048	1905.90
1	048	1901.20
3	022	0401.10
3	022	0401.20
3	022	0401.30
3	022	0402.10
3	022	0402.21
3	022	0402.29
3	022	0402.91
3	022	0402.99
3	022	0403.10
3	022	0403.90
3	022	2105.00
3	022	0404.10
3	022	0404.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
3	023	0405.10
3	023	0405.20
3	023	0405.90
3	024	0406.20
3	024	0406.30
3	024	0406.40
3	024	0406.10
3	024	0406.90
4	03	0301.10
4	03	0301.91
4	03	0301.92
4	03	0301.93
4	03	0301.94
4	03	0301.95
4	03	0301.99
4	03	0302.11
4	03	0302.12
4	03	0302.19
4	03	0302.21
4	03	0302.22
4	03	0302.23
4	03	0302.29
4	03	0302.31
4	03	0302.32
4	03	0302.33
4	03	0302.34
4	03	0302.35
4	03	0302.36
4	03	0302.39
4	03	0302.40
4	03	0302.61
4	03	0302.50
4	03	0302.64
4	03	0302.62
4	03	0302.63
4	03	0302.65
4	03	0302.66
4	03	0302.67
4	03	0302.68
4	03	0302.69
4	03	0302.70
4	03	0303.11
4	03	0303.19
4	03	0303.21
4	03	0303.22

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
4	03	0303.29
4	03	0303.31
4	03	0303.32
4	03	0303.33
4	03	0303.39
4	03	0303.41
4	03	0303.42
4	03	0303.43
4	03	0303.44
4	03	0303.45
4	03	0303.46
4	03	0303.49
4	03	0303.51
4	03	0303.71
4	03	0303.52
4	03	0303.74
4	03	0303.78
4	03	0303.61
4	03	0303.62
4	03	0303.72
4	03	0303.73
4	03	0303.75
4	03	0303.76
4	03	0303.77
4	03	0303.79
4	03	0303.80
4	03	0304.21
4	03	0304.22
4	03	0304.29
4	03	0304.11
4	03	0304.12
4	03	0304.19
4	03	0304.91
4	03	0304.92
4	03	0304.99
4	03	0305.51
4	03	0305.30
4	03	0305.59
4	03	0305.62
4	03	0305.63
4	03	0305.61
4	03	0305.69
4	03	0305.41
4	03	0305.42
4	03	0305.49

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
4	03	0305.20
4	03	0305.10
4	03	0306.13
4	03	0306.11
4	03	0306.12
4	03	0306.14
4	03	0306.19
4	03	0306.21
4	03	0306.22
4	03	0306.23
4	03	0306.24
4	03	0306.29
4	03	0307.10
4	03	0307.41
4	03	0307.51
4	03	0307.21
4	03	0307.31
4	03	0307.91
4	03	0307.49
4	03	0307.59
4	03	0307.29
4	03	0307.39
4	03	0307.99
4	03	1604.11
4	03	1604.12
4	03	1604.13
4	03	1604.14
4	03	1604.15
4	03	1604.16
4	03	1604.19
4	03	1604.20
4	03	1604.30
4	03	1605.10
4	03	1605.20
4	03	1605.30
4	03	1605.40
4	03	1605.90
5	042	1006.10
5	042	1006.20
5	042	1006.30
5	042	1006.40
6	06	1701.11
6	06	1701.12
6	06	1701.91
6	06	1701.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
6	06	1703.10
6	06	1703.90
6	06	0409.00
6	06	1702.11
6	06	1702.19
6	06	1702.20
6	06	1702.30
6	06	1702.40
6	06	1702.50
6	06	1702.60
6	06	1702.90
6	06	2006.00
6	06	1704.10
6	06	1704.90
7	07	0901.11
7	07	0901.12
7	07	0901.21
7	07	0901.22
7	07	2101.11
7	07	2101.12
7	07	0901.90
7	07	2101.30
7	07	1801.00
7	07	1805.00
7	07	1803.10
7	07	1803.20
7	07	1804.00
7	07	1802.00
7	07	1806.10
7	07	1806.20
7	07	1806.31
7	07	1806.32
7	07	1806.90
7	07	0902.10
7	07	0902.20
7	07	0902.30
7	07	0902.40
7	07	0903.00
7	07	2101.20
7	07	0904.11
7	07	0904.12
7	07	0904.20
7	07	0905.00
7	07	0906.11
7	07	0906.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
7	07	0906.20
7	07	0907.00
7	07	0908.10
7	07	0908.20
7	07	0908.30
7	07	0909.10
7	07	0909.20
7	07	0909.30
7	07	0909.40
7	07	0909.50
7	07	0910.10
7	07	0910.20
7	07	0910.30
7	07	0910.91
7	07	0910.99
8	08	1213.00
8	08	1214.10
8	08	1214.90
8	08	2308.00
8	08	2302.50
8	08	2302.10
8	08	2302.30
8	08	2302.40
8	08	2304.00
8	08	2305.00
8	08	2306.10
8	08	2306.20
8	08	2306.30
8	08	2306.41
8	08	2306.49
8	08	2306.50
8	08	2306.60
8	08	2306.90
8	08	2301.10
8	08	2301.20
8	08	2303.10
8	08	2303.20
8	08	2303.30
8	08	2307.00
8	08	2309.10
8	08	2309.90
8	09	1517.10
8	09	1517.90
8	09	1602.10
8	09	2005.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
8	09	2007.10
8	09	2104.20
8	09	2103.10
8	09	2103.20
8	09	2103.30
8	09	2209.00
8	09	2103.90
8	09	2104.10
8	09	2102.10
8	09	2102.20
8	09	2102.30
8	09	1902.20
8	09	1902.30
8	09	1902.40
8	09	0410.00
8	09	1901.10
8	09	1901.90
8	09	2106.10
8	09	2106.90
9	111	2201.10
9	111	2201.90
9	111	2202.10
9	111	2202.90
10	112	2204.30
10	112	2205.10
10	112	2205.90
10	112	2204.10
10	112	2204.21
10	112	2204.29
10	112	2206.00
10	112	2203.00
10	112	2208.30
10	112	2208.20
10	112	2208.40
10	112	2208.50
10	112	2208.60
10	112	2208.70
10	112	2208.90
12	23	4001.10
12	23	4001.21
12	23	4001.22
12	23	4001.29
12	23	4001.30
12	23	4002.11
12	23	4002.19

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
12	23	4002.20
12	23	4002.31
12	23	4002.39
12	23	4002.41
12	23	4002.49
12	23	4002.51
12	23	4002.59
12	23	4002.60
12	23	4002.70
12	23	4002.80
12	23	4002.91
12	23	4002.99
12	23	4003.00
12	23	4004.00
12	62	4005.10
12	62	4005.20
12	62	4005.91
12	62	4005.99
12	62	4006.10
12	62	4006.90
12	62	4007.00
12	62	4008.11
12	62	4008.19
12	62	4008.21
12	62	4008.29
12	62	4009.11
12	62	4009.21
12	62	4009.31
12	62	4009.41
12	62	4009.12
12	62	4009.22
12	62	4009.32
12	62	4009.42
12	62	4011.10
12	62	4011.20
12	62	4011.30
12	62	4011.40
12	62	4011.50
12	62	4011.61
12	62	4011.62
12	62	4011.63
12	62	4011.69
12	62	4011.92
12	62	4011.93
12	62	4011.94

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
12	62	4011.99
12	62	4013.10
12	62	4013.20
12	62	4013.90
12	62	4012.11
12	62	4012.12
12	62	4012.13
12	62	4012.19
12	62	4012.20
12	62	4012.90
12	62	4014.10
12	62	4014.90
12	62	4010.31
12	62	4010.32
12	62	4010.33
12	62	4010.34
12	62	4010.35
12	62	4010.36
12	62	4010.39
12	62	4010.11
12	62	4010.12
12	62	4010.19
12	62	4017.00
12	62	4016.10
12	62	4016.91
12	62	4016.92
12	62	4016.93
12	62	4016.94
12	62	4016.95
12	62	4016.99
13	24	4502.00
13	24	4501.10
13	24	4501.90
13	24	4401.10
13	24	4402.10
13	24	4402.90
13	24	4401.21
13	24	4401.22
13	24	4401.30
13	24	4403.10
13	24	4403.20
13	24	4403.41
13	24	4403.49
13	24	4403.91
13	24	4403.92

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
13	24	4403.99
13	24	4406.10
13	24	4406.90
13	24	4407.10
13	24	4409.10
13	24	4407.21
13	24	4407.22
13	24	4407.25
13	24	4407.26
13	24	4407.27
13	24	4407.28
13	24	4407.29
13	24	4407.91
13	24	4407.92
13	24	4407.93
13	24	4407.94
13	24	4407.95
13	24	4407.99
13	24	4409.21
13	24	4409.29
13	63	4503.10
13	63	4503.90
13	63	4504.10
13	63	4504.90
13	63	4408.10
13	63	4408.31
13	63	4408.39
13	63	4408.90
13	63	4413.00
13	63	4410.11
13	63	4410.12
13	63	4410.19
13	63	4410.90
13	63	4412.31
13	63	4412.32
13	63	4412.39
13	63	4412.10
13	63	4412.94
13	63	4412.99
13	63	4411.12
13	63	4411.13
13	63	4411.14
13	63	4411.92
13	63	4411.93
13	63	4411.94

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
13	63	4404.10
13	63	4404.20
13	63	4405.00
13	63	4415.10
13	63	4415.20
13	63	4416.00
13	63	4418.10
13	63	4418.20
13	63	4418.50
13	63	4418.71
13	63	4418.72
13	63	4418.79
13	63	4418.40
13	63	4418.60
13	63	4418.90
13	63	4414.00
13	63	4419.00
13	63	4420.10
13	63	4420.90
13	63	4417.00
13	63	4421.10
13	63	4421.90
14	25	4707.10
14	25	4707.20
14	25	4707.30
14	25	4707.90
14	25	4701.00
14	25	4702.00
14	25	4703.11
14	25	4703.19
14	25	4703.21
14	25	4703.29
14	25	4704.11
14	25	4704.19
14	25	4704.21
14	25	4704.29
14	25	4705.00
14	25	4706.10
14	25	4706.20
14	25	4706.30
14	25	4706.91
14	25	4706.92
14	25	4706.93
14	64	4801.00
14	64	4802.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
14	64	4802.20
14	64	4802.40
14	64	4802.54
14	64	4802.55
14	64	4802.56
14	64	4802.57
14	64	4802.58
14	64	4802.61
14	64	4802.62
14	64	4802.69
14	64	4809.20
14	64	4809.90
14	64	4810.13
14	64	4810.14
14	64	4810.19
14	64	4810.22
14	64	4810.29
14	64	4804.11
14	64	4804.19
14	64	4804.21
14	64	4804.29
14	64	4804.31
14	64	4804.39
14	64	4804.41
14	64	4804.42
14	64	4804.49
14	64	4804.51
14	64	4804.52
14	64	4804.59
14	64	4805.11
14	64	4805.12
14	64	4805.19
14	64	4805.30
14	64	4806.10
14	64	4806.20
14	64	4806.30
14	64	4806.40
14	64	4805.24
14	64	4805.25
14	64	4813.90
14	64	4805.40
14	64	4805.50
14	64	4805.91
14	64	4805.92
14	64	4805.93

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
14	64	4808.20
14	64	4808.30
14	64	4803.00
14	64	4808.10
14	64	4808.90
14	64	4811.51
14	64	4811.59
14	64	4811.10
14	64	4810.31
14	64	4810.32
14	64	4810.39
14	64	4810.92
14	64	4810.99
14	64	4811.41
14	64	4811.49
14	64	4811.60
14	64	4811.90
14	64	4807.00
14	64	4812.00
14	64	4814.10
14	64	4814.20
14	64	4814.90
14	64	4819.10
14	64	4819.20
14	64	4819.30
14	64	4819.40
14	64	4819.50
14	64	4819.60
14	64	4817.10
14	64	4817.20
14	64	4817.30
14	64	4820.10
14	64	4820.20
14	64	4820.30
14	64	4820.40
14	64	4820.50
14	64	4820.90
14	64	4813.10
14	64	4813.20
14	64	4816.20
14	64	4816.90
14	64	4818.10
14	64	4823.20
14	64	4822.10
14	64	4822.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
14	64	4823.61
14	64	4823.69
14	64	4818.20
14	64	4818.30
14	64	4818.50
14	64	4818.90
14	64	4818.40
14	64	4823.40
14	64	4823.70
14	64	4823.90
15	26	5002.00
15	26	5001.00
15	26	5003.00
15	26	5201.00
15	26	1404.20
15	26	5202.10
15	26	5202.91
15	26	5202.99
15	26	5203.00
15	26	5303.10
15	26	5303.90
15	26	5301.10
15	26	5301.21
15	26	5301.29
15	26	5301.30
15	26	5302.10
15	26	5302.90
15	26	5305.00
15	26	5503.11
15	26	5503.19
15	26	5503.20
15	26	5503.30
15	26	5503.40
15	26	5503.90
15	26	5501.10
15	26	5501.20
15	26	5501.30
15	26	5501.40
15	26	5501.90
15	26	5506.10
15	26	5506.20
15	26	5506.30
15	26	5506.90
15	26	5504.10
15	26	5504.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	26	5502.00
15	26	5507.00
15	26	5505.10
15	26	5505.20
15	26	5101.11
15	26	5101.19
15	26	5101.21
15	26	5101.29
15	26	5101.30
15	26	5102.11
15	26	5102.19
15	26	5102.20
15	26	5104.00
15	26	5103.10
15	26	5103.20
15	26	5103.30
15	26	5105.10
15	26	5105.21
15	26	5105.29
15	26	5105.31
15	26	5105.39
15	26	5105.40
15	26	6309.00
15	26	6310.10
15	26	6310.90
15	65	5106.10
15	65	5107.10
15	65	5108.10
15	65	5108.20
15	65	5110.00
15	65	5109.10
15	65	5106.20
15	65	5107.20
15	65	5109.90
15	65	5204.11
15	65	5204.19
15	65	5204.20
15	65	5207.10
15	65	5207.90
15	65	5205.11
15	65	5205.12
15	65	5205.13
15	65	5205.14
15	65	5205.15
15	65	5205.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	5205.22
15	65	5205.23
15	65	5205.24
15	65	5205.26
15	65	5205.27
15	65	5205.28
15	65	5205.31
15	65	5205.32
15	65	5205.33
15	65	5205.34
15	65	5205.35
15	65	5205.41
15	65	5205.42
15	65	5205.43
15	65	5205.44
15	65	5205.46
15	65	5205.47
15	65	5205.48
15	65	5206.11
15	65	5206.12
15	65	5206.13
15	65	5206.14
15	65	5206.15
15	65	5206.21
15	65	5206.22
15	65	5206.23
15	65	5206.24
15	65	5206.25
15	65	5206.31
15	65	5206.32
15	65	5206.33
15	65	5206.34
15	65	5206.35
15	65	5206.41
15	65	5206.42
15	65	5206.43
15	65	5206.44
15	65	5206.45
15	65	5401.10
15	65	5401.20
15	65	5508.10
15	65	5508.20
15	65	5402.31
15	65	5402.32
15	65	5402.33

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	5402.34
15	65	5402.39
15	65	5402.11
15	65	5402.19
15	65	5402.20
15	65	5402.44
15	65	5402.45
15	65	5402.46
15	65	5402.47
15	65	5402.48
15	65	5402.49
15	65	5402.51
15	65	5402.52
15	65	5402.59
15	65	5402.61
15	65	5402.62
15	65	5402.69
15	65	5403.10
15	65	5403.31
15	65	5403.32
15	65	5403.33
15	65	5403.39
15	65	5403.41
15	65	5403.42
15	65	5403.49
15	65	5405.00
15	65	5406.00
15	65	5511.10
15	65	5509.11
15	65	5509.12
15	65	5509.21
15	65	5509.22
15	65	5509.31
15	65	5509.32
15	65	5509.41
15	65	5509.42
15	65	5511.20
15	65	5509.51
15	65	5509.52
15	65	5509.53
15	65	5509.59
15	65	5509.61
15	65	5509.62
15	65	5509.69
15	65	5509.91

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	5509.92
15	65	5509.99
15	65	5511.30
15	65	5510.11
15	65	5510.12
15	65	5510.20
15	65	5510.30
15	65	5510.90
15	65	5404.11
15	65	5404.12
15	65	5404.19
15	65	5404.90
15	65	5605.00
15	65	5004.00
15	65	5005.00
15	65	5006.00
15	65	7019.11
15	65	7019.12
15	65	7019.19
15	65	5306.10
15	65	5306.20
15	65	5307.10
15	65	5307.20
15	65	5308.10
15	65	5308.20
15	65	5308.90
15	65	5802.11
15	65	5802.19
15	65	5801.21
15	65	5801.24
15	65	5801.22
15	65	5801.23
15	65	5801.25
15	65	5801.26
15	65	5208.11
15	65	5208.12
15	65	5208.13
15	65	5208.19
15	65	5209.11
15	65	5209.12
15	65	5209.19
15	65	5210.11
15	65	5210.19
15	65	5211.11
15	65	5211.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	5211.19
15	65	5212.11
15	65	5212.21
15	65	5208.21
15	65	5208.22
15	65	5208.23
15	65	5208.29
15	65	5208.31
15	65	5208.32
15	65	5208.33
15	65	5208.39
15	65	5208.41
15	65	5208.42
15	65	5208.43
15	65	5208.49
15	65	5208.51
15	65	5208.52
15	65	5208.59
15	65	5209.21
15	65	5209.22
15	65	5209.29
15	65	5209.31
15	65	5209.32
15	65	5209.39
15	65	5209.42
15	65	5209.41
15	65	5209.43
15	65	5209.49
15	65	5209.51
15	65	5209.52
15	65	5209.59
15	65	5210.21
15	65	5210.29
15	65	5210.31
15	65	5210.32
15	65	5210.39
15	65	5210.41
15	65	5210.49
15	65	5210.51
15	65	5210.59
15	65	5211.20
15	65	5211.31
15	65	5211.32
15	65	5211.39
15	65	5211.42

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	5211.41
15	65	5211.43
15	65	5211.49
15	65	5211.51
15	65	5211.52
15	65	5211.59
15	65	5212.12
15	65	5212.13
15	65	5212.14
15	65	5212.15
15	65	5212.22
15	65	5212.23
15	65	5212.24
15	65	5212.25
15	65	5407.10
15	65	5407.20
15	65	5407.30
15	65	5407.41
15	65	5407.42
15	65	5407.43
15	65	5407.44
15	65	5407.51
15	65	5407.52
15	65	5407.53
15	65	5407.54
15	65	5407.61
15	65	5407.69
15	65	5407.71
15	65	5407.72
15	65	5407.73
15	65	5407.74
15	65	5407.81
15	65	5407.82
15	65	5407.83
15	65	5407.84
15	65	5407.91
15	65	5407.92
15	65	5407.93
15	65	5407.94
15	65	5512.11
15	65	5512.19
15	65	5512.21
15	65	5512.29
15	65	5512.91
15	65	5512.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	5513.11
15	65	5513.12
15	65	5513.13
15	65	5513.21
15	65	5513.23
15	65	5513.31
15	65	5513.41
15	65	5513.19
15	65	5513.29
15	65	5513.39
15	65	5513.49
15	65	5514.11
15	65	5514.12
15	65	5514.21
15	65	5514.22
15	65	5514.23
15	65	5514.41
15	65	5514.42
15	65	5514.43
15	65	5514.19
15	65	5514.29
15	65	5514.49
15	65	5514.30
15	65	5515.13
15	65	5515.22
15	65	5515.12
15	65	5515.21
15	65	5515.91
15	65	5515.11
15	65	5515.19
15	65	5515.29
15	65	5515.99
15	65	5408.10
15	65	5408.21
15	65	5408.22
15	65	5408.23
15	65	5408.24
15	65	5408.31
15	65	5408.32
15	65	5408.33
15	65	5408.34
15	65	5516.11
15	65	5516.12
15	65	5516.13
15	65	5516.14

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	5516.41
15	65	5516.42
15	65	5516.43
15	65	5516.44
15	65	5516.31
15	65	5516.32
15	65	5516.33
15	65	5516.34
15	65	5516.21
15	65	5516.22
15	65	5516.23
15	65	5516.24
15	65	5516.91
15	65	5516.92
15	65	5516.93
15	65	5516.94
15	65	5801.31
15	65	5801.34
15	65	5801.32
15	65	5801.33
15	65	5801.35
15	65	5801.36
15	65	5007.10
15	65	5007.20
15	65	5007.90
15	65	5111.11
15	65	5111.19
15	65	5112.11
15	65	5112.19
15	65	5111.20
15	65	5111.30
15	65	5112.20
15	65	5112.30
15	65	5111.90
15	65	5112.90
15	65	5801.10
15	65	5309.11
15	65	5309.19
15	65	5309.21
15	65	5309.29
15	65	5310.10
15	65	5310.90
15	65	7019.40
15	65	7019.51
15	65	7019.52

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	7019.59
15	65	5809.00
15	65	5113.00
15	65	5311.00
15	65	5803.00
15	65	5801.90
15	65	5802.20
15	65	5802.30
15	65	6001.10
15	65	6001.21
15	65	6001.22
15	65	6001.29
15	65	6001.91
15	65	6001.92
15	65	6001.99
15	65	6002.40
15	65	6002.90
15	65	6003.10
15	65	6003.20
15	65	6003.30
15	65	6003.40
15	65	6003.90
15	65	6004.10
15	65	6004.90
15	65	6005.21
15	65	6005.22
15	65	6005.23
15	65	6005.24
15	65	6005.31
15	65	6005.32
15	65	6005.33
15	65	6005.34
15	65	6005.41
15	65	6005.42
15	65	6005.43
15	65	6005.44
15	65	6005.90
15	65	6006.10
15	65	6006.21
15	65	6006.22
15	65	6006.23
15	65	6006.24
15	65	6006.31
15	65	6006.32
15	65	6006.33

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	6006.34
15	65	6006.41
15	65	6006.42
15	65	6006.43
15	65	6006.44
15	65	6006.90
15	65	5806.10
15	65	5806.20
15	65	5806.31
15	65	5806.32
15	65	5806.39
15	65	5806.40
15	65	5807.10
15	65	5807.90
15	65	5606.00
15	65	5808.10
15	65	5808.90
15	65	5804.10
15	65	5804.21
15	65	5804.29
15	65	5804.30
15	65	5810.10
15	65	5810.91
15	65	5810.92
15	65	5810.99
15	65	5602.10
15	65	5602.21
15	65	5602.29
15	65	5602.90
15	65	5603.11
15	65	5603.12
15	65	5603.13
15	65	5603.14
15	65	5603.91
15	65	5603.92
15	65	5603.93
15	65	5603.94
15	65	5901.10
15	65	5901.90
15	65	5903.10
15	65	5903.20
15	65	5903.90
15	65	5906.10
15	65	5906.91
15	65	5906.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	5907.00
15	65	5905.00
15	65	5811.00
15	65	5607.21
15	65	5607.29
15	65	5607.41
15	65	5607.49
15	65	5607.50
15	65	5607.90
15	65	5608.11
15	65	5608.19
15	65	5608.90
15	65	5609.00
15	65	6501.00
15	65	6502.00
15	65	5601.10
15	65	5601.21
15	65	5601.22
15	65	5601.29
15	65	5601.30
15	65	5908.00
15	65	5911.10
15	65	5911.20
15	65	5911.31
15	65	5911.32
15	65	5911.40
15	65	5911.90
15	65	5604.10
15	65	5604.90
15	65	5909.00
15	65	5910.00
15	65	5902.10
15	65	5902.20
15	65	5902.90
15	65	6305.10
15	65	6305.20
15	65	6305.32
15	65	6305.33
15	65	6305.39
15	65	6305.90
15	65	6306.12
15	65	6306.19
15	65	6306.22
15	65	6306.29
15	65	6306.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	6306.40
15	65	6306.91
15	65	6306.99
15	65	6301.20
15	65	6301.30
15	65	6301.40
15	65	6301.90
15	65	6302.10
15	65	6302.21
15	65	6302.31
15	65	6302.22
15	65	6302.29
15	65	6302.32
15	65	6302.39
15	65	6302.40
15	65	6302.51
15	65	6302.53
15	65	6302.59
15	65	6302.60
15	65	6302.91
15	65	6302.93
15	65	6302.99
15	65	6303.12
15	65	6303.19
15	65	6303.91
15	65	6303.92
15	65	6303.99
15	65	6304.11
15	65	6304.19
15	65	6304.91
15	65	6304.92
15	65	6304.93
15	65	6304.99
15	65	5805.00
15	65	6307.10
15	65	6307.20
15	65	6307.90
15	65	6308.00
15	65	5904.10
15	65	5904.90
15	65	5701.10
15	65	5701.90
15	65	5702.10
15	65	5703.10
15	65	5703.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
15	65	5703.30
15	65	5703.90
15	65	5702.31
15	65	5702.41
15	65	5702.91
15	65	5702.32
15	65	5702.42
15	65	5702.92
15	65	5702.50
15	65	5702.20
15	65	5702.39
15	65	5702.49
15	65	5702.99
15	65	5704.10
15	65	5704.90
15	65	5705.00
16	27	3101.00
16	27	3102.50
16	27	2510.10
16	27	2510.20
16	27	2514.00
16	27	2515.11
16	27	2515.12
16	27	2515.20
16	27	2516.11
16	27	2516.12
16	27	2516.20
16	27	2516.90
16	27	2521.00
16	27	2520.10
16	27	2520.20
16	27	2505.10
16	27	2505.90
16	27	2517.10
16	27	2517.20
16	27	2517.30
16	27	2517.41
16	27	2517.49
16	27	2503.00
16	27	2502.00
16	27	7102.21
16	27	7102.29
16	27	7105.10
16	27	7105.90
16	27	2513.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
16	27	2513.10
16	27	2504.10
16	27	2504.90
16	27	2518.10
16	27	2518.20
16	27	2518.30
16	27	2519.10
16	27	2519.90
16	27	2507.00
16	27	2508.10
16	27	2508.30
16	27	2508.40
16	27	2508.50
16	27	2508.60
16	27	2508.70
16	27	2501.00
16	27	2524.10
16	27	2524.90
16	27	2506.10
16	27	2506.20
16	27	2525.10
16	27	2525.20
16	27	2525.30
16	27	2529.10
16	27	2529.30
16	27	2529.21
16	27	2529.22
16	27	2618.00
16	27	2619.00
16	27	2621.10
16	27	2621.90
16	27	2509.00
16	27	2511.10
16	27	2511.20
16	27	2526.10
16	27	2526.20
16	27	2528.10
16	27	2528.90
16	27	2512.00
16	27	2714.10
16	27	2714.90
16	27	2530.10
16	27	2530.20
16	27	2530.90
16	28	2601.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
16	28	2601.11
16	28	2601.12
16	28	7204.10
16	28	7204.21
16	28	7204.29
16	28	7204.30
16	28	7204.41
16	28	7204.50
16	28	7204.49
16	28	2603.00
16	28	7401.00
16	28	2604.00
16	28	7501.10
16	28	7501.20
16	28	2606.00
16	28	2818.20
16	28	2612.10
16	28	2612.20
16	28	2607.00
16	28	2608.00
16	28	2609.00
16	28	2602.00
16	28	2613.10
16	28	2613.90
16	28	2614.00
16	28	2615.10
16	28	2615.90
16	28	2610.00
16	28	2611.00
16	28	2605.00
16	28	2617.10
16	28	2617.90
16	28	2620.11
16	28	2620.19
16	28	2620.21
16	28	2620.29
16	28	2620.30
16	28	2620.40
16	28	2620.60
16	28	2620.91
16	28	2620.99
16	28	7404.00
16	28	7503.00
16	28	7602.00
16	28	7802.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
16	28	7902.00
16	28	8002.00
16	28	2616.10
16	28	2616.90
16	28	7112.92
16	28	7112.99
17	32	2701.11
17	32	2701.12
17	32	2701.19
17	32	2701.20
17	32	2702.10
17	32	2702.20
17	32	2703.00
17	32	2704.00
17	33	2709.00
17	33	2710.11
17	33	2710.19
17	33	2710.91
17	33	2710.99
17	33	2712.10
17	33	2712.20
17	33	2712.90
17	33	2706.00
17	33	2707.10
17	33	2707.20
17	33	2707.30
17	33	2707.40
17	33	2707.50
17	33	2707.91
17	33	2707.99
17	33	2708.10
17	33	2708.20
17	33	2713.20
17	33	2713.90
17	33	2713.11
17	33	2713.12
17	33	2715.00
17	34	2711.12
17	34	2711.13
17	34	2711.11
17	34	2711.21
17	34	2711.14
17	34	2711.19
17	34	2711.29
17	34	2705.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	51	2901.21
18	51	2901.22
18	51	2901.23
18	51	2901.24
18	51	2901.10
18	51	2901.29
18	51	2902.11
18	51	2902.20
18	51	2902.30
18	51	2902.41
18	51	2902.42
18	51	2902.43
18	51	2902.44
18	51	2902.50
18	51	2902.60
18	51	2902.70
18	51	2902.19
18	51	2902.90
18	51	2903.21
18	51	2903.22
18	51	2903.23
18	51	2903.29
18	51	2903.15
18	51	2903.11
18	51	2903.12
18	51	2903.13
18	51	2903.14
18	51	2903.19
18	51	2903.31
18	51	2903.39
18	51	2903.41
18	51	2903.42
18	51	2903.43
18	51	2903.44
18	51	2903.45
18	51	2903.46
18	51	2903.47
18	51	2903.49
18	51	2903.51
18	51	2903.52
18	51	2903.59
18	51	2903.61
18	51	2903.62
18	51	2903.69
18	51	2904.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	51	2904.20
18	51	2904.90
18	51	2905.11
18	51	2905.12
18	51	2905.13
18	51	2905.14
18	51	2905.16
18	51	2207.10
18	51	2207.20
18	51	3823.70
18	51	3823.11
18	51	3823.12
18	51	3823.13
18	51	3823.19
18	51	2905.17
18	51	2905.19
18	51	2905.22
18	51	2905.29
18	51	2905.31
18	51	1520.00
18	51	2905.45
18	51	2905.42
18	51	2905.43
18	51	2905.44
18	51	2905.32
18	51	2905.39
18	51	2905.41
18	51	2905.49
18	51	2905.51
18	51	2905.59
18	51	2906.11
18	51	2906.12
18	51	2906.13
18	51	2906.19
18	51	2906.21
18	51	2906.29
18	51	2907.11
18	51	2907.12
18	51	2907.13
18	51	2907.15
18	51	2907.19
18	51	2907.21
18	51	2907.22
18	51	2907.23
18	51	2907.29

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	51	2908.11
18	51	2908.19
18	51	2908.91
18	51	2908.99
18	51	2915.21
18	51	2915.29
18	51	2915.31
18	51	2915.32
18	51	2915.33
18	51	2915.36
18	51	2915.39
18	51	2916.13
18	51	2916.14
18	51	2915.11
18	51	2915.12
18	51	2915.13
18	51	2915.60
18	51	2915.70
18	51	2915.24
18	51	2915.40
18	51	2915.50
18	51	2915.90
18	51	2916.15
18	51	2916.11
18	51	2916.12
18	51	2916.19
18	51	2916.20
18	51	2916.31
18	51	2916.32
18	51	2916.34
18	51	2916.35
18	51	2916.36
18	51	2916.39
18	51	2917.14
18	51	2917.35
18	51	2917.32
18	51	2917.37
18	51	2917.20
18	51	2917.11
18	51	2917.12
18	51	2917.13
18	51	2917.19
18	51	2917.33
18	51	2917.34
18	51	2917.36

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	51	2917.39
18	51	2918.11
18	51	2918.12
18	51	2918.13
18	51	2918.14
18	51	2918.15
18	51	2918.16
18	51	2918.18
18	51	2918.19
18	51	2918.21
18	51	2918.22
18	51	2918.23
18	51	2918.29
18	51	2918.30
18	51	2918.91
18	51	2918.99
18	51	2921.11
18	51	2921.19
18	51	2921.21
18	51	2921.22
18	51	2921.29
18	51	2921.30
18	51	2921.41
18	51	2921.42
18	51	2921.43
18	51	2921.44
18	51	2921.45
18	51	2921.46
18	51	2921.49
18	51	2921.51
18	51	2921.59
18	51	2922.11
18	51	2922.12
18	51	2922.13
18	51	2922.14
18	51	2922.19
18	51	2922.21
18	51	2922.29
18	51	2922.31
18	51	2922.39
18	51	2922.41
18	51	2922.42
18	51	2922.43
18	51	2922.44
18	51	2922.49

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	51	2922.50
18	51	2924.11
18	51	2924.12
18	51	2924.19
18	51	2924.21
18	51	2924.23
18	51	2924.24
18	51	2924.29
18	51	2923.10
18	51	2923.20
18	51	2923.90
18	51	2925.11
18	51	2925.12
18	51	2925.19
18	51	2925.21
18	51	2925.29
18	51	2926.10
18	51	2926.20
18	51	2926.30
18	51	2926.90
18	51	2927.00
18	51	2928.00
18	51	2929.10
18	51	2929.90
18	51	2930.20
18	51	2930.30
18	51	2930.40
18	51	2930.50
18	51	2930.90
18	51	2931.00
18	51	2933.71
18	51	2933.72
18	51	2933.79
18	51	2932.21
18	51	2932.29
18	51	2932.11
18	51	2932.12
18	51	2932.13
18	51	2932.19
18	51	2932.91
18	51	2932.92
18	51	2932.93
18	51	2932.94
18	51	2932.95
18	51	2932.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	51	2933.11
18	51	2933.19
18	51	2933.21
18	51	2933.29
18	51	2933.31
18	51	2933.32
18	51	2933.33
18	51	2933.39
18	51	2933.41
18	51	2933.49
18	51	2933.52
18	51	2933.53
18	51	2933.54
18	51	2933.55
18	51	2933.59
18	51	2933.61
18	51	2933.69
18	51	2933.91
18	51	2933.99
18	51	2934.30
18	51	2934.10
18	51	2934.20
18	51	2934.91
18	51	2934.99
18	51	2935.00
18	51	2911.00
18	51	2910.10
18	51	2910.20
18	51	2910.30
18	51	2910.40
18	51	2910.90
18	51	2909.11
18	51	2909.19
18	51	2909.20
18	51	2909.30
18	51	2909.41
18	51	2909.43
18	51	2909.44
18	51	2909.49
18	51	2909.50
18	51	2909.60
18	51	2912.11
18	51	2912.12
18	51	2912.19
18	51	2912.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	51	2912.29
18	51	2912.30
18	51	2912.41
18	51	2912.42
18	51	2912.49
18	51	2912.50
18	51	2912.60
18	51	2914.11
18	51	2914.12
18	51	2914.13
18	51	2914.19
18	51	2913.00
18	51	2914.21
18	51	2914.22
18	51	2914.23
18	51	2914.29
18	51	2914.31
18	51	2914.39
18	51	2914.40
18	51	2914.50
18	51	2914.61
18	51	2914.69
18	51	2914.70
18	51	2919.10
18	51	2919.90
18	51	2920.11
18	51	2920.19
18	51	2920.90
18	51	3507.10
18	51	3507.90
18	51	2940.00
18	51	2942.00
18	52	2803.00
18	52	2804.10
18	52	2804.21
18	52	2804.29
18	52	2804.30
18	52	2804.40
18	52	2804.50
18	52	2804.70
18	52	2804.80
18	52	2804.90
18	52	2804.61
18	52	2804.69
18	52	2801.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	52	2801.20
18	52	2801.30
18	52	2802.00
18	52	2805.40
18	52	2805.11
18	52	2805.12
18	52	2805.19
18	52	2805.30
18	52	2806.10
18	52	2806.20
18	52	2807.00
18	52	2808.00
18	52	2809.10
18	52	2809.20
18	52	2810.00
18	52	2811.11
18	52	2811.19
18	52	2811.22
18	52	2811.21
18	52	2811.29
18	52	2812.10
18	52	2812.90
18	52	2813.10
18	52	2813.90
18	52	2817.00
18	52	2819.10
18	52	2819.90
18	52	2820.10
18	52	2820.90
18	52	2821.10
18	52	2821.20
18	52	2822.00
18	52	2823.00
18	52	2824.10
18	52	2824.90
18	52	2814.10
18	52	2814.20
18	52	2815.11
18	52	2815.12
18	52	2815.20
18	52	2815.30
18	52	2816.10
18	52	2816.40
18	52	2818.30
18	52	2818.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	52	2825.10
18	52	2825.20
18	52	2825.30
18	52	2825.40
18	52	2825.50
18	52	2825.60
18	52	2825.70
18	52	2825.80
18	52	2825.90
18	52	2826.12
18	52	2826.19
18	52	2826.30
18	52	2826.90
18	52	2827.10
18	52	2827.20
18	52	2827.31
18	52	2827.32
18	52	2827.35
18	52	2827.39
18	52	2827.41
18	52	2827.49
18	52	2827.51
18	52	2827.59
18	52	2827.60
18	52	2828.10
18	52	2828.90
18	52	2829.11
18	52	2829.19
18	52	2829.90
18	52	2830.10
18	52	2830.90
18	52	2831.10
18	52	2831.90
18	52	2832.10
18	52	2832.20
18	52	2832.30
18	52	2833.11
18	52	2833.19
18	52	2833.21
18	52	2833.22
18	52	2833.24
18	52	2833.25
18	52	2833.27
18	52	2833.29
18	52	2833.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	52	2833.40
18	52	2834.10
18	52	2834.21
18	52	2834.29
18	52	2835.10
18	52	2835.22
18	52	2835.24
18	52	2835.25
18	52	2835.26
18	52	2835.29
18	52	2835.31
18	52	2835.39
18	52	2836.20
18	52	2836.30
18	52	2836.40
18	52	2836.50
18	52	2836.60
18	52	2836.91
18	52	2836.92
18	52	2836.99
18	52	2837.11
18	52	2837.19
18	52	2837.20
18	52	2839.11
18	52	2839.19
18	52	2839.90
18	52	2840.11
18	52	2840.19
18	52	2840.20
18	52	2840.30
18	52	2842.10
18	52	2842.90
18	52	2841.30
18	52	2841.50
18	52	2841.61
18	52	2841.69
18	52	2841.70
18	52	2841.80
18	52	2841.90
18	52	2843.10
18	52	2843.21
18	52	2843.29
18	52	2843.30
18	52	2843.90
18	52	2847.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	52	2848.00
18	52	2849.10
18	52	2849.20
18	52	2849.90
18	52	2850.00
18	52	2852.00
18	52	2853.00
18	52	2844.10
18	52	2844.20
18	52	2844.30
18	52	2844.50
18	52	2844.40
18	52	2845.10
18	52	2845.90
18	52	2846.10
18	52	2846.90
18	53	3204.11
18	53	3204.12
18	53	3204.13
18	53	3204.14
18	53	3204.15
18	53	3204.16
18	53	3204.17
18	53	3204.19
18	53	3204.20
18	53	3204.90
18	53	3205.00
18	53	3201.10
18	53	3201.20
18	53	3201.90
18	53	3203.00
18	53	3202.10
18	53	3202.90
18	53	3206.11
18	53	3206.19
18	53	3206.20
18	53	3206.41
18	53	3206.42
18	53	3206.49
18	53	3206.50
18	53	3215.11
18	53	3215.19
18	53	3209.10
18	53	3209.90
18	53	3208.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	53	3208.20
18	53	3208.90
18	53	3210.00
18	53	3212.10
18	53	3212.90
18	53	3207.10
18	53	3207.20
18	53	3207.30
18	53	3207.40
18	53	3213.10
18	53	3213.90
18	53	3211.00
18	53	3214.10
18	53	3214.90
18	53	3814.00
18	55	3301.12
18	55	3301.13
18	55	3301.19
18	55	3301.24
18	55	3301.25
18	55	3301.29
18	55	3301.30
18	55	3301.90
18	55	3302.10
18	55	3302.90
18	55	3303.00
18	55	3304.10
18	55	3304.20
18	55	3304.30
18	55	3304.91
18	55	3304.99
18	55	3305.10
18	55	3305.20
18	55	3305.30
18	55	3305.90
18	55	3306.10
18	55	3306.20
18	55	3306.90
18	55	3307.10
18	55	3307.20
18	55	3307.30
18	55	3307.41
18	55	3307.49
18	55	3307.90
18	55	3401.11

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	55	3401.19
18	55	3401.20
18	55	3402.11
18	55	3402.12
18	55	3402.13
18	55	3402.19
18	55	3401.30
18	55	3402.20
18	55	3402.90
18	55	3405.10
18	55	3405.20
18	55	3405.30
18	55	3405.40
18	55	3405.90
18	56	3102.30
18	56	3102.29
18	56	3102.21
18	56	3102.60
18	56	3102.10
18	56	3102.80
18	56	3102.40
18	56	3102.90
18	56	3103.10
18	56	3103.90
18	56	3104.20
18	56	3104.30
18	56	3104.90
18	56	3105.20
18	56	3105.60
18	56	3105.30
18	56	3105.40
18	56	3105.51
18	56	3105.59
18	56	3105.10
18	56	3105.90
18	59	3808.91
18	59	3808.92
18	59	3808.93
18	59	3808.94
18	59	3808.50
18	59	3808.99
18	59	1108.11
18	59	1108.12
18	59	1108.13
18	59	1108.14

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	59	1108.19
18	59	1108.20
18	59	1109.00
18	59	3501.10
18	59	3501.90
18	59	3502.20
18	59	3502.90
18	59	3503.00
18	59	3504.00
18	59	3505.10
18	59	3505.20
18	59	3506.10
18	59	3506.91
18	59	3506.99
18	59	3601.00
18	59	3602.00
18	59	3603.00
18	59	3604.10
18	59	3604.90
18	59	3811.11
18	59	3811.19
18	59	3811.21
18	59	3811.29
18	59	3811.90
18	59	3819.00
18	59	3820.00
18	59	3403.11
18	59	3403.19
18	59	3403.91
18	59	3403.99
18	59	3803.00
18	59	3804.00
18	59	3805.10
18	59	3805.90
18	59	3806.10
18	59	3806.20
18	59	3806.30
18	59	3806.90
18	59	3807.00
18	59	3404.20
18	59	3404.90
18	59	3817.00
18	59	3818.00
18	59	3801.10
18	59	3801.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	59	3801.30
18	59	3801.90
18	59	3812.10
18	59	3802.10
18	59	3802.90
18	59	3821.00
18	59	3822.00
18	59	3815.11
18	59	3815.12
18	59	3815.19
18	59	3815.90
18	59	3809.10
18	59	3809.91
18	59	3809.92
18	59	3809.93
18	59	3812.20
18	59	3812.30
18	59	3813.00
18	59	3407.00
18	59	3810.10
18	59	3810.90
18	59	3824.40
18	59	3824.50
18	59	3824.10
18	59	3824.30
18	59	3824.60
18	59	3824.71
18	59	3824.72
18	59	3824.73
18	59	3824.74
18	59	3824.75
18	59	3824.76
18	59	3824.77
18	59	3824.78
18	59	3824.79
18	59	3824.81
18	59	3824.82
18	59	3824.83
18	59	3824.90
18	59	3825.10
18	59	3825.20
18	59	3825.30
18	59	3825.41
18	59	3825.49
18	59	3825.50

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
18	59	3825.61
18	59	3825.69
18	59	3825.90
19	54	2936.21
19	54	2936.22
19	54	2936.23
19	54	2936.24
19	54	2936.25
19	54	2936.26
19	54	2936.27
19	54	2936.28
19	54	2936.29
19	54	2936.90
19	54	2941.10
19	54	2941.20
19	54	2941.30
19	54	2941.40
19	54	2941.50
19	54	2941.90
19	54	2939.11
19	54	2939.19
19	54	2939.20
19	54	2939.30
19	54	2939.41
19	54	2939.42
19	54	2939.43
19	54	2939.49
19	54	2939.51
19	54	2939.59
19	54	2939.61
19	54	2939.62
19	54	2939.63
19	54	2939.69
19	54	2939.91
19	54	2939.99
19	54	2937.21
19	54	2937.22
19	54	2937.23
19	54	2937.29
19	54	2937.11
19	54	2937.12
19	54	2937.19
19	54	2937.31
19	54	2937.39
19	54	2937.50

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
19	54	2937.40
19	54	2937.90
19	54	2938.10
19	54	2938.90
19	54	3001.20
19	54	3001.90
19	54	3002.10
19	54	3002.20
19	54	3002.30
19	54	3002.90
19	54	3005.10
19	54	3005.90
19	54	3006.20
19	54	3006.30
19	54	3006.10
19	54	3006.40
19	54	3006.50
19	54	3006.60
19	54	3006.70
19	54	3006.91
19	54	3006.92
19	54	3003.10
19	54	3003.20
19	54	3004.10
19	54	3004.20
19	54	3003.31
19	54	3003.39
19	54	3004.31
19	54	3004.32
19	54	3004.39
19	54	3003.40
19	54	3004.40
19	54	3003.90
19	54	3004.50
19	54	3004.90
20	57	3901.10
20	57	3901.20
20	57	3901.30
20	57	3901.90
20	57	3903.11
20	57	3903.19
20	57	3903.20
20	57	3903.30
20	57	3903.90
20	57	3904.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
20	57	3904.21
20	57	3904.22
20	57	3904.30
20	57	3904.40
20	57	3904.50
20	57	3904.61
20	57	3904.69
20	57	3904.90
20	57	3907.10
20	57	3907.20
20	57	3907.30
20	57	3907.40
20	57	3907.50
20	57	3907.60
20	57	3907.91
20	57	3907.70
20	57	3907.99
20	57	3902.10
20	57	3902.20
20	57	3902.30
20	57	3902.90
20	57	3906.10
20	57	3906.90
20	57	3908.10
20	57	3908.90
20	57	3909.10
20	57	3909.20
20	57	3909.30
20	57	3909.40
20	57	3909.50
20	57	3912.11
20	57	3912.12
20	57	3912.20
20	57	3912.31
20	57	3912.39
20	57	3912.90
20	57	3905.12
20	57	3905.19
20	57	3905.21
20	57	3905.29
20	57	3905.30
20	57	3905.91
20	57	3905.99
20	57	3910.00
20	57	3913.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
20	57	3913.90
20	57	3911.10
20	57	3911.90
20	57	3914.00
20	57	3915.10
20	57	3915.20
20	57	3915.30
20	57	3915.90
20	58	3917.10
20	58	3917.21
20	58	3917.22
20	58	3917.23
20	58	3917.29
20	58	3917.31
20	58	3917.32
20	58	3917.33
20	58	3917.39
20	58	3917.40
20	58	3919.10
20	58	3919.90
20	58	3920.10
20	58	3920.20
20	58	3920.30
20	58	3920.43
20	58	3920.49
20	58	3920.51
20	58	3920.59
20	58	3920.61
20	58	3920.62
20	58	3920.63
20	58	3920.69
20	58	3920.71
20	58	3920.73
20	58	3920.79
20	58	3920.91
20	58	3920.92
20	58	3920.93
20	58	3920.94
20	58	3920.99
20	58	3921.11
20	58	3921.12
20	58	3921.13
20	58	3921.14
20	58	3921.19
20	58	3921.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
20	58	3916.10
20	58	3916.20
20	58	3916.90
21	66	2522.10
21	66	2522.20
21	66	2522.30
21	66	2523.10
21	66	2523.21
21	66	2523.29
21	66	2523.30
21	66	2523.90
21	66	6801.00
21	66	6803.00
21	66	6802.10
21	66	6802.21
21	66	6802.23
21	66	6802.29
21	66	6802.91
21	66	6802.92
21	66	6802.93
21	66	6802.99
21	66	6807.10
21	66	6807.90
21	66	6808.00
21	66	6811.40
21	66	6811.81
21	66	6811.82
21	66	6811.83
21	66	6811.89
21	66	6901.00
21	66	6902.10
21	66	6902.20
21	66	6902.90
21	66	3816.00
21	66	6904.10
21	66	6904.90
21	66	6905.10
21	66	6905.90
21	66	6906.00
21	66	6907.10
21	66	6907.90
21	66	6908.10
21	66	6908.90
21	66	6804.10
21	66	6804.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
21	66	6804.22
21	66	6804.23
21	66	6804.30
21	66	6805.10
21	66	6805.20
21	66	6805.30
21	66	6809.11
21	66	6809.19
21	66	6809.90
21	66	6810.11
21	66	6810.19
21	66	6810.91
21	66	6810.99
21	66	6814.10
21	66	6814.90
21	66	6815.10
21	66	6815.20
21	66	6815.91
21	66	6815.99
21	66	6806.10
21	66	6806.20
21	66	6806.90
21	66	6903.10
21	66	6903.20
21	66	6903.90
21	66	6812.80
21	66	6812.91
21	66	6812.92
21	66	6812.93
21	66	6812.99
21	66	6813.20
21	66	6813.81
21	66	6813.89
21	66	6909.11
21	66	6909.12
21	66	6909.19
21	66	6909.90
21	66	6914.10
21	66	6914.90
21	66	7001.00
21	66	7002.10
21	66	7002.20
21	66	7002.31
21	66	7002.32
21	66	7002.39

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
21	66	7004.20
21	66	7004.90
21	66	7005.10
21	66	7005.21
21	66	7005.29
21	66	7005.30
21	66	7003.12
21	66	7003.19
21	66	7003.20
21	66	7003.30
21	66	7007.11
21	66	7007.19
21	66	7007.21
21	66	7007.29
21	66	7009.10
21	66	7009.91
21	66	7009.92
21	66	7006.00
21	66	7008.00
21	66	7011.10
21	66	7011.20
21	66	7011.90
21	66	7015.10
21	66	7015.90
21	66	7019.31
21	66	7019.32
21	66	7019.39
21	66	7019.90
21	66	7016.90
21	66	7010.20
21	66	7010.90
21	66	7013.10
21	66	7013.22
21	66	7013.28
21	66	7013.33
21	66	7013.37
21	66	7013.41
21	66	7013.42
21	66	7013.49
21	66	7013.91
21	66	7013.99
21	66	7017.10
21	66	7017.20
21	66	7017.90
21	66	7010.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
21	66	7018.10
21	66	7018.20
21	66	7018.90
21	66	7016.10
21	66	7014.00
21	66	7020.00
21	66	6911.10
21	66	6911.90
21	66	6912.00
21	66	6913.10
21	66	6913.90
21	66	7101.10
21	66	7101.21
21	66	7101.22
21	66	7102.10
21	66	7102.31
21	66	7102.39
21	66	7103.10
21	66	7103.91
21	66	7103.99
21	66	7104.10
21	66	7104.20
21	66	7104.90
22	67	7201.10
22	67	7201.20
22	67	7201.50
22	67	7205.10
22	67	7205.21
22	67	7205.29
22	67	7203.10
22	67	7203.90
22	67	7202.11
22	67	7202.19
22	67	7202.21
22	67	7202.29
22	67	7202.30
22	67	7202.41
22	67	7202.49
22	67	7202.50
22	67	7202.60
22	67	7202.70
22	67	7202.80
22	67	7202.91
22	67	7202.92
22	67	7202.93

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	67	7202.99
22	67	7206.10
22	67	7206.90
22	67	7218.10
22	67	7224.10
22	67	7207.11
22	67	7207.12
22	67	7207.19
22	67	7207.20
22	67	7218.91
22	67	7218.99
22	67	7224.90
22	67	7208.10
22	67	7208.25
22	67	7208.26
22	67	7208.27
22	67	7208.36
22	67	7208.37
22	67	7208.38
22	67	7208.39
22	67	7208.40
22	67	7208.51
22	67	7208.52
22	67	7208.53
22	67	7208.54
22	67	7211.13
22	67	7211.14
22	67	7211.19
22	67	7209.15
22	67	7209.16
22	67	7209.17
22	67	7209.18
22	67	7209.25
22	67	7209.26
22	67	7209.27
22	67	7209.28
22	67	7211.23
22	67	7211.29
22	67	7208.90
22	67	7209.90
22	67	7211.90
22	67	7210.30
22	67	7212.20
22	67	7210.41
22	67	7210.49

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	67	7212.30
22	67	7210.11
22	67	7210.12
22	67	7212.10
22	67	7210.70
22	67	7212.40
22	67	7210.20
22	67	7210.50
22	67	7210.61
22	67	7210.69
22	67	7210.90
22	67	7212.50
22	67	7212.60
22	67	7225.11
22	67	7225.19
22	67	7226.11
22	67	7226.19
22	67	7226.20
22	67	7219.11
22	67	7219.12
22	67	7219.13
22	67	7219.14
22	67	7219.21
22	67	7219.22
22	67	7219.23
22	67	7219.24
22	67	7220.11
22	67	7220.12
22	67	7225.30
22	67	7225.40
22	67	7226.91
22	67	7219.31
22	67	7219.32
22	67	7219.33
22	67	7219.34
22	67	7219.35
22	67	7220.20
22	67	7225.50
22	67	7226.92
22	67	7219.90
22	67	7220.90
22	67	7225.91
22	67	7225.92
22	67	7225.99
22	67	7226.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	67	7213.10
22	67	7213.20
22	67	7221.00
22	67	7227.10
22	67	7213.91
22	67	7213.99
22	67	7227.20
22	67	7227.90
22	67	7214.20
22	67	7214.30
22	67	7222.11
22	67	7222.19
22	67	7214.91
22	67	7214.99
22	67	7228.30
22	67	7215.10
22	67	7215.50
22	67	7222.20
22	67	7228.50
22	67	7228.10
22	67	7228.20
22	67	7214.10
22	67	7215.90
22	67	7222.30
22	67	7228.40
22	67	7228.60
22	67	7228.80
22	67	7216.10
22	67	7216.21
22	67	7216.22
22	67	7216.31
22	67	7216.32
22	67	7216.33
22	67	7216.40
22	67	7216.50
22	67	7216.61
22	67	7216.69
22	67	7216.91
22	67	7216.99
22	67	7301.10
22	67	7301.20
22	67	7222.40
22	67	7228.70
22	67	7302.10
22	67	7302.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	67	7302.40
22	67	7302.90
22	67	7217.10
22	67	7217.20
22	67	7217.30
22	67	7217.90
22	67	7223.00
22	67	7229.20
22	67	7229.90
22	67	7303.00
22	67	7304.11
22	67	7304.19
22	67	7304.22
22	67	7304.23
22	67	7304.24
22	67	7304.29
22	67	7304.31
22	67	7304.39
22	67	7304.41
22	67	7304.49
22	67	7304.51
22	67	7304.59
22	67	7304.90
22	67	7305.11
22	67	7305.12
22	67	7305.19
22	67	7305.20
22	67	7305.31
22	67	7305.39
22	67	7305.90
22	67	7306.11
22	67	7306.19
22	67	7306.21
22	67	7306.29
22	67	7306.30
22	67	7306.40
22	67	7306.50
22	67	7306.61
22	67	7306.69
22	67	7306.90
22	67	7307.11
22	67	7307.19
22	67	7307.21
22	67	7307.22
22	67	7307.23

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	67	7307.29
22	67	7307.91
22	67	7307.92
22	67	7307.93
22	67	7307.99
22	68	7107.00
22	68	7106.91
22	68	7106.10
22	68	7106.92
22	68	7111.00
22	68	7110.11
22	68	7110.21
22	68	7110.31
22	68	7110.41
22	68	7110.19
22	68	7110.29
22	68	7110.39
22	68	7110.49
22	68	7402.00
22	68	7403.11
22	68	7403.12
22	68	7403.13
22	68	7403.19
22	68	7405.00
22	68	7403.21
22	68	7403.22
22	68	7403.29
22	68	7407.10
22	68	7407.21
22	68	7407.29
22	68	7408.11
22	68	7408.19
22	68	7408.21
22	68	7408.22
22	68	7408.29
22	68	7409.11
22	68	7409.19
22	68	7409.21
22	68	7409.29
22	68	7409.31
22	68	7409.39
22	68	7409.40
22	68	7409.90
22	68	7410.11
22	68	7410.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	68	7410.21
22	68	7410.22
22	68	7406.10
22	68	7406.20
22	68	7411.10
22	68	7411.21
22	68	7411.22
22	68	7411.29
22	68	7412.10
22	68	7412.20
22	68	7502.10
22	68	7502.20
22	68	7505.11
22	68	7505.12
22	68	7505.21
22	68	7505.22
22	68	7507.11
22	68	7507.12
22	68	7507.20
22	68	7504.00
22	68	7506.10
22	68	7506.20
22	68	7601.10
22	68	7601.20
22	68	7604.10
22	68	7604.21
22	68	7604.29
22	68	7605.11
22	68	7605.19
22	68	7605.21
22	68	7605.29
22	68	7606.11
22	68	7606.12
22	68	7606.91
22	68	7606.92
22	68	7607.11
22	68	7607.19
22	68	7607.20
22	68	7603.10
22	68	7603.20
22	68	7608.10
22	68	7608.20
22	68	7609.00
22	68	7801.91
22	68	7801.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	68	7801.10
22	68	7804.11
22	68	7804.19
22	68	7804.20
22	68	7901.11
22	68	7901.12
22	68	7901.20
22	68	7904.00
22	68	7905.00
22	68	7903.10
22	68	7903.90
22	68	8001.10
22	68	8001.20
22	68	8003.00
22	68	8101.10
22	68	8101.94
22	68	8101.97
22	68	8102.10
22	68	8102.94
22	68	8102.97
22	68	8103.20
22	68	8103.30
22	68	8104.20
22	68	8104.11
22	68	8104.19
22	68	8105.20
22	68	8105.30
22	68	8107.20
22	68	8107.30
22	68	8108.20
22	68	8108.30
22	68	8109.20
22	68	8109.30
22	68	8112.12
22	68	8112.13
22	68	8106.00
22	68	8110.10
22	68	8110.20
22	68	8110.90
22	68	8111.00
22	68	8112.21
22	68	8112.22
22	68	8112.29
22	68	8112.51
22	68	8112.52

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	68	8112.92
22	68	8113.00
22	69	7308.10
22	69	7308.20
22	69	7308.30
22	69	7308.40
22	69	7308.90
22	69	7610.10
22	69	7610.90
22	69	7309.00
22	69	7611.00
22	69	7310.10
22	69	7310.21
22	69	7310.29
22	69	7612.10
22	69	7612.90
22	69	7311.00
22	69	7613.00
22	69	7312.10
22	69	7312.90
22	69	7413.00
22	69	7614.10
22	69	7614.90
22	69	7313.00
22	69	7314.12
22	69	7314.14
22	69	7314.19
22	69	7314.20
22	69	7314.31
22	69	7314.39
22	69	7314.41
22	69	7314.42
22	69	7314.49
22	69	7314.50
22	69	7317.00
22	69	7318.11
22	69	7318.12
22	69	7318.13
22	69	7318.14
22	69	7318.15
22	69	7318.16
22	69	7318.19
22	69	7318.21
22	69	7318.22
22	69	7318.23

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	69	7318.24
22	69	7318.29
22	69	7415.10
22	69	7415.21
22	69	7415.29
22	69	7415.33
22	69	7415.39
22	69	7616.10
22	69	8201.10
22	69	8201.20
22	69	8201.30
22	69	8201.40
22	69	8201.50
22	69	8201.60
22	69	8201.90
22	69	8202.10
22	69	8203.10
22	69	8203.20
22	69	8203.30
22	69	8203.40
22	69	8204.11
22	69	8204.12
22	69	8204.20
22	69	8205.10
22	69	8205.20
22	69	8205.30
22	69	8205.40
22	69	8205.51
22	69	8205.59
22	69	8205.60
22	69	8205.70
22	69	8205.80
22	69	8205.90
22	69	8202.20
22	69	8202.31
22	69	8202.39
22	69	8202.40
22	69	8202.91
22	69	8202.99
22	69	8208.10
22	69	8208.20
22	69	8208.30
22	69	8208.40
22	69	8208.90
22	69	8209.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	69	8207.13
22	69	8207.19
22	69	8207.20
22	69	8207.30
22	69	8207.40
22	69	8207.50
22	69	8207.60
22	69	8207.70
22	69	8207.80
22	69	8207.90
22	69	8206.00
22	69	8212.10
22	69	8212.20
22	69	8212.90
22	69	8213.00
22	69	8214.10
22	69	8214.20
22	69	8214.90
22	69	8215.10
22	69	8215.20
22	69	8215.91
22	69	8215.99
22	69	8211.10
22	69	8211.91
22	69	8211.92
22	69	8211.93
22	69	8211.94
22	69	8211.95
22	69	7321.11
22	69	7321.12
22	69	7321.19
22	69	7321.81
22	69	7321.82
22	69	7321.89
22	69	7321.90
22	69	7323.91
22	69	7323.92
22	69	7323.93
22	69	7323.94
22	69	7323.99
22	69	7418.11
22	69	7418.19
22	69	7615.11
22	69	7615.19
22	69	7323.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	69	7324.10
22	69	7324.21
22	69	7324.29
22	69	7324.90
22	69	7418.20
22	69	7615.20
22	69	8210.00
22	69	8306.21
22	69	8306.29
22	69	8306.30
22	69	8301.10
22	69	8301.20
22	69	8301.30
22	69	8301.40
22	69	8301.50
22	69	8301.60
22	69	8301.70
22	69	8303.00
22	69	8302.10
22	69	8302.20
22	69	8302.30
22	69	8302.41
22	69	8302.42
22	69	8302.49
22	69	8302.50
22	69	8302.60
22	69	7315.20
22	69	7315.81
22	69	7315.82
22	69	7315.89
22	69	7315.90
22	69	7319.90
22	69	7319.20
22	69	7319.30
22	69	8308.10
22	69	8308.20
22	69	8308.90
22	69	7320.10
22	69	7320.20
22	69	7320.90
22	69	8307.10
22	69	8307.90
22	69	8306.10
22	69	8309.10
22	69	8309.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
22	69	8310.00
22	69	8311.10
22	69	8311.20
22	69	8311.30
22	69	8311.90
22	69	7316.00
22	69	7325.10
22	69	7325.91
22	69	7325.99
22	69	7326.11
22	69	7326.19
22	69	7326.20
22	69	7326.90
22	69	7419.10
22	69	7419.91
22	69	7419.99
22	69	7508.10
22	69	7508.90
22	69	7806.00
22	69	7907.00
22	69	8007.00
22	69	7616.91
22	69	7616.99
22	69	8105.90
22	69	8107.90
22	69	8108.90
22	69	8109.90
22	69	8101.96
22	69	8101.99
22	69	8102.95
22	69	8102.96
22	69	8102.99
22	69	8103.90
22	69	8104.30
22	69	8104.90
22	69	8112.19
22	69	8112.59
22	69	8112.99
23	71	8402.11
23	71	8402.12
23	71	8402.19
23	71	8402.20
23	71	8404.10
23	71	8404.20
23	71	8402.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	71	8404.90
23	71	8406.10
23	71	8406.81
23	71	8406.82
23	71	8406.90
23	71	8407.10
23	71	8409.10
23	71	8407.31
23	71	8407.32
23	71	8407.33
23	71	8407.34
23	71	8408.20
23	71	8407.21
23	71	8407.29
23	71	8408.10
23	71	8407.90
23	71	8408.90
23	71	8409.91
23	71	8409.99
23	71	8411.11
23	71	8411.12
23	71	8412.10
23	71	8411.21
23	71	8411.22
23	71	8411.81
23	71	8411.82
23	71	8411.91
23	71	8411.99
23	71	8501.10
23	71	8501.31
23	71	8501.32
23	71	8501.33
23	71	8501.34
23	71	8501.20
23	71	8501.40
23	71	8501.51
23	71	8501.52
23	71	8501.53
23	71	8501.61
23	71	8501.62
23	71	8501.63
23	71	8501.64
23	71	8502.40
23	71	8502.11
23	71	8502.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	71	8502.13
23	71	8502.20
23	71	8502.31
23	71	8502.39
23	71	8503.00
23	71	8410.11
23	71	8410.12
23	71	8410.13
23	71	8410.90
23	71	8401.10
23	71	8401.30
23	71	8401.40
23	71	8412.21
23	71	8412.31
23	71	8412.29
23	71	8412.39
23	71	8412.80
23	71	8412.90
23	72	8432.10
23	72	8432.30
23	72	8432.40
23	72	8432.21
23	72	8432.29
23	72	8432.80
23	72	8432.90
23	72	8433.11
23	72	8433.19
23	72	8433.51
23	72	8433.20
23	72	8433.30
23	72	8433.40
23	72	8433.52
23	72	8433.53
23	72	8433.59
23	72	8433.60
23	72	8437.10
23	72	8433.90
23	72	8434.10
23	72	8434.20
23	72	8434.90
23	72	8435.10
23	72	8436.21
23	72	8436.29
23	72	8436.10
23	72	8436.80

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	72	8435.90
23	72	8436.91
23	72	8436.99
23	72	8701.30
23	72	8701.10
23	72	8701.90
23	72	8429.11
23	72	8429.19
23	72	8429.20
23	72	8429.51
23	72	8429.52
23	72	8429.59
23	72	8429.30
23	72	8429.40
23	72	8430.31
23	72	8430.41
23	72	8430.50
23	72	8430.10
23	72	8430.20
23	72	8430.39
23	72	8430.49
23	72	8430.61
23	72	8430.69
23	72	8479.10
23	72	8431.41
23	72	8431.42
23	72	8431.43
23	72	8431.49
23	72	8452.10
23	72	8452.21
23	72	8452.29
23	72	8452.30
23	72	8452.40
23	72	8452.90
23	72	8444.00
23	72	8445.11
23	72	8445.12
23	72	8445.13
23	72	8445.19
23	72	8445.20
23	72	8445.30
23	72	8445.40
23	72	8448.20
23	72	8448.31
23	72	8448.32

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	72	8448.33
23	72	8448.39
23	72	8446.10
23	72	8446.21
23	72	8446.29
23	72	8446.30
23	72	8447.11
23	72	8447.12
23	72	8447.20
23	72	8447.90
23	72	8445.90
23	72	8449.00
23	72	8448.11
23	72	8448.19
23	72	8448.42
23	72	8448.49
23	72	8448.51
23	72	8448.59
23	72	8450.20
23	72	8451.10
23	72	8451.29
23	72	8451.30
23	72	8451.40
23	72	8451.50
23	72	8451.80
23	72	8453.10
23	72	8453.20
23	72	8453.80
23	72	8453.90
23	72	8450.90
23	72	8451.90
23	72	8439.10
23	72	8439.20
23	72	8439.30
23	72	8441.10
23	72	8441.20
23	72	8441.30
23	72	8441.40
23	72	8441.80
23	72	8439.91
23	72	8439.99
23	72	8441.90
23	72	8442.30
23	72	8442.50
23	72	8443.11

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	72	8443.12
23	72	8443.13
23	72	8443.14
23	72	8443.15
23	72	8443.16
23	72	8443.17
23	72	8443.19
23	72	8440.10
23	72	8440.90
23	72	8442.40
23	72	8443.91
23	72	8437.80
23	72	8437.90
23	72	8479.20
23	72	8438.10
23	72	8438.20
23	72	8438.30
23	72	8438.40
23	72	8438.50
23	72	8438.60
23	72	8438.80
23	72	8438.90
23	72	8464.10
23	72	8464.20
23	72	8464.90
23	72	8465.10
23	72	8465.91
23	72	8465.92
23	72	8465.93
23	72	8465.94
23	72	8465.95
23	72	8465.96
23	72	8465.99
23	72	8466.91
23	72	8466.92
23	72	8486.10
23	72	8486.20
23	72	8486.30
23	72	8486.40
23	72	8486.90
23	72	8474.10
23	72	8474.20
23	72	8474.31
23	72	8474.32
23	72	8474.39

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	72	8474.80
23	72	8474.90
23	72	8475.10
23	72	8475.21
23	72	8475.29
23	72	8477.10
23	72	8477.20
23	72	8477.30
23	72	8477.40
23	72	8477.51
23	72	8477.59
23	72	8477.80
23	72	8478.10
23	72	8479.30
23	72	8479.81
23	72	8401.20
23	72	8479.40
23	72	8479.50
23	72	8479.60
23	72	8479.82
23	72	8479.89
23	72	8475.90
23	72	8477.90
23	72	8478.90
23	72	8479.90
23	73	8456.10
23	73	8456.20
23	73	8456.30
23	73	8456.90
23	73	8457.10
23	73	8457.20
23	73	8457.30
23	73	8458.11
23	73	8458.91
23	73	8458.19
23	73	8458.99
23	73	8459.10
23	73	8459.21
23	73	8459.29
23	73	8459.31
23	73	8459.39
23	73	8459.40
23	73	8459.51
23	73	8459.59
23	73	8459.61

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	73	8459.69
23	73	8459.70
23	73	8460.11
23	73	8460.19
23	73	8460.21
23	73	8460.29
23	73	8460.31
23	73	8460.39
23	73	8460.40
23	73	8460.90
23	73	8461.20
23	73	8461.30
23	73	8461.40
23	73	8461.50
23	73	8461.90
23	73	8462.10
23	73	8462.21
23	73	8462.29
23	73	8462.31
23	73	8462.39
23	73	8462.41
23	73	8462.49
23	73	8462.91
23	73	8462.99
23	73	8463.10
23	73	8463.20
23	73	8463.30
23	73	8463.90
23	73	8466.10
23	73	8466.20
23	73	8466.30
23	73	8466.93
23	73	8466.94
23	73	8454.10
23	73	8454.20
23	73	8454.30
23	73	8454.90
23	73	8455.10
23	73	8455.21
23	73	8455.22
23	73	8455.30
23	73	8455.90
23	73	8515.11
23	73	8515.19
23	73	8515.21

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	73	8515.29
23	73	8515.31
23	73	8515.39
23	73	8515.80
23	73	8515.90
23	73	8468.10
23	73	8468.20
23	73	8468.80
23	73	8468.90
23	74	8416.10
23	74	8416.20
23	74	8416.30
23	74	8416.90
23	74	8514.10
23	74	8514.20
23	74	8514.30
23	74	8514.40
23	74	8514.90
23	74	8417.10
23	74	8417.20
23	74	8417.80
23	74	8417.90
23	74	8418.50
23	74	8418.61
23	74	8418.69
23	74	8418.91
23	74	8418.99
23	74	8415.10
23	74	8415.20
23	74	8415.81
23	74	8415.82
23	74	8415.83
23	74	8415.90
23	74	8405.10
23	74	8405.90
23	74	8419.40
23	74	8419.50
23	74	8419.60
23	74	8419.11
23	74	8419.19
23	74	8419.20
23	74	8419.31
23	74	8419.32
23	74	8419.39
23	74	8419.81

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	74	8419.89
23	74	8419.90
23	74	8413.11
23	74	8413.19
23	74	8413.30
23	74	8413.40
23	74	8413.50
23	74	8413.60
23	74	8413.70
23	74	8413.20
23	74	8413.81
23	74	8413.82
23	74	8413.91
23	74	8413.92
23	74	8414.10
23	74	8414.20
23	74	8414.30
23	74	8414.40
23	74	8414.80
23	74	8414.51
23	74	8414.59
23	74	8414.60
23	74	8421.11
23	74	8421.12
23	74	8421.19
23	74	8421.21
23	74	8421.22
23	74	8421.23
23	74	8421.31
23	74	8421.29
23	74	8421.39
23	74	8414.90
23	74	8421.91
23	74	8421.99
23	74	8427.10
23	74	8427.20
23	74	8427.90
23	74	8709.11
23	74	8709.19
23	74	8709.90
23	74	8425.11
23	74	8425.19
23	74	8425.31
23	74	8425.39
23	74	8426.11

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	74	8426.12
23	74	8426.19
23	74	8426.20
23	74	8426.30
23	74	8426.41
23	74	8426.49
23	74	8426.91
23	74	8426.99
23	74	8425.41
23	74	8425.42
23	74	8425.49
23	74	8428.20
23	74	8428.31
23	74	8428.32
23	74	8428.33
23	74	8428.39
23	74	8428.10
23	74	8428.40
23	74	8428.60
23	74	8428.90
23	74	8431.10
23	74	8431.20
23	74	8431.31
23	74	8431.39
23	74	8467.11
23	74	8467.19
23	74	8467.81
23	74	8467.89
23	74	8467.91
23	74	8467.92
23	74	8467.99
23	74	8422.19
23	74	8422.20
23	74	8422.30
23	74	8422.40
23	74	8422.90
23	74	8423.20
23	74	8423.30
23	74	8423.81
23	74	8423.82
23	74	8423.89
23	74	8423.10
23	74	8423.90
23	74	8424.10
23	74	8424.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	74	8424.30
23	74	8424.81
23	74	8424.89
23	74	8424.90
23	74	8420.10
23	74	8420.91
23	74	8420.99
23	74	8476.21
23	74	8476.29
23	74	8476.81
23	74	8476.89
23	74	8476.90
23	74	8482.10
23	74	8482.20
23	74	8482.30
23	74	8482.40
23	74	8482.50
23	74	8482.80
23	74	8482.91
23	74	8482.99
23	74	8481.10
23	74	8481.20
23	74	8481.30
23	74	8481.40
23	74	8481.80
23	74	8481.90
23	74	8483.10
23	74	8483.20
23	74	8483.30
23	74	7315.11
23	74	7315.12
23	74	7315.19
23	74	8483.40
23	74	8483.50
23	74	8483.60
23	74	8483.90
23	74	8480.10
23	74	8480.20
23	74	8480.30
23	74	8480.41
23	74	8480.49
23	74	8480.50
23	74	8480.60
23	74	8480.71
23	74	8480.79

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	74	8484.10
23	74	8484.20
23	74	8484.90
23	74	8487.10
23	74	8487.90
23	75	8469.00
23	75	8470.10
23	75	8470.21
23	75	8470.29
23	75	8470.30
23	75	8470.50
23	75	8470.90
23	75	8472.10
23	75	8472.30
23	75	8443.31
23	75	8443.32
23	75	8443.39
23	75	8443.99
23	75	8472.90
23	75	8471.30
23	75	8471.41
23	75	8471.49
23	75	8471.50
23	75	8471.60
23	75	8471.70
23	75	8471.80
23	75	8471.90
23	75	8473.50
23	75	8473.10
23	75	8473.40
23	75	8473.21
23	75	8473.29
23	75	8473.30
23	76	8528.41
23	76	8528.49
23	76	8528.51
23	76	8528.59
23	76	8528.61
23	76	8528.69
23	76	8528.71
23	76	8528.72
23	76	8528.73
23	76	8527.21
23	76	8527.29
23	76	8527.12

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	76	8527.13
23	76	8527.19
23	76	8527.91
23	76	8527.92
23	76	8527.99
23	76	8519.20
23	76	8519.30
23	76	8519.50
23	76	8519.81
23	76	8519.89
23	76	8521.10
23	76	8521.90
23	76	8517.11
23	76	8517.12
23	76	8517.18
23	76	8517.61
23	76	8517.62
23	76	8517.69
23	76	8517.70
23	76	8518.10
23	76	8518.21
23	76	8518.22
23	76	8518.29
23	76	8518.30
23	76	8518.40
23	76	8518.50
23	76	8525.50
23	76	8525.60
23	76	8526.10
23	76	8526.91
23	76	8526.92
23	76	8525.80
23	76	8518.90
23	76	8529.10
23	76	8529.90
23	76	8522.10
23	76	8522.90
23	77	8504.21
23	77	8504.22
23	77	8504.23
23	77	8504.31
23	77	8504.32
23	77	8504.33
23	77	8504.34
23	77	8504.40

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	77	8504.10
23	77	8504.50
23	77	8504.90
23	77	8534.00
23	77	8533.10
23	77	8533.21
23	77	8533.29
23	77	8533.31
23	77	8533.39
23	77	8533.40
23	77	8533.90
23	77	8535.10
23	77	8535.21
23	77	8535.29
23	77	8535.30
23	77	8535.40
23	77	8535.90
23	77	8536.10
23	77	8536.20
23	77	8536.30
23	77	8536.41
23	77	8536.49
23	77	8536.50
23	77	8536.70
23	77	8536.61
23	77	8536.69
23	77	8536.90
23	77	8537.10
23	77	8537.20
23	77	8538.10
23	77	8538.90
23	77	8544.11
23	77	8544.19
23	77	8544.20
23	77	8544.30
23	77	8544.42
23	77	8544.49
23	77	8544.60
23	77	8544.70
23	77	8546.10
23	77	8546.20
23	77	8546.90
23	77	8547.10
23	77	8547.20
23	77	8547.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	77	9018.11
23	77	9018.12
23	77	9018.13
23	77	9018.14
23	77	9018.19
23	77	9018.20
23	77	9022.12
23	77	9022.13
23	77	9022.14
23	77	9022.19
23	77	9022.21
23	77	9022.29
23	77	9022.30
23	77	9022.90
23	77	8450.11
23	77	8450.12
23	77	8450.19
23	77	8451.21
23	77	8418.10
23	77	8418.21
23	77	8418.29
23	77	8418.30
23	77	8418.40
23	77	8422.11
23	77	8510.10
23	77	8510.20
23	77	8510.90
23	77	8508.11
23	77	8508.19
23	77	8508.60
23	77	8508.70
23	77	8509.40
23	77	8509.80
23	77	8510.30
23	77	8509.90
23	77	8516.10
23	77	8516.21
23	77	8516.29
23	77	8516.31
23	77	8516.32
23	77	8516.33
23	77	8516.40
23	77	6301.10
23	77	8516.50
23	77	8516.60

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	77	8516.71
23	77	8516.72
23	77	8516.79
23	77	8516.80
23	77	8516.90
23	77	8540.11
23	77	8540.12
23	77	8540.20
23	77	8540.40
23	77	8540.50
23	77	8540.60
23	77	8540.71
23	77	8540.72
23	77	8540.79
23	77	8540.81
23	77	8540.89
23	77	8540.91
23	77	8540.99
23	77	8541.10
23	77	8541.21
23	77	8541.29
23	77	8541.30
23	77	8541.40
23	77	8541.50
23	77	8542.31
23	77	8542.32
23	77	8542.33
23	77	8542.39
23	77	8541.60
23	77	8541.90
23	77	8542.90
23	77	8506.10
23	77	8506.30
23	77	8506.40
23	77	8506.50
23	77	8506.60
23	77	8506.80
23	77	8507.10
23	77	8507.20
23	77	8507.30
23	77	8507.40
23	77	8507.80
23	77	8548.10
23	77	8548.90
23	77	8506.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	77	8507.90
23	77	8539.21
23	77	8539.22
23	77	8539.29
23	77	8539.31
23	77	8539.32
23	77	8539.39
23	77	8539.10
23	77	8539.41
23	77	8539.49
23	77	8539.90
23	77	8511.10
23	77	8511.20
23	77	8511.30
23	77	8511.40
23	77	8511.50
23	77	8511.80
23	77	8511.90
23	77	8512.10
23	77	8512.20
23	77	8512.30
23	77	8512.40
23	77	8512.90
23	77	8467.21
23	77	8467.22
23	77	8467.29
23	77	8532.10
23	77	8532.21
23	77	8532.22
23	77	8532.23
23	77	8532.24
23	77	8532.25
23	77	8532.29
23	77	8532.30
23	77	8532.90
23	77	8543.10
23	77	8543.20
23	77	8543.30
23	77	8543.70
23	77	8543.90
23	77	8505.11
23	77	8505.19
23	77	8505.20
23	77	8505.90
23	77	8530.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
23	77	8530.80
23	77	8530.90
23	77	8531.10
23	77	8531.20
23	77	8531.80
23	77	8531.90
23	77	8545.11
23	77	8545.19
23	77	8545.20
23	77	8545.90
24	35	2716.00
24	81	9406.00
24	81	7322.11
24	81	7322.19
24	81	7322.90
24	81	8403.10
24	81	8403.90
24	81	6910.10
24	81	6910.90
24	81	9405.10
24	81	8513.10
24	81	9405.20
24	81	9405.40
24	81	9405.50
24	81	9405.60
24	81	8513.90
24	81	9405.91
24	81	9405.92
24	81	9405.99
24	82	9401.10
24	82	9401.20
24	82	9401.51
24	82	9401.59
24	82	9401.30
24	82	9401.40
24	82	9401.61
24	82	9401.69
24	82	9401.71
24	82	9401.79
24	82	9401.80
24	82	9401.90
24	82	9404.10
24	82	9404.21
24	82	9404.29
24	82	9404.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	82	9404.90
24	82	9403.10
24	82	9403.20
24	82	9403.30
24	82	9403.40
24	82	9403.50
24	82	9403.60
24	82	9403.70
24	82	9403.81
24	82	9403.89
24	82	9403.90
24	83	4202.21
24	83	4202.22
24	83	4202.29
24	83	4202.11
24	83	4202.12
24	83	4202.19
24	83	9605.00
24	83	4202.31
24	83	4202.32
24	83	4202.39
24	83	4202.91
24	83	4202.92
24	83	4202.99
24	84	6201.11
24	84	6201.12
24	84	6201.13
24	84	6201.19
24	84	6201.91
24	84	6201.92
24	84	6201.93
24	84	6201.99
24	84	6203.11
24	84	6203.12
24	84	6203.19
24	84	6203.22
24	84	6203.23
24	84	6203.29
24	84	6203.31
24	84	6203.32
24	84	6203.33
24	84	6203.39
24	84	6203.41
24	84	6203.42
24	84	6203.43

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	84	6203.49
24	84	6205.20
24	84	6205.30
24	84	6205.90
24	84	6207.11
24	84	6207.19
24	84	6207.21
24	84	6207.22
24	84	6207.29
24	84	6207.91
24	84	6207.99
24	84	6202.11
24	84	6202.12
24	84	6202.13
24	84	6202.19
24	84	6202.91
24	84	6202.92
24	84	6202.93
24	84	6202.99
24	84	6204.11
24	84	6204.12
24	84	6204.13
24	84	6204.19
24	84	6204.21
24	84	6204.22
24	84	6204.23
24	84	6204.29
24	84	6204.31
24	84	6204.32
24	84	6204.33
24	84	6204.39
24	84	6204.41
24	84	6204.42
24	84	6204.43
24	84	6204.44
24	84	6204.49
24	84	6204.51
24	84	6204.52
24	84	6204.53
24	84	6204.59
24	84	6204.61
24	84	6204.62
24	84	6204.63
24	84	6204.69
24	84	6206.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	84	6206.20
24	84	6206.30
24	84	6206.40
24	84	6206.90
24	84	6208.11
24	84	6208.19
24	84	6208.21
24	84	6208.22
24	84	6208.29
24	84	6208.91
24	84	6208.92
24	84	6208.99
24	84	6101.20
24	84	6101.30
24	84	6101.90
24	84	6103.10
24	84	6103.22
24	84	6103.23
24	84	6103.29
24	84	6103.31
24	84	6103.32
24	84	6103.33
24	84	6103.39
24	84	6103.41
24	84	6103.42
24	84	6103.43
24	84	6103.49
24	84	6105.10
24	84	6105.20
24	84	6105.90
24	84	6107.11
24	84	6107.12
24	84	6107.19
24	84	6107.21
24	84	6107.22
24	84	6107.29
24	84	6107.91
24	84	6107.99
24	84	6102.10
24	84	6102.20
24	84	6102.30
24	84	6102.90
24	84	6104.13
24	84	6104.19
24	84	6104.22

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	84	6104.23
24	84	6104.29
24	84	6104.31
24	84	6104.32
24	84	6104.33
24	84	6104.39
24	84	6104.41
24	84	6104.42
24	84	6104.43
24	84	6104.44
24	84	6104.49
24	84	6104.51
24	84	6104.52
24	84	6104.53
24	84	6104.59
24	84	6104.61
24	84	6104.62
24	84	6104.63
24	84	6104.69
24	84	6106.10
24	84	6106.20
24	84	6106.90
24	84	6108.11
24	84	6108.19
24	84	6108.21
24	84	6108.22
24	84	6108.29
24	84	6108.31
24	84	6108.32
24	84	6108.39
24	84	6108.91
24	84	6108.92
24	84	6108.99
24	84	6209.20
24	84	6209.30
24	84	6209.90
24	84	6111.20
24	84	6111.30
24	84	6111.90
24	84	6210.10
24	84	6210.20
24	84	6210.40
24	84	6210.30
24	84	6210.50
24	84	6113.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	84	6110.11
24	84	6110.12
24	84	6110.19
24	84	6110.20
24	84	6110.30
24	84	6110.90
24	84	6109.10
24	84	6109.90
24	84	6212.10
24	84	6212.20
24	84	6212.30
24	84	6212.90
24	84	6211.11
24	84	6112.31
24	84	6112.39
24	84	6211.12
24	84	6112.41
24	84	6112.49
24	84	6211.20
24	84	6211.32
24	84	6211.33
24	84	6211.39
24	84	6211.41
24	84	6211.42
24	84	6211.43
24	84	6211.49
24	84	6112.11
24	84	6112.12
24	84	6112.19
24	84	6112.20
24	84	6114.20
24	84	6114.30
24	84	6114.90
24	84	6213.20
24	84	6213.90
24	84	6214.10
24	84	6214.20
24	84	6214.30
24	84	6214.40
24	84	6214.90
24	84	6215.10
24	84	6215.20
24	84	6215.90
24	84	6216.00
24	84	6217.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	84	6217.90
24	84	6115.10
24	84	6115.21
24	84	6115.22
24	84	6115.29
24	84	6115.30
24	84	6115.94
24	84	6115.95
24	84	6115.96
24	84	6115.99
24	84	6116.10
24	84	6116.91
24	84	6116.92
24	84	6116.93
24	84	6116.99
24	84	6117.10
24	84	6117.80
24	84	6117.90
24	84	4203.10
24	84	4203.29
24	84	4203.30
24	84	4203.40
24	84	3926.20
24	84	4015.11
24	84	4015.19
24	84	4015.90
24	84	4303.10
24	84	4303.90
24	84	4304.00
24	84	6504.00
24	84	6505.10
24	84	6505.90
24	84	6506.10
24	84	6506.91
24	84	6507.00
24	84	6506.99
24	87	9005.10
24	87	9005.80
24	87	9005.90
24	87	9012.10
24	87	9012.90
24	87	9011.10
24	87	9011.20
24	87	9011.80
24	87	9011.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	87	9013.10
24	87	9013.20
24	87	9013.80
24	87	9013.90
24	87	9018.41
24	87	9018.49
24	87	9018.31
24	87	9018.32
24	87	9018.39
24	87	9018.50
24	87	9018.90
24	87	9019.10
24	87	9019.20
24	87	9020.00
24	87	9402.10
24	87	9402.90
24	87	9028.10
24	87	9028.20
24	87	9028.30
24	87	9028.90
24	87	9029.10
24	87	9029.20
24	87	9029.90
24	87	9014.10
24	87	9014.20
24	87	9014.80
24	87	9014.90
24	87	9015.10
24	87	9015.20
24	87	9015.30
24	87	9015.40
24	87	9015.80
24	87	9015.90
24	87	9017.10
24	87	9017.20
24	87	9017.30
24	87	9017.80
24	87	9017.90
24	87	9031.10
24	87	9031.20
24	87	9031.41
24	87	9031.49
24	87	9031.80
24	87	9031.90
24	87	9026.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	87	9026.20
24	87	9026.80
24	87	9026.90
24	87	9027.10
24	87	9027.20
24	87	9027.30
24	87	9027.50
24	87	9027.80
24	87	9027.90
24	87	9016.00
24	87	9023.00
24	87	9024.10
24	87	9024.80
24	87	9024.90
24	87	9025.11
24	87	9025.19
24	87	9025.80
24	87	9025.90
24	87	9032.10
24	87	9032.20
24	87	9032.81
24	87	9032.89
24	87	9032.90
24	87	9030.10
24	87	9030.20
24	87	9030.31
24	87	9030.33
24	87	9030.40
24	87	9030.32
24	87	9030.39
24	87	9030.82
24	87	9030.84
24	87	9030.89
24	87	9030.90
24	87	9033.00
24	89	8710.00
24	89	9301.11
24	89	9301.19
24	89	9301.20
24	89	9301.90
24	89	9307.00
24	89	9302.00
24	89	9306.21
24	89	9306.29
24	89	9306.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	89	9306.90
24	89	9303.10
24	89	9303.20
24	89	9303.30
24	89	9303.90
24	89	9304.00
24	89	9305.10
24	89	9305.21
24	89	9305.29
24	89	9305.91
24	89	9305.99
24	89	4903.00
24	89	4905.91
24	89	4905.10
24	89	4905.99
24	89	4901.10
24	89	4901.91
24	89	4901.99
24	89	4902.10
24	89	4902.90
24	89	4908.10
24	89	4908.90
24	89	4909.00
24	89	4821.10
24	89	4821.90
24	89	4906.00
24	89	4907.00
24	89	4910.00
24	89	4904.00
24	89	4911.10
24	89	4911.91
24	89	4911.99
24	89	3923.21
24	89	3923.29
24	89	3923.10
24	89	3923.30
24	89	3923.40
24	89	3923.50
24	89	3923.90
24	89	3922.10
24	89	3922.20
24	89	3922.90
24	89	3925.10
24	89	3925.20
24	89	3925.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	89	3925.90
24	89	3918.10
24	89	3918.90
24	89	3924.10
24	89	3924.90
24	89	3926.10
24	89	3926.30
24	89	3926.40
24	89	3926.90
24	89	8715.00
24	89	9503.00
24	89	9504.10
24	89	9504.20
24	89	9504.30
24	89	9504.40
24	89	9504.90
24	89	9405.30
24	89	9505.10
24	89	9505.90
24	89	9508.10
24	89	9508.90
24	89	9507.10
24	89	9507.20
24	89	9507.30
24	89	9507.90
24	89	9506.70
24	89	9506.11
24	89	9506.12
24	89	9506.19
24	89	9506.21
24	89	9506.29
24	89	9506.31
24	89	9506.32
24	89	9506.39
24	89	9506.51
24	89	9506.59
24	89	4203.21
24	89	9506.91
24	89	9506.40
24	89	9506.61
24	89	9506.62
24	89	9506.69
24	89	9506.99
24	89	8304.00
24	89	8305.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	89	8305.20
24	89	8305.90
24	89	9608.10
24	89	9608.20
24	89	9608.31
24	89	9608.39
24	89	9608.40
24	89	9608.50
24	89	9608.60
24	89	9608.99
24	89	9608.91
24	89	9609.10
24	89	9609.20
24	89	9609.90
24	89	3215.90
24	89	9610.00
24	89	9611.00
24	89	9612.10
24	89	9612.20
24	89	9701.10
24	89	9701.90
24	89	9702.00
24	89	9703.00
24	89	9704.00
24	89	9705.00
24	89	9706.00
24	89	7117.11
24	89	7117.19
24	89	7117.90
24	89	7113.11
24	89	7113.19
24	89	7113.20
24	89	7114.11
24	89	7114.19
24	89	7114.20
24	89	7116.10
24	89	7116.20
24	89	7115.10
24	89	7115.90
24	89	9201.10
24	89	9201.20
24	89	9201.90
24	89	9202.10
24	89	9202.90
24	89	9205.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	89	9205.90
24	89	9206.00
24	89	9207.10
24	89	9207.90
24	89	9208.10
24	89	9208.90
24	89	8523.21
24	89	8523.29
24	89	8523.40
24	89	8523.51
24	89	8523.52
24	89	8523.59
24	89	8523.80
24	89	9209.30
24	89	9209.91
24	89	9209.92
24	89	9209.94
24	89	9209.99
24	89	9601.10
24	89	9601.90
24	89	9602.00
24	89	6702.10
24	89	6702.90
24	89	3406.00
24	89	3605.00
24	89	9613.10
24	89	9613.20
24	89	9613.80
24	89	3606.10
24	89	9613.90
24	89	9614.00
24	89	3606.90
24	89	6601.10
24	89	6601.91
24	89	6601.99
24	89	6602.00
24	89	6603.20
24	89	6603.90
24	89	9021.40
24	89	9021.10
24	89	9021.21
24	89	9021.29
24	89	9021.31
24	89	9021.39
24	89	9021.50

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
24	89	9021.90
24	89	4602.11
24	89	4602.12
24	89	4602.19
24	89	4602.90
24	89	9603.10
24	89	9603.21
24	89	9603.29
24	89	9603.30
24	89	9603.40
24	89	9603.50
24	89	9603.90
24	89	4601.21
24	89	4601.22
24	89	4601.29
24	89	4601.92
24	89	4601.93
24	89	4601.94
24	89	4601.99
24	89	9604.00
24	89	9616.20
24	89	9606.10
24	89	9606.21
24	89	9606.22
24	89	9606.29
24	89	9606.30
24	89	9607.11
24	89	9607.19
24	89	9607.20
24	89	9616.10
24	89	9618.00
24	89	9615.11
24	89	9615.19
24	89	9615.90
24	89	4206.00
24	89	6701.00
24	89	6703.00
24	89	6704.11
24	89	6704.19
24	89	6704.20
24	89	6704.90
24	89	8804.00
24	89	9617.00
25	88	9006.10
25	88	9006.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
25	88	9006.40
25	88	9006.51
25	88	9006.52
25	88	9006.53
25	88	9006.59
25	88	9006.61
25	88	9006.69
25	88	9006.91
25	88	9006.99
25	88	9007.11
25	88	9007.19
25	88	9007.20
25	88	9007.91
25	88	9007.92
25	88	9008.20
25	88	9008.10
25	88	9008.30
25	88	9008.40
25	88	9008.90
25	88	9010.10
25	88	9010.50
25	88	9010.60
25	88	9010.90
25	88	3707.10
25	88	3707.90
25	88	3701.10
25	88	3701.20
25	88	3701.30
25	88	3701.91
25	88	3701.99
25	88	3702.10
25	88	3702.31
25	88	3702.32
25	88	3702.39
25	88	3702.41
25	88	3702.42
25	88	3702.43
25	88	3702.44
25	88	3702.51
25	88	3702.52
25	88	3702.53
25	88	3702.54
25	88	3702.55
25	88	3702.56
25	88	3702.91

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
25	88	3702.93
25	88	3702.94
25	88	3702.95
25	88	3703.10
25	88	3703.20
25	88	3703.90
25	88	3704.00
25	88	3705.10
25	88	3705.90
25	88	3706.10
25	88	3706.90
25	88	9001.30
25	88	9001.40
25	88	9001.50
25	88	9001.10
25	88	9001.20
25	88	9001.90
25	88	9003.11
25	88	9003.19
25	88	9003.90
25	88	9004.10
25	88	9004.90
25	88	9002.11
25	88	9002.19
25	88	9002.20
25	88	9002.90
25	88	9101.11
25	88	9101.19
25	88	9101.21
25	88	9101.29
25	88	9101.91
25	88	9101.99
25	88	9102.11
25	88	9102.12
25	88	9102.19
25	88	9102.21
25	88	9102.29
25	88	9102.91
25	88	9102.99
25	88	9108.11
25	88	9108.12
25	88	9108.19
25	88	9108.20
25	88	9108.90
25	88	9104.00

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
25	88	9103.10
25	88	9103.90
25	88	9105.11
25	88	9105.19
25	88	9105.21
25	88	9105.29
25	88	9105.91
25	88	9105.99
25	88	9111.10
25	88	9111.20
25	88	9111.80
25	88	9111.90
25	88	9113.10
25	88	9113.20
25	88	9113.90
25	88	9106.10
25	88	9106.90
25	88	9107.00
25	88	9109.11
25	88	9109.19
25	88	9109.90
25	88	9112.20
25	88	9112.90
25	88	9110.11
25	88	9110.12
25	88	9110.19
25	88	9110.90
25	88	9114.10
25	88	9114.20
25	88	9114.30
25	88	9114.40
25	88	9114.90
26	781	8703.10
26	781	8703.21
26	781	8703.22
26	781	8703.23
26	781	8703.24
26	781	8703.31
26	781	8703.32
26	781	8703.33
26	781	8703.90
27	782	8704.10
27	782	8704.21
27	782	8704.22
27	782	8704.23

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
27	782	8704.31
27	782	8704.32
27	782	8704.90
27	782	8705.10
27	782	8705.20
27	782	8705.30
27	782	8705.40
27	782	8705.90
28	783	8702.10
28	783	8702.90
28	783	8701.20
29	784	8706.00
29	784	8707.10
29	784	8707.90
29	784	8708.10
29	784	8708.21
29	784	8708.29
29	784	8708.30
29	784	8708.40
29	784	8708.50
29	784	8708.70
29	784	8708.80
29	784	8708.91
29	784	8708.92
29	784	8708.93
29	784	8708.94
29	784	8708.95
29	784	8708.99
30	785	8711.10
30	785	8711.20
30	785	8711.30
30	785	8711.40
30	785	8711.50
30	785	8711.90
30	785	8712.00
30	785	8713.10
30	785	8713.90
30	785	8714.11
30	785	8714.19
30	785	8714.20
30	785	8714.91
30	785	8714.92
30	785	8714.93
30	785	8714.94
30	785	8714.95

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
30	785	8714.96
30	785	8714.99
31	786	8716.10
31	786	8716.20
31	786	8716.31
31	786	8716.39
31	786	8609.00
31	786	8716.40
31	786	8716.80
31	786	8716.90
32	791	8601.10
32	791	8601.20
32	791	8602.10
32	791	8602.90
32	791	8603.10
32	791	8603.90
32	791	8605.00
32	791	8604.00
32	791	8606.10
32	791	8606.30
32	791	8606.91
32	791	8606.92
32	791	8606.99
32	791	8608.00
32	791	8607.11
32	791	8607.12
32	791	8607.19
32	791	8607.21
32	791	8607.29
32	791	8607.30
32	791	8607.91
32	791	8607.99
33	792	8802.11
33	792	8802.12
33	792	8802.20
33	792	8802.30
33	792	8802.40
33	792	8802.60
33	792	8805.10
33	792	8805.21
33	792	8805.29
33	792	8801.00
33	792	8803.10
33	792	8803.20
33	792	8803.30

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
33	792	8803.90
34	793	8903.10
34	793	8903.91
34	793	8903.92
34	793	8903.99
34	793	8901.20
34	793	8902.00
34	793	8901.30
34	793	8901.90
34	793	8901.10
34	793	8906.10
34	793	8906.90
34	793	8908.00
34	793	8905.10
34	793	8905.20
34	793	8905.90
34	793	8904.00
34	793	8907.10
34	793	8907.90
35	05	0701.10
35	05	0701.90
35	05	0713.10
35	05	0713.20
35	05	0713.31
35	05	0713.32
35	05	0713.33
35	05	0713.39
35	05	0713.40
35	05	0713.50
35	05	0713.90
35	05	0702.00
35	05	0703.10
35	05	0703.20
35	05	0703.90
35	05	0704.10
35	05	0704.20
35	05	0704.90
35	05	0705.11
35	05	0705.19
35	05	0705.21
35	05	0705.29
35	05	0706.10
35	05	0706.90
35	05	0707.00
35	05	0708.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
35	05	0708.20
35	05	0708.90
35	05	0709.51
35	05	0709.59
35	05	0709.20
35	05	0709.30
35	05	0709.40
35	05	0709.60
35	05	0709.70
35	05	0709.90
35	05	0710.40
35	05	0710.10
35	05	0710.21
35	05	0710.22
35	05	0710.29
35	05	0710.30
35	05	0710.80
35	05	0710.90
35	05	0711.20
35	05	0711.40
35	05	0711.51
35	05	0711.59
35	05	0711.90
35	05	0714.10
35	05	0714.20
35	05	0714.90
35	05	1210.10
35	05	1210.20
35	05	1212.91
35	05	1212.99
35	05	0712.20
35	05	0712.31
35	05	0712.32
35	05	0712.33
35	05	0712.39
35	05	0712.90
35	05	1105.10
35	05	1105.20
35	05	1903.00
35	05	1106.10
35	05	1106.20
35	05	1106.30
35	05	2004.10
35	05	2004.90
35	05	2001.10

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
35	05	2001.90
35	05	2002.10
35	05	2002.90
35	05	2003.10
35	05	2003.20
35	05	2003.90
35	05	2005.20
35	05	2005.80
35	05	2005.40
35	05	2005.51
35	05	2005.59
35	05	2005.60
35	05	2005.70
35	05	2005.91
35	05	2005.99
35	05	0805.10
35	05	0805.20
35	05	0805.50
35	05	0805.40
35	05	0805.90
35	05	0803.00
35	05	0808.10
35	05	0806.10
35	05	0806.20
35	05	0804.20
35	05	0801.11
35	05	0801.19
35	05	0801.21
35	05	0801.22
35	05	0801.31
35	05	0801.32
35	05	0802.11
35	05	0802.12
35	05	0802.21
35	05	0802.22
35	05	0802.31
35	05	0802.32
35	05	0802.40
35	05	0802.50
35	05	0802.60
35	05	0802.90
35	05	0807.11
35	05	0807.19
35	05	0807.20
35	05	0808.20

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
35	05	0809.10
35	05	0809.20
35	05	0809.30
35	05	0809.40
35	05	0810.10
35	05	0810.20
35	05	0810.40
35	05	0804.30
35	05	0804.10
35	05	0804.40
35	05	0804.50
35	05	0810.50
35	05	0810.60
35	05	0810.90
35	05	0813.10
35	05	0813.20
35	05	0813.30
35	05	0813.40
35	05	0813.50
35	05	2007.91
35	05	2007.99
35	05	0812.10
35	05	0812.90
35	05	0814.00
35	05	0811.10
35	05	0811.20
35	05	0811.90
35	05	2008.11
35	05	2008.19
35	05	2008.20
35	05	2008.30
35	05	2008.50
35	05	2008.60
35	05	2008.70
35	05	2008.40
35	05	2008.80
35	05	2008.91
35	05	2008.99
35	05	2008.92
35	05	2009.11
35	05	2009.12
35	05	2009.19
35	05	2009.21
35	05	2009.29
35	05	2009.31

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
35	05	2009.39
35	05	2009.41
35	05	2009.49
35	05	2009.50
35	05	2009.61
35	05	2009.69
35	05	2009.71
35	05	2009.79
35	05	2009.80
35	05	2009.90
36	999	N/A
36	999	N/A
36	96	7118.10
36	97	7108.11
36	97	7108.12
36	97	7108.13
36	97	7109.00
36	97	7112.30
36	97	7112.91
36	I	7108.20
36	II	7118.90
37	121	2401.10
37	121	2401.20
37	121	2401.30
37	122	2402.10
37	122	2402.20
37	122	2402.90
37	122	2403.10
37	122	2403.91
37	122	2403.99
38	21	4101.20
38	21	4101.50
38	21	4101.90
38	21	4102.10
38	21	4102.21
38	21	4102.29
38	21	4115.20
38	21	4103.20
38	21	4103.30
38	21	4103.90
38	21	4301.10
38	21	4301.30
38	21	4301.60
38	21	4301.80
38	21	4301.90

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
38	61	4115.10
38	61	4104.11
38	61	4104.19
38	61	4104.41
38	61	4104.49
38	61	4107.11
38	61	4107.12
38	61	4107.19
38	61	4107.91
38	61	4107.92
38	61	4107.99
38	61	4105.10
38	61	4105.30
38	61	4112.00
38	61	4106.21
38	61	4106.22
38	61	4113.10
38	61	4106.31
38	61	4106.32
38	61	4113.20
38	61	4106.40
38	61	4113.30
38	61	4106.91
38	61	4106.92
38	61	4113.90
38	61	4114.10
38	61	4114.20
38	61	4201.00
38	61	4205.00
38	61	4302.11
38	61	4302.19
38	61	4302.20
38	61	4302.30
38	85	6401.10
38	85	6403.40
38	85	6402.12
38	85	6403.12
38	85	6402.19
38	85	6403.19
38	85	6404.11
38	85	6401.92
38	85	6401.99
38	85	6402.20
38	85	6402.91
38	85	6402.99

หมวดหมู่ผู้วิจัย จัดกลุ่ม	SITC 2/3 digits	HS 2007
38	85	6403.20
38	85	6403.51
38	85	6403.59
38	85	6403.91
38	85	6403.99
38	85	6405.10
38	85	6404.19
38	85	6404.20
38	85	6405.20
38	85	6405.90
38	85	6406.10
38	85	6406.20
38	85	6406.91
38	85	6406.99
999	99	9901.00
999	99	9902.00
999	99	9903.00
999	99	9905.00
999	99	9910.00
999	99	9911.00
999	99	9913.00
999	99	9914.00
999	99	9917.00
999	99	9918.00
999	99	9941.00
999	99	9942.00

หมายเหตุ: สินค้าที่ไม่ได้ระบุไว้ในระบบ SITC ขององค์การสหประชาชาติ
 ตอนที่ 99 คือ - ของที่ส่งออกและนำกลับเข้ามาภายใน 1 ปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะ
 - ของที่ส่งออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศ
 - ของที่นำเข้ามาพร้อมคนหรือนำเข้าชั่วคราว และส่งกลับออกไปภายใน
 ไม่เกิน 6 เดือน
 - ของส่วนตัวและของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้วที่เจ้าของนำเข้าพร้อมคน
 ในการย้ายภูมิลำเนา
 - ของที่ได้รับเอกสิทธิ ตามข้อผูกพันที่ไทยมีต่อองค์การสหประชาชาติ
 หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติต่อกัน
 - ของที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดฯ
 ว่าเป็นของที่นำเข้าเพื่อบริจาคเป็นการสาธารณกุศลแก่ประชาชนโดย
 ผ่านส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล หรือเป็นของที่นำเข้ามาเพื่อ
 ให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล

ข

ระบบราคาเกณฑ์

วิธีที่ 1 ราคาซื้อขายของที่นำเข้า คือ จำนวนเงินทั้งหมดตามความเป็นจริงที่ผู้ซื้อสินค้าได้จ่ายให้กับผู้ขายหรือผู้ผลิตในต่างประเทศ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ส่งเข้ามา ทั้งนี้ให้รวมถึงค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียม หรือต้นทุนต่างๆ ที่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้นำของเข้าเป็นผู้รับภาระ เช่น ค่านายหน้าจากการขาย ค่าภษณะบรรจุ รวมทั้งค่าวัสดุ ชิ้นส่วน ส่วนประกอบ เครื่องมือ แม่พิมพ์ แบบพิมพ์ ของใช้สิ้นเปลือง แบบแปลน และภาพร่าง นอกจากนี้ยังรวมถึงค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตต่าง ๆ ที่ผู้ซื้อสินค้าจ่ายให้ผู้ขายหรือจ่ายให้กับบุคคลที่สามด้วย แต่หากผู้ซื้อสินค้าไม่มีการจ่ายเงินสำหรับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นก็แปลว่าไม่มีการปรับราคา นั่นคือใช้ราคาตามที่ได้จ่ายจริงเป็นราคาศุลกากร อย่างไรก็ตามต้องคำนึงด้วยว่าราคาขายนั้นต้องไม่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการใช้ของหรือมีความสัมพันธ์กัน

วิธีที่ 2 ราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน หากวิธีที่ 1 ไม่สามารถใช้ได้เนื่องจาก เป็นของให้เปล่าไม่มีการซื้อขายเกิดขึ้นจริง หรือเป็นของที่เิ่มเข้ามาใช้ชั่วคราว หรือเช่า เช่าเข้ามา เป็นต้น การกำหนดราคาศุลกากรต้องตรวจสอบว่า เคยมีของที่เหมือนกันนำเข้ามาหรือไม่ และมีการตีราคาไว้เท่าใด หากพบว่าเคยมีราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน ให้ใช้ราคาซื้อขายของที่เหมือนกันนั้นเป็นราคาศุลกากร

▪ ภาคผนวก ข ระบบราคาแกตต์

วิธีที่ 3 ราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน วิธีนี้คล้ายกับวิธีที่ 2 กล่าวคือ ถ้าหากว่าไม่เคยมีการนำเข้าของที่เหมือนกันมาก่อนเลยก็ต้องนำวิธีที่ 3 มาใช้โดยตรวจสอบว่าเคยมีของที่คล้ายกันนำเข้ามาหรือไม่ หากว่ามีก็ให้ใช้ราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน มาใช้เป็นราคาศุลกากรสำหรับสินค้าที่นำเข้ามา

วิธีที่ 4 ราคาหักทอน หากไม่มีของที่เหมือนกันหรือที่คล้ายกันที่เคยนำเข้ามาก่อน ต้องตรวจสอบว่าของที่นำเข้ามาหรือของที่เหมือนกันหรือของที่คล้ายกัน ได้มีการขายต่อในประเทศไทยหรือไม่ หากว่ามีก็ให้ให้นำราคาที่ขายต่อนั้น มาหักทอนเอาค่านายหน้า หรือกำไรและค่าใช้จ่ายทั่วไปออกไป รวมทั้ง ค่าภาษีอากรที่จะต้องจ่าย หรือที่ได้จ่ายไปแล้ว และยังให้หักค่าขนส่ง ค่าประกันภัย ในประเทศไทยได้อีกด้วย หลังจากที่หักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เหล่านี้ออกไปแล้วก็จะได้เป็น “ราคาหักทอน” เพื่อใช้เป็นฐานคำนวณภาษีอากรต่อไป

วิธีที่ 5 ราคาคำนวณ หากไม่มีราคาหักทอนอีก ผู้นำเข้าสินค้าต้องให้ผู้ผลิต หรือผู้ขายในต่างประเทศส่งข้อมูลต้นทุนการผลิตของสินค้าโดยให้รวมเอาต้นทุน หรือมูลค่าของวัสดุ ส่วนประกอบ และการจัดทำ บวกด้วยกำไรและค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือขายของนั้นนอกจากนี้ให้บวกค่าประกันภัย และค่าขนส่งระหว่างประเทศด้วย เนื่องจากประเทศไทยใช้ฐานราคา C.I.F. เป็นเกณฑ์คำนวณค่าภาษีอากรราคาศุลกากรที่กำหนดตามวิธีนี้เรียกว่า “ราคาคำนวณ”

วิธีที่ 6 ราคาย้อนกลับ หากวิธีที่ 1 – 5 นำมาใช้แล้ว ยังไม่สามารถกำหนดราคาศุลกากรได้อีกวิธีสุดท้าย คือ ราคาย้อนกลับ ซึ่งเป็นวิธีที่ย้อนกลับไปหาว่า เคยมีราคาซื้อขายของที่นำเข้าตามวิธีที่ 1 รวมทั้งวิธีที่ 2 และ 3 ตามลำดับอีกด้วยว่ามีหรือไม่ หากว่าเคยมีแต่มีข้อกำหนด หรือ ข้อจำกัดบางประการที่ทำให้ใช้วิธีที่ 1 – 5 ไม่ได้ ก็ให้ตีความอย่างยืดหยุ่น หรือตีความอย่างกว้างขวางและสมเหตุสมผลมากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ใช้ราคาศุลกากรตามวิธีการที่ 1 – 5 ให้จงได้ ราคาศุลกากรที่กำหนดโดยวิธีนี้ จึงเรียกว่า “ราคาย้อนกลับ”

การยกเว้นอากรขาเข้าตามพิกัด อัตราศุลกากรภาค 4

การยกเว้นอากรในกรณีนี้เป็นกรยกเว้นเพราะเหตุแห่งฐานะพิเศษของบุคคล หรือเพราะเหตุแห่งสภาพหรือฐานะการใช้ หรือวัตถุประสงค์ในการนำเข้าหรือส่งออก ซึ่งได้กำหนดประเภทและเงื่อนไขของของที่ได้รับยกเว้นอากรไว้เป็นหมวดหมู่รวม 18 ประเภท สรุปได้ดังนี้

- ประเภทที่ 1 ของที่ส่งออก รวมทั้งของที่ส่งกลับออกไป ซึ่งนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใดและในเวลาที่ส่งออกนั้นได้รับใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาแล้ว
- ประเภทที่ 2 ของที่นำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งได้เสียอากรไว้ครบถ้วนแล้ว และภายหลังส่งกลับออกไปซ่อม ณ ต่างประเทศ หากนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปี หลังจากที่ได้รับใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาซึ่งได้ออกให้ในขณะที่ได้ส่งออกแล้ว
- ประเภทที่ 3 ของที่กล่าวไว้ข้างล่างนี้ ถ้านำเข้ามาพร้อมกับตนหรือนำเข้ามาเป็นการชั่วคราว และจะส่งกลับออกไปภายในไม่เกินหกเดือนนับตั้งแต่วันที่นำเข้ามา
- (ก) ของที่ใช้ในการแสดงละครหรือการแสดงอย่างอื่นที่คล้ายกัน ซึ่งผู้แสดงที่ท่องเที่ยวเข้ามา
- (ข) เครื่องประกอบและของใช้ในการทดลอง หรือการแสดงเพื่อวิทยาศาสตร์ หรือการศึกษา ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาเพื่อจัดการทดลองหรือแสดง

▪ ภาคผนวก ค การยกเว้นอากรขาเข้าตามพิกัดอัตราศุลกากรภาค 4

- (ค) รถสำหรับเดินบนถนน เรือ และอากาศยาน บรรดาที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตน
- (ง) เครื่องถ่ายรูปและเครื่องบันทึกเสียง ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาเพื่อใช้ถ่ายรูปหรือบันทึกเสียงต่างๆ แต่ฟิล์มและแผ่นสำหรับถ่ายรูปหรือสิ่งที่ใช้บันทึกเสียงซึ่งนำมาใช้ในการนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและปริมาณที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด
- (จ) อาวุธปืนและกระสุนปืน ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวนำเข้ามาพร้อมกับตน
- (ฉ) ของที่นำเข้ามาเป็นการชั่วคราว โดยมุ่งหมายจะแสดงในงานสาธารณะที่เปิดให้ประชาชนดูได้ทั่วไป
- (ช) ของที่นำเข้ามาเพื่อซ่อม แต่ต้องปฏิบัติภายในเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด
- (ซ) ตัวอย่างสินค้า นอกจากที่ระบุไว้ในประเภทที่ 14 ซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว นำเข้ามาพร้อมตน และมีสภาพซึ่งเมื่อจะส่งกลับออกไปสามารถตรวจได้แน่นอนว่าเป็นของอันเดียวกับที่นำเข้ามา แต่ต้องมีปริมาณหรือค่า ซึ่งเมื่อรวมกันเข้าแล้วไม่เกินกว่าที่จะเห็นได้ว่าเป็นตัวอย่างตามธรรมดา
- (ฌ) เครื่องมือและสิ่งประกอบ สำหรับงานก่อสร้าง งานพัฒนาการ รวมทั้งกิจการชั่วคราวอย่างอื่น ตามที่อธิบดีกรมศุลกากรจะเห็นสมควร

ประเภทที่ 4 รางวัลและเหรียญตราที่ทางต่างประเทศมอบให้แก่บุคคลที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อเป็นเกียรติในความดีเด่นทางศิลปะ วรรณกรรม วิทยาศาสตร์ การกีฬา หรือบริการสาธารณะ หรือเพื่อเป็นเกียรติประวัติในความสำเร็จหรือพฤติกรรมอันเป็นสาธารณประโยชน์

ประเภทที่ 5 ของส่วนตัวที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตนสำหรับใช้เองหรือใช้ในวิชาชีพและมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ เว้นแต่รถยนต์ อาวุธปืนและกระสุนปืน และเสปียง แต่สุรา บุหรี่ ซิการ์ หรือยาเส้น ซึ่งเป็นของส่วนตัวที่ผู้เดินทางนำเข้ามาพร้อมกับตนนั้น อธิบดีกรมศุลกากรอาจออกข้อกำหนดยกเว้นอากรให้ได้ตามที่เห็นสมควรเป็นแห่งๆ ไป แต่ต้องไม่เกินปริมาณดังนี้

▪ ภาคผนวก ค การยกเว้นอากรขาเข้าตามพิกัดอัตราศุลกากรภาค 4

- (ก) บุหรี่สองร้อยมวน หรือซิการ์หรือยาเส้นอย่างละสองร้อยห้าสิบกกรัม หรือหลายชนิดรวมกันมีน้ำหนักทั้งหมดสองร้อยห้าสิบกกรัม แต่ทั้งนี้บุหรี่ต้องไม่เกินสองร้อยมวน
- (ข) สุราหนึ่งลิตร
- ประเภทที่ 6 ของใช้ในบ้านเรือนที่ใช้แล้ว ที่เจ้าของนำเข้ามาพร้อมกับตนเองในการย้ายภูมิลำเนา และมีจำนวนพอสมควรแก่ฐานะ
- ประเภทที่ 7 ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของอากาศยานหรือเรือ รวมทั้งวัสดุที่นำเข้ามาเพื่อใช้ซ่อมหรือสร้างอากาศยานหรือเรือ หรือส่วนของอากาศยานหรือเรือ ดังกล่าว
- ประเภทที่ 8 น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหยอดเครื่อง และสิ่งที่ใช้ในการหล่อลื่นที่เติมในอากาศยาน หรือในเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์ ซึ่งศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว
- ประเภทที่ 9 พืชผลที่ผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยปลูกในเกาะดอนและที่ชายตลิ่งแม่น้ำซึ่งกั้นเขตแดนประเทศไทย
- ประเภทที่ 10 ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ต่อองค์การสหประชาชาติ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญาฉบับนานาประเทศ หรือทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติต่อกันโดยอัยาศัยไมตรี
- ประเภทที่ 11 นอกจากรถยนต์ตามประเภทที่ 8703.10 8703.21 8703.222 8703.229 8703.232 8703.239 8703.242 8703.249 8703.312 8703.319 8703.322 8703.329 8703.332 8703.339 8703.90 8704.211 8704.311 และ 8704.901 ในภาค 2 ของที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังว่าเป็นของที่นำเข้ามาหรือส่งออกเพื่อบริจาดเป็นการสาธารณกุศลแก่ประชาชนโดยผ่านส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล หรือเป็นของที่นำเข้ามาเพื่อให้แก่ส่วนราชการหรือองค์การสาธารณกุศล
- ประเภทที่ 12 ของที่นำเข้ามาโดยทางไปรษณีย์ ซึ่งแต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกินห้าร้อยบาท
- ประเภทที่ 13 ยุทธภัณฑ์ที่ใช้ในทางราชการ
- ประเภทที่ 14 ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้แต่เพียงเป็นตัวอย่างและไม่มีราคาในทางการค้า

▪ ภาคผนวก ค การยกเว้นอากรขาเข้าตามพิกัดอัตราศุลกากรภาค 4

- ประเภทที่ 15 ภาชนะบรรจุของชนิดที่ใช้บรรจุของเพื่อความสะอาดหรือความปลอดภัยในการขนส่งระหว่างประเทศ ที่เรียกว่า “คอนเทนเนอร์” ซึ่งนำเข้ามาและจะส่งกลับออกไป ไม่ว่าจะโดยมีของบรรจุอยู่หรือไม่ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด
- ประเภทที่ 16 ของที่นำเข้ามาสำหรับคนพิการใช้โดยเฉพาะ หรือใช้ในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
- ประเภทที่ 17 ของที่พิสูจน์ให้เป็นที่พอใจของอธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมอบหมายว่าเป็นของที่จำเป็นต้องนำเข้ามาเพื่อใช้ในการประชุมระหว่างประเทศ และมีปริมาณพอสมควรแก่การนั้น ทั้งนี้ผู้นำของเข้าจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมอบหมายกำหนด
- ประเภทที่ 18 ของส่งออกซึ่งพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจอธิบดีกรมศุลกากรว่าเป็นของที่ได้นำเข้ามาไม่เกินสองปี และยังมีได้เปลี่ยนแปลงลักษณะหรือรูปแต่ประการใด

กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (RULES OF ORIGIN)

ในการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) มีประเด็นสำคัญที่แต่ละประเทศจะต้องพิจารณาร่วมกันคือ การกำหนดเงื่อนไขแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin) ซึ่งจะกำหนดเงื่อนไขของสินค้าที่จะได้รับหรือไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากการจัดทำ FTA ตามเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์การได้แหล่งกำเนิดสินค้า

การกำหนดเกณฑ์ในการพิสูจน์แหล่งกำเนิดสินค้านี้มี 3 เกณฑ์ที่ใช้โดยทั่วไป ได้แก่

1. การใช้วัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly Obtained: WO) สินค้าที่ได้เกณฑ์นี้จะต้องใช้วัตถุดิบภายในประเทศนั้นทั้งหมด หรือเป็นสินค้าที่ผลิตได้ตามธรรมชาติ ไม่มีการใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศ ส่วนมากการกำหนดเกณฑ์แบบ WO จะใช้กับสินค้าทางการเกษตร สัตว์มีชีวิต และสินแร่

▪ กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (RULES OF ORIGIN)

2. การแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation: ST) เป็นการกำหนดเงื่อนไขในการแปรสภาพวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตสินค้าและส่งออก โดยกำหนดให้การแปรสภาพต้องมีเงื่อนไขดังนี้
 - มีการเปลี่ยนแปลงเลขพิกัดศุลกากร (Change in tariff classification) ของ Output (Change of Chapter: CC, Change of Tariff Heading: CTH, Change of Tariff Sub Heading: CTSH)
 - มีมูลค่าสูงขึ้น (Change in value added) โดยกำหนดสัดส่วนเป็นมูลค่าการผลิตที่สูงขึ้น
 - มีการแปรรูปจากวัตถุดิบเป็นสินค้าด้วยกระบวนการผลิตตามเกณฑ์ที่กำหนด (Change in Processing) ทั้งนี้ หากมีการแปรรูปเพียงเล็กน้อยจะไม่นับว่าได้แหล่งกำเนิดสินค้า เช่น การรักษาสภาพก่อนขนส่งสินค้า การบรรจุหีบห่อเพื่อขาย การอบรมควันอาหาร การเติมเครื่องเทศหรือน้ำตาลให้หวาน เป็นต้น
3. การกำหนดสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในประเทศ (Local Content: LC) เป็นการกำหนดสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในประเทศเป็นร้อยละของมูลค่า ปริมาตร น้ำหนัก คุณลักษณะ หรือมาตรวัดอื่นๆ ตามที่ได้ตกลงกัน โดยกำหนดสัดส่วนสูงสุดของวัตถุดิบนำเข้า หรือสัดส่วนต่ำสุดของวัตถุดิบภายในประเทศที่ใช้การผลิตสินค้าที่จะถือว่าประเทศนั้นๆ เป็นแหล่งกำเนิด

ตารางแสดงอัตราภาษี รายกลุ่มสินค้า รายประเทศ

- ตารางแสดงอัตราภาษี รายกลุ่มสินค้า รายประเทศ
-

อัตราภาษี: ประเทศเกาหลี

หมวดที่ผู้วิจัยจัดกลุ่ม	MFN rate	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
1	11.91	9.57	6.82	5.29	5.10	4.91	4.91	4.91	4.91	3.96	3.96
3	29.34	9.79	4.81	0.01	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00
4	5.43	5.05	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	4.82	26.67	23.33	20.00	16.67	13.33	10.00	6.67	3.33	0.00	0.00
6	25.99	21.51	15.88	10.19	5.10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7	11.25	5.53	3.41	0.33	0.26	0.18	0.13	0.09	0.04	0.00	0.00
8	8.52	8.41	7.53	7.50	7.49	7.48	7.48	7.48	7.48	4.11	4.11
9	51.63	4.68	3.50	2.31	1.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
10	59.02	48.00	36.00	24.00	12.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
12	7.10	5.48	3.32	0.43	0.40	0.36	0.36	0.36	0.36	0.15	0.15
13	16.10	10.89	5.24	0.83	0.41	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
14	7.27	4.99	1.41	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
15	6.62	5.88	1.34	0.76	0.39	0.02	0.02	0.02	0.02	0.01	0.01
16	1.24	1.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
17	9.42	1.17	0.69	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
18	4.04	3.09	0.68	0.53	0.47	0.41	0.36	0.30	0.25	0.12	0.07
19	7.26	3.40	1.82	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
20	5.03	2.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
21	8.29	5.15	2.36	0.40	0.34	0.28	0.28	0.28	0.28	0.26	0.26
22	4.07	4.54	3.66	3.44	3.36	3.32	3.22	3.12	2.48	1.40	0.90
23	5.34	5.01	2.83	1.69	1.66	1.45	1.45	1.45	1.45	0.67	0.67
24	9.44	8.46	5.17	2.38	1.52	0.57	0.55	0.53	0.50	0.15	0.12
25	9.10	6.10	2.75	0.06	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
26	53.68	4.25	2.96	1.36	0.68	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
27	21.17	12.44	10.26	7.44	7.44	7.44	7.44	7.44	7.44	5.95	5.95
28	40.43	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	32.00	32.00
29	17.92	29.19	28.38	27.58	26.78	25.97	25.97	25.97	25.97	20.78	20.78
30	32.85	33.72	29.98	26.21	22.52	18.83	18.83	18.83	18.83	15.61	15.61
31	8.38	6.97	2.44	1.38	0.84	0.30	0.30	0.30	0.30	0.24	0.24
32	7.76	5.00	1.06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
33	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
34	10.00	5.00	3.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
35	35.88	10.55	5.51	0.48	0.24	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
36	17.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
37	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
38	9.21	7.62	5.25	4.33	3.60	2.86	2.85	2.83	2.81	2.80	2.57

ตารางแสดงอัตราการใช้สิทธิ รายกลุ่มสินค้า รายประเทศ

อัตราการใช้สิทธิ: สหภาพยุโรป

หมวดหมู่ผู้วิจัยจัดกลุ่ม	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	5.0%	6.0%
4	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
6	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
8	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
9	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	5.0%
10	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
12	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	5.0%	6.0%	7.0%
13	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
14	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	5.0%	6.0%
15	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
16	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	5.0%
17	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
18	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
19	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
20	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
21	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
22	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	5.0%	6.0%	7.0%
23	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	5.0%	6.0%	7.0%
24	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
25	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
26	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
27	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
28	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
29	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
30	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	5.0%	6.0%	7.0%
31	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	5.0%	6.0%
32	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
33	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
34	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
35	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%
36	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
37	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
38	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%	9.0%

ช

การทดสอบ Integrating order ของ ข้อมูล Time series

○ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

ในการทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series นั้น สามารถทำได้โดยทดสอบ Unit root ของข้อมูล ซึ่งเป็นการพิจารณาคุณสมบัติ stationary ของข้อมูล โดยตั้งสมมติฐานในการทดสอบ ดังนี้

$$H_0 : \rho = 1$$

$$H_1 : \rho < 1$$

ทั้งนี้ หากข้อมูล Time series นั้น ทดสอบ Unit root และพบว่าข้อมูลมีคุณสมบัติเป็น stationary (reject H_0) จะสามารถสรุปได้ว่าข้อมูลนั้นมี Integrating order ที่ 0 หรือ I(0) อย่างไรก็ตาม ข้อมูล Time series ที่ทดสอบ Unit root แล้วพบว่าข้อมูลมีคุณสมบัติเป็น non-stationary (accept H_0) สามารถที่จะพิจารณาต่อไปได้ว่าข้อมูลนั้นมีคุณสมบัติ stationary หรือเป็น Integrating order ณ ระดับใดได้ โดยทำการ difference ข้อมูล หากทำการ first difference ข้อมูล แล้วทดสอบ Unit root และพบว่าข้อมูลมีคุณสมบัติเป็น stationary (reject H_0) จะสามารถสรุปได้ว่าข้อมูลนั้นมี Integrating order ที่ 1 หรือ I(1)

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

การทดสอบ Unit root ในโปรแกรม EViews นั้น สามารถเลือกใช้การทดสอบทางสถิติได้หลายวิธี เช่น The Augmented Dickey-Fuller (ADF) Test, Dickey-Fuller Test with GLS Detrending (DFGLS), The Phillips-Perron (PP) Test, The Kwiatkowski, Phillips, Schmidt, and Shin (KPSS) Test, Elliot, Rothenberg, and Stock Point Optimal (ERS) Test และ Ng and Perron (NP) Tests โดยในการศึกษานี้ ได้เลือกใช้ The Augmented Dickey-Fuller (ADF) Test ในการทดสอบข้อมูล ในขั้นแรกจะต้องมีการกำหนดตัวแปรภายนอกที่จะใช้ร่วมในการทดสอบว่าภายในสมการนั้นจะมีค่าคงที่ (constant) หรือ ค่าแนวโน้ม (linear time trend) หรือมีทั้งสองตัวแปรภายในสมการ ซึ่งโดยทั่วไปมักกำหนดให้มีทั้งค่าคงที่และค่าแนวโน้มอยู่ในสมการ ขั้นตอนต่อมาคือการกำหนดจำนวน lag length ซึ่งในโปรแกรม EViews สามารถเลือกที่จะกำหนด lag length ได้ทั้งแบบอัตโนมัติและแบบกำหนดค่าเอง ทั้งนี้ สามารถสรุปผลการทดสอบ Integrating order ของตัวแปรต่างๆ ในแบบจำลองได้ ดังนี้

- ตัวแปร **BENZINE_Q** เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
BENZINE_Q	-1.2088	0.2039
D(BENZINE_Q)	-2.8276	0.0059
Test critical values:	1% level	-2.6272
	5% level	-1.9499
	10% level	-1.6115

- ตัวแปร **DIESEL_Q** เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
DIESEL_Q	-0.6406	0.4335
D(DIESEL_Q)	-5.6490	0.0000
Test critical values:	1% level	-2.6256
	5% level	-1.9496
	10% level	-1.6116

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

- ตัวแปร *FUEL_Q* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
FUEL_Q	-1.4583	0.1332
D(FUEL_Q)	-5.3298	0.0000
Test critical values:		
1% level	-2.6256	
5% level	-1.9496	
10% level	-1.6116	

- ตัวแปร *LPG_Q* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
LPG_Q	0.6088	0.8435
D(LPG_Q)	-6.2639	0.0000
Test critical values:		
1% level	-2.6256	
5% level	-1.9496	
10% level	-1.6116	

- ตัวแปร *PASSCAR/POP* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
PASSCAR/POP	1.6132	0.9719
D(PASSCAR/POP)	-1.8006	0.0685
Test critical values:		
1% level	-2.6256	
5% level	-1.9496	
10% level	-1.6116	

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

- ตัวแปร *COMCAR_Q* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
COMCAR_Q	-0.2346	0.5947
D(COMCAR_Q)	-4.8609	0.0000
Test critical values:		
1% level	-2.6272	
5% level	-1.9499	
10% level	-1.6115	

- ตัวแปร *LIQUOR_Q* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
LIQUOR_Q	1.2499	0.9435
D(LIQUOR_Q)	-12.4444	0.0000
Test critical values:		
1% level	-2.6256	
5% level	-1.9496	
10% level	-1.6116	

- ตัวแปร *BEER_Q/POP15* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
BEER_Q/POP15	1.0940	0.9256
D(BEER_Q/POP15)	-8.8831	0.0000
Test critical values:		
1% level	-2.6256	
5% level	-1.9496	
10% level	-1.6116	

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

- ตัวแปร *TOBAC_Q* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
TOBAC_Q	-0.1223	0.6352
D(TOBAC_Q)	-12.3045	0.0000
Test critical values:		
1% level	-2.6256	
5% level	-1.9496	
10% level	-1.6116	

- ตัวแปร *BEV_Q/POP* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
BEV_Q/POP	1.2954	0.9478
D(BEV_Q/POP)	-7.5419	0.0000
Test critical values:		
1% level	-2.6256	
5% level	-1.9496	
10% level	-1.6116	

- ตัวแปร *POP* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
POP	-0.9044	0.7766
D(POP)	-4.4869	0.0009
Test critical values:		
1% level	-3.6105	
5% level	-2.9390	
10% level	-2.6079	

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

- ตัวแปร *POP15* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
POP15		0.6692	0.9899
D(POP15)		-6.0770	0.0000
Test critical values:	1% level	-3.6105	
	5% level	-2.9390	
	10% level	-2.6079	

- ตัวแปร *MPI* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
MPI		-1.5453	0.4983
D(MPI)		-1.7853	0.0708
Test critical values:	1% level	-2.6327	
	5% level	-1.9507	
	10% level	-1.6111	

- ตัวแปร *NET_PC* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
NET_PC		-0.0154	0.6710
D(NET_PC)		-3.1191	0.0027
Test critical values:	1% level	-2.6272	
	5% level	-1.9499	
	10% level	-1.6115	

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

- ตัวแปร *BENZINE_P* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
BENZINE_P	-0.0154	0.6710
D(BENZINE_P)	-1.796487	0.0692
Test critical values:	1% level	-2.632688
	5% level	-1.950687
	10% level	-1.611059

- ตัวแปร *HSD_P* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
HSD_P	0.0238	0.6845
D(HSD_P)	-4.6288	0.0000
Test critical values:	1% level	-2.6256
	5% level	-1.9496
	10% level	-1.6116

- ตัวแปร *FUEL_P* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
FUEL_P	0.9927	0.9123
D(FUEL_P)	-2.3739	0.0189
Test critical values:	1% level	-2.6290
	5% level	-1.9501
	10% level	-1.6113

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

- ตัวแปร *LPG_P* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
LPG_P		2.2526	0.9932
D(LPG_P)		-4.2960	0.0001
Test critical values:	1% level	-2.6256	
	5% level	-1.9496	
	10% level	-1.6116	

- ตัวแปร *POP/PASS+MOTOR* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
POP/PASS+MOTOR		-0.8037	0.3614
D(POP/PASS+MOTOR)		-2.6673	0.0090
Test critical values:	1% level	-2.6256	
	5% level	-1.9496	
	10% level	-1.6116	

- ตัวแปร *PASSCAR_INDEX* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
PASSCAR_INDEX		1.2263	0.9409
D(PASSCAR_INDEX)		-2.0727	0.0382
Test critical values:	1% level	-2.6290	
	5% level	-1.9501	
	10% level	-1.6116	

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

- ตัวแปร *WAPCOMCAR* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
WAPCOMCAR		0.1827	0.7329
D(WAPCOMCAR)		-1.8065	0.0678
Test critical values:	1% level	-2.6417	
	5% level	-1.9521	
	10% level	-1.6104	

- ตัวแปร *LIQUOR_P* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
LIQUOR_P		1.9610	0.9866
D(LIQUOR_P)		-2.5257	0.0130
Test critical values:	1% level	-2.6290	
	5% level	-1.9501	
	10% level	-1.6113	

- ตัวแปร *BEER_P* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
BEER_P		0.7056	0.8637
D(BEER_P)		-2.9549	0.0042
Test critical values:	1% level	-2.6290	
	5% level	-1.9501	
	10% level	-1.6113	

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

- ตัวแปร *BEER_P/LIQUOR_P* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
BEER_P/LIQUOR_P	-1.8744	0.0587
D(BEER_P/LIQUOR_P)	-3.7338	0.0005
Test critical values:	1% level	-2.6290
	5% level	-1.9501
	10% level	-1.6113

- ตัวแปร *TOBAC_P* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
TOBAC_P	1.5012	0.9646
D(TOBAC_P)	-2.1139	0.0348
Test critical values:	1% level	-2.6290
	5% level	-1.9501
	10% level	-1.6113

- ตัวแปร *TOBAC_P4* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 %

	t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		
TOBAC_P4	-0.1500	0.6250
D(TOBAC_P4)	-1.8230	0.0656
Test critical values:	1% level	-2.6443
	5% level	-1.9525
	10% level	-1.6102

▪ การทดสอบ Integrating order ของข้อมูล Time series

- ตัวแปร *WAPBEV* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 90 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
WAPBEV		0.5836	0.8383
D(WAPBEV)		-3.5137	0.0009
Test critical values:	1% level	-2.6290	
	5% level	-1.9501	
	10% level	-1.6113	

- ตัวแปร *UNEMP* เป็น Integrating order 1 ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 %

		t-Statistic	Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic			
UNEMP		-0.3183	0.5613
D(UNEMP)		-5.2128	0.0000
Test critical values:	1% level	-2.6417	
	5% level	-1.9521	
	10% level	-1.6104	

๓

การทดสอบ CO-INTEGRATION

การทดสอบ co-integration

สมการที่ใช้ในการประมาณค่าดุลยภาพในระยะยาวของอัตราแลกเปลี่ยนนี้มี co-integrating relation โดยสามารถพิจารณาได้จากผลการทดสอบ unit root test ของ ecm_t ซึ่งคือความแตกต่างระหว่างค่าจริงของปริมาณความต้องการบริโภคและปริมาณความต้องการบริโภคที่ประมาณขึ้นได้จากสมการ ผลการทดสอบพบว่า ecm_t เป็น stationary process (I(0)) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๓.1 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต้องการบริโภคน้ำมันเบนซิน โดยวิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_BENZINE has a unit root		
Exogenous: Constant		
Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
		t-Statistic Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-3.11261 0.0336
Test critical values:	1% level	-3.60559
	5% level	-2.93694
	10% level	-2.60686
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การทดสอบ CO-INTEGRATION

ตารางที่ ข.2 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต่อการบริโภคน้ำมันดีเซล โดยวิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_DIESEL has a unit root		
Exogenous: Constant		
Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
		t-Statistic
		Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-7.05635
Test critical values:	1% level	-3.6329
	5% level	-2.9484
	10% level	-2.61287
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ตารางที่ ข.3 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต่อการบริโภคน้ำมันเตา โดยวิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_FUEL has a unit root		
Exogenous: Constant		
Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
		t-Statistic
		Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-4.57112
Test critical values:	1% level	-3.61045
	5% level	-2.93899
	10% level	-2.60793
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การทดสอบ CO-INTEGRATION

ตารางที่ ข.4 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต่อการบริโภค LPG โดยวิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_LPG has a unit root		
Exogenous: Constant		
Lag Length: 1 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
		t-Statistic Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-5.25855 0.0001
Test critical values:	1% level	-3.63941
	5% level	-2.95113
	10% level	-2.6143
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ตารางที่ ข.5 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต่อการบริโภครถยนต์โดยสาร โดยวิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_PASSCAR has a unit root		
Exogenous: Constant		
Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
		t-Statistic Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-4.04814 0.0034
Test critical values:	1% level	-3.6329
	5% level	-2.9484
	10% level	-2.61287
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การทดสอบ CO-INTEGRATION

ตารางที่ ข.6 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต่อการบริโภครถยนต์พาณิชย์
โดยวิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_COMCAR has a unit root		
Exogenous: Constant		
Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
		t-Statistic
		Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-4.56005
Test critical values:	1% level	-3.6329
	5% level	-2.9484
	10% level	-2.61287
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ตารางที่ ข.7 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต่อการบริโภคสุรา โดยวิธีการ
Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_LIQUOR has a unit root		
Exogenous: None		
Lag Length: 3 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
		t-Statistic
		Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-2.15873
Test critical values:	1% level	-2.63921
	5% level	-1.95169
	10% level	-1.61058
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การทดสอบ CO-INTEGRATION

ตารางที่ ข.8 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต่อการบริโภคเบียร์ โดยวิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_BEER has a unit root		
Exogenous: Constant		
Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
		t-Statistic Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-5.79494 0.0000
Test critical values:	1% level	-3.61045
	5% level	-2.93899
	10% level	-2.60793
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ตารางที่ ข.9 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต่อการบริโภคยาสูบ โดยวิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_TOBAC has a unit root		
Exogenous: None		
Lag Length: 4 (Automatic based on SIC, MAXLAG=8)		
		t-Statistic Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-1.93872 0.0516
Test critical values:	1% level	-2.65015
	5% level	-1.95338
	10% level	-1.6098
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

การทดสอบ CO-INTEGRATION

ตารางที่ ข.10 ค่าทดสอบ unit root test ของสมการความต่อการบริโภคเครื่องดื่ม โดย
วิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test

Null Hypothesis: ECM_BEV has a unit root		
Exogenous: Constant		
Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)		
		t-Statistic
		Prob.*
Augmented Dickey-Fuller test statistic		-6.06105
Test critical values:	1% level	-3.60559
	5% level	-2.93694
	10% level	-2.60686
*MacKinnon (1996) one-sided p-values.		

ที่มา: สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ณ

ผลการประมาณการแบบจำลองโดยใช้ข้อมูล ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2542 ถึง ไตรมาสที่ 2 พ.ศ. 2551

จากผลการประมาณการแต่ละสมการ สามารถสรุปเป็นผลการประมาณการเป็นโครงสร้างของ
แบบจำลองได้ดังนี้

สมการอธิบายพฤติกรรมความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำมัน

สมการการดุลยภาพระยะยาวของความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำมันเบนซิน

$$\text{LOG}(\text{BENZIL_Q}) = -0.1995047912 * \text{LOG}(\text{BENZINE_P}) \\ + 0.8405438712 * \text{LOG}(\text{POP_PASS_MOTOR}) + 0.4626507137 * \text{LOG}(\text{NET_PC_POP})$$

สมการแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำมันเบนซิน

$$\text{D}(\text{LOG}(\text{BENZIL_Q})) = -0.1205625675 * \text{D}(\text{LOG}(\text{BENZINE_P})) \\ + 1.026985312 * \text{D}(\text{LOG}(\text{POP_PASS_MOTOR})) \\ + 0.5751509281 * \text{D}(\text{LOG}(\text{NET_PC_POP})) - 0.6739840273 * \text{RESID_BENZINE}(-1)$$

สมการการดุลยภาพระยะยาวของความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำมันดีเซล

$$\text{LOG}(\text{DIESEL_Q}) = -0.1809286416 * \text{LOG}(\text{HSD_P}) + 0.2290750981 * \text{LOG}(\text{MPI}) \\ + 0.9311608735 * \text{LOG}(\text{DIESEL_Q}(-1)) - 0.03671155836 * \text{Q2} - 0.08724706808 * \text{Q3}$$

ผลการประมาณการแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2542 ถึง เดือนไตรมาสที่ 2 พ.ศ. 2551

สมการแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำมันดีเซล

$$D(\text{LOG}(\text{DIESEL_Q})) = -0.4485687343 * D(\text{LOG}(\text{HSD_P})) + 0.6909875938 * D(\text{LOG}(\text{MPI})) \\ - 0.5156090231 * \text{RESID_DIESEL}(-1) + 0.2214202525 * D(\text{LOG}(\text{DIESEL_Q}(-1)))$$

สมการการดุลยภาพระยะยาวของความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำมันเตา

$$\text{LOG}(\text{FUEL_Q}) = -0.2870247998 * \text{LOG}(\text{FUEL_P}(-1)) + 0.9044312409 * \text{LOG}(\text{FUEL_Q_MPI}(-1)) \\ + 1.171624365 * \text{LOG}(\text{MPI}(-1)) + 0.08276327481 * Q1 + 0.1066940105 * Q2$$

สมการการดุลยภาพระยะยาวของความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์ LPG

$$\text{LOG}(\text{LPG_Q}) = 0.2435540423 * \text{LOG}(\text{NET_PC_POP}) + 0.133607431 * Q3 \\ + 0.6533811352 * \text{LOG}(\text{LPG_Q}(-1)) + 0.2815272405 * \text{LOG}(\text{BENZINE_P/LPG_P})$$

สมการแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของความต้องการบริโภค LPG

$$D(\text{LOG}(\text{LPG_Q})) = -2.558267918 * D(\text{LOG}(\text{NET_PC_POP})) + 0.7730554799 * D(\text{LOG}(\text{LPG_Q}(-1))) \\ - 1.138792392 * \text{RESID_LPG}(-1)$$

สมการอธิบายพฤติกรรมความต้องการบริโภครถยนต์

สมการการดุลยภาพระยะยาวของความต้องการบริโภครถยนต์โดยสาร

$$\text{LOG}(\text{PASSCAR_POP}) = 0.01912729593 * \text{LOG}(\text{NET_PC_POP}) \\ + 1.043107404 * \text{LOG}(\text{PASSCAR_POP}(-1)) - 0.04624278663 * \text{LOG}(\text{BENZINE_P}) \\ + 0.02425428102 * \text{LOG}(\text{PASSCAR_INDEX}(-1))$$

ผลการประมาณการแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2542 ถึง เดือนไตรมาสที่ 2 พ.ศ. 2551

สมการแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของความต้องการบริโภครถยนต์โดยสาร

$$D(\text{LOG}(\text{PASSCAR_POP})) = -0.1108235391 * D(\text{LOG}(\text{NET_PC_POP})) \\ + 1.098040241 * D(\text{LOG}(\text{PASSCAR_POP}(-1))) - 0.6987729622 * \text{RESID_PASSCAR}(-1)$$

สมการการถดถอยภาพระยะยาวของความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์

$$\text{LOG}(\text{COMCAR_SALE}) = -0.5467172152 * \text{LOG}(\text{HSD_P}) + 3.07483211 * \text{LOG}(\text{MPI}) \\ - 0.9876296192 * \text{LOG}(\text{WAPCOMCAR}(-1)) - 0.2085839312 * Q1 + 10.9431647$$

สมการแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของความต้องการบริโภครถยนต์เพื่อการพาณิชย์

$$D(\text{LOG}(\text{COMCAR_SALE})) = -1.279047173 * D(\text{LOG}(\text{WAPCOMCAR}(-1))) \\ - 0.8625474986 * \text{RESID_COMCAR}(-1) + 0.06406022403$$

สมการอธิบายพฤติกรรมความต้องการบริโภคสุรา

สมการการถดถอยภาพระยะยาวของความต้องการบริโภคสุรา

$$\text{LOG}(\text{LIQUOR}) = -0.3856522064 * \text{LOG}(\text{LIQUOR}(-1)) + 0.7369787667 * \text{LOG}(\text{NET_PC_POP}(-1)) \\ + 0.1387584798 * \text{LOG}(\text{LIQUOR_P}(-1))$$

สมการแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของความต้องการบริโภคสุรา

$$D(\text{LOG}(\text{LIQUOR})) = -0.2686651877 * D(\text{LOG}(\text{LIQUOR}(-1))) - \\ 1.223774159 * \text{RESID_LIQUOR_1}(-1)$$

สมการอธิบายพฤติกรรมความต้องการบริโภคเบียร์

สมการการคูณภาพระยะยาวของความต้องการบริโภคเบียร์

$$\begin{aligned} \text{LOG}(\text{BEER_POP15}) &= -0.419703257 * \text{LOG}(\text{BEER_P_LIQUOR_P}(-1)) \\ &+ 0.3720740801 * \text{LOG}(\text{BEER_POP15}(-1)) + 0.9749959292 * \text{LOG}(\text{NET_PC_POP}) - \\ &0.1481338766 * \text{Q1} - 0.1510215117 * \text{Q2} - 0.1743697185 * \text{Q3} - 7.78948246 \end{aligned}$$

สมการแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของความต้องการบริโภคเบียร์

$$\begin{aligned} \text{D}(\text{LOG}(\text{BEER_POP15})) &= 3.347244101 * \text{D}(\text{LOG}(\text{NET_PC_POP})) \\ &- 0.4847306495 * \text{RESID_BEER}(-1) \end{aligned}$$

สมการอธิบายพฤติกรรมความต้องการบริโภคยาสูบ

สมการการคูณภาพระยะยาวของความต้องการบริโภคยาสูบ

$$\begin{aligned} \text{LOG}(\text{TOBA_ED}) &= -2.144178224 * \text{LOG}(\text{TOBA_P}) + 5.236874225 * \text{LOG}(\text{NET_PC_POP}) - \\ &1.164096714 * \text{LOG}(\text{TOBA_4_UP}(-1)) + 0.2672599747 * \text{LOG}(\text{UNEMP}) - 0.1133682035 * \text{Q2} + \\ &0.1737832159 * \text{Q3} - 26.2480912 \end{aligned}$$

สมการแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของความต้องการบริโภคยาสูบ

$$\begin{aligned} \text{D}(\text{LOG}(\text{TOBA_ED})) &= -2.185022609 * \text{D}(\text{LOG}(\text{TOBA_P})) - 1.034748708 * \text{RESID_TOBAC_1}(-1) \\ &+ 0.1220827875 * \text{D}(\text{LOG}(\text{UNEMP})) + 0.03634124936 \end{aligned}$$

สมการอธิบายพฤติกรรมความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม

ผลการประมาณการแบบจำลองโดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2542 ถึง เดือนไตรมาสที่ 2 พ.ศ. 2551

สมการการดูดยภาพระยะยาวของความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม

$$\text{LOG}(\text{BEV_Q_POP}) = 1.401879665 * \text{LOG}(\text{NET_PC_POP}) - 1.449693442 * \text{LOG}(\text{WAPBEV}) + 0.1270123492 * \text{Q1} + 0.1105821857 * \text{Q2} - 0.05112985895 * \text{Q3} - 7.608866402$$

สมการแสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของความต้องการบริโภคเครื่องดื่ม

$$\text{D}(\text{LOG}(\text{BEV_Q_POP})) = 2.896039946 * \text{D}(\text{LOG}(\text{NET_PC_POP})) - 1.641181393 * \text{D}(\text{LOG}(\text{WAPBEV})) - 1.041543955 * \text{RESID_BEV}(-1)$$

ข้อมูลด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจ

การนำเสนอรายได้แก่ภาครัฐของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

รายชื่อรัฐวิสาหกิจและ	รายได้นำเสนอ ปี 2550
สาขาพลังงาน :	
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	13,307.00
การไฟฟ้านครหลวง	3,477.00
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	6,443.00
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	15,245.40
รวมสาขาพลังงาน	38,472.40
สาขาขนส่ง :	
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	1,031.00
การทำเรือแห่งประเทศไทย	1,583.00
บริษัท ขนส่ง จำกัด	112.00
บริษัท ตู้กรุงเทพ จำกัด	4.20
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	1,800.00
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	1,452.00
การรถไฟแห่งประเทศไทย	-
การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย	-
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	-
บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด	-

▪ ข้อมูลด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจ

รายชื่อรัฐวิสาหกิจและ	รายได้ นำส่ง ปี 2550
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย	-
สถาบันการบินพลเรือน	-
รวมสาขาขนส่ง	5,982.20
สาขาสื่อสาร :	
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	1,002.00
บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	3,740.00
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	539.00
บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	612.50
รวมสาขาสื่อสาร	5,893.50
สาขาสาธารณูปการ :	
การประปานครหลวง	2,231.00
การเคหะแห่งชาติ	-
การประปาส่วนภูมิภาค	176.57
องค์การจัดการน้ำเสีย	-
รวมสาขาสาธารณูปการ	2,407.57
สาขาอุตสาหกรรม :	
โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง	7,770.70
โรงงานไฟ กทม. สรรพสามิต	107.00
องค์การสุรา กทม. สรรพสามิต	125.00
โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	1.90
องค์การเบตเตอรี	-
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	445.00
องค์การพอกหนัง	-
รวมสาขาอุตสาหกรรม	8,449.60
สาขาเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ	
องค์การสวนยาง	13.00
องค์การสะพานปลา	-

▪ ข้อมูลด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจ

รายชื่อรัฐวิสาหกิจและ	รายได้นำส่ง ปี 2550
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	-
องค์การสวนพฤกษศาสตร์	-
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	-
องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	-
สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	-
รวมสาขาเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ	13.00
สาขาพาณิชย์และบริการ :	
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล = 13,298.29	14,001.00
บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด	N/A
องค์การตลาด	2.00
องค์การคลังสินค้า	-
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	-
รวมสาขาพาณิชย์และบริการ	14,003.00
สาขาสังคมและเทคโนโลยี :	
สำนักงานธนานุเคราะห์ กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ	86.00
องค์การเภสัชกรรม	451.00
การกีฬาแห่งประเทศไทย	-
องค์การสวนสัตว์	-
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	-
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	-
รวมสาขาสังคมและเทคโนโลยี	537.00

ที่มา: งบการเงินรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

▪ ข้อมูลด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจ

ข้อมูลด้านการเงินรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2550

สาขา	รัฐวิสาหกิจ	ROA	ROE	Debt (MB)	Equity (MB)	Debt/Equity	Profit/Loss
สาขาพลังงาน							
	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	7.40%	13.50%	193,776.00	237,271.00	0.82	31,988.00
	การไฟฟ้านครหลวง	5.20%	12%	68,749.00	52,324.00	1.31	6,292.00
	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	4.70%	12.80%	154,899.00	88,196.00	1.76	11,330.00
	PTT	10.96%	24.53%	493,699.95	398,651.52	1.24	97,803.59
สาขาขนส่ง							
	การบินไทย	2.33%	9.16%	202,858.51	69,227.69	2.93	6,342.07
	การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย	0.76%	1.57%	73,789.75	69,687.16	1.06	1,094.86
	การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	0.80%	1.70%	85,189.00	78,501.00	1.09	1,309.00
	การทำเรือแห่งประเทศไทย	9.90%	13.50%	6,162.00	17,338.00	0.36	2,333.00
	บริษัท ขนส่ง จำกัด	5.50%	7.60%	1,114.00	2,959.00	0.38	225.00
	บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด	6.03%	7.95%	56.4	177.3	0.32	14.1
	การรถไฟแห่งประเทศไทย	-8.30%	-61%	81,517.00	12,890.00	6.32	- 7,864.00
	การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย	1.30%	4.20%	69,382.00	31,386.00	2.21	1,332.00
	องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	-118.40%	n/a	51,129.00	- 46,163.00	- 1.11	- 5,880.00
	บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด	1.00%	1.30%	65.00	221.00	0.29	3
	บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย	-1.10%	-7.20%	5,435.00	1,029.00	5.28	-74
	สถาบันการบินพลเรือน	-1.90%	-5.50%	591.00	311.00	1.90	-17
สาขาสื่อสาร							
	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	2.30%	5.70%	156,733.00	103,511.00	1.51	6,233.00
	บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	7%	21%	74,044.00	36,797.00	2.01	7,712.00
	บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	10.40%	14.90%	5,253.00	11,953.00	0.44	1,786.00
สาขาสาธารณูปการ							
	การประปานครหลวง	8.80%	15.40%	24,601.00	32,459.00	0.76	5,003.00
	การเคหะแห่งชาติ	-1.30%	-16.70%	92,783.00	7,739.00	11.99	- 1,289.00
	การประปาสวนภูมิภาค	1.80%	2.70%	18,495.00	36,378.00	0.51	991.00
	องค์การจัดการน้ำเสีย	5.40%	6.50%	15.00	72.00	0.21	5.00
สาขาอุตสาหกรรม							

▪ ข้อมูลด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจ

สาขา	รัฐวิสาหกิจ	ROA	ROE	Debt (MB)	Equity (MB)	Debt/Equity	Profit/Loss
	โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง	26.80%	28.50%	1,382.00	21,867.00	0.06	6,234.00
	โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต	62.70%	141.80%	255.00	202.10	1.26	287.00
	องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	15.60%	16.60%	56.00	862.00	0.06	143.00
	โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3.10%	3.70%	52.80	241.50	0.22	9.00
	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	7.90%	15.30%	7,228.00	7,698.00	0.94	1,178.00
สาขาเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ							
	องค์การสวนยาง	4.90%	6.20%	149.00	564.00	0.26	35.00
	องค์การสะพานปลา	0.20%	0.80%	578.00	239.00	2.42	2.00
	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	4.20%	6%	915.80	2,117.10	0.43	126.80
	องค์การสวนพฤกษศาสตร์	-7.10%	-7.40%	20.00	458.00	0.04	- 34.00
	องค์การส่งเสริมกิจการโคนมฯ	12.90%	N/A	1,358.00	- 543.00	-2.50	105.00
	องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	4.50%	124%	9,879.00	374.00	26.41	463.00
	สนง.กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	14.70%	15%	233.00	9,323.00	0.02	1,400.00
สาขาพาณิชย์และบริการ							
	สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล	4%	20.70%	24,391.00	5,839.00	4.18	1,211.00
	องค์การตลาด	2.40%	5%	156.00	148.00	1.05	7.00
	องค์การคลังสินค้า	-13.20%	-16.90%	160.00	570.00	0.28	- 96.00
	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	2.60%	7.20%	3,632.00	2,090.00	1.74	150.00
สาขาสังคมและเทคโนโลยี							
	สำนักงานธนาคุณุเคราะห์	8.20%	21.30%	2,217.00	1,407.00	1.58	299.00
	องค์การเภสัชกรรม	13.30%	15.20%	1,096.00	7,523.00	0.15	1,142.00
	การกีฬาแห่งประเทศไทย	1.70%	2%	732.00	4,994.00	0.15	99.00
	องค์การสวนสัตว์	-4.50%	-4.70%	121.00	2,418.00	0.05	- 115.00
	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฯ	3.90%	4.70%	396.00	1,806.00	0.22	85.00
	องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	8.80%	9.20%	45.00	1,096.00	0.04	100.00
สาขาสถาบันการเงิน							
	ธนาคารออมสิน	1.46%	12.35%	669,835.00	86,931.00	7.71	10,734.00
	ธนาคารอาคารสงเคราะห์	0.58%		608,416.00	27,771.00	21.91	3,683.00
	ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าฯ	0.76%	6.40%	57,437.00	7,954.00	7.22	506.00
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	0.90%		533,702.00	54,482.00	9.80	5,586.00

▪ ข้อมูลด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจ

สาขา	รัฐวิสาหกิจ	ROA	ROE	Debt (MB)	Equity (MB)	Debt/Equity	Profit/Loss
	การเกษตร						
	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	-2.40%		43,510.00	5,311.00	8.19	- 1,175.00
	บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย	-4.20%		1,861.00	588.00	3.16	- 329.00
	บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม	-0.78%		2,575.00	3,450.00	0.75	- 47.00

งบประมาณรายจ่ายภาระอุดหนุนแก่รัฐวิสาหกิจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน		2549	2550
	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		3,599,947,700.00
	โครงการปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว การบริการ และการค้า	1,638,211,900.00	1,858,936,600.00
	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดในประเทศ	980,976,700.00	1,100,176,600.00
	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยว	844,583,600.00	640,834,500.00
	การกีฬาแห่งประเทศไทย		1,800,204,800.00
	โครงการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนอย่างครบวงจร และมีคุณภาพมาตรฐาน	1,327,316,500.00	1,722,157,800.00
	โครงการให้บริการด้านการศึกษา	76,547,000.00	78,047,000.00
	การเคหะแห่งชาติ		6,533,580,000.00
	โครงการเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม	946,706,000.00	849,200,000.00
	โครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยโครงการบ้านเอื้ออาทร	9,600,000,000.00	5,683,000,000.00
	โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน	5,348,000.00	1,380,000.00
	องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร		8,822,200.00
	โครงการปรับโครงสร้างภาคเกษตร การสนับสนุนการตลาดเพื่อเกษตรกร	7,549,600.00	8,822,200.00
	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง		1,031,084,000.00
	โครงการปรับโครงสร้างภาคเกษตร โครงการปลูกยางพาราในที่แห่งใหม่ (ระยะที่ 2)	70,198,400.00	8,624,000.00
	โครงการปรับโครงสร้างภาคเกษตร โครงการปลูกยางพารา		

▪ ข้อมูลด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจ

รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน		2549	2550
	เพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้กับเกษตรกร	136,952,000.00	28,000,000.00
	โครงการจัดการตลาดยางพาราแบบครบวงจร	6,000,000.00	5,000,000.00
	โครงการส่งเสริมการปลูกยางพันธุ์ดีและไม่ยืนต้นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ	867,420,000.00	989,460,000.00
สถาบันการbinพลเรือน			102,890,500.00
	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์	86,316,000.00	102,890,500.00
การรถไฟแห่งประเทศไทย			4,288,752,300.00
	โครงการให้บริการระบบคมนาคมขนส่งโดยรถไฟ	4,126,949,500.00	4,288,752,300.00
การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย			311,419,200.00
	โครงการจัดให้มีการคมนาคมขนส่งโดยระบบรถไฟฟ้า	272,503,100.00	311,419,200.00
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้			47,790,600.00
	โครงการเขื่อนแควน้อย จังหวัดพิษณุโลก	49,000,000.00	9,100,000.00
	โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	102,688,500.00	16,445,000.00
	โครงการพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์	6,627,400.00	6,830,100.00
	โครงการช้างเลี้ยงเพื่อการอนุรักษ์	14,469,100.00	15,415,500.00
องค์การสวนพฤกษศาสตร์			73,388,200.00
	โครงการให้บริการความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์	55,310,600.00	56,099,200.00
	โครงการอนุรักษ์ วิจัย และขยายพันธุ์พืชไทย	9,523,000.00	17,289,000.00
องค์การจัดการน้ำเสีย			64,871,600.00
	โครงการจัดการน้ำเสีย	64,141,800.00	64,871,600.00
องค์การสวนสัตว์			247,550,000.00
	โครงการให้ความรู้ การอนุรักษ์และขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่หายากและใกล้สูญพันธุ์	188,030,000.00	223,550,000.00
	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสวนสัตว์เพื่อการท่องเที่ยว	14,000,000.00	24,000,000.00
การประปาส่วนภูมิภาค			282,568,200.00
	โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ น้ำประปาที่ให้บริการแก่ประชาชนในสวนภูมิภาค	-	282,568,200.00
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย			474,194,500.00
	โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	128,291,200.00	97,371,900.00

▪ ข้อมูลด้านการเงินของรัฐวิสาหกิจ

รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน		2549	2550
	โครงการวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	201,590,400.00	224,231,000.00
	โครงการให้บริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	163,622,900.00	152,591,600.00
	องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ		308,829,000.00
	โครงการให้บริการนิทรรศการวิทยาศาสตร์	81,677,700.00	86,969,000.00
	โครงการให้บริการกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	9,060,000.00	221,860,000.00
	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย		15,000,000.00
	โครงการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จครบวงจร นิคมอุตสาหกรรมอาหาร	64,000,000.00	10,000,000.00
	โครงการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมแปรรูป	-	5,000,000.00
รัฐวิสาหกิจประเภทสถาบันการเงิน			
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์		2,098,100.00
	โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร	3,011,500.00	2,098,100.00
	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย		13,600,000.00
	โครงการพุ่มพักผู้ประกอบการในโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน	23,900,000.00	13,600,000.00

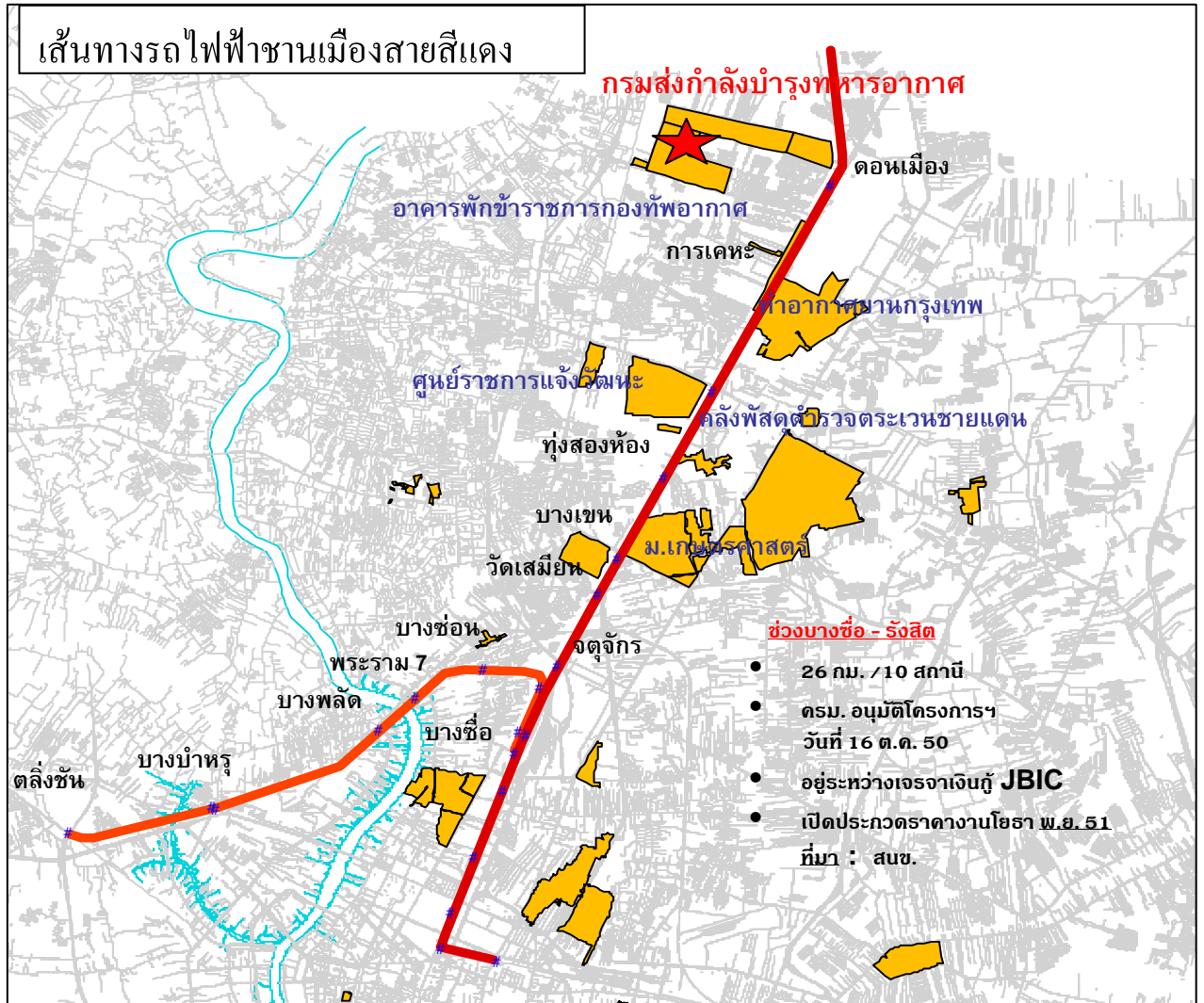

การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ ประโยชน์จากหน่วยงานทหารใน เขตกรุงเทพมหานคร

- ที่ราชพัสดุที่ขอคืนจากหน่วยงานทหารตามข้อเสนอในการศึกษา จำนวน 3 แปลง ได้แก่

แปลงที่ 1 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง อยู่ติดกับแนวเส้นทางรถไฟฟ้าสายสีแดง (รังสิต-มหาชัย) ระยะทาง 65 กิโลเมตร ซึ่งจะดำเนินการเป็น 3 ระยะ โดยที่ดินราชพัสดุแปลงที่ 1 จะอยู่ในแนวเขตรถไฟฟ้าสายสีแดงช่วงบางซื่อ-รังสิต ระยะทาง 26 กิโลเมตร ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

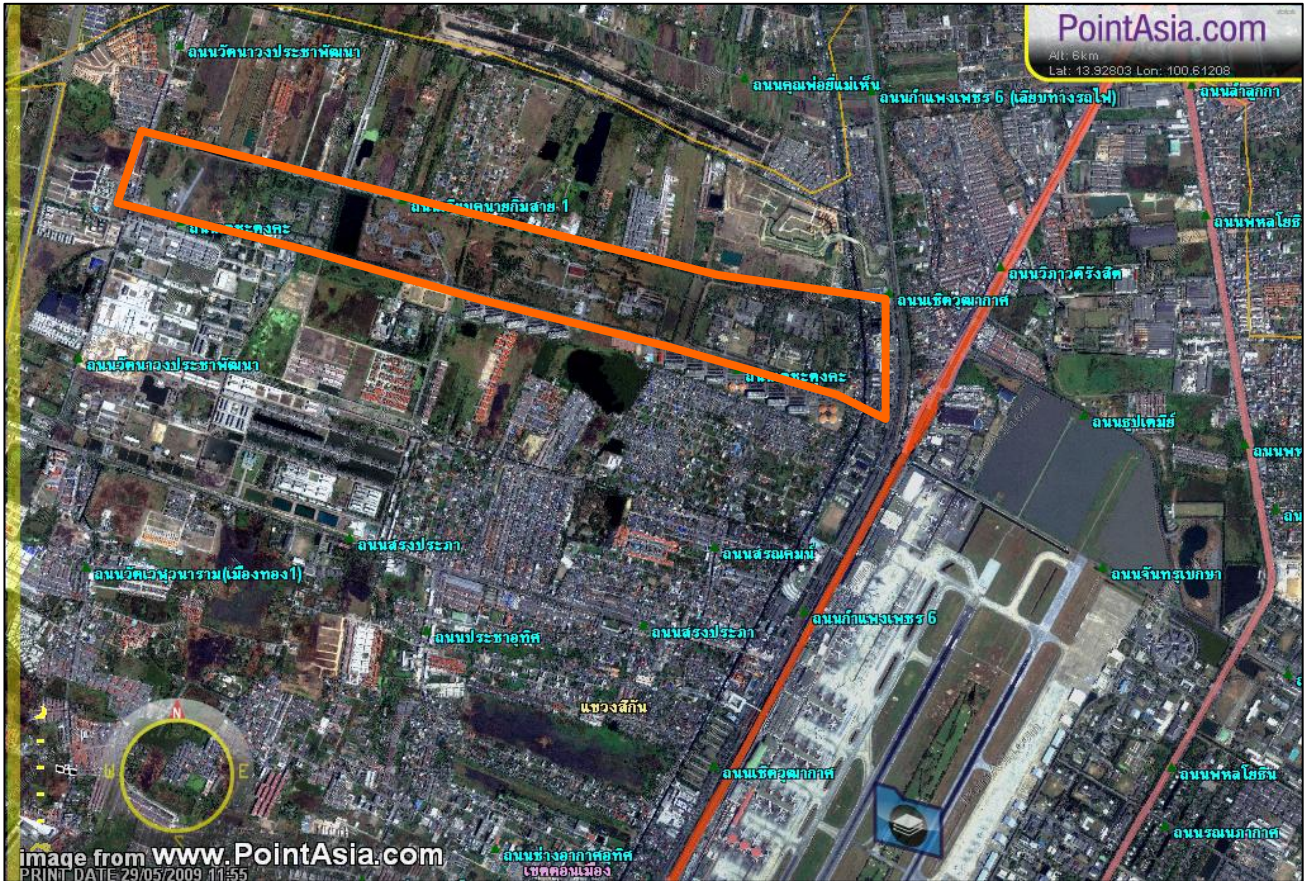
- การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร

ที่มา: กรมธนารักษ์

- การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร

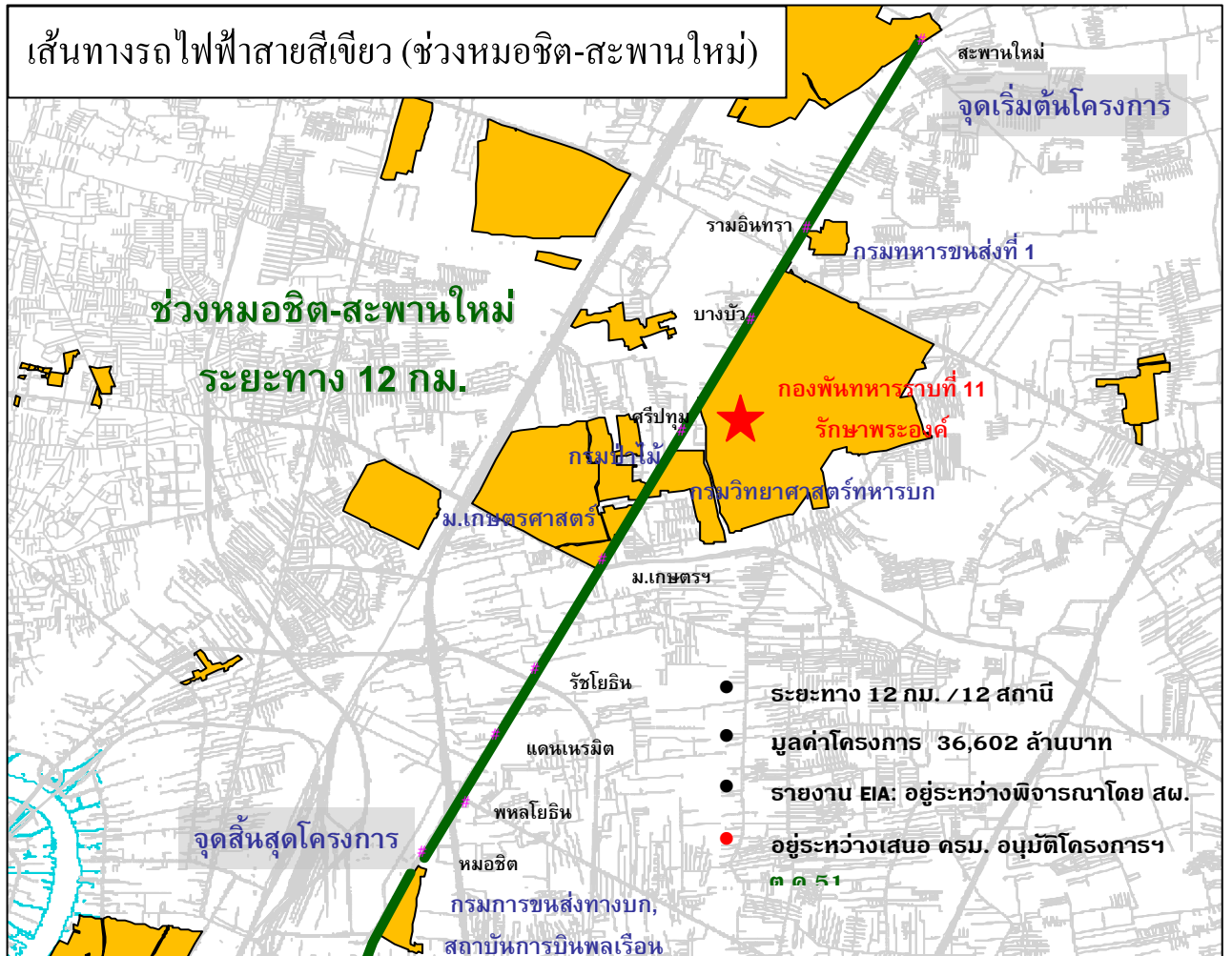
ภาพถ่ายทางอากาศที่ดินราชพัสดุ แปลงกรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ

ที่มา: www.pointasia.com

การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร

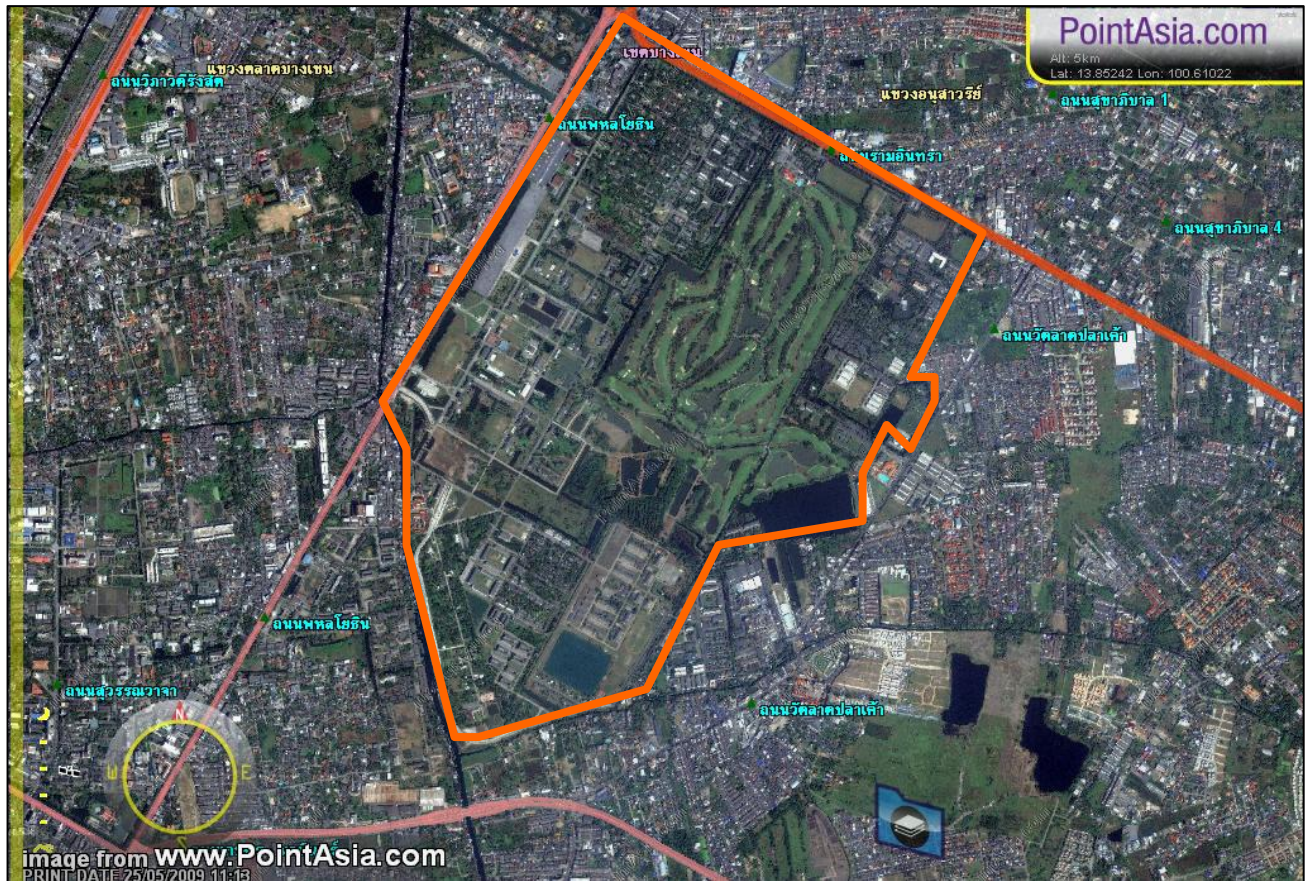
แปลงที่ 2 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองพันทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน อยู่ติดกับแนวเส้นทางรถไฟฟ้าสายสีเขียว (ช่วงหมอชิต-สะพานใหม่) ระยะทาง 12 กิโลเมตร ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ที่มา: กรมธนารักษ์

- การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร

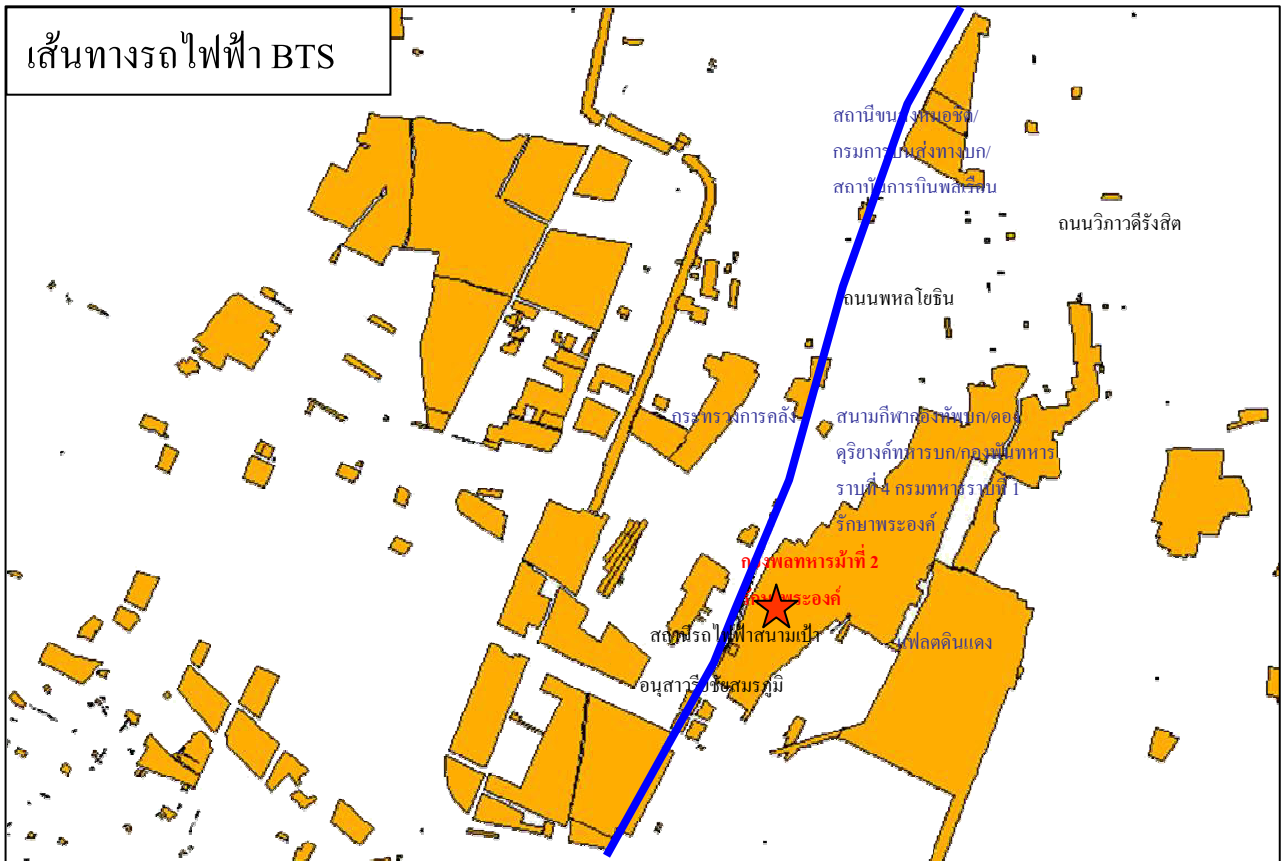
ภาพถ่ายทางอากาศที่ดินราชพัสดุ แปลงกองพันทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์

ที่มา: www.pointasia.com

• การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร

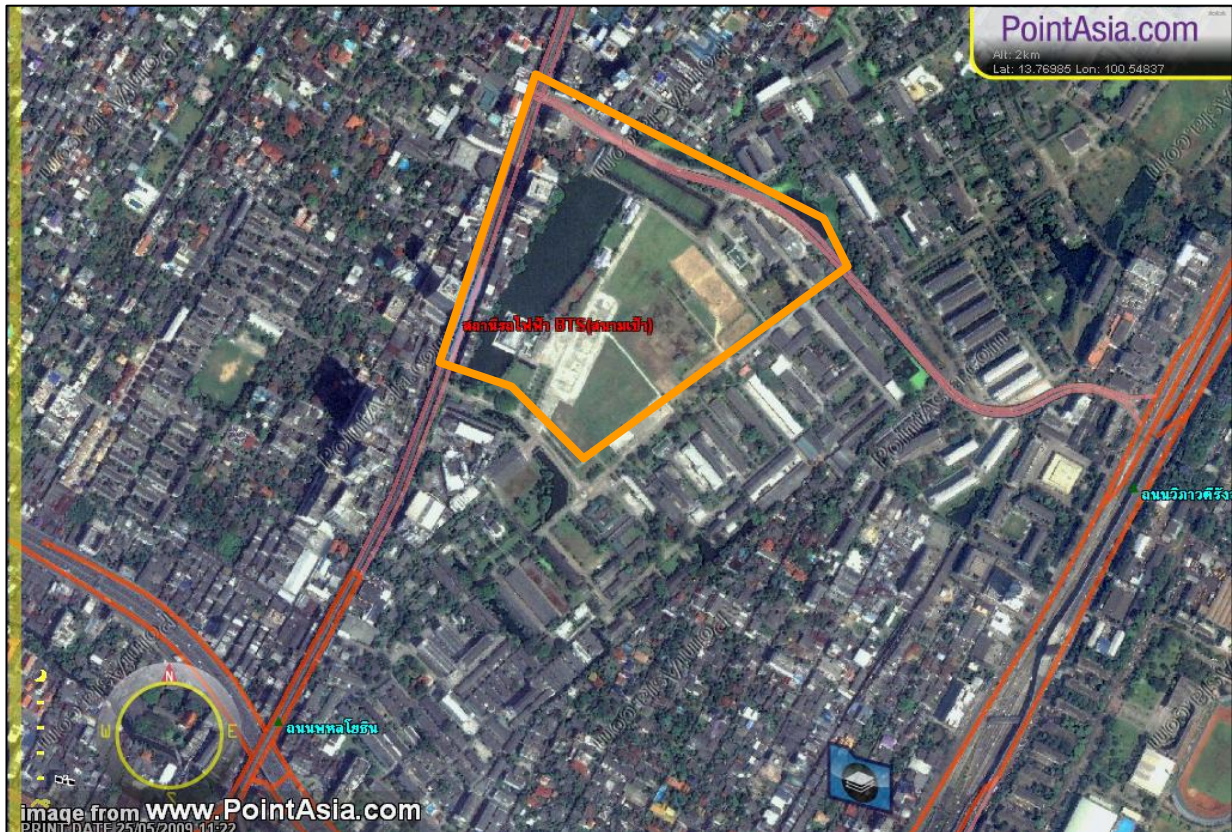
แปลงที่ 3 ที่ดินราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองใช้ประโยชน์ของกองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท ที่อยู่ติดกับสถานีรถไฟฟ้า BTS สนามเป้า

ที่มา: กรมธนารักษ์

- การขอคืนที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานทหารในเขตกรุงเทพมหานคร

ภาพถ่ายทางอากาศที่ดินราชพัสดุ แปลงกองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์

ที่มา: www.pointasia.com

ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์	
				ไร่	งาน	ตร. วา			
08/1	กท.0011	สามเสนใน	จ.2692	0	0	77	เนื้อที่รวม 7 - 1 - 76 ไร่ โฉนดที่ดิน 6 ฉบับ	สำนักงานป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด - " - - " - - " - - " - - " -	
			- " -	จ.2693	1	0			36
			- " -	จ.8103	0	0			41
			- " -	จ.8158	2	3			73
			- " -	จ.8474	1	2			38
08/2	กท.0144	สามเสนใน	จ.8687	1	2	11	เนื้อที่รวม 892 - 2 - 88.3 ไร่ (จ. และ นสล. 56 ฉบับ) (เฉพาะส่วน 589 - 2 - 08 ไร่) (โฉนดที่ดิน 32 ฉบับ)	กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ และ กองพันทหารราบที่ 4 กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์	
			จ.1650	24	3	36			

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
		สามเสนใน	ฉ.2375	9	0	92	โฉนดที่ดินไม่มีเก็บ	กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ กองพันทหารราบที่ 4 กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ และกองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์
		- "						
		- "						
		- "	ฉ.2376	10	3	32	- "	- "
		- "	ฉ.2388	7	0	63		กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ และ กองพันทหารราบที่ 4 กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์
		- "						
		- "	ฉ.2389	12	3	22		- "
		- "	ฉ.2390	27	2	5		- "
		- "	ฉ.2391	62	0	74		- "
		- "	ฉ.2392	14	0	65		- "
		- "	ฉ.2393	37	3	0		- "
		- "	ฉ.2394	15	2	83		- "
		- "	ฉ.2395	15	1	55		- "
		- "						
		- "	ฉ.2397	12	0	52		- "
		- "	ฉ.2399	35	1	2		กองดุริยางค์ทหารบก
		- "	ฉ.2400	12	1	85		อาคารพักข้าราชการกรมสวัสดิการ ทหารบก
		- "						สนามกีฬากองทัพบกและถนนวิภาวดี รังสิต
		- "	ฉ.2401	14	0	48		- "
		- "	ฉ.2402	29	1	40		- "
		- "	ฉ.2403	19	2	28		- "
		- "	ฉ.2417	36	2	73		กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ และ

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
		สามเสนใน					กองพันทหารราบที่ 4 กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์	
		- "-					- "-	
		- "-	ฉ.2418	0	0	30	- "-	
		- "-	ฉ.2419	22	2	40	- "-	
		- "-	ฉ.2424	26	0	40	- "-	
		- "-	ฉ.2426	18	2	70	- "-	
		- "-	ฉ.2478	13	0	40	- "-	
		- "-	ฉ.2479	1	0	9	- "-	
		- "-	ฉ.2579	33	0	35	- "-	
		- "-	ฉ.3980	10	2	50	- "-	
		- "-	ฉ.5231	27	0	16	- "-	
		- "-	ฉ.5239	28	2	20	- "-	
		- "-	ฉ.9154	6	1	36	- "-	
		- "-	ฉ.9156	2	0	29	- "-	
		- "-	ฉ.9157	2	0	25	- "-	
		- "-	ฉ.9159	1	0	13	- "-	
		สามเสนใน	ฉ.2378	7	0	93	(เฉพาะส่วน 303 - 0 - 80.3 ไร่) กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์	
		- "-	ฉ.2421	19	1	70	(จ. และ นสล. 24 ฉบับ) -	
		- "-	ฉ.2454	19	3	89.3	- "	
		- "-	ฉ.2455	26	2	30	- "	
		- "-	ฉ.2456	56	2	40	- "	
		- "-	ฉ.2506	17	2	40	(เฉพาะส่วน 303 - 0 - 80.3 ไร่) กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ (จ. และ นสล. 24 ฉบับ) กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ และ กองพันทหารราบที่ 4 กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์	

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
		- "-	ฉ.2572	4	2	70		กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์ และจัดให้เช่า (การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย)
		- "-	ฉ.2573	11	2	72		- "-
		- "-	นสล. 64/2478	1	1	97		- "-
		- "-	ฉ.2574	8	2	52		กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์
		- "-	ฉ.2576	36	3	8		กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์
		- "-	ฉ.2580	8	1	20		กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ และ กองพันทหารราบที่ 4 กรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์
		สามเสนใน	ฉ.2581	25	0	31		กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์
		- "-	ฉ.4831	3	3	4		- "-
		- "-	ฉ.4832	11	1	20		- "-
		- "-	ฉ.4833	4	2	60		- "-
		- "-	ฉ.4938	19	2	32		- "-
		- "-	ฉ.5265	6	2	73		- "-
		- "-	ฉ.6191	9	0	84		- "-
		- "-	ฉ.8996	0	3	8		- "-
		- "-	ฉ.8997	0	2	52		- "-
		- "-	ฉ.8998	0	3	67		- "-
		- "-	ฉ.8999	0	0	74		- "-
		- "-	ฉ.9004	0	1	94		- "-
08/3	กท.0145	- "-	ฉ.2495	2	3	60	เนื้อที่รวม 119 - 0 - 97 ไร่	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1
		- "-	ฉ.2505	0	1	24	โฉนดที่ดิน 39 ฉบับ	- "-

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
		สามเสนใน	จ.2615	1	2	28		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2
		- " -	จ.2612	6	2	40		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2
		- " -	จ.2611	10	2	52		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2 และจัดให้เช่า
		- " -	จ.2608	6	2	40		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2 คลองประปา ถนนพระราม 6 และจัดให้เช่า
		- " -	จ.2609	2	0	28		คลองประปาและจัดให้เช่า
		- " -	จ.3628	1	0	93		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2 และ 3 และถนนนครไชยศรี
		- " -	จ.2597	2	0	52		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2
		- " -	จ.2598	1	3	20		- " -
		- " -	จ.2599	1	0	0		- " -
		- " -	จ.2602	1	0	88		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 3
		- " -	จ.2610	2	0	40		จัดให้เช่า
		สามเสนใน	จ.5098	0	1	96		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2
		- " -	จ.2320	2	2	12		กรมโยธาธิการและผังเมือง คลองประปา และถนนพระราม 6
		- " -	จ.5022	1	3	88		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2
		- " -	จ.5018	2	0	20		จัดให้เช่า
		- " -	จ.5020	1	0	60		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 3 และ กรมโยธาธิการและผังเมือง
		- " -	จ.4922	2	1	48		- " -
		- " -	จ.4952	2	3	8		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2 และ 3 กรมโยธาธิการและผังเมืองและถนน นครไชยศรี
		- " -	จ.4966	1	1	44		กรมโยธาธิการและผังเมือง
		- " -	จ.2500	0	2	40		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
		- "-	จ.2501	3	0	96	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1 และ ถนนนครไชยศรี	
		- "-	จ.2502	6	1	20	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 3 กรมโยธาธิการ และผังเมืองและถนนนครไชยศรี	
		- "-	จ.2603	4	2	40	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1	
		สามเสนใน	จ.2604	9	1	20	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1 และ 3 กรมโยธาธิการและผังเมือง	
		- "-	จ.2605	1	3	20	ถนนพระราม 6 และถนนนครไชยศรี	
		- "-	จ.2606	2	0	40	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1	
		- "-	จ.2607	3	2	36	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1 คลองประปา และถนนพระราม 6	
		- "-	จ.2616	0	3	20	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 2	
		- "-	จ.2806	4	1	60	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1 คลองประปา ถนนพระราม 6 และจัดให้เช่า	
		- "-	จ.4906	1	3	60	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1	
		- "-	จ.4910	2	2	80	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1 และ 3 และ ถนนนครไชยศรี	
		- "-	จ.4915	2	0	92	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 3 และ กรมโยธาธิการและผังเมือง	
		- "-	จ.4918	5	2	88	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1 และ 3 กรมโยธาธิการและผังเมืองและ ถนนนครไชยศรี	
		สามเสนใน	จ.2499	5	0	4	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1	
		- "-	จ.2331	3	0	40	โรงงานผลิตน้ำสามเสน 3	

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
		- " -	จ.2496	1	3	20		กรมโยธาธิการและผังเมืองและ ถนนพระราม 6
		- " -	จ.2498	5	0	80		โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1
								โรงงานผลิตน้ำสามเสน 1 และ 3
								กรมโยธาธิการและผังเมืองและ ถนนนครไชยศรี
08/4	กท.0425	สามเสนใน	จ.11370	0	3	8	ยึดทรัพย์	จัดให้เช่า
08/5	กท.0439	สามเสนใน	จ.2367	2	0	33	เนื้อที่รวม 3 - 3 - 91 ไร่	จัดให้เช่า (ส่วนคลังสินค้า 2 ฝ่าย การตลาด
							โฉนดที่ดิน 2 ฉบับ	กรมการค้า องค์การค้าคุรุสภา)
		- " -	จ.8929	1	3	58		- " -
08/6	กท.0440	สามเสนใน	จ.9274	0	2	94	ยึดทรัพย์	จัดให้เช่า (อาคารพาณิชย์)
08/7	กท.0455	สามเสนใน	จ.2575	2	1	18		จัดให้เช่า (อาคารพาณิชย์)
08/8	กท.0456	สามเสนใน	นสล.58/2477	4	2	86		จัดให้เช่าและถนนพหลโยธิน
08/9	กท.0464	สามเสนใน	จ.7614	0	3	90	ยึดทรัพย์	จัดให้เช่า (อาคารพาณิชย์ 27 คูหา)
08/10	กท.0468	สามเสนใน	จ.13628	0	1	1	ยึดทรัพย์	จัดให้เช่า
08/11	กท.0776	สามเสนใน	จ.2364	6	3	14	เนื้อที่รวม 57 - 2 - 69 ไร่	อาคารพักข้าราชการตำรวจ งาน 2
							โฉนดที่ดิน 10 ฉบับ	กองกำกับการ 2 กองสวัสดิการ
		- " -	จ.9259	6	1	92		- " -
		- " -	จ.9260	6	1	66		- " -
		- " -	จ.9261	6	2	0		- " -
		- " -	จ.9262	6	2	19		- " -
		- " -	จ.9263	6	2	20		- " -
		- " -	จ.9264	6	2	19		- " -
		- " -	จ.10756	6	1	10		อาคารพักข้าราชการตำรวจตระเวน ชายแดน

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
08/12	กท.0798	- "-	ฉ.11276	1	0	0	เนื้อที่รวม 44 - 2 - 53.2 ไร่ โฉนดที่ดิน 8 ฉบับ	อาคารพักข้าราชการตำรวจ งาน 2 กองกำกับการ 2 กองสวัสดิการ
		- "-	ฉ.11282	4	2	29		- "-
08/13	กท.0943	สามเสนใน	ฉ.7133	1	1	93	อาคารพักข้าราชการตำรวจตระเวน ชายแดน	
08/14	กท.1033	สามเสนใน	ฉ.6918	0	1	50	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	
		สามเสนใน	ฉ.487	11	2	39.4	กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลางและ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	
		- "-	ฉ.623	0	0	38	กระทรวงการคลัง	
		- "-	ฉ.1380	0	0	59.8	จัดให้เช่า	
		- "-	ฉ.2327	9	1	28	กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลางและ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังและ	
		- "-	ฉ.2328	7	2	80	จัดให้เช่า	
		- "-	ฉ.2329	11	0	80	กระทรวงการคลังและสำนักงานประมาณ กระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ	
		- "-	ฉ.8799	4	0	24	สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและ กรมธนารักษ์	
		- "-	ฉ.114381	0	2	4	กระทรวงการคลังและกรมธนารักษ์	
08/15	กท.1064	สามเสนใน	ฉ.680	0	0	53	จัดให้เช่า	
08/16	กท.1176	สามเสนใน	นสล.90/2479	5	1	33	จัดให้เช่าและถนนพหลโยธิน	
08/17	กท.1193	สามเสนใน	ฉ.2318	1	2	22	เนื้อที่รวม 31 - 3 - 03 ไร่ อาคารพักข้าราชการ กรมสวัสดิการ ทหารบก	
		- "-	ฉ.2321	18	3	64	โฉนดที่ดิน 13 ฉบับ	
		- "-	ฉ.4945	0	1	0	โฉนดที่ดิน ไม่มีเก็บ	
		- "-	ฉ.4969	0	1	32	- "-	

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
		- "	ฉ.5859	2	0	2	- "	- "
		- "	ฉ.5867	1	2	18	เนื้อที่รวม 31 - 3 - 03 ไร่	อาคารพักข้าราชการ กรมสวัสดิการ ทหารบก
		- "	ฉ.5868	2	0	9	โฉนดที่ดิน 13 ฉบับ	- "
		- "	ฉ.5869	1	2	76	โฉนดที่ดินไม่มีเก็บ	- "
		- "	ฉ.5870	1	0	83	- "	- "
		- "	ฉ.5871	0	1	65	- "	- "
		- "	ฉ.8465	0	1	85	- "	- "
		- "	ฉ.8466	0	1	73	- "	- "
08/18	กท.1195	สามเสนใน	ฉ.12913	0	3	10		
08/19	กท.1221	สามเสนใน	ฉ.4943	2	2	80	เนื้อที่รวม 96 - 0 - 03 ไร่	คลองประปา
		- "	ฉ.4947	0	2	76	โฉนดที่ดิน 57 ฉบับ	- "
		- "	ฉ.4948	1	0	64		- "
		- "	ฉ.4949	1	0	96		- "
		สามเสนใน	ฉ.4986	0	0	32		คลองประปา
		- "	ฉ.4990	1	3	20	โฉนดที่ดินไม่มีเก็บ	- "
		- "	ฉ.4994	10	1	20		- "
		- "	ฉ.5063	1	0	80		- "
		- "	ฉ.5074	0	2	68		- "
		- "	ฉ.5082	1	2	0		- "
		- "	ฉ.4924	0	1	60	โฉนดที่ดินไม่มีเก็บ	- "
		- "	ฉ.5168	0	0	20		- "
		- "	ฉ.5169	0	2	24		- "
		- "	ฉ.5187	0	0	28		- "
		- "	ฉ.4979	0	2	64		- "
		- "	ฉ.4987	0	3	40		- "

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
		- " -	ถ.4988	1	1	40	โฉนดที่ดินไม่มีเก็บ	- " -
		- " -	ถ.4997	0	3	64		- " -
		- " -	ถ.4923	0	1	28		คลองประปา
		- " -	ถ.4935	1	2	80		- " -
		- " -	ถ.4937	6	2	40		- " -
		- " -	ถ.4939	0	3	80		- " -
		สามเสนใน	ถ.4940	3	2	40		- " -
		- " -	ถ.4942	2	1	52		- " -
		- " -	ถ.4944	8	2	96		- " -
		- " -	ถ.4946	1	2	88		- " -
		- " -	ถ.4950	1	3	76		- " -
		- " -	ถ.4951	0	2	16		- " -
		- " -	ถ.4953	0	1	16		- " -
		- " -	ถ.4954	0	3	80		- " -
		- " -	ถ.4955	0	0	92		- " -
		- " -	ถ.4958	0	1	12		- " -
		- " -	ถ.4959	1	1	76		- " -
		- " -	ถ.4960	3	1	60		- " -
		- " -	ถ.4962	0	1	40		- " -
		- " -	ถ.4963	0	3	76		- " -
		- " -	ถ.4967	1	2	20		- " -
		- " -	ถ.4970	1	2	60		- " -
		- " -	ถ.4971	1	2	84		- " -
		- " -	ถ.4972	1	2	60		- " -
		สามเสนใน	ถ.4973	0	1	80		คลองประปา
		- " -	ถ.4974	0	2	4		- " -

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์	
				ไร่	งาน	ตร. วา			
08/20	กท.1226	- "-	ฉ.4975	1	1	68	โฉนดที่ดินไม่มีเก็บ	- "-	
		- "-	ฉ.4976	0	3	80		- "-	
		- "-	ฉ.4977	1	1	0		- "-	
		- "-	ฉ.4978	0	3	80		- "-	
		- "-	ฉ.4908	1	2	12		- "-	
		- "-	ฉ.677	0	2	80		- "-	
		- "-	ฉ.679	4	1	40		คลองประปา	
		- "-	ฉ.684	0	3	88		- "-	
		- "-	ฉ.688	1	2	24		- "-	
		- "-	ฉ.695	2	0	40		คลองประปาและจัดให้เช่า	
		- "-	ฉ.704	1	3	15		คลองประปาและจัดให้เช่า	
		- "-	ฉ.705	0	0	68		คลองประปาและจัดให้เช่า	
		- "-	ฉ.2317	7	2	0		คลองประปา	
		- "-	ฉ.4909	0	2	40		- "-	
		- "-	ฉ.5170	0	0	36		- "-	
		- "-	ฉ.5169	0	2	24		- "-	
		- "-	ฉ.29742	0	0	17		เนื้อที่รวม 14 - 2 - 67 ไร่	โรงเรียนอนุบาลสามเสน
		- "-	ฉ.5841	3	0	23		โฉนดที่ดิน 9 ฉบับ	- "-
		- "-	ฉ.519	0	3	14			อาคารสงเคราะห์พนักงาน สำนักงาน สลากกินแบ่งรัฐบาล
		- "-	ฉ.9901	2	3	29			- "-
- "-	ฉ.9900	2	3	41		- "-			
- "-	ฉ.5844	0	2	96		- "-			
- "-	ฉ.5843	0	3	13		- "-			
- "-	ฉ.5842	0	2	94		- "-			
- "-	ฉ.9899	2	3	40		- "-			

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
08/21	กท.1227	สามเสนใน	จ.24372	0	0	8		
08/22	กท.1939	สามเสนใน	จ.41715	0	0	35		จัดให้เช่า (อยู่อาศัย 1 ราย)
08/23	กท.1940	สามเสนใน	จ.42908	0	0	14		
08/24	กท.2245	สามเสนใน	จ.2325	3	0	82		สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
08/25	กท.2487	สามเสนใน	จ.19381	0	0	50	เนื้อที่รวม 0 - 0 - 99 ไร่ โฉนดที่ดิน 2 ฉบับ	จัดให้เช่า
		- " -	จ.19382	0	0	49		- " -
08/26	กท.2489	สามเสนใน	จ.23999	0	0	48		กรมธนารักษ์
08/27	กท.2506	สามเสนใน	จ.5227	0	2	1		
08/28	กท.2541	สามเสนใน	จ.50413	0	3	96	เนื้อที่รวม 1 - 3 - 96 ไร่ โฉนดที่ดิน 2 ฉบับ	จัดให้เช่า (อาคารจอดรถ)
		- " -	จ.50414	1	0	0		- " -
08/29	กท.2554	สามเสนใน	จ.10101	0	1	18		จัดให้เช่า (อาคารพาณิชย์)
08/30	กท.2585	สามเสนใน	จ.50411	0	2	3		จัดให้เช่า (อาคารสำนักงาน)
08/31	กท.2588	สามเสนใน	จ.29798	0	0	44		
08/32	กท.2593	สามเสนใน	จ.12715	1	0	43.4		จัดให้เช่า (บังกะโลนอนจอย)
08/33	กท.2610	สามเสนใน	จ.6989	2	3	72	เนื้อที่รวม 4 - 2 - 63 ไร่ ยึดทรัพย์ (ยึดทรัพย์) โฉนดที่ดินไม่มีเก็บ โฉนดที่ดิน 3 ฉบับ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
		- " -	จ.9465	0	3	54		- " -
		- " -	จ.9466	0	3	37		- " -
08/34	กท.2615	สามเสนใน	จ.547	5	0	27	เนื้อที่รวม 11 - 3 - 66 ไร่ โฉนดที่ดิน 5 ฉบับ ยึดทรัพย์ ยึดทรัพย์ ยึดทรัพย์	สำนักกษาปณ์ กรมธนารักษ์
		- " -	จ.7117	0	3	60		- " -
		- " -	จ.7607	1	2	72		- " -
		- " -	จ.7608	1	3	96		- " -
		- " -	จ.7705	2	1	11		- " -
08/35	กท.2956	สามเสนใน	จ.2387	0	3	40	เนื้อที่รวม 6 - 1 - 79 ไร่	จัดให้เช่า (บริษัท เอ็น อี ที อสังหาริมทรัพย์)

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์				
				ไร่	งาน	ตร. วา						
08/36	กท.3081	สามเสนใน	ฉ.5413	1	0	43	โฉนดที่ดิน 7 ฉบับ	และอุตสาหกรรม จำกัด) สำนักข่าวกรองแห่งชาติและจัดให้เช่า (บริษัท เอ็น อี พี อสังหาริมทรัพย์ และ อุตสาหกรรม จำกัด) - " - สำนักข่าวกรองแห่งชาติ - " - - " - - " - - " - จัดให้เช่า - " -				
			ฉ.6371	0	2	40						
			ฉ.6372	0	3	93						
			ฉ.6373	1	0	33						
			ฉ.11030	0	3	73						
			ฉ.11035	0	3	57						
			ฉ.15598	0	0	89			เนื้อที่รวม 0-0-98 ไร่	จัดให้เช่า		
			ฉ.18498	0	0	9			โฉนดที่ดิน 2 ฉบับ	- " -		
			08/37	กท.3110	สามเสนใน	ฉ.6893			1	0	87	จัดให้เช่า
						08/38			กท.3155	สามเสนใน	ฉ.569	
08/39	กท.3202	สามเสนใน	ฉ.7966	1	2	8	โฉนดที่ดิน 8 ฉบับ	- " - - " - - " - - " - - " - - " - - " - - " - - " - - " -				
			ฉ.7999	0	2	26						
			ฉ.26353	0	0	59						
			ฉ.26354	0	0	66						
			ฉ.26355	0	0	71						
			ฉ.26356	0	0	70						
			ฉ.26357	0	0	71						
			ฉ.9063	0	2	49			เนื้อที่รวม 15-2-79 ไร่	กรมประชาสัมพันธ์		
			ฉ.9062	0	2	33			โฉนดที่ดิน 29 ฉบับ	- " -		
			ฉ.9061	0	2	20			- " -			
ฉ.9060	0	2	6	- " -								
ฉ.9059	0	1	90	- " -								

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
		- "-	ฉ.9058	0	1	81		- "-
		- "-	ฉ.9057	0	1	86		- "-
		- "-	ฉ.9054	0	1	72		- "-
		- "-	ฉ.9053	0	3	25		- "-
		- "-	ฉ.9052	0	2	67		- "-
		สามเสนใน	ฉ.9051	0	2	67		กรมประชาสัมพันธ์
		- "-	ฉ.9050	0	2	61		- "-
		- "-	ฉ.9048	0	2	42		- "-
		- "-	ฉ.9047	0	2	28		- "-
		- "-	ฉ.9046	0	2	17		- "-
		- "-	ฉ.9045	0	2	5		- "-
		- "-	ฉ.9044	0	1	91		- "-
		- "-	ฉ.9042	0	1	58		- "-
		- "-	ฉ.9041	0	1	57		- "-
		- "-	ฉ.9066	1	0	14		- "-
		- "-	ฉ.9065	0	2	70		- "-
		- "-	ฉ.9500	0	0	15		- "-
		- "-	ฉ.9499	0	0	16		- "-
		- "-	ฉ.9043	0	1	79		- "-
		- "-	ฉ.9049	0	2	61		- "-
		- "-	ฉ.2337	0	3	23		- "-
		- "-	ฉ.9055	0	1	85		- "-
		- "-	ฉ.9056	0	2	0		- "-
		- "-	ฉ.9064	0	2	61		- "-
08/40	กท.3519	สามเสนใน	ฉ.2654	2	0	52		กรมธนารักษ์
08/41	กท.3860	สามเสนใน	ฉ.30121	0	2	29		กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

▪ ตารางบัญชีที่ราชพัสดุและการใช้ประโยชน์ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกเป็นรายเขต

บัญชีที่ราชพัสดุ
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ทะเบียน ที่ราชพัสดุ	แขวง	หนังสือ สำคัญ สำหรับที่ดิน	เนื้อที่			เรื่อง	การใช้ประโยชน์
				ไร่	งาน	ตร. วา		
08/42	กท.4225	สามเสนใน	จ.530	6	2	13	เนื้อที่รวม 21 - 2 - 45 ไร่ โฉนดที่ดิน 3 ฉบับ	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
	- " -		จ.531	4	3	30		- " -
	- " -		จ.2324	10	1	2		- " -
08/43	กท.4906	สามเสนใน	จ.12810	0	1	5	ยึดทรัพย์	จัดให้เช่า
08/44	กท.4914	สามเสนใน	จ.15086	0	0	68		โรงพยาบาลสงฆ์ (จัดให้เช่าตามวัตถุประสงค์ของผู้ยกให้)
08/45	กท.4990	สามเสนใน	จ.11372	1	2	34	ยึดทรัพย์	กรมธนารักษ์
08/46	กท.4991	สามเสนใน	จ.59115	0	1	71	ยึดทรัพย์	กรมธนารักษ์
08/47	กท.-	สามเสนใน	จ.600	1	0	96	เนื้อที่รวม 3 - 0 - 10 ไร่ โฉนดที่ดิน 3 ฉบับ	ร.ศ.พ. ถนนพลโยธิน
	- " -		จ.601	1	3	14		- " -

46 แปลง 46 ทะเบียน 1,365 ไร่ 3 งาน 82.9 ตร.วา
โฉนด 286 ฉบับ

* สำนักบริหารที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานคร กรมธนารักษ์